

RR

Not to be issued

فرهنگ روز

عربی - فارسی

تألیف

گمال موسوی

فارغ التحصیل دوره دکتری دانشکده معقول و منقول

حق تجدید طبع محفوظ است

ناشر :



۱۳۴۳

چاپخانه جاوید - تلفن ۵۶۷۴

491.553
M85 F

هزار و پانصد نسخه از این کتاب بسمایه کتابفروشی شهریار اصفهان
در چاپخانه جاوید بطبع رسید

بنام خدا

مقدمه ناشر

کسانیکه با چاپ و انتشار کتاب سروکار دارند بخوبی میدانند چاپ کتاب بویژه در شهرستانها آنهم کتابیکه ریزه کاریهای زیاد در آن باشد و مأخذ و سند خوانندگان قرار گیرد ، با چه مشکلات توانفرسائی روبرو میشود . فرهنگ حاضر که بدون تردید از بهترین و در عین حال مشکلترین فرهنگهایست که تا کنون در ایران بچاپ رسیده است ثمره سالها رنج و زحمت مؤلف محترم میباشد و این موسسه مفتخر است که چنین کتابی را تا حد امکان بدون عیب و نقص بخوانندگان ارجمند عرضه میدارد .

این کتاب جوابگوی خواسته کسانیکه از دیر باز با زبان عربی سروکار داشته و همواره بر این اندیشه بوده اند تا برای کلمات و اصطلاحات جدید عربی و معانی فارسی آنها فرهنگ مناسبی بیابند ، در این فرهنگ کلمات ، ترکیبات و اصطلاحات جدیدی که هر روز در مطبوعات و رادیوهای عربی بکار برده میشود با بهترین معادل فارسی آنها ، بخوانندگان عزیز تقدیم گردیده است .

دانشجویان ، نویسندگان ، مترجمان و همه کسانیکه در رشته های زبان و ادبیات فارسی و عربی بمطالعه و تحقیق میپردازند از این کتاب تمتع شایانی خواهند برد .

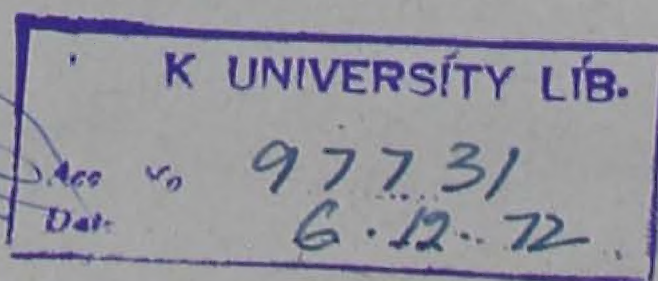
اصطلاحات علمی ، ادبی ، فرهنگی ، اقتصادی ، سیاسی ، نظامی و هزاران ترکیب و اصطلاح دیگر را که تا کنون در هیچیک از فرهنگهای عربی - فارسی سابقه نداشته است در این کتاب خواهید یافت .

لغات این کتاب طبق معمول فرهنگهای اروپائی بترتیب الفبا از حرف اول تا سوم مطابق تلفظ کلمه ردیف بندی شده است و براحتی میتوان معنی کلمه دلخواه را در آن یافت .

در پایان بر خود لازم میدانم از زحمات و کوششهای مداوم مدیر و کارکنان چاپخانه جاوید که در اینراه تحمل زحمت فراوان کرده اند صمیمانه تشکر

نماید .

مرتضی نوری



Handwritten signature or initials.

طالما فكرا صدقائي ممن لهم المام باللغة العربية في قاموس سهل عليهم الكلمات والمصطلحات الحديثة التي ترد يومية في الصحافة العربية من ناحية والتي يستمعون اليها من حين لآخر من الاذاعات الكبرى في البلدان العربية وغيرها من ناحية اخرى، ولما لم تكن القواميس الموجودة تفي بالمقصود ولم تكن الكلمات الواردة فيها تتجاوب ومتطلبات الحياة العصرية وضعت لهم هذا الكتاب في اللغتين العربية والفارسية كخطوة اولى لانجازات ربما سيتم التوصل اليها في المستقبل على ايدي الباحثين في هذا المضمار .

والحق ان اللغة خاضعة لناموس النشوء والارتقاء لها حياتها الخاصة فلا بد لها من التجدد في كل المجالات حتى تجارى ركب الحضارة البشرية وتبقى خالدة طوال القرون والاعصار فان التوسع في الصناعات والمخترعات الحديثة ونشأة المعاني المستحدثة في العلوم النفسية وغيرها كل ذلك قد سبب تطوراً جذرياً في كيان مفردات اللغة وجعلها اكثر عدداً ودلالة من ذي قبل على نطاق اوسع نتيجة لقلب مجارى الحياة و مرافقتها في مختلف الشؤون رأساً على عقب فتولدت بذلك في اللغة اساليب متنوعة وكلمات رائعة جديدة ليس بد من اثباتها في المعاجم واشاعتها بين الاوساط المعنية من العلمية والادبية وغيرها ولذلك اضطرت الحكومات والشعوب الى انشاء الاكاديميات والمجامع العلمية واللغوية لوضع الكلمات التي تناسب والحياة الحاضرة مما لم يعهد له مثيل في اى معجم من المعاجم .

فطلاب العربية والمترجمون والكتبة يشعرون في هذه الاونة بمسيس الحاجة الى قاموس يوضح لهم هذه المعاني الجديدة ويرشداهم الى تفهم الصحف والمجلات والكتب العربية الحديثة وهذا الكتاب يظهر بهذا الصدد لأول مرة في ايران ليساعد الطلبة الايرانيين الذين يتعلمون اللغة العربية او الذين تخرجوا في الجامعات الايرانية في فروع الاداب العربية والفارسية وارادوا ان يقوموا بدراسة شاملة في هذه اللغة .

فلذلك عدلت في هذا المعجم عن الطرائق المألوفة التي سلكها واضعوا القواميس العربية القدماء والذين حذوا حذوهم من المتأخرين كشرح الكلمات القديمة شرحاً لايزيد القارى الاسماً ولا يجديه نفعاً وبالتالي يسبب تشتيت ذهن الطالب او الباحث العصري ويصرفه عما هو بصدد من

فهم الكلمات والنصوص الجديدة الحيّة مما يستعملها يومياً في كل شؤون حياته العصرية بل
انا بحثت عن الكلمات والتراكيب التي لها اتصال وثيق بالحياة اليومية في هذا العصر عصر
الفضاء والصواريخ وادرجتها في هذا المعجم على غرار المعاجم الافرنجية حتى يكون عوناً
لطلابين و نجدة لمن يهتم فهم ما يستمع اليه من الاخبار والمحادثات والخطابات الاذاعية
العربية او ما يقرأه في الجرائد والمجلات والكتب العلمية والادبية الحديثة التي تنشر اليوم
في الاقطار العربية .

و اذا اعتقدنا لمن المعاجم واسطة التفاهم بين مختلف الامم فاذاً يجب علينا ان نودعها
كلمات او جملاً اصطلاحية تستعمل في الكتابة والمحادثة حتى يفهمها الناس وتوطدت فيهم بذلك
او اصر الحياة المتينة من اجتماعية واقتصادية وسياسية وغيرها ولذلك فالحاجة الملحة تدعو الى
وضع هذه المعاجم العصرية لتيسير التفاهم المتبادل بين افراد الشعوب المختلفة .

وها انا اليوم يسرني ان اسد فراغاً وجد حتى الان في هذا الحقل و اقدم للمواطنين
الاعزاء هذا المجهود الضئيل فيرى الطاب فيه المصطلحات العلمية والادبية والفلسفية والاجتماعية
والاقتصادية والسياسية والعسكرية وغيرها مع ما يقابلها في اللغة الفارسية وبما ان تاليف المعجم
على هذا المنهج حديث النشأة في ايران ارجو من الاساتذة الكرام ان يوافقوني بآرائهم الفذة
وملاحظاتهم القيمة واشكر حضراتهم سلفاً .

كمال موسوي

اصفهان - ابان ١٣٤٣ ف

تشرين الثاني ١٩٦٤ م

ترتيب الكلمات في هذا المعجم

رتبت الكلمات العربية وفقا للتلفظ بترتيب هجائي بسيط كما فعله الافرنج في معاجمهم تسهيلا للطالب فيما يريد ان يبحث عنه من كلمة او كلمات فما عليه الا ان يطلب الكلمة في هذا الكتاب في اول حرف فالثاني فالثالث من حروفها من دون اعتبار بال في اوائلها فمثلا يجد «الْأَجْيَال» في (ا ج ي) و «الْأَسْلِحَة» في (ا س ل) و «الْأَقْطَاعِيَّة» في (ا ق ط) و «الْتَفَاوُل» في (ت ف ا) و «الْمُوْتَمَر» في (م ع ت) وهكذا ...

اصطلاحات

ج تعنى الجمع	ص تعنى اللهجة المصرية	- هذه العلامة بعد الكلمات العربية تعنى أى
جج « جمع الجمع	ع « اللهجة العراقية	= هذه العلامة تعنى ان الكلمة تساوى في
س « اللهجة السورية	غ « الكلمة غ-ير	جميع معانيها الكلمة التي وردت بعد الخطتين
واللبنانية و الاردنية	عربيه	المتوازيتين
والسعودية على ما اوردته		
في القاموس العصري		

المصادر

- ١- القاموس المحيط لمجد الدين ابي طاهر محمد الفيروز آبادي المتوفى سنة ١٤١٤ م
- ٢- اقرب الموارد في فصيح العربية والشوارد اسعيد الشرتوني طبع في بيروت
- ٣- محيط المحيط للمعلم بطرس البستاني طبع في بيروت
- ٤- المنجد في اللغة والادب والعلوم الطبعة السابعة عشرة ١٩٦٠ م بيروت
- ٥- القاموس العصري - عربى- انكليزى تاليف: الياس انطون الياس - الطبعة السابعة

- ٦ - **القاموس العصري** - انكليزي عربي تأليف : الياس انطون الياس - الطبعة الثالثة عشرة ١٩٦٢ م - القاهرة
- ٧ - مجلة «الدراسات الادبية» - باللغتين العربية والفارسية التي تصدرها الجامعة اللبنانية في بيروت (من السنة الاولى الى الان)
- ٨ - **كلمات مختارة من اللغة العربية الحديثة** - عربي ، انكليزي لمعهد الشرق الاوسط للدراسات العربية ١٩٥٩ م بيروت
- ٩ - **تبسيط العلوم** تأليف : و . ه . كراوس تعريب : احمد مصطفى ١٩٥٤ مطبعة السعادة بمصر
- ١٠ - المجلد الثاني من مذكرات للعلامة القزويني (ياد داشتهاي قزويني) عنى بتصحيحها ايرج افشار-من منشورات جامعة طهران رقم ٢٥٣ - سنة ١٣٣٤ ف
- ١١ - مجلة «الاخاء» التي تصدرها دار اطلاعات باللغة العربية في طهران (من السنة الاولى الى الان)
- ١٢ - مجلة «العالم» التي تنشر في بيروت - من سنة ١٩٥٩ - ١٩٦٤ م
- ١٣ - **القاموس الفارسي (فرهنگ فارسي)** للدكتور محمد معين الاستاذ بجامعة طهران طبع سنة ١٣٤٢ ف
- ١٤ - **قاموس حليم** - انكليزي - فارسي - من منشورات مكتبة بروخيم بطهران طبع سنة ١٩٥٢ م
- ١٥ - **درس اللغة والادب الجزء الاول** في النشر العربي الحديث للدكتور محمد محمدى استاذ اللغة العربية وادابها بجامعة طهران والاداب الفارسية بالجامعة اللبنانية
- ١٦ - **درس اللغة والادب الجزء الثاني** في الشعر العربي الحديث للدكتور محمد محمدى الطبعة الثانية بيروت ١٩٥٩ م
- ١٧ - **قاموس صغير لطلاب العلوم (فرهنگ دانش آموزان علمي)** عربي - فارسي مع

شرح نبذة من المصطلحات الجديدة في اللغة العربية تأليف: محمد علي خليلي طبع في طهران ١٣٣٢ ف

١٨ - كيف تتعلم اللغة الانجليزية بدون معلم تأليف: اسماعيل موسى اليوسف طبع في بيروت

١٩ - قاموس صغير فارسي - الاصطلاحات الاجنبية التي تسربت في اللغة الفارسية تأليف :

هاشم رضى طبع في طهران سنة ١٣٣٩ ف

٢٠ - The Concise Oxford Dictionary الطبعة الرابعة - طبع في بريطانيا العظمى

٢١ - The Essential of Arabic تأليف : انيس فريجه -- من منشورات الجامعة

الاميركية في بيروت ١٩٥٨ م

٢٢ - An Introduction to Modern Arabic - تأليف : فرحات . ج زياده - ر .

بيلي ويندر - الطبعة الثانية ١٩٥٨ م - طبع في الولايات المتحدة الاميركية

٢٣ - قاموس شرح الكلمات لكتاب : Deutsche Sprachlehre باللغات الالمانية

والانكليزية والعربية

٢٤ - منشورات دار العلوم العربية - من المجلات (الحوادث المهمة) والكتب وغيرها لمديرها

الشيخ احمد النجفي بطهران

٢٥ - المحادثات اليومية في البلاد العربية -- تأليف حسين الخراساني - من منشورات

مكتبة المحمدي بطهران

٢٦ - النهج المستقيم لتعليم اللغة العربية وادابها - تأليف حسين الخراساني - من

منشورات جامعة طهران رقم ٦٤٩ سنة ١٣٣٩ ف

((ا))

ا - آیا ؟ (همزه استفهام)

اَقْرَأْتُ خِطَابِي ؟ - نامه مرا خواندی ؟

ا - چه (برای بیان تساوی حکم در موارد مختلف)

هُوَ لَا يُبَالِي اَذْهَبْتُ اَمْ بَقِيتُ - بروم یا بمانم
برای او فرق نمی‌کند ، چه بروم چه بمانم برای
او فرق نمی‌کند

اَتَّب - (از سفر) برگشته

اَتَمَزَر - خود را با جامه بلند پوشاند یا پدید

اِئتِلَاف - ائتلاف ، اتحاد ، پیوستگی ، یکی شدن ،
سازگاری ، سازش ، اتحاد موقتی ، آمیزش یا سازش
مصلحتی

حُكُومَةُ اِئتِلَافِيَّة - دولت ائتلافی

اِئتَلَف - ائتلاف کرد با ، پیوست به ، متحد شد با
سازش کرد با ، آشنا شد با ، عادت کرد به

اِئْتِمَار - مشورت کردن ، انجمن کردن برای
مشاوره ، کنفرانس تشکیل دادن

اِئْتِمَان - بستانکاری ، طلب ، وعده ، مهلت ، نسیه

اِئْتَمَرُوا - باهم مشورت کردند ، رای زدند

اِئْتَمَن - اطمینان کرد به ، اعتماد کرد به ، وثوق
پیدا کرد به

آب - برگشت

آب - ناراضی ، مُکَرَه ، بی‌میل ، اکراه آمیز ،

مخالفت کننده ، رام نشو

آلَاب - پدر آسمانی ، پدر بهشتی (در تثلیث)

آب - پدر ، پدر روحانی

آب (غ) - یکی از ماههای شمسی مطابق اوت
هشتمین ماه فرنگی

آباء الرجال منزلاً - منزل دادبه ، جاداد به ،
مسکن داد به

آباء - ناسازگاری ، بیزاری ، تنفر ، بی‌میلی ،
نفرت ، ابا ، امتناع ، استنکاف ، رد ، عدم قبول ،
تناقض

آباء الوعد - طفلی را چون فرزند خود پرورد ، فرزند
خواند

آبی - نفرت کرد از ، بیزار بود از ، بد دانست ، تنفر
داشت از ، رد کرد ، امتناع کرد ، خودداری کرد ،
دریغ و مضایقه کرد ، استنکاف کرد ، قبول
نکرد ، ابا کرد

آبَابَة - دل‌تنگی برای میهن ، شوق وطن

آبَات (ص) - وسیله خواب کسی را فراهم کرد
(از قبیل تخت‌خواب ، پتو و امثال اینها) ، وسیله
خفت و خواب فراهم کرد

الآبَاتِي - عنوان رئیس کل بعضی از دیرهای مسیحی ،

درجه افتخاری کلیسا (برای کشیشان)

آبَاح - حلال دانست ، مباح دانست ، بحق دانست ،
بجا دانست ، تجویز کرد ، اجازه داد ، اختیار
داد ، جایز شمرد

أَبَاحَ الشَّيْءِ - همه چیز را مباح دانست ، همه چیز را مال همه دانست

أَبَاحَةً - توجیه کردن ، موجه جلوه دادن ، تبرئه ، اجازه

أَبَاحَةُ السِّرِّ - فاش کردن راز

ظُرُوفُ الْإِبَاحَةِ - موقعیتهای رفع مسئولیت ،

موقعیتهای و شرایط تبرئه آمیز و توجیه بردار

إِبَاحِيٌّ - سوسیالیست افراطی ، کسی که همه چیز را مباح داند (مانند ارتکاب معاصی و ترك واجبات)

إِبَاحِيَّةٌ - سوسیالیسم افراطی ، مباح دانستن همه چیز

أَبَادَ - از میان برد ، معدوم کرد ، هلاك کرد ، تلف کرد ، خراب و ویران کرد ، برانداخت ، بکلی نابود کرد ، منهدم کرد ، منقرض کرد ، از بیخ برانداخت ، ریشه کن کرد ، نیست کرد ، باطل کرد ، فانی ساخت ، قلع و قمع کرد

إِبَادَةٌ - مصدر آباد

آبَار - سوزن ساز ، سوزن فروش

آبَارِازَتَوَازِيَّةٌ - چاههای ارتزین

آبَارِالزَيْتِ - چاههای نفت

آبَارِسَيِّمَةٌ - چاههای فورانی

أَبَاشَةٌ - ارادل ، اوباش ، گروه و توده ارادل

إِبَاضَةٌ - قسمت داخلی ترمز که بچرخ ماشین یا غیر آن متصل است

أَبَاعَ - چیزی را برای فروش عرضه داشت

إِبَالَةٌ - سیاست ، سیاستمداری ، دیپلماسی ، کردانی تدبیر ، احتیاط ، دوراندیشی ، رویه ، خط مشی

إِبَالَةٌ - دسته ، بقچه ، بسته ، عدل ، (پارچه مثلا) ، لنگه

ضَغْتُ عَلَى إِبَالَةٍ - بلای روی بلا ، غصه روی غصه ، قوز بالا قوز

إِبَانٌ - فصل ، موسم ، هنگام ، موقع (مناسب) وقت ، زمان ، روزگار ، فرصت

إِبَانٌ - آشکار کرد ، توضیح داد ، شرح داد

أَبٌ - گیاه ، علف ، سبزه ، چمن ، چرا (گاه) ، رستنی

أَبٌ إِلَيْهِ - آرزو داشت ، اشتیاق داشت ، آرزو کرد ، بچیزی اشتیاق داشت

إِبْتَاعٌ - خرید ، خرید کرد

إِبْتَاعَ صَفْقَةٍ وَاحِدَةٍ - احتکار کرد ، جنسی را تا آنجا که مقدور بود خرید

إِبْتِدَاءٌ مِنْ ... - از تاریخ ...

إِبْتِدَائِيٌّ - ابتدائی ، مقدماتی ، تهیه یی

دَارُ الْمُعَلِّمِينَ الْإِبْتِدَائِيَّةُ - دانش سرای مقدماتی

شَهَادَةُ إِبْتِدَائِيَّةٌ - گواهینامه ابتدائی

مَحْكَمَةُ إِبْتِدَائِيَّةٌ - دادگاه شهرستان ، محکمه بدایت

مَدْرَسَةُ إِبْتِدَائِيَّةٌ - دبستان

إِبْتِدَاءٌ - آغاز کرد ، شروع کرد ، ابتدا کرد ، وارد شد (در کار)

إِبْتِدَاءُ الْحَدِيثِ - بحث را شروع کرد ، گفتگو

را آغاز کرد

اَبَدَأَ الْفَصْلُ - فصل فرا رسید

اَبْتَدَرَالِي - پیشدستی کرد ، مبادرت کرد به

اَبْتَدَه - بالبداهة ساخت ، بداهة گفت ، فی المجلس ساخت

اَبْتَدَل - در اثر کثرت استعمال از رونق انداخت ، بدرفتاری کرد با

اَبْتَر - بی دم ، بی دنباله ، کوتاه ، کم شده (از آخر) محروم (کسیکه خلف ندارد)

ریشی اَبْتَر - (در گیاه شناسی) دارای يك رشته برک در دوسوی برک دم ، پرمانند

اَبْتَز - اختلاس کرد ، دزدید ، چپاول کرد (در گفتگوی از اموال)

اَبْتَزَا (الْأَمْوَال) - اختلاس کردن ، دستبرد در مال (دولت) ، چپاول اموال ، اموال را بناروا گرفتن

اَبْتَسَرَ الْخَبْر - پیش از وقت خبر داد ، قبل از موقع خبر داد ،

اَبْتَسَم - لبخند زد ، لبخند بلب داشت

اَبْتَسَام - لبخند

تَكْلَفَ الْاَبْتَسَام - خنده زورکی کرد ، سفیهانه خندید

اَبْتَعَد - اجتناب کرد از ، فاصله گرفت با ، ترك کرد ، بیرون رفت از ، ول کرد ، دست کشید از

اَبْتَغَى - آرزو کرد ، رغبت کرد به ، متمایل شد ، اشتیاق داشت به

اَبْتِغَاء - آرزو ، میل ، رغبت ، شوق ، تمنی ، خواست ، تمایل

اَبْتَكَّر - اختراع کرد ، ابتکار کرد ، طرح ریزی کرد (برای) ، استنباط کرد ، تدبیر کرد .

اَبْتَكَّرَ الشَّيْءَ - نوبت چیزی را برد

اَبْتَلَعَ - بلعید ، فروبرد

اَبْتَلَّ بِالنَّمَاء - تر شد ، خیس شد ، نم برداشت

اَبْتَلَى - آزمایش کرد ، دچار ساخت ، مبتلا و گرفتار کرد

اَبْتَنَى - ساخت ، ساختمان کرد ، بنا کرد

اَبْتَمَهَجَ بِهِ - خوشحالی کرد ، خوشی کرد ، بوجد آمد ، لذت برد از

اَبْتَهَل - درخواست کرد از ، التماس کرد به ، لابه کرد ، با خواهش و دعا خواست ، استغاثه کرد ، بلابه طلب کرد .

اَبْتِیَاع - خریدن ، خرید کردن

اَبْجَدَى - الفبایی ، با ترتیب حروف تهجی

اَلْحُرُوفُ الْاَبْجَدِيَّة - حروف الفبا

اَبْجَر - شکم گنده

اَبْحَاثْ عِلْمِيَّة - تحقیقات علمی ، پژوهشهای علمی

اَبَحَّ - صدا گرفته کرد ، خرخری کرد ، صدای او را خشن و گرفته کرد ، سینه اش را گرفت

اَبَحَّ - صدا گرفته ، خرخری ، دارای صدای گرفته و خشن ، سینه گرفته

اَبْحَرَ - سفر دریا کرد ، کشتی یا قایق راند

أَبْخَرُ - کسیکه دهانش بوی بد میدهد

أَبْخَرَةٌ وَبَائِيَّةٌ - بخارهای طاعونی، همه جاگیر، ساری

أَبْدًا بِالْمَكَانِ - اقامت کرد در، ساکن شد در، منزل کرد، ماند

أَبْدًا لِحَيَوَانٍ - وحشی بود یا شد (حیوان)، بیابانی بود، بری بود، کوهی بود، (حیوان)

أَبَدٌ - جاوید ساخت، جاویدان کرد، پاینده داشت

أَبَدٌ - ابدیت، همیشگی، ابد

إِلَى الْأَبَدِ - برای همیشه

ما، لا... أَبَدًا - هرگز نه

إِلَى أَبَدٍ الْأَبْدِينَ - تا ابد، ابدًا، بطور ابدی، جاودان

أَبَدٌ - وحشی، بری، بیابانی، جنگلی، کوهی (در گفتگوی از حیوان)

أَبْدَاءُ النَّصْحِ - راهنمایی (کردن)

أَبْدَى - نشان داد، فهمانید، حالی کرد، آشکار کرد، مکشوف ساخت، ابراز و اظهار کرد، ارائه داد، جلوه داد، در معرض نمایش قرار داد

أَبْدَى مَلاحِظَاتِهِ - نظریات خود را بیان کرد

أَبْدَالٌ - تغییر دادن، عوض کردن، مبدل ساختن

أَبْدَةٌ - هیولا، جانور بزرگ، شگفت انگیز، مخلوق ناقص یا کلان و بسیار بزرگ

أَبْدَعَ - ساخت، بوجود آورد، درست کرد، ایجاد

کرد، قالب ریزی کرد، ابداع کرد، کاری بدیع انجام داد، شاهکاری بوجود آورد

أَبْدَلَ - تغییر داد، مبدل کرد، عوض کرد

أَبْدِيَّةٌ - لانهایت، همیشگی، بی پایانی، ابدیت

أَبْرٌ - بکسی سوزن زد، آمپول زد، غمیت کرد، پشت

سر کسی بدگویی کرد، تهمت زد، افترا بست، بهتان زد، گزین، نیش زد

أَبْرَأَمِنْ كَذَا - تبرئه کرد از، آزاد کرد

أَبْرَأَ الْمَرِيضَ وَالْجَرِيحَ - بهبود داد، معالجه کرد، شفاداد

أَبْرَأَ - تبرئه کردن، آزاد ساختن

أَبْرَازٌ - ارائه، عرض، معرفی، تولید، استخراج، عرضه داشت، تقدیم

أَبْرَامٌ - تابیدن (رسمان)، استوار و ثابت کردن، تأیید کردن، تصویب کردن، تصدیق و تجویز کردن

أَبْرَامُ الْمَعَاهِدَةِ وَالْإِتِّفَاقِ - قرارداد را تصویب یا تأیید کردن

مَحْكَمَةُ النِّقْضِ وَالْإِبْرَامِ - دیوان کشور، دیوان عالی تمیز

أَبْرَاهِيمُ (ع) - ماهی سیم

أَبْرَجَ أِبْرَ، إِبْرَ، أَبْرَاتٌ - سوزن، سوزن تزریق، نوک، حد، سر، طرف تمیز هر چیز

أَبْرَةُ الْخِيَاطَةِ - سوزن خیاطی

أَبْرَةُ الْحَيَاكَةِ - میل جوراب بافی، میل کش بافی

میلی که با آن هر بافتنی را میبافند .

أَبْرَةُ النَّبَاتِ - (در گیاه شناسی) پرچم

أَبْرَةُ الْحَشَرَةِ - نیش حشره

أَبْرَةُ الْمَلَحِينِ - قطب نما ، قطب نمای دریائی

أَبْرَةُ مَغْنَطِيسِيَّةٍ - عقربه مغناطیسی

أَبْرَةُ انْحِرَافِ مَغْنَطِيسِيٍّ - عقربه انحراف

مغناطیسی

شغل الأَبْرَةِ - گلدوزی ، برودری دوزی

أَبْرَدٌ - باپست فرستاد (در گفتگوی از نامه و امثال

آن)

أَبْرَدٌ - پلنگ

أَبْرَدَتِ السَّمَاءُ - تگرگ بارید

أَبْرَزَ - آشکار ساخت ، ظاهر کرد ، بوجود

آورد ، تقدیم داشت ، ارائه داد ، بمعرض نمایش

گذاشت ، جلوه داد ، عمل آورد ، استخراج کرد ،

منتشر کرد

أَبْرَزَ الْكِتَابَ - کتاب را منتشر کرد ، انتشار داد

أَبْرَشٌ - خالدار ، لك دار ، خالخالی ، دارای

خالهای متعدد

أَبْرَشِيَّةٌ - بخشی از شهرستان که کلیسا و کشیش

جداگانه دارد ، قلمرو اسقف ، اسقفیه

أَبْرَصٌ - جذامی ، کسیکه مبتلا به بیماری جذام است

أَبْرَصٌ - (ص) زال ، آدم موسفید چشم سرخ

أَبْرَقَ - تلگراف کرد ، تلگرام فرستاد به ، برق

گرفت (در مورد کسی گفته میشود که برق او را

میگیرد)

أَبْرَقَ - بتون ، بتن

أَبْرَقَتِ السَّرَّةُ - صورتش باز شد ، گل از گلش

شکفت ، قیافه اش از هم باز شد

أَبْرَقَتِ السَّمَاءُ - برق جست (از آسمان)

أَبْرَكَ الْجَمَلُ - شتر را خواباند

أَبْرَمَ الْحَبْلُ - ریسمان را تایید ، تاب داد ،

تاییده کرد

أَبْرَمَ الْأَمْرَ - تایید کرد ، تصدیق کرد ، پابرجا

و ثابت کرد ، اثبات کرد ، تصویب کرد ، تصدیق

یا تجویز کرد

أَبْرَمِيسَ - به آبرامیس نگاه کنید

أَبْرِنَزَ (غ) زرناب طلای خالص

أَبْرِيسَمَ (غ) ، ابریشم

أَبْرِيقُ جِ ابَارِيقٍ - کوزه ، لیوان ، تنك ، لگن

آفتابه مانند ، سبو ، کوزه آب ، کوزه يك دسته یی

أَبْرِيقُ الْخَلِّ وَالزَّيْتِ - تنك كوچك شیشه یی که

در آن سرکه یا روغن زیتون و امثال اینها میریزند

و سرفره میگذارند

أَبْرِيقُ الشَّاي - قوری چای

أَبْرِيقُ الشَّرَابِ - تنك شراب ، تنك شراب که

دسته و لوله و در دارد ، یکجور قرابه

أَبْرِيقُ الْغَسِيلِ - آفتابه ، کوزه

أَبْرِيقُ الْقَهْوَةِ - قهوه جوش

أَبْرِيقُ اللَّبَنِ - شیرخوری

اَبْرِيق وَطِشْت - افتابه لکن

اَبْرِیل (غ) - آوریل : ماه چهارم فرنگی مطابق
بانیسان

اَزَى - کسی که دارای قوز سینه است ، سینه
کبوتری

اَبْزَار ، اَبَازیر - ادویه ، چاشنی (که برای
خوشبو ساختن غذا و طعام بکار میبرند)

اَبْزَن (غ) - روشویی

اَبْزیم - قزن قفل ، سگک

اَبْسِن (غ) - هنریک ابسن شاعر نروژی

اَبْسِیْط (ص) - دوره یا زه-وار بیرونی چرخ

اَبَش ، اَبَشَ الْقَوْم - جمع شدند ، اجتماع
کردند ، جمع آوری کردند

اَبَشِم - سیر کرد ، وازده کرد

اَبْصَر - دید ، مشاهده کرد ، دانست ، دریافت

اَبْض - پشت زانو ، زیر زانو

اَبْطَج اَبَاط - بغل ، زیر بغل

اَبْطَأ - تأخیر کرد ، درنگ کرد ، بتأخیر انداخت ،
معطل کرد ، باطفره گذراند ، دیر کرد ، کند
رو بود ، بتعویق انداخت ، با هستگی کار کرد ،
یواش یواش انجام داد ، بکندی عمل کرد

اَبْطَال - الغاء ، نسخ ، برانداختن ، نقض ، فسخ

اَبْطَال - قهرمانان (اعم از حقیقی و افسانه‌یی
یاداستانی)

اَبْطَر - کافر نعمت کرد ، بر کفران نعمت برانگیخت ،

سر مست کرد ، حق ناشناس کرد

اَبْطَل - باطل کرد ، منسوخ کرد ، الغا کرد ،

نقض یا فسخ کرد

اَبْطَن - پنهان کرد ، مستور داشت

اَبْطَى - بغلی ، مربوط بزیر بغل

اَبْعَاد - جدائی یا مفارقت انداختن ، تفکیک

تجزیه ، جدا سازی ، تغییر محل ، انتقال ،
برطرف سازی ، رفع ، اخراج ، محو ، حذف

اَبْعَادِیَّة (ص) - کشتزار ، مزرعه ، ملک

اَبْعَد - دور کرد ، فاصله انداخت ، زایل کرد ،

جابجا کرد ، برداشت ، رفع کرد ، برطرف کرد ،

حذف کرد ، محو کرد ، بیرون کرد ، انتقال داد ،

معزول کرد ، تبعید کرد ، جدا ساخت ، مجزا

و منفرد کرد ، از کار برکنار کرد ، بیرون فرستاد ،

روانه کرد ، رد کرد ، مرخص کرد ، مستثنی کرد ،

محروم کرد ، خارج کرد ، کنار گذاشت ، باطل کرد ،

الغا کرد

اَلْاَبْعَد - دورترین ، فاصله دارترین

اَبْغَض - نفرت و تنفر داشت از ، بیزار بود یا شد از

اَبَق - فرار کرد ، گریخت

اَبَق - فراری ، گریزان ، گریز

اَبَق - بذرك، درخت کتان ، لیف کتان

اَبْقَى - نگهداشت ، باقی گذاشت ، حفظ و حراست

کرد

اَبْقَى عَلَی حَیَاتِهِ - او را نجات داد ، حیاتش را

حفظ کرد

أَبْقَرَاط - بقراط پدر علم پزشکی

أَبْقَع - خالدار ، خالخالی ، لك دار

أَبْكِي - گریاند

أَبْكَم - خاموش یا ساکت کرد، گنگ یا لال کرد

گنج و مبهوت کرد ؛ مات کرد

أَبْكَم - گنگ ، لال ، بی زبان ، خاموش

وساكت ، بیصدا

أَبْل ، أِبْل ج آبال - شتران

أَبْلِي - تلف کرد ، مصرف کرد ، فرسوده کرد (دراثر

زیاد پوشیدن)

أَبْلَع - اورا وادار ببلعیدن کرد ، ببلعیدن انداخت

أَبْلَغ - خبر داد ، گفت

أَبْلَغ الْخَبَر - خبر رساند ، ابلاغ کرد ، خبر آورد

أَبْلَغ عَنْهُ - گزارش داد ، گزارش تهیه کرد از ،

معرفی کرد ، انتشار یا شیوع داد ، سخن چینی

کرد

أَبْلَق - سیاه و سفید ، ابلق

الطَّائِرُ الْأَبْلَق - مرغ خواننده ، مرغی که چهره میزند

أَبْلَكَاش (غ) - تخته چندلا

أَبْلَ مِنْ مَرَضٍ - شفا یافت ، بهبود یافت ، سلامت

خود را بازیافت

أَبْنُ الْتَبْنِي - پسر خوانده ، فرزند خوانده

أَبْنُ الْأَرْض - برده ، بنده

أَبْنُ أَصْل - اصیل ، دارای اصالت خانوادگی ،

نجیب ، استخوان دار

أَبْنُ آوَى - شغال

أَبْنُ الْأَيَّام - مرد روزگار

أَبْنُ الدَّهْلِيْز - بچه سرراهی ، لقیط

أَبْنُ زَنَا - حرامزاده ، ولد الزنا

أَبْنُ السَّبِيل - رهرو ، رهگذر ، مسافر پیاده

آدم در بدر ، بچه بی صاحب ، آدم خانه بدوش ،

آواره

أَبْنُ الشَّرْق (مثلا) - شرقی ، اهل شرق

أَبْنُ غِيَّة - حرامزاده ، فرزند غیر قانونی ،

أَبْنُ غَيْرِ شَرْعِي - فرزند غیر قانونی ، زنازاده

أَبْنُ الْأَمِيَّة - در فضائل و مناقب شخصی که در

گذشته است سخن گفت

أَبْنَةُ - میخچه که روی انگشتان پا میزند ، گره

چوب

أَبْنَةُ - دختر

أَبْنُوس ، آَبْنُوس ، آَبْنُوز - آبنوس ، درخت

آبنوس ، آبنوسی (رنك)

أَبْنُ يَوْمِهِ - يك روزه ، کم دوام ، بیدوام ، کسیکه

فکر فردای خود نیست

أَبُو بَيْض (ص) - عنكبوت ، بته ارزن

أَبُو جَعْرَان (ص) - سرکین غلتان ، جمل

أَبُو جَلْمَبُو (ص) - خرچنگ

أَبُو الْحَارِث - شیر (درنده)

أَبُو حُدَيْج - لكلك

أَبُو الْحَصِين - روباه ، آقا روباه (اسم خاص
روباه)

أَبُو خَنْجَر - گل لادن

أَبُو دَقِيق (ص) - پروانه

أَبُو رَكْبَة (ص) - کلم قمری ، شلغم مجری

أَبُو شَبْت (ص) - رتیل

أَبُو صَاحِبِي - پدر رفیق

أَبُو طَوَّل - قسمی مرغ پابلند

أَبُو فَحْت (ص) - مرغ دراز پای نوک دراز که
چون ماهیخوار در آب راه می رود

أَبُو فَرَوَة (ص) - شاهیلوط

أَبُو فَصَادَة (ص) - دم جنبانک ، دم لـرزانک
(پرنده ای که در اصفهان آنرا سقاچی گویند)

أَبُو قَتَب - قوزی ، کسبکه گرده او قوز دارد

أَبُو قَرْدَان (ص) - لکلك مصری ، ماهیخوار سفید

أَبُو كَبِير (ص) - آنقوزه

أَبُو كَدَا - صاحب ، دارای ، دارنده

أَبُو كَرَش (ص) - شکم گنده

أَبُو كَعِيب (ص) - ورم غده بنا گوش ، ورم عفونی
غده بنا گوش

أَبُو لَوْن (غ) - اپولون : یکی از خدایان یونان
وروم

أَبُو لَهَب - (در جاناورشناسی) پاخلاق ، مرغ آتشی

أَبُو مَعَاوِيَة - یوز پلنگ

أَبُو مَغَازِل - کسبکه دارای پاهای دراز و باریک است

أَبُو مَلْعَقَة - کفچه نوک ، نوعی پرنده که منقارش
شبیه قاشق است

أَبُو مَنَقَار - نیزه ماهی

أَبُو نَظَارَة (ص) - عینکی ، عینک زده

أَبُو النُّوم (ص) - خشخاش

أَبُو نِيَة (غ) - آبونه ، مشترک ، (کسبکه مجله

یا روزنامه و امثال اینها را مشترک است)

أَبُو هَارُون - بلبل ، هزارستان

أَبُو هَبِيرَة - غورباغه نر

أَبُو يَقْظَان (ص) - خروس

أَبُو ي - همخون ، صلیبی ، تنی ، پدرانه ، پدروار

أَبُو لَه - ملتفت شد ، رعایت کرد ، ملاحظه کرد ،
اعتنا کرد ، مشاهده کرد ، توجه کرد

أَبُو هَام الرَّجُل - شست پا

أَبُو هَام أَلِيد - شست دست

أَبُو هَج - خشنود ساخت ، خوشحال کرد ، فرح
بخشید ، بهجت آورد

أَبُو هَر - اورتا (نوعی شریان)

أَبُو هَظ - سنگینی کرد بر

أَبُو هَم - برای او نامفهوم و مبهم بود (در گفتگوی

از کلام) ، نامفهوم سخن گفت ، مبهم صحبت کرد

أَبُو هَيْس (غ) - آپیس : گوساله ای که مصریان قدیم

آنرا مقدس میدانستند

أَبُو هَيْض - سفید ، ننوشته ، جای خالی در کاغذ یا

فرمهای چاپی ، جای خالی (در نوشته)

اَبِيضُ الشَّعْرِ وَغَيْرُهُ - سفید شد (در گفتگوی از مو و امثال آن)

اَبِيضُ الْوَجْهِ وَالنَّبَاتِ وَاللَّوْنِ - رنگ خود را باخت ، رنگش پرید ، بیرنگ شد (در گفتگوی از گیاه یا رنگ)

اَبِيضُ الْبَشْرَةِ - خوبرو

اَبِيضُ كَاللَّبَنِ - سفید مانند شیر ، بسفیدی شیر

اَبِيضُ الْاَسْمَرِ - روشن یا گرفته و تیره (در رنگ)

اَبِيضُ ناصِع (كالثَلَج) - سفید مثل برف

مَوْتَ اَبِيض - سکنه ، مرگ ناگهانی

اَبِيضَانِي (ص) - خوبروی ، دارای قیافه روشن

اَبِيْقُوْر (غ) - اپیکور فیلسوف یونانی

اَبِيْل - رئیس دیر ، راهب بزرگ یا کل ، سر راهب

اَبِيْلَة - زنی که رئیس دیر است ، زنی که بعنوان راهب بزرگ خوانده میشود

اَبِي - با مناعت ، گردنکش ، کسیکه خود را بالا تر

از این میدانند که بکارهای پست تن در دهد

اَت - آینده ، وارد شونده ، شخص آینده ، چیزی که بعد میآید

اَتِي - آمد ، وارد شد

اَتِي - موافقت کرد ، موافق بود ، مساعدت و همراهی کرد ، بر له چیزی بود ، طرفداری کرد از ، اعطا کرد

اَتَاهُ الشَّيْءُ وَبِهِ - چیزی را بآسی اعطا کرد ، بخشید ، تقدیم کرد ، اهدا کرد

اَتَى عَلَى الشَّيْءِ - پایان داد به ، تماماً مصرف کرد ، تحلیل برد ، تهی کرد ، موقوف یا لغو کرد

اَتَى عَلَى الْأَمْرِ - تمام کرد ، با تمام یا بپایان رساند

اَتَى الْمَرْأَةَ - همخوابگی کرد با

اَتَى الْجُرْمَ - مرتکب جرم شد ، جنایتی را ارتکاب کرد

اَتَى الْأَمْرَ - انجام داد ، اجرا کرد ، بانجام رساند ، کرد

اَتَى بِهِ - آورد ، تهیه کرد ، در دست رس قرارداد

اِتَّاحَ لَهُ - فرصت یا مجال داد به ، موقعیت را مهیا کرد (برای) ، موفق کرد ، اجازه داد (بمعنی گذاشت) ، مقدر کرد ، در نظر گرفت ، مقرر داشت ، قرارداد

اِتَادَفِي الْأَمْرِ - با هستگی کار کرد ، باتأنی انجام داد ، فس فس کرد ، یواش یواش کاری را بانجام رساند

اِتَامَتِ الْمَرْأَةُ - دوقلو زایید

اِتَان - ماده الاغ ، خر ماده

اِتَاوَة - مالیات ، باج

اِتَاهَ - گمراه کرد

اِتَّبَجَّ اِتُّوب - بلوز بی آستین ، روپوش دختران مدرسه

اِتَّبَعَ - پیروی کرد از ، متابعت کرد از ، دنبال رفت ، دنبال چیزی را گرفت ، ملحق شد به ، تحت تعقیب (قانونی) قرار داد

اتَّجَاه - تمایل ، روش ، مرام ، جنبه ، لحاظ ،
وضع ، نقطه نظر ، موقعیت ، رفتار ، جهت ، خط ،
مسیر ، سمت ، سو

الاتجاهات السياسية - تمایلات سیاسی ، جنبه-
های سیاسی

اتَّجَرَ - تجارت کرد ، سودا گری کرد

اتَّجَرَفِي كَذَا - تجارت چیزی را کرد (مثل اینکه
گویند فلانی تجارت چای میکند)

اتَّجَهَ إِلَى - رو بطرف چیزی کرد ، متوجه چیزی
یا کسی شد ، رو آورد به ، متوجه شد (در گفتگوی
از سخن یا خطر)

اتَّجَهَ لَهُ رَأْيٌ - فکری بنظرش رسید ، بخاطرش
خطور کرد

الاتِّحَادُ الْقَوْمِيُّ - وحدت ملی

عَلِمَ الاتِّحَادُ الْبَرِيطَانِيَّ - پرچم مملکت متحده
بریتانیا

الاتِّحَادُ الدَّوْلِيُّ الْعَامُّ - اتحادیه کل بین المللی

الاتِّحَادُ الدَّوْلِيُّ لِنَقَابَاتِ الْعَمَالِ - اتحادیه بین
المللی سندیکا های کارگران

الاتِّحَادُ السُّوفِيَّتِيَّ - اتحاد جماهیر شوروی

بِالاتِّحَادِ - مشترکاً ، باهم ، متفقاً ، توأماً

بِاتِّحَادِ الْأَرْاءِ - باتفاق آراء

اتِّحَادُ الْأَتِّجَاهِ - توجه بیک نقطه ، هم مسلكی ،
هم گرایی ، هم مرامی ، وحدت مسیر

اتِّحَادِيَّ - عضویا هواخواه اتحادیه ، مربوط

بوحدة واتحاد

اتَّحَدَ الْقَوْمُ - اتفاق کردند ، هم آهنگ شدند ،

متحد شدند ، مشترکاً انجام دادند

اتَّحَدَ الشَّيْءُ بِالشَّيْءِ - ترکیب شد ، همزوج شد

اتَّحَدَ الشَّيْئَانِ - یکی شد ، يك چیز شد

اتَّحَدَتِ الْأَرْاءُ - وحدت نظر پیدا شد ، آراء
یکی شد

اتَّحَفَهُ الشَّيْءُ وَبِهِ - هدیه داد به ، تحفه یا سوغات
داد به

اتَّخَذَ الْأَجْرَاءُ - بکار بردن دستور ، اقدام کردن

اتَّخَذَ الشَّيْءُ - قبول کرد ، پذیرفت ، اختیار کرد ،
اتخاذ کرد ، اقتباس کرد ، برداشت ، اشغال کرد ،

کشید ، جذب کرد ، در دست گرفت

اتَّخَذَ لَهُ حَلَامَةً أَوْ أَمَامَةً - اقامتگاهی اختصاص داد

به ، مقر یا مسکنی تعیین کرد برای

اتَّخَذَ قَرَاراً - تصمیم گرفت ، تصویب نامه ای گذراند

اتَّخَمَ - باعث بد هضمی شد ، سبب سوء هاضمه شد ،
موجب رود و امتلاء معده گشت

اتَّخَمَ مِنْ كَذَا - تَخَمَ شد از ، ثقل کرد ، امتلاء
معده حاصل کرد

اتَّزَبَ - گرد آلود کرد ، خاك آلود کرد

اتَّرَجَّ ، اتَّرَجَّ - اترج ، بالنك ، بادرنك

اتَّرَحَّ - مجزون کرد ، غمناك ساخت ، اندوهگین
نمود ، غصه دار کرد

اتَّرَعَ - پر کرد ، مملو ساخت ، لبریز نمود

اِتِّزَان - موازنه ، توازن ، تعادل

اِتِّزَانُ الْعَقْلِ - تعادل فکر ، تعادل عقل

اِتَّزَرَ - لُتْكَ پوشید یا بخود گرفت ، مرتکب گناه شد

اِتَّزَرَ بَكْدَا - چیزی را پوشید

اِتِّسَاع - وسعت ، اندازه ، حد ، مقدار ، فضای وسیع . جاداری ، پهنا ، دامنه ، حوزه ، قلمرو ، امتداد ، جامعیت

اِتَّسَخ - چَرَك بود یا شد ، کثیف بود یا شد

اِتَّسَعَ - گشاد شد ، پهن شد ، وسعت یافت ، وسیع و جادار شد ، پولدار شد ، ثروتمند و غنی شد
اِتَّسَقَ الْأَمْرُ - منظم و مرتب شد ، خوب تنظیم یافت ، خوب فراهم شد (در گفتگوی ازوسیله) ، نظم گرفت ، دارای نظم و ترتیب بود

اِتَّسَمَ - مهر خورد ، نشان یا داغ یافت ، علامت یا نشان پیدا کرد

اِتَّشَحَّ بِسَيْفٍ - شمشیر حمایت کرد ، شمشیر بست

اِتَّشَحَّ بِكَدَا - چیزی را حمایت کرد (اعم از شمشیر یا غیر آن) ، چیزی را روی لباس خود پوشید

اِتِّصَالَ - پیوستگی ، اتصال ، ربط ، اتحاد ، الحاق ، بستگی ، ارتباط ، رابطه نامشروع ، استمرار ، ادامه ، دوام

عَلَى اِتِّصَالٍ ب - در تماس با ، در ارتباط با

ضَابِطُ اِتِّصَالٍ - رابط ، سرپرست ، افسر رابط

اِتَّصَفَ ب - معروف یا شناخته شد به ، اتصاف یافت به

اِتَّصَلَ إِلَى - رسید به ، واصل شد به ، وارد شد در ، آمد به

اِتَّصَلَ إِلَى الْعَائِلَةِ الْفُلَانِيَّةِ - بفلان خانواده انتساب داشت

اِتَّصَلَ بِهِ - تماس گرفت با ، در تماس بود با ، ملاقات کرد با ، تشکیل جلسه داد با ، نزدیک بود با ، مجاور بود ، پیوسته بود با ، در نزدیکی چیزی یا کسی قرار داشت

اِتَّصَلَ بِهِ الْخَبْرُ - خبر باورسید ، اطلاع بر خبری پیدا کرد

اِتَّصَلَ بِالشَّيْءِ - متصل شد به ، وصل شد به ، ضمیمه شد به ، ارتباط پیدا کرد با

اِتَّصَلَ الْعَمَلُ - کار ادامه یافت یا داشت

اِتِّضَاح - ظهور ، آشکاری ، وضوح

اِتَّضَحَ - روشن شد ، صراحت پیدا کرد ، ساده شد ، قابل فهم شد ، واضح و معلوم و بدیهی شد ، آشکار شد ، ظاهر شد

اِتَّضَعَ - فروتنی کرد ، تواضع کرد ، با فروتنی رفتار کرد

اِتَّعَابُ الْمُحَامِي أَوِ الطَّبِيبِ - پایمزد ، حق -

الزحمة ، حق القدم برای پزشك وحق الوكالة (برای وکیل مدافع)

اِتَّعَبَ - خسته کرد ، زحمت داد به - در زحمت انداخت ، ناراحت کرد ، سنگین بود بر ، سنگینی کرد بر

اَتَّعَبَ سِرَّهُ - بستوه آورد ، عاجز کرد ، اذیت کرد ، نگران ساخت ، بزحمت انداخت .

اَتَّعَسَ - بدبخت کرد ، بیچاره کرد ، بدبختی یا بیچارگی کشاند

اَتَّعَظَ - پند گرفت

اَتَّعَظَ بِ - عبرت گرفت از ، درس عبرت گرفت

اِتِّفَاقٍ - پیمان ، قرارداد ، پیمان [نامه] عهد نامه ، معاهده

اِتِّفَاقُ الْأَرَاءِ - اتفاق آراء

اِتِّفَاقٍ - توافق ، سازش ، هم آهنگی ، انطباق ، تصادف ، قرارداد ، مقاطعه یا کنترات

اِتِّفَاقٍ اِضَافِيٍّ - قرارداد الحاقی

اِتِّفَاقِيٍّ - تصادفی ، اتفاقی ، قراردادی ، رسمی ، مطابق قاعده یا ردیف ، مربوط به قرارداد یا پیمان (نامه)

اِتِّفَاقِيَّةٌ اِتِّفَاقِيَّاتٍ - پیمان ، قرارداد ، معاهده

اِتِّفَاقِيَّةٌ تِجَارِيَّةٌ - قرارداد تجارتي

اِتَّفَقَ لَهُ كَذَا - فلان امر اتفاق افتاد ، رخ داد ، پیش آمد

اِتَّفَقَ مَعَ - توافق کرد با

اِتَّفَقَ الرَّجُلَانِ - باهم توافق کردند ، سازش کردند ، کنار آمدند

كَيْفَمَا اتَّفَقَ ، كَيْفَمَا اتَّفَقَ - بهر وسیله که باشد

كَيْفَمَا اتَّفَقَ ، كَيْفَمَا اتَّفَقَ - از روی بی فکری ، بای ملاحظه گی ، از روی بی پروائی ، بطورالیه بختی

همینظوری ، اتفاقی ، تصادفی ، تصادفاً ، بدون داشتن هدف یا مقصود .

اِتَّفَقُوا عَلَيَّ - درباره چیزی توافق کردند

اِتَّفَقُوا - قرارداد بستند

اِتَّقِ كَذَا - بپرهیز از ، متوجه باش ، مواظب باش که ...

اِتِّقَانٍ - کمال ، دقت ، درستی

بِاِتِّقَانٍ - بدقت ، بدرستی ، بحد کمال ، کاملاً ، بطور کامل یا بی عیب ، خوب خوب

اِتَّقَى كَذَا - پرهیز کرد از ، احتیاط کرد از ، اجتناب کرد از ، خائف و بیمناک بود از

اِتَّقَدَ - شعله ور شد - افروخت - آتش گرفت ، شعله کشید ، روشن شد ، مشتعل شد

اِتَّقَدَ غَضَبًا - آتشی شد ، از جا در رفت ، آتش خشمش زبانه کشید یا شعله ور شد

اِتَّقَنَ - کامل کرد ، بکمال رساند

اِتَّقَنَ الْعِلْمَ الْفُلَانِيَّ - در علم یا هنری سرآمد شد ، متخصص شد ، تبحر کامل پیدا کرد (در فلان علم مثلاً)

اِتَّكَاءٌ - تکیه ، میل ، شیب ، تمایل و در علم عروض بمعنی خشو است

اِتَّكَأَ عَلَى الْحَائِطِ - یدیوار تکیه داد

اِتَّكَأَ عَلَى السَّرِيرِ - به تخت یا نیمکت تکیه داد ، روی نیمکت نشست

اِتَّكَأَ عَلَى عَصَاهُ - بر عصای خود تکیه داد

اِتِّكَالَ - اعتماد، اطمینان، امید، وثوق، توکل،

اِتَّكَلَ عَلَیْ - اعتماد کرد بر، اطمینان داشت به،

توکل کرد بر، امیدوار بود به

اَتَلَ (ص) - گز، درخت گز

اَتْلَفَ - تلف کرد، زیان وارد کرد به، آسیب

زد، لطمه زد، فاسد کرد، تباه و ضایع کرد،

خسارت وارد آورد به

اَتَمَّ بِالْمَكَانِ - درجائی اقامت کرد، منزل کرد،

سکنی گزید، ماند، مقیم شد

اَتَمَّ - تکمیل کرد، کامل کرد، بطور کامل انجام

داد، با تمام رساند، کاری را خلاص کرد

اَتَمَّیْل (غ) - ماشین (سواری)

اِتَّوَحَّسَ - در گل ولای فرورفت، در ورطه افتاد،

فرورفت در

اِتَّوَنَ - تنور، اجاق، تون، کوره، مجازاً

بوته آزمایش

اِتِّهَامَ - تنظیم ادعای نامه یا کیفرخواست، اتهام،

تهمت زدن، اسناد، نسبت

وَرَقَةُ الْاِتِّهَامِ - ادعای نامه، کیفرخواست

اِتِّهَمَ بِكَذَا - چیزی را بکسی نسبت داد، متهم

ساخت به، شکایت کرد از، با تنظیم ادعای نامه یا

کیفرخواست متهم کرد، نسبت داد، اسناد بست

اِتِّهَمَ الرَّجُلَ - مظنون شد به، بدگمان شد از،

ظنین بود از، تردید داشت از

اِتِّهَمَ الرَّجُلَ بِاطِّالَا - برای کسی پرونده سازی

کرد، اسناد دروغین داد به

اَلَا تَبَی - آینده، وارد شونده، شخص آینده،

چیزی که بعد می آید

اَلْجُمْلَةُ الْاَلَا تَبَی (مثلاً) - جمله زیر، جمله ذیل

(آینده)

اَلْسَنَةُ الْاَلَا تَبَی - سال آینده

لَوَا تَبَحَّی - اگر موفق میشدم یا بشوم، اگر

برایم مقدر میشد یا بشود

اَثَابَ - پاداش داد، ثواب داد، اجر و مزد داد،

جبران و تلافی کرد

اَثَاثَ - اثاث خانه، اثاث

اَثَارَ - انتقام گرفت

اَثَارَ - نشانه ها، علامت ها، آثار تاریخی،

بقایا

اَثَارُ اَعْجَابَ - چیزی را بسیار پسندید، متعجب

ساخت

اَثَارُ قَدِیْمَ - آثار باستانی

عِلْمُ الْاَثَارِ (القَدِیْمَ) - باستان شناسی

تَخْرِیبُ الْاَثَارِ الْقَدِیْمَ - دشمنی با آثار تمدن،

واندالسم

دَارُ الْاَثَارِ - موزه

شَاهِدَاتُ - شاهد برای تعقیب

اَثْبَتَ - اثبات کرد، تأیید کرد، تقویت کرد،

محقق و مسلم کرد

اَثْبَتَ بِالْبُرْهَانِ - استدلال کرد، بادلایل اثبات کرد

اَثَبَتَ الذَّنْبَ عَلَيَّ - محکوم کرد ، مقصر دانست ، مقصر کرد

اَثَبَتَ الذَّاتِيَّةَ اَوِ الشَّخْصِيَّةَ - هویت چیزی یا کسی را تعیین کرد ، تشخیص داد ، اصلیت چیزی را شناخت

اَثَابُ النَّبَاتِ وَالشَّعْرِ - زیاد رویید ، پر پشت شد (مو ، گیاه)

اَثَابُ الْبَيْتِ - مبله کرد

اَثَابُ الْفِرَاشِ - اثاث منزل را مرتب و منظم کرد
اَتَخَنَ فِي - مبالغه کرد در ، افراط کرد در ، زیاده روی کرد در

اَتَخَنَتَهُ الْجِرَاحُ - جراحات وارده او را ضعیف ساخت ، از پا در آورد ، بی قوت کرد

اَتْرَجَ اَثَارُ - علامت ، نشانه ، اثر ، نشان ، رد (پا) بقایا ، آثار ، بقایای تاریخی (از چیزی که در اثر طول زمان خراب شده است) ، بنای یاد - گاری ، اثر تاریخی ، ستونی که بیاد بود - مرده بر پا کنند ، بنای یاد - بود یا تاریخی ، دست خوردگی ، دست کاری ، اثر جزئی ، اشاره (قلم یا قلم مو) عیب ، لکه ، خط ، راه ، مسیر ، تاثیر

اَثَرُ الْقُرْآنِ عَلَيَّ الْاَدَبِ الْعَرَبِيِّ - تأثیر قرآن در ادبیات عرب

اَضَاعَ الْاَثَرَ - پی گم کرد

تَيَّهَ عَنِ الْاَثَرِ - گمراه کرد ، پرت کرد ، از جاده منحرف کرد

عَلَى الْاَثَرِ - فوراً ، بلافاصله

اَثَرِ سَيِّئٍ - تأثیر بد ، تأثیر نامطلوب ، اثر نامطلوب یابد ، گمان بد

فِي اَثَرٍ ، فِي اَثَرٍ ، بعد ، دنبال ، در عقب ، در پی

اَثَرُ الْحَدِيثِ - حدیث نقل کرد ، روایت کرد ، ذکر کرد ، بیان داشت ، ایراد کرد

اَثَرُ قَدِيمٍ - اثر باستانی ، بنای کهن

اَثَرُ الرَّجُلِ - ثروتمند شد ، توانگر شد ، پول دار شد

اَثَرَةٌ - خود ستائی ، خود بینی ، خود پرستی ، خود پسندی ، انانیت

اَثَرٌ - تأثیر کرد ، تحت تأثیر قرار داد ، عمل کرد ، اثری بوجود آورد

اَثَرُ الرَّجُلِ - احترام کرد ، احترام گذاشت به ، گرامی داشت

اَثَرُ عَلَيَّ - ترجیح داد بر ، بهتر دانست از ، مقدم دانست از ، برگزید ، انتخاب و اختیار کرد

اَثَرُ عَلَيْهِ - اثر گذاشت بر ، تأثیر کرد بر

اَثَرُ فِي النَفْسِ - احساسات را تحریک کرد ، بدل نشست (در گفتگوی از کلام و امثال آن) ،

اثر کرد (در دل)

اَثَرُ الْكَلَامِ اَوِ الدَّوَاءِ - سخن یاد او تأثیر کرد ،

دارو خاصیت بخشید

الْأَثَرَجَةُ (غ) - اترسازي ، عمل اترسازي

آثَرِيّ - باستانشناس ، مربوط با آثار تاریخی یا

باستانی ، خرابه ، باقیمانده بناهای کهن ، طلل

عُضْوَاثَرِيّ - عضو ناقص ، رشد نکرده

اَثْفِيَةُ النَّارِ - سه پایه پیمش بخاری ، سه پایه

اجاق

أَثْقَالُ الْأَرْضِ - ذخایر زیرزمینی ، منابع زیر

زمینی

أَتَكُلُّ الْأُمَّ وَلَدَهَا - مادری را داغ فرزند

نصیب کرد

أَثَلٌ - گز ، درخت گز

أَثَلًا - خوب جایگیر شد ، کاملاً جایگزین شد

أَثَلٌ - صرفه جوئی کرد - رعایت اقتصاد کرد ،

با صرفه جوئی خرج کرد

أَثَلَجَ صَدْرُهُ - خشنود ساخت ، خوشحال کرد ،

دل او را خنک کرد

أَثَلَجَتِ السَّمَاءُ - برف بارید

أَثَمٌ - مرتکب گناه شد ، گناه کرد ، خطا کرد

أَثَمٌ - بدی ، گناه ، زیان ، شرارت ، تبه کاری ،

فساد ، عیب

أَثَمٌ فَظِيعٌ - عمل شرارت انگیز ، کار بیرحمانه

جنایت عظیم ، بیرحمی

أَتَمَانٌ مُخَفَّضَةٌ - قیمت های نازل ، بهای کم

أَتَمَدٌ ، أَتَمَدٌ - سنك سرمه ، اَتَمَمُون

أَثَمَرٌ - میوه داد ، نتیجه داد ، باردار شد (در

گفتگوی از درخت)

أَثَمَلٌ - مست کرد ، سرکیف آورد ، از خود بیخود

کرد ، بمستی انداخت

أَثْنَاءُ ، فِي أَثْنَاءٍ - در طی ، در خلال ، در مدت ،

مادامیکه

فِي أَثْنَاءِ ذَلِكَ - ضمناً ، ضمن ، در این ضمن

أَثْنَى عَلَيَّ - تعریف کرد ، مدح کرد ، ستود ،

تمجید کرد ، ستایش کرد ، تشکر کرد ، شکر

گزاری کرد

أَثْنَى عَنْ - منصرف کرد ، بازداشت

الْأَثْنَاءُ عَشْرِيّ (أَوَّلُ الْأَمْعَاءِ) - روده اثنا عشر ،

دوازده

إِثْنَانٌ - در موسیقی : قطعه یی که برای دو

خواننده یا دو نوازنده ساخته باشند ، جفت ،

يَكُ جَفَتَ مَثَلًا زَنَ وَشَوْهَرٌ ، دو نامزد ، دو حریف

در رقص و غیره ، کوپل

الْأَثْنَوَلُوجِيَا (غ) - نژاد شناسی ، علم طوایف

بشر

الْأَثْنَيْنِ ، يَوْمَ الْأَثْنَيْنِ - دو شنبه

أَثْوَى الْمَكَانِ وَفِيهِ وَبِهِ - اقامت کرد در ،

سکونت کرد در ، مسکن گزید در ، ماند (در

جایی)

أَثْوَى صَاحِبَهُ - منزل داد به ، مسکن داد به ،

جا داد به ، پذیرایی کرد از ، کسی را بمنزل

خود وارد کرد

اَثِيْتُ - فراوان ، بسیار ، وافر ، پر پشت ، انبوه ،

فربه ، چاق ، گوشتالو

اَثِيْتُ (ص) - گیاهی که ریشه بدواند ، شاخه یا

ساقه‌یی که روی زمین بخوابد و ریشه پیدا کند

اَثِير (غ) - اَثر ، عنصر آسمانی ، اَثیر : جسم

قابل ارتجاعی که فضا و حتی فواصل میان ذرات

اجسام را پر کرده وسیله انتقال روشنائی و گرما

میشود (درشیمی) : مایع سبکی که از تأثیر جوهر

گوگرد بر الکل بدست می‌آید و برای بیهوش کردن

بکار میرود

مَوْجُ الاَثِير - امواج که بوسیله رادیو فرستاده

میشود

الاَثِيرَاتُ الْمَلْحِيَّةُ - مواد نمکی ، اَثرِیل

نمک اتری

الاَثِيرِي (غ) - اَثری ، اَثیری ، رقیق ، نازک ،

لطیف ، آسمانی ، روحانی

اَثِيم - گناهکار ، جانی ، جنایتکار ، شرانگیز

اَجَابَ - جواب داد ، پاسخ داد ، اجابت کرد

اِجَابَةٌ عَنِ الْاِثْنِ - در پاسخ ، در جواب

اِجَابَةٌ لَطَلَبِكُمْ - بر طبق درخواست شما ، در

جواب تقاضای شما

اُجَاج - تند (در طعم) ، تیز ، زننده

اُجَاج - ماهی نمک زده ، ماهی نمک سود

اُجَاج - با حرارت ، گرم ، سوزان ، سخت ،

تیز ، تند

ماءُ اُجَاج - آب شور ، آب شور و تلخ ، آب نمک

اُجَادَ - نیک انجام داد ، نیک گفت ، خوب گذراند

(این کلمه بر هر چه بخوبی انجام گیرد اطلاق میشود)

اُجَارَ - حمایت کرد ، نجات داد ، پناه داد ،

دفاع کرد از ، بفریاد رسید

اُجَازَ - اجازه داد ، اختیار داد ، مباح ساخت ،

تجویز کرد

اُجَازَعَهُ - در بخت داشت از ، مضایقه کرد از ،

بازداشت ، خودداری کرد از

اِجَازَةُ - اجازه ، مرخصی ، پروانه ، جواز ،

پروانه کار

اِجَازَةُ عِلْمِيَّةٌ - گواهینامه علمی ، دیپلم

اِجَازَةُ مَرْضِيَّةٌ - مرخصی بابت ناخوشی ، مرخصی

استعلاجی

اِجَازَةُ غِيَابٍ - مرخصی که کارمندی از يك بنگاه

رسمی میگیرد ، مرخصی استحقاقی

اِجَازَةُ سَنَوِيَّةٌ - مرخصی سالانه

اِجَازَةُ الصَّيْفِ - مرخصی تابستانی

غَائِبٌ بِالْاِجَازَةِ ،
هُوَ فِيْ اِجَازَةٍ

اِجَازَةُ قِيَادَةِ سَيَّارَةٍ - تصدیق رانندگی ، پروانه
رانندگی

اجاص - گلابی ، آلو ، آلو سیاه ، آلوچه

اجانة ج اجاجين - طشت که در آن لباس نه بند

اجتاب - سوراخ کرد ، شکافت ، رخنه کرد

اجتاب البلاد - پی گردی کسرد در ، جستجو

کرد در ، اکتشاف کرد ، پیمود ، طی کرد ، عبور

کرد ، شهرها سفر کرد ، سوراخ کرد ، شکافت ،
رخنه کرد

اجتاح - نیست و نابود کرد ، هلاک ساخت ، از

ریشه کند ، قلع و قمع کرد ، خراب کرد

اجتاح الجیش - ارتش بتسلط خود در آورد

اجتاز - عبور کرد از ، گذشت از ، رد شد از ،

پیمود ، طی کرد

اجتاز الامتحان - در امتحان قبول شد ، در

امتحان موفق شد

اجتاز الشدة - از خطر گذشت دوره بحران را

گذراند

اجتاس - پی گردی کرد در ، کاوید ، جستجو

کرد در ، تحقیق کرد

اجتت - از ریشه بر کند ، از بیخ در آورد یا کند

اجتذب القلب - مجذوب کرد ، شیفته کرد ،

مفتون کرد

اجتذب - تطمیع کرد ، اغوا کرد ، تحت تأثیر

قرار داد

اجتذاب رؤوس الأموال الخارجیة - جلب

سرمایه های خارجی

اجترا - جرأت کرد ، جسارت کرد ، اقدام بکار

مخاطره آمیز کرد

اجترح الاثم - گناه کرد ، مرتکب خلاف شد

اجترع - جرعه جرعه نوشید ، غورت غورت

نوشید

اجترم - مرتکب جرم شد ، جنایت کرد

اجتزأب - قانع شد به ، اکتفا کرد به ، راضی

شد به

اجتس - لمس کرد

اجتسر - از پل گذشت ، عبور کرد

اجتلب - بدست آورد ، حاصل کرد ، کسب کرد ،

کالائی را وارد کرد

اجتماع - انجمن ، مجمع ، مصاحبه

علم الاجتماع - جامعه شناسی

اجتماع الأنهر - برخورد و تلاقی رودها

بیکدیگر

اجتماع الطرق ، چهارراه ، نقطه تقاطع راهها

اجتماعی - اجتماعی ، مربوط به جامعه ، مربوط

بامور جامعه بشری

الهيئة الاجتماعية - جامعه ، جامعه بشری

العدالة الاجتماعية - عدالت اجتماعی

المساواة الاجتماعية - تساوی در حقوق اجتماعی ،

تساوی اجتماعی

الشؤون الاجتماعية - امور اجتماعی

اجتمع القوم - انجمن کردند ، انجمن بر پا

کردند ، اجتماع کردند

اجتمع - جمع شد ، منضم شد ، پیوست ، متمرکز شد (در گفتگوی از نیروی لشکری و غیر آن)

اجتمع به - ملاقات کرد با ، تشکیل جلسه داد با ، مصاحبه کرد با ، بازدید کرد (از کسی)

اجتنب - پرهیز کرد ، اجتناب کرد ، احتیاط کرد

اجتهاد - پشت کار ، ملازمت ، قید در کار ، تدرب ، سعی و کوشش

اجتهد - کوشید ، بکوشش برخاست ، تمام کوشش خود را کرد

اجتياز الحدود - عبور از مرز

اجتياص ، پی گردی ، استکشاف ، کاوش ، جستجو ،

اجج النار - آتش بر افروخت ، آتش روشن کرد

اجت النار - آتش شعله ور شد ، شعله کشید ، برافروخت

اجحاف - بیعدالتی ، ستم ، ظلم ، تمایل یا تنفر بی جهت ، تعصب

اجحف به - بیعدالتی کرد (نسبت به) اجحاف کرد بر ، ظلم کرد

اجد - تازه کرد ، تجدید کرد ، نو کرد

اجدی - سودمند بود ، بدرد خورد ، فایده رساند ، استفاده داشت ، مفید بود ، نفع داد

اجدی - سودمندتر ، مفیدتر

اجدب القوم - بینوا شدند ، فقیر شدند ، تنگدست شدند

اجدب المكان - خشک و بی ثمر شد ، شوره زار شد ، لم یزرع شد

اجدر - مناسبتر ، شایسته تر ، سزاوارتر

اجدع - بینی یا دست یا انگشت بریده ، چلاق ، فلج

اجدل ج اجدل - بازشکاری

اجدل - خوشحال ساخت ، خشنود کرد ، سر زنده کرد ، بشاش کرد

اجدم - چلاق ، فلج ، مبتلا بجدام

اجر - پاداش داد ، تلافی کرد ، جبران کرد ، جزاداد ، عوض داد

اجر - کرایه داد ، اجاره داد ، کرایه کرد ، اجاره کرد ، اجیر گرفت ، مزدور گرفت

اجر - نشخوار کرد

اجر - پاداش ، مزد ، اجر ، عوض ، جبران ، تلافی ، دستمزد ، اجرت ، پایمزد

آجر - آجر

آجر - استخدام کننده ، اجیر گیرنده ، ارباب

آجر اضافی - فوق العاده کار ، اضافه کار

اجراء - اجرا کردن ، انجام دادن ، اقدام (کردن)

اجراء المفاوضات - گفتگو کردن ، بگفتگو

پرداختن (در باره)

اِجْرَاءَات شَدِيدَةٌ أَوْ عَنيفَةٌ - اقدامات مؤثر ،

جدی

اِجْرَاءَات شَكْلِيَّةٌ - تشریفات اداری یا رسمی

اِجْرَاءَات قَانُونِيَّةٌ أَوْ قَضَائِيَّةٌ - اقدامات

قانونی

الْاِجْرَاءَاتِ الْاِسْتَفْزَازِيَّةِ - اقدامات تحریک آمیز

اِجْرَاءَات تَهْمِيْدِيَّةٌ - اقدامات اولیه یا

مقدماتی

اَجْرَى - جاری ساخت ، روان کرد

اَجْرَى عَلَيْهِ قِصَاصًا - کیفر بسراو آورد

اَجْرَى الْأَمْرَ - (دستور را) اجرا کرد ، (کاری

را) بجزریان انداخت ، انجام داد

اَجْرَى عَلَيْهِ الرِّزْقَ - مدد معاش برای او مقرر

کرد ، مقرری تعیین کرد

اَجْرَى مُعَادَاثَاتٍ أَوْ مُبَاحَثَاتٍ مَعَهُ - گفتگو

کرد با

اَجْرَائِيٌّ - مربوط باقدام یا عمل (در باره چیزی)

الْاَعْمَالِ الْاِجْرَامِيَّةِ - کارهای جنایت آمیز

اَجْرَبُ - خارش دار ، گر ، گردار ، جرب دار ،

خنش دار

اُجْرَةٌ - کرایه

سَيَّارَةُ اُجْرَةٍ - ماشین کرایه

اُجْرَةُ التَّكْسِيِّ - کرایه تاکسی

اُجْرَةُ التَّعْلِيمِ أَوْ التَّرْبِيَةِ - شهریه ، پول ماهانه

که بمدرسه میپردازند

اُجْرَةُ السَّفَرِ بِقَطَارٍ - کرایه قطار ، کرایه

راه آهن

اُجْرَةُ السَّفَرِ أَوْ الرُّكُوبَةِ - کرایه مسافرت ،

پول کرایه

اُجْرَةُ الطَّبِيبِ أَوْ الْمُحَامِي - حق الزحمة ،

حق القدم ، پایمزد پزشک یا حق الوکاله وکیل

دادگستری

اُجْرَةُ الْعَرَبَةِ - کرایه درشکه ، کالسکه و

امثال اینها

اُجْرَةُ الْعَقَارِ - مال الاجاره ، پول اجاره ، کرایه

زمین و ملک و مستغل

اُجْرَةُ النَّقْلِ - کرایه حمل و نقل

اُجْرَةُ النَّقْلِ بِعَرَبَةٍ كَارَّةٍ - کرایه بار (باگاری

وامثال آن)

اُجْرَةُ نَقْلِ (شَحْنٍ) الْبَضَائِعِ - کرایه حمل و نقل

بار بوسیله کشتی

اَجْرَدٌ ، اَجْرُودٌ (س) - بی مو ، دارای موی

تَنَكُّ

اَجْرَضٌ - خفه کرد

اَجْرَمَ - مرتکب جرم شد ، جنایت کرد

اَجْرُومِيَّةٌ ، اَجْرُومِيَّةٌ (ص) - دستور زبان ،

صرف و نحو زبان ، گرامر

اَجْزَائِيٌّ - داروساز ، داروفروش

اَجْزَائِيَّةٌ - داروخانه

اَجْزَاجِي (ص) - داروساز ، داروفروش

اَجْزَاجِي فِي صَيْدَلِيَّةٍ مَجَانِيَّةٍ - کمک داروساز،

نسخه پیچ

اَجْزَاخَانَةٌ (ص) - داروخانه

اَجْزَى عَنْ - جای چیزی را گرفت و بی نیاز کرد

از ، جانشین چیزی شد

اَجْزَلَ لَهُ اَلْعَطَاءُ - بخشش فراوان کرد

اَجَشُّ - دارای صدای درشت ، درشت آواز ،

صدا گرفته

اَجْعَدُّ - دارای موی فری ، کسیکه دارای موی

مجعد است

اَجْفَل - رماند ، رم داد ، ترساند ، رمید ، رم

کرد ، ترسید

اَجَل - بتأخیر انداخت ، معطل کرد ، عقب

انداخت ، بتعویق انداخت ، موکول کرد ، از سر

خود رفع کرد ، منصرف کرد ، دست بسر کرد ،

بوقت دیگر موکول کرد

اَجِل - تاخیر کرد ، درنگ کرد ، دیر کرد ،

منتظر شد ، ماند

اَجَلٌ - احترام گزارد ، حرمت نگاه داشت ،

محترم شمرد ، تکریم کرد ، تبجیل کرد ، بدیده

احترام نگریست ، بزرگ گردانید ، محترم ساخت ،

باوقار کرد

اَجَلَ عَنْ - منزله دانست از ، مبرادانست ، عالی

و خوب پنداشت

اَجَلٌ - بلی ، آری

اَجَلٌ - سر رسید ، موعد پرداخت ، وعده ،

پایان عمر ، مرگ ، آخرین روز های حیات ،

دوره ، مدت ، وقت ، موقع ، عصر ، روزگار ،

نوبت ، مرحله

لَا جِلَّ ، مِنْ اَجَلٍ - برای ، بخاطر ، بواسطه ،

بعلت

اَجَلًا اَمْ عَاجِلًا - دیر یا زود

لَا جِلَّ - بطور نسبی ، نسبی ، ضد نقد ، با مدت ،

موقتی ، موقت ، برای مدتی

لَا جِلَّ اَنْ - بمنظور

لَا جِلَّ خَاطِرُ كَذَا - بخاطر ، برای خاطر

اَجَلِي - اخراج کرد ، بیرون کرد ، بیرون فرستاد ،

طرد کرد ، منفصل کرد از

اَجَلِي عَنْ - روانه شد ، کوچید ، حرکت کرد

اَجَلَبَ لَاهِلِهِ - تحصیل معاش کرد (برای عیال)

اَجَلَبَ الدَّمُ - خون بسته شد ، بصورت لخته

در آمد

اَجَلَبَ الْقَوْمُ - سروسدا کردند ، شلوغ کردند ،

داد و فریاد راه انداختند ، همه می کردند ،

اَجْلَحَ - طاس ، بیمو ، کسیکه دارای سرطاس

است

اَجْلَدَ - یخ بست ، منجمد شد ، منجمد کرد ،

سرد نگاه داشت

اَجْلَسَ عَلَى الْعَرْشِ - بتخت سلطنت نشاند

أَجْلَع - بی تربیت بود یا شد ، بی ادب گشت

بِالْإِجْمَاع - باتفاق آراء

إِجْمَالاً - بطور کلی ، اجمالاً ، رویهم رفته

إِجْمَالِيّ - عمومی ، کلی ، همگانی ، سر بسته ، جامع

أَجْمَعَ (لِلتَّوَكُّيد) - تماماً ، کاملاً ، رویهم رفته

أَجْمَعُوا عَلَى امْرِئٍ - اتفاق کردند بر ، توافق کردند بر ، هم رای شدند

أَجْمَلَ - بطور کلی سخن گفت - اجمالاً گفت ،

مَجْمَلٌ وَسِرٌّ بَسْتَهُ حَرْفُ زَيْدٍ ، جَمَعَ زَيْدٌ ، أَفْزَدَ ، علاوه نمود ، جمع کرد ، اضافه کرد

أَجْمَعُ جِ آجَام - بیشه ، درختزار ، نیزار ، جنگل

أَجْمٌ - بی شاخ ، حیوان بی شاخ

أَجْنَبِيّ جِ أَجَانِب - خارجی ، غریب ، بیگانه

أَجْنَةٌ (ص) - اسکنه ، قلم درز

أَجْنَحَ إِلَيْهِ - متمایل شد به ، تکیه کرد بر

أَجْنَحَتِ السَّفِينَةُ - کشتی بگل نشست

أَجَنَ - خشمگین کرد ، از خشم دیوانه کرد ،

مَحْفُوظٌ دَاشْتُ ، حَفِظْتُ ، حَمَايَتٌ كَرَدْتُ ، پناه داد ، در زیر پوشش نگاه داشت ، دیوانه کرد ، مَجْنُونٌ ساخت

أَجْوَائِيّ - هواشناس

أَجْوَاذُ الْفَضَاءِ - دل آسمان ، قلب فضا ، میان جو

أَجُوجٌ - فروزان ، تابان ، برافروخته ، شعله ور ،

درخشنده

أَجُوفٌ - میان تهی ، پوک

أَجْرِيّ - بی سقف ، بی طاق

أَجْمَلَ - کوشش زیاد کرد ، اعمال کرد ، بکار برد ، زیاد خسته کرد

أَجْمَرٌ - روز کور ، کسیکه روز هنگام نمیبیند

أَجْمَرٌ (ص) - نزدیک بین

أَجْمَزَ عَلَى الْجَرِيحِ - کار مجروح را یکسره

یَا تَمَامٌ کرد ، تسریع کرد در قتل ، ضربه آخر را فرود آورد ، ضربه مرکب را زد بر

أَجْمَضَتِ الْمَرَاةُ - بچه سقط کرد ، بچه انداخت

الْأَجْيَالُ الْقَادِمَةُ - نسلهای آینده

أَجِيرٌ - نوکر ، مزدور ، مستخدم ، کارگر ،

عمله ، (کسیکه کارش بیشتر رنج بدنی بخواهد نه استادی) ، کسیکه با استخدام درآمده است .

أَح - سرفه کرد

أَح - سفیده تخم مرغ

أَحَادِيثُ الْهَوَى - داستانهای عشقی

أَحَارَ جَوَاباً - جواب داد ، پاسخ داد

أَحَاطَ بِالْمَوْضُوعِ - احاطه داشت (بمطلب) ، از عهده (مطلبی) برآمد

أَحَاطَ بِهِ عِلْماً - کاملاً شناخت ، تماماً دانست

أَحَاطَ بِهِ - احاطه کرد ، فراگرفت ، محاصره

کرد ، دورچیزی یا کسی را گرفت

أَحَاقَ بِهِ - احاطه کرد ، حلقه زد ، دورگرفت ،

شامل بود

أَحَالَ عَلَى الْمَعِاشِ - باز نشسته کرد ،
متقاعد کرد

أَحَالَ الدِّينَ عَلَى - حواله کرد ، حواله داد ،
دین خود را وا گذار کرد یا انتقال داد به

أَحَالَ الْأَمْرَ عَلَى - مطالب را (بجای دیگر)
احاله کرد ، محول کرد ، باز گشت داد به
أَحَالَ عَلَى - مراجعه کرد به ، رجوع کرد به ،
عطف کرد به ، اشاره کرد به

أَحَبَّ - دوست داشت ، پسندید ، خوش آمد
از ، عاشق شد ، اشتیاق پیدا کرد ، بعشق
گرفتار شد

أَحَبُّ الزَّرْعِ - گیاه دارای دانه شد ، دانه بست ،
تخم کرد یا داد

هُوَ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ ... - او نزد من محبوبتر است
از ... ، او را بیشتر دوست دارم تا ...

أَحْبَرَ - خشنود ساخت ، مسرور کرد ، خوشحال
و خوشوقت نمود

أَحْبَطَ - نا امید ساخت ، شکست داد ، ابطال
کرد ، الفاء کرد ، محروم ساخت ، بی نتیجه یا
عقیم گذاشت ، خنثی کرد ، بی اثر کرد ، پایمال
کرد ، برهم زد ، باطل کرد

أَحْبَطَ مَسْعَاهُ - کوشش او را بهدر داد

أَحْبَلَ - آبستن کرد ، باردار کرد ، حامله کرد
أَحْبَلَهُ - دام ، کمند ، تله ، زه ، تـور

(ماهیگیری)

أَحْتَاجَ - احتیاج داشت ، نیاز داشت ، نیازمند
(چیزی) بود

أَحْتَارَ - حیران شد ، متحیر گشت ، آشفته و
سراسیمه شد ، پریشان شد ، حیرت زده شد ،
سرگردان شد

أَحْتَارَ - تصرف کرد ، در اختیار گرفت ، استیلا
یافت بر ، حیازت کرد

أَحْتَاطَ بِهِ - احاطه کرد ، محاصره کرد ، دایره
یا حلقه زد (دور)

أَحْتَاطَ عَلَى - مواظب بود ، دقت کرد ، مواظبت کرد ،
احتیاط کرد

أَحْتَاطَ لِ - احتیاط لازم را بعمل آورد ، پیش
بینی کرد ، منظور کرد

أَحْتَالَ - چاره جویی کرد ، سیاست یا تدبیر
بکار برد

أَحْتَالَ عَلَيْهِ - فریب داد ، گول زد ، خدعه کرد ،
نیرنگ زد ، اغفال کرد ، سرگرم کرد ، حقه -
بازی کرد

أَحْتَبَّاسَ - جلوگیری ، ممانعت ، سد کردن ،
تولید مانع

أَحْتَبَّاسَ الْبَوْلِ - شاش بند ، حبس بول

أَحْتَبَّسَ - مسدود کرد ، بست ، مانع شد ، (مجازاً)
کار شکنی کرد ، اشکال تراشی کرد

أَحْتَبَّلَ - در کمند یا دام انداخت ، با کمند یا

دام شکار کرد ، بوسیله دام گرفت ، بدام انداخت

اِحْتِجَّ بِ - استدلال کرد به ، دلیل آورد ، دفاع کرد ، بهانه‌انگیخت ، لایحه دفاعیه خود را تقدیم داشت

اِحْتِجَّ عَلَی - اعتراض کرد بر

اِحْتِجَاجٌ - دلیل آوردن ، اعتراض کردن ، استدلال

اِحْتِجَاجًا عَلَی ... - اعتراض بر ... ، از نظر اعتراض به ... ، برای اعتراض به ...

اِحْتَجَبَ - ناپدید شد ، مخفی شد ، پنهان شد ، از دیده نهان شد

اِحْتَجَبَتِ الْجَرِيدَةُ اَوِ الْمَجَلَّةُ - منتشر نشد ، توقیف شد

اِحْتَدَّ - آتشی شد ، ازجا دررفت

اِحْتَدَّ عَلَیْهِ فِی الْكَلَامِ - با خشونت سخن گفت به ، با ناراحتی و خشم صحبت کرد

اِحْتَدَمَ غِیْظًا - ازجا دررفت ، بهیجان آمد

اِحْتَدَمَتِ النَّارُ - شعله کشید ، گر کشید (آتش) ، فروخته شد

اِحْتَدَمَتِ الْمَعْرَكَةُ - نزاع در گیر شد ، نزاع بر پا شد

اِحْتَدَى - کنش پوشید

اِحْتَدَى بِهِ - تقلید کرد از ، تأسی کرد به ، اقتدا کرد به ، پیروی کرد از ، سرمشق قرار داد

اِحْتَذَرَ - بر حذر بود ، احتیاط کرد ، متوجه (خطر) بود

اِحْتِرَافِ حِرْفَةٍ - اتخاذ حرفه ، پیشه گرفتن حرفه

اِحْتِرَاقٌ - سوزش ، احتراق ، اشتعال

اِحْتِرَامُ الدَّاتِ - شرافت نفس ، مناعت

اِحْتَرَزَ مِنْهُ - پرهیز کرد از ، احتراز کرد از ، احتیاط کرد ، مواظب بود ، متوجه بود

اِحْتَرَسَ مِنْ - مواظب بود ، متوجه (خطر) بود ، احتیاط کرد ، با احتیاط بود ، تحفظ داشت از

اِحْتَرَسَ مِنْ - بر حذر باش ! مواظب باش ! متوجه باش ! الحذر !

اِحْتَرَفَ كَذَا - کاری را پیشه کرد ، حرفه خود قرار داد

اِحْتَرَقَ - سوخت ، تش گرفت ، طعمه حریق شد ، محترق شد

اِحْتَرَمَ - احترام گزارد ، احترام کرد ، محترم شمرد ، با احترام رفتار کرد

اِحْتَزَّ - فاق زد ، شکاف دار کرد ، برید ، چاک داد ، دارای بریدگی کرد

اِحْتَزَمَ - گمربند بست

اِحْتَسَبَ - حساب کرد ، بشمار آورد ، روی چیزی حساب کرد ، مورد ملاحظه قرار داد ، اعتنا کرد

اَحْتَسَبَ بِهِ - اکفا کرد به ، راضی شد به - ه ،
قانع شد به

اَحْتَسَبَ وَلَدًا - فرزندی را از دست داد ، داغ
دید (از مرگ فرزند)

اَحْتَشَدَ الْجُنُودُ - سربازان متمرکز شدند در ،
جمع شدند ، بسیج شدند در

اَحْتَشَمَ - خجالت کشید ، خجالت زده شد ، محجوب
و با حیا گشت

اَحْتَضَرَ - مشرف بر مرگ شد ، محضّر شد ،
مرگش فرا رسید

اَحْتَضَنَ - در آغوش کشید ، پرورش داد ، تربیت
کرد ، پرستاری کرد از

اَحْتَفَّ بِهِ وَحَوْلَهُ - احاطه کرد ، دور (او را)
گرفت ، محاصره کرد ، حلقه زد (بدور)

اَحْتَفَى بِهِ - مهمان نوازی کرد ، استقبال کرد ،
پذیرایی کرد ، بگرمی پذیرایی و استقبال کرد

اَحْتِفَالٌ - مراسم ، آئین ، تشریفات ، جشن ،
عید ، دسته ، حرکت دسته جمعی ، بادسته رفتن ،
دسته راه انداختن

اَحْتِفَالٌ تَأْيِينِيٌّ - مجلس ختم ، مجلس تذکر و
یادبود (برای مرده) ، مجلس ترحیم

اَحْتِفَالٌ رَائِعٌ - مراسم جالب ، جشن بدیع

اَحْتِفَالٌ شَعْبِيٌّ - جشن و مراسم ملی

أَقِيمَ اَحْتِفَالٌ فِي يَوْمٍ كَذَا - در فلان روز مراسمی
بر پا بود

اَحْتَفَرَ - کند ، حفر کرد ، گود کرد ، کاوش کرد

اَحْتَفَزَ لَلْعَمَلِ - آماده کار شد ، بکار چسبید

اَحْتَفَظَ بِهِ - در اختیار داشت ، نگهداشت ،
نگهداری کرد ، ذخیره کرد ، حفظ کرد ،
حراست کرد

اَحْتَفَظَ الشَّيْءَ وَبِهِ لِنَفْسِهِ - برای خود نگهداشت

اَحْتَفَلَ بِالْأَمْرِ - اهتمام داشت (در کار) ، اهمیت
داد به ، مواظب کاری بود ، دقت کرد یا داشت در

اَحْتَفَلَ بِالنَّاسِ - استقبال کرد از ، پذیرایی
کرد از ، بگرمی استقبال یا پذیرایی کرد از

اَحْتَفَلَ بِعِيدٍ - عیدی را جشن گرفت ، جشنی
آراست ، مراسم جشن برپا کرد

اَحْتَفَلَ الْقَوْمُ - اجتماع کردند ، جمع شدند ،
تشکیل جلسه دادند ، گرد آمدند در ، مجمع تشکیل
دادند ، انجمن کردند

اَحْتَقَانَ - انبوه شدن ، در يك جا جمع شدن
(در گفتگوی از جراحت و امثال آن)

اَحْتَقَرَ - حقیر شمرد ، تحقیر کرد ، اهانت کرد ،
ناچیز و پست شمرد

اَحْتَقَنَ - آمپول باو تزریق شد

اَحْتَقَنَ الدَّمُ وَغَيْرُهُ - انبوه شد ، در يك جا
جمع شد (مانند اندامی که خون زیاد در آن
جمع شود)

اَحْتَكَارٌ - انحصار ، امتیاز انحصار ، خریدن
چیزی و انبار کردن بمنظور بالا رفتن قیمت آن .

اِحْتِكَاءٌ - خارش ، مالش ، (مجازاً) اصطکاک ،

بر خورد

اِحْتِكَاءٌ بِالْحَائِطِ (مثلاً) - خود را بدیوار مالید ،

خود را بدیوار کشید

اِحْتِكَاءٌ بِالْقَوْمِ - تماس داشت ، تماس و برخورد

داشت با مردم

اِحْتِكَاءٌ الْقَوْلُ فِي صَدْرِهِ - سخن بردل او نشست ،

گفتار تأثیر کرد بر

اِحْتِكَارُ الشَّيْءِ - احتکار کرد ، با انحصار خود

در آورد ، منو پول کرد ، امتیاز انحصار چیزی را گرفت

اِحْتَكَمَ إِلَى ، فِي ، عَلَى - شکایت برد نزد ، مطابق

میل رفتار کرد ، تصرف کرد

اِحْتِلَ الْمَكَانَ - جایی را اشغال کرد ، تصرف

کرد ، ساکن شد در

اِحْتِلَالٌ - اشغال ، تصرف ، سکونت

اِحْتِلَالٌ عَسْكَرِيٌّ - اشغال نظامی ، اشغال

منطقه بی با نیروی نظامی

اِحْتِلَابُ الْبَقَرَةِ - گاورا دوشید

اِحْتَلَمَ - محتمل شد ، خواب جماع دید

اِحْتَمَى مِنْهُ - پرهیز کرد از ، احتیاط کرد از ،

بر حذر بود از

اِحْتَمَلَ - تحمل کرد ، طاقت داشت ، متحمل شد ،

در خورد کرد ، رنج برد ، مبتلا بود به ، طاقت چیزی را آورد ، دوام داشت ، دوام کرد ، ماند ،

کار کرد (در گفتگوی از پارچه و امثال آن)

اِحْتَوَى الشَّيْءُ عَلَيْهِ - دارا بود ، متصرف بود ،

مستولی شد بر ، بدست آورد ، شامل بود باشد ،

مشمول بود یا شد بر ، در بر داشت ، متضمن بود

اِحْتِیَاطُ الطَّوَارِیِّ - احتیاط فوق العاده ، پیش

بینی و احتیاط برای رویدادهای ناگهانی

عَلَى سَبِيلِ الْاِحْتِیَاطِ - از نظر احتیاط و پیش -

بینی ، احتیاطاً

اِحْتِیَاطِيٌّ - احتیاطی ، مبنی بر احتیاط ، احتیاط

آمیز ، مصلحت آمیز ، پشتوانه

مَالٌ اِحْتِیَاطِيٌّ - وجوه اندوخته یا احتیاطی ،

پول ذخیره

حِجْزٌ اِحْتِیَاطِيٌّ - توقیف مصلحت آمیز یا احتیاطی

اموال یا اشیاء دیگر ، توقیف اموال بعنوان وثیقه

تضمین

اِحْتِیَاطِيٌّ الْعُمَلَةُ - پشتوانه (اسکناس)

اِحْتِیَایٌّ - شخص کلاه بردار - متقلب ، فریب

آمیز ، مبنی بر فریب و خدعه

اِحْجَارُ خَامَاتٍ - سنگهای ناسفته

اِحْجَامٌ - خودداری کردن ، عقب نشینی کردن ،

عقب زدن ، تو زدن ، پس زدن ، کناره گیری ،

امتناع ، پرهیز

اِحْجَمَ عَنْ - دست برداشت از ، دست کشید از ،

خودداری کرد از ، دست نگاها داشت ، صرف نظر

کرد ، امتناع کرد ، پرهیز کرد ، عقب نشینی

کرد ، عقب زد ، تو زد ، پس زد

أَحْبَن - قلاب وار ، خمیده ، پیچیده ، منحنی

أَحْجِيَّةُ ج أَحَاجِي - معما ، چیستان ، لغز ، رمز

أَحْدَاثُ السَّكِين - تیز کرد (کارد ، چاقو و امثال آنها) ، تند کرد

أَحَدٌ عَلَيْهِ - لباس عزا پوشید ، لباس ماتم در بر کرد ، عزادار بود یا شد

أَحْدَاثُهُ - خیره شد به ، کاملاً نگاه کرد به ، خیره نگاه کرد

أَحَدٌ مَا - يك کسی ، يك شخصی

أَحَدٌ ، يَوْمَ الْأَحَد - یکشنبه

الْأَحْدَاثُ الْجَدِيد (ص) - اولین یکشنبه پس از عید پاک

أَحْدَاثُ الْمَرَاغ - یکشنبه‌یی که روز اعتراف بگناهان و طلب آمرزش است

لَا أَحَد - هیچکس

أَحَدٌ - یکی کرد ، متحد کرد

أَحْدَاثُ سِيَاسِيَّةٌ - پیش آمدهای سیاسی

أَحْدَب - قوز پشت ، گوژ پشت - نام نوعی شمشیر

أَحْدَثَ - ایجاد کرد ، بوجود آورد ، ابداع کرد ،

اختراع کرد ، سبب شد ، موجب شد ، باعث شد ، فراهم آورد

أَحْدَقَ بِهِ - احاطه کرد (اورا) ، دور گرفت ،

محاصره کرد ، حلقه زد ، شامل بود

أَحْدَوْتُهُ - موضوع سخن ، داستان ، افسانه (داستان فولکلوری)

أَحْدَوْدَب - منحنی شد ، خم شد ، دولا شد ، قوز در آورد ، خمید

أَحْدَوْد - سرازیری ، نشیب ، سرپایینی ، سرازیری (برای غلتیدن)

أَحْدَى - مربوط به یکشنبه ، یکشنبه‌یی

أَحْرَىٰ بِهِ أَنْ ... - برای او بهتر یا مناسبتر است که ...

بِالْأَحْرَى - بطریق اولی ، بلکه

أَحْرَاز - اکتساب ، تحصیل ، احراز کردن ، نیل ، حصول کمال و فضیلت

أَحْرَجَ - مجبور کرد ، ناگزیر کرد ، بزور وادار کرد ، مضطر کرد

أَحْرَجَ عَلَيْهِ الْأَمْرَ - تحریم کرد ، حرام دانست ،

نهی کرد از ، قدغن کرد ، بازداشت از ، ممنوع کرد از ، محروم کرد از ، مجبور کرد

أَحْرَجَ مَرَكْزَهُ - در موقعیت بحرانی قرارداد ، در تنگنا گذاشت ، در مضیقه انداخت ، بمخاطره

انداخت ، موقعیت (کسی) را بخطر انداخت یا متزلزل کرد

أَحْرَزَ - نائل شد به ، رسید به ، بدست آورد ، حائز شد ، حاصل کرد ، غلبه کرد بر چیزی و آنرا

بدست آورد

أَحْرَزَ نَجَاحًا - موفقیت کسب کرد ، موفق شد ،

کامیاب گشت ، بموفقیت نائل آمد

أَحْرَزَ شَهْرَةً - مشهور شد ، شهرت بدست آورد ،
نامور یا نامدار گشت

أَحْرَزَ قَصَبَ السَّبْقِ - اول شد در هر کاری ،
گوی سبقت را ربود ، پرچم پیروزی را بدست
گرفت ، اعتبار بدست آورد ، مسابقه را برد
أَحْرَقَ - سوزاند ، آتش زد ، طعمه حریق ساخت ،
محقق کرد

الْأَحْزَمَةُ الْمُطَاظَةُ - کمر بندهای لاستیکی یا
کش دار

أَحْزَنَ - غمناک کرد ، اندوهناک ساخت ، محزون
نمود ، غصه دار کرد

أَحْسَبُ - زال ، کسیکه دارای موی سفید و چشم
سرخ است .

أَحْسَنَ - نیکی کرد ، نیکو کاری کرد ، خوبی
کرد ، کار نیک انجام داد

أَحْسَنَ إِلَيْهِ - صدقه داد به ، خیرخواهی کرد
(برای) ، دستگیری کرد

أَحْسَنَ إِلَيْهِ وَبِهِ - با کسی بنیکی رفتار نکرد ،
خوش رفتاری کرد

أَحْسَنَ وَفَادَتَهُ - مقدم او را گرامی داشت ، استقبال
شایان کرد از

أَحْسَتِ الْيَدُ - دست لاغر شد ، خشک شد

أَحْشَمَ - خجالت داد

أَحْصَ - قسمت کرد ، سهام در آورد ، بخش کرد ،

اختصاص داد به ، حصه یا قسمت کسی را تعیین
کرد

أَحْصَاءُ - آمار ، شمارش ، آمار گرفتن

الْأَحْصَاءُ الثَّقَايِفِيَّةُ - آمار فرهنگی

أَحْصَاءُ النُّفُوسِ - سرشماری

الْأَحْصَاءُ الصَّحِيَّةُ - آمارهای بهداشتی

أَحْصَى - یکایک بر شمرد ، آمارگیری کرد ،
تعداد چیزی را بیان داشت ، شماره گذاری کرد ،
شمرد ، حساب کرد

الْأَحْصَاءُ الطَّبِيعِيَّةُ - آمارهای پزشکی

أَحْصَائِيَّ - آماری ، مربوط باحصائیه یا آمار

أَحْصَائِيَّةُ - آمار

أَجْرَاءُ دِرَاسَاتِ أَحْصَائِيَّةٍ - (عمل) آمارگیری

أَحْصَنَ - دارای استحکامات یا سنگربندی کرد ،
محصور کرد ، حراست کرد ، تقویت کرد یا داد ،
تأیید کرد

أَحْضَانُ الْوَطَنِ - آغوش (ملم) میهن

لَجَأَ إِلَى أَحْضَانِ الْيَأْسِ - نومید گشت ، با نا کامی
مواجه گشت

أَحْضَرَ - آورد ، بدست آورد ، فراهم کرد و
آورد

أَحْطَ - پست تر ، پایین تر ، کمتر (از لحاظ
درجه و مقام)

أَحْفَظَ - رنجاند ، متغیر کرد ، آزد

أَحْفُورٌ - چیزیکه در اثر حفاری و کاوشهای

باستانشناسی بدست میآید

أَحْفُورٌ (حِیَوَانِیْ اَوْ نَبَاتِیْ) - فسیل ، سنگواره

الْأَحَقُّ - سزاوارترین ، شایستهترین ، با
لیاقتترین

أَحْقَابٌ خَالِیَّةٌ - دوران ماقبل تاریخ

أَحَقَّدَ - بکینه توزی واداشت ، ذممن کسی را
مشوب کرد ، برعلیه کسی برانگیخت

أَحَاكَ - خارش داشت ، خارش کرد ، خارید

أَحَلَ - حلال دانست ، چیزی را حلال شمرد ،

روا پنداشت ، حلال کرد ، درجایی فرود آورد ،
منزل داد ، جایگیر کرد ، جا داد ، قرارداد

أَحْلَوْتَكَ اللَّیْلُ - شب درتاریکی فرورفت

أَحْمَ - گرم کرد ، داغ کرد

أَحْمَ - سیاه

أَحْمَى - گرم کرد ، داغ کرد

أَحْمَرٌ - سرخ ، قرمز ، چیزی که با رنگ قرمز
رنگ آمیزی شده باشد

أَحْمَرُ قَانٍ - سرخ چون رنگ خون

أَحْمَرُ قَرْنَفَلِیٍّ - سرخ چون گل میخک

أَحْمَرُ كَالْدَمِ (لِلْعِیُونِ) - قرمز ، خون گرفته
(در گفتگوی از چشم)

أَحْمَرُ وَرْدِیٍّ - گلی رنگ ، رنگ گلی

أَحْمَرٌ خَجَّالًا - از خجالت سرخ شد ، از شرم قرمز
شد ، خجالت کشید

أَحْمَرُ الْخُدُودِ - سرخاب

أَحْمَرُ الشَّفَاهِ - ماتیک لب ، روژ لب

أَحْمَسُ - با حرارت - شیفته - مجذوب ، غیور ،

با غیرت ، کسبیکه دارای شور و هیجان است

أَحْمَضَ - (چیزی را) ترش کرد ، میخوش کرد

أَحْمَقُ (ص) زودخشم ، زودرنج ، تند مزاج ،

کج خلق ، کله شق ، تند

أَحْنَى عَلَیْهِ - شفقت و رحم کرد بر ، داسوزی کرد

بر ، مهر ورزید با

أَحْنَفُ - پاچنبیری ، کج پا

أَحْنَقَ - خشمگین کرد ، برانگیخت (از خشم)

از جا دربرد ، اوقات تلخ کرد

أَحْنَكَهُ الدَّهْرُ - روزگار او را با تجربه کرد ،

مجرب و آزموده کرد

أَحْوَاضُ الرَّشْحِ - حوضهای تصفیه آب

أَحْوَاضُ الرَّیِّ - برکه ها یا تالابهای آبیاری

دَفْتَرُ الْأَحْوَالِ (فی مرکز البولیس) (ص) برک

شناسایی و شرح حال که در شهر بانی تنظیم میشود

أَخَوْجَ إِلَى - ایجاب کرد ، مستلزم بود ، مجبور

ساخت ، ناگزیر کرد ، واجب ساخت ، محتاج و

نیازمند ساخت ، احتیاج داشت ، لازم داشت ،

نیاز داشت به

أَخْوَجَهُ - فقیر کرد ، محتاج ساخت ، بفقر -

انداخت ، بینوا کرد

أَخَوَذَ - (در راندن) سرعت گرفت ، سریع راند

أَحْوَلَ الْعَیْنَ - لوچ ، دوین

اَحْيَى - حیات داد ، زنده کرد ، جان داد ،
 دارای حیات کرد ، نیروی تازه داد ، دو باره
 رونق و رواج داد ، به جنبش آورد ، از خستگی
 در آورد ، از رکود و کساد در آورد
 اَحْيَى حَقْلَةً - مجلس آراست ، مهمانی ترتیب
 داد ، ضیافت کرد ، مهمانی داد ، جلسه بر پا
 کرد .
 اَحْيَى الذِّكْرَ - مراسمی برای یادبود برپا کرد ،
 تجدید خاطره کرد ، یادآوری کرد ، برای یاد-
 بود (یا برسم یادگار) نگه داشت
 اَحْيَى اللَّيْلَ - شب نشینی ترتیب داد ، شب
 بیداری کرد ، تا دیرگاه بیدار بود ، تا نصف
 شب نشست
 عِلْمُ الْأَحْيَاءِ - زیست شناسی ، بیولوژی
 عِلْمُ الْأَحْيَاءِ الْمَائِيَّةِ - زیست شناسی دریایی ،
 بیولوژی دریایی
 اَحْيَائِيٌّ - وابسته به علم حیات یا زیست شناسی ،
 مربوط به بیولوژی
 عَالِمُ اَحْيَائِيٍّ - زیست شناس ، بیولوژیست
 اَحْيَانًا - گاهگاهی ، اتفاقاً ، احیاناً ، بر حسب
 تصادف ، بعضی اوقات
 اَخٍ فِي الرِّضَاعَةِ - برادر رضاعی
 اَخٍ مِنَ الْآبِ - برادر صلبی (برادر یکه فقط از
 پدر یکی است)
 اَخٍ مِنَ الْأُمِّ - برادر بطنی (برادر یکه فقط از

مادر یکی است
 اَخٍ مِنْ اَحْدِ الْوَالِدَيْنِ - برادر ناتنی
 اَخٌ شَقِيقٌ - برادر تنی
 اَخٌ كِلَالَةً - برادر ناتنی
 اِخَاءٌ - برادری ، اخوت
 اَخِيٌّ - برادری کرد دوستی کرد ، اتفاق کرد
 اَخَذَ - جالب ، جذاب ، گیرنده ، سحرانگیز ،
 مسحور کننده
 اَخَافَ - ترساند
 اِخَاوَةٌ - برادری ، اخوت
 اَخْبَارٌ - اخبار ، خبرها
 وَكَلَاةُ الْأَخْبَارِ - خبرگزاری
 اَخْبَرَ - خبر داد ، آگاه کرد ، اعلام کرد ، گفت ،
 اخطار کرد ، اعلان کرد
 اُخْبُوطُ (غ) - چرتنه ، روده پای ، هشت تا ،
 دوال پا ، (مجازاً) سازمان نیرومندی که دارای
 چندین شاخه یا شعبه باشد
 اُخْتٌ شَقِيقَةٌ - خواهر تنی
 اِخْتَبَأَ - پنهان شد یا کرد ، مخفی شد ، خود را
 پنهان کرد
 اِخْتِبَارٌ - امتحان ، آزمایش ، دوره آزمایش ،
 معاینه ، دوره کارآموزی ، تجربه ، آزمودگی ،
 مشاهده ، علم ، آگاهی ، آشنایی ، سابقه
 عَدَمُ اَوْقَلَةِ اِخْتِبَارٍ - بی تجربگی ، کم تجربگی
 عدم تجربه ، کمی تجربه

اِخْتَبَّ الْحِصَانُ - اسب یورغه رفت

اِخْتَبَّرَ الرَّجُلُ وَالشَّيْءَ - امتحان کرد ، آزمایش

کرد ، معاینه کرد ، در باره چیزی تجربه بکار برد

اِخْتَبَّرَ الْأَمْرَ - موضوعی را بوسیله آزمایش فهمید

اِخْتَبَزَ الْعَجِينَ - نان پخت ، خمیر را پخت

اِخْتَبَطَ - کور مالی کرد ، با کور مالی یا دست مالی پی چیزی گشت ، ناهنجار باینعارف و آنطرف حرکت کرد

اِخْتَتَمَ - پایان رساند ، خاتمه داد ، تمام کرد

اِخْتِرَاقَ - نفوذ ، حلول ، تداخل

خَاصِيَّةُ الْاِخْتِرَاقِ - قابلیت نفوذ - آمادگی برای سوراخ شدن

اِخْتَرَعَ - اختراع کرد ، ساخت ، جعل کرد ، طرح ریزی کرد ، تدبیر کرد

اِخْتَرَقَ الشَّيْءَ - پاره کرد ، نفوذ کرد در ، سوراخ کرد ، شکافت

اِخْتَرَمَ - نابود و خراب کرد ، معدوم کرد ، هلاک ساخت ، برانداخت ، ریشه کن کرد

اِخْتِزَالَ - تلخیص ، اختصار

كِتَابُ الْاِخْتِزَالِ - تند نویس ، خلاصه نویس

كِتَابَةُ الْاِخْتِزَالِ - تند نویسی ، خلاصه نویسی

اِخْتِزَالَ إِلَى (فِي الْكِتَابَةِ) - مربوط به تند نویسی

اِخْتَزَ - کمی سوراخ کرد ، نیش زد ، سوزن زد ،

آزار داد ، سوراخ سوراخ کرد

اِخْتَزَلَ بِرَأْيِهِ - خودرأی بود ، مستبد بود

اِخْتَزَلَ الْكَسْرَ - کسر را کوچک کرد

اِخْتَزَلَ الْكَلَامَ - خلاصه کرد ، خلاصه و مختصر

کلام را نوشت ، خلاصه نویسی کرد

اِخْتَزَنَ - اندوخته کرد ، ذخیره کرد ، انبار کرد

اِخْتَزَنَ الطَّرِيقَ - میان بر زد ، از راه میان - بر رفت

اِخْتَشَى (ص) - خجالت کشید

اِخْتِصَاصِي - متخصص ، ماهر ، اهل فن ، خبره

اِخْتِصَاصَ - اختیار قانونی ، حدود اختیار ،

حق قضاوت ، صلاحیت قضائی ، قلمرو ، حوزه

اِخْتِصَاصَ الْمَحْكَمَةِ أَوِ الْقَاضِي - حوزه قضائی ،

قلمرو دادگاه ، صلاحیت دادگاه یا قاضی

عَدَمُ اِخْتِصَاصِ الْمَحْكَمَةِ - عدم صلاحیت دادگاه

اِخْتَصَرَ - مختصر کرد ، خلاصه کرد

اِخْتَصَبَ - مخصوص بود به ، اختصاص یافت به

اِخْتَصَبَ بِهِ - ربط داشت به ، دخل داشت به ،

مربوط بود به ، متعلق بود ، وابسته بود به ، تعلق داشت به

اِخْتَصَّ فَلَانًا بِكَذَا - چیزی را بکسی اختصاص

داد ، مخصوص گردانید

اِخْتَصِمَ - مشاجره کرد ، منازعه کرد ، خصومت

کرد

اِخْتَطَّ - طرح ریزی کرد ، نقشه کشید برای ،
پروژه داد ، طرح کرد (نقشه)

اِخْتَطَّى - گام برداشت

اِخْتِطَافٌ - ربودن (بچه ها) ، دزدیدن آدم ،
بزور بردن

اِخْتِطَفَ - ربود ، برد ، برداشت و برد ، از
جای خود بیرون کرد ، بزور کسی را برداشت
و فرار کرد

اِخْتِطَفَ امْرَأَةً - زنی را برداشت و فرار کرد ،
با زنی فرار کرد

اِخْتِطَفَ الْبَصَرَ - چشم را خیره کرد

اِخْتِطَفَ وَلَدًا اَوْ اِنْسَانًا - بچه یا آدم بزرگ را
ربود ، دزدید ، بزور برد

اِخْتَفَى - مخفی شد ، پنهان شد ، ناپدید شد ،
خود را پنهان کرد ، پنهان بود

اِخْتَلَى بِهِ وَاَلِيَهُ وَمَعَهُ - خلوت کرد با ، تنها
بود با

اِخْتِلَاسَ مَالِ الْحُكُومَةِ - اختلاس در اموال
دولت ، دستبرد بدارائی دولت

اِخْتِلَاطٌ - درهم آمیختن - درهم و برهمی ،
آشفتنگی

اِخْتِلَاطُ الْعَقْلِ - اختلال حواس ، جنون ،
دیوانگی

اِخْتَلَبَ - گول زد ، فریب داد ، اغفال کرد

اِخْتَلَجَ - لرزید ، تکان خورد ، مرتعش شد ،

ارتعاش پیدا کرد

اِخْتَلَجَ الْأَمْرُ فِي الصَّدْرِ - فکر چیزی را

بستوه آورد ، اذیت کرد ، بزحمت انداخت ،
غصه خورد ، فکر کرد و غصه خورد

اِخْتَلَجَ الْفِكْرُ - بخاطر رسید ، خطور کرد ، قبلا
خطور کرد و در ذهن جایگیر شد (فکر)

اِخْتَلَجَتِ الْعَيْنُ - پلك چشم بال بال زد ، تکان
خورد ، مرتعش شد

اِخْتَلَسَ شَيْئًا زَهِيدًا - دله دزدی کرد ، ناخنك
زد ، کش رفت

اِخْتَلَسَ - دزدید ، اختلاس کرد ، دستبردزد

اِخْتَلَطَ - مخلوط شد ، درهم آمیخت ، ممزوج
شد

اِخْتَلَطَ الْحَابِلُ بِالْغَابِلِ - منشوش شد ، درهم
و برهم شد ، آشفته شد

اِخْتَلَطَ عَقْلُهُ - اختلال حواس پیدا کرد ،
دیوانه شد

اِخْتَلَفَا - توافق نکردند (دو نفر) ، اختلاف
پیدا کردند

اِخْتَلَفَ إِلَى الْمَكَانِ - آمد و شد کرد به ، رفت
و آمد زیاد کرد در

اِخْتَلَفَ عَنْ - فرق داشت با ، تفاوت داشت با ،
متفاوت بود با

اِخْتَلَقَ كَذِبًا - دروغ ساخت ، جعل کرد ، دروغ
در آورد

اِخْتَلَقَ - تدبیری اندیشید ، شیوهی بکار برد ،
چاره جویی کرد ، از خود چیزی ساخت یا
اختراع کرد

اِخْتَلَّ - مختل شد ، ناسالم شد ، نا درست بود
یا شد ، ناقص بود یا شد معیوب بود یا شد
اِخْتَلَّ عَقْلُهُ - اختلال فکر پیدا کرد ، دچار اختلال
عقل شد

اِخْتَلَّ النَّظَامُ - نامنظم شد ، نامرتب بود یا شد ،
نظام مختل شد

اِخْتِمَارٌ - تخمیر

اِخْتَمَرَ - نقاب زد ، نقاب بر روی افکند

اِخْتَمَرَ الْعَجِينَ وَغَيْرَهُ - خمیر ترش شد ، مخمر
شد ، ورامد ، بالا آمد

اِخْتِنَاقُ دَمَوِيٍّ - خنای ، خفگی

اِخْتِنَقَ بِهَوَاءٍ فَاسِدٍ - در اثر هوای فاسد خفه شد

اِخْتَر - دلمه کرد ، غلیظ کرد ، بست

اِخْتَجَلَ - خجالت داد ، رسوا کرد ، خجالت زده
ساخت

اِخْتَدَرَ - تخدیر کرد ، بیخس کرد

اِخْدُودَجٌ اِخْدَاوِدٌ - خط گود ، شیار

اِخْتُدَّ - دریافت ، قبول ، وصول تَلَقَّى ، تناول ،
گرفتن

اِخْتَدَّ - خورد ، آشامید ، گرفت ، دریافت داشت ،
برد ، برداشت ، وصول کرد ، تَلَقَّى کرد ، درك
کرد ، فرا گرفت ، یاد گرفت ، بدست آورد ،

حاصل کرد ، گیر آورد ، فراهم کرد

اِخْتَدَّ اِخْتَدَه - بکسی شباهت داشت (از نظر ظاهر
یا اخلاق) ، تقلید کرد از ، تأسی کرد به ، ادای
کسی را در آورد ، مانند بود به

اِخْتَدَّ اِسْمًا - شهرت یافت ، مشهور شد ، نامدار
گشت

اِخْتَدَبَه - بادست گرفت ، محکم گرفت ، در چنگ
آورد

اِخْتَدَّ حَذَرُهُ - مواظب بود ، متوجه بود ، دقت
کرد ، ملتفت بود ، توجه کرد ، متوجه خطر بود ،
درس رنکهبانی بود ، در پاسگاه بود

اِخْتَدَّ دَمًا - رَك زد ، خون گرفت از

اِخْتَدَّ رَأْيَهُ - مشورت کرد ، نظر کسی را درباره
چیزی پرسید

اِخْتَدَه الْعَجَبُ - تعجب کرد از ، در شگفت شد از ،
بحیرت آمد از

اِخْتَدَّ عَلَى غَرَّةٍ - بیخبر گرفت ، نیاگهان

گرفت ، غافلگیر کرد ، ناگهان حمله کرد ،
شبیه خون زد

اِخْتَدَّ عِلْمًا ب - ملاحظه کرد ، مورد ملاحظه
قرار داد

اِخْتَدَّ عَلَى نَفْسِهِ اَوْ عَاتِقِهِ - بر عهده گرفت ،
متعهد شد ، ملتزم شد

اِخْتَدَّ تَمَلُّی عَادَةً (ص) - بمادتی معتاد شد

اِخْتَدَّ عَلَيْهِ (ص) - عادت کرد به ، مانوس شد به ،

محرم شد با ، معمولی شد با ، خودمانی شد با

أَخَذَ عَلَيْهِ وَجْهًا (ص) - زیاد با کسی خودمانی رفتار کرد

أَخَذَ عَلَىٰ خَاطِرِهِ (ص) - رنجید از ، سخنی را مثلاً بخود گرفت ورنجید

أَخَذَ عَلَىٰ يَدِهِ - دستش را در کار بست

أَخَذَ فِي - شروع کرد به ، آغاز کرد به

أَخَذَ مَرَضًا (ص) - مریض شد ، مرض گرفت

أَخَذَ نَفْسَهُ - نفس کشید ، دم فرو برد ، نفس را فروبرد ، تنفس کرد

أَخَذَ نَفْسَهُ (ص) - نفسی باسودگی کشید ، راحت شد

أَخَذَهُ ، أَخَذَهُ بِذَنْبِهِ أَوْ عَلَيْهِ - مجازات کرد بر ، مؤاخذه کرد ، تنبیه کرد برای

أَخَذَ وَاعْطَى - مبادله کرد ، معامله متقابل کرد ، معاوضه کرد ، گرفت و داد

أَخَذَ وَرَدَ - بحث ، مناظره ، مشاجره

أَخَذَ وَعَطَاءً - دادوستد ، معامله متقابل ، مبادله

أَخَذَ يَفْعَلُ كَذَا - شروع با انجام کاری کرد

آخر - دیگر ، دیگری

الآخر - دومی

آخر - بتاخير انداخت ، موکول کرد ، از سر خود وا کرد ، بتعويق انداخت ، باز داشت ، ممانعت

کرد ، جلوگیری کرد ، عقب انداخت ، مانع شد ، متوقف کرد ، تاخير کرد ، معطل کرد ،

درنگ کرد ، کند کرد ، آهسته کرد

أَخْرَاجُ الْفَلَم - کارگردانی فیلم (سینما)

حُكْمٌ بِالْأَخْرَاجِ - دعوای استرداد حق تصرف ملك و مطالبه خسارت

أَخْرَجَ السَّاعَةَ - ساعت عقب کار کرد ، عقب افتاد

أَخْرَجَ - بیرون کرد ، خارج کرد ، بیرون انداخت ، اخراج کرد ، حذف کرد ، جدا کرد ، جابجا کرد ، استثنا کرد ، تعلیم داد ، تربیت کرد ، پرورش داد ، تمرین و مشق داد

أَخْرَسَ - گنگ کرد ، ساکت کرد ، آرام کرد ، بیصدا کرد ، گیج و مبهوت کرد ، لال کرد

أَخْرَسَ - گنگ ، لال ، ساکت ، آرام ، بیصدا

أَخْرَقَ - سفیه ، ابله ، نادان ، کودن

أَخْرَى - خجالت‌مند کرد ، رسوا کرد ، خجالت زده کرد ، شرمسار کرد

أَخْسَرَ - خسارت وارد آورد (بر) ، زیان رساند ، ضرر زد ، لطمه زد

أَخْشَوْشَ - با سختی زندگی کرد

أَخْصَائِي جِ أَخْصَائِيُونَ - متخصص

أَخْصَائِي الْأَنْفِ وَالْأَذْنِ - متخصص بینی و گوش (پزشک)

أَخْصَبَ - حاصلخیز بود یا شد ، بارور شد ، حاصلخیز کرد ، دارای نعمت فراوان کرد

أَخْضَاعَ - مقهور ساختن ، مطیع ساختن ، غلبه

کردن بر ، شکست دادن

اَخْضَرَ - سبز شد ، برنگ سبز درآمد

اَخْضَرَ - سبز (درمیوه) : تازه ، خام ، نرسیده ، نارس ، سبز

اَخْضَرَ حَشِيشِي - سبز برنگ گیاه

اَخْضَعَ - تحت انقیاد در آورد ، خاضع کرد ، مقهور کرد ، رام کرد ، مغلوب کرد ، پیروز شد بر ، شکست داد

اَخْضَلَ - تر کرد ، نم کرد ، مرطوب ساخت

اَخْطَأَ - اشتباه کرد ، درست نفهمید ، ع-وضی گرفت ، خطا کرد ، گمراه شد ، مقصر بود ، تقصیر کار بود ، گناهکار بود ، مرتکب گناه شد

اَخْطَأَ بَيْنَ الشَّيْئَيْنِ - دو چیز را باهم اشتباه کرد ، عوضی گرفت

اَخْطَأَ التَّقْدِيرَ اَوِ الْحِسَابَ - بد حساب کرد ، در ارزش یا حساب چیزی بخطا رفت ، درست حساب نکرد

اَخْطَأَ الْغَرَضَ - به هدف نزد ، از دست داد ، اصابت نکرد ، (مجازاً) نفهمید ، از نظر رد کرد ، خطا کرد

اَخْطَأَ الْفَهْمَ - سوء تفاهم داشت (نسبت به) ، بد تعبیر کرد ، درست نفهمید

اَخْطَأَ فِي الْاِسْتِنْتَاجِ - بد نتیجه گرفت ، بد استنباط کرد

اَخْطَأَ فِي التَّسْمِيَةِ - غلط نامید ، با نام غلط

صدا کرد

اَخْطَأَ فِي التَّرْجُمَةِ - با املای غلط نوشت (در گفتگوی از کلامه)

اَخْطَأَ فِي اللَّفْظِ - غلط تلفظ کرد ، درست تلفظ نکرد

اَخْطَأَ فِي النِّقْلِ (اِی التَّرْجُمَةِ) - غلط ترجمه کرد ، بد تعبیر یا تفسیر کرد

اَخْطَرَ - اخطار ، تذکر ، اعلان ، اشاره ، خبر آگاهی ، اعلام

اَخْطَرَ - اخطار کرد ، آگاهی داد ، اعلام کرد

اَخْطَلَ فِي كَلَامِهِ - یاوه سرایی کرد ، چربد گفت ، بیهوده گفت

اَخْفَى - پنهان کرد ، نهفت ، مخفی کرد

اَخْفَى الْمَسْرُوقَاتِ - جا داد یا ضبط کرد (در گفتگوی از مال دزدی)

اَخْفَى جُرْمًا - مقصر یا مجرمی را پناه داد

اَخْفَاقٌ - شکست ، ناکامی ، عدم موفقیت

اَخْفَشُ - روز کور

اَخْفَقَ - شکست خورد ، موفق نشد یا نبود ، رد شد (در امتحان) ، بجایی نرسید ، کامیاب نشد ، نتیجه نداد ، بمقصد نرسید

اَخْفَقَ النِّجْمُ - ستاره غروب کرد

اَخْفَقَ بِرَأْسِهِ - سر تکان داد ، با سر اشاره کرد ، با سر فهماند ، در اثر چرت زدن سرش تکان خورد

أَخْفَقَ الطَّائِرُ وَالْعَلَمُ - بال زد ، پر پر زد ،
(پرنده) در اهتزاز بود ، موج وار جنبید ، باهتزاز
در آمد (یرچم)

أَخْلَى سَبِيلَهُ - آزاد کرد ، رها کرد ، خلاص
کرد (از بند)

أَخْلَى السَّبِيلَ لِفَعِيلٍ - جاداد به ، راه داد به

أَخْلَى طَرَفَهُ - از کار برکنار کرد ، معزول
کرد ، منفصل کرد ، از کار انداخت ، بیکار
کرد

أَخْلَى مَكَانًا - جاداد به ، جا خالی کرد (برای)،
جا باز کرد

أَخْلَى الْمَكَانَ وَالْإِنَاءَ - تهی کرد ، خالی کرد
(ظرف) ، ترك کرد و تخلیه کرد (مکان)

أَخْلَى الْمَكَانَ - از مجرای قانونی پس گرفت ،
تخلیه کرد ، مسترد داشت ، خلع ید کرد
إِخْلَاءٌ - اخراج ، تهی سازی ، تخلیه ، عزل ،
رفع

إِخْلَاصٌ - رك گویی ، صمیمیت

بِإِخْلَاصٍ - بی پرده ، با صمیمیت ، با صداقت

أَخْلَاطُ النَّاسِ - توده ، گروه ، جمعیت ،
ازدحام

أَخْلَاطُ الْجَسَدِ - اخلاط چهارگانه ، چارطبع

إِخْلَالٌ بِالْأَمْنِ - بهمزدن آرامش عمومی یا نظم
عمومی

إِخْلَالٌ بِالْعَهْدِ - نقض پیمان ، بدقولی ، بد -

عهدی ، نقض عهد

أَخْلَدَ - جاویدان کرد ، ابدی کرد

أَخْلَدَ إِلَيَّ - میل کرد به ، تکیه کرد به ، متمایل
شد به

أَخْلَدَ إِلَيَّ وَبِالْمَكَانِ - اقامت کرد در ، ماند ،
توقف کرد (درجایی)

أَخْلَفَ الظَّنَّ - ناامید کرد ، مأیوس کرد

أَخْلَفَ عَلَيْهِ - جبران کرد ، تلافی در آورد ،
پاداش داد ، اصلاح کرد ، چیزی را عوض کرد
و چیزی بهتر بجای آن گذاشت

أَخْلَفَ وَعْدَهُ وَبِوَعْدِهِ - خلف وعده کرد ، بد
قولی کرد ، بگفته و قول خود عمل نکرد

أَخْلَقَ الثَّوْبَ - کهنه کرد ، فرسوده کرد (در
اثر استعمال)

أَخَلَ بِالْأَمْنِ - آرامش عمومی را برهم زد ،
مخل نظم شد ، امنیت عمومی را مختل کرد

أَخَلَ بِالْأَمْرِ - کوتاهی کرد در ، تقصیر کرد ،
عاجز شد (از انجام امری)

أَخَلَ بِالْعَهْدِ - پیمان شکست ، زیر قول خود زد ،
بوعده وفا نکرد

أَخْمَدَ - خاموش کرد (آتش) ، فرو نشاند ،
خوابانید ، از میان برد ، آرام کرد ، ساکت
کرد

أَخْمَدَ أَنْفَاسَهُ - خفه کرد ، زیاد فشرد ، (در
گفتگوی از گلو)

أَخْمَدَ الصَّوْت - صدارا خاموش کرد ، ساکت کرد

أَخْمَدَ الْهَيْمَةَ - دلسرد کرد ، بی جرأت کرد

أَخْمَرَ - کینه بدل گرفت

أَخْمَصُ الْقَدَم - گودی کف پا

أَخْن - کسیکه تو دماغی حرف میزند

أَخْنَى - سخن زشت گفت - حرف بدزد به ، ناسزا گفت ، دشنام داد ، فحش داد

أَخْنَى عَلَيْهِ الدَّهْرُ - روزگار بر او سخت شد ، ورق ازاو برگشت

أَخْنَفُ - کسیکه تو دماغی حرف میزند

أَخُو - برادر ، رفیق

الْأَخْوَانُ الْمُسْلِمُونَ - اخوان المسلمین (حزبی

که تا چندی پیش در مصر دارای تشکیلات بود)

أُخُوَّة - برادری ، اخوت ، انجمن برادری یا اخوت

أُخُوَّة ، أَخْوَان - برادران ، برادران از لحاظ

وطن ، مرام ، دوستی و امثال اینها

أَخْوِثَّة - قابل اطمینان ، قابل اعتماد ، معتمد ،

امین ، وفادار

أَخْوَر - اصطبل ، طویله ، آخور

أَخْوَصُ - تنك چشم

أَخْوَى - برادرانه ، مبنی بر برادری

الْعَلَاَقَاتُ الْأَخْوِيَّة - روابط برادرانه ، روابط

برادری

الْأَخْيَذُ ج أَخَذَى - اسیر ، بندی

الْأَخْيَذَةُ - غنیمت جنگی

أَخِير ، الْأَخِير - آخرین ، آخرین بار ، در

آخرین وهله ، آخر از همه ، بالاخره ، گذشته ،

اخیر

أَخِيرًا - سرانجام ، عاقبت الامر ، بالاخره ،

بتازگی ، اخیراً

أَخِيلُوس (غ) - قهرمان داستان الیاذه که هم

شاعر بزرگ یونان آنرا بنظم کشیده است

أَخِيَّة - میخ طویله ، میخی که سر آن حلقه باشد

و برای بستن چارپایان بکار برند

أَدَّ - پریشان کرد ، در فشار گذاشت ، آزرده ،

غمگین کرد ، رنجور کرد ، گرفتار کرد ،

مبتلا کرد

أَدَّ - بدبختی ، بلا ، مصیبت ، گرفتاری ، بیچارگی ،

فاجعه

أَدَّاهُ الْجَمْلُ - (بار) فشار آورد بر ، سنگینی

کرد بر ، با سنگینی پایین آورد

أَدَّى - قرض را ادا کرد ، پرداخت ، حساب را

واریخت ، بدهی را پرداخت کرد

أَدَّى إِلَى - منتج شد به ، منجر شد به ، منتهی

شد به ، راهنمایی کرد به ، رساند به ، واصل

کرد به

أَدَّى السَّلَامَ - سلام داد ، سلام کرد

أَدَّى الشَّهَادَةَ - گواهی داد ، شهادت داد

أَدَّى عَمَلَهُ - انجام داد ، اجرا کرد ، عمل کرد

أَدَّى الْوَاجِبَ أَوْ الْوُظَيْفَةَ - وظیفه خود را عمل

کرد ، تکلیف خود را انجام داد

أَدَّى الْيَمِينَ - قسم خورد

أَدَّى مَدَّةَ التَّمَرُّينِ - دوره کار آموزی را تمام

کرد ، دوره شاگردی یا نوآموزی را گذراند

أَدَاةُ جِ أَدَوَاتٍ - وسیله ، ابزار ، چیز ، ماده ،

جنس ، آلت ، (در نحو) حرف تعریف

أَدَاةُ تَعْرِيفٍ - حرف تعریف معین

أَدَاةُ تَنْكِيرٍ - حرف تعریف غیر معین

أَدَاةُ سَبْقٍ - پیشاوند

أَدَاةُ تَصْدِيرٍ - پیشاوند

أَدَارَ - بدوران انداخت ، به دور انداخت ،

دور گرداند ، دور چرخاند ، باعث دورزدن شد ،

موجب حرکت دورانی شد ، وارونه کرد ،

واژگون کرد ، معکوس کرد ، دگرگون ساخت ،

پشت رو کرد ، (لباس) وارونه کار انداخت

(ماشین)

أَدَارَ الشَّيْءَ عَلَى الْقَوْمِ - چیزی را بِكَ دور

(باهل مجلس) داد ، بِكَ دور سرو کرد ، (مثلا

در گفتگوی از چای و شراب)

أَدَارَ اتِّجَاهَهُ أَوْ مَرْكَزَ الشَّيْءِ - جهت چیزی را

تغییر داد ، مسیر چیزی را تغییر داد

أَدَارَ الرَّأْسَ - گپیج کرد ، سر را به دوران

انداخت

أَدَارَ عَنْ - دورداشت ، دور کرد

أَدَارَ السَّاعَةَ - ساعت را كُوك کرد

أَدَارَ الْعَمَلَ أَوْ حَرَكَتَهُ - اداره کرد ، بکار

انداخت ، راهنمایی کرد

أَدَارَ الْأَلَةَ - بکار انداخت (در گفتگوی از ماشین

وامثال آن)

أَدَارَ عَلَى الشَّيْءِ (ص) - جستجو کرد از ، دنبال

چیزی گشت

أَدَارَ عَقْلَهُ (ص) - قانع ساخت ، عقل (کسی را)

پیچاند ، اغوا کرد

أَدَارَ أَرْقَامَ الْهَاتِفِ - شماره تلفن را گرفت ،

تلفن کرد

إِدَارَةُ الشَّفَرَةِ (غ) اداره رمز

إِدَارَةُ الْمَخَابِرَاتِ السِّرِّيَّةِ - اداره آگاهی

إِدَارَةُ الدَّرَكِ - اداره ژاندارمری

مَرْكَزُ الْإِدَارَةِ - اداره مرکزی ، مرکز

فرماندهی

مَجْلِسُ الْإِدَارَةِ - هیئت مدیره ، هیئت مدیران

إِدَارَةُ الْأَلَاتِ - بکار انداختن (موتور و هر چه از

این قبیل باشد)

إِدَارِيٌّ - وابسته بداره ، مربوط بداره ،

اداری

أَدَالٌ - متداول کرد ، رایج کرد ، رواج داد

أَدَامَ - همیشگی کرد ، دائمی کرد ، ادامه داد

أَدَامَ (ص) روغن ، چربی

أَدَامَ - ادویه ، چاشنی ، نان خورش

آدان - وام داد ، قرض داد

ادانة - مجاب کردن ، متقاعد کردن ، الزام کردن

آدب - مؤدب بود ، باتربیت بود ، ادب داشت ، تحصیلات داشت

آدب - پذیرایی کرد ، ولیمه داد ، سور داد ، مهمانی یا ضیافت کرد

آدب - تربیت کرد ، پرورد ، تحت انضباط در آورد ، تأدیب کرد ، تنبیه کرد ، مجازات کرد ، کیفر داد ، زد ، گوشمال داد

آدب - ادب ، تربیت ، آداب دانی ، سلوك ، شایستگی ، تهذیب ، آراستگی ، ظرافت ، تشخیص لطیف ، پرورش ، فرهنگ ، آموزش و پرورش ، محبوبیت ، کمال ، تواضع ، حیا ، شرم ، فروتنی

آدب السلوك او ائمه معاشره - آداب معاشرت ، اتیکت

آدب المائدة - (مثلاً) آداب غذا خوردن ، اتیکت مربوط به غذا ، آداب و رسوم سر میز غذا

علم الادب - ادبیات

علم الادب (فی اللغة العربیة) - علم زبان ، فیلولوژی ، لغت شناسی

بادب - مؤدبانه

آدب - پذیرایی کننده ، میزبان ، مهماندار

(کسیکه در جلسه مهمانی پذیرایی میکند ، سرو میکند)

آدبة - مؤنث آدب

آدبخانة (ص) - مستراح

آدبر - گذشت ، منقضی شد ، در گذشت ، مرد ، پشت کرد ، گریخت ، عقب نشینی کرد

آدبی - ادبی ، مربوط با ادبیات ، ادیبانه ، اخلاقی ، مبنی بر اخلاق ، وابسته بعلم اخلاق
الفلسفة الادبیة - فلسفه اخلاق ، علم اخلاق

آدة - بد بختی ، بلا ، مصیبت ، گرفتاری ، بیچارگی ، فاجعه

آدجن اللیل - شب تاریک شد ، تاریکی همه جا را فرا گرفت

آدجن - تاریک

آدحض الحجة - دلیل را رد کرد ، باطل کرد ، تکذیب کرد

آدخار - پس اندازی ، ذخیره کردن

آدخر - اندوخت ، ذخیره کرد ، کنار گذاشت (در گفتگوی از پول) پس انداز کرد ، احتکار کرد ، گرد آورد ، گنج نهاد

آدخل - داخل کرد ، درج کرد ، جا داد ، در میان گذاشت ، اجازه ورود داد ، وارد کرد

آدخنت النار - آتش دود کرد ، دود برخاست از

آدریب - آشنا کرد ، آگاه ساخت ، از مطلع ساخت ، از آگاهی داد ، از خبر داد

أَدْرَاجُ الْكُتُبِ - قفسه‌های کتاب

ذَهَبَ أَدْرَاجَ الرِّيحِ - برباد رفت ، هیچ شد

رَجَعَ أَدْرَاجَهُ - رد پای او را در بر گشتن گرفت

أَدْرَةٌ - فتن ، فتن خایه ، فتن کیسه خایه

أَدْرَجَ الشَّيْءُ فِي الشَّيْءِ - گنجانند ، داخل کرد در ، درج کرد در

أَدْرَجِينَ (غ) ایدروژن ، هیدروژن

أَدَرْدٌ - بی‌دندان

أَدْرَسَ - تعلیم داد ، یاد داد ، آموخت ، درس داد ، تدریس کرد

أَدْرَكَ - رسید ، وارد شد ، نائل شد ، دانست ، آگاه بود ، ملتفت بود ، هوشیار بود ، بدست آورد ، فراهم کرد ، فهمید ، تشخیص داد ، دریافت ، درك کرد ، مشاهده کرد ، دید ، فرا رسید به ، گیر آورد ، گرفت ، ملحق شد به

أَدْرَكَ الشَّيْءُ - میوه رسید

أَدْرَكَ الشَّابُّ - بسن قانونی رسید ، کبیر شد - (از نظر حقوقی)

أَدْرَكَ الْقِطَارَ - بقطار رسید ، سوار قطار شد

أَدْرَكَ الْمَعْنَى - معنی چیزی را درك کرد ، دریافت

أَدْرَكَ الْوَلَدُ - بالغ شد (بچه)

أَدْرَنَ - کثیف شد ، چرك شد

أَدَسَمَ - چرب ، روغن آلود ، روغنی ، چربی‌دار

أَدْعَى الْأَمْرَ - ادعا کرد ، وانمود کرد ، بخود بست ، مطالبه کرد ، اقامه دعوی کرد

أَدْعَى بِكَذِبٍ - تظاهر کرد به ، وانمود کرد ، تزویر کرد

أَدْعَى عَلَيْهِ بِكَذِبٍ - متهم کرد ، اتهام وارد کرد بر

أَدْعَى عَلَيْهِ كَذِباً - تهمت زد ، بهتان زد ، دروغی را جعل کرد و بکسی نسبت داد ، دروغ در باره کسی جعل کرد

أَدْعَاءٌ - ادعاء ، اتهام ، تظاهر ، وانمود ، بخود بستگی

الْأَدْعَاءُ الْعَامَّةُ - دادستانی کل

أَدْعَاءُ الْعِلْمِ - علم فروشی ، فضل‌فروشی

أَدْعَاءُ الْمَرَضِ (تَخْلُصاً مِنْ وَاجِبٍ) - تمارض کردن ، از زیر کار در رفتن ، خود را بناخوشی زدن

أَدْعَى عَلَى - تکیه کرد بر ستون ، (مجازاً) حمایت یا پشتیبانی شد

أَدْغَامٌ - ترکیب ، یکی‌سازی ، ادخال

أَدْغَمَ - حرفی را در حرف دیگر ادغام کرد ، دو چیز را باهم یکی کرد ، متحد کرد ، ترکیب کرد ، آمیخت

أَدْفَأَ - گرم کرد

أَدْفَأَ - خود را گرم کرد

أَدَّقَ - سایید ، نرم کرد ، صلایه کرد ، صورت

پودر درآورد

أَدَقَّ - چاپلوسانه فروتنی کرد ، بخاک افتاد ،

پست شد

أَذْكَنْ - تیره مایل بسیاهی

أَدَلَّ عَلَيْهِ - زیاد خودمانی رفتار کرد با ،

جرات یافت بر

أَدْلَى - مُعَلَّقْ کرد ، آویزان کرد

أَدْلَى بِتَصْرِیح - اعلام داشت ، اظهار داشت ،

بیان داشت ، ایراد کرد

أَدْلَى بِحُجَّتِهِ - اقامه دلیل کرد

أَدْلَى بِشَهَادَتِهِ - شهادت داد ، گواهی داد ،

گواهی کرد

أَدْلَى فِيهِ - بدگویی کرد از ، افترا زد به ، رسوا

کرد ، افتضاح کرد ، بهتان وافترا بست ، بدنام

کرد ، هتك شرف کرد

أَدْلَى بِكَلِمَةٍ - سخن گفت ، مطلبی بیان کرد

أَدْلَاهُمُ اللَّيْلُ - شب بسیار تاریک شد

أَدَمَ - ادویه ، چاشنی ، نان خورش

أَدَمَ - ادویه زد ، چاشنی زد ، خوش مزه کرد ،

با نان خورش خورد

أَدَمَ، أَدَمَةً - پوست ، جلد ، پوشش

أَدَمَجَ الْحَبْلَ - ریسمان را خوب تابید

أَدَمَجَ الشَّيْءُ فِي الشَّيْءِ - ترکیب کر آمیخت

یکی کرد

أَلَدِمَغَةُ الْإِلِكْتُرُونِيَّةُ - مغزهای الکترونی

آدَمِيّ - انسانی ، بشری ، دارای خوی انسانی ،

شایسته آدمی ، مربوط بانسان یا آدم

أَذْنَفَ الْمَرِيضُ - حال مریض سخت شد ، بحرانی

شد

أَدَوَات - وسائل ، ابزار ، لوازم ، آلات ،

مواد ، ملزومات ، مصالح (ساختمانی و امثال آن)

أَدَوَاتِ احْتِیَاطِيَّةٍ - ابزاریدکی ، وسایل یدکی

أَدَوَاتُ الْبِنَاءِ - مصالح ساختمانی

أَدَوَاتُ صَوَانِيَةٍ - آلات و ابزار آتش زنه

أَدَوَاتُ الْمَطْبَخِ - لوازم آشپزخانه ، وسائل

آشپزخانه

أَدَوَاتُ مَكْتَبِيَّةٍ - لوازم التحریر

أَدَوَاتُ مَنْزِلِيَّةٍ - اثاث و لوازم خانه ، ملزومات

منزل

أَدْوَارُ الرَّعْبِ - رُلْهای هول انگیز یا وحشتناک

(در فیلم)

أَدْهَشَ - متحیر ساخت ، مبهوت کرد ، بشگفتی

انداخت

أَدْهَقَ - پُر کرد ، لبریز کرد ، مالا مال کرد ،

لبالب کرد

أَدْهَمَ - بسیار سیاه ، سیاه و براق مانند کهربای

سیاه

أَدِيبٌ جُ ادِّبَاءَ - ادیب ، دانشمند ، عالم ،

نویسنده ، با ادب ، با تربیت ، مؤدب ، آراسته

شایسته

ادیم الارض - روی زمین ، پوست زمین ، پهنای زمین

ادیم - چرم ، پوست دباغی شده ، پوست خام
اذ - چون ، چوئکه ، نظر باینکه
اذا - اگر

الا اذا - مگر اینکه ، جز اینکه

اذا - بنا بر این ، آنگاه ، در آن هنگام ، پس ،
اذی - لطمه ، زیان ، آسیب ، صدمه ، خسارت ،
شکایت ، گله ، نگرانی ، ناله ، تظلم

ثم یضیه اذی - آزاری ندید ، رنجش پیدا نکرد ،
ضرری متوجه او نشد ، لطمه یا آسیبی ندید

اذی - آسیب رساند به ، آزار رساند به ،
اذیت کرد ، صدمه و لطمه زد ، مورد ظلم یا بیعدالتی قرار داد

آذاب - ذوب کرد ، آب کرد ، حل کرد

آذار - ماه سوم شمسی مطابق با مارس

اذاع - انتشار داد ، نشر داد ، بسط داد ، اعلام کرد ،
بعموم آگهی داد

اذاع السر - راز را فاش کرد

اذاع مبدءاً - (تزییناً نظریه بی را) تبلیغ کرد ،
ترویج کرد ، ایسه یا عقیده بی را انتشار داد

اذاع بالاسلکی - با دستگاه بی سیم پخش کرد

اذاعه الاخبار (بالاسلکی) - پخش اخبار
(بوسیله دستگاه بی سیم)

دار الاذاعة - اداره رادیو

محطة الاذاعة - ایستگاه رادیو

هيئة الاذاعة البريطانية - بنگاه سخن پراکنی انگلستان ، رادیو انگلیس

الاذاعة والتلفزيون - رادیو و تلویزیون

التمثيل الاداعي - نمایش رادیویی

مقابلة اذاعية - مصاحبه رادیویی

آذاق - چشاند

اذا ما - هنگامیکه ، وقتیکه ، موقعیکه

آذان الفار ، آذان الفار الجبلی - گل مرافراموش مکن (صحرائی)

آذان الدب - پامچال ، زهرالربیع

اذاك - بنا براین ، نتیجه ، در نتیجه

اذری - انداخت ، افکند ، پرت کرد بطرف پایین

أذرت العين الدمع - اشک فرو ریخت (چشم) ،
اشکبار شد

أذرق الطائر - فضله انداخت (پرنده) چلغوز کرد

اذهان - اطاعت ، قبول ، اطاعت

أذعر - ترساند ، بوحشت انداخت ، وحشت زده کرد

أذعن له - اطاعت کرد ، پیروی کرد ، پذیرفت ،
تن درداد به

أَذَقَن - زنج دار ، زنج دراز

أَذَكِي - شعله ور ساخت ، برافروخت ، تابش داد

أَذْكَرَهُ - یادآوری کرد ، بخاطر کسی آورد

أَذَلَّ - شکست داد ، تحقیر کرد ، غلبه کرد بر ،

خاضع ساخت ، رام کرد ، کوچک ساخت ، ذلت داد

أَذْمَا - اگر

أَذَن - بنا براین ، آنگاه ، در آن هنگام ، پس ،

در آن صورت

أَذَن - گوش ، دسته هرچیز را گویند مانند دسته

کوزه و امثال آن ، (مجازاً) آدمی که زود تحت

تأثیر قرار میگیرد ، آدمی که هرچه از راه گوش

میشنود باور میکند

أَذَن - اذان گفت ، اعلام کرد ، خبر کرد ،

اطلاع داد

أَذَنَ لِلصَّلَاةِ - اذان گفت (برای نماز)

أَذَنَ فِي مَائِطَةٍ (ص) - نصیحت بیهوده کرد ، یس

بگوش خر خواند

أَذِنَ إِلَيْهِ - گوش داد به ، شنید ، استماع کرد

أَذِنَهُ - اجازه داد ، پروانه کار داد ، مرخص

کرد ، اختیار داد

أَذِن - اجازه ، پروانه کسب و کار ، اختیار

أَذِنَ بِرِيدٍ - حواله پستی

عَنْ أَذْنِكُمْ - با اجازه شما

أَذَن - تیریا چراغ راهنما (در راه آهن یا کرانه

دریا) ، سیما فور

بُنْتُ الْأَذْنَ - لوزه ، بادامک

أَذَن دَاخِلِيَّة - بطن پیچیده گوش ، قسمت درونی

گوش

أَذَن خَارِجِيَّة - قسمت بیرونی گوش

أَذَن الظَّفَر - گوشت زیر ناخن

أَذْنَب - مرتکب گناه شد ، جنایت کرد ، خطا

کرد ، تقصیر کرد ، خلاف کاری کرد ، گناه

کرد

أَذَنَة (فِي النَّبَات) - برگچه ، بَرَك کوچک که

بَسَاق يَك بَرَك بَزْرَك روییده باشد

أَذْهَب - برد ، بیرون فرستاد

أَذْهَلَ - آشفت ، گبیج کرد ، دیوانه وار کرد ،

از خود بیخود کرد ، بفراموشی انداخت

أَذَى - آسیب دید ، عذاب کشید ، صدمه دید ،

زحمت دید ، لطمه یا زیان دید ، آزرده و اذیت شد

أَذِينَ الْقَلْب (فِي التَّشْرِيح) - گوشک ، دهلیز

قلب

أَذِينَة (فِي النَّبَات) - برگچه ، بَرَك کوچک که

بَسَاق يَك بَرَك بَزْرَك روییده باشد

أَرَى - نشان داد

أَرَابَ اللَّبَن - شیر را دلمه کرد ، شیر را ماست

کرد (مثلاً)

أَرَا حَيْف - اخبار تحريك آمیز ، اغتشاش آمیز ،

اخباری که تولید اضطراب و آشفتگی میکند

أَرَا ح - آسوده کرد ، راحت کرد ، تسکین داد ،

راحت رساند

اَرَادَ - خواست ، اراده کرد ، آرزو داشت ، مایل

بود ، اختیار کرد ، انتخاب کرد ، منظور داشت ،

قصد کرد ، مقصود داشت ، اختیار داشت

اَرَادَ اَوَّلَمَ يَرِدْ - خواهی نخواهی - چه بخواهد

چه نخواهد ، خواه ناخواه

اِرَادَة - اراده ، خواست ، مشیت ، آرزو ، رغبت ،

میل ، تمنی ، اختیار

بِاِرَادَةِ اللّٰهِ - با خواست خدا ، انشاء الله

اِرَادَة مَاسِيَّة اراده قاطع ، اراده آهنین

بِحَسَبِ الْاِرَادَةِ - بطور دلخواه ، موافق میل

اِرَادِي - ارادی ، اختیاری

اِرَارُوْط (غ) - اراروت : قسمی گیاه نشاسته‌یی ،

نشاسته اراروت

اِرَاضِي اَمِيْرِيَّة - خالصه جات

اِرَاعَ - لذت داد ، مشغوف و محظوظ کرد ، لذت

برد از ، پسندش آمد ، ترساند ، بفزع انداخت ،

احساسات را بحرکت آورد ، تکان درونی داد ،

بهیجان انداخت

اِرَاقَ - ریخت

اِرَاقَةُ الدِّمَاءِ - کشتار و خونریزی

اِرَاوِلَه ، اِرَاوِيَّة (ص) - گل داودی

اَرَبَ - احتیاج ، نیاز ، آرزو ، میل ، تمنی ،

پایان ، مهارت ، استادی ، صداقت ، زیرکی ،

فطانت ، زرنگی

اَرَبَ الْعُقْدَةَ - گره زد ، گرهی را محکم بست

اَرَبَ - حاذق شد ، ماهر شد ، مهارت پیدا کرد

اَرَبًا اَرَبًا - قطعه قطعه ، تکه تکه

اَرَبَابُ الْمَنَاصِبِ (العالية) - صاحبان مقام ،

شخصیتهای عالیه مقام ، کارمندان عالی رتبه ،

صاحبمنصبان

اَرَبَّة ج اَرَب - گره ، کراوات ، پاپیون

اَرَبَجَ - استفاده رساند ، نفع داد ، سود رساند ،

پیروز ساخت

اَرَبْدُ الرُّنْكِ - خاکی (رنك) ، تیره رنك ،

خاکستری رنك

اَرَبْدَ - تیره رنك شد

اَرَبِيَان - می

اَرَبِيَّة - کشاله ران ، کش ران ، بیخ ران (در

معماری) ، ماهیچه

اِرْتَأَى الْاَمْرَ - مورد بررسی قرار داد ، تأمل

و اندیشه کرد در

اِرْتَأَى رَأْيًا - پیشنهادی تقدیم داشت ، پیشنهاد

کرد

اِرْتَاحَ (ص) - استراحت کرد ، راحت بود ، در

آسایش بود

اِرْتَاحَ لِلاَمْرِ وَ اِلَيْهِ - خوشنود بود از ، راضی

بود از ، خوشوقت شد از ، ممنون شد از

اِرْتَأَسَ الْقَوْمَ - ریاست داشت بر ، ریاست کرد

بر ، ریاست آنها را برعهده داشت

اِرْتَاعَ مِنْهُ - ترسید از ، وحشت داشت از

اِرْتِجَاجُ الْمَخِّ - صدمه مغزی ، ضربه یا تکان

سخت مغز

اِرْتِجَاجٌ - لرزیدن ، لرزه ، ارتعاش ، تلاطم ،

اضطراب ، جنبش

اِرْتِجَ عَلَيْهِ الْأَمْرُ - گیج شد ، متحیر شد ، معطل

ماند که چه کند

اِرْتِجَ عَلَيْهِ الْكَلَامُ - زبانش از گفتار بسته شد ،

دست پاچه شد ، اشتباه و خلط کرد

اِرْتَجَجَ فِي الْأَرْجُوحةِ - تاب خورد (در تاب) ،

در تاب نشست ، باینطرف و آنطرف تاب خورد

اِرْتَجَفَ - لرزید ، مرتعش شد

اِرْتِحَالٌ - حرکت کردن ، کوچیدن ، جلائی

وطن کردن ، مهاجرت کردن

اِرْتَحَلَ - روانه شد ، کوچید ، حرکت کرد

اِرْتَحَلَ عَنِ الْوَطَنِ - از وطن مهاجرت کرد ،

جلائی وطن کرد

اِرْتَدَّ - برگشت ، عقب نشینی کرد ، کناره

گیری کرد ، عقب افتاد ، عقب کشید

اِرْتَدَّ رَاجِعاً إِلَى - بهمان حالت یا مکانی که بود

برگشت

اِرْتَدَّ عَنْ - دست کشید از ، ترك کرد ، رها کرد ،

ول کرد ، دست برداشت از

اِرْتِدَادُ عَنِ الدِّينِ أَوْ الْعَقِيْدَةِ - از دین بر -

گشتگی ، ارتداد ، ترك عقیده یا دین ، مرتد

شدن

اِرْتَدَعَ عَنْ - متنفر شد از ، بیزار شد از ،

توی ذوقش خورد ، خود داری کرد از ، دست

برداشت از

اِرْتَزَقَ - معاش بدست آورد ، ارتزاق کرد ،

اعاشه کرد

اِرْتَشَى - رشوه گرفت

اِرْتَشَحَ الْأَنْاءُ - آب پس داد (در گفتگوی از طرف) ،

تراوید

اِرْتَشَحَ الْجَسَدُ - بدن عرق کرد

اِرْتَشَحَ الْمَاءُ - تراوش کرد ، نفوذ کرد ، صاف

شد ، پالوده شد

اِرْتَشَفَ الشَّرَابَ - آب یا هر مایعی را مکید

اِرْتَضَى الشَّيْءَ - قناعت کرد به ، اکتفا کرد به ،

راضی و قانع شد به

اِرْتَضَى الشَّيْءَ وَبِهِ وَفِيهِ - قبول کرد ،

پسندید ، موافقت کرد با ، راضی شد به

اِرْتَطَمَ - بگل قرورفت

اِرْتَطَمَ الْمَرْكَبُ - کشتی بگل نشست

اِرْتِعَاشٌ شَيْخُوخِي - رعشه پیری

اِرْتَعَدَ - لرزید ، تکان خورد ، جنبید

اِرْتَعَدَ خَوْفًا أَوْ غَضَبًا - از ترس یا خشم لرزید

اِرْتَعَدَتْ فَرَائِصُهُ - اندامش را لرزه گرفت

اِرْتَعَشَ - لرزید ، مرتعش شد ، تکان خورد ،

جنبید

اِرْتَعَشَ بَرْدًا اِرْخَوْفًا - از سرما یا از ترس
بخود لرزید

اِرْتَعَصَ - پیچ و تاب خورد ، لولید

اِرْتِفَاع - بالا رفتن ، افزایش یافتن ، ارتفاع
داشتن

اِرْتِفَاق - بهره مند شدن ، مورد استفاده قرار
دادن ، سود مندی (در کالبد شکافی) ، پیوستگی ،
اتصال

حَقَّ اِلِرْتِفَاق (فِي الْقَانُون) - حق مشاع ،
حق ارتفاقی

اِرْتَفَعَ - طلوع کرد ، برآمد ، بالا آمد ، صعود
کرد ، بالا رفت ، زیاد شد ، افزایش یافت ،
ناپدید شد ، زایل شد ، مرتفع شد

اِرْتَفَقَ بِهِ - استفاده کرد از ، سود برد از ،
فایده برد از

اِرْتَفَاء - بالا رفتن ، صعود کردن ، پیشرفت
کردن

اِرْتَقَى - صعود کرد ، بالا رفت ، پیشرفت کرد ،
بمقام بالاتر رسید

اِرْتِكَاب - عمل ناروا کردن

اِرْتِكَاضُ الْجَنِينِ (فِي الْبَطْنِ) - جنبیدن بچه
در شکم ، جان گرفتن

اِرْتَكَبَ الدَّنْبَ - جنایت کرد ، عمل ناروا کرد ،
مرتکب خلاف شد

اِرْتَكَبَ الْفَحْشَاءَ - زنا کرد ، جنده بازی کرد

اِرْتَكَبَتِ الْفَحْشَاءَ - زنا داد (در گفتگوی از زن)

اِرْتَكَمَ - درنگ کرد ، مکث کرد ، استقرار یافت ،
جایگزین شد

اِرْتَكَمَ عَلَيَّ - تکیه کرد بر ، تکیه داشت بر

اِرْتَكَضَ - جنبید ، حرکت کرد ، متلاطم شد ،
مضطرب شد ، بالا و پایین افتاد

اِرْتَكَضَ الْجَنِينَ فِي الْبَطْنِ - بچه در شکم
بحرکت آمد ، جنبید ، جان گرفت

اِرْتَكَمَ - متراکم شد ، جمع شد ، بصورت توده
و کپه درآمد ، انبوه شد

اِرْتَكَنَ عَلَيَّ - تکیه داد ، استناد کرد ، تکیه
کرد بر ، پناه و التجا برد به

اِرْتَمَى عَلَيَّ قَدَمِي فُلَانٍ - روی پای کسی افتاد

اِرْتَمَسَ فِي الْمَاءِ - فرو رفت در آب ، غوطه
خورد

اِرْتَوَى الْإِنْسَانُ وَالْحَيَوَانُ - سیر آب شد ،
تشنگی او تسکین یافت

اِرْتَوَى الْحَقْلُ - مزرعه آبیاری شد

اِرْتَوَايَ (غ) - آرتزین

آبار اِرْتَوَايَةِ - چاههای آرتزین

اِرْتَهَنَ الشَّيْءَ - بگرو گرفت ، بعنوان رهن
گرفت

اِرْتَهَنَ بِالْأَمْرِ - وابسته بود به ، مربوط یا منوط
شد به ، موکول شد به ، مقید شد به

اِرْتُوذُ كَسِي (غ) - درست ، صحیح ، دارای نظریه

صائب

كَنِيسَة اَرْتُوذُكْسِيَّة - کلیسای خاور یا ارتودکس،
(کلیسای روسی و یونانی)

اَرَج - بوی عطرداد ، معطر بود

اَرَجَان - نام یکی از نواحی بهبهان

اَرَجَح - ترجیح داد ، تفضیل داد ، مزیت داد

اَرَجَح - بهتر ، دارای مزیت بیشتر

اَرَجِيَّة - برتری ، مزیت ، تفوق ، افزونی

اَرَجَع - برگرداند ، پس داد ، مستردداشت

اَرَجَف - اخبار ناراحت کننده منتشر کرد ، اخبار
اغتشاش آمیز انتشار داد

اَرَجَوَان ، اَرَجَوَانِي - ارغوانی (رنگ) ،
قرمز سیر

اَلرَّقْعَةُ اَلْاَرَجَوَانِيَّة - تعبیر زیبایی که در یک
قطعه نثر ضعیف و سست بکار رفته باشد

اَرَجُوْحَة - اله کُلْنَك ، حرکت پس و پیش یا بالا
و پایین ، تاب (از وسایل ورزش)

اَرَجُون (غ) - گازی که بمقدار کم در هوا
موجود است و برای ساختن چراغهای برق بکار
میرود

اَرَخ - کتاب تاریخ نوشت

اَرَخ اَلْخَطَاب وَغَيْرَه - نامه یا چیز دیگر را
تاریخ گذاشت ، تاریخ دار کرد

اَرَخْمِيل (غ) - بحر الجزائر ، مجمع الجزائر ،
دریای پرجزیره

اَرَخَص - ارزان کرد

اَرْخِيُولُوجِيَا (غ) - باستانشناسی

اَرْدَا - چیزی را زشت کرد ، بد کرد ، بد

جلوه داد

اَرْدَا مِنْ - بدتر از ...

اَرْدَب - پیمانه مصری برای حبوبات (۱/۹۸۰
هکتولیترا)

اَرْدُوَاز (غ) - تخته سنك ، لوح سنك ، سنك
لوح

قَلَم اَرْدُوَاز - قلم تخته سنك

اَرْدَتِ السَّمَاء - باران ریز بارید

اَرْدَل - رد کرد ، ترك کرد ، دور انداخت

اَرَز ، رَز - برنج (خوراکی)

اَرَزْلُبَنان - درخت ارز که در لبنان میروید
و دارای چوبی محکم است

اَرَزَن - چوب سخت یا محکم

اَرْسِي حَجَرِ الْاَسَاس - سنك بنابر کار گذاشت

اَرْسِي السَّفِينَة - کشتی را با لنگر بست ، لنگر
انداخت

اَرْسَالِيَات دِينِيَّة - مبشران دینی ، هیأت
مبلغان مسیحی

اَرِسْتَقْرَاطِي (غ) - اشرافی ، شخص از طبقه
اشراف

اَرِسْتَقْرَاطِيَّة - طبقه اشراف ، حکومت اشراف
یا اشرافی ، اشرافیت ، سیستم و نوعی حکومت
که در آن قدرت و نظارت در دست اشراف

باشد

اَرَسَخَ - پا برجا کرد ، ثابت و استوار کرد

اَرَسَخَ فِي الدِّهْنِ - مرکوز ذهن ساخت ، بزور

تکرار جایگیر در ذهن کرد ، تلقین کرد

اَرْسَلَ الشَّيْءَ وَبِهِ - (چیزی را) فرستاد

اَرْسَلَ فِي طَلَبِهِ - دنبال کسی فرستاد ، کس

فرستاد تا او را بیاورد

اَرْسَلَ نَقُوداً - پول فرستاد

اِرْشَادَاتٍ فَنِيَّةٍ - راهنمائیهای فنی

اَرَسَّتِ السَّمَاءُ - رگبار بارید (در گفتگوی از

باران)

اَرَشَ بَيْنَهُمْ - تخم اختلاف و نفاق در میانشان

پاشید ، ایجاد مزاحمت و ناراحتی در میان آنها

کرد

اَرَشَمَنْدَرِيَت (غ) - رئیس دیر ، راهب بزرگ ،

راهب کل ، کشیش بزرگ کلیسا

اَرَشِيدُوْق (غ) - دوك بزرگ (لقب اروپایی

برای مرد)

اَرَشِيدُوْقَة (غ) - زن دوك بزرگ (لقب اروپایی

برای زن)

اَرَشِيْف (غ) - آرشیو ، بایگانی ، جای نگهداری

اسناد و اوراق

اَرَصَدْلُهُ شَيْئاً - آماده کرد ، فراهم ساخت ، تهیه

کرد ، در اختیار گذاشت

اَلْاَرَصْدَةُ الْمُسْتَثْمَرَةُ - سرمایه های بکار

افتاده (موجودی هایی که از آنها بهره برداری

میشود)

اَرَصُوصَةٌ - قسمی کلاه سبك تابستانی مانند کلاه

خود که بندی هم زیر گلو دارد ، کلاه پاسبانان

یا آتش نشانان

اَرْض - خشکی ، زمین ، روی زمین

اَلْاَرْضُ - کرد زمین ، دنیا

اَرْضُ زِرَاعِيَّةٍ - خاك ، ملك ، زمین زراعتی

اَلْاَرْضُ الْمُقَدَّسَةُ - فلسطین

كَوْكَبُ الْاَرْضِ - طلق ، تلق

اَرْضُ الْمَوْعِدِ - زمین موعود (کنعان)

اَرْضُ النَّعْلِ - كف کفش ، آن قسمت از كف کفش

که با زمین برخورد میکند

اَرْضُ خَارِجِ الدِّمَامِ (ص) - زمین مرزی ،

برزخ

اَرْضِي - راضی کرد ، خشنود کرد ، متقاعد یا

قانع کرد ، ارضاء کرد

اَرْضَةٌ - موریانه

اَرْضِيٌّ - زمینی ، دنیوی ، جهانی ، خاکی ،

ساکن زمین ، مربوط بزمین ، وابسته بدنیای یا

جهان ، زراعتی ، روستایی

اَرْضِيٌّ شَوَكِيٌّ - اسکنار ، کنگر ، فرنگی ،

اردشاهی

دَوْرًا وَطَائِقَ اَرْضِيٍّ - طبقه اول عمارت ، اشکوب

هم تراز زمین ، طبقه محاذی كف زمین

أَرْضِيَّة (ص) - كف اطاق ، روی زمین (اطاق)،

کرایه انبارداری ، انبارداری

أَرْضِيَّةُ الصُّورَةِ (ص) - زمینه (در تابلوی

نقاشی و غیر آن) ، دورنمای عقب ، زمینه که

طرح را روی آن رسم میکنند

أَرْضَع - شیرداد

أَرَطَب - کمی تر کرد ، نم زد ، مرطوب کرد ،

رطوبت داد

أَرَطَّة (ص) (أَوْرَطَة (ص) - گزدان (در

اصطلاح نظامی)

أَرَطْنِسِيَّة ، أَرَطْنِسِيَا (غ) - گل ادریسی ،

نوعی گل ژاپنی

أَرَعَب - ترساند ، وحشت زده کرد ، برعب

انداخت ، ارعاب کرد

أَرَعَد - لرزاند ، تکان داد به

أَرَعَش - لرزاند ، مرتعش ساخت

أَرَعَص - جنباند ، تکان داد ، حرکت داد

أَرَغَى ' وَأَزْبَدَ غَضَبًا - جوش و خروش کرد (از

روی خشم) ، کف و پف کرد (از غضب)

أَرْغَام - اجبار

أَرْغَب - تطمیع کرد ، بطمع انداخت ، وادار

کرد ، اغوا کرد ، جلب یا جذب کرد ، متمایل

کرد ، برغبت انداخت ، آرزومند کرد

أَرْغَلَ - قسمی نی ، قسمی ساز بادی

أَرْغَمَ - مجبور کرد ، ناگزیر کرد ، باجبار

و داشت

أَرْغَن ، أَرْغَنُون (غ) - اُرك ، ارغنون

أَرْغُول - نی ، فلوت ، قره نی ، ابوا ، (قسمی

ساز بادی)

أَرْغُون (غ) نام نوعی گاز

أَرْقَ الطَّائِرُ وَالرَّايَةُ - بال بال زد ، پر پر زد

(پرنده) باهتر از آمد (پرچم)

أَرْقَدَ - راست نگهداشت ، شمع زد (در زیر)

تیرك زد

أَرْفَضَ النَّاسَ - مردم متفرق شدند ، رفتند ،

پراکنده شدند

أَرْفَضَ الْجَلْسَةَ - پایان یافتن جلسه ،

برچیده شدن جلسه

أَرْفَقَ - سودمند بود ، بدرد خورد ، فایده داشت ،

استفاده داد

أَرْفَقَ بِكَذَا (ص) - ضمیمه کرد - پیوست داد به ،

ملحق کرد به

أَرَقَّ - بیخوابی کشید ، با بی خوابی گذراند

أَرَقَّ - بیخوابی

أَرَقَّ - نازك کرد ، لاغر کرد ، بی قوت کرد

أَرَقَّ قَوَامَ الشَّيْءِ - رقیق کرد ، لطیف کرد ،

منبسط کرد

أَرَقَّ اللَّفْظَ - بسادگی و ظرافت سخن گفت

أَرَقَّ الدَّمُ وَالْدمْعَ - از ریزش خون یا اشک

جلوگیری کرد

آرکان - زردیان ، زردی ، یرقان ، بادزدگی ،
 زنگ گیاهی ، شته ، شپشه
 آرقه - کرم (حشره)
 ارقد - خواباند ، اورا دراز کشاند
 ارقش - خال دار ، خال خالی ، لك دار
 ارقص - رقصاند
 ارقط - خال دار ، خال خالی - پلنگ
 ارکان - اعتماد ، اطمینان ، توکل ، امیدواری به
 ارکان حرب - ستاد ارتش
 رئیس ارکان حرب - رئیس ستاد ارتش
 ارکان حرب (ص) - افسر ستاد
 ارتب - سوار کرد
 ارتکز (ص) - تثبیت کرد ، ثابت کرد ، راسخ
 کرد
 ارکن الیه - اطمینان کرد به ، اعتماد کرد به ،
 تکیه کرد به ، امید وار بود به ، توکل کرد به ،
 استناد کرد به
 ارکن الی القرار - پا بفرار گذاشت ، فرار
 اختیار کرد
 ارکیولوژیا - باستانشناسی
 ارم العظم - استخوان پوسید ، فاسد شد ، ساییده
 شد ، فرسوده شد
 ارم - دندانهای (آسیا)
 حرق الارم - دندان قرچه کرد ، دندانها را
 بهم سایید یا فشرد

ارمة - نیم تنه یا کتی که دارای نشان های
 خانوادگی است ، تابلو ، آگهی دیواری ،
 پلاکارد ، شعارهاییکه در میتینگ ها و اجتماعات
 با خود حمل میکنند ، آرم ، پرچم ، نشان پرچم
 ارم الرجل - چشم درد گرفت
 ارم - کسیکه دارای چشم درد است
 ارمل ، ارملة - زن شوهر مرده ، بیوه زن
 ارمل - مرد زن مرده ، بیوه مرد
 ارم الرجل - بیوه مرد شد ، زنش مرد
 ارملة المرأة - بیوه زن شد ، شوهرش مرد
 ارملة الملك - ملکه بیوه ، زنی که شوهرش
 پادشاه بوده و مرده است
 ارمنی - شخص ارمنی ، وابسته و مربوط به
 ارمنستان
 ارمينية - ارمنستان
 ارناووطی (ص) ، ارناوودی (ص) - بومی
 اسکاتلند
 ارنیک (ص) - مدل ، نمونه ، سرمشق
 ارنیک ، اورنیک (ص) - فرم چاپی که در
 ادارات و بانکها و همچنین بنگاهها میدهند تا
 شخص آنها پر کند و مشخصات خود و کارش را
 در آن بنویسد ، وره درخواست کار ، مناقصه و
 امثال اینها
 اروی - سیر آب کرد ، عطش را فرو نشاند ،
 آبیاری کرد

أَرْوَبَا (غ) - اروپا ، فرنك

أَرْوَبِي (غ) - اروپایی ، فرنگی

أَرْوِيلَان (غ) - هواپیما ، طیاره

أَرْوَحُ الْمَاءِ - بوی بد داد ، بوی بد کرد

أَرْوَقَةُ الْقِمَار - تالارهای قمار

أَرْوَمَة - کُنده درخت ، ریشه ، بیخ ، اصل ،

نژاد ، گوهر نژادی ، مبدأ ، منبع

أَرْهَاب - ترساندن ، تشر زدن ، تهدید کردن

أَرْهَابِي - مربوط به تهدید یا ترس (تروریستی)

أَرْهَابِي جِ أَرْهَابِيُون - تروریست

أَرْهَابِيَّة - تروریسم (اصول حکومت یا مخالفت

با دولت بوسیله تهدید و ایجاد وحشت)

قَامُوا بِالْأَعْمَالِ الْإِرْهَابِيَّةِ - به تروریستی

دست زدند

أَرْهَبَ - ترساند ، تشر زد ، نهیب داد به ،

ایجاد وحشت کرد در ، با تهدید مواجه کرد

أَرْهَجَ - گردهوا کرد ، گرد بلند کرد

أَرْهَجَ بَيْنَهُمْ - آنها را علیه یکدیگر تحریک

کرد

أَرْهَفَ - رقیق کرد ، نازک کرد - تیز کرد

أَرْهَفَ السَّيْفَ وَالذِّهْنَ - شمشیر یا ذهن را

تیز کرد

أَرْهَفَ أُذُنِيَه - گوشهایش را تیز کرد

أَرْهَنَ الشَّيْءَ - گرو گذاشت ، رهن گذاشت

آرِي (غ) - آریائی ، منسوب به نژاد آریایی

أَرِيْب - ماهر ، حاذق ، زرنگ ، هوشیار ، زیرک
قطن ، دارای هوش اختراع ، هنرمند ، با استعداد ،
کاردان

أَرِيْج - بوی خوش ، عطر

أَرِيْحِي - دارای طبع عالی ، نیکو سیرت ،

نیک نهاد ، نیک سرشت ، دارای سعه صدر ، دست
ودل باز

أَرِيْحِيَّة - علو طبع ، بلند نظری ، بلند همتی ،

نیکو سرشتی ، نیک سیرتی ، سعه صدر

أَرِيْكَة جِ أَرَائِك - تخت ، تختخواب ، نیمکت ،

تختخواب مجلل و عالی ، تختخواب یا تخت
و نیمکت متکا دار

أَرِيْكَة - تخت سلطنت

أَرِيُوسِي (غ) - تابع طریقه یا مذهب اریوس ،

مربوط باریوس

أَزَّ الشَّرَابُ الْفَوَارَ - گاز بیرون داد (در گفتگوی

از نوشابه گاز دار) ، صدای فش کرد (هنگام
برداشتن در نوشابه)

أَزَّ الطَّبِيخُ عَلَى النَّارِ - (خواراک روی آتش)

جوشید و صدا کرد ، نزدیک بخوش بود ، آهسته
جوشید

أَزَّ النَّفْسُ فِي الصَّدرِ - خس خس کرد ، (صدا)

صدا دار نفس کشید

أَزَاء - رو برو ، سَمَت مقابل ، سَمَت مخالف ،

برابر ، راست رو ، مقابل

آزاح - جابجا کرد ، بُرد ، برطرف کرد ، زایل کرد ، دور کرد

آزاح اللّٰثَامَ عَنْ - نقاب از چهره گشود ، پرده برداشت ، آشکار کرد ، واضح و هویدا ساخت ، (در گفتگوی از مطلب)

آزاد - غذا یا وسیله فراهم کرد برای ، خواربار یا سورات تهیه کرد

آزار - پوشش ، چادر شب ، لباس خانه ، پوشه ، لفاف ، جلد کاغذی

آزار الحائط - آزار دیوار

آزال - زایل کرد ، برطرف کرد ، دور کرد ، محو کرد ، جابجا کرد

آزال الاثر - پاک کرد ، محو کرد ، حاک کرد ، از میان برد

آزال الضرورة (ص) - شاشید ، شاش کرد ، قضاء حاجت کرد

ازالة برطرف سازی ، انتقال ، رفع ، اخراج ، حذف ، امحاء

ازب - آدم کوتاه و کلفت ، خپل ، خپله

آزب - پرمو ، داری موی پر پشت ، مو دار ، پشمالو

آزب الماء - جاری شد ، جاری بود ، روان بود یا شد

آزبد - کف دار کرد ، کف از چیزی بالا آورد ، بکف آورد ، خشم او بجوش آمد ، جوش خورد ،

بهیجان آمد (در اصطلاح محاوره) ، کف کرد
ازت الريح والقذيفة (باد یا گلوله) صدای غرّ کرد ، وز کرد (صدای باد هنگام وزیدن و صدای گلوله هنگام در رفتن)

از جاء التمهاني - تقدیم داشتن تبریک و تهنیت

آزجی - جلو برد ، حرکت انداخت ، با مدارا پیش برد ، راند

آزجی التحية أو الشكر - درود گفت ، تشکر خود را تقدیم داشت

آزحل - جابجا کرد ، انتقال داد ، دور ساخت ، برطرف کرد ، بُرد

آزخم اللحم - (گوشت) بو گرفت ، بو افتاد ، اندکی فاسد شد

آزداد - زیاد شد ، افزوده شد ، اضافه شد ، علاوه شد

آزدان - زینت یافت ، زیور گرفت ، مزین شد ، متحلی گشت ، تزین شد

آزدجره - جلوگیری کرد از ، محدود و محروم کرد ، بانك بر او زد ، سرزنش و توبیخ کرد

آزدحام - جمعیت ، ازدحام

آزدحم بکندا - شلوق شد از ، پرشداز ، ازدحام شد در ، پراز جمعیت شد

آزدراء - تحقیر کردن ، ناچیز و حقیر شمردن ، اهانت ، خواری ، خفت

آزدری - خوار و حقیر شمرد ، تحقیر کرد ، ناقابل

دانست ، عار داشت از

اَزْدَرِي بِالْخَطَرِ - با خطر مقاومت کرد ، بی -
اعتنایی کرد (بخطر) ، ناچیز گرفت ، بانگاه
حقارت آمیز بخطر نگریست

اَزْدَقَمَ - بلمعید ، غورت داد

اَزْدَهَرَ - درخشید ، تابید ، پرتوافکند ، رونق
گرفت

اَزَر - پوشش ، چادر شب ، لباس خانه ، پوشه ،
لفاف ، جلد کاغذی

اَزَر - پشت ، گرده ، کمر ، نیرو ، قدرت ،
توانایی ، توان ، قوه ، طاقت

شَدَّ اَزَرُهُ - کمک کرد به ، پشتیبانی کرد ار ،
یاری و همراهی کرد ، (نسبت بکسی) 'معاذت
و مساعدت کرد

اَزَرَ - کمک کرد ، حمایت کرد ، پشتیبانی
کرد ، یاری کرد ، معاضدت کرد ، مساعدت کرد ،
همراهی کرد

اَزَرَ - پوشاند ، مستور کرد ، پوشانید ، در
لفافه پیچید ، قنناق کرد ، چیزی را بخود
پیچید

اَزَرِي بِالْأَمْرِ - بی ارزش دانست ، ناچیز شمرد ،
جزیی و حقیر پنداشت

اَزَرِي بِهِ - تحقیر کرد ، بی احترامی کرد ،
سبک کرد

اَزَرَقُ - آبی (رنك) ، نیل

اَزَرَقُ پَرُوسِي - نیل فرنگی ، نیل پروسه

اَزَرَقُ دَاكِن - آبی سیر (درگفتگوی ازرنك)

اَزَرَقُ سَمَاوِي - آبی آسمانی ، برنك آسمان

اَزَرَقُ - آبی رنك شد

اَزَعَجَ - ناراحت کرد ، آسفته کرد ، تولید زحمت

کرد برای ، بزحمت انداخت ، مزاحم شد

اَزَعَرُ (س) آدم رذل ، بی شرف ، پست (فطرت) ،
حقه باز

اَزَعَرُ (ص) - بی دم ، بی دنباله

اَزَعَرُ - تَنَكُّ موی ، دارای موی کم پشت

اَزْغَلَ - ناراحت کرد ، آسفته کرد ، بزحمت
انداخت ، به تشویش انداخت ، زحمت داد به ،
آزرد ، اذیت کرد ، سر خر شد ، موی دماغ
کسی شد

اَزْغَبُ - گُرْك دار ، گُرْكی ، دارای پر ریز
یا نرم
اَزْغَلَ - ریخت ، پاشید

اَزَفَ الْوَقْتُ - وقت نزدیک شد ، موقع فرا رسید

اَزَقَ الْمَكَانُ - جا تنك شد ، باریك شد (راه)

اَزَقَمَ - بلمعیدن انداخت ، وادار بلمعیدن کرد

اَزَلَّ - لغزاند ، (مجازاً) باشتباه انداخت

اَزْلُجُ (ص) - طاس ، بیمو ، دارای کلمه طاس
یا بیمو

اَزْمَا (غ) - تنگی نفس ، آسم ، تنگه نفس

الْاَزْمَاتُ الْاِقْتِصَادِيَّةُ - بحرانهای مالی ،

مشکلات اقتصادی

اَزْمَةٌ ج اَزْمَات - بحران ، شدت

اَزْمَةٌ (ص) - کلنک دوسر ، کلنک روسی

اَزْمَةٌ (غ) - تنگی نفس ، آسم ، تنگه نفس

حِدَّةُ اَلْاَزْمَةِ - شدت بحران

اَزْمَعَ عَلَيَّ - تصمیم گرفت بر ، عزم کرد بر

اَزْمَنَ - طولانی شد ، طول کشید ، بطول انجامید ،

مدتی دراز کشید

اَزْمَنَ اَلْمَرَضُ - مزمن شد ، کهنه شد ، دامنگیر

شد ، همیشگی شد

اَزْمَهَرَّ - قرمز شد ، خون گرفته شد

اَزْمِيلُ - اُسکنه ، قلم درز ، اُسکنه

اَزْمِيلُ اَلْمَعَادِنِ - قلم حکاکی

اَزْمِيلُ اَلْجَوَاهِرِ - قلم حکاکی ، قلم کنده -

کاری ، قلم قلمزنی

اَزْنَمَ - گوش شکافته

اَزْوَت (غ) - ازت ، نیتروژن

اَزْوَتَات (غ) - نمک تیزاب

اَزْوَتِيك (غ) شوره‌یی ، تیزآبی

اَزْوَجَ بَيْنَهُمَا - وصلت داد ، برای هم عروسی

کرد ، ازدواج داد

اَزْهَى - خودنمایی کرد ، تکبر کرد ، باد درسر

انداخت ، رشد و نمو کرد ، ترقی و پیشرفت

کرد ، خوب رشد کرد ، فراوان و پرپشت شد

اَزْهَرَّ - درخشان ، تابان ، مشعشع

اَزْهَرَ - شکوفه داد ، شکوفه کرد

اَلْاَزْهَرَان - ماه و خورشید

اَزْهَقَ رُوحَهُ - کشت ، جانش را گرفت

اَزْهَقَ - خراب کرد ، معدوم کرد ، نابود کرد ،

پایان داد به

اَزِيْزٌ - صدای جستن آب از فواره یا غیر آن ،

صدای فوران ، صدای غلّ غلّ چیزی که میجوشد

اَزِيْزُ الطَّائِرَاتِ - صدای هوا پیما ، بار بار

هوا پیما

اَزِيْزُ الرِّيحِ اَوِ الْقَدِيْفَةِ - صدای باد یا چیزی که

بهوا پرتاب میشود غرّ ، وزّ

اَزِيْزُ النَّفْسِ - خِس خِس (صدا) ، صدای نفس

آس - مُورد ، آس

آس (ص) - تَك خال (در ورق بازی)

اُسّ - (در جبر) توان ، قوه

اَسَاءَ اَلْاَسْتِعْمَالَ - بد بکار برد ، سوء استفاده

کرد از

اَسَاءَ اِلَيْهِ رَنجاند ، متغیر کرد ، مکدر ساخت ،

اوقات کسی را تلخ کرد ، بدی کرد با ، بیعدالتی

کرد با ، بد رفتاری کرد با

اَسَاءَ اَلتَّصَرُّفَ - بد رفتاری کرد

اَسَاءَ اَلشَّيْءِ ضایع و فاسد کرد ، تباه کرد ،

زیان زد ، معیوب کرد ، خسارت آورد بر

اَسَاءَ اَلْفَهْمِ - سوء تفاهم داشت (نسبت به) ، بد

تعبیر کرد ، درست نفهمید

إِسَاءَةٌ - رنجاندن ، آزرده ، متغیر کردن ،
اوقات تلخ کردن ، ناخشنود ساختن ، مکدر
کردن

إِسَاءَةُ الْإِسْتِعْمَالِ - کار غیر قانونی کردن (برای
استفاده شخصی) ، استعمال بیجا

إِسَاءَةُ الْمَعَامَلَةِ - بد رفتاری

آسَى - کمک کرد ، یاری و همراهی و مساعدت
کرد ، دستگیری کرد

آسَى - معالجه کرد ، علاج کرد ، مرهم گذاشت ،
کمک کرد

آسَى - دلداری داده ، تسلیت گفت به ، دلخوشی
داد ، تعزیت گفت ، تسلی داد

آسَى - غصه ، غم ، اندوه ، حزن ، تأسف

أَسَاحَ الْمَاءَ - جاری ساخت ، روان ساخت

آسَارَ - بحرکت آورد ، بجلوراند ، سیرداد

آسَارَ تَسْمَهُ ، بَند تَسْمَهُی ، شَلاق

آسَارِیرَ - خطوط کف دست و پیشانی

آسَارِیرَ الْوُجْهِ - خطوط صورت ، طرح بندی
صورت

حَجَرِ آسَاسَ - سَنَكْ بِنَا ، (مجازاً) اساس کار

آسَاسُ النَّسَبِ الْریاضِیِّ - پایه لوگاریتم

حَجَرِ آسَاسِیِّ - سَنَكْ بِنَا و شالوده که با تشریفات

کار میگذارند ، (مجازاً) اساس و پایه کار

آسَاغَ - گوارا ساخت ، فرو بردن غذا را آسان
کرد

أَسَالَ الدَّمْعَ - اشک را جاری ساخت

أَسَالَ جاری ساخت ، روان ساخت ، ذوب کرد ،
آب کرد

أَسَالَ الدُّعَابَ - دهن کسی را آب انداخت

أَسَالَهُ سِرْلَهُ - درخواستش را پذیرفت ، خواهش
اورا برآورد

أَسَامَ - خسته کرد ، ملول کرد ، بیزار کرد

أَسْبَانِ (غ) - مردم اسپانیا

أَسْبَانَخَ (غ) - اسفناج

أَسْبَانِیِّ ، أَسْبَانِیُّوْلِیِّ - مربوط با اسپانیا ، زبان

یا مذهب اسپانیائی ، شخص اسپانیائی

أَسْبِتَالِیَّةَ (غ) - بیمارستان

أَسْبِتَ - بشنبه رسید

أَسْبِتُوسَ (غ) - پنبه نسوز

أَسْبَطَ - زبانش از ترس بند آمد ، گیج
و مبهور شد

أَسْبَغَ عَلَيْهِ - کامل کرد ، تمام کرد ، تکمیل
کرد ، پایان رساند

أَسْبَقِیَّةَ - پیشی ، تقدم ، سبق ، برتری ،
تفوق

أَسْبَلَ السَّتَارَ - پرده کشید ، پرده انداخت ،
پرده را آویزان کرد

أَسْبَلَ السَّتَرَ عَلَیْ - روی چیزی را پوشانید

أَسْبَلَ الدَّمْعَ - اشک ریخت

أَسْبَلَ الزَّرْعَ - خورشید کرد

شعر اسبیل - موی صاف ، ضد مجعد

اسبلیطه (غ) - سردوشی ، سردوشی منگوله دار

اسبوع ج اسابیع - هفته

اسبوعی ، اسبوعیاً - هفتگی

اسبیداج (ص) - سفید آب

استاء من العمل او الامر - تقبیح کرد ، قبیح

دانست ، زشت شمرد ، بد دانست

استاء منه - رنجید از ، متغیر شد از ، بد بین

شد به

استاثر بکذا - اختصاص داد ، برای خود برداشت ،

ضبط کرد

استاثر الله به - مرد ، درگذشت ، وفات یافت

استاذ ج استاذة ، استاذ - استاد ، پرفسور

معلم

دفتر الاستاذ - دفتر کل (تجارتی)

استاذن - اجازه مرخصی گرفت ، اجازه گرفت

الاستار (غ) ج استاتیر - چهارتا و در گفتگوی از

وزن چهارمقال ونیم است

استاسر - خود را تسلیم کرد ، واگذار کرد ،

تسلیم شد ، صرف نظر کرد از

استئصال الزائدة الدودية - عمل آپاندیس

استاصل - از ریشه کند - از بیخ درآورد ، قلع

وقمع کرد ، برانداخت ، بکلی نابود کرد ،

منهدم کرد ، منقرض کرد ، ریشه کن کرد ، از

بیخ برانداخت

استاصل شافته - معدوم ساخت ، از ریشه درآورد ،

پاك ویران کرد ، بکلی خراب یا محو کرد

استاصل الشعب الضار - علف هرزه را چید ،

وجین کرد العشب

استاق - بجلو راند ، سوق داد ، برانگیخت ،

تحریر کرد

استئماره (ص) - ورقه درخواست مناقصه و امثال

آن ، فرم چاپی که جای مشخصات در آن خالی

است و باید آنرا پر کنند و تسلیم اداره یا بنگاهی

نمایند ، تقاضا نامه ، گواهی نامه ، اجازه

استامن - اطمینان و اعتماد کرده ، وثوق داشت به

استانی - منتظر شد ، معطل چیزی یا کسی شد ،

بآهستگی انجام داد ، بتأانی پیش رفت ، بکندی

کار کرد

آستانة - استانبول

استانس - معاشر شد ، خوش مشرب و قابل

مماشرت شد

استانس له - گوش داد به ، گوش کرده

استانس به والیه - آشنا شد با ، خودمانی شد

با ، از قید آداب آزاد شد ، خو گرفت به ،

مجرم شد با ، بی رودربایستی شد با

استانس الحيوان - حیوان اهلی شد ، رام شد

استانف الدعوی - استیناف داد ، بدادگاه

بالا تر برد

عریضة الاستئناف - درخواست استیناف ، تقاضا

نامه استیناف

قضاء الاستئناف - داوران استیناف ، قضات

استیناف

محكمة الاستئناف - دادگاه استان ، دادگاه

استیناف

استئنافی - استینافی ، پژوهشی ، مربوط به

استیناف

استاهل - لیاقت و کفایت داشت ، شایسته بود ،

ارزش (چیزی را) داشت

استبى الرجل - تبعید کرد

استبى العدو - اسیر کرد ، زندانی کرد

استبى العقل - شیفته کرد ، مجذوب کرد ،

مفتون کرد

استباح دمه - خون او را مباح کرد ، از حقوق

اجتماعی محروم کرد ، کسی را از حقوق و حفاظت

قانون بی بهره کرد

استباح العمل - مباح یا روا دانست ، کاری را

تجویز کرد ، مجاز دانست ، قانونی و مشروع

و حلال دانست

استباح ماله - اموال کسی را مصادره کرد ،

مال کسی را از لحاظ قانونی ضبط یا توقیف

کرد

استباحة الدم و الاموال - محرومیت از حقوق

اجتماعی و حفاظت قانون

استبد - خودسر شد ، مستبد گشت ، مطلق العنان

شد ، خیره شد

استبد بفكره - خودرای شد ، سرسخت شد ،

متمرد و لجوج شد

استبد به - خودرای شد ، زورگویی کرد ، مستبد

شد ، ظالمانه حکومت کرد

استبدال - معاوضه کردن ، جانشین کردن

استبدال العقوبة - تخفیف جرم

استبدال - جانشین ساخت ، معاوضه کرد ، بچیزی

دیگر تبدیل کرد

استبرق (غ) - زربفت ، پارچه زری

استبسل - خود را بمخاطره انداخت

استبشر - خوشبین شد ، امیدوار بود

استبشع - زشت شمرد ، زشت دانست ، قبیح

دانست ، تقبیح کرد ، بد نما پنداشت

استبطن - عمق پیمایی کرد ، بگنجه چیزی رسید ،

حقیقت (چیزی را) درك کرد ، بیاطن چیزی

پی برد

استبعد - حذف کرد ، محو کرد

استبعد الامر - کاری را بعید دانست ، مطلبی را

غیر ممکن پنداشت ، استبعاد کرد

استبعد الشی - چیزی را دور تصور کرد ، چیزی را

دور پنداشت

استبقى - حفظ و حراست کرد ، نگهداری کرد

استبقوا - باهم متسابقه دادند ، سبقت گرفتند

استبکی - بگریه انداخت

اِسْتَبَّ الْأَمْرُ - پا بر جا بود ، مستحکم و ثابت
 بود ، متعادل بود ، برقرار و دایر بود ، بروفق
 مراد بود
 اِسْتَبَّابٌ - برقراری ، استمرار ، ثبوت ، تعادل
 استحکام
 اِسْتَمَرَّ - پنهان شد ، خود را پنهان کرد
 اِسْتَمَرَّ الشَّيْءُ - بهره برداری کرد از
 اِسْتَمَرَّ الْأَمْوَالُ فِي - سرمایه گذارد در ، سرمایه
 گذاری کرد ، سرمایه را بکار انداخت در ، پول
 گذاشت در
 اِسْتَثْنَيْ اِسْتَثْنَا كَرْدَ ، جدا کرد
 اِسْتَثْنَيْ فُلَانًا - معاف داشت ، معاف کرد ،
 بخشود
 اِسْتِثْنَاءٌ - استثنا ، اخراج ، محرومیت ، معافیت ،
 بخشودگی
 حَالَةُ اِسْتِثْنَائِيَّةٍ حالت استثنایی ، حالت فوق -
 العاده ، موقعیت و وضع فوق العاده
 اِسْتِثْنَائِيًّا بطور استثنایی
 اِسْتَجَابَ - مستجاب کرد ، لبیک گفت ، دعایی را
 شنید ، حاجتی را برآورد
 اِسْتَجَارَ بِهِ - پناه برد به ، پناهنده شد به ،
 حمایت خواست از ، استغاثه کرد ، طلب فریاد
 رسی کرد
 اِسْتَجَارَ مِنْهُ - از دست کسی بدیگری پناه برد
 اِسْتَجْلَى - جستجو کرد ، تحقیق کرد ، بررسی کرد

مورد بررسی و تحقیق قرارداد
 اِسْتَجَمَّ الْمَاءُ - آب فراوان بود باشد
 اِسْتَجَمَّ عَافِيَتُهُ - بهبود یافت ، نیروی تازه
 گرفت
 اِسْتَجَمَّامٌ - بهبودی ، رفع خستگی ، استرداد
 سلامت ، نیروی تازه گرفتن ، جبران خسارت
 (بدنی)
 اِسْتَجَمَّتِ الْأَرْضُ - زمین سبز شد ، گیاه روید
 اِسْتَجَنَّ - مستور ماند ، نگاه داشته شد ، محفوظ
 شد ، پناه یافت
 اِسْتَجَنَّ الرَّجُلُ - دیوانه دانست ، دیوانه شمرد ،
 مجنون پنداشت
 اِسْتَجَوَابٌ - استیضاح در پارلمان ، بازپرسی یا
 بازجوئی (در دادگاه)
 اِسْتَجَوَبَ الْوَزِيرُ أَوِ الْحُكُومَةُ (فِي الْبَرْلَمَانِ)
 وزیر یا دولت را در مجلس استیضاح کرد
 اِسْتَجَوَّبَ الشَّاهِدُ فِي مُوَاجَهَةِ الْخَصْمِ - در
 بازپرسی و روبرو ساخت ، شاهد را با طرف دعوی مواجهه
 داد و بازپرسی نمود
 اِسْتَجَوَّبَ الشَّاهِدُ أَوِ الْمُتَمِّمُ - بازپرسی یا
 بازجوئی کرد (از گواه یا متهم)
 اِسْتَجْهَلَ - نادان شمرد ، نادان قلمداد کرد ،
 جاهل و نادان بشمار آورد
 اِسْتَحَى - صورت تراشید ، خجالت کشید ، شرم
 کرد ، محجوب بود ، فروتن و متواضع بود ،

کناره گیر بود ، باحیا شد

اِسْتَحَالَ - تغییر یافت ، تغییر کرد ، تغییر پذیرفت ،

دگرگون شد

اِسْتَحَالَ الْأَمْرُ - غیر ممکن شد ، ممتنع گشت ،

مُحال شد

اِسْتِحَالَةُ الْقُرْبَانِ أَوِ الْمَادَّةِ (عِنْدَ الْكَاثُولِيكِ

وَالْأَرْتُوذَكْسِ) - قلب ماهیت ، مبدل شدن

نان و شراب بجسم و خون عیسی هنگام خوردن

عشاء ربانی و بعقیده پاره‌ای از مسیحیان انجیلی

هم ذاتی ، هم جنسی ، اتحاد ذات

اِسْتَحَبَّ كَذَا عَلَى كَذَا - چیزی را بر چیزی

دیگر ترجیح داد ، فضیلت داد ، مزیت داد

اِسْتَحَبَّ - دوست داشت ، خوشش آمد از ، موافق

میل یافت

اِسْتَحَثَّ - اصرار کرد بر ، وادار کرد ، بر -

انگیخت ، تحريك کرد ، به جنبش آورد ،

بجلو راند

اِسْتَحَثَّ مَطِيَّةً - مهمیز زد ، رکاب کش رفت ،

سیخونك زد ، حیوان را آزرده و تحريك کرد

(برفتن)

اِسْتَحَثَّاث - اصرار کردن ، برانگیختن ، تحريك

کردن

اِسْتَحْجَرَ - تبدیل بسنگ شد ، متحجر شد

اِسْتَحْدَثَ - بوجود آورد ، ابداع کرد ، ایجاد

کرد ، اختراع کرد ، ابتکار کرد

اِسْتَحْرَمَ - حرام شمرد ، حرام داشت ، غیر

قانونی پنداشت

اِسْتَحْسَنَ - تقدیر کرد ، پسندید ، تصویب کرد ،

دوست داشت ، تحسین کرد

اِسْتَحْضَارُ الْأَرْوَاحِ (وَمَنَاجَاتُهَا) - احضار

یا تسخیر ارواح

اِسْتَحْضَرَ (ص) - آماده شد ، حاضر شد ، تهیه

شد ، فراهم شد ، آورد ، بدست آورد ، فراهم

کرد یا آورد

اِسْتَحْضَرَ - احضار کرد ، فراخواند

اِسْتَحَقَّ الدِّينَ - وقت پرداخت قرضی فرارسید ،

موعد پرداخت وام رسید

اِسْتَحَقَّ - شایسته بود ، شایستگی داشت ، لیاقت

داشت ، لایق و سزاوار بود

اِسْتَحَقَّ لَهُ كَذَا - درخور بود ، مناسب و مقتضی

بود ، حق داشت

تَأْرِخُ أَوْ وَقْتُ الْاِسْتِحْقَاقِ - سر رسید ، موعد

پرداخت

اِسْتَحَقَّتِ الْكَفَمِيَّةُ (ص) - موعد پرداخت برات

رسید ، سر رسید برات شد

اِسْتَحْقَرَّ - خوار شمرد ، تحقیر کرد ، ناچیز

انگاشت ، حقیر شمرد

اِسْتَحْكَّ الْجِلْدُ - خارید ، خارش داشت ، خارش

کرد

اِسْتَحَلَّ - حلال شمرد ، حلال دانست ، روا

پنداشت

استَحْلَاهُ فِي نَظَرِهِ - در نظرش جلوه داد ، خوشش

آمد از ، میل یا هوس چیزی را کرد

استَحْلَى - شیرین یا خوش مزه یافت

استَحْلَبَ الْبَقَرَةَ - گاورا دوشید

استَحْلَبَ الشَّيْءَ - آب چیزی را گرفت (مانند

میوه و غیر آن)

استَحْلَبَ اللَّوْزَ وَالزَّيْتَ وَغَيْرَهُمَا - تبدیل به

شیر کرد ، قابل جذب کرد (در گفتگوی از چربی)

شیره کشید (در گفتگوی از بادام و امثال آن)

استَحْلَفَ - از او خواست تا قسم خورد ، التماس

کرد به ، درخواست کرد از ، استغاثه کرد ، از

روی لابه خواست

استَحْمَمَ - شست و شو کرد ، آب تنی کرد ، حمام

رفت ، حمام گرفت

استَحْمَلَ (ص) - دوام داشت ، دوام کرد ،

ماند ، کار کرد (در گفتگوی از پارچه و امثال

آن)

استَحْوَذَ عَلَى - تصرف کرد ، در اختیار گرفت ،

ربود ، غلبه کرد ، فائق شد بر ، استیلا پیدا

کرد بر

استَحْيَى - خجالت کشید ، شرم کرد ، حیا کرد ،

محجوب بود ، شرم رو بود ، باحیا بود ، فروتن

و متواضع بود ، کناره گیر بود

استَحْيَنَ الْفُرْصَةَ - در انتظار فرصت نشست

استَخْبِرَ - پرسید ، سؤال کرد ، تحقیق کرد ،

(درباره ی) ، استفسار کرد ، خبر گرفت

استَخْبِرَ عَنْ صِحَّةِ فُلَانٍ (مثلا) - احوالپرسی

کرد

استَخْبِرَ عَنْ كَذَا - سراغ گرفت ، درباره چیزی

از کسی جو یا شد ، چیزی را از کسی خوااهش

کرد یا خواست

استَخْدَمَ - بکار بردن ، مورد استفاده قرار

دادن ، استخدام کردن ، استخدام

استَخْدَمَ (ص) - استخدام شد ، با استخدام

در آمد

استَخْدَمَ - استخدام کرد ، بکار برد ، مورد

استفاده قرار داد ، مستخدم خود کرد ، نوکر

خود کرد

استَخْرَجَ - استخراج کرد ، بیرون کشید

استَخْرَجَ الْمَسْأَلَةَ - مسأله را حل کرد ، توضیح

داد

استَخْرَطَ فِي الْبُكَاءِ - سخت بگریه افتاد

استَخْسَرَ فِيهِ الشَّيْءَ - حسرت چیزی را خورد ،

غبطه چیزی را خورد

استَخَفَّهُ الْفَرْحُ - سبکبال ساخت ، بطرب و انبساط

انداخت

استَخَفَّ الشَّيْءُ - چیزی را سبک یافت

استَخَفَّ بِالْأَمْرِ - ناچیز شمرد ، جزئی پنداشت ،

استخفاف کرد

اِسْتَخْفَاء - لباس مبدل ، تغییر قیافه ، هیئت
مبدل

اِسْتَخْلَصَ - برگزید ، انتخاب کرد ، نتیجه
گرفت ، استنتاج کرد

اِسْتَخْلَصَ الْبَضَائِعَ اَوْ عَلٰی الْبَضَائِعِ (مِنْ -

الْجُمْرُك) - کالارا از گمرک مرخص کرد

اِسْتَخْلَصَ الرَّجُلُ - صمیمی شمرد ، با اخلاص
دانست

اِسْتَخْلَصَ الشَّيْءَ - خلاصه کرد ، اقتباس کرد ،
عصاره چیزی را گرفت

اِسْتَدَارَ - گرد شد ، مدور شد ، گرد بود ،
مدور بود

اِسْتَدَامَ - ادامه یافت ، دوام کرد ، استمرار
یافت

اِسْتَدَانَ - نسیه خرید ، قرض گرفت ، وام گرفت ،
بعاریت گرفت

اِسْتَدَرَّ - جاری ساخت ، دوشید

اِسْتَدْرَكَ - اصلاح آنچه از قلم افتاده است ،
ترمیم وجبران آنچه از یاد رفته است

اِسْتَدْرَجَ - بتدریج نزدیک کرد به ، نرم نرمک
کشاند به ، خُرد خُرد بالا بُرد ، بتدریج توسعه
و ترقی داد ، کم کم پیش برد و ترفیع داد

اِسْتَدْرَجَ اِلَى الْاِقْرَارِ بِالْحَقِیْقَةِ - با ریشخند
و چاپلوسی او را وادار باقرار کرد ، با ریشخند از او
اقرار گرفت

اِسْتَدْرَكَ عَلَيْهِ - محدود کرد ، منحصر کرد ،
دچار تضییقات کرد ، تنگ یا سخت گرفت بر
اِسْتَدْرَكَ الْاَمْرَ - منظم و مرتب کرد ، اصلاح کرد ،
ترمیم و جبران کرد

حَرْفُ الْاِسْتِدْرَاكِ (فِي اللُّغَةِ) - حرف استدراك
(در دستور زبان) : عبارتست از کلمه بی که برای
رفع توهم از کلام پیش ، یا تحدید و تضییق حکم
آورده میشود مانند کلمه «لَكِنَّ»

اِسْتَدْعَى - دنبال کسی فرستاد ، احضار کرد ،
فرا خواند ، مستلزم بود ، ایجاب کرد ، احتیاج
داشت به ، لازم داشت ، مقتضی بود

اِسْتَدْعَى اِلَى الْمَحْكَمَةِ - احضار کرد (بدادگاه)

اِسْتَدْعَى الْاَعْجَابَ - باعث اعجاب و تحسین شد ،
موجب تحسین بود ، مقتضی تحسین بود

اِسْتَدْفَا - خود را گرم کرد

اِسْتَدَقَّ - باریک شد ، لاغر یا نازک شد ، ظریف
بود یا شد

اِسْتَدَلَّ عَلَيْهِ (ص) - راهنمایی شد ، آگاهی
یافت بر ، اطلاع حاصل کرد از

اِسْتَدَلَّ - راهنمایی خواست ، جویای هدایت شد
اِسْتَدْرَى بِهِ - پناه آورد به ، پناه برد به ، التجا
کرد به

اِسْتَدَكَّتِ النَّارُ - شعله ور شد ، افروخت ، تابید

اِسْتَدَّكَرَ - بخاطر آورد ، یادش آمد یاد آوری
کرد ، در خاطر نگه داشت ، بفکر کسی افتاد

اِسْتَدْلَ - شکست داد ، غلبه کرد بر ، خاضع ساخت ، رام کرد ، تحقیر کرد ، کوچک ساخت ، ذلت داد

اِسْتَذَنَبَ - گناه کار شمرد ، گناهکار دانست ، جنایتکار تلمداد کرد ، مقصر دانست ، محکوم کرد

اِسْتَرَاتِيجِيَّةٌ (غ) - استراتژی بکی ، سوق الجیشی ، همه وسائلی که در فرماندهی ارتش باید بد آنها متوسل شد

اِسْتَرَا حَ الْيَمِّ - سکونت کرد در ، آرامش یافت در ، غنود

اِسْتَرَا حَ - راحت بود ، در آسایش بود ، استراحت کرد

اِسْتِرَاحَةٌ (ص) - اطاق انتظار ، مسافر خانه خصوصی ، مسافر خانه یی که بنگاهی برای مامورین خود دایر میکند تا هنگام مسافرت در خط سیر خودشان در آنجا منزل کنند

فَتَرَاتُ الْاِسْتِرَاحَةِ - زنگهای تنفس (میان ساعات دروس)

اِسْتِرْبَاحَةٌ (ص) - نوعی صلیب بدین شکل X

اِسْتَرْجَعَ عَافِيَتَهُ - سلامت خود را بازیافت

اِسْتَرْجَعَ - دو باره بدست آورد ، باز یافت ، پس گرفت ، وصول کرد

اِسْتَرْحَمَ - درخواست شفقت و رحم کرد ، استرحام کرد

اِسْتَرْخَصَ - اجازه خواست ، درخواست پروانه کسب کرد

اِسْتَرْخَصَ الشَّيْءَ - ارزان یافت ، ارزان شمرد

اِسْتَرْدَادَ - استرداد ، بهبود ، بازیابی ، کناره گیری ، عقب کشیدن ، اعاده ، جبران ، دوباره برقرار سازی ، پس گیری

اِسْتَرْدَادَ (فِي الْحُقُوقِ) - تقاضای استرداد ازین از دست رفته

اِسْتَرْدَدَ - برگرداند ، باز یافت ، دوباره بدست آورد

اِسْتَرْدَدَ الشَّيْءَ - از او خواست که چیزی را پس دهد ، باز گرداند ، رد کند

اِسْتَرْدَدَ خَسَارَةً - خسارتی را جبران کرد ، تلافی کرد

اِسْتَرْدَلَّ - تحقیر کرد ، اهانت و توهین کرد ، حقیر شمرد ، رذل پنداشت

اِسْتَرْزَقَ - طباب معاش کرد ، تحصیل معاش کرد

اِسْتَرْسَلَ الشَّعْرَ وَامْثَالَهُ - موی یا هر چیز دیگری را رها کرد ، ول کرد ، فرو انداخت ، جاری و روان کرد

اِسْتَرْسَلَ فِي الْكَلَامِ - با فصاحت و روانی سخن گفت

اِسْتَرْضَى - از خشم پایین آورد ، تسکین داد ، مساعد کرد ، آرام کرد ، رضایت او را جلب کرد

از پا درآمد

اِسْتَسْلِمَ لِعَظْمِيهِ (مثلاً) - تسلیم خشم خود شد ،

در برابر غضب خود عقب نشینی کرد ، تن بخشم
در داد ، خشمناك شد

اِسْتَسْمَحَ (ص) - معذرت خواست ، درخواست

عفو کرد ، گفت : ببخشید

اِسْتَشَارَ - با کسی مشورت کرد ، تبادل نظر کرد

با ، لباس نيكو و فاخر پوشید

اِسْتَشَاظَ غَضَبًا - از جا در رفت ، آتشی شد ،

آتش غضب او شعله ور شد

اِسْتَشَامَ - فال بد زد ، شوم دانست ، بدبین شد ،

(نسبت به)

اِسْتَشْعَرَ - احساس کرد ، دریافت ، درك کرد

اِسْتَشَفَّ الشَّيْءَ - نگاه کرد از توی

اِسْتَشْفَى - شفا خواست

اِسْتَشْفَى بِكَذَا - معالجه شد با ، شفا یافت با ،

بهبود یافت با

اِسْتَشْكَلَ الْأَمْرَ - مشکل شد ، مبهم شد ، بگرد

و پیچیده شد

اِسْتَشْهَدَ - استشهاد ، نقل قول ، ذکر ، شهادت

و کشته شدن در راه عقیده

اِسْتَشْهَدَ - شهید شد ، شهادت یافت ، بشهادت

رسید

اِسْتَشْهَدَ - شهادت خواست از ، گواهی

خواست از

اِسْتَرْطَ الْأَمْلَ - غورت داد ، فرو داد ، بلعید -

بسرعت بلعید

اِسْتَرْقَ السَّمْعَ - گوش ایستاد ، استراق سمع کرد

اِسْتَرْقَى الْعَبْدَ - برده کرد ، مالك بنده شد ،

بنده خود ساخت

اِسْتَرْقَاقَ - بردگی ، بندگی ، اسارت

اِسْتَرْلَيْنِي (غ) - استرلینك

لَيْرَةَ اِسْتَرْلَيْنِيَّةَ - لیره استرلینك

اِسْتَرْوَاخُ النَّسِيمِ - هواخوری

اِسْتَزَرَى - خوار و حقیر شمرد ، تحقیر کرد ،

نا قابل دانست ، عار داشت از

اِسْتَزَرَى بِالْخَطَرِ - با خطر مقاومت کرد

بی اعتنایی کرد بخطر ، ناچیز گرفت ، با نگاه

حقارت آمیز بخطر نگر است

اِسْتَسْرَ - معشوقه گرفت ، معشوقه یا مترس نشان داد ،

بطور صیغه نگاه داشت

اِسْتَسْرَا - معشوقه یا مترس نشان دادن ، بطور

صیغه نگاه داشتن ، زندگانی صیغه‌ی داشتن

اِسْتَسْقَاءَ - مرض استسقاء ، استسقای شکم

اِسْتَسْقَاءُ كَلَوِيَّ - استسقای کلیه ، استسقای مربوط

بکلیه

اِسْتَسْقَائِيَّ - دارای - مرض استسقاء ، وابسته

و مربوط بمرض استسقاء

اِسْتَسْلَمَ - تسلیم شد ، تن در داد ، جا خالی

کرد ، پس رفت ، عقب نشست ، ضعف نشان داد ،

اِسْتَشْهَدَ بِقَوْلٍ بگفته‌یی استشهاد کرد ، قولی را نقل کرد

اِسْتَضَمَّ - بچگی کرد ، بچگانه عمل کرد

اِسْتَضَمَّ - طلب روشنی کرد ، چیری را برای روشنی بکار برد

اِسْتَصَحَّ - بهبود یافت ، شفا یافت

اِسْتَضَجَّ - او را به همنشینی برگزید ، همنشین خود کرد ، همراه خود برد

اِسْتَصْرَحَّ - فریاد زد (برای کمک) ، نعره زد ،

استغاثه کرد ، با فریاد درخواست کمک کرد

اِسْتَصْعَبَّ - دشوار یافت ، سخت دانست ، مشکل پنداشت

اِسْتَصْغَرَ - ناچیز شمرد ، کوچک پنداشت ، کم دانست ، تحقیر کرد

اِسْتَصْغَرَ نَفْسَهُ - خود را کوچک شمرد ، احساس حقارت کرد

اِسْتَصْفَى - برگزید ، انتخاب کرد ، اختیار کرد

اِسْتَصْفَحَ - درخواست عفو کرد ، معذرت خواست

اِسْتَصْلَحَ الْأَرْضَ - زمین را آباد کرد ، احیاء کرد ، حاصلخیز کرد

اِسْتَصْلَحَ الشَّيْءَ ، مناسب و شایسته‌اش دانست ،

آنها را واجد شرایط و صلاحیت دار دانست

اِسْتَصْوَابٌ - پسندیدن ، تصویب کردن ، صلاح

دیدن ، صلاح دانستن

اِسْتَصْوَبَ الرَّأْيَ وَالْعَمَلَ - تصویب کرد ،

نظریه یا کاری را مورد تصویب قرار داد ، صواب دانست

اِسْتَضَاءَ بِهِ - طلب روشنی کرد ، چیزی را برای روشنی بکار برد

اِسْتَضَاءَ مِنْ فُلَانٍ - از فکر کسی برخوردار شد یا استفاده کرد ، با او مشورت کرد

اِسْتِطَارَ - پراکنده شد ، متفرق شد ، منتشر شد ، نابود شد

اِسْتِطَاعَ - توانست ، قدرت داشت بر ، توانایی داشت بر

اِسْتِطَاعَةً - توانایی ، قدرت ، قوه ، نیرو ، اقتدار

اِسْتِطَالَ - دراز شد ، طولانی بود ، طول داشت ، طویل شد ، امتداد یافت ، کشیده شد

اِسْتَطَبَّ الطَّبِيبُ - بدکتر مراجعه کرد ، نزد پزشک رفت (برای معالجه)

اِسْتِطَرَدَ - از موضوع خارج شد ، از سخن اصلی منحرف شد

اِسْتِطَرَدَ قَائِلًا - از موضوع بحث خارج شده گشت

اِسْتِطْعَمَ - طعم (چیزی را) چشید

طَائِرَةُ اِسْتِطْلَاعِيَّةٌ - هواپیمای اکتشافی

زِيَارَةُ اِسْتِطْلَاعِيَّةٌ - دیدار بمنظور آشنایی

اِسْتَطْلَعُ فَلَانًا رَايَهٗ - مشورت کرد با ، مراجعه

کرد به (برای اطلاع از امری)

اِسْتَطْلَقَ الْبَطْنُ - لپنت پیدا کرد (مزاج) ، از

دیو ست بیرون آمد

اِسْتَطْيَبَ الشَّيْءَ - چیزی را دوست داشت ، پاکیزه

یافت ، نیکو یافت

اِسْتَظَرَفَ - ظریف پنداشت ، باظرافت دانست ،

لطیف و زیبا شمرد

اِسْتَظَلَّ بِالشَّيْءِ - زیر سایه (چیزی) نشست

اِسْتَظْهَرَ عَلَيَّ - غالب آمد بر ، فائق شد بر

اِسْتَظْهَرَ الدَّرْسَ - درس را حفظ کرد ، از بر

کرد ، از بر فرا گرفت یا خواند

اِسْتَظْهَرَ بِهِ - پشت گرمی داشت به ، کمک بدست

آورد از

اِسْتَعَادَ - فراخواند - احضار کرد ، بازخواند ،

از او خواست تا بر گردد ، تکرار مطلبی یا

امری را خواستار شد ، درخواست تکرار (امری را)

کرد

اِسْتَعَاذَ بِهِ - پناه برد به ، التجا کرد به

اِسْتَعَارَ - وام یا قرض گرفت ، بعاریت (چیزی را)

گرفت

اِسْتَعَانَ الرَّجُلَ وَبِهِ - درخواست کمک کرد از ،

یاری خواست از ، کمک خواست ، استعانت

کرد به

اِسْتَعْبَادَ - بردگی ، اسارت ، به بردگی گرفتن ،

بغلامی گرفتن

اِسْتَعْبَدَ - بنده گردانید ، برده گردانید ، اسیر

کرد ، گرفتار کرد

اِسْتَعْجَبَ مِنْهُ - متعجب شد از ، تعجب کرد از ،

در شگفت ماند ، متحیر شد ، در شگفت بود یا شد ،

در حیرت بود

اِسْتَعْجَلَ - شتاباند ، با شتاب برد ، زود رساند ،

پیش انداخت ، با شتاب و دست پاچگی انجام

داد ، عجله کرد ، شتاب کرد ، با سرعت انجام

داد

اِسْتَعْدَادَ - آمادگی ، میل ، تمایل ، قابلیت ،

شایستگی ، گنجایش ، مناسبت ، زرنگی

اِسْتَعْدَادَ لِمَرَضٍ اَوْ غَيْرِهِ - آمادگی برای

ابتلای به بیماری یا غیر آن داشتن

اِسْتَعَدَّ - آمادگی داشت ، استعداد داشت ، مهیا

بود ، خود را آماده کرد

اِسْتَعْذَرَ اِلَيَّ - معذرت خواست ، پوزش طلبید ،

طلب عفو کرد

اِسْتَعْرَضَ الْجَنْدَ - سان ، رژه

اِسْتَعْرَضَ عَسْكَرِيَّ - سان دیدن ازارتش ، رژه

نظامی

اِسْتَعْرَبَ - آداب و رسوم عربی را تقلید کرد ،

خود را شبیه عرب ساخت

اِسْتَعْرَضَ - درخواست دیدن چیزی را کرد ،

طلب رؤیت کرد

اسْتَعْرِضَ الْجَيْشَ - از ارتش سان دید

اسْتَعْرِضَ الشَّيْءَ - چیزی را یادآور شد ، عرضه

داشت

اسْتَعَزَّ عَلَيْهِ - غلبه کرد بر ، چیره یا فائق

شد بر

اسْتَعَزَّ بِالشَّيْءِ (ص) - چیزی را عزیز داشت

اسْتَعْسَرَ الْأَمْرُ - چیزی را مشکل یافت ، دشوار

پنداشت

اسْتَعْسَرَ الْأَمْرُ - مشکل بود یا شد ، سخت بود

یا شد

اسْتَعْصَى الْأَمْرُ - کار مشکل شد ، دشوار بود

یا شد

اسْتَعْصَى عَلَيَّ - متمرّد شد ، یاغی شد ، شورش

کرد ، سرپیچی کرد از ، طغیان کرد بر

اسْتَعْصَى الْمَرَضُ - غیر قابل علاج شد

اسْتَعْصَمَ بِهِ - پناهنده شد ، پناه والتجا آورد

به ، متوسل شد به ، متشبّث شد ، مراجعه کرد

اسْتَعْطَى السَّعْوَطَ وَغَيْرَهُ - انقیه استعمال کرد ،

انقیه به بینی گذاشت

اسْتَعْطَى - گدایی کرد ، سؤال کرد (از روی

تکدی) ، طلب عطا کرد

اسْتَعْطَفَ - درخواست مهر کرد از ، توجه کسی

را (از روی استرحام) جلب کرد ، لابه کرد

به ، التماس کرد به ، درخواست کرد از (برای

کمک و مهر)

اسْتَعْطَفَهُ ، اسْتَعْطَفَ خَاطِرَهُ - از خشم پائین

آورد ، تسکین داد ، مساعد کرد ، خشم (کسی

را) فرو نشاند ، آرام کرد ، رضایت کسی را جلب

کرد ، آشتی داد ، وفق داد

اسْتَعْظَمَ - تکبرداشت ، کبرداشت ، غرورداشت ،

مغرور بود

اسْتَعْظَمَ الْأَمْرَ - چیزی را بزرگ و عظیم پنداشت ،

بسیار مهم فرض کرد

اسْتَعْظَمَتِ الْفِتْنَةُ - فتنه شدت یافت ، بدترشد

اسْتِعْفَاءٌ - معذرت خواهی ، عذر خواهی ، طلب

عفو

اسْتِعْفَاءٌ مِنْ مَنَاصِبٍ (ص) - استعفا کردن

از مقام

اسْتَعْفَى - معذرت خواست ، طلب عفو کرد ،

پوزش خواست

اسْتَعْفَى (ص) - استعفا داد ، از پست یا مقام

خود استعفا کرد

اسْتَعْفَى - معافیت از کاری را خواستار شد ،

امتناع ورزید از ، خودداری کرد از

اسْتَعْقَلَ - کسی را عاقل پنداشت ، عاقل

دانست

اسْتَعْلَى - بلند بود ، بالا رفت ، بالا بود ،

رفیع و عالی بود ، مرتفع بود ، ارتفاع یا علو

داشت

اسْتَعْلَمَ مِنْهُ عَنْ - از کسی در باره چیزی جويا

شد ، در باره چیزی یا کسی از کسی دیگر تحقیق

کرد ، استفسار کرد ، خبر گرفت

مَكْتَبُ اسْتِعْلَامَات - دفتر اطلاعات (در ادارات

یا بنگاههای رسمی)

اسْتَعْلَنَ الْأَمْرَ - علنی شد ، آشکار بود یا شد

اسْتَعْمَار - آباد کردن و بهره برداری نمودن

اسْتِعْمَال - تمرین ، ممارست ، استعمال ، بکار

بری ، تداول

اسْتَعْمَرَ الْمَكَانَ - آباد کرد ، جایی را برای

سود بردن تصرف کرد

اسْتَعْمَرَهُ فِي الْمَكَانِ - کسی را با آباد کردن

جایی وادار کرد

اسْتِعْمَلَ - بکار برد ، استعمال کرد ، مورد

استفاده قرار داد ، بکار بست ، بموقع اجرا گذاشت

بَطَلَ اسْتِعْمَالُهُ - متداول نبود ، بی فایده بود ،

بی مصرف شد ، از استعمال افتاد ، منسوخ شد ،

متروک شد ، از مد افتاد

اسْتَعْمَلَ - خیره سر شد ، سرسخت و لجوج بود ،

متمرد و خودرای بود

اسْتَعْمَدَ - بیمه ، حق بیمه

اسْتَعْمَدَ مِنْ نَفْسِهِ - کسی را بیمه عمر کرد

اسْتَعْمَدَ مِنْهُ - تعهد گرفت از

اسْتَعَاثَ الرَّجُلُ وَبِهِ - تقاضای کمک کرد ،

درخواست یاری و دستگیری نمود ، طلب فریاد

رسی کرد

الْإِسْتِغْرَاقُ فِي الْهَوَا جِس - غرق اندیشه و فکر

شد ، در بحر اندیشه فرو رفت

اسْتَفَرَّ - ناگهان حمله کرد ، ناگهان وارد شد ،

بیخبر آمد ، غافلگیر کرد ، شبیخون زد ، گول

خورد ، فریب خورد ، مغرور شد

اسْتَفْرَبَ الْأَمْرَ - عجیب و غریب یافت ، بعید

دانست

اسْتَفْرَقَ - جذب کرد ، جلب کرد ، بخود کشید ،

گرفت ، انحصار داد ، تمام (چیزی را) گرفت ،

پر کرد ، اشغال کرد ، فرا گرفت

اسْتَفْرَقَ فِي النَّوْمِ - بخواب عمیق یا سنگین

فرو رفت ، زود بخواب فرو رفت

الزَّيَارَةُ اسْتَفْرَقَتْ خَمْسَةَ أَيَّامٍ - باز دید پنج

روز طول کشید (پنج روز را فرا گرفت)

اسْتَفْشَشَ - فریبکار دانست ، گول زن پنداشت ،

گمان فریبکاری بکسی برد

اسْتَفْشَمَ (ص) - (کسی را) بی تجربه پنداشت ،

نا آزموده دانست ، گول خور شمرد

اسْتَفْغَرَ الذَّنْبَ وَمِنْ الذَّنْبِ - طلب آمرزش کرد ،

استغفار کرد ، درخواست عفو کرد

اسْتَفْغَلَ - از بیخبری و غفلت (کسی) استفاده

کرد

اسْتَفْغَلَطَ - نسبت غلط داد به ، منسوب بغلط

کرد ، (کسی را) متهم باشتباه کاری کرد ،

اشتباه کار دانست

اِسْتَعْلَظَ - غلیظ شد ، خشونت پیدا کرد ، چیزی را غلیظ یا ضخیم یافت

اِسْتِغْلَال - بهره برداری ، سرمایه گذاری

اِسْتَعْلَى الشَّيْءِ - (چیزی را) گران قیمت یافت

اِسْتَعْلَقَ الْكَلَامَ عَلَيْهِ - زبانش بسته شد ، گنگ شد ، نتوانست سخن گوید

اِسْتَعْلَقَ الْأَمْرَ (کار) - پیچیده شد ، بفرنج شد ، مشکل شد

اِسْتَعْلَى الْمَالِ - بهره برداری کرد از ، مورد استفاده قرار داد ، (سرمایه) بکار انداخت ، سرمایه گذاری کرد

اِسْتَعْلَى الْأَرْضِ - حاصلخیز کرد ، میوه دار کرد ، حاصل برداشت از ، بهره برداری کرد (از زمین)

اِسْتِغْمَايَةٌ ، لَعِبَةُ الْاِسْتِغْمَايَةِ (ص) - نوعی بازی که در آن بازیکن چشم بسته کوشش میکند دیگر افراد را بگیرد در حالیکه آنها هر کدام او را بطرفی هل میدهند ، بازی ازمن داری

اِسْتِغْنَى - پولدار شد ، غنی شد ، ثروتمند شد

اِسْتِغْنَى عَنِ الشَّيْءِ - بی نیاز بود از ، چشم پوشید

از ، صرف نظر کرد از ، محتاج نبود به

اِسْتَفَّ - کفله کرد ، پودری را بحلق ریخته غورت داد

اِسْتَفَادَ مِنْ - سود برد ، استفاده کرد ، منفعت

(پول) برد ، فایده برد ، نفع برد

اِسْتَفْضَى - شیوع یافت ، انتشار پیدا کرد ، رواج یافت ، پهن شد (خبر) مثلاً

اِسْتِفْتَاء - مشورت ، مشاوره (طبی) ، کنسولتاسیون مراجعه بآراء عمومی ، رفراندم

اِسْتِفْتَاء حُرّ - رفراندم آزاد ، مراجعه بافکار عمومی با آزادی

اِسْتِفْتَاء عَامّ - مراجعه بآراء عموم اهالی ، رفراندم ملی

اِسْتَفْتَى - فتوی خواست ، نظریه خواست ، فتوی یا نظریه کسی را درباره چیزی پرسید

اِسْتِفْتَاَحُ التَّاجِرِ (ص) - دستلاف ، دشت ، اولین فروش

اِسْتَفْتَحَ - آغاز کرد ، شروع کرد

اِسْتَفْتَحَ بِهِ - کمک خواست از ، یاری خواست از

اِسْتَفْحَلَ الْأَمْرَ - وضع وخیم شد ، وخامت پیدا کرد ، موقعیت سخت شد ، خطیر شد ، حساس و یاریک شد

اِسْتَفْخَرَ - عالی دانست ، مجلل پنداشت ، فاخر شمرد

اِسْتَفْرَاغُ الْوَسْقِ - تخلیه بار (از کشتی وغیر آن)

اِسْتَفْرَاغ - قی ، غثیان ، استفراغ ، تخلیه ،

مصرف کردن ، تحلیل ، تمام کردن ، تحلیل رفتگی

اِسْتَفْرَدَهُ - (کسی را) تنها یافت

اِسْتَفْرَغَ جَهْدَهُ اَوْ جَهْدَهُ - نهایت کوشش

خود را کرد ، تمام کوشش خود را بکار برد

اِسْتَفْرَغَ - قی کرد ، بالا آورد ، استفراغ

کرد ، غثیان کرد ، مصرف کرد ، تمام کرد ، صرف

کرد ، تحلیل برد ، خرج کرد

اِسْتَفَزَّ - تحريك کرد ، برانگیخت ، بهیجان

آورد ، بفزع انداخت ، ترساند ، از جا پراند ،

تکان داد

اِسْتَفْزَايَ - تحريك آمیز ، هیجان انگیز

اَعْمَالِ اِسْتَفْزَايَةِ - عملیات تحريك آمیز یا

هیجان انگیز

اِسْتَفْسَرَ - تحقیق یا بازجویی کرد ، استفسار

کرد ، از کسی در باره چیزی پرسید ، سراغ

گرفت ، توضیح خواست ، درخواست توضیح

مطلبی را نمود

اِسْتَفْظَعَ - هولناك شمرد ، زشت و شنیع دانست ،

سهمناك قلمداد کرد ، تنفر آور یا نفرت انگیز

پنداشت

اِسْتَفْقَدَ (ص) - جای کسی یا چیزی را خالی

کرد

اِسْتَفْهَمَ مِنْهُ عَنْ - از کسی در باره چیزی سؤال

کرد ، تحقیق یا بازپرسی کرد

عَلَامَةُ اِلِسْتِفْهَامٍ - علامت استفهام بدین

شکل (؟)

اِسْتَقَى - در جستجوی آشا میدنی بود

اِسْتَقَى الْخَبَرَ - خبر پیدا کرد ، خبر یافت ،

خبر بدست آورد ، کسب خبر کرد

اِسْتَقَالَ - طلب بخشش کرد ، طلب عفو کرد ،

طلب بخشودگی کرد

اِسْتَقَالَ الْبَيْعَ - خواستار فسخ معامله شد ،

اِسْتَقَالَ مِنَ الْخِدْمَةِ - از پست یا شغل خود

استعفا داد

تَقْدِيمِ اِلِسْتِقَالَةٍ - تقدیم داشتن استعفا

قَدِمَ اِسْتِقَالَتَهُ يَوْمَ امْسٍ - دیروز استعفا کرد ،

دیروز استعفای خود را تقدیم داشت

اِسْتَقَامَ - معتدل بود یا شد ، صحیح و درست

بود یا شد ، برپا بود یا شد ، پا بر جا بود ،

مستقیم بود

يَوْمَ اِلِسْتِقْبَالٍ - روز مهمانی ، روز پذیرایی یا

استقبال

غُرْفَةُ اِلِسْتِقْبَالٍ - اتاق پذیرایی

اِسْتَقْبَحَ - زشت شمرد ، قبیح پنداشت ، تقبیح

کرد ، تذمر داشت از ، دوست نداشت

اِسْتَقْبَلَ - پذیرایی کرد از ، ملاقات کرد با ،

روبرو شد ، مواجه شد

اِسْتَقْتَلَ (فِي الْعِرَاكِ مَثَلًا) - از هول جان سخت

جنگید

اِسْتَقْتَلَ - خود را بخطر انداخت ، جان خود را

در مخاطره انداخت

اِسْتَقْدَمَ - احضار کرد ، فرا خواند ، دنبال

(کسی) فرستاد

اِسْتَقْدَرَ - کثیف شمرد ، غیر نظیف پنداشت ،

چرك و غیر تمیز دانست

اِسْتَقَرَّ - ساکن شد ، قرار گرفت ، ثابت ماند ،

پا بر جا شد ، سکونت و آرامش یافت ، آرام گرفت

اِسْتَقَرَّ فِی الْمَمَکَانِ - در جایی ساکن شد ، مستقر شد

اِسْتَقَرَّ رَايَه عَلٰی کَذَا - تصمیم (بر امری)

گرفت

اِسْتَقَرَّ الرَّای عَلٰی کَذَا - فلان چیز مورد

انتخاب قرار گرفت ، انتخاب شد ، برگزیده شد

اِسْتَقْرَأَ الْأَمْرَ - در باره چیزی تحقیق و بررسی

کرد ، استقراء بعمل آورد

اِسْتَقْرَأَ فُلَانًا الْکِتَابَ - درخواست خواندن

(نامه یا کتاب را) کرد

اِسْتَقْرَبَ (ص) - از نزدیکترین راه آمد ، از

کوته‌اترین راه خود را رساند

اِسْتَقْرَبَ - نزدیک پنداشت ، استبعاد نکرد

اِسْتَقْرَضَ - درخواست وام کرد ، استقراض کرد ،

قرض خواست

اِسْتَقْرَنَ الدَّمْلَ - دمل رسید ، چرك و جراحت

جمع کرد

اِسْتَقْصَى عَنْ - در باره چیزی خبر گسرفت ،

جویا شد ، پرسید ، استفسار کرد ، (درخصوص

چیزی) رسیدگی کرد

اِسْتَقْصَى الْأَمْرَ - بمنتهای چیزی رسید ، عمیقاً

کاوش کرد ، کاملاً در مورد چیزی به بحث

وجستجو پرداخت ، چیزی را بطور کامل مورد

بررسی قرار داد

اِسْتَقْصَرَ - ناقص و کوتاه پنداشت ، کوتاه و کم

دانست ، کوتاه شمرد

اِسْتَقْطَبَ (فِی عِلْمِ الطَّبِیْعَةِ) - تمایل قطبی ،

ذوق‌طین بودن ، حالت ویژه جسمی نسبت به

قطب‌های مثبت و منفی

اِسْتَقْطَارَ - تقطیر کردن ، عرق یا شیره چیزی را

گرفتن

اِسْتَقْطَارُ الْبَوْلِ - میل زنی در مجرای ادرار

اِسْتَقْطَبَ (فِی عِلْمِ الطَّبِیْعَةِ) - (در علم فیزیک)

ذوق‌طین ساخت

اِسْتَقْطَرَ الْخُمُورَ وَالْعُطُورَ وَغَیْرَهُمَا - تقطیر

کرد ، عرق یا شیره گرفت از

اِسْتَقْطَرَ الْمَحْضُورَ بَوْلَهُ - در مجرای بول کسی

که شاش بند شده است میل زد

اِسْتَقْطَعَ لِلْمَعِاشِ (ص) - وسیله زندگی

و معاش را فراهم کرد ، دنبال تحصیل معاش

رفت

اِسْتَقْطَعَ (ص) - کم کرد ، کسر کرد ، تخفیف

داد در قیمت

و فراوان پنداشت

اِسْتَكْثَرَ بَخِيرَه (ص) تشکر کرد از

اِسْتَكَدَّ - باصرار وادار کرد ، فشار آورد بر ،

بزور وادار کرد

اِسْتَكْرَى - اجاره کرد ، کرایه کرد

اِسْتَكْرَشَ الرَّجُلُ (ص) - شکم خود را گنده

کرد

اِسْتَكْرَهَ الشَّيْءُ - متنفر شد از ، احساس تنفر

کرد از ، بیزاری جست از ، مشمئز شد از ، نفرت

کرد از ، کراهت داشت از

اِسْتَكْشَفَ - خبر گیری کرد ، مقدمه باز دید

کرد ، اطلاعات مقدماتی بدست آورد

اِسْتَكْشَفَ الْأَمْرَ - برای کشف امری کوشش کرد

اِسْتَكْفَ - دست بالای چشم گرفت تا چیزی را

به بیند

اِسْتَكْفَهُ - از او خواست تا بس کند

اِسْتَكْفَ النَّاسَ - از مردم گدایی کرد ، تکی

کرد

اِسْتَكْفَتِ الْحَيَّةَ - مار چنبر زد ، خود را جمع

کرد و حلقه ساخت

اِسْتَكَلَبَ - هارشد ، بمرض هاری دچار شد

اِسْتَكَلَبَ عَلَى الْأَمْرِ - مشتاقانه آرزو کرد ،

غبطه خورد ، طمع کرد

اِسْتَكَلَبَ الرَّجُلُ - چون سگ عوعو کرد

اِسْتَكْمَلَ - تکمیل کرد ، کامل کرد ، تمام کرد ،

اِسْتَقْطَعَ اَرْضًا - درخواست تیول کرد از ،

درخواست بخشش زمین کرد از

اِسْتَقْلَالَ - آزادی ، استقلال ، حریت

اِسْتَقْلَالَ سِيَاسِيَّ - استقلال سیاسی

اِسْتَقْلَالَ اِدَارِيَّ - حکومت بدست خود اهلای ،

حکومت بدست مردم

اِسْتَقْلَلَ - مستقل بود ، استقلال داشت ، بلند کرد ،

با خود برد ، حمل کرد

اِسْتَقْلَلَ الشَّيْءَ - کم شمرد ، کوچک شمرد ، کم

دانست ، استخفاف کرد به ، انکار فضیلت (چیزی

را) کرد ، بی ارزش یا بی قدر کرد

اِسْتَقْلَلَ سَيَّارَةً مِثْلًا - سوار ماشین شد

اِسْتَكَانَ - تسلیم شد ، رام شد ، خضوع کرد ،

تن در داد ، فروتنی کرد

اِسْتَكَانَةً - فروتنی ، خضوع

اِسْتَكْبَرَ الْأَمْرَ - (چیزی را) مهم دانست ، بزرگ

و عظیم پنداشت ، با اهمیت تلقی کرد

اِسْتَكْبَرَ - تکبر کرد ، خود را برتر نشان داد ،

فخر کرد ، افتخار کرد

اِسْتَكْتَابَ - دیکته ، املاء

اِسْتَكْتَبَ - دیکته کرد (بر) ، وادار کرد

بنویسد

اِسْتَكْتَمَهُ السِّرَّ - راز خورا نزد او سپرد ، از او

خواست که رازش را نگه دارد

اِسْتَكْثَرَهُ - فراوان دانست ، چیزی را کثیر

با تمام رساند

استکمن - کمین کرد ، مخفی شد ، پنهان شد
و منتظر نشست

استکن - پنهان شد در ، جای گرفت (در) ،
آشیانه گرفت ، لانه کرد ، بی سروصدا قرار
گرفت (در)

استکوزا (غ) - خرچنگ آب شیرین

استل - باهستگی بیرون آورد ، باهستگی جدا
کرد یا برد یا گرفت

استل سیفا اوسکینا - شمشیر کشید ، چاقو و
کشید ، چاقو زد

استلام - شایسته سرزنش شد ، سزاوار سرزنش
گشت

استلب - غارت کرد ، لخت کرد ، غصب کرد ،
دزدی یا غارتگری کرد ، چپاول کرد ، چاپید ،
دزدید ، ربود ، تاراج کرد

استلدا الشیی - چیزی را اکت یا بخش یافت ،
لذیذ و خوش مزه دانست ، مطبوع یافت

استلزم - لازم دانست ، ضروری پنداشت ،
واجب و فرض شمرد ، مقتضی بود یا شد ، اقتضا
کرد ، ایجاب کرد ، مستلزم بود ، متضمن بود ،
موجب شد

استلطف - دوست داشت ، میل کرد به ، لطیف ،
ظریف ، زیبا و شیرین یافت

استلف - وام گرفت ، قرض گرفت ، مساعده

گرفت

استلقى - خوابید ، راحت کرد ، استراحت
کرد ، دراز کشید

استلقى علی قفاه اوظهره - به پشت خوابید ،
طاق باز خوابید

استلم - دریافت داشت ، گرفت ، پذیرفت ، تلقی
کرد ، تحویل گرفت

استلهم - درخواست وحی یا الهام کرد

استمات - در صدد جان خود بر آمد ، خود را
دستخوش مرگ کرد ، از هول جان و با نومیدی
اقدام کرد

استماح - درخواست کمک کرد ، طلب احسان
کرد ، تقاضای توجه و التفات از کسی کرد

استمال - چیزی را سرازیر کرد ، يك بر کرد ،
متمایل کرد ، دلجوئی کرد ، خاطر کسی را
بدست آورد ، کسی را بطرف خود متمایل ساخت ،
جذب کرد ، جلب کرد ، بخود کشید ، ثروتمند
شد ، غنی شد ، پول دار شد

استمال الی - از چیزی دست برداشت و بچیز
دیگر متمایل شد

استمال قلبه او بقلبه - دل کسی را بدست
آورد ، (عواطف کسی را) نسبت بخود متمایل
کرد

استمتاع - خوشی ، لذت ، برخورداری ، تمتع ،
بهره مندی

اسْتَمْتَعَ بِهِ - لذت برد از ، بهره مند شد از ،
برخوردار شد از

اسْتَمَدَ فُلَانًا - درخواست کمک کرد ، تقاضای
مساعدت کرد از
اسْتَمَدَ مِنْهُ - دریافت کرد (از) ، گرفت (از) ،
بدست آورد

اسْتَمَرَ - ادامه یافت ، طول کشید ، دوام داشت ،
استمرار داشت ، باقی بود

اسْتَمَرَ الطَّعَامَ - خوراک را با لذت خورد ،
لذت برد از ، خوش مزه یا خوش طعم یافت ،
خوش طعم دانست ، گوارا شمرد

بِاسْتِمْرَارٍ - دائماً ، علی‌الدوام ، پیوسته ، همیشه ،
لاینقطع ، همواره

قُوَّةُ الْإِسْتِمْرَارِ - خاصیت جبر (در فیزیک) ، اصل
نیروی ثابت

اسْتَمْسَكَ بِهِ - چسبید به ، سفت و محکم گرفت ،
محکم بادست گرفت ، محکم چسبید به ، پیوست
به ، چنک زد به

اسْتَمْسَكَ عَنْ - پرهیز کرد از ، خودداری کرد
از ، دست نگهداشت ، صرف نظر کرد از ، خود را
دور نگهداشت از ، دوری کرد از

اسْتَمْسَكَ بِوَلِّهِ - شاش بند شد

اسْتَمَطَرَ فُلَانًا وَمِنْهُ - درخواست توجه و عنایت
و لطف از کسی کرد

اسْتَمَطَرَ اللَّهُ - درخواست باران از خدا کرد ،
دعای باران خواند

اسْتَمَطَرَ عَلَيْهِ الْعَنَاتِ - لعنت (بیشمار) کرد بر
او ، نفرین بیحد کرد بر

اسْتَمَعَ إِلَيْهِ - گوش داد به

اسْتَمَعَ خَلِصَةً - گوش ایستاد ، استراق سمع
کرد

اسْتَمَكَنَ مِنْ عِلْمٍ - علمی را خوب فرا گرفت ،
در علمی ماهر و استاد شد ، بر فلان علم تسلط یا
دست یافت

اسْتَمَكَنَ مِنَ الْأَمْرِ - چیزی را خوب دانست ،
ماهر شد در ، دست یافت بر ، غلبه کرد بر ،
فتح کرد ، تسخیر کرد ، بدست آورد ، در اختیار
گرفت

اسْتَمَلَّ عَيْنَهُ - چشم کسی را با انگشت در آورد

اسْتَمْلَكَ (ص) - تصرف کرد ، دست انداخت به ،
تملك کرد ، بخود اختصاص داد ، برای خود
برداشت ، ضبط کرد

اسْتَمْلَكَ مِنْهُ (ص) - ماهر شد ، خوب یاد گرفت ،
دست یافت بر ، تسلط پیدا کرد بر

اسْتَمْنَى - جلق زد ، استمنا کرد

اسْتَمِيحَ عَفْوَكُمْ - طلب عفو دارم ، ببخشید ،
خواهش میکنم ببخشید

اسْتَمِيحُ مِرَافَقَتَكُمْ لِي - خواهش دارم مرحمت
فرموده با من همراهی کنید

اسْتَمِيحُ قَبُولَكُمْ لِكُنَا - خواهش دارم قبول
فرمائید

اِسْتَنَاحَ - شتر خوابید ، زانوزد و خوابید

اِسْتَنَارَ عَقْلُهُ - روشن فکر شد ، منور الفکر شد

اِسْتَنَارَ بِكَذَا - از روشنی چیزی استفاده کرد ،

روشنی جست

اِسْتَنَامَ إِلَيْهِ - مأنوس شد با ، خودمانی شد با ،

خودمانی رفتار کرد با ، اطمینان کرد به ،

اعتماد کرد به ، تن در داد به ، راضی شد به

تسلیم شد

اِسْتَنْبَأَ - (از کسی) سراغ خبر گرفت ، استعلام

کرد ، استخبار کرد ، بکسب و جمع آوری خبر

پرداخت

اِسْتَنْبَطَ - اکتشاف کرد ، اختراع کرد ،

استخراج کرد ، بیرون آورد ، استنباط کرد

اِسْتَنْتَاجَ - استنباط ، نتیجه گیری

اِسْتَنْتَجَ - استنباط کرد ، پی برد ، نتیجه گرفت ،

استنتاج کرد

اِسْتَنْشَرَ - استنشاق کرد ، آب را به داخل بینی

کشید تا آنرا بشوید

اِسْتَنْجَى - خود را پس از تخلیه شکم تمیز کرد ،

استنجا کرد

اِسْتَنْجَى مِنْهُ - نجات داد (از دست) ، باز گرفت ،

مسترد داشت ، باز خرید

حَوْضُ اِلِاسْتِنْجَاءَ - مستراح ، مستراح فرنگی

اِسْتَنْجَبَ - برگزید ، انتخاب کرد

اِسْتَنْجَةُ التَّرَامِ (غ) - چرخك بالای واگن برقی

که با سیم برق تماس دارد

اِسْتَنْجَدَ فُلَانًا وَبِهِ - کمک خواست از ، استعانت

کرد

اِسْتَنْجَدَ عَلَيْهِ - با کسی خودمانی شد ، زیاد خودمانی

رفتار کرد با

اِسْتَنْجَزَ - درخواست اتمام کاری را کرد ، طلب

انجام کاری را کرد

اِسْتَجْعَلَ الشَّيْءَ - در جستجوی (چیزی) بود ،

جویای چیزی شد ، در طلب (چیزی) رفت

اِسْتَنْدَ إِلَيَّ - متوسل بچیزی شد ، متکی شد (به)

اِسْتَنْدَ إِلَيَّ كَذَا - تکیه کرد به ، خم شد بسوی

اِسْتَنْدَ إِلَيْهِ - اطمینان کرد به اعتماد کر به ،

امیدوار بود به ، استناد کرد ، توکل کرد ، تکیه

کرد به

اِسْتَنْزَفَ الْمَاءَ وَغَيْرَهُ - آب یا چیز دیگر را

کشید ، بیرون کشید ، از آب تهی کرد ، خشک

انداخت ، خالی کرد

اِسْتَنْزَالَ - کم کردن (در حساب) ، برگشت

دادن ، کاهش ، وضع ، تخفیف دادن (در قیمت)

کسر یا کم کردن (بها)

اِسْتَنْزَلَ اللَّعْنَاتِ - لعنت کرد بر ، نفرین

کرد بر

اِسْتَنْزَلَ عَنْ - از او خواست که صرف نظر کند ،

از او خواست تا رها یا ترك کند

اِسْتَنْزَلَ - کم کرد ، کسر کرد ، تخفیف داد

(در گفتگوی از قیمت یا نرخ) کم کرد ،
برگشت داد ، کاست ، وضع کرد (در گفتگوی
از حساب)

استنسب (ص) - تصویب کرد ، مورد تصویب و موافقت
قرار داد

استنسب الرجل - نسب او را بیان داشت ، شجره
نامه او را تا مبدء رساند

استنشا الاخبار - (با جستجو و کاوش) بکسب
خبر پرداخت ، جویای خبر شد

استنشق الهواء أو الرائحة - نفس عمیق کشید ،
در شش فرو برد ، در کشید (در گفتگوی از هوا
یا رائحه چیزی)

استنشق الماء والسعوط - آب یا انفییه را با
تنفس بداخل بینی کشید ، استنشاق کرد

استنشق الاخبار (ص) - خبر گرفت ، دنبال خبر
تازه گشت ، در جستجوی خبر تازه بود

استنصح - مشورت کرد با ، رای زد ، نظر کسی
را درباره چیزی پرسید

استنطق (ص) - قی کرد ، غثیان کرد ، استفراغ
کرد ، بالا آورد

استنطق الشاهد - بازپرسی کرد از شاهد

استنطق المتهم بتعذیه - با شکنجه از متهم

اقرار گرفت ، با تعذیب و شکنجه متهم را بنطق
آورد و از او اقرار گرفت

استنظار - انتظار داشتن ، توقع داشتن ، منتظر

یا معطل چیزی بودن ، انتظار کشیدن

استنظر - مورد مذاقه قرار داد ، از نزدیک
مشاهده کرد ، مهلت داد به ، حوصله بخرج ،
داد ، انتظار و توقع داشت ، منتظر (چیزی)
شد ، صبر و شکیبائی کرد ، حوصله کرد

استنفی (ص) - بیه مصرف دانست ، آشغال
پنداشت

استنفاد - مصرف کردن ، تلف کردن ، تمام
کردن ، تحلیل بردن

استنفد - مصرف کرد ، کم کم تحلیل برد ، تمام
کرد ، تلف کرد

استنفر الطبی - آهو رمید

استنفع الشی - چیزی را آورد استفاده قرارداد

استنفع المال أو الصحة الخ - صرف کرد ،

تلف کرد ، کم کم تمام کرد (در گفتگوی از ثروت
یا سلامتی و امثال اینها)

استنقص الرجل - کسی را نیاز مند و محتاج

بشمار آورد ، فاقد یافت ، نیازمند یافت

استنقص الشی - چیزی را غیر کافی دانست ،

ناقص یافت ، کم و نارسا یافت ، کوچک و کوتاه
یافت ، تنگ یافت

استنقص الثمن - تخفیف خواست (در قیمت) ،

چانه زد

استنقع الماء - آب را کسید مانند ، ایستاد ،

گنبد

اسْتَمَكَّرَ الْأَمْرَ - شناخت ، چهل داشت به ،
 بیخبر بود از ، تقبیح کرد ، بد دانست ، تصویب
 نکرد ، رد کرد

اسْتَمَكَّفَ - تکبر داشت ، باد درس داشت ، متکبر
 و مغرور بود

اسْتَمَكَّفَ مِنْ - نا قابل دانست ، عاز داشت از ،
 با تحقیر چیزی نگاه کرد ، بچشم حقارت
 نگریست

اسْتَمْنُومَ (ص) - محتلم شد ، خواب جماع دید ،
 شیطانی شد (در محاوره عوام)

اسْتَمْنَمَضَ - بیدار کرد ، برانگیخت ، تهییج کرد ،
 تحریک کرد

اسْتَوَى - راست شد ، مستقیم شد ، درست و مرتب
 شد ، معتدل شد

اسْتَوَى هَذَا بِذَلِكَ - مساری شد با ، برابر شد
 با ، برابر بود با

اسْتَوَى عَلَى - نشست ، نشست روی (بر)

اسْتَوَى عَلَى الدَّابَّةِ - بر نشست ، سوار شد

اسْتَوَى الثَّمَرُ وَغَيْرُهُ (ص) - عمل آمد ، رسید
 (در گفتگوی از میوه و غیر آن)

اسْتَوَى الطَّبِخُ (ص) - پخته شد ، خوب پخته
 شد (در گفتگوی از خوراک)

اسْتَوَاءٌ - راستی ، درستی ، مرتب بودن ، مسطح
 بودن ، صاف بودن ، شباهت ، همانندی

خَطَّ الْأَسْتَوَاءِ (فِي الْجُغَرَاْفِيَا) - خط استوا

اسْتَوَائِي - مربوط به خط استوا ، مربوط به گرمسیر ،
 گرمسیری

الْمِنْطَقَةُ الْإِسْتَوَائِيَّةُ - منطقه گرمسیر ، ناحیه
 گرمسیر

اسْتَوْثَقَ مِنْهُ - محقق کرد

اسْتَوْجِبَ - شایسته بود ، سزاوار بود ، لیاقت
 داشت ، استحقاق داشت ، واجب دانست ، لازم
 شمرد

اسْتَوْجَزَ - مطلب را مختصر کرد ، خلاصه کرد ،
 کوتاه کرد

اسْتَوْجَفَ الْحُبُّ فُؤَادَهُ - عشق قلب او را لرزاند ،
 مضطرب و لرزان ساخت

اسْتَوْحَشَ لِبَصْدِيقِهِ (ص) - جای دوستش را
 خالی کرد

اسْتَوْحَشَ الْمَكَانُ مَتْرُوكًا - مهجور ماند ،
 دلننگ کننده شد ، ملالت انگیز گشت (در گفتگوی
 از مکان)

اسْتَوْحَشَ لَهُ (ص) - مشتاق شد به ، آرزومند
 شد به ، مشتاق شد

اسْتَوْحَشَ مِنْهُ - متنفر شد از ، تنفر داشت از ،
 احساس تنفر کرد

اسْتَوْحَشَ - احساس تنهایی کرد ، احساس غربت
 کرد

اسْتَوْحَلَ - گل آلود شد ، گلی شد

اسْتَوْدَعَ - ودیعه سپرد (نزد) ، بعنوان ودیعه

یا امانت سپرد

اِسْتَوْدَعَهُ الْمِسْرَ - راز نزد کسی سپرد ، محرمانه
گفت

اِسْتَوْدَعَكُمْ اللّٰهَ - خدا حافظ !

اِسْتَوْدِيُوْ (غ) - استودیو عکاسی ، استودیو
فیلمبرداری

اِسْتَوْرَدَ الْاَشْيَاءَ - کالا وارد کرد ، جنس (از
خارج) وارد کرد

اِسْتَوْرَظَ - گیر افتاد ، گرفتار شد ، بسختی
افتاد ، در تنگنای دشواری گرفتار آمد ،
پیچا پیچ شد ، خود را گرفتار کرد ، خود را
بسختی افکند

اِسْتَوَزَرَ فُلَانًا - وزارت داد (به) ، وزیر کرد
اِسْتَوْسَعَ وَسِعَ شَدَّ ، گشاد شد ، پهن شد ، وسعت
یافت ، عریض شد ، جادار شد

اِسْتَوْسَعَ الْمَكَانُ - وسیع یافت (در گفتگوی
از مکان)

اِسْتَوْصَفَ النَّاطِقِيْبَ - بپزشك برای معالجه مراجعه
کرد ، خود را بدکتر نشان داد
اِسْتَوْضَحَ - توضیح خواست

اِسْتَوْضَحَ عَنِ الْاَمْرِ - در باره چیزی بتحقیق
بر خاست ، رسیدگی کرد ، بازجویی کرد ،
استفسار کرد ، جوپا شد ، مطلبی را بازجویی یا
تحقیق کرد

اِسْتَوْطَنَ الْمَكَانَ - وطن کرد در ، وطن قرارداد ،

اقامت کرد در ، سکونت اختیار کرد در ، مقیم
شد در

اِسْتَوْعَبَ - ریشه کن کرد ، قلع و قمع کرد ، بکلی
نا بود کرد ، از ریشه در آورد ، برانداخت ، معدوم
ساخت

اِسْتَوْعَبَ الشَّيْءَ - چیزی را تماماً گرفت ، بر -
داشت ، جذب کرد - کشید ، اشغال کرد ، فرا
گرفت

اِسْتَوْعَبَ الْحَدِيثَ - گفتار را درك کرد ، موضوع
را فهمید

اِسْتَوْعَبَ الْوِعَاءَ الشَّيْءَ - ظرف وسعت داشت
(برای) ، جا گرفت ، گنجایش داشت

اِسْتَوْفَى حَقَّهُ - حق خود را تماماً دریافت کرد ،
تمام مطالبات خود را وصول کرد

اِسْتَوْقَدَ النَّارَ - آتش را برافروخت ، شعله ور
ساخت ، روشن کرد ، آتش گیراند

اِسْتَوْقَعَ الْأَمْرَ - انتظار داشت ، منتظر چیزی
بود ، با وحشت و نگرانی در انتظار چیزی بسر برد ،
خوف داشت از

اِسْتَوْقَفَهُ - او را متوقف کرد

اِسْتَوْقَفَ - از او خواست که بس کند

اِسْتَوْلَى عَلَيْهِ - فائق شد بر ، غلبه کرد بر ،
چیره گشت بر ، استیلا یافت ، از پا در آورد ،
مطیع کرد ، بی اثر کرد ، از میان برد

اِسْتَوْلَى عَلَيَّ - در اختیار آورد ، مالک شد ،

تملك كرد ، تصرف كرد

استهان به - حقیر شمرد ، تحقیر كرد ، ناقابل

دانست ، خوار شمرد ، كوچك و ناچیز پنداشت

استهان بالامر - آسان شمرد ، آسان دانست

استهتر - بی پروا بود ، بی باك بود ، بی ملاحظه

بود ، دنبال هوای نفس رفت ، متابعت هوای نفس كرد

استهتر (ص) - ناقابل دانست ، عار داشت از ،

خوار شمرد ، اهمیت نداد به ، مورد بی اعتنائی

قرار داد

استهتر بگذا - شیفته (چیزی) شد

استهجن - بد دانست ، تقبیح كرد ، رد كرد ،

تصویب نکرد

استهدی - راهنمایی خواست ، طلب راهنمایی

كرد ، بجستجوی هدایت برخاست

استهدف - در معرض حمله قرار گرفت ، هدف

واقع شد ، دستخوش خطر واقع شد

استهزاء - مسخرگی ، دست اندازی ، استهزا

باستهزاء - از روی مسخرگی ، بامسخرگی

استهزاء به اومنه - او را مسخره كرد ، دست

انداخت ، استهزاء كرد

استهلاك محلی - مصرف داخلی

استهلال - شروع ، آغاز ، ابتدا ، اول

استهلال موسیقی - پیش درآمد (در موسیقی) ،

درآمد ، مقدمه

استهلالی - مربوط به نخستین مرحله ، مقدماتی

افتتاحی ، گشایشی ، ابتدائی ، نخستین

استهیل المتكلم - با صدای بلند صحبت كرد ،

صدای خود را (هنگام صحبت) بلند كرد

استهیل الشهر - هلال ماه نو ظاهر شد ، ماه نو

آغاز شد

استهیل العمل - شروع بكار كرد ، آغاز بكار

كرد ، ابتدا كرد به

استهیل اعماله - كار خود را آغاز كرد

استهملك - مصرف كرد ، تحلیل برد ، نابود

كرد ، تلف كرد

استهملك فی الامر - منتهای كوشش خود را

كرد ، كوشش و تقلا كرد ، جد و جهد كرد ، فشار

بخود وارد آورد

استهملك الدین - قرض را مستهلك كرد ،

پرداخت ، دین را ادا كرد

استهملك السندات المالية - پول سفته یا برات

را پرداخت

استهوی - مدهوش كرد ، از خود بیخود كرد ،

زیاد شیفته یا مشغوف كرد ، مجذوب كرد ،

افسون كرد ، طلسم كرد ، مسحور و حیرت زده

كرد ، بطمع انداخت ، ریشخند كرد ، تملق

گفت ، فریفت ، اغوا كرد ، استمالت و دلجویی

كرد از

استهوی (ص) - گریپ شد ، سرما خوردگی

پیدا کرد ، زکام شد

استیمیم - مفتون شد ، شیفته و فریفته شد ،

طلسم و افسون شد

استیمیم فی الحب - دلباخته شد ، گرفتار

عشق شد

استیاء - رنجش ، نارضایتی ، خشم ، تنفر ،

نگرانی

الاستیخارة - جامه‌یی است که کشیشان و کاهنان

در باری در شرق میپوشند

استیداع فی الجیش (ص) - ذخیره ، کادر

ذخیره یا احتیاط (در ارتش)

مخزن الاستیداع - انبار ، مخزن

فی الاستیداع - در کادر ذخیره ، در کادر احتیاط

استودیو (غ) - استودیو عکاسی ، استودیو فیلمبرداری

استیراد - وارد کردن کالا ، (از خارج)

استیسر - سهل و آسان شد

استیسرله (ص) - خود را تسلیم کرد ، تن در داد به

استیق (غ) - لاستیک ، کائوچو

استیقظ - مواظب بود ، متوجه خطر بود ، در

سر نگهبانی بود ، در پاسگاه خود بسود ، بیدار شد

استیقظ الی - مراقبت کرد ، پایید ، دقت کرد

به ، متذکر شد ، بخاطرش آمد ، یادش آمد

استیک (ص) - زنجیر ، زنجیر ساعت ، بند

زنجیری ساعت

استیکة (ص) - تخته پاک‌کن

استجم - ریخت ، پاشید

استخط - خشمگین کرد ، اوقات کسی را تلخ

کرد ، رنجاند ، متغیر کرد ، آزرده

استخن - حرارت داد ، گرم کرد ، داغ کرد

اسد - شیر ، شیر درنده

اسد هندی - ببر

داء الاسد - جذام ، خوره ، آکله

اسد - مناسب بود ، درخور بود ، بجا و بموقع بود ، درست حدس زد ، جور در آمد با ، دارای رأی محکم و استوار بود

اسدی الیه - نیکی کرد به ، احسان کرد به ،

نعمت را بر کسی تمام کرد ، استفاده رساند ، نفع رساند ، فایده داد

اسدی الیه النصیح - نصیحت کرد ، پند داد ،

خیرخواهی کرد (نسبت به)

اسداء المشورة - مشورت کردن ، نظر دادن

اسدل الستار - پرده را آویزان کرد ، پرده

کشید ، پرده را انداخت

اسدل الشعر وغیره - مو گذاشت ، ریش

گذاشت ، گیس گذاشت ، جلو موها را رها کرد

تا دراز و بلند شود

اَسَدِيّ - شیر مانند ، شیری ، شیرخو
 اُسْر - شاش بند ، حبس البول
 اَسِر ، اسیر کننده ، فریبنده ، دلربا
 بَاسِرِه - تمام ، همه ، کاملاً ، تماماً ، یکسره ، یکجا
 اُسْر - با بند یا تسمه بست ، با بند محکم بست
 اُسْر - اسارت ، اسیری
 اَسْر الحَوَاس - شیفت ، مجذوب کرد ، فریفت ، دلربایی کرد
 اَسْر الرَّجُل - اسیر کرد ، باسارت برد
 اُسْر - خشنود ساخت ، خوشحال کرد ، مسرور نمود
 اَسْر السِّر - رازپوشی کرد ، سرنگهداشت
 اَسْر اِلَيْهِ السِّر - رازگویی کرد با ، راز نزد کسی نهفت
 اَسْرَاف - افراط ، اسراف ، زیاده روی ، بی - اعتدالی ، تجاوز از حد
 اُسْرَب (غ) سرب سیاه ، مغز مداد ، گرافیت
 اَسْرَة ج اُسْر - خانواده ، خویشاوندان
 اَسْرَة التَّحْرِير - هیئت تحریریه
 اَلْاَسْرَة المَالِکَة - خانواده سلطنت یا سلطنتی
 اَبْرَقَت اَسْرَتَه - چهره اش باز شد ، گل از گلش شکفت
 اُسْرَج الحَصَان - اسب را زین کرد
 اَسْرَعَ فِی الْعَمَلِ وَالتَّمَشِي - عجله کرد در کار ،

شتاب کرد در رفتن ، به تندی انجام داد ، سرعت کاری را انجام داد
 اَسْرَف فِی کَذَا - افراط کرد در ، زیاده روی کرد در ، بی اعتدال بود
 اَسْرَفَ الْمَال - اسراف کرد ، تبذیر کرد ، ولخرجی کرد ، مالش را برباد داد
 اُسْرُوع - کرم درخت ، کرم صدپا
 اَسَس دایر کرد ، تأسیس کرد ، بر پا کرد ، بر - قرار کرد ، استوار و ثابت کرد
 اَسَس شَرِکَة - شرکتی را تأسیس یا دایر کرد
 اَسَس الْبِنَاء - بنیان گذاری کرد ، پی ریزی کرد ، تأسیس کرد
 اَسْطَى (ص) - آشپز ، استاد آشپز ، استاد کار (مانند استاد نجار و غیره)
 اَسْطَى وَاَبْوَر (ص) - لو کوموتیوران ، راننده قطار
 اَسْطَى دَرِیْسَة (ص) - سرعمله ، مباشر کارگران
 اَسْطَاةُ الْبَاب (ص) - باهو - ستون در
 قَفْل دَاخِلِ الْاَسْطَاة (ص) - قفلی که داخل در کار میگذارند ، قفلی که هم تراز سطح در است
 اَسْطَبَة (ص) - پس مانده الیاف کتان و شاهدانه
 اَسْطَبِل - طویله ، چند اسب مسابقه که مال یک مالک است
 اَسْطَرْلَاب (غ) - اسطرلاب ، دستگاه نجومی قدیمی

اَسْطَوَانَةٌ (غ) - استوانه ، غلتك ، ستون ، پایه ،
جرز

اَسْطَوَانَةٌ (الفنغراف) - صفحه گرامافون

اَسْطَوْرَةٌ ج اساطير - افسانه ، داستان افسانه
مانند

اَسْطَوْل (بَحْرِيْ اَوْجَوِيْ) ج اساطيل - ناو .

گان دریایی ، دسته هواپیماهای جنگی

اَسْطَوْلٌ جَوِيٌّ مَدَنِيٌّ - هواپیمائی کشور

اَسْعَارٌ مَّتَبَاوِدَةٌ - قیمتهای مناسب ، نرخهای

ارزان

اِسْعَافَاتٌ اَوَّلِيَّةٌ - کمکهای مقدماتی

سَيَّارَةٌ اِسْعَافٍ - آمبولانس

اَسْعَدَ - خوشبخت کرد ، خوشحال و خشنود کرد

اِسْعَاطُ الدَّوَاءِ - دوارا بداخل بینی کشید ، توی

بینی برده بالا کشید

اَسِفَ - تأسف خورد ، متاسف بود برای ، افسوس

خورد

اَسِفٌ - حزن ، تأسف ، غم ، اندوه ، افسوس ،

دریغ

اَسِيفٌ - غمگین ، متاسف ، محزون ، غم

انگیز ، حزن آور ، پشیمان ، نادم ، تأسف انگیز

تائب ، توبه کار

اَسَفَ النَّظْرَ اِلَيْهِ - بدقت نگاه کرد به ، باتصمیم

نگاه کرد ، نگاه تیزوتند کرد

اَسَفَ الطَّائِرُ - سبک از روی زمین گذشت ،

بفهمی نفهمی با زمین تماس پیدا کرد (پرنده)

از روی زمین به تندی و سبکبال گذشت

اَسْفَ الْخَوْصَ - لیف خرمارا بافت

اَسْفَى الرِّيحِ التُّرَابَ - بباد غبار برانگیخت

وَاَسْفَاهُ ، يَا اَسْفَاهُ ! - افسوس ! ، دریغ ! آه ،

حیف ! چقدر حیف شد

اَسْفَرَّ - نقاب از چهره گشود ، نقاب برداشت ،

پرده برداشت از

اَسْفَرَ الصَّبْحَ - صبح طلوع کرد ، صبح نقاب

تاریکی از چهره گشود

اَسْفَرَ الْوُجْهَ - صورت نورانی شد ، درخشید ،

تابان گشت

اَسْفَرَ عَنِ كَذَا - منتج شد به ، منتهی شد به

الْاَسْفَارُ الْمَنْزِلَةُ - کتب مقدسه

اَسْفَارُ مُوسَى الْخَمْسَةُ - اسفار پنجگانه تورا ،

خمسه موسی

اَسْفَعُ اللَّوْنِ - گندمگون ، سبزه ، تیره ، اسمر ،

بور (در گفتگوی از مو)

اَسْفَلَ السَّافِلِينَ - پایین ترین (قسمت) ، پست

ترین قسمت

اَسْفَلَتْ (غ) - اسفالت ، قیر خیابان

اِسْفَنْجٌ (غ) - اسفنج ، ابر ، ابر حمام

اِسْفَنْجِيٌّ (غ) اسفنجی ، ابر مانند

اِسْفِنْدَانٌ (غ) - آفرا ، عاج ، چوب آفرا

اِسْفِيدَاجٌ (غ) - سفیدآب

اسْفِين - گوه ، گاوِه ، چوب شكاف ، چوب يا
میخی که در شكاف چوب گذارند تا بهم نیاید
(مجازاً) حائل

الْخَطَّالِ اسْفِينِي اَوِ الْمَسْمَارِي - خط میخی
اسْقَى الرَّجُلَ - سیراب ساخت ، آشامیدنی
داد به

اسْقَطَ فِي يَدِهِ - دیگر عقلش بجایی نرسید

اسْقَطَ - انداخت ، فرو انداخت ، روی زمین
انداخت

اسْقَطَ مِنَ الْحَسَابِ - کسر کرد ، کم کرد ، وضع
کرد

اسْقَطَ امْرَاةً حَبْلِي - باعث سقط جنین شد ،
موجب بچه افکندن شد

اسْقَطَ الدَّعْوَى - جریان دعوی یا شکایت را
متوقف ساخت ، دعوی را موکول کرد ، ول
کرد

اسْقَطَ حَقًّا - حق را ساقط کرد ، حق را پایمال
کرد ، از میان برد

اسْقَطَتِ الْمَرَاةُ - بچه سقط کرد ، بچه انداخت
اسْتَقْفَ جَ اسَاقِفَةً - اسقف ، مطران ، خلیفه ،
اسقف بزرگ

صَوَّلَ لِحَانَ اسْقَفٍ - عصای اسقفی یا کشیشی ،
چوبدستی کشیش

اسْقَفِي - مربوط باسقف ، اسقفی

اسْقَفِيَّةٌ - قلمرو اسقف ، حوزه اسقفی ، اسقفیه

اسْقَمَ بیمار کرد ، مریض کرد ، متنفر کرد ،
موی دماغ کسی شد ، حوصله کسی را سر برد ،
لاغر کرد ، بی قوت کرد

اسْقَمَرِي (غ) - ماهی خال دار ، ماهی اسقومری
اسْقَنْقُور - ريك ماهی

اسْكٌ - کِر کِر ، بکلی کر

اسْكَارَةٌ (ع) - سیخ خوراك پزی ، سیخ شبکه بی ،
سیخ کباب ، فلز شبکه بی که با آن کباب
میپزند

اسْكاف - کفاش ، کفشدوز ، پینه دوز ، پاره دوز

اسْكَتَ - ساکت کرد ، آرام کرد ، زیانش را
بند آورد

اسْكُتْلَنْدَا ، اسْكُتْلَنْدَةٌ (غ) - اسكاتلند

اسْكُتْلَنْدِي (غ) - اسكاتلندی ، مربوط به
اسكاتلند

اسْكِرَه - او را مست کرد ، از خود بیخود کرد

اسْكِرْبُوط (غ) - فساد خون ، اسقربوط ،
رَقَّتِ الدَّمُ

اسْكِفَةُ الْبَابِ اَوِ الشَّبَاكِ - تیر سر در ، سنك
سر در یا سر پنجره

اسْكِفَةُ الْبَابِ - آستان ، آستانه ، درگاه ،
عُتْبَةُ

اسْكِفَةُ الشَّبَاكِ - درگاه پنجره ، کف پنجره

اسْكِلَةٌ (غ) - بندر ، بندرگاه ، اسکله

اسْكُمَلَةٌ ، اسْكُمَلِي (ص) - صندلی كوچك

عسلی ، چهارپایه کوچک

اسکنه الدار - منزل داد، جاداد، در خانه سکونت داد

اسکندر الکبر (غ) - اسکندر کبیر

اسکندرونة - بندری در سوریه

اسکندریة - بندر مشهور مصر

اسکولابی (غ) - وابسته بدرمان شناسی، مربوط

بعلم علاج

اسکیم (س) - جامه راهبان، جامه کشیشان

شلج او خلع الاسکیم - از مقام کشیشی خلع کرد

اسکیمو (غ) - اسکیمو (بومی قسمت شمال

امریکای شمالی)

اسل - بوریا، نی - پیزر

اسل - نوک دار کرد، تیز کرد، تند کرد

اسلة - خار، تیغ، سیخ، میخ بزرگ (در گیاه شناسی)، سنبله

اسلی - سرگرم کرد، مشغول کرد، تفریح داد،

دلداری داد، تسلیم داد، دلخوشی داد، آسایش

وتسلی داد

الاسلاك الشائكة - سیمهای خاردار

اسلاك کهر بائیه - سیمهای برق

اسلاك البرق - سیمهای تلگراف

اسلام - تسلیم، واگذاری، انقیاد، فرمانبرداری،

اطاعت، دین اسلام

الاسلام (ص) - مسلمانان، اهل اسلام، پیروان

دین اسلام

اسلحة ثقيلة - اسلحه سنگین

الاسلحة الدفاعية - سلاحهای دفاعی یا تدافعی

الاسلحة الذرية - سلاحهای اتمی

الاسلحة النارية - اسلحه گرم

الاسلحة النووية - سلاحهای هسته‌یی

الاسلحة والتجهيزات - مهمات و تدارکات

(در ارتش)

اسلحة هجومية اسلحه تعرضی یا تهاجمی

اسلف - وام داد، قرض داد، مساعده داد

اسلف الارض - زمین را صاف کرد، مسطح

کرد (با کلوخ شکن و مانند آن)

اسلک - نخ کرد (در گفتگوی از سوزن)،

بند کشید

اسلم - گیر انداخت، لو داد، بدست دشمن

سپرد، تسلیم کرد، باسلام گروید، اسلام را

گرفتن نهاد، مسلمان شد

اسلم امره الى الله - کار خود را بخدا وا -

گذاشت

اسلم الى - تسلیم شد، تن در داد، منقاد و مطیع

شد

اسلم الروح - جان تسلیم کرد، درگذشت

اسلمنطج الوادی - دره وسیع و پهن بود یا شد

اسلوب ج اسالیب - روش، طریقه، اسلوب،

کیفیت، متد، طرز، وجهه، سبک، آیین،

تَرَكِب ، رَسْم ، شِوَه ، مُد ، جَوْر ، نَوْع
 اسلوب التَّدْرِيب - روش کار آموزی
 اسلوب اِيق - روش ماهرانه وزیر کانه
 اِسْم - نام ، اسم ، آوازه ، شهرت
 اِسْم تَهَكُّمِي - لقب استهزایی ، نام خودمانی ،
 چون منوچ برای منوچهر
 اِسْم شَخْصِي ، اِسْم المَوْلِد - نام کوچک
 اِسْم العائِلَة - نام فامیل
 اِسْم کَاذِب اَوْ مَصْطَنَع - اسم ساختگی ، اسم
 جَعَلِي ، نام بدلی
 اِسْم الْکِتَاب وَغَیْرَه - عنوان (کتاب) ، تیتر ،
 نام
 اِسْم مُسْتَعَار - نام عاریتی ، نام دیگر
 اِسْم مُنْتَحَل (لِلتَّائِیْف) - تخلص (در شعر) ،
 نامی که شاعر یا نویسنده بر خود میگذارد
 بِاسْمِ الْعَدَالَةِ نَزِیدَ مِنْکُمْ اَنْ ... - بنام عدالت
 از شما میخواهیم که ...
 بِاسْمِ فُلَانٍ - بنام
 اَسْمٰی - نامید ، نام داد ، نام گذاری کرد ، بالا
 برد ، عالی کرد - رفعت داد ، بلند کرد
 اَسْمٰی - بلندتر ، عالیتَر ، رفیع تر
 اَسْمٰی الْکِتَاب - تیتر کتاب را معین کرد ، نام
 روی کتاب گذاشت
 اِسْمَانِجُونِی (غ) - آبی آسمانی ، لاجوردی ،
 نیلگون

اِسْمَحُوا لِي اَنْ ... - اجازه بفرمائید که ... ،
 اجازه میخواهم که ...
 الاسْمَدَةُ الْکِیْمَاوِیَّة - کودهای شیمیائی
 اِسْمَرُ اللُّوْن - گندم گون ، قهوه یی ، تیره رنگ ،
 رنگی میان سفید و سیاه
 اِسْمَرُ الْبَشْرَةِ وَالشَّعْرِ - سبزه - زه (دارای مسوی
 مشکین یا خرمایی)
 اِسْمَر - گندم گون شد ، سبزه شد ، قهوه یی شد ،
 برشته شد
 اَسْمَع - شنواند
 اَسْمَلُ الثُّوب - جامه و مانند آن در اثر استعمال
 کهنه شد ، فرسوده شد
 اَسْمَنْتَ (غ) - سیمان ، سمنت
 بِاسْمِی وَاَسْمِ زَمَلَاۤئِی - از طرف خود و همکارانم ،
 بنام خود و همکارانم
 اَسْنُ الْمَاء - آب تغییر طعم و بوی داد ، گندید
 ماء آسِن - آب را کد ، ایستاده ، گندیده
 اَسْنُ الْوَلَد - دندان در آورد
 اَسْن - پیر شد ، مسن شد ، سالمند شد
 اَسْنَانُ الْاَلْبَیْن - دندانهای شیرخوارگی
 معجون الاسنان - خمیر دندان
 طَبِیبُ اَسْنَان - دندانپزشک
 مَسْحُوقُ الْاَسْنَان - گرد دندان
 مَخْتَصٌّ بِالْاَسْنَان - مربوط بدندان
 فُورْشَةُ اَسْنَان - مسواک دندان

طَقْمِ اسنان - دست دندان (در گفتگوی از دندان مصنوعی)

اسنان صناعیة - دندانهای مصنوعی

اسنده الی کنذا - چیزی را تکیه داد بر

اسنده - بالا برد ، او را بر بالا رفتن کمک کرد ، صعود داد

اسند الیه الامر او الکلام - کاری یا گفته‌بی را باو نسبت داد ، اسناد داد

اسوار ج اسورة ، اساور - دستبند ، النگو

اسوة - نمونه ، مدل ، سرمشق ، مثال

اسود - سیاه (رنگ) شد

اسود فاحم ، سیاه و براق مانند کهربای سیاه

ماء اسونى (ص) - آب شور

اسهال البطن - اسهال ، لنت مزاج

اسهب فی الکلام عن - بتفصیل بیان کرد

(در باره) ، مطلبی را طول و تفصیل داد ، زیاد گویی کرد ، اطناب کرد

اسهر تا دیر گاه شب ، بیدار نگه داشت

اسهل - مزاجش لنت یافت

اسهل البطن - مزاج را لنت داد ، از خشکی و بیبوست بیرون آورد

اسهم له فی کنذا - سهم داد از ، سهم کرد از

حملة الاسهم - سهام داران (در يك کمپانی و غیر آن)

اسهم مالیه مضمونة - سهام ممتاز

اسهم ناریة - آتش بازی

اسهم التأسيس - سهام هیئت موسسه ، سهام تأسیس

اسهم عادیه (فی نظام الشركات) - سهام عادى شرکتها

اسی علی - غصه خورد ، اندوه داشت ، متأسف بود ، محزون بود

آسیا - قاره آسیا ، آسیا

آسیا الصغرى - آسیای صغیر

آسیا الوسطی - آسیای مرکزی

آسید یوریک (غ) - اسیداوریک

آسیر - اسیر ، گرفتار ، بندی

آسیوی - مربوط باسیا ، شخص آسیائی

آشاب - پیر کرد ، موی کسی را سفید کرد

اشاح عنه وجهه - روگرداند از ، کراحت داشت از ، با کراحت صورت خود را برگرداند از

آشاد به - او را ستود ، از او تمجید کرد ، ستایش کرد بر

آشار الیه - اشاره کرد به ، علامت داد به ، باعلامت خبر داد ، مطلبی را بوسیله علامت دادن اعلام داشت

آشار الی - دلالت داشت بر ، حاکی بود از ، اشاره داشت بر

آشار الیه - با تکان سر و دست خبر داد با اشاره

صدا زد

اَشَارَ عَلَيْهِ - نصیحت کرد به

اِشَارَةٌ - اشاره ، علامت ، فرمان ، نصیحت ، پیشنهاد

رَهْنِ اِشَارَتِهِ - آماده فرمان او ، تحت فرمان او

اِشَارَةُ بَرْقِيهِ - مخابره تلگرافی

اِشَارَةُ لاسَلِكِيَّةٍ - علامتی که بوسیله بی سیم میدهند ، مخابره با بی سیم

كَشَكَ الْاِشَارَاتِ (فِي سَكَّةِ الْحَدِيدِ) - توقفگاه

متصدی علائم ، جای دید بان (در راه آهن)

اَشَاطَ - کمی سوزاند ، نوك چیزی را سوزاند ، روی چیزی را سوزاند

اَشَاعَ الْخَبَرَ - اشاعه داد ، فاش کرد ، پهن کرد (خبر) ، انتشار داد ، منتشر کرد

اِشَاعَةٌ - شایعه ، انتشار ، شیوع دادن ، شایع کردن

اَشَاكَ - سوراخ کرد ، خار در چیزی فرو کرد ، با خار یا تیغ سوراخ کرد

اِشَالَ الشَّيْءَ - بلند کرد (از زمین) ، برداشت

اَشَبَّ - دوباره جوان شد ، جوانی را از سر گرفت ، زندگی تازه یافت

اَشْبَعَ - سیر کرد ، اشباع کرد

اَشْبَعَ الْكَلَامَ - بتفصیل سخن گفت ، مفصل و مشروح بیان کرد

اَشْبَعَ الْفِكْرَ وَالْعَقْلَ - ذهن را پر کرد از

اَشْبَعَ - سیر آب کرد ، خوب رنگ زد ، برنگ

آلود یا آغشت ، آب داد (در گفتگوی از فلزات)

اَشْبَعَ الشَّهِيَّةَ اَوِ الْحَوَاسَ - اشتها یا فلان حس را

ارضا کرد ، سیر کرد ، بی نیاز کرد ، آتش اشتها را فرو نشاند

اَشْبَهَ - همانند شد ، یکسان شد ، نظیر چیزی شد

اَشْبَهَ وَالِدَهُ (مثلاً) - پیدرش شباهت پیدا کرد ،

اشت - پراکنده کرد ، متفرق ساخت ، از هم سوا کرد

اِشْتَمَقَ الشَّيْءَ وَالْيَهَ - اشتیاق داشت به ، آرزو داشت ، آرزو کرد ، اشتیاق یا آرزوی چیزی را داشت

اِشْتَبَاكَ - زد و خورد ، نزاع ، رویداد ، تصادم

وَقَعَتْ عِدَّةُ اِشْتِبَاكَاتٍ يَوْمَ امْسٍ - دیروز زد و خورد هایی رویداد

اِشْتَبَكَ - درهم و برهم شد ، پیچیده شد ، بفرنج و بهم پیچیده گشت ، گیر کرد ، گیر افتاد

اِشْتَبَكَتِ الطَّيَارَةُ فِي الشَّجَرَةِ - باد کنك لای درخت گیر افتاد

اِشْتَبَكُوا فِي قِتَالٍ - گرفتار جنگ شدند ، در جنگ گیر کردند ، زد و خورد کردند

اِشْتَبَهَ فِي امْرِهْ اَوْفِيَهْ - ظنین شد به ، بدگمان شد از ، مشکوک شد به

اِشْتَبَهَ فِي الْاَمْرِ - تردید پیدا کرد ، شك کرد ، مورد تردید قرار داد

اَشْتَدَّ - قوی شد ، محکم شد ، سفت شد ، استوار
 و پا برجا شد ، سخت شد ، قوی تر شد ، محکمتر
 شد ، سخت تر شد ، سفت تر شد ، شدید تر شد
 اَشْتَرَطَ - شرط کرد ، قید کرد ، قرار گذاشت
 اَشْتَرَعَ - قانون وضع کرد ، قانون گذاری
 کرد
 اَشْتَرَاكَ - شرکت داشتن در ، شراکت داشتن
 با ، مشترك بودن (در گفتگوی از روز نامه
 و امثال آن)
 بَدَلِ اَشْتَرَاكَ - وجه اشتراك ، (پول) آبونمان
 اَشْتَرَاكَ فِي الْعِشَاءِ الرَّبَانِيَّةِ - آیین عشاء ربانی
 (نزد مسیحیان)
 اَشْتَرَاكَ فِي الْمُنَاقَشَاتِ - شرکت جستن در ،
 بحث و گفتگو پیرامون
 بِالْاَشْتِرَاكِ - مشترکاً ، متحداً ، با هم
 اَشْتِرَاكِيَّ - مربوط یا وابسته بسوسیالیزم
 اَشْتِرَاكِيَّ جِ اَشْتِرَاكِيَّوْنَ - سوسیالیست ، عضو
 حزب اجتماع یون
 اَشْتِرَاكِيَّ مَتَطَرِف - کمونیست ، توده یی
 اَشْتِرَاكِيَّة - سوسیالیسم ، سوسیالیزم ، اصالت
 اجتماع
 اَشْتِرَاكِيَّة مَتَطَرِفَة - کمونیسم ، کمونیزم
 اَشْتَرَكْ فِي اَكْتِتَابِ اَوْ عَمَلٍ - کمک کرد (از
 راه دادن مقاله) مقاله نویسی کرد در
 اَشْتَرَكْ فِي جَرِيدَةِ اَوْ كِتَابٍ - آبونه شد ،

مَشْتَرَكْ شد (روزنامه یا کتابی را)
 اَشْتَرَكْ مَعَهُ - شریک بود با ، سهم بود با
 اَشْتَرَكْ مَعَهُ فِي الْعَمَلِ - در کاری با کسی شرکت
 کرد
 اَشْتَرَكْ مَعَهُ فِي الْعَوَاطِفِ - همدردی کرد ،
 اظهار همدردی کرد
 اَشْتَرَى - خرید ، خرید کرد
 اَشْتَعَالَ - شعله ور شدن ، مشتعل شدن ، ملتهب
 بودن ، سوختن
 قَابِلُ الْاَشْتِعَالِ - قابل اشتعال ، سوزا ، جسم
 قابل احتراق ، احتراق پذیر
 اَشْتَعَلَ - شعله ور شد ، مشتعل شد ، افروخت ،
 سوخت ، روشن شد ، آتش گرفت
 اَشْتَعَلَ رَاسَهُ شَمِيعاً - مویش سفید شد
 اَشْتَعَلَ غَضَباً - آتشی شد ، از جا در رفت ،
 سخت خشمگین شد
 اَشْتَعَلَ - اشتغال پیدا کرد ، کار کرد ، بکار
 مشغول شد ، بکار افتاد (در گفتگوی از ساعت ،
 ماشین و غیر اینها از آلات صنعتی)
 اَشْتَعَلَ بِهِ - خود را مشغول کرد
 اَشْتَعَلَ قَلْبَهُ - دل واپس شد ، مضطرب و نگران
 شد ، ناراحت شد
 اَشْتَفَّ الْأَنْاءَ - ظرف را خشک انداخت ، هر چه
 در ظرف بود آشامید
 اَشْتَفَى - بآرزوی خود رسید ، هوس رانی کرد

اَشَجَب - اندوهگین کرد ، غصه دار کرد ، آزرده ، غمگین کرد ، گرفتار و مبتلا کرد

اشچن - غمناك كرد ، غصه دار كرد ، محزون
كرد

اَشْحَطَ - طرد کرد ، دور ساخت ، مطرود ساخت ،
از پیش خود راند

اَشْحَن - پُر کرد ، بارگیری کرد (در گفتگوی
از کشتی و امثال آن) ، مطرود ساخت ، دور
کرد ، از پیش خود راند

بلوغ شده - کبیر شد (از لحاظ حقوقی) ،
بزرگ شد ، بالغ شد ، بسن قانونی رسید

اشهر - بدتر ، بدترین

۱۰۴۰۰
اِشْرَابُ لِّلْشَّيْبِيّ گوردن کشید بسوی ، گردن را
بمنظور دیدن چیزی کشید

اَشْرَبَ - سیر آب ک—رد ، آب داد ،
نوشا ند

اَشْرَبَ کم کم القا کرد به ، کم کم تلقین کرد به ،
باتکرار جابگیر ساخت

اَشْرَبَ بِسَائِلٍ وَغَيْرِهِ - اشباع کرد ، سیرآب

اشرب حبه - عشق کسی بدارش نشست

اشرحی (ص) - متصدی علائم ، دیدبان (در
راہ آہن)

اشرف - فرار داد ، گریزانند

علم الاشتقاق - علم اشتقاق کلمات (ایمولوژی)

اشتمکی الیه من کذا - از چیزی نذر کسی
شکایت کرد، گله داشت، شکوه کرد

اشتکای الامر - عرض حال داد . دادخواهی کرد ،
شکایت کرد به

اشتم - بوشید ، بویید

اشتمل بالشملة - خود را در جامه (گشاد)
بیچید ، خود را در عبا و مانند آن بیچید

اشتمل علی - عبارت بود از ، مرکب شد از ،
ترکیب یافت از ، شامل بود ، مشتمل بود بر ،
دربار داشت ، محتوی (چیزی) بود

اشتهایی - آرزو کرد ، اشتیاق داشت ، چیزی را
آرزو کرد یا بچیزی اشتیاق داشت

اشتهی مالغیره - رشك برد ، حسد برد بر ،
طمع كرد ، غبطه خورد به

اشتمہار . شہرت ، آبرو ، آوازہ ، ناموری

اشترہار لدی الجمہور ، جاہت ملی ، وجہ۔
ملی یا عمومی ، محبوبیت عامہ ، شہرت یا قبول
عامہ

اشتهر - منتشر شد ، انتشار یافت ، فاش شد ،
شایع شد ، مشهور شد ، معروف شد ، اشتهار یافت ،
دارای شهرت شد

اشجی - غصه دار کرد ، غمناک کرد ، محزون کرد ، اندوهگن ساخت

الاشجار الحرجية - درختهای جنگلی

اَشْرَاف - نظارت، سرپرستی

اَشْرَاف دُولِي - نظارت بین المللی

الْاَشْرَاف - طبقه اشراف، اعیان، بزرگان

اَشْرَفَ عَلَى الْعَمَلِ - نظارت کرد بر، سرپرستی داشت بر

اَشْرَفَ عَلَى الْمَكَانِ - مشرف بود (در گفتگوی از ساختمان و امثال آن)، مسلط بود بر

اَشْرَفَ عَلَى الْمَوْتِ (مثلاً) - مشرف به هلاک بود، نزدیک بمړه بود، محتضر بود

اَشْرَقَ - طلوع کرد، درخشید، تابید، پرتو افکند، تشعشع داشت

اَشْرَقَ وَجْهَهُ بَشْرًا - صورتش از بشاشت و خوش حالی میدرخشید

اَشْرَكَ - شریک ساخت، دیگری را در کاری شریک کرد، سهم داد به

اَشْرَكَ بِاللَّهِ - برای خدا شریک قرار داد، مشرک شد، کافر شد

اَشْرَمَ (ص) - آدم نملخته، پچل، آدم نامرتب و کثیف

اَشْرَمَ - لب شکری، لب شکافته

اِشْعَارَ - اخطار، تذکر، اعلان، اطلاعیه، اطلاع، آگهی

حَتَّى اِشْعَارِ آخِر - تا اطلاع ثانوی

اشع الكوكب - ستاره پرتو افکند، روشنی داد، نور داد، درخشید، شعاع پخش کرد

اَشَعَّ - منتشر کرد، اشاعه داد، پاشید، گسترش داد

اِشْعَاع - تشعشع، پرتو افکنی

الاشعاعات الذرية - تشعشعات اتمی

اِشْعَال - شعله ور ساختن، روشن کردن، گیراندن

اِشْعَثَ - ژولیده موی و ناشسته روی

اشعر - پر مو، دارای موی زیاد یا پر پشت، مو دراز

اشعره الامر و به - خبر داد بکسی از، آگاهی داد از، اطلاع داد از

اِشْعَلَ - برافروخت، روشن کرد، گیراند، مشتعل یا شعله ور ساخت

اِشْعَلَ سِجَارَةً - سیگار آتش زد، سیگار روشن کرد یا گیراند، سیگار چاق کرد

اِشْعَلَ كِبْرِيْتَةً - کبریت زد

اِشْعَلَ النَّارَ فِيهِ - آتش زد در، با آتش کشید

اِشْغَلَ الْاِبْرَةَ - سوزن کاری (چون برودری دوزی، گلدوزی و امثال اینها)

اِشْغَالَ شَاقَةٍ - اعمال شاقه

السَّجْنُ مَعَ الْاِشْغَالِ الشَّاقَّةِ - زندان با اعمال شاقه

وِزَارَةُ الْاِشْغَالِ - وزارت کار

اِشْغَلَ الْبَالُ - ناراحت کرد، برهم زد، در هم و برهم کرد، گیج کرد، شیفته کرد،

مجدوب کرد، فکر را بخود مشغول داشت

اشْغَلَ الْمَكَانَ أَوِ الْوَقْتَ - مکان را تصرف

کرد ، وقت را گرفت ، مکان یا وقت را اشغال کرد

اشْغُوْلَةٌ - کار ، شغل ، پیشه ، حرفه

اشْفَى عَلِيَّ كَذَا - در شرف امری بود ، مشرف

شد بر

اشْفَى جِ اشْفِا دَرَفَش ، سوراخ کن

اشْفَقَ عَلَيْهِ - مواظبت کرد از ، توجه کرد از ،

رسیدگی کرد ، ملتفت بود ، دلسوزی کرد برای ، همدردی کرد با

اشْفَقَ مِنْهُ - ترسید از ، بر حذر بود از

اشْقَى - بد بخت کرد

اشْقَحَ - بیرون راند ، اخراج کرد ، منفصل کرد

(از کار) ، بیرون کرد یا فرستاد

اشْقَرَّ - خوب روی ، خوش سیما ، دارای موی بور ،

موطلایی

اشْكَلَ الْأَمْرَ - مشکل شد ، مبهم شد ، بغرنج

و پیچیده شد

اشْكَيْنَ (ص) - یورغه (رفتن)

اشْلَ - از حرکت افتاده ، فالج ، زمین گیر ،

(مجازاً) بی نیرو ، بی اثر ، سست

اشْلَ - از کار انداخت ، فلج کرد ، زمین گیر

کرد ، (مجازاً) بی اثر کرد ، خنثی کرد ، سست

کرد

اشْلَاءَ - اعضای پوسیده و متلاشی شده انسان

اشْمَ - وادار به بو کشیدن یا بوییدن کرد

اشْمَجَ شَمَّ - کسیکه خود را برتر و بالاتر از

همه میداند ، مغرور ، بزرگی فروش ، کسیکه

سر بزرگیش درد میکند

اشْمَازَ - از روی تنفر لرزید

اشْمَازَ مِنْهُ - نفرت داشت از ، کراهت داشت

از ، مشمئز بود از ، بیزار بود از ، ناراضی

بود از

اشْمَازَتَ نَفْسَهُ - منقلب شد از ، دلش بهم

خورد از ، متنفر بود از ، رنجش بسیار پیدا

کرد از

اشْمَتَ - بشماتت واداشت

اشْمَسَ الْيَوْمَ - روز آفتابی بود یا شد

اشْمَطَّ - خاکستری موی ، کسیکه دارای موی

سفید و سیاه است ، دارای موی جو گندمی

اشْنَانٌ ، اشْنَانٌ - علف شوره ، رازیانه آبی ،

قلیا ، اشنان

اشْنَانٌ - کربونات دو پتاسی که از خاکستر چوب

بدست میآید ، پوتاس ، شخار خاکستر

أَشْنَةُ - گلسنگ ، خز ، جل وزغ

أَشُورٌ - آشور ، آسور

أَشُورِيٌّ - آشوری ، آسوری

أَشُولٌ (ص) - چپ دست ، کسیکه بسا دست چپ

کار انجام میدهد

أَشْوَهَ - بد شکل ، زشت ، بد ریخت ، از شکل
وریخت افتاده ، بد جلوه داده شده ، منحرف
شده ، بد تعبیر شده

أَشْهَارُ الْأَفْلَاسِ - اعلان ورشکستگی (از طرف
داد گاه)

أَشْهَبُ - خاکستری ، سفیدگون ، بسفیدی زننده ،
کبود (در گفتگوی از اسب)

أَشْهَدُ - شهادت خواستاز ، گواهی خواستاز
أَشْهَدُ - شهید شد ، شهادت یافت ، بشهادت

رسید

أَشْهَرُ - مشهور کرد ، نامدار ساخت ، دارای
آوازه کرد ، انتشار داد ، منتشر کرد ، پراکند ،
فاش کرد ، اشاعه داد

أَشْهَنُ - زاغ ، آبی چشم

أَشْيَبُ (شعر) - موی سفید ، خاکستری ، جو
گندمی

أَشْيَبُ (انسان) - پیر ، سپید موی

أَصَابَ - براه صواب بود ، صحیح بود ، درست
بود

أَصَابَ مَطْلُوبَهُ - (بآرزوی خود) رسید ، نائل شد

أَصَابَ الْغَرَضَ - به هدف زد

أَصَابَ غَرَضَهُ - به هدف رسید ، مقصودش را یافت

أَصَابَ فِي عَمَلِهِ - عمل صحیح انجام داد ، کار
درست انجام داد

أَصَابَ بِالْعَيْنِ - چشم کرد ، چشم زخم زد

أَصَابَ الْمَحْزَرَ - بنقطه مقصود ضربت وارد آورد ،
«مجازاً» راستش را گفت

أَصَابَتْ (الْمُصِيبَةُ) فَلَانًا - مصیبت وارد شد
بر ، بلا یا حادثه رخ داد برای

أَصَابَتْ - به هدف زد ، گل زد (دربازی فوتبال
و امثال آن)

خَمْسَ أَصَابَاتٍ ضِدَّ أَصَابَتَيْنِ - پنج بردو (در
فوتبال مثلاً)

أَصَابَتْهُ مَرَضِيَّةٌ - ابتلای به بیماری

أَصَابَتْهُ عَائِلِيَّةٌ بِمَرَضٍ - بیماری ارثی ، ناخوشی
موروثی

أَصَابَتْهُ بِأَمْسَاكٍ - ابتلای به یبوست

أَصَابَتْهُ فِي حَدَثٍ - تصادف ، حادثه ، سانحه

أَصَابِعُ (أَصَابِعُ) الْعُذْرَاءِ - گل پنجه علی ،
دیریتال

أَصَابِعُ هَرَمَزٍ - سوره نجان

أَصَاخُ لَهْ - گوش داد به ، گوش فراداد

أَصَالَةُ الرَّأْيِ - رای درست ، رأی نیک ، داوری
صحیح

بِالْأَصَالَةِ عَنْ نَفْسِي - از طرف خود

أَصْبَحَ - شد ، گردید ، صبح فرارسید

أَصْبَحَ الْحَقُّ - حق آشکار شد ، روشن شد ، واضح
و معلوم شد

أَصْبَحَ جِ أَصَابِعٍ - انگشت

أَصْبَحَ أَحْمَرُ الشِّفَاهِ - ماتیک لب

اصْبَعُ طَبَاشِيرَ وَامْثَالَهُ - قطعه گچ ، قلم گچ
و مانند آن

اصْبَعُ الْقَدَمِ (ص) - انگشت پا

اصْبَعُ - سنگی مساوی $\frac{3}{4}$ قیراط

اصْحَى - بیدار کرد ، (مجازاً) تحریک کرد ،
برانگیخت

اصْحَى الْيَوْمَ - هوا صاف شد ، آفتابی شد

اصْحَابُ الصَّنَائِعِ وَالْجِرَفِ - صنعت گران
و پیشه وران

اصْحاح ، اصْحاح - در توراۃ و انجیل : قسمتی
بیشتر از فصل و کمتر از سفر

اصْدَى الْجَبَلِ - کوه صدا را منعکس کرد ،
جواب داد

اصْدَارُ الْقَوَانِينِ - صدور قوانین ، انتشار قوانین ،
نشر قوانین

اصْدَارُ الْأَمْرِ اسْمِیم - صدور فرمان

اصْدَرَ - فرستاد ، ارسال کرد ، روانه کرد ، حمل
کرد ، صادر کرد

اصْدَرَ الْبَضَائِعَ إِلَى الْخَارِجِ - کالا بخارج
صادر کرد

اصْدَرَ امْرَأً - دستور داد ، فرمان داد ، دستور یا
فرمان صادر کرد

اصْدَرَ حُكْمًا - حکم داد ، فتوی داد ، رای داد ،
حکم صادر کرد

اصْدَرَ قَانُونًا - قانونی را صادر کرد ، انتشار

داد ، منتشر کرد

اصْدَرَ الْكِتَابَ - کتاب منتشر کرد

اصْدَقَ الْمَرْأَةَ - مهریه قرارداد - مهر داد به

اصْرَعَ عَلَى الْأَمْرِ - با فشاری کرد ، ایستادگی
و مقاومت کرد ، مصمم شد ، تصمیم گرفت بر

اصْرَعَ عَلَى (ص) - سرسختی کرد ، شدت بخرج
داد ، لجاجت کرد

سَبَقَ الْأَصْرَارَ - تصمیم قبلی

أَصْرَعَ جِ أَوَاصِرَ - پیوند ، رابطه ، علاقه

أَصْرَحَ - آشکار کرد ، معلوم داشت ، روشن
کرد ، واضح کرد

اصْطَادَ الطَّيْرَ أَوِ الْحَيَوَانَ - پرنده یا حیوانی را
شکار کرد

اصْطَادَ سَمَكًا - ماهی گرفت ، ماهی صید کرد

اصْطَادَ بَفَخٍّ - باتله یا دام شکار کرد

اصْطَافَ - به ییلاق رفت ، تابستان را درییلاق
گذراند

اصْطَبَارَ - شکیبایی ، صبر ، تحمل ، درخورد

اصْطَبَحَ - طلب روشنی کرد ، صبحانه خورد

اصْطَبَرَ - شکیبایی کرد ، صبر کرد ، صبور
گشت

اصْطَحَبَ الرَّجُلَ - ملازم کسی بود ، همراهی
کرد با

اصْطِدَامَ - تصادف ، تصادم

اصْطِدَامُ الْأَرْاءِ أَوِ الْمَصَالِحِ - برخورد آراء

وعقاید ، تصادم واصطكاك منافع

اصطدام (ص) - سپر ، ضرب خور (چیزی که برای تخفیف اثر تصادم بکار میبرند)

اصطدام السیارة (ص) - فتر ماشین ، ضربت گیر

اصطدم القطاران (مثلا) - دو قطار باهم تصادف کردند

اصطدم الرايان (مثلا) - دو نظریه باهم اصطكاك پیدا کرد ، دو عقیده باهم منایر یا مخالف شد ، باهم برخورد کرد

اصطفی - انتخاب کرد ، اختیار کرد ، برگزید
اصطفاف الجند - بصف شدن سربازان

اصطفوا - صف کشیدند ، در صف ایستادند ، در ردیف قرار گرفتند

اصطاك - لرزید ، مرتعش شد (در اثر برخورد به چیزی)

اصطكاك الكعوب - پاشنه های پارا هنگام سلام نظامی بهم زدن

اصطكاك الاسنان - بهم خوردن دندانها (در اثر لرزه و غیر آن)

اصطكاك الركب - رعشه زانو

اصطكت الاسنان - دندانها بهم خورد و صدا کرد

اصطكت الركبتاه - زانوهایش در اثر رعشه بهم خورد

اصطلى - خود را گرم کرد

اصطلى على كذا - قبول کرد ، پذیرفت ، اختیار کرد ، بیرون کرد از ، دنبال چیزی را گرفت

اصطلىوا - با هم صلح کردند ، ترك مخالفت کردند

اصطلى الشيء - سفارش ساختن چیزی را داد ، چیزی را سفارش داد بسازند

الاصطیاف - به بیلاق رفتن ، تابستان را در بیلاق گذراندن

معسكر الاصطیاف - اردوی تابستانی

اصعد - بالا برد ، صعود داد ، متصاعد کرد

اصعق - صاعقه زده کرد ، رعد زده کرد ، حیرت زده کرد ، مات کرد ، مبهوت کرد ، گیج کرد ، بیخس کرد

اصغى - گوش فراداد به ، گوش خود را نزدیک صدا برد ، دقت و توجه کرد

اصفى له - خالصانه رفتار کرد با ، صادقانه عمل کرد با ، با صفا و با اخلاق شد (نسبت به)

اصفاق - انتقال خون ، تزریق خون

اصفده - دستبند زد به ، بخو کرد ، زنجیر کرد

اصفر - زرد شد ، رنگ پریده شد ، پژمرده شد

اصفر - زرد ، زرد رنگ ، رنگ پریده

اصفر - خالی کرد ، تهی ساخت ، تخلیه کرد

الْهَوَاءُ الْأَصْفَرُ - وبا ، بیماری همه جا گیر

أَصْلٌ - دارای اصالت یا نجابت خانوادگی بود ، محکم جایگزین شد ، جاگیر شد ، رسوخ کرد

أَصْلٌ - اشاره باصل چیزی کرد ، اصل چیزی را بیان داشت

أَصْلِيٌّ - گرم کرد ، حرارت داد

أَصْلَاهُ النَّارَ - چیزی را با آتش انداخت ، در آتش گذاشت

الْإِصْلَاحُ الزَّرَاعِيُّ - اصلاحات ارضی

عَهْدُ الْإِصْلَاحِ الدِّينِيِّ - دوره رفورم و تهذیب

دین مسیحی در قرن شانزدهم میلادی

إِصْلَاحَاتُ جَذَرِيَّةٍ - اصلاحات اساسی یا عمیق

إِصْلَاحِيَّةٌ (إِصْلَاحِيَّةُ الْأَحْدَاثِ) حِ إِصْلَاحِيَّاتٌ

زندان تأدیبی برای کودکان و اشخاصی که بسن

قانونی نرسیده اند

أَصْلَةٌ - اثر در مار ، مار بوا

أَصْلَتِ السَّيْفُ - شمشیر کشید ، شمشیر را از غلاف بیرون آورد

أَصْلَحَ بَيْنَهُمْ - صلح برقرار کرد (بین) ، آنها را

با هم صلح داد

أَصْلَحَ - نیکو کرد ، بهتر کرد ، اصلاح کرد ،

بهبود داد ، ترقی داد ، آباد کرد ، تهذیب

اخلاق کرد ، احیا کرد (در گفتگوی از زمین)

مرمت کرد ، تعمیر کرد ، درست کرد ، جبران

کرد ، دوباره تأمین کرد

أَصْلَدَ - سفت شد ، سخت شد ، محکم شد ،

أَصْلَعُ الرَّأْسِ - طاس ، بیمو

أَصْلَحَ - بکلی کر ، کر کر

السَّكَّانُ الْأَصْلِيُّونَ - بومیان ، سکنه اصلی

أَصَمَّ - کر ، بی صدا ، توپر (در گفتگوی از

جسم) ، کرو گنگ ، بی صدا ، خاموش ، ساکت

أَصَمَّ - کر کرد ، کر ساخت

حَرْفَ أَصَمَّ - حرف بیصدا

أَصَمَّتْ - ساکت کرد ، آرام کرد

أَصْمَغَتِ الشَّجَرَةَ - شیره پس داد ، صمغ داد (در

گفتگوی از درخت)

أَصَنَ - بوی بد داد ، بو کرد ، بد بو کرد

أَصَوَّبَ - درست تر ، صلاحیت دار تر ، صحیح تر ،

شایسته تر ، بصلاح مقرون تر

أَصَوَّبِيَّةٌ - اقتضا ، مصلحت (بودن) ، مناسبت

أُصُولُ الْكِتَابِ - نسخه اصلی کتاب ، کتاب

خطی ، دستخط

بِحَسَبِ الْأُصُولِ - طبق قواعد ، بر طبق اصول ،

بر حسب مقررات

أَصِيبَ بِمَرَضٍ - مریض شد ، مبتلا به بیماری

شد

أَصِيبَ بِجِرَاحٍ - مجروح شد ، جراحت وارد

آمد بر

أَصِيصُ جُ أَصَصَ - پیشاب دان ، قساروره ،

کوزه گل ، گلدان

أَصِيصٌ (س) - کلفت ، خدمتکار زن

أَضَاءَ - تابید ، پرتوافکند (در گفتگوی ازماه)

أَضَاءَ الْعُقُولَ - روشنفکر کرد ، دارای فکر

روشن کرد

أَضَاءَ عَلَيْهِمْ - تابید بر ، پرتوافکند بر

أَضَاءَ إِلَيْهِ صَبَاحَ وَالْبَيْتِ - چراغ یا خانه را روشن

کرد

أَضَادَ - بی اثر یا خنثی کرد

أَضَاعَ - گم کرد ، از دست داد ، زیان کرد ،

از چیزی محروم شد ، بی بهره شد ، غفلت کرد

(در ، از) ، اهمال کرد ، نادیده گذشت از ،

از بین برد ، تلف کرد ، نابود کرد ، خراب

و ضایع کرد

أَضَاعَ الْفُرْصَةَ - فرصت را از دست داد ، از فرصت

استفاده نکرد

أَضَافَ - اضافه کرد ، ضمیمه کرد ، چیزی را

به چیز دیگر پیوست ، مهمانداری کرد ، ضیافت

کرد

أَضْبَارَةُ جِ أَضْبَارَاتٍ ، أَضَابِيرٌ - پرونده ،

کارتن

أَضْبَ الْيَوْمَ - هوا مه آلود شد

أَضْبَطَ - کسیکه با هر دو دست کار میکند ،

ذوالیمنین

أَضْبُورَةُ جِ أَضْبَارَاتٍ ، أَضَابِيرٌ - پرونده ،

کارتن

أَضَجَّ - فریاد زد ، غریو بر آورد

أَضَجَرَ - دلتنگ کرد ، حوصله کسی را سر برد ،

نگران کرد ، خسته کرد ، آزرده ، اذیت کرد

أَضْحَى - شد ، گردید

أَضْحَى الشَّيْءُ - آشکار کرد ، روشن و معلوم کرد ،

نشان داد ، فاش کرد

أَضْحَى بِكُتُبِ رِسَالَةٍ - شروع کرد نامه بی

بنویسد

عِيدِ الْأَضْحَى - عید قربان

أَضْحَكَ - خنداند ، خندانید

أَضْحَكَ عَلَيْهِ (ص) - او را مسخره کرد ، آلت

مسخره قرارداد ، استهزا کرد ، دست انداخت

أَضْحَوْكَ - شخص مسخره ، مایه خنده ، دلقک ،

مضحکه ، موضوع خنده

أَضْرَ - زیان وارد آورد بر ، ضرر زد ، آسیب

رساند ، اذیت کرد به ، خسارت وارد آورد به

أَضْرَأَ الرَّجُلَ - دارای دو زن شد ، زن اول را

دارای هوو کرد

أَضْرَعَ عَلَى - مجبور کرد بر ، ناگزیر کرد ،

اجبار کرد بر

أَضْرَابُ الْعَمَالِ عَنِ الْعَمَلِ - اعتصاب (کار -

گران)

أَضْرَابُ أَصْحَابِ الْمَصَانِعِ - بستن کارخانه

بروی کارگران

اضْرَبَ فِي - اقامت کرد ، ماند ، سکونت کرد ،
مقیم شد در

اضْرَبَ عَنهُ - صرف نظر کرد از ، اعراض کرد
از ، ترك گفت ، رها کرد ، ول کرد

اضْرَبَ الْعَامِلَ عَنِ الْعَمَلِ - از کار دست کشید
و باعتصاب پیوست

اضْرَسَ الْأَسْنَانُ - دندانها را کند کرد

اضْرَمَ - روشن کرد ، برافروخت (در گفتگوی
از آتش)

اضْرَمَ النَّارَ فِي - آتش زد در ، با آتش کشید ،
طعمه حریق ساخت

اضْطَجَعَ - خوابید ، دراز کشید ، استراحت
کرد

اضْطَرَّ - مجبور شد ، ناگزیر شد ، ناچار شد

اضْطُرَّ إِلَى كَذَا - احتیاج پیدا کرد به ، محتاج
شد به ، نیازمند بود به ، لازم داشت

اضْطُرَّ إِلَى - مجبور ساخت ، ناگزیر کرد ،
ناچار کرد ، محتاج و نیازمند کرد به ، بزور
و ادا کرد به

اضْطْرَابَ - اغتشاش ، هرج و مرج ، آشفتگی ،
بی نظمی ، نا امنی ، ناراحتی ، تشنج ، زد
و خورد

الاضْطِرَابَاتُ الْاجْتِمَاعِيَّةُ - تشنجات اجتماعی

الاضْطِرَابَاتُ النَّفْسِيَّةُ - هیجانسات روانی ،
تشنجات روحی

اضْطَرَّار - ضرورت ، لزوم ، احتیاج ، اجبار ،
اضطرار ، فشار

عِنْدَ الْاضْطَرَّارِ - هنگام ضرورت ، در موقع
لزوم

اضْطِرَّارِي - اجباری

اضْطَرَبَ - تکان خورد ، مضطرب شد ، متلاطم
شد ، بهیجان آمد ، آشفته شد ، پریشان شد ،
مختل گشت

اضْطَرَبَ الرَّجُلُ - گیج شد ، دست پاچه شد ،
گرفتار شد ، متردد شد

اضْطَرَمَ - مشتعل شد ، برافروخته شد ،
روشن شد ، سوخت (در گفتگوی از آتش) ،
آتش گرفت

اضْطَرَّهَادَ - زجر ، ایذاء ، جفا ، اذیت ، تعقیب
(برای آزار دادن)

اضْطَرَّهَدَ - آزار کرد ، زجر داد ، پایی شد ،
اذیت کرد ، شکنجه کرد

اضْعَافَ - ناتوان ساختن ، رقیق کردن ، نازک
کردن ، لاغر کردن ، تخفیف دادن

اضْعَافُ الْكِتَابِ - آنچه از خلال سطورش فهمیده
میشود

أَرْبَعَةُ اضْعَافٍ - چهار برابر ، چهارلا

اضْعَفَ - ضعیف کرد ، تضعیف کرد ، ناتوان
کرد ، فرسود ، رقیق کرد ، نازک کرد ، لاغر
کرد ، تخفیف داد

کرد ، معدوم کرد ، از میان برد ، سرنگون کرد ،
فروریخت

اَطَاحَ بِالنِّظَامِ الْمَلَكِي - رژیتم پادشاهی را
سرنگون کرد ، بر انداخت

اَطَارَ - به پرواز درآورد

اِطَارَ جُ اُطَّرَ ، اِطَارَات - قاب عکس ، چهار

چوبه ، زهوار ، دوره هرچیز ، (مجازاً) طرح ،
شکل ، کادر

اِطَارُ سَيَّارَةٍ - تایر یا لاستیک ماشین

اِطَارُ اَلْبُرْمِيلِ - حلقه (دورچلیک یا بشکه) ،

تسمه ، چنبر

اِطَارُ الْعَجَلَةِ - تایر یا لاستیک چرخ

اِطَارُ النِّظَارَةِ - دوره عینک ، فِرمِ عینک 'زهوار
عینک

اَطَاعَ - مطیع شد ، رام شد ، اطاعت کرد ،
پیروی کرد

اَطَاعَ لَهُ - اعتراف کرد ، اذعان کرد ، پذیرفت

اَطَافَ بِالْأَمْرِ - کاملاً آشنا شد با (چیزی) ،
آگاهی یافت از ، وارد شد به یعنی اطلاع حاصل
کرد از

اَطَاقَ - طاقت داشت بر ، قدرت داشت بر ،
تحمل داشت بر

اَطَالَ - دراز کرد ، طولانی کرد ، طول داد ،
طویل کرد ، امتداد داد ، کشید

اَطَايِبُ - نعمت ها ، لذایذ (در گفتگوی از

اَضْغَاثُ أَحْلَامٍ - خوابهای آشفته ، آرزوهای

موهوم

اَضْفَى عَلَيْهِ - منعکس کرد ، برگرداند

اَضَلَّ - سرگردان کرد ، گمراه کرد ، فریب
داد ، تغییر هیئت داد ، خود را با جامه مبدل
پنهان کرد

اَضَلَّ الشَّيْءُ - گم کرد ، از دست داد ، ضایع
ساخت ، درجای فراموش شدن گذاشت

اِضْمَامَةٌ جِ اِضْمَامِيمٌ - دسته ازهرچیزی چون
دسته گل و غیر آن

اِضْمَحَلَّ - نابود شد ، محو شد ، متلاشی شد ،

ناپدید شد ، کم کم ناپدید شد ، بتدریج محو شد

اِضْمَرَ الْأَمْرَ - از گفتن چیزی خودداری کرد ،
چیزی را کتمان کرد ، پنهان کرد ، در دل
نهفت

اِضْمَرَ فِي نَفْسِهِ - تصمیم گرفت بر ، عزم چیزی
کرد

اِضْمَرَ لَهُ كَذَا - در خاطر جا داد ، اندیشه پی را
در مغز پروراند ، (چیزی را) در دل گرفت

اِضْمَنِي - تحلیل برد ، مصرف کرد ، خرد خرد
تحلیل برد ، لاغر کرد ، بی قوت کرد ، نیروی
چیزی یا کسی را گرفت ، خسته کرد

اَطَابَ - پاکیزه کرد ، نیکو کرد

اَطَاحَ - قطع کرد ، جدا کرد ، برید

اَطَاحَ بِهِ - هلاک ساخت ، خراب کرد و از گون

اشياء) ، پاكان ، پاكيزگان (در گفتگوى از اشخاص)

الاطباء النفسيون - روان پزשكان

الاطباق الطائفة - بشقابهاى پرنده

الاطباق الطعام - بشقابهاى غذاخورى

اطبق ، اطبق - بر هم نهاد ، بست ، پوشاند ، مستور كرد

اطبقوا على امر - اتفاق كردند بر ، توافق كردند بر ، اجماع كردند بر

اطحل - خاكستري (رنگ)

اطر - خم كرد ، دولا كرد ، كج كرد ، منحنى كرد

اطرا - بسيار تمجيد كرد ، بسيار ستود

اطرى - بسيار ستود ، بسيار تعريف كرد ، تمجيد كرد ، ستايش كرد

طراف البدن - اطراف عاليه وسافله (دست ها)

طرب - بوجد آورد ، از خود بيخود كرد ، طرب انداخت ، بى نهايت خوشحال كرد

طرد الامر - پى در پى بود ، متوالى بود ،

طردت سر هم بود ، شايع بود ، همه جا را شامل

اطرش - گر

اطرش اسك - بكلى كرد ، كركرد

اطرعة (غ) - قمرى (پرانده)

اطرَف - سخن تازه گفت ، مطلب تازه بيان داشت

اطرفه بكد - بعنوان سوغات داد ، بعنوان هديه يا تحفه داد

اطرَق - ساكت بود ، آرام بود ، سكوت اختيار كرد

اطرَق مفكراً - بانديشه فرو رفت ، بتفكر پرداخت ، خيره نگريست

اطروحة - رساله ، تز ، پايان نامه تحصيلى كه براى گرفتن مدرک علمى چون ليسانس يا دكتورى وامثال اينها مينويسند

اطريّة - رشته فرنگى باريك وتوپر ، رشته يى كه براى شيرينى پختن آماده ميكنند

اطعم - طعام داد ، غذا داد ، خوراك داد ، اطعام كرد

اطفاء الانوار (خشيّة الغارات الجوية) خاموشى (چراغها در شب) از ترس حمله هاى هوايى

اطفاء النار او المصباح - خاموش كردن آتش يا چراغ

اطفاء النار او المصباح - آتش يا چراغ را خاموش كرد

اطفا الجير - آهك را آبديده كرد

اطفا العطش او الغليل - تشنگى را هيجان درونى را فرو نشاند

اتلانتیک

۱ - ۰۰۰ -

اطلع علی - آگاه ساخت ، نشان داد

اطلعه علی الامر او علی السر - کسی را بر

کاری یا رازی مطلع ساخت ، آشنا کرد با ،

خبر داد از

اطلع النبات والسن - گیاه یا دندان بیرون

آمد یا روید

اطلع علی - اختراع کرد ، اکتشاف کرد ،

کشف کرد

اطلع علی الشیء - دید ، مشاهده کرد

اطلع علی الامر - خبردار شد از ، آگاهی

یافت از ، اطلاع حاصل کرد از ، خبر یافت ،

دانست ، آشنا شد به

اطلع علی العمل - نظارت کرد بر ، سرپرستی

کرد بر

اطلق - رها کرد ، آزاد کرد ، مرخص کرد ،

خارج کرد (از گمرک) ، شل کرد ، باز کرد ،

بیرون فرستاد ، اخراج کرد ، ترك کرد ،

دست کشید از ، ول کرد ، واگذار کرد ، خالی

کرد

اطلق البخور - بخور سوزاند ، بخورداد ، از

دود بخور یا بوی خوش پُر کرد

اطلق بطنه - شکم را لینت داد ، از یبوست

بیرون آورد

اطلاق الرجل زوجته - طلاق داد

۰۰۰ - ۰۰۰ - ۰۰۰ -

اطفا المصباح الکهربی - سویچ چراق برق را

زد (خاموش کرد)

اطفائی - مربوط بآتش نشانی ، مأمور آتش -

نشانی

اطفائية - آتش نشانی

رجال الاطفائية - مأموران آتش نشانی

اطفح - پر کرد ، لبریز کرد ، مالا مال کرد ،

کف گرفت از ، سرشیر گرفت از

اطل علی النهر (مثلا) - مشرف بر رودخانه بود

اطل من النافذة - از پنجره به بیرون یا پایین

نگاه کرد

عند الاطلاع (اصطلاح مالی) - هنگام یا

پس از رؤیت (حواله یا برات قابل پرداخت است) ،

بمجرد رؤیت (اصطلاح تجارتي)

علی الاطلاق - بطور کلی ، مطلقا

اطلاق القذائف الفضائية - پرتاب موشکها یا

سفینه های کیهانی

اطلانطیقی (غ) - اتلانتیک ، اطلس

اطلس - خدایی از خدایان یونان و روم که

گمان میکردند زمین را روی شانه های خود حمل

میکند ، نقشه جغرافیا ، پارچه اطلس ، ساتین ،

ساتین ابریشمی

اطلسی - مربوط به حریر یا پارچه ابریشمی ،

ساتینی

المحیط الاطلسی - اوقیانوس اطلس ، دریای

أَطْلَقَ سَاقِيَهُ لِلرَّيْحِ - پا بفرار گذاشت

أَطْلَقَ سَبِيلَهُ - او را آزاد کرد، رها کرد

أَطْلَقَ سَرَاحَهُ - او را آزاد کرد، رها کرد ،
(از زندان و غیر آن)

أَطْلَقَ فِي كَلَامِهِ - تعمیم داد ، بطور کلی سخن
گفت ، در سخن نظر خصوصی با کسی نداشت

أَطْلَقَ لِحَيْتَهُ - ریش گذاشت ، جلو ریش را ول
کرد تا انبوه شود

أَطْلَقَ لَهُ الْعِنَانَ - او را آزاد گذاشت ، بحال خود
گذاشت

أَطْلَقَ الْمَدْفَعَ عَلَيَّ - با گلوله توپ خراب کرد ،
جائی را به توپ بست

أَطْلَقَ النَّارَ أَوِ الرِّصَاصَ عَلَيَّ - شلیک کرده ،
تیراندازی کرد بسوی

أَطْلَقَ فِيهِ النَّارَ - آتش زد در ، طعمه حریق
ساخت

أَطْلَقَ يَدَهُ - دست و دل باز بود ، بخشندگی
کرد ، احسان و کرم کرد

أَطْلَقَ يَدَهُ فِي الْأَمْرِ - تصرف کرد در ، دست
داشت در ، دخالت داشت یا دخالت کرد در
امری ، آزادی عمل داد به

أَطْلَنْطَى (غ) - اتلانتیک

أَطْمَأَن - مطمئن شد ، تأمین یافت ، ترسش بر-
طرف شد

أَطْمَأَنَ إِلَيْهِ - بکسی اطمینان داشت ، اعتماد

داشت به

أَطْمَأَنَ (غ) - اطم ، ذره

أَطْمَع - تطمیع کرد ، بطمع انداخت

أَطْنَبَ - مبالغه کرد (در مدح) اغراق گفت ، طول
داد ، بتفصیل سخن گفت

أَطْوَى - گرسنه شد ، گرسنگی کشید ، گرسنگی
خورد

أَطْوَمَ - جانور پستاندار و گیاه خوار دریای هند ،
شتر دریایی

مَا أَطْيَبَهُ ! چه چیز خوبی ! چه آدم خوبی !

أَطْيَشَ - نام پرنده بی است خوش الحان

أَظْفَرُ مَدْيَنَةُ - مانیکور ، ناخنهای مخروطی

أَظْفَرَ - پیروز کرد ، مظفر ساخت ، نصرت داد
أَظْفُور - ناخن

أَظْفُورُ نَبَاتِي - پیچک ، ریشه پیچنده

أَظْلَ - از روشنایی جلو گیری کرد ، سایه زد ،
پنهان کرد ، سایه افکند بر ، سایه دار کرد

أَظْلَمَ - تاریک شد

أَظْنَهُ - ظنین شد به ، گمان برد به ، متهم
ساخت

أَظْهَرَ - بیان داشت ، فاش کرد ، شناساند ،

اعلام داشت ، معلوم داشت ، شرح داد ، مدلل

کرد ، حالی کرد ، اظهار داشت ، ظاهر کرد ،
آشکار کرد

أَعَادَ - برگرداند ، اعاده داد ، عودت داد ،

رد کرد ، پس داد ، تکرار کرد ، مکرر ساخت

اعاد طبع الكتاب - تجدید چاپ کرد

اعاد النظر في الدعوى - تجدید نظر کرد (در

محاكمه) ، دوباره محاکمه کرد

اعادة الطبع - تجدید چاپ

اعادة النظر في القضية - استیناف ، تجدید نظر

در دعوی

اعاد - ورد خواند ، برای حفظ کسی یا چیزی

دعا خواند ، بوسیله خواندن ورد محفوظ نگاه داشت

اعار - قرض داد ، وام داد ، بعاریت داد ،

عاریه داد

اعارة - قرض دادن ، وام دادن ، عاریه دادن ،

بعاریت دادن

اعاش - برای کسی وسیله زندگی فراهم کرد ،

اجازه زندگی داد به ، کسی را بزندگی کردن

وادار کرد ، غذا داد ، خوراك داد

اعاض عن الضرر - تاوان داد ، جبران کرد ،

عوض داد

اعاق - بتأخیر انداخت ، بتمویق انداخت ، مانع

شد ، معطل کرد ، بازداشت از

اعال - عیالوار شد ، بینوا شد

اعاله - خرجی داد به ، تحصیل روزی کرد

برای

من الاعالی - از بالا ، از آسمانها

اعان - کمک کرد به ، مساعدت کرد به ،

همدستی کرد با ، یاری کرد ، چاره سازی کرد ،

پشتیبانی یا حمایت کرد

اعانه منه - او را از دست کسی خلاص کرد ، آزاد

کرد ، رها کرد

اعانة - اعانه ، شرکت ، سهم (دادن) ، همکاری ،

کمک از راه نوشتن یا دادن (مقاله)

اعانة دراسية - کمک تحصیلی ، فرصت تحصیل

رایگان ، بورس تحصیلی که دانشگاهها یا بنگاه -

های دیگر به عده از دانشجویان میدهند

اعانة مالية - کمک مالی ، اعانه نقدی (که

دولت به بنگاهی میدهد تا کاری را که فایده

عمومی دارد از پیش ببرد) ، کمک مالی که دولتی

بدولت دیگر میدهد

اعباء عائلية - هزینه ها یا مخارج خانواده ،

مسئولیتهای خانوادگی

اعبل ، حجر اعبل - سنگ خارا

اعتاد الامر - معتاد شد به ، عادت کرد به ،

خود را عادت داد به ، خو گرفت به ، اعتیاد پیدا

کرد به

اعتاض - تاوان گرفت ، جبران (چیزی را) کرد ،

عوض (چیزی را) گرفت

اعتبار - احترام ، رعایت ، ملاحظه

رد الاعتبار (في القضاء) - اعاده حیثیت

يَسْتَحِقُّ الْاِعْتِبَارَ - قابل ملاحظه ، مهم ، قابل احترام

اِعْتِبَاطًا - تصادفی ، بختی ، اتفاقی ، الله بختی ، آلكی ، همینطوری

اِعْتَبِرَ - بشمار آورد ، پنداشت ، گمان داشت ، ملاحظه کرد ، در نظر گرفت ، بحساب آورد ، معتبر دانست ، فرض کرد ، دانست ، قلمداد کرد

اِعْتَبِرَ بِهِ - پند گرفت از ، عبرت گرفت از ، درس گرفت از

اِعْتَبَرَ الرَّجُلَ - احترام کرد به ، احترام گزارد به ، محترم شمرد ، رعایت احترام (کسی را) کرد

اِعْتَبَرَ الشَّيْءَ - مورد رسیدگی قرار داد ، مورد توجه قرار داد ، دقت کرد در ، آزمایش و تأمل کرد در

اِعْتَبَطَ الْأَمْرَ - تصادفی انجام داد ، الله بختی انجام داد ، اتفاقی وبدون هدف و منظور خاصی انجام داد

اِعْتَجَنَ الطِّينَ - خمیر کرد ، ورزید ، سرشت (در گفتگوی از گل و امثال آن)

اِعْتَدَ - فرض کرد ، دانست ، بحساب آورد ، گمان کرد ، بشمار آورد ، شمرد

اِعْتَدَ بِنَفْسِهِ - متکی بنفس شد ، اعتماد بنفس داشت

اِعْتَدَى عَلَى ، جسارت کرد ، تجاوز کرد ، تعدی کرد ، تخطی کرد ، خطا کرد ، خلاف کاری کرد ، سوء استفاده کرد از ، متوسل زور و بیعدالتی شد ، تعرض کرد ، بد رفتاری کرد ، حمله کرد

اِعْتَدَى عَلَى حَيَاةِ فُلَانٍ - بکسی سوء قصد کرد ، کسی را مورد سوء قصد قرار داد

الْاِعْتِدَاءُ - تجاوز ، تعدی ، حمله

خَطَطُ الْاِعْتِدَاءِ - نقشه های تجاوز

مُعَاهَدَةُ عَدَمِ الْاِعْتِدَاءِ - پیمان عدم تجاوز

اِعْتِدَائِيَّ - تجاوز کارانه ، مربوط و وابسته به تجاوز و تعدی

الْاَهْدَافُ الْاِعْتِدَائِيَّةُ - هدفهای تجاوز کارانه

اِعْتِدَالٌ - اعتدال ، میانه روی ، راستی ، درستی ، ترتیب و نظم ، صحت

اِعْتِدَالُ الْخَاقِ - سرراستی ، سادگی ، رک گوئی ، بی پردگی

زَمَنُ الْاِعْتِدَالِ الشَّمْسِيِّ - اعتدال شب و روز

اِعْتِدَالِيَّ - مربوط باعتدال شب و روز ، واقع در نزدیکی خط استوا

اِعْتَدَلَ - معتدل و مستقیم شد ، مرتب شد ، درست شد ، راست شد

اِعْتَذَرَ - بهانه جوئی ، عذرخواهی ، پوزش ، بهانه

اِعْتَذَرَ عَنْ وَهْنٍ - معذرت خواست از ،

عذرخواهی کرد برای ، عذرخواست برای ، پوزش طلبید برای (خطا)

اعْتَرَى - عارض شد ، اتفاق افتاد ، رخ داد

اعْتَرَاهُ كَذَا - مبتلا شد به ، دچار شد به ، گرفتار شد به

اعْتَرَضَ - مخالفت ، مقاومت ، ممانعت ، اعتراض

اعْتَرَفَ - اعتراف ، اقرار ، اذعان

اعْتَرَفَ بِحُكُومَةٍ - دولتی را برسمیت شناختن

اعْتَرَفَا بَعْدَا - درازای ، بیاداش

مَعْلَمُ الاعْتِرَافِ - کشیشی که برای اعتراف بگناه نزد او میروند

كُرْسَى الاعْتِرَافِ - اعتراف گاه ، صندوقی اعتراف یا اقرار (بگناه)

اعْتَرَضَ عَلَيَّ - اعتراض کرد بر ، ایراد کرد ، بطوراعتراض اقامه کرد یا گفت

اعْتَرَضَ لَهُ - ممانعت کرد از ، جلوگیری کرد از ، بازداشت ، محروم و ممنوع کرد ، مانع شد از ، سرراه بر کسی گرفت

اعْتَرَفَ بِالْأَمْرِ - اقرار کرد به ، اعتراف کرد به ، اذعان کرد به

اعْتَرَفَ بِحُكُومَةٍ - دولتی را برسمیت شناخت

اعْتَرَفَ بِأَبْنِهِ (مثلاً) - به پسری خود قبول کرد ، پذیرفت

اعْتَرَفَ إِلَى الْكَاهِنِ - بگناه خود نزد کشیش

اعتراف کرد و آمرزش طلبید

اعْتَرَاكَ الْقَوْمُ - با یکدیگر جنگیدند ، نزاع کردند

اعْتَزَ - پیروز شد ، جشن (پیروزی) گرفت ، خوشحالی و شادی کرد ، نیرومند شد ، با قدرت شد ، افتخار داشت ، بالید ، مباحات کرد ، افتخار کرد به ، باارزش پنداشت

اعْتَزَ بِهِ - خود را قوی یا ماهر پنداشت در

اعْتَزَى لَهُ وَالِيَهُ - با کسی نسبت داشت ، قوم و خویش بود ، منسوب بود با

اعْتَزَلَ - کناره گیری ، عقب نشینی ، گوشه عزلت ، تنهایی ، انفراد ، خلوت

اعْتَزَلَ الشَّيْءُ وَعَنَهُ - کناره گیری کرد از ، گوشه گیری کرد ، عقب کشید از ، دست کشید از

اعْتَسَفَ عَنِ الطَّرِيقِ - گمراه شد ، منحرف شد ، انحراف پیدا کرد

اعْتَسَفَ الْأَمْرَ - کاری را بدون داشتن هدف یا منظور انجام داد ، اتفاقی انجام داد ، بی ترتیب یا همینطوری و تصادفی انجام داد

اعْتَشَ الطَّائِرُ - لانه درست کرد ، آشیانه ساخت (پرند)

اعْتَصَى الْأَمْرَ - مشکل بود ، دشوار شد

اعْتَصَامٌ - تحصن

اعْتَصَبَ الْقَوْمُ - مجمع یا اتحادیه تشکیل دادند ،

هم پیمان شدند

اعْتَصَبَ اصحاب المصانع (ضد العمال) (ص)

در کارخانه‌ها بروی کارگران بستند، کارفرمایان

اعتصاب کردند

اعْتَصَبَ العمال (ص) - کارگران اعتصاب کردند

دست از کار کشیدند

اعْتَصَمَ بِهِ - متوسل شد به ، متشبث شد به ، پناهنده

شد به ، التجا کرد به ، پناه آورد به ، تحصن

اختیار کرد در ، متحصن شد در ، پیوست به ،

استوار و ثابت بود در

اعْتَصَبَ - از بین رفت ، معدوم شد ، خراب

و ویران شد ، تلف شد ، هلاک شد ، نابود شد

اعْتَصَفَ - پالتو پوشید

اعْتَقَ - آزاد کرد (در گفتگوی از برده و بنده) ،

رها کرد ، آزاد کرد (از بند یا حبس) ، روانه کرد ،

جلو کسی را باز گذاشت

اعْتَقَادَ - باور ، ایمان اعتقاد ، عقیده ، نظریه

اعْتِقَالَ - بازداشت ، دستگیری و بازداشت

اعْتَقَدَ - اعتقاد داشت ، باور داشت ، ایمان داشت ،

تصدیق کرد

اعْتَقَلَ الرَّجُلَ - بازداشت کرد ، دستگیر و باز -

داشت کرد

اعْتَقَلَ لِسَانَهُ - زبانش بند آمد ، گنگ شد ،

افسون شد ، طلسم شد

اعْتَكَفَ فِي غُرْفَتِهِ - در اطاق خود ماند ، در را

بروی خود بست

اعْتَكَفَ فِي الْمَكَانِ - کناره گیری کرد ، منزوی

شد در

اعْتَلَّ - بیمار شد ، درد یا کسالت پیدا کرد

اعْتَلَّ بِكَذَا - بهانه آورد ، عذر آورد

اعْتَلَى - بلند شد ، بالا رفت ، نمودار شد ،

ترقی کرد ، اوج گرفت ، سرآمد شد ، زیاد بلند

پرواز کرد

اعْتَلَى الدَّابَّةَ - سوار بر چهارپا شد ، بر نشست

اعْتَلَى الْمَكَانَ - بالا رفت از ، صعود کرد به ،

ببالای جایی رفت

اعْتَلَّاهُ - مرض ، بیماری ، ناخوشی ، کسالت

تغییر یافتن حروف علیه (در گفتگوی از کلمه)

اعْتَلَنَ - معلوم شد ، آشکار شد ، آشکار بود

اعْتَمَ - عمامه بسر گذاشت

اعْتَمَدَ - اعتماد ، توکل ، تکیه ، پشت گرمی ،

مایه دلگرمی یا امیدواری ، تصویب ، تجویز ،

اجازه ، اختیار ، اعتبار (بانکی)

الاعتماد علی الذات - اتکا یا اعتماد بنفس

أوراق اعتماد - استوار نامه یا استوار نامه‌ها

اعتمادات مالية - اعتبارات مالی ، اعتبارات

بانکی

فتح اعتماداً مالیاً - اعتبار بانکی باز کرد

خطابُ الاعتماد - اعتبار نامه بانکی

اعتمد (ص) - تصویب کرد ، تصدیق یا تجویز

کرد ، اختیار داد ، اجازه داد

اعتمد علی - اعتماد کرد به ، اطمینان داشت

به ، امیدوار بود به ، استناد یا اتکا داشت به

اعتمد - تعمیم یافت ، تعمیم شد ، غسل تعمیم

داده شد (در مسیحیت)

اعتمل - انجام شد ، عمل شد ، ساخته شد ،

درست شد

اعتنی بالامر - اعتنا یا توجه کرد به ، عنایت

داشت به ، دقت و اهتمام داشت (نسبت به)

اعتنی به - مواظب (چیزی) بود ، مواظبت کرد

از ، محافظت کرد از

اعتنافاً - غیر مستقیم

اعتنق الدین - دینی را پذیرفت ، قبول کرد ،

گردن نهاد ، بدینی گروید

اعتنق الرجال - مناقه کردند ، یکدیگر رادر

آغوش کشیدند

اعتوبه - گله ، مایه گله

اعتیادی - عادی ، معمولی ، عمومی ، متداول ،

طبیعی ، منظم

اعشر - لغزش داد ، بلغزش انداخت

اعشر علی - راهنمایی کرد به ، رهبری کرد به ،

دلالت کرد به ، هدایت کرد به

الاعجاب بالذات - خود پسندی

اعجب بنفسه - خود پسند بود

اعجب به - مورد پسند قرار گرفت ، اورا باعجاب

و داشت ، مورد تحسین واقع شد

اعجبه - راضی بود از ، خشنود بود از ، پسندید ،

خوشش آمد از

اعجب - مسرور ساخت ، راضی کرد ، رضایت

کسی را جلب کرد ، به تعجب انداخت ، به

شگفتی واداشت ، متعجب ساخت

اعجز فی القول - در سخن اعجاز کرد ، معجزه

کرد

اعجز - عاجز کرد ، ناتوان ساخت ، فلج

کرد

اعجف الدالة - لاغر کرد ، بی قوت کرد

اعجل - شتابانند ، با شتاب برود ، برانگیخت

بر ، زود رساند ، با شتاب و دست پاچگی انجام

داد ، پیش انداخت

اعجم - گنگ ، لال ، بی زبان ، بی عقل ، بی خرد ،

نامعقول ، بی فکر

حیوان اعجم - حیوان یا جانور گنگ ، حیوان

زبان بسته

اعجم ، اعجمی - غیر عرب

اعجم - شرح داد ، تفسیر کرد ، بیان داشت ،

واضح کرد ، معنی چیزی را روشن کرد

اعجمی - اجنبی ، بیگانه ، غریب ، غیر عرب

اعد - دوباره ! تکرار کن ! (هنگامیکه مطالبی

را می پسندند این کلمه را بر زبان می رانند)

اعد - مهیا کرد ، آماده ساخت ، حاضر کرد ،

فراهم و تهیه کرد

اعده **الْأَمْرِ** - مستعد و متمایل کرد ، موافقکرد ، مناسب کرد ، وفق داد ، قابل کرد ،
صلاحیت دار کرد ، مجهز کرداعداد **الْخَطَّة** - تهیه کردن نقشه ، طرح ریزیاعداد **سَابِقَة مِنْ جَرِيدَة اَوْ مَجَلَّة** - شماره های
گذشته ، شماره های منتشر شده (از روزنامه یا
مجله)اعدی - دچار مرض کرد (بوسیله سرایت
و عفونت) ، عفونی کرد ، مبتلا کرد ، آلوده
کرداعدادی - مقدماتی ، تهیه یی ، آماده سازنده ،
حاضر کنندهمدرسة **اَعْدَادِيَّة** - آموزشگاه تهیه یا مقدماتیاعدام - نابود ساختن ، کشتن ، معدوم کردن ،
اعدام کردن**الْحُكْمُ بِالْاَعْدَام** - حکم اعدام**تَنْفِيذُ حُكْمِ الْاَعْدَام** - اعدام ، اجرای حکم
اعدام ، کشتن**اَعْدَل** - مستقیم و معتدل کرد ، درست کرد ،
مرتب و منظم کرد**اَعْدَمَ** - تنگدست شد ، فقیر شد ، معدوم ساخت ،
بکلی ویران کرد ، نیست کرد ، باطل کرد ،
محو کرداعدمه **الشَّيْءِ** - او را محروم کرد از ، مأیوس

کرداز ، ازدست او گرفت

اعدمه **الْحَيَاة** - حیاتش را گرفت ، هلاکش
ساختاعذر - معذورداشت ، بخشید ، معاف کرد ، صرف
نظر کرداز

اعذر - ختنه کرد

اعراب - بیان ، اظهار ، علم نحو ، ترکیب کردن
جمله (ضدتجزیه)

اعرابی - یکنفر عرب ، بدوی

اعراض - اجتناب ، دوری ، حذر

اعراض **الْمَرَض** - عوارض ناشی از بیماریاعراض **تَسْمِيم** - عوارض مسمومیت ، آثار و علائم
مسمومیت

الاعراف - برزخ ، اعراف

اعرب **الْجُمْلَة** - جمله را ترکیب کرد (در اصطلاح
دستور زبان)اعرب **عَنْ حَاجَتِهِ** - مقصود خود را بیان کرد

اعرب - بیعانه داد

اعرب **الْلَفْظِ الْعَجْمِي** - معرب کرد ، کلمه غیر
عربی را بصورت عربی درآورد مانند «تلفراف»
و امثال آن

اعرج - لنگ ، شل ، فالج ، چلاق

اعرج - لنگ کرد ، شل کرد ، فلج کرد ، چلاق
کرد

الاعرج (فی ورق اللعب) - سرباز (در ورق بازی)

اعرس - جشن عروسی گرفت ، جشن عروسی
برپا کرد

اعرض عن - دست کشید از ، ترك كرد ، دور
انداخت ، رد کرد

اعرض عنه - اجتناب کرد از ، حذر کرد از ،
روگرداند از ، پرهیز کرد از

اعرض عن الامر - برگشت (از عقیده و امثال
آن) ، عدول کرد از ، ترك گفت ، ول کرد ،
رها کرد

اعرف - کاکل دار ، کاکلی ، تاجدار ،
شناساتر

اعرق - ریشه گرفت ، ریشه دار بود ، اصیل بود
اعرق الخمر - شراب را رقیق کرد

اعزب - دور شد ، دور بود ، فاصله داشت با

اعزب - مجرد ، غیر متأهل ، عزب

اعزل - بدون اسلحه ، بی دفاع ، بی پناه ،
بیچاره

اعسر - فقیر شد ، بینوا شد ، ورشکست شد ،
معسر شد ، درمانده شد ، در سختی بود ،
تنگدست بود

اعسر يسر - کسیکه با هر دو دست کار میکند ،
ذوالیمنین

اعسر - چپ دست ، کسیکه با دست چپ کار
میکند

اعسف - زیاد تحمیل کرد به ، کار زیاد سنگین

داد به

اعشى - شب کور ، تار چشم (مجازاً) بی -

بصیرت

کسر اعشاری - کسر اعشاری

اعشر العدد - عدد را ده تا کرد ، به ده رساند

اعشر القوم - ده تا شدند ، ده تا بودند

اعصار ج اعاصیر ، اعاصیر - طوفان ، گردباد ،
طوفان در دریا

اعضل الداء الاطباء - مریض پزشکان را
مبہوت کرد ، مریض را تشخیص ندادند

اعضل الامر - معما شد ، مبهم و بغرنج شد ،
پیچیده شد ، تعقید داشت ، بسیار مشکل گشت

اعطى - داد ، تقدیم کرد ، پیشکش کرد ،
هدیه داد ، بخشید

اعطاه كلمة - قول باو داد

اعطى مثلاً - سرمشق شد یا گذاشت

اعطب - تلف کرد ، نابود کرد ، معدوم کرد ،
خسارت وارد آورد ، ضرر رساند ، صدمه زد ،
خراب کرد ، آسیب زد ، ویران کرد ، بکلی
نابود و محو کرد

اعطش - تشنه کرد ، سبب تشنگی شد

اعظامه - چیزی که زنان بر کفل بندند تا آنرا
بزرگ جلوه دهد ، کرست سرین

اعظام الامر - چیزی را بزرگ دانست ، بزرگ
فرض کرد ، بسیار اهمیت داد به

أَعْظَمَ - بزرگ داشت ، بزرگ کرد ، عظیم داشت ، بزرگ کرد (در گفتگوی از عکس و امثال آن)

أَعْظَمَ - بزرگتر ، مهمتر ، عظیمتر

أَعْفَى - شفا داد ، بهبود داد ، محافظت کرد (از بلا) ، رفع بلا کرد از

أَعْفَى مِنَ الْأَمْرِ (ص) بخشود ، معاف کرد از

أَعْفَرُ - رنگ قهوه‌یی چون رنگ مس

أَعْقَابُ السَّجَائِرِ - ته سیکارها

أَعْقَبَ - بعد آمد ، بدنبال آمد ، پس از چیزی آمد

أَعْقَبَ الْأَمْرَ - حسن عاقبت پیدا کرد ، رو به نیکی رفت

أَعْقَبَ نَسْلًا - تولید نسل کرد ، فرزند آورد

أَعْقَبَ الرَّجُلَ - اصلاح پذیرفت ، از فساد و تباهی بیرون آمد

أَعْقَرُ - گیج کرد ، بیهوش کرد ، تخدیر کرد (مجازاً) مبهوت کرد

أَعْقَفُ - کج ، خمیده ، منحنی ، قوشی ، عقابی ، مانند نوك عقاب ، سر کج ، قلاب مانند ، قلاب وار

أَعْقَمَ - استرلیزه کرد ، عقیم کرد ، بی نتیجه کرد ، خنثی کرد ، نازا کرد

أَعْلَى - عالی کرد ، پیشرفت داد ، ترفیع و توسعه داد ، بالا برد ، بلند کرد ، برافراشت ، ترقی داد ،

برپا کرد

الْقَائِدُ الْأَعْلَى (الْجَيْش) - فرمانده عالی ، فرمانده کل (در ارتش)

مِنَ الْأَعْلَى إِلَى الْأَسْفَلِ - از بالا تا پایین ، من الباب إلى المحراب ، از صدر تا ذیل ، همه ، خاص و عام ، خرد و کلان

أَعْلَى (أَوَاقِصِي) درجۀ - منتهی الیه ، ما کزیم آخرین حد

مَذْكُورِ أَعْلَاهُ - نامبرده در بالا ، مزبور ، نامبرده (در فوق)

أَعْلَامُ (الْحُكْمِ) جِ أَعْلَامَات - ورقه حکم دادگاه

إِعْلَانٌ - نشریه ، انتشار خبر ، خبر ، اعلامیه ، بیانیه ، آگهی

إِعْلَانُ الْإِلَهِيِّ - وحی ، الهام

إِعْلَانُ حُضُورٍ إِلَى الْمَحْكَمَةِ - خواست برگز ، احضاریه

إِعْلَانُ صَغِيرٍ (يُوزَعُ بِأَيْدِي) - آگهی دستی ، آگهی که چاپ کرده بدست مردم میدهند

إِعْلَانُ مُلَصَّقٍ عَلَى الْحِيطَانِ - آگهی دیواری ، پلاکارد

شَرَكَةُ إِعْلَانَات - آژانس تبلیغاتی

لَوْحَةُ عَرْضِ الْإِعْلَانَاتِ - تابلوی آگهی

أَعْلَقَ - زانو انداخت

أَعْلَقَ - آویزان کرد ، معلق کرد

اعلم الامر وبه - خبر داد به ، اعلام داشت ،
 آگاهی داد
 اعلم الشفة - شکافته لب
 اعلن الامر وبه - آگهی کرد ، اعلان کرد ،
 آشکار کرد ، بیان داشت ، اعلام داشت ، اخطار
 کرد ، خبر داد
 اعلن الحرب - اعلان جنگ داد
 اعلن الخبر - خبر منتشر کرد
 اعلن عن - در باره چیزی اعلان کرد (مثل
 کالای فروختنی ، چیزهای گمشده و دعوت بانجمنها
 وامثال اینها)
 اعلن الحكم - حکم دادگاه را ابلاغ کرد
 اعلامه ج اعلام - تیر راهنما که در جاده ها
 نصب میکنند ، علامت ، نشانه
 اعمی - کور کرد ، گمراه کرد
 اعمی - کور ، بی بصیرت
 حركة الاعمار - نهضت آبادانی
 من اعماق القاب - از ته دل ، از صمیم قلب ،
 از دل و جان
 اعمال التجسس - عملیات جاسوسی
 اعمال التدمير - خرابکاری ، عملیات تخریبی
 اعمال التنقيب - عملیات کاوش و حفاری
 اعمال التمریض - عملیات پرستاری
 اعمال خرقاء - کارهای خلاف قانون ، اعمال
 بی رویه

اعمال الري - عملیات آبیاری
 اعمد - نگاه داشت (روی ستون) ، نگاه داری
 کرد ، شمع زد (درزیر) ، حمایت کرد ، پشتیبانی
 کرد ، کمک کرد
 اعمدة الجرائد - ستونهای روزنامه
 اعمار المكان بالسكان - آباد کرد ، پرجمعیت
 کرد
 اعش - تارچشم ، ضعیف چشم
 اعمق - گود کرد ، حفره را عمیق کرد
 اعنت - بسختی انداخت ، بتکلف انداخت ،
 پربشان کرد ، در فشار گذاشت ، بستوه آورد ،
 عاجز کرد ، اذیت کرد ، خسته کرد ، کسل و بیزار
 کرد ، عذاب داد زجر و آزار داد
 اعش - شش انگشتی
 اعنف - باعنف عمل کرد ، با زور عمل کرد ،
 با سختی رفتار کرد ، بد رفتاری کرد با ، رفتار
 عنیف داشت
 اعنی - یعنی ، معنی اش چنین است...
 اعواز - نیاز ، فقر ، بینوایی ، احتیاج
 اعواض الكتاب - نسخه بدل ها (در عبارات
 کتاب)
 اعوج - کج شد ، خم شد ، خمیدگی داشت ،
 پیچ و خم داشت
 اعوج - کج ، خمیده ، منحنی
 اعوجاج العظام - بیماری نرمی استخوان ،

استخوان نرمی

اَعْوَزَ - يك چشم

الاعور - روده کور

اَعْوَزَ - بینوا شد ، فقیر شد ، احتیاج داشت ، نیازمند بود ، لازم داشت

اَعْوَلَ - گریه وزاری کرد ، شیون کرد ، فریاد و گریه سرداد

اعيا - رنج برد ، خسته شد ، رنج داد ، خسته کرد

اعيا الداء الطبيب - پزشك درد را تشخيص نداد ، از معالجه عاجز شد

اغاثه - كمك ، يارى ، دستگیری ، فریاد رسی

اغاثه الاجئين وتشغيلهم (مثلا) - كمك به آوارگان و ایجاد کار برای آنان

اغار (ص) - حسود کرد ، بحسادت انداخت

اغار علی - حمله کرد به ، یورش آورد ، هجوم آورد

اغاظ - خشمگین کرد ، بغیظ انداخت ، بستوه آورد ، اذیت کرد ، آتشی کرد ، رنجاند ، بی حوصله کرد ، از جا در برد

الاغاني الشعبية - ترانه های توده مردم ، سرود

های توده (مردم) ، ترانه های ملی

اغبته الحمى وعليه - تب يك روز در میان بسراغ او آمد ، يك روز در میان تب کرد ،

نوبه کرد

اَغْبَرُ - خاکی (رنگ)

اَغْبَرُ - خاك آلود کرد ، گرد آلود کرد

اَغْبَشُ - تاريك ، تيره ، مات ، حاجب ماوراء ،

پشت پوش ، غير شفاف (مجازاً) مبهم ، كُند ، ناپیدا

اَغْبَشُ - تاريك شد ، تيره شد

زجاج اغبش - شیشه مات ، شیشه یی که حاجب ماوراء است

اَغْتَابَ - غیبت کرد ، پشت سر کسی بدگفت

اَغْطَاظَ - خشمگین شد ، غضبناك شد ، آتشی شد ،

رنجید ، بی حوصله شد ، از جا در رفت

اَغْتَالَ - غافلگیر کرد ، حمله ناگهانی کرد ،

بیخبر حمله کرد یا وارد شد

اَغْتَالَ - با مکر و خدعه بقتل رساند ، ترور کرد

اَغْتَالَ - کلاه برداری کرد ، گول زد ، با فریب

دزدید

اَغْتَبَّاطَ - سرور ، خوشوقتی ، شادمانی ، خوشحالی ،

شادی

مِنْ دَوَاعِي السُّرُورِ وَالْإِغْتِبَاطِ أَنْ ...

موجب کمال مسرت و خوشوقتی است که ...

اَغْتَبَّطَ - خوشوقت شد ، شادی کرد ، خوشحال شد ،

خوشحالی کرد

اَغْتَذَى - غذا خورد ، تغذیه کرد ، خستوراك

خورد

اَغْتَمَرُ - فریب خورد ، گول خورد

بی سیرت کرد

اغْتَعَالَى - پوشیده شد ، مستور گشت

اغْتَفَرَ لَهُ الذَّنْبَ - گناهش را آمرزید ، عفو

کرد ، بخشید

اغْتَفَلَهُ - از غفلت و بیخبری کسی استفاده کرد ،

او را غافل دانست

اغْتَلَمَ - شهوت ران شد ، شهوانی شد

اغْتَمَ - غصه خورد ، مغموم شد ، محزون شد ،

پریشان و آشفته شد

اغْتَمَسَ فِي - فرو رفت ، غوطه خورد (در آب

مثلا) ، زیر (آب) رفت

اغْتَمَضَ طَرَفَهُ - خواب رفت ، چشمش بر هم

گذاشته شد

اغْتَنَمَ الْفُرْصَةَ - فرصت را غنیمت شمرد ، از

فرصت استفاده کرد ، موقع را مغتنم شمرد ،

اغْتِيَالَ - مکر ، خدیعت ، فریب ، حيله ، تزویر ،

ترور کردن ، کشتن (بانیرنگ)

اغْتِيَالَ الْأَمْوَالَ - ربودن مال ، بزور گرفتن

اغْدَقَ عَلَيْهِ الْمَالَ - مال فراوان باو داد ، در

مال و ثروت غرق کرد

اغْدَقَ الْمَطَرَ - باران سخت بارید ، زیاد بارید

اغْدَا الْجُرْحَ - زخم چرك کرد ، چرك پس داد ،

چرك ترشح کرد

الْإِغْذِيَةِ الْمَحْفُوظَةِ - غذاهای کنسرو شده

أَغْرَ - ناگهان وارد شد بر ، بیخبر آمد ، غافلگیر

اغْتَرَبَ بِنَفْسِهِ - خود بین شد ، بخود مغرور شد ،

عجب پیدا کرد

اغْتِرَابٌ - دوری از وطن ، مهاجرت از وطن ،

جلای وطن

بَدَلَ اغْتِرَابٍ (ص) - خرج سفر ، هزینه سفر ،

فوق العاده که برای مسافرت میدهند

الْإِغْتِرَارُ بِالذَّاتِ - خود بینی

اغْتَرَبَ - از وطن مهاجرت کرد ، سوی غربت

رفت ، جلای وطن کرد

اغْتَرَفَ - باملاقه کشید ، چمچه خالی کرد یا

برداشت ، چیزی را باملاقه برداشت

اغْتَرَقَ النَّفْسَ - دم زد ، دم فرو برد ، تنفس

کرد ، نفس کشید

اغْتَزَلَ الْقُطْنَ أَوِ الصُّوفَ - پنبه یا پشم را

ریسید

اغْتَسَلَ - آب تنی کرد ، شستشو کرد ، حمام

گرفت ، به حمام رفت

اغْتَشَّ - گول خورد ، فریب خورد ، گمان

فریب برد بکسی ، فریبکار شمرد

اغْتَصَّ الْمَكَانَ بِرَهِمٍ - از جمعیت پر شد ، زیاد

از دحام شد (در) ، جمعیت انبوه شد (در) ، جا

تنگ شد از جمعیت

اغْتَصَبَ - بزور گرفت ، غصب کرد

اغْتَصَبَ الْمَرَاةَ - با زنی بزور زنا کرد ،

هتك ناموس کرد ، تجاوز بعصمت (زنی) نمود ،

کرد ، ناگهان حمله کرد ، شبیخون زد

اَغْرَ - زیبا ، ظریف ، خوش اندام ، نیکو کردار ، نیک رفتار

اَغْرَى - تحریک کرد ، تهییج کرد ، برانگیخت ، اغوا کرد ، تطمیع کرد ، جلب کرد ، فریفت ، بدام انداخت ، ترغیب کرد

اَغْرَى الْعِدَاوَةَ بَيْنَهُمْ - آتش دشمنی زادامن زد

اَغْرَى بَشْرَ - کسی را بر کار بد تشویق کرد

الْاَغْرَاضُ السِّلْمِيَّةُ - هدفهای مسالمت آمیز

اَغْرَبَ فِي الْبِلَادِ - بفریب رفت ، سفر دور کرد

اَغْرَبَ - کار عجیب و غریب کرد ، سخن عجیب و غریب گفت

اَغْرَبَ - مبالغه کرد ، بحد افراط رساند

اَغْرَبَ فِي الضَّحْكِ - زیر خنده زد

اَغْرَدَ الطَّائِرُ - پرنده چهچه زد ، خواند ، آواز خواند

اَغْرَدَهُ الطَّائِرُ - با آواز خود کسی را بطرب آورد (در گفتگوی از پرانده)

اَغْرَزَ الشَّوْكََةَ فِي - تیغ را فرو کرد در

اَغْرَضَ الْغَرَضَ - بهدف زد ، اصابت کرد ، (مجازاً) بهدف و آرزوی خود رسید ، بمقصد نائل شد

اَغْرَقَ - فرو کرد (در آب) ، ته برد ، غرق کرد

اَغْرَقَ (ص) - خیس کرد

اَغْرَقَ - مبالغه کرد ، اغراق کرد

اَغْرَقَ الْحَيَّ - خفه کرد (در آب) ، موجود زنده ای را در آب غرق کرد

اَغْرَقَ السُّوقَ بِالْبِضَائِعِ (ص) - کالای ارزان

در بازار خالی کرد ، کالایی را در بازار با بهای کمتر آب کرد ، بازار را غرق در اجناس ارزان کرد

اَغْرَقَ الْمَكَانَ (ص) - درزیر سیل پوشانید ، سیل بجایی روان کرد ، درزیر سیل قرارداد

اَغْرَمَ - جریمه کرد ، جریمه بگردن کسی گذاشت ، او را به پرداخت جریمه یا تاوان تکلیف کرد

اَغْرَمَ بِهِ - عشق و علاقه مفرط داشت به ، حریص بود بر

اَغْرَوْرَقَتِ الْعَيْنُ بِالْدمْعِ - اشک در چشم حلقه زد ، چشم مالا مال اشک شد

اَغْرَى - کور کورانه دل بست به ، اغوا شد ، اغراء بجهل شد

اَغْرَيْقَى - یونانی ، یونانی کهن ، مربوط ب یونان باستان

اَغْرَ الشَّجَرُ - خاریا تیغ زیاد بر آورد (درخت)

اَغْطَسَ (غ) - ماه اوت مطابق با « آب » هشتمین ماه شمسی سربانی

اَغْطَسَ (غ) - اگوست سزار : اولین قیصر روم که در عهد او حضرت مسیح بدنیا آمد

اَغْشَى اللَّيْلُ - (هوا) تاریک شد ، شب فرارسید
 اَغْشَى عَلَى بَصْرِهِ - فریب داد ، اغفال کرد ،
 چشمش را بست ، چشمش را پوشاند
 اَغَصَّ - گلوگیر کرد ، خفه کرد ، مسدود کرد ،
 غذا یا آب گلوی او را گرفت
 اَغْصَنَ الشَّجَرُ - درخت شاخه برآورد
 اَغْضَى - اعتنا نکرد ، توجه نکرد ، التفات نکرد ،
 نادیده گرفت
 اَغْضَى عَنِ الْأَمْرِ - چشم پوشید ، صرف نظر کرد
 از ، بخشید
 اَغْضَى عَيْنَهُ - چشم برهم گذاشت ، چشمش را
 هم گذاشت
 اَغْضَاءٌ - عفو ، بخشایش ، چشم پوشی ، عدم
 اعتنا ، نادیده گرفتن
 اَغْضَابٌ - خشمگین کردن ، بغض انداختن ،
 رنجاندن ، اوقات کسی را تلخ کردن
 اَغْضَبَهُ - خشمگین کرد ، اَغْضَبَكَ ساخت ، رنجاند ،
 تحریک کرد
 اَغْطَى فِي الْمَاءِ - در آب فروبرد ، غسل آرماسی
 داد (برای تعمید مثلا) ، زیر آب کرد ، غوطه
 داد
 اَغْفَى - چرت زد ، بچرت گذراند ، خواب
 سبک رفت
 اَغْفَالَ - فروگذاری ، غفلت ، بیخبری ، عدم
 اعتنا

اَغْفَالَ الْأَوَامِرَ - عدم رعایت دستور ، انجام
 ندادن دستور ، بی اعتنائی بدستورات
 اَغْفَلَ - ول کرد ، رها کرد ، فرو گذاشت ، غفلت
 کرد ، جا گذارد ، غفلت ورزید از ، نادیده
 گذشت از ، اهمیت نداد ، مورد بی اعتنائی و غفلت
 قرار داد
 اَغْفَلَهُ - او را غافل پنداشت ، غافل نامید ، اغفال
 کرد
 اَغْلَى - جوشاند ، جوش آورد ، آب پز کرد
 اَغْلَى - گران بهاتر ، گرانتر
 اَغْلَى السَّعَرِ - گران کرد ، قیمت را بالا برد ،
 نرخ را افزایش داد
 اَغْلَقَ - بستن ، ورشکستگی
 اَغْلَقَ الرِّهْنِ - حق فک رهنی را از کسی سلب
 کردن
 اَغْلَبَ - بیشتر ، بیشتری
 اَغْلَبِيَّةٌ سَاحِقَةٌ - اکثریت عظیم یا انبوه
 اَغْلَتِ الْأَرْضَ (ص) - زمین حاصل داد ، غله
 داد
 اَغْلَظَ لَهُ الْقَوْلُ أَوْ فِي الْقَوْلِ - باخشونت سخن
 گفت
 اَغْلَفَ - ختنه نکرده
 اَغْلَقَ الْبَابَ - در را بست ، قفل کرد
 اَغْلَقَ عَلَيْهِ الْأَمْرَ - کار بر او مشکل یا مبهم شد
 اَغْلَقَ الرِّهْنِ - حق فک رهن را سلب کرد

اغلوطة - مسأله مبهمی که آدمی را دچار غلط
واشتباه میکند ، مغلطه

اغم - اندوهگین ساخت ، محزون کرد ، مغموم
کرد ، پریشان و آشفته کرد

اغماء ، غش ، ضعف ، بیهوشی

اغمت السماء - آسمان تیره شد ، هوا ابری
شد

اغمد - درغلاف کرد ، غلاف کرد

اغمد السيف او الخنجر (مثلا) - شمشیر یا

خنجر را فرو کرد ، فرو برد در

اغمض علی کذا - تحمل کرد ، درخورد کرد ،
زیر سبیل در کرد (در محاوره عوام)

اغمض عن - چشم پوشی کرد از ، نادیده گرفت ،
صرف نظر کرد

اغمض عینیه - چشمانش را هم گذاشت ،

بست
اغمی علیه - غش کرد ، ضعف کرد ، از هوش
رفت ، بیهوش شد

الاغن - جائیکه درخت و گیاه بسیار دارد

اغن الروض - سرسبز کرد ، با طراوت کرد

اغن الشجر - درخت بزرگ شد ، قوام گرفت ،
محکم شد

اغن الوادی - دره پر درخت شد ، ددخت بسیار
پیدا کرد

اغنی - ثروتمند کرد ، غنی ساخت ، مالدار

کرد

اغنی - بس بود ، کفایت کرد ، کافی بود

اغنی عن کذا - بی نیاز کرد از ، جانشین شد ،
بدل یا عوض چیزی را گرفت

اغنم - بخشید ، اختصاص داد ، اعطا کرد ،
غنیمت داد

اغنیة ، اغنیة ج اغانی - ترانه ، آواز ،
سرود

اغوی - گمراه کرد ، اغوا کرد ، فریفت ، فریب
داد ، بد راه کرد

اغواء - گمراهی ، فریب ، اغوا

اغویة - مهلکه ، هلاکت گاه ، دام ، تله ، گودال
سرپوشیده

اغیا الغایة - حد معین نکرد برای ، میزان
و اندازه مشخص کرد ، علامت و نشان برای چیزی
قرار داد

اغیثونی ! کمك ! کمك ! کمك کنید ! (هنگام
خطر گفته میشود)

اغیمت السماء - هوا ابری شد ، آسمان از ابر
پوشیده و تاریک شد

اف - تف ! اف ! آه ، وای (کلمه بی است که
هنگام دلتنگی و گله گفته میشود)

اف لك ! - اف بر تو ! تفو بر تو ! وای بر تو

اف الاذن - چرك گوش ، ماده ای که از گوش ترشح

میشود

آفات (ص) - گذر داد ، عبور داد ، گم کرد ،
از دست داد

آفاد - سود و فایده داد ، احسان کرد ، کمک
کرد ، دلالت کرد بر ، اشاره داشت به ، معنی
داد ، فهمانید ، حاکی بود از ، معنی بخشید ،
خبر داد ، آگاهی داد

إفادَة (ص) - نامه ، پیام ، نامه محبت آمیز ،
لطف ، توجه ، التفات

إفادَة - سود ، فایده ، نفع

إفادَة المتهِم - اظهارات متهم

أفار - جوشاند ، بجوش آورد ، بفوران انداخت

أفاضَ في الحديث - زیاد صحبت کرد ، بتفصیل
سخن گفت ، مفصلاً بحث کرد

أفاضَ بكلمة - اظهار داشت ، بیان کرد

أفاضَ الأبناء - لبریز کرد ، مالا مال ساخت

أفاضَ الماء - آب پاشید ، آب ریخت

أفاضَ الدمع - اشک ریخت

أفاقَ من الغم - بهوش آمد

أفاقَ من مرض - بهبود یافت

أفاقَ من نوم - بیدار شد ، (مجازاً) با خبر
و آگاه شد

أفاقَ - آدم سیار ، آواره ، فاقد مسیر معین

أفاك - دروغگو

أفانين الكلام - انواع سخن ، فنون گفتار

آفة - مرض ، ناخوشی ، رنج ، درد

آفة - آفت ، بلا ، ضربت مهلك یا کشنده

آفة - مایه هلاکت ، مایه فساد ، مایه آزار
و اذیت

آفة زراعية - بادزدگی ، زنگ گیاهی ، آفت
محصول ، شته ، شپشه ،

أفتی فی المسألة - فتوی داد

أفتات علیه الباطل - تهمت (باو) زد ، دروغ

(برای او) در آورد ، اورا بدون خطا متهم
کرد

أفتاح - گشایش ، آغاز ، مقدمه (در موسیقی)

پیش درآمد ، (در شعر) مطلع

أفتاح رسمي باحتفال - افتتاح رسمی ،

گشودن یا گشایش رسمی

أفتاحی - مقدماتی ، ابتدائی ، اولی

أفتاحیة او مقالة أفتاحیة - سرمقاله

أفتتح - آغاز کرد ، شروع کرد ، باز کرد ،

تأسیس کرد ، دایر کرد ، ایجاد کرد ، برقرار
کرد ، برپا کرد

أفتتح البلاد - کشور گشود ، فتح کرد

أفتتح المكان (باحتفال) - رسماً افتتاح

کرد ، رسماً گشود

أفتتح الموضوع - برای نخستین بار (مطلبی)

(را) انتشار داد

أفتتن - در فتنه انداخت ، گهراء کرد ، باشتباه

انداخت

اَفْتَنَ بِهِ ، اَفْتَنَ بَ - دیوانه (چیزی) شد ،
شیفته و مفتون شد

اَفْتَخَرَ - مباحات کرد به ، افتخار کرد ، فخر
کرد ، بالید

اَفْتَدَى - بوسیله پول از اسارت نجات داد ،
باز خرید ، فدیسه داد و او را از اسارت بیرون
آورد

اَفْتَرَّ - ضعیف کرد ، سست کرد ، باعث فتور و سستی
شد ، تضعیف کرد

اَفْتَرَّ - تسکین داد ، تخفیف داد ، فرو نشاند ،
سبک کرد ، ملایم و معتدل کرد

اَفْتَرَّ الْمَاءَ - ولرم کرد ، نیم گرم کرد ، ملول
کرد

اَفْتَرَّ - لبخند زد ، تبسم کرد

اَفْتَرَّ عَنْ - سست شد ، باز ایستاد از ، تخفیف
یافت از

اَفْتَرَّ الْبَرْقَ - درخشید ، تابید ، متلألئ شد

اَفْتَرَّ ثَغْرَهُ - قیافه اش از هم باز شد ، گل از گلش
شکفت ، خندان شد

اَفْتَرَى عَلَيْهِ الْكِبَ - دروغ (بر او) بست ،
بهتان زد ، تهمت و افترا زد

اَفْتَرَسَ - شکار کرد ، درید و خورد ، گشت

اَفْتَرَشَ - گسترده ، پهن کرد

اَفْتَرَصَ الْفُرْصَةَ - از فرصت استفاده کرد ، فرصت

را غنیمت شمرد

اَفْتَرَضَ - واجب کرد ، دستور داد ، سفارش کرد
(درباره ی)

اَفْتَرَضَ الْاَحْكَامَ - قانون یا حکم وضع کرد

اَفْتَرَقَ عَنْهُ - جدا شد از ، مجزا شد ، دور شد ،
جدائی حاصل کرد

اَفْتَرَقُوا - پراکنده شدند ، از هم پاشیدند ،
متفرق شدند

اَفْتَضَحَ - رسوا یا افتضاح شد

اَفْتَضَحَ الْأَمْرَ - فاش شد ، آشکار شد ، معلوم
شد

اَفْتَعَلَ - جعل کرد ، ساخت ، از خود درآورد ،
جعل (اسناد) کرد

اَفْتَقَدَ - ملاقات کرد ، بازدید کرد ، سر زد ،
دیدن کرد ، سر کشی کرد ، مورد تفقد قرار داد

اَفْتَقَدَ - جستجو کرد ، دنبال چیزی گشت ، در
جستجوی چیزی بود

اَفْتَقَرَّ - بینوا شد ، تنگدست و فقیر شد ، نیازمند
و محتاج شد

اَفْتَقَرَّ إِلَى كَذَا - احتیاج پیدا کرد به چیزی ،
احتیاج مبرم داشت به ، نیازمند شد به

اَفْتَكَاكَ الرَّهْنَ - فک رهن ، از گرو درآوردن

اَفْتَكَّرَ (ص) - بخاطر آورد ، بیاد آورد ، بخاطرش
آمد

اَفْتَكَّرَ فِي الْأَمْرِ - مورد ملاحظه قرار داد ، (در

خصوص امری) فکر کرد

اَفْتَنَ - مفتون و شیفته کرد ، مجذوب کرد ،

دلربایی کرد ، فریفت ، گمراه و اغوا کرد

اَفَجَّ فِي الْمَشْيِ - شلنگ برداشت ، بایک شلنگ

گذشت از

اَفْجَرَ - مرتکب معصیت شد ، معصیت کرد ، زنا

کرد

اَفْجَاءَ - سبزی پختنی

اَفْحَشَ فِي الْكَلَامِ - ناسزا گفت ، وقاحت کرد ،

دشنام داد

اَفْحَمَ - با دلیل ساکت کرد ، با دلیل قانع

کرد

اَفْحِمَ - ساکت شد ، سکوت اختیار کرد

اَفْحِمَ بِالْبُكَاءِ - در اثر گریه صدایا گلویش گرفت ،

صورتش باد کرد

الْاَفْرَاحُ وَالْمَاتِمُ - عروسی و عزا

اَفْرَازُ - تراوش ، ترشح (آنچه بدن از خود بیرون

میدهد مانند عرق و امثال آن)

اَفْرَازُ الْغُدَدِ - ترشح غدد

اَفْرَازُ الْخُرَاجَاتِ - پس دادن چرک ، ترشح

چرک

اَفْرَازُ اللَّبَنِ - (عمل) شیردادن ، ارضاع ، ترشح

شیر

اَفْرَاطُ - زیاده روی ، عدم اعتدال ، افراط

اَفْرَاغُ - تخلیه ، تهی سازی

اَفْرَأَوُلْدُ - بچه دندان انداخت

اَفَّرَ - فرار داد ، گریزاند

اَفْرَى - قطع کرد ، شکافت ، شکست ، دو نیم

کرد ، خرد کرد ، ترکانه

اَفْرَجَ عَنِ الْمَكَانِ - ترك کرد ، بیرون رفت ،

ول کرد

اَفْرَجَ عَنْهُ - آزاد ساخت ، رها کرد (از زندان

و غیره)

اَفْرَجَ عَنْهُ - آزاد شد ، رها شد (از زندان

مثلاً)

اَفْرَخَ الْبَيْضُ - از تخم بیرون آمد ، جوجه بیرون

داد (در گفتگوی از تخم مرغ مثلاً)

اَفْرَخَ الطَّائِرُ - جوجه درآورد (پرنده) ، دارای

جوجه شد

اَفْرَخَ النَّبَاتُ - جوانه زد ، سبز شد ، نشو و نما

کرد ، غنچه کرد (در گفتگوی از درختان

و نباتات)

اَفْرَدَ - جدا کرد ، مجزا کرد ، از هم سوا کرد ،

کنار گذاشت

اَفْرَزَ - جدا کرد ، مجزا کرد ، از هم سوا کرد ،

کنار گذاشت ، الک کرد ، بیخت ، برگزید ،

انتخاب کرد ، جور کرد ، سوا کرد ، دسته کرد ،

طبقه بندی کرد ، فرق گذاشت ، تمیز داد ، از هم

ممتاز و جدا ساخت

اَفْرَزَمَادَةَ (کالخرائج) - ماده ای را از بدن

دفع کرد ، به ترشح انداخت ، بیرون داد ،
مترشح ساخت -

افْرَزَالْعَرَقِ وَغَيْرِهِ - عرق و مانند آنرا مترشح
ساخت ، بیرون داد ،

افْرِزَتِ الْغَدَةِ - غده ترشح کرد

افْرَطَ - افراط کرد ، زیاده روی کرد ، از حد
تجاوز کرد ، گزافه گفت

افْرَغَ - خالی کرد ، تهی کرد ، تخلیه کرد

افْرَغَ الشَّحْنَةَ - بار خالی کرد (از کشتی و امثال
آن)

افْرَغَ فِي قَالِبٍ - در قالب ریخت ، قالب گیری
کرد ، چیزهای ریخته بی درست کرد

افْرَغَ الْمَاءَ - آب پاشید ، آب ریخت

افْرَنْج (غ) - اروپائیان ، فرنگیان

بِلَادُ الْافْرَنْج - اروپا ، فرنگ

افْرَنْجِي (غ) - اروپایی ، فرنگی ، مربوط به
اروپا یا فرنگ

افْرُودِيَت (غ) - الهه عشق و زیبایی یونان
باستان

افْرِيز - کتیبه سردر ، حاشیه آرایشی ، گچ -
بری در زیر سقف ، پیش آمدگی لب بام

افْرِيقَا ، افْرِيقَةُ - افریقا ، قاره افریقا

افْرِيقِي - افریقایی ، مربوط با افریقا

افْرِيقِيَا ، افْرِيقِيَّة - آفریقا ، قاره آفریقا

افز - ترساند و بیرون کرد ، ناراحت کرد

افْزَعَ - ترساند ، تخویف کرد ، بفرع انداخت

افْسَدَ - فاسد کرد ، خراب کرد ، تباه کرد ،

ویران کرد ، از بین برد ، نومید کرد ، بی اثر

یا خنثی کرد ، شکست داد ، پایمالی کرد ،

محروم کرد ، برهم زد ، باطل کرد ، از پیشرفت

باز داشت ، بی نتیجه یا عقیم گذاشت

افْسَدَ تَأْثِيرَهُ اَوْ قُوَّتَهُ - تاثیر یا قدرت او را از بین

برد ، خنثی کرد ، بی تأثیر کرد

افْسَدَ الْاَدَابَ - بد اخلاق کرد ، روحیه (او) را از

میان برد ، حسن شهامت و انضباط را گرفت ،

اخلاق او را فاسد کرد

افْسَدَ بَيْنَهُمْ - دو بهمنی کرد ، اختلاف انداخت ،

نفاق انداخت ، افساد کرد

افْسَدَ عَلَيَّ - ناراضی کرد (نسبت به) ، دلسرد

کرد (از) ، قلب (او را) نسبت بدیگری بی محبت

کرد ، ذهن کسی را مشوب کرد (نسبت به) ،

بیزار کرد از

افْسَنْتَنِي (غ) - عرق افسنتین ، درمنه رومی ،

خارا گوش

افْشَى - فاش کرد ، منتشر کرد ، پهن کرد ،

شیوع داد

افْشَى السِّرَ - راز (کسی) را فاش ساخت

افْصَحَ - مقصود خود را خوب بیان کرد ،

اظهار کرد ، آشکار کرد ، با فصاحت سخن گفت ،

توضیح داد

هر چیز را گویند

أَفَقَّ - در اطراف جهان گردش کرد ، راه

پیمود ، راه رفت ، پیاده عبور کرد ، بی مقصد به

گردش ادامه داد

ذوالافق الضیق - کوتاه فکر

افقده الشیء - محروم کرداز ، موجب از دست

دادن (چیزی) شد ، چیزی را از کسی ربود

أَفْقَرَ - فقیر کرد ، تهی دست کرد ، تنگدست

نمود

أَفْقَمَ - کسی که آرواره او پیش آمدگی دارد

أَفْقَهَ - تعلیم داد ، آموخت ، یاد داد ، خبر

و آگاهی داد

أَفَكَّ - دروغ ، بهتان

أَفَكَّ - دروغ گفت ، دروغ بست

أَفَلَّ - غروب کننده

أفل النجم - ستاره غروب کرد

أَفْلَاتٌ - گریختن ، فرار کردن ، خلاصی

یافتن

أَفْلَاحٌ - منابع زیر زمینی ، معادن استخراج

نشده

أفلاس بالتقصیر - اعسار

أفلاس بالتدلیس - ورشکستگی

أَفْلَاطُون (غ) - افلاطون : یکی از فلاسفه

یونان

حب افلاطونی - عشق پاک ، عشق افلاطونی

أَفْصَحَ النَّصَارَى - مسیحیان مراسم عید فصح

(عید قیامت مسیح) را بجا آوردند یا عید فصح را

جشن گرفتند

أَفْصَحَ الْيَهُودَ - یهودیان عید فصح یا عید فطرا

جشن گرفتند

أَفْصَحَ الْأَمْرَ - آشکار شد ، ظاهر گشت ، معلوم

شد

أَفْصَحَ عَنْ مَرَادِهِ - بی پرده سخن گفت ، از

مقصود خود پرده برداشت

أَفْضَى إِلَى - منجر شد (به) ، منتهی شد به ،

کشیده شد به

أَفْضَى بَسْرِهِ - راز او را فاش کرد

أَفْضَلَ - التفات کرد ، لطف داشت ، احسان کرد ،

مساعدت و همراهی کرد ، ممنون کرد

أَفْطَرَ - صبحانه خورد ، ناشتایی کرد

أَفْطَرَ الصَّائِمَ - افطار کرد ، روزه را شکست

أَفْطَسَ الْأَنْفَ - کسیکه دارای بینی پهن و کوتاه

است

أَفْعَمَ - لبریز کرد ، مالا مال کرد ، زیاد پر کرد

أَفْعَوَان - افعی ، مار بزرگ

أَفْعَوَانُ خِيَالِي - اردهای بالدار

أَفْعَوَانِي - مارپیچ ، مار مانند ، چون مار چنبر

زده ، خط یا جاده مارپیچ

أَفَفَ - دلتنگی ، غرغر ، لندلند ، ناله ، گله

أُفُقٌ ، أُفُقٌ ج آفاق - افق (مجازاً) دور نمای

الافلام السينمائية - فیلمهای سینما

أَقْلَتَ - آزاد کرد ، رها کرد ، آزاد گذاشت ، آزاد شد ، رها شد

أَقْلَتَ - فرار کرد ، گریخت ، خلاصی یافت

أَفْلَحَ الْأَسْنَانُ - میان دندان گشاده ، کسیکه دندانهایش باهم فاصله دارد

أَفْلَحَ - رستگار شد ، کامیاب و موفق شد ، توفیق یافت

أَفْلَسَ التَّاجِرُ - ورشکست شد

أَفْلَمْ أَقُلْ لَكَ ؟ - مگر بگو نگفتم ؟ ، بگو نگفتم ؟

أَفْلَمْ يَكُنْ - مگر نبود ؟ ، نبود ؟

أَفْنَى - معدوم کرد ، فانی ساخت ، نابود و خراب کرد ، از ریشه بر انداخت ، قلع و قمع کرد ، تلف کرد ، تمام کرد ، مصرف کرد ، خرد خرد تحلیل برد

أَفْنَدَ - تکذیب کرد ، رد کرد ، تصویب نکرد ، تخطئه کرد ، نسبت خطا داد (به) ، مجاب کرد ، ابطال کرد

أَفْنَدَى (غ) - آقا

أَفْوَاجًا - دسته دسته

أَفْوَاحُ جِ أَفْوَاحٍ - ادویه خوشبو ، ادویه معطر ، (برای غذا)

أَفْوَدَ (غ) - یکی از جامه های رسمی ملایان یهود ، (بقول یهود) قباچه

أَفْوَكَاتُو (غ) - نوعی درخت گرمسیری

أَفْوَكَاتُو (ص) - وکیل دادگستری ، وکیل مدافع
أَفْوَل - غروب ، هبوط ، افت

أَفْهَمَ - فهماند

أَفْيُونُ (غ) - تریاک ، افیون

صِبْغَةُ الْأَفْيُونِ - تعفین افیون ، لدانم ، تنبور تریاک

آق - نحوست آورد ، شوم بود برای

أَقَاتَ - اَخْرَاكَ داد ، غذا داد ، طعام داد ، خرجی یا نفقه داد

أَقَاصِي الْأَرْضِ أَوْ أَقَاصِي حُدُودِ كَذَا - دور ترین حدود زمین ، آخرین حدود هر چیزی

أَقَاقِيَا ، أَقَاصِيَا (غ) - اقا قیا ، صمغ (عربی) ، گل ابریشم ، گل قند

أَقَالَ الْبَيْعَ - معامله را فسخ کرد

أَقَالَ الْعَشْرَةَ أَوْ مِنْ عَشْرَةٍ - کسی را پس از افتادن و سقوط بلند کرد ، (مجازاً) از خطا و لغزش کسی چشم پوشید ، خطایی را نادیده گرفت

أَقَالَ مِنَ الْمَنْصِبِ - (از پست یا مقام) بر کنار کرد ، از خدمت منفصل کرد ، معزول کرد ، از مقام انداخت ، اخراج کرد (در گفتگوی از کارمند)

أَقَامَ - بلند کرد ، بر پا داشت ، بر پا کرد ، تأسیس کرد ، نصب کرد ، سوار کرد (در گفتگوی از ماشین ، کارخانه و امثال اینها) راست نگه داشت

اَقَامَ ، منصوب کرد ، گماشت ، معین کرد ، تعیین کرد ، مقرر داشت

اَقَامَ - بهیجان آورد ، برانگیخت ، تحریک کرد ، تهییج کرد

اَقَامَ - اقامت کرد ، مقیم شد ، سکونت کرد ، ساکن بود

اَقَامَ لَهُ وَزَنًا - بحساب آورد ، روی چیزی حساب کرد ، مورد ملاحظه قرارداد ، معتبر دانست

اَقَامَ عَلَيَّ كَدًا - ثابت بود بر ، باقی بود بر

اَقَامَ الدُّنْيَا وَقَعْدَهَا - هایهو کرد ، جنجال برآه انداخت

اَقَامَ الْحَقُّ - حقیقت را ثابت کرد ، برقرار کرد ، استوار و پابرجا کرد

اَقَامَ الدَّلِيلَ ، استدلال کرد بر ، اقامه دلیل کرد ، بادلل ثابت کرد

اَقَامَ الدَّعْوَى عَلَيَّ - دادخواست یا عرضحال داد ، اقامه دعوی علیه کسی کرد (در دادگستری)

اَقَامَ الْحُجَّةَ - رسماً اعتراض کرد ، بادلل اعتراض کرد بر

اِقَامَةُ الْحَفَلَاتِ - برپا کردن مجالس جشن

اِقَامَةُ الصَّلَاتِ مَعَ ... - برقرار ساختن روابط با ...

اِقَامَةُ مَوْقِعَةٍ - اقامت موقتی ، توقف کم

اِقْبَالَ - آمدن ، نزدیک شدن ، فرا رسیدن ، سعادت یار فاه یا رواج داشتن

عَلَيْهِ اِقْبَالَ - چیز رواج ، رائج ، مرغوب ، دارای خریدار زیاد

اِقْبَالًا وَاذْبَارًا - رفت و برگشت

اِقْبِلِ الْوَقْتَ - وقت فرا رسید ، نزدیک شد

اِقْبِلِ إِلَيْهِ - آمد (بسوی) ، روی آورد به

اِقْبِلِ عَلَى الْأَمْرِ - دست در کاری زد ، بکاری روی آورد ، مبادرت کرد به

اِقْبِلِ الْمَحْصُولَ - حاصل فراوان شد ، محصول زیاد شد

اِقْبَلَتِ الْأَرْضُ - محصول زیاد یا فراوان داد

اِقْبَلَتِ عَلَيْهِ الدُّنْيَا - نیکبخت شد ، سعادتمند شد ، دنیا باو رو آورد ، زندگی بر او مساعد گشت

اَقَّةٌ حِجْ اَقَق - $\frac{1}{4}$ رطل سوری یا $\frac{3}{4}$ رطل مصری

اِقْتَاتَ بِالشَّيْءِ - خورد ، تناول کرد

اِقْتَاتَ الشَّيْءَ - چیزی را خوراك خود قرارداد ، قوت قرارداد

اِقْتَادَ - رهبری شد ، راهنمایی شد ، رهبری کرد ، راهنمایی کرد

اِقْتَسَسَ - اندازه گرفت ، سنجید ، قیاس کرد

اِقْتَسَسَ بِأَبِيهِ - پیدرش تأسی کرد ، از پدرش پیروی کرد

اِقْتَبَّ يَدَهُ - دستش را برید ، جدا کرد ، قطع کرد

اِقْتَبَّاسَ - نقل قول ، ذکر ، استشهاد ، سخن نقل

شده ، عبارت

عَلَامَةُ الْاِقْتِبَاسِ - نشان نقل قول که بدین

شکل است

اِقْتِبَسَ عِبَارَةً - عبارتی را از کسی یا جایی نقل

کرد ، نقل قول کرد

اِقْتَبَسَ الْعِلْمَ - تحصیل علم کرد ، دانش فرا

گرفت

اِقْتَبَسَ الْحُمَى - تب کرد (از) ، دچار تب شد

اِقْتَبَسَ مِنْهُ النَّارَ - آتش بدست آورد از ، آتش

فراهم کرد

اِقْتَبَلَ - رو به نیکی رفت ، طرح نو در انداخت

اِقْتَت - از ریشه کند ، نابود کرد ، قلع و قمع

کرد ، واژگون و سرنگون کرد

اِقْتَحَفَ مَا فِي الْاِنَاءِ - يك مرتبه سر کشید ، ته

ظرف را بالا کشید

اِقْتَحَمَ الْمَكَانَ - بزور وارد شد (درجایی) ، در

را شکست و وارد شد

اِقْتَحَمَ الْأَمْرَ وَالشَّيْءَ - (خود را) با شدت و سختی

در کاری انداخت

اِقْتَدَّ - چیزی را باریك باریك برید ، ریز ریز

کرد ، پاره پاره کرد ، از ریشه کند ، از بیخ در

آورد ، از پایه قطع کرد

اِقْتَدَأَ - تقلید ، پیروی ، تأسی ، اقتدا ، سر -

مشق قرار دادن

اِقْتَدَى بِهِ - پیروی کرد از ، تأسی جست به ،

کسی را سرمشق قرار داد ، اقتدا کرد به ، تقلید

کرد از

اِقْتَدَارٌ - نیرو ، قدرت ، لیاقت و کفایت ، ثروت ،

مکنت

بِاِقْتَدَارٍ - از روی قدرت ، با توانایی ، از روی

لیاقت

اِقْتَدَحَ الْقَرِيحَةَ - درباره چیزی فکر کرد

اِقْتَدَحَ النَّارَ بِالزُّنْدِ - آتش افروخت (بوسیله سنگ

چخماق) ، سنگ چخماق زد

اِقْتَدَحَ شَرًّا - جرقه داد ، جرقه بیرون داد

اِقْتَدَرَ عَلَيَّ - قدرت داشت بر ، توانایی داشت

بر

اِقْتَمَرَ - تنگدست شد ، فقیر شد ، درویش گشت

اِقْتَمَرَ عَلَيَّ عِيَالَهُ - برخا نوازه خود سخت گرفت ،

امساک کرد ، خست نمود

اِقْتَرَى الضَّيْفَ - مهمانی کرد ، پذیرایی کرد از ،

مهمان داری و ضیافت کرد

اِقْتَرَأَ - بدیهه گویی ، اختراع ، پیشنهاد ،

پیشنهاد دادن

اِقْتَرَضَ - وام یا قرض گرفتن ، بعاریت گرفتن ،

قرض کردن

اِقْتَرَعَ - قرعه کشی ، رأی مخفی دادن ، رأی

دادن ، بخت آزمودن (بوسیله لاتاری و امثال آن)

صَنْدُوقُ الْاِقْتِرَاعِ - صندوق اخذ رأی (در

انتخابات)

اِقْتِرَافٌ - ارتکاب ، ابتلا

اِقْتِرَانٌ - ازدواج ، عروسی ، پیوستگی و تماس زیاد

حَفْلَةُ الْاِقْتِرَانِ - جشن عروسی

اِقْتَرَبَ مِنْهُ - نزدیک شد به

اِقْتَرَبَ الْوَقْتُ - وقت فرا رسید ، موقع نزدیک شد

اِقْتَرَحَ - بالبداهة گفت ، بداهة ساخت ، فی - المجلس ساخت ، اختراع کرد ، بوجود آورد ، ابتکار کرد

اِقْتَرَحَ رَايَا - پیشنهاد کرد ، پیشنهادی تقدیم داشت

اِقْتَرَحَ عَلَيْهِ كَذَا اَوْ بَعْدًا - مقرر داشت ، دستور داد ، سفارش کرد ، امر کرد ، قدغن کرد

اِقْتَرَشَ لِعِيَالِهِ - تحصیل معاش کرد ، معاش خانواده خود را تأمین کرد

اِقْتَرَضَ - وام گرفت ، چیزی را بعاریت گرفت

اِقْتَرَعُوا عَلَيَّ - قرعه کشیدند (برای امری)

اِقْتَرَفَ الذَّنْبَ - مرتکب گناه شد

اِقْتَرَفَ الْمَرَضَ - مبتلا به بیماری شد

اِقْتَرَنَ بِالْشَيْءِ - پیوست به ، مربوط شد به - ه ،

مَقْتَرَنَ گشت به ، ملحق شد به ، جفت شد یا ، مقرون گشت با

اِقْتَرَنَ بِالْمَرْأَةِ - ازدواج کرد با ، عروسی کرد با

اِقْتَسَرَ عَلَى الْأَمْرِ - مجبور کرد بر ، ناگزیر

کرد ، بزور وادار کرد ، ناچار کرد

اِقْتَسَمَ الْقَوْمُ الْمَالَ - مال را قسمت کردند

اِقْتَصَّ الْأَثَرَ - رد چیزی را گرفت ، دنبال اثری را گرفت

اِقْتَصَّ الْخَبَرَ - خبری را حکایت کرد ، گفت ، گزارش داد ، نقل کرد

اِقْتَصَّ مِنْهُ - مجازات کرد ، تنبیه کرد ، انتقام گرفت از ، سیاست کرد ، کیفر یا عقاب بر او آورد

اِقْتَصَادٌ - صرفه جویی ، اقتصاد ، کم خرجی ، عقل معاش

عِلْمُ الْاِقْتِصَادِ السِّيَاسِيِّ - اقتصادیات ، اقتصاد

سیاسی ، اوضاع اقتصادی ، علم ثروت

الشُّعُونُ الْاِقْتِصَادِيَّةُ - امور اقتصادی ، اوضاع اقتصادی

اِقْتَصَدَ - قصیده سرود ، شعر گفت

اِقْتَصَدَفِي - صرفه جویی کرد در

اِقْتَصَرَ عَلَى كَذَا - اکتفا کرد به ، قانع شد به ، خود را محدود کرد به ، منحصر کرد به

اِقْتَضَى - مقتضی شد ، اقتضا کرد ، ایجاب کرد

مستلزم شد ، مقرر شد ، احتیاج پیدا کرد ، تقاضا کرد ، خواستار شد

اِقْتِضَاءٌ - لزوم ، ضرورت ، اقتضاء ، احتیاج ، ایجاب ، استلزام

عِنْدَ الْاِقْتِضَاءِ - در موقع مناسب، موقع ضرورت،
در موقع مقتضی

اِقْتِصَابٌ - بدیهه گوئی، اختصار، کوتاه کردن
(کلام و امثال آن)، خلاصه کردن

اِقْتَضَبَ الْكَلَامَ - بداهه گفت، بالبدیهه گفت،
فی المجلس ساخت

اِقْتَضَبَ - موقوف کرد، قطع کرد، مختصر کرد،
کوتاه کرد، کم کرد، کاست

اِقْتَطَّ الْقَلَمُ - سر قلم را (روی قط زن) اصلاح
کرد، سر قلم را تراشید و درست کرد (در
گفتگوی از قلمهای نی که سابقاً در مکتبها
متداول بود)

اِقْتِطَافٌ - چیدن (میوه، گل و امثال اینها)

اِقْتَطَعَ مِنْ - يك تکه از چیزی را گرفت،
برداشت

اِقْتَطَفَ الزَّهْوَرُ اَوِ الثَّمَارَ - گلها یا میوه ها را
چید

اِقْتَطَفَ الشَّيْءَ - ربود، ناگهان کشید و برد،
قابید، غنیمت شمرد

اِقْتَفَى اثره - رد چیزی را گرفت، دنبال رد
چیزی رفت، اثر چیزی یا کسی را تعقیب کرد،
(مجازاً) پیروی کرد از

اِقْتَفَاءُ الْاَثَرِ - رد چیزی را گرفتن، (مجازاً)
پیروی کردن از

اِقْتَفَرَ الْاَثَرِ - پی اثری را گرفت، رد (پارا)

گرفت

اِقْتِلَاعٌ - گندن، از ریشه در آوردن، قلع و قمع

کردن

اِقْتَلَعَ - از ریشه در آورد، قلع و قمع کرد،

نا بود کرد، برانداخت، سرنگون کرد، گند،
در آورد، بزور کند

اِقْتَمَ - سیاه رنگ شد

اِقْتَنَ - برده داری کرد، برده گرفت، کسی را
برده خرد کرد

اِقْتَنَى - بدست آورد، مالک شد، صاحب شد

اِقْتِنَاصٌ - شکار کرد، صید کرد، تیرانداخت به

اِقْتِنَاعٌ - رضایت، قناعت، مجاب شدن، متقاعد
شدن، تصدیق کردن، ملزم شدن و ایمان آوردن

اِقْتَنَصَ - شکار کرد، صید کرد، تیراندازی
کرد به

اِقْتَنَعَ بِكَذَا - راضی شد به، قانع شد به،
قناعت کرد به

اِقْتَنَعَ - مجاب شد، ملزم شد، متقاعد شد،
اذعان کرد

اِقْتَوَرَ الشَّيْءَ - وسط چیزی را گرد در آورد

اِقْتَوَرَ الْخِيَارَةَ (مثلاً) - خیار را میان تهی کرد،
معز خیار را گرد بیرون آورد

اِقْحَطَ اَلْعَامُ - خشکسالی شد

اِقْحَمَ فِي الْاَمْرِ - بزور وادار کرد به، کشاند

به، بمنف خود را در کاری انداخت

أَقْجُوَان - گل مروارید ، گل داودی

أَقْجُوَان أَصْفَر - گل بابونه

أَقْدَام - مبادرت ، تهور ، بی باکی ، شجاعت ،

بمخاطره انداختن

أَقْدَر عَلَى - قدرتمند کرد ، کسی را امکان داد

بر ، توانا گردانید بر

أَقْدَم - پیرتر ، سالخورده تر ، سالمند ، کهنه تر ،

کهن تر ، قدیمی تر

أَقْدَمَ مَرْكَزاً أَوْ مَقَاماً - ارشد : کسیکه از نظر

پست و موقعیت مقام از همه بالاتر است

أَقْدَمَ عَلَى الْعَمَلِ - مبادرت بکاری کرد ، دست

بکاری زد

أَقْدَمَ عَلَى الْأَمْرِ - با جرأت اقدام کرد

أَقْدَمَ عَلَى - اقدام بکار مخاطره آمیز کرد ،

جرأت کرد بر ، بمخاطره انداخت

الْأَقْدَمُونَ - پیشینیان

أَقْدَمِيَّة (فِي الْعَمْرِ أَوِ الْمَرْكَزِ) - ارشدیت ،

بزرگتری (از نظر سالمندی یا پست و مقام)

أَقْدَى عَيْنُهُ - خار بچشمش فرو کرد

أَقَرَّ - محکم کرد ، استوار کرد ، قرار داد ،

راسخ و ثابت نمود ، تثبیت کرد ، تأیید و تصدیق

کرد ، اقرار کرد

أَقَرَّ عَيْنَهُ - خوشحال کرد ، شادمان ساخت

أَقَرَّ بِخَطِيئَةٍ أَوْ بِالْحَقِّ - بخطای خود یا بحقیقت

اعتراف کرد ، اذعان کرد ، اقرار کرد

أَقْرَأ - اورا بخواندن (چیزی) واداشت

أَقْرَأَهُ السَّلَامَ - درود گفت به ، سلام کرد بر

أَقْرَبَ الْبَازِينَ (غ) ، أَقْرَبَ الْبَازِينَ (غ) - داروشناسی ،

داروسازی

أَقْرَبَ الْبَازِينَ (غ) مربوط به داروسازی یا بفروش

و استعمال داروها

عِلْمُ الْأَقْرَبِ الْبَازِينَ - علم داروسازی

أَقْرَار - اعتراف ، پذیرفتن ، تصدیق ، قبول ،

تثبیت ، برقراری

أَقْرَارُ الْأَمْنِ وَالسَّلَامِ - برقرار کردن امنیت

و آرامش

أَقْرَضَ - وام دادن ، چیزی را بعاریت دادن ،

قرض دادن

أَقْرَبَتِ الْحَبْلَى - موعظ زایمان فرا رسید

أَقْرَدَ الْكَلْبَ - سگ مبتلا به کهنه شد ، کهنه گرفت

أَقْرَسَ الْبَرْدُ أَصَابِعَهُ - سرما انگشتان او را

بیخس کرد ، انگشتانش را سرما زد

أَقْرَضَ - وام داد ، قرض داد ، چیزی را بعاریت

داد

أَقْرَطَ اللِّسَانَ (ص) - کسیکه حرف سین یا زاء

را مانند «ث» تلفظ میکند ، کسیکه دارای لکنت

زبان است

أَقْرَعَ - گر ، کچل ، طاس ، بیمه

أَقْرَنَ - شاخدار

أَقْرَنُ الْحَوَاجِبِ - دارای ابروی پیوسته

اَقْرَنَ الصَّيَادُ - دوپرنده را بایک تیرزد

اَقْرَنَ الدَّمْلُ - دمل رسید ، چرك و جراحت جمع کرد

اَقْسَى - (چیزی را) سفت کرد ، سخت کرد ، محکم کرد

مَا اَقْسَى قَلْبِهِ ! - چه سنگدل است

اَقْسَمَ - سوگند خورد ، قسم یاد کرد

اَقْسَمَ بِاللَّهِ - قسم بخدا یاد کرد ، سوگند بخدا خورد

اَقْسَمَ عَلَى الْخَمْرِ اَوِ الدِّخَانِ (مثلاً) - قسم بر ترك شراب یا سیگار یاد کرد ، سوگند خورد که دیگر گرد شراب یا سیگار نگیرد

اَقْشَرُ - پوست کنده ، مغز کرده

اَقْشَعَرُ بَرْدًا - از سرما لرزید

اَقْشَعَرُ بَدَنُهُ اَوْ جِلْدُهُ - بدنش (از ترس) لرزید

اَقْصَى - دور تر ، فاصله دارتر ، پایان ، نهایت ، حد ، واقع در منتهی الیه ، منتها درجه ، ما کزیم

الْاَقْصَى - دورترین ، فاصله دارترین

بَلَّغُوا اَقْصَى اَمَانِيهِمْ - بمنتهای آرزویشان رسیدند

اَقْصَى - بیرون کرد ، اخراج کرد ، دور فرستاد ، دور ساخت

اَقْصَى الشَّيْءِ - باخرین مرحله (چیزی) رسید

اَقْصَدَ - قصیده سرایی کرد ، شعر سرود

اَقْصَدَنِي الْيَكُ الْأَمْرُ - موقعیت یا وضع مرا

و ادا کرد که نزد تو بیایم

اَقْصَدَهُ - فوراً کشت ، دردم بقتل رساند ، بیدرنگ کشت

اَقْصَرَ - کوتاه کرد

اَقْصَرَ الثَّوْبَ - جامه را کوتاه کرد ، از درازی آن کاست

اَقْصَرَ الْكَلَامَ - مختصر کرد ، خلاصه گفت ، باختصار پرداخت

اَقْصَرَ عَنِ الْأَمْرِ - کوتاهی کرد ، غفلت ورزید ،

بی قید و بی مبالا شد (نسبت به) ، بیحالی نشان داد ، سستی کرد (درباره)

اَقْضَى الْمَضْجَعُ - خوابگاه یا رختخواب ناهموار گشت ، زبر و خشن گردید ، سفت و سخت شد

اَقْطَابُ السِّيَاسَةِ - سیاستمداران ، گردانندگان سیاست ، سران سیاست جهانی

مَوْتَمَرُ الْاَقْطَابِ - کنفرانس عالی سران (دول)

اَرْبَعَةُ اَقْطَارِ الْمَسْكُونَةِ - چهار ربع جهان

الْاَقْطَارُ الْعَرَبِيَّةُ - کشورهای عربی یا عرب نشین

اِقْطَاعِيٌّ - مربوط به تیول ، وابسته بآرباب رعیتی ، مربوط به فئودالیت

اِقْطَاعِيٌّ جِ اِقْطَاعِيَّوْنَ - فئودال ، زمینخوار

النِّظَامُ الْاِقْطَاعِيٌّ - رژیم آرباب رعیتی ، رژیم فئودالیت

اَقْطَاعِيَّةٌ - فتوداليسم ، فتوداليتة ، تيول داری
 الْمَكَافَحَةُ ضِدَّ الْأَقْطَاعِيَّةِ - مبارزه با رژیم
 ارباب رعیتی ، مبارزه علیه فتوداليسم
 اَقْطَعَهُ مَعَاشًا - مستمری داد به ، وظیفه و جیره
 معاش معین کرد برای
 اَقْطَعَ عَنْهُ - رشته آشنایی را برید ، جداسداز ،
 کناره گیری کرد از
 اَقْطَعَ الشَّهْرَ - از رودخانه عبور داد ، از رودخانه
 گذراند
 اَقْطَعَهُ الْأَرْضَ - زمین (باو) بخشید ، تیول داد ،
 زمین را (بعنوان تیول) واگذار کرد به
 اَقْعَى الْكَلْبَ - سگ چنباتمه زد ، قوز کرد
 اَقْعَدَ بِالْمَكَانِ - اقامت کرد در ، ماند در
 اَقْعَدَهُ - او را نشاند
 اَقْعَدَهُ - بی جرأت کرد ، ترساند ، دلسرد کرد ،
 عزمش را سست کرد
 اَقْعَدَهُ عَنْ - کسی را باز داشت از ، منع
 کرد از
 اَقْعَرَ - گود کرد ، عمیق کرد ، عمق داد
 اَقْعَسَ - دارای قوزسینه ، سینه قوزی
 اَقْعَسَسَ - دارای قوزسینه شد
 اَقْفَارٌ - ویران کردن ، بی جمعیت کردن ، متروک
 کردن ، ویرانه کردن
 اَقْفَرُ الْعِظَمِ - گوشتهای استخوان را خورد ،
 استخوان را از گوشت پاک کرد

اَقْفَرُ الْمَكَانِ - متروک ساخت ، ویران و بی جمعیت
 کرد ، ویرانه کرد
 اَقْفَرُ الْمَكَانِ - متروک شد ، مهجور شد ، ویران
 و بی جمعیت شد
 اَقْفَلَ - بست ، قفل کرد ، قفل زد ، با قفل بست
 اَقْفَلَ الْحَنْفِيَّةَ وَامْثَالَهَا - (شیرآب یا غیر آنرا)
 بست
 اَقْفَلَ النُّورَ الْكَهْرَبِيَّ - سویچ را زد (برای
 خاموش کردن) ، چراغ برق را با زدن سویچ
 خاموش کرد
 اَقْلَالَ - بی چیزی ، تنگ دستی
 اَقْلَلَ - کم کرد ، کاهش داد ، کاست ، تنزل
 داد
 اَقْلَلَ الشَّيْءَ - حمل کرد ، برد ، انتقال داد (از
 جایی بجایی)
 اَقْلَنَ عَنِ الْأَرْضِ - چیزی را از زمین بلند کرد
 اَقْلَنَ - کمترین ، مینیمم
 اَقْلَى الْأَقْلَى - حد اقل ، دست کم
 اَقْلَبَهُ السَّيَّارَةُ - ماشین او را برد
 اَقْلَعَ عَنْ كَذَا - دست کشید از ، دست برداشت
 از ، ول کرد ، ترك کرد
 اَقْلَعَ الْمَرْكَبَ - کشتی حرکت کرد
 اَقْلَعَطَ الشَّعْرَ - مو قر خورد ، قر زیاد و ریژه
 برداشت
 اَقْلَفَ - ختنه نکرده

اَقْلَقَ - ناراحت کرد، شیفته ساخت، پریشان کرد،
سراسیمه کرد، مضطرب نمود

اَقْلَمَ (غ) - با آب و هوای جایی سازگار کرد،
عادت داد به آب و هوا

اَقْلَمِيَّةٌ - اقلیت

اَقْلِمِمْ ج اَقَالِمِمْ - منطقه، ناحیه، قسمت
زمین، ایالت

اَقْلِمِيٌّ - مربوط به آب و هوا

مجلس اَقْلِمِيٌّ - شورای ایالتی

اَلْاَقْمَارُ الصَّنَاعِيَّةُ - ماههای مصنوعی، اقمار
مصنوعی

اَقْمَرُ اللَّيْلِ - مهتاب شد

اَقْمَعَ - بازداشت از، منصرف کرد از، جلوگیری
کرد از، مطیع یا مقهور ساخت، رام کرد، فرو
نشاند، خواباند

اَقْمَعَ الشَّرَّ فِي مِهْلَةٍ - شر و فساد را در نطفه
خفه کرد، از شر و فساد جلوگیری کرد

اَقْمَعَ الثَّوْرَةَ - شورش را فرونشاند، خوابانید
اَقْنَى - کج، قوشی، عقابی، مانند نوك عقاب،
خمیده

اَقْنَى الْاَنْفِ - بینی عقابی

اَقْنَعَ - راضی کردن، وادار بقبول کردن

اَقْنَشَا، اَقْنَشُوس (غ) - (در گیاه شناسی) شوکت-
الیهود

اَقْنَعَ - راضی کرد، قانع ساخت، وادار بقبول کرد

اَقْنَعَ الْاِنَاءَ - ظرف را کج کرد تا آنچه در آنست
بریزد، يك بر کرد

اَقْنُومَ لاهوتی ج اَقَانِیم - (در کیش مسیحی)

اَقْنُوم، شخص آسمانی، اصل، یکی از اَقَانِیم ثلاثه :
اب، ابن، روح القدس

اَقْوَى - تنگدست کرد، بینوا کرد، فقیر ساخت

اَقْوَى الْمَكَانِ - بی جمعیت شد، ویران شد،
متروک و مهجور شد

اَقْوَاءُ (فِي الشَّعْرِ) - قافیه غیر کامل

اَقْوَاءُ - کم جمعیتی، کم نفوسی، ویرانی، تقلیل
نفوس

اَقْوَلَ - سخنی را بکسی بست، سخنی باو نسبت
داد در حالیکه او نگفته بود

اَقْرَهَى - در نوشیدن قهوه زیاده روی کرد، زیاد
قهوه نوشید

اَكَابُ الرِّجْلِ - مجزون کرد، افسرده و غمناک
نمود، اندوهگین و کج خلق ساخت

اَلْاَكَابِرُ وَالْاَعْيَانُ - بزرگان، رجال، اعیان،
شخصیت ها

اَكَابِرِيٌّ (ص) - پر آب و تاب، بزرگ (نما)،
عالی (نما)

اَكَالَ - خورنده، جوونده، آدم خوش خوراك،
پر خور

اَكْبَ - بزمین افتاد، (مجازاً) از پا درآمد،
سست شد، مغلوب شد، خاضع و پست شد

اَكْبَ عَلَى الْأَمْرِ - تصمیم گرفت بر ، عزم
کاری کرد ، نیت کرد ، (وقت) خود را اختصاص
داد به ، پیوسته دنبال کاری را گرفت

اَكْبَهُ - بزمین انداخت ، دمر خوا بایند ،
(مجازاً) پست یا خاضع کرد ، مطیع کرد ، از پا
در آورد ، سست کرد

اَكْبَى الزَّيْدُ - آتش زنه دود کرد اما روشن نشد ،
در نرفت (در گفتگوی از تفنگ مثلا) (مجازاً)
کامیاب شد

اَكْبَرُ الرَّجُلِ - بزرگ - بردانید ، بسیار ستود ،
تعظیم کرد ، احترام نمود ، بزرگ داشت
اَكْبَرُ الْأَمْرِ - بزرگ پنداشت ، عظیم دانست ،
سهمگین یافت

اَكْبَرُ سَنًا - پیرتر ، سالمندتر ، مسن تر

اَكْتَابَ - اندوهگین شد ، محزون و افسرده شد ،
رنجیده خاطر شد ، دلخور و کج خلق شد

اَكْتَبَ - دیکته کرد بر ، املا کرد بر

اِكْتَتَبَ - داوطلبی و نام نویسی برای کاری
مانند دادن اعانه و امثال آن ، استنساخ کردن ،
کپی کردن ، رونویس کردن ، نقل کردن

اِكْتَتَبَ فِي كَذَا - داوطلب شد ، نام نویسی
کرد در ، آبونه یا مشترک شد ، نام خود را برای
دادن اعانه و غیر آن نوشت

اِكْتَتَبَ - استنساخ کرد ، کپی کرد ، رونویس
کرد ، نقل کرد

اِكْتَمَّ - پنهان کرد ، مخفی ساخت ، پنهان
نگهداشت

اِكْتَحَلَ - سرمه کشید ، مرهم یا ضماد بچشم
گذاشت

اِكْتَدَّ - باصرار و ادا کرد ، بزور و ادا کرد ،

اِكْتَدَحَ لِعِيَالِهِ - (برای معاش خانواده) زحمت
کشید ، رنج برد

اِكْتَرَأَ - اجاره کردن ، کرایه کردن

اِكْتَرَى بَيْتًا أَوْ أَرْضًا - خانه یا زهین را اجاره
کرد

اِكْتَرَى خَادِمًا أَوْ كَوْبَةً - نوکر گرفت ،
(اجیر کرد) مرکوبی کرایه کرد

اِكْتَرَاثَ - توجه ، دقت ، اهمیت دادن

اِكْتَرَبَ - آشفته و پریشان شد ، باشفتگی دچار
شد ، بغم و غصه مبتلا گشت ، دلتنگ و مضطرب شد

اِكْتَرَثَ لِلْأَمْرِ - اهمیت داد به ، مهم شمرد ،
توجه کرد به ، دقت و مراعات کرد (نسبت به)

اِكْتَسَى - لباس پوشید ، جامه پوشید

اِكْتَسَبَ - استفاده ، نفع ، سود ، بدست آوری ،
تحصیل

اِكْتَسَبَ اِكْتَسَابَ - دانش عبارت از تحصیل و بدست
آوری است

اِكْتَسَبَ - نفع برد ، سود بدست آورد ، کسب
کرد ، حاصل کرد ، چیزی بدست آورد ، استفاده
برد

فشرده شد

اكتنف - محاصره كرد ، دور گرفت

اكتنف الشئى - احاطه كرد ، دور (چيزى را) گرفت

اكتنه الامر - بكنه چيزى پى برد ، حقيقت (چيزى) را دريافت

اكتوى - اطو شد ، (در گفتگوى از لباس و امثال آن) ، داغ شد (در گفتگوى از اسب كه آنرا داغ ميزند) ، سوخت

اكتوبر (غ) - ماه اكتوبر

اكتهل - بسن كهولت رسيد ، به نيم عمر رسيد ، عاقل مرد شد ، ميان سال شد ، بسن بين سى تا پنجاه رسيد

اكتينيوم (غ) - ازطايفه اجسام راديو اكتيويتيه اكثر - تكثير كرد ، افزايش داد ، شماره (چيزى) را زياد كرد

اكثر فى الكلام (ص) - پر حرفى كرد ، زياد صحبت كرد

اكثر (ص) - فراوان كرد

اكثر عدداً - باعده بيشتر ، عده بيشتر

اكثر مراراً - اغلب ، بيشتر اوقات

اكثر فاكثراً - بيشتر از بيشتر ، هي بيشتر

على الاكثر - غالباً ، اساساً

الاكثرية - توده مردم ، بيشتر مردم

اكثرية ساحقة - اكثريت عظيم ، اكثريت انبوه

يا قريب باتفاق ، اكثريت قاطع

اكتسح - بر طرف كرد ، پارو كرد (در گفتگوى از كثافت) ، كثافت و زباله را شست ، زایل كرد

اكتسح البالوعة او المجرور (ص) - چاه مستراح را خالى كرد ، پاك كرد ، فاضل آب را كشيد ، منجلا ب را خالى كرد

اكتشاف - اختراع و اكتشاف ، كشف ، خبر گيرى ، بازديد ، جاسوسى

طائرة اكتشاف - هواپيماى اكتشافى

اكتشف - كشف كرد ، يافت ، اكتشاف كرد

اكتظب - پر شد از ، مملو شد از ، لبريز شد از

اكتظ المكان بالناس - جمعيت و ازدحام شد در ، از مردم پر شد (در گفتگوى از مكان)

اكتع اليد - چلاق دست

اكتع (ص) - يك دستى ، كسيكه يك دست دارد اكتفاء - رضايت ، اكتفا ، قناعت

اكتفى بكذا - اكتفا كرد به ، قانع و راضى شد به

اكتلات العين - خواب از چشم رفت

اكتمل - كامل شد ، تكميل شد ، تمام شد ، با تمام رسيد

اكتن - پنهان شد (در پناهگاه) ، جا گرفت در

اكتفى بكذا - ملقب شد به ، داراى كنيه شد

اكتنز اللحم - گوشت بدن سفت و سخت شد ،

اَكْحَل - سیاه چشم ، سرمه کشیده (طبیعی)

اَكَّد - اثبات کرد ، اظهار کرد ، ادعا کرد ،
بطور قطع گفت ، تصدیق کرد ، محقق کرد ،
تأیید کرد ، استوار یا ابرام کرد ، انضباط داد ،
نیرو داد

اَكْدَى فِي الْعَطَاءِ - بخل ورزید ، مضایقه کرد ،
دریغ داشت ، خست کرد

اَكْدَى - توفیق نیافت ، کامیاب نشد ، شکست
خورد ، موفق نشد

اَكْذَب - بدروغ گفتن واداشت ، وادار کرد که
دروغ بگوید

اَكْذَبَهُ - دروغ (برای او) درآورد ، افترا زد
اَكْرَاء - اجاره دادن ، کرایه دادن

اَكْرَى - اجاره داد ، کرایه داد

اَكْرَام - احترام ، اقتخار ، شرف ، بزرگی ،
جلال ، آبرو ، نیکنامی ، حرمت ، احترام گذاری ،
توجه ، عنایت ، ملاحظه

اَكْرَامُ الضَّيْف - مهمان نوازی

اَكْرَامًا لِخَاطِرِ «فُلَانٍ» - بخاطر ، بواسطه ،
از نظر

اَكْرَامًا لَوْجُودِهِ - بافتخار تشریف فرمایی اش ،
بافتخار حضورش

اَكْرَامِي - افتخاری ، مربوط بافتخار و احترام

اَكْرَامِيَةِ الْمُحَامِي - حق الوکاله

اَكْرَاه - مجبور کردن ، ناگزیر ساختن ، زور

بکار بردن (برای) ، متوسل بزورشدن

اَكْرَب - عجله کرد ، سرعت گرفت ، شتاب کرد ،
عجله داشت

اَكْرَةَ الْبَابِ (ص) - دسته در ، دستگیره در ،
دسته

اَكْرَثُ الْغَمِّ فُلَانًا - غم او را آزار داد ، غم بر
او فشار آورد

اَكْرَش - شکم گنده

اَكْرَم - اکرام کرد ، گرامی داشت ، احترام
کرد

اَكْرَهَ عَلَيَّ - مجبور کرد ، ناگزیر کرد ، بزور
وادار کرد

اَكْرَهَ عَلَيَّ الطَّاعَةَ - مجبور باطاعت کرد ،
مطیع خود ساخت

اَكْرِيْمًا (غ) - اگزما ، آماس خارش دار پوست
بدن

اَكْرِيْمًا رَخْوَةً اَوْ دَامِعَةً - آماس تراوش دار ،
اگزمایی که آب یا چرک پس میدهد

الَاكْرِيْمَا الْجَافَّة - اگزمای خشک

اَكْسَى - لباس پوشاند ، جامه پوشاند ، پوشاند

اَكْسَبَ - استفاده داد به ، سود رساند به ، نفع
رساند به ، باعث بدست آوردن (چیزی) شد

اَكْسَبَ حَقًّا - حق داد به ، مستحق چیزی دانست

اَكْسَبِرِس ، اَكْسَبِرِيس (غ) - قطار سریع السیر

اَكْسَح - مبتلا به نرمی استخوان ، لنگ ، زمین گیر

اَكْسَدَ (غ) - زنگ زده کرد (در گفتگوی از فلزات) ، اکسیده کرد ، با اکسیژن ترکیب کرد ، قابل احتراق کرد

اَكْسَدَة (غ) - زنگ زدگی ، ترکیب با اکسیژن ، احتراق ، اکسیداسیون

اَكْسَدَتِ السُّوقُ - بازار کساد شد ، راکد شد ، خوابید

اَكْسَرُخَسَ (غ) - (در روم شرقی) : والی ، استاندار ، نایب السلطنة (در کلیسای خاور) : اسقف بزرگ

اَكَلَّ - تنبل کرد ، کسل کرد

اَكْسَنْتَرِيك (غ) - مختلف المركز ، غیر مستدیر

اَكْسِيَجِيْن (غ) - اکسیژن

اَكْسِيْد (غ) - اکسید : ترکیب اکسیژن با جسم دیگر ، زنگار ، زنگ

اَكْسِيْد اَلْحَدِيْد - خاك سرخ ، زنگ آهن

اَكْسِيْد الرِّصَاصِ - اکسید سرب ، اکسید دوپلم

اَكْسِيْد الزَّئْبَك - پنبه روی

اَكْسِيْر - اکسیر ، کیمیا ، گوگرد سرخ ، عصاره ، شربت فرح بخش ، جوهر

اَكْسِيْر الْحَيَاة - کیمیای زندگی ، جوهر زندگی ، اکسیر حیات

اَكْفَا الْاِنَاء - ظرف را واژگون کرد ، برگرداند ، وارونه کرد

اَكْفَرَه - کافر کرد ، بکفر واداشت ، متزلزل

کرد (در عقیده)

اَكْفَرَه - متهم به بیدینی کرد ، تکفیر کرد

اَكْفَشَ - پا چنبری

اَكْفَلَ - کفیل کرد ، کفالت داد به ، مسئول (کاری) کرد

اَكْفَلَ الْقَاضِي الْمَتَّهِم - باقید کفیل یا ضامن آزاد کرد ، بضامنت پذیرفت

اَكْفَهْرُ اللَّيْلِ - شب تاریک شد ، شب فرارسید ، بسیار تاریک شد

اَكْفَهْرُ السَّحَابِ - ابر تیره شد ، غرش کرد ، تاریک و مشرف به باریدن گشت

اَكْفَهْرُ وَجْهَه - ترشرو شد ، عبوس شد ، اخمو

شد ، عبوس و اخمو بنظر رسید

اَكْفَهْرَتِ السَّمَاء - آسمان با ابرهای تیره و بارانی پوشیده شد

اَكَلَ - غذا خورد ، تناول کرد ، خورد

اَكَلَ - خورد ، تمام کرد ، نابود کرد ، فانی ساخت ، تلف کرد ، تحلیل برد ، صرف کرد

اَكَلَ - پوشید ، ریز ریز شد ، پوشید و ریخت

(در گفتگوی از دندان یا چوب و امثال اینها)

اَكَلَ عَلَيْهِ الدَّهْرُ وَ شَرِبَ - مرد ، در گذشت ، اجلش رسید

اَكَلَ عَيْشًا وَمِلْحًا مَعَ (ص) - نان و نمک خورد

با ، نمک گیر شد

اَكَلَ حَقَّه (ص) - حق او را خورد (پایمال کرد)

حقش انکار کرد

ا ک ل مَخه (ص) - ریشخند کرد ، چاپلوسی کرد ،

تملق گفت ، از سر خود وا کرد ، باحیله پیشدستی

کرد بر ، اغوا کرد ، متقاعد کرد

ا ک ل الجِلْد - خارش کرد ، خارید ، خارش

داشت

غرفة الاكل (فی المدارس والاديرة) -

سفره خانه (درمدارس و دیرهای راهبان)

غرفة الاكل - اطاق ناهار خوری ، اطاق غذا

خوری

وقت الاكل - موقع غذا ، وقت خوراك

اكل الحشرات - حشره خوار

اكل اللحوم - گوشتخوار ، جانور گوشتخوار

اكل لحوم البشر - آدمخوار

اكل الاطعمة النباتية ، گیاهخوار ، طرفدار

غذاهای گیاهی

اكل - غذا داد ، اطعام کرد

اكل - غذا داد ، اطعام کرد ، غذا خورد با ،

طعام خورد با (دیگری)

اكل بحر (ص) - ساییدگی دریا ، تحلیل یا

فرسایش دریا

اكل ونوم (كقولك عن الامّة في الفنادق)

تخت با غذا (در گفتگوی از مهمانخانه واقامت

در آن)

اكل النباتات - گیاهخوار ، علفخوار ،

گیاه چر ، علف چر

ا ک ل - خسته کرد ، رنج داد ، زحمت داد ،

فرسود

ا ک ل النظر - چشم رانار کرد ، تیره کرد

ا ک لة ج اکلات - يك وعده غذا ، يك خوراك

ا ک لة قردیحی اوصیامی (ص) - غذای کم ،

غذای اندک

ا ک لة شبع - غذای حسابی ، غذای فراوان

ا ک لة - خوره ، زخم جلدی خوره ، آکله

ا ک ل ح وجهه - عبوس شد ، اخمو شد ، ترشو

شد

ا ک ل ف البشره - دارای ککمک ، ککمکی

ا ک لیرس (غ) - طبقه دینی

ا ل ا ک لیرس (غ) - روحانیان ، کشیشان

ا ک لیرکی (غ) - کشیش ، مربوط و وابسته به

کشیشی و روحانیت ، وابسته به کلیسا

ا ک لیل - تاج ، نیم تاج ، سربند یا پیشانی بند

پادشاهان خاور

ا ک لیل فخر - تاج افتخار

ا ک لیل المملک - تاج شاهی ، تاج پادشاهی

ا ک لیل الزهرة (در گیاه شناسی) قسمت داخلی

جام یا حلقه گلبرگ

ا ک لیل القمر - هاله ماه

ا ک لیل زهور (لیراس) - تاج گل (که بسر میزنند)

اَکلیل شَعاعی اَو نورانی - هاله نور (دورسر
شمایل)

اَکلیل الزواج - تاج عروس (تاجی که در مراسم
عروسی بسر عروس میزنند)

اَکلیل من الزهور - تاج گل

اَکلیل الجبل - اکیل کوهی ، اکیل الجبل

اَکلیلنی - تاج مانند ، اکیللی ، مربوط به تاج

العظم الاکیللی (فی التشریح) - استخوان
پیشانی ، استخوانهای مختلف تاج مانند بدن

اَکلیلنیک (غ) - مطب ، کلینیک ، اطاق طبابت

اَکمال - تکمیل کردن ، باتمام رساندن

اَکمال فی الامتحان - تجدیدی داشتن در
امتحان

اکم القميص - (پیراهن را) آستین دار کرد ،
آستین برای آن درست کرد

اکمة ج اکم ، اکمات وجج آکام - تپه ،
تل ، بلندی

اکم الحصان - جلو اسب را نگاهداشت

اکمخ بانقه - ناقابل پنداشت ، بزرگی فروختن بر

اکمد - محزون کرد ، غصه دار کرد ، غمناک
کرد ، روحاً کسل کرد

اکمد اللون - سبزه ، تیره رنگ

اکمد العضو - ضامد گرم گذاشتن بر ، تکمید
کرد ، کمپرس کرد (حوله‌یی را با آب گرم خیس
کرد و روی عضو گذاشت)

اَکمل - تکمیل کرد ، کامل کرد ، تمام کرد ،
باتمام رساند

اکمه - کور کور ، نابینا

اَکَن - پنهان کرد در ، خود را جا داد در جایی
و مخفی کرد

اَکَنَف - کمک کرد ، یاری کرد ، معاونت کرد ،
همراهی کرد

اَکول - پرخود ، خوش خوراک

اَکونیت (غ) - تاج الملوك ، اقونیطون ، یک
نوع گیاه سمی

اَکید - مسلم ، محقق ، حتمی ، یقینی

اَکیداً - حتماً ، مسلماً ، مطمئناً ، یقیناً ، محققاً

اَکيس - نیکوتر ، بهتر ، زیباتر ، زرنک تر ،
با هوش تر ، زیرک تر

اَکیل - آدم خوش خوراک ، پرخور

اَل - حرف تعریف

اَل - خانواده ، خویشاوند ، سرآب

اَل الی - منتج شد به ، تبدیل شد به ، تحول
یافت ، استحاله شد ، دگرگون شد ، برگشت
کرد به ، رجوع کرد به

اَل به الی - راهنمایی کرد به ، رساند به ،
واصل کرد ، راهبری کرد ، دلالت کرد بر ، منتج
ساخت به ، منجر کرد به

اَل خبرة - متخصص ، خبره ، اهل فن

اَل علی نفسه - تعهد کرد ، عهده دار شد ، قبول

کرد ، برگردن گرفت

أَلَى - کلمه یی است بجای اُولی جمع الَّذِی بمعنی که ، کسانی که

إِلَى - به ، بسوی ، بطرف ، پیش ، نزد ، تا ، با
أَلَا - نخواهی ... ؟

إِثْلًا - مبادا ، از ترس اینکه

إِلَّا - مگر ، بجز ، جز ، باستثنای

إِلَّا إِذَا - مگر اینکه ، جز اینکه

إِلَى أَنْ - تا وقتی که ، تا اینکه

أَلَا تُرِيدُ - نمیخواهی ؟ ، مایل نیستی ؟

أَلَا فِي الْأَمْرِ - کوتاهی کرد در ، مسامحه کرد ،
اهمال روا داشت ، تقصیر کرد

إِلَى مَتَى ؟ - تا کی ؟ ، تا چه وقت ؟

آلَاتُ إلهِ لاهِی - آلات لهو و لعب (مانند سازها
و امثال آنها)

آلَاتِی (ص) - نوازنده ، ساززن ، موسیقی دان

الَاحَ - ظاهر شد ، آشکار شد ، پدیدار شد ،
روشن شد

الَاحَ الْبَرْقُ - درخشید ، تابید ، شعاع افکند ،
پرتو افکند

الَاحَ بَیْدِهِ أَوْ بِمَنْدِيلِهِ - دست یا دستمال خود
را بعنوان علامت تکان داد ، بادست یا دستمال
اشاره کرد

الَاحَ بِسَیْفِهِ أَوْ عَصَاهُ - شمشیر یا عصای خود را
تاب داد ، تکان داد ، حرکت داد ، آخت ، افشاند ،

تبغ افشانی کرد

الَاحَ النِّجْمُ - ستاره روشنی داد ، متلائی شد ،
سوسو کرد

الَامَ - لئیمانه عمل کرد ، با لثامت رفتار کرد ،
بافرومایگی کار کرد

الَامَ - سرزنش کرد ، مقصر دانست

زهرة الالام - گل ساعت

الان البطن - مزاج را لینت داد ، سست کرد ،
شل کرد

الانه - نرم کرد ، نرم ساخت ، رقیق کرد ،
نازک کرد

الاولوظ (ص) - میخ پیچ

الاه - خدا ، رب النوع

الاه البحر - نپتون (رب النوع دریا)

الاه الحب - کوپید ، اروس (رب النوع عشق
و دوستی)

الاه الحرب - مارس (رب النوع جنگ)

الاه الحقول والرعاة - فون (رب النوع
کشتزارها)

الاه الخمر - باکوس (رب النوع باده)

الاه الفصاحة والتجارة - هرمس (خدای
بازرگانی و سخنوری که یونانیان او را با مر کوری
برابر میدانستند)

بالله علیک - ترا بخدا ! ترا بخدا قسم !

لله درک ! - آفرین ، احسنت ، بروا ، چه عالی !

الاهة - الهه ، ربه النوع

الاهة الاثمار والزهور - پوهونا (الهه ميوه ها و گلها)

الاهة الجمال والعشق - ونوس (الهه زيبايي وعشق)

الاهة الحكمة - مينروا (نام الهه خرد در اساطير رومي ، خردبانو)

الاهة الشباب والربيع - هيب (الهه جواني و بهار ، ساقی خدايان)

الاهة الشعر - ميوز (الهه شعر و هنرهای زيبا)

الاهيات (الهيّات) او علم الالهيات - علم الهيات ، علوم ماوراء الطبيعة ، علوم معقول و منقول ، علم دين ، حكمت الهی

الاي - هنگ ، فوج

آلة ج آلات - ابزار ، اسباب ، آلات ، وسيله ، ماشين ، عضو ، اندام

آلة التصوير - دوربين عكاسي

آلة جهنمية - ماشين آتش انداز ، ماشين آتش زا

الالة الحاسبة - ماشين حساب

الالة الحدباء - تابوت

آلة حربيه - وسيله جنگي مانند تفنگ و امثال آن

آلة الخياطة - ماشين خياطي ، ماشين دوزندگي

آلة رافعة للمياه - موتور آبكشي ، پمپ آب

آلة صماء - آدم گول خور ، آدم ساده لوح ، آدميكه آلت دست ديگران واقع ميشود

الالة الكاتبة - ماشين تحرير

آلة محرّكة - موتور ماشين وغير آن

آلة موسيقية - ساز

الب القوم - جمع شدند ، اجتماع کردند

الباس - (لباس) پوشاندن

البد بالارض - چسبيد بزمين

البس - لباس پوشاند ، با چيزي پوشاند ، در زير پوشش پنهان كرد ، لفاف كرد ، در چيزي پيچيد

البس بطبقة من طلاء - با چيزي اندود ، روکش کرد

الالبكة (غ) - آلباكا (يكجور شتر امريكايي داراي پشمهاي بلند) ، پارچه آلباكا ، موي آلباكا

آلبوم (غ) آلبوم عكس وغير آن

ألبى - جمعى ، دسته جمعى ، جامع

التأث - درنگ كرد ، تأخير كرد ، بتأخير انداخت ، بتعويق انداخت

التأث الامر - درهم برهم شد ، مغشوش شد ، آشفته شد ، بغيرنج شد ، مشكل و دشوار شد

التاع قلبه - دلش از عشق و اضطراب آتش گرفت ، دلش سوخت

التأم - سرزنش شد ، مقصر شد ، اصلاح شد ،

درست شد ، تعمیر شد ، بهم جوش خورد ، متصل شد ، پیوست
 ۴۰۰ ۴۰۰ ۴۰۰
 التام الجرح - زخم بهبود یافت ، التیام پیدا کرد ، جوش خورد
 ۴۰۰ ۴۰۰ ۴۰۰
 التام الشیئان - یکی شدند ، بهم آمیخته شدند ، با هم ترکیب شدند ، بیک چیز تبدیل گشتند ، با هم تناسب پیدا کردند ، با هم جور آمدند
 ۴۰۰ ۴۰۰ ۴۰۰
 التام القوم - جمع شدند ، اجتماع کردند ، انجمن کردند
 ۴۰۰ ۴۰۰ ۴۰۰
 التام المجلس - جلسه منعقد شد ، تشکیل شد ، شوری انتقاد یافت
 التباس - اشتباه کاری ، ابهام ، تردید ، شك ، عدم وضوح
 ۴۰۰ ۴۰۰ ۴۰۰
 التبس علیه الامر - امر بر او مشتبه شد ، تردید پیدا کرد ، مطلب بر او مبهم ومشكوك یا غیر واضح و نامعلوم ماند
 ۴۰۰ ۴۰۰ ۴۰۰
 التبس الشیئی بالشیئی - باهم اشتباه شد
 التباك - ممزوج شد ، باهم در آمیخت ، درهم برهم شد
 التبن - شیرخورد ، مك زدوشیرخورد
 التشم - نقاب بر روی افکند ، نقاب زد ، برقع بر روی انداخت
 ۴۰۰ ۴۰۰ ۴۰۰
 التجا الى - پناهنده شد به ، پناه برد به ، تحصن اختیار کرد در

التحی - ریش گذاشت ، ریش خود را رها کرد تا زیاد و دراز شود
 التحام - اتصال یافتن ، متصل شدن ، ضمیمه شدن ، چسبیدن ، لحیم شدن ، جوش خوردن
 التحام الجراح - بهبود والتیام یافتن زخم
 التحام العظام - جوش خوردن استخوان
 ۴۰۰ ۴۰۰ ۴۰۰
 التحد الى - تمایل پیدا کرد به ، متمایل شد به
 ۴۰۰ ۴۰۰ ۴۰۰
 التحد عن الدین - مرتد شد ، ملحد شد ، از دین برگشت ، دست از دین خود برداشت
 التحف - خود را (با بتو وغیره) پیچید ، خود را در گلیم یا الحاف پیچید
 التحق بكذا - چسبید به ، ضمیمه شد به ، وابسته شد به ، مربوط و متعلق شد به ، متصل شد به
 التحق بالخدمة - استخدام شد ، وارد (خدمتی) شد ، کارمند شد ، عضو دستگاهی شد
 التحق به - فرا رسید ، گیر آورد ، رسید به
 التحق بهم - پیوست به ، متحد شد با ، ائتلاف کرد با
 ۴۰۰ ۴۰۰ ۴۰۰
 التحم الجرح - زخم بهبود یافت ، جوش خورد
 التحم الشیئان - بایکدیگر جور شد ، جزم وجفت شد ، ترکیب شد ، متناسب شد
 ۴۰۰ ۴۰۰ ۴۰۰
 التحم به - پیوست به ، ضمیمه شد به ، چسبید و متصل شد به ، ملحق شد به

التَّحَمُّمُ الْجِيْشَانُ - دوارتش بهم در آویختند

التَّحَمُّمُ الْحَرْبُ بَيْنَهُمْ - جنگ (بین آنان)

در گیر شد ، جنگ (در میان آنان) بروز کرد

الْمَذْشِي - چیزی را لذیذ یافت ، مطبوع

یافت ، لذت بخش دانست

التَّذْبُّهُ - لذت بردن ، محظوظ شدن ، احساس

لذت کرد ، التذاذ یافت

التَّزْبُّهُ - چسبیدن به ، متصل شد ، پیوست

التِّزَامُ - اجبار ، ضرورت ، احتیاج ، لزوم ،

چیز لازم ، تعهد ، پیمان ، عهد ، قید ، حق

انحصاری ، انحصار ، امتیاز (که دولت بکسی یا

شرکتی میدهد) ، مسئولیت ، قول ، وعده

التِّزَامُ - بطورمقاطعه ، ازروی تعهد

التَّزَقُّبُ - چسبیدن ، متصل شد ، پیوست

التَّزَمَ - مجبور شد ، ناگزیر شد ، مسئول یا

موظف شد ، ملتزم شد ، التزام داد ، قول داد ،

وعده داد ، مقید شد

التَّزَمَ أَمْوَالُ الْحُكُومَةِ - مالیات یا عواید دولتی

را اجاره کرد

التَّزَمَ الْعَمَلُ - کاری را بعهده گرفت ، متعهد

شد

التَّزَمَ الْعَمَلُ وَالتَّجَارَةُ - کاریاتجارت را بخود

انحصار داد ، امتیاز انحصاری (چیزی را) گرفت

التَّصَاقُ - چسبیدن ، ضمیمه شدن ، پیوستن

التَّصَقَّ بِهِ - چسبیدن به ، پیوستن به ، ضمیمه شدن به

التَّطَمُّمُ الْأَمْوَاجُ - متلاطم شد ، طوفان شد ،

امواج بشدت بهم بخورد

التَّطْيُ - برافروخته شد ، باجوش و شور ملتهب

شد ، التهاب داشت ، قرمز شد ، از خشم و غضب

شعله ور شد ، بهیجان آمد

التَّفَاتُ - صورت یا چشم را یا این طرف و آن طرف

گرداندن ، التفات ، دقت ، توجه ، مواظبت ،

در نظر گرفتن ، رعایت و ملاحظه کردن

عدم الالتفات - بی توجهی ، بی اعتنائی ، غفلت ،

سهو ، بی ملاحظگی

بِالْإِتْفَاتِ إِلَى - قطع نظراز ...

بِالْإِتْفَاتِ - ازروی بی توجهی

التَّفَاتَةُ - برگرداندن صورت باین طرف و آن طرف ،

نگاه مختصر ، نگاه اجمالی ، چیزی را اجمالا

خواندن ورد شدن

التَّفَاتُ الْجِيْشُ - حرکت دورانی ارتش

الْإِتْفَاتُ لِلتَّطْوِيقِ - حرکت دورانی برای

محاصره

التَّفُّ الشَّعْبَانُ - مارچنبرزد ، دورخود پیچید ،

خودرا جمع کرد

التَّفُّ فِي كَذَا - خودرا در میان چیزی پیچید

یا پوشاند

التَّفُّ النَّبَاتِ أَوِ الشَّعْبَانِ عَلَى الْعُودِ - گیاه یا

مار بدور چوب پیچید

التَّفُّ عَلَيْهِ الْقَوْمُ - مردم دور او جمع شدند ،

دور او را گرفتند

التف النبات - گیاه بهم پیچید

التفت الى - روی خود را برگرداند (بطرف)،

نگاه کرد به ، توجه کرد به ، خیره شد به ،
دقت کرد به ، مورد توجه قرار داد ، دقیقاً گوش
فرا داشت به ، مواظبت کرد از ، ملتفت (چیزی)
بود ، رعایت کرد ، در نظر گرفت

التفت يمنية ويسرة - بچپ و راست نگرست

التفع بكذا - خود را در چیزی پیچید یا پوشاند

التقى - برخورد کرد با ، ملاقات کرد با ،

یافت ، رسید به

التقى به - مقابل شد با ، روبرو شد با ، ملاقات

کرد

التقاط الصور - عکس گرفتن از ، عکسبرداری

التقاط مناظر الأفلام - فیلمبرداری کردن

التقط - برداشت ، گرفت ، برچید ، کند ،

جمع کرد ، چید (در گفتگوی از گل و امثال
آن)

التقط اللقط (فضلات الحصاد) - خوشه

چید ، خوشه جمع کرد ، ریزه چینی کرد ،
برچید ، (مجازاً) از این سو و آن سو جمع کرد ،
(در گفتگوی از اخبار)

التقف الشيء - بل گرفت ، چیزی را که در

حال پایین آمدن و حرکت بود گرفت

التك - متراکم شد ، غلیظ و انبوه شد

التك في كلامه - در سخن اشتباه کرد ، خطا

کرد ، سهو کرد

التم - ملاقات کرد ، بازدید کرد ، دیدن کرد ،

بدیدار کسی آمد ، سرزده

التماس - درخواست ، تقاضا ، طلب ، خواست ،

سؤال

التماس إعادة النظر في الحكم - استئناف

داد ، درخواست تجدید نظر در حکم دادگاه کرد

التمس - درخواست کرد ، تقاضا کرد ، طلب

کرد ، سراغ گرفت ، سؤال کرد ، خواست

التوى - خم شد ، دولا شد ، کج شد ، منحنی

شد ، پیچ دار شد

التوى عليه الامر - کاریا مطلب بر او مشکل شد ،

بغرنج شد ، پیچیده شد ، تعقید پیدا کرد

التواء - خود سری ، اصرار در خطا ، تمرد ،

عصیان ، سرکشی ، هرزگی ، فساد ، کجی ،

انحناء ، خمیدگی

التواء العنق - نوعی بیماری گردن ، پیچیدگی

و انحناء گردن

التواء الظهر - انحناء ستون فقرات

التهى بكذا - خود را سرگرم (چیزی) کرد ،

خود را مشغول (چیزی) کرد ، بازی کرد با ،

بیهوده وقت گذرانید ، دست بدست مالید

التهاب - تورم ، آماس ، قرمز شدن و باد

کردن

الْتِهَابُ الْأَذْنِ - ورم شامه مخاطی گوش

الْتِهَابُ الْأَمْعَاءِ - آماس روده ، التهاب امعاء

الْتِهَابُ الْبَلْمُورِ - ذات الجنب

الْتِهَابُ الْجَفُونِ (الْمَلْتَحِمَةُ) - ورم ملتحمه

الْتِهَابُ الرِّئَةِ أَوِ الْتِهَابُ رِئَوَى - سینه پهلو ،

ذات الریه

سَرِيعُ الْاَلْتِهَابِ - آتش گیر ، قابل اشتعال ،

زبانہ کش ، (مجازاً) آتشی مزاج ، زود غضب ،

قابل تهییج ، آماس پذیر ، التهاب پذیر

الْتِهَابُ الزَّائِدَةُ الدُّودِيَّةُ - آپاندیسیت (ورم

ضمیمه اعور)

قَابِلُ الْاَلْتِهَابِ - احتراق پذیر ، سوخته شدنی ،

سوزا ، جسم قابل احتراق ، سوخت ، (مجازاً)

پرانگیزاندنی

الْتِهَابُ السَّحَائِي - آماس اغشیہ مغز ،

سرسام

الْتِهَابُ الطَّحَالِ - آماس سپرز یا طحال

الْتِهَابُ الْكَلْبِي - ورم کلیه

الْتِهَابُ اللَّوْزَتَيْنِ الْبَسِيطُ - ورم لوزتین ،

(بدون چرك)

الْتِهَابُ اللَّوْزَتَيْنِ التَّقِيحِي - آماس یا ورم

چرك دار لوزتین

الْتِهَابُ الْمِعْدَةِ - ورم معده

الْتِهَابِي - آماس دار ، آماس آور ، آماسی ،

(مجازاً) فتنه انگیز ، فساد آمیز

الْتِهَابُ - شعله ور شد ، برافروخت ، مشتعل شد ،

ملتهب شد ، زبانہ کشید

الْتِهَابُ عَطْشًا أَوْ غِيظًا - از تشنگی یا غیظ به

هیجان آمد ، برافروخته شد ، از عطش سوخت ،

آتش خشم در نهادش شعله ور شد

الْتِهَابُ - آتش گرفت

الْتِهَامُ - بلعید ، حریصانه غورت داد

الْتَى - که ، کسیکه (برای مؤنث)

بِالْتَى هِيَ أَحْسَنُ - دوستانه ، صلح طلبانه

بَعْدَ اللَّتْيَا وَالْتَى - پس از رنج بسیار ، زحمت

زیاد ، پس از مذاکرات و مناظرات بسیار ، پس

از بحثهای طولانی ، پس از کوششهای دامنه دار

وَقَعَ فُلَانٌ فِي اللَّتْيَا وَالْتَى - گرفتار مصائب

بسیار شد

الْتَغُ - کسیکه «ز» و «س» را چون «ث» تلفظ

میکند ، کسیکه لکنت زبان دارد

الْجَا - پناه داد ، حفظ کرد ، حمایت کرد

الْجَا امْرَءَ إِلَى - کاری را ارجاع کرد به ،

تسلیم کرد به ، واگذار کرد به

الْجَا إِلَى - مجبور کرد ، ناگزیر کرد ، بزور

و اداری ساخت ، ناچار کرد

الْجَمُّ الْحِصَانِ - اسب را دهنه زد ، لگام زد

الْجَمُّ أَيْ قُوَّةً - هر نیرویی را مورد استفاده

قرار داد ، بکار انداخت ، آماده کرد ، مجهز کرد ،

مطایع و رام خود ساخت ، مهار کرد

الْحَفَّ فِي السَّوَالِ - اصرار كرد بر ، پافشاری
کرد (نسبت به تقاضا و درخواست) ، سماجت
و اصرار و ابرام کرد ، با سماجت گدایی کرد ،
مصرانه خواست

الْحَفَّ فِي الْمَطَالِبَةِ بِدَيْنٍ - طلبکاری کرد (از) ،
اصرار کرد (در طلبکاری)

الْحَيَّ - ریش دراز

الْحَاحُ - سماجت ، الحاح ، اصرار ، ابرام ،
پافشاری ، درخواست فوری

الْحَادُّ - کفر ، بازگشتگی از دین ، ارتداد ،
الحاد ، دست برداشتن از عقیده

الْحَاقُّ - ضمیمه کردن ، پیوستن ، ملحق
کردن به

الْحَاقُّ بِخِطَابِنَا - پیرو نامه ... ، تعقیب
نامه ...

الْحَانُ الْجَازِ - آهنگهای جاز

الْحَدَّ - دفن کرد ، ب خاک سپرد ، قبر کند ، قبر
درست کرد

الْحَدَّ عَنْ - منحرف کرد ، برگشت

الْحَدَّ عَنِ الدِّينِ - از دین برگشت ، الحاد پیدا
کرد ، مرتد شد

الْحَفَّ - پوشانند (بوسیله پتو ، لحاف و امثال
اینها)

الْحَفَّ فِي الطَّلَبِ - با سماجت طلبکاری کرد ،
مصرانه خواست ، اصرار کرد به

الْحَفَّ السَّائِلُ - با اصرار گدایی کرد ، سماجت
کرد ، بالاحاح سؤال کرد

الْحَقَّقَ - اضافه کرد ، ملحق کرد ، افزود ، ضمیمه
کرد ، الحاق کرد

الْحَقَّقَ كَذَا بِكَذَا - چیزی را بچیزی دیگر
پیوست داد ، ملحق کرد ، چسباند ، متصل کرد ،
وصل کرد به

الْحَمَّ - چسباند ، متصل کرد ، باهم پیوند داد ،
اتصال داد ، ملحق کرد ، ترکیب کرد

الْدَّ - سرسخت ، کینه توز

عَدُوُّ الدَّ - دشمن سرسخت ، دشمن کینه توز

الْزَامَ - مجبور کردن ، ناگزیر کردن

الْزَامِي - اجباری ، الزامی

الزَّقَ - چسباند ، پیوست داد ، متصل کرد ،
اتصال داد

الزَّمَ - مجبور کرد ، ناگزیر کرد ، بزور وادار
کرد ، ناچار کرد

الزَّمَهُ - او را مسئول کرد ، مسئول قرارداد

الزَّمَهُ بِكَذَا - موظف کرده ، مقید کرد ، متعهد
کرد ، ملزم کرد

الزَّمَهُ الْمَالَ أَوِ الْعَمَلَ - پول یا کاری را بر

کسی تحمیل کرد ، بگردن او گذاشت ، کسی را
تکلیف کرد به ، موظف ساخت به

الزَّيْنِ (ص) - میج پیچ ، پا پیچ

الزَّقَ - چسباند ، ضمیمه کرد ، پیوست داد

الْأَلْعَابُ الْأُولَمِبِيَّةُ - مسابقه های قهرمانی

المپ (که یونانیان هر چهار سال یکبار بر پا میکردند و از سال ۱۸۹۶ جنبه بین المللی پیدا کرد)

بازیها یا ورزشهای المپیک

الْعَابُ رِیَاضِيَّةٌ - بازیهای ورزشی ، ورزش

تفریحی

الْعَابُ سَحَرِيَّةٌ - شعبده بازی ، حقه بازی

الْعَابُ نَارِيَّةٌ - آتش بازی

الْعَبَ - بازی داد ، وادار کرد بازی کند

الْعَبَانُ - بازیگوش ، بازی و خنده کن ، سر بهوا ، شوخ

الْعُوبَةُ - عروسک ، اسباب بازی ، بازیچه

الْفِي - باطل کرد ، الفاء کرد ، از بین برد ، منسوخ کرد

الْفَاءُ - باطل کردن ، الفاء کردن ، منسوخ کردن ، ملغی ساختن

الْغَزَّ فِي الْكَلَامِ - معما گفت ، با ابهام و معما سخن گفت

الْغَزَّ فِي يَمِينِهِ - قسم دو پهلو خورد ، درسو کند خود ابهام بکار برد

الْغَطَّ الْقَوْمَ - سروصدا کردند ، شلوغ کردند

الْغَمَّ (ص) - (بوسيله مین) منفجر کرد ، ترکاند ، سنک ترکانی کرد ، نقب زد (زیر) ، وسایل خرابی چیزی را فراهم کرد

الْغَمَّ الْمَكَانَ - مین گذاری کرد (زیر)

الْف - یار ، همدم ، مصاحب ، رفیق ، معاشر ، انیس

الْفَجَّ الْوَفَّ ، آلاف - هزار

الْفَ - معاشرت کرد با ، مأنوس شد با ، انس گرفت

الْفَ - اهلی شد ، پرورش یافت ، دست آموز شد (در گفتگوی از حیوان)

الْفَ - اهلی کرد ، پرورش داد ، دست آموز کرد

الْفَ - متحد کرد ، اتحاد داد ، تشکیل داد ، (در گفتگوی از شرکث یا کابینه)

الْفَ بَيْنَهُمْ - سازگار کرد ، توافق داد ، موافقت برقرار کرد

الْفَ الشَّيْءَ - معتاد شد به ، آشنا شد با ، اعتیاد پیدا کرد به ، مأنوس شد با ، آموخته شد ، عادی و معمولی شد با ، عادت کرد به

الْفَ الْكِتَابَ - تألیف کرد ، تصنیف کرد

الْأَلْفُ وَالْإِيَاءُ - کنایه از اول و آخر چیزی است

هَذَا الْأَمْرُ هُوَ الْأَلْفُ وَالْإِيَاءُ - این موضوع بسیار جامع و مهم است

الْفِي - یافت ، پیدا کرد

الْفَةُ - آشنایی ، محرمیت ، بی رودربایستی ، انس ، مقام خودمانی ، آزادی (از قید آداب و تشریفات) ، دوستی ، یگانگی ، صمیمیت ، اتحاد ، وحدت ، موافقت ، سازگاری

الْفَقَّةُ (ص) - كمك معلم ، نايب معلم ، مبصر
 کلاس ، خليفه (در مکتب های قدیم)
 الْفَتَّ - چپ دست ، کسیکه با دست چپ کار
 میکند
 الْفِيَّةُ - منسوب بالف است و بر منظومه هایی که
 بیشتر شامل قواعد یکی از علوم عربی است
 اطلاق میگردد مانند الفیه ابن مالک در صرف
 ونحو عربی
 الْفِيَّةُ (ص) - شیشه بزرگ شراب - بطری بزرگ
 که در حدود ۲ لیتر باده در آن جا میگردد
 الْق - تابد ، درخشید ، شعاع داشت ، متلالی
 بود ، نور داد ، جلا داشت
 الْق - برق ، تلالؤ ، تابش - تابندگی ، تشعشع
 پرتوافکنی
 الْقِي - افکند ، پرتاب کرد ، پرت کرد ، انداخت ،
 فرو انداخت
 الْقِي إِلَيْهِ - چیزی را بکسی زد یا پرت کرد
 الْقِي إِلَيْهِ السَّمْعُ - گوش داد به ، دقت و توجه
 کرد (بسخن)
 الْقِي إِلَيْهِ الْقَوْلُ وَالْقَوْلُ - گفتگو کرد با ،
 مکالمه کرد با
 الْقِي بِنَفْسِهِ فِي كَذَا - خود را گرفتار کرد ،
 گیر انداخت در
 الْقِي الْحَبْلَ عَلَى الْغَارِبِ - کسی را بحال خود
 وا گذاشت ، مطلق العنان کرد

الْقِي الْحِمْلَ عَلَى ظَهْرِهِ - بار بردوش گذاشت
 الْقِي خُطَابًا أَوْ خُطْبَةً - سخنرانی کرد
 الْقِي الدَّرْسَ - درس را بازگو کرد ، درس را
 پس داد
 الْقِي الرَّعْبَ فِي الْقَلْبِ - متوحش ساخت ،
 متوجه خطر کرد
 الْقِي عَلَيْهِ - چیزی را بسوی کسی انداخت یا
 پرت کرد
 الْقِي عَلَيْهِ دَرَسًا - درس داد به
 الْقِي عَلَيْهِ الْقَوْلَ - دیکته کرد بر ، تعلیم داد به
 الْقِي عَلَيْهِ مَسْئُولِيَّةً كَذَا - شخصی را مسئول
 کاری کرد ، مسئولیت را بگردن او گذاشت
 الْقِي عَلَى عَاتِقِهِ - بردوش کسی انداخت ،
 (مجازاً) بعهده او گذاشت
 الْقِي عَلَيْهِ سَوْأًا - پرسید ، سئوالی بمیان آورد
 الْقِي عَنْهُ - دور کرد ، رد کرد ، اخراج کرد ،
 دور انداخت ، ول کرد
 الْقِي الْقَبْضَ عَلَى - دستگیر کرد
 الْقِي الْقَبْضَ عَلَى - دستگیر شد
 الْقِي قَرْعَةً - قرعه کشید
 الْقِي كَلِمَةً - سخنرانی کرد
 الْقَاءُ - ادای سخن ، (طرز) بیان ، تلفیق الفاظ ،
 آیراد سخن
 الْقَاءُ - افکندن ، پرت کردن ، انداختن
 عِلْمُ الْإِلْقَاءِ - شبوه سخنوری ، حسن تقریر ،

علم خطابه

الْقَاءُ السَّلَاح - اسلحه بزمین گذاشتن

الْقَاءُ الشَّيْءِ الْمَحْفُوظ - ازبرخوانی

الْقَاءُ الْكَلَامِ أَوِ الْخُطْب - ایراد سخنرانی ،

ایراد نطق

الْقَح - آبتن کردن ، القاح کردن

الْقَمَهُ الطَّعَام - خوراک را در دهانش گذاشت ،

لقمه را در دهانش گذاشت

الْقِيَهُ جِ الْإِقِي - معما ، لغز - چیستان

الْكَتْرُون (غ) - الكترون : عنصری که برق

منفی دارد ، ذراتی که اطراف هسته اتم حرکت

میکنند و دارای برق منفی هستند

الْكَنْ - لکنت دار ، الکن ، کسیکه لکنت

زبان دارد

الْم - آزد ، آزار رساند ، زحمت داد ، بدرد

انداخت ، درد آورد

الْم - احساس درد کرد ، درد آمد ، درد داشت ،

رنج کشید از درد ، عذاب کشید ، دچار یا مبتلا

شد به

الْم - آزد ، آزار رساند ، زحمت داد ، بدرد

انداخت ، درد آورد

الْم - بازدید کرد ، دیدن کرد ، ملاقات کرد ،

سرزد به ، بدیدار (کسی) آمد

الْم - درد ، زحمت ، رنج ، آسیب ، آزار ،

صدمه ، اذیت ، ابتلا ، ابتلای بدرد

الْمَ أَقْلَ لَكَ ؟ - مگر بتو نگفتم ؟ بتو نگفتم ؟

الْمَ بِالذَّنْب - مرتکب گناه شد ، ارتکاب کرد

الْمَ بِهِ مَرَض - ناخوش شد ، بیمار شد

الْمَ بِهِ كَذَا - امری برای او رخ داد ، روی داد ،

پیش آمد ، اتفاق افتاد ، بسرش آمد

الْمَ بِكَذَا - كاملا (چیزی را) شناخت ، دانست ،

دریافت ، درك کرد

الْمَ الْأَسْنَان - دندان درد ، درد دندان

الْمَ الرَّأْس - سردرد

الْمَ مَبْرَح - درد سخت ، درد شدید

الْمَ نَفْسَانِي - غم روحی ، پریشانی ، غمزدگی ،

محنت ، مصیبت

الْمَاسِ بَرَلْنَتِي - برلیان ، الماس برجسته یا

درخشان

الْمَاسِ وَرْدَة (ص) - الماس دارای تراش

فلامنك

الْمَام - آشنایی ، شناسایی ، دانستن ، فهم

الْمَانِي (غ) - مربوط بآلمان ، شخص آلمانی ، مربوط

به زبان یا مردم آلمان

الْمَانِيَا (غ) - کشور آلمان

الْمَحِ الشَّيْءِ وَالْيَهُ ، نگاه اجمالی کرد به ،

نگاه مختصری کرد به ، بیک نظر دید و رد شد

الْمَع - زیرك ، فطن ، با هوش ، هوشیار ،

دانا ، عاقل ، با فراست ، با استعداد ، با ذوق

هنرمند

الْمَعَالِي - اشاره کرد به ، با اشاره نشان داد ،
با اشاره فهماند

الْمَعْبُودِيَّة - با دست اشاره کرد ، دستش را
تکان داد ، دستش را بعلامت (خدا حافظی)
تکان داد

الْمَعْنَى - زیرك ، فطن ، باهوش ، هوشیار ، دانا ،
عاقل ، با فراست ، با استعداد ، هنرمند

الْمَعِيَّة - زیرکی ، دانایی ، عقل ، فراست ،
استعداد ، هوش ، فطانت ، هوشیاری

الْوَيْ - خم کرد ، دولا کرد ، کج کرد

الْوَيْ بِهِ - برد ، ربود

الْوَيْ اللِّوَاء - پرچم را برافراشت ، پرچم را
بالا برد

الْوَانُ زَيْتِيَّة - رنگهای روغنی

الْوَانُ مَائِيَّة - آب رنگ ، رنگهای تر

الْوَب - باحرارت ، سرزنده ، فعال ، مُصِرّ

الْوَهَّة - خدایی ، الوهیت

الَّه - خدا ساخت ، کسی را تا مقام خدایی
بالا برد

الْهَيْ - مشغول کرد ، بیازی گرفت ، سرگرم کرد ،
بغفلت انداخت

الْهَى عَنْ كَذَا - بازداشت از ، منصرف کرد از ،

برگرداند و منحرف کرد از ، بازی و سرگرمی

داد ، تفریح داد ، حواس را از چیزی منحرف

و چیزی دیگر متوجه ساخت

الْهَبَاب - آتش زدن ، آتش روشن کردن ، آتش
برافروختن ، شعله ور کردن

الْحَاجَّ اللَّابِن - شیربست ، دلمه شد ، منجمد شد

الْهَبَّ ظَهْرَهُ بِالْسَّوْط - (بگرفته او) شلاق زد ،
بسوزش انداخت (در اثر شلاق)

الْهَب - آتش بر افروخت ، آتش روشن کرد ،
آتش زد ، تحريك کرد ، تهییج کرد ، برانگیخت ،
به هیجان آورد

الْهَجَّ بِالْشَّيْء - پشتکار بخرج داد (نسبت به) ،

با پایداری ادامه داد ، مواظبت کرد (بر) ،
ایستادگی و پایداری کرد بر ، حریص شد بر

الْهَم - وحی کرد به ، الهام کرد به

الْهَم فَلَانَا الشَّيْء - او را وادار کرد که چیزی
را ببلعد

الْهَوْب - اسبدوانی بطوریکه از سُم اسب برق
جهد یا گردوغبار زیاد بهوا کند

آلِي - مکانیکی ، ماشینی ، صنعتی (چیزی که
بوسیله آلات و ابزار صنعتی تهیه شد باشد)

الْحَصَادُ الْآلِي - درو بوسیله ماشین

آلِي - عضوی ، دارای اعضاء یا اجزاء لازم ، موثر

در ساختمان اندام ، اندامی ، آلی

الزَّرَاعَةُ الْآلِيَّة - کشاورزی مکانیزه

آلِيَّة - دنبه گوسفند که بدمگاه او آویزان است ،

دمبلچه ، (تشبیه این کلمه آلیان بدون تاء است

و جمع آن الایا و آلیات)

الْمَيْسُ - دلیر ، دلاور ، شجاع

الْيَصَابَاتُ (غ) - البزابت

الْيَفُّ - اهلی ، خانگی ، دست آموز (در گفتگوی از حیوانات)

الْيَفُّ - لنگه ، تا ، يك لنگه از هر چیزی که جفت باشد

الْيَفُّ - انیس ، مونس ، یار ، معاشر ، خوش مشرب ، مهربان ، دلجو

الْيَكُ - مال تو

الْيَكُ كَذَا - بگیر

الْيَكُ عَنِّي - از من دور شو ، گم شو

الْيَمُّ - دردناك ، درد آورنده ، درد دار ، درد خیز ، سخت ، دشوار ، حزن آور ، رقت انگیز ، پریشانی آور ، محزون کننده

الذِّكْرِيَّاتُ الْاَلِيْمَةُ - خاطرات دردناك

أَمْ - یا

أَمْ - رهبری کرد ، در جلو حرکت کرد ، راهنما بود یا شد

أَمْ - رو آورد به ، قصد (چیزی) کرد ، مبادرت کرد ، متوسل شد

أَمْ الرَّجُلُ مِنْ زَوْجَتِهِ - بیوه مرد شد ، داغ زن دید

أَمْ - مادر ، منبع ، مبداء ، چشمه ، اصل ، مأخذ ، مصدر ، قالب (در گفتگوی از اشیاء ریخته یی)

رَأَى بَأْمَ عَيْنِهِ - با چشم خود دید

أَمْ أَرْبَعٌ وَأَرْبَعِينَ - هزارپا ، صدپا

أَمْ أَوْيَقُ - بوف ، مرغ حق

الْأَمُّ الْجَافِيَّةُ (فِي التَّشْرِيحِ) - (در کالبدشکافی)

أُمُّ الْغَلِيظِ ، أُمُّ الدِّمَاغِ ، سخت شامه

أُمُّ الْحَبَرِ (ص) - ماهی مرکب ، سپیداج

أُمُّ الْخُلُولِ (ص) - يك جور صدف دو کپه

أُمُّ الشَّعْوَرِ (ص) - بیدمجنون ، بید معلق ، نوعی

ماهی دریایی

أُمُّ الْقُرَى - مکه معظمه

أُمُّ الْقُرَى - آتش

أَمْ قَشْعَمُ - کفتار ، مصیبت و بلا ، جنگ

أُمُّ الْمَلِكِ - ملکه مادر ، مادر شاه

أُمُّ النُّجُومِ - کهکشان

أُمُّ الْوَلِيدِ - مرغ ، مرغ خانگی

أُمُّ هَبِيرَةٍ - قورباغه ماده

أَمَّا هَذَا أَوْ ذَاكَ - یا این یا آن

أَمَّا - لیکن ، ولی ، اما ، چیزی که هست ، الا اینکه

أَمَاتَ - سبب مرگ شد ، وسیله مرگ کسی را فراهم کرد ، میراند ، کشت ، از حیات محروم کرد

أَمَاتَ شَهْوَاتَهُ - ریاضت کشید ، نفس خود را ریاضت داد

أَمَاتَ غَضَبَهُ - خشم خود را فرونشاند

أَمَاتَهُ جَوْعًا - از گرسنگی کشت

آمات نَفْسَه - انتحار کرد ، خود را کشت

اماتَه - کشتن ، میراندن ، اعدام کردن

امار - محرك ، مشوق ، ترغیب کننده ، برانگیزنده ، اغوا کننده

امار عیالَه - معاش (برای خانواده خود) فراهم کرد

امارة (ص) - غلبه ، نفوذ ، تسلط ، حکم ، زور گویی

امارة - امارت ، سلطنت ، قلمرو حکومت

امارة - شاهزادگی ، قلمرو شاهزاده ، مقام شاهزادگی

امارة - علامت ، نشانه ، قرینه ، اشاره ، دلالت ، خبر ، اشعار ، تعیین

امارة - کلمه رمزی ، کلمه عبور ، اسم شب ، نشانی

اماز الشی - برتری داد ، ترجیح داد ، مزیت داد

اماط اللثام عن - نقاب (از چهره) برداشت ، فاش کرد ، آشکار ساخت

اماط عن - عقب کشید ، عقب نشینی کرد ، کناره گیری کرد ، کنار کشید

اماع - ذوب کرد ، آب کرد

اماعة - آب کردن ، ذوب کردن

اماكن اللهو - اماکن تفریح و سرگرمی و نمایش (چون کاباره ، قمارخانه ، وامثال اینها)

اماكن الفزهة - گردشگاهها

آمال - منحنی کرد ، کج کرد ، متمایل کرد ، خم کرد ، دولا کرد

آمال الى اونحو - مستعد و متمایل کرد (به یا بسوی)

آمال عن - منصرف کرد ، بی میل کرد ، بیزار کرد ، متنفر کرد ، نامستعد کرد

آمال الوعاء لتفریغه - ظرف را سرازیر کرد تا آنچه در آنست خالی شود

آمام - جلو ، در جلو ، روبرو ، مقابل ، در برابر ، در حضور ، در پیشگاه

آمام عینیه - در مقابل چشمش ، مقابل رویش

الى الامام ! ، به پیش!

آمام - پیشوا ، راهبر ، لیبر ، زعیم ، رئیس ، عمده ، سر دسته

امامة - رهبری ، مقام راهنمایی ، پیشوایی ، ریاست ، زعامت

امانة - درستی ، راستی ، امانت ، درستکاری ، عدم خیانت

امانة - ودیعه ، سپرده

امانة - وفاداری ، درست پیمانی ، صداقت ، نمك شناسی ، بیعت

امانة - دبیری ، پست دبیری (در دبیرخانه) ، دبیرخانه

الامانة العامة - دبیر کلی ، پست دبیر کلی ، دبیرخانه کل

امانة العاصمة - شهرداری پایتخت

بِضَاعَةُ الْأَمَانَةِ - کالای فرستاده شده (بطور
امانت) ، محموله ، امانت فرستی ، حمل کالا
(بطور امانت)

مَخْزَنُ الْأَمَانَاتِ (فِي الْمَحَطَّاتِ) - انبار ائاثه
(در ایستگاه راه آهن و غیر آن)

أَمَاءُ السَّكِينِ - تیغه کار در آب داد

أَمَاءَ - آبکی کرد ، رقیق کرد ، کمرنگ کرد
(در اثر امتزاج با آب)

أَمْبِرَاطُور (غ) ج أَبَاطُورَة - امپراطور ، پادشاه ،
پیشوا

أَمْبِرَاطُورَة (غ) - زن امپراطور ، ملکه

أَمْبِرَاطُورِي (غ) - با شکوه ، عالی ، شاهانه ،

امپراطوری ، مربوط بامپراطور

أَمْبِرَاطُورِيَّة (غ) - امپراطوری ، قلمرو امپراطور ،
سلطنت وسیع

الْأَمْبِرِيُولُوجِيَا (غ) - جنین شناسی

أَمْتَاث - آب کرد ، نرم کرد ، ذوب کرد

أَمْتَاخ ، درخواست کمک کرد ، طلب احسان کرد ،
تقاضای توجه و التفات نمود

أَمْتَازَمِنْ - ممتاز شد ، فرق پیدا کرد با ، مشخص
شد ، جدا یاسوا شد

أَمَّة ج أُمَّم - ملت ، مردم - نسل ، نژاد

الْأَمَّة - عامه مردم ، قاطبه اهالی ، همه

أَمَّة ج أَمَاء - کنیز ، زر خرید

أَمْتِ الْمَرَاة - مادر شد

أَمْتِ الْمَرَاة مِنْ زَوْجِهَا - بیوه زن شد ، داغ
شوهر دید

أَمْتَثَالٌ - اطاعت ، فرمانبرداری ، قبول ، اجابت ،
انجام

أَمْتَثَلٌ - تسلیم شد ، تن در داد ، اطاعت و پیروی
کرد ، پذیرفت ، قبول کرد

أَمْتَثَلُ الطَّرِيقَةِ - (روشی را) سرمشق قرار داد ،
بر طبق روشی عمل کرد

أَمْتِحَانٌ - آزمایش ، محك ، تجربه ، معاینه ،
رسیدگی ، عمل ، تصفیه فلز

أَمْتَحَى - محو شد ، پاک شد ، از میان رفت

أَمْتَحَقٌ - تلف شد ، هلاک شد ، نابود شد ، از
بین رفت

أَمْتَحَنٌ - آزمایش کرد ، تجربه کرد ، امتحان

کرد ، آزمود ، رسیدگی کرد ، تصفیه کرد
(در گفتگوی از فلزات) ، محك زد ، در معرض
امتحان سخت قرار داد ، مبتلا بآزمایش طاقت
فرسا کرد ، معاینه کرد ، سخت مبتلا کرد

أَمْتَخَضُ الْجَنِينِ - بچه در شکم جنبید ، بحرکت
افتاد

أَمْتَخَضُ اللَّبَنِ - شیر تبدیل بکره شد ، کره شیر
گرفتد شد ، کره از شیر جدا شد

أَمْتَدَادٌ - وسعت ، اندازه ، حد ، مقدار ،
فضای وسیع ، پهنا ، دامنه ، حوزه ، قلمرو ،
درازا ، طول

اِمْتَدَادُ الْعَمْرِ - طول عمر ، درازی عمر ، عمر زیاد
 اِمْتَد - منبسط شد ، باز شد ، امتداد پیدا کرد ، کشیده شد ، انبساط یافت
 اِمْتَدَ اِلَى - تعمیم یافت ، شامل شد ، توسعه یافت ، بسط و امتداد یافت تا
 اِمْتَدَحَ - ستود ، تمجید کرد ، تعریف کرد از
 اِمْتَرَى فِي الْأَمْرِ - شك کرد (در) ، تردید کرد (در) ، مشکوک شد (نسبت به) ، بدگمان شد (از چیزی) ، بو برد ، ظنین شد
 اِمْتَزَاجٌ - مخلوط شدن ، ممزوج شدن ، آمیختن ، ترکیب شدن
 اِمْتَزَجَ بِهِ - مخلوط شد ، ممزوج شد ، امتزاج پیدا کرد ، آمیخت با ، ترکیب شد با ، آمیخته شد با
 اِمْتَشَطَ - موی خود را شانه کرد
 اِمْتَشَقَّ - ربود ، قاپید ، برد
 اِمْتَشَقَّ السَّيْفَ - شمشیر کشید
 اِمْتِصَّاصٌ - جذب کردن ، کشیدن ، آشامیدن ، جرعه جرعه آشامیدن ، مکیدن ، مک زدن
 اِمْتِصَّاصُ الدِّمَاءِ - وامپریسم : اعتقاد بوجود ارواح تبه کار یا جادوگران که شبها از گور بیرون می آیند و خون مردم خوب را می مکند ، (مجازاً) خون مردم مکیدن ، بطور طفیلانی زندگی کردن

اِمْتَصَّ - مکید ، جذب کرد ، مک زد ، جرعه جرعه نوشید
 اِمْتَصَّ الْبُرْتَقَالَ - پرتقال خورد ، مکید
 اِمْتَصَّ الشَّدَى - پستان را مک زد ، شیر خورد (در گفتگوی ازبچه شیرخوار)
 اِمْتَصَّ دُمَهُ - خونس را مکید (حقیقی و مجازی) اموالش را بزور گرفت
 اِمْتَصَّ الْهَوَاءَ - هوارا بسوی خود کشید ، هوا را کشید
 اِمْتَطَى الدَّابَّةَ - سوار (بر حیوان) شد
 اِمْتَتَعَ - بهره مند کرد ، متمتع کرد ، برخوردار کرد ، متلذذ کرد
 اِمْتِعَاضٌ - رنجش پیدا کردن ، رنجیدن ، تغیر کردن ، نگران شدن ، خشم گرفتن
 اِمْتَعَضَ مِنَ الْأَمْرِ - رنجید از ، تغیر کرد ، خشم گرفت ، رنجش پیدا کرد
 اِمْتَقَعَ - رنگش پرید ، رنگش زرد شد
 اِمْتَكَّ الْعِظَمَ - استخوان را مکید ، مغز استخوان را بوسیله مک زدن خورد
 اِمْتَلَّ هَلَّةً - دینی را گزیدن نهاد ، پذیرفت ، بدینی گروید
 اِمْتَلَأَ - پری ، پر بودن
 اِمْتَلَأَ دُمُوعِي - پرخونی ، زیادی خون
 اِمْتَلَأَ مِنْ كَذَا - پرشد از ، پر بود از
 وَثَائِقُ الْأَمْتَلَاكِ - مدارك و اسناد مالك شدن

یا تصاحب و تصرف چیزی

امْتَلَجَ مَا فِي الشَّيْءِ - پستان را مکید

امْتَلَخَ - گرفت ، بیرون آورد ، استخراج کرد ،
بیرون کشید

امْتَلَكَ - مالك شد ، دارا شد ، اشغال کرد ،

تصرف کرد ، مستولی شد بر

امْتِنَاعٌ - عدم امکان ، ابا ، امتناع ، استنکاف ،
رد ، عدم قبول

امْتِنَانٌ - حقشناسی ، سپاسداری ، تشکر ،

ممنونیت ، نمک شناسی ، قدردانی ، شکرگزاری ،
امتنان

امْتَنَعَ عَنْ كَذَا - خودداری کرد از ، امانع

کرد از ، صرف نظر کرد از ، اجتناب کرد ،
پرهیز کرد

امْتِهَانٌ - بد استعمال کردن ، ضایع کردن ،

فروسله کردن ، کهنه کردن ، بد رفتاری کردن

امْتِهَنَ - فروسله کرد ، کهنه کرد ، مبتذل کرد ،

کرایه بی یا عمومی کرد (اسب یا چیز دیگر) ،

تحقیر کرد ، کوچک و ناچیز شمرد

امْتِهَنَ الرَّجُلَ - نوکر شد ، خدمتکار شد

امْتِهَنَ الرَّجُلَ - شخصی را نوکر خود کرد ،

خدمتکار کرد ، بعنوان نوکری فرومایه و پست با
او رفتار کرد

امْتِيَازٌ - امتیاز ، اجازت ، رسمی (مانند امتیاز

نفث و غیر آن) ، حق ویژه ، لیاقت ، مزیت ،

شرف ، افتخار ، اختلاف ، فرق داشتن

حَقُّ الْاِمْتِيَازِ ، حق ثبت شده انحصاری (برای

استفاده از اختراع و غیر آن)

الْاِمْتِيَازَاتُ الْاِجْنَبِيَّةُ (فِي الشَّرْقِ) - کاپیتو -

لاسیون ، امتیازات خارجی

امْتَثَلَ - بهتر ، برجسته تر ، افضل ، ارجح

رَجُلٌ امْتَثَلَ - مرد کامل ، مطابق نمونه واقعی ،
مرد ایده آل

وَامْتَاَلَهُ - و غیره

امْتَوَلَتْ - مثال ، نمونه ، مثل ، درس

امْتَلِيَّةٌ - ایدآلیسم ، اصالت تصور ، اصالت علم ،

اصالت عقل

امْتَجَدٌ - بزرگوارتر ، عظیمتر ، با شکوه تر ،

بزرگتر ، مجلل تر ، برجسته تر ، نامی تر ،

شریفتر ، شرافتمندانه تر ، اصیل و نجیب

امْتَجَدٌ - تکریم کرد ، بزرگ خواند ، تمجید

کرد ، تجلیل کرد ، ستود ، مهم جلوه داد

امْتَحَى - محو شد ، پاک شد ، از میان رفت

امْتَحَصَ - دوباره نمایان شد ، برگشت ، دوباره

نمودار شد ، عود کرد

امْتَحَضَ فَلَانَا النِّصْحَ اَوَالُوْدٌ - (در خیر -

خواهی یا عشق و غیر اینها) صمیمی بود یا شد ،

اخلاص نشان داد در

امْتَحَوْضَةٌ - خیرخواهی صادقانه ، نصیحت

خالصانه

امحق - تلف شد ، هلاك شد ، نابود شد ، از
بین رفت

امحق القمر - رو بکاهش گذاشت (ماه) ،
در محاق افتاد ، نقصان یافت ، رو بزوال رفت
امحق المال - مال از بین رفت ، نابود شد ،
تلف شد ، ضایع شد ، رو بتحلیل و نقصان
گذاشت

امحك - لجاجت کرد ، سرسختی بخرج داد ،
پا فشاری کرد در ، سخت گرفت ، مشاجره
کرد ، ستیزه کرد ، مجادله کرد ، منازعه
لفظی کرد

امحل الارض - زمین را بایر کرد ، خشك و بی
حاصل کرد ، شوره زار کرد ، لم یزرع کرد

امحل المطر - خشكسالی شد ، باران نیارید

امحل المكان - بایر شد ، بی ثمر یا بی بار
شد ، شوره زار شد ، خشك و بی حاصل شد ، لم
یزرع شد (در گفتگوی از زمین)

آمد - كمك کرد ، مساعدت کرد ، همراهی
کرد ، معاونت کرد ، مهلت داد یا معین کرد ،
امهال داد

امد الجند - سپاه را با نیروی امدادی تقویت
کرد

امد الجرح - چرك یا جراحت جمع کرد (در
گفتگوی از دمل و غیر آن)

آمد - حد ، نهایت ، مجال ، فرصت ، اندازه ،

مقدار ، حوزه ، قلمرو

امده بکندا - در اختیار قرار داد ، چیزی را برای
کسی تهیه یا فراهم کرد

امداد - كمك کردن ، مساعدت و معاونت کردن ،
كمك ، مساعدت ، تجدید قوا ، نیروی امدادی
یا كمکی ، تقویت ، استحکام

امدادات عسكرية - تقویت نظامی ، نیروی
امدادی

امدة النسيج - تار (ضد بود)

امدوحة - مدیحه ، قصیده مدحیه

امرج امور - امر ، ماده ، چیز ، موضوع ،
مطلب ، شأن ، کار ، ربط ، دخل

آمر - فرمانده (نظامی) ، دستور دهنده ،
قائد

امر - اختیار ، اجازه ، حق ، نفوذ ، تأثیر ،
قدرت ، وجه امری (در دستور زبان)

قضی امره - کارش ساخته شد ، کارش تمام
شد

قضی الامر - گذشته است ، تمام شده است

امر محقق او واقعی - مبنی بر حقیقت امر ،

ساده ، سرراست

امر - تلخ شد

امر - عبور داد ، گذراند ، منقضی کرد ، سپری
کرد ، صرف کرد

امر - والی کرد ، امیر یا حاکم ساخت

أَمْر - دستور داد ، امر کرد ، فرمان داد

أَمْر - اختیار داد ، اختیارات (بکسی) داد

أَمْر الشَّيْءِ - چیزی را تلخ کرد ، تلخ ساخت

أَمْر - تلختر

أَمْر - مشورت کرد با ، مشاورت کرد ، رأی زد

أَمْر ، أَمْرَةٌ جِ أَوَامِر - امر ، فرمان ، حکم ، دستور

أَمْرٌ بَدِيعِي - چیز عادی ، امر طبیعی یا بدیهی

أَمْرٌ شَائِكٌ - کار مشکل ، کار پردردسر

أَمْرٌ عَالٍ - فرمان ، حکم ، مشیت ، تقدیر ، تصویب نامه

لَأَمْرِ فُلَانٍ - بحواله کرد

تَحْتَ أَمْرِكَ أَوَامِرُكُمْ - در اختیار شما هستم ، گوش بفرمان شما هستم

كَمِيبَالَةٍ تَحْتَ الْأَمْرِ - برات حواله شده

أَمْرٌ مَا - چیزی ، يك چیزی

الْأَمْرُ الْوِزَارِيُّ - دستور وزارتی

أَمْرَاءٌ - افسران ارشد

أَمْرَاءُ جِ نِسَاءٌ - زن

أَمْرَاءُ - زوجه ، همسر

أَمْرَاءُ ذِكْرَةٌ - زنیکه خود را شبیه مردان

سازد

أَمْرَاءُ سَمْرَاءٌ - زن سبزه ، زن گندمگون

أَمْرَاضٌ مَطَوْنَةٌ - بیماریهای بومی

الْأَمْرَاضُ أَوِ الْأَلَامُ النَّفْسِيَّةُ - بیماریهای روانی

الْأَمْرَانُ - دو چیز تلخ (تنگدستی و پیری)

أَمْرَةٌ - میل شمار ، فرسخ شمار ، سنگهایی که

در جاده‌ها برای نشان دادن کیلومتر و امثال آن

نصب میکنند

أَمْرُخُ الْعَجِينِ - خمیر را شل کرد ، آبکی کرد ، رقیق کرد

أَمْرُ دَجْ هَرْدٍ - پسر بچه بی که هنوز موی بر

عذارش نرویده است

أَمْرَضٌ - بیمار کرد ، مریض ساخت

أَمْرُطٌ - بیمو ، دارای موی تُتْكٌ ، دارای موی کم پشت

أَمْرَغٌ عِرْضَةٌ - هتک حرمت کرد ، آبروی کسی

را لکه دار کرد

أَمْسٌ - دیروز

الْأَمْسُ - پیش از این ، گذشته

أَمْسُ الْأَوَّلِ أَوِ الْأَوَّلِ أَمْسٌ - پریروز

لَيْلَةُ أَمْسٍ - دیشب

مَسَاءُ أَمْسٍ - دیشب

أَمْسِيٌّ - شامگاه شد ، گردید ، شد

أَمْسَاكٌ - بخل ، خست ، خساست ، کنسی ، بیبوست ، خشکی مزاج ، قبض مزاج

أَمْسَاكُ النَّفْسِ - پرهیز ، ریاضت ، خودداری

أَمْسَاكُ الْبَطْنِ - دارای بیبوست کرد ، مزاج را

منقبض کرد ، خشکی آورد ، مزاج را بیبوست داد ،

جمع و قبض کرد

اَمْسَكَ بِهِ - نگهداشت ، محافظت کرد از ،

نگهداری کرد ، در دست نگهداشت ، چیزی را

بدست گرفت و نگهداشت ، چسبید به ، سفت

و محکم گرفت ، محکم بدست گرفت ، محکم چسبید به ،

چنگ زد به

اَمْسَكَ الشَّيْءَ عَلَى نَفْسِهِ - چیزی را در اختیار

یا تصرف خود نگهداشت

اَمْسَكَ الشَّيْءَ - چیزی را با دست گرفت ، چنگ

زد به ، گرفت ، بدست آورد ، ربود

اَمْسَكَ عَنْ - پرهیز کرد از ، حذر کرد از ،

دوری کرد از ، خود را دور نگهداشت از ، دست

نگهداشت ، صرف نظر کرد از

اَمْسَكَ الْكُرَّةَ وَالْعَصْفُورَ وَكُلَّ مَتَحَرِّكٍ -

توپ ، گنجشک یا هر چیز متحرکی را گرفت

اَمْسَكَ اللّٰهُ الْغَيْثَ - خداوند باران نفرستاد

اَمْسَكَ لِسَانَهُ - لب از گفتار فرو بست ، ساکت

شد ، سخن نگفت ، زبان خود را نگه داشت

اَمْسَكَهُ وَهُوَ يَسْرِقُ - در حال دزدی او را

گرفت

اَمْسَكَتِ النَّارُ بِالْخَشَبِ - قسمتهای چوبی (خانه)

آتش گرفت

اَمْسِيَّةٌ - شب ، شب هنگام ، مغرب ، شام ،

سر شب

اَمَشَى - گردش داد ، راه برد ، براه رفتن

و داشت

اَمَشَى الْبَطْنَ - مزاج را لینت داد ، مزاج را

نرم کرد ، شکم را بعمل انداخت

اَمَشَاهُ الدَّوَاءُ - دارو شکم را بعمل انداخت ،

یبوست را رفع کرد ، مزاج را لینت داد یا نرم

کرد

اَمَشَقَ بِالْسُّوْطِ - تازیانه زد ، شلاق زد

الامصال الواقية - سرمهای پیش گیری ، واکسن

های پیشگیری (از مرض)

اَمْضَ - آزد ، اذیت کرد ، بدرد آورد ، عذاب

ورنج داد ، گرفتار و مبتلا کرد

اَمْضَاءٌ - انجام دادن ، بموقع اجرا گذاشتن ،

کار بزرگ انجام دادن ، امضا کردن (پای

ورقه) ، امضا

اَمْضَاءَةٌ - امضا

اَمْضَى الصَّكَّ أَوْ الرِّسَالَةَ - چک یا نامه را امضا

کرد

اَمْضَاهُ - بانجام رساند ، با تمام آورد ، تکمیل

کرد ، تمام کرد ، اجرا کرد ، بموقع اجرا

گذاشت ، تأیید کرد ، تصدیق کرد ، معامله بی را

تجویز یا تصویب کرد ، روا دانست

اَمْطَى الدَّابَّةَ - سوار (بر حیوان) شد

اَمْطَرَتِ السَّمَاءُ - باران بارید

اَمْطَرْتَهُمُ السَّمَاءَ - باران بر آنها بارید

اِمْعَ ، اِمْعَةٌ ج اِمْعُونَ - ابن الوقت ، (گفته اند

اصل این کلمه «انی معك» بوده است

امعاء ، امعیه - روده‌ها

امعان فی العمل - پشت کار ، ملازمت ، قیددر

کار ، تدرب ، سخت کوشی

امعان النظر - دقت ، مداقه ، بررسی دقیق ،

تامل بسیار

امعر - فقیر شد ، بینوا شد ، تنگ‌دست یا تهی

دست شد

امعظ - بیمو ، دارای موی تنك ، دارای موی

کم پشت

امعن فی کذا - با پایداری و ثبات در کاری

وارد شد ، با شدت و قوت عمل کرد ، با مداومت

و ثبات بکاری پرداخت

امعن النظر فی الامر - بسیار دقت کرد در ،

با هوشیاری مورد ملاحظه و بررسی قرار داد ،

با دقت بمعاینه و فحص پرداخت ، مورد مداقه

قرار داد

امغر - حنایی (رنگ) ، خرمایی مایل بقرمز ،

رنگ سرخ مایل بقهوه‌یی ، شرابی رنگ

امغص - سبب شکم درد شد ، قولنج داد

امفیاتیاترو (غ) - آمفی تأثر ، نمایشگاه گرد

یا بیضی که دور آن پلکانهایی برای تماشاچیان

ساخته‌اند

امکان - قدرت ، طاقت ، توانایی ، استطاعت ،

احتمال ، چیز احتمالی ، رویداد ، محتمل ، نیرو ،

توان

امکان ، امکانیه - امکان ، امکان داشتن

على قدر الامكان - حتی المقدور ، حتی -

الامكان

امکانیات - امکانات ، مجوزات ، شرایط

واوضاع

امکن الامر - ممکن شد ، امکان یافت

اذا امکن - اگر ممکن باشد

امکنه من کذا - توانا کرد ، قدرت داد ، قدرتمند

کرد ، قادر ساخت

امکنه - توانست ، قادر شد بر ، قدرت

داشت بر

امل - امید ، آرزو ، تمنی ، اعتماد ، اطمینان ،

توکل ، چشم داشت ، انتظار ، توقع

امل - امید داشت ، امیدوار بود ، آرزو داشت ،

اعتماد و اطمینان داشت

امل - آرزومند ، امیدوار ، مطمئن

قطع الامل منه - ناامید شد از ، مأیوس شد از

امل - خسته کرد ، کسل کرد ، بیزار کرد ،

حوصله او را سر برد

امل علیه الامر - کسل کننده شد ، بدرازا کشید

و ماول ساخت ، خسته کننده و ملالت آورد

امله او عايله الكتاب - املا گفت برای ، دیکته

کرد برای ، املا کرد برای

امل کاذب - خیال باطل ، پندار بیهوده ،

توهم بیجا

بعث علی الأمل - امیدوار کرد، باعث امیدواری

شد

املی علیه - املا گفت (برای)، دیکته کرد

(برای)

املی الله عمره - خداوند عمرش را دراز کند

املاق - بینوایی، تهیدستی، فقر

املح العین - کسیکه چشمش را سفیدی گرفته

املح الماء - آب شور شد، مزه شور پیدا کرد

املس - نرم، صاف، هموار، لیز، لغزنده

املس كالشعر - نرم و براق (چون موی) چرب

و نرم

املط - بیمو، دارای موی تنک، طاس

املق - فقیر شد، بینوا شد، تنگدست شد

املك فلاناً الشیء - مالك ساخت، دارا کرد، چیزی را در تصرف کسی داد

املك علی - پادشاه کرد (بر)

املوحة - بذله، لطیفه، شوخی

املیسی - نوعی انار شیرین و بی هسته

امم الشیء - (چیزی را) ملی کرد

الامم المتحدة، منظمة الامم المتحدة -

(سازمان) ملل متحد

عصبة الامم او جمعية الامم - مجمع اتفاق

ملل

الامم المتدهورة او المتأخرة - ملل عقب

افتاده

الامم المتحدة او المتحدة - ملل متحد

اممی - کافر، مشرک، بت پرست، بیدین، کسیکه خارج از اهل ذمه باشد

اممی - بین المللی

امن، امان - امنیت، آرامش، سلامت، صلح، عدم خطر

امن - اطمینان پیدا کرد، مطمئن شد، بی خطر

شد، محفوظ شد، قابل اعتماد شد

امن - وفادار بود، امین بود یا شد، مورد اعتماد

شد، با وفا بود

آمن به - اعتقاد داشت به، ایمان آورد به

اعتماد داشت به، اطمینان کرد به

آمن - ضعیف کرد، تضعیف کرد، سست کرد، ناتوان ساخت

آمن - محفوظ، بی خطر، سالم، آرام، آسوده، راحت، بی اضطراب

آمن - اطمینان داد، حتمی کرد، بیمه کرد، قوت قلب داد، ضمانت کرد

آمن - سپرد (به)، واگذار کرد به، چیزی را نزد کسی سپرد

نزد کسی سپرد

آمنه علی کلامه - پس از سخن کسی آمین

گفت

امن علی الحیاة او ضد الحریق - بیمه عمر یا

بیمه در برابر آتش سوزی نمود

امنہ علی حیاتہ - جان اورا حفظ کرد ، حیاتش
را تأمین کرد ، دفع خطر کرداز
امن عام - امنیت عمومی ، رفاه و آسایش و آرامش
همگانی
الامن العام - اداره امنیت عمومی
فی الامن - سالم ، محفوظ ، درمان
حافظ علی الامن - آرامش را حفظ کرد ،
صلح و امنیت را حفظ کرد
امنی الدم - خونریزی کرد ، خون ریخت
امنی الرجل - دفع منی کرد ، استمناء کرد ،
منی خود را بیرون ریخت
امنة - اطمینان زیاد ، بهر کسی اطمینان داشتن
امنة - قابل اعتماد ، امین ، موثق ، معتمد ،
معتبر
امنیبوس (غ) - وسیله نقلیه ، اتوبوس
امنية ج امانی ، الامانی - آرزو ، میل ، امید ، تمنی
اموال طائلة - اموال فراوان و هنگفت
امور شقیدة - کارهای بغرنج و پیچیده ، امور
مشکل
امومة - مادری ، مادری کردن ، طبقه مادران
رعاية الطفولة والامومة - حمایت کودکان
و مادران
امهال - مهلت دادن ، امهال دادن ، تعیین مدت
کردن برای
امهر المرأة - مهر معین کرد (برای زن) ، مهر

(بزن) داد
امهل - مهلت داد ، امهال داد ، مدت معین
کرد (برای)
امی - مربوط و وابسته بمادر ، جاهل ، نادان ،
بی ادب
امی ج امیون - بیسواد ، درس نخوانده
امیة - مادری ، مادری کردن ، جهل ، نادانی ،
بیخبری
امیة - بیسوادی ، خواندن و نوشتن ندانستن
المکافحة ضد الامیة - مبارزه با بیسوادی
امیت الکلمة - کلمه از استعمال افتاد ، منسوخ
شد ، مهجور شد
امیر - فرمانده ، رئیس ، عمده ، شاهزاده ،
شاهپور
امیر الای (غ) - سرهنگ
امیر الیة بحریة - فرماندهی نیروی دریایی
امیرال (غ) - دریا سالار
امیر البحر - دریا سالار
امیر السلاح - سلاحدار
اميرة - شاهدخت ، شاهزاده خانم
الاميرة الحمراء - نوعی پروانه
اميرة النحل - ملکه زنبور عسل
امیر کا (غ) - امریکا
امیرکی ، امریکی - آمریکایی ، مربوط به
آمریکا ، شخص امریکایی

الولايات المتحدة الاميركية - ایالات متحده

آمریکا

امير اللواء - سر تیپ

اميری - دولتی

الطابع الاميری - تمبر دولتی که باید روی اسناد

رسمی و غیر آنها بچسباند

اراضی امیریة - خالصه جات ، زمینهای خالصه

امير من - ارجح از ، بهتراز ، ممتازتر ، دارای

خصوصیاتی بیشتر

امین - وفادار ، امین ، درستکار ، راست کردار ،

بی خطر ، سالم ، بی ضرر ، بی آزار ، بی اذیت ،

موثق ، قابل اعتماد ، محل وثوق

غیر امین - خیانتکار ، خائن

آمین - آمین (خدایا مستجاب کن)

امین الصندوق - صندوقدار ، تحویلدار ،

خزانه دار

الامین العام - دبیر کل

الامین العام للأمم المتحدة - دبیر کل سازمان

ملل متحد

امین العاصمة - شهردار پایتخت

امین علی - نگهبان ، نگه دار ، مستحفظ ،

متصدی ...

امین المخزن - انبار دار

امین المال - خزانه دار

الامین المساعد - معاون دبیرخانه

امین المكتبة العمومية - رئیس کتابخانه

آن - وقت نزدیک شد ، فرارسید

آن الاوان - وقت چیزی فرارسید

الآن - اکنون ، هم اکنون ، اینک ، حالا

من الآن فصاعداً - از حالا ببعد ، از اکنون

ببعد

الی الآن اولغایة الآن - تاکنون ، تا حال ، تا

حالا

ان - اگر

آن - که: (برای تاکید و جمله بعد از آن بتأویل

مصدر میرود)

علمت ان اخاه هنا - دانستم که برادرش

اینجاست

آن - ناله کرد ، نالید ، گله کرد ، ناله کنان گفت ،

بناله ادا کرد ، زارید

آن (ص) - تسلیم شد ، راضی شد ، موافقت کرد

بما آن - چونکه ، چون ، بجهت اینکه ، نظر

باینکه

علی ان - در صورتیکه ، درحالیکه

اناء - ظرف ، آوند

انی - نزدیک شد ، جلو آمد

انی - کجا ؟ ، جاییکه ، چه وقت ؟ ، وقتیکه ،

چگونه ؟

انای - دور کرد ، بیرون کرد ، اخراج کرد ،

برطرف کرد ، رفع کرد
اَنَابَ اِلَى - زیادرفت و آمد کرد ، زیاددیدن کرد
 کرد ، پیاپی رسید
اَنَابَ - وکالت داد ، نیابت داد ، نماینده خود
اِنَابَةٌ - جانشین سازی ، تبدیل ، جانشینی ،
 نیابت ، نماینده ازطرف خود فرستادن به
اَنَابِيبُ الْمَقْرُولِ - لوله های نفت
 مدالانابیب - لوله کشی
اَنَابِيبُ الْمِيَاهِ - لوله های آب
اَنَاءٌ ، تحمل ، بردباری ، اغماض (نسبت به عقاید
 و اعمال سایرین) ، رضایت ضمنی ، سکوت ، صبر ،
 شکیبایی ، درخورد
طَوِيلُ الْاَنَاءَةِ - پر تحمل ، پر طاقت ، بسیار
 شکیب
اَنَاحَ بِالْمَكَانِ - اقامت کرد در ، سکونت کرد ،
 مقیم شد درجایی
اَنَاحَ الْجَمَلَ - شتر را خوابانید
اَنَارَ - روشن کرد ، درخشان کرد ، نورانی کرد ،
 منور کرد
اَنَارَ الشَّيْءِ - درخشید ، تابید ، برق زد ، (مجازاً)
 جلوه کرد
اَنَارَ الْعَقْلَ - روشنفکر کرد ، منورالفکر ساخت
اَنَارَ الْمَسْأَلَةَ - توضیح داد ، واضح کرد ، شرح
 داد ، مسأله ای را روشن و آشکار ساخت
اَنَارَ الْمَصْبَاحَ - چراغ را روشن کرد

اِنَارَةٌ - روشنی دادن ، روشن کردن ، نورانی
 کردن ، روشن شدن
اِنَارَةُ الْعُقُولِ - روشنفکر ساختن
اَلْاَنَاشِيدُ الْوَطَنِيَّةُ - سرودهای ملی
اَنَاطَ - آویزان کرد ، معلق کرد ، آویخت
اَنَاطَ بِهِ الْأَمْرَ - متصدی کرد ، کاری را باو سپرد ،
 اعتماد کرد بر کسی
اَنَاطَ عَلَيْهِ الْأَمْرَ - موکول کرده ، متعلق و وابسته
 کرد به ، کاری را به چیزی منوط یا وابسته کرد
اَنَافَ عَلَى - بیشتر بود از ، تجاوز کرد از ،
 متجاوز بود یا شد از
اَنَاقَةٌ - ظرافت ، لطافت ، زیبایی ، دقت ، ریزه
 کاری ، ذوق ، خوش سلیقگی ، مشکل پسندی ،
 شیک بودن ، شیک پوشی
اَنَالَ - داد ، بخشید ، اعطا کرد ، نائل کرد
اَنَامَ - خواب کرد ، بخواب انداخت
اَنَامَ الْوَلَدَ - بچه را خوابانید ، بچه را روی
 تخت خوابش گذاشت تا بخوابد
اَنَامَ ، الْاَنَامَ - مخلوقات ، موجودات
اَنَانَسَ (غ) - انا ناس
اَنَانِيَّ - خود خواه ، خود پسند ، کسیکه منم
 عزیزند ، کسیکه خودپرستی را پایه اخلاق میدانند
اَنَانِيَّةٌ - خودپرستی ، خودخواهی
اَنَبَ - رسماً توبیخ کرد ، سرزنش کرد ، عیبجویی
 کرد از ، بد دانست ، نکوهش کرد

اَنْبَا - خبرداد ، آگاهی داد ، اطلاع داد ، خبر رساند ، اعلام کرد ، آشکار ساخت ، فاش کرد

اَنْبَاء - اخبار ، خبرها

التعلیق علی الانباء - تفسیر اخبار

و کالة انباء الشرق الاوسط - خبرگزاری خاورمیانه

انباء الرياضة او الانباء الرياضية - خبرهای ورزشی ، خبرهای مربوط به ورزش

الانباء العالمية - خبرهای جهان

الانباء الداخلية - خبرهای کشور ، اخبار داخلی

تقول الانباء الواردة من بيروت ان - خبرهای رسیده از بیروت حاکی است که ...

الانباء المحلية - خبرهای داخلی و محلی

موجز الانباء - خلاصه اخبار

وسالة الانباء - خبرگزاری ، آژانس اخبار

تفصیل الانباء - مشروح اخبار

انباء الحرب - اخبار جنگ

نشرة الانباء - سرویس اخبار

اذاعة الانباء - پخش اخبار

انباء الناس - مردم پست ، طبقات پست مردم

انبار ج انبار ، انابیر ، انبارات - انبار ، مخزن کالا

مخزن کالا

اَنْبَاشِي (ص) - سر جوخه

وکیل اَنْبَاشِي (ص) - درجه داری که کار سر جوخه

را میکند ولی حقوق سر بازار را میگیرد

انبتت الارض النبات - گیاه از زمین روید

انبتق - منفجر شد و بیرون آمد ، جاری شد

انبتق منه - صادر شد ، ناشی شد ، سرچشمه

گرفت از ، جریان یافت از ، متفرع شد از ،

انشعاب یافت از

انبتق الفجر - سپیده طالع شد ، سپیده طلوع

کرد

انبتق الروح القدس - صادر شدن و بیرون

آمدن روح القدس از باب و ابن (نزد مسیحیان)

انبتجس - (آب) باصدا بیرون ریخت

انبتا النميد - شراب ساخت ، شراب درست کرد

انبری له - تحريك بجنك (تن بتن) کرد ،

بمبارزه (تن بتن) طلبید ، شیرگیر کرد ، مقاومت

یا مخالفت کرد با ، اعتراض کرد

انبتط - کش آمد ، منبسط شد ، (در گفتگوی

از فلز و امثال آن) انبساط پیدا کرد ، خشنود

شد ، خوشحاز شد ، قیافه اش از هم باز شد

انبتض الوتر - زه ساز را بصدا در آورد

انبتط الماء - آب بیرون آورد ، آب کشید از ،

استخراج کرد از

انبتطاح - روی زمین دراز کشیدن

انبتطح علی ظهره - به پشت خوابید ، به پشت

دراز کشید

اَنْبِعَاثٌ - صدور - ظهور ، تجلی ، برانگیخته -
شدن

اَنْبِعَ الْمَاءُ - آبرا جاری ساخت ، آبرا بفوران
آورد

اَنْبَعَثَ مِنْ - صادر شد از ، ناشی شد از ، بیرون
آمد از ، صدوریافت ، متفرع شد از

اَنْبَعَثَ مِنَ الْمَوْتِ - دوباره زنده شد ، برانگیخته
شد از قبر مثلاً

اَنْبَغَتَ - غافلگیر شد

اَنْبُوبٌ ، اَنْبُوبَةُ ج اَنْبُوبٌ - لوله ، استوانه
میان تهی

اَنْبُوبٌ مَرْنٌ - لوله آب پاشی ، لوله آتش نشانی ،
هر نوع لوله نرم که دور خود می پیچد ، لوله
لاستیکی

اَنْبُوبُ الرِّثَّةِ - نای ، لوله مری ، قصبه الریه

اَنْبُوبَةُ - بطری دراز

اَنْبُوبَةُ اخْتِبَارٍ - لوله آزمایش

اَنْبُوبِيٌّ - لوله‌یی ، لوله‌دار ، مربوط به لوله

اَنْبُوبِيَّاتٌ - باسیل‌ها : میکروبهای گیاهی از طبقه
باکتری

اَنْبُوتَةٌ - نوعی لاتاری ، بازی ، کنودکان که
چیزی را در گودالی مخفی میکنند و هر کس آنرا
پیدا کرد بازی را میبرد

اَنْبُولَةٌ (غ) - آمپول

اَنْبَه ضَمِيرَه - پشیمان شد ، احساس پشیمانی

کرد ، سرزنش وجدان دچادشد

اَنْبَهَرُ نَفْسَه - نفس نفس زد ، با نفسهای بریده

گفت

اَنْبِيقُ التَّقَطِيرِ - قرع وانبیق ، اسباب تقطیر ،

انبیق

اَنْةٌ - ناله ، گله ، شکایت توام با ناله

اَنْتَايَ عَنْ - دور بود از ، پشت سر گذاشت ،

جلو افتاد از

اَنْتَابَ اِلَى - پیایی رسید ، زیاد دیدن کرد ،

رفت و آمد زیاد کرد

اَنْتَابَه اَمْرٌ - عارض شد ، اتفاق افتاد ، رخ داد ،

روی داد

اَنْتَاجٌ - محصول ، فرآورده ، تولید کردن ،

فراهم کردن ، تهیه کردن

اَنْتَاجُ الْفِیْلِمِ - تهیه فیلم ، فیلم تهیه کردن

اَنْتَاجُ الْكِتَابِ - کتاب نوشتن ، کتاب منتشر

کردن

اَنْتَاشُ الْبُذُورِ - جوانه زنی ، رویش ، نشو و نما ،

رشد (دانه)

اَنْقَاصُ الْمَصْبَاحِ - سو سوزد ، ضعیف شد (در

گفتگوی از نور چراغ و امثال آن)

اَنْتَبَاهٌ - التفات ، دقت ، توجه ، مواظب بودن ،

بیداری ، اعتنا

بِاَنْتَبَاهٍ - با دقت ، از روی دقت ، هوشیارانه ،

با بیداری

اَنْتَبَرَ الْجَرْحُ - ورم کرد ، آماس کرد ، متورم شد

اَنْتَبَرَ الْخَطِيبُ - سخنران بالای منبر رفت ، پشت تریبون قرار گرفت

اَنْتَبَهَ مِنْ نَوْمِهِ - بیدار شد

اَنْتَبَهَ لِلْأَمْرِ - دقت کرد به ، توجه کرد به ، ملفت شد

اَنْتَشَرَ - پراکنده شد ، پاشیده شد ، ترشح کرد ، استنشاق کرد

اَنْتَشَرَتْ اوراق الاشجار - برگهای درختان فرو ریخت

اَنْتَجَجَ - سبب شد ، بوجود آورد ، ایجاد کرد ، بوقوع رساند ، تهیه و فراهم کرد ، محصول داد ، حاصل داد ، بارداد

اَنْتَجَبَ - انتخاب کرد ، برگزید

اَنْتَجَتِ الْبَرَمِيمَةُ - زایید (در گفتگوی از حیوانات و چارپایان)

اَنْتَجَعَ فُلَانًا - متوسل شد به ، بقصد استفاده روی آورد به

اَنْتَحَى لِلشَّيْءِ - اعتماد کرد بر ، تمایل پیدا کرد به ، تکیه کرد به

اَنْتَحَارَ - خودکشی ، انتحار

اَنْتَحَارَ يَا بَانِي - خودکشی ژاپنی (که شکم خود را پاره میکنند)

اَنْتَحَالَ - گرویدن ، گردن نهادن (دین)

اَنْتَحَالَ اَلْمُؤَلَّفَاتِ - دزدیدن (ادبی) ، کتاب یا نوشته یی را که مال دیگری است بخود نسبت دادن

اَنْتَحَبَ - نوحه سرایی یا مرثیه سرایی کرد ، بلند بلند گریه کرد ، شیون و فغان کرد ، زاری کرد ، ماتم گرفت

اَنْتَحَرَ - خودکشی کرد ، انتحار کرد

اَنْتَحَرُوا عَلَيَّ الْاَمْرَ - مشاجره کردند ، مجادله و ستیزه کردند ، بحث کردند ، منازعه و کشمکش کردند ، نزاع و داد و بیداد کردند (بر سر امری)
اَنْتَحَلَ - بپخود ادعا کرد ، غصب کرد

اَنْتَحَلَ التَّالِيفَ - کتاب یا تألیفی را بخود نسبت داد ، سرقت ادبی کرد

اَنْتَحَلَ عَذْرًا - عذری برای خود تراشید

اَنْتَحَلَ مَذْهَبًا - بمذهبی گروید ، مذهبی را قبول کرد ، گردن نهاد

اَنْتَخَى (ص) - نرم شد ، سختگیری نکرد ، تن درداد ، راضی شد

اَنْتَخَى عَلَيَّ - بزرگی فروخت بر ، مغرور گشت ، فخر کرد بر

اَلْاَنْتِخَابُ الْجِنْسِي - تمایل جنسی ، میل جنسی

اَلْاَنْتِخَابُ الطَّبِيعِي - بقای احسن ، بقای انطباق یا اصلح

اَلْاَنْتِخَابَاتُ الْعَامَّةُ اَوِ الْعُمُومِيَّةُ - انتخابات

مجلس یا ریاست جمهوری

الانتخاب المباشِر - انتخاب بی واسطه

دائرة انتخاب او انتخابیة - حوزه انتخابی

لائق للانتخاب - شایسته انتخاب ، شایسته

برگزیدن ، واجد شرایط لازم

غير لائق للانتخاب - فاقد شرایط لازم

الانتخاب والزل (فی اللاهوت) - تقرب و طرد (در درگاه خدا)

انتخب - انتخاب کرد ، برگزید ، اختیار کرد

انتخب لمنصب او عضویة مجلس - کسی را برای پستی یا نمایندگی مجلس انتخاب کرد

انتخابی - مربوط با انتخاب و برگزیدن ، اختیار کردنی ، غیر اجباری ، مربوط با انتخابات ، انتخابی ، دارای حق انتخاب

البطاقة الانتخابیة - کارت الکترال ، کارت مربوط با انتخابات ، تعرفه انتخابات

انتخل - الک کرد ، بیخت ، غریبال کرد

انتدی القوم - در کلوب یا باشگاه انجمن کردند ، اجتماع کردند

انتداب - نمایندگی ، نمایندگی دادن ، به نمایندگی اعزام کردن ، قیمومت

انتداب سیاسی او دولی - قیمومت

انتدب الی الامر و له - نمایندگی داد بر ، بنمایندگی اعزام کرد ، وکالت داد ، مأمور کرد ، به قیمومت واگذار کرد

انتذر کذا (او علی نفسه کذا) - نذر کرد ، بر خود عهد کرد

الانتروبولوجیا (غ) - آنتروپولوژی : مردم شناسی

انتزع عن دیاره - مهاجرت کرد ، جلای وطن کرد ، از وطن آواره شد ، بغربت رفت

انتزع الشی - برطرف شد ، زایل شد ، برداشته شد ، رفع شد ، جابجا شد

انتزع الشی - برطرف کرد ، زایل کرد ، بیرون انداخت ، رفع کرد ، دور کرد ، برداشت ، جابجا کرد ، انتقال داد

انتزع النهمزة - فرصت را مغتنم شمرد ، غنیمت دانست ، از فرصت استفاده کرد

انتسب الی - منسوب بود به ، انتساب داشت به ، متعلق گشت به

انتسج - بافته شد

انتسخ - باطل کرد ، منسوخ کرد ، برانداخت ، از میان برد ، موقوف کرد ، خط زد ، حذف کرد

انتسخ القانون او الامر - النسخ کرد ، لغو کرد ، نسخ کرد ، ملغی کرد (در گفتگوی از قانون یا دستور و حکم و امثال اینها)

انتسخ الكتاب - کتاب را استنساخ کرد ، کپی کرد ، رونویس کرد ، نقل کرد ، نسخه بر داشت از

اَنْتَسَفَ بِالْبَارُودِ اَوِ الدِّينَامِيْتِ - با بارود یا
دینامیت منفجر کرد ، ترکاند

اَنْتَسَفَ الْبِنَاءَ - پاک ویران کرد ، بکلی خراب
کرد ، محو کرد ، از ریشه خراب کرد
اَنْتَسَقَ - منظم بود یا شد ، مرتب شد ، نظم گرفت ،
نظم و ترتیب یافت

اَنْتَشَى النِّبْتُ - جوانه زد (گیاه) ، سبز شد ،
غنچه کرد ، نشو و نما کرد
اَنْتَشَى - مست شد ، سرکیف آمد ، از خود
بیخود شد

اَنْتَشَارَ الْمَرَضِ - شیوع بیماری

اَنْتَشَالَ - بیرون کشیدن ، جیب بری کردن ، از
غرق نجات دادن
اَنْتَشَرَ الْخَبْرُ - فاش شد ، منتشر شد

اَنْتَشَرَ الْمَرَضُ فِي كُلِّ اَنْحَاءِ الْمَدِيْنَةِ - بیماری
در سراسر شهر شیوع یافت

اَنْتَشَرَتْ اِسَاعَةُ اَنْ ... - شایعه‌یی هست که ...
شایع شده است که ... ، چنین میگویند که ...

اَنْتَشَلَ - ربود ، قاپید ، برداشت و برد ، نجات
داد ، رها کرد (از قرض ، سختی و امثال
اینها)

اَنْتَشَلَهُ مِنَ الْمَاءِ - او را از آب بیرون کشید

اَنْتَصَابٌ - نعوذ ، راست شدگی ، سیخ شدگی ،
نعوذ کامل

اَنْتِصَابِيٌّ - قابل نعوذ ، سیخ شدنی ، راست شدنی

اَنْتَصَارٌ سَاحِقٌ - پیروزی عظیم ، پیروزی مشعشع
وبی مانند

اَنْتَصَبَ - فرا ایستاد ، بر پا ایستاد ، راست
شد ، سر پا شد ، ثابت و پا برجا شد ، منصوب
شد بر

اَنْتَصَبَ لِلْحَكْمِ - برمسند قضا نشست ، بدآوری
منصوب شد

اَنْتَصَحَ - پند گرفت ، پند پذیرفت ، پند
نیوشید

اَنْتَصَرَ - پیروز شد ، پیروزی بدست آورد ، ظفر
یافت

اَنْتَصَرَ مِنْ عَدُوِّهِ - از دشمن انتقام گرفت

اَنْتَصَرَ عَلَى الْعَدُوِّ - بردشمن چیره شد ، غلبه
کرد ، ظفر یافت

اَنْتَصَفَ - دادخواهی کرد ، عرضحال داد

اَنْتَصَفَ النَّهَارَ - نیمروز شد

اَنْتَصَفَ مَا فِي الضَّرْعِ - تمام شیر پستان را
مکید

اَنْتَطَحَ الْكَبْشَانُ - دو قوچ باهم شاخ جنگی
کردند

اَنْتَطَعَ لَوْنُهُ - رنگش پرید ، زرد شد ، تغییر
کرد

اَنْتَظَارٌ - انتظار داشتن ، توقع داشتن ، منتظر
چیزی بودن ، معطل چیزی شدن ، انتظار کشیدن

غُرْفَةُ الْاِنْتِظَارِ - اتاق انتظار

عَلَى غَيْرِ انْتِظَارٍ - ناگهان ، غفلة ، بطور غیر مترقبه

انْتِظَامٌ - نظم ، ترتیب ، مطابقه با قواءد ، انتظام

انْتِظَرٌ - انتظار یا توقع داشت ، انتظار کشید ، معطل شد برای ، صبر کرد ، حوصله کرد ، مورد مذاقه قرار داد ، حوصله بخرج داد (نسبت به)

انْتِظَمَ - مرتب شد ، نظم و ترتیب یافت ، سازمان یافت ، دارای تشکیلات شد

انْتِظَمَ اللُّوْلُو - جواهر توی بند یار یسمان پهلوی هم قرار گرفت ، برشته درآمد ، بند شد

انْتِظَمَ الْأَمْرُ - درست شد ، میزان شد ، تعدیل و تسویه شد ، اصلاح شد ، مطابق (آنچه که باید) شد ، منظم شد ، بنظم درآمد

انْتِظَمَ فِي سِلْكِ الْجَمْعِيَّةِ - به انجمنی پیوست عضو جمعیت یا انجمنی شد

انْتِهَاشٌ - نیروی تازه یافتن ، زنده شدن ، دوباره معمول و رواج شدن ، دوباره رونق یافتن ، سر زنده شدن ، بجنبش آمدن ، حیات تازه یافتن ، بحال آمدن ، جبران خسارت کردن

الانْتِهَاشُ الْاِقْتِصَادِيّ - بهبود یا رونق امور اقتصادی

انْتَعَشَ - نیروی تازه یافت ، زنده شد ، دوباره معمول یا رواج شد ، دوباره رونق یافت ،

سر زنده شد ، بجنبش آمد ، احیا شد ، حیات تازه یافت ، بحال آمد ، جبران خسارت کرد

انْتَعَشَ مِنْ سَقَطَةٍ - پس از سقوط یا افتادن برخاست

انْتَعَشَ مِنْ مَرَضٍ - بهبود یافت ، نیروی تازه گرفت ، سلامت خود را باز یافت ، از مرض بر خاست ، بحال یا بخود آمد

انْتَعَلَ الْحِصَانُ - اسب نعل شد

انْتَعَشَ بِكُنَا - شلوق شد از ، پر شد از ، ازدحام شد از ، انبوه شد از

انْتَفَى - منتفی شد ، تصویب نشد ، رد شد ، مورد انکار قرار گرفت ، تکذیب شد ، افتاد ، ول شد

انْتِفَاحٌ - بر آمدگی داشتن ، متورم شدن ، باد کردن ، پراز باد یا گاز شدن

انْتِفَاحُ الْبَطْنِ - نفخ شکم

انْتِفَاشٌ - سیخ کردن ، راست کردن (در گفتگوی از روی)

حَقُّ الْاِنْتِفَاعِ - حق استفاده از منافع یا نماآت مالی بدون تضییع عین آن

انْتَفَجَ - جست و خیز کرد ، جست ، پرید ، بالا جست

انْتَفَجَ الرَّجُلُ - لاف زد ، نازید ، خود ستایی کرد

انْتَفَخَ - باد کرد ، پراز باد یا گاز شد ، متورم شد ، زیاد بالا آمد

انْتَفَخَ - مغرورانه باد کرد ، باد در قلعین خود

انداخت (از روی تکبر)

انْتَفَخَتْ اَوْداجُهُ - رگهای گردنش (از خشم)

برآمد

انْتَفَشَ الْقَطْ - گربه مو ، خود را سیخ کرد ،

راست کرد

انْتَفَضَ - تکان خورد ، لرزید ، مرتعش شد

انْتَفَضَ مِنَ التَّرَابِ - گرد گیری شد ، گرد و خاک

(از چیزی) تکانده شد

انْتَفَعَ بِهِ وَمَنَّهُ - استفاده کرد از ، مورد استفاده

قرارداد ، فایده گرفت از

انْتَفَلَ - مستحب بجا آورد ، نافله بجا آورد ،

زیادتر از حد وظیفه عمل کرد

انْتَقَى - انتخاب کرد ، برگزید ، گلچین کرد

انْتَقَاءً - انتخاب ، گزینش

انْتِقَادَ هَزْلِيٍّ - طعنه ، سخن کنایه دار ، گوشه -

زنی ، ریزه خوانی

عَرَضَةُ لِلْانْتِقَادِ - در معرض انتقاد ، دستخوش

انتقاد

انْتِقَاضُ - (در زیست شناسی) سوخت ، خورد -

شدگی

انْتِقَالٌ - تحول ، تبدل ، تغییر ، وفات

انْتِقَالٌ مِنْ مَكَانٍ إِلَى آخَرٍ - نقل مکان

انْتِقَالِيٌّ - ناپاندار ، فانی ، زود گذر

انْتَقَبَتِ الْمَرَأَةُ - نقاب زد ، نقاب بر چهره انداخت

انْتَقَدَ الثَّمَنُ - بهای چیزی را نقدا دریافت کرد

انْتَقَدَ الْكَلَامُ أَوِ الْفِعْلُ - انتقاد کرد ، نکتہ

گرفت بر ، عیبجویی کرد (در گفتار یا عمل) ،

مورد تفسیر قرارداد ، خرده گیری کرد در

انْتَقَسَ النَّاقُوسُ - زنگ بصداء آمد ،

زنگ زد

انْتَقَشَ الشَّوْكَةُ أَوِ الشَّعْرَةُ - (خار یا مورا)

با منقاش بیرون آورد ، بیرون کشید ، در آورد

انْتَقَصَ الرَّجُلُ قَدْرَهُ - از ارج و اعتبارش کاست ،

بی قدر کرد ، فضیلت کسی را انکار کرد

انْتَقَصَ الرَّجُلُ حَقَّهُ - او را از حقش محروم کرد ،

حق او را نداد یا کم کرد

انْتَقَضَ - فرو ریخت ، خراب شد ، بی اثر یا

باطل شد ، باز شد (در گفتگوی از گره) ، شکست ،

مورد تکذیب قرار گرفت ، رد یا ملغی شد ، از

میان رفت

انْتَقَضَ الشَّعْبُ عَلَى الْحُكُومَةِ - مردم بر دولت

شوریدند ، بیعت را برداشتند ، شورش کردند ،

انقلاب کردند

انْتَقَلَ - منتقل شد ، رفت ، جابجا شد ، انتقال

یافت

انْتَقَلَ إِلَى رَحْمَةِ رَبِّهِ - مرد ، در گذشت ،

بدیگر سرای شتافت

انْتَقَلَ إِلَى الْمَكَانِ الْفُلَانِيِّ - بفلانجا نقل

مکان کرد

اَنْتَقَلَ مِنْ مَالِكٍ اِلَى آخِرٍ - دست بدست گشت،

از مالکی بمالک دیگر انتقال یافت

اَنْتَقَمَ لِدَمِ ابْنِهِ (مثلاً) - انتقام خون پسرش را گرفت

اَنْتَقَمَ لِنَفْسِهِ مِنْهُ - انتقام خود را از او گرفت

اَنْتَقَهَ مِنْ مَرَضِهِ - از بیماری برخاست، بهبود یافت،

در حال نقاهت بسر برد، سلامت خود را باز یافت

اَنْتَكَاسٌ - برگشت، عود

اَنْتَكَتَ - شکست، نقض شد، بیحرمت شد

اَنْتَكَسَ الْمَرِيضُ - بحال نخستین برگشت (در

گفتگوی از بیمار بهبود یافته)

اَنْتَكَشَ الْيَمْرُ - چاه را تنقیه کرد، لارویی کرد

اَنْتَكَصَ - عقب نشینی کرد، عقب زد، بحال

اول برگشت

اَنْتَهَى اِلَى - منسوب بود یا شد به، متعلق بود

یا شد به، تعلق داشت به، منتسب بود به

اَنْتَنَ - بوی بد داد، متعفن شد

اَنْتَنَ - فاسد شد، گندید

اَنْتَوَى - تصمیم گرفت، عزم کرد، قصد کرد،

اراده کرد

اَنْتَوَاءٌ - تصمیم، عزم

اَنْتَوُوجِيَا (غ) - گامچین ادبی، جنگ

اَنْتَهَى - تمام شد، پایان یافت، برطرف شد،

قطع شد، بند آمد، متوقف شد

حَسَنُ الْاِنْتِهَاءِ (فی البدیعه) - حسن ختام

اِنْتِهَاءُ الْاَجَلِ (ای الحیاة) - مرگ، درگذشتن،

رسیدن اجل

اِنْتَهَى الْاَجَلَ اَوِ الْمَوْعِدَ - مهلت سر رسید،

مدت منقضی شد، موعد پرداخت سر رسید، اجل

رسید، در گذشت

اِنْتَهَى اِلَيْهِ الْخَبَرُ - خبر باو رسید، خبر یافت،

با خبر شد

اِنْتَهَى اَمْرُهُ - کارش ساخته شد، از میان رفت

اِنْتَهَى بِكَذَا، اِنْتَهَى بِهِ اِلَى كَذَا - منجز یا

منتهی شد به، کارش کشیده به

اِنْتَهَى عَنْ كَذَا - دست کشید از، ترك کرد،

ول کرد، رها کرد

اِنْتَهَى الْوَقْتُ - وقت گذشت

اِنْتَهَارَ - منع کردن و کسی را از پیش خود

راندن

كَلِمَةُ اِنْتِهَاراً - بدرشتی با اوسخ گفت

اِنْتِهَازُ الْفَرَصِ - استفاده از فرصت، پیروی از

اقتضای موقعیت، مصلحت بینی، استفاده از موقعیت،

منظم شمردن فرصت

اِنْتِهَازِي ج اِنْتِهَازِيُون - ابن الوقت، موقع

شناس

اِنْتِهَآكٌ - کم کم تحلیل بردن، تمام کردن،

تلف کردن، چیزی را بد بکار بردن، فحش دادن،

ناسزا گفتن

انتهاك الحرمة - تجاوز بعصمت کردن ، بی -

سیرت کردن ، زنای بعنف کردن ، بی احترامی کردن

انتهاك حرمة المعابد والأشياء المقدسة -

توهین بمقدسات

انتهج الطريق - راهی را پیمود ، تعقیب کرد ،

دنبال کرد

انتهو - بانگ زد بر ، سرکشی داد کشید ،

درشتی کرد با ، منع کرد ، سرزنش و توبیخ کرد ، با نکوهش منع کرد ، دفع کرد ، رد کرد ، نپذیرفت ، بسردی جواب داد ، راند ، عقب زد

انتهز الفرصة - فرصت را غنیمت شمرد ، مغتنم دانست ، موقع را مغتنم شمرد

انتهز فرصة كذا - از فلان موقعیت استفاده کرد

انتمهض - بپا خاست ، بلند شد

انتهك - لاغر کرد ، بی قوت کرد ، خسته کرد

انتهك الحرمة - هتك حرمت کرد ، بی احترامی کرد ، بزشتی یاد کرد ، بیحرمت ساخت

انتهك حرمة امرأة - بی عصمت کرد ، بی سیرت کرد ، هتك ناموس کرد ، تجاوز بعصمت (زنی) کرد

انتهك الرجل - دشنام داد به ، بزشتی یاد

کرد ، بد رفتاری کرد با ، آبروی کسی را برد ،

بی احترام کرد

انتهك الشيء - چیزی را بد بکاربرد

انتيمكة (غ) عتیقه ، انتیکه

انتيمكة خانة (ص) - موزه

انتيمون (غ) - سنگ سرمه ، انتیمون

انثى كل حيوان - ماده ، ضد نر

انث - زن صفت کرد ، سست کرد ، مخنث کرد ، کلمه بی را مؤنث کرد ، با کلمه بی معامله تأنیث کرد

انث - زن صفت شد ، زن صنت بود ، سست شد

انثقب - سوراخ شد ، رخنه پیدا کرد ، شکاف پیدا کرد

انثنى - خم شد ، دولا شد ، تعظیم کرد (بوسیله خم شدن)

انثنى عن - منصرف شد ، بازگشت

انثناء - خم پذیری ، نرمی ، قابلیت انعطاف

انثوى - زنانه ، درخور زنان ، مؤنث

انجى - نجات داد ، رهانید ، خلاص کرد

انجاب الثوب - پاره شد ، شکافت ، چاک خورد ، درید (در گفتگوی از جامه و امثال آن)

انجاب الغيم والهمم - ناپدید شد ، برطرف شد ، زایل شد (در گفتگوی از ابر یا غم و غصه)

انجاز ج انجازات - کار بزرگ ، کار تکمیل شده (در جمع) اقدامات بزرگ

انجاص - آلو ، آلو سیاه ، گوجه

انجاص (س) - گلابی

انجب - فرزند آورد ، فرزند بجای گذاشت ، عالی وبا ارزش گشت - ستوده و ممدوح گشت ، پسندیده شد ، شایان تعریف شد

انجج - کامیاب کرد ، موفق ساخت ، بجلو برد
انجد - كمك داد ، تقویت کرد ، با نیروی امدادی
كمك یا تقویت کرد

انجذاب الماده - جاذبه ، تمایل بسوی مرکز ، کشش (قوه)

انجدان - آنقوزه

انجدان رومی - انجدان رومی

انجر (غ) - لنگر کشتی

انجر - کشیده شد ، بزور کشیده شد ، بسنگینی از دنبال آمد

انجر مع التیار (مثلاً) - چیزی یا کسی را آب برد ، رانده شد (در اثر جریان آب و امثال آن) ، با آب حرکت کرد ، شناور بود یا شد ، (مجازاً) بی اراده کار کرد ، دستخوش پیشامد گشت ، با جریان سیر کرد

انجراریه (ص) - يدك کشی ، حق يدك کشی

انجز - تکمیل کرد ، کامل کرد ، تمام کرد ، انجام داد ، اجرا کرد ، کار بزرگ کرد

انجز علی الجریح - بر مجروح و زخمی سخت گرفت و او را کشت ، کارش را ساخت

انجز الوعد و غیره - سر قول خود ایستاد ، بوعده خود وفا کرد

انجع - سودمند شد ، نافع شد ، مفید واقع شد ، فایده داد

انجل - دارای چشم درشت و زیبا

انجل (غ) - نوعی پول طلای قدیمی در انگلیس

انجلی - درخشید ، برق افتاد ، پرداخت شد ، صیقلی شد ، جلا یافت ، واضح شد ، روشن شد ، معلوم شد

انجلی عن - منتهی یا منجر شد به ، منتج شد به

انجلترا ، انجلترة (غ) - انگلستان

انجلیزی - انگلیسی ، مربوط بزبان یا مردم انگلیس

اللغة الانجلیزیة - زبان انگلیسی

انجم - پدیدار شد ، بالا آمد ، بیرون آمد ، آشکار و ظاهر شد ، نمایان شد

انجیل - کتاب انجیل (کتاب عهد جدید) ، مرثه ، بشارت ، (مجازاً) مرام و عقیده

الانجیلی - مرثه رسان ، انجیل نویس ، مسیحی

انجیلی ، پروتستان ، موعظه کننده انجیل

انحی بصره عنه - دیده از او برگرفت

انحی علی - حمله کرد بر ، هجوم آورد بر ، یورش کرد بر

انحی علیه ضرباً - بامشت و ضربه حمله کرده
 انحی علیه لوما - مورد سرزنش قرار داد ،
 حمله کرد بر (از نظر تو بیخ و سرزنش)
 انحاء - اطراف ، سراسر ، نواحی
 فی کل انحاء العالم - در سراسر جهان
 انحاء الیه - متمایل شد به ، پیوست به ، متحد
 شد با ، طرفداری کرد از
 انحاء عنه - کناره گیری کرد از ، گوشه
 گرفت از
 انحاء - فرار کرد - گریخت
 انحاء - سرازیری ، نشیب ، شیب ، دامنه ،
 کجی ، تورب
 بانحاء - کج ، یکوری ، اریب وار
 واقف الانحاء - دارای شیب تند ، پرتگاه -
 دار ، سراسیمه بسیار تند
 انحاء - فرود آمد ، سرازیر شد ، شیب داشت ،
 سراسیمه بود
 انحاء - سراسیمی ، نشیب ، سرازیری ،
 کجی ، برگشت ، گمراهی ، انحراف ، غیر
 طبیعی بودن
 انحراف المزاج - بهم خوردگی مزاج ، کسالت ،
 بی میلی
 انحراف - سراسیمه پیدا کرد ، سرازیر شد ، شیب
 داشت ، کج یا اریب شد
 انحراف عن - منحرف شد ، گمراه شد ، بضلالت

افتاد ، روگرداند از
 انحسر الدم من وجهه - رنگ از چهره اش
 پرید
 انحطاط - عقب افتادن ، سقوط کردن ، پایین
 آمدن ، پست بودن
 انحط السعر - نرخ تنزل یافت
 انحط - افتاد ، سقوط کرد ، فرود آمد ، پایین
 آمد
 انحطت صحته - ضعف مزاج پیدا کرد ، بیمار
 شد
 انخطم - درهم شکست ، خرد شد
 انحف - لاغر کرد ، بی قوت کرد ، نحیف کرد
 انحل - باز شد (در گفتگوی از گره)
 انحل - آب شد ، حل شد ، تجزیه شد ، از هم
 پاشید ، منحل شد ، نا پدید شد ، فاسد شد ،
 متلاشی شد
 انحل - لاغر کرد ، بی قوت کرد
 انحلال - ضعف ، فقور ، سستی ، عدم توانایی
 انحلال الظاهر - سستی کمر ، عنن ، عنین بودن
 انحلال النور - تجزیه نور (در فیزیک)
 انحمق (ص) - از جا در رفت ، آتشی شد
 انحنی - خم شد ، منحنی شد ، متمایل شد ،
 دولا شد
 انحنی احتراماً او خضوعاً - تعظیم کرد (از روی
 احترام یا تواضع)

انَحْيَا - تمایل به ، طرفداری از ، پیوستن به ،
متحد شدن با

سِيَاةُ عَدَمِ الْاِنْحِيَا - سیاست بیطرفی

اِنْخَدَعَ - گول خورد ، فریب خورد

اِنْخَذَلَ - شکست خورد ، نا امید و مأیوس شد ،
کامیاب نشد

اِنْخَرَطَ فِي الْاَمْرِ - کشیده شد به ، کشانده
شد به

اِنْخَرَطَ فِي سِلْكِ كَذَا - عضو شد در انجمنی ،
بجسمیتی پیوست

اِنْخَرَطَ فِي سِلْكِ الْجُمْدِيَّةِ - بخدمت نظام
درآمد

اِنْخَرَعَ - ضعیف شد ، بضعف گرایید ، سست شد ،
بی جرأت شد

اِنْخَفَضَ - فرود آمد ، پایین آمد ، کم شد ، کاهش
یافت ، کسر شد

اِنْخَمَقَ - خفه شد

اِنْذَى - سخاوت کرد ، بخشندگی کرد ، کرامت
کرد

اِنْذَى - نم زد ، کمی تر کرد

اِنْذَبَ الْجُرح - زخم پس از التیام اثر یا علامت
گذاشت روی ، جای زخم باقیماند ، گوشت نو
بالا آورد ، زخم بهبود یافت

اِنْذَارٌ - انقراض ، انعدام ، محو ، نسخ

اِنْذَرٌ - از میان رفت ، محو شد ، ناپدید شد ،

معدوم شد

اِنْدَرَجَ فِي كَذَا - دج شد در ، داخل شد در ،

ضمیمه شد ، گنجید در

اِنْدَرَسَ - محو شد ، معدوم شد ، از میان
رفت

اِنْدَسَّ فِي كَذَا - درج شد در ، گنجیده شد در ،
جا گرفت در ، در میان قرار گرفت

اِنْدَسَّ بَيْنَهُمْ - در میان آنان راه یافت

اِنْدِفَاعٌ - شتاب زدگی ، دست پاچگی ، عجله ،

تندی ، بی ملاحظگی ، بمخاطره افتادن ، تهور

اِنْدَفَعَ فِي الْاَمْرِ - کشیده شد بسوی ، رانده شد
بسوی

اِنْدَفَقَ - جاری شد ، روان شد ، بیرون ریخت ،
تند روان شد ، فوران کرد

اِنْدِلَاعٌ شَرَارَةُ الْحَرْبِ - روشن شدن آتش جنگ ،
زبانه کشیدن آتش جنگ

اِنْذِلَعَ اللِّسَانُ - زبان از دهن بیرون افتاد ،
آویزان شد

اِنْذِلَعَ لِّسَانُ اللَّهَبِ وَغَيْرِهِ - آتش و امثال آن
زبانه کشید ، نیش زد ، نیش بیرون داد

اِنْذِمَاجٌ - انضمام ، یکی شدن ، ترکیب شدن ،

اندمج فی کذا - ترکیب شد با ، یکی شد با ،
ترکیب یا آمیخته شد با

اِنْذَارٌ - اخطار ، اعلام خطر ، آگهی ، خبر ،

اطلاع ، اعلان ، توجه ، تذکر

صَفَارَاتُ الْإِنْدَارِ - سوتهای خطر

إِنْدَارٌ (فِي الطَّبِّ) - پیش بینی دوره ناخوشی ،
تقدمة المعرفة

إِنْدَارٌ قَضَائِيٌّ - احضار ، خواست برگ ،
احضاریه (در داد گستری)

إِنْدَارِيٌّ (فِي الطَّبِّ) - پیش گوئی مرض از روی
علائم ، مربوط به پیشگویی دوره ناخوشی

إِنْدَرٌ - اعلام کرد ، آگهی داد ، اعلان کرد ،
اخطار کرد ، اعلام خطر کرد ، نصیحت و تنبیه
کرد ، پیش بینی کرد (از روی علائم) ،
پیشگویی کرد

إِنْدَعَرٌ - ترسید ، وحشت کرد ، وحشت زده شد
إِنْدَهَلٌ - آشفته گشت ، از خود بیخود شد ،
دیوانه وار شد ، گیج شد

أَنْزٌ - تراوش کرد ، نشد کرد ، آب پس داد ،
ترشح و نفوذ کرد

أَنْزَالُوتَرٌ - جنبید ، نوسان کرد ، لرزید ، ارتعاش
داشت (در گفتگوی از زه ساز و امثال آن)

إِنْزَاحٌ - دور رفت ، کوچید ، حرکت کرد

إِنْزَالٌ - فرود آوردن ، خالی کردن

إِنْزَبَقٌ - آهسته درجایی داخل شد

إِنْزَجَرٌ - جلوگیری شد از ، محدود و محروم
شد ، سرزنش و توبیخ شد ، باز ایستاد

أَنْزَحَ الْمَاءَ مِنَ السَّفِينَةِ - آب کشتی یا قایق را
سطل سطل خالی کرد ، با چمچه خالی کرد

أَنْزَحَ الْبَيْمُرَ - آب چاه را کشید ، خشک انداخت ،

زهکشی کرد ، کم کم آب چاه را کشید

أَنْزَعَجَ - ناراحت شد ، بزحمت افتاد ، آشفته
شد

أَنْزَفَ - آب یا چیز دیگر را کشید ، بیرون کشید ،
از آب تهی کرد ، خالی کرد ، خشک انداخت ،
تهی شد ، خالی شد ، خشک افتاد

أَنْزَفَ دَمَهُ - خون افتاد ، خون آمد از

أَنْزَفَ الدَّمَ - خون گرفت از

أَنْزَلَ - فرود آورد ، فرو فرستاد ، فرو انداخت ،
پایین آورد ، پایین کشید

أَنْزَلَ (مَر) (كَالْفِضَّةِ فِي الْخَشَبِ وَالنَّحَاسِ)
- نقره در چیزی نشاند ، در چیزی کار گذاشت

أَنْزَلَ بِهِ الْعِقَابَ - رنج یا کیفر بر او آورد ،
عقوبت بر او وارد آورد ، بلا بر سرش آورد

أَنْزَلَ دَرَجَتَهُ - تنزل رتبه داد ، خفت داد ،
پست کرد ، از مقام انداخت ، از مقام یا درجه
کسی کاست

أَنْزَلَ الدَّلُوَّ فِي الْبَيْمُرِ - دلو را در چاه فرو
انداخت

أَنْزَلَ السَّعَرَ - قیمت چیزی را تنزل داد ، از
بهای چیزی کاست

أَنْزَلَ الضَّيْفَ - از مهمان پذیرایی کرد ، مهمان
را منزل داد

أَنْزَلَ (ص) عَدَدًا مِنْ آخَرٍ - عددی را از عدد

دیگر منها کرد ، تفریق کرد

انزل العلم - پرچم را پایین آورد ، فرود آورد ،
پایین کشید

انزل عن عرش - از تخت سلطنت فرود آورد ،
از سلطنت خلع کرد ، معزول کرد

انزل الله کلامه علی - خداوند وحی کرد
بر ، خداوند گفتار خود را نازل کرد یا فرو
فرستاد بر

انزلاق - سر خوردن روی یخ یا برف ، اسکی ،
بازی اسکی تینگ رینگ

انزوی - کناره گیری کرد ، گوشه گیری اختیار
کرد ، پنهان شد ، خود را مخفی و پنهان نگه
داشت

آنس - دانست ، درك کرد ، دریافت ، دید ،
مشاهده کرد ، مشغول کرد ، سرگرم کرد ،
تفریح داد

آنس - مهربان شد ، دلجو بود ، معاشر بود ،
خوش مشرب و قابل معاشرت بود

آنس - آدمی ، بشر ، انسان ، نژاد انسانی
آنس - معاشرت ، خوش مشربی ، رفتار دوستانه ،
رفاقت ، انس

حفلة انس - مهمانی ، مجلس انس ، مجلس
پذیرایی

انس به وائیة - دوست داشت ، میل داشت به ،
از کسی راضی شد ، ممنون شد ، خوشوقت شد ،

خوشش آمد از

آنسی - بفراموشی انداخت

آنسی - عصب سیاتیک

انساقی البیع - نسیه فروخت ، باوعدده فروخت

انسان جاوه - نوعی میمون ، نوعی بوزینه شبیه
بآدمی

انسان الثمین - مردمك چشم

انسان الغاب - آدم جنگلی ، نسناس ، گوریل ،
غول ، شپانزه

انسانی - انسانی ، مربوط بانسان ، بشری ،
معنوی

انسانی - بشردوست ، نوع دوست ، نوع پرست

انسانیه - بشریت ، انسانیت ، معنویت ، بشر -
دوستی ، نوع پرستی

آنسة ج آنسات ، اوآنس - دوشیزه ، دختر

انسجام الاصوات والاشیاء - هارمونی ،
هم آهنگی (در مورد صدا و چیزهای دیگر)

انسجام الکلام - روانی ، فصاحت ، سلاست

انسجم - هم آهنگ شد ، جاری و روان شد ،
جریان یافت

انسجم الکلام - گفتار روان و فصیح شد

انسحاب القوات المعنویة - عقب نشینی نیروهای

دشمن یا نیروهای متجاوز

انسحاق القلب (ندما) - دل شکستگی (در

نتیجه گناه) ، انکسار ، پشیمانی ، توبه

اِنْصَحَبَ - کشیده شد ، بزور برده شد ، عقب افتاد ، بعقب برگشت ، عقب نشینی کرد ، کناره گیری کرد ، عقب زد

اِنْصَحَقَ - خرد شد ، له شد ، پامال شد ، کوبیده شد ، ساییده شد

اِنْصَرَى عَنهُ - از دل واپسی درآمد ، از اضطراب و اندیشه رهایی یافت

اِنْصَطَحَ - مسطح شد ، منبسط شد ، تراز شد ، هم سطح شد

اِنْصَطَلَ - مست شد ، از خود بیخود شد

اِنْصَفَ - پراکنده کرد ، متفرق کرد ، بر باد داد ، (مجازاً) نابود کرد

اِنْصَكَبَ - ریخت ، پاشید (فعل لازم)

اِنْصَلَ - دزدانه راه رفت ، مخفیانه رفت ، نادیده رفت ، مبتلا بمرض سل شد

اِنْصَلَ - ریش ریش کرد ، نخ نخ کرد ، تاب چیزی را در کرد ، سایید ، بچه آورد ، فرزند بوجود آورد یا تولید کرد ، تولید نسل کرد

اِنْصَلَ اِلَى الْمَكَانِ - خزید بسوی ، سینه مال رفت به ، دولا دولا بجایی رفت

اِنْصَلَ صَوْفَهُ اَوْرِيْشَهُ - توك رفت ، پر ریخت ، موی ریخت (در گفتگوی از حیوانات)

اِنْصَلَّتْ - بآهستگی در رفت ، جیم شد

اِنْصَلَّتِ الضَّيْفُ مِنْ مَضِيْفِهِ - میهمان از نزد میزبانش بی خدا حافظی رفت

اِنْصَلَّتْ مِنْهُ - از دست او گریخت ، او را از سر خود واکرد

اِنْصَلَخَ الشَّهْرُ - ماه یا برج پایان رسید ، بسلخ رسید ، منقضی شد

اِنْصَلَخَ مِنْ قَشْرِهِ - پوست انداخت (در گفتگوی از مار و امثال آن)

اِنْصَلَّتِ الْاَرْضُ - زمین ترك خورد ، شکاف خورد

اِنْصَلَّتِ الْقَدَمُ - پا ترك خورد ، پاشنه پا ترك خورد ، خشکی زد

اِنْسَى (فِي التَّشْرِيحِ) - عضو درونی ، شیار درونی بدن

اِنْشَ (غ) - اینچ : واحد درازا برابر ۲/۵۴ سانتیمتر یا يك دوازدهم فوت

اِنْشَاءٌ - متن ، شیوه نگارش ، تعبیر ، عبارت - پردازی ، سبك تعبیر

اِنْشَاءٌ - ساختمان ، تشکیل ، بنا ، ترکیب ، بوجود آوردن ، ایجاد کردن ، درست کردن ، احداث کردن ، تشکیل دادن

اَعْمَالُ الْاِنْشَاءِ - عملیات ساختمانی یا آبادانی

اِنْشَاءٌ - تالیف ، تصنیف ، نگارش ، مقاله ، انشا

اِنْشَاءٌ - بوجود آورد ، ایجاد کرد ، باعث ایجاد شد ، شروع کرد ، ساخت ، بنا کرد ، تشکیل داد ، دایره تأسیس کرد ، برپا کرد ، برقرار کرد

اَنْشَاءُ الْمُرَاسَلَاتِ - نامه نگاری

اَنْشَاءُ الْحَدِيثِ - داستانی را برشته تحریر کشید ،

داستان نوشت ، داستان نویسی کرد

اَنْشَاءُ الشَّرِكَةِ اَوِیْ مُؤَسَّسَةٍ - شرکت یا هر

گونه موسسه دیگر را تشکیل داد ، تأسیس کرد ،

سازمان داد ، بشکل سازمان درآورد

اَنْشَاءُ الْوَلَدِ - فرزند پرورش داد ، تربیت کرد

مَشْرُوعُ اِنْشَائِيٍّ جِ مَشَارِيعُ اِنْشَائِيَّةٍ - لایحه

یا پروژه عمرانی و آبادانی

الْحَرَكَةُ الْاِنْشَائِيَّةُ - نهضت سازندگی

مَقَالَةُ اِنْشَائِيَّةٍ (فِي جَرِيدَةٍ) - سرمقاله

اَنْشَبَ - فرو کرد ، رخنه کرد در ، سوراخ کرد ،
بزور فرو کرد

اَنْشَدَ - جستجو کرد ، جویا شد ، طلب کرد

اَنْشَدَ - آواز خواند ، سرود خواند

اَنْشَدَ الشَّعْرَ - استشهاد بشعر کرد ، شعر نقل

کرد ، ذکر کرد ، ازبر شعر خواند برای

اَنْشَرَاللهُ الْمَوْتَى - خداوند مردگان را زنده

کرد ، حیات تازه بخشید (در گفتگوی ازقیامت)

اِنْشَرَخَ - وسعت یافت ، از هم باز شد ، منبسط

شد ، پهن و گسترده شد

اِنْشَرَحَ صَدْرُهُ - شرح صدر پیدا کرد ، خشنود

و خوشوقت شد ، مشغوف و محظوظ شد

اِنْشَطَ - نیرو داد ، جدی کرد ، بجedit واداشت ،

برانگیخت ، سرزنده کرد ، فعال کرد ، فرح بخشید ،

روح داد ، تشویق کرد ، کسی را در تصمیم خود

راسخ و ثابت کرد

اَنْشَقَّ - دم فرو برد ، چیزی را بالا کشید به بینی ،

بو کشید ، دواپی را به بینی بالا کشید

اِنْشَقَّ - تَرَكَ برداشت ، شکافت ، رخنه پیدا کرد ،

شکست

اِنْشَقَّ عَلَيْهِمَ - کناره گیری کرد از ، از عضویت

خارج شد ، اختلاف (عقیده) داشت ، جدا شد

(بواسطه اختلاف عقیده) ، انشعاب حاصل کرد

(از حزب و امثال آن)

اِنْشَقَّ النَّهَارُ - روز شد ، روز آغاز شد

اِنْشَقَّاقٌ - اختلاف ، شقاق ، نفاق ، شکاف ،

جدایی ، انشعاب

اِنْشَوْدَةُ جِ اِنْشَيْدٍ - سرود

اِنْشَوْطَةٌ - حلقه (طناب) ، گره ، کمند ،

خفت

اِنْشَوْطَةُ الشَّنَقِ - (حلقه) طناب دار

اَنْصَارُ السَّلَامِ - هواداران صلح ، طرفداران

صلح

اَنْصَاعٌ - در هوا اوج گرفت

اَنْصَاعٌ - برگشت ، پیروی کرد ، تن درداد به ،

راضی شد به ، تسلیم شد

اِنْصَافًا لِكَذَا ، بِالْاِنْصَافِ - از روی انصاف ،

منصفانه ، عادلانه ، انصافاً ، بالاستحقاق ، بدرستی ،

بحق

انصب - رنج داد ، بزرگمت انداخت ، خسته کرد ، سهم کرد ، سهم داد ، شريك کرد در انصب - ریخت ، پاشید (فعل لازم)

انصت له - گوش داد به ، گوش فراداشت به انصدع - شکست ، رخنه پیدا کرد ، شکاف خورد ، خرد شد

انصدع الصبح - سپیده دمید ، فجر طالع شد

انصرح - روشن یا واضح شد ، آشکار بود یا شد معلوم بود یا شد

انصرع - سقوط کرد ، افتاد ، واژگون شد ، بزیر افکنده شد

انصرع (ص) - هارشد ، مبتلا به هاری شد (در اثر گزیدگی سگ)

انصرف - رفت ، کوچید ، روانه شد ، حرکت کرد ، برگشت

انصرف عن - دست کشید از ، ول کرد ، ترك کرد ، رها کرد ، صرف نظر کرد از ، چشم پوشید از ، انصراف حاصل کرد

انصرم - گذشت ، سپری شد ، منقضی شد ، به پایان رسید

انصرم اجله - مرد ، درگذشت ، اجلش رسید

انصع بالحق - اعتراف کرد به ، اقرار کرد (بحقیقت امری)

انصف الرجل - عادل بود یا شد ، انصاف داشت ، منصف بود

انصف الرجل - منصفانه یا بعدالت با او رفتار کرد

انصلح (ص) - بهتر شد ، بخوبی گرایید ، بهبود پیدا کرد ، رو به نیکی و بهبود رفت

انصاف الیه - اضافه شد به ، ضمیمه شد به ، پیوست به

انضج الطبخ - چیزی را خوب پخت ، کاملاً پخت (فعل متعدی)

انضج الثمر - (میوه را) عمل آورد ، آماده کرد ، وسیله رسیده شدن میوه را فراهم کرد

انضجع - خوابید ، دراز کشید (برای خواب) ، استراحت کرد

انضر الشجر - درخت برگ در آورد ، سرسبز شد

انضر اللون - رنگ چیزی گلگون شد ، تابان شد ، برافروخته شد ، فروزان شد ، با نظارت شد

انضر النبات - شکوفه کرد ، خرم شد (در گفتگوی از گیاه)

انضروجه - تازه روی شد

انضرج الطائر - پرنده از هوا فرود آمد

انضرج الطیار - خلبان با چتر نجات فرود آمد

انضغاط - قابلیت تراکم

انضم الی - متحد شد با ، پیوست به

انضم علی - مشتمل بود یا شد بر ، شامل بود ،

در برداشت

انضمِر - پُرمرده شد ، خشک شد ، چوروك شد

انطاد - بهوا رفت ، هواشد (در گفتگوی از بالون

یا باد كنك و امثال اینها)

انطاع - پیروی کرد از ، مطیع شد ، رام شد

انطاع له - اذعان کرد ، اعتراف کرد ، پذیرفت

انطبَح - پخته شد

انطبَع - چاپ شد ، مهر خورد ، تمپر خورد

(مجازاً) اثر پذیرفت ، تحت تأثیر قرار گرفت

انطباع ج انطباعات - تحت تأثیر قرار گرفتن ،

خاطره

انطبق - بسته شد ، برهم نهاده شد (در گفتگوی

از پلك چشم و غیر آن)

انطبق علی - وفق یافت ، منطبق شد با ،

تطبیق کرد با ، شامل ... شد

انطراق - چکش خوری ، نرمی

انطفاء النور - چراغ برق خاموش شد ، برق

رفت

انطفات النار - آتش خاموش شد

انطق - بنطق آورد ، بصدا در آورد ، بسخن

در آورد

انطلب (س) - مورد جستجو قرار گرفت ،

خواسته شد

انطلت علیه الحيلة - قریب خورد ، بدام

افتاد

انطلق - رفت ، حرکت کرد ، جدا شد از

انطلق - منفجر شد ، بیرون افتاد ، به بیرون

پرتاب شد

انطلق مسرعا - بسیار تند دوید ، پرید ، تند

گذشت

انطلق وجهه - قیافه اش از هم باز شد ، بشاشت

پیدا کرد ، گشاده رو شد

انطلقت الطائرة - هواپیما از زمین برخاست

انطمس - محو شد ، حذف شد ، بکلی پاک شد

انطمس بصره - کور شد

انطوائی - خود بین (کسیکه جز بخود نمی -

پردازد)

انطوائیة - خود بینی ، خم پذیری ، نرمی

انظلم - مورد ظلم واقع شد ، مورد بیعدالتی

قرار گرفت

انعاش - رواج ، رونق ، احیاء ، قوت ،

رفع خستگی کردن ، نشاط بخشیدن ، نیروی

تازه دادن

انعاظ - طغیان یا هیجان شهوت (هنگام جماع

یا انزال)

انعام - انعام ، کرم ، بخشش ، عطا

انعام النظر - مداقه ، دقت ، بررسی دقیق

انْعَجَمَ عَلَيْهِ - مبهم شد ، مبهم ماند ، مبهم بود (براو)
 انْعَدَى مِنْهُ - مرضی را از کسی واگرفت
 انْعَدَمَ - ناپدید شد ، مفقود شد ، معدوم شد
 انْعَرَجَ - خم شد ، دولا شد ، مایل شد ، کج شد ، سرازیر شد ، شیب پیدا کرد ، پیچ و خم داشت ، انحنا داشت ، دارای پیچ و خم بود (در گفتگوی ازجاده وامثال آن)
 انْعَسَ - خواب آلود کرد
 انْعَشَ - بالا برد ، بلند کرد ، بر پا کرد ، نیروی تازه داد ، دو باره معمول یا رواج کرد ، رونق داد ، بجنبش آورد ، احیا کرد ، حیات تازه بخشید ، نشاط آورد ، رفع خستگی کرد ، سرزنده کرد ، قوت داد
 انْعَصَرَ - فشرده شد ، فشاردید و له شد
 انْعُطَافٌ - تمایل ، مهربانی ، عطوفت ، دلسوزی ، همدردی ، خمیدگی
 انْعُطَفَ - خم شد ، دولا شد ، انعطاف داشت ، انعطاف پذیر بود
 انْعَظَ الرَّجُلُ اَوِ الْمَرَاةَ - مرد یا زن تحریک شد (از نظر جنسی)
 انْعَقَدَ - گره خورد ، بسته شد ، گره دار بود ، پیچیده شد
 انْعَقَدَ الْاَمْرُ - بفرنج یا پیچیده شد ، بهم آمیخته شد ، دشوار شد ، تعقید پیدا کرد

انْعَقَدَ الشَّرَابُ وَاللَّبَنُ - غلیظ شد ، منعقد شد ، بسته شد (در گفتگوی ازمايع یا شیر)
 انْعَقَدَ الْمَجْلِسُ - جلسه دایر شد ، مجلس منعقد بود یا شد ، شورا تشکیل شد
 انْعَكَاسُ نَفْسَانِيٍّ - عکس العمل روحی
 انْعَكَاسُ النُّورِ اَوِ الْحَرَارَةِ - انعکاس ، بازتابش ، روشنایی منعکس شده ، نور عاریتی ، حرارت یا گرمای منعکس شده
 زَاوِيَةُ الْاِنْعِكَاسِ - زاویه انعکاس (در فیزیک)
 اِنْعَكَسَ - واژگون شد ، وارونه شد ، برگشت ، معکوس شد ، پشت روشد ، منعکس شد (در گفتگوی از نور یا حرارت)
 اِنْعَلَّ - کفش پوشاند ، با کفش مجهز کرد
 اِنْعَلَّ الْحِصَانُ - اسب را نعل کرد
 اِنْعَمَ عَلَيَّ - انعام کرد (بر) ، بخشش کرد ، اعطا کرد ، نعمت داد
 اِنْعَمَ فِي الْاَمْرِ - با پشت کار و جدیت اشتغال ورزید (به)
 اِنْعَمَ اللّٰهُ صَبَاحًا ، اِنْعَمَ صَبَاحًا - صبح بخیر
 اِنْعَمَ النَّظَرُ فِي الْاَمْرِ - مورد مذاقه قرار داد ، با دقت زیاد معاینه کرد ، دقیقاً مورد بررسی قرار داد
 اِنْعَمَلَ (ص) - ساخته شد ، انجام شد ، عمل شد

انْغَاطٌ - خشمگین شدن ، رنجیدن ، بی حوصله شدن ، از جا در رفتن ، آتشی شدن ، غیظ خوردن

انْغَرَابِیضٌ - تخم مرغ فاسد شد ، لق شد ، ضایع شد ، گندید

انْقَصَ عِشْهٌ - زندگی را بر او تلخ کرد ، ناگوار کرد ، منتص کرد ، بهم زد ، آشفته کرد ، تباه و تیره کرد ، او را بزحمت انداخت

انْقَطَ - در آب فرو رفت ، زیر آب رفت ، غوطه خورد

انْغَلَ فِي الشَّيْءِ - رخنه کرد در ، راه یافت در ، نفوذ کرد در

انْغَلَقَ الْبَابُ - در قفل شد ، بسته شد

انْغَمَ - اندوهگین شد ، غمناک شد ، محزون شد ، غصه خورد ، پریشان حال و آشفته شد

انْغَمَسَ فِي - فرو رفت ، غوطه ور شد (در آب مثلاً)

انْغَمَسَ فِي الْخَيْرِ - غرق در تجمل و آسایش شد

انْغَمَسَ فِي الْمَلَذَاتِ وَالْشَّرِّ - در لذایذ یا فساد غوطه ور شد

انْغَمَسَ فِي الدِّينِ - قرض تا کردن او را گرفت

انْغَمَضَ طَرْفَهُ - چشمش بسته شد ، برهم گذاشته شد ، خواب رفت

انْفَجَّ أَنْوْفٌ - بینی

انْفَجَّ الْجَبَلُ - دماغه

انْفَجَّ دَرَجَةُ السَّلَمِ - قسمت بر آمده از پله نردبان ،

لگد خور پله

انْفَعَّ مَعْقُوفٌ - بینی عقابی

انْفَعَّ مِنْهُ - امتناع ورزید ، استنکاف کرد ، خود را برتر گرفت از ، عار داشت از ، ناقابل دانست

رَغَمَ انْفَهٌ - خواهی نخواهی ، علی رغم ، با وجود

كَسَرَ انْفَهٌ - فروتن ساخت ، متواضع کرد ، غرور او را درهم شکست

سَالَ انْفَهٌ - بینی اش در آمد ، اخلاط بینی اش جاری شد

انْفَازٌ - اجرا (کردن) ، فرستادن

انْفَازُ الْقَانُونِ - اجرای قانون

انْفَاسٌ مَبْهُورَةٌ - نفسهای بریده

انْفَآ - پیشتر ، قبلاً ، سابقاً

مَذْكُورٌ انْفَآ - نامبرده ، سابق الذکر ، مزبور ، مذکور

انْفَهٌ - غرور ، تکبر ، استغنا ، ترفع ، خود - بینی ، مناعت

انْفَتَ - خرد شد ، ریز ریز شد

انْفَتَقَ - باز شد ، جدا شد ، پاره شد ، شکافت ،

درید ، ترکید

انْفِجَارٌ - انفجار ، احتراق ، آتش گیری

انْفِجَارِيٌّ - قابل انفجار ، منفجر شونده ، قابل

احتراق ، ماده محترقه

انْفَجَرَ الْمَاءُ وَغَيْرُهُ - فوران کرد ، دررفت ،
با صدا بیرون ریخت (آب و مانند آن)

انْفَجَرَ - منفجر شد ، ترکید ، محترق شد ،
آتش گرفت

انْفَجَرَ عَلَيْهِمُ الْعَدُو - دشمن از هرسو آنانرا
محاصره کرد ، دشمن همه جانبه یورش آورد ،
از همه اطراف حمله کرد

انْفَجَحَ ، انْفَجَحَ - پشیرمایه

انْفَجَحَ - معده چهارم نشخوارکنندگان ، شیردان
انْقَدَ - مصرف کرد ، کم کم تحلیل برد ، کم کم
تمام کرد ، تلف کرد

انْقَدَ - سوراخ کرد ، نفوذ داد ، رخنه کرد در ،
شکافت

انْقَدَ إِلَيَّ - فرستاد (برای ، به) ، ارسال
داشت

انْقَضَى الْأَمْرُ - اجرا کرد ، انجام داد

انْقَرَضَ - متنفر ساخت ، رماند ، ترساند ، بجزع
انداخت ، دور ساخت

عَلَى انْقِرَادٍ - مجرمانه ، در خلوت ، جدا ،
تنها ، منفرداً

سَجْنِ انْقِرَادِيٍّ - زندان انفرادی

انْفَرَجَ - باز شد ، جدا شد ، از هم سوا شد ، مجزا
شد ، گشوده شد ، وسعت یافت ، وسیع شد ،
جادار شد

انْفَرَجَ الْغَمُّ - غم زایل شد ، برطرف گشت

انْفَرَجَتْ أَسَارِيرُهُ - چهره اش از هم باز شد ،
گشوده شد

انْفَرَدَ - بی نظیر گشت ، بی مانند شد ، یگانه
ویکتا بود

انْفَرَدَ بِالْأَمْرِ - بدون کمک کسی انجام داد ،
تنها انجام داد

انْقَرَطَ ، ازهم پاشید ، ازهم باز شد ، سست شد ،
منحل شد

انْقَرَطَ عَقْدُ الْاجْتِمَاعِ - مجلس ازهم پاشید ،
جلسه تمام شد ، جلسه منحل شد

انْفَرَقَ عَنْهُمْ - جدا شد ، دور شد ، جدایی
حاصل کرد ، فاصله گرفت (از آنان)

انْفَرَكَ - سفت یا سخت مالش داد

انْفَزَرَ - ترکید ، باز شد ، شکافت ، منفجر شد
دررفت

انْقَسَحَ - گشاد شد ، وسعت یافت ، فراخ شد

انْقَسَخَ الْعَقْدُ أَوِ الْأَمْرُ - فسخ شد ، لغو شد ، الغا
شد ، موقوف شد ، باطل شد ، ازدرجه اعتبار ساقط
شد ، بهم خورد

انْقَسَخَتِ الْخِطْبَةُ - نامزدی بهم خورد

انْقَسَدَ - فاسد شد ، گندید ، خراب شد ، غیر
سالم گشت ، فساد یافت ، معیوب شد

انْقِصَالِيَّ جِ انْقِصَالِيَّوْنَ - تجزیه طلب ، استقلال
طلب

انْقِصَالِيَّةٌ - تجزیه طلبی ، استقلال طلبی

انْقَصَدَتْ اَنْفَه - خون دماغ کرد ، دماغش خون افتاد

انْقَصَلَ عَنْ - منفصل شد از ، جدا شد از ، مجزا گشت

انْقَصَلَ عَنِ الشَّرِكَةِ - شرکت را فسخ کرد

انْقَضَ - باز شد ، پراکنده شد ، متفرق شد ، از هم پاشید

انْقَضَ الشَّر (ص) - فساد برطرف شد ، زایل شد ، از میان رفت

انْقَضَ الرَّجُلُ عَنْهُ - کسی را از سر خود واکرد ، از دست او خلاص شد

انْقَضَ الْقَوْمُ - فقیر شدند ، بینوا و تنگدست شدند

انْقَضَ الْقَوْمُ زَادَهُمْ - توشه و زاد خود را مصرف کردند ، تمام کردند ، صرف کردند ، تلف کردند ، کم کم خلاص کردند

انْقَضَحَ - رسوا شد ، افتضاح شد

انْقَطَر - شکافت ، ترکید ، شکست ، پاره شد ، دونیم شد

انْقَطَرَ بِالْبَكَاءِ - زیر گریه زد ، حق حق گریه کرد ، هك هك گریه کرد

انْقِعَال (ص) - خشم ، غضب ، اوقات تلخی

انْقِعَال - تأثر ، عدم مقاومت ، تحمل ، انفعال ، بی ارادگی

انْقِعَالِ نَفْسَانِي - احساس هیچان آمیز ، تأثر ،

اضطراب فکر ، عاطفه (در روانشناسی)

انْفَعَلَ (ص) - از جا دررفت ، آتشی شد ، اوقاتش

تلخ شد ، رنجید ، آزرده شد

انْفَعَلَ - انجام یافت ، اثر پذیر گشت ، متأثر شد ، تأثیر یافت

انْفَقَ - فقیر شد ، بینوا و تنگدست شد ، خرج کرد ، هزینه چیزی را پرداخت ، صرف کرد (در گفتگوی ازپول ، عمر ، سلامتی و غیر اینها)

انْفَقَ الْبِضَاعَةُ - کالایی را رواج داد ، خوب بفروش رساند

انْفَكَ - جدا و مجزا شد ، از هم سوا شد ، انفکاک حاصل کرد ، منفک شد

ما انْفَكَ يَفْعَلُ كَذَا - پیوسته ادامه میدهد به

انْفِلَاقٌ - شکافتگی ، انشقاق

انْفِلَاقُ الصَّبْحِ - دمیدن سپیده یا صبح

انْفَلَت - رها شد ، آزاد شد

انْفَلَجَ (ص) - فلج شد ، دچار یا مبتلا بفلج گشت ، شل شد ، چلاق شد

انْفَلَقَ - شکافت ، ترکید ، پاره شد ، ترك خورد ، شکاف خورد ، شکست

انْفَلَقَ الْخَشَبُ - چوب پراز ترك شد ، پیراز شکاف شد

انْفَلَقَ الصَّبْحُ - صبح شد ، سپیده دمید

نَكَمٌ حَتَّى انْفَلَقَ - بشدت گریست ، بسختی گریست

اَنْفَلِقْ ! (ص) - بروگم شو ، جهنم شو

اَنْفِلُوْنِزَا (غ) - انفلوانزا ، نزله وبایی ، نزله

همه جاگیر ، گریپ وبایی

اَنْفِرِهْم (ص) - فهمیده شد

اَنْفَى - مربوط به بینی ، تو دماغی ، حرف تو -

دماغی ، استخوان بینی ، صدای تودماغی

اَنْفَى (ص) - نازك طبع ، لطیف مزاج ، نازك

نارنجی ، زیاددقیق ، دقت گیر ، مشکل پسند ، داد

ویداد کننده سرچیزهای جزئی

اَنْفَى الشَّكْلِ - بینی وار ، بشکل بینی

اَنْفِيتِيَا تَرُو (غ) - آمفی تاتر ، نمایشگاه گرد

یا بیضی

اَنْقَى - پاکتر ، پاکیزه تر ، تمیزتر

اَنْقَى - پاک کرد ، تمیز کرد ، تصفیه کرد ، پاکیزه

کرد

اَنْقَابَتِ الْبَيْضَةِ - تخم مرغ (دراثر جوجه در -

آمدن) ترکید ، شکست

اَنْقَادَ - راهنمایی شد ، راهبری شد

اَنْقَادِلَه - پیروی کرد از ، اطاعت کرد از ، منقاد

شد ، تسلیم شد

اَنْقَاصٌ - کم کردن ، کسر کردن ، کاستن ، تخفیف

دادن ، تنزل دادن قیمت

اَنْقَاض - خرابه (ها) ، ویرانه (ها) ، توده آوار

اَنْقَاضُ الْبِنَاءِ - ویران شد ، خراب شد ، فروریخت ،

ویرانه شد

اَنْقَاضُ الْبَيْضِ - تخم مرغ هنگام جوجه بیرون

آمدن ترکید ، شکست ، متلاشی شد ، خرد شد

اَنْقَاضُ الْحَائِطِ - دیوار فروریخت ، خراب شد ،

فرو افتاد

اَنْقَى - خشنود کرد ، راضی کرد ، خوش داشت ،

پسند آمد

اَنْقَى - منظم و مرتب بود ، آراسته بود ، شیک بود

اَنْقَبَضَ - منقبض شد ، چور و کشد ، گرفته شد ،

بخود جمع شد

اَنْقَبَضَ الْبَطْنُ - یبوست پیدا کرد ، مزاج قبض

شد ، خشکی آورد

اَنْقَبَضَ صَدْرَه - غمگین شد ، دلسرد شد ، افسرده

ودل تنگ شد

اَنْقَبَضَ الْمَالُ - پول دریافت شد ، وصول شد ،

نقد شد

اَنْقَحَ الْكِتَابَ - تجدید نظر کرد (در کتاب) ،

منقح کرد ، اصلاح کرد ، تصحیح کرد

اَنْقَذَ مِنْ - نجات داد از ، رهایی داد از

اَذْقِرَاضُ النِّسْلِ - انقراض نسل

اَنْقَرَضَ - منقرض شد ، معدوم شد ، نابود شد ،

از پا درآمد ، پایان یافت ، بکلی محو شد ،

از بین رفت ، تمام شد

اَنْقَسَمَ - منقسم شد ، تقسیم شد ، بخش بخش شد

اَنْقَشَرَ - پوست کنده شد

انْقَشَعَ الضَّبَابُ اَوِ الظَّلَامُ اَوِ الغَيْمُ - مه یا تاریکی یا ابر برطرف شد ، پراکنده شد ، زایل شد

انْقَصَ - کم کرد ، کاست ، کاهش داد ، کسر کرد

انْقَصَ الثَّمَنُ اَوِ الدَّرَجَةُ اَوِ الحِجْمُ - قیمت ، درجه یا حجم چیزی را کم کرد ، تخفیف داد ، تنزل داد

انْقَصَ مِنْ - کمتر از

انْقَصَدَ - شکسته شد ، شکست

انْقَصَفَ - ریز ریز شد ، خرد شد ، شکست

انْقَصَمَ - شکست ، از هم جدا شد (در اثر شکستگی)

انْقَضَ الطَّائِرُ - فرود آمد ، بزمین نشست (در گفتگوی ازپرنندگان)

انْقَضَ عَلَيَّ - حمله کرد ، یورش آورد بر

انْقِضَاءُ - پایان ، گذشت ، سپری شدن ، بآخر رسیدن

انْقَضَى - گذشت ، سپری شد ، منقضی شد ، تمام شد ، اتمام یافت ، ازدست رفت

انْقَضَى اجَلُهُ - مرد ، درگذشت

انْقَضَى الاجَلُ (المَوْعِدُ) - وعده پرداخت سررسید ، مهلت یا وعده پایان یافت

انْقَضَى الاجَلُ (العُمْرُ) - اجل یا مرگ فرا رسید

انْقِطَاعٌ - جدایی ، جدا شدن ، متوقف شدن ، بند آمدن ، بازایستادن

انْقِطَاعُ الْبَوْلِ - شاش بند ، حبس البول

بَلَا انْقِطَاعٍ - بدون توقف ، لاینقطع ، پیوسته ، دائماً ، پی درپی

انْقَطَعَ - قطع شد ، جدا شد ، برید

انْقَطَعَ إِلَيَّ - حواش را جمع (چیزی) کرد ، همه وقتش را روی (چیزی) گذاشت ، پرداخت به ، وقت خود را وقف کرد یا اختصاص داد به

انْقَطَعَ التَّيَّارُ (الكَهْرَبِيُّ) - جریان برق قطع شد

انْقَطَعَ الحَبْلُ وَالسِّلْكُ - ریسمان یا سیم پاره شد ، برید ، قطع شد

انْقَطَعَ الخَطُّ (الشَّرِيطَةُ الْحَدِيدِيَّةُ) - خط آهن قطع شد ، جدا شد ، شکست

انْقَطَعَ عَنْ - دست برداشت از ، دست کشید از ، پرداخت از

انْقَطَعَ المَطَرُ وَالصَّوْتُ - باران ، صدا و غیر اینها بند آمد ، بازایستاد ، متوقف شد

انْقَعَّ (كَالْأَعْشَابِ الطَّيْبَةِ لِاسْتِخْرَاجِ خَوَاصِهَا) دم کرد یا جوشاند (در گفتگوی از گیاهان طبی برای بدست آوردن خاصیت آنها)

انْقَعَ الشَّيْءُ فِي الْمَاءِ - چیزی را در آب خیساند

انْقَعَ الْعَطَشُ اَوِ الْغَلَّةُ - تشنگی یا هیجان و خشم را فروشانند

انْقَعَاءُ الْمَاءِ - آب را کد ماند ، ایستاد ، گندید
 انْقِلَابُ اجْتِمَاعِي - انقلاب ، سرنگون کردن
 (رژیم حکومت) ، برانداختن حکومت ، کودتا
 انْقِلَابُ شَمْسِي - (ر. هجرت) انقلاب ، تحویل
 انْقِلَابُ عَسْكَرِي - کودتای نظامی
 انْقِلَابٌ - دگرگونه شد ، بازگشت بحال اول ،
 تغییر کرد ، واژگون شد ، برگشت
 انْقَلَبَ اِلَى اَهْلِهِ - بخانه‌اش بازگشت
 انْقَلَبَ عَلَيْهِ - با او چپ تابید ، با او مخالف شد
 انْقِلَيس (س) - مارماهی
 انْقِيَادُ اَعْمَى - اطاعت کورکورانه
 انْكَارُ الْجَمِيلِ - حق‌ناشناسی ، کفران ، ناسپاسی ،
 نمک‌ناشناسی
 انْكَارُ الذَّاتِ - ترك نفس ، ترك لذات نفس
 انْكَبَ عَلَى امْرِءٍ - تصمیم گرفت ، عزم (کاری)
 کرد ، وقت خود را اختصاص داد به ، خود را وقف
 کاری کرد
 انْكَبَ عَلَى وَجْهِهِ - بزمین افتاد ، دمر افتاد ،
 (مجازاً) از پا درآمد ، سست شد ، مغلوب شد ،
 خاضع و پست شد
 انْكَبَى - لغزید و افتاد
 انْكَبَى لَوَجْهِهِ - دمر افتاد ، بزمین افتاد
 انْكِتَامُ الْبَطْنِ (ص) - قبض مزاج ، یبوست

انْكَحَ - بازدواج در آورد ، بحال نكاح در آورد ،
 برای هم عقد کرد ، وصلت داد
 انْكَدَ - بدبخت ، تیره بخت
 انْكَرَ - انکار کرد ، تكذيب کرد ، حاشا کرد ،
 اعتراف نکرد ، نشناخت ، بجا نیاورد ، سخن
 خود را پس گرفت ، ترك کرد ، انکار کرد ،
 دست از عقیده خود کشید ، رد کرد ، قبول
 نداشت
 انْكَرَابُهُ (مثلاً) - انتساب بچه بی را بخود
 منکر شد ، فرزند خود ندانست ، بفرزندی قبول
 نداشت
 انْكَرَ ذَاتَهُ - ترك خود کرد ، ترك لذات نفس
 کرد
 انْكَرَ عَلَيْهِ الْأَمْرَ - کاری را تقبیح کرد ، بد
 دانست ، تصویب نکرد ، رد کرد
 انْكَرَبَ - بغم و غصه دچار شد ، باشفنگی مبتلا
 شد ، دلتنگ و مضطرب شد ، آشفته و پریشان شد
 انْكَسَارٌ - شکستگی ، شکست یا عدم موفقیت (در
 هر کاری)
 انْكَسَارُ الْقَلْبِ - افسردگی ، دل شکستگی
 انْكَسَارُ النُّورِ اَوِ الْاَشْعَةِ - (درفیزیک) انكسار
 نور
 انْكَسَرَ - شکست (فعل لازم) ، شکست خورد
 انْكَسَرَ التَّاجِرُ - ورشکست شد
 انْكَسَرَ الْحَرُّ وَالْغَضَبُ وَالْعَطَشُ - گرما ،

خشم یا عطش فرو نشست ، فرو کش کرد ، کم شد ، کاسته شد

انكسف (ص) - خجالت کشید ، از خجالت سرخ شد

انكسفت الشمس - خورشید گرفت ، منكسف شد

انكشاري (غ) - ینکی چری : سرباز پیاده نظام

که جزء پاسبانان سلطان عثمانی بود ، سرباز عثمانی

انكشارية - ارتش عثمانی

انكشج (ص) - بر طرف شد ، زایل شد ، ناپدید

شد (در گفتگوی از ابرو مانند آن)

انكشج القوم - متفرق شدند ، پراکنده شدند ،

از هم پاشیدند

انكشف - پوشش از روی چیزی برداشته شد ،

برهنه شد ، آشکار و معلوم شد ، فاش شد ،

ظاهر شد

انكشف لورفت ، رسوا شد ، در معرض درآمد ،

جلوه کرد ، نشان داده شد

انكف عن - دست کشید از ، دست برداشت از ،

خودداری کرد ، ترك کرد ، ول کرد

انكفاء - واژگونی ، وارونه شدن

انكفا - افتاد ، لغزید ، غلتید ، روی زمین افتاد ،

برو در افتاد ، برگشت ، عودت کرد

انكفالا ناء - ظرف وارونه شد ، واژگون شد ،

برگشت

انكفا القوم - عقب نشینی کردند ، عقب افتادند

انكفاء اللون - رنگ تغییر کرد ، رنگ (چیزی)

پرید ، پرمرد

انكفي (ص) - وارونه شد ، واژگون شد ،

برگشت ، افتاد ، برو در افتاد ، لغزید ، غلتید ،

بزمین افتاد

انكفت رجله - پا چنبری شد

انكل عن - رد کرد ، دفع کرد ، نپذیرفت ،

جلوگیری کرد از ، متنفر کرد از

انكلترا ، انكلترة (غ) - انگلستان

انكليزي (غ) - انگلیسی ، مربوط بزبان یا

مردم انگلیس

انكليزي (غ) - زبان انگلیسی ، شخص انگلیسی

انكليس (س) - مارماهی

انكلماشى - جمع شونده ، قبض شونده ، مربوط

بانقباض و جمع شدن

انكلمش - منقبض شد ، در خود جمع شد

انكلمش الجلد - چوروك خورد ، چوروك شد

(پوست بدن)

انما - فقط ، لیکن ، ولی

انمي - رویاند ، رشد داد ، باعث رشد شد ،

نمو داد ، پرورش داد ، افزود ، زیاد کرد ،

توسعه داد

انماع - آب شد ، ذوب شد ، بصورت مایع در -

آمد ، جاری شد

انمحص - صاف شد ، پالود ، شفاف شد ، روشن شد

تصفیه شد ، پاک شد

انمحق - تلف شد ، هلاک شد ، نابود شد ، از

بین رفت

انمر - خالدار ، خال خالی

انمش - ککمک دار

انمغص - قولنج کرد ، مبتلا بقولنج شد

انملة ج انامل - سرانگشت ، بنان

قید انملة - ذره ، خرده

انملس - لیز خورد ، در رفت ، فرار کرد

انملص = انملس

انموزج - نمونه (کالا) ، مسطوره

انموزج - مثال ، مدل ، طراز ، نوع ، سبك ،

نمونه شایان تقلید ، سرمشق ، قالب ، الگو ،

شکل ، طرح ، نقشه

انناس (غ) - آنا ناس ، قشطه

انوبیس (غ) - راهنمای ارواح مردگان (بعقیده

مصریان قدیم)

انوثة - زنانگی ، زنی ، حالت زنانه ، جنس زن ،

طبیعت زنانه ، طبقه زنان

انوجد (ص) - یافت شد

انور - آشکار شد ، ظاهر شد ، فاش شد ، معلوم

و مکشوف گشت

انوف - مغرور ، متکبر ، منیع الطبع ، خودبین ،

کسیکه بکارهای پست تن در نمیدهد

انوق - کرکس مصری ، لاشخور ، عقاب

بیض الانوق - تخم مرغ بزرگ افسانه ای ،

تخم عقاب (هر امر محال و ممتنعی را به «بیض الانوق»

تشبیه میکنند)

انهباء - تمام کردن ، انجام دادن ، تکمیل کردن ،

پایان دادن

انهای - تمام کرد ، پایان داد به ، ختم کرد ،

تکمیل کرد

انهای الیه الخبر - خبر باورساند ، ابلاغ کرد ،

اورا مطلع ساخت ، خبر داد

انهار - شکست ، فرو ریخت ، از ریشه خراب

شد ، مضمحل شد

انهارت اعصابه - اعضاء یا اعصابش از کار

افتاد

انهاال التراب - (توده های خاک) فرو ریخت

انهاالوا علیه بالضرب والشتیم - با کتک و دشنام

بدو حمله و رشدد

انهمتك - پاره شد ، درید ، ریش ریش شد ، پاره

پاره شد ، رسوا شد ، افتضاح شد

انهج - اورا از نفس انداخت

انهج الامر والطریق - کار یا طریقه ای را

روشن کرد ، آشکار ساخت ، واضح کرد ، صاف

کرد ، توضیح داد

انهج الامر والطریق - کاری یا طریقه ای

آشکار شد ، واضح شد ، روشن شد ، صاف شد

توضیح داده شد

.....

انْهَجَمَ الْبَيْتَ - خانه خراب شد ، فرو ریخت ،

منهدم گشت ، بکلی ویران و نابود شد

.....

انْهَجَمَ الدَّمْعُ - اشک جاری شد ، فرو ریخت

.....

انْهَجَمَ الرَّجُلُ (ص) - ضعف مزاج پیدا کرد (در

اثر پیری) ، فرتوت شد

.....

انْهَدَ - منهدم شد ، بکلی ویران یا خراب شد ،

فرو ریخت

.....

انْهَدَتْ صَحْتَهُ اَوْقَوَاهُ - مزاجش ضعیف شد ،

از پا افتاد

انْهَدَمَ - فرو ریخت ، نابود شد ، ویران شد ،

تبدیل بویرانه شد

انْهَزَامٌ - شکست خوردن ، تار و مار شدن ،

مغلوب شدن

انْهَزَلَ - لاغر شد ، بی قوت شد ، از بین رفت

.....

انْهَزَمَ الْجُنْدُ - شکست خوردند ، مغلوب شدند ،

واژگون شدند ، تار و مار شدند (در گفتگوی

از سپاه)

انْهَشَمَ - ریز ریز شد ، خرد شد

انْهَصَرَ - شکست ، شکسته شد ، خمیده شد ،

پیچیدگی پیدا کرد

انْهَضَامٌ - هضم شدن

.....

انْهَضَ - بلند کرد ، بر پا داشت ، به جنبش

واداشت

انْهَضَ - بیدار کرد ، تهییج کرد ، تحریک کرد ،

بکار واداشت

انْهَضَمَ - هضم شد

انْهَكَ - شکنجه کرد ، عذاب کرد ، رنجه کرد ،

زیاد خسته کرد ، از زیر نقب زد ، وسایل

خرابی جای را فراهم کرد ، کم کم خراب کرد ،

سست کرد

.....

انْهَلَ الْمَطَرُ - باران سخت بارید ، شدت بارید

.....

انْهَلَكَ - خود را بخطر انداخت ، خود را در

مهلکه افکند ، خود را بورطه هلاکت انداخت

انْهَمَاكَ - جذب ، مجذوبیت ، استغراق

وخوض (در)

بِانْهَمَاكَ - با شیفتگی ، با جذبه و شور ،

مجذوبانه

.....

انْهَمَرَ - ریخت ، پاشید (فعل لازم)

انْهَمَكَ فِي شَهْوَاتِهِ مَثَلًا - خود را تسلیم

شهوت نفس کرد ، بهشوت رانی افتاد ، در

شهوت رانی افراط کرد ، غرق در شهوت -

رانی شد

انْهَمَكَ فِي الْأَمْرِ - در کاری جدیت و سر سختی

بخرج داد ، سخت بکاری مشغول شد ، غرق در

انجام کاری شد

.....

انْهَمَلَتِ السَّمَاءُ - باران ادامه یافت ، باران

پشت داشت

.....

انْهَمَلَتِ عَيْنُهُ - سیل اشکش روان شد

انْهَوَى - فرو افتاد ، سقوط کرد ، افتاد

انِهوس (ص) - احمق شد ، شیفته شد ، نادان
شد ، دچار وهم یا اندیشه های بیهوده شد ،
اغفال شد

انِهیی الیه الخبر - خبر یافت ، خبر باورسید
انِهیار - فرو ریختگی (آوار) ، اضحلال ،
شکست

انِهیار الیه - سقوط هواپیما ، متلاشی شدن
هواپیما

انِهیار عصبی - شکستگی بنیه

آنیة خزفیه - ظروف سفالین

آنیة صینیة - ظروف چینی ، چینی آلات

الانیس - زاغ کبود (پرنده)

انیس - مهربان ، دلجو ، خوش مشرب ،
قابل معاشرت ، معاشر ، خوش معاشرت ، اهلی ،
خانگی ، مطبوع ، ملایم ، خوشی دهنده

انیسون (غ) - بادیان رومی ، انیسون ، تخم
بادیان ، زنیان

انیطة (ص) - نان خشک ، نان سفت ، خوراکی
خشک

انیق - ظریف ، لطیف ، زیبا ، دقیق ، ریزه کار ،
دارای ذوق ، خوش سلیقه ، فریبا ، مشکل پسند ،
دقت گیر ، شیک پوش

انیق - آراسته ، مرتب ، شسته و رفته ، پاکیزه ،
منظم ، شیک

انیمومتر (غ) - بادسنج ، بادنما

آنین - ناله ، گله ، شکایت توأم با ناله

آو - یا ، مگر اینکه ، بجز اینکه

آوی - محفوظ داشت ، پناه داد ، مسکن داد ،

جا داد ، منزل داد به ، پذیرایی کرد

آوی البیت والیه - (در خانه) استراحت کرد ،
آرمید

فی الاوی - در منزل ، قوی خانه ، در زیر سقف
یا پناهگاه

اوار ج اور - گرما ، گرمی ، حرارت ، سوز ،
عطش ، دود

اواصر الصداقة - پیوندهای دوستی ، علائق
مودت

آوان - وقت ، دوره ، زمان ، موسم ، فصل

فی آوانه - بموقع خود ، درخور فصل ، درموقع
مناسب ، بجا ، بهنگام ، بموقع

فی غیر آوانه او وقتیه - نابهنگام ، بی مورد ،
بیموقع ، بیمحل

آوان زجاجیه - بلور آلات ، شیشه آلات

آوان فخاریة - ظروف سفالین ، سفالینه ، ظروف
گلی

آوان قطف الثمر - موقع میوه چینی

آوب - برگشتن

من کل آوب - از هر سمت ، از هر جهت

اوبا الیه - اشاره کرد به

اوبالامكان - وبا آمد در ، جایی را وبا گرفت

علم الاوبئة - علم ناخوشیهای همه جا گیر ، وبا شناسی

اوباش - اراذل ، اوباش ، توده مردم پست

اوبر - مو دار ، گرگی ، كرك دار

اوبر - موی فراوان داشت یا پیدا کرد

اوبرا (غ) - اپرا ، درام توأم با موسیقی

اوبق - خراب کرد ، ویران کرد ، هلاك ساخت ،

خوار کرد ، پست کرد ، تحقیر کرد ، توهین وارد آورد ، خفت داد ، تباه و فاسد کرد

اوبه له ، اوبه به - توجه کرد به ، مانفت شد ،

رعایت کرد ، دقت کرد ، احترام کرد

اوتد الوتد - میخ را ثابت و استوار کرد

اوتر الحبل - ریسمان یا طناب را سفت کرد ،

محکم کرد ، محکم بست

اوتر القوس - کمان را زه کرد ، زه انداخت

اوتوقراطی (غ) ، حاکم مطلق ، سلطان مستبد

یا مطلق العنان ، مربوط به حکومت خودسرانه یا استبدادی

اوتوقراطیة (غ) - حکومت مطلقه ، حکومت

استبدادی

اوتوموبیل (غ) - اتومبیل ، ماشین سواری

اوثالید - ضربه وارد آورد ، بدست ، دست را

کبود کرد ، کوفته کرد

اوثب - جست و خیز داد ، باعث جستن شد ، وادار بجستن کرد

اوثق - محکم بست ، سفت کرد ، باطناب بست ،

زنجیر کرد ، بخو کرد ، (مجازاً) مانع شد ، مقید کرد

اوج - اوج ، بلندی ، حد اعلاى بلندی ، قله ، نوک ، رأس ، سر

بلغ الاوج - اوج گرفت ، باوج رسید ، به منتها رسید

اوجاق - بخاری (ازهر نوع)

اوجاق الطبخ - فرخوراك پزی

اوجب - يك وعده غذا خورد

اوجب الامر عليه - موظف ساخت ، مازم کرد ،

تکلیف کرد

اوجب له حقه - حق او را رعایت کرد ، مراعات کرد

اوجد - بوجود آورد ، تولید کرد ، ایجاد کرد ،

خلق کرد ، آفرید ، آورد ، سبب شد ، فراهم کرد ،

بوقوع رساند

اوجده على الامر - مجبور ساخت بر ، ناگزیر

کرد بر

اوجده مطلوبه - سبب دست یافتن شد بر ،

پیروز ساخت بر ، مقصود کسی را حاصل کرد

اوجز الكلام اوفيه - سخن باختصار گفت ،

مطلب را مختصر کرد ، خلاصه کرد ، کوتاه کرد

اَوْحَسَ - پیش از وقوع حس کرد ، توهم کرد ،

نگران یا دل واپس (امری) شد

اَوْجَفَ - مضطرب کرد ، آشفته و پریشان کرد ،

متلاطم کرد ، بلرزه در آورد ، سراسیمه کرد

اَوْجَعَ - بدرد آورد ، رنج داد ، عذاب داد ،

آزرد ، اذیت کرد

اَوْجَهَهُ - آبرومند ساخت ، برجسته کرد ،

افتخار داد ، والا مقام کرد ، رفیع و بزرگ

گردانید

اَوْحَى إِلَيْهِ - اشاره کرد ، با اشاره فهماند ،

القاء (عقیده و امثال آن) کرد به

اَوْحَى إِلَيْهِ - رازی را بر او فاش کرد ، آشکار

کرد ، معلوم داشت

اَوْحَى فِي قَلْبِهِ كَذَا ، اَوْحَى إِلَيْهِ بِكَذَا - الهام

کرد به ، وحی فرستاد بر ، وحی کرد

اَوْحَشَ الْمَكَانَ - متروک ماند ، مهجور شد ،

دلتنگ کننده شد ، ملالت انگیز گشت (در گفتگوی

ازمکان)

اَوْحَلَ - در گل ولای فروبرد

اود ، اودة - بار

اود ان اذهب لوامکننی - اگر میشد میرفتم

اودی - هلاک شد ، نابود شد

اودی به - کشت ، هلاک کرد ، نابود ساخت ،

بکلی خراب کرد

ودی به الموت - مرگ او را نابود ساخت یا

از میان برد

اودی بصحة - سلامت او را بخطر انداخت

اودی بماله - مال و ثروت کسی را ضایع کرد ،

تلف کرد ، از بین برد ، باعث از دست دادن شد

اودة ج اود (ص) - اطاق

اودع التامین - پول سپرد در ، پول گذاشت در

(بطور امانت)

اودع الجثة القبر - دفن کرد ، ب خاک سپرد (در

گفتگوی از جنازه)

اودع الرجل الشی - چیزی را بعنوان ودیعه

نزد کسی گذاشت

اودعه السجن - کسی را ب زندان انداخت ، در

زندان افکند ، زندانی کرد

اودعه السر - راز نزد کسی نهفت ، محرمانه

گفت به

اودع کتابه کذا - چیزی را در کتاب ذکر کرد ،

مطلبی را در کتاب نوشت

اوری الزند - آتش روشن کرد ، گیراند ، از

سنگ چخماق آتش در آورد

اوراق اعتماد - استوار نامه (ها)

اوراق رابحة - برگها یا ورقهای برنده

اوراق الشحن - بار نامه ها

اوراق مالية - اسکناس ، اوراق بهادار

اوراق الیانصیب - بلیط های بخت آزمایی

اَوْرَانْجُوْتَان (غ) - آدم جنگلی ، نسّاس

اَوْرَث - وارث کرد ، بجان‌شینی تعیین کرد

اَوْرَث بَوَصِيَّة - کسی را با وصیت وارث خود

کرد

اَوْرَثَه كُنَا - باعث شد بر ، سبب شد بر ، علت شد ،

موجب شد

اَوْرَد - آماده کرد ، تقدیم کرد ، حاضر کرد ،

تهیه کرد ، حاضر و آماده کرد و تقدیم داشت

اَوْرَد - منجر شد به ، منتج شد به ، منتهی شد به ،

کشید به ، آورد به

اَوْرَد - بحساب بانك گذاشت یا پرداخت

اَوْرَدَ الْبَضَائِعَ مِنَ الْخَارِجِ - کالا از خارجه

وارد کرد

اَوْرَدَ الْكَلَامَ اَوِ الْبُرْهَانَ - سخن یا دلیلی را

ذکر کرد ، گفت ، ایراد کرد ، اقامه کرد ، نقل

کرد

اَوْرَطَ - گرفتار کرد ، بسختی انداخت ، گیر

انداخت ، پیچا پیچ کرد ، در تنگنای دشواری

گرفتار کرد

اَوْرَطَ (غ) - گردان (دراراش)

اَوْرَطَ (غ) - اورتا ، شریان قلب

اَوْرَفَ الظِّلَّ - سایه گسترش یافت ، پایدار شد

اَوْرَفَ الثِّبَاتِ - سرسبز و تازه گشت (گیاه)

اَوْرَقَ الرَّجُلُ - ثروتمند شد ، غنی شد ، مالدار

شد

اَوْرَقَ الشَّجَرُ - درخت برگ داد ، برگ در آورد

اَوْرَقَ الشَّجَرُ - برگ درخت را چید ، کند

اَوْرَقَ الطَّالِبُ - خواهنده بمقصود خود نرسید

اَوْرَنِيكَ (غ) - ورقه درخواست شغل یا مناقصه

و امثال اینها ، تقاضا نامه ی چاپی که شخص برای

کاری باید آنرا بوسیله مشخصات خود پر کند ،

سرمشق ، مدل ، الگو ، نمونه ، طرح ، نقشه

اَوْرُوبِيّ - اروپایی ، فرنگی

اَوْرُوبَة ، اوروپا - اروپا ، فرنگستان ، فرنگ

اَوَّزَ (ص) - استهزا کرد ، با شوخی بستوه آورد ،

دست انداخت ، مسخره کرد

اَوَّزَ الْعِرَاقَ - قُو

اَوَّزَ جِ اَوَّزَ - غاز

فُرْخِ الْاَوَّزَةِ اَوِ الْاَوَّزِ - جوجه غاز

اَوَّزُون (غ) - اُزُن : اکسیژن متراکم

اَوَّزِيّ (ص) - بچه بره ، گوشت بچه بره ، گوشت

شیشك

اَوَّزِيْرَس (غ) - الهه مصر باستان

اَلْاَوْسَاطُ الْاِجْتِمَاعِيَّةُ اَوِ السِّيَاسِيَّةُ - محافل

اجتماعی یا سیاسی

اَلْاَوْسَاطُ الْجَامِعِيَّةُ - محافل دانشگاهی

اَوَّسَخَ - کثیف کرد ، چرك و آلوده کرد ، خاك

آلود کرد

اَوَّسَطَ - وسط ، میان ، میانه

اَلشَّرْقُ الْاَوْسَطُ - خاور میانه

اَوْسَعِي (ص) - استاد کار ، درشکه - چپی ،
 لوکوموتیوران ، راننده این قبیل وسائل نقلیه
 اَوْسَع - گشاد کرد ، پهن و عریض کرد ، توسعه
 داد ، بسط داد ، بزرگ کرد ، منبسط کرد ،
 گشود
 اَوْسَع - مالدار شد ، پولدار شد ، ثروتمند شد ،
 غنی شد
 اَوْسَع - وسیع تر کرد ، توسعه بیشتر داد ، گشادتر
 کرد ، عریض تر کرد
 اَوْسَع - وسیعتر ، گشادتر ، جادارتر ، بزرگتر
 اَوْسَع الْخَرَق - سوراخ یا رخنه یی را بزرگ
 کرد ، شکاف کوچکی را مثلاً بزرگتر یا گشاد-
 تر کرد
 اَوْسَع الْخَرَق فِي الْمَعْدِن - بر قو زد ، قطر
 درونی لوله را وسیع کرد
 اَوْسَع عَلَيْهِ - غنی ساخت ، ثروتمند کرد ، وسعت
 داد (از نظر مالی)
 اَوْسَع لَهُ مَكَانًا - جا بکسی داد ، جا باز کرد
 (برای)
 اَوْسَع النِّفَقَة - زیاد خرج کرد ، ریخت و پاش
 کرد ، وسعت داد در خرج ، مخارج زیاد کرد
 اَوْسَقَ - بارگیری کرد ، بار زد در کشتی
 و امثال آن
 اَوْشَكَ انْ يَسْقُطَ - در شرف سقوط بود
 اَوْصِي إِلَيْهِ - کسی را وصی خود قرار داد

اَوْصَاهُ بَ - او را توصیه کرد بر چیزی ، امری را
 صلاح دانست برای کسی ، امر کرد به
 اَوْصِي بِهِ - تمجید کرد از ، تعریف کرد از ،
 ستود
 اَوْصِي بِعَمَلٍ - سفارش داد (برای ساختن
 چیزی چون کفش و امثال آن یا وارد کردن کالایی
 از خارجه)
 اَوْصِي بِفُلَانٍ - کسی را بمقامی توصیه کرد
 اَوْصِي فُلَانًا بِكَذَا - کسی را متعهد کاری کرد ،
 درباره چیزی بکسی سفارش کرد
 اَوْصِي لَهُ بِكَذَا - چیزی را برای کسی میراث
 قرارداد ، مالی را وصیت کرد بکسی دهند
 اَوْصَال - جمع وُصْل یعنی اعضاء ، اندامها ،
 مفاصل ، (مجازاً) اعضای مجلس و غیر آن
 اَوْصَبَ - مریض شد ، ناخوش بود یا شد ، کسالت
 داشت
 اَوْصَدَّ الثِّبَابَ - در را بست
 اَوْصَلَ - انتقال داد ، برد ، رسانید ، فرستاد ،
 عبور داد ، رد کرد ، چیزی را بجای دیگر فتل
 کرد ، (درفیزیک) حرارت ، نور ، برق و امثال
 اینهارا انتقال داد ، هادی گرما یا برق بود
 اَوْصَلَ - همراه رفت ، مرافقت و همراهی کرد ،
 مشایعت کرد ، همراه کسی بجایی رفت ، کسی را
 تا منزل همراهی کرد و او را بخانه رساند
 اَوْصَلَ - رهبری کرد ، راهنمایی کرد ، ارشاد

کرد ، هدایت کرد ، پیشوایی وزعامت کرد

أَوْصَلَ إِلَى - راهنمایی کرد به ، برد به ،

انتقال داد به ، منجر شد به ، منتهی شد به ،

کشیده شد به

أَوْصَلَ الرَّأَكِبَ صَدِيقَهُ - کسی را پیش خود

سوار کرد ، دوستش را با خود سوار کرد و برد

أَوْصَلَ الشَّيْءَ إِلَى - تحویل داد ، چیزی را به

مقصد رساند ، چیزی را بجایی فرستاد ، چیزی

را بجایی برد

أَوْضَعَ جِ اَوْضَ (ص) - اطاق (چون تلفظ دال

وضاد تقریبا شبیه بیکدیگر است از اینرو این

کلمه را گاهی با ضاد و گاهی با دال مینویسند)

أَوْضَحَ - شرح داد ، تفسیر کرد ، روشن کرد ،

ثابت کرد ، آشکار ساخت ، اظهار کرد یا داشت ،

بیان کرد ، فهماند ، تعبیر کرد ، نشان داد ،

مدلل کرد ، رساند ، حالی کرد ، توضیح داد ،

واضح کرد (در گفتگوی از مطلب یا موضوع)

أَوْطَأَ مِنْ - پایین تر از ، پست تر از

أَوْطَأَد - کوهها

أَوْعَ (ص) - مواظب باش که نه ... ، مبادا

أَوْعَى - شامل بود ، در برداشت ، جا گرفت

أَوْعَى الْحَدِيثَ - سخن را درك کرد ، فهمید ،

حفظ کرد

أَوْعَى الشَّيْءَ - چیزی را در ظرف قرار داد ،

در ظرف گنجاند ، همه ی چیزی را گرفت ، برداشت ،

کشید ، جذب کرد ، فرا گرفت

أَوْعَبَ الشَّيْءَ فِي الشَّيْءِ - درج کرد در ، جا داد

در ، داخل کرد در ، در میان گذاشت

أَوْعَبَ الشَّيْءَ - همه ی چیزی را گرفت ، برداشت ،

جذب کرد ، کشید ، در دست گرفت ، اشغال کرد ،

فرا گرفت

أَوْعَدَ كَذَا أَوْيَهُ - قول داد ، وعده انجام یا عدم

انجام کاری را داد

أَوْعَدَ بَشْرَ - کسی را تهدید کرد

أَوْعَزَ إِلَيْهِ بِكَذَا - چیزی را تلقین کرد به ،

پیشنهاد کرد به ، القا کرد به (در مورد القاء عقیده

و مانند آن بیشتر گفته میشود)

أَوْغَرَّ صَدْرَهُ عَلَيَّ - ذهن کسی را مشوب کرد

(نسبت به)

أَوْغَلَ فِي السَّيْرِ - شتاب کرد ، عجله کرد ، سرعت

گرفت (در راه)

أَوْغَلَ فِي كَذَا - كاملا رخنه کرد در ، نفوذ کرد

در ، فرورفت در

أَوْغَلَهُ فِي كَذَا - فرو برد در ، غوطه ور ساخت در ،

(مجازاً) دچار ساخت ، گرفتار کرد

أَوْغَلَ فِي الْكَلَامِ - در سخن مبالغه کرد

أَوْفَى - کامل کرد ، تکمیل کرد ، تمام کرد ،

كاملا با انجام رسانید

أَوْفَى بِالْوَعْدِ - بوعده وفا کرد ، سر قول خود

ایستاد

اَوْفَى الرَّجُلَ حَقَّهُ - حق کسی را تماماً داد ،

حساب کسی را واریز کرد

اَوْفَدَهُ - کسی را بعنوان نماینده فرستاد ، اعزام داشت

اَوْفَرُ - فراوانتر ، زیادتر ، بیشتر

اَوْفَرُ (ص) - صرفه جوتر ، کم خرج تر ، مقرون بصرفه

اَوْفَرُ الشَّيْءِ - افزود ، زیاد کرد ، فراوان نمود

النَّصِيبُ الْاَوْفَرُ - سهم عمده ، سهم کلی

اَوْقَ - نحوست آورد ، شوم بود برای ، بدبخت کرد

اَوْقَ عَلَيْهِ (ص) - تطرزد ، آوای جدایی برآورد ،

نشانه بدی یا زیان بود برای ، حاکی از مصیبت و بلا بود برای

اَوْقَدَ النَّارَ - آتش افروخت ، آتش را شعله ور

ساخت ، روشن کرد ، آتش گیراند

اَوْقَدَ فِيهِ النَّارَ - آتش زد ، طعمه حریق ساخت ، بآتش کشید

اَوْقَدَ الْمَصْبَاحَ - چراغ را روشن کرد

اَوْقَعَ بِهِ - غلبه کرد بر ، بر انداخت ، فرو

انداخت ، ساقط کرد ، حمله کرد به ، هجم آورد به

اَوْقَعَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ - بشك انداخت ، بشبهه انداخت

اَوْقَعَ فِي تَهْلُكَةٍ - بمخاطره انداخت ، بهلاکت

انداخت

اَوْقَعَ فِي فِخٍّ - بدام انداخت

اَوْقَعَ الْمَوْسِيقِيَّ - ساز را كوك کرد ، هم آهنگ کرد (در گفتگوی از نوازنده یا موسیقی دان)

اَوْقَفَ - سرپا نگه داشت (در گفتگوی از شخص یا شیئی) ، متوقف کرد ، بازداشت ، بازداشت کرد ، بند آورد ، موقوف کرد

اَوْقَفَ تَنْفِيزَ الْحُكْمِ الْجَنَائِيَّ - اجرای حکم دادگاه را متوقف کرد ، بتأخیر انداخت ، ببعد موکول کرد

اَوْقَفَ الْجَرِيدَةَ - روزنامه را توقیف کرد

اَوْقَفَ الْعَامِلَ عَنِ الْعَمَلِ - از کار معلق کرد ، منتظر خدمت کرد

اَوْقَفَ عَلَيَّ - آشنا ساخت با ، اطلاع داد بر ، آگاهی داد ، آگاهانید

اَوْقَفَ الْعَمَلَ - کار را موقتا تعطیل کرد ، بتأخیر انداخت ، متوقف یا موقوف کرد

اَوْقَفَ مَالًا - مالی را در راه خیر وقف کرد ، وقف عام کرد

اَوْقَفَ مِلْكَهُ لِأَوْلَادِهِ - ملك خود را وقف اولاد کرد

اَوْقَفَ النِّزْفَ - خون را بند آورد

اَوْقَفَ نُمُو النَّبَاتِ وَالْحَيَوَانِ - از رشد باز داشت ، نمو گیاه یا حیوان را متوقف کرد

اَوْقَفَ وَقْتَهُ عَلَيَّ - وقت خود را اختصاص داد به ،

مخصوص گردانید بر

اوقیانوس ، اوقیانوس (غ) - اقیانوس

الاولقیانس الاطلمنطی (غ) - اقیانوس اطلس ،

دریای اتلانتیک

الاولقیانس الباسیفیکی (غ) - اوقیانوس آرام

الاولقیانس المجد الجنوبی - اقیانوس منجمد جنوبی

جنوبی

الاولقیانس المجد الشمالی - اقیانوس

منجمد شمالی

الاولقیانس الهندی - دریای هند ، اقیانوس

هند

اوقیة - سنگ ترازو : مساوی يك کیلو و سابقاً

سنگی بوده مساوی ۷ مثقال تقریباً

اوكس - ارزش یا قیمت چیزی را کم کرد ،

نرخ چیزی را تنزل داد

اوكس التاجر - بازرگان ورشکست شد ،

ورشکست

اوكسیجین (غ) - اکسیژن

اوکل بالله - توکل بخدا کرد

اَوَّل - تفسیر کرد ، تأویل کرد

اَوَّل ابریل - روز یکم آوریل که دروغ گفتن

در آن روز روا است (از نظر سنن باستانی

اروپاییان)

اول المبارحة - پربروز

اَوَّل درجة - درجه يك ، ممتاز ، درجه اول ،

بالاترین درجه ، نخستین مرحله ، قدم اول

اُولاء ، اولئک - آنها

اولی فلانا الامر - کسی را متصدی کاری کرد ،

تصدی داد به ، عهده دار کاری کرد ، اعتماد کرد

بکسی (برای واگذاری کاری باو)

اولاه ثقته - اعتماد و اطمینان کرد به

اولاه کذا - چیزی را برای کسی فراهم کرد

اولی له ان ... - بهتر است (برای او) که ... ،

مناسب تر است که ...

اولاه معروفاً - مرحمت کرد (در حق کسی) ،

نیکی کرد به ، لطف کرد به ، مورد لطف قرار داد

اولج داخل کرد ، جا داد ، در میان گذاشت ،

درج کرد

اولس بالحدیث - دو پهلوی حرف زد ، زبان

بازی کرد

اُولع به - بسیار مشتاق شد ، علاقه مند بود یا

شد ، عاشق گشت ، آرزو مند شد ، بسیار اشتیاق یا

میل پیدا کرد به

اولع فلانا بکذا - باشتیاق انداخت ، مشتاق

کرد ، علاقه مند کرد

اولم - ولیمه داد ، مهمانی ترتیب داد ، پذیرایی

کرد

اولم اقل لك ؟ - مگر بتو نگفتم ؟ ، بتو نگفتم ؟

اولم یکن ؟ - نبود ؟

اولمپی (غ) ، النبی (غ) - المپیک ، مربوط به

کوه المپ

اَوْتُو - صاحبان ، دارندگان

اَوْتُو الشَّهْرَةِ اَوِ الْفَضْلِ - اشخاص مشهور و معروف

یا معتبر

اَوْلَه - متحیر ساخت ، فریفت ، مجذوب کرد ،

مسحور کرد ، گرفتار کرد

اَوْلِیَاءُ الْاَدَم - هیئت حاکمه ، مقامات (یک کشور) ،

دستگاه حاکمه

اَوْمَا اِلٰی - اشاره کرد به ، علامت داد به ، یا

اشاره فهماند ، نشان داد ، خاطر نشان ساخت ،

راهنمایی کرد به

اَوْمَبَاشِی (ص) - سر جوخه

اَوْمَسَتْ الْمَرَاة - روسپی شد (در گفتگوی از زن)

اَوْمَض - چشمک زد ، با چشم اشاره کرد

اَوْمَضُ الْبَرْقِ وَغیره - برق و امثال آن درخشید ،

تابید ، تلاؤ داشت ، پرتو افکند ، تشعشع داشت

اَوْمَضُ بَعِیْنِه - دزد کی نگاه کرد ، دزدانه نگاه

کرد

اَوْمَنِیْبُوس (غ) - وسیله نقلیه ، اتوبوس

اَوْن - وقت ، فصل ، موسم ، زمان ، مدارا ،

ملایمت ، آرامی ، مهربانی ، لطافت ، نجابت

فِی الْاَوْنَةِ الْاٰخِرَةِ - در این اواخر

فِی الْاَوْنَةِ الْحَاضِرَةِ - در حال حاضر ، در این

روزها

اَوْنَطَجِی (ص) - حقه باز ، دغل ، متقلب (دربازی

و امثال آن) ، کلاهبردار

اَوْهَی - ضعیف کرد ، ناتوان کرد ، سست کرد

اَوْهَجَ (ص) - سبک مغز ، سقیه ، احمق ، بی فکر

اَوْهَجَ - روشن کرد ، شعله ور ساخت ، گیراند ،

برافروخت (در گفتگوی از آتش و غیر آن)

اَوْهَدَ - زمین پست ، گود ، پایین

اَوْهَقَ الْحِیَوَان - حیوانی را با کمند یا خفت

گرفت

اَوْهَمَ - اغفال کرد ، فریب داد ، باشتباه انداخت ،

گمراه کرد

اَوْهَنَ - ضعیف کرد ، ناتوان کرد ، سست کرد

اَمِ اَوِیْق - بوف ، مرغ حق

اَوِیْقَات - هنگامها

اَوِیْمَة (ص) - منبت کاری

اَوِیْمَجِی (ص) - منبت کار

آه - نالید ، گله کرد ، غرغر کرد ، با آه و ناله

گفت

آه ، آهّا - آه ، وای

اَهَابٌ - پوست خام ، پوست دباغی نشده

اَهَابٌ بِهِ - بانگ بر او زد ، سر او داد کشید ،

نعره زد ، فریاد کشید

اَهَابٌ بِصَاحِبِهِ - دوستش را احضار کرد ، فرا

خواند ، خواست

اَهَابِیْط - چتر بازان

اَهَانَ - اهانت کرد ، حقیر ساخت ، تحقیر کرد ،

خوار شمرد ، فحش داد ، ناسزا گفت ، توهین کرد ، خُفت داد ، با دشنام تحقیر کرد
 اهَب - آماده کرد ، تهیه کرد ، فراهم کرد ، حاضر کرد
 اهْبَاطٌ - کم کردن ، کسر کردن ، کاستن ، تخفیف دادن ، فرود آوردن
 اهبة - آمادگی ، تهیه ، میل
 على اهبة الاستعداد - آمادگی کامل
 على اهبة السفر - آماده مسافرت
 اخذ اهبة - آماده شد ، حاضر شد ، مهیا گشت
 اهبط - فرود آورد ، پایین آورد
 اهبط الثمن وغيره - قیمت یا بهای چیزی را کم کرد ، تخفیف داد ، کاست ، کسر کرد
 اهبل (ص) - سبک مغز ، سفید ، احمق ، مخبط ، ابله
 اهتَاب - محترم داشت ، احترام کرد ، توقیر کرد ، ترس (آمیخته با احترام) داشت نسبت به
 اهتَاب الرجل او الشیء - از کسی یا چیزی ترسید ، بیم داشت
 اهْتاج - تهییج شد ، بهیجان آمد ، مضطرب و آشفتہ شد ، تکان خورد و متلاطم شد
 اهْتَبَل - بدست آورد ، کسب کرد ، دخل کرد ، تحصیل (پول) کرد
 اهْتَبَل الفرصة - فرصت را غنیمت شمرد ، مفتنم شمرد ، از موقع یا فرصت استفاده کرد
 اهْتَدَاء - رسیدن به هدف ، هدایت شدن ، از فساد

و گمراهی بازگشتن ، از شر و تباهی دست بر - داشتن
 اهْتَدَى - بساط کهنه را در هم چید و طرحی نو در انداخت
 اهْتَدَى إِلَى الْإِيمَانِ - هدایت یافت ، اصلاح شد ، بطریق هدایت افتاد ، از فساد و تباهی درآمد ، تهذیب شد
 اهْتَدَى إِلَى الطَّرِيقِ - راه (راست) را پیدا کرد
 اهْتَدَى إِلَى كَذَا - چیزی را شناخت ، یافت ، کشف کرد ، پیدا کرد
 اهْتَمَر ، اهْتَمَر - هذیان گفت ، یاوه گفت ، طغیان کرد ، دیوانه وار شرح داد
 اهْتَمَر ، اهْتَمَر الرَّجُلُ - خرف شد (دراثر پیری) ، سست عقل شد ، فساد عقل پیدا کرد (در اثر پیری)
 اهْتَمَرَى (ص) - تکه تکه شد ، پاره شد ، مندرس شد ، کهنه و فرسوده شد (دراثر استعمال)
 اهْتَمَز - جنبید ، لرزید ، مرتعش شد ، تکان خورد ، تاب خورد ، نوسان کرد
 اهْتَمَزَ إِلَيْهِ قَلْبُهُ - مسرور و شادمان شد از ، دلش از شوق (برای کسی یا چیزی) تپید
 اهْتَمَزَ - لرزش ، جنبش ، تکان ، نوسان ، تاب ، ارتعاش ، تپش
 اهْتَمَصَر - شکست (فعل متعدی)

اهتضم الرجل - ستم کرد به ، جور کرد بر ،

جفا کرد ، مورد ظلم یا بیهودالتی قرارداد

اهتضم الرجل حقه - حق او را انکار کرد ،

حقش را پایمال کرد ، در حق او بیهودالتی یا ظلم
رواداشت

اهتف - برق زد ، روشنایی داد ، پرتوافکند

اهتلك - خود را در مهلكه افکند ، خود را بخطر

انداخت ، خود را بورطه هلاکت کشاند

اهتم - غمناك شد ، محزون و مهموم شد ، غصه

دارشد ، اندوهگین شد ، پریشان و آشفته و مضطرب
شد

اهتم به - اعتنا و توجه کرد به ، ملتفت (چیزی)

بود یا شد

اهتم بامر - مواظبت کرد از ، رسیدگی کرد

به ، نگهداری کرد

اهتم بالامر - علاقه یا دلبستگی داشت به ،

علاقه مندی نشان داد نسبت به

اهتم بعمله - رنج برد (در کار) ، زحمت کشید

اهتم الرجل - دندانهای پیشین او را شکست

اهتم - (جانوری) که دندان جلو ندارد ، بی

دندان

اهتمام - نگرانی ، دل واپسی ، اضطراب ،

غصه و غم ، رنج و زحمت ، توجه و اعتنا ، التفات

و عنایت

بلا اهتمام - با مسامحه کاری ، با سهل انگاری

عدم اوقلة اهتمام - اهمال ، لایقیدی (در کار) ،

سهل انگاری ، مسامحه کاری

عديم اوقليل الاهتمام - اهمال کار ، مسامحه

کار ، بیحال

اهجا جوعه - گرسنگی کسی را فرو نشاند ،

تسکین داد ، آرام کرد

اهجر - دست کشید از ، ول کرد ، رها کرد ،

ترك کرد ، هذیان گفت ، یاوه سرایی کرد

اهجع - آرامش داد ، آرام ساخت ، ساکت

و آرام کرد

اهجع الجوع وغيره - گرسنگی یا امری

دیگر را فرو نشاند ، تسکین داد ، آرام کرد ،

خواباند

اهجم - بحمله واداشت ، بهجوم انداخت

اهجوة - هجو ، کنایه ، طعنه ، طنز

اهجية = اهجوة

اهداء - هدیه دادن ، تقدیم کردن (چیزی) ،

پیشکش کردن ، اهدا کردن

اهدا - آرامش داد ، تسکین داد ، آرام کرد ،

فرو نشاند

اهدا باله - آسوده خاطر کرد

اهدا السرعة - از سرعت (چیزی) کاست ، سرعت

را کم کرد

اهدا الطفل - با ملایمت به پشت طفل زد تا

خواب رود ، طفل را خواب کرد

اَهْدِيْ لَهٗ اَوْ اِلَيْهِ - چیزی را بکسی تقدیم داشت،
تعارف کرد، پیشکش کرد، اهدا کرد، بعنوان
هدیه داد

اَهْدَبُ - کسیکه دارای مژگان بلند است

اَهْدَفُ - نزدیک شد، نزدیک آمد

اَهْدَفَ اِلَيْكَ كَذَا - در پی چیزی کوشید یا تقلا
کرد، هدف قرار داد، قصد چیزی کرد

اَهْدَلُ - آویزان، پایین افتاده، آویخته،
رها شده از بالا بپایین (در گفتگوی از پرده
وامثال آن)

اَهْرَءُ اللَّحْمِ - گوشت را زیاد پخت، بیش از
اندازه پخت

اَهْرَءُ الْبُرْدِ - سرمازده شد

اَهْرَبَ - فرار داد، وادار بفرار کرد، موجب
فرار (کسی) شد

اَهْرَعَ - شتاب کرد، عجله کرد، سرعت رفت

اَهْرَقَ الْمَاءَ - آب را ریخت، روان ساخت،
پاشید

اَهْرَمَهُ الدَّهْرُ - روزگار او را سالخورده کرد،
پیر کرد

اَهْزَلَ - لاغر کرد، بی قوت کرد

اَهْزَوْجَةُ اَهْزِيجَ - تصنیف، شعر محلی،
تصنیف یا شعر عامیانه

اَهْكُومَةُ - طعنه، کنایه، سخن کنایه دار،
سخریه

اَهْلٌ - خانواده، خویشاوندان، نزدیکان

اَهْلُ الْخَبْرَةِ (ص) - متخصص، کارشناس

اَهْلُ الرَّجْلِ - زوجه، زن

اَهْلُ لَكْذَا - شایسته‌ی، صلاحیت دار برای،

سزاوار، لایق، مناسب برای

اَهْلًا وَسَهْلًا!، خوش آمدید، مشرف فرمودید

اَهْلًا بِاَهْلٍ - خودمانی، بدون رعایت تشریفات،
بدون زحمت

اَهْلٌ - متأهل شد، ازدواج کرد، عروسی کرد

اَهْلُ الْمَكَانِ - آبادشد، پرجمعیت شد، مسکون
بود یا شد، آباد و معمور بود یا شد

اَهْلُ ثَلَاثٍ - شایسته ساخت برای، سزاوار

کرد، واجد شرایط کرد، صلاحیت دار کرد،
دارای شرایط لازم کرد، قابل کرد

اَهْلٌ (ص) - وصلت داد، برای هم عقد کرد

اَهْلٌ - خوش آمد گفت به، استقبال کرد از

اَهْلٌ - ظاهر شد، پدید گشت، آشکار شد، ظهور
رسید

اَهْلٌ - آباد، دارای جمعیت، مسکون، پر
جمعیت

اَهْلَبُ - دارای موی زبر، وز کرده، خار مانند

اَهْلَسَ - نخودی خندید، ول خندید، شل
آهسته یا نصفه خندید

اَهْلَسَ الْمَرَضُ الرَّجْلَ - بیماری او را لاغر ساخت،

کم کم تحلیل برد ، بی قوت کرد

أَهْلَكَ - باعث هلاکت شد ، کشت ، اعدام کرد ،

نا بود کرد ، هلاک ساخت

أَهْلِيَّ - خانوادگی ، خانگی ، بومی ، ملی ،

داخلی

قَرْض أَهْلِيَّ - قرضه ملی

أَهْلِيَّةٌ - صلاحیت ، شایستگی ، تناسب ، لیاقت ،

مناسبت ، استعداد ، شرط لازم برای چیزی

ذُو أَهْلِيَّةٍ - شایسته ، قابل ، دارای شرایط لازم

حَرْب أَهْلِيَّةٍ - جنگ داخلی ، نزاع داخلی

أَهْلِيلَج - (در گیاه شناسی) هلیله آمله (گیاه

هلیله و میوه آن)

أَهْلِيلَج (فِي الْهِنْدَسَةِ) - بیضی (از اشکال

هندسی)

أَهْلِيلَجِي - بیضی مانند

أَهْمٌ - محزون کرد ، اندوهناک کرد ، مهموم کرد ،

آزرد ، غمگین کرد ، مهم بود برای ، اهمیت

داشت برای ، مورد علاقه واقع شد ، جلب توجه

(کسی را) کرد

أَهْمُ الْأَمْرِ فَلَانَا - باعث ناراحتی شد ، آشفته

ساخت ، پریشان کرد ، مضطرب و دل واپس کرد

أَهْمٌ مِنْ - مهمتر (از)

أَهْمَالٌ - غفلت ، بی مبالائی ، اهمال ، لاقیدی ،

سستی ، کوتاهی (در انجام وظیفه) ، مسامحه ،

سهل انگاری ، نادیده گرفتن ، مراعات نکردن

أَهْمَالٌ جِنَائِيٌّ - جرم ، تقصیر ، مجرمیت

بِأَهْمَالٍ - از روی مسامحه ، با سهل انگاری

أَهْمَدَ - آرام کرد ، آرامش داد ، فرونشاند ،

خواباند ، ساکت کرد ، جلوگیری کرد از

أَهْمَدُ الْغَضَبِ - خشم خود را فرونشاند ، خواباند

أَهْمَدُ النَّارِ - آتش را خاموش کرد

أَهْمَدُ الْهَيْمَةِ - دلسرد کرد ، بی جرأت کرد

أَهْمَلَ - غفلت کرد (در ، از) ، غفلت ورزید

از ، نادیده گذاشت از ، فرو گذاشت ، مسامحه

کرد

أَهْمَلَ - مورد غفلت قرار گرفت ، فرو گذاشته

شد

عَلَقَ أَهْمِيَّةً عَلَيَّ - بسیار اهمیت داد به

عَدِيمُ الْأَهْمِيَّةِ - بی اهمیت

أَهْنَفٌ - خنده کنایه دار ، مسخره آمیز یا تلخ ،

تبسم کج و کوله ، دهن کجی ، ادا و اصول

أَهْنَفٌ - از روی مسخرگی خندید ، خنده توهین

آمیز کرد

أَهْنَفٌ - آماده گریستن شد ، مهبای گریه شد

أَهْوَى - افتاد ، فرو افتاد ، سقوط کرد

أَهْوَى بَيِّدَةً - دستش را دراز کرد

أَهْوَى بَيِّدَةً عَلَيَّ - با دستش زد

هَوَاهْوَى إِلَيَّ مِنْ ... - او نزد من محبوبتر است

از ... ، پسندیده تر یا مطلوبتر است از ...

أَهْوَى بِهِ - او را فرو انداخت

أَهْوَجُ - متهور بیجا ، متهور از روی نادانی
 و حماقت ، کله شق ، بی اندیشه ، سبک مغز ،
 احمق ، ابله
 أَهْوَسُ - احمق ، شیفته ، نادان ، دارای وهم
 و اندیشه بیهوده ، اغفال شده ، سبک مغز
 أَهْوَنُ - آسانتر ، ساده تر ، آسان ، روان ،
 ملایم ، رام شو
 أَهْوَنُ الْكُلِّ - آسانترین ، ساده ترین
 أَهْيَفُ - ظریف ، کمر باریک ، ترکه ، قلمی
 آيَ - یعنی
 ای - بلی ، آری
 آيَ - کدام ، هیچکدام ، هیچیک (در جمله سؤالی
 و منفی)
 آيَ شَيْءٍ - هر چیز ، چیزی ، هیچ چیز ، هر چه ،
 آنچه ، هر آنچه ، هر قدر ، هیچ ، هیچگونه ،
 اصلاً
 آيَ كَانٍ - هر که ، هر آنکه ، هر کس (که)
 آيَ وَاحِدٍ - هر کس ، کسی ، (در جمله سؤالی
 و منفی : هیچکس)
 آيَ نَعَمٍ - بلی بلی (برای تأکید) ، بله بله
 آيَابُ - برگشتن
 آيَارُ - ماه پنجم شمسی مطابق با ماه مه
 آيَاسُ - نومیدی ، یأس ، بیچارگی
 آيَاسٌ - نومید کرد ، مأیوس کرد
 آيَاكَ مِنْ أَنْ تَفْعَلَ كَذَا - مبادا چنین کنی !

آيَالَةُ جِ آيَالَاتٍ - استان ، ایالت
 الْآيَامُ الْمَشْمُوسَةُ - روزهای آفتابی
 آيَامُ الْمَوَاسِمِ وَالْأَعْيَادِ - روزهای تعطیل و عید ،
 جشنها و اعیاد
 آيِسُ - خشکانید ، خشک کرد
 آيَمِيسُ (غ) - ماهیخوار سفید ، لکله مصری
 آيَمِيكَا (غ) - دارویی است که برای استفراغ کردن
 بکار برند و از ریشه گیاهی که در امریکای جنوبی
 میروید گرفته میشود
 آيَةُ جِ آيَاتٍ - نشان ، علامت ، نشانه ، معجزه ،
 چیز بسیار عجیب و غریب
 آيَتَمٌ - یتیم کرد ، از داشتن پدر یا مادر محروم
 کرد
 آيْشَارٌ - رجحان دادن ، برتری دادن ، مزیت
 دادن بر ، (حق) تقدم قائل شدن برای
 آيْشِيرُ (غ) ، آيْشِيرِي - اثر ، اتری ، مربوط با اثر
 آيْجَابٌ - ناگزیر کردن ، مجبوعه کردن ، اثبات ،
 ضد نفی
 آيْجَابِيٌّ - مثبت ، ضد منفی
 سِيَاسَةُ الْإِجْبَادِ الْإِجَابِيِّ - سیاست بیطرفی مثبت
 آيْجَابِيًّا - بطور مثبت (قید)
 خَطَوَاتُ إِجْبَابِيَّةٍ - گامهای مثبت ، اقدامات
 مثبت
 الْقَوْمِيَّةُ الْإِجْبَابِيَّةُ - ناسیونالیسم مثبت
 كَمِيَّةُ إِجْبَابِيَّةٍ - (در ریاضی) مقدار مثبت

اِبْجَاد - خلقت ، آفرینش ، تولید ، ایجاد

اِيجَارُ - اجاره دادن

تِلْاِيجَار - اجاره داده میشود (در معرض اجاره است) ، اجاره بی (این عبارت روی درمنازه وامثال آن که در معرض اجاره گذاشته اند نوشته میشود)

اِيجَازُ - اختصار ، خلاصه گویی ، کوتاه کردن سخن

بِالْاِيجَازِ - مختصراً ، بطور خلاصه یا اختصار

اِیْحَاءُ - القاء ، تلقین ، اظهار عقیده ، نظریه

اِیْحَاءُ ذَاتِی - تلقین نفس ، بخود تلقین کردن

الْاِیْحَاءُ الْغَرِیْزِ - الهام (درونی) ، وحی باطن

وطبیعی

اَیْد - پشتیبانی کرد ، حمایت کرد ، محکم کرد ،

نگهداری کرد ، ابقا کرد ، کمک کرد ، مساعدت

و همراهی کرد ، تأیید کرد ، استوار و ابرام کرد ،

اثبات و تصدیق کرد ، پابرجا و ثابت کرد

اَیْدُرُوجِیْن (غ) - ایدروژن ، هیدروژن

اَیْدِیُوْثُوْجِیَا (غ) - ایده ئولوژی ، بحث در

تصورات ، مبحث فکریات

الْاَیْدِی الْعَامِلَة - کارگران

اِیْرَادُ (ص) - درآمد ، عایدی ، دخل

اِیْرَادُ - نقل ، ذکر ، استشهاد ، ایراد

اِیْرَاد - ارائه ، اقامه ، مقدمه ، معرفی ، بمعرض

نمایش گذاشتن

اِیْرَادُ الْبِضَائِعِ مِنَ الْخَارِجِ - وارد کردن کالا

(از خارجه)

اِیْرَادَات (ص) - دریافتی ، وصولی ، درآمد ،

عایدات ، دخلها

اِیْرَادَات سَايِرَة (ص) - درآمدهای مختلف ،

عوائد گوناگون

اِیْرُل (غ) - لقب افتخار (در انگلستان) ، لقبی

که برابر است با کنت در فرانسه

اِیْزِیْس (غ) - الهه نعمت و وفور ارزاق نزد

مصریان قدیم

اِیْس - نو مید کرد ، مأیوس کرد

اِیْس عَلَیْهِ اَوْ عَنهُ (ص) - بمخاطره انداخت ،

با جرأت دست زد به ، تن در داد به ، ریسک

کرد

اِیْسَ هِنَه - نا امید شد از ، مأیوس شد از

اِیْسِر - در رفاه زندگی کرد ، در آسایش بسربرد ،

ثروتمند شد

اِیْسِر - آسانتر

الْجَانِبِ الْاِیْسِر - طرف چپ ، سمت چپ

اِیْسِرَتِ الْوَالِدَة - آسان زایید ، آسان وضع

حمل کرد

اِیْصَاءُ - امر ، فرمان ، حکم ، دستور

اِیْصَالُ - پیوستگی ، بهم بستگی ، وابستگی ،

تعلق ، علاقه ، ضمیمه

اِیْصَال - انتقال ، ارسال ، ارتباط

اِیْصَال (ص) - قبض رسید ، سند (هزینه) ،

مدرك

اِیْصَالِیَّةٌ - قابلیت انتقال ، خاصیت هادی بودن
(درسیم برق)

اِیْضاً - همچنین ، نیز ، دو مرتبه ، دفعه دیگر ،
همین طور هم ، گذشته از این ، وانگهی ،
بعلاوه

اِیْضَاحٌ - شرح ، تفسیر ، اظهار ، بیان ، تعبیر

مَرْكَزُ سَائِلِ الْاِیْضَاحِ - مرکز سمعی و بصری

اِیْضَاحِیٌّ - توضیحی ، تفسیری

اِیْطَالِیٌّ (غ) - ایتالیایی ، شخص یا زبان یا مذهب

ایتالیایی ، مربوط بایتالیا

اِیْطَالِیا (غ) - ایتالیا

اِیْعَاءٌ - شامل بودن ، دربرداشتن ، محتوی بودن ،
گنجایش داشتن

اِیْعَادٌ - تهدید

اِیْعَادٌ - تلقین ، القاء

اِیْعَاضِیٌّ - تلقینی ، مربوط بتلقین یا القا

قَادِرٌ عَلٰی الْاِیْعَافِ - قادر بپرداخت وام ، کافی
برای پرداخت بدهی

اِیْفَعُ الْغِلَامِ - (پسر بچه) بالغ شد ، بحد رشد
رسید ، بحد بلوغ رسید

اِیْقَادٌ - آتش زنی ، آتش افروزی ، شعله ور -
سازی

اِیْقَاعٌ - کوك کردن و نواختن ساز

اِیْقَاعٌ - ساقط کردن ، فرو انداختن ، پایین

انداختن

فَنَ الْاِیْقَاعِ - علم آهنگهای موسیقی

اِیْقَاعُ الْعِقَابِ - رنج و بلا بسر کسی آوردن ،
مصیبت بسر کسی وارد آوردن

اِیْقَافٌ - برپا داشتن ، بلند کردن ، متوقف
کردن ، بتأخیر انداختن ، مسکوت گذاشتن ،
بلا تکلیف گذاشتن

اِیْقَافُ التَّنْفِیْذِ - متوقف ساختن اجرای حکم

اِیْقَافُ الدَّفْعِ - تعلیق پرداخت ، موکول کردن
پرداخت (در تجارت)

اِیْقَافُ الْعَمَلِ - کار را موقتاً تعطیل کردن

اِیْقَافُ الْمَوْظِفِ - منتظر خدمت کردن (در
گفتگوی از کارمند)

اِیْقَانٌ - اطمینان ، یقین ، قطع ، مسلم دانستن

اِیْقَظَ - تحریک کرد ، بهیجان آورد ، بیدار
کرد ، ترساند ، تحذیر کرد ، اخطار کرد ، متوجه
خطر ساخت ، اعلام خطر کرد

اِیْقِنِ الْأَمْرَ - یقین داشت به ، محقق دانست ،
مطمئن شد ، اطمینان پیدا کرد به

اِیْقُونَةٌ (غ) - شمایل ، تمثال ، تصویر مقدس ،
مجسمه

اِیْکَ ، اِیْکَةٌ - جنگل ، بیشه ، چمن زار

اِیْبَاجٌ - دخول کردن ، جادادن ، درمیان گذاشتن ،
درج کردن در

اِیْلَ ، اِیْلٌ - گوزن ، گوزن نر

اَيُّوَاءُ الْاَلَاَجِيْن - ایجاد مسکن برای آوارگان
یا پناهندگان
اَيُّوم - بیوگی
اَيُّهَاب - بخشیدن ، عطا کردن ، دادن
اَيُّهَام - فریب ، اغفال ، مایه فریب یا گمراهی ،
یکی از صنایع علم بدیع

((ب))

ب - حرف اضافه بمنتهی به ، بسبب ، بواسطه ،
از ، بوسیله ، با ، در اثر ، از روی ، در ،
و غیر اینها
بَاخْسِ الْاَثْمَان - با نازلترین قیمت
بَاعْتَدَال - بامدارا ، با میانه روی ، با اعتدال
بطور اعتدال
بِالْاَهْمَال - از روی اهمال ، بسا بی قیدی ، در
اثر غفلت
بِیْبِع بِالْجُمْلَةِ - عمده میفروشد ، عمده فروشی
میکند (در گفتگوی از کالا)
بِیَاعِ الْلَحْمِ بِالرَّطْلِ - گوشت را کیلویی میفروشند
(رطل = ۲۵۶۴ گرم)
مَاتَ بِالسَّلِّ (مثلاً) - بر اثر سل در گذشت
بِالضَّرُورَةِ - ناگزیر ، بضرورت ، ناچار
مَرَّ بِپَارِيس - از پاریس عبور کرد ، از پاریس
گذشت

الْاَيُّلُ الْمُسْتَأْنَسُ - گوزن شمالی (که آنرا در
منطقه قطب شمال برای کشیدن درشکه برفی
و همچنین استفاده از شیر ، گوشت و پوستش نگهداری
میکند)
اَيُّلُول (ع) - ماه نهم شمسی مطابق با سپتامبر
اَيْلُوْلَةُ الْمِيْرَاث - انتقال میراث ، واگذاری
ارث
اَيْمُ اللّٰهِ - بخدا قسم ، بخدا سوگند
اَيِّم - بیوه مرد ، بیوه زن
اَيْمَةٌ - بیوگی
اَيْمَن - طرف راست ، سمت راست
اَيْمَنُ اللّٰهِ - بخدا قسم ، بخدا سوگند
الذِّرَاعُ الْاَيْمَن - بازوی راست
اَيْنَ ؟ - کجا ؟
اِلَى اَيْنَ ؟ - بکجا ؟
مِنْ اَيْنَ ؟ - از کجا ؟
اَيْنَأَسُ - مهربانی ، دلجویی ، خوش مشربی ،
ملایمت ، خوش طبعی
اَيْنَع - رسید (در گفتگوی از میوه) ، عمل آمد ،
آماده شد ، قابل استفاده شد ، جا افتاده شد
اَيْنَمَا - هر کجا
اَيُّوَاء - سکنی دادن ، منزل دادن ، جا دادن ،
مسکن دادن ، حفظ کردن ، پناه دادن ، حمایت
کردن

إِمْلَاءُ الصَّنَدُوقِ بِالْقَشِّ - صندوق را با کاه پر کردن

بِكثْرَةٍ - بقدر کفایت ، فراوان (قید)

مَدْهُونٌ بِاللَّوْنِ الْاَبْيَضِ - با رنگ سفید رنگ شده

اِشْتَرَيْتَهُ بِمَالِي - با پول خود خریدم

فَعَلَهُ بِنَفْسِهِ - به تنهایی انجام داد

قَامَ بِوَعْدِهِ - بوعده‌ی خود وفا کرد ، سر قول خود ایستاد

بَاءٌ - برگشت

بَاءَ بِهِ - برگرداند ، پس آورد ، مسترد داشت

بَاءَتْ بِالْفُشْلِ - شکست خورد ، نومید شد (مؤنث) ، بجایی نرسید (در گفتگوی از کوشش و امثال آن)

بَائِدٌ - منقرض ، از بین رفته ، پایان رسیده ، تمام شده ، معدوم

العَهْدُ الْبَائِدُ - دوره یا عصر انقراض یافته ، پایان آمده

بَائِسٌ جِ بُؤْسٍ - بدبخت ، بیچاره ، بینوا ، تهیدست ، ناتوان ، سختی رسیده

بَائِضٌ - تخم گذار ، غیرولود

بَائِعٌ ، فروشنده ، تاجر ، هریک از فروشندگان يك فروشگاه بزرگ

بَائِعُ الْبِطَاقَاتِ - بلیط فروش

الْبَائِعُ الْعُمُومِيُّ - مقصدی حراج

بَائِعٌ مُتَجَوِّلٌ - فروشنده‌ی دوره گرد ، دستفروش

مَتَاعٌ بَائِقٌ ، کالای بی ارزش

بَائِقَةٌ جِ بَوَائِقٍ - مصیبت ، بدبختی ، گرفتاری ، بلا ، سختی

بَائِنٌ - آشکار ، محسوس ، ظاهر ، معلوم ، واضح ، بدیهی ، صریح

بَائِمَةٌ - جهیز ، جهیزیه ، مهر ، صداق

باب جِ أَبْوَابٍ - در ، مدخل

بابٌ ، بابَةٌ - دسته ، زمره ، طبقه ، مقوله

بابُ اَرْضِي اَوْسُقْفِي - دریچه

مِنْ بَابِ اَوَّلِي - بطور اولی ، از باب ارجحیت

بابِ جَهَنَّمَ - دروازه‌ی جهنم

بابِ دَوَّارٍ - تیری که چهار بازوی گردنده دارد

و در محلی که با دادن پول باید در آن داخل شوند ، نصب میشود

الْبَابُ الْعَالِي (سَابِقاً) - باب عالی : دولت

عثمانی

مِنْ بَابِ كَذَا - مِنْبَابٌ ، از روی

بابِ لَفَافٍ - دری که دور میچرخد

بابٌ مِنْ كِتَابٍ - فصل کتاب

بَابُ جِ بَابَوَاتٍ - پاپ ، اسقف بزرگ رم

بَابَا - پاپا : (پدر بزبان بچه ها)

بَا بَا الْوَلَدُ - بچه کلمه «پاپا» بزبان آورد ،

گفت : «بابا»

بُؤْبُؤُ الْعَيْنِ - مردمك چشم

قائم البابا (ص) - ستونی که در پایین پلکان
قرار دارد

باباوی - مربوط به پاپ یا کلیسای کاتولیکی

باباویة - پاپی ، سمت یا قامرو پاپ ، طبقه
پاپ ها ، سازمان پاپی

بابة ج بابات - نهایت ، غایت ، صنف ، دسته ،
زمره ، مقوله ، شرط ، خصلت ، سزاوار ،
درخور

بابات الکتتاب - سطرهای کتاب

بابوج ج بوابیج - کفش راحتی گالش مانند ،
کفش سرپایی

بابور (غ) - موتور ، آتشخانه لوکوموتیو ،
ماشین بخار ، کشتی بخاری

بابور البخر - کشتی بخاری

بابور سگة الحديد - لوکوموتیو

بابونج - بابونه

مغلی البابونج - بابونه دم کرده ، بابونه
خیسانده

بابوی - مربوط به پاپ یا کلیسای کاتولیکی

بابی (فی علم التشریح) - سیاهرگ یا ورید

بات - قطعی ، مصمم ، نهائی ، مسلم ، یقینی ،
مطمئن ، قاطع

بات - شد ، گردید

بات فی حکم المقرر - بصورت قطعی درآمد

باتنتا ، باتنتة (غ) - گواهینامه بهداشتی در عدم

امراض عفونی در کشتی یا بندر که آنرا در هنگام
حرکت کشتی به کاپیتان تسلیم مینمایند

باتوئوجیا ، باتائوجیا (غ) - مرض ششایی

مبحث علل و آثار و علائم بیماریها

الباتونیا (غ) - گل هپتونیا

باتیستما ، باتیستمة (غ) باتیست (یکنوع پارچه
لطیف)

باح السر - راز فاش گشت ، آشکار شد ، افشا
شد

باح الیه بالسر - رازی را پیش کسی فاش کرد ،
آشکار کرد ، افشا کرد

باحة ج بوح - میدان ، فضا ، وسعت ، جای
وسیع ، حیاط خانه

باحثه - گفتگو کرد با ، با کسی مبحث پرداخت ،
مناظره کرد با

باحث - محقق ، پژوهنده

باحث کیمیاوی - (دانشمند) شیمی دان

باخ - نشست کرد ، فرو کشید ، فروکش کرد ،
خوابید ، موقوف شد ، ساکت شد ، ته نشین شد ،
کاهش یافت ، کم شد

باخ الطعم - بیمزه شد

باخرة ج بواخر - کشتی بخاری ، کرجی
بخاری

باخوس (غ) - رب النوع باده

باد - هلاك شد ، بكملى نابود شد ، نيست شد ، منهدم شد ، منقرض شد ، ريشه كن شد ، از بين رفت . انداخته شد

باد ، آبدادى - ظاهر ، آشكار ، واضح ، پيدا بادا - ابتدا كرد ، آغاز كننده بود باشد

باداه بالشر - حمله كرد بر ، هجوم آورد بر ، تجاوز كرد بر ، حمله را شروع كرد

باداه بالكلام - آغاز سخن كرد با ، اورا مخاطب ساخت

بادى - ابتدا كننده ، آغاز كننده ، تازه كار ، مبتدى

البادى بالشر - تجاوز كار ، حمله كننده ، تجاوز كننده

بادى - اظهار كرد ، نشان داد ، فاش كرد

بادى بالعداوة - اظهار دشمنى كرد

بادر - مبادرت كرد به ، زودتر از موقع آمد

بادر الى - شتافت بسوى ، مبادرت و پيشدستى كرد به

بادرة ج بواذر - خطا ، آنچه از روى خشم سر ميزند ، سرعت انتقال ، بديهه ، اشاره ، علامت ، عملی که از انسان سر میزند

بادل - مبادله كرد ، معاوضه كرد (در گفتگوى از كالا)

باز - شلخته ، بد جامه پوش ، بد سرو وضع ، زنده پوش ، كثيف ، چرك ، بد نما ، پست ، ناپاك ،

پلید ، زشت

بازخ - عالى ، مجلل ، باشكوه ، بلند ، شامخ

بازنجان - باد نجان

بار (غ) - ميخانه ، بار

بار - خراب و ويران شد ، ضايع و تباه و تلف شد

بار العمل - كار باموفقيت مقرون نشد ، توفيق حاصل نشد در

بار - چاه كند

بئر السلم - فضايى كه پله كان در آن قرار دارد و از روى زمين تا پشت بام مانند چاه جلوه گراست

بئر الماء - چاه ، چاه آب

بوراة - كانون ، مركز ، نقطه مركزى ، نقطه احتراق ، محل اجتماع نور در ذره بين ، محل اصلى ، گودال ، حفره ، جاي افروختن آتش مانند منقل ، اجاق و غير اينها ، اندوخته و ذخيره شده ، محل تمرکز

بوراة فساد - كانون فساد ، كاخ اهریمن ، جاي شرارت و آشوب

بورى - كانونى ، مربوط به كانون يا مركز ، مركزى

بارى - خالق ، آفريننده

بارى - هم چشمى كرد با ، رقابت كرد با ، مسابقه داد با

البارامون (غ) - (نزد مسيحيان) : روز قبل از

عید که نصاری خود را برای فردای آنروز که عید است جهت روزه یا عبادت‌های دیگر آماده می‌سازند، روز قبل از عید دین

بَارَة ج بارات - $\frac{1}{4}$ پول خرد مصری

بَارَتِ الْأَرْضُ - بدون کشت ماند

بَارَتِ السَّلْعَةُ - غیر قابل فروش شد، بنجل شد

بَارَتِ السُّوقُ - بازار گساد شد، راکد شد

بَارِج - کشتیبان، کاپیتان کشتی، ملوان ماهر

بَارِجَة ج بَوَارِج - کشتی جنگی (بزرگ)

بَارِجَة حَرَبِيَّة - رزم ناو

بَارَح - ترك كرد، وا گذاشت، ول کرد، بیرون رفت از، دست کشید از

بَارِحٌ - وسیع، عریض، جادار، با وسعت، دارای گنجایش

الْبَارِح، الْبَارِحَة - دیروز

أَوَّلُ الْبَارِحَة - پربروز

بَارِد - سرد، خنک (اشیاء)، کودن، خرف (اشخاص)

بَارِد (ص) - گند، بیحس

بَارِدُ الطَّبْع - خونسرد، آرام، خالی از شوق

دُخَان (تَبَخ) بَارِد - توتون ملایم، دود ملایم (در گفتگوی ازدخانیات)

غَنِيْمَة بَارِدَة - باد آورده، تساراجی که بدون کوشش بدست آمده باشد

الْمَاكِلُ الْبَارِدَة - خوراکیهای سرد

بَارَز - مبارزه کرد، بجنگ تن بتن دعوت کرد

بَارَز - برآمده، پیش آمده، برجسته، پیش رفته

نَقَش بَارَز - نقش برجسته

الْكِتَابَةُ الْبَارِزَة - خط برجسته (برای تعلیم کودکان)

بَارِض - نخستین جوانه (در گیاه)

بَارِع - ماهر، حاذق، دارای مهارت، فائق، برتر از دیگران

بَارِعَة الْجَمَال - دارای زیبایی فائق، بسیار زیبا

بَارِقَة - ابری که دارای برق است، مجازاً روشنی، نور

بَارِقَة اَمَلٍ - نور امید

الْبَارِقَلَيْط (غ) - روح القدس

بَارِكْ لَهُ (ص) - تبریک گفت به

بَارِكْ لَهُ وَفِيهِ وَعَلَيْهِ - مبارک گردانید بر

بَارِ نَامَج ج بَرَامِج - صورت حساب، فهرست کتاب و غیر آن، کاتالوک، برنامه

بَارُود الْمَفْرِقَات - باروت تفنگ و امثال آن

مَصْنَعُ الْبَارُود - کارخانه باروت سازی

بَارُودَة - تفنگ قتیله‌بی قدیم

بَارُودِ مِثْر (غ) - هواسنج، میزان الهوا

بَارُون - لقبی که شاه در زمان قدیم به بزرگان

جال مملکت در اروپا میداد و در اثر آن زمینهای
نیز بآنان واگذار میکرد

بیسبی (غ) - پارسی ، مربوط بپاریس و آداب
سوم آن

ج بیژان ، ابوز ، بووز - بازشکاری

، بازی ج ابواز ، بواز ، بیژان - باز
کاری

زار (غ) - بازار ، محل فروش اشیایی که
دم بطور اعانه داده اند و درآمد آن بمصارف
یریه میرسد

بازدار ج بزادرة - بازدار ، بازدار ، قوش
ز ، قوشچی ، شاهین باز

ببازرگان (غ) - بازرگان ، تاجر

ازی ، باز - بازشکاری

ازیار - کسی که بازشکاری دارد ، بازدار

اس - بوسید ، ماچ کرد

باس - قوت ، قدرت ، نیرو ، طاقت ، شجاعت ،
لبیری

ببسی - بد بخت بود یا شد ، بینوا و بیچاره بود
با شد

ببسی - چه بد ! چه قدر بد !

بوس - دلیر بود یا شد

بوس - بد بختی ، سختی ، مصیبت ، بیچارگی

نوباس - نیرومند ، قوی ، قدرتمند ، پر طاقت ،
دلیر ، شجاع

لاباس فی ذلک - اشکالی ندارد ، مانعی ندارد

لاباس علیک - نترس ، باکی بر تو نیست

بنات ببسی - بد بختیها ، بلایا ، سختیها

باساء - بد بختی ، مصیبت ، سختی ، بیچارگی ،
جنگ

بوساء - بینوایان

باسپور ، باسابورت (غ) - گذرنامه ،
پاسپورت

باسیق - بلند ، مرتفع ، عالی ، مجلل ، باشکوه

باسیق الاخلاق - بزرگ طبع ، دارای اخلاق
عالی

باسل ج بواسل - دلیر ، دلاور ، متهور

الجیش الباسل - ارتش دلیر

باسم - خندان ، لبخند زنان

باسورج بواسیر - بواسیر

باسیفیککی (غ) - آرام (در گفتگوی ازاقیانوس
وماند آن)

باش (غ) - رئیس ، در ترکیب : سر - مانند سر
مهندس ، سردبیر و امثال اینها

باش (ع) - در ورق بازی : شاه

باشا (غ) ج باشاوات ، باشوات - پاشا : لقبی

است ترکی که در قلمرو امپراطوری عثمانی به
صاحب منصبان عالی مقام کشور و لشکری اعطا

میشد معنی آن پای شاه است

باشبازق (غ) - دسته یی از سواره نظام (در دوره

عثمانی) ، سرباز مزدور در ارتش عثمانی

باشتختة (غ) - میز تحریر ، تخته سیاه

باشچاویش (غ) - گروهیان یکم

باشرالامر و به - اداره کرد ، عمل کرد ، ترتیب

کاری را داد ، کاری را صورت داد

باشرالامراة - با زن مجامعت کرد ، بغل خوابی

کرد

باشرالصناعة او العمل - بکار یا صنعت اشتغال

ورزید

باشق - قرقی : نوعی پرنده شکاری ، قوش

کوچکی که گنجشک شکار میکند ، باشه

باشکاتب (غ) سر دبیر

باشکیر (ص) - حوله

باشلوس (غ) - باسیل : میکرب گیاهی از طبه

با کتری

باشمهندس (غ) - سرمهندس

باشویة (غ) - پاشایی ، مقام پاشایی ، قلمرو

پاشا

باص ج باصات (غ) - اتوبوس

موقف الباصات - ایستگاه اتوبوس

باصرة - چشم

باصقة ج باصقات - يك جور وسیله جنگی

که مایع مشتعل از خود بیرون میدهد و بهر کجا

بریزد آتش میزند

باضت الدجاجة - مرغ تخم کرد ، تخم

گذاشت

باطس الحذاء (ص) - کف ، پاره چرم یا نمد

که برای گرمی یا آسایش دد کفش گذارند

باطل - دروغ ، غیر حقیقی ، بی ارزش ، بیفایده

بیهوده ، بی تأثیر

باطلاً - به بیهوده ، عبث ، ببطالت (قید)

تهمة باطلة - اتهام ناروا ، اسناد بیجا ،

تهمت

باطن - درون ، داخل ، اندرون ، سر ، راز ،

مخفی ، پنهان ، نهان

فی باطن الامر - در حقیقت ، در واقع

امراض باطنیة - امراض داخلی

باطیة - لیوان (آبجو خوری)

باع - اندازه مابین دو دست هنگامی که آنها را

بطرف راست و چپ کاملاً باز کنند

باع - فروخت ، پیمان شکست ، مصرف کرد :

(فروخت یا واگذار کرد یا بخشید)

باع بالبخس - ارزان فروخت

باع بثمان اقل من غیره - ارزان تر از دیگری

فروخت

باع بثمان ازید من غیره - گرانتر از دیگری

فروخت

باع بالقطاعی - خرده فروشی کرد ، خرده

فروخت

باع بالمراد - حراج کرد ، بوسیله حراج کردن

فروخت

بَاعَ بِالْمُنَادَاةِ - دوره گردی کرد و چیزی را

فروخت ، بوسیله جارزدن فروخت

بَاعَ وَاشْتَرَى - خرید و فروش کرد

طَوِيلُ الْبَاعِ - قدرتمند ، نیرومند ، قادر ، لایق

قَصِيرُ الْبَاعِ - ضعیف ، ناتوان ، فاقد صلاحیت ، ناشایسته ، غیر صالح

بِالْبَاعِ وَالْإِذْرَاعِ - باتمام وسائل

بَاعَتِ الْمَرْأَةُ عَرْضَهَا - زن هر جایی شد ، آبروی خود را فروخت ، بدکاره شد

بَاعَةُ الدَّارِ - حیاط خانه ، صحن خانه

بَاعَثَ - فرستنده ، سبب ، علت ، انگیزه ، محرك ، دلیل

بَاعُوثُ جِ بَوَاعِيْثَ - روز قیامت مسیح ، نماز روز دوم قیامت مسیح ، دعای باران

بَاغٌ، الْبَاغِي - ستمگر ، متجاوز ، ظالم ، بیدادگر حاکم ستمگر یا مستبد

بَاغَتْ - غافلگیر کرد ، بی خبر بر سر کسی وارد شد ، ناگهان درآمد

بَاغَتْ - غیر منتظره ، غیر مترقبه ، ناگهان ، بی خبر

بَاغَةٌ (ص) - سلولوبد

بَاقٍ - باقی (مانده) ، موجودی ، باقی ، مستمر ، چیزی زیاد آمده ، دائم

بَاقٍ عَلَى أَرْضِهِ - حاصل سبز ، درو نشده ،

میوه نجیده

بَاقَةٌ جِ بَاقَاتٍ - دسته (از گل و غیر آن) توده ، گپه

بَاقَةٌ زَهْوَرٌ - دسته گل

بَاقِلٌ - جوانه درخت یا گل

بَاقِلَاءٌ، بَاقِلِيٌّ، بَاقِلِيٌّ - باقلا

بَاقُولٌ جِ بَوَاقِيلٌ - کوزه بی دسته ، دوات کاشی

بَاكٌ، الْبَاكِي - گریه کننده ، گریان ، نوحه ، سرا ، نوحه گر ، مرثیه خوان ، عزادار ، سوگواری کننده

بَاكِرًا - فردا ، دیگر روز

بَاكِسْتَانٌ، بَكْسْتَانٌ (غ) - پاکستان

بَاكُمُ (غ) - جا یا ظرف بی هوا ، ترمز برقی

بَاكُمُ التَّنْظِيفِ أَوِ الْكَمْسِ - جاروب برقی یا مکانیکی ، جاروب مك زن

فَرْمَلَةُ الْبَاكُمِ - ترمز برقی

بَاكُورٌ - هر چیز زودرس ، زود تر از موقع آینده

بَاكُورَةُ الشَّيْءِ جِ بَوَاكِيرٌ، بَاكُورَاتٌ - نوبت هر چیز

بَاكِمَةٌ (ص) - طاق هلالی ، دهانه پل

بَالٌ - فکر ، عقل ، حافظه ، یاد

بَالٌ - بال ، وال (نوعی ماهی)

بَالٍ، الْبَالِي - کهنه ، فرسوده ، مستعمل ، مندرس

پوسیده ، فاسد ، متعفن ، ضایع

بال - ادرار کرد ، شاشید

اَنْشَغَالُ الْبَالِ - گرفتاری زندگی ، ضد فراغت

بال

مَرْتاحُ الْبَالِ - فارغ البال ، آسوده

مَنْشَغُلُ الْبَالِ - گرفتار زندگی ، ضد آسوده

و فارغ البال

هَادِي الْبَالِ - آسوده ، فارغ البال

مَا بَالُ ؟ - چرا ؟ ، برای چه ؟ ، از چیست ؟

ذُو بَالٍ - جدی ، خطر ، سخت ، وخیم ، مهم

مَا بَالُكَ ؟ - شمارا چه میشود ؟ ، چه ناخوشی

دارید ؟

اَعْطَى بِاللَّهِ الِی - دقت کرد به ، توجه کرد به

غَابَ عَنِ بَالِهِ - فراموش کرد ، فراموش شد ،

یادش رفت

خَطَرَ بِبَالِهِ - یادش آمد ، بفکرش رسید

بَالِي بِهِ - اهمیت داد به ، توجه و اعتنا کرد به ،

دقت کرد نسبت به

بَالَةٌ جِ بَالَاتٍ (غ) - عدل ، لنگه (در گفتگوی

از کالا)

بَالَاتُ الصُّوفِ - عدلها یا لنگه‌های پشم

بَالَةٌ - شیشه کوچک برای عطریا دارو

بَانْطُوجُ بَانْطَاتٍ (غ) - پالتو

بَالِغٌ - مبالغه کرد ، غلو کرد ، اغراق گفت

بَالِغٌ - کسیکه بحد رشد یا بلوغ رسیده است ،

مكلف (از نظر دین) ، رشد کرده

بَالُو (غ) - (مجلس) رقص ، باله

بَالُوعَةٌ جِ بَوَالِيعٍ ، بَلَالِيعٍ - چاهك ، گندآب

رو ، مجری یا چاه فاضل آب (اعم از چاه

مستراح یا چاه آشپزخانه و امثال اینها) ،

مستراح

بَالُونٌ ، بَالُونٌ (غ) - بالون ، بادکنك ، گهواره

هوایی ، توپ بازی

بَالِيُونْتُولُوجِيَا (غ) - علمی که موجودات

گیاهی و جانوری گذشته زمین را مورد تحقیق

قرار میدهد

بَاهِيَا ، بَاهِيَّةٌ (غ) - گیاه بامیه (آبگوشت)

بامیه

بَانٌ (غ) - بان : خدای روستایان نزد یونانیان

قدیم

مَصْفَارُ بَانٍ - قسمی ساز دهنی ، شیپورمانند

بَانٍ ، الْبَانِي - سازنده ، بانی ، ساختمان

کننده

بَانٌ ، بَانَةٌ - نوعی درخت

بَانٌ - آشکار شد ، ظاهر شد ، محسوس شد ،

واضح و معلوم شد

بَانٌ عَنَهُ - جدا شد از ، مفارقت حاصل کرد ،

ترك کرد ، دست کشید از

بَانَةٌ - سسك ، الیکایی (نوعی پرنده)

بَانْسِيَّةٌ (غ) - گل بنفشه

بَانْظُلُون ج بَانْظُلُونَات (غ) - شلوار

بَانْيُو (غ) - وان حمام

بَاه، اَلْبَاهِي - دارای رنگ روشن، درخشان، تابان، زرق و برق دار، دارای رنگ زیبا یا گلگون، زیبا، مجلل، عالی، با شکوه، فاخر

بَاه - منی، نطفه مرد

مَقْوِیْلِبَاه - مقوی برای قوه بَاه (در گفتگوی از دارو مثلاً)

بَاه اَلْاَمِر - توجه کرده، دقت کرد، مورد دقت قرار داد، ملتفت شد

بَاهِي - مباحثات کرد بر، افتخار کرد بر

بَاهِت (اَللُّون) - رنگ پریده، کم رنگ، رنگ مات

بَاهِت - به تعجب و شگفتی انداخت، مبهوت و متحیر کرد

بَاهَةُ الدَّار - حیاط خانه، صحن خانه

بَاهِرٌ - خیره کننده

نَجَاحٌ بَاهِرٌ - موفقیت درخشان (خیره کننده)

بَاهِظٌ - سنگین، سخت، گران، شاق، گزاف،

زیاده از حد، خیلی زیاد

ثَمَنٌ بَاهِظٌ - قیمت گران، بهاء گزاف، قیمت

کمر شکن

بَاهِلٌ - بیکار، کسیکه کار منظم و درستی ندارد

بَايْت (ص) - بیات، شب مانده

بَايْت فِي الصَّف (ص) - معاون آموزگار، دانشیار، کسیکه در کار تدریس با استاد معاونت مینماید

بَايَخ (ص) - بیمزه (حقیقی و مجازی)

بَايَع - بیعت کرد با

بَايَن - ترك کرد، دست کشید از، تفاوت داشت با، فرق داشت با، مخالفت کرد با، تباین داشت با، متناقض بود با

بَيْسِين (غ) - پسین: جوهر عصیر معده

بَيْطَاء - بآهستگی، بکندی (قید)

بِبَغَاء، بِبَغَا ج بِبَغَاوَات - طوطی

بِبَغَاء صَغِير - طوطی کوچک دم دراز

اَلْبِبَغَائِيَّة - طوطی وار، بر زبان آوردن کلمات و ندانستن معانی آنها

بِت - قطع کرد، برید، تصمیم نهائی گرفت، مقرر داشت، تسویه کرد، واریز کرد (در گفتگوی از حساب یا دعوا و امثال اینها)

بِت - تصمیم نهائی، تسویه، واریزی (حساب و امثال آن)، قطعیت

بِتَاتًا - قطعاً، حُكْمًا، بطور قطعی

بِتَّار - قطع کننده، برنده، جدا کننده، تیزوتند (در گفتگوی از چاقو)

بِتَّة، اَلْبِتَّة - قطعاً، البته، بدون چون و چرا، مسلماً، یقیناً، ابدأً، هیچ، هیچوقت، حاشا، هرگز

بَتر - قطع کرد ، از هم جدا کرد ، برید ، از هم
سوا کرد

بَتر - قطع ، جدا سازی ، بریدن

بَتر عَضُوًّا - اندامی را برید ، قطع کرد

بَترَاء - خطبه‌یی را گویند که با جمله « الحمد لله »
آغاز نشده باشد

بَترول (غ) - نفت

حَقُولُ البَترول - حوزه‌های نفت

صِنَاعَةُ البَترول (النَّفْط) - صنعت نفت

بَترع - قوه ، قدرت ، نیرو ، طاقت ، توان

بَترع - نوشابه انگبینی ، شراب عسل

بَترورة (غ) - لنگرکش ، کرجی بلندکن ،

جر ثقیل کشتی که با آن لنگر را میکشند یا
قایق‌های نجات را بدان آویخته درموقع لزوم
پایین می‌آورند

بَترل - ازدواج نکرد ، درتجرد و عزوبت بسر برد ،
تارک دنیا شد

بَترل ، بَترل - قطع کرد ، برید ، از هم جدا کرد

بَترلة (غ) - گلبرگ ، برگ گل ، پر

بَترنجان (ص) - بادنجان

بَترول - باکره ، دست نخورده ، دوشیزه ، دختر

بَکر ، (مجازاً) پاکدامن ، عفیف ، پاک

بَترولا - نوعی درخت جنگلی که بیشتر در روسیه

میروید

بَترولی - دوشیزه‌یی ، درخور دوشیزگی ، بکر ،

پاك ، خالص ، پاکدامن ، محجوبانه ، بی‌آلایش ،
مبنی بر پاکدامنی

بَترولیة - دوشیزگی ، بکارت

بَتروم (غ) - قیر طبیعی یا معدنی ، اسفالت

بَتریی - قطعی ، نهائی ، مسلم ، یقینی ، بی‌قید ،
مطلق

بَتریة (ص) - وان حمام

بَتر - فرستاد ، پخش کرد ، منتشر کرد (بوسیله
رادیو و امثال آن) ، شایع و فاش کرد

بَتر - انتشار دادن ، پخش کردن ، پراگاند
کردن ، تبلیغ و ترویج کردن

بَتر البرامج - پخش (کردن) برنامه‌های رادیویی
اعلام برنامه (در رادیو)

بَتر مبداء او تعلیمًا - مرام و عقیده یا دستوری را
تبلیغ کرد ، ترویج کرد

بَتر ، بَتر - کورک شد ، کورک درآورد ، جوش
زد (در گفتگوی از پوست بدن یا صورت)

بَتر - کورک دار ، کورکی ، کسیکه بدن یا
صورتش دارای جوش است

بَتر ج بَتر - کورک ، جوش صورت ، جوش
چرک دار

بَتر النهر - سد نهر را شکست تا آب جاری شود ،
مانع را برطرف کرد

بَتر - جوشها یا کورک‌ها که در پوست بدن ظاهر
میشود

بَثیر - کورک دار ، کورکی ، کسیکه صورت یا بدنش دارای جوش است

بِجاد ج بَجْد - جامه خط دار ، راه راه

بِجادی - لعل ، حجر سیلان

بِجَّان - پرچ کننده ، کسیکه میخ را پرچ میکند ، ماشین یا چکش پرچ

بِجَّح (ص) - گستاخ شد ، جسور شد ، بیحیا گشت

بِجَّح به - خوشحال شد از ، خشنود شد ، شادمان گشت

بِجَد - اقامت کرد در ، مقیم شد در ، سکونت کرد در

بِجْدَة - اصل ، مبدأ ، منبع ، سرچشمه ، منشاء

هواین بجدتِها - او کاملاً ماهر یا عالم است (نسبت به)

بِجَر - شکم گنده شد

بِجَر (ص) - شکم درید ، روده در آورد از ، مجازاً تهی کرد

بِجْرَة - ناف

عَجْرَة و بَجْرَة - خطایا و اشتباهات ، غم ها و غصه ها

بِجَس ، بِجَسَّ الْمَاء - آبرای جاری ساخت ، روان کرد

بِجَع - مرغ سقا

بَجَل - تعظیم کرد ، بزرگ داشت ، تبجیل کرد ، احترام و تکریم کرد ، تمجید بسیار کرد ، ستود

بَجَل - آری ، بلی

بِجَم - از روی ترس یا ناتوانی ساکت شد ، زبانش بند آمد

بِجَم (ص) - کودن ، بیحال ، بیعلاقه ، خرف ، بیمیل

بِجَن الْمِسمار - میخ را پرچ کرد ، بامیخ پرچ میخکوب کرد

بِح الْبَط - اردک صدا کرد ، وک وک کرد

بِح الصَّوْت - صدا گرفته شد ، خشن شد

بِحَّاث - محقق ، پژوهنده

بِحَاثَة - محقق ، محققان ، پژوهنده ، پژوهندگان

الْبِحَاثَة الْأَجَانِب - محققان یا دانش پژوهان خارجی

بِحَاح - صدا گرفته گی

بِحَار - سرگیجه که در اثر مسافرت دریا یا انسان دست میدهد

بِحَار - ملاح ، دریابان ، ملوان ، کشتیران

بِحَارَة السَّفِينَة - ملوانان ، جاشویان ، کارکنان کشتی

بِجِیح - آسوده خاطر بود یا شد ، در راحت و آسایش بود ، در رفاه و آسودگی بود ، خوش گذراند

بحر^موح (ص) - کریم الطبع ، دست و دل باز ،
بخشنده ، آسان گیر ، شادمان ، سر زنده ،
خوشحال ، خوش گذران ، اهل کیف ، (مجازاً)
خوشبخت ، سعید

بحر^موحه - درگیراگیر ، دروسط ، میان ، رفاه ،
آسایش ، آسودگی ، فراغت ، راحت ، سهولت
بَحْت - خالص ، پاک ، محض ، غیر مخلوط ،
بی شائبه

بحه^مالصوت - صدا گرفتگی
بحتر^م - کوتاه و بهم پکیده (در گفتگوی از
شخص)

بحتر^م (ص) - متفرق کرد ، پراکنده کرد ،
پراکند
بحتری - شخص کوتاه و بهم پکیده

بحث^م - تحقیق ، پژوهش ، کنجکاوی (در امور
علمی) ، معاینه ، آزمایش ، رسیدگی ، بازرسی ، مطالعه
بحث الامر - مورد بررسی یا مطالعه قرار داد ،
معاینه و آزمایش کرد

بحث^م عن الشيء - جستجو کرد ، جستجوی
چیزی پرداخت

بحث^م فی الموضوع - تحقیق کرد ، مطالعه
کرد ، مورد بحث و بررسی قرار داد ، رسیدگی
کرد

بحثر^م - متفرق کرد ، پراکنده کرد ، ازهم جدا
یا سوا کرد

بحر^مج - صدا گرفته کرد ، صدرا خشن کرد
بحر^مج - متحیر شد ، مبهوت شد ، در شگفت آمد ،
متعجب شد

بحر^مج - دریا ، وزن شعر ، اثناء ، خلأ
فی بحر^ماسبوع (مثلاً) - در اثناء هفته ، در
طی هفته

البحر^مالابیض المتوسط - دریای مدیترانه
بحر^مالروم - دریای مدیترانه

بحر^مالسرّج - سرین گاه زین
بحر^مالظلمات - اقیانوس اطلس

برغوث^مالبحر - میگو

بنت^مالبحر - يك جور جانور یا جوری دریایی
که در وتن زن و دم ماهی داشت ، ماهی بانو
(افسانه ای)

توتیا^مالبحر - خار پوست دریایی

حشیش^م او حمول البحر - گیاهی که در دریا
میروید ، گیاه دریایی ، جلبک

حشیشه^مالبحر - جلبک

حصان^م او فرس البحر - اسب آبی ، کره دریایی ،

اسب ماهی ، کره ماهی
دوار^مالبحر - سر گیجه که در اثر مسافرت دریا

بانسان دست میدهد

دوخه^مالبحر = دوار البحر

سلك^مالبحر - کشتیرانی

شاطی البَحْر - ساحل دریا ، کنار دریا

عَجَل البَحْر - خوک دریایی ، خوک آبی

کَلْب البَحْر - قسمی ماهی درنده خو چون کوسه

عُرْض البَحْر - قسمی از دریا که از کرانه نمودار

و آب آن گوداست

نَسِیم البَحْر - نسیم دریا

بُحْران - سرسام ، هذیان گویی ، اغماء ، سبات

سنگین

بَحْرَة ج بَحار ، بَحْر - برکه آب ، حوض ،

استخر ، باتلاق

بَحْرَی - مربوط بدریا ، مربوط بکشتیرانی

و کشتی ، شمالی ، دریایان ، کسیکه در دریا کار

میکند ، ملاح

بَحْرِیَة - نیروی دریایی ، دریایی

بَحْرِیون - افراد نیروی دریایی

الْبَحْوثُ الرُّوحِیَة - تحقیقات روانی

بَحِیْث جَزِیرَة (ص) - شبه جزیره

بَحِیرَة ج بَحِیرات - دریاچه

بَخ - خُر خُر کرد ، خرناس کشید

بَخ المَاء (ص) - آبرا بفوران آورد

بَخ بَخ - به به ، آفرین ، احسنت

هاسورة البخار - لوله بخار

مِیزان البخار ، مِیزان ضَغْط البخار - بخار

سنج

بُخاری - بخارمانند ، دارای بخار

حَمَام بُخاری - حمام بخار

مِحْراث بُخاری - خیش یا شخم زن بخاری

وَابور بُخاری - موتور یا ماشین بخار

سَفِینَة بُخاریَة - کشتی بخاری

القوة البخاریة - نیروی بخار که در ماشین آلات

و غیر اینها بکار میرود

بَخْت ج بَخُوت (غ) - بخت ، شانس ، اقبال ، طالع

فَاتِح البَخْت - فالگیر ، طالع بین

فَتْح البَخْت - فال گرفت ، طالع کسی را دید

کتاب فَتْح البَخْت - کتاب فال ، فالنامه

فَتْح البَخْت - فال گرفتن ، طالع دیدن

فَتْح البَخْت بَورِق اللَّعِب - فال گرفتن با ورق

بازی

قَلیل البَخْت - بد بخت ، بد شانس ، بد اقبال

بَخْت السَّماء - باران ریز بارید

بَخْتَر - متکبرانه راه رفت ، خرامان راه رفت ،

خرامید

الْبَخْتَرِیَة - خرامیدن ، متکبرانه راه رفتن

بَخْتَمَكَ رِزْقَكَ (ص) - بخت هر چه باشد همان

بقو میرسد (این عبارت هنگامی گفته میشود که

شخصی دیگری را بخانه خود دعوت میکند و میگوید

تا بخت تو چه باشد یعنی هر چه در خانه پیدا شود

با هم میخوریم)

بَخَر - بصورت بخار در آورد ، تبخیر کرد ،
بوسیله بخار دادن ضد عفونی کرد ، با بخور دادن
معطر کرد

بَخِر - بوی بد دهان

بَخِرُ الْمَاء - آب بخارشد

بَخِرُ الْفَم - دهن بوی بد داد ، دهن بوی بد
داشت

بَخَسَ - کوچک کرد ، تحقیر کرد ، از قیمت چیزی
کاست ، بهای چیزی را کم کرد

بَخَسَ - پایین ، پست ، ارزان

بَخَسَهُ حَقَّهُ - او را مورد ظلم یا بیعدالتی قرارداد

بَخَشَشَ (ص) - انعام داد ، هدیه داد

بَخْشُونَجِی (ص) - سر باغبان

بَخْشِیش (ص) - انعام ، هدیه ، غلامانه ، حق -
القدم ، انعامی که بدلال یا پیشخدمت میدهند
(این کلمه فارسی است)

بَخَقَ - (در پزشکی) آب سبز (از عوارض چشم)

بَخَلَ - امساک در مال ، خست ، مال اندوزی

بَخَلَ - بخیل بود یا شد

بَخْنَقَ - کلاه زنان تارک دنیا ، پارچه ای که با
آن اینچنین زنان گردن و گونه های خود را
می پیچند

بَخُور - بخور

بَخُورِ مَرِّیم - (در گیاه شناسی) پنجه مریم

بَخُوس (غ) - رب النوع باده

بَخِیت - خوشبخت ، سعادتمند

بَخِیخَة (ص) - آب دزدک ، سرنج ، تلمبه ای که

با آن مایعی را بیفشانند (چون تلمبه امشی
وامثال آن)

بَخِیْل - ممسك ، خسیس ، مال اندوز

بَد - چاره ، گزیر ، سهم ، نصیب

لَا بَدَ - حتماً - البته ، بی تخلف ، بهر وسیله که

باشد ، بهر قیمت که باشد ، بهمه حال ، هر
طور باشد

بَدَا - ظاهر شد ، پدید گشت ، بنظر رسید

بَدَا لِلْفِكْرِ - بخاطر خطور کرد ، بنظر رسید

بَدَأَ - ابتدا ، آغاز ، شروع ، نقطه یا خط

شروع

بَدَا - شروع کرد ، آغاز کرد ، افتتاح کرد

بَدَا الْحَدِيثَ - سر صحبت را باز کرد ، سخن

آغاز کرد

بَدَا الْعَمَلُ - کار را شروع کرد

بَدَا الْفَصْلُ - فصل آغاز شد ، موسم فرا رسید

بَدَا عَلَی - مقدم داشت بر ، ترجیح داد بر

بَدَاءَة = بَدَأَ

بَدَائِی - ابتدائی ، اصلی ، اولی ، بدوی

بَدَاد - سهم ، نصیب

بَدَار ! - بشتاب ، عجله کن ، یالا

بَدَارَة (ص) - جوجه کوچک

بَدَّال ج بَدَّالُون - خواربار فروش ، صراف

بِدَال (غ) - رگاب دوچرخه و امثال آن

بَدَّالَةُ الرَّيِّ (ص) - شترگلو

بَدَانَةٌ - فربهی ، تنومندی

بَدَاوَةٌ - چادرنشینی ، بدویت ، کوچ نشینی

بَدَاهَةٌ - فراست ، سرعت انتقال ، دریافت

ناگهانی ، ناگاه آغاز کردن ، سخن بی اندیشه ،

بدیهه گوئی

بَدَاهَةٌ - از روی فراست ، با سرعت انتقال ، بطور

غیر استدلالی ، یا بدیهه گوئی

بِالْبَدَاهَةِ - از روی فراست ، با سرعت انتقال ،

با بدیهه گوئی

بَدَد - پراکنده گرد ، متفرق ساخت ، خرد خرد

تمام کرد ، برباد داد ، تلف کرد ، از میان برد ،

بیهوده صرف کرد

بَدَر - ماه تمام

بَدَر - غفلة بکسی سر رسید ، بی خبر گیر آورد ،

پیش دستی کرد بر

بَدَر - زودتر از موقع آمد ، مبادرت کرد به

بَدْرَةٌ - مبلغ ده هزار دینار یا کیسه بی که محتوی

این مبلغ است

بَدْرُوم ، بَدْرُون (ص) - طبقه زیر ، زیرزمین

بَدْرِي (ص) - زود

بَدْع - اختراع ، ابتکار ، ایجاد

بَدْع - اختراع کرد ، شیوه بکاربرد ، ابتکار کرد ،

ساخت ، ایجاد کرد ، بدعت گذاشت

بَدْعَةٌ - رسم و آیین نو ، بدعت

بَدَل - عوض ، جانشین ، بدل ، قائم مقام

بَدَل - تغییر ، تبدیل ، عوض کردن ، جانشین

سازی

بَدَلِ سَفَرِيَّة (ص) - هزینه سفر ، فوق العاده یا

خرج سفر (که اداره یا بنگاهی بکارمند خود میدهد)

بَدَلِ سَكْنِ (ص) - فوق العاده ای که کارمند

برای پرداخت اجاره منزل از اداره یا بنگاهی دریافت میدارد

بَدَل ، بَدَلِ رِيْشَةِ اَوْصُوفَةٍ - تولاك رفت ، پر

ریخت ، موی ریخت

بَدَل ، بَدَلِ اسْمَانِه - دندان ریخت

بَدَل ، بَدَل - تغییر داد ، تبدیل کرد ، عوض کرد

يَك در میان قرارداد ، متناوب کرد

بَدْلَةُ ثِيَاب (ص) - يَك دست لباس (مانند يك دست كت

وشلوار)

بَدْلَةُ الْقَدَّاس - لباس رسمی کشیش (هنگام آیین

عشاء ربانی)

بَدْلَةُ الْمَلَابِس - يَك دست لباس

بَدَلَا مَن - بجای ، بعوض

بَدَلِيَّة (ص) - غرامت ، تاوان ، پولی که برای

معاف شدن از کاری یا امری می پردازند

بَدَن - تن ، بدن ، تنه ، بدنه (در گفتگوی ازدروخت

یا مجسمه بی که هنوز تمام نشده است و امثال
اینها)

بدن العمود - بدنه ستون

بدن - فربه و تنومند بود یا شد

بدنه - قبیله ، عشیره ، خاندان ، طایفه ، شتر
یا گاو فربه ، پیراهن بدون آستین که زنان
پوشند

بدنی - مربوط به تن یا بدن ، جسمی

التربية البدنية - تربیت بدنی

عقوبة بدنية - شکنجه بدنی ، مجازات یا کیفر
جسمانی

بدو - چادر نشینی ، بدویت ، بدویان ، چادر
نشینان

بدوی - چادر نشین ، بدوی

بدّه - بی خبر بر سر کسی رسید ، غافلگیر کرد
بدهی - چیزیکه احتیاج بفکر زیاد ندارد ،
واضح ، بدیهی

بدی (ص) - مایل ، دوست دارم ، میخواهم (اصل
این کلمه بودی بوده است)

بدی اروح الى السینما - میخواهم بسینما بروم ،
میل دارم بسینما بروم

بدیع - عجیب و غریب ، سازنده ، خالق

بدیل - عوض ، جانشین

بدین ج بدن - فربه ، تنومند

بدیهة - فراست ، سرعت انتقال ، دریافت ناگهانی

بدیهی - چیزیکه احتیاج بفکر زیاد ندارد ،
واضح ، بدیهی

بد - شلخته ، بد جامه پوش ، بد سر و وضع ،
ژنده پوش ، کثیف ، چرک ، بدنما ، پست ، ناپاک ،
پلید ، زشت

بد - شکست داد ، غلبه کرد ، فتح کرد ، تسخیر
کرد ، دست یافت بر ، پیش افتاد از ، برتری داشت
بر ، تفوق جست بر

بد البخت - بدبخت

بدا - ناسزا گفت ، دشنام داد ، مذمت کرد

بداذة - کثافت ، ناپاکی ، چرکی ، پلیدی

بدخ - زندگی تجملی ، زیاده روی در تزیین
و تجمّل ، آثار توانگری و نعمت ، گردنکشی
بدخ - عالی و مجلل بود یا شد ، مغرور و متکبر
بود یا شد ، تکبر آمیز گشت ، بامناعت شد

البدخ والترف - زندگی اشرافی یا تجملی

بذر - کاشتن ، تخم کاشتن ، بذرافشاندن ، بذر
تخم ، دانه ، نسل

بذر سوء - ناخلف ، بی بوته ، بی اصل ،
نسل بد

اوان البذر - موسم کشت کردن ، موقع دانه
پاشیدن

بذر - منتشر کرد ، پخش کرد ، درهمه جاپاشید ،
افشاند

بذر - بر باد داد ، و لخرجی زیاد کرد ، از بین برد

بذر (ص) - تخم داد ، تخم ریخت (در گفتگوی از گیاه)

بذر الحب (فی الارض) - بذر افشاند ، تخم کاشت ، تخم پاشید

بذرة الثمرة او القطن او غیرهما - هسته میوه ، پنبه دانه ، تخمه

بذل - لباس را کهنه کرد ، در اثر استعمال فرسوده کرد ، مبتذل کرد ، خرج کرد ، صرف کرد ، انفاق و بخشش کرد

بذل - بخشش ، انفاق ، خرج

بذل الذات - فداکاری

بذل نفسه - فداکاری کرد ، جان خود را (در راه چیزی) فدا کرد

بذل وسعه - منتهای کوشش خود را بکار برد

بذلة ثياب - يك دست جامه (چون یکدست کت و شلوار)

بذلة رسمية - لباس رسمی ، اونیفورم

بالبذلة الرسمية - بالباس تمام رسمی

بذلة السهرة - لباس شب نشینی

بذلة العمل او الشغل - لباس کار

كلام بذی - سخن زشت ، كلام قبیح

بذی اللسان - بد دهن ، زشتگو ، بد زبان

برء - اطاعت کرد ، فرمانبرداری کرد ، تن درداد ، تسلیم شد ، منقاد شد ، وظیفه شناس گشت

برفی قوله - سر قول خود ایستاد ، در پیمان خود استوار بود

برء گندم

برء - صلاح ، نیکی ، احسان ، خوبی

برء - خشکی ، زمین ، صالح ، نیکوکار ، وظیفه شناس ، فرمانبردار ، بیگناه ، بی تقصیر

على البرء - زمینی ، از راه خشکی برده شده ، از راه خشکی

برء الباب (ص) - گنج بری اطراف در ، گنج بری سرستون

برء - زمینی ، از راه خشکی (برده شده)

برء و بحرأ - زمینی و دریایی ، از راه خشکی و از راه دریا

برء - بیرون ، در خارج ، از بیرون ، خارج

بلاد برء (ص) - خارجه

البری - خاك ، گرد ، غبار

بری بالحقك - خراشید ، پوست برداز

بری الشخص والحيوان - لاغر کرد ، بی - قوت کرد

بری القلم وغيره - قلم یا چیز دیگر را تراشید

برء - بوجود آورد ، خلق کرد ، ایجاد کرد ، ساخت

برء - ایجاد کردن ، خلق کردن

برء - شفا یافتن ، بهیودی

بری الجرح - زخم خوب شد ، گوشت نو بالا آورد

التيام یافت ، جوش خورد (در گفتگوی از زخم)

بَرِيٍّ مِّنْ كَذَا - تبرئه شد از ، بیگناهی او ثابت شد

بَرَا مِّنْ كَذَا - تبرئه کرد ، آزاد کرد

بَرِيٍّ مِّنْ كَذَا - نجات یافت ، خلاصی یافت از

بَرِيٍّ الْمَرِيض - بهبود یافت ، سلامت مجدد یافت

بَرَاهٍ مِّنَ التَّهْمَةِ - متهم را تبرئه کرد ، کسی را از اتهام بیرون آورد

بَرَاهٍ مِّنَ الْخَطِيئَةِ - خطایش را بخشید ، عفو کرد

بَرَاءَةٌ - بیگناهی

بَرَاءَةٌ - جواز ، اجازه ، پروانه (برای کسب یا هر چیز دیگر)

بَرَاءَةٌ - درجه یا نشان افتخاری نظامی و غیر آن

بَرَاءَةٌ - خلاصی ، تبرئه شدن ، آزادی

بَرَاءَةُ صَحِيَّةٍ - گواهینامه بهداشت که هنگام

حرکت کشتی به کاپیتان میدهند

بَرَاءَةٌ - مداد تراش ، چاقوی قلم تراش

بَرَاتِيكَا (غ) - پروانه ارتباط با بنادر که پس از قرنطینه کشتی یا دیدن گواهینامه بهداشت به آن میدهند

بَرَاح - فضا ، مکان خالی ، جا ، وسعت ، گنجایش ، جاداری

بَرَّاد (ص) - کسیکه آهن آلات را سوار میکند ،

كَمْكَ مَكَانِيكَ ، فَيْتَر ، جفت گر

بَرَّاد ، بَرَادَةٌ ج بَرَادَات - یخچال برقی

بَرَادَةٌ - براده آهن ، ساوه آهن

بَرَّادشای (ص) - قوری

بَرَادِيَّةٌ (ص) - آب خنک کن ، آب سرد کن

بَرَادَعِيٌّ - پالان دوز

بِرَّاز - جنگ تن بدن ، مبارزه

بِرَّازُ الْإِنْسَانِ - مدفوع آدمی ، براز

بِرَّازُ الْحَيَوَانِ - سرگین

بِرَّازِق (غ) - نوعی کیک نرم و دارای کنجد

الْبِرَّازِيق (غ) - دسته های مردم ، توده های

مردم

الْبِرَّاشِم - خیره شونده ، تیزنگر

بِرَّاطِم - لب کلفت

بِرَّاعَةٌ - مهارت

حَشِيْشَةُ الْبِرَّاغِيْث - اسپرزه ، اسفرزه

بِرَّافُو (غ) - براوو ، آفرین ، احسنت

بِرَّاق - اسب بالدار ، ذوالجناح

بِرَّاق - درد اعصاب

بِرَّاق - براق ، درخشنده ، تابنده ، متأللی

بِرَّام - نخ تابیده

بِرَّام - کسیکه نخ و مانند آنرا میتابد

صَانِعُ الْبِرَّامِيْل - بشکه ساز ، چلیک ساز

بِرَّامِيْلِيٌّ - بشکه ساز ، چلیک ساز

بَرَّانِي - خارجی ، بیرونی ، ظاهری ، بیگانه ،

شخص خارجی ، غریبه

بَرَّانِي (ص) - پول تقلبی ، (سکه) قلب ، ساختگی ،

جعلی ، بدلی

بَرَّایَة (ص) - مداد تراش

بَرَبِي (ص) - معبد ویران قدیمی - جای پر پیچ

وخم ، ماز ، (مجازاً) پیچیدگی ، امر بفرنج

بَرِّاوی (ص) - پیچ در پیچ ، مار مانند ،

(مجازاً) بفرنج ، پیچیده ، گیج کننده

بَرِّبَخ ج بَرِّابَخ - شتر گلو ،

بَرِّبختی (س) - حرباء ، آفتاب گردك

بَرِّبَر - جینگ و داد کرد ، سرو صدا کرد ، داد و فریاد

راه انداخت ، غُر غُر کرد ، مَن مَن کرد ،

جویده سخن گفت ، ناشمرده حرف زد ، پیچ

کرد

بَرِّبَر الطیور - جوجه (از هر نوع پرنده)

بَرِّبَرِي - وحشی ، غیر متمدن ، بربری ، نوبی (از

اهالی نوبه مصر)

بَرِّبَرِيَة - توحش ، وحشیگری ، بربریت

بَرِّبَش (ص) - چشمك زد

بَرِّبَطْفِي المَاء (ص) - آب بازی کرد

بَرِّبَكَة (ص) - قیافه غم انگیز گرفتن

بَرِّبُونِي (ص) - شاه ماهی

بَرِّبِيس (غ) - ماهی بزرگ نهري

بَرَّت - شکر سفید

بَرِّتَغَال (غ) - کشور پرتقال

بَرِّتَغَالِي - مربوط به کشور پرتقال ، پرتغالی

بَرِّتَقَال - پرتقال (میوه)

بَرِّتَقَال ابوسرة - یکجور پرتقال (دارای بر -

آمدگی کوچک ، ناف دار)

شراب البرتقال - شربت نارنج

بَرِّتَقَال بَدْمَه - پرتغالی که آب آن سرخ رنگ

است

بَرِّتَقَال يافاوی - يافا : یکجور پرتقال

بَرِّتَقَان (ص) - پرتقال

بَرِّتَكُول ، بَرِّوَتوَكُول (غ) - پیوند نامه ،

مقاله نامه سیاسی ، صورت مجلس سیاسی

بَرِّثَن ج بَرِّاثِن - چنگال (در حیوانات)

بَرِّج الحِمَام - برج کبوتر ، لانه کبوتر

البرج العاجي - کنایه از آرزوی دور و دراز ،

خواب طلائی

بَرِّج المراقبة - برج دیدبانی

بَرِّج النغم - گام (در موسیقی)

بَرِّجاس - نوعی زین که بر پشت اسب و قاطر

و امثال آنها گذارند

بَرِّجاس (ص) - شمشیر بازی یا نیزه بازی سواره

بَرِّجَل (ص) - پرگار

بَرِّجَل دائر - پرگار قطر پیما

برجل - مشوش کرد ، دست و پاچه کرد ، برهم زد ، ناراحت کرد
 برجهم (ص) - غرغر کرد ، لندلند کرد ، ناله کنان گفت ، از سر خشم سخن گفت ، باناله و گله گفت
 برجهمة ج بر اجم - بند انگشت ، برآمدگی در بند انگشت
 برح - ترك کرد ، وا گذاشت ، ول کرد ، بیرون رفت از ، دست کشید از
 برح - خسته کرد ، بستوه آورد ، اذیت کرد ، فرسوده کرد
 برح به الامر - رنجهاش کرد ، عذابش داد ، شکنجه اش کرد
 ما برح - پیوسته ، هنوز هم
 برحی - کلمه بی است که در بازی و امثال آن هنگام عدم اصابت به هدف گفته میشود ، ضد مرحبا
 برد - تگرگ
 برد - سرما ، سردی
 برد - خنك کرد ، ولرم کسرد یا شد ، نیم گرم کرد یا شد
 برد - احساس سرما کرد
 برد (ص) - سرما خورد ، زکام شد
 برد ، برد - سرد بود یا شد
 بردالالم - درد را تسکین داد ، فرو نشانید ،

آرام کرد
 برد بالمبرد - سوهان زد ، پرداخت یا اصلاح کرد ، سوهانکاری کرد
 برد الحمی - تب ولرز ، تب نوبه
 برد الشیمی - سرد کرد ، خنك کرد
 بردالما کولات و غیرها - خوراکی و امثال آن را سرد کرد ، خنك کرد ، سرد نگاه داشت (در یخچال و مانند آن)
 بردالیهمة - دلسرد کرد ، بی جرأت کرد ، عزمش را سست کرد
 برداء - تب ولرز ، تب نوبه
 بردان - کسیکه سردش میباشد ، کسیکه احساس سرما میکند
 البردان - صبح و شب
 بردت همته - دلسرد شد ، بی جرأت شد ، عزمش سست شد
 بردة - دانه تگرگ
 بردخ (ص) - صیقل داد ، پرداخت کرد ، جلا داد
 بردعة - پالان
 بردقوش (ص) - مرزنجوش ، اویشن ، گلپر
 بردی ، بردی - بردی ، پاپیروس ، نی ، بوریا ، پیزر ، گیاهی که سابقاً در مصر از آن کاغذ میساخته اند
 بردیة (ص) - تب ولرز ، تب نوبه

بَرْدِیوْط (غ) - درجه کشیشی که اسقف اورا برای تبلیغ رعایا ارسال میدارد ، درجه افتخاری (نزد مسیحیان مارونی)

بَرْدَعَه - پالان

بَرْدَوْن - یابو ، اسب بارکش

بَرز - بجا و بمورد دانست ، توجیه کرد ، تبرئه کرد ، اثبات درستی (کاری را) کرد ، بخشید ، عفو کرد ، آمرزید ، معاف کرد ، مرخص کرد ، بَرَز - برآمدگی داشت ، پیش آمدگی پیدا کرد ، برجستگی داشت یا پیدا کرد ، پدید گشت ، ظاهر شد ، پدیدار شد ، سر بر آورد ، ناشی شد ، بیرون آمد ، نمایان شد

بَرز ، بَرزعلی غَیره - تفوق داشت بر ، مقدم بود یا شد بر ، برتری داشت بر ، پیشی جست بر ، مبرز شد (نسبت به)

بَرزخ ج بَرزخ - تنگه ، مانع میان دو چیز ، مدت میان مرگ تا قیامت

بَرزقه - کیک نرم دارای کنجد

بَرزِیق (غ) - جماعتی از مردم ، دسته یی از مردم

بَرَس ، بَرَس - پنبه

الْبَرَسام - ذات الجنب

بَرَسْکُوب (غ) - دوربینی که بوسیله آن از بالای مانع می بینند

بَرَسِمَان - نوعی خره

بَرَسِمِم - شبدر

بَرَسِمِم حِجَازِی - یونجه

بَرَش - تاتوره ، داتوره

بَرَش - حصیرگر کی دم در اطاق که کفش را روی آن پاک کنند

بَرَش - سفیدی بیخ ناخن ، خالهای سفید درموی اسب

بَرَشام - میخ پرچ

بَرَشام ، بَرشان - نان بستنی ، نانی که چون قیف است و در آن بستنی میگذارند

بَرشامجی (ص) - پرچ کننده ، کسیکه میخ را پرچ میکند

بَرشان ، بَرشان - قرص نازک فطیر در عشاء ربانی ، قرص کوچک خمیر خشک که سابقاً برای چسباندن نامه ها بکار میبردند ، کاغذ گرد که

روی اسناد بجای مهر می چسباندند

بَرشان الادویة - کپسول (پهن) ، کاشه

بَرشت (ص) - (تخم مرغ) نیمرو

بَرشم - محکم بست ، بطا نه کرد ، درز گرفت ، کاغذ گرفت ، مهر و موم کرد

بَرشم - نقاب ، برقع

بَرشم قَیْه - خیره شد به

بَرشم المسمار - میخ را پرچین کرد ، با میخ پرچین میخکوب کرد

آلة البرشمة - ماشین یا چکش پرچ

بَرشَن الرِّسَالَة - نامه را با برشان چسباند

بَرشُوت (ع) - چتر نجات ، پاراشوت

بَرشوتی (غ) - چتر باز

بَرص ، بُرص - مارمولك ، بزمجه ، مارمولك خانگی

بَرص - جذام ، خوره ، برص

بَرص - جذام گرفت ، برص گرفت

مستشفى البرص - بیمارستان جذامی ها

بَرصل القماش (ص) - حاشیه پارچه ، گرد - باف

برض النبات - گیاه جوانه زد ، سبز شد ، غنچه کرد ، نشو و نما کرد

بَرطاش (غ) - آستانه ، آستان ، درگاه

بَرطام - لب کلفت

بَرطع (ص) - تاخت کرد ، چارنعل رفت

برطل - رشوه داد

برطل (غ) - کلاه اسقفی که روی آن علامت صلیب نقش شده است

بَرطلة - رشوه ، رشوه دادن یا گرفتن

بَرطلة - چتر آفتابی ، چتر زنانه ، آفتاب گیر

برطم (ص) - غرغر کرد ، لندلند کرد ، باگله و شکایت گفت

بَرطم - خشمگین شد ، غضبناك شد

برطم اللیل - شب تاریك شد

بَرطمان (ص) - کسوزه دهن گشاد ، بل-وونی ،

شیشه دهن گشاد

بَرطوم السقف - تیر ، الوار ، اردی

بَرطیل - رشوه

برع - ماهر بود یا شد

برعم ، برعوم - غنچه

برعم النبات - گیاه غنچه کرد

برعوم ، برعومة ج براعم - غنچه ، شکوفه

برغث المكان - مکال پر از کیک شد ، کیک

هجوم آورد در ، تولید زحمت و اذیت کرد

برغش - پشه کوچک

برغل (ص) - بلغور (گندم مثلا)

برغموت (غ) - اترج ، یکجور گلابی

زیت البرغموت - روغن اترج

برغوث ج براغیث - کیک (نوعی حشره)

برغوث البحر - میگو

برغی ، برغی ج براغی - (میخ) پیچ

برفان (غ) - پاراوان ، پرده و یا دیسواری که

جهت جدا کردن قسمی از اطاق یا دکان و غیره

بکار میبرند ، تجیر ، دیوار مصنوعی

البرفیر (غ) - ارغوانی ، رنگی مرکب از قرمز

و آبی

برق - درخشید ، تابید ، برق زد ، تلالو پیدا

کرد ، شعله ور شد

برق - آذرخش ، برق ، آسمان درخش

برق - تلگراف
 برق الزر كشة - پولك (كه روى جامه برآى
 زينت ميدوزند)
 دائرة البرق والبريد - اداره پست و تلگراف
 برقت السماء - برق جست (از آسمان)
 برقش - با رنگهاى مختلف رنگ آميزى كرد
 برقش ، ابوابر اقص - پرنده كوچكى كه نوك
 پر او خاكى و ميان آن قرمز و آخر آن سياه
 رنگ است
 برقع ج بر اقع - نقاب ، برقع
 برقع الجنين - غشاء جنين ، پوسته يى كه جنين
 در آن قرار دارد
 برقع الستارة - والان پرده ، يلن
 برقع الوجه - نقاب بر روى افكند
 برقوق - آلودنگلى
 برقوق ابيض - گوجه
 برقيات التهنئة } تلگرافهاى تبريك
 برقيات التهناني }
 برقية ج برقيات - تلگراف ، تلگرام ، مخابره
 تلگرافى
 برقية مستعجلة - تلگراف فورى
 برقييل - نوعى آلت جنگى كه با آن گلوله و سنگ
 پرتاب ميكردند
 برک - خوابيد (در گفتگوى ارشتر)

برك بالمكان - اقامت كرد در ، ماند ، مقيم شد در
 برک الجميل - شتر را خوابانيد
 برک الماء فى الارض - آب در گودال يا حوض
 ماند
 برکار (غ) - پرگار
 برکان - كوه آتش فشان
 برکان ثائر - آتش فشان روشن
 برکان خامد اوساكن - آتش فشان خاموش
 فوهة البركان - دهانه آتش فشان
 مقدوفات البركان - مواد مذاب كه از دهانه
 آتش فشان به بيرون پرتاب ميشود
 برکاني - آتش فشاني ، مربوط بكوه آتش -
 فشان
 بركة ج برک - گودال آب ، برکه ، حوض ،
 استخر
 بركة ج برکات - نعمت ، برگت
 بروكة (س) - دست لاف
 بروكيه (غ) - فرش كف اطاق يا چوبهاى جور بجور
 برلمان (غ) - پارلمان ، مجلس شورى و سنا ،
 مجلس نمايندگان
 برلمان تمهيدى - مجلس مؤسسان
 منح البرلمان الثقة - مجلس رأى اعتماد داد
 برلمانى (غ) - پارلمانى ، مجلس دار ، قانونى
 النظام البرلمانى - رژيم مشروطه ، سيستم

برق - تلگراف
 برق الزر كشة - پولك (كه روى جامه برآى
 زينت ميدوزند)
 دائرة البرق والبريد - اداره پست و تلگراف
 برقت السماء - برق جست (از آسمان)
 برقش - با رنگهاى مختلف رنگ آميزى كرد
 برقش ، ابوابر اقص - پرنده كوچكى كه نوك
 پر او خاكى و ميان آن قرمز و آخر آن سياه
 رنگ است
 برقع ج بر اقع - نقاب ، برقع
 برقع الجنين - غشاء جنين ، پوسته يى كه جنين
 در آن قرار دارد
 برقع الستارة - والان پرده ، يلن
 برقع الوجه - نقاب بر روى افكند
 برقوق - آلودنگلى
 برقوق ابيض - گوجه
 برقيات التهنئة } تلگرافهاى تبريك
 برقيات التهناني }
 برقية ج برقيات - تلگراف ، تلگرام ، مخابره
 تلگرافى
 برقية مستعجلة - تلگراف فورى
 برقييل - نوعى آلت جنگى كه با آن گلوله و سنگ
 پرتاب ميكردند
 برک - خوابيد (در گفتگوى ارشتر)

حکومت پارلمانی

بَرَم (ص) - بطور غیر مستقیم حرفی زد یا کاری کرد

بَرَم - بتنگ آمد ، بستوه آمد

بَرَم - بستوه آمدن ، بتنگ آمدن ، سختی ، مشقت ، رنج و عذاب

بَرَم - تابیدن ریسمان ، نخ و امثال آنها ، تصدیق ، تصویب ، تأیید ، تثبیت

بَرَم الامر - تثبیت کرد ، تأیید کرد ، تصویب کرد ، تجویز کرد ، تصدیق کرد

بَرَم الحبل - ریسمان را تابید ، تابیده کرد

بَرَمَا (غ) - نوعی شیرینی

البرمائى - ذوحیاتین ، جانوری که هم در خشکی و هم در آب زندگی میکند

البرمائية - دوزیستی ، نوعی اتومبیل که هم در

خشکی و هم در آب حرکت میکند

برمة ج برام ، بَرَم - دیگ سنگی ، دیزی

برمة - پیچ ، تاب ، گرداندن ، عمل كوك کردن (در گفتگوی از ساعت)

برمق الدرازين (ص) - ستون نرده

برمق العجلة (ص) - پره چرخ ، اسپک

بَرَمِيل ج برامیل - بشکه ، چایک

بَرَمِيل حَدِيد (مثل برامیل الزیت) - بشکه

آهن ، بشکه نفت مثلاً

بَرَمِيل صَغِير - چلیک ده گالنی یا کمتر

بَرَمِيل كَبِير - چلیک ۱۴۰ - ۱۸۰ گالنی ،

چلیک بزرگ

ضلع البرميل - تخته بدنه (درچایک یا بشکه)

بَرَمِيل لِغَيْرِ السَّوَائِل - بشکه برای چیزهای

جامد

طوق البرميل - حلقه دور چلیک ، تسمه ، چنبر

نصف البرميل - تفرار ، تفرار چوبی (نیم -

بشکه یی)

البرناسية (غ) - پارتاسیسم : عقیده کسانی که

بمخالفت با رومانتیسم برخاسته اند و برخلاف

رومانتیست ها به زیبایی شکل و طرز بیان در شعر

توجه دارند

بَرَنَامَج ج برامج - برنامه ، پروگرام ، اطلاع

نامه ، کاتالوک ، فهرست نامه

برنامج الدراسة او التعليم - برنامه تحصیلی

برنامج العرض - برنامه سان ورژه

برنجك (غ) - کرپ ، گارس ابریشمی سیاه

برنس (غ) - هرگونه لباس که کلاه هم بآن

متصل است ، کلاه دراز که در صدر اسلام بر

میگذاشتند

برنس الحمام - جامه حمام ، حوله بزرگ که

چون پالتو میدوزند و کلاه هم بآن متصل است

و پس از آب تنی یا استحمام آنرا میپوشند

برنس (غ) - شاهزاده ، پرنس ، شاهپور

برنسس ، برنسسمة (غ) - شاهدخت ، پرنسس

برنیة ج برائی - ظرف سفالین

برنیطة ج برانط (غ) - کلاه شاپو ، کلاه
لبه دار

برنیطة الرسمیات - کلاه سیلندر که در مواقع
رسمی بسم میگذارند

برنیطة الشباك اوالباب - آرایش سنتوری سر
پنجره یا سردر

برنیطة شمس - کلاه که برای جلوگیری از
آفتاب بزرگدارند

برنیطة اللمبة - حباب چراغ
بروء - شفا یافتن ، بهبودی

برواز (ص) - قاب (عکس) ، زهوار ، دوره ،
چارچوب و مانند آنها

بروة (غ) - دماغه کشتی ، سرکشتی

بروة الصابونة (ص) - باقیمانده صابون

بروة اللجام (ص) - آهنی که از دهنه در دهان
اسب قرار دارد

بروة مبيض الحيطان (ص) - مالک گچ کشی

بروتستو ج بروتستوات (غ) - اعتراض رسمی ،
پروتست ، واخواهی ، واخواست ، گواهی نکول
برات

عمل اوسحب (علیه) بروتستو - پروتست کرد ،
رسماً اعتراض کرد ، واخواهی کرد ، واخواست
کرد ، نکول برات را گواهی کرد

مصاريف عمل البروتستو - هزینه واخواست ،

خرج محضر برای واخواست

بروتسمانتی ، بروتستنتی (غ) - پیرو فرقه

پروتستان (مسیحی) ، طرفدار اصول پروتستان

بروتسمانتیة (غ) - مذهب پروتستان ، نام

فرقه یی متجدد در دین مسیحیت که همه پیروان
مارتین لوتر هستند

بروتوپلازم (غ) - پروتوپلاسم ، سفیده یاخته ،
جرم زنده

پروتوکول (غ) - مقاوله نامه سیاسی ، صورت

مجلس جلسات سیاسی که برای بررسی و تحقیق
و مذاکره درامری منعقد گردد

بروجی (ص) - شیپور زن ، بوق زن

برود - سرمه

برود (ص) - باروت

برودة - تفنگ فقیله یی قدیم

برودة - سرما ، سردی ، خنکی

لحوم محفوظة بالبرودة - گوشت هایی که در

سردخانه ها نگهداری میکنند

بروز - برآمدگی ، پیش آمدگی ، برجستگی ،

پیش رفتگی ، جلو افتادگی ، بیرون افتادگی

بروز (ص) - دارای چارچوب کرد ، قاب درست

کرد ، زهوار درست کرد برای

بروستاتا (غ) - غده وذی ، پروستات

بروش (غ) - گل سنجاق که برای زینت بسینه

نصب میکنند

بَرْوَفَة (غ) - پرو ، آزمایش لباس و غیر آن ،

نمونه غلط گیری (در چاپ) ، مسوده چاپ

الْبَرْوَلِیتَارِیَا (غ) - پرولتاریا ، طبقه کارگر

الْبَرْوَمِتر (غ) - هواسنج ، بارومتر

بَرْوَنَز، بَرْوَنَز (غ) - برنز : مخلوطی از مس

و قلع که برای ریختن زنگ و مجسمه و امثال

آنها بکار میرود ، وبا آندکی سرب و روی نیز

مخلوط است ، مفرغ

بَرْوَمُور، بَرْوَمیر (غ) - (درشیمی) برومور

بَرْهَان - مدرک ، برهان ، دلیل

بَرْهَة - مدت ، زمان ، دوره یی از وقت ، لحظه ،

مدت کم ، آن ، دم ، موقع

بَرْهَة - مدتی ، لختی (قید)

بَرْهَمَا (غ) - یکی از خدایان سه گانه و عمده

هندویی که خالق موجودات است

بَرْهَمِیَة - آیین و دین برهما

بَرْهَمَن ، بَرْهَمِی ج بَرْهَمِیَة - پرو آیین

برهما

بَرْهَن - استدلال کرد ، با برهان اثبات کرد ،

ثابت کرد

بَرْهَی - فوری ، آنی ، برقی

بَرْی - زمینی ، غیر دریایی ، صحرائی ،

جنگلی (در گفتگوی از نباتات) ، ضد اهلی ،

وحشی (در گفتگوی از حیوانات)

بَرِی مِنَ الْجَرَحِ اَوِ الْمَرَضِ - شفا یافته ،

بهبود یافته

بَرِی مِنَ التَّهْمَةِ - بیگناه ، بی تقصیر

بَرِی مِنَ کَذَا - معاف از ، بخشوده

الْمُعَاهَدَة الْبَرِیَّة - پیمان بیطرفانه ، غیر تجاوز

کارانه

الْوَجْه الْبَرِیَّة - قیافه های معصومانه

بَرِیَّة ج بَرَايَا - عالم وجود ، هستی ، جهان ،

موجودات

بَرِیَّة ج بَرَارِی - بیابان ، صحرا ، زمین بایر ،

متروک ، ویران

الْتَمَشِی فِی الْبَرِیَّة - گردش در صحرا

الْقُوَّة الْبَرِیَّة - نیروی زمینی (در اصطلاح

ارتش)

بَرِیْتُون (غ) - (در تشریح) آستر شکم پوش ،

صفاق

بَرِید - پست ، قاصد ، پیغام آور ، پیک ، چاپار ،

پستچی ، نامه رسان

بَرِید جَوِی - پست هوایی

بَرِید عَادِی - پست زمینی (عادی)

بَرِید مَسْجَل - پست سفارشی

أَجْرَة الْبَرِید - هزینه پست ، پول تمهر

خَتَم الْبَرِید - مهر پستخانه که روی تمهر می -

زنند

حَوَالَة مَالِیَّة عَلَی الْبَرِید - حواله پستی

حَوَالَة بَرِیدِیَّة - حواله پستی

بَرِيد مَضْمُون - پست سفارشی

بَرِيد مُسْتَعَجَل - پست فوری یا سریع السیر

هَوَايَة جَمْع طَوَابِع الْبَرِيد - علاقه مندی به

جمع آوری تمبرهای پستی ، تمبر بازی

سَاعِي الْبَرِيد - نامه رسان (پست)

الْبَرِيد الْمَقْتُوح - نامه سرگشاده

دَائِرَةُ الْبَرِيد ، مَكْتَبُ الْبَرِيد - اداره پست ،
پستخانه

صَنْدُوقُ الْبَرِيد - صندوق پست (مخفف آن ص.
ب است)

طَابِعُ الْبَرِيد ، طَابِعُ بَرِيدِي - تمبر پست ،
تمبر پستی

يَنْتَظِرُ بِشَبَاكِ الْبَرِيد - نامه‌یی که در پستخانه
میمانند تا صاحب آن مراجعه کند ، پست رستانت

بَرِيدِي - پستی ، مربوط به پست

حَسَابُ بَرِيدِي - حساب جاری پستی

بِطَاقَةُ بَرِيدِيَّة - کارت پستال

رَسْمُ بَرِيدِي - تعرفه پستی

الطَّوَابِعُ الْبَرِيدِيَّة - تمبرهای پستی

بَرِيْزَةُ كَهْرَبَاء - پریش ، سرپیچ (در لامپ الکتریکی)

بَرِيْزَةُ مِيَاه (غ) - لوله آبکش

بَرِيْطَانِيَا (غ) - بریتانیا

بَرِيْطَانِي (غ) - مربوط به بریتانیا ، شخص

بریتانیایی

بَرِيْع - کسیکه از لحاظ زیبایی یا عقل بر دیگران

برتری و تفوق دارد

الْبَرَقُ الْبَرِيْع - برقیکه ازدور میدرخشد

بَرِيْفَة - گواهینامه عالی ابتدایی

بَرِيْم - نخ تابیده ، قیطان ، نوار ، بند ، بند

کفش ، بند پوتین ، تور ، یراق

بَرِيْمَة - مته

بَرِيْمَة (لَفْتَحُ الزَّجَاجَات) (ص) - چوب پنبه

کش ، پیچ سر بطری ، پیچی که با آن در بطری را
باز میکنند

بَز ، بَز - پستان حیوان یا زن

بَزَجُ بَزُوْز - سلاح جنگ ، لباس کتانی یا نخی

بَز - چپاول کرد ، دزدید ، بناروا گرفت

بَزُ الْخَشَب (ص) - گره چوب

بَزُ الرَّجُل (ص) - استخوان قوزک

بَزَار - تاجر تخم گیاه ، تاجر حبوبات

بَزَارِي - کار بازاری ، کار سرهم بندی ، چیز

پول شدنی یا پول کردنی

بَزَار - تاجر پارچه ، بزاز

بَزَاةُ الْاَطْفَال - شیشه کوچکی که با آن به

کودکان شیر یا شربت میدهند ، آب دزدک ،

پستانک

بَزَاة - پارچه فروشی ، تجارت قماش

بُزَاق - تُف ، آب دهان

بَزَاقَة - حلزون ، تف دان ، خلط دان ، مار
عینکی ، ماری که رنگ آن بسبزی میزند
ودارای خالهای تیره رنگ است و در افریقا مخصوصاً
در مصر یافت میشود

بُزَال - شیر آب انبار ، شیر بشکه و مانند اینها
بِزَال الْقَنَانِي - پیچی که با آن در شیشه ها
و بطریهارا باز میکنند

الْبَزْبُورْط (غ) - گذرنامه ، پاسپورت

بُزْبُوز (ص) - سرلوله ، آب پخش کن

بُزَّة - لباس ، وضع ظاهری لباس

بُزَّة عَسْكَرِيَّة - لباس نظامی ، لباس نظام

بُزَّة مَدَنِيَّة - لباس غیر نظامی ، لباس شخصی ،
لباس سویل

الْبَزْدَرَّة (غ) - بازدار ، حرفه ی پرورش یا
داشتن بازشکاری

بُزْرِج بُزُور - تخم که میکارند ، تخم گیاه

بُزْر الْحَب - تخم کاشت ، بذرافشان

بُزْرَاء - زن پُرزا

بُزْرَة - تخم گیاه ، دانه ، نطفه ، جرثومه

گیاهك ، جوانه ، هسته ، میکرب ، (مجازاً)
مایه ، اصل ، منشاء

بِلَا بُزْرَة - بی هسته ، بی تخمه ، بی تخم ، بی

دانه ، بی نسل

بُزْرَة الثَّمَرَة - تخمه ، هسته ، دانه

بُزْرَقُطُونَا - اسفرزه ، اسپرزه

بُزْر الْكُتَّان - بزرک ، تخم کتان

بُزْر مِيط (ص) - (حیوان) دورگه ، دوتخمه ،
دوجنسه ، گیاه پیوندی

بُزْع - ظریف و باملاحت شد

بُزْع - خون گرفت ، نیشت زده (در گفتگوی از
حجامت گر یا دامپزشک)

بُزْع - طلوع کرد ، بالا آمد ، صادر شد ، بیرون
آمد از ، ناشی شد ، منشعب شد از

بُزْع دَمَه - خونسرا جاری کرد ، روان ساخت

بُزُق - تف انداخت ، آب دهان انداخت

بُزُق - گیتار ، چنگ

بُزُل - سوراخ کردن و خارج کردن مایع از بشکه ،
شکم و امثال اینها

بُزُل - سوراخ کرد

بُزُل الْبَرْمِيل - چلیک یا بشکه را سوراخ کرد ،

شیردار کرد ، شیر (بشکه) را باز کرد

بُزُل الزَّجَاجَة - در بطری را باز کرد

بُزُل الْمَرِيض - نیشت زده به بیمار ، عمل جراحی
کرد

بُزُورَاتِي (ص) - تاجر تخم گیاه ، تاجر حبوبات

بُزُوغ - طلوع ، سر زدن ، بیرون آمدن ، بالا
آمدن

بُزُوغ الشَّمْس - طلوع آفتاب

بُزِي - برادر رضاعی

الْبُزْرِيَع - خوش معاشرت ، دوست داشتنی ، بزرگ

شرافتمند

بَزِيك (غ) - نوعی بازی با ورق

بَسْ - کافی است! ، فقط

بَس ، بَسَّة - گربه ماده

بَسَابُورَط (غ) - گذرنامه ، پاسپورت

بَسَارِيَه (ص) - ماهی ریز قنات یا جوی

بِسَاط ج بَسْط - قالی ، قالیچه

عَلَى بِسَاطِ الْبَحْث - مباح بودن ، مورد بحث

بِسَاطُ الرَّحْمَةِ (ص) - نعش پوش ، شال‌عماری ،

روپوش گور

بَسَاطَة - سادگی

بَسَالَة - دلیری ، دلاوری ، تهور ، جرأت ،

شجاعت

بَسَام - خندان

بَسْبُور (غ) - گذرنامه ، پاسپورت

بِسْتَان ج بَسَاتِين - باغ ، بوستان

بِسْتَانِي - غیر صحرایی یا غیر جنگلی (در گفتگوی

از گیاهان) ، باغبان

بِسْتَرِيَنَه (غ) - هدایایی که بعنوان عیدی در اول

سال نو (ژانویه) تقدیم میکنند

بِسْتِلَة (ص) - تغار ، تغار چوبی (نیم بشکهای)

بِسْتُور (ع) - پاستور : عالم فرانسوی

بِسْتُونِي (ص) - خال پیک ، اسپیک (در ورق

بازی)

بِسْتِيلِيَة (غ) - نقل یا آب نبات

بَسْم - خرمای نرسیده

بَسْم - ابرو درهم کشید ، اخم کرد ، ترش رویی

کرد

بَسْر الْخَبَر - پیش‌گویی کرد

بَسْط - ساده بود یا شد ، آسان بود یا شد

بَسْط - سرور ، خوشحالی ، شادی ، خوشی ،

عیش ، شادمانی ، مستی ، باده نوشی ، بسط دادن ،

اتساع دادن ، گسترش ، انتشار ، پهن کردن ،

انبساط دادن

بَسْط - منبسط کرد ، اتساع داد ، توسعه داد ،

وسعت داد ، گسترده ، پهن کرد ، منتشر کرد ،

انتشار داد ، نشان داد ، ارائه داد ، ابراز کرد ،

جلوه داد ، نمایش داد

بَسْطُ الْأَمْرِ - مطلبی را شرح داد ، توضیح داد ،

تفسیر کرد ، روشن کرد

بَسْطُ الْأَمْرِ - مطلبی را آسان کرد ، ساده کرد ،

سهل کرد

بَسْط ، بَسْطُ الْحَدِيد - آهن را پهن کرد ، چکش

زد ، تخت کرد

بَسْطُ ذِرَاعِهِ - دستش را دراز کرد

بَسْطُ الرِّجْلِ - خوشحال ساخت ، خشنود کرد ،

شادمان کرد

بَسْطُ الْمَائِدَةِ - سفره را پهن کرد ، چید ، میز

غذا را چید

بَسْطُ يَدِهِ - دستش را باز کرد ، (مجازاً)

ولخرجی کرد

قَلَمٌ بَسِطٌ (ص) - قلم نی

بَسِطُ الْكُسْرِ - صورت کسر متعارفی

بَسِطَةٌ (غ) - نان شیرینی

بَسِطَةُ السَّلَامِ (ص) - صحن میان دورشته پلکان

بَسْطَرْمَا (غ) - گوشت خشک کرده ، تکه های

گوشت که در آفتاب خشکانده اند ، گوشت ندک

سود دارای سیر

بَسْطَرْمَةٌ = بَسْطَرْمَا

بَسَقٌ - بلند بود باشد ، رفیع شد ، عالی و مرتفع

شد ، مجلل و باشکوه شد

بَسْكَلِيَّةٌ (غ) - دوچرخه

بَسْكُوتٌ (غ) - بیسکویت

بَسْكُوتِيٌّ (غ) - بیسکویت ، نوعی نان خشک

که مدتی دراز میتوان نگهداشت و بیشتر بسر بازان

و جاشویان کشتی ها میدهند

بَسْكُوتِيَّةٌ (غ) - بیسکویت

بَسَلٌ - دلیر بود یا شد ، دلاور شد

بَسَلِيٌّ ، بَسَلَةٌ - نخود

بَسَلَةُ الْحَدَائِقِ ، البَسَلَةُ المزهرة - عطرشاهی

بَسَلَةُ خَضِرَاءَ - نخود سبز

بَسَلَةٌ نَاشِفَةٌ - (نخود) لپه

بَسَمٌ - لبخند زد

بَسْمَلٌ - بسم الله گفت

بَسِيطٌ - ساده لوح ، بی تزویر ، بیگناه (در

گفتگوی از شخص)

بَسِيطٌ - ساده ، آسان ، سهل

بَسِيطُ الْكَفِّ - ولخرج ، دست و دل باز

بَسِيطَةٌ ، البَسِيطَةُ - زمین

حَفْلَةُ بَسِيطَةٍ - مهمانی ساده ، جشن سروساده

مَعْرِفَةُ بَسِيطَةٍ - آشنایی مختصر ، آشنایی سطحی

بَسِيكُولُوجِيَا (غ) - روانشناسی

بَشٌّ - لبخند زد ، شادان گشت ، بشاشت داشت

بَشٌّ ، بَشَاشَةٌ - لبخند ، شادمانی ، خوشحالی

بَشٌّ لَهُ - مسرور شد از ، بشاشت کرد برای

بَشَارَةٌ جِ بَشَارَاتٍ ، بَشَائِرٌ - نوید ، مژده ،

بشارت

بَشَارَةُ الْإِنْجِيلِ - (بشارت) انجیل : این اضافه

بیانی است زیرا کلمه انجیل در زبان یونانی بمعنی

بشارت آمده است

بَشَارَةُ خَيْرٍ - فال نیک

عِيدُ الْبَشَاةِ - جشن ۲۵ مارس بمناسبت باردار

شدن حضرت مریم

بَشَارَةٌ جِ بَشَائِرٌ - جمال ، زیبایی

بَشَاشَةٌ - لبخند ، خوشحالی ، بشاشت ، خوشدلی ،

شادمانی

بَشَاعَةٌ - زشتی ، بدنمایی

بَشْبَشٌ (ص) - خیساند ، در آب نرم کرد

بَشْبَشٌ (كالمخبز في المرق) - ترید کرد ، نان

را در آب گوشت خیساند

بشيش الرجل - خنده روشد

بشمتخة - تخته سیاه (که روی آن چیز مینویسند)،
صندوق کوچک

بشر - سرور ، شادمانی ، خوشحالی

بشر - بشارت داد ، مژده داد ، نوید داد

بشر بکلام الله - وعظ دینی کرد ، موعظه کرد،

اندرز داد ، با گفته خداوند موعظه کرد

بشر - رندید ، رنیده کرد ، پنیر تراش کرد ،
تراشید

بشری - نوید ، مژده ، بشارت

بشر به وله - خوشحالی کرد برای ، شادمان شد
از ، مسرور شد از

بشر العود والثمر - چوب یا میوه را پوست
کند

بشرة - ظاهر پوست بدن ، بشره

بشر ف موسیقی (ص) - پیش درآمد موسیقی

بشروش (ص) - (در جانورشناسی) پا خلاق ،
مرغ آتشی

بشری - انسانی ، بشری ، دارای خوی انسانی ،
شایان آدمی ، مربوط با انسان ، مربوط به پوست
بدن

بشریة - نژاد انسان ، نوع بشر ، بشریت

بشع - زشت ، بدنما

بشع - زشت بود یا شد ، بدنما بود یا شد

بشکور (ص) - سیخ بخاری

بشکور القرن (ص) - سیخ تنور وامثال آن ،
کفگیر ماهی گردانی ، کفگیری که با آن کتلت
وامثال آنرا در ماهی تابه پشت ورو میکنند تا خوب
سرخ شود

بشکیر (ص) - حوله

بشکیر الحمام - حوله حمام ، جامه حمام

بشلوس (غ) - باسیل : میکرب گیاهی از طبقه
باکتری ، جانور يك سلولی و ذره بینی

بشم - امتلاء معده ، تخمه ، ملالت

بشم من الامر - متنفر شد از ، سر خورد از ،
ملول شد از

بشم من الطعام - تخمه شد

بشوقه ، بشنیقة (غ) - کلاه زنان تارك دنیا

بشنین (ص) - یکجور نیلوفر آبی در مصر

بشورة (ص) - کهنه ، لایی ، نمد فشرده شده
(در فشنگ)

بشوش - خوش ، شادمان ، کسیکه لبخند باب
دارد ، بشاش

بشیر - پیشرو ، منادی ، مژده رسان ، بشارت
دهنده

بشیر الوجه - خوش قیافه ، زیبا ، خوش منظر

بشیع - بدنما ، زشت

بص - درخشید ، تابید ، برق داشت ، برق زد ،
آلای داشت

بَصَّ (ص) - نگاه کرد

بَصَّار ، بَصَّارَةٌ - فالگیر ، طالع بین

بَصَّاص (ص) - کار آگاه - یا بنده ، خبر دهنده

بَصَّاصَةٌ - چشم

بَصَّاصَةٌ كَهْرَبِيَّةٌ - مائیک ، چشمک رادیو

بُصَاق - تُف ، آب دهان

بَصْبَصَ بَعَيْنِهِ (ص) - باغمزه نگاه کرد، کرشمه

کرد ، عاشقانه نگاه کرد

بَصْبَصَ الرَّجُلُ - چا پلوسی کرد ، تملق گفت

بَصْبَصَ الْكَلْبُ - سگ دم جنبانید

بَصَّة (ص) - نگاه

بَصَّة نَار (ص) - آتش پاره ، يك تکه آتش بر-

افروخته

بَصْر - دید چشم ، سو ، بینایی

بَصْر - علم ، ادراك ، تشخیص ، تمیز ، بصیرت

بَصْر - دید ، ملتفت شد ، مشاهده کرد ، درك

کرد ، تشخیص داد ، متوجه شد

كَلِمَةُ الْبَصْرِ - بیک چشم برهم زدن ، يك لحظه

طَوِيلُ الْبَصْرِ - آدم دور بین (در نتیجه پیری)

قَصِيرُ الْبَصْرِ - آدم نزدیک بین

بَصْرٌ بِهِ - او را دید

بَصْرُهُ - فال گرفت برای ، طالع بینی کرد

برای (کسی)

بَصْرُهُ - او را بینا نمود ، آشنا ساخت

مَدَى الْبَصْرِ - چشم رس ، تا آنجا که چشم کار

میکند

بَصْرِي - مربوط بباصره یا بینایی

عِلْمُ الْبَصَرِيَّاتِ - مبحث نور و رؤیت در فیزیک

بَصَصَ - چشم خود را باز کرد

بَصَصَ الْكَلْبُ - سگ دم جنبانید

بَصْفَةٌ - بنام ، بعنوان ، بطور ، به سمت

بَصْفَةٌ رَسْمِيَّةٌ - بطور رسمی ، رسماً ، با سمت رسمی

بَصْفَةٌ نِهَائِيَّةٌ - بطور قطع

بَصَقَ - تف انداخت ، آب دهان انداخت

بَصَلٌ - پیاز

بَصَلُ الْفَخَّارِ - پیاز عنصل ، گیاهی از رده سوسن

یا زنبق

بَصَلِيٌّ - مربوط به پیاز ، دارای پیاز ، پیاز

مانند

بَصَلِيَّاتُ الشَّعْرِ - پیازچه های موی

بَصْلَةٌ - يك دانه پیاز

لَا يَسَاوِي بَصْلَةً - بهیچ نمی ارزد

بَصَمَ - باصمه زد ، چاپ کرد

بَصَمَ بِالْخَتَمِ - مهر زد ، مهر کرد

بَصْمًا (غ) - نوعی نان شیرینی

بَصْمَةٌ جِ بَصَمَاتٍ - باصمه ، علامت ، نقش ،

اثر ، نشان ، چاپ

بَصْمَةُ الْأَصْبَعِ أَوِ الْأَصَابِعِ - اثر انگشت یا

انگشتان

بَصْوَةٌ - آتش پاره ، تکه آتش

بَصُورَةٌ مُتَوَاصِلَةٌ - غیر منقطع ، مداوم ، مستمر ، بطور دائم

بَصُورَةٌ مَرَضِيَّةٌ - با رضایتمندی ، بطور رضایت بخش (قید)

بَصُورَةٌ نَاجِحَةٌ - با موفقیت ، بطور موفقیت آمیز بصیر - بینا ، هوشیار ، زیرک

بَصِيرَةٌ - بصیرت ، بینایی ، زیرکی ، هوشیاری بَصِيصٌ مِنَ الْأَمَلِ - برقی از آرزو ، نور امید ، بارقده امید

الْبَصِيعُ ج بَصْع - عرق بدن

بَضٌّ - دارای پوست نرم

بَضٌّ أَوْ تَارَ الْعُودِ - ساز را کوک کرد ، عود را کوک کرد

بِضَاعَةٌ ج بَضَائِع - کالا ، مال التجاره

بِضَاعَةُ الْأَمَانَةِ - کالای امانی ، محموله ، کالایی که بطور امانت جهت فروش برای کسی میفرستند

بَضْع - بُرَش ، قطع (اندام یا عضو) ، بریدن

بَضْع (ص) - خرید کرد ، بازار رفت و خرید کرد

بَضْع - کالبد شکافی کرد ، تشریح کرد ، برید ، قطع کرد (در گفتگوی از اندامها یا اعضاء)

بَضْعُ الْجِرَاحِ الْمَرِيضِ - جراح بیمار را عمل جراحی کرد

بَضْع ، بَضْعَةٌ - اندی ، چندان ، کمی ، محدودی

بَطٌّ - سوراخ کرد ، نیشترزد

بَطَّ الْبَطْنِ - شکم درید ، روده ها را بیرون ریخت

بَطَّ الدَّجَاجَةَ - شکم جوجه را پیش از پختن خالی کرد

بَطَّ ج بطوط ، بطاط - مرغابی

بَطَّء - درنگ ، تأخیر ، تعویق ، کندی ، سستی در کار

بَطُو - درنگ کرد ، تأخیر کرد ، کند کار کرد ،

معطل کرد ، یواش کار کرد ، فس فس کرد ، بیهوده وقت گذراند ، با طفره عمل کرد

بَطَّارِيَّةٌ ج بطَّاريَّات (غ) - باطری ، پیل الکتریک

بَطَّارِيَّةٌ جِيبٌ - چراغ قوه دستی

بَطَّارِيَّةٌ (حَرْبِيَّةٌ) (غ) - يك واحد توپخانه

بَطَّارِيَّةٌ كِلَوَانِيَّةٌ (غ) - دستگاه تولید الکتریک با عمل شیمیایی ، باطری گالوانیک

بَطَّاطَا (غ) - سیب زمینی

بَطَّاطَا حَلْوَةٌ - نوعی سیب زمینی شیرین

بَطَّاطُس (غ) = بَطَّاطَا

بَطَّاقَةٌ ج بطَّاقات - کارت ، برچسب

بَطَّاقَةٌ بَرِيدِيَّةٌ - کارت پستال

بَطَّاقَةُ التَّمْوِينِ - کارت جیره بندی ، کوپن

بَطَّاقَةُ الدَّعْوَةِ - کارت دعوت

بطاقة الزيارة - کارت ویزیت

بطاقة السفر - بلیط مسافرت

بطاقة الشخصية أو الهوية - شناسنامه

بطال - بیکار ، کسیکه با استخدام در نیامده است
یا در تعطیلی بسر میبرد

بطالة - بیکاری ، تعطیلی ، موقع بیکاری

بطالة - قهرمانی ، شجاعت

بطان - تنگ ، زیر تنگ (چارپایان)

بطانة الأمير - همراهان ، ملتزمان و رکاب ،

ملازمان (در گفتگوی از شاه ، رئیس جمهور ،
حاکم و غیر اینها)

بطانة الثوب - آستر (جامه)

بطانة الرجل - خویشاوندان ، نزدیکان

بطانة الماس و كحل حجر كريم براق شفاف

- (در جواهر سازی) فوفه ، ورق قز

بطانية ج بطانيات - پتو ، شمد

بطبط البط - اردك صدا كرد ، وك وك كرد

بطة - مرغابی

بطة الرجل (ص) - نرهی ساق پا

بطح - بزمین انداخت ، صاف روی زمین

خواباند ، (مجازاً) پست یا خاضع کرد ، مطیع

کرد

بطح - دمر خواباندن

بطح الرأس (ص) - سر کسی را شکست

بطحه على وجهه - دمر خواباند

بطحاء - بستر سیلاب یا رودخانه ، جلگه بهن

و وسیع

بطر - تکبر و شادی در اثر نعمت زیاد ، استخفاف

بنعمت ، سرمستی

بطر النعمة و بها - کفران نعمت کرد ، ناراضی

بود یا شد از نعمت

بطرخ ج بطارخ - خاویار ، تخم سگ ماهی ،

تخمی که در تخمدان ماهی است

بطرخ ناشف - تخم خشك ماهی ، خاویار

خشك

بطرشيل ، بطرشين (غ) - پارچه درازی که

کاهنان برای انجام مراسم دینی روی گردن

و شانه میافکنند و تا زانوی آنها را میپوشاند

بطرق ، بطريق ج بطارقة ، بطارق ، بطاريق

(غ) - اسقف بزرگ ، مطران

بطريق (غ) - سردار رومی ، یکجور مرغ دریایی ،

پنگوئن

بطرك ، بطيرك ، بطريك ج بطاركة -

بطاريك (غ) - اسقف بزرگ ، مطران

بطركية ، بطريكية مقام اسقف ، مطرانی ،

اسقفی ، قلمرو اسقف ، مربوط باسقف یا مطران

بطرية = بطارية

البطير - زبان دراز ، فریاد زن

بطيركية = بطركية

بطش - سخت سر کوبی کردن ، خراش

شجاعت ، دلیری ، دلاوری ، شدت ، تندی ،
سختی ، زور ، جبر ، عنف ، تعدی ، نیرو ،
قدرت

بَطَش به - سخت حمله کرد به ، یورش آورد بر ،
با شدت هجوم آورد به

بَطَط - پهن کرد ، تخت کرد

بَطْل - باطل شد ، منسوخ شد ، موقوف شد ، از
میان رفت

بَطْل ، بَطْلان - دروغ ، کذب ، بطلان ، بی -
اعتباری ، نیستی ، عدم ، سند پوچ ، میج بودن ،
بی فایده گی ، بیهودگی

بَطْل ج اَبْطال - قهرمان ، دلیر ، ورزشکار
درجه يك

بَطْل الرِّوَايَةِ - قهرمان داستان

بَطْل عَالَمِي - قهرمان جهانی یا بین المللی

بَطْل الْعَام - قهرمان سال

بَطْل - قهرمان بود یا شد

بَطْل - باطل کرد ، منسوخ کرد ، موقوف کرد ،
از میان برد

بَطْل ، بَطْل (ص) - بیکار شد

بَطْل - فسخ کرد ، بهم زد ، پوچ کرد ، بی اثر
کرد ، باطل کرد

بَطْل اسْتِعْمَالِه - مهجور و متروک شد ، غیر
مستعمل شد ، منسوخ شد ، از مد افتاد ، از
استعمال افتاد

بَطْل عَمَلِه - کارش از درجه اعتبار ساقط شد ،
باطل شد

بَطَلات - یاوه سرایی ، ترهات

بَطْلَة ج بَطَلات - قهرمان زن

بَطْم - درخت سقز ، بنه

بَطْن - پنهان بود یا شد ، مخفی بود یا شد

بَطْن - شکم گنده شد

بَطْن ج بطون ، ابطن ، بطنان - شکم ، معده ،
درون ، داخل ، جوف

بَطْن (ص) - زایش ، تولد

بَطْن (لِلْحَيَوَانَاتِ خَاصَّةً) (ص) - همه بچه ها -

بی که جا نوری در يك بار میزاید

وُلِدَتْ ثَلَاثَةٌ فِي بَطْنٍ وَاحِدَةٍ - در يك بار سه

بچه زایید

ابْن بَطْنِه - آدم پر خور ، شکم پرست ، شکم -

خواره

بَطْن الْأَرْضِ - اندرون زمین ، گودیاها یا پستی -

های زمین

بَطْن الرَّجُلِ - گودی کف پا

بَطْن الْمَلْعَقَةِ (وَأَمْثَالُهَا) - گودی درون قاشق

و امثال آن

بَطْن - دل درد پیدا کرد ، مبتلا به دل درد شد

بَطْن الثُّوبِ وَغَيْرِهِ - جامه و امثال آنرا آستر

کرد

بَطْن الْحَائِطِ (قَبْلَ تَبْيِيضِهِ) - دیوار را پیش از

سفید کردن با گل یا چیز دیگری اندود ، (آستر

کرد)

بَطْنًا لظَهْرٍ - وازونه ، بطور معکوس

بَطْنَةٌ - پر خوری ، شکم پرستی ، شکمخوارگی

بَطْنِيّ - مربوط به شکم ، درون ، معده ، داخل

جوف

التَّكَلُّمُ الْبَطْنِيّ - سخن چنان گفتن که معلوم

نباشد صدا از دهان بیرون میآید ، تکلم بطنی

بَطْوَلَةٌ ج بَطُولَات - قهرمانی

بَطْوَلَةٌ عَالَمِيَّةٌ - قهرمانی جهانی یا بین المللی

دَوْرُ الْبَطْوَلَةِ - دل اصلی یا قهرمانی (در نمایش

وفیلم) ، نقش مهم در فیلم و امثال آن ، نقش

اول

بَطِيّ - یواش ، آهسته ، کند

بَطِيّ الْحَرَكَةِ - آهسته رو ، کندرو

بَطِيحَةٌ - بستر سیلاب یا رودخانه ، جلگه پهن

و وسیع

بَطِيخٌ أَحْمَرٌ - هندوانه

بَطِيخٌ أَصْفَرٌ - خربوزه

بَطِيخَةُ الْعَجَلَةِ (ص) - قسمت برآمده وسط چرخ که

اسبکها و محور را نگاه میدارد ، تویی (چرخ)

بَطِينٌ - کبیر البطن ، شکم گنده ، شکمخواره ،

پر خور

بَطِينٌ (كَبُطِينُ الْقَلْبِ) - بطن قلب

بَطَّ (ص) - جاری شد ، روان شد ، با صدا بیرون

ریخت ، فوران کرد

بَطَّ الْعُودُ - عود را کُوک کرد ، ساز را کُوک

کرد

بَطَّرَ الْأَنْثَى - چوچوله ، کلتریس

بَعَبَع - وراجی کرد ، پرگویی کرد

بَعَبَع (ص) - لولو

بَعْبَعَةٌ - وراجی ، پرگویی ، وِرور کردن

بَعَثَ - فرستاد ، روانه کرد ، اعزام کرد ، بیرون

انداخت ، افکند ، بیدار کرد

بَعَثَ بِمَرْقِيَةٍ - تلگراف کرد

بَعَثَ - فرستادن ، انگیزختن

يَوْمَ الْبَعَثِ - روز قیامت ، روز رستاخیز

بَعَثَ عَلَيَّ - برانگیخت ، وادار کرد ، تحریک

کرد ، بجنبش درآورد

بَعَثَ عَلَيَّ التَّفَكِيرَ (مثلاً) - به تفکر واداشت

بَعَثَ مِنَ الْمَوْتِ - محشور کرد ، زنده کرد

بَعَثَةٌ ، بَعَثَةٌ ج بَعَثَات - هیئت اعزامی ، میسیون

الْبَعَثَةُ الْأَثَرِيَّةُ - میسیون یا هیئت باستانشناسی

که برای کاوشهای علمی اعزام میشوند

بَعَثَةُ الْبَحْثِ - هیئت تحقیق

بَعَثَةُ التَّنْقِيبِ عَنِ الْأَثَارِ - میسیون تحقیقات

باستانشناسی ، هیئتی که برای کاوشهای آثار باستانی

بمحلی اعزام میشوند

بَعَثَةُ ثَقَافِيَّةٌ - هیئت فرهنگی

بَعَثَةُ حَرْبِيَّةٌ أَوْ اِكْتِشَافِيَّةٌ - میسیون جنگی یا

اكتشافی ، هیئتی که برای کسب اطلاعات جنگی اعزام میشوند

بَعَثَةُ دَرِاسِيَّةٌ - هیئت علمی برای مطالعه

بَعَثَةُ عَسْكَرِيَّةٌ - میسیون نظامی

بَعَثَةُ عِلْمِيَّةٌ - هیئت تحقیقات علمی

بَعَثَرٌ - پراکنده کرد ، متفرق کرد ، ریخت ،

پاشید

بَعَجٌ - گود کرد

بَعَجُ الْبَطْنِ - شکم را درید ، پاره کرد

بَعَجَةٌ - گودی ، تورفتگی

بَعْدٌ - دوری ، دور دستی ، مسافت ، فاصله

بَعْدٌ - پس از ، بعد از ، پس از این ، بعدها ، پس از آنکه ، بعد

بَعْدٌ - هنوز ، دیگر ، آینده

بَعْدٌ ، بَعْدٌ - دور بود یا شد ، فاصله داشت با ،

فاصله دار بود

بَعْدٌ - فاصله دار کرد ، دور کرد

بَعْدَ الْآنَ - بعداً

بَعْدَ ذَلِكَ - بعد از آن ، سپس ، آنوقت

بَعْدَ مَا - بعد از آنکه

عَلَى بَعْدٍ - در فاصلدی ، در يك مسافت دور

عَنْ بَعْدٍ - ازدور ، دور از چشم رس

بَعْرٌ ، بَعْرُ الْحَيَوَانِ - سرگین ، مدفوع حیوان

بَعْرُ الْحَيَوَانِ - سرگین انداخت

بَعْزَاقٌ (ص) - مسرف ، ولخرج ، برباد ده

بَعْزَقٌ - بر باد داد ، از بین برد ، پراکنده کرد ،

بیهوده خرج کرد ، ولخرجی کرد

بَعْضٌ - جای پر پشه

بَعْضُ الشَّيْءِ - جزئی از ، قسمتی از ، کمی از ،

مقداری از ، فردی از افراد

بَعْضُ اللَّيَالِي - شبی از شبها

بَعْضُنَا (أَوْ بَعْضُكُمْ أَوْ بَعْضُهُمْ) بَعْضًا -

یکدیگر

بَعْكُوكَةُ النَّاسِ - محل اجتماع مردم مانند

کلوب ، تالار شهرداری وامثال اینها

بَعْلٌ - شوهر ، ارباب ، آقا ، صاحب ، مالك ،

سالار ، خداوند

بَعْلٌ ، نام خدای فنیقیان

بَعْلَزُبُولٌ (غ) - خدای شروفساد

بَعْلَى - دیمی ، حاصل یا زمینی که با آب باران

سیراب میشود

بَعْوَضٌ ، بَعْوَضَةٌ - پشه

بَعْوَضٌ (ع) - ساس

بَعْوَضَةُ الْمَلَارِيَا - پشه مالاریا ، پشه آنزفیل

بَعِيْدٌ - دور ، فاصله دار ، مسافت دار

بَعِيْدُ الْمَرْمَى - دورزن (در گفتگوی از توپ

مثلاً که هواپیماها را ازدور میزند) ، (مجازاً)

دارای هدف عالی وشامخ (در گفتگوی از کلام

وهمت و امثال اینها)

بَغِير - شتر

بَغْي - آرزو کرد، تمنی کرد، میل بچیزی کرد، زنا کرد

بَغْي عَلَيْهِ - ستم کرد بر، مورد ظلم یا بیعدالتی قرار داد

بُغَاء - زنا، زنا کردن، زنا دادن

بُغَاء - آرزو، میل، تمنی، رغبت

بُغَادَة (ص) - آب قلیابی، قلیاب صابون پزی

بُغَال - قاطرچی، استربان

بَغْت - غافلگیر کرد، بی خبر بر سر کسی وارد شد، ناگهان بر کسی درآمد

بَغْتَة - ناگهانی، غافلگیری، حمله ناگهان، شبیخون

بَغْتَة - ناگهان (قید)، بی خبر، غفلة، بغْتَة

بَغْتِي - غیر منتظره، غیر مترقبه، ناگهان، بی خبر

بَغْدَاد - پایتخت کشور عراق

بَغْدَادَة (ص) - شرمرویی، حجب

بَغْدَدَلِي (بناء) (ص) - توفال کوبی و گچ کشی روی آن

بَغْشَة - باران ریز

بَغْشَتِ السَّمَاء - باران ریز بارید، کم بارید

بَغْض، بَغْض، بَغْض - مورد تنفر بود یا شد

بَغْض، بَغْضَاء، بَغْضَة - دشمنی، کینه، عداوت،

بَغْض، بیزاری، تنفر

بَغْل ج بَغَال - استر، قاطر

بَغْلَة الْقَنْظَرَة (ص) - پایهی پل

بَغْي - ستم، بیداد، ظلم، زنا

بَغْي - زن بدکار، روسبی

بَغْيَة - مطلوب، مقصود، مراد

بَغْيَة آن - برای، بخاطر، بمنظور، برای تمایل به

بَغْيَض - تنفر آمیز، نفرت انگیز، مکر-روه،

زشت، شنیع، بیزار، متنفر

بَغْت، بَغْتَا، بَغْتَه - چلووار

بَغْتَة سَمَرَاء - متقال

بَغْتِيك (ص) - بیفتک، گوشت ران گاو

بَق، بَقَّة - ساس

بَق (ص) - جرعه، دهان

بَق دَقِيقِي، بَق النِّبَات - شته مو، کرم تارک

کرم درخت

شَجَرَة الْبَق - درخت نارون، درخت زبان گنجشک

بَق الْمَاءِ مِنْ فِيهِ - آب را از دهان بیرون ریخت،

بیرون پاشید

بَق مِنْ النِّبِينِ (ص) - جرعه بی شراب

بَقَاء - دوام، استمرار، بقا، بجا ماندن، مخلد بودن

بَقَاء الْأَنْسَب - بقای انسب، بقای احسن

بَقَّار - گاوچران ، گاودار

بَقَّاق (ص) - وراج ، یاوه گو ، پرگو ، بیهوده گو

بَقَّال (ص) - خواربارفروش ، بقال ، سبزی فروش ، تره بارفروش

بَقَّالَا (ص) - ماهی روغنی و امثال آن که در آفتاب خشک کرده باشند

بَقَّاق - پرگو ، وراج ، بیهوده گو

بَقِّیق - پرگویی کرد ، وراجی کرد ، بیهوده گویی کرد

بَقْبِقُ الْمَاء - آب غلغل کرد ، جوشید ، شرشر کرد ، حباب انداخت

بَقْبُوقة (ص) - کورک ، جوش چرک دار ، تاول ، آبله

بَقَّجَة (ص) - بقچه ، دسته ، بسته

بَقَّجَة صَابُون (ص) - قالب صابون

بَقْدُونَس - جعفری (نوعی گیاه خوراکی)

بَقَر - شکافت ، درید ، پاره کرد

بَقَر ج اِبْقَار - گاو

بَقَر الْوَحْش - گاو وحشی

اَبُو الْبَقَر - ماهیخوار سفید ، گاو میش پشت (پرنده)

ثَوْر الْبَقَر - گاوتر

بَقَرَة - گاو ماده

بَقَرَة الْمَاءِ وَالْبَحْرِ - نوعی ماهی شبیه گاو

الْبَقَرَة الْوَحْشِيَّة - بزکوهی عربستان ، غزال افریقایی ، گاو وحشی ، آهوی بزرگ که دارای شاخهای میان تهی است

بَقَرِي - گاوی ، از جنس گاو ، مربوط بگاو

لَحْم بَقَرِي - گوشت گاو

لَبَن بَقَرِي - شیر گاو

بَقْس (غ) - درخت شمشاد

خَشَب الْبَقْس - چوب شمشاد

بَقْسَمَاط ، بَقْسَمَاط (ص) - نان برشته یا دو آتش ، نان سوخاری

بَقَشَش (غ) - انعام داد به پیشخدمت و غیره

بَقَشِيش (غ) - انعام پیشخدمت و غیره ، هدیه ، غلامانه ، دلالتی و امثال اینها ، شیرینی : بمعنی پولی که بعنوان حق الزحمه میدهند (این کلمه

معرب بخشش فارسی است که از آن فعل بَقَشَّ را هم ساخته اند)

بَقْع الثَّوْب - جامه یا پارچه را خال دار کرد ،

رنگ زد به ، رنگی خالدار کرد

بَقْعَة ج بَقَاع ، بَقْع - خال ، نقطه ، لکه ، جا ،

مکان

بَقْقُ الْبَيْت - خانه پراز ساس شد

بَقْل ، بَقْلَة ج بَقُول - تره بار

بَقْل النَّبْت - گیاه جوانه زد ، سبزشد ، روید

بَقْلَاوِي ، بَقْلَاوَة (غ) - نوعی شیرینی ، باقلوای

نان مربایی ، نان خامه پی ، کلوچه

بَقْلَة (ص) - قسمی ماهی روغن در اروپای شمالی
 بَقْلَة الْأَنْصَار - کلم
 بَقْلَة بَارِدَة - نوعی باقلا
 بَقْلَة حَمَقَاء - خرفه
 بَقْلَة الزَّهْرَاءِ وَالْبَقْلَة اللَّيْمَة - خرفه
 بَقْلَة مَبَارَكَة - هندباء ، یکجور کاسنی
 بَقْلَوَلَة (ص) - حباب روی آب
 بَقْم - بقم ، چوب سرخ (نوعی گیاه که برای رنگ
 کردن بکار برند)
 بَقْوَطی (ص) - سبد یا زنبیل کوچک
 بَقُول - بنشن ، حبوبات
 بَقَى - بجا ماند ، باقی ماند ، زیاد آمد (در
 گفتگوی از اشیاء)
 بَقَى - ماند ، باقیماند ، بجا ماند ، دوام یافت ،
 طول کشید ، دوام داشت ، زیست ، اقامت کرد ،
 درنگ کرد در
 بَقِيَّة ج بقایا - قسمت باقیمانده ، بقیه ، تنه
 بَقِيَّة اَثَرِيَّة (لِعَضْو) - اندام ناقص یا رشد نکرده
 چون پستان مردان
 بَقِير ، بَقِيرَة - پیراهن زنانه بدون آستین
 بَقِيری - نوعی بازی کودکان
 بَك ج بَكَوَات (ص) - لقب بزرگان واعیان
 که از عهد عثمانی در مصر باقیمانده است
 بَكِي - گریه کرد ، شیون کرد ، اشک ریخت
 بَكِي - گریانند

بَکاء ، بُکَي ، گریه ، زاری ، نوحه سرایی ،
 شیون ، افغان
 بَكِي بِحَرَقَة - با سوز گریه کرد ، سخت گریست
 بَكِي المِيت - بر مرده نوحه سرایی کرد ،
 مرثیه خوانی کرد ، بر سر نعش کسی زاری کرد
 بَكَارَة - بکارت ، دخترگی
 غِشَاءُ الْبَكَارَة - پرده بکارت
 بَكَاسِين ، بَكَاشِين (غ) - نوک دراز ، پاشله
 (یکنوع پرنده)
 بَكَائُورِيا ، (غ) - شاهد تنامه لیسانس
 بَكَبَاشِي (ص) - سرهنگ دوم
 بَكْت - سرزنش کرد ، نکوهش کرد ، ملامت
 کرد
 بَكْتِرِيُولُوجِيا (غ) - میکروب شناسی
 بَكْتِيرِيا ، بَكْتِيرِيَة (غ) - میکروبهای گیاهی ،
 باکتری
 بَكْر - اولین فرزندی ، اولین بچه حیوانات ،
 باکره ، ازدواج نکرده ، جدید ، تازه ، نو ،
 دست نخورده
 بَكْر - شتر کوچک
 بَكْر ، بَكْر - زود (از خواب) بلند شد ، زود
 آمد
 بَكْرَة - فردا ، صبح زود
 عَلَي بَكْرَة أَبِيرَهَم - همه بدون استثناء
 بَكْرَة الْبِئْرِ وَأَمْثَالِهَا - چرخ چاه ، قرقره

طناب خور (برای بالا و پایین آوردن چیزهای سنگین)

بَكْرَة جَنْزِير السَّاعَة - (در ساعت) امروز

بَكْرَة الْخَيْط - قرقره ی نخ

بَكْرَة عَلَي بَكْرَة (س) - فردا صبح

بَكْرَة فِي الْمَشْمَش (ص) - وقت گل نی : کنایه از وعده بی که هیچوقت بآن وفا نمیشود

بَكْرَج (ص) - کتری (که آب در آن جوش میآورند)

بَكْرِي ، بَكْرِيَّة - اولین مولود

بَكْرِيَّة الْوِلَادَة - زنی که برای اولین بار حامله میشود یا میزاید

بَكَل ، بَكَل (غ) - باسگ بست ، باقزن قفلی بست

بَكَل الْأَزْرَار - دکمه هارا بست

بَكَلَا (ص) - ماهی روغن

بَكَلَا مُقَدَّد (ص) - ماهی روغن و امثال آن که در آفتاب خشک کرده باشند

بَكَلَة ، بَكَلَة (غ) - دکمه ، سگک ، قزن قفلی نروماده

بَكَل تَاكِيد - البته ، محققاً

بَكْلُورِيَّة (غ) - شهادتنامه لیسانس

بَكْلُورِيوس (غ) - لیسانسیه

بَكْلُورِيوس علوم (غ) - لیسانسیه علوم

بَكْلُورِيوس فَنُون (غ) - لیسانسیه ادبیات (شامل همه رشته های ادبی)

الْبَكْلِيك (غ) - اموال دولتی اعم از منقول و غیر منقول

بَكَم - گنگ بود یا شد ، لال بود یا شد

بَكَم - گنگی ، لالی ، بی زبانی ، زبان بستگی

بَكَم - سکوت اختیار کرد ، عمداً ساکت ماند ، زبان نگهداشت و چیزی نگفت

بَكُور - هر چیز زودرس

بَكُورِيَّة - حق نخست زادگی ، نخست زادگی ، ارشدیت ، فرزند ارشد بودن

بَكِير - هر چیز زودرس

بَكِير - زود ، ضد دیر

بَل - بلکه ، لیکن ، اما

بَل بِالسَّائِل - بامایع تر کرد ، نم دار کرد

بَل مِنْ مَرَضٍ - بهبودی ، صحت ، سلامت مجدد ، شفا

بَلَا - بدون

بَلَا صَبْرٍ - بدون شکیبایی

بَلَا - مورد آزمایش قرار داد ، امتحان کرد ، آزمود ، دچار و مبتلا ساخت

بَلَاءٌ - دچار ساختن ، مبتلا کردن ، آزمایش سخت ، محنت ، بیماری جذام

بَلِي - بلی ، آری ، محققاً ، مسلماً

بَلَابِل الْقَلْب - وسوسه های دل ، سختی و اضطراب دل

بَلَاتِين (غ) - پلاتین ، طلای سفید

بِلَاج (غ) - پلاژ ، کنار دریا ، ساحل دریا که
مسطح و هموار است

أَلْبِلَاد - مِیْن ، کشور

الدِّفَاعُ عَنِ الْبِلَاد - دفاع از مِیْن

بِلَادُ الْعَالَمِ - هَرِیک از کشورهای جهان

مَصَالِحُ الْبِلَادِ الْعِلْمِیَا - مصالح عالیه کشور یا
وطن

بِلَادَة - کودنی ، کند ذهنی ، سفاقت ، نادانی
یا بِلَادِی ! - ای مِیْن ! ، مِیْن ! ، مِیْن -
عزیزم !

بِلَاذِر - درختی است دارای چوب قهوه-بی
رنگ و گرانبها که از آن اثاث منزل میسازند
و از ساق آن انواع صمغها میگیرند و اصل آن از
امریکای میانه است

بِلَاش - هیچ ، مفت ، مجانی (اصل این کلمه
بِلَاشِی است)

شَارَةُ الْبِلَاشِفَةِ - نشان بلشویکها (علامت داس
و چکش که روی پرچم اتحاد شوروی منقوش
است)

بِلَاص (ص) - کوزه سفالین ، کوزه بی دسته
(برای حمل و نقل آب)

بَلَاط - سنگ سنگ فرش

بَلَاطُ أَسْمَنْت - آجر موزائیک

بَلَاط قَاشَانِی (قِیْشَانِی) - آجر کاشی

بَلَاطُ الْمَلِك - قصر سلطنتی ، دربار

أَلْبِلَاطُ الْمَلِكِ - دربار شاهنشاهی ، دربار پادشاهی

بَلَاطَة - آجر ، کاشی ، سنگ سنگ فرش

بَلَاطَةُ الضَّرِیح - سنگ قبر

بَلَاغَة ج بَلَالِیْع ، بَوَالِیْع - چاهک ، کند -

آب رو ، مجری یا چاه فاضل آب (اعم از چاه
مستراح یا آشپزخانه و امثال اینها)

ثَقَبُ الْبَلَاغَة - راه آب فاضل آب

بَلَاغ - بیانیه ، اطلاعیه ، اعلامیه ، گزارش ،
خبر ، پیام ، ابلاغ ، اخطار

بَلَاغُ أَخِیر - اولتیماتوم ، اتمام حجت

بَلَاغُ رَسْمِی - اعلامیه رسمی

بَلَاغُ نِهَائِی = بَلَاغُ أَخِیر

بَلَّان (ص) - دلاک مردانه در حمام ، کسیکه در
حمام خدمت میکند

بَلَّانَة (ص) - دلاک زنانه در حمام

بَلَاهَة - خبط دماغ ، ابلهی

بَلْبَال - هرج و مرج ، آشفتگی ، ناراحتی ،

آشوب ، بلوا ، اضطراب ، اغتشاش

بَلْبَل ج بَلَابِل - هزارستان ، بلبل

بَلْبَل (س) - فرقه (که روی زمین میچرخانند)

بَلْبَل - برهم زد ، مغشوش کرد ، خلط کرد ،

دست پاچه کرد ، مضطرب و ناراحت کرد ،

آشفته کرد ، آشوب کرد ، پریشان کرد

بَلْبَلُ الْإِبْرِیق - لوله کوچک (در کوزه ،

گلاب پاش (غیره)

بلبل الشعير - توکا ، پرگیری (نوعی پرند)

بلبله - سرلوله ، آب پخش کن ، پوزه

بلبله = بلبال

بلبوعة (ص) - حب ، قرص ، (دارو) ، دانه

بلج الحق - حق آشکارشد ، هویدا شد ، روشن

شد ، واضح و معلوم شد

بلج الصبح - صبح طالع شد

بلجیکا (غ) - بلژیک

بلجیکگی (غ) - بلژیکی ، مربوط بزبان یا

مردم بلژیک ، شخص بلژیکی

بلج ، بلجة - خرما

بلج البحر - یکجور صدف دوکپه

بلد ، بلد - کودن بود یا شد

بلد ج بلاد ، بلدان - کشور ، شهر

بلده - شخص یا حیوان یا گیاه را به آب

و هوای تازه خو داد ، عادت داد ، اورا با آب

و هوای شهر یا کشور جدید سازگار کرد

بلدان العالم - همه کشورهای جهان (مجموع

کشورهای جهان)

البلدان المتقدمة - کشورهای پیشرفته ، مرقی ،

راقبه

بلدة ج بلاد ، بلدان - شهر

بلدی - مربوط به شهر ، بومی ، داخلی

بلدی فلان - اهل فلان شهر یا کشور

انتاج بلدی - فراورده یا محصول داخلی

قرار بلدی - تصویب نامه انجمن شهر

مجلس بلدی ، مجلس البلدية - انجمن شهر

بلدیة - شهرداری

رئیس بلدیة - شهردار

بلسان - درختی دارای گلهای سفید خوشه مانند

که از آن روغن خوشبو میگیرند و در داروها

بکار میبرند

بلسم - بلسان ، مرهم

بلسمی - مرهم مانند ، دارای مرهم

بلشفه (غ) - اورا بلشویک کرد ، کمونیست

کرد

بلشفی ح بلاشفة (غ) - بلشویک ، کمونیست

روسی

بلشفیة (غ) - بلشویزم ، مرام بلشویکی ،

کمونیستی

بلشون (ص) - ماهیخوار ، حواصل ، حواصیل

بلص - باج ، اخاذی ، غصب ، بزور گرفتن

بلص - بزور گرفت ، غصب کرد ، باج گرفت

بلص بالتهديد بالفضيحة - باج سبیل گرفت

باتهدید بر سوایی باج گرفت

بلط - سنگ فرش کرد ، سمنت کاری کرد

بلط - خسته شد ، فرو ماند ، عاجز شد ، تن

در داد

بلط وجهه (ص) - پررو بود یا شد ، بیحیا

و بی شرم بود یا شد

بَلَطَ (ص) - تبر ، تبرزین

بَلَطَجِي (ص) - آدم بی شرف و هرزه ، لوطی ،

جانی دست از جان شسته ، لات

بَلَطَجِي (ص) - سرباز کلنک دار که بالشگر همراه

میرود تا بواسطه قطع درختان وارد و زدن راه را

هموار سازد

بَلَطُو (غ) - پالتو

بَلَطِي - نوعی ماهی

بَلَع - بلعیدن ، فرودادن ، غورت دادن

بَلَع - وادار ببلعیدن کرد

بَلَع - بلعید ، فروداد ، غورت داد

بَلَعُ الْأَهَانَةِ - توهین را تحمل کرد ، اهانت را

در خورد کرد

بَلَع رِيْقَه - آب دهانش را فروداد ، (مجازاً)

بحال آمد ، نفس او جا آمد ، راحت شد ، نفسش

حال آمد

بَلَعه رِيْقَه - مهلت داد به ، امهال داد به ،

موقتاً آسوده کرد

بَلَعُ الطَّعَامِ بِالْمَاءِ (ص) - غذا را با آب فرو

داد ، غذا را بکمک آب غورت داد

بَلَعَم - گلوگاه ، حلق ، حلقوم

بَلْعَمَة ج بِالْأَعْم - گلبول سفید ، یاخته -

میکرب خور

بَلْعوم = بَلْعَم

بَلْعومِي - مربوط بگلوگاه ، حلقی

بَلَّغ - رسید به ، وارد شد ، بدست آورد

بَلَّغ - خبر داد ، گفت

بَلَّغ الثَّمَرِ وَغَيْرِهِ - میوه و امثال آن رسید ،

عمل آمد

بَلَّغ الْخَبَرِ - خبر رساند ، ابلاغ کرد ، فاش

کرد ، خبربرد

بَلَّغ عَنْه - گزارش داد از ، سخن چینی کرد در

بارهی ، خبر علیه کسی داد

بَلَّغ الْمَقْدَارَ كَذَا - بالغ شد بر

بَلَّغَهُ كَذَا - خبر بدو رسید ، آگاه شد از

بَلَّغ الْوَلَدَ - بچه بالغ شد ، بسن بلوغ رسید

بَلَّغَة - کفایت ، کفاف ، اندوخته بقدر احتیاج

بَلْغَمِي الْمَزَاج - خونسرد ، بلغمی (مزاج)

بَلَّغ (غ) - والف ، بلوف ، لاف ، سخن میان

تهی ، گفتار ناراست ، سخن بیهوده و تهدید آمیز

بَلَّغ (غ) - لاف زد ، بلوف زد ، (در بازی

مثلاً) حریف را از میدان در کرد ، گول زد ،

سخن بیهوده و تهدید آمیز گفت

بَلَّقَ - سفید و سیاه شد ، ابلق شد

بَلَّقَعَ - زمین بایر ، متروک ، مهجور

بَلَّكَ (ص) - دسته ، جماعت ، انجمن ، گروه

بَلَّكُون (غ) - بالکن

بَلَّل - تری ، نم ، رطوبت

بَلَّلِ بِالسَّائِلِ - چیزی را با مایعی تر کرد ،

نم دار کرد

بلنجة الشریط الحدیدی (ص) - آهن پشت بند

در خطوط راه آهن

بلنك (ص) - جرثقیل

بلوی - مصیبت ، سختی ، بدبختی ، گرفتاری ،

آشفته گی

بلور ، بلور - بلور

بلور - بصورت بلور درآورد ، بلوری کرد ،
متبلور ساخت ، (مجازاً) آشکار و هویدا کرد

بلوری - بلورین ، شفاف ، زلال

بلوزة (ص) - ژله ، مسقطی ، لرزانك ، ماده

لرزج

بلوزة (غ) - بلوز

مطبعة بلوزة (ص) - اسبابی که رونوشت های

بسیار از چیزی بر میدارد ، ماشین استنسیل

بلوصی - سر نی (که هنگام نواختن در دهان

میگذارند)

بلوط - درخت با چوب بلوط

بلوعة حج بوالیع ، بلایع - به بلاعه نگاه

کنید

بلوك (ص) - دسته ، جماعت ، انجمن ، گروه

(در اصطلاح نظامی) گروهان پیاده

بلوك امین - کار پرداز ، (در ارتش) سر -

رشته دار

بلون (غ) - بالون ، بادكنك ، گهواره هوایی ،

پوششی چون چادر که درون آنرا از گاز پر میکنند

تا بهوا صعود کند

بله - خبط دماغ ، ابلهی

بله - ول کن ، واگذار ، حرفش را نزن

بله - ابله بود یا شد ، سفیه و احمق بود یا شد

بلهرسیمة (غ) - نوعی کرم انگلی در خون

و مثانه ساکنین کشورهای گرمسیری مخصوصاً

مصریان

بلهرسیمة العیش - آسودگی ، رفاهیت (در

زندگی)

بلی - مبتلا شد ، دچار شد

بلی الثوب - جامه کهنه و فرسوده شد ، مستعمل

شد ، مندرس شد

بلی الشی - فاسد شد ، پوسید ، متعفن شد

بلیار ، بلیردو (غ) - بازی بلیارد

عصا البلیار او البلیاردو - چوب بلندی که

مانند عصا است و با آن بلیارد بازی میکنند

هائدة البلیار او البلیاردو - میز بلیارد

بلیة ج بلایا - مصیبت ، بدبختی ، سختی ،

گرفتاری

بلیة تشو (غ) - لوده ، مسخره ، دلک ، بهلول وار

بلید - کودن ، کند ذهن ، خرف

بلیردو - به بلیار نگاه کنید

بلیهال - یکی از نام های شیطان

بلیغ - سخن دان

جرح بلیغ - زخم کاری ، جراحت عمیق

خطاب بلیغ - خطابه یا سخنرانی دارای فصاحت و بلاغت

بلبل - نسیم خنک و مرطوب

بلبله (س ، ص) - گندمی که پوست آنرا کنده با شیر و شکر جوشانند

بلین ، بلینه (غ) - عنبر ، شاهبوی

بلیورا (غ) - غشاء ریه ، شامه شش

التهاب البلیورا - ذات‌الجنب

بلیون (غ) - (در امریکا) یک هزار میلیون ، (در انگلستان) یک میلیون میلیون

بم ج بموم - ضخیم ترین سیاه یا تارهای عود
بما آن - نظر باینکه ، چون ، چونکه

بمباشی (ص) - سرهنگ دوم

بمباغ (ص) - کراوات ، (در معماری) - هلال
گل ، گلبنده ، دالبر

بهمبه (ص) - قرمز باز ، صورتی ، رنگ سرخ روشن

بهمبه (غ) - بمب

بمبی = بهمبه

بالمجان - برایگان

بن - (دانه) قهوه

بن فلان - پسر فلانکس

بن مسحوق - قهوه ساییده

بنی - ساخت ، بنا کرد

بناء - بنا ، استاد بنا

بناء حر - عضو فرقه فراماسون ، بنای آزاد

بناء - ساختن ، ترکیب کردن ، بنا کردن ، بنا ، ساختمان ، سنگ کاری ، معماری ، سبک بناء

بناء علی - مطابق ، بر طبق

بناء علی طلب - بر حسب تقاضای ، بنا به درخواست

بناء علیه - بنا بر این ، از اینرو

بنائی - مربوط بساختمان ، مربوط به ترکیب کردن و بنا نمودن

بنات الارض - نهرها یا جویهای کوچک

بنات الدهر - بلایا ، مصیبتها ، سختیها ، گرفتاریها ، بدبختیها

بنات اللیل او الصدر - هم و غم ، اندوهها

بنادقة - اهالی ونیز ، ونیزیان

بنادورة (غ) - گوجه فرنگی

بنان - نوك انگشتان

طوع بنانه - آماده فرمان ...

علی اطراف بنانه - متبحر بودن در ، زبردست و با اطلاع بودن در ، ماهر و خاذق بودن ، دست داشتن در

بنایه ج بنایات - ساختمان ، عمارت

البنایات الاثریة - بناهای تاریخی ، ابنیه تاریخی

بنیت ج بنات - دختر ، عروسک

بَنْت (فی ورق اللعب) - بی بی (در ورق بازی)

بَنْت الارض - ريك ، سنگریزه

بَنْت الشفة - کلمه

بَنْت العنقود او الکرم - شراب

بَنْت العين - اشک

بَنْت الودن (ص) - لوزه ، بادامک

بَنْت وردان - سوسک

بَنْت الهوى ج بنات الهوى - زن بدکار ، هر-

جایی ، روسپی

بَنْت اليمين - قهوه

بَنْتَقْلِي (غ) - نعلین ، کفش سرپایی ، کفش راحتی

بَنْتَو (غ) - سکه زر در فرانسه که ۲۰ فرانک

ارزش داشت

بَنْتَوغراف (غ) - نقشه سوادکن ، اسبابی اتو -

ماتیک که نقشه هارا کپی میکند ، پانتوگراف

بَنْج - باصل خود برگشت

بَنْج - (با کلورفورم) بیهوش کرد

بَنْج - بَنك ، سیکران ، بذرالبنك ، ماده شبیه

قلیایی سیکران

بَنْج (ص) - کلورفورم

بَنْج - اصل ، مایه ، ساقه ، موجودی

بَنْج بَنْج (غ) - پینگ پونگ ، نوعی بازی

ورزشی شبیه به تنیس که روی میز انجام میدهند

بَنْجَة السبع (غ) - کفگیرک ، گنده تاول ،

خُراج ، سیاه زخم

بَنْجَر (غ) - چغندر ، ریشه چغندر

بَنْجَرَة ج بَنَاجِر (غ) - (در اصطلاح نظامی)

روزنه توپ

بَنْجَكَشْت (غ) - گل میخک

بَنْد ج بُنود - پرچم بزرگ ، ماده قانون یا

آئین نامه ، دریاچه ، فصل یا پاراگراف کتاب ،

حمله

بَنْدالاتفاق - ماده قرارداد

بَنْدَتِيف (غ) - آویز ، زیورآویخته

بَنْدِر ج بَنَادِر (غ) - بندر ، لنگرگاه کشتی ،

مرکز تجارت ، شهر مرکزی

الشاه بَنْدِر (غ) - رئیس بازرگانان

بَنْدِق ، بَنْدَقَة - فندق

خازن البندق - نوعی پرنده

بَنْدَقَة - فندق ، گلوله

بَنْدَقِي - فندقی (رنك)

بَنْدَقِي - سکه زر قدیمی درایتالیا و عثمانی

ذهب بَنْدَقِي - طلای ۲۴ قیراط ، طلای خالص ،

زر ۱۸ عیار

بَنْدَقِيَة ج بَنَادِق - تفنگ ، تفنگ فتمیله بی

قدیم

مَدِينَة البندقية - شهر ونیز درایتالیا

بندقیة رش ، بندقیة رشاشة - تفنگ شکاری،

تفنگ مرغ زنی که با ساچمه پر میشود

بندقیة رصاص - تفنگ (خان دار)

بندقیة سرّیعة الطلقات - تفنگ پی در پی زن

بندقیة صید - تفنگ شکاری

البندقیة المتواترة - مسلسل ، تفنگ پی در -

پی زن

بندقیة هواء - تفنگ بادی یا بچگانه (اسباب

بازی)

بندوری ، بندورة - به بنادوره نگاه کنید

بندول (غ) - آونك ، جسم آویخته ، پاندول یا

لنگر ساعت

بندول الساعة الصغيرة - فنر ساعت ، پاندول

ساعت

بنده (غ) - مجمع الجزایری در اندونزی

بندیر - دایره رنگی

البندیر (غ) - طبل بزرگ

بندیره (غ) - پرچم هنگهای نیزه دار

بنز هیر (ص) - لیموترش ، لیمو عمانی

حجر بنز هیر (ص) - پادزهر ، سنك پا زهر

بنزین - بنزین : یکی از فراورده های نفت که

بمصرف سوخت انواع موتورها میرسد

بنسمة (غ) - پنس ، موچین ، موکن ، انبرك

بنسمة (غ) - بنفشه فرنگی

بنسیون (غ) - پانسیون ، پرورشگاه ، جایی که
در آنجا منزل کنند و در عوض مکان و غذا و انجام
کارهای شخصی ماهیانه پولی پردازند

بنصر - انگشتی که میان وسطی وخنصر است ،

انگشتی که معمولا در آن حلقه یا انگشتری میکنند

بنط (غ) - بنط که مقیاس حروف چاپ است ،

واحد اندازه برای حروف چاپ ، يك دست بازی
باورق

بنطة مثقاب (ص) - مته

بنطغراف = بنتوغراف

بنطلون (غ) - شلوار

بنطلون تحتانی - زیرشلواری

بنطلون الركوب - شلوارسواری

بنطلون قصیر - شرت ، تنکه

بنظمتر (غ) - زاویه سنج

بنظمیم (غ) - نمایش بی ناطق

بنطیطة الحذاء - پنجه کفش

بنفسج (غ) - بنفشه

بنفسجی (اللون) - بنفش ، رنگ بنفش

بنقة (لتوسیع الثوب) - تکه سه گوش ، مرغك

(برای گشاد کردن جامه)

بنقر یاس (غ) - لوزالمعدة ، خوش گوشت

بنقر یاسی (غ) - مربوط به لوزالمعدة

العصیر البنقر یاسی - عصیر لوزالمعدة

بَنَك (غ) - نیمکت

بَنَك ج بُنوك (غ) - بانك

بَنَك - اصل ، مبداء ، سرچشمه ، منبع ، پایه ،

مایه ، پاشی از شب

بَنَك الرهونات - بنگاه رهنی یا گروستانی ،

بنگاه کارگشایی

بَنَك الرهونات العقارية - بانك رهنی

بَنَك العمر - رونق یا اول ج-وانی ، عنفوان

جوانی

بَنَك الشجار - کارگاه نجاری ، میزی که روی

آن نجاری میکنند

بَنَكِر یاس = بنقر یاس

بَنَكِر یاسی = بنقر یاسی

العصیر البَنَكِر یاسی = العصیر البنقر یاسی

بَنَكِل (غ) - نوعی بازی با ورق

بَنَكِنوت (غ) - اسکناس ، قبض عندالمطالبه که

مانند پول خرج میشود

بَنَكِر (غ) - بانكدار ، صاحب صرافخانه ،

صراف

بَنَكِر مالی - سرمایه دار

بَنَن الشاة - گوسفند را پروار کردن ، پرواری

کرد

بَنَوار ، بَنَوار (غ) - لژ تماشاخانه

بَنوة - پسری ، فرزندی

بنو فلان - پسران فلانکس ، اعقاب فلانکس

بَنُون - فرزندان ، اولاد

بَنَوَى - مربوط بفرزندان ، فرزندی (صفت)

بَنَى (ص) - ماهی جوی یا نهر

بَنَى (غ) - پول خرد انگلیسی معادل ۴ ملیم

مصری

بَنَى - قهوه بی رنگ

بَنیان - ساختن ، بنا کردن ، ساختمان ، پایه

واساس

شجرة البَنیان - درخت انجیر هندی

بَنیة الجسم - مزاج ، بنیه ، نهاد ، سرشت

بَنیة الكلمة - صیغه و ماده کلمه ، ترکیب یا

تعبیر

صَحيح البَنیة - دارای مزاج سالم

بَنیقة - یقه برگشته

بَنیقة (لتوسیع الثوب) = بَنیقة

بَنیو (غ) - وان حمام

البو - بچه شتر ، پوست شتر که پر از کاه

میکنند و نزد شتر شیرده میبرند تا بدینوسیله

فریب خورده شیر دهد

البوی - تقلید کردن ، محاکات کردن ،

ادای کسی را در آوردن ، آرزو ، غریزه ، رنج

و درد ، نفرت

بَواء (غ) - مار بُوا ، نوعی مار بزرگ و بی زهر

که دارای قدرتی فوق العاده است و بگرد شکار

خود حلقه زده آنقدر فشار میآورد تا شکار
هلاک شود

بوا الرجل منزلاً - سکونت داد در جایی ،
منزل داد ، مقیم کرد

بوا المكان - اقامت کرد در ، سکونت کرد در ،
منزل کرد در

بواب ج بوابون - دربان

بواب المعدة - باب المعده

بوابة - در بزرگ که دارای برده‌های آهن یا
بدون نرده میباشد ، دروازه

بوابة القنطرة - آب گیره ، آب بند ، دریچه
(در گفتگوی ازپل)

بوابة - دربانی ، اجرتی که دربان میگیرد

بواد الثورة - علائم انقلاب

بوار - تباهی ، فنا ، هلاکت ، نیست شدگی ،
خرابی ، ویرانی

دار البوار - جهنم

بوارى - حصیر فروش ، بوریا فروش

الجنود البوابل - سربازان دلیر

بواق - شپورچی

بواكى (ص) - طاق نماهای هلالی مانند ، گذر

گاه طاق دار هلالی

بوال - مرض قند

بوان ، بوان ج ابونة ، بون ، بون - تیرك

خیمه ، تیروسط خیمه

بواب الأشياء - مرتب کرد ، منظم کرد ، قسمت
بندی کرد

بواب الكتاب - کتاب را دارای ابواب یا فصول
کرد ، فصل بندی کرد

بوتاسا (غ) - (درشیمی) پتاس

بوتاسا كاوية - بوتاس محرق ، ایندرات دو -
پوتاس

بوتاسيوم (ع) - پوتاسیوم

بوتقة - بوته (که در آن فلزات را میگذارند)

بوچیه ، بوچی الاتمبیل و غیره - (غ) (در
ماشین) شمع

بوح - فاش کردن ، آشکار کردن ، افشاء
کردن

بودرة (غ) - پودر صورت که در آرایش بکار
میبرند

بودرة التجميل - پودر آرایش

بودرة العفريت - موهای نیش مانند گزنه

علبة البودرة - جعبه پودر

فورشة البودرة - پر پودر زنی

بودقة = بوتقة

بوذا (غ) - بودا

بوذی (غ) - پیرو دین بودا

بوذیة (غ) - بودائسم ، دین بودایی

بور - زمین شخم زده و نکاشته ، آیش

بُور - ضایع و خراب کرد ، بی ثمر کرد

بُورِ الارض - زمین را شخم زد و نکاشته گذاشت
(جهت قوت گرفتن زمین)

ارض بُور - زمین لم یزرع ، شوره زار ، خشک ،
بی ثمر

البورجوازیه - بورژوازی ، سرمایه داری ،

طبقه ثروتمند و سوداگران ، طبقه خرده مالک
بُورَصَة (غ) - بورس ، محل داد و ستد و مکانی
که در آنجا بروات و اوراق بهادار معامله
میشود

بُورَصَة الاسعار - بورس ارز

بُورَصَة الاوراق المائیه - بورس سهام ،
جایگاه معاملات سهامی ، صرافی و غیر اینها

بُورَصَة البضاعه - بورس کالا ، محل داد و ستد کالا

بُورِق ، بُورِق - بوره ، تنکار ، کفشیر

بُورِق ارمنی - قلیا ، اشنان ، جوش شیرین

بُورِك فيك - جمله‌ای است که هنگام ندادن

چیزی بگذا میگویند تا برود ، خیر است ، خدا
بدهد (خدا برکت یا خیر بدهد)

بُورِی - شاه ماهی ، ماهی سفید

بُورِی (ص) - بوق ، شیپور

بُورِی الصائغ (ص) - (درزرگری) بوری

البوریا - حصیری که از پیزر میبافند

بُورِیه (غ) - گنجه کشودار ، کم‌دی که دارای

کشوهای متعدد است

البُورِیه - به بوری یا نگاه کنید

بُورَ (ص) - لب بزیر انداخت ، لب کلفت کرد ،
اظهار عدم رضایت کرد ، دهن کجی کرد ، باد کرد ،
عبوسانه گفت

بُورَ ، بُورَة (س) - بستنی

بُورَ - پوز

بُورِ الابریق و امثاله (ص) - (لوله آفتابه ، کتری
قوری و مانند اینها)

بُورِ الانسان (ص) - پوز آدمی

بُورِ الحذاء أو الجُورِب (ص) - پنجه کفش یا
جوراب

بُورِ الحيوان (ص) - پوز حیوان

بُورَة (س ، ص) - درسوریه بمعنی بستنی و در مصر
بمعنی آبجو میباشد

بُوس - بوسیدن

بُوسَة - بوسه ، ماچ

بُوسْتَة (غ) - پُست

بُوسْتو (غ) - کرست ، شکم بند

بُوسْطَة = بوسْتَة

بُوسیر ج بُواسیر - بواسیر

بُوش - توده‌ی مردم ، طبقات پست مردم ،
ازدحام ، جمعیت ، (او باش جمع مقلوب این کلمه
است)

بُوش الشی - بوسیله خیساندن نرم کرد ، در
آب نرم کرد

بوش القوم - سرو صدا کردند، داد و بیداد کردند،
غوغا کردند
بُوشی، بُوشی - عیالوار تهیدست
بُوص - پارچه ابریشمی یا کتانی
بُوص (ص) - بوریا، حصیر
بُوصاء - چوبی است که میسوزانند و از آن اخگر
های رنگا رنگ بیرون میجهد، آتش بازی
خانگی
بُوصَة ج بُوصات (غ) - اینچ: واحد طول
معادل ۱ فوت انگلیسی و ۲/۵۴ سانتیمتر
۱۲
بُوصَلَة (غ) - قطب نما، قبله نما
البُوطَة ج بُوط - بوت (برای ذوب فلزات)،
گل و بوت، چکمه
بُوع - استخوانی که پهلوی شست پا در آید
بُوع، بُوعَة - هاگ، تخم گیاه، میکرب
بُوعَادَة (ص) - آب قلیایی، قلیاب صابون
پزی
بُوعاز (غ) - تنگه
بُوعاز (ص) - بندر
بُوعی - مربوط به تخم گیاه، میکرب و امثال
اینها
بُوفیه (غ) - بوفه، آبدارخانه، محل فروش
و خوردن غذا در باشگاهها، سینماها، قطارها
و سایر جاها، قفسه کوچک برای ظروف

بُوق ج أَبواق، بِیقان، بُوقات - بوق،
شیپور
بُوق - حلزون بزرگ دریایی
بُوق - بوق زد، شیپور زد
بُوق الفخرفاء أو السیارة - بلندگو یا بوق
گرامافون، بوق ماشین
بُوقال ج بواقیل - کوزه بی دسته، دوات کاشی
بُوکر - پوکر: نوعی بازی با ورق
بُول - ادرار کرد، شاشید، ادرار انداخت
البُول الشکری - مرض قند
بُولاد (س) - پولاد
بُولَصَة، بُولَصَة (غ) ج بوالص - سند،
حواله
بُولفار (غ) - بلوار، جایگاهی در گذرگاه
عام که چمن کاری و درختکاری شده و محل گردش
و تفریح باشد
بُولکا (غ) - نام يك نوع رقص
بُولنده، بُولندا - لهستان
بُولو (غ) - چوگان بازی
بُولونی - لهستانی، مربوط به مردم یا زبان یا
مذهب لهستان
بُولیس (غ) - پلیس، نیروی پلیس، شهربانی،
سازمان شهربانی، کلانتری، اداره شهربانی،
پاسبان، افراد پولیس، مأموران شهربانی
اضطرار البولیس للمدخل - پلیس مجبور به

آنرا در دوات می گذاشتند مرکب روی آن می
 ریختند آنرا «لیقه» میخواندند
 بُویَة (ص) - رنگ
 بُویَجی (ص) - واکسی
 بُویَضَة - یاخته ماده ، سلول ماده
 بُرها - زیبا بود یا شد ، قشنگ بود یا شد ، تابان
 شد ، بشاش شد
 بُرهاء - زیبایی ، ظرافت ، جلال ، شکوه ، علو ،
 تابش ، درخشندگی ، پرتوافکنی
 بُرْهائم المَزْرَعَة (ص) - چارپایان اهلی
 بُرهار - پنبه حلاجی شده
 بُرهار - ادویه ، چاشنی (چون فلفل وامثال آن)
 بُرْهاق (ص) - نوعی بیماری پوست غیر از جذام
 بُرْهَام - بچه گاو یا گوسفند وامثال اینها
 بُرْهَت ، بُرْهَت - مبهوت شد ، حیران و سرگردان
 شد ، متعجب و در شگفت شد ، زبانش از تحیر و شگفتی
 بند آمد
 بُرْهَت - مبهوت و متحیر شدن ، متعجب شدن
 بُرْهَت - ناگهان بر کسی وارد شد ، غافلگیر کرد ،
 بی خبر بر کسی آمد
 بُرْهَت - متعجب و شگفتی انداخت ، متحیر و مبهوت
 کرد
 بُرْهَت - دروغ ، بهتان ، افترا ، اسناد
 بُرْهَت اللون - رنگ چیزی پررنگ ، کم رنگ
 شد ، رنگ مات پیدا کرد

مداخله شد
 مَرَكز البُولیس - کلانتری
 البُولیس الرَّاكِب - پاسبان سوار
 بُولیس سَرِّی - کارآگاه ، پلیس مخفی
 ضابط بُولیس - افسر شهربانی
 بُولیسَة (غ) - سند ، حواله
 بُولیسَة السَّيْکُور تاه (غ) - بیمه نامه عمر
 بُولیسَة الشَّحْن بِالْبَحْرِ - بارنامه کشتی
 بُولیسَة الشَّحْن بِسِکَّة الْحَدید - بارنامه راه
 آهن
 رَوایَة بُولیسِیَة - داستان پلیسی ، داستان جنائی
 بُولِیَصَة ج بوالص = بُولِیَصَة
 بُولِیَصَة التَّامین { بیمه نامه عمر
 بُولِیَصَة تَأْمین عَلی الْحَیَاة }
 بوم ، بَوْمَة ج أَبْوام - جغد ، بوم
 البوم الصَّیاح - بوف ، مرغ حق
 بَوْمَادَة (غ) - روغن موی ، روغن پوست ، کرم
 بوماد
 بومبیریس (غ) - تیرجولو کشی که مهار را بدو بندند
 بون - مسافت ، فاصله ، دوری ، بعد ، فرق ،
 اختلاف ، تفاوت ، تباین ، مقابله
 بون شاسع - فرق بسیار ، اختلاف فاحش ، تفاوت
 زیاد ، فاصله بسیار
 البوهة - جغد ماده ، مرد ابله ، پشم شانه زده
 که سابقاً برای دوات بکار میبردند و هنگامیکه

بِهْتَان - دروغ ، افترا ، تهمت ، اسناد ، بهتان
بِهْرَج - خوشحال کرد ، خشنود کرد ، شادمان
ساخت ، سرزنده و با بهجت کرد

بِهْرَج - خشنود شد ، شادمان گشت ، خوشحال شد ،
مسرور شد

بِهْرَج - نیکو شد ، درخشان و با شکوه شد ، لذت
بخش و مطبوع شد

بِهْرَج - لذت بخش ، مطبوع ، با صفا ، خوش ،
پسندیده ، بشاش ، خوش مشرب

بِهْرَجَة - شکوه ، درخشندگی ، رونق ، درخشندگی ،
جلال و عظمت ، سرور ، شادمانی ، مسرت

بِهْر - نفس بریدگی یا نفس زدن (در اثر
خستگی)

بِهْر بَصْرَه - خیره شد

بِهْر النَّظَر - خیره کرد

بِهْر نَفْسَه - نفسش برید ، نفس نفس زد ، به نفس
افتاد

بِهْرَج - باطل ، خوش نما ، زرق و برق دار ،
سر و صورت دار ، سکه قلب ، پول قلبی ،
پولك ، نقده ، رنگ زرق و برق دار ، رنگ
درخشان

بِهْرَج - خود را آرایش کرد ، زینت کرد یا داد
بِهْر جَان - پولك ، نقده

بِهْر مَهَة - پرستش هندوان

بِهْظ - زیاد تحمیل کرد بر ، فشار آورد بر ،

زیاد بار کرد ، شکنجه کرد ، نسق کرد

بِهْرَق - به بهاق نگاه کنید

بِهْرَق الصَّخْر - گلسنگ

بِهْرَل - لعنت کرد ، نفرین کرد

بِهْرَلَوَان - بند باز ، ورزشکاری که کارهای
ژیمناستیک انجام میدهد

عَصَا الْبِهْرَلَوَان - چوب یا تیری که روی آن
عملیات اکروبات انجام میدهند

بِهْرَلَوَانِي - مربوط به بند بازی

حَرَكَاتِ الْبِهْرَلَوَانِيَه - عملیات آکروباتیک ،
بند بازی ، ژیمناستیک

بِهْرَلُول - لوده ، مسخره ، دلقک

عَلَى الْبِهْرَلِي (ص) - با بی حیایی ، با بی آزر می ،

با گستاخی ، با جسارت ، با بی شرمی

بِهْرَم - به بهام نگاه کنید

بِهْرَوَج ابِهَاء ، بهرو ، بهی - سالن ، جای

پذیرایی ، سرسرا ، پیشخان

بِهْرَو - زیبا بود یا شد ، تابان و درخشان شد ،
بشاش شد

بِهْرَو الْجَرَح (ص) - زخم را وسیع کرد

بِهْرِي - دارای رنگ روشن ، درخشان ، تابان ،

زرق و برق دار ، دارای رنگ زیبا یا گلگون ،

با شکوه ، زیبا ، عالی ، مجلال

بِهْرِي - زیبا بود یا شد ، قشنگ بود یا شد ،

تابان شد ، بشاش شد

بهریج - لذت بخش ، مطبوع ، باصفا ، خوش ،
پسندیده ، بشاش ، خوش مشرب

بهریره ج بهائر - زن چاق و فربه که هنگام راه
رفتن نفس نفس میزند

بهریم - سیاه ، سیاه و براق ، قیرگون

حائط بهریم - دیواری که هیچ روزنه ندارد

بهریمه ج بهائم - حیوان ، چارپا ، جانور

بهریمی - مربوط به حیوان

بهریمیه - حیوانیت ، بهیمیت

بیمه ج بیئات - محیط ، موقعیت ، وضع ، مسکن ،
خانه ، جای پرورش

بیمه ویمه - محیط آلوده

بیاده ، بیاده (غ) - پیاده نظام

بیادی ، بیادی (غ) - سرباز پیاده

بیاره - باغ میوه (بهاجه اهل فلسطین)

بیاض - سفیدی ، قسمی ماهی سفید

علی بیاض (ص) - سفید ، جای خالی ، جای
نوشته ، خطی که جای کلماتی بگذارند

خط البیاض لفاتح البخت (ص) - پول برای
فال گرفتن بفالگیر داد

بیاض الارض - جائیکه عمارت در آن نباشد ،
غیر آباد

بیاض البیض - سفیده ی تخم مرغ

بیاض البطن - پیه کلیه و مانند آن ، پیه شکم

بیاض الجلد - جای بیموی بدن

بیاض الحائط - آب پنبه ، گچ (یا آنچه که
دیوار را با آن سفید کنند)

بیاض العين - سفیدی چشم

بیاض الیوم - روشنی روز ، روز هنگام ، طول
روز

بیاضیه و قنانه (ص) - يك نوع زینت در معماری
و ساختمان

بیاع - فروشنده ، نمد خریدار ، تاجر ، هر يك
از فروشندگان يك فروشگاه بزرگ

بیاع متجول - فروشنده ی دوره گرد ، دست -
فروش

البیاعه ج بیاعات - چیزی که میفروشند

بیاکل روحه حسدا و غیظا (ص) خود را می
خورد (از روی خشم یا رشک)

بیان - تعریف ، تحدید ، توضیح ، توصیف ،
ارائه ، اظهار ، اعلامیه ، بیانیه ، گزارش ،
اطلاع نامه ، آگهی از جزئیات کاری که میخواهند
بکنند ، برنامه

بیان ، بیانو (غ) - بیانو

غنی عن البیان - بی نیاز از توصیف

بیان رسمی - اعلامیه رسمی ، بیانیه رسمی

بیانات - اطلاعات ، سوابق ، دانسته ها

بیانو (غ) - بیانو

الْعَازِفُ عَلَى الْبِيَانُو - پیانیست

بِيَانِيّ - پیانی ، تفسیری ، توضیحی

بَيْت - در شب انجام داد ، در شب ترتیب داد

بَيْت (ص) - منزل داد ، وسائل خواب (کسی را)

فراهم کرد ، ترتیب ماندن شب را داد

بَيْت (ص) - بیتوته کرد ، شب را (در جایی)

ماند

بَيْت السِّيفِ وَامْثَالُهُ فِي قِرَابِهِ (ص) - شمشیر

وامثال آنرا غلاف کرد

بَيْت فِي الصَّفِّ (فِي الْمَدْرَسَةِ) (ص) - در کار

تدریس با معلم معاونت کرد ، معاون معلم شد ،

دانشیار شد

بَيْت - مسکن ، خانه ، اقامتگاه ، منزل ،

خانواده ، قسمت ، حجره ، غلاف ، پوشش ،

صندوقچه

بَيْت ، بَيْتَةٌ - قوت ، روزی ، خوراک

بَيْت تِجَارِيّ - تجارتخانه

بَيْتُ الْخَلَاءِ }
بَيْتُ الرَّاحَةِ } - مستراح

بَيْت شَعِير - (بیت) شعر

بَيْت شَعِير - خیمه ، چادر

بَيْت الْعَدُو - بردشمن شبیخون زد

بَيْت الْكِلَاب - لانه سگ

بَيْت لَيْلَةٍ - خوراک شب ، قوت شب

بَيْت مَدَر - ساختمان

بَيْت الْمَقْدِس - اورشلیم ، بیت المقدس

بَيْتِيّ - خانگی ، دست آموز ، اهلی (در گفتگوی

از طيور و امثال اینها)

بَيْتِيّ - خصوصی ، خانگی ، داخلی ، مخصوص

خانواده

بَيْتِيّ - خانگی (در گفتگوی از چیزیکه در خانه

درست کرده اند یعنی بازاری نیست)

بَيْجَامَا ج بَيْجَامَات (غ) - پیجاما ، پیژاما

بَيْدَاءُ ج بَيْد ، بَيْدَاوَات - بیابان

بَيْدَا جُوجِيَا }
بَيْدَا غُوجِيَا } - روش آموزگاری ، فن تعلیم

و تربیت کودک

بَيْدَان - اما ، لیکن ، ولی ، الا اینکه

بَيْدَر ج بَيْدَار - خرمن ، زمین خرمن کوبی

بَيْدَقُ الشَّطْرَنْج (غ) - پیاده (در شطرنج)

بَيْرَا ، بَيْرَة (غ) - آبجو

بَيْرَا - آبجو فروشی

مَصْنَعُ الْبَيْرَةِ - کارخانه آبجو سازی

بَيْرَق (غ) - پرچم ، بیرق

بَيْرَقْدَار (غ) - پرچمدار ، بیرقدار

بَيْرَم - مته

الْبَيْرَمُون (غ) - روز قبل از عید که نصاری

خود را برای فردای آن روز که عید است جهت روزه

یا عبادهای دیگر آماده میسازند

بِمِرْوَقْرَاطِيَّة (غ) - رعایت تشریفات یا مقررات

اداری بحد افراط ، قرطاس بازی اداری

الْبِيْزَارِجِ بِيْمَازِر ، بِيْمَازِرَة (غ) - قوشچی ،

شاهین باز ، برزگر

الْبِيْزَر - دسته هاون که با آن ادویه میکوبند ،

چوب گازی

بِيْزَنْطِي ، بوزَنْطِي (غ) - مربوط باستانبول ،

استانبولی ، مربوط بامپراطوری شرقی از قرن

ششم تا پانزدهم

بِيْش - حفره‌یی که در آن درخت می‌نشاند

بِيْش (غ) - گل تاج الملوك ، اقونیطون (یکجور

گیاه)

بِيْض ، بِيْضَة - تخم مرغ ، خایه ، خصیه

بِيْض الانوق - کنایه از امر محال یا غیر ممکن

ابو بِيْض - رتیل

بِيْض الانِيَّة النحاسِيَّة بالقَصْدِير - ظروف مسین

را با قلع سفید کرد

بِيْض الحائط اوالبیت - دیوار یا خانه را پنبه

آب زد ، سفید کرد

بِيْض الشَّيْء - سفید کرد

بِيْض القماش - پارچه را شست و سفید کرد

(گازی کرد) ، لکه گیری کرد

بِيْض المَكْتُوب - پاک نویس کرد

بِيْض الوجه - روسفید کرد ، دارای آبرو و اعتبار

کرد

سَاعَة الْبِيْض - نوعی ساعت بسیار قدیمی

بِيْض بَرِشْت (نیمبرشت) (ص) - تخم مرغ

آب پز

بِيْض جامد (مَسْلُوق) (ص) - تخم مرغ جوشیده

بِيْض مَقْلُو (مَقْلِي بالسمن او الزيت) - تخم

مرغ سرخ کرده ، نیمرو

ظَرْف اَكْل الْبِيْض - جا تخم مرغی ، ظرف تخم

مرغ خوری

مَخْفَقَة الْبِيْض - اسبابی که با آن تخم مرغ

میزنند

يَد بِيْضَاء - کنایه از سخاوت ، بخشندگی ،

کرم

بِيْضَة - تخم مرغ ، خایه ، کلاه خود ، یکجور

کلاه تابستانی که مانند کلاه خود است

بِيْضَة الدِّيك - تخم خروس ، کنایه از امر محال

یا غیر ممکن ، کنایه از امری که فقط برای يك

مرتبه اتفاق میافتد

بِيْضَة الْقَنْ - تخمی که در لانه یی میگذارند که

مرغ را به تخم کردن در همانجا وادار کند

بِيْضَة رَفُو الْجَوَارِب - چیزی از چوب یا غیر

آن بشکل تخم مرغ که برای رفو کردن جوراب

بکار میبرند

بِيْضِي - بیضی (از نظر حجم یا شکل)

بِيْطَار - دامپزشك ، فعلبند

بَيْطَرُ الْحِصَانِ - اسب را نعل کرد

بَيْطَرَةٌ - دامپزشکی ، نعلبندی

بَيْطَرِيٌّ - مربوط بدامپزشکی یا نعلبندی

الطَّبَّابُ الْبَيْطَرِيٌّ - دامپزشکی

بَيْعٌ ، بَيْعَةٌ - فروش ، فروختن

بَيْعٌ - بفروش واداشت ، اورا وادار کرد که بفروشد

بَيْعٌ - فروخته شد ، مصرف شد

الْبَيْعُ - فروشنده ، خریدار

بَيْعٌ جَبَرِيٌّ - فروش اجباری ، فروش از روی کراهت و ناچاری

بَيْعَةٌ (اَوْشُرُوةٌ) رَابِحَةٌ - فروش یا خریدارای

سود و منفعت ، فروش یا خرید قلاً (باصطلاح اهل بازار)

بَيْعَةٌ ج بَيْعٌ - معبد

بَيْعَةٌ (النَّصَارِي) - کلیسا

بَيْعَةٌ (الْيَهُود) - کنیسه ، معبد یهود

عَلَى الْبَيْعَةِ (ص) - بعلاوه ، از این گذشته

بَيْكٌ ج بَكَوَاتٌ ، بَيْكَاتٌ (غ) - لقب وزیر - زادگان ، خاصان یا هر بانفوذی دیگر در دوره عثمانی

بَيْكَارٌ (غ) - پرکار

بَيْكَارُ الزَّوَايَا (غ) - گوتیا

بَيْكَةُ النُّورِ الْكَهْرَبِي (ص) - لامپ چراغ برق

بَيْكِرُ بُونَاتِ الصُّود (غ) - جوش شیرین

بَيْلَسَانٌ - به بلسان مراجعه کنید

بَيْلِيَّةٌ (غ) - توپ كوچك ، مهره ، تيله (ك) كودكان با آن بازی میکنند

بَيْمَارِسْتَان (غ) - بیمارستان ، تیمارستان

بَيْنٌ - از وسط ، میان ، درمیان

بَيْنٌ - جدایی ، بینونت

بَيْنٌ - ارائه داد ، آشکار کرد ، ظاهر کرد ، معلوم و واضح کرد ، بیان کرد ، شرح و تفسیر کرد

بَيْنٌ - آشکار ، صریح ، محسوس ، ظاهر ، معلوم ، واضح ، بدیهی

ذَاتُ الْبَيْنِ - دشمنی ، خصومت

بَيْنُ الْحَيْنِ وَالْآخِرِ - گاه بگاه ، گاهگاه

بَيْنُ ظَهْرَانِيَّهِمْ - درمیان آنان

بَيْنُ عَشِيَّةٍ وَضُحَاهَا - کنایه از مدت محدود یا اندک

بَيْنٌ يَدِيهِ - با او ، در اختیار او ، در برابرش ، در مقابلش

بَيْنًا - در أثناء ، در آن میان ، در آن هنگام

بَيْمَةٌ ظَرْفِيَّةٌ - اماره ، قرینه ج امارات ، قرائن

بَيْمَةٌ - شاهد ، گواه ، برهان ، دلیل

عَلَى بَيْمَةِ مَنْ أَمَرَهُ - از روی بصیرت ، کاملاً آشنای با

بَيْمَتُو (ص) - سکه زر در فرانسه که ۲۰ فرانک ارزش داشت

بَيْنَجُ بُونَج (غ) - پینک پونک

بَيْنَمَا - هنگامیکه ، در اثناء

اَلْبِيُوْرْدِي (غ) - (حکم) درجه افتخاری
بِيُوْرْلَدِي (غ)

بِيُوْض - تخم گذار ، غیرولود

بِيُوْضِي - ماهیخوار سفید

بِيِيْضَة - یاخته ماده ، سلول ماده

((ت))

تَائِبٌ - توبه کننده ، پشیمان از

تَائِجٌ - تاجدار

تَائِقٌ - آرزومند ، مشتاق ، مایل

تَائِهٌ - در بدر ، آواره ، سرگردان ، گمراه ،
منحرف ، گم شده

تَائِهٌ عَجَبًا - خود فروش ، خرامنده ، جولان
دهنده

تَائِهٌ اَلْفِكْر - پریشان خیال ، حواس پرت ،
کج

تَابٌ - پشیمان شد از ، توبه کرد

تَابَ عَنْ عَمَلٍ - کاری را ترك کرد

تَابَ عَنْ مَعْصِيَةٍ - از گناه توبه کرد

تَابِي الشَّيْءِ - که راحت داشت از ، ابا وامتناع

داشت از ، تنفر داشت از ، نپسندید

تَابِي فَلَانًا - فلانکس را بیدری پذیرفت ، اورا

پدرخواند

اَلتَّوْبَةُ - تگ ، عار ، رسوایی

تَابِطُ الشَّيْءِ - چیزی را زیر بغل گذاشت یا گرفت
یا حمل کرد

تَابِطٌ كِتَابًا - کتاب زیر بغل گرفت

تَابَعَ - موافقت کرد با ، پذیرفت ، رعایت کرد ،

تطبیق کرد با ، برابر بود یا شد با ، مورد

تعقیب قرار داد ، دنبال کرد ، از پی (کسی یا

چیزی) رفت ، ادامه داد

تَابِعٌ - تابع ، تبعی ، زیر دست ، عضو زیر دست ،

مرئوس ، هوا خواه ، طرفدار ، پیرو ، شاگرد ،

مرید ، حواری ، خدمتکار ، نوکر ، زیرین ،

بعدی ، دنباله

تَابَعَ الزَّحْفُ - به پیشروی یا حمله ادامه داد

تَابَعَ السَّيْرُ - برآه رفتن ادامه داد

تَابِعٌ لِكَذَا - تابع ، دستخوش ، مطیع

تَابِعَةٌ - نتیجه ، اثر ، مسئولیت (در افسانه ها)

الهه شعر و هنرهای زیبا

تَابِلٌ ج تَوَابِلٌ - چاشنی ، ادویه (چون فلفل

و مانند آن)

تَابِيْنٌ - تعریف و تمجید از متوفی

حَفْلَةُ تَابِيْنٍ - مجلس ختم ، مجلس یاد بود ،

مجلس ترحیم

تَابِيْنُ الْمَيِّتِ - ستایش و مدح مرده ، سخنرانی

بر سر جنازه یا در مجلس عزاء و ذکر مآثر شخصی
که وفات کرده است

تَابُوت - صندوق چوبی

تَابُوت الْجِثِّ الْمَحْنُطَةِ - تابوت مومیایی ،

تابوت سنگی حجاری شده و منقوش

تَابُوت رَفَعَ الْمِيَاهُ (ص) - يك جور تلمبه

آبکشی

تَابُوت الْعَهْد - صندوق چوبی که در آن الواح

قانون یهود نگهداری میشده است

تَابُوت الْمَيِّتِ أَوِ الْمَوْتَى - تابوت (مرده)

تَابُورِج تَوَابِير - (در اصطلاح نظامی) گردان

تَابِير - يك جور حیوانی که در جنگل‌های مرطوب

امریکا و آسیا زندگی میکند و گوشت آن خوردنی

و شبیه گوشت گاو است

تَانَا الْطِفْلِ - بچه راه افتاد (بزبان کودکان)

تاتی کرد

تَاتَى عَنْهُ وَ مِنْهُ - منتج شد به ، منجر یا منتهی

شد به

تَأَثَّر - احساس کرد ، حس کرد ، دریافت ، درك

کرد ، تصور کرد ، ملتفت شد

تَأَثَّر - احساس حساسیت ، عاطفه

تَأَثَّر مِنْ ، بِ - تحت تأثیر چیزی قرار گرفت

تَأَثَّر مِنْ كَلَامِ أَوْفَعِلٍ - دلگیر شد از ، مکدر شد

از ، متأثر شد از ، به دل گرفت

سُرْعَةُ التَّأَثُّرِ وَالْإِضْطِرَاب - عصبانیت ، تند

مزاج

قَابِلِيَّةُ التَّأَثُّرِ - استعداد ، آمادگی ، قابلیت ،

تأثیر پذیری ، حساسیت

تَأَثَّرَ - تعقیب کرد ، تعاقب کرد ، از پی

چیزی یا کسی رفت ، ادامه داد ، (مجازاً) پیروی

کرد از ، اقتدا کرد به

تَأَثَّرَتْ عَوَاطِفُهُ - احساساتش تحت تأثیر قرار

گرفت

تَأَثَّرَ مِنْ كَذَا - خودداری کرد از

تَأَثَّرَ - اثر ، نشان ، تأثیر ، نقش ، مهر ، نفوذ ،

قدرت ، کنترل ، اعتبار ، تفوق

تَاجُ جِ تَيْجَان - تاج

تَاجُ الْأَذْنِ - پیچ گوش بیرونی ، پرواز گوش

تَاجُ الْأَسْقَفِ - کلاه اسقفی

مُسْتَعْمَرَةُ التَّاجِ - مستعمره‌یی که تحت نظر پادشاه

اداره میشود

تَاجُ السِّنِّ - نوك دندان ، دندان بیرونی

تَاجُ الْعَرَبِ - عمامه

تَاجُ الْعُمُودِ - سرستون

تَاجِرُجُ تَجَار - بازرگان ، تاجر ، سوداگر

تَاجِر - شراب فروش ، تاجر شراب

تَاجِرُجُ تَوَاجِر - هر نوع کالای رایج را

میگویند

يَوْمِيَّةُ التَّاجِرِ - دفتر روزانه بازرگانان که حساب

درآمد و هزینه‌ها در آن قید میکنند

تاجَر - تجارت کرد ، بازرگانی کرد

تاجِرُ الْجَمَلَةِ ، تاجِرُ بِالْجَمَلَةِ - عمده فروش

تاجِرُ الْحَدَائِدِ أَوْ الْمَصْنُوعَاتِ الْحَدِيدِيَّةِ -
تاجر آهن آلات

تاجِرُ الرَّقِيقِ - برده فروش

تاجِرُ الْعَقَائِقِ - دارو فروش ، کسیکه تجارت
دارو میکند

تاجِرٌ فِي كَذَا - تجارت فلان کالا را کرد (چون
تجارت چای)

تاجِرُ الْمَفْرِقِ أَوْ الْقَطَاعِ - خرده فروش

بِضَاعَةِ تاجِرَةٍ - کالای رواج ، ضد بنجل

تاجِي الشَّكْلِ - تاجی ، مخروطی

تاجِيج - برافروختن ، شعله ور ساختن

تاجِيل - تعویق ، تأخیر ، موکول کردن

تَاح - مهیا بود یا شد ، ممکن بود یا شد ،

مقدر شد ، تهیه شد ، آماده شد ، مقرر شد ،
معین شد

تَاخَى - انتظار چیزی را داشت ، منتظر چه-ری

شد ، جستجو کرد ، جویا شد ، طلب کرد ، درصدد
(چیزی) برآمد

لَا تُؤَاخِذْنِي ! - ببخشید ، عفو بفرمایید

تَاخِر - درنگ کرد ، دیر کرد ، تأخیر کرد ،

کند یا آهسته کرد ، عقب ماند ، نرسید به ، سستی
کرد ، کند کار کرد

تَاخِرٌ - درنگ ، تعویق ، معطلی ، تأخیر ،
دیرشدگی

تَاخَمَ - در حدود چیزی قرار گرفت ، مانند
بود به

تَادَى ، تَادَى - آماده شد ، مهیا شد

تَادَى إِلَيْهِ الْخَبَرُ - خبر بدورسید ، اطلاع یافت بر

تَادَبَ - ادب ، تربیت ، آداب دانی ، سلوك ،

شایستگی ، کمال ، تهذیب ، آراستگی ، ظرافت ،
تشخیص لطیف ، فرهنگ ، آموزش و پرورش ،

تواضع ، حیا ، حجب ، شرم ، فروتنی

تَادَبَ - تربیت شد ، پرورش یافت ، مؤدب بود

یا شد ، با تربیت و ادب بود

تَادَبَا ، بِتَادَبٍ - مودبانه

تَوَدَّ - آهستگی ، آرامش ، تانی ، درنگ

عَلَى تَوَدَّةٍ - باهستگی ، با آرامی ، باتانی

تَوَدَّبَ - پرورش ، تربیت ، تعلیم ، مجازات ،
کیفر ، تنبیه

تَوَدَّبِي - انضباطی ، انتظامی ، تادیبی ، آموزشی ،

پرورشی ، کیفری ، جزایی

مَجْلِسُ تَوَدَّبِي - دادگاه انتظامی

تَوَدِّيَّةٌ - پرداخت ، واریزی حساب ، ادای قرض

تَوَذَّى (التَّوَذَّى) - رنجش ، نگرانی ، آزرده گی

خاطر

تَوَذَّى - آسیب دید ، عذاب کشید ، آزرده شد ،

رنجید از ، خشمگین شد از ، اظهار تنفر کرد از

بدش آمد از ، متضرر شد

تاربه - حریف شد با ، همقطار شد با ، همکار

شد با ، همسال بود با

تاراج تارات ، تیر ، تیر - وقت ، موقع ،

دفعه ، گاه ، هنگام ، یکبار

تاراج - گاهی ، بعضی اوقات ، احیاناً ، دفعه‌بی

تاراج و تاراج - گاهگاهی ، چند وقت یکبار

تاراج - تاب خورد ، بالا و پایین افتاد

تارس - مسلح ، سلاح جنگ دربر کرده

تارک - از دشمنی دست برداشت ، متارکه کرد

بلا تاریخ ، غفل من التاريخ - بدون تاریخ

(در گفتگوی از نامه و امثال آن)

ختم التاريخ - مهر لاستیکی که روی آن شماره

روز ، ماه و سال نقش شده است ، و برای تاریخ

گذاشتن بکار میبرند

عجلة التاريخ او الزمن - چرخ تاریخ

تاریع (ص) - ممیزی زمین ، مساحی زمین

تازر - خود را با جامه بلند پوشاند یا پیچید

تازم القوم - موقعیت بحرانی شد برای ، از

بحران روزگار متالم شدند

تاسی - دلداری داد ، تسلی داد ، تسلیت گفت

تاسس - برپا شد ، تاسیس شد ، برقرار و دایر

شد

تاسع - نهم

تاسعاً - تاسعاً ، نهم آنکه ، نهم

تاسف علی - تاسف خورد بر ، متاسف بود برای ،

افسوس خورد بر

تاسن الماء - طعم و بوی آب تغییر یافت ، آب

گذید

تاسیة - دلداری ، تسلیت

اسهم او حصص التاسيس - سهام هیئت

موسسه

المجلس التاسيسي - مجلس مؤسسان

تاشیر ، تاشيرة - ویزای گذرنامه ، رواید ،

پاراف کردن نامه و امثال آن (در ادارات دولتی)

تاصل - جایگیر شد ، رسوخ کرد ، ریشه دوانید

تاصيلة - شجره نامه ، نسب نامه

تافاة - عیب ، نقص ، گناه

تاف - گله کرداز ، ناله کرد ، غرغر یا نلدند

کرد ، نارضایتی پیدا کرد

تافه - بیمزه ، ساده ، ناچیز ، غیر مهم ، پیش پا

افتاده ، کهنه ، مبتذل ، بیخرد

تاق الی - آرزو کرد یا داشت ، اشتیاق و میل

داشت به

تاکد - ثابت شد ، مورد تصدیق قرار گرفت ،

تأیید شد ، تاکید شد ، اطمینان کرد ، یقین

داشت یا دانست

تأكد - درنگ و تأمل کرد در ، تحقیق

کرد (درباره‌ی) ، محقق کرد ، معلوم و معین کرد ،

اطمینان داد

الجملة التالية - جمله زیر یا ذیل

تأليف - کتاب ، نوشته

تأليف الحيوان - اهلی کردن حیوان ، دست - آموز کردن

تأليف الكتب - کتاب تألیف کردن

تأليف الوزارة - تشکیل کابینه

تام - بنده گردانید ، اسیر کرد ، گرفتار کرد ، مبتلا کرد ، دچار کرد

تام - کامل ، تمام ، مفصل ، بانجام یا با تمام رسیده ، تکمیل شده

تعممة - گوسفندی که آنرا در خانه علف میدهند و میدوشند

تأمر - تحکم کرد ، آمرانه گفت ، مصر بود ، آمرانه یا تحکم آمیز بود

تأمرک (غ) - آمریکایی مآب شد

تأمرؤا - باهمدیگر مشورت کردند ، باهمدیگر رای زدند

تأمرؤا علیه - توطئه چیدند برای ، دسیسه چینی کردند ، تبانی کردند بر علیه

تأمل - اندیشه ، دقت ، توجه ، ملاحظه ، تفکر ، مذاقه

تأمل الامر - مورد ملاحظه یا مذاقه قرارداد ،

تأمل کرد در ، درباره چیزی با اندیشه پرداخت

تأمله - با دقت نگاه کرد به ، خیره شد به

تامور - غشاء خارجی قلب

تاموری - مربوط به غشاء یا پرده خارجی قلب

تأميم المتروكل - ملی کردن صنعت نفت

تأميم شركة قناة السويس - ملی کردن کانال سوئز

تأميم الغابات - ملی کردن جنگلها

تأمين - بیمه (کردن) ، ضمانت ، اطمینان ، اعتماد ، سپرده ، امانت ، ودیعه ، تأمین

عقد تأميناً - قرارداد بیمه بست

شركة التأمين - شرکت بیمه

صك التأمين - بیمه نامه ، سند بیمه

تأمين ابتدائي - سپرده برای مناقصه و غیره

تأمين ضد الحريق - بیمه در مقابل آتش سوزی

تأمين على الحياة - بیمه ی عمر

التأمين القوي - بیمه ملی (همگانی)

تأمين المستقبل - تأمین آتیه

تَان (التانی) - آهستگی ، کندی ، ثانی ، احتیاط ، ملاحظه ، عدم شتاب

تانی ج ثناء - ساکن ، مقیم

تانی - با آهستگی انجام داد ، بکندی کار کرد ، بتأنی پیش رفت

تانی علیه - مهلت داد به ، بردباری یا صبر بخرج

دائ (نسبت بکسی)

تائق - مشکل پسندی ، دقت گرفتن زیاد ، خوش

سلیقه‌گی ، شیک پوشی

تَانَقَّ فِي عَمَلِهِ - کاری را با درستی و دقت تمام

انجام داد ، پاکیزه و با ظرافت انجام داد

تَانَقَّ فِي لِبْسِهِ اَوَاكِلَهُ - در مورد لباس و

خوراک مشکل پسند بود ، سلیقه داشت ، دقت گیر

بود ، خوش سلیقه بود

تَانِيْب - توبیخ ، سرزنش ، عیبجویی

تَانِيْب الضَّمِيْر - سرزنش وجدان ، پشیمانی

تَاوَه - نالید ، گله کرد ، غرغر کرد ، ناله کرد ،

با آه و ناله گفت ، لندلند کرد

تَاوَه - ناله ، شکایت ، گله ، غرغر

تَاوِيْل - تفسیر ، شرح ، تعبیر

تَاه - گمراه شد ، سرگردان شد ، گم شد ، هلاک

شد ، نابود شد

تَاهَ عَجَبًا - جولان داد ، خود فروشی کرد ،

خرامید ، با تکبر راه رفت

تَادَ الْفِكْرَ - پرت شد ، متشتت شد (در گفتگوی

از حواس یا فکر)

تَاهَ مِنْهُ كَذَا - اذ دست داد ، گم کرد ، چیزی را

جا گذاشت ، چیزی را فراموش کرد

تَاهِب - آمادگی ، میل ، تهیه ، تدارک

تَاهِبٍ لِكَذَا - آماده شد برای ، حاضر شد ،

مهیا شد

تَاهِل - ازدواج کرد ، متأهل شد

تَاهِلَ بِهِ (ص) - خوش آمد گفت به ، استقبال

کرد از

تَاهِلٌ لِلاَمْرِ - برای کاری شایستگی داشت ،

قابل بود ، صلاحیت داشت

تَاَيَدَ - استوار و محکم بود ، ثابت شد ، تأیید شد ،

پشتیبانی یا حمایت شد ، ابقا شد

تَاَيَدَ - پشتیبانی ، حمایت ، نگهداری ، ابقاء

اثبات ، استواری ، مساعدت ، همراهی ، کمک

تَاَيَدَ الرُّوحَ الْوُطَنِيَّةَ - تقویت روح میهن -

پرستی

تَاَيَدًا لِّ - بحمايت ، برله

تَبَّ - هلاک شد ، نابود شد ، بکلی معدوم شد یا

از بین رفت

تَبَّاهٌ لَهُ - نابود باد ، زیانکار باد! (کلمه نفرین)

تَبَاَحَثَ مَعَهُ فِي الْاَمْرِ - با کسی درباره‌ی چیزی

بگفتگو پرداخت ، مناظره کرد با

تَبَادُلَ - مبادله کردن ، معاوضه کردن ، داد و ستد ،

مبادله کالا

تَبَادُلُ الْاَخْوَاطِرَ - ارتباط دل بدل ، انتقال فکر ،

ارتباط فکری میان دو تن از مسافت دور

تَبَادُلُ الْاِتِّصَالِ اَوِ الْمَعَامَلَةِ - مراوده ، ارتباط

مشترک ، آمد و شد ، معامله

تَبَادَلَا - کاری را بنوبت انجام دادند ، جانشین

یکدیگر شدند (در کار)

تَبَادَلَا - مبادله کردند ، باهم دیگر معامله متقابل

کردند

تَبَادُلُوا الْأَرَءَ - تبادل نظر کردند ، با همدیگر
مشورت کردند
تَبَادُلُوا اِطْلَاقَ الرِّصَاصِ - بهمدیگر شلیک
کردند
تَبَادُلُوا الْعُرُوضَ (أَيِ السِّلَعِ) - کالایی را با
کالای دیگر معاوضه کردند ، مبادله کردند
تَبَادُلُوا النَّارَ - بهمدیگر شلیک کردند
تَبَادَلُوا - با همدیگر اظهار دشمنی و خصومت
کردند
تَبَارَ - هلاك ، نابودی
تَبَارَكَ بِهِ - برکت یافت از ، خوشبین بود به
تَبَارَوْا - با همدیگر رقابت یا همچشمی کردند ،
مسابقه دادند
تَبَارِيحَ - سوزشها ، سختیها ، مشقات حیات
تَبَارِيحِ الشُّوقِ - آتش یا سوز اشتیاق
تَبَاشِيرٌ - نوبر ، نخستین نتیجه ، اوایل هر چیز
تَبَاشِيرُ الصَّبْحِ - اوایل صبح
تَبَاطَا - سستی کرد ، یواش کار کرد ، بتعویق
انداخت
تَبَاعًا - پی در پی ، بتوالی ، متوالیاً (قید)
تَبَاعَدَ عَنْ - اجتناب کرد از ، دوری کرد از ،
فاصله گرفت از ، دست کشید از ، ول کرد ،
جدایی حاصل کرد
تَبَايَلَدَ - خود را کند ذهن و انمود کرد
تَبَّانَ - شُرْتُ ، تُكَّةُ

تَبَّانَ - کاه فروش ، علاف
تَبَّانَ (فِي عُرْفِ الْعَامَةِ) - کاه دان (در اصطلاح
عوام)
دَرَبُ التَّبَانَةِ - کهکشان
تَبَاهٍ (الْتَبَاهِي) - بالیدن ، افتخار کردن ،
مباهات کردن
تَبَاهَلُوا - همدیگر را لعنت یا نفرین کردند
تَبَايُنٌ - تفاوت ، اختلاف ، فرق ، تناقص ،
مناقضات داشتن
تَبَايُنِيٌّ - مربوط باختلاف و تفاوت
تَبَتَّلَ - تَارَكَ دنیا شد ، ازدواج نکرد ، در تجرد
و عزوبت بسر برد
تَبَثَّرَ - كُورِكَ در آورد ، جوش زد (در گفتگوی
از پوست بدن یا صورت)
تَبَجَّحَ - افتخار کرد ، مباهاات کرد ، بخودبالید
تَبَجَّسَ - روان یا جاری شد ، بیرون ریخت ،
تند روان شد ، سرازیر شد ، جریان پیدا کرد (در
گفتگوی از آب و امثال آن)
تَبَحَّجَّحَ - در راحت و آسایش بود ، خوش گذراند ،
آسوده خاطر بود
تَبَحَّرَ فِي الدَّرْسِ أَوِ الْعِلْمِ - متبحر یا استاد
شد ، مهارت پیدا کرد (در گفتگوی از درس و بحث
یا علم و دانش)
تَبَخْتَمَرَ - متکبرانانه راه رفت ، خرامان راه رفت
التَّبَخْتَمَرِيَّةُ - خرامیدن ، خرامان راه رفتن ،

متکبرانه قدم زدن

تَبَخَّرَ - تبخیر شد ، بصورت بخار درآمد

تَبَخَّرَ - بخار شدن ، تبخیر شدن ، پراکنده شدن
بوی چیزی

تَبَخَّيرَ - بخار کردن ، ضد عَقُونی کردن بوسیله

تبخیر ، معطر کردن (بوسیله بخور)

تَبَدَّى - ظاهر شد ، نمایان شد ، بنظر آمد

تَبَدَّى - صحرا نشین یا بادیه نشین شد

تَبَدَّدَ - پراکنده شد ، متفرق شد ، برباد رفت

تَبَدَّلَ - تغییر کرد ، تبدیل یافت

تَبَدَّلَا - کاری را بنوبت انجام دادند ، جانشین
یکدیگر شدند (در انجام کار)تَبَدَّيرَ - برباد دادن ، از میان بردن ، تلف یا
ضایع کردن مال ، اسراف ، ولخرجی

تَبَرَّ - سنگ معدنی ، کلوخه معدنی

تَبَرَّ الذَّهَبِ - ریزه ی زر ، خاکه ی طلا

تَبَرَّاهُنَّ - انکار کرد ، از خود ندانست ، از خود

سلب کرد ، رد کرد ، نپذیرفت ، قبول نداشت

تَبَرَّاهُنَّ - دست و دل شست از

تَبَرَّاهُنَّ مِنَ التَّهْمَةِ - تبرئه شد

تَبَرَّجَتِ الْاُنْثَى الْاَوَّامِرَةَ - زیبایی خود را

آشکار ساخت (در گفتگوی از زن) ، زینت کرد ،

آرایش کرد ، خود را آراست

تَبَرَّدَ - خود را خنک کرد ، تبرید کرد

تَبَرَّزَ - شکم خود را خالی کرد ، قضای حاجت

کرد ، رید

تَبَرَّعَ - داوطلب امر خیر شد ، کمک کرد ،
اعانه دادتَبَرَّعَ ج تَبَرَّعات - اعانه ، کمک ، هبه ، بخشش
بلاعوضتَبَرَّكَ بِهِ - برکت خواست یا طلبید از ، برکت
یافت

تَبَرَّمْ - بتنگ آمد ، بستوه آمد

تَبَرَّمْ - ناراحتی ، بتنگ آمدن ، بستوه آمدن

التَّبَرُّيَّةُ - شوره سر (که در موقع شانه زدن

میریزد)

تَبَرَّيْدَ - سرد کردن ، خنک کردن

تَبَرَّيْدُ الْاَلَمِ - تسکین دادن درد ، آرام کردن ،
فرو نشانیدن درد

خِزَانُ التَّبَرَّيْدِ فِي السَّيَّارَةِ - رادیاتور

تَبَرَّيْدُ الْمَاكُولَاتِ - خنک کردن یا سرد نگاه -

داشتن خوراکیها

تَبَسَّلَ - اخم کرد ، ترشروشد ، عبوس شد

تَبَسَّمَ - لبخند زد ، تبسم کرد

تَبَشَّيرَ د مژده دادن ، نوید دادن

الْجَمْعِيَّةُ التَّبَشَّيرِيَّةُ - انجمن مسیحیان انجیلی

یا پرواستان

تَبَصَّرَ - ملاحظه ، مذاقه ، رسیدگی ، تأمل ،

اندیشه

تَبَصَّرَ فِي الْأَمْرِ - مورد رسیدگی و ملاحظه قرار داد ،

در نظر داشت ، مذاقه کرد در ، اندیشه کرد در

التَّبَصُّيرُ - فالگیری ، طالع بینی

تَبَضُّعٌ - برای خرید بازار رفت ، خرید کرد

تَبَضُّعٌ - خرید ، بازار رفتن و خرید کردن

تَبْضِيعٌ = تَبَضُّعٌ

تَبْطِیحٌ - ناتوانی ، سستی ، خضوع ، شکست ،

مغلوب شدن

تَبِعَ - از پی در آمد ، جانشین شد ، از دنبال

آمد ، مورد تعقیب قرار داد ، پیروی کرد از ،

پذیرفت ، رعایت کرد ، اجابت کرد ، انجام

داد ، متابعت کرد ، دنبال چیزی را گرفت ،

ملحق شد به

تَبِعَ - از دنبال آمدن ، مطیع بودن ، همراه

بودن

تَبِعَ ج اتِّبَاعٌ - از دنبال آینده ، مطیع ،

تابع ، همراه

تُبِعَ ج تَبَايِعٌ - سایه ، ملکه زنبور عسل

تَبِعَ ج تَبَايَعَةٌ - لقب پادشاهان قدیم یمن

التَّبِيعَاتُ الْمُقَدَّسَةُ - مسئولیتهای مقدس (مانند

محترم شمردن حقوق دیگران و احترام بآزادی

افراد و جزاینها)

تَبِيعَةٌ - نتیجه ، اثر ، مسئولیت

تَبِغٌ ، تَبِغٌ ، تَبِغٌ (غ) - توتون ، تنباکو

لِفَاقَةِ تَبِغٍ - سیگار

تَبْغَدَدٌ - منسوب بشهر بغداد شد بغدادی مآب شد

تَبْغَدَدٌ (ص) - شرمرو گشت ، محجوب و با حیا

شد

تَبَقَّى - بجا ماند ، باقیماند ، زیاد آمد (در گفتگوی

از اشیاء)

تَبَقَّعَ - رنگی شد ، رنگ دار شد ، لکه شد

تَبَكُّيَّةٌ - سرزنش ، نکوهش ، ملامت

تَبَكُّيَّةُ الضَّمِيرِ - سرزنش وجدان ، پشیمانی

تَبَلَّ - کینه و دشمنی

تَبَلَّ - مدهوش کرد ، از خود بیخود کرد

تَبَلَّ الطَّعَامَ - ادویه زد بغذا ، چاشنی زد

تَبَلَّى عَلَيَّ - تهمت ناروا زد به ، متهم ساخت

تَبَلَّلَ - آشفته و ناراحت شد ، بر هم خورد ،

مغشوش شد ، آشوب شد ، پریشان ، دل واپس

یا نگران شد

تَبَلَّجَ الصَّبْحَ - صبح طالع شد

تَبَلَّدَ - کودن شد ، کند ذهن شد

تَبَلَّرَ - بلورین شد ، شبیه بلور شد

تَبَلَّغَ بِالْشَيْءِ - اکتفا کرد به ، قانع شد به ،

خشنود یا راضی بود به

تَبَلَّلَ بِالْمَاءِ - تر بود یا شد ، نم دار بود یا شد ،

(در اثر آب)

تَبَلَّلَ - تری ، نم ، رطوبت

تَبَلَّرَ - بلورین شد ، شبیه بلور شد

تَبَلَّيَّةٌ - اتهام ، تهمت ناروا

تَبَلَّلَ - کسی را به آب و هوای جدید خود دادن

تَبْلِیْط - سنگ فرش کردن ، اسفالت کردن ، سمّت

کاری کردن

تَبْن - کاه

تَبْنِی (التَبْنِی) - کسی را بفرزندی قبول کردن ،

فرزند خواندن

تَبْنِی - کسی را بفرزندی قبول کرد ، نسبت

فرزندی داد به

تَبْنِی - کاهی (رنگ)

تَبْنِیج مَوْضِعِی - بیهوشی موضعی

تَبَوَّاءُ الْعَرْش - بتخت سلطنت تکیه زد

تَبَوُّوا الْعَرْش - براریکه سلطنت تکیه زدن

تَبْوَع (ص) - آغ زد ، قی کرد ، حالت استفراغ یا

تهوع داشت

تَبْوِیْل - ادرار کردن ، شاشیدن ، به ادرار

انداختن

تَبْهَرَجَتِ الْمَرْأَةُ - خود را آرایش کرد ، زینت

کرد (در گفتگوی از زن)

تَبْهَلُوا - همدیگر را لعنت یا نفرین کردند

تَبْیْل - مدهوش ، از خود بیخود

تَبْیْن الْأَمْرِ - واضح شد ، آشکار شد ، معلوم شد ،

محقق و معین شد

تَبْیْن الْأَمْرِ - محقق کرد ، معلوم کرد ، معین

کرد ، تحقیق کرد در

تَبْیُوْكَا (غ) - قسمی ماده‌ی نشاءت‌دهی

تَبْیُوْكَا خَشْنَةً - ماده‌ی نشاءت‌دهی زهر

تَبْیِض - سفید کردن

تَبْیِض الْجُدْرَان - آب پنبه زدن بدیوار ، سفید

کردن دیوار

تَبْیِضُ الْمَكْتُوب - پاک‌نویس کردن

تَبْیِضُ النَّحَاس - سفید کردن مس

تَبْیِضَةٌ (ص) - پاک‌نویس

تَتَابَع - پی در پی درآمد ، متوالی شد

تَتَابَع - پی‌درپی بودن ، توالی

بِالتَّتَابَع - پی‌پی ، متوالی ، متوالیاً (قید)

تَتَالَتْ الْأُمُور - یکی پس از دیگری رخ داد

تَتَاوَب (ص) - خمیازه کشید ، دهن دره کرد

تَتَبَعَ - از دنبال آمدن ، در جستجوی چیزی بودن ،

مورد تعقیب قرار دادن ، چیزی یا کسی را دنبال

کردن ، تتبع و تحقیق کردن در

تَتَر - تاتار ، تاتار

تَتَرِی - یکی پس از دیگری ، دنبال هم (اصل

این کلمه «تَتَرِی» است و بطور قید استعمال میشود)

پی‌درپی ، متوالیاً

تَقَرَّب - خاك آلود شد ، پراز گرد و غبار شد

تَقَرَّر - متزلزل شد ، مرتعش شد

تَقَرَّح - محزون و غمناك شد ، اندوهگین شد

تَقَرَّس - سپر بدست گرفت ، سپر بدوش انداخت

تَقَرَّف - با تجمل زندگی کرد ، خوش گذرانی

یا عیاشی کرد

تَتَرِی - (شخص) تاتاری ، تاتاری

تَتَمَتَّعَ - از جای خود تکان خورد ، جابجا شد ،
بزور کشیده شد

تَتَفَيِّفُ الْأَظْفَارَ - مانیکور : آرایش دست
وناخن

تَتَكَ (ص) - (در تفنگ) ماشه ، پاشنه

هَلْ تَتَكْرَمُ عَلَيَّ ؟ - ممکن است لطفاً ... ،
ممکن است در حق من التفات یا لطف بفرمایید
که ...

تَتَلَمَّذَ - شاگرد شد ، شاگردی کرد

تَتَلَمَّذَ عَلَيَّ الْمَعْلَمَ - نزد معلم شاگردی کرد ،

در حضور معلم نشست (برای یاد گرفتن)

تَتِمَّةٌ - متمم ، مکمل ، تتمه

تَتَن (غ) - توتون ، تنباکو

تَتَنُوس (غ) - کزاز ، تشنج آرواره

تَتَوَّجَ - تاجدار شد ، تاج بر سر گذاشت

تَتَوَّرَة (ص) - تاتوره ، داتوره

تَتَوَيَّجَ - تاجگذاری

تَتَوَيَّجُ الْعَقْدَ - (در معماری) قوس خارجی

تَتَشَاءَبَ - خمیازه کشید ، دهن دره کرد

تَتَاوَبَ - خمیازه ، دهن دره

تَتَاقَفَا - با یکدیگر مسابقه شمشیر بازی دادند ،
مبارزه کردند

تَتَاقَلَّ - سنگین شد ، کاهلی کرد

تَتَاقَلَّ عَلَيَّ - درد سر داد ، مزاحم شد ، آزد ،
اذیت کرد

تَتَاوَنَ - حيله بازی کرد ، خدعه کرد ، نیرنگ زد

تَثْبِيتٌ - محقق کردن ، رسیدگی ، تحقیق ،

تصدیق ، درنگ و تأمل ، تحقیق کردن در باره ی
کاری

تَثْبِيتٌ فِیْ - مورد تأمل و رسیدگی قرار داد ،

در باره ی چیزی بتحقیق و مشورت پرداخت

تَثْبِيتٌ مِنْ - محقق کرد

تَثْبِطٌ عَنِ الْأَمْرِ - عقب افتاد ، معوق ماند

تَثْبِینُ الشَّيْءِ - چیزی را در دامن خود حمل
کرد

تَثْبِيتٌ - تثبیت ، تأیید ، تصدیق ، ثابت کردن

یا نگاهداشتن ، بریک پایه قرار دادن ، استوار

وراسخ کردن

تَثْبِيتٌ - یکی از اسرار هفتگانه مسیحیان که منم

تعمید است

تَثْرِيبٌ - سرزنش ، ملامت ، توبیخ

تَتَعَلَّبَ - حيله گری کرد ، مانند روباه خدعه

و مکر کرد

تَتَقَبَّ - سوراخ شد

تَتَقَيَّفُ - تهذیب ، پرورش ، دارای تحصیلات

یا فرهنگ کردن

تَتَلَجَّ - سرد شدن و یخ بستن

تَتَلَجَّتْ أَطْرَافُهُ - دست و پایش سرد شد ، یخ

کرد

تَتَلَمَّ - کند بود یا شد ، خسته و بیخس بود یا شد

تَجَبُّيرُ (الْعِظَام) - شکسته بندی

تَجَحُّرُتِ الْعَيْنِ - چشم بگودی فرو رفت

تَجَحُّفُلُوا - جمع شدند ، اجتماع کردند

تَجَحَّم - در آتش حرص یا بخل سوخت ، خود را بسختی انداخت

تَجَدَّد - تازگی

الدُّثُورُ وَالتَّجَدُّدُ (فِي عِلْمِ الْحَيَاةِ) - (در

زیست شناسی) متابولیسم : دگرگونیهای خاص شیمیایی مواد غذایی پس از ورود به محیط

داخلی بدن

تَجَدِّدُ الشَّبَابِ - تجدید جوانی ، دوباره جوان

شدن

تَجَدِّدُ الْقَلْبِ - اصلاح ، تجدید ، تهذیب اخلاق ،

اعطای حیات تازه

تَجَدِّدُ الْقُوَى - تجدید قوا ، نیروی تازه

دادن به

تَجَدِّدُ الْهَوَاءِ - تهویه

تَجَدِّيفٌ ، تَجْدِيفٌ - پارو زدن (در گفتگوی از

قایق)

تَجْدِيفٌ عَلَى اللَّهِ ج تَجَادِيفٌ - کفر ، ناسزا

گویی ، جسارت بمقدسات

مَرَكَبُ التَّجْدِيفِ - قایق (که بوسیله پارو زدن

آنها حرکت میدهند)

تَجْدِيفُی - کذری ، مربوط به کفر یا جسارت

بمقدسات

تَجْدِيرٌ - استخراج جذر ، ریشه گیری

تَجْدِيفٌ = تجدیف

تَجَرَّ - بازرگانی یا تجارت کرد

تَجَرَّفَى - تجارت فلان کالا را کرد (چون تجارت جای وامثال آن)

تَجْرِبَةُ ج تَجَارِبٌ - آزمایش (کردن) ، اختبار ،

تجربه ، آزمایش سخت ، امتحان توأم با عذاب جسمی ، محنت ، آزمودگی ، آزمودن ، کوشش ، هبادرت (بکار) ، جد و جهد ، دوره ی آزمایش ، دوره ی کارآموزی

فِي (تَحْتَ) التَّجْرِبَةِ - کسیکه دوره ی کارآموزی

را طی میکند

تَجْرِبَةُ قَاسِيَةٍ - تجربه تلخ

تَجَرَّدُ الْفَرَسِ - اسب وارد مسابقه شد و آنرا

پایان رساند

تَجَرَّدَ لِلْأَمْرِ - خود را مهای کاری کرد ، با

فراغت بال بکاری پرداخت

تَجَرَّدَ مِنْ - عاری بود یا شد از ، برهنه شد از ،

بی بهره شد از

تَجَرَّعَ - بلعید ، غورت داد ، فروداد ، تا ته سر

کشید

تَجَرَّعَ الْغَيْظَ - خشم خود را فرونشاند ، کظم

اغیظ کرد

تَجَرَّعَ الْمَاءَ - آبرا جرعه جرعه نوشید

تَجَرَّمُ الزَّمَانُ أَوِ الشِّتَاءُ - زمان یا زمستان سپری

الغرفة التجارية - اطاق بازرگانی

منافسة تجارية - رقابت تجارتی

نقابة تجارية - شرکت تجارتی ، سندیکای تجارتی ، تشکیل اتحادیه با چند شرکت تجارتی

تجاری - ینه و بدینه علی فلان - طلبکاری کرداز ، طلب خود را از کسی خواست

تجازرا - بیکدیگر ناسزا گفتند

تجاسر - جرأت کرد بر ، با جرأت مبادرت (بکاری) کرد ، بمبارزه طلبید ، جسارت کرد بر ، اقدام بکار مخاطره آمیز کرد ، دست یازید به ، جرأت پیدا کرد بر

تجافی - غفلت کرد یا ورزید (از ، در) ، نادیده گذشت از ، پرهیز یا اجتناب کرد از ، رو گرداند از

تجال عن - برتر بود یا شد از ، بالاتر بود از ، خود را برتر دانست از

تجالدوا بالسیوف - بهمدیگر شمشیر زدند

تجالید الانسان - جسم و اعضای انسان

تجانس - همانندی ، یکی بودن ، متجانس بودن تشابه ، همجنسی ، یکجوری

تجانف عن الطريق - گمراه شد

تجانف الاثم - تمایل بگناه پیدا کرد ، متمایل

بمعصیت شد

تجاوب ومتطلبات الحياة - پاسخگو - وی

احتياجات زندگی بود یا شد (احتیاجات زندگی را رفع کرد)

تجاوب - با همدیگر بگفتگو پرداختن و جواب بکدیگر را دادن ، پاسخگو بودن ، جوابگو بودن

تجاوز - تجاوز (از حد)

تجاوزید - بارانهای سودمند

تجاه - در برابر ، روبروی ، مقابل

تجاهرب - اعتراف کرد ، آشکارا گفت ، تظاهر کرد به ، آشکارا مبادرت کرد به

تجاهل - تجاهل کرد ، خود را بنادانی زد

تجاهل الامر - نادیده پنداشت ، چشم پوشید از ، نادیده گذشت از

تجبر - شکسته بندی شد ، خوب شد ، بحالت اول باز آمد (در گفتگوی از استخوان شکسته و امثال آن) ، ظالمانه حکومت کرد ، جبار بود یا شد ، تکبر کرد ، متکبر و بانخوت بود یا شد ، تکبر آمیز بود ، فشار آور یا تحمیل آمیز بود

تجبر - تکبر ، توانگری

تجبل - بکوه رفت ، در کوه سکونت کرد

تجبن الحليب - شیر بصورت پنیر در آمد ، دلمه شد

تجبن الرجل - خشونت پیدا کرد ، دارای خشونت اخلاق شد

تَثْلِيثٌ - سه برابر کردن ، دارای سه جزء کردن ،
اعتقاد به تثلیث (در مسیحیت)

المِسَاحَةُ التَّمْلِيْثِيَّةُ - مساحی یا پیمایش بوسیله
مثلثات ، ممیزی یا مساحت کردن مثلثاتی

تَثْمِيرٌ - سود گرفتن ، بکار انداختن سرمایه
تَثْمِينٌ - ارزیابی ، تقویم ، تعیین بهاء

تَثْنِيَّةٌ - تاه کردن ، چین زدن ، تا زدن ، خم -
کردن ، پیچیدن ، حلقه کردن

تَثْنِيَّةُ الْاِسْتِرَاعِ (من التَّوَارَةِ) - سفر تثنیه (در
توراة)

تَثْوَبٌ - ثواب بدست آورد ، ثواب برد

تَثْوَبُ الْمَصْلِيِّ - پس از نماز واجب نماز نافله
خواند

تَثْوُلُ النِّحْلِ اَوِ النَّاسِ - انبوه شدند ، هجوم
کردند ، گروهی یا دسته جمعی مهاجرت کردند
(در گفتگوی از زنبور مثلا) ، ازدحام کردند ،
جمعیت کردند (در گفتگوی از مردم)

تَثْوِيَةُ الْمَرْأَةِ زَوْجِهَا - بیوه شد (در گفتگوی
از زن)

تَجَابُ الرِّجَالِ - با خواهر یکدیگر ازدواج
کردند (در گفتگوی از دو مرد)

تَجَاثَوْا - بر سر زانو نشستند

تَجَاحَفُوا بِالْكُرَةِ - چوگان بازی کردند

تَجَادَلَا - مجادله کردند ، با یکدیگر مخاصمه
یا مبارزه کردند

تَجَاذَبُ الشَّيْءِ - سرگرم چیزی بود یا شد

تَجَاذَبُ الْحَدِيثِ - سرگرم گفتگو و صحبت شد

التَّجَارِبُ الذَّرِيَّةُ - آزمایشهای اتمی

التَّجَارِبُ النُّوَوِيَّةُ - آزمایشهای هسته ای یا
اتمی

تِجَارَةٌ - تجارت ، بازرگانی ، مال التجاره ،
کالا ، جنس ، متاع

تِجَارَةُ الرَّقِيقِ - برده فروشی

تِجَارَةُ مَحْرَمَةٍ - تجارت اشیاء ممنوعه یا قاقاق ،
قاقاقچیکری

تِجَارَةُ الْمَمْنُوعَاتِ - قاقاقچیکری

تِجَارِيٌّ - مربوط به بازرگانی ، یا بازرگانان
و معاملات تجارته

بَيْتُ تِجَارِيٍّ - تجارتخانه

شَارِعُ تِجَارِيٍّ - خیابانی که در آن بنگاه تجارته
وجود دارد

الْعُرْفُ التِّجَارِيُّ - رسم و آیین بازرگانی ، اصطلاح
بازرگانی

الْقَانُونُ التِّجَارِيُّ - قانون بازرگانی

مَنْشُورُ تِجَارِيٍّ - اطلاع نامه تجارته

الْوَفْدُ التِّجَارِيُّ - هیئت نمایندگی بازرگانی

تَجَارِيًّا - با یکدیگر همراهی کردند

تِجَارِيًّا فِي الْأَمْرِ - درباره ی چیزی با یکدیگر
توافق کردند

شد، گذشت

تجرّم علیه - اورا بجرمی متهم ساخت

تَجْرِب - آزمایش ، امتحان ، دوره‌ی آزمایش
یا کارآموزی ، اختیار ، محنت ، آزمایش سخت ،

اغوا ، وسوسه

تَجْرِيد - پوست کندن ، لخت کردن ، برهنه
ساختن ، محروم و بی بهره کردن ، خلع سلاح
کردن ، عمل پیاده کردن اجزای ماشین ، (در
معماری) قوس خارجیتَجْرِيدٌ مِنَ الرُّتَب - کندن درجه ، تنزل رتبه ،
پستی ، خفتتَجْرِيدٌ مِنَ السِّلَاحِ اَوْ الْمَعْدَاتِ الْحَرْبِيَّةِ -
خلع سلاحتَجْرِيدُ الْعَقْدِ (ص) - (در معماری) قوس
خارجیتَجْرِيدٌ مِنَ الْكِسَاءِ - لخت کردن ، برهنه سازی
تَجْرِيدَةٌ - حمله نظامی ، قشون کشی ، لشکر

کشی

تَجْزَا بِالشَّيْءِ - قناعت یا اکتفا کرد به

تَجْزِئَةٌ - تقسیم ، تجزیه ، بخش ، قسمت ، دسته
بندی ، (مجازاً) اختلاف ، شقاق (از لحاظ حقوقی)
افراز (کردن)قَابِلِيَّةُ التَّجْزِئَةِ - قابلیت انقسام ، بخش -
پذیریخَاصِيَّةُ عَدَمِ التَّجْزِئَةِ - عدم قابلیت تقسیم ،
بخش ناپذیریتَجْزِروهُمْ فِي الْقِتَالِ - آنها را کشتند و طعمه
درندگان کردند (در جنگ)

تَجَزَّعَ - شکست ، تکه تکه شد

تَجْزَمُ الْعُودَ - شکافت ، ترک برداشت (در گفتگوی
از چوب)تَجَسَّدَ - مجسم شد ، صورت خارجی یا واقعی پیدا
کردتَجَسَّدَ (فِي الْإِلَهِوتِ) - (در مسیحیت) تجسم
خدا بصورت انسانتَجَسَّسَ - پی گردی کرد در ، اکتشاف کرد ،
به جستجو پرداخت در ، اطلاعات مقدماتی از
وضع دشمن بدست آورد ، مقدمه بازدید کرد

تَجَسَّسَ - جاسوسی

تَجَسَّسَ عَلَيَّ - جاسوسی کرد

قَامَ بِأَعْمَالِ التَّجَسَّسِ - دست بجاسوسی زد

تَجَسَّسَ - مجسم شد ، بصورت خارجی یا واقعی
در آمدتَجَسَّسَ الْخَطَرَ - خطر شدت یافت ، سخت بزرگ
شد

تَجَشَّأَ - آروغ زد

تَجَشَّعَ - بسیار حریص شد ، طمعگارش

تَجَشَّمَ - تحمل کرد ، رنج کشید ، زحمت دید ،
کشید (از دست کسی) ، لطمه یا زیان دید

تَجَلَّيْدُ الْحَيَّطَانِ - تخته کوبی دیوار ، روی دیوار
را با چوب و امثال آن پوشاندن

تَجَلَّيْدُ الْكُتُبِ - صحافی کردن ، جلد کردن
کتاب

تَجَلَّيْدُ الْمَاءِ أَوِ السَّوَائِلِ - منجمد کردن آب
یا مایعات دیگر

تَجْمَعُ الْكَلَامَ - نامربوط سخن گفت ، پریشان
گفت

تَجَمَّدَ - یخ بست ، یخ زد ، یخ کرد ، منجمد
شد ، خشك شد (از سرما یا تعجب یا وحشت)

تَجَمَّدَ بِالْبُرُودَةِ - یخ بستن ، یخ کردن ، یخ
زدن ، منجمد شدن

تَجَمَّدَ الدَّمُ - خون منجمد شد یا بصورت لخته
درآمد

تَجَمَّدَ الْمَزِيجُ السَّائِلُ - مایع سفت شد ، قوام
آمد ، غلیظ شد

تَجَمَّرَ الْجَيْشُ - لشکر سرزمین دشمن را ترك
نکرد ، متمرکز شد (در سرزمین دشمن)

تَجَمَّرَ بِالْمَجْمَرَةِ - بخورداد

تَجَمَّرَتِ الْقَبَائِلُ - قبیله‌ها اجتماع کردند

تَجْمَعُ - جمع شد ، گرد آمد ، بهم پیوست ،
متمرکز شد (در گفتگوی از سپاه مثلاً)

تَجَمَّمَ النَّهْمُ - گیاه انبوه شد ، زیاد یا فراوان
روید

تَجَشَّمُ - وارد کار دشوار شدن

تَجْعَعُ الْبَعِيرُ وَنَحْوُهُ - خود را از شدت درد
بزمین افکند (در گفتگوی از شتر و امثال آن)

تَجْعَدُ الشَّعْرَ - فر خورد ، فر پیدا کرد (در
گفتگوی از موی سرو و امثال آن)

تَجْعَدُ الشَّيْءَ - منقبض شد ، درهم کشیده شد

تَجْفَافٌ ، تَجْفَافٌ ج تَجَافُيفٌ - يك نوع
پوشش جنگی چون زره (هم برای اسب هم برای
انسان) ، برگستوان

تَجْفَلُ الْقَوْمُ - پا بفرار گذاشتند
تَجْفُيفٌ - خشکاندن

تَجَلَّ (التَّجَلَّى) - ظهور ، کشف ، تجلی ،
وضوح

تَجَلَّى - واضح و آشکار شد ، هویدا و فاش شد
کشف شد ، ظاهر شد

تَجَلَّيْبُ - پیراهن یا جامه گشاد پوشاند ، پوشید ،
چادر یا معجر بسرا افکند

تَجَلَّةٌ - احترام ، افتخار ، تجلیل ، بزرگداشت
داشت

تَجَلَّدَ - تحمل کرد ، تاب (چیزی را) آورد ،
متحمل شد ، مقاومت یا پایداری کرد ، بر خود
هموار کرد

عِيدُ التَّجَلَّى - عید تجلی حضرت مسیح (نزد
مسیحیان)

تَجْمِيدُ الْأَرْضِ - راكد نهادن اعتبار (بانكى
وغير آن)

تَجْمِيش - غلغلك دادن

تَجْنِي الثَّمَر - ميوه را چيد

تَجْنِي عَلَى - بجرمى متهم كرد ، گناهكار
قلمداد كرد

تَجَنَّب - اجتناب كرد ، دورى كرد ، پرهيز
كرد از

تَجَنَّب - پرهيز كردن ، اجتناب كردن ، دورى
كردن

تَجَنَّدَ الرَّجُل - وارد خدمت سربازى شد ،
سرباز شد

تَجَنَّدَ لِلْأَمْرِ - خود را مهيائى كارى كرد ، با فراغت
بال بكارى پرداخت

تَجَنُّس - بتابعيت (دولتى) در آمد

تَجَنُّسٌ بِالْجِنْسِيَّةِ الْإِيرَانِيَّةِ (مثلاً) - بتابعيت
دولت ايران در آمد ، شناسنامه ايرانى گرفت

تَجَنَّن - ديوانه شد ، جنون پيدا كرد

تَجَنَّنِد - سرباز گيرى ، تشكيل سپاه

تَجَنَّنِدُ اجْبَارِي - سرباز گيرى ، بنظام وظيفه
بردن

تَجَنَّنِدُ اخْتِيَارِي - سرباز داوطلب گرفتن

تَجْوَال - گشتن ، گشت زدن ، گردش كردن ،
سير كردن ، آواره و بى مقصد گشتن

حَظَرُ التَّجْوَالِ لَيْلًا - قطع يا ممنوع بودن عبور

و مرور در شب (در حكومت نظامى)

تَجَوَّد - چيز خوب را انتخاب كرد

تَجَوَّدَ فِي صِنْعَتِهِ - ظريف كارى كرد ، ريزه كارى
كرد (در صنعت و كار)

تَجَوَّزَ فِي - زياده روى كرد در

تَجَوَّفَ - ميان تهى بود يا شد

مَنْعُ التَّجَوُّل - ممنوعيت عبور و مرور ، منع
عبور و مرور

نِظَامُ مَنْعِ التَّجَوُّل - مقررات منع عبور و مرور

فَرْضُ نِظَامِ مَنْعِ التَّجَوُّل - قانون منع عبور
و مرور را اجرا كرد ، مقررات منع عبور و مرور را

بمورد اجرا گذاشت

تَجَوَّهَر - (در شيمى) تبديل ماده نمكى بگرد

تَجَوَّيْد - نيكو ساختن ، بهتر كردن ، اصلاح
كردن ، بهبود دادن

تَجَوَّيْدُ فِي الْقِرَاءَةِ - يك نواخت خواندن ،
تعدیل صدا ، با لحن خواندن ، هر حرفى را

در خواندن مطابق اصول زبان ادا كردن

تَجَوَّيْف - ميان تهى يا مجوف كردن ، سوراخ ،
حفره ، گودال

التَّجَوَّيْفُ الصَّدْرِي - صندوقه يا قفسه سينه

تَجْمِيز - آماده شد ، مهيا شد ، مجهز شد

تَجْمِيس - چين برابرو فكنند ، عبوس يا ترش رو شد ،
اخمو گشت

تَجْمِمْهُ وَلَهُ - با ترش رویی از او استقبال کرد یا
با او برخورد نمود

تَجْمِيز - آماده کردن ، مهیا کردن ، تهیه ،
تدارك ، آمادگی

تَجْمِيزِي - مقدماتی ، تهیه‌یی

مدرسة تَجْمِيزِيَّة او اعدادِيَّة - مدرسه مقدماتی
یا تهیه‌یی ، مدرسه‌یی که دانش آموزان را برای
ورود بدوره‌ی دانشگاه آماده می‌سازد

تَجِيف - متعفن شد ، گندید ، بوی بد داد

تَحَابُوا - همدیگر را دوست داشتند

تَحَات - ساییدگی پل بوسیله آب ، فرسایش ،
تحلیل

تَحَات - ساییده شد ، تحلیل رفت

تَحَاجَا - با هم محاجه کردند ، با همدیگر بحث
کشیدند

تَحَاجَزُوا - از همدیگر ممانعت کردند

تَحَاجُوا - از همدیگر معما پرسیدند

تَحَادَا - بر یکدیگر خشم گرفتند

تَحَادَبَ - گوژ پشت شد ، منحنی شد ، خم شد ،
محدب شد

تَحَادَثَ الْقَوْمُ - با هم گفتگو کردند

تَحَادَرَ - فرود آمد ، سرازیر شد ، پایین آمد

تَحَادَقُوا - همدیگر را احاطه کردند

تَحَادَلَ - روی کمان خم شد

تَحَادَيَا - مقابل یا محاذی یکدیگر قرار گرفتند ،

موازی یکدیگر بودند ، (مجازاً) با هم برابر یا
مساوی شدند

تَحَارَبَ الْقَوْمُ - با همدیگر جنگیدند ، مبارزه
کردند ، وارد جنگ شدند ، آتش جنگ را بر-
افروختند

تَحَارَفَ عَلَيْهِ فِي الْبَيْعِ وَغَيْرِهِ - خدعه کرد ،
حيله کرد ، نیرنگ زد (در خرید و فروش و امثال
آن)

تَحَارِيْقُ - خشکسالی ، تنگی

تَحَارِيْقُ النَّيْلِ - فصولی که در آنها آب رود نیل
رو به نقصان میرود

تَحَازَنَ - اندوهناك شد ، محزون و غمناك شد

تَحَاسِيرٌ - مصائب ، بلاها ، گرفتاریها ، سختیها

تَحَاسِينٌ - انواع زینت ها ، زیبائیها ، چیزهای
نیکو ، زیبا یا قشنگ

مَا اَبْدَعَ تَحَاسِينَ الطَّاوُوسِ وَتَزَايِينَهُ - زیبا
بیهای طاووس چقدر بدیع است !

تَحَاشَى - استئنا کرد

تَحَاشَى عَنْ - تحاشی کرد از ، خود را دور گرفت
از ، اجتناب کرد از

تَحَاقَدَ الْقَوْمُ - با همدیگر کینه توزی کردند

تَحَاكَا - با یکدیگر رقابت یا همچشمی کردند ،
اصطكاك پیدا کردند

تَحَاكَمُوا إِلَى الْحَاكِمِ - مرافعه بقاضی بردند

تَحَالَفُوا - با همدیگر متحد شدند ، هم پیمان

شدند ، هم قسم شدند

تَحَامَى الشَّيْءِ وَالْأَمْرِ - اجتناب کرد ، پرهیز

کرد ، خودداری کرد (از چیزی یا کاری)

تَحَامَلَ إِلَيْهِ - روی آورد به ، متمایل شد به ،

استقبال کرد از

تَحَامَلَ عَلَيَّ - ظلم کرد بر ، بیعدالتی کرد با ،

بدرفتاری کرد با

تَحَامَلَ عَنْهُ - اعتراض کرد از ، دوری جست از ،

روگرداند از

تَحَانٌ - میل کرد به ، آرزو کرد ، اشتیاق داشت

تَحَاوَرَ الْقَوْمُ - با همدیگر بگفتگو و محاوره

پرداختند

تَحَايَلَ - حيله کرد ، نیرنگ زد ، خدعه کرد

تَحَايَلٌ - حيله کردن ، خدعه کردن ، چاره جویی ،

تدبیر

تَحَبَّبَ إِلَيْهِ - چا پلوسانه نزد کسی خود شیرینی

کرد ، اظهار دوستی کرد با ، خود را نزد کسی

محبوب ساخت

تَحَبَّبَ إِلَيْهَا - عشق بازی کرد با ، مغالطه کرد با ،

اظهار عشق کرد با زن

تَحَبَّبَ مِنَ الشَّرَابِ - در خوردن شراب زیاده

روی کرد ، شگمش از زیادی شراب چون خم

گشت

تَحَبَّرَ - مزین شد ، زینت یافت ، نیکو شد

تَحَبَّرَ السَّحَابُ - ابر همه آسمان را گرفت

تَحْبَسُ عَلَيَّ - خود را وقف کاری یا چیزی کرد

تَحْبَسُ فِي الْكَلَامِ - از گفتن عاجز ماند

تَحْبَيْكُ - خود را در جامه پیچید ، کمر بند یا بند

شلوار را محکم کرد

تَحْبِيلُ الصَّيْدِ - شکار در دام افتاد

تَحْبَلَتِ الدَّابَّةُ - دست و پای چارپا در افسار گیر

کرد

تَحْبِيْشَةٌ (ص) - پارچه زری

تَحْبِيْشَةٌ (ص) - نمد ، لایی ، کهنه ، پشم یا پنبه

که در لحاف و امثال آن بریزند ، پوشال

تَحْتٌ - زیر ، پایین ، طبقه تحتانی

تَحْتَ إِشْرَافِ الرِّقَابَةِ الدَّوْلِيَّةِ - تحت نظارت یا

کنترل بین المللی

تَحْتَ التَّمْرِ قِمَّةٌ - در دست پیشرفت یا ترقی

تَحْتَ تَصَرُّفِهِ - در اختیار او

تَحْتَ الرِّقَابَةِ - زیر نظر گرفته شده ، مانور

شده (در مورد مطبوعات)

تَحْتَ السَّلَاحِ - کسیکه در خدمت سربازی است

تَحْتَ الطَّبْعِ - زیر چاپ

تَحْتَ الطَّلَبِ - در مورد کالایی گفته میشود که آنرا

سفارش داده اند

تَحْتَ طَلْبِهِ أَوَامِرُهُ - در اختیار او

تَحْتَ طَيِّ الْكُتْمَانِ - در خفا ، در پنهانی

تَحْتَ قِيَادَةِ - تحت فرماندهی یا رهبری

تَحْتَ مَكِيَالٍ - مخفیانه ، پنهانی

تَحْتَ النَّظَرِ - مورد رسیدگی ، مورد بررسی

تَحْتَ الْوَصَايَةِ - صغیر (که زیر نظر قیم یا سرپرست اداره میشود)

تَحْتَ الْيَدِ - در دسترس ، موجود

تَحْتَ يَدِهِ - در اختیار او

تَحْتَانِي - زیرین

هَلَابِس تَحْتَانِيَّة - زیر پوش (چون زیر پیراهن زیر شلوازی و امثال اینها)

تَحْتَم - حتمی بود یا شد ، واجب و لازم بود یا شد

تَحْتَم - خوشحال شد ، بوجد آمد ، از خوشحالی بحرکت درآمد

تَحْتَم - آنچه در سفره باقیمانده بود خورد

تَحْتَم الزَّجَاجُ بَعْضُهُ عَلَيَّ بَعْضُهُ - شیشه هادر مجاورت هم شکست

تَحْجَب - پوشیده شد ، مستور بود یا شد ، پنهان بود یا شد ، در زیر حجاب مستور شد

تَحْجِج (ص) - تعلیل کردن ، دست و پا کردن ، طفره زدن ، حرف دوپهلو زدن

تَحْجَر - حجره یی برای خود گرفت

تَحْجَر - تبدیل بسنگ شد ، متحجر شد

تَحْجَر بَيْنَ طَبَقَاتِ الْأَرْضِ كَالْحَيَوَانِ وَالنَّبَاتِ فَسِيلٌ شَدَّ سَنَكْوَارَهُ شَدَّ

تَحْجَر - تبدیل بسنگ شدن ، متحجر شدن

تَحْجَر عَلَى فَلَانٍ - محروم ساخت ، سخت گرفت بر

تَحْجِلُ الْفَرَسَ - دست و پای اسب سفیدی داشت

تَحْجِيل - سفیدی دست و پای اسب

تَحْدِي - رقابت کرد با ، همچشمی کرد با

تَحْدِي الْأَمْرِ - قصد کاری را کرد

تَحْدِي الرَّجُلِ - بمبارزه طلبید ، بجنگ تن به تن دعوت کرد

تَحْدَب - منحنی شد ، خم شد ، محدب شد

تَحْدَب - ضد تقعر ، محدب بودن ، گوهی ، انحنا

تَحْدَبَ بِهِ - آویزان بود بر

تَحْدَبُ عَلَيْهِ - مهربانی کرد با ، عطف داشت با

تَحْدَبَتِ الْمَرَاةُ - زن پس مرگ شوهر با فرزندان خود زندگی کرد و دیگر شوهر نکرد

تَحْدَثَ بِهِ وَعَنْهُ - درباره چیزی با کسی گفتگو کرد ، سخنی از چیزی یا کسی بمیان آورد

تَحْدَر - فرود آمد ، سرازیر شد ، پایین آمد (در گفتگوی از شخص) ، سراسیب بود ، سرازیر بود ، شیب داشت (در گفتگوی از مکان)

تَحْدَسُ الْأَخْبَارَ وَعَنِ الْأَخْبَارِ - کوشش کرد تا خبر بدست آورد

تَحْدَم - از جا در رفت ، آتشی شد ، خشم در نهاد او شعلهور شد

التَّحْدِي - رقابت ، همچشمی

تَحْدِيد - تعریف ، محدودیت ، محدود کردن ،
انحصار ، حصر ، قید ، تقیید ، تضییق ، جلوگیری ،
منع ، تعیین حدود

تَحْذِر - احتیاط کرد ، ملتفت بود ، بر حذر بود
تَحْذِق - ماهر شد ، استاد شد ، حاذق شد

تَحْذِقْ عَلَيْهِ - اظهار یا ادعای حذاقت کرد

تَحْذِلْ - فضل فروشی کرد

تَحْذِلْ - فضل فروشی ، ادعای علم و دانش

تَحْذِير - اخطار کردن ، احتیاط کردن ، بر حذر
داشتن ، ترساندن ، اعلام خطر کردن

تَحْر (التَحْرِي) - تحری ، طلب ، جستجو و ،
تعقیب ، رسیدگی

تَحْرِي الامر او حَقِيقَةً - درباره‌ی چیزی به-
جستجو پرداخت ، تحقیق و رسیدگی کرد در

تَحْرِي عَنْهُ - او را تفتیش کرد ، ازاو بازجویی
کرد

تَحْرَج - دشوار شد

تَحْرَج - دشوار شدن

تَحْرَز - آزاد شد ، دارای آزادگی شد

تَحْرُر الْعَبْد - برده آزاد شد

التَّحْرُّرُ عَنِ نِيرِ الْإِسْتِعْمَار - آزاد شدن از یوغ
استعمار

الْحَرَكَاتُ التَّحْرُورِيَّة - نهضت‌های آزادیخواهی

تَحْرُزٌ مِنْهُ - احتیاط کرد از ، مواظب کسی یا
چیزی بود ، پرهیز کرد از

تَحْرُسُ مِنْهُ - خود را محفوظ داشت از ، احتیاط
کرد از

تَحْرُش - فضولی ، مداخله‌ی بیجا

تَحْرُشٌ بِ - فضولی کرد (در کاری) ، تحریف
کرد

تَحْرُشٌ بِهَ الْإِخْصَام - پی بهانه برای نزاع گشت

تَحْرُشُ الضَّبِّ وَبِالضَّبِّ - سوسمار شکار کرد

تَحْرُص - آزمند شد ، حریص شد

تَحْرَف - کج شد ، مایل شد ، شیب پیدا کرد

تَحْرَق - سوخت ، آتش گرفت

تَحْرَق - شهوت بسیار داشت ، میل شدید داشت به

تَحْرُك - حرکت کرد ، متحرک بود ، جابجا شد ،
در حرکت بود

تَحْرُك - حرکت داشتن ، متحرک بودن ، حرکت
آمدن ، تحریک کردن

التَّحَرُّكَاتُ الْعَسْكَرِيَّة - تحریکات نظامی

تَحْرُكٌ بِهِ - به تحرش نگاه کنید

تَحْرُكٌ بِهِ الْإِخْصَام - بهانه جویی کرد تا نزاع
برپا کند

رِجَالُ التَّحْرِي - مأموران آگاهی (در شهربانی) ،
مفتشان ، مأموران تحقیق (که درباره‌ی جرم‌ها و

مجرمان به تفتیش و تحقیق میپردازند)

مَكْتَبُ التَّحْرِي - دفتر آگاهی (در شهربانی)

تَحْرِيَّات - تحقیقات

التَّحْرِيجُ الاصْطِنَاعِيّ - احداث جنگل مصنوعی

تَحْرِير - آزاد کردن ، نوشتن

جيش التَّحْرِير - ارتش آزادی بخش

رئيس التَّحْرِير - سردبير مجله یا روزنامه

رئيس هيئت تحريريه

تَحْرِير الارقاء - آزاد کردن بردگان

تَحْرِير البلاد - آزاد کردن کشور (از دست استعمار)

تَحْرِير الصحف (الجرائد) - روزنامه نویسی

الامتحان التحريري - امتحان کتبی

الحركات التحريرية - نهضت‌های آزادی بخش

تَحْرِيش - تحريك کردن ، تولید هیجان کردن ، برهم زدن

تَحْرِيش - احداث جنگل

تَحْرِيش (ص) - بد گذرانی

تَحْرِيش المعدة (بالماكولات الخشنة) -

(ص) - تحريك معده بوسیله خوردن سبوس و امثال آن

تَحْرِيش - تحريك کردن ، برانگیختن ، وادار کردن

تَحْرِيش - انگیزنده ، محرك ، مربوط بتحرريك

کردن یا برانگیختن ، رنجاننده

تَحْرِيفُ الْكَلِمَةِ (فِي الْأَجْرُومِيَّة) - (دردستور

زبان) قلب حروف ، پس و پیش سازی

تَحْرِيفُ الْكَلَامِ (ای معناه) - نادرست تعبیر

کردن ، تحريف کردن ، تفسير غلط ، سوء تعبیر ، ترجمه‌ی غلط

تَحْوِيك - حرکت دادن ، بحرکت در آوردن ،

متحرك ساختن

تَحْزُب - طرف‌داری ، جانبداری ، تمایل ، تعصب

تَحْزُب الْقَوْم - حزب تشکیل دادند

تَحْزُب ل (ص) - طرف‌داری یا جانبداری کردار

تَحْزُق - منقبض شد ، جمع شد ، در هم کشیده شد

تَحْزَم - کمربند بست

تَحْزَم فِي الْأَمْرِ - دور اندیشی کرد (در کار) ، با احتیاط و حزم پذیرفت

تَحْزَن - اندوهگین و غمناک شد ، محزون شد

تَحْزَن عَلَيْهِ وَالْأَمْر - ناله سر داد برای ،

زاری و فغان کرد برای ، گله و شکایت کرد برای

تَحْسَى - مکید ، خرد خرد آشامید ، مضمضه کرد

تَحْسَى الْمَرْق - آبگوشت را جرعه جرعه سر - کشید

تَحْسِب - در صدد شناسایی برآمد ، به جستجوی

دانستن (چیزی) برخاست

تَحْسِب - اکتفا کرد به ، قناعت کرد به ، تکیه

داد به

تَحَسَّرَ الشَّعْرَ او الرِّيشَ - پر یا موی ریخت

تَحَسَّرَ الطَّائِرُ - پر ریخت (در گفتگوی از پرنده)

تَحَسَّرَ عَلٰی - حسرت خورد بر ، اظهار تاسف کرد
برای ، رقت آورد بر ، آه کشید برای ، غصه
خورد برای

تَحَسَّرَ عَلَيْهِ - افسوس خورد بر ، دریغ خورد

تَحَسَّرَتِ الْمَرَاةُ - بی معجزه گشت ، سر و روی
خود را باز گذاشت (در گفتگوی از زن)

تَحَسَّسَ - کاملاً خیره شد در ، تأمل کرد در ،
گوش داد به

تَحَسَّسَ الْخَبَرَ - دنبال کسب خبر رفت

تَحَسَّسَ الشَّيْءَ - چیزی را حس کرد ، احساس
کرد

تَحَسَّفَ الْجِلْدَ - پوست کنده شد ، مقشر شد

تَحَسَّنَ - بهبود یافت ، شفا یافت ، بهتر شد ،
بهبودی گرایید

تَحَسَّنَ - بالا رفت ، ترقی کرد (در گفتگوی از
قیمت)

تَحَسَّنَ - بهبودی ، شفا ، اصلاح ، ترقی قیمت

تَحَسَّنَ بِ - مزین شد به ، زینت و زیور یافت به

تَحَسَّنَتْ صِحَّةُهُ - بهبود یافت ، حالش بهتر شد

تَحَسَّيرَ جِ تَحَاسِيرَ - مصیبت ، بلا

تَحَسَّيْنِ - بهتر کردن ، اصلاح کردن ، بهبود
دادن

تَحَشَّى - خجول بود باشد ، امل بود باشد

تَحَشَّى مِنْ - تحاشی کرد ، خود را دور گرفت از ،
اجتناب کرد از

تَحَشَّدُوا - مجتمع شدند ، گرد آمدند ، متمرکز
شدند

تَحَشَّدَتِ الْقَوَاتُ عَلٰی الْحُدُودِ ... ، نیروها در
مرز ... متمرکز شدند

تَحَشَّفَ - لباس ژنده در بر کرد

تَحَشَّفَ فِي لِبَاسِهِ - نسبت بلباس خود بی قید
و بی اعتنا بود

تَحَشَّكَ الضَّرْعُ - پستان پر از شیر شد

تَحَشَّمُ - خجالت کشید ، محجوب بود باشد ،
کم رو یا خجول بود

تَحَشَّيَّةٌ - حاشیه زدن (بر کتاب و امثال آن)

تَحَصَّرَ - بخیل و سختگیر بود باشد

تَحَصَّلَ الشَّيْءَ - ثابت شد ، تثبیت شد ، پابرجا

جا شد ، بوقوع پیوست ، جمع شد ، مجتمع شد ،
گرد آمد

تَحَصَّلَ مِنْ - نتیجه داد ، حاصل شد از ، نتیجه

گرفته شد از

تَحَصَّنَ - در قلعه اقامت کرد

تَحَصَّنَ - دارای استحکامات یا سنگر بندی شد ،
محصور شد ، تقویت شد

تَحَصَّنَتِ الْمَرَاةُ - عفیف و پا کدامن بود یا شد ،
نجیب بود باشد

تَحْفِي فِي الشَّيْءِ - درباره چیزی کوشش کرد ،

سعی کرد

تَحْفِي لَهُ - بسیار گرامی داشت ، مورد احترام قرار داد

تَحْفَة ح تحف - هدیه ، تحفه ، تعارفی ، چیز گرانبها ، نفیس ، فاخر ، عالی

تَحْفَة ادبیه او معنویّه - قسمت برگزیده (مقاله و امثال آن)

تَحْفَة فنیّه - اثر هنری

تَحْفَر السَّيْلِ - سیل بگودالها فرو رفت

تَحْفَر - آماده جستن شد

تَحْفَر لِلْعَمَلِ - آماده کاری شد ، آستین بالا زد (برای کاری) ، بکار چسبید

تَحْفَظ - احتیاط کرد ، پرهیز کرد ، احتراز کرد ، احتراز جست از ، خود را نگهداشت از

تَحْفَظ - احتیاط ، پرهیز ، احتراز ، هشیاری ، بیداری

تَحْفَظ بِالشَّيْءِ - مواظبت کرد از ، توجه و رسیدگی کرد ، مواظب بود

بِتَحْفَظ - از روی احتیاط ، احتیاطاً

بِكُلِّ تَحْفَظ - با احتیاط هر چه تمامتر

بِلا تَحْفَظ - بایی اجتنابی ، از روی عدم احتیاط

تَحْفَظ فِي الْقَوْلِ - احتیاط در سخن گویی ، کتمان ، خاموشی ، سکوت

تَحْصِيل - بدست آوردن ، حائز شدن ، نیل ،

تحصیل ، اکتساب ، جمع آوری ، دریافت ، وصول ، تحصیلداری

تَحْصِيلُ جِي (ص) - تحصیلدار ، دریافت کننده (پول)

تَحْصِين - استحکام ، سنگر بندی ، تقویت ، تشدید

خَط التَّحْصِينِ او الدِّفَاعِ - خط دفاع

تَحْضُر - شهر نشین شد ، متمدن شد

تَحْضُر - تهیه شد ، آماده شد ، حاضر شد

تَحْضِير - آماده کردن ، آماده سازی ، تهیه ،

تدارك ، ترکیب کردن (دارو و امثال آن)

تَحْضِير التَّذَاكُرِ الطَّبِيَّةِ - نسخه پیچی ، آماده

کردن دارو طبق نسخه طبیب

تَحْضِيرُ الطَّعَامِ - آماده کردن یا درست کردن غذا

تَحْضِيرِيّ - مقدماتی ، تهیه یی ، آماده سازنده ،

حاضر کننده ، مربوط به تهیه و آماده کردن چیزی

الْمَدَارِسِ التَّحْضِيرِيَّةِ - مدارس که دانش -

آموزان را برای ورود بدانشگاه آماده میسازد

تَحْطَط عَلَيْهِ (ص) - حمله کرد بر ، سخت گرفت

بر ، بسختی رفتار کرد با

تَحْطُم - شکست ، تکه تکه شد ، خرد شد

تَحْطُمِ الْأَعْصَابِ - فرسوده شدن اعصاب

تَحْطَمَتِ السَّفِينَةُ - کشتی درهم شکست

تَحْطِیْم - خرد کردن ، درهم شکستن

تَحْفَظُ الْكِتَابَ - کتاب را کم کم حفظ کرد ،

از بر کرد

تَحْفَظِيٌّ - مربوط با احتیاط ، احتیاط آمیز ،

مبنی بر احتیاط

تَحْفَلُ - زینت یافت ، مزین گشت ، دارای زیور

شد

تَحْفَلُ الْمَجْلِسُ - مجلس پر جمعیت شد ، ازدحام

شد

تَحْقَدُ عَلَيَّ - کینه توزی کرد با ، کینه اورا بدل

گرفت

تَحْقَدُ الْمَطَرُ - باران نبارید

تَحْقَدُ الْمَعْدِنُ - معدن تمام شد و دیگر چیزی

بیرون نداد

تَحْقَدُ النَّاقَةُ - شتردارای بیه زیاد شد

تَحْقُقُ الْأَمْرَ وَالْخَبَرَ - محقق کرد ، معلوم و

معین کرد

تَحْقُقُ الْخَبَرَ - محقق شد ، مسلم شد ، حقیقت

پیدا کرد ، ثابت شد (در گفتگوی از خبر و امثال آن)

تَحْقُقُ - ثبوت ، رسیدگی

تَحْقِيقُ - آزمایش ، معاینه ، رسیدگی ، باز -

جویی ، تحقیق ، ممیزی ، تصدیق ، تعیین ، درك ،

ادراك ، فهم

بَحْثَةُ تَحْقِيقٍ - کمسیون تحقیق

تَحْقِيقُ الْإِسْتِقْلَالِ (مثلا) - تحقق بخشیدن

باستقلال ، تثبیت استقلال

تَحْقِيقُ الْأَمَانِيِّ - آرزوها را جامه عمل پوشاندن

تَحْقِيقُ الْخِطَّةِ - اجرا کردن نقشه ، عملی

ساختن نقشه

تَحْقِيقُ الْذَاتِيَّةِ - تعیین هویت

تَحْقِيقُ الشَّخْصِيَّةِ - انگشت نگاری یا تعیین

هویت

تَحْقِيقُ قَضَائِيٍّ - بازجویی یا تحقیق قضائی

تَحْقِيقُ مَطْلَبٍ ... - تحقق بخشیدن بخواسته ی ...

تَحْكِرُ الشَّيْءَ - چیزی را احتکار کرد

تَحَكَّكَ بِهِ - پی بهانه گشت تا نزاع کند

تَحْكُمُ - زورگویی ، استبداد ، حکومت ظالمانه

تَحْكُمُ فِي الْأَمْرِ - مطابق میل خود (در باره ی

امری) رفتار کرد

تَحْكُمُ فِي السُّوقِ - کنترل بازار را بدست گرفت ،

اعمال نفوذ در بازار کرد

تَحْكُمُ فِيهِمْ - ظالمانه (در میان آنان) حکومت

کرد ، مستبد بود یا شد ، مطلق العنان گشت

تَحْكُمِيٌّ - ظالمانه ، استبدادی ، مربوط بحکومت

ستمگرانه

تَحْكِيمُ الْمُحْكَمِينَ - حکمیت ، داوری

هَيْئَةُ التَّحْكِيمِ - ژوری ، هیئت داوران

تَحَلَّبَ - ترشح کرد ، تراوش کرد ، آب

افتاد ، صاف شد ، نفوذ کرد (در گفتگوی از آب و امثال آن)

تَحْلِبُ الْعَرَقِ أَوِ الدَّمْعِ أَوِ الْمَاءِ - جاری شد
(در گفتگوی از عرق ، اشک یا آب)

تَحْلِبَتْ عَيْنُهُ - اشک ریخت ، چشمش اشکبار شد

تَحْلِبُ اللَّعَابِ فِي فَمِهِ - دهنش آب افتاد

تَحْلِبَتْ الْأَفْوَاهُ - دهانها آب افتاد

تَحِلَّةٌ - چیزی که بعنوان کفاره (قسم و امثال آن) میدهند

تَحْلَجُ فِي صَدْرِهِ - شک در دل خود راه داد ،
مردد شد

تَحَلَّلَ - از هم پاشید ، تجزیه شد ، متلاشی شد ،
آب شد ، حل شد ، بصورت محلول درآمد

تَحَلَّلَ - از هم پاشیدگی ، تلاشی ، حل یا محلول
شدن

تَحَلَّلَ بِهِ السَّفَرُ - مسافرت او را از پای درآورد ،
فرسوده کرد

تَحَلَّلَ فِي يَمِينِهِ - قسم خود را مشروط کرد بر

تَحَلَّلَ مِنْ يَمِينِهِ - از قید قسم آزاد شد (بوسیله
دادن کفاره)

تَحَلَّلَ النُّورُ - (در فیزیک) تجزیه‌ی نور

تَحَلَّمَ - محتمل شد ، خواب جماع دید

تَحَلِيقٌ - دور زدن (در گفتگوی از هـ - وا پیمایا
پرنده)

تَحْلِيلٌ - از بین بردن ، از هم پاشیدن ، متلاشی
کردن ، حل کردن ، تجزیه کردن

تَحْلِيلُ الدَّمِ - تجزیه‌ی خون

التَّحْلِيلُ الصَّرْفِيُّ - تجزیه کلمه (در دستور
زبان)

تَحْلِيلُ كَمِّي - تجزیه از نظر مقدار یا کمیت

تَحْلِيلُ كَهْرَبِيٍّ - از بین بردن غده بوسیله جریان

برق ، تحلیل الکتریکی ، تجزیه شیمیایی با
برق

تَحْلِيلُ كِيْمِيَائِيٍّ أَوْ كِيْمَاوِيٍّ - تحلیل یا تجزیه‌ی
شیمیایی

تَحْلِيلُ نَفْسِيٍّ أَوْ نَفْسَانِيٍّ - روانکاوی ، تحلیل
روانی

تَحْلِيلُ الْوَرَمِ - (در طب) تحلیل بردن ورم یا
آماس

تَحْمِي الْمَرِيضِ (فِي طَعَامِهِ) - بیمار رژیم
گرفت ، دارای رژیم غذایی بود ، مطابق رژیم
غذا خورد

تَحْمَسٌ - با حرارت بود ، شیفته بود یا شد ،

با غیرت بود یا شد ، تهییج شد ، آتشی شد ، از
جا دررفت

تَحْمَلٌ - تحمل کرد ، در خورد کرد ، برد باری

نشان داد ، طاقت چیزی را داشت ، رنج برد ،
عذاب کشید

تَحْمَلٌ - دوام پیدا کرد یا داشت ، نگهداری
کرد ، پوشید ، حمل کرد

تَحْمَلٌ - مقاومت کرد ، ایستادگی کرد بر

تَحْمَمٌ - آب تنی کرد ، حمام گرفت ، حمام رفت

تَحْمِيزُ الْفِیْلِمِ - ظاهر کردن فیلم عکاسی

تَحْمِیْلَةُ الْمُسْتَقِیْمِ (ص) - شیاف

تَحْمِیْلَةُ الْمَهْبِلِ (ص) - رحم بند ، شیاف مهبل

تَحْنِی - کج شد ، خم شد ، منحنی شد ، پیچیده شد

تَحْنِی عَلَیْهِ - مهربانی کرد بر ، باعطوفت رفتار کرد

تَحْنَأُ بِالْحِنَاءِ - خضاب کرد ، حنا بست

تَحْنَان - رحمت ، شفقت ، دلسوزی ، عطوفت

تَحْنَنٌ - از گناه خودداری کرد ، عبادت کرد ، از پرستش بت کناره جست

تَحْنَنٌ مِنْ - خودداری کرد از

تَحْنَفٌ - متمایل شد به ، حنفی مسلک شد

تَحَنُّكَ فِی الْكَلَامِ - خوش صحبتی کرد ، در سخن ظرافت بکار برد

تَحْنَنٌ عَلَی - شفقت کرد بر ، همدردی کرد با ، دلسوزی یا رحم کرد بر

تَحْنِیْطٌ - مومیایی کردن ، حنوط کردن

تَحْنِیْطُ الْحِیَوَانَاتِ وَالطَّیْورِ - صنعت پر کردن

پوست حیوانات یا پرندگان و در آوردن آنها بشکل جانوران زنده ، خشک کردن حیوانات یا

پرندگان

تَحْوِی - حلقه شد ، پیچید ، تابید

تَحْوَزُ كَالْأَفْعَى - حلقه شد ، پیچید (مانند مار)

تَحْوِطٌ - احتیاط ، پرهیز ، نگهداری و حفاظت ، مواظبت

تَحْوِطُ الشَّیْءِ - مواظبت کرد از ، رسیدگی کرد به ، حفظ و حراست کرد

تَحْوَلٌ - تغییر یافت ، تغییر کرد ، مبدل شد ، دگرگون شد

تَحْوَلٌ فِی الْأَمْرِ - با حيله و نیرنگ دست به کاری زد

تَحْوَلٌ - دگرگونی ، تحول ، تبدیل ، تغییر یافتن

تَحْوِیرُ الْمَوْقِفِ - تغییر وضع

تَحْوِیْش (ص) - انبار کردن ، ذخیره کردن ، اندوختن ، پس انداز کردن

تَحْوِیْلٌ - واگذار کردن ، انتقال دادن ، نقل

کردن ، مبدل کردن ، برگردانی ، قلب ، تغییر حالت

تَحْوِیْلٌ - حواله ، سفته ، برات ، چك

قَابِلُ التَّحْوِیْلِ (كَالْمَكْوَلِ) - قابل انتقال ،

خرید و فروش شدنی چون چك و دیگر اوراق بهادار

تَحْوِیْلُ الْمَكْوَلِ - جبرو کردن چك ، ظهر

نویسی ، تصدیق ، شرح پشت سند ، حواله کردن چك (در وجه کسی)

تَحْوِیْلُ النَّقُوْدِ - حواله کردن پول ، وجه ارسالی

یا حواله شده

جَدُول تَحْوِيلِ النُّقُودِ - جدول تبدیل پول یا

تسعیر

تَحْوِيلَةُ سَكَّةِ الْحَدِيدِ (ص) - دو راهی (در خطوط راه آهن)

تَحِيَّةُ ج تَحِيَّات - سلام ، درود ، تعارف

تَحِيَّةُ حَارَةٍ - درود گرم

تَحِيَّةُ عَسْكَرِيَّة - سلام نظامی

تَحِيَّةُ الْمَسَاءِ - سلام و درود شب ، شب بخیر گفتن ، (در هنگام ملاقات با کسی)

تَحِير - حیران شد ، سرگردان شد ، مبهوت شد ، در شگفت ماند

تَحِيْز - جانب‌داری ، طرف‌داری ، پیوستن به ، تعصب ، تمایل

تَحِيْزُ الْاِيْمَةِ - متحد شد با ، پیوست به

تَحِيْزُ الْاِيْمَةِ وَه - جانب‌داری یا طرف‌داری کرداز ، تمایل پیدا کرد بسوی

تَحِيْضُ الْاِنْثَى - حیض شد ، رگل شد ، قاعده شد

تَحْمِيْنُ الْفُرْصِ - پی فرصت گشتن ، مصلحت بینی ، پیروی از اقتضای موقعیت ، ابن الوقتی

تَحْمِيْنُ الْفُرْصَةِ - با انتظار موقعیت مناسب نشست ، پی فرصت گشت

تَخ الْعَجِيْن - خمیر ترش شد ، خمیر و رآمد بالا آمد

تَخَابَر مَعَ - گفتگو کرد با ، تماس گرفت با ، مخابره کرد

تَخَاذُل - همدیگر را خوار کردن

تَخَارُج - اسقاط حق ، چشم پوشی ، صرف نظر کردن

تَخَارَجَ عَنْ حَقِّ - چشم پوشید از ، صرف نظر کرد از حق خود

تَخَاصَمَ - مشاجره کرد ، نزاع کرد ، جدال یا ستیز کرد

تَخَاطَبَ مَعَ - گفتگو کرد با ، مخاطب قرار داد

تَخَاطَبَا - با یکدیگر گفتگو کردند ، مکاتبه کردند

تَخَاطَرُوا عَلَى كَذَا - با همدیگر شرط بندی کردند ، شرط بستند سر چیزی

تَخَالَصَ مَعَ (ص) - حساب خود را واریز کرد با

تَخَامَرُوا - توطئه کردند ، قبانی یا سازش کردند

تَخْبَا - پنهان شد ، خود را پنهان کرد

تَخْبِيْئَةٌ - پنهان کردن

تَخْبِر - پرسید ، تحقیق کرد

تَخْبِرُ الْأَمْرَ - اطلاع کامل پیدا کرد از

تَخْبِرُهُ - استخبار کرد از ، سراغ خبر (از کسی) گرفت

تَخْبِط - کور مالی کرد ، بدون استشعار حرکت یا رفتار کرد ، مخبط شد

تَخْبِطُ الشَّيْءَ - بدون استعمار پا گذاشت (روی چیزی)

تَخْبِطُهُ الشَّيْطَانُ - شیطان بدو آسیب رساند

تَخْبِطَاتِ الْبِلَادِ - فتنه و آشوب در کشور برپا شد

تَخْتٌ (ص) - تختخواب ، نیمکت ، مسند ، صندلی ، کرسی

تَخْتُ الثِّيَابِ (غ) - کمد لباس

تَخْتُ الرِّقَادِ (غ) - تختخواب

تَخْتُ الْمَلِكِ (غ) - تخت سلطنت

تَخْتُ الْمَمْلَكَةِ (غ) - پایتخت

تَخْتُ مُوسِيقَى (غ) - ارکستر

التَّخْتَاخُ - کسیکه دارای لکنت زبان است ، الکن

تَخْتَةٌ (غ) - تخته سیاه

تَخْتَةُ الْكِتَابَةِ (غ) - میز تحریر

تَخْتِخُ (ص) - پوسید ، فاسد و ضایع شد ، کم کم از میان رفت

التَّخْتَخَانِي = التَّخْتَاخُ

التَّخْتَخَةُ - لکنت زبان

تَخْتَرَوَانُ (غ) - تخت روان ، يك نوع بالکی

تَخْتَمُ بِالْأَمْرِ - امری را کتمان کرد

تَخْتَمُ الْخَاتِمَ وَبِهِ - انگشتری در دست کرد

تَخْتَمُ عَنْهُ - نادیده گرفت و سکوت کرد

تَخْتَمُ - غلیظ شدن یا بصورت لخته درآمدن (در

گفتگوی از خون ، شیر و یا هر مایعی دیگر)

تَخْتَمُ - غلیظ شد ، لخته شد ، دلمه شد

تَخْتَمُ السَّائِلُ - مایع غلیظ شد

تَخْتَمُ اللَّبَنُ - شیر ماست شد

تَخْتَدُ الْجِلْدُ وَغَيْرُهُ - پوست یا چیز دیگر چوروك خورد ، چین خورد ، درهم کشیده شد

تَخْدِيرٌ - بیهوش کردن ، بیحس کردن ، کرخ

کردن ، خواب کردن ، تخدیر کردن ، نشئه کردن

تَخْدِيمٌ - بکارگماردن

تَخْرُبُ - ویران یا خراب شد ، بکلی از بین رفت ، نابود شد

تَخْرُجُ - فارغ التحصیل شد ، با سواد شد ، آربیت شد

تَخْرُجُ فِي الْمَدْرَسَةِ الْفُلَانِيَّةِ - از فلان مدرسه فارغ التحصیل شد

تَخْرُصُ - گمان و پندار بد

تَخْرُصُ عَلَيْهِ - بهتان زد به ، افترا بست به

تَخْرِيْبٌ - خراب کردن ، ویران ساختن

تَخْرِيبُ الْأَثَارِ الْقَدِيمَةِ - دشمنی با علم و صنعت ، واندالیسم

تَخْرِيبُ أَحْتِجَاجِي أَوْ عِدْوَانِي - سابوتاژ ، خرابکاری در کارگاهها بطور عمد

تَخْرِيمٌ - سوراخ کردن

تَخْرِيمَةٌ (ص) - راه میان بر

تَخْزِينٌ - انبار کردن ، احتکار کردن ، در انبار
نگاهداشتن

أَجْرَةُ التَّخْزِينِ - انبارداری ، کرایه‌ی که برای
نگاهداشتن کالا در انبار میپردازند

تَخْشَبُ (ص) - تبدیل بچوب شد ، بصورت چوب
در آمد ، سخت و سفت شد ، محکم شد

تَخْشَبُ - سختی ، محکمی ، سفت شدن ، بحالت
جامد در آمدن نعش

تَخْشَخَشَ السِّلَاحَ أَوِ الْحِلْيَةَ - چاکا چاک
اسلحه ، صدای زیور آلات هنگام بر خورد به
یکدیگر

تَخْشَعُ - فروتنی کرد ، خشوع کرد

تَخْشَمُ اللَّحْمَ - گوشت بواقفاد ، متعفن شد

تَخْشَنُ - دارای زندگی سخت بود ، در زندگی
باو سخت گذشت

تَخْشِيبَةٌ - بازداشت گاه ، زندان موقت

تَخْشِيبَةٌ (ص) - سایبان چوبی ، چتر چوبی

تَخْصَصَ - مخصوص بود یا شد

تَخْصَصَ بِفَرْعٍ مِنَ الْعِلْمِ (مثلاً) - در رشته‌ی
از علوم متخصص شد ، تخصص پیدا کرد

تَخْصِصٌ - ضد تعمیم ، مخصوص گردانیدن ،
محدود کردن

تَخْطَى - گام فراتر نهاد ، تجاوز کرد از ،
در گذشت از

تَخْطَى حُدُودَ الْبَلَدِ - از حدود خوش سلیقه‌ی

تجاوز کرد ، پارا ازه شکل پسندی یا اتمکت فراتر
گذاشت

تَخَطَّى السَّيَاحَ - از نرده گذشت و گام آنسو
نهاد

تَخْطُرُ (ط) - نوسان ، ارتعاش

تَخْطُرُ مَقْلَةُ الْعَيْنِ - حرکت تخم چشم در
چشمخانه

تَخْطِفُ الشَّيْءَ - چیزی را ربود ، گرفت ،
قابرد

تَخْطُلُ - متکبران راه رفت ، مغرور و بانخوت
بود

تَخْطِيطٌ - نقشه برداری

تَخْطِيطُ الْأَرْضِ - مساحی کردن ، زمین
پیمایی ، نقشه برداری ، ممیزی زمین

تَخْطِيطُ الْبُلْدَانِ - ترسیم نقشه‌ی جغرافیا

تَخْفِ (التَّخْفِ) - تغییر هیئت دادن ، جامه
مبدل پوشیدن

تَخْفَى - خود را پنهان کرد ، خود را ناشناس کرد
(بوسیله تغییر قیافه یا لباس) ، جامه مبدل پوشید ،

تغییر هیئت داد

تَخْفَرُ - خجالت کشید ، شرم کرد ، خجالت‌مند
شد

تَخْفُضٌ - پست شد ، نقصان پیدا کرد ، کاسته
شد ، کم شد ، کسر شد ، پایین آمد (در گفتگوی

از قیمت)

تَخْفَف - پای افزار بپا کرد ، تخفیف یافت

تَخْفِض - کم کردن ، کسر کردن ، کاستن ، پایین آوردن

تَخْفِيف - سبک کردن ، تسکین ، تخفیف ، کاهش اهمیت جرم

تَخْفِيف - رقیق کردن (در گفتگوی از مایع)

تَخْفِيف الضَّرَائِب - تخفیف در مالیات

تَخْفِيف الْعُقُوبَةِ - تخفیف مجازات

تَخْلِي - خلوت کرد ، تنها (در جایی) ماند

تَخْلِي عَنْ - ترك کرد ، وا گذاشت ، دست کشید از ، ول کرد ، از خدمت فرار کرد ، ترك وظیفه کرد

تَخْلِي ل - تمام کوشش خود را منحصر کرد به ،

کوشش خود را وقف کرد بر

تَخْلِي مِنْ = تَخْلِي عَنْ

تَخْلِج - تکان خورد ، لرزید ، مرتعش شد ، متشنج شد

تَخْلِج الشَّيْء - دارای تَخْلِج بود (ضد

تَكَاثُف)

تَخْلِجَاتِ الْمَرَاة - خلخال بپای کرد

تَخْلَص - خلاص شد ، فرار کرد ، نجات یافت

تَخْلَع - جابجا شد ، در رفتگی پیدا کرد ، از

مفصل درآمد ، بهم خورد ، جدا شد ، خراب شد

تَخْلَع فِي الشَّرَاب - در خوردن شراب افراط کرد

تَخْلَف - عقب افتاد ، زنده ماند (پس از مرگ دیگری) ، بیشتر زنده بود از

تَخْلُق (ص) - اوقات تلخ شد ، رنجید ، بد اخلاق شد

تَخْلُق بغير خَلْقِه - خوب پذیر شد

تَخْلُق الْكُذِب - دروغ ساخت ، جعل کرد

تَخْلُل - نفوذ کرد در ، سرایت کرد در ، در میان واقع شد ، فاصله خورد

تَخْلُل الرَّجُل - دندانهایش را خلل کرد

تَخْلُل الْقَوْم - در میان آنها داخل شد ، در کارشان مداخله کرد

تَخَم - محدود کرد ، منصر کرد ، حد معین کرد

تَخَم - تَخَمه شد ، امتلاء معده پیدا کرد

تَخَم (ص) = تَخَم

تَخَم ، تَخَم ج تَخُوم سرحد ، مرز (میان دو

کشور)

تَخْمَة ، تَخْمَة - سوء عاضمه ، امتلاء معده ، تخمه ،

رو دل

تَخْمَر - مخمر شدن ، ورآمدن ، تخمیر شدن

تَخْمَر الْعَجِين وَغیره - خمیر یا هر چیز دیگر

ترش شد ، مخمر شد ، ورآمد ، بالا آمد

تَخْمِير الْخَمُور - ساختن انواع نوشابه های

الکلی

تَخْمِيرُ الْعَجِينِ - ترش کردن ، تخمیر کردن ،

ور آوردن (خمیر)

تَخْمَرَتِ الْمَرَاةُ - معجر بسر کشید

تَخَوْتُ الشَّيْءَ - چیزی را ربود

تَخَوُّفُ الرَّجُلِ وَالْأَمْرُ وَمِنْهُ - از کسی یا امری

ترسید ، خائف بود

تَخَوُّفٌ عَلَى - دل واپس بود برای ، نگران بود

برای

تَخَوَّلَ لَهُ - فرصت بدستش آمد ، برایش فراهم

شد

تَخَوَّلَ - فرصت یا اجازه دادن ، واگذار کردن

تَخَيَّرَ - انتخاب کرد ، برگزید ، ترجیح داد ،

اختیار کرد

تَخَيَّلَ - تصور کرد ، پنداشت ، تخیل کرد

تَخَيَّلَ فِيهِ الْخَيْرَ - نسبت بکسی یا چیزی خوشبین

بود ، نظر خوب داشت به

تَخَيَّمَ - اردوزد ، چادرزد

تَخَيَّمَ - ناامید ساختن

تَدَاخَلَ - درهم آمیخت ، درهم بافته شد ، مشبك

شد ، بهم پیچیده شد

تَدَاخَلَ - مداخله کرد ، وساطت کرد

تَدَاخَلَ - مداخله کردن

خَاصِيَةُ التَّدَاخُلِ - قابلیت نفوذ ، آمادگی برای

سوراخ شدن

خَاصِيَةُ عَدَمِ التَّدَاخُلِ - سرایت ناپذیری ،

خاصیت عدم نفوذ

تَدَاخَلَ الشَّكُ - تردید پیدا کرد ، شك کرد

تَدَارَسَ - مذاکره کردن (در باره ی امری) ،

کهنه شدن

تَدَارَكَ - ملحق شد به ، فرارسید به ، گیر آورد

تَدَارَكَ الْخَطَاءُ بِالصَّوَابِ - تصحیح کرد ، عاری

از اغلاط کرد ، غلطنامه درست کرد برای ، اغلاط

را اصلاح کرد و در پایان کتاب افزود

تَدَارَكَ مَا فَاتَهُ - جبران کرد ، تکمیل کرد

تَدَارَكَ الْمَوْقِفَ - استفاده از فرصت یا موقعیت

تَدَاعَى - منجر بفروریختن یا سقوط شد

تَدَاعَى - آرامش ، آسایش ، آسودگی و فراغت

(در زندگی)

تَدَافَعَ الْقَوْمُ - همدیگر را فشار دادند ، هل

دادند

تَدَانَى - کم کم نزدیک شد ، رفته رفته جلو آمد ،

بتدریج نزدیک آمد

تَدَاوَلَ - رواج ، انتشار ، جریان

تَدَاوَلَتْهُ الْأَلْسُنُ - ورد زبانها شد ، سر زبانها

افتاد

تَدَاوَلَتْهُ الْأَيْدِي - دست بدست گشت

تَدَاوَلُوا - مشورت کردند ، رأی زدند ، تبادل

نظر کردند ، گفتگو کردند

تَدَاوَلُوا الشَّيْءَ - چیزی را دست بدست گردانند ،

متداول کردند ، بکار بردند ، استعمال کردند

تَدْبِرُ الْأَمْرِ - مورد ملاحظه و رسیدگی قرارداد
مورد تأمل و سنجش قرارداد

تَدْبِرُ فِي مَالِهِ - صرفه جویی کرد (در مال)
رعایت اقتصاد کرد ، با صرفه جویی خرج کرد
تَدْبِقُ - تروچسبناك بود یا شد

تَدْبِيرُ - اداره کردن ، فراهم سازی ، تهیه و
تدارك ، ترتیب ، سیاست ، صرفه جویی ، اقتصاد
تَدْبِيرُ غَدَائِيٍّ - رژیم غذایی

تَدْبِيرُ الْمَكَايِدِ - دسیسه چینی ، توطئه ، دوز
و كلك

التَّدْبِيرُ الْمَنْزِلِيُّ - خانه داری

علم تَدْبِيرِ الْمَنْزِلِ - علم خانه داری

تَدْحِجُ (ص) - تاتی کرد (در گفتگوی از کودک
تازه راه افتاده)

تَدْحِجُ الشَّيْءِ - غلبید

تَدْخُلُ - مداخله کرد ، وساطت کرد

التَّدْخُلُ فِي الشُّعُونِ السِّيَاسِيَّةِ (مثلاً) - دخالت
یا مداخله کردن در امور سیاسی

تَدْخِينٌ - استعمال دخانیات ، سیگار یا چپق یا
قلیان کشیدن

شَيْشَةُ التَّدْخِينِ - قلیان

التَّدْخِينُ مَمْنُوعٌ - استعمال دخانیات ممنوع

است

مَدْمَنُ تَدْخِينٍ - معتاد با استعمال دخانیات

تَدْرِبُ عَلَيْهِ - تمرین داده شد به ، مشق داده شد به ،
تمرین و ورزش داده شد به

تَدْرِجٌ - بتدریج تغییر یافت ، بتدریج گذشت

تَدْرِجٌ - بتدریج تغییر یافتن ، بتدریج گذشتن
تَدْرِجُ ج تَدَارِجُ (غ) - قرقاول

تَدْرِنُ (ص) - مسلول شد ، مبتلا بمرض سل شد

تَدْرِنُ (ص) - (درطب) مرض سل

تَدْرِنِي (ص) - مسلول ، مبتلا بمرض سل ، مربوط
بمرض سل

تَدْرِيبٌ - تمرین ، مشق ، تربیت ، ورزش ،
آزمودن ، تمرین کردن

تَدْرِيبُ عَسْكَرِيٍّ - تعلیم یا تمرین نظامی ،
تمرینات نظامی

تَدْرِيبُ عَمَلِيٍّ - تعلیم عملی

التَّدْرِيبُ الْفَنِيُّ أَوِ الصَّنَاعِيُّ - کارآموزی فنی

یا صنعتی

تَدْرِيبُ مِهْنَتِيٍّ - کارآموزی حرفه‌ای

دَوْرَةُ تَدْرِيبِيَّةٍ - دوره‌ی کارآموزی

تَدْرِيبًا ، بِالتَّدْرِيبِ - بتدریج ، کم کم ، رفته
رفته

تَدْرِيزُ الْجُرُوحِ - بخیه زدن یا بخیه کردن زخم

رِسُومُ التَّدْرِيسِ - پولی که بابت تحصیل میپردازند ،

مانند پول ماهانه و غیر آن

تَدْرِيمُ الْأَظَافِرِ - مانیکور کردن ، دست و ناخن را

آرایش کردن

تَدَشِي (س، ص) - آروغ زد

تَدَشِين - رسماً افتتاح کردن، مراسم گشایش

تَدَشِين الطَّرِيق - افتتاح راه

تَدَشِين مَنبَرِ اللُّغَةِ الْفَارَسِيَّةِ فِي الْجَامِعَةِ -

اللمبناية (مثلاً) - افتتاح کرسی زبان فارسی در

دانشگاه لبنان

تَدَعَة، تَدَعَة - آرامش، آسایش، آسودگی و

وفراغت (درزندگی)

تَدَعِيْمَا لِهَر كَزِه - بخاطر تثبیت موقعیتش

تَدَفَا - خود را گرم کرد

تَدْفِئَة مَر كَزِيَة - حرارت مرکزی، شوفاژ

سانترال

تَدْفِق - روان یا جاری شد، سرازیر شد، بیرون

ریخت، فوران کرد، ریزش کرد

تَدْفِق - ریختن، جاری شدن، فوران کردن،

ریزش

تَدَكِيْن - بسته بندی کردن، تنگ هم چیدن کالا،

خوب جا دادن کالا

تَدَلِي - آویزان شد، معلق شد، فرو افتاد،

آویخته شد

تَدَلِي مِّن - بچیزی آویزان بود

تَدَلْدَل - آویزان شد، آویخته شد، پایین افتاد

تَدَلَل - عشوہ کرد، طنازی کرد، ناز و غمزہ کرد،

دلربایی کرد

تَدَلِيس - فریب، گول، غش، کلاهبرداری

بِالتَدَلِيس - فریب آمیز، اذروی ریا

تَدَلِيسِي - فریب آمیز، مربوط بتدلیس و فریب

تَدْلِيع - بنان پروردن

تَدْلِيك صَحِي - ماساژ

تَدْلِيل = تدلیع

تَدْهَر - نام شهری، تاریخی و باستانی در سوریه

تَدْنِي = تدانی

تَدْنَس - آلوده شد، ملوث شد، ناپاک شد

تَدْنِي الْأَسْعَار - تنزل قیمتها

تَدْنِيس - ناپاک سازی، ناپاکی، آلودگی،

پلیدی، آلودن

جَرِيْمَة تَدْنِيس الْأَشْيَاءِ الْمُقَدَّسَةِ - بیحرمتی

یا توهین کردن بمقدسات

تَدْنِيس الْعَرَض - رسوا کردن، بیحرمت ساختن،

آبروی کسی را بردن

تَدْوَر - گرد بود یا شد، مدور بود یا شد

تَدْوِير - گرداندن، تاب دادن

تَدْوِير الْأَلَات - بکار انداختن ماشین آلات

تَدْوِيل - رواج دادن، انتشار دادن، ترویج

کردن، جریان دادن

تَدْهَوْر - سقوط کرد، به پرتگاه افتاد، تنزل

فاحش کرد، یکباره پایین آمد یا افتاد

تَدْهَوْر - رو بضعف رفتن، بدی مزاج، نکس مزاج

تَدْنِ بَكْدَا - فلان کیش و آیین را پذیرفت ،
متدین شده ، پیروی کرد از

مَكَانُ صَرْفِ التَّدَاكِرِ - جایگاه فروش بلیط ،
باجه بلیت فروش ، محل ثبت نام مسافر یا کالا
تَدَاكِرُ الشَّيْءِ - با همدیگر در باره ی چیزی
گفتگو کردند ، مذاکره کردند

تَدْبَذَبَ - جنبید ، نوسان کرد ، تاب خورد ،
ارتعاش داشت ، (مجازاً) مردد بود ، دودل بود ،
تردید داشت

تَدْبَذَبَ - جنبش ، نوسان ، تاب ، ارتعاش ،
(مجازاً) تردید

تَذَرَى الْجَبَلَ - کوه پیمایی کرد ، بقله صعود
کرد

تَذَرَى بِهِ - پنهان شد در ، خود را مستور داشت ،
پناه برد ، پناهنده شده

تَذَرَعُ بِذَرِيعَةٍ - بوسیله ی متوسل شد ، وسیله
بکار برد

تَذَكَّرَ - تذکاریه ، یادداشت ، یادآوری نامه ،
یادگاری ، چیزی که بعنوان یاد بود (بکسی) می
دهند ، سوغات

تَذَكَّرَ صَيْدٌ - یادگار شکار (مانند کله آهو و
غیر آن که شکارچیان بالای سر در خانه خود نصب
میکنند)

تَذَكَّرَ لِ - بیاد ، بیادگار

عمود تذکاری - ستونی که بعنوان یاد بود و تجلیل

از مقام کسی بنا میکنند

نَصَبَ تَذَكَّارِي - بنای یادبود

تَذَكَّرَ - بخاطر آورد ، یادش آمد ، حفظ کرد ،
از بر کرد

تَذَكَّرَ ج تَذَاكِرَ - بلیت ، بلیت مسافرت ،
تذکاریه ، یادداشت

تَذَكَّرَ بِرِيدٍ - کارت پستال

تَذَكَّرَ تَحْقِيقَ الشَّخْصِيَّةِ - شناسنامه ، سجل
احوال

تَذَكَّرَ ذَهَابٍ وَآيَابَ - بلیط دوسره (در گفتگوی
از مسافرت)

تَذَكَّرَ سَفَرٍ (ذَهَابٍ فَقَطْ) - بلیط یکسره (برای
رفتن فقط)

تَذَكَّرَ طَبِيعَةً - نسخه ی طبیب

تَذَكَّرَ عُبُورٍ أَوْ مَرُورٍ - گذرنامه ، پاسپورت
تذکره نفوس - شناسنامه

تَذَكَّرَ هَوِيَّةً (س) - شناسنامه

تَذَكَّرَ يَانَصِيبَ - بلیت بخت آزمایی

تَذَكَّرَ جِي - بلیت فروش

تَذَكَّرَ كِبَرٌ - یادآوری کردن ، بیاد (کسی) آوردن

تَذَكَّرَ - تلقیح ، بارورسازی

تَذَلَّلَ - فروتنی یا خضوع کرد ، اظهار ذلت کرد

تَذَمَّرَ - اظهار نارضایتی کرد ، غرغر یا الذللند کرد

گله وشکایت کرد

تذمر - نارضایتی ، گله وشکایت

تذمر - اظهار بیتابی وعدم رضایت

تذمر منه - گوشه گیری کرد از ، خجالت

کشید از

تذنب علیه - تعدی کرد بر ، ستم کرد بر ،

جنایت کرد بر

تذوق - کم کم چشید

تذویب - آب کردن

تذیل - دامن کشان گذشت

تذییل - دنبال نوشتن بر مطلب ، دنبال سخن را

کشاندن

التمر (غ) - اصل ، شاقول

هل تری ، یا تری - تعجب میکنم ، من در

حیرتم ، آیا فکر میکنی که ... ؟

ترائی - وانمود کرد ، تظاهر کرد ، ریا کرد

ترائی له - در نظرش پدیدار شد ، ظاهر شد ،

بنظرش رسید

تراب ج اتربة ، تربان - خاک ، گرد ، غبار

ترایی - گردی ، گرد مانند ، گرد آلود ، پودر

مانند ، خاکی ، خاک مانند ، خاک دار ، ساکن

زمین ، دنیوی ، مادی

ترابيزة (غ) - میز نهارخوری ، سفره

الترائر - سختیها ، مصائب ، شدائد

تراث - میراث ، ارث

تراجع - عقب نشینی کرد ، برگشت ، به قهقرا

رفت ، رو بانحطاط گذاشت

تراجع - برگشت ، عقب نشینی

تراخی - سست شد ، آهسته شد ، تخفیف یافت ،

بیحال شد

تراخت الاثمان لكثرة البيع - در اثر فروش

زیاد قیمتها تنزل کرد

ترادف الكلام - مترادف بودن کلمات

ترادفوا - همه بستون يك شدند ، پشت سر هم

ایستادند ، پیایی یا پشت سرهم آمدند

تراز - مرگ ناگهانی

تراس - سپرساز ، اسلحه ساز

ترأس - ریاست کرد بر ، ریاست داشت بر ،

در رأس قرار گرفت ، رئیس بود یا شد ، راهنمایی

کرد

ترأس الجمعية او الاحفاد - در رأس (مجمعی

یا مجلسی) قرار گرفت ، ریاست داشت بر

ترأس العمل - نظارت کرد بر ، ترتیب کاری را

فراهم آورد

ترأس وفد بلاده فی الامم المتحدة (مثلاً)

- ریاست هیئت نمایندگی کشور خود را در سازمان

ملل بعهدہ داشت

تراسة - سپر سازی

تراسل مع - مکاتبه کرد با

تراض (التراضی) - توافق ، موافقت متقابل

تَرَأَفَ بِهِ - شفقت کرد بر، رحم آورد بر، مهربانی کرد با

تَرَفَعَ الْخَصْمَانِ إِلَى الْحَاكِمِ - مراغه بقاضی بردند، بدآوری رفتند

تَرَفَعَ الْمُحَامِي أَمَامَ الْمَحْكَمَةِ (ص) - وکیل در برابر دادگاه از متهم دفاع کرد

بَلَغَتْ رُوحَهُ التَّرَاقِي - مشرف بموت شد، محضر شد

تَرَاكَ - اسم فعل امر است بمعنی رها کن، ول کن، واگذار، دست بکش از، ترك كن

تَرَاكِبٌ - انطباق

تَرَاكُزٌ - هم مرکزی

تَرَاكَمَ - متراکم شد، انبوه شد، روی هم انباشته شد

تِرَامٌ، مَرَكَبَةٌ تِرَام (غ) - تراموای، ماشین برقی

التِّرَانِزِيَّةُ (غ) - حق عبور کالا از کشوری به کشور دیگر بدون پرداخت عوارض ورودی، ترانزیت

تَرَاوَضُوا - در خرید و فروش چانه زدند

تَرَبُّجُ الْأَتْرَابِ - همسال، حریف، نظیر، مانند، لنگه، همسر، کفو، همپایه، همرتبه، قرین، رفیق، یار، همدم، همکار، همقطار، معاصر، همدوره

تَرَبُّ - خاک آلود، گرد آلود، خاکی، خاک مانند

تَرَبَّ - خاک آلود کرد، پراز گرد و غبار کرد

تَرَبَّ الْمَكَانُ - خاک آلود شد، پراز گرد و غبار شد

تَرَبَّى - پرورش یافت، تربیت شد، پرورده شد، دارای تحصیلات شد، دارای علم و فرهنگ شد

تَرَبَّاسٌ (ص) - قفل پشت در خانه

تَرَبَّانٌ (غ) - (در جراحی) متهاره‌یی برای سوراخ کردن کاسه‌ی سر

تَرَبَّبَ الْوَلَدُ - فرزند را تربیت کرد، پرورش داد، پرورد

تَرَبَّةٌ - خاک، زمین، گورستان

تَرَبَّةُ الْإِنْسَانِ - قبر، گور

تَرَبَّسَ الْبَابُ (ص) - در را کولوند کرد، کولوند در را بست

تَرَبَّصٌ - کمین کرد، کمین نشست، مترصد بود

تَرَبَّعَ فِي جُلُوسِهِ - چارزانو نشست، چهار زانو نشست

تَرَبَّنَ الْجَمْعُ (غ) - (در جراحی) کاسه سر را سوراخ کرد

تَرَبَّنَةُ (غ) - عمل جراحی کاسه‌ی سر، برداشتن کاسه‌ی سر

تَرَبَّنَتَيْنَا (غ) - تر بانه‌تین، نوعی صمغ که مصرف دارویی دارد

تَرَبُّوِيٌّ - تربیتی، مربوط به تربیت، پرورش

عِلْمُ النَّفْسِ التَّرَبُّوِيٌّ - روانشناسی پرورشی

المؤسسات التربوية - موسسه ها يا بنكاهاى

تربيتى

تربى - مقبره بان ، گوربان ، تكيه بان

تربية الحيوانات - دامپرورى ، دام دارى

تربية السمك - پرورش ماهى

وزارة التربية (والتعليم) - وزارت فرهنگ

سبى التربية - بى تربيت

تربية الماشية - دام پرورى ، دام دارى

تربيزة (غ) = تراييزة

تربيع - چهار برابر كردن ، به توان چهارم

بردن

تربيع الدائرة - دايره را مربع كردن

تربيعه - مربع ، چهار گوش (دربازى) خانه

تربيعه (ص) - موزاييك ، كاشى

تربيعى - شطرنجى ، چهارخانه يى

ترة - (از لحاظ حقوقى) شبه جرم

ترتب - مرتب و منظم شد ، ترتيب يافت

ترتب على كذا - منتج شد از ، ناشى شد از ،

مترتب شد بر ، لازمه يافرع چيزى بود

ترتر - تند تند و با عجله سخن گفت

ترتر (ص) - پولك ، نكده

زر كش بالترتر - پولك زد يادوخت بلباس و

امثال آن (براي زينت)

ترتيب - تنظيم ، ترتيب ، تهيه كردن ، آماده

كردن

ترتيل - شمرده و يكنواخت خواندن ، با لحن

خواندن

ترتيل المزامير - زبور خوانى ، سرود روحانى

خواندن

ترتيلة - سرود روحانى ، آواز ، با سرود تسبيح

گفتن

ترتيلة - ترانه ، آواز ، سرود

ترج (الترجى) - توسل ، تقاضا ، درخواست ،

اميدوارى

ترجى (ص) - درخواست يا تقاضا كرد ، متوسل

شد

ترجى الشى - اميدوار بود به ، انتظار چيزى

را داشت

ترجج - سنگين تر بود ، ترجيح داشت ، بيشتر

بود ، افزونى داشت ، برترى يا فضيلت داشت

ترجج - تاب خورد ، نوسان داشت ، بجلو و

عقب در حرکت بود

ترجرج - لرزيد ، تكان خورد ، ارتعاش پيدا

كرد ، بحر كت درآمد

ترجل - پياده شد

تراجلت المرأة - زن حالت مردى بخود گرفت ،

شبيه مرد شد

ترجم - ترجمه كرد ، تفسير كرد ، شرح داد

تَرْجُمَان - مترجم ، دیلماج ، کسبکه راهنمای
 سیاحان است
 تَرْجَمَةٌ ج تَرَاجِم - شرح حال ، بیوگرافی
 تَرْجَمَةٌ - ترجمه ، تفسیر ، شرح
 تَرْجَمَةٌ حَرْفِيَّةٌ - ترجمه لفظی ، ترجمه تحت -
 اللفظی
 تَرْجَمَةٌ تَفْسِيرِيَّةٌ - ترجمه آزاد ، ترجمه بی که
 دارای شرح و بسط است ، تأویل
 تَرْحُجُ ج أَتْرَاح - حزن ، غم ، اندوه ، غصه
 تَرْحٌ - محزون کرد ، اندوهگین کرد
 تَرْحٌ - اندوهگین شد ، غمناک شد
 تَرْحَابٌ - خوش آمد گفتن ، سلام و تعارف کردن ،
 استقبال کردن
 بِتَرْحَابٍ - با آغوش باز ، با روی خوش ، با
 خشنودی
 تَرْحَبٌ بِهِ - خوش آمد گفت به ، استقبال کرد از ،
 سلام و تعارف کرد با
 تَرْحَلٌ - سفر کرد
 تَرْحَمَ عَلَيَّ - طلب رحمت کرد بر ، شفقت
 آورد بر
 تَرْحِيلٌ (ص) - انتقال ، نقل ، بردن ، حمل
 کردن
 تَرْحِيلُ الْحِسَابَاتِ (ص) - حساب را بدفتر کل
 انتقال دادن
 تَرْخَصٌ - رخصت یا اجازه یافتن

تَرْخِصٌ - آزاد کردن کالا از گمرک ، از خدمت
 سر بازی مرخص کردن ، پروانه کسب
 تَرْخِصٌ حَمْلُ السِّلَاحِ - پروانه حمل سلاح
 تَرْخِيمٌ (فِي النَّحْوِ) - (در دستور زبان) حذف ،
 تسهیل
 تَرْخِيمُ الصَّوْتِ - خوش صدایی ، عدم تنافر ،
 سهولت آدا
 تَرْدِي - لباس پوشید ، جامه در بر کرد
 تَرْدِي فِي - افتاد در ، سقوط کرد در ، لغزید
 در ، غلتید
 تَرْدَادٌ - تکرار ، رفت و آمد زیاد
 تَرَدَّدٌ - تردید ، دودلی ، اکراه
 تَرَدَّدَ إِلَى الْمَكَانِ - زیاد رفت و آمد کرده
 تَرَدَّدَ فِي الْأَمْرِ - تردید داشت ، دو دل بود ،
 مردد بود
 تَرَدَّدَ فِي الْجَوَابِ - در پاسخ گفتن مردد شد ،
 تردید کرد ، از روی اکراه پاسخ گفت
 تَرَدَّدَ فِي الْكَلَامِ - لکنت داشت ، با لکنت
 گفت
 تَرَدَّدَتْ إِشَاعَةٌ - شایعه بی درافواه افتاد
 تَرَزَّنٌ - محکم و سفت بود یا شد ، آرام و متین و
 موقر بود ، جدی بود
 تَرَزَّى (ص) - خیاط ، دوزنده ، درزی
 تَرَسٌ ج أَتْرَاس ، تِرَاس ، تِرَوس ، تِرَسَةٌ -
 سپر (که برای جلو گیری از شمشیر و غیر آن بکاره میبرند)

تَرَس - يك نوع ماهی كه آنرا سپر ماهی نام نهاده اند

تَرَس (ص) - دندانهای چرخ ، زبانه

تَرَس - کسی را با سپر مجهز کرد ، دارای سلاح کرد ، (مجازاً) حمایت کرد

تَرَسَانَه ، تَرَسَانَه - قورخانه ، زرادخانه ، انبار مهمات یا کارخانه اسلحه سازی ، کارخانه کشتی سازی ، تعمیرگاه کشتی

تَرَسَه (ص) - سنگ پشت دریایی

تَرَسَخَانَه = تَرَسَانَه

تَرَسَل - با مدار رفتار کرد

تَرَسَل - نامه نگاری کرد ، نویسندگی کرد

عَجَلَه بِتَرَوِس (ص) - چرخ دنداندار

تَرَسِيب - رسوب سازی ، ته نشین کردن ، ترسیب

تَرَسِیْنَه (غ) - بالکن ، تراس

تَرَسِیْنَه (غ) - ماده خاکی رنگین ، گل اخری

تَرَسِیْنَه مَسْتَوِیَه - گل اخرای قهوه‌بی رنگ

تَرَسِیْنَه نِیَه - گل اخرای زرد رنگ متمایل به قهوه‌بی

لَا تَرَشْ عَلَیْهِ - مزاحم او نشو ، سخن او را قطع

مکن ، او را از کار بازمدار

تَرَشَحْ لِأَمْرِ - صلاحیت داشت برای ، واجد

شرایط بود برای ، استحقاق کاری را داشت ،

مناسب بود برای

تَرَشَحْ لِمَنْصِبٍ - کاندیدا شد ، نامزد شد (برای

احراز منصب ، پست و امثال اینها)

تَرَشِیح (ص) - تراوش ، نفوذ ، چکه ، پالودن ،

تصفیه کردن ، صاف کردن

تَرَشِیح - کاندیدا کردن ، نامزد کردن (برای

منصب ، مقام و امثال اینها)

تَرَشِیحُ الْمَاءِ - تصفیه‌ی آب

تَرَصَّدَ لَهُ - کمین کرد برای ، در کمین نشست ،

مترصد و منتظر بود

تَرَضَى - از خشم پایین آورد ، تسکین داد ،

مساعد کرد ، آشتی داد ، آرام کرد ، خشم (کسی) را فرو نشاند

تَرَضِیَه - جبران تلافی ، پاداش ، عوض ، تاوان ،

غرامت

تَرَضِیع (ص) - شیردادن

تَرَعَّ - پر بود یا شد

تُرْعَه ج تُرَع - کانال ، ترعه

تُرَعْرَع - نشو و نما کرد ، پرورش یافت

تُرَعَص - پیچ و تاب خورد ، لولید ، از این سو

به آنسو پرید ، بخود پیچید

تُرْغَلَه ، تَرْغَلَه - قمری (پرنده)

تُرْف ، تَرْفَه - تجمل ، رفاه ، تنعم ، آسایش ،

خوش گذرانی ، عیاشی ، وفور نعمت

تُرْف - با تجمل زندگی کرد ، خوش گذرانی یا

عیاشی کرد ، دررقاه و نعمت بسر برد

تَرْفُض - متعصب بود یا شد ، تعصب داشت
(نسبت به)

تَرْفُض - تعصب

تَرْفَع - تکبر ، غرور ، خود را برتر از دیگران
پنداشتن

تَرْفَع عَنْ - خود را بالاتر از آن دانست که به
کاری پست تن در دهد ، قابل ندانست ، پست
شمرد ، کاری یا چیزی را نسبت بمقام خود کوچک
و حقیر دانست

تَرْفَع عَنْهُمْ - تکبر کرد بر ، خود را برتر از
دیگران پنداشت

بِتَرْفَع - با تکبر ، متکبرانه ، مغرورانه

تَرْفَل - خود فروشانه گام زد ، با تکبر راه رفت ،
لاف زد ، خودستایی کرد

تَرْفَه - مرفه و آسوده زندگی کرد ، در آسایش
بود ، خوش گذرانی کرد

تَرْفِیه عَنِ النَّفْسِ - سرگرمی ، تفریح ، خود را
سرگرم یا مشغول کردن

تَرْقِی (التَّرْقِی) - ترقی ، پیشرفت

تَرْقِی - پیشرفت کرد ، ترقی کرد ، بمقام بالاتر
رسید

تَرْقَب - انتظار و توقع داشت ، منتظر بود ،
معطل کسی یا چیزی شد ، در کمین بود یا نشست ،
مترصد بود

تَرْقَب - انتظار ، توقع

تَرْقِرُق - درخشید ، تابید ، درخشان بود یا شد
تَرْقِرُق النِّجْم - با نور ضعیف درخشید ،

سوسو زد

تَرْقِرُقُ الْعَيْنِ بِالْدمْعِ - چشم لبریز از اشک
شد ، اشکبار شد

تَرْقِص - تاب خورد ، ارتعاش یا نوسان داشت
تَرْقِصُ لَهُ - مهربانی کرد با ، همدردی کرد با ،
رقت آورد بر

تَرْقُوة ج تَرَّاقِی (التَّرَّاقِی) ، التَّرَّاقِی -
استخوان بالای سینه میان گودی گلو و شانیه ،
ترقوه

تَرْقِیة - ترفیع ، پیشرفت ، ترقی ، تشویق ،
جلو اندازی

تَرْقِیة الْکَمِیة (فِی الرِّیاضة) - (در ریاضی)
توان یابی

تَرْقِیدُ الْبَیضِ - تخم زیر پای مرغ گذاشتن ،
مرغ را خواباندن

تَرْقِیدُ النَّبَاتِ - درخت را خواباندن (برای آنکه
ریشه تازه بگیرد)

تَرْقِیدة (ص) - شاخه‌بی که برای ریشه گرفتن
توی زمین خوابانده یا فرو کرده‌اند

تَرْقِیع الثِّیَابِ و امثالها - وصله کردن جامه و
امثال آن

جِرَاحَةٌ تَرْقِیْعِیَّةٌ - جراحی پلاستیک

تَرْقِیْمٌ - نقطه گذاری (در جملات یا عبارات)

تَرَكَ - واگذار ، ترك كرد ، رها كرد ، ول
كرد ، دست كشیداز ، صرف نظر كرد از ، تسلیم
كرد ، رهسپار شد ، عازم شد ، حرکت كرد ،
بیرون رفت از ، چیزی را جا گذاشت ، فراموش
كرد بردارد

تَرَكَ ارْثًا - میراث بجای گذاشت

تَرَكَ بِطَاقَةً - کارتی گذاشت و رفت (این جمله
در موقعی گفته میشود که کسی بزیارت کسی دیگر
میآید و چون او را ملاقات نمیکند کارت ویزیت
خود را در آن محل گذاشته آنجا را ترك میکند)
تَرَكَ حَبْلَهُ عَلَی غَارِبَةٍ - او را بحال خود وا -
گذاشت

تَرَكَ الطَّعَامَ أَوِ الْمَائِدَةَ - از سر غذا یا سفره
بلند شد

تَرَكَهُ أَنْ ... - او را آزاد گذاشت که ... ، اجازه
داد که ...

تَرَكَهُ وَشَانَهُ - او را بحال خود وا گذاشت ، او را
تنها گذاشت

تَرْكَبٌ - ترکیب یافت از ، تشکیل یافت از ،
عبارت بود یا شد از

تَرْكَةُ - دختری که در خانه مانده و شوهر نکرده
است

تَرْكَةُ الْمَتَوَفَى - ارث ، میراث

تَرْكُوْتَةٌ (غ) - سفالینه (که در ساختن مجسمه
های كوچك و آرایش های ساختمانی بكار میرود)
گل صورت سازی

تَرْكِيٌّ - مربوط به تركیه ، شخص ترك ، مربوط
به نژاد ، مذهب یا زبان تركیه

تَرْكِيًّا - تركیه

تَرْكِيْبٌ - ساختن ، بنا ، تركیب ، مربوط بفن
معماری و ساختمان

تَرْكِيْبٌ كِيْمِيَائِيٌّ أَوْ كِيْمِيَاوِيٌّ - ترکیب
شیمیایی

المَسْئَلَةُ دَخَلَتْ عَلَيْهِ بِالتَّرْكِيَّةِ - هیچ از آن
سر در نیاورد ، چیزی از آن مسئله نفهمید

تَرْكِيْمِز (ص) - تمرکز دادن

تَرْكِيْمِزُ الْاَفْكَارِ - متمرکز ساختن افکار و آراء

تَرْمِسٌ - یکی از حبوبات تلخ مزه

تَرْمِسٌ (غ) - فلاسك (که چیز های سرد یا
گرم را بحالت خود نگه میدارد) ، ترمس ،

قمقمه

تَرْمِلٌ - بیوگی

تَرْهَلُ الرَّجُلِ - بیوه مرد شد ، بی زن شد

تَرْهَلَتِ الْمَرْأَةُ - بیوه زن شد ، بی شوهر شد

تَرْمِیْطَةٌ (غ) - ترومپت : یکی از آلات موسیقی

شبیه به شپور

تَرْمُودِيْنَمِكَا (غ) - ترمودینامیک : علم ارتباط

گرما با کار مکانیکی

تِرْمُوسْتَات (غ) - آلت تعدیل گرما

تِرْمُوسْکُوپ (غ) - گرما یاب

تِرْمُوْغُرَاف (غ) - گرما سنج خود کار

تِرْمُومِتر (غ) - گرما سنج ، میزان الحرارة

تِرْمُومِتر فَاَرْنِهَیت (غ) - گرما سنج فرن هایت

که در ۳۲ درجه نقطه انجماد و در ۲۱۲ درجه
نقطه جوشیدن را نشان میدهد . فرن هایت نام
شخصی است که این گرما سنج را اختراع کرده
است

تِرْمُومِتر مِئْوِی (اِفِرَنسِی) - گرما سنج صد

درجه بی (فرانسوی)

تِرْمِید الموتی - مرده سوزانی

تِرْمِیق - کارسره م بندی ، کار قلابی

تِرْنِج - نوعی لیمو ، بالنک ، تناج مائی ،
سیب آدم

تِرْنِج - تعادل خود را ازدست داد

تِرْنِج السُّکُرَان - تِلُو تِلُو خورد ، باین سوو آنسو
افتاد (در گفتگوی از مست)

تِرْنِم - ترانه خواند ، آواز خواند

تِرْنِیمَة - ترانه ، آواز ، سرود

تِرَو (التِرَوِی) - فکر و اندیشه کردن ، دقت

کردن در ، تأمل کردن

بِتِرَو - با تفکر ، از روی فکر ، از روی اندیشه

وسنجش (قید)

تِرَوِی - مورد ملاحظه و تأمل قرار داد ،

اندیشید ، سنجید ، مورد دقت قرار داد

تِرَوِیص - کار کردن در خواب ، انتقال نومی ،

خوابیده گردی ، راه رفتن در خواب

تِرَوِتْوَار (غ) - پیاده رو

تِرَوِّح بِالْمَرْوَحَة - خود را باد زد (بوسیله

باد بزن) ، آسایش جست (در اثر استعمال باد
بزن)

تِرَوِّح المَاء - آب گندیدن ، متعفن شد ، بوی
بد داد

تِرَوِّق (س) - صبحانه خورد

تِرَوِّلی (غ) - کامیون روکش دار ، بارکش ،
واگن یا چرخ بار بری در ایستگاه راه آهن ،

چرخ دستی یا الاغی دوره گردان

تِرَوِّیج - رواج ساختن ، متداول کردن ، ترویج
کردن

تِرَوِّیج - بادزدن ، تهویه کردن

تِرَوِّیج القلبِ او النفس - خود را سرگرم

کردن ، تفریح کردن ، خود را بیازی و سرگرمی
مشغول ساختن

حَجَر التِرَوِّیْسَة - سنگ زاویه ، سنگ یا آجر

نبش

تِرَوِّیْسَة الْکِتَابِ او الْمَقَالَة (ص) - عنوان

کتاب یا مقاله ، فصل کتاب

تَرْوِیْضٌ - رام کردن ، خوی دادن ، دست آموز کردن

تَرْوِیقٌ - تصفیه (کردن) ، پالودن ، صاف کردن
تَرْوِیقَةٌ (س) - صبحانه

تَرَهٌ - بازیچه قرارداد ، بامور باطل پرداخت

تَرْهَبُ الرَّجُلُ - نذر کرد ، شرط کرد ، عهد کرد

تَرْهَبُ الرَّجُلُ - او را تهدید کرد

تَرْهَةٌ ج تَرْهَاتٌ - امر باطل ، پوچ ، بیهوده ،
یاوه (سرای))

تَرْهَلٌ - سست شد ، نرم شد ، بیرگه شد ، شل و

ول شد ، چروک شد (در گفتگوی از پوست بدن)

تَرْهَلٌ - لغت شدن و فرو افتادن عضله

تَرْیَاقٌ (غ) - پادزهر ، تریاق ، زهر دارو

تَرْیَاقٌ فَاَرَوَقِیٌّ - یکنوع پادزهر قابل اطمینان

تَرْیَاقَةٌ - شراب

تَرْیَبٌ - شک کرد ، تردید کرد ، بشک افتاد

تَرْیِبَةٌ ج تَرَائِبٌ - استخوان سینه ، بالای سینه

تَرْیْثٌ - بناخیر انداخت ، به آهستگی انجام داد ،

یواش کار کرد ، با مهلت و تأنی انجام داد

تَرْیِجٌ ، تَرْیِجَةٌ - دارای اعصاب قوی

تَرْیْشٌ - پول جمع کرد ، مال اندوخت ، ثروت

بدست آورد

تَرْیْضٌ - گردش یا تفریح کرد ، تفرج کرد

تَرْیْقَةٌ - طعنه ، سخن کنایه دار ، گوشه ،
ریزه خوانی ، استهزاء

تَرْیِکَةٌ - دختری که در خانه مانده و شوهر نکرده
است

تَرْیِیحُ الْبِیْنَاءِ (ص) - فرو نشینی ، نشست (کردن)
(در گفتگوی از ساختمان)

تَزَاخَمُوا - ازدحام کردند ، جمعیت کردند ، بر
همدیگر فشار آوردند

تَزَاوَجُوا - باهم وصلت کردند

تَزَاوَرُوا - دید و بازدید کردند

تَزَايَدُوا فِي الْبَيْعِ - بمزایده گذاشتند ، روی
دست همدیگر بلند شدند (در معامله)

تَزْجَةُ النَّجَّارِ (ص) - میزی که درودگر روی آن
نجاری میکند ، میز نجاری

تَزْحُزْحُ عَنْ مَكَانِهِ - جا بجاشد ، تکان (جزئی)
خورد

تَزْحَلُ عَنْ مَكَانِهِ - جا بجاشد ، تغییر مکان
داد ، تغییر جهت داد

تَزْحَلُ - سر خورد ، لبز خورد ، لغزید ، سرید

تَزْحَلُ - سریدن ، سر خوردن (روی یخ یا زمین) ،
اسکی بازی

التَّزْحَلُ عَلَى الْجَلِيدِ - بازی اسکی (روی یخ
و غیر آن)

جِهَازُ التَّزْحَلِ - وسایل اسکی

قَبْقَابُ التَّزْحَلِ - کفش غلٹک دار ، اسکیت یا

کفش اسکی

تَزْخَرُ الْبَحْر - دریا متلاطم شد ، خروشان

گشت

تَزْلَج - سرید ، سرخورد (روی یخ) ، لیز خورد ،

لغزید ، اسکی بازی کرد

تَزْلَج عَلَى الثَّلْج - روی یخ یا برف سرخورد ،

بازی اسکیبینگ کرد

تَزْلُط (س) - لخت کرد ، برهنه کرد

تَزْلَف - تقرب ، نزدیکی ، تملق ، چاپلوسی

تَزْلَف إِلَيْهِ - اظهار دوستی کرد با ، تقرب جست

به ، چاپلوسی کرد ، تملق گفت

تَزَهَتْ - با وقار بود یا شد ، متین و موقر بود

یا شد

تَزَهَتْ - آهستگی ، وقار ، اعتراض ، ناخشنودی

تَزَنَّدَقَ - کافر شد ، زندقه شد ، اظهار کفر

کرد

تَزْنِيدَة (م) - باهو (ی) در ، تیر عمودی چار

چوب

تَزَوَى - پنهان شد ، منزوی گشت ، گوشه گیر

شد ، عزلت اختیار کرد ، مهجور و متروک شد

تَزَوَّجَ امْرَأَةً - ازدواج کرد (با زن)

جَرِيمَةُ التَّزْوِجِ بِامْرَأَتَيْنِ (او رجائین) فی

آین واحد - داشتن دوزن یا دوشوهر (که در

بعضی قوانین جرم شناخته شده است)

تَزَوَّدَ - مجهز شد ، توشه برگرفت ، در اختیار

داشت

تَزَوَّيْدَ - مجهز کردن ، چیزی را در اختیار کسی

گذاشتن ، توشه دادن

تَزَوَّيْرَ - جعل اسناد ، امضا سازی ، صورت

سازی ، فریب ، کلاهبرداری ، گوش بری

تَزَوَّيَّقَ - آرایش دادن ، بزك کردن

تَزَهَّيْرَ - گل دادن ، شکوفه کردن ، شکفتگی

گل

تَزَيَّا - پوشید (در گفتگوی از لباس و امثال آن)

تَزَيَّا بَزِي الْقَوْمِ - متحد الشکل شد ، بلباس

عموم مردم درآمد

تَزَيَّدَ السَّعْرَ - نرخ بالا رفت ، ترقی کرد ، گران

شد

تَزَيَّنَ - سروصورت خود را اصلاح کرد ، موی

خود را کوتاه کرد ، اصلاح کرد (در آرایشگاه

مثلاً)

تَزَيَّنَ - زینت یافت ، مزین شد ، آراسته گردید

تَزَيَّيْتُ السَّيَّارَةَ - بنزین گیری اتومبیل

وَعَاءُ تَزَيَّيْتُ الْأَلَاتِ - روغن دان

تَزَيَّيْفٌ - جعل کردن اسناد ، امضاء ساختن ،

تقلب کردن ، کالا یا سکه تقلبی درست کردن

تَسَاءَلَ الْقَوْمَ - از همدیگر پرسش کردند ،

پرسیدند

تَسَابَقٌ - پیشدستی کرد ، مبادرت کرد

تَسَابَقُوا - مسابقه دادند ، بر همدیگر سبقت گرفتند

تَسَابَوْا - بهمدیگر دشنام دادند ، ناسزا گفتند ، همدیگر را سب کردند

تَسَاخَى - تظاهر بسخاوت نمود

تَسَاخَيْنَ - دیگها ، پای افزارها ، عباهای سبز رنگ که خواص از علما و شیوخ در برمیکند

تَسَارَ الْقَوْمُ - بهمدیگر راز گفتند

تَسَارَعَ إِلَيْهِ - شتافت بسوی ، شتابید به

التَّسَاعِيَةُ - نمازی که مسیحیان بمدت نه روز پیش از عیدهای مخصوصی برپا میدارند

تَسَافَحَا - با یکدیگر زنا کردند ، مجامعت غیر قانونی کردند

تَسَاقَطَ - پیاپی سقوط کرد ، فرو ریخت

تَسَالَفَ الرَّجُلَانِ - با همدیگر باجناغ شدند ، با خواهر زن یکدیگر ازدواج کردند

تَسَامَحَ - سهل انگاری کرد ، مسامحه کرد ، با مدارا رفتار کرد

تَسَامَحَ - سهل انگاری ، مسامحه ، مدارا

تَسَامَرُوا - شب نشینی ترتیب دادند ، شب نشینی و گفتگو گذراندند

تَسَاوٍ (التَّسَاوِي) - تساوی ، مساوات ، برابری ، همانندی

تَسَاوَمَ بِالْبَضَائِعِ - چانه زد (بر سر قیمت کالا)

بِالتَّسَاوِي - بطور مساوی ، بامساوات

تَسَاهَلَ - مدارا ، مسامحه ، مساهله ، گذشت ، اغماض

تَسَاهَلَ مَعَهُ - با مدارا رفتار کرد با ، سخت گیری نکرد ، با سهل انگاری برگزار کرد ، اغماض کرد

تَسَايَرَا - با یکدیگر همراهی کردند ، با همدیگر در يك مسیر حرکت کردند

تَسَبَّبَ (ص) - دادوستد کرد ، خرده فروشی کرد ، وسیله درست کرد

تَسَبَّبَ بِالْأَمْرِ - باعث بود یا شد ، علت و سبب بود یا شد

تَسَبَّبَ بِهِ وَالْإِيه - متوسل شد به

تَسْبِيحَةٌ - آواز یا سرود تهللی

تَسْبِيحَةٌ = تَسْبِيحَةٌ

تَسْبِيخٌ - خواب سنگین یا عمیق

تَسْبِيخُ الْأَرْضِ (ص) - کود دادن زمین

تَسْتَرُ - خود را پنهان یا مخفی کرد ، پنهان شد

تَسْتَرُ - پنهان شدن ، به پناهگاه رفتن ، خود را مخفی کردن

تَسْتَرِ عَلَى - پناه داد ، کسی را مخفی کرد

تَسْتَرِ عَلَى مَجْرِمٍ - مجرم را پناه داد ، مخفی کرد

تَسْتَيْفُ الْبَضَائِعِ (ص) - بسته بندی کردن کالا

تَسْجِيعُ الْكَلَامِ - دارای سجع کردن (در گفتگوی از سخن)

تَسْجِيلٌ - ثبت کردن ، یادداشت کردن ، نوشتن ، نام نویسی کردن ، نامه‌یی بطور سفارشی فرستادن ، چیزی را (روی نوار یا صفحه) ضبط کردن

تَسْجِيلُ الصَّوْتِ - ضبط کردن صدا

جهاز التسجيل - دستگاه ضبط صوت

شَرِيطُ التَّسْجِيلِ - نوار ضبط صوت

تَسْجِيلُ الْعُقُودِ أَوِ الْخِطَابَاتِ وَغَيْرِهِمَا -

ثبت کردن معاملات و امثال اینها در دفتر اسناد

مَكْتَبُ تَسْجِيلِ الْعُقُودِ - دفتر اسناد رسمی ،

محضر

التَّسْجِيلَاتُ الْإِذَاعِيَّةُ - نوارهایی که برای پخش

از رادیو ضبط کرده‌اند ، نوارهایی که از رادیو پخش میکنند

تَسْحَبُ فِي حَقِّ فُلَانٍ - حق کسی را غصب کرد

و بمال خود افزود

تَسْحَرُ - سحری خورد

تَسْحَابٌ - دزدانه راه رفت ، جیم شد ، یواشکی

در رفت

تَسْخِي - تظاهر بسخاوت نمود

تَسْخَرُ بِهِ وَهْنَهُ - او را مسخره کرد ، استهزا

کرد

تَسْخَرُهُ - او را به بیگاری گرفت

تَسْخِمَ عَلَيَّ - کینه توزی کرد با

تَسَدِيدٌ - هدف یا نشانه‌گیری ، نشان کردن ،

موجه ساختن

تَسَدِيدٌ (ص) - واریز کردن بدهی ، پرداخت

بدهی

تَحْتَ التَّسَدِيدِ أَوِ السَّدَادِ - تسویه نشده ، واریز

نشده ، بی تکلیف مانده ، معوق (در گفتگوی از

حساب یا بدهی)

تَسَدِيدُ الدِّينِ - پرداختن وام

تَسَدِيدُ النِّفَقَاتِ - پرداخت هزینه

تَسْرٍ (التَّسْرِي) - معشوقه (نگاه) داشتن ، زن

صیغه‌یی داشتن

تَسْرِي - معشوقه (نگاه) داشت ، زنی را بطور

صیغه نگاهداشت

تَسْرَبٌ - جاری یا روان شد (در گفتگوی از مایع)،

تراوش کرد ، نشد کرد ، چکه کرد

تَسْرَبٌ - دزدانه راه رفت ، جیم شد ، یواشکی

در رفت

تَسْرَبُ الْخَبْرُ - خبر منتشر شد ، پهن شد

تَسْرَبُ فِي - راه یافت به ، نفوذ کرد در

تَسْرَبُ الْمَاءُ فِي الْأَرْضِ - آب زمین را خیس

کرد ، آب در زمین نفوذ کرد

تَسْرَبُ مِنَ الْمَاءِ - از آب پر شد ، مملو از

آب شد

تسرُّبَل - پوشید

تسرر - معشوقه بازی کرد ، معشوقه برای خود نگاهداشت

تسرَّعِ اليه - شتافت بسوی ، شتابید به

تسرَّعَ فِي عَمَلِهِ (ص) - شتابکار بود یا شد ،

عجولانه عمل کرد ، با دست پاچگی انجام داد

تسرَّع - عجله ، شتاب (زدگی) ، تندى ، بی -

ملاحظگی ، دست پاچگی

تسرق - اندك اندك دزدید

تسرق السَّمْع - گوش ایستاد ، استراق سمع کرد

تسرق النظر - دزدانه نگاه کرد

تسرَّوَل - شلوار پوشید

تسريح الجيوش - از حالت بسیج درآوردن ،

انحلال تجهیزات ارتش ، مرخص کردن ارتش

تسريحه (ص) - میز توالت ، طریق اصلاح و

مرتب کردن موی

تسطح - مسطح بودن ، صاف یا هموار بودن ،

دراز کشیدن

تسطَّح - مسطح شد ، صاف یا هموار شد (شیء) ،

به پشت خوابید (شخص)

تسع - ١ : يك نهم

تسعة - نه ، نه تا

تسعة اضعاف - نه برابر

تسعة عشر - نوزده

تسعر - شعله ور شد ، برافروخت ، مشتعل شد

تسعون - نود ، نودتا

التسعون - نورمین - نودم

تسعوية = تساعية

تسعير - ارزیابی ، تقویم ، تسعیر ، تعیین نرخ ،

برآورد ، نرخ بندی ، تعیین ارز

تسعيرة - نرخ

تسفل - خود را پست کرد ، حقیر ساخت ، بکار

پست زن درداد

تسفلق على (ص) - انگل شد ، طفیلی شد

تسقط الخبر - خبر بدست آورد ، خبر جمع -

آوری کرد

تسقلب - پشتك زد ، معلق زد

تسقيط الخيل (ص) - تلوتلو خوردن در اثر سر

گیجه (مرض مخصوص اسب و گله)

تسقيفة - سایبان ، پناهگاه

تسكع الظلمة - کور مالی کرد ، دست مالی

کرد ، با کور مالی پیدا کرد

تسكع في امره - در کار خود فروماند

تسلي - خود را سرگرم یا مشغول (چیزی) کرد

تسلح - مسلح شدن

سباق التسليح - مسابقه تسلیحاتی (در مورد

تجهیز سلاح گفته میشود)

تَسْلُخٌ - خراشیدن ، پوست رفتگی ، ساییدگی
تَسْلُلٌ - پیایی بودن ، دنبال هم آمدن ، پی در پی بودن
بِالتَّسْلُلِ - متوالیاً ، پیایی ، دنبال هم ، پی در پی (قید)
تَسْلِيلُ الْمَاءِ - آب روان یا جاری شد ، چکه کرد ، چکید
تَسْلُطٌ - نفوذ ، سلطه ، غلبه ، حکومت ، کنترل ، فرمان ، اختیار
تَسْلُطٌ عَلَى - غلبه کرد بر ، فائق شد بر ، مسلط شد بر ، شکست داد ، مغلوب کرد ، تحت کنترل خود در آورد ، حکومت کرد بر ، تحت نفوذ در آورد
تَسْلَفٌ - وام گرفت ، قرار داد وام منعقد کرد (با)
تَسْلُقٌ - صعود ، بالا رفتن ، پیچیدن دور چیزی و بالا رفتن (در گفتگوی از گیاهی که دور درخت یا چیزی دیگر می پیچد)
حَبْلُ التَّسْلُقِ - طنابی که برای بالا رفتن از جایی بکار میبرند ، کمند
تَسْلُقُ الْجِبَالُ - کوه نوردی
تَسْلُقُ الشَّجَرَةَ أَوْ الْحَائِطَ - از درخت یا دیوار بالا رفت
تَسْلُقُ السُّلَمَ - از نردبان بالا رفت
تَسْلُقُ سُلَمَ الشَّهْرَةِ - مشهور شد ، نامدار گشت

تَسْلُقُ النَّهْأَتُ - گیاه بدور درخت یا چیزی دیگر پیچید
تَسْلُلٌ - دزدانه راه رفت ، یواشکی رفت ، جیم شد
تَسْلُلٌ إِلَى الْمَكَانِ - دزدانه راه یافت به ، دزدانه یا پنهانی وارد جایی شد ، سینه مال یا دولا دولا رفت به
قَامَ الْفِدَائِيُّونَ بِأَعْمَالِ التَّسْلُلِ - کماندوها دست به عملیات چریکی زدند
تَسْلَمٌ - دریافت کرد ، گرفت ، تحویل گرفت
تَسَلَّمْتُ خِطَابَكَ (مثلاً) - نامه ترا دریافت کردم
تَسْلِيَةٌ - سرگرمی ، وقت گذرانی ، تفریح
فِي تَسْلِيَةٍ مِنَ الْعَيْشِ - در آسودگی ، در راحتی
التَّسْلِيَةُ الْمَفْضَلَةُ - سرگرمی یا تفریحی که بیشتر از سایر تفریحات مورد علاقه است
تَسْلِيْفٌ - وام دادن ، مساعدت دادن
تَسْلِيْفُ الطَّلَابِ - مساعدت دادن به دانشجویان
تَسْلِيْمٌ - قبول ، رضایت ، پذیرفتن ، اذعان ، اعتراف ، اعطاء ، تحویل دادن ، تسلیم کردن ، سلام و تعارف کردن
شُرُوطُ التَّسْلِيْمِ (فِي الْحَرْبِ) - پیمان نامه تسلیم زندانیان (در موقع جنگ)
تَسْلِيْمٌ إِلَى الْعَدُوِّ - چیزی یا کسی را بدشمن تسلیم

کردن ، تحویل دادن

تَسْلِيمُ الْمَجْرِمِينَ السِّيَاسِيِّينَ إِلَى حُكُومَاتِهِمْ

تسلیم اسرا یا زندانیان سیاسی بدولتهای خودشان،

استرداد مجرمان سیاسی

تَسْمِيٍّ - نامیده شد ، موسوم شد ، مسمی شد

تَسْمِيَّةٌ - نام گذاری ، تسمیه

تَسْمِيَّةٌ عِلْمِيَّةٌ - اصطلاح علمی

تَسْمَعٌ - گوش ایستادن ، استراق سمع کردن ،

گوش فراداشتن به

تَسْمَعٌ (ص) - گوش ایستاد ، استراق سمع کرد

تَسْمَعٌ إِلَيْهِ - گوش فرا داشت به

فَحَصَ الْقَلْبَ أَوِ الرِّئَتَيْنِ بِالتَّسْمَعِ - معاینه قلب

یا ریه ها بوسیله گوشی ، گوش کردن صداهای

اندرونی بدن (بوسیله ی گذاشتن گوشی پزشکی

روی قلب)

تَسْمَمٌ - مسمومیت ، فاسد شدگی

اعراض تَسْمَمٍ - عوارض مسمومیت

حَالَةُ تَسْمَمٍ - حالت مسمومیت

تَسْمَمٌ بُولِيٍّ - ماندن اوره در خون

تَسْمَمٌ الْجَرَحِ - زخم فاسد شد ، عفونی شد

تَسْمَمٌ دُمُويٍّ - مسمومیت خون

تَسْمَمٌ ذَاتِيٍّ - سمی ، دارای سم ، دارای ترکیب

سمی

تَسْمَمُ الرَّجُلِ - مسموم شد (در گفتگوی از شخص)

التَّسْمُمُ الرَّصَاصِيُّ - مسمومیت که از سرب حاصل

میشود

تَسْمِنٌ - چاق بود یا شد ، فربه بود یا شد

تَسْمِيْدٌ - کود دادن

تَسْمِيٍّ - میسر شد ، ممکن بود یا شد

تَسْمِيُّ الْأَمْرِ - آماده شد ، مهیا شد

تَسْمِيُّ الشَّيْءِ - تغییر کرد ، تغییر یافت

تَسْمِيُّ الْقِفْلِ - قفل باز شد ، گشوده شد

تَسْمِيْتُ الْعُقْدَةِ - گره باز شد ، گشوده شد

عَنْدَمَا تَسْنَحُ الْفُرْصَةُ - هنگامیکه فرصت دست

دهد

تَسْنَمٌ - بالا رفت ، صعود کرد

تَسْنَمُ الْحَكَمِ - برمسند فرمانروایی نشست

تَسْنَنٌ - بمسلك اهل تسنن گرایید ، سنی شد

تَسْنَنٌ بِسُنَّتِهِ - به روش یا سنت او عمل کرد

تَسْنِيْمَةُ السَّقْفِ - خرپشته (شیروانی)

تَسْنِيْنٌ (ص) - دندان درآوردن (در گفتگوی از

کودك)

تَسْوَرَةُ الْمِرَاةِ - النِّگُو یا دستبند در دست کرد

تَسْوَرَةُ الْحَائِطِ وَعَلَيْهِ - از دیوار بالا رفت

تَسْوَسٌ - بید زده شد ، کرم خورده شد

تَسْوَسُ السِّنُّ أَوِ الْعِظَمُ - دندان یا استخوان

فاسد شد ، پوسید ، کرم خوردگی پیدا کرد (در

گفتگوی از دندان)

تَسْوَس - پوشیدگی ، کرم خوردگی (در گفتگوی
از دندان) ، پوشیدگی و فاسد شدگی (در گفتگوی
از استخوان و امثال آن)
تَسَوَّق - دادوستد کرد (در بازار)
تَسَوَّق (ص) - برای خرید بیازار رفت ، خرید
کرد
تَسَوَّل (ص) - گدایی کرد
تَسَوَّل (ص) - گدایی
تَسْوِيَّة - هموار کردن ، صاف کردن ، ترتیب
دادن ، تنظیم کردن ، واریز کردن (حساب) ،
تعدیل کردن ، وفق دادن ، حل موفقیت آمیز
تَحْتَ التَّسْوِيَّة (ص) - معوق ، واریز نشده (در
گفتگوی از حساب)
تَسْوِيَّة اللَّحْم - پختن گوشت
تَسْوِيف - مسامحه ، تعلل ، ممالطه ، دفع الوقت ،
طفره ، تعویق
تَسْوِيق - بازاری کردن کالا
تَسْوِيقَة (ص) - خرید ارزان
تَسَهَّد - بیخوابی کشید ، بیدار ماند
تَسَهَّل الْأَمْر - آسان شد ، ساده و سهل شد
تَسَيَّر عَلَى - مسلط بود یا شد بر ، حکمفرما
بود یا شد بر ، تحت سیطره یا کنترل خود
در آورد
تَسْيِیح (ص) - آب کردن ، ذوب کردن
تَشَاءَم - بدبین شد

تَشَاوَم - بدبینی
تَشَابَه - شباهت داشتن ، همانندی
تَشَاخُّنُوا - با همدیگر مشاجره کردند ، ستیزه
کردند ، نزاع یا دادو بیداد کردند
تَشَادَفَ - تاب خورد ، باین سو و آنسو افتاد ،
تعادل خود را از دست داد
تَشَارَكُ مَعَ - شرکت کرد با ، شریک شد با ،
با کسی در امری شرکت جست
التَّشَارِيف - کنایه از فضل پاییز ، برگهای درخت
توت که در دوماه تشرین اول و دوم می چینند و به
گاو و غیره میدهند
تَشَاغَلَ بِهِ - مشغول شد به ، اشتغال ورزید به
تَشَامَخَ - تکبر کرد ، خود را برتر از دیگران
پنداشت
تَشَاوَر مَعَ - مشورت کرد با ، نظر کسی را در
باره ی امری جویا شد
تَشَايَعُوا عَلَى أَمْرٍ - موافقت کردند بر ، توافق
کردند بر
تَشَبَّب - از ایام جوانی یاد کرد ، از خوشی های
روزگار جوانی سخن بمیان آورد ، دوباره جوان
شد ، زندگی تازه یافت
تَشَبَّب - تجدید جوانی یا تجدید خاطره ی آن
تَشَبَّب بِالْفِتَاةِ - توصیف دختر جوان کرد ،
تشبیب بکار برد (در قصیده)
تَشَبُّثَ بِكُنَا - به چیزی متوسل شد ، متشبث شد

تشبث - تمسك ، توسل ، دست آویزی ، تشبث
تشبع - اشباع شد ، سرشد ، دارای رنگ یکدست
و خالص شد (در گفتگوی از چیزی که رنگ آمیزی
کرده اند)

تشبع برای اوفكره - فلان نظریه یا ایده او
را بخود مشغول داشت

تشبك - درهم و برهم شد ، مغشوش شد ، پیچیده
و بگرنج شد ، اغتشاش شد

تشبه به - شبیه شد به ، تقلید کرد از ، پیروی
کرد از

تحت الشبهة - مشکوک ، مشتبّه

تشبیح - در سخن گفتن با دست و سر اشاره
کردن

تشبیه - مقایسه کردن ، تشبیه کردن

تشتی بالمكان - به قشلاق رفت ، در جایگاه
زمستانی اقامت کرد

تشتت - پراکنده شد ، متفرق شد ، متشتت شد

تشتیت - متفرق کردن ، پراکنده کردن ، متشتت
کردن

تشجع - جرأت یافت ، دلیر شد ، تشجیع شد ،
تشویق شد

تشجیع - جرأت دادن ، دلیر کردن ، تشجیع
کردن ، تشویق کردن

تشحیم الالات - روغن زدن به ماشین آلات ،
روغن کاری یا گریس کاری ماشین و غیر آن

تشحیم السیارة - روغن کاری اتمپیل ، گریس
کاری

تشخص له - پدید شد برای ، ظاهر شد ، در
برابر کسی نمایان شد

تشخیص روائی - نمایش دادن ، در نقش کسی
بازی کردن (در تماشاخانه مثلاً)

تشدد - قوی شد ، سخت شد ، نیرومند شد

تشدق بكلامه - کشیده حرف زد ، تنبلا نه ادا
کرد

تشدید - فشار ، سختگیری ، اصرار ، پافشاری ،
تقویت کردن ، علامت تشدید که روی حرف میگذارند
تا محکم ادا شود

تشذروا - متفرق شدند ، پراکنده شدند ، از هم
پاشیدند

تشذیب الشجر - شاخه های درخت را زدن ،
پیراستن ، پایش کردن

تشرب - مکید ، جذب کرد ، آشامید ، فرو
برد

تشرّد - آواره شد (در گفتگوی از شخص) ، منحرف
شد (در گفتگوی از ذهن)

تشرّد - آوارگی ، ولگردی

تشرّد القوم - پراکنده و متفرق شدند ، از هم
پاشیدند

تَشْرِطٌ فِي عَمَلِهِ - در کار خود نظر افت و پا کینگی

بکار برد

نَشْرَطُ عَلَيْهِ (ص) - شرایط سنگین وضع

کرد بر

تَشَرَّفَ - مفتخر شد ، مشرف شد ، افتخار پیدا

کرد

نَشَرَفَ بِمُقَابَلَةِ جَلَالَةِ الْمَلِكِ - به حض-ور

اعلیحضرت شرفیاب شد ، باریافت

تَشَرَّفْنَا! - مشرف شدیم (در جواب کسیکه می

گوید مشرف فرمودید)

تَشْرِنُ بَقَرَه - گاوش را در فصل پاییز چرانید

تَشْرِيح - کالبد شکافی ، قطع ، تقطیع ، تجزیه ،

موشکافی ، تدقیق

عِلْمُ التَّشْرِيحِ - آناتومی ، علم تشریح ، کالبد

شناسی

غُرْفَةُ التَّشْرِيحِ - اتاق تشریح

تَشْرِيحُ الْمُقَابَلَةِ - تشریح جانوران

تَشْرِيحِي - مربوط به تشریح یا کالبد شناسی

تَشْرِيشُ الْجَذْوَرِ - ریشه دواندن ، ریشه گرفتن

تَشْرِيطُ الْجِلْدِ - نشترزنی

تَشْرِيع - قانون گذاری ، وضع کردن قانون

جَمْعِيَّةُ تَشْرِيعِيَّة - هیئت مقننه

سُلْطَةُ التَّشْرِيعِ ، سُلْطَةُ تَشْرِيعِيَّة - قوهی

مقننه

تَشْرِيعِي - مربوط به قانون گذاری

تَشْرِيفَاتِي (ص) - رئیس تشریفات

تَشْرِيفَةٌ (ص) - آیین ، تشریفات ، جلسه رسمی ،

مراسم

تَشْرِينُ الْأَوَّلِ (غ) - ماه دهم مطابق با اکتبر

تَشْرِينُ الثَّانِي (غ) - ماه یازدهم مطابق با

نوامبر

تَشْطُرُ (ص) - مهارت نشان داد ، زرنگی و چابکی

از خود نشان داد

تَشْطِيب - تشریح کردن ، قطع کردن ، بریدن ،

تکه تکه کردن

تَشْطِيبُ (ص) - تمام کردن ، تکمیل کردن ،

با تمام رساندن ، انجام دادن

تَشْطِيبُ الْجِلْدِ - نشترزنی

تَشْطِيبُ الْحِسَابَاتِ (ص) - حساب را در دفتر

ثبت کردن ، بدفتر کل انتقال دادن

تَشْطِيف - شستن ، آب کشیدن

حَوْضُ تَشْطِيف - روشویی

تَشْطِي - شکافت ، شکست ، خرد شد ، شکاف

خورد یا برداشت ، ریز ریز شد

تَشْعِب - تقسیم شد ، منشعب شد ، شاخه شاخه

شد

تَشْعَب - منشعب شدن ، شاخه شاخه شدن (در

گفتگوی از رودها ، جاده ها ، اجتماعات ، امور

تجاری و مانند اینها)

تَشَعُّبُ الْأَرَاءِ (مثلاً) - نظریات با هم اختلاف پیدا کرد

تَشَعُّعٌ - تشعشع پیدا کرد ، پرتوا فکند ، درخشید ، تابید ، شعاع افکند

تَشَعَّلَقَ (ص) - آویزان شد به ، گیر کرد به

تَشْغِيلٌ - بکارگماشتن ، ایجاد کار کردن

تَشْغِيلُ الْإِيدِ الْعَاطِلَةِ - ایجاد کار برای بیکاران

دَارُ تَشْغِيلِ الْفُقَرَاءِ - نوانخانه (کارخانه بی که در آن گدایان تندرست را بکارو امیدارند)

تَشْفَى - شفا یافت ، بهبود یافت

تَشْفَى مِنْ خَصْمِهِ - از دشمن انتقام گرفت

تَشْفَعُ لَهُ أَوْفِيهِ إِلَى فَلَانٍ - شفاعت کسی را نزد دیگری کرد ، وساطت کرد نزد

تَشَقُّقٌ - حَجَرٌ وَغَيْرُهُ - سنگ ترکید ، خرد شد

تَشَقُّقُ الْخَشَبِ - چوب ترك برداشت ، شکاف برداشت

تَشَقُّبٌ (ص) - پَشْتَكُ زِد ، معلق زد

تَشْكِي إِلَيْهِ مِنْ كَذَا - از چیزی نزد کسی شکایت برد ، شکوه کرد

تَشْكُرُ لَهُ - تشکر کرد از

تَشْكِيلٌ - تشکیل دادن ، تنوع دادن ، گوناگون یا مختلف کردن

تَشْكِيلٌ - اعراب گذاری (روی حروف)

التَّشْكِيلُ الْعَسْكَرِيُّ - سازمان ارتش ، سازمان

نظامی

تَشْكِيلَةٌ (ص) - يك مجموعه از آثار متنوع یا

سریال

تَشْمِرُ وَجْهَهُ - عبوس شد ، اخمو گشت ، ترش رو شد

تَشْمَسُ - خود را با آفتاب گرم کرد ، آفتاب گرفت ، در آفتاب دراز کشید

تَشْمَلُ بِالْشَّمْلَةِ - خود را در عبا یا جامه فراخ

پیچید

تَشْمَمٌ - بو کشید

تَشْمَمٌ - بو کشیدن

تَشْمَمُ الْأَخْبَارُ - اخبار را از اینطرف و آنطرف بدست آوردن

تَشْنَجٌ - تشنج پیدا کرد ، متشنج شد ، تکان خورد ، منقبض شد (در گفتگوی از عضله و مانند

آن)

تَشْنَجٌ - انقباض ، جمع شدگی ، چروك شدن ، تشنج موضعی ، تکان خوردن

تَشْوَشٌ - شوریده شدن ، مشوش شدن

تَشْوَشٌ (ص) - مبتلا بسیفلیس شد

تَشْوَشٌ عَلَيْهِ الْأَمْرُ - کارش مشوش شد ، مشوش شد ، درهم و برهم شد

تَشْوَفٌ إِلَى - توقع و انتظار چیزی را داشت ، منتظر چیزی شد

تَشْوَهُ - مسخ شد ، بد ریخت شد ، بی قواره گشت

تَشْوَه - مسخ شدگی ، بد ریختی ، بی قوارگی ،

تغییر شکل ، تحریف

تَشْوِيش - اضطراب ، درهم و برهمی ، دل واپسی ،

دست پاچگی

تَشْوِيش (ص) - سیفلیس

تَشْهِي - آرزو کرد ، اشتیاق و میل داشت به

تَشْهِيَر - رسوا کردن

تَشْيِط - کز خورد ، کمی سوخت ، روی چیزی

سوخت (مانند پشم قالی و امثال آن)

تَشْيِطَن - شیطنت کرد ، مانند شیطان رفتار

کرد

تَشْيِيع - طرفداری ، جانبداری

تَشْيِيع لَه - طرفداری کرد از ، جانبداری کرد از ،

پشتیبانی کرد از

تَشْيِيك (غ) - ملت چکسلواکی ، ملت چک

تَشْيِيكوسلوفاكيا (غ) - کشور چکسلواکی

تَشْيِيد - برپا کردن ، دایر کردن ، ساختن ،

بنا کردن

تَصَابِي - کود کانه رفتار کرد ، ببازیهای کود کانه

پرداخت ، بچگی کرد

تَصَابِي (ص) - جوانی را از سر گرفت

تَصَابِي الْمَرَاة - عشق بازی کرد با زن

تَصَاحَب مَعَ - معاشرت کرد با ، طرح دوستی

ریخت با ، رفاقت کرد با

تَصَاحَبَا - با یکدیگر دوستانه رفتار کردند

تَصَادَفَا - با یکدیگر برخورد کردند

تَصَادَم الرایان مثلاً - دو نظریه باهم اصطکاک

پیدا کرد ، مغایرت پیدا کرد ، اختلاف پیدا کرد

تَصَادَم الْقِطَارَان (مثلاً) - دو قطار باهم تصادف

کرد

تَصَارِيح عَسْكَرِيَّة - دستورها یا اوامر نظامی ،

اعلامیه های نظامی

تَصَارِيف الدَّهْرِ - تغییرات روزگار ، انقلابات

دهر

تَصَاعَب - سخت گرفت

تَصَاغَر - با فرومایگی یا پستی رفتار کرد

تَصَافُوا - صف کشیدند ، بصف ایستادند

تَصَالَحُوا - مصالحه کردند ، از در دوستی در-

آمدند

تَصَام عَنْ الْحَدِيث - خود را بناشنوایی یا

کری زد ، بی اعتنا بود (نسبت بگفته کسی)

تَصَامِمِم - طرحها ، نقشه ها ، طراحی ها

تَصْبِي (ص) - جوانی را از سر گرفت

تَصْبِي - ببازیهای کود کانه پرداخت ، بچگی

کرد

تَصْبِي الْمَرَاة - عشق بازی کرد با زن

تَصْبِحُون عَلٰی خَيْر - شب بخیر (این جمله

را شب در هنگام خدا حافظی میگویند)

تَصْبِر - شکیبایی کرد ، صبر کرد

تَصْبِيرَةُ الْبَطْنِ (ص) - خوراك جزئی (درمجاوری)

عوام) ته بندی

تَصْحِيفَ - تحریف شد ، نادرست تعبیر شد

تَصْحِيفَ - در نوشته یا گفته تغییر دادن ، خطا

کردن

تَصْحِيفَ (فِي الطَّبَاعَةِ) - (درفن چاپ) کلیشه

سازی

وَرَق تَصْحِيفَ - کاغذ کلیشه سازی ، کاغذی که

برای کلیشه کردن تهیه میکنند

تَصَدَّى (لَهُ) - مخالفت کرد با ، مانع شد ،

مانع ایجاد کرد برای

تَصَدَّرَ الْحَفْلَةُ - در صدر مجلس نشست

تَصَدَّرَ لَهُ - مخالفت کرد با ، مانع شد

تَصَدَّرَ الْمَجْلِسَ - ریاست شورای را بعهده

گرفت

تَصَدَّعَ - شکافت ، ترکید ، شکست ، خرد شد

تَصَدَّعَ الصَّبَاحَ - سپیده دمید ، صبح طلوع

کرد

تَصَدَّقَ الْأَمْرَ - رخ داد ، اتفاق افتاد

تَصَدَّقَ عَنْ - اجتناب کرد از ، اعراض کرد از ،

روگرداند از

تَصَدَّقَ - صدقه داد

تَصْدِيرَ - مقدمه ، سرآغاز ، پیش گفتار (برای

کتاب و امثال آن)

تَصْدِيرُ الْبَضَائِعَ - صادر کردن کالا (ببخارج)

تَصْدِيقَ - پذیرفتن ، باورداشتن ، قبول یا تصدیق

کردن ، تصویب ، تأیید ، ابرام

سُرْعَةُ التَّصْدِيقِ - زود باوری ، خوش باوری ،

ساده لوحی

سُرْعَةُ التَّصْدِيقِ - زود باور ، خوش باور ،

ساده لوح

تَصَرَّفَ - رفتار کرد ، عمل کرد

تَصَرَّفَ - رفتار ، سلوك ، اختیار

مَطْلَقُ التَّصَرَّفِ - خود مختار ، مطلق العنان ،

آزاد در رفتار

بِتَصَرَّفِ - آزادانه

تَحْتَ تَصَرَّفِهِ در اختیار او

تَصْرِيحَ ج تَصْرِيحَاتَ - اظهار ، آگهی ، اخبار ،

اعلان ، اعتراف ، اظهارنامه ، بیان ، اعلامیه ،

بیانیه

تَصْرِيحَ (ص) - اجازه ، پروانه (کسب و امثال

آن) ، جواز

أَدْلَى بِتَصْرِيحَ - اظهارداشت ، بیان داشت

تَصْرِيحَةً - اجازه گمرکی و غیر آن

تَحْتَ التَّصْرِيفِ (ص) - آماده جهت فروش یا

واگذاری

تَصْرِيفُ الْبَضَائِعَ - مصرف کردن کالا به وسیله

فروختن

تَصْرِيفُ النَقُودِ - پول خرد کردن ، تبدیل پول

تبدیل ریال مثلاً به دلار

تَصْرِيفُ الْوَرْمِ - تحلیل بردن ورم

تَصَعَّبَ (ص) - سخت گرفت

تَصَعَّبَ الْأَمْرَ - کار را سخت کرد ، مشکل کرد

تَصَعَّدَ (ص) - تبخیر شد ، بخار شد ، بصورت بخار

درآمد

تَصَغِيرٌ - کم کردن ، کوچک کردن ، تحقیر

کردن

تَصَفَّحَ الْأَمْرَ - مورد مذاقه قرار داد ، مورد

مطالعه دقیق قرار داد

تَصَفَّحَ الْجَرِيدَةَ - روزنامه را مطالعه کرد یا

ورق زد

تَصَفَّحَ الْكِتَابَ - کتاب را ورق زد ، مطالعه

کرد

تَصْفِيَّةٌ - تصفیه ، پالودن

تَصْفِيَّةُ الْأَشْغَالِ - واریزی حساب ، پرداخت

بدهی ، تصفیه حساب

عَرَبَةٌ تَصْفِيَّةٌ (فِي سَكَّةِ الْحَدِيدِ) (ص) - واگن

انتقال (در راه آهن)

فَارَةٌ تَصْفِيَّةٌ (ص) - يك نوع رنده مخصوص به

لبه های تخته

مَامُورُ التَّصْفِيَّةِ - مامور تصفیه (در داد گستری)،

مدیر تصفیه (در بازرگانی)

تَصْفِيحٌ - فلز پوش کردن ، زره پوش کردن ، دارای

روکش کردن با فلز

تَصْفِيفٌ - مرتب کردن موی سر و غیره

تَصْفِيقٌ - کف زدن

تَصْفِيقٌ وَهْتَاْفٌ - کف زدن وهورا (کشیدن)

تَصْلَى - خود را گرم کرد

تَصَلَّبَ - سخت شد ، سفت شد

تَصَلَّبَ - سختی ، سفتی ، خشك شدگی

تَصَلَّبَ الشَّرَائِبُ - تصلب شرایین

تَصَابَ مَعَهُ - بخشونت رفتار کرد با ، سختگیری

کرد بر

تَصَلَّصَ - صدا کرد (در اثر بهم خوردگی یا

شکستگی) ، «دَرَقَى» یا «طَقَى» صدا کرد

تَصَلَّفَ - خود ستایی کرد ، لاف زد

تَصْلِيحُ الْأَحْدِيَّةِ - تعمیر کفش ، پینه دوزی

تَصْلِيحَاتٌ - تعمیرهای مکانیکی و غیر آن

تَصْمِيمٌ - تصمیم ، عزم ، اراده

تَصْمِيمٌ (ص) - طرح ، نقشه ، طراحی کردن

(برای لباس و مانند آن)

تَصْمِيمُ الْأَزْيَاءِ - طراحی لباس

تَصْنَعٌ - تظاهر کرد ، ریا کرد ، چیزی را بخود

بست ، ساختگی عمل کرد (ضد طبیعی)

تَصْنَعٌ - مزین شد ، زینت گرفت ، زیور یافت

تَصْنَعٌ - تظاهر ، ریاکاری ، ساختگی

تَصْنَعٌ - ظاهر سازی ، خود را آراستن

تَصْنِيعُ الْبِلَادِ - صنعتی کردن کشور

تَصْنَعِي - مصنوعی ، مربوط بامور ساختگی یا غیر طبیعی
تَصْنِيف - تالیف کردن (کتاب وامثال آن) ، تنوع دادن ، گوناگون کردن
تَصْنِيفُ الْأَنْوَاعِ - طبقه بندی کردن
تَصْنِيفَةُ (ص) - يك مجموعه از اشیاء متنوع یا يك مجموعه جور و سریال
تَصَوُّرُ لِهَ الشَّيْءِ - چیزی بنظرش رسید ، خیال کرد ، بمخیله اش خطور کرد ، چیزی در نظرش متصور شد
تَصَوُّرُ الشَّيْءِ - چیزی را تصور کرد ، در قوه خیال مجسم کرد
تَصَوُّر - تصور ، تخیل
تَصَوُّرِي - تخیلی ، مربوط به تصور یا خیال
الْمَذْهَبُ التَّصَوُّرِي - ایده آلیسم
تَصْوِيب - تصحیح کردن
تَصْوِيبُ الْأَغْلَاطِ - تصحیح اغلاط
تَصْوِيبُ الرَّقْمِ - تصحیح شماره یا عدد
تَصْوِيت - فریاد زدن ، جیغ و داد کردن
تَصْوِيتُ (لِلْإِتِّخَابِ) - رأی دادن در انتخابات
حَقُّ التَّصْوِيتِ - حق رأی
تَصْوِيرٌ - ترسیم کردن ، نقاشی کردن ، مطلبی را با عکس فهماندن ، توضیح ، توصیف ، عکاس کردن
يَسْتَحِقُّ التَّصْوِيرَ - جالب ، بدیع ، شایان -

تَصْوِيرٌ ، شایسته اینکه نقاش شود ، قابل عکس برداری
تَصْوِيرٌ بِالْأَلْوَانِ - نقاشی کردن
التَّصْوِيرُ الشَّمْسِيُّ - عکاسی کردن ، فتو - گرافی
آلَةُ التَّصْوِيرِ (الشَّمْسِيُّ) - دوربین عکاسی
تَصْوِيرٌ مَائِيٌّ - نقاشی آب رنگ
فَنُ التَّصْوِيرِ أَوِ التَّرْسِيمِ - نقاشی
تَصْوِيرَةٌ - عکس
تَصْيِيفٌ - به بیلاق رفت ، تابستان را در بیلاق گذرانند
تَصْيِيفٌ ، تَصْيِيفٌ - به بیلاق رفتن ، تابستان را در بیلاق گذراندن
تَضَاعَلَ - حقیر و پست شد ، کم شد ، کوچک شد ، لاغر شد ، ضعیف شد ، نقصان یافت ، ناچیز شد
تَضَاوَلٌ - رو بضعف گذاشتن ، رفته رفته کم یا کوچک شدن ، ضعف ، ناچیزی
تَضَادٌ - تضاد ، ضدیت ، مخالفت ، تباین
تَضَادًا - با یکدیگر مخالفت یا ضدیت کردند
تَضَارَبٌ - تناقض ، کشمکش ، مغایرت ، بر - خورد ، تصادم ، اصطکاک
تَضَارَبَ الْقَوْلَانِ - دو نظریه یا گفته باهم مغایرت پیدا کرد ، متناقض شد

تَضَارَبَا - با یکدیگر کمک کاری کردند

تَضَاعَفَ - دو برابر شد ، دوچندان شد

تَضَامُ الْقَوْمِ - با همدیگر متحد شدند ، اتحاد و اتفاق کردند

تَضَامَنَ - حق-وق متقابل ، تعهدات متقابل ، همبستگی ، اتحاد ، ضمانت یا مسئولیت مشترك

بِالتَّضَامَنِ - مشترکاً ، بطور دسته جمعی

تَضَاقَقَ - ناراحت و مکدر شد ، حواسش پرت شد

تَضَاقَقَ مَالِيًّا أَوْ عَاطِفِيًّا - در مضيقه مالی افتاد ، بی پول شد . خسیس شد

تَضَاقَقَ مِنْهُ - ملول شد ، خسته شد از

تَضَجَّرَ - دلتنگ بود یا شد ، ناراحت شد ، بی-قرار شد ، ناراضی و مکدر شد

تَضَحُّضُ السَّرَابِ - سوسو زد (در گفتگوی از سراب یا چراغ و امثال اینها)

تَضَحِيَّةُ ج تَضَحِيَّاتٍ - فداکاری

تَضَخَّمَ - بزرگ شد ، برآمدگی پیدا کرد

تَضَخَّمَ - افزایش حجم ، بزرگ شدن

تَضَخَّمَ الْإِنْتِاجُ - محصول زیاد ، تولید بیش از مورد نیاز

تَضَخَّمَ الْأَوْرَاقُ الْمَالِيَّةُ - تورم اسکناس یا پول

تَضَخَّمَ الْعَمَلَةُ - تورم پول

تَضَخَّمَ مَالِي - تورم مال و ثروت ، افزایش

زیاد ثروت

تَضَخَّمَ مَرْضَى - (از نظر پزشکی) بزرگ -

شدگی بدن انسانی (دراثر بیماری) ، رویش زیاد ، ازدیاد تنمیه

تَضَخَّمَ النِّقْدُ - تورم پول

تَضَرَّرَ - زیان دید ، خسارت باو وارد شد ، متضرر شد

تَضَرَّرَ (ص) - شکایت و گله داشت از چیزی یا کسی

تَضَرَّعَ - التماس ، درخواست ، لابه ، استغاثه

تَضَرَّعَ إِلَيْهِ - زاری کرد نزد ، تضرع کرد ، اظهار فروتنی کرد ، درخواست کرد از ، التماس

کرد ، استغاثه کرد

تَضَعُّعَ - فرو ریخت ، متزلزل شد ، ویران شد ، منهدم شد ، ضعیف یا ضعیف تر شد

تَضَلَّعَ مِنَ الْعِلْمِ - در فلان علم مهارت داشت یا مهارت پیدا کرد ، ید طولی داشت در

تَضَلَّلَ - گمراه کردن ، فریب دادن ، گول زدن

تَضَمَّرَ - لاغر شد ، باریک شد

تَضَمَّنَ - شامل بود یا شد ، متضمن بود یا شد

تَضَمَّيْدَ - پانسمان ، زخم بندی

تَضَوَّرَ - بخود پیچید (از درد)

تَضَوَّعَ - پراکنده شدن بوی خوش ، خوشبو شدن جایی از بوی گل و امثال آن

تَضَوُّعُ الرَّائِحَةِ - پراکنده شدن بوی خوش ،
 بوی خوش دادن
 تَضَوُّعُ الْمِسْكِ - بوی خوش داد (در گفتگوی
 از مشک و مانند آن)
 تَضْيِيقُ - باریک کردن ، تنگ کردن ، فشار
 (آوردن)
 تَضْيِيقُ الْخِنَاقِ - ستم کردن ، ظلم و بیداد کردن ،
 تعدی ، فشار ، ستم
 تَضْيِيقُ الرِّبَاطِ - محکم بستن ، سفت بستن
 (در گفتگوی از بند ، ریسمان ، کراوات و امثال
 اینها)
 تَطَاوُلٌ - دست درازی کرد
 تَطَاوُلٌ عَالِيٌ - تعدی و تجاوز کرد بر ، ظلم
 کرد بر
 تَطَاوُلٌ عَلَيْهِ الدَّهْرُ - روزگار بر او تعدی کرد یا
 دراز شد
 تَطَاوُلٌ عَلَيْهِ الْعَهْدُ - روزگارش دراز شد
 اَم تَطَاهُ الْقَدَمُ - جایی که پای آدمی بدان نرسیده
 است
 تَطَايَرٌ - پراکنده شد ، متفرق شد ، پاشید
 تَطَبَّبَ - مداوا شد ، معالجه شد ، ادعای طبابت
 کرد ، خود را طبیب جا زد
 تَطَبَّعَ - ظاهر سازی کرد ، خود را آراست ، خود
 را بحالت طبیعی وانمود کرد
 تَطَبَّعَ (بِطَبَّاعِ ابْنِهِ مَثَلًا) - دارای خوی پدرش شد

تَطْبِيقُ - بسته شد ، روی هم آمد
 تَطْبِيقُ الْبِنَاءِ (ص) - ساختمان فروریخت
 تَطْبِيلُ الْبَطْنِ - باد یا نفخ شکم
 تَطْبِيبٌ - حرفه پزشکی پیشه کردن ، طبابت
 کردن
 تَطْبِيقُ - توافق ، سازش ، جرح و تعدیل ، اجرا ،
 استعمال
 تَطْبِيقُ (ص) - تاه کردن ، تاه زدن
 تَطْبِيقُ - عملی ساختن
 تَطْبِيقِيٌّ - عملی ، بکار بردنی ، مربوط با اجرا
 یا استعمال کردن
 تَطْرِفٌ - افراط کرد ، از حد اعتدال تجاوز کرد
 تَطَّرَقَ إِلَيْهِ - روانه شد بسوی ، راه یافت به ،
 رخنه کرد به
 تَطَّرَقَ إِلَيْهِ الشَّكُّ - تردید بدش راه یافت ،
 شك کرد
 تَطْرِيزٌ - برودری ، گلدوزی ، نقش ، گل و بوته ،
 قلابدوزی
 تَطْعِمٌ - چشید
 تَطْعِيمٌ - مایه کوبی ، واکنش‌ناسیون
 تَطْعِيمُ الْخَشَبِ أَوِ الْمَعْرِنِ بِالْصَدْفِ أَوِ الْفَضَّةِ
 - چوب یا فلز را صدف نشان یا نقره نشان کردن ،
 خاتم سازی
 تَطْعِيمُ صِدَارَةِ صَيْدِ السَّمَكِ - سر قلاب ماهی -

گیری طعمه گذاشتن (جهت صید ماهی)

التطعيم ضد المرض - مایه کوبی بر ضد

بیماری

تطعيم النبات - پیوند زدن درختان

تطفل - انگل شد ، طفیلی شد

تطفل على - مزاحم کسی شد ، مخل آسایش

کسی شد

تطلب - اقتضا کرد ، مستلزم بود ، ایجاب کرد

تطلع اليه - نگاه کرد به

تطلع فيه (ص) - خیره شد به

تطوى الثعبان - مار حلقه زد

تطوح - بمخاطره افتاد ، بخطر افتاد

تطوح - تلو تلو خورد ، تعادل خود را از

دست داد

تطور - تحول پیدا کرد ، دگرگون شد ، تغییر

کرد

تطور - تحول ، سیر تکامل ، تکامل تدریجی

(مجازاً) ظهور تدریجی وپی در پی ، توسعه ،

بسط ، نشر

تطور عضوی - تکامل عضوی یا اندامی

نظرية او مذهب التطور - فرضیه تکامل ،

اصالت تکامل

التطورات المقبلة - تحولات آینده

تطوری - تکاملی ، مربوط به تحول یا تکامل

تطوس - خود فروشانه گام زد ، جلوه کنان خود

را در معرض درآورد

تطوع - داوطلب شدن برای خدمت یا جنگ

یا کمک ، داوطلبی برای کاری یا برای خدمت

سربازی

تطوع بالعمل - داوطلب کاری شد

تطوع في الجندية - داوطلب سربازی شد

تطوف بالشيء - پیرامون چیزی گردش کرد

تطوقت الحية - مار حلقه زد

تطويق - محاصره ، پیرامون گرفتن

تطويق - گردن بند یا النگو بگردن یا دست

کسی کردن

تطويل - دراز کردن ، بلند کردن ، امتداد

دادن ، بسط دادن

تطويلة - قسمت اضافی ، قسمت الحاقی

تطهير - ضد عفونی کردن ، گند زدایی ،

(مجازاً) تصفیه کردن دستگاهی از عوامل فساد

تطير بالشيء ومنه - چیزی را شوم دانست ،

نحس دانست ، بد بین بود نسبت به ، فال بد زد

تظاريف - خود را ظریف و زیبا وانمود کرد ،

خود را باهوش و نکته سنج جلوه داد

تظاهر بالامر - تظاهر کرد به ، نشان داد ،

ارائه داد

تظاهر بكذا - تظاهر کرد به ، ادعا کرد ، مدعی شد

تَظَاهَرُ الْقَوْمَ - بهمدیگر کمک کردند، از همدیگر پشتیبانی کردند.

تَظَاهَرَةُ - میتینگ، تظاهرات (اعتراض آمیز)
تَظَاهَرُوا - تظاهرات کردند، میتینگ دادند

تَظَرَّفَ = تَظَارَفَ

تَظَلَّلَ - در زیر سایبان نشست، در سایه ی چیزی نشست

تَظَلَّمَ - شکایت نزد کسی برد، تظلم کرد

تَظْهِيرُ الصَّكُوكِ الْمَالِيَّةِ - پشت نویسی چک، جبر و کردن، ظهر نویسی

التَّعَاتِعَ - اراجیف، باوه سرایبها، شایعات بی اساس

تَعَاتَبَ الصَّدِيقَانِ - دو دوست یکدیگر را سرزنش کردند، نکوهش کردند

تَعَادُلٌ - تناسب، تعادل، تساوی، موازنه

تَعَارَضَ الْأَرَاءُ - برخورد آراء و عقاید

تَعَارَضَ مَعَ - مخالف بود با

تَعَارَفَ الْقَوْمُ - با همدیگر آشنا شدند

حَفْلَةُ تَعَارُفٍ - جلسه معارفه

تَعَارَكَ الْقَوْمُ - با همدیگر جنگیدند، نزاع کردند

قَدَّمَ تَعَارِيهَ إِلَيَّ - تسلیم گفت به

تَعَاَسَى - بد بختی، بیچارگی، بدی، پستی، تهیدستی، نکبت

تَعَاَسَرُ الْأَمْرُ - مشکل بود یا شد، سخت بود یا شد

تَعَاَشَرُوا - با همدیگر معاشرت کردند

تَعَاَضَدُوا - همکاری کردند، بهمدیگر کمک کردند

تَعَاطَى - تناول کرد، خورد

تَعَاطَى الْأَمْرَ - اقدام کرد به، مبادرت کرد به

تَعَاطَى الدَّوَاءَ - دارو استعمال کرد، دوا خورد

تَعَاطَى الصَّنَاعَةَ - حرفه یا صنعتی را پیشه کرد، تمرین کرد

تَعَاظَمَ - تکبر کرد، خود را بزرگ دانست، فخر کرد

تَعَاظَمَ الْأَمْرُ - مهم و بزرگ بود یا شد (در گفتگوی ازامری)

تَعَاْفَى - شفا یافت، بهبود یافت

تَعَاْفَى النَّفْسَ - نفرت انگیز، زنده (چیزی که نفس از آن کراحت دارد)

بِالتَّعَاْقِبِ - بتناوب، بنوبت، پی در پی، متوالیاً

عَلَى التَّعَاْقِبِ - پی در پی، متوالیاً

تَعَاَقَبُوا - از پی همدیگر آمدند

تَعَاَقَدَ مَعَهُ - قرارداد منعقد کرد با، پیمانکاری یا مقاطعه کاری کرد

تَعَاكُسَ - منعکس شد (در کفنگوی از نور و امثال آن)

تَعَاكُسَ - وارونه شد ، معکوس شد

تَعَالَى ! - بیا !

تَعَالَى - بزرگ بود یا شد ، عالی و مجلل بود یا شد ، مرتفع بود یا شد

الله تعالی - خدای بزرگ

تَعَالِجُ الْمَرِيضَ - تحت معالجه قرار گرفت

تَعَامَى - تظاهر بکوری کرد ، خود را کور و انمود کرد

تَعَامَى عَنْ - نادیده گرفت ، چشم پوشی کرد از

تَعَامَلَ الْقَوْمَ - با همدیگر معامله کردند

تَعَانَقَ الرَّجُلَانِ - یکدیگر را در آغوش کشیدند ، ممانقه کردند

تَعَاوَنَ - همکاری

تَعَاوَنَ الْقَوْمَ - همکاری کردند ، بهمدیگر کمک کردند

تَعَاوَنَ ثَقَافِيَّ - همکاری فرهنگی

تَعَاوَنَ عَسْكَرِيَّ - همکاری نظامی

التَّعَاوُنُ الْمُتَوَاصِلُ - همکاری پی گیر ، کمک

مداوم یا مستمر

التَّعَاوُنُ الْوَدِيَّ - کمک یا همکاری دوستانه

تَعَاوُنِيَّ - تعاونی ، مربوط به همکاری

نِقَابَةُ تَعَاوُيَةٍ - اتحادیه اصناف ، سندیکای

اصناف ، انجمن تعاونی

تَعَاهَدَ - رسیدگی و مواظبت ، هم عهد شدن

التَّعَايُشُ السَّلَامِيُّ - همزیستی مسالمت آمیز

تَعَبَ - زحمت کشید ، رنج برد ، سخت کار کرد ،

رنج کشید ، خسته بود یا شد

تَعَبٌ - خستگی ، رنج ، ملالت ، زحمت ، دردسر ، ناراحتی ، بیزاری

تَعَبٌ - خسته ، مانده ، کسل ، بیزار

تَعَبَ مِنْهُ - خسته شد از ، سیر و بیزار شد از

تَعْبِئَةُ الْجَيْشِ - بسیج کردن ارتش

التَّعْبِئَةُ الْعَامَّةُ - بسیج عمومی

تَعْبَانٌ - خسته ، مانده ، کسل ، بیزار

تَعَبِدَ - عبادت کرد ، بعبادت پرداخت

تَعَبِدَ - عبادت کردن ، بعبادت پرداختن

تَعَبِيدَ - سنگ فرش کردن جاده ، شوشه کردن

راه

تَعْبِيرَ - شرح ، تفسیر ، بیان ، اظهار

وَبِتَعْبِيرٍ آخَرَ - بعبارت دیگر ، بعبارة اخرى

لَا يُمْكِنُ التَّعْبِيرُ عَنْهُ - نگفتنی ، غیر قابل شرح ،

اظهار یا بیان نکردنی

تَعْتِيَّ - نافرمانی کرد ، عصیان کرد

تَعَتَعَ - جابجا کرد ، بزور (چیزی را) کشید ،

تکان داد

تَعَتَعَ فِي الْكَلَامِ - لکنت پیدا کرد ، در سخن

گفتن گیر کرد ، بالکنت گفت

تعجب منه - در شگفت شداز ، تعجب کرداز

تعجرف - تکبر کرد ، مغرور بود یا شد

تعجل - شتاب کرد ، عجله کرد ، با سرعت عمل کرد

تعدي (التعدي) - تخلف ، تجاوز ، تعرض ، حمله ، تعدی و ستم

تعدي - از حد تجاوز کرد ، تخلف کرد

تعدي على - تعدی کرد بر ، ستم کرد بر ، تجاوز کرد به ، تعرض کرد

تعدي على حقه - حق کسی را پایمال کرد

تعداد - شمارش ، احصاء (کردن)

تعداد الانفس - سرشماری

تعدد - متعدد شد ، زیاد شد

تعدد - زیادی ، تعدد ، متعدد بودن

تعدد الالهة - شرك ، اعتقاد به بیش از يك خدا

تعديد السميت - مرتبه (سرایي)

تعديل - تعديل کردن ، متعادل کردن ، تغيير يا

تصرف در معنی ، تعديل ، تسويه ، اصلاح ، تنظيم ،

میزان کردن

تعديل الاحكام - تخفيف جرم

تعديل الامر - درست کردن ، مرتب کردن (در

گفتگوی از امور زندگی)

تعديل الدستور - اصلاح قانون اساسی

تعديل الضرائب - تعديل مالیات

تعديل القانون - اصلاح قانون

تعديل النظام - اصلاح رژیم ، اصلاح آیین نامه

تعديل الوزارة ، تعديل وزاری - ترمیم

کابینه

تعديلات في المذكرة - اصلاحاتی در یادداشت

(نامه)

تعدين - استخراج معدن ، کان کندن ، معدن

کاری

تعذب - رنج کشید ، معذب شد ، عذاب دید

تعذر - غير عملی ، نشدنی

تعذر - مشکل و سخت بود یا شد

تعذر الامر - غير ممکن یا محال شد

تعذيب - شکنجه

تعذيب المتهم بجريمة (لكي يعترف) -

شکنجه کردن متهم (برای اقرار)

تعري من ثيابه - لباسهای خود را کند ، برهنه

شد

تعرب - خود را شبیه اعراب ساخت

تعرج - پیچ و خم ، موج جاده

تعرض - در معرض (چیزی) قرار گرفتن

تعرض الامر وله - مخالفت کرد با امری ،

مانع شد ، ایجاد مانع کرد ، مقاومت کرد در

برابر فلان کار

تعرض الامر - مداخله کرد در ، دخالت کرد در

تَعَرَّضَ لِكَذَا - در معرض چیزی قرار گرفت

تَعَرَّفَ إِلَى - آشنا شد یا آشنایی پیدا کرد با

کسی

تَعَرَّفَ الْأَمْرَ - معین شد ، معرفی شد

تَعَرَّفَ الْأَمْرَ - درصدد دانستن چیزی برآمد

تَعَرَّفَ بِفُلَانٍ - شخصی بدیگری معرفی شد

تَعَرَّفَ الشَّيْءَ - هویت چیزی را معلوم داشت یا

تعیین کرد

تَعَرَّفَ الضَّالَّةَ - بجستجو پرداخت (در باره ی

گمشده)

تَعَرَّفَ عَلَيْهِ - او را شناخت ، با او آشنا شد

تَعَرَّفَ عَلَى اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ (مَثَلًا) - بزبان

عربی آشنا شد

تَعَرَّقَ - ریشه گرفت ، ریشه دوانید (مجازاً) پا

برجا وثابت شد

تَعَرَّقَ الْعَظْمُ - گوشتهای استخوان را گاز زد و

خورد ، استخوان را از گوشت پاک کرد ، استخوان

را نیش کشید تا آنچه از گوشت بر آن باقیمانده

است بخورد

تَعَرَّقَلَ الْأَمْرَ - فلان امر پیچیده و بفرنج شد ،

سخت و دشوار شد ، بمانع برخورد

تَعَرَّيْبَ - بمربی ترجمه کردن

تَعَرَّيْبُ الْكَلِمَةِ الْأَعْجَمِيَّةِ - معرب کردن کلمات

غیر عربی

تَعَرَّيْجَ - انحناء ، خمیدگی ، پیچ ، خم سازی

التَّعَرَّيْجُ السِّينِيُّ - پیچ ، انحناء یا خمیدگی

بشکل حرف S

تَعَرَّيْشَةُ (ص) - داربست ، چفته ی مو

تَعَرَّيْفَ - تعریف ، تحدید ، خبر دادن ، آگهی

دادن

تَعَرَّيْفُ الرَّجُلِ بغيره - کسی را بدیگری معرفی

کردن

تَعَرَّيْفَةُ - تعرفه ، نرخ

تَعَرَّيْفَةُ (الْأَثْمَانِ) - لیست قیمتها ، فاکتور

تَعَرَّيْفَةُ جَمْعِ كَيْفَةٍ - تعرفه گمرکی

تَعْزَى - انتساب یافت به ، منسوب شد به ،

دلداری داده شد ، تسلی یا تسلیم داده شد

تَعْزِيَّةٌ - تسلیم (گفتن) ، دلدادگی ، اظهار

همدردی

خَطَابُ تَعْزِيَّةٍ - تسلیم نامه ، نامه ی همدردی

تَعْزَزَ - محکم و پا برجا شد ، استوار و ثابت شد ،

برقرار شد ، نیرومند شد ، تقویت شد ، قوی شد

تَعْزَزَ - در ظاهر نخواستن و در باطن راضی بودن ،

تعارف کردن

تَعْزَزَ بِهِ - افتخار کرد به ، مباهات کرد به ، با

ارزش پنداشت

تَعْزِيرٌ - سرزنش ، ملامت ، انتقاد

تَعْزِيزُ التَّعَاوُنِ - تقویت روح همکاری

تَعْزِيزُ الْعِلَاقَاتِ - تحکیم روابط

تَعَزِيزُ النَّظَرِیَّةِ - تأبید و تقویت کردن يك تئوری
یا فرضیه

تَعَسَّ ، تَعَسَّ - لغزید و بروی درافتاد

تَعَسَّ - بیچاره و بد بخت بود یا شد ، ضعیف -
الحال شد ، بد یا پست شد ، هلاک شد ، تاسف آور
و نکبت آمیز شد

تَعَسَّ - بدبختی ، بیچارگی ، بدی ، پستی

تَعَسَّ - بدبخت ، بیچاره ، ضعیف الحال ، بد ،
پست ، نکبت آمیز ، تاسف آور ، مصیبت آمیز ،
زیان آور

تَعَسَّ بدبخت کرد ، بیچاره کرد ، تاسف آوری
مصیبت آمیز کرد ، هلاک کرد

تَعَسَّ لَهُ ! - نابود باد ! ، بدبخت باد ! ، هلاک
باد ! ، مرده باد !

تَعَسَّ - انحطاط ، سقوط ، لغزش ، پستی

تَعَسَّرَ الْأَمْرُ - مشکل و سخت بود یا شد

تَعَسَّرَ الْأَمْرُ - بدون داشتن مقصود یا هدف انجام
داد ، همبطنوری انجام داد ، بطور اتفاقی یا تصادفی
انجام داد

تَعَسَّفَ عَنِ الطَّرِيقِ - از جاده بدر افتاد ،
گمراه شد

تَعَسَّفَ فِي رَأْيِهِ - مستبد برآی بسود یما شد ،
امرانه نظر خود را بیان کرد

تَعَسَّفَى - استبدادی ، ظالمانه

تَعَسَّيْلَةٌ (ص) - چرت (زدن)

تَعَشَّى - شام خورد

تَعَشَّقَ - عشق بازی کرد یا ، مغالطه کرد یا

تَعَشَّمَ (ص) - امید داشت ، امیدوار بود

تَعَشِيقُ الْخَشَبِ (ص) - جزم و جفت کردن کام
وزبانه

تَرَسَّ تَعَشِيقًا - چرخ دندانها ، چرخ رکاب
(درد و چرخه)

تَعَصَّى الْأَمْرُ - مشکل یا سخت شد (در گفتگوی
از امور زندگی)

تَعَصَّى الْمَرَضُ - صعب العلاج شد ، غیر قابل
علاج شد (در گفتگوی از بیماری)

تَعَصَّبَ - طرفداری ، غیرت ، شور و هیجان ،
جانبداری

تَعَصَّبَ - بانوار زخم بندی بست ، نواریچ کرد ،
زخم و امثال آنرا بانوار یا باند پیچید

تَعَصَّبَ أَصْحَابُ الْمَصَانِعِ (ص) - کارفرمایان
اعتصاب کردند ، کارخانه داران درهای کارخانه

را بروی کارگران بستند

تَعَصَّبَ دِینِیْ أَوْ مَذْهَبِیْ - تعصب مذهبی

تَعَصَّبَ عَلَيْهِ - مقاومت یا ایستادگی کرد در
برابر

تَعَصَّبَ الْعَمَالُ (ص) - کارگران اعتصاب
کردند

تَعَصَّبَ فِي مَذْهَبِهِ - متعصب بود ، فئاتیک بود

تَعَصَّبَ الْقَوْمُ (ص) - با همدیگر متحد شدند ،

مجمع یا اتحادیه تشکیل دادند

تَعْصَبُ لَهُ وَمَعَهُ - طرفداری کرد از ، تعصب
بخرج داد برای

تَعْصُر - فشرده شد ، فشار آمد بر ، آب گرفته
شد از ، بصورت عصاره یا آب درآمد (در گفتگوی
از میوه که آب آنرا میگیرند)

تَعْضُلُ الدَّاءِ الْأَطْبَاءَ - فلان بیماری پزشکان
را سخت بحیرت انداخت ، بیماری را تشخیص
ندادند

تَعْضِيدٌ - کمک کردن ، مساعدت کردن ، حمایت
و پشتیبانی کردن ، همکاری کردن

تَعْطَى - گدایی کرد

تَعَطَّرَ - بوی خوش یا عطر استعمال کرد

تَعَطَّرَتِ الْبَنَاتُ - دختر ترشیده شد ، ازدواج
نکرده ماند

تَعْطَفَ - پالتو پوشید

تَعْطَفَ عَلَيَّ - عطوفت و مهربانی کرد نسبت به ،
همدردی کرد با

تَعْطَلُ - بیکار ماند ، بیکار شد

تَعْطَلُ (ص) - بتعویق یا بتأخیر افتاد

تَعْطَلُ - از کار افتادن

تَعْطَلَتِ الْأَلَّةُ (ص) - خراب شد (در گفتگوی از
ماشین آلات و غیر اینها)

تَعْطَلَتِ الْمَدْرَسَةُ - مدرسه تعطیل شد

تَعْطِيلٌ - تعطیل ، خاتمه ، انکار هستی خدا ،

الحاد

تَعْطِيلُ (ص) - تعویق ، تأخیر

تَعْطِيقٌ - عمل خیساندن ، نرم سازی

تَعْظُمُ - تکبر کرد ، خود را بزرگ دانست ،
فخر کرد

تَعْظُمُ (ص) - استخوان شد

تَعْظِيمٌ - سلام نظامی

تَعْفَرْتُ - شیطنت کرد ، چون شیطان رفتار کرد

تَعْفَفَ - پاکدامنی کرد ، عفاف داشت ، دارای
عفت بود

تَعْفَنَ - قاسد شد ، متعفن شد ، گندید

تَعْفَنَ - گندیدگی ، تعفن ، عفونت ، فساد

تَعْفَيْنَ - چهره یا پیشانی بخاک سودن ، چیزی را
ضد عفونی کردن

تَعْقَبَ - دنبال کرد ، تعقیب کرد ، از پی
(کسی یا چیزی) رفت ، رد پای کسی را گرفت ،
راند ، بیرون کرد

تَعْقَدَ - غلیظ شد ، منعقد شد ، بصورت لخته در
آمد (در گفتگوی از مایع)

تَعْقَدَ - گره خورد

تَعْقَدُ الْأَمْرِ - بخرنج و پیچیده شد ، مشکل شد ،
(در گفتگوی از امور زندگی)

تَعْقَلُ - اندیشه کرد ، فکر کرد ، استدلال کرد ،
تعقل کرد

تَعْقِيبَةُ (ص) - سوزاک

تَعْقِیم - استرلیزه کردن

تَعَكُّز عَلَی - بر عضا تکیه داد

تَعَكَّفَ عَنِ النَّاسِ - عزالت اختیار کرد، از مردم گوشه گیری کرد

تَعَكَّفَ فِی الْمَمَكَانِ - اعتکاف کرد در

تَعَلَّات - بهانه ها ، وسایل دلخوشی

تَعْلَامَة - علامه

تَعْلَق - آویزان شد ، فرو آویخته شد ، معلق شد

تَعْلَق - ارتباط ، دوستی ، علاقه

تَعْلَقَ بِ - مربوط بود به ، ارتباط داشت به

تَعْلَقَ بِالْحَبَائِلَةِ - در دام افتاد

تَعْلَقَ بِهِ - چسبید به ، چیزی را چسبید و گرفت

تَعْلَقَ بِهِ - متعلق بود یا شد به

تَعْلَقَ قَلْبُهُ بِهِ - او را دوست داشت ، متمایل یا علاقه مند شد به

تَعْلَل - بهانه تراشید ، عذر آورد

تَعْلَل بِكَذَا - خود را مشغول کرد به

تَعْلَم - تربیت شد ، تحصیل کرد ، تحصیل کرده شد ، مطالعه کرد ، درس خواند ، فرا گرفت

تَعْلَمُ الْعِلْمَ أَوِ الصَّنْعَةَ - فلان علم یا هنر را یاد گرفت

تَعْلِيَة - بلند کردن ، بزرگ کردن ، مرتفع

ساختن

تَعْلِيق - آویزان کردن ، معلق کردن

مَصْبَاحُ تَعْلِيق - چراغ معلق (که بسقف اطاق

و امثال آن می آویزند)

التَّعْلِيقُ السِّيَاسِي - تفسیر سیاسی

التَّعْلِيقُ عَلَی الْأَنْبَاء - تفسیر اخبار (در رادیو و غیر آن)

تَعْلِيقٌ عَلَی كِتَاب - حاشیه زدن بر کتاب ، تفسیر نوشتن بر کتاب

تَعْلِيل - بیان علت

لَا يُمْكِنُ تَعْلِيلُهُ - غیر قابل توضیح

تَعْلِيم - آموزختن (متعدی) ، درس دادن ،

تربیت کردن ، دارای تحصیلات کردن ، یاد دادن ، آموزش

التَّعْلِيمُ الْأِلْزَامِي - تعلیم اجباری

فَنُ التَّعْلِيمِ - روش آموزگاری ، فن تعلیم

مَنْهَاجُ أَوْ مَنَهْجُ التَّعْلِيمِ - برنامه ی تحصیلی

مُرَاقِبُ التَّعْلِيمِ - بازرس تعلیماتی

التَّعْلِيمُ الصَّنَاعِي - آموزش حرفه یی و صنعتی

التَّعْلِيمُ الْمُخْتَلِط - نوع تعلیم و تربیت مختلط

که پسر و دختر با هم در یک جا تحصیل میکنند

تَعْلِيمَات (ص) - دستورات

أَصْدَرَ تَعْلِيمَات - دستور داد

تَعْلِيمَجِي (ص) - مشاق ، تمرین دهنده ، یاد

دهنده ، استاد ، آموزنده

تَعْلِيمِي - دستوری ، حاوی دستور ، تعلیمی

مر بواط به تعلیم و تربیت

تعمید - غسل تعمید داده شد

تعمد الامر - با اراده کاری را انجام داد ، از روی قصد عمل کرد

تعمق فی الامر او البحث - تعمق کرد در ، غور کرد در ، تامل و مذاقه کرد در باره ی (امری)

تعمم - معمّم شد ، عمامه بسر گذاشت

تعمیه - کور کردن ، کسی را کور یافتن ، از نظر مستور داشتن یا مخفی ساختن

تعمیه - (در اصطلاح ارتش) خود را بوسایلی از دید دشمن پوشاندن ، استتار ، کاموفلاژ

تعمیرة - يك بست تریاک

تعمیم بیان - بخشنامه کردن

تعن (التعنی) - رنج ، زحمت

تعنی - زحمت کشید ، رنج برد ، سختی دید ، خسته شد (در اثر رنج و زحمت)

تعنت - در سختی و مشقت افتاد ، لجاجت و سر سختی کرد (از روی عناد)

تعنت الرجل - گبیج کرد ، حیران ساخت ، سرگردان کرد

تعنته - زحمت داد به ، باعث زحمت کسی شد ، اذیت کرد ، آزار داد ، بستموه آورد

تعنته و علیه فی السّوال - اورا سؤال پیج کرد ، با سوالات مشکل اورا بستموه آورد

تعنی (ص) - اسهال خونی ، پیچش دل ، زحیر ،

دیسانتری

تعنیف - سرزنش سخت

تعوج - کج شد ، خم شد ، انحنّا پیدا کرد

تعود - خوی گرفت

تعود الامر - بچیزی عادت کرد

تعود الشی - خود را بچیزی عادت داد

تعود المریض - از بیمار عیادت کرد

تعوذ - پناه برد به ، پناهنده شد به

تعوض - تاوان گرفت ، بدل چیزی را گرفت

تعوق - بتعویق افتاد ، معوق ماند ، بتأخیر افتاد

تعوید - عادت دادن ، خوی دادن

تعویذة - تعوید ، دعا ، افسون ، طلسم ، دعایی

که برای چشم زخم و حفظ از آفات و بلا یا میدهند ، دعایی که بر بازو و غیر آن بندند

تعویض - جبران ، تلافی ، پاداش ، عوض ،

تاوان ، غرامت

تعویض عن ضرر ، غرامت ، تضمین خسارت ،

جبران زیان

تعویل - یاری خواستن ، اعتماد کردن ، تکیه

نمودن (بچیزی یا کسی) ، اتکا ، اعتماد ، اتکال

تعویم - روی آب انداختن یا رفتن

تعهد - مواظبت ، تعهد ، پیمان ، موافقتنامه ،

بعده گرفتن

تعهد بكذا (ص) - بعده گرفت ، عهده دار

چیزی شد

تعهد الشی - مواظبت کرداز ، توجه و پرستاری کرد

تعهد له - ضمانت چیزی را برای کسی کرد ، بعهده گرفت

انقضاء التعهدات - استهلاك ديون و تعهدات

تعيس - بدبخت ، بیچاره ، تهیدست

تعیش - امرار معاش کرد ، کسب روزی کرد

تعین - دید ، مشاهده کرد

تعین علیه کذا - برعهده او مقرر شد ، معین شد

تعین الجندی - جیره ی سرباز

تعین الموظفين - استخدام کارمندان

التعيينات - انتصابات (در ادارات و غیر آنها)

تغاب (التغابی) - غفلت ورزیدن ، نادیده گرفتن

تغاض (التغاضی) - چشم پوشی ، نا دیده گرفتن

تغاضی عن - نادیده گرفت ، چشم پوشی کرد

تغافل - تغافل کرد ، خود را به بیخبری زد

تغافل عن - غفلت ورزید ، احوال و مسامحه کرد

تغامزوا - بهمدیگر چشمک زدند ، با چشم بهمدیگر علامت دادند

تغايرت الأشياء - چیزها با هم متفاوت شد ،

متباین شد

تغبر - گرد آلود شد ، خاک آلود بود یا شد

تغبيرة (ص) - يك گرد (از فلفل و امثال آن)

مقدار کمی از ادویه و غیره که در يك نوبت بخدا میزنند

تغدی - صبحانه خورد

تغدی (ص) - ناهار خورد

تغدی - تغذیه کرد ، غذا خورد

تغذية - غذا دادن

تغرب - بغربت رفت ، سفر کرد ، جلای وطن

کرد ، مهاجرت کرد

تغرب - جلای وطن

تغرد الطائر - پرنده چهچه زد ، آواز خواند

تغرض - شکست ، شکسته شد

تغرض له (ص) - تمایل و تعصب نسبت به چیزی یا کسی داشت

تغرغر - مایعی را غرغره کرد

تغرغرت العين بالدمع - چشم مالا مال اشک

شد

تغرم - جریمه شد ، غرامت پرداخت

تغرم بخمسة جنیهات - او را پنج لیره جریمه

کردند

تغریب - تبعید ، از وطن دور ساختن

تغریب - نغمه سرایی پرندگان ، چهچه زدن

پرندگان

تَغْزُلُ - لاس زدن ، عشق‌بازی

تَغْزُلُ بِالْأَشْيَاءِ - تغزل کرد به ، از چیزی تعریف

زیاد کرد ، مدح چیزی را کرد

تَغْزُلُ بِالْمَرْأَةِ - عشق‌بازی کرد با زن ، اظهار

عشق کرد

تَغْضُنُ - مجمد شد ، فری شد (در گفتگویی از

موی وامثال آن)

تَغْطِي - مستورماند ، پوشیده شد

تَغْطِرُسُ - تحکم کرد ، تکبر کرد ، متکبر

بود ، با تکبر راه رفت ، خود ستایی کرد ، لاف

زد ، خود فروشانه گام زد

تَغْطِشَتِ عَيْنُهُ - چشمش تارشد ، ضعیف شد

تَغْطِيَةُ الْقَرْضِ - استهلاك وام

تَغْطِيسُ - فرو بردن در آب

تَغْفُلُ - از غفلت و بیخبری کسی استفاده کرد

تَغْلِبُ عَلَى - غلبه کرد بر ، فائق آمد بر

تَغْلُغِلُ فِي - رخنه کرد در ، نفوذ کرد در

تَغْلُغِلُ الشَّيْءَ فِي الشَّرْقِ الْأَوْسَطِ - رخنه

یا نفوذ کمونیسم در خاور میانه

تَغْلُلُ - رخنه کرد در ، نفوذ کرد در ، وارد

شد در

تَغْلِيسُ - در تاریکی راه رفتن

تَغْلِيْطُ - اشتباه کسی را ثابت کردن ، نسبت غلط

دادن بکسی

تَغْلِيْطُ (ع) - قلب ، بدل ، قلابی ، ناسره ،

جملی ، دروغین ، ساختگی ، نادرست ، مصنوعی

تَقْلِيْدِي (در گفتگوی از جواهرات مثلاً)

تَغْمِدُ - پوشاند ، مستور داشت ، حمایت کرد ،

پناه داد

تَغْنِي - آواز خواند ، با آواز زمزمه کرد

تَغْنِي بِهِ او بِمَدْحِهِ - مداح او گشت ، تمجید

و تعریف کرد از

تَغْنِجُ - ناز و کرشمه کرد ، عشوّه کرد

تَغْوُطُ - قضای حاجت کرد ، شکم خود را خالی

کرد ، رید

تَغْيِبُ - غایب بود یا شد

تَغْيَرُ - تغییر کرد ، مبدل شد

تَغْيِظُ - بسیار خشمگین شد

تَغْيِيرُ الْمَوْقِفِ - تغییر وضع

تَغْيِيرَةُ مَلَابِسَ (ص) - جامه واگردان ، جامه‌ی

شورووا شور (باصطلاح مردم اصفهان)

تَفَّ (ص) - تف انداخت ، آب دهان انداخت

تَفَاعَلُ - خوشبین بود یا شد ، فال نیک زد ، بفال

نیک گرفت

تَفَاوُلُ - خوشبینی

تَفَاحُ ، تَفَاحَةُ ج تَفَافِيحُ - سیب

شَرَابُ التَّفَاحِ - شراب سیب ، شربت سیب

تَفَاحَةُ آدَمَ - سیب آدم (نام غده‌یی در بدن)

تَفَاحَتَانِ - دوسر ران در چار بند ، دوسر ران در

قسمت میان ران و تهیگاه

تَفَاحَشَ فِي الْكَلَامِ - ناسزا گفت ، دشنام داد ،
 فحاشی کرد
 تَفَاخَرَ بِكَذَا - افتخار کرد به ، مباحات کرد به ،
 فخر کرد به
 تَفَادَى - جلوگیری کرد ، چاره جویی کرد ، از
 خود دفاع کرد
 تَفَادَى مِنْ - اجتناب کرد از ، احتیاط کرد از ،
 خود را دورنگهداشت از ، مواظب بود
 بَاعَ بِالتَّفَارِيقِ - خرده فروشی کرد
 تَفَاصَحَ - پر آب و تاب سخن گفت یا چیز نوشت ،
 تظاهر بفصاحت کرد
 تَفَاضِيلُ - جزئیات ، تفصیلات
 تَفَاعَلَ - فعل و انفعال ، تأثیر متقابل یا مشترك ،
 تأثیر کردن در یکدیگر
 تَفَاعَلَ كِيمَاوِيٌّ - فعل و انفعال شیمیایی
 تَفَاقَمَ الْأَمْرُ - وضع وخیم شد
 تَفَال - آب دهان ، تف
 تَفَالَسَ - ورشکستگی ، فریب آمیز
 تَفَانٍ (التَّفَانِي) - فداکاری
 تَفَاوَتَ الشَّيْئَانِ - با یکدیگر متفاوت بودند یا
 شدند
 تَفَاوَضُوا - با همدیگر بگفتگو پرداختند
 تَفَاهَةً - بیمزگی ، طعم نداشتن
 التَّفَاهُمُ الْمُتَبَادُلُ - تفاهم متقابل یا مشترك
 تَفَاهَمُوا - با همدیگر تفاهم کردند

تَفَاهَمُوا عَلَى أَمْرٍ - نسبت بامری تفاهم پیدا
 کردند
 تَفْتَأُ (غ) - تافته (يك نوع پارچه)
 تَفْتَمَتَ - ریز ریز شد ، خرد شد ، ازهم پاشید ،
 درهم شکست
 تَفْتَحَ - باز شد (در گفتگوی از غنچه یا هر چیزی
 دیگر)
 تَفْتَرَّ - تسکین یافت ، فروکش کرد ، ساکت شد
 تَفْتَرَّ الْجِسْمُ - بدن سست شد ، بیحال شد ،
 فتور بدو راه یافت ، بیمار وضعیف شد
 تَفْتَرَّ - افسرده و پژمرده شد
 تَفْتَرَّ الْمَاءُ - آب ولرم شد ، ملول شد
 تَفْتَقَى - شکافت ، باز شد ، چاك خورد
 تَفْتَلَّ - تابیده شد (در گفتگوی از ریسمان و
 امثال آن)
 تَفْتَهَ (ص) - جوهر ، انیلین
 تَفْتِيشَ - تفتیش ، بجستجو پرداختن ، بازرسی ،
 معاینه
 دِيْوَانُ التَّفْتِيشِ - اداره یا مرکز بازرسی
 تَفْتٌ - بلیدی ، چرکی ، ناپاکی
 تَفْجَرُ الْمَاءُ وَغَيْرُهُ - جاری شد ، روان شد ،
 فوران کرد ، بیرون ریخت (در گفتگوی از آب یا
 هر مایع دیگر)
 تَفْجَعُ - زاری و بیثباتی کرد (بر مصیبت)
 تَفْجَعَنَ (ص) - حریفانه خورد

التَفْجِيرَاتُ الذَّرِيَّةُ - انفجارهای اتمی

تَفْحَص - رسیدگی کرد ، باز جویی کرد ،
تحقیق کرد ، جستجو کرد ، بازرسی کرد ، تجسس
کرد ، تفتیش کرد

تَفَخَّر - تکبر کرد ، مغرور بود ، فخر فروشی
کرد

تَفَرَّج - تماشا کردن

تَفَرَّج - باز شد ، جدا شد

تَفَرَّجَ عَلَيَّ - تماشای چیزی را کرد مانند فیلم ،
بازی و امثال اینها

تَفَرَّجَ الْغَمَّ - اندوه برطرف شد ، غم زایل شد

تَفَرَّجَةُ جِ تَفَارِيجَ - چاک ، شکاف ، برش ،
جای زخم یا بریدگی

تَفَرَّدَ - بیمانند بود یا شد ، یکتا و یگانه بود ،
بی نظیر بود

تَفَرَّدَ بِالْأَمْرِ - منحصراً یا بتنهایی انجام داد

تَفَرَّسَ فِيهِ - خیره شد به

تَفَرَّعَ - منشعب شد ، جدا شد ، شاخه شاخه شد

تَفَرَّعَنَ - متکبر بود یا شد ، تفرعن و تبختر
داشت

تَفَرَّعَ عَنِ النَّبَاتِ - زیاد رشد کرد ، نشوونما کرد
(در گفتگوی از گیاه)

تَفَرَّغَ - از کار پرداخت ، فارغ شد ، از کار دست
کشید

تَفَرَّغَ الْأَمْرَ - خود را وقف کاری کرد ، تمام

وقت خود را بکاری اختصاص داد

تَفَرَّقَ - جدا شد ، متفرق شد ، پراکنده شد ،
از هم پاشید

تَفَرَّقَ - پراکندگی ، انفصال

التَفَرُّقَةُ الْعَنْصَرِيَّةُ - تبعیض نژادی

تَفَرَّقَ (ص) - منفجر شد

تَفَرَّقُوا شَتْرَ مَذْرَ - باطراف پراکنده شدند

تَفَرَّكَ - سفت مالش داد

تَفَرَّجَ - فرنگی مآب شد

تَفْرِیخُ الْبَيْضِ أَوِ الْجَرَاثِمِ - جوجه کشی ،

کشت میکرب

تَفْرِیخُ النَّبَاتِ - رویاندن گیاه ، سبز کردن

مَعْمَلُ أَوْجِهٍ أَوْ التَّفْرِیخُ - کارخانه یا ماشین

جوجه کشی ، اسباب کشت میکرب

تَفْرِیغٌ - تهی کردن ، خالی کردن ، تخلیه کردن ،

تحلیل بردن ، صرف کردن ، تمام کردن

نَقْطَةُ التَّفْرِیغِ - جای خالی کردن بار از کشتی

تَفْرِیغُ الْوَسْقِ - خالی کردن بار از کشتی و

امثال آن (ضد بارگیری)

تَفْرِیقٌ - پراکندن ، جدا سازی ، متفرق کردن ،

توزیع کردن ، پخش کردن ، تبعیض ، فرق
گذاشتن

التَّفْرِیقُ الْعَنْصَرِي - تبعیض نژادی

بِالتَّفْرِیقِ - با قساطر ، قسمت قسمت ، مفصلاً ،

بطور تفصیل

بَاعَ بِالتَّفْرِيقِ - خرده فروشی کرد

تَفَزَّرَ - ترکید ، شکفت ، دررفت ، منفجر شد

تَفَسَّحَ - فراخ شد ، وسعت یافت ، گشاد شد ،

تَفَسَّحَ (ص) - گردش کرد

تَفَسَّحَ (ص) - قضای حاجت کرد ، تغوط کرد ،

شکم را خالی کرد

تَفَسَّخَ - ازهم پاشید ، تکه تکه فرو ریخت

تَفْسِيرٌ - شرح ، بیان ، توضیح ، تفسیر ، تأویل ،

ترجمه

لَا يُمْكِنُ تَفْسِيرُهُ - غیر قابل توضیح ، دشوار ،

لَا يَنْحَلُ ، تعبیر ناپذیر

تَفْسِيرَةٌ - ادرار مریض که برای تشخیص مرض

تجزیه میکنند ، شیشه‌یی که در آن ادرار مریض را

میریزند تا نزد طبیب ببرند

تَفْسِيرٌ - توضیحی

تَفْشَى الْمَرَضِ - بیماری شیوع یافت ، سرایت

کرد

تَفْشَلٌ - شکست خورد ، موفق و کامیاب نشد

تَفْصَحَ - پر آب و تاب سخن گفت یا چیز نوشت ،

تظاهر بفصاحت کرد

تَفْصَدُ الْعَرَقُ مِنْ جَبِينِهِ - عرق از پیشانی او

تراوید ، غرق عرق شد

تَفْصِيلٌ - شرح دادن ، بتفصیل گفتن ، برش لباس

(برای دوختن)

ثِيَابٌ تَفْصِيلٌ - لباسهایی که بخياط میدهند تا

بدوزد (نه آنکه دوخته خریده باشند)

بِالتَّفْصِيلِ - مفصلاً ، بطور تفصیل

تَفْضِيٌّ - تمام وقت خود را مصرف (کاری یا

چیزی) کرد

تَفْضُضٌ - پراکنده شد ، متفرق شد ، از هم

پاشید

تَفْضُضٌ - نقره اندود شد ، نقره نشان شد

تَفْضُلٌ ! - بفرمایید! ، لطفاً ، اگر زحمتی نیست ،

ببیزحمت

تَفْضُلٌ وَادْخُلْ - بفرمایید تو

تَفْضُلٌ وَخُدْ - بفرمایید بخورید

تَفْضَلُ عَلَيَّ - التفات داشت یا نمود به ، لطف

داشت به ، احسان کرد به ، مساعدت کرد با ،

ممنون کرد

تَفْضِيضٌ - آب نقره دادن (روی فاز) با نقره

اندودن

تَفْضِيلٌ - ترجیح دادن ، مزیت دادن ، طرفداری ،

همراهی ، حمایت زیاد از کسی

تَفْطَرُ - شکافت ، شکست (فعل لازم)

تَفْعِيلُ الشَّعْرِ - (در شعر) و تد

تَفَفٌ - گفت : « تف بر تو باد ! » ، « تفو بر ! »

تَفَفَ الْأَظْفَارُ - مانیکور کرد ، دست و ناخن را

آرایش کرد

تَفَقَّدَ - بجستجوی چیزی پرداخت ، تفقد کرد ،

دیدن کرد از ، سرزد به

تَفَقَّدَ - جستجو و تفقد کردن ، دیدن کردن ، سرزدن به
تَفَقَّدَ - حضور و غیاب کردن
تَفَقَّهَ - فهمید ، درك كرد
تَفَكَّرَ فِي الْأَمْرِ - فكر كرد در باره ی ، مورد
ملاحظه قرارداد
تَفَكَّكَ - ریز ریز شد ، خرد شد و از هم پاشید
تَفَكَّيْهِ - مزاح ، شوخی ، خوشمزگی ، فکاهه
گوی
تَفَلَّ ، تَفَلَّ (ص) - ته نشین ، پس مانده ، آخال ، ته نشست ، رسوب ، دُرْد ، لِرْد ، باقی - مانده
تَفَلَّ - تف انداخت ، آب دهان انداخت
تَفَلَّ - تف ، خیو ، آب دهان
تَفَلَّ - کسیکه بوی گند میدهد (در اثر عدم نظافت)
تَفَلَّ الرَّجُلُ - بوی گند داد (در اثر عدم نظافت یا عدم استعمال عطر و امثال آن)
تَفَلَّقَ - شکافت ، شکست ، ترك برداشت
تَفَلَّقَ الْخَشَبَ - چوب پراز ترك شد
تَفْلَيْسَ ، تَفْلَيْسَةَ - ورشکستگی
تَفَنَّنَ (ص) - اختراع كرد
تَفَنَّنَ (فِي الْحَدِيثِ مَثَلًا) - از هر دری سخن گفت
تَفَنَّنَ - رد ، تکذیب ، ابطال

تَفَوَّقَ عَلَيَّ - برتری جست بر ، تفوق پیدا کرد بر
تَفَوَّهَ - ناچیزی ، بی ارزشی ، بی قیمتی ، نا - قابلی ، بی اهمیتی ، پستی
تَفَوَّهَ - سخن گفت ، صحبت یا تکلم کرد
تَفَوَّهَ بِكَلِمَةٍ - کلامه بی گفت ، کلامه بی ازدهانش بیرون آمد
تَفَوَّيْضَ - اختیار ، وکالت ، نمایندگی
تَفَوَّيْضَ شَرَعِيٍّ أَوْ رَسْمِيٍّ - وکالت نامه
تَفَوَّيْضَ مُطْلَقٍ - اختیار تام
تَفَهَّ - بیمزه ، ساده ، ناچیز ، غیر مهم ، پیش پا افتاده ، کهنه ، مبتذل
تَفَهَّ = تَفَوَّهَ
تَفَهَّ - یکجور سیاه گوش ، گربه صحرایی ، پروانك
تَفَهَّ - بیخرد بود یا شد
تَفَهَّمُ الْأَمْرَ - بتدریج فهمید ، رفته رفته دانست
تَفْهِيَا الشَّجَرَةَ - در زیر سایه درخت نشست ، از سایه درخت استفاده کرد
تَفْهِيْفَةٌ - سهره : پرنده كوچك و قهوه یی یا خاکستری رنگ و دارای چهچه خوش
تَقَى ، تَقَى - پرهیز گاری ، خوف خدا ، تقوی ، دینداری ، تدین
تَقَابَلَ الرَّجُلَانِ - با یکدیگر ملاقات کردند
تَقَاتَلُوا - همدیگر را کشتند ، کشت و کشتار کردند

جنگیدند

تَقَادَم - مرور زمان مسقط حق

تَقَادَم الْعَهْد - قدمت ، کهنگی

تَقَادَم مَكْسَب - مرور زمان مملك ، - حق مالکیت در نتیجه تصرف طولانی و بدون

معارض

تَقَادُمِي - مبنی بر مرور زمان ، مبنی بر تصرف

بلا معارض و طولانی

تَقَادَفَتِهُ الْاُمُوج - امواج دریا او را باینسو و

آنسو پرتاب کرد

تَقَادَفُوا - چیزی را بهمدیگر پرتاب کردند

تَقَادَفُوا الشَّتَائِمَ - بهمدیگرفحش دادند ، ناسزا

گفتند

تَقَارَبَا - بیکدیگر نزدیک شدند

تَقَارُع - بخت آزمایی کردن

تَقَارَعَا - با یکدیگر مشاجره کردند ، نزاع

کردند

تَقَارَعُوا عَلَيَّ - برای امری قرعه کشی کردند

تَقَارِيرٌ سِيَاسِيَّةٌ خَطِيرَةٌ - گزارشهای مهم سیاسی

تَقَاسَمَ - سهم برد ، شرکت داشت در ، سهم

شد در

تَقَاصَر - خود را کوچک یا کوتاه کرد

تَقَاصَر الظِّل - سایه رو بزوال گذاشت

تَقَاصَر عَنِ الْأَمْرِ - کوتاهی ورزید (نسبت به)

غفلت ورزید

تَقَاضَى (أَجْرَةٌ مِثْلًا) - دستمزد را مثلا دریافت

کرد ، گرفت

تَقَاطَرُ الْقَوْمِ - پی در پی آمدند

تَقَاطَعَ الْخَطَّانِ - دو خط یکدیگر را قطع

کردند

نَقْطَةُ التَّقَاطَعِ (فِي سَكَّةِ الْحَدِيدِ) - نقطه

برخورد خطوط راه آهن ، محل انشعاب در خطوط

راه آهن

تَقَاطَعَا - از یکدیگر جدا شدند

تَقَاطَيْعُ الْوَجْهِ - خطوط چهره

تَقَاعَدَ - بازنشسته شد

تَقَاعَدَ - بازنشستگی

تَقَاعَدَ عَنْ - دست کشید از ، ول کرد ، ترك

کرد ، وا گذاشت ، دست برداشت ، باز ایستاد ،

خودداری کرد

سَنَ تَقَاعَدَ الشَّيْخُوخَةِ - سن بازنشستگی

مَعَاشِ التَّقَاعَدِ - حقوق بازنشستگی

تَقَاعَسَ - شانه خالی کرد از ، طفره زد ،

اجتناب کرد از ، خود داری کرد از ، امتناع

ورزید

تَقَافِيصٌ - لایلهای کبوتران

التَّقَالِيدُ الْعَرَبِيَّةُ - سنن دیرینه ، سنت های

کهن

التَّقَالِيدُ الْقَوْمِيَّةُ أَوِ الشَّعْبِيَّةُ - آداب و رسوم

ملی ، سنن ملی

التَّعَالِيدُ الْمَجِيدَةُ - سنن با عظمت باستانی
 تَقَامَرُوا - با همدیگر قمار کردند
 تَقَانَةٌ - کمال ، تکمیل کردن ، درستی ، دقت
 تَقَاوَلٌ - گفتگو کرد ، قرارداد بست
 تَقَاوُلٌ - گفتگو ، قرارداد
 تَقَاوَى (ص) - تخم گیاه ، دانه ، بذر
 تَقَايُضٌ - پایا پای ، تهاثر
 تَقَبُّی الْقُبَاءِ - قبا پوشید
 تَقْبِضٌ - منقبض شد ، چروک شد ، در هم کشیده شد
 تَقْبِضُ الْبَطْنِ - یبوست داشت یا پیدا کرد (در گفتگوی از شکم)
 تَقْبِلٌ - پذیرفت ، دریافت کرد ، تقبل کرد ، مستجاب کرد (در گفتگوی از دعا و امثال آن)
 تَقْتُلُ الْقَوْمَ - جنگیدند و همدیگر را کشتند
 تَقْتِیرٌ - خست ، امساک ، بغل
 تَقَحُّلٌ - خشکید ، خشک شد (در گفتگوی از کشتزار ، صحرا و امثال اینها)
 تَقَدَّرٌ - مقدّر شد ، معین شد ، ثابت شد
 تَقَدَّمَ - پیشرفت کرد ، جلو افتاد
 تَقَدَّمَ - استمرار یا ادامه یافت ، جریان یافت ، پیش رفت ، کامیاب شد ، ترقی کرد ، بهبود پیدا کرد ، اصلاح شد ، بهتر و نیکوتر شد
 تَقْدِمٌ بَيْنَ يَدَيْهِ - در برابر او حاضر شد ، در مقابل او آمد

تَقْدِمُ عَلٰی - پیشی جست بر ، تفوق پیدا کرد
 تَقْدِمُ الْقَوْمِ - مقدم بر همه قرار گرفت ، در صف مقدم حرکت کرد ، جلوتر از دیگران افتاد
 نَزْعَةُ التَّقْدِمِ - میل به پیشرفت
 تَقْدِمَةٌ - هدیه ، پیشکشی ، تعارفی ، وقف ، تخصیص ، قربانی
 خَبَزَ التَّقْدِمَةَ (در توراۃ) نان تقدّمه
 تَقْدِمَةُ زَيْتٍ أَوْ خَمْرٍ - قربانی یا پیشکشی در راه خدا که عبارت از روغن یا شراب باشد
 النِّشَاطُ التَّقْدِمِيّ - فعالیت بخاطر پیشرفت
 تَقْدِيرٌ - تخمین ، فرض ، تصور ، رأی ، نظر
 تَقْدِيرًا - فرضاً ، تخمیناً ، نظراً
 يَسْتَحِقُّ التَّقْدِيرَ - شایسته ، لایق ، مستحق ، سزاوار ، ستوده
 تَقْدِيرُ السَّوْءِ - بد بینی
 تَقْدِيرُ الضَّرَائِبِ - تعیین مالیات ، مالیات بندی
 تَقْدِيرُ الْقِيَمَةِ - ارزیابی
 تَقْدِيرٌ أَلٍ - در ازای ، بپاداش
 تَقْدِيرِيٌّ - تخمینی ، فرضی ، تصویری ، نظری
 تَقْدِيسٌ - تقدیس ، تطهیر ، عادل شمردن ، تخصیص یا اختصاص دادن ، وقف کردن
 تَقْدِيسُ الشَّيْءِ - چیزی را مقدس دانستن
 تَقْدِيمٌ - ترقی دادن ، جلو بردن ، هدیه دادن ، پیشکش کردن ، تعارف دادن ، چیزی را تقدیم

کسی کردن ، معرفی (کردن)

تَقْدِيمُ الْمُسَاعَدَةِ - کمک کردن ، پول یا چیزی دیگر را بعنوان کمک تقدیم داشتن

تَقَرُّبَ (ص) - در آیین عشاء ربانی شرکت جست

تَقَرُّبُ إِلَيْهِ - تقرب جست به ، نزدیک شد به ، مقرب شد نزد

تَقْرَح - زخم شد

تَقَرَّر - پابرجا شد ، ثابت شد ، استوار و محکم شد ، مقرر شد

تَقَرِّب - نزدیک کردن ، نوعی دویدن

تَقْرِيرُ ج تَقَارِير - گزارش

تَقْرِيرُ الْأَرْضَاد - گزارش وضع هوا

قَدَمُ تَقْرِيرٍ عَنْ ... - گزارشی از ... تقدیم داشت

تَقْرِيرٌ رَسْمِيٌّ أَوْ حُكُومِيٌّ - گزارش رسمی یا دولتی ، آگاهی نامه رسمی

تَقْرِيرٌ طِبِّيٌّ - گزارش پزشکی

تَقْرِيرُ الْمَصِيرِ - تعیین سر نوشت ، خود مختاری

إِنْ لِلشَّعْوَ بِحَقِّ تَقْرِيرِ الْمَصِيرِ - تعیین سر -

نوشت حق خود ملتها است و بیگانه نباید در آن

مداخله کند ، ملتها باید خود مختار و آزاد باشند

تَقْرِيطٌ - مدح ، ثنا ، ستایش ، تمجید ، تعریف

تَقْرِيطُ الْكُتُبِ - انتقاد آمیخته بمدح (در مقدمه‌ی

کتاب يك نویسنده) نوشتن ، مقدمه مدح آمیز بر کتابی نوشتن

تَقْرِيعٌ - سرزنش ، اوقات تلخی ، توبیخ

تَأْنِيبُ أَوْ تَقْرِيعُ الضَّمِيرِ - سرزنش وجدان

تَقَزُّزٌ - تهوع ، حالت قی ، غثیان ، تنفر ، بیمیلی ، بیزاری ، اشمئزاز

تَقَسُّسٌ - دنبال چیزی یا کسی رفت ، از پی چیزی رفت ، رد پارا گرفت

تَقْسِمْ - تقسیم شد ، بخش شد ، قسمت شد

تَقْسِيطُ الدِّينِ - وام را با قسط پرداختن

تَقْسِیمٌ - تقسیم ، بخش کردن ، توزیع

تَقْسِیمٌ (فِي الْمَوْسِيقَى) - پیش درآمد ، مقدمه ، درآمد

تَقْسِیمَةٌ (ص) - حجره ، قسمت ، کوچه (درواگن راه آهن)

تَقَشِّرُ - پوست کنده شد ، مقشر شد

تَقَشِّرُ الْجِلْدَ - پوست بدن ورقه شد ، ور آمد ، جدا شد

تَقَشِّرُ الطَّلَاءَ - اندود چیزی ورقه شد ، پوسته پوسته شد ، ور آمد

تَقَشَّعٌ - متفرق و پراکنده شد ، بر طرف شد

(در گفتگوی از ابر ، تاریکی ، مه و امثال اینها)

تَقَشَّفٌ - زهد پیشه کرد ، از لذایذ دنیا صرف -

نظر کرد ، زاهد شد ، بد بخت و بیچاره شد ،

تهیدست و بینوا شد ، پوست بدنش چرك و کثیف شد

تَقَشَّفٌ - زهد ، ریاضت

تَقْصِ (التَّقْصِي) - تحقیق ، رسیدگی ، پی -
 کردی ، مذاقه ، استقصاء
 تَقْصِي - مورد مذاقه قرار داد ، پی گردی کرد ،
 کاملاً معاینه کرد ، تحقیق کرد
 تَقْصِي عَنْ - دوری جست از ، کناره گرفت از
 تَقْصَار ، تَقْصَارَةٌ ج تَقَاصِير - يك نوع
 قلاده
 تَقْصَد - شکست ، شکسته شد
 تَقْصَدَه - در دم او را کشت ، فی المجلس یا بر-
 فور او را کشت
 تَقْصَدَه (ص) - بخشونت و سختی با او رفتار کرد
 تَقْصَص الْأَثَر - رد چیزی را گرفت ، از پی چیزی
 یا کسی رفت
 تَقْصَم - شکست ، شکسته شد
 التَّقْصِي - به نهایت چیزی رسیدن
 تَقْصِير - کوتاه کردن ، اهمال کردن - فرو
 گذاشتن ، نقص ، عیب
 تَقْصِير فِي تَادِيَةِ الْوَاكِيبِ - کوتاهی در انجام
 وظیفه
 تَقْصِيعُ الشَّعْرِ - مرتب کردن موی سر و پیچیدن
 آن
 تَقْضِيبُ الشَّجَرِ - شاخه‌های درخت را زدن ،
 پیراستن ، پایش کردن درخت
 تَقْطُرُ الْمَاءَ - آب چکه کرد ، قطره قطره ریخت
 تَقْطِيبُ - ترش رویی

تَقْطِيبُ (فِي عِلْمِ الطَّبِيعَةِ) - (در فیزیک) ذو -
 قطبین سازی ، دارای دو قطب مثبت و منفی کردن
 تَقْطِيرُ - تقطیر ، تصفیه
 تَقْطِيعُ - بریدن ، شکم درد ، قولنج ، قدوقامت
 تَقْطِيفُ - چیدن (میوه و امثال آن)
 تَقْعُد عَنْ - دست کشید از ، ول کرد ، ترك کرد ،
 وا گذاشت ، دست برداشت ، باز ایستاد ، خودداری
 کرد
 تَقْعُرُ - مورد مذاقه قرار داد ، تعمق کرد در ،
 عمیق یا گود شد
 تَقْعُرُ فِي الْكَلَامِ - از بیخ حلق صحبت کرد
 تَقْعُرُ - کاوی ، توگودی ، فرو رفتگی ، ضد
 تحذب
 مفرد التَقْعُر - یکسو پهن و یکسو کاو ، پهن و
 مقعر
 تَقْفُرُ - دستکش پوشیدن
 تَقْفُرُ بِالْحِجَاءِ - حنا بست (بدستهای خود)
 تَقْفَعُ - چین و چروک خورد و خشک شد
 تَقْفَفُ ، تَقْفَفُ مِنَ الْبَرْدِ - از سرما لرزید
 تَقْفِيَةٌ - سجع ، هم صدایی ، قافیه دار کردن
 تَقْفِيصَةُ الدَّجَاجِ (ص) - قفس مرغ ، لانه
 مرغ
 تَقْلِبُ - تغییر یافت ، واژگون شد
 تَقْلِبُ - واژگون شدن ، تغییر یافتن ، تغییر -

پذیری ، عدم ثبات

تقلب الاسعار - ترقی و تنزل کردن قیمتها

تقلب الافكار - عدم استقرار فکر ، تردید ،

دودلی ، عدم تصمیم

تقلب السعور - ترقی و تنزل کرد (در گفتگوی

از نرخ)

تقلب الظروف - تغییر وضع یا اوضاع ، تغییر

شرایط یا موقعیت

تقلب فی احواله او رایه - دمدمی مزاج بود

باشد ، تلون مزاج داشت

تقلب المریض علی الفراش - بیمار در بستر

بخود پیچید ، با ناراحتی باین سو و آنسو غلتید

تقلبات الدهر - تغییرات و دگرگونیهای

روزگار

تقلبات الطقس - تغییرات و دگرگونیهای هوا

(مانند سرد و گرم شدن یا بارانی بودن هوا و

غیر اینها)

تقلد - قلاده یا گردن بند بست

تقلد الامر - عهده دار کاری شد

تقلد بفلان - تقلید کسی را در آورد

تقلد السلاح - مسلح شد

تقلد السیف - شمشیر بست

تقلص - انقباض ، درهم کشیده شدن

تقلص الاعصاب - منقبض شدن اعصاب ، تشنج

اعصاب

تقلص الثوب - پارچه تو آب رفت (یعنی در اثر

شستن کوتاه شد)

تقلص ظله - مرد ، سایه اش (از سر دیگران)

کم شد

تقلص الظل - سایه رو بزوال رفت

تقلصی - منقبض شونده ، جمع شونده

تقلقل - جابجاشد ، حرکت کرد ، تکان جزئی

خورد ، مضطرب شد ، متلاطم شد

تقلقل من مكانه - از جایش تکان خورد ، کمی

آنطرف تر رفت

تقلنس - کلاه بر سر گذاشت

تقلید - تقلید کردن ، ادای کسی را در آوردن

تقلید ج تقلید - رسم و آیین ، سنت اجتماعی

کهن ، آداب و رسوم

تقلید (ص) - دروغی ، ظاهری ، ساختگی ،

تقلبی ، بدلی ، ناسره ، ادا ، تقلید

تقلید المنصب أو السلطة - اعطای منصب یا

مقام (بکسی)

تقلیدی - مربوط بآداب و رسوم یا سنن باستانی ،

حدیثی ، نقلی (مجازاً) باستانی ، دیرینه ،

کهن

الماثر التقليديّة - افتخارات کهن ، افتخارات

ملی باستانی

تقلیس - بالا آمدن غذای هضم نشده در دهن

(بواسطه ی سوء هاضمه و غیر آن)

تَقْلِيس (ص) - مسخرگی ، مچل کردن ، ریزه
 خوانی ، سخن گوشه دار ، طعنه
 تَقْلِيش - تولك رفتن ، پر یا مـوی ریختن ،
 پوست انداختن
 تَقْلِيهَة (ص) - بدعت ، رسم و آیین نو
 تَقْلِيل - کاهش دادن ، کم کردن ، کاستن
 تَقْلِيم الْأَظْفِير - ناخن گرفتن
 تَقْلِيم الشَّجَر - شاخه زدن ، پایش کردن ،
 پیراستن (از برگ و شاخه های زیادی)
 سَكِّنِ التَّقْلِيم - چاقوی شاخه زنی یا باغبانی
 مَقْصُ التَّقْلِيم - قیچی باغبانی
 تَقْمِزْ فِي مَشِيَّتِهِ - جست و خیز کرد
 تَقْمِص - پیراهن در بر کرد
 تَقْمِص الْأَرْوَاح - تناسخ
 تَقْمِصَتِ الرُّوح - روح تناسخ پیدا نکرد ، از
 بدنی بدنی دیگر انتقال یافت
 تَقْمِصْ فِي حَرَكَاتِهِ (ص) - باناز سخن گفت ،
 بناز یا لطافت ادا کرد
 تَقْمِصَم - گله کرد ، غرغر کرد ، با گله و شکایت
 گفت
 تَقْن - کامل کرد ، بکمال رساند ، تکمیل کرد
 تَقْن - آب گل آلود که ته حوض یا هر جای
 دیگر باقیمانده است ، گِل خشك شده و تَرَك
 خورده

تَقْن الْعِلْمِ الْفُلَانِي - فلان علم را تکمیل کرد ،
 در فلان علم متبحر یا استاد شد
 تَقَنْزَح (ص) - با تکبر راه رفت
 تَقَنَّعَ بِالْقِنَاع - ماسك زد ، نقاب زد
 تَقَنَّعَتِ الْمَرَاة - نقابدار شد ، نقاب بر چهره
 انداخت (در گفتگوی از زن)
 التَّقْنِيَّة (غ) - تكنيك ، فن ، اصول مخصوص
 فنی ، کار فنی
 تَقْنِين - قانونگذاری ، وضع قوانین
 تَقْوَى - نیرومند بود یا شد ، تشجیع و تقویت شد ،
 جرأت پیدا کرد
 تَقْوَبَتِ الْبَيْضَة - تخم پرنده شکست یا ترکید
 وجوجه از آن بیرون آمد
 تَقْوَح الْجَرَح - زخم چرك کرد ، ورم کرد ،
 آماس کرد
 تَقْوَرَتِ الْحَيَة - مار حلقه زد ، چنبر زد
 تَقْوَس - خم شد ، خمیدگی پیدا کرد ، منحنی
 شد
 تَقْوُض - فرو ریخت ، ویران شد (در گفتگوی
 از بنا)
 تَقْوُل عَلَيْهِ - دروغ جعل کرد (برای کسی) ،
 چیزی را بدروغ نسبت داد به
 تَقْوَلَات - تهمت های ناروا
 تَقْوِيَة - نیرومند ساختن ، جرأت دادن ، تشجیع
 کردن ، نیروی کمکی ، تقویت ، استحکام ،

تحریرك ، انگیزش ، نیروی تازه دادن

تقویر (ص) - (در معماری) قسمی گچ بری یا

کتیبه

تقویر و تنفیخ (ص) - گچ بری مقعر یا توگود

تنفیخ و تقویر (ص) - گچ بری برجسته

تقویرة الثوب - سوراخ یقه

تقویم - برپا کردن ، سرپا کردن ، نصب کردن ،

اصلاح و تهذیب کردن ، ارزیابی کردن ، قیمت

چیزی را معین کردن

تقویم البلدان - فرهنگ جغرافیایی

تقویم السنّة - سالنما ، تقویم

تقویم فلکی - تقویم نجومی

تقرقر - بقرقر برگشت ، عقب افتاد ، منحط

شد

تقرقر - برگشت ، عقب افتادگی ، انحطاط

تقی - متقی ، دیندار ، پرهیزکار ، متدین

تقیح - چرك کردن ، آماس یا ورم کردن (در

گفتگوی از زخم و امثال آن)

تقیح - تراوش چرك ، چرك کردن یا چرك نشستن

زخم مثلاً

تقیح اللثة - پیوره

تقیحی - مولد چرك ، ریم آود

تقیض البیض - تخم پرنده شکست یا ترکید و

جوجه از آن بیرون آمد

تقیض الحائط - دیوار فرو ریخت

تقیل - خواب قبلوله رفت

تقیید - تحدید ، تضییق ، جلوگیری ، منع ،

محدودیت ، مقید کردن ، انحصار

تقیید الارجل - زنجیر کردن ، بنحو کردن

تقییدی - تحدیدی ، محدود سازنده ، جلوگیری

کننده

تك - لگد کرد ، پایمال کرد ، زیر پای خود

له کرد

تك الرجل - لاغر بود باشد

تك (غ) - درخت یا چوب ساج

تكاة - عصا ، حائل ، نگهدار ، پایه ، تکیه -

گاه (مجازاً) بهانه ، عذر

تكاة - آدم تنبل ، کسیکه میخواهد جایی بلمد

تكابر - تکبر کرد ، نخوت داشت ، مغرور بود یا شد

تكاتبوا - باهمدیگر مکاتبه کردند

تكاثر - افزایش ، ازدیاد

تكاسل - تنبلی کرد ، بیطالت گذراند

تكاسل - تنبلی ، بیکاری ، بطالت

تكافأوا - باهمدیگر مساوی بودند یا شدند

تكافل - مسئولیت مشترك یا متقابل ، همکاری ،

همدستی ، کفیل یکدیگر شدن

التكافل الاجتماعي - همکاری اجتماعی ،

مسئولیت مشترك اجتماعی

تكالبوا على كذا - ازدحام کردند برای ،

با شتاب روی آوردند به ، کشمکش و تقلا کردند
(بر سر)

تکالیف الحیاة - سختیها و مشقات زندگی

تکالیف المعیشة - هزینه های زندگی،
احتیاجات زندگی

بلغت تکالیفه خمسة ملايين من الجنیهات
هزینه آن بالغ بر پنج میلیون لیره گردید

یتطلب التکالیف الباهظة - مستلزم هزینه -
های هنگفت است

تکامل - کامل شد ، تکمیل شد ، تکامل یافت ،
رو بکمال رفت ، باتمام رسید

تکبد - تحمل کرد ، رنج کشید ، عذاب کشید

تکبد الاهیوال - تحمل خطر کرد ، با خطر
مواجه شد

تکبد الخسائر - زیان دید ، ضرر داد ، متحمل
خسارت شد

تکبد امکان - در وسط جایی قرار گرفت ، به
میان جایی رسید

تکبدت الشمس - خورشید بنصف النهار رسید

تکبر - تکبر کرد ، نخوت داشت ، مغرور بود
یا شد

تکبر - تکبر ، بزرگی فروختن ، مغرور بودن،
باد درس داشتن ، نخوت

تکبر علمی - تکبر کرد (با کسی) ، بزرگی
فروخت بر

تکبیر - بزرگ کردن

تکبیس علاجی - ماساژ طبی

تکة ج تکک - بند تنبان و امثال آن

تکته الخمر - شراب اورا از خود بیخود کرد،
مست کرد ، سرخوش کرد

تکتف - دودست را بروی سینه گرفت

تکتک الطبخ (ص) - نزدیک بجوش بود باشد،
آهسته جوشید

تکتک - لگدمال کرد ، پایمال کرد

تکتکة - صدای تک تک ، تیک تیک

تکتکت الساعة وغيرها - ساعت و امثال آن
تک تک کرد

تکتل - جمع شد ، متراکم شد (مجازاً) درسته
بندی قرار گرفت

التکتلات العسكرية - دسته بندیهای نظامی

تکتتم - رازپوشی

التکتیک ، التکتیة -- تاکتیک ، فن جنگ و
راهنمایی سپاه در نبرد با دشمن ، تدبیر جنگی ،

(مجازاً) روش ، شیوه

تکتف - مبدل شدن بخار بآب

تکثیر - چند برابر کردن ، تکثیر کردن ، چیزی
را پلای کپی کردن

تکتیف - تبدیل کردن بخار به آب

تکحل - سرمه استعمال کرد ، سرمه بچشم کشید

تَكْحِيْتٌ - محو کردن ، پاک کردن ، تراشیدن
 عَمَلِيَّةُ تَكْحِيْتِ (الرَّحِمِ) - کورتاژ
 مَلْعَقَةُ تَكْحِيْتِ - (در جراحی) آلت تراش
 تَكْحِيلُ الْبِنَاءِ - بند کشی دیوار ساختمان
 تَكْدِرٌ - تیره شد (در گفتگوی از اشیاء)
 تَكْدَرٌ - مکدرو آزرده شد ، خشمناک شد ، رنجید ،
 متغیر شد ، اوقات تلخ و عصبانی شد
 تَكْدَسٌ - روی هم انباشته شد ، متراکم شد ،
 بصورت توده درآمد
 تَكْرِيٌّ - خوابید ، چرت زد
 مَرَارًا وَتَكَرَّرًا - پی در پی ، پیوسته ، مکرر
 تَكَرَّتَنَ عَلَيْهِ (غ) - درقرنطینه نگاهداشته شد
 تَكَرَّدَسَ (ص) - ازدحام شد ، انباشته شد ،
 متراکم شد
 تَكَرَّرٌ - مکرر شد ، تکرار شد
 تَكَرَّسَ - پی ریزی شد ، دائر شد ، افتتاح شد ،
 گشایش یافت
 تَكَرَّشٌ - منقبض شد ، درهم کشیده شد ، چین و
 چروک شد
 تَكَرَّعٌ - پاهای خود را شستشو کرد
 تَكَرَّعَ (ص) - آروغ زد
 تَكَرَّمٌ - سخی بود یا شد ، کریم الطبع بود ،
 مهربانی و لطف داشت با
 تَكَرَّمٌ - تظاهر بسخاوتمندی کرد

تَكَرَّمْ عَلَيْهِ بِكَذَا - چیزی را بساو التفات یا
 مرحمت کرد
 تَكْرَهُ - اکراه ، بیمیلی ، تنفر ، بیزاری ،
 مخالفت
 تَكْرَهُ الشَّيْءِ - کراهت داشت از ، نفرت داشت ،
 احساس تنفر و بیزاری کرد از
 بِتَكْرَهٍُ - از روی بیمیلی ، از روی اکراه
 تَكْرِيْرٌ - تصفیه ، پالودن
 مَعْمَلُ التَّكْرِيرِ - پالایشگاه
 مَعْمَلُ تَكْرِيرِ الزَّيْتِ - پالایشگاه نفت
 تَكْرِيرُ النَّفْطِ - تصفیه نفت
 تَكْرِيسٌ - افتتاح کردن ، دائر کردن ، شالوده
 ریختن برای وقف کردن ، تخصیص دادن چیزی
 برای مسجد ، کلیسا و امثال اینها
 تَكْرِيسٌ - آیین ویژه دخول کسی در انجمنی ،
 کسی را عضویت انجمنی در آوردن (با تشریفات
 خاص آن انجمن)
 تَكْرِيمٌ - بزرگداشت ، احترام ، افتخار ،
 تبجیل
 تَكْسِيٌّ - لباس پوشیدن ، جامه درپوشیدن
 تَكْسِبٌ - بدست آورد ، کسب کرد
 تَكْسِجٌ (ص) - چلاق شد ، لنگ شد ، فالج شد
 تَكْسِرٌ - خرد شد ، شکست ، ریز ریز شد
 تَكْسِرُ الْجِسْمِ - ناراحتی ، بیقراری

تَكْسِيَةُ الْحَيِطَانِ (ص) - تخته کوبی کردن
 دیوارها ، پوشش چوبی یا غیر آن درست کردن
 جهت دیوار
 تَكْسِيرٌ - شکستن ، خرد کردن
 جمع التَكْسِيرِ (فی النحو العربی) - جمع مکسر ،
 جمع بیقاعده (در دستور زبان عربی)
 تَكْشِفٌ - برهنه شد ، پوشش برداشته شد از ،
 آشکار شد ، فاش شد ، واضح و معلوم و هویدا شد
 تَكْغِيبُ الْأَعْدَادِ - عددرا به توان سوم بردن
 تَكْغِيبَةُ (ص) - داربست درخت انگور ، چفته مو
 تَكْغِيبِيٌّ - بشکل مکعب ، مکعب مانند
 تَكْفِفٌ - گدایی کرد
 تَكْفُلٌ بَكَذَا - بعهده گرفت
 تَكْفُلٌ لَهُ كَذَا - ضمانت کرد ، تضمین یا تعهد کرد ،
 اطمینان داد به
 تَكْفِيرٌ - کفارہ دادن ، جبران کردن (بوسیله
 کفارہ دادن) ، به بیدینی متهم کردن ، نسبت کفر
 دادن به کسی
 تَكْكَ - تنبان و امثال آنرا با بندگردان بند
 کرد
 تَكْلَامٌ ، تَكْلَامَةٌ - سخنگو ، خوش صحبت ،
 پرگو
 تَكْلِجٌ وَجْهَهُ - ترشروشد ، عبوس شد ، اخم
 کرد
 تَكْلِسٌ - تبدیل بآهک شد

تَكْلِسٌ - تبدیل به آهک کردن ، آهک سازی
 تَكْلِفٌ (ص) - تشریفات بجا آورد ، رعایت
 تشریفات کرد
 تَكْلِفٌ - تصنع ، تظاهر ، بخود بستگی
 تَكْلِفُ الْأَمْرِ - زحمت کاری را بر خود هموار کرد ،
 بعهده گرفت
 تَكْلِفُ الْعَمَلِ - با بی میلی انجام داد ، از روی
 اکراه انجام داد
 تَكْلِفٌ كَذَا (ص) - خرج برداشت ، تمام شد
 (چنانکه گویند این خانه فلان مبلغ برای اوتام
 شد یا خرج برداشت)
 تَكْلِلٌ - تاج بر سر گذاشت
 تَكْلِلٌ بِالْإِنِّجَاحِ - با موفقیت قرین گشت
 تَكْلِلُ عَلِيَهَا (ص) - با زنی ازدواج کرد
 تَكْلِمٌ - سخن گفت ، تکلم یا صحبت کرد
 تَكْلِمٌ عَلَى أَوْ فِي مَوْضِعٍ - درموضوع ...
 سخن گفت یا سخنرانی کرد
 تَكْلِمٌ عَنْ شَخْصٍ أَوْ أَمْرٍ - درباره کسی یا چیزی
 سخن گفت
 تَكْلِمٌ فِي أَوْ عَلَى شَخْصٍ - علیه کسی سخن
 گفت ، بنفع کسی سخن گفت
 تَكْلِمٌ مَعَهُ - با کسی تکلم کرد ، گفتگو کرد
 تَكْلِمٌ هَمْسًا - نجوا کرد ، خیلی آهسته صحبت
 کرد
 تَكْلِيفٌ - مکلف ساختن ، بزحمت انداختن ،

تحمیل ، تکلیف

تَكْلِيف (ص) - تشریفات

تَكْلِيفُ الْخَاطِرِ (ص) - بخود زحمت دادن ،

دردسر برای خود درست کردن

لَا تَكْلِيفَ بَيْنَ الْأَصْدِقَاءِ (ص) - تشریفات و

رودربایستی بین دوستان نیست

بِلا تَكْلِيف (ص) - بدون رعایت تشریفات ،

بدون تکلف

تَكْمِشُ الْجِلْدُ - دارای چین و چروک شد ،

منتقبض و درهم کشیده شد (در گفتگوی از پوست

بدن و امثال آن)

تَكْمِلَةُ - متمم ، مکمل ، تتمه ، شماره کامل

تَكْمِنُ لَهُ - کمین کرد برای ، در کمین کسی یا

چیزی نشست

تَكْمِیدُ - ضاماد گرم گذاشتن ، تکمید کردن ،

کمپرس کردن

تَكْمِیلُ - تکمیل یا کامل کردن ، باتمام

رساندن

تَكْمِیمُ - پوز بند زدن به ، (مجازاً) از سخن

گفتن بازداشتن ، توقیف کردن

تَكْنِیُّ بَكْنَا - مکنی بود یا شد ، ملقب بود

یا شد به

تَكْنَمَةُ (ص) - قسمتی از سر ستون که شامل کتیبه

و گلوبی است

مَدْرَسَةُ تَكْنِیَّةٍ - آموزشگاه صنعتی (اعم از دبیرستان

یا دانشکده)

التَّكْنِیُّك (غ) - تکنیک، فن، اصول مخصوص فنی

تَكْوُكِب - ازدحام ، اجتماع ، انبوهی

تَكْوَنَ - آفریده شد ، خلق شد ، ایجاد شد

تَكْوَنَ مِنْ كَذَا - عبارت بود یا شد از ، مرکب

بود یا شد از ، ترکیب یافت از ، ساخته شد از

تَكْوِینٌ - خلقت ، ایجاد ، پیدایش ، تکوین

سَفَرُ التَّكْوِینِ (مِنَ التَّوْرَةِ) - (در توراۃ)

سفر پیدایش: آن قسمت از توراۃ که درباره خلقت

جهان و پیدایش کائنات صحبت میکند

تَكْمِهرَب - دارای نیروی برق شد یا برق در او

سرایت کرد (بواسطه مجاورت یا دست زدن به

چیزی که برق دارد) ، تحت تأثیر برق درآمد ،

الکتریکی شد ، (مجازاً) بهیجان آمد

تَكْمِهرَب - برق گرفتگی ، تحت تأثیر برق در -

آمدن یا آوردن ، استعمال برق

تَكْمِهن - غیب گویی کرد ، کھانت کرد ، پیشگویی

کرد

تَكْنِیَّةُ ج تَكَايَا - گدا خانه ، دارالمساکین ،

نواخانه

تَكْنِیف - دارای شکل یا ریخت شد ، کیفیت به

خود گرفت

تَكْنِیف (ص) - سرمست شد ، سرخوش شد ،

کیف کرد

تَكْنِیْس (ص) - ماساژ ، مشت و مال دادن ،

کیسه و صابون زدن

تَکْمِیْف - وفق دادن، موافق کردن، مناسب کردن،

دارای شکل و ریخت کردن

تَکْمِیْفُ الْهَوَاءِ - تهویه، عوض کردن هوا

تَلَّ ج تَلَال، تَلُول - تپه، تل، بلندی، پشته

تَلَّ حَرِیر - تور، توری

تَلَّ النَّمُوسِیَات - پشه بند

تَلَا - از پی آمد، از دنبال آمد، تعاقب کرد،

پس از چیزی یا کسی آمد، بعد آمد، یکایک

برشمرد، ذکر کرد، گفت، گزارش داد، از

بر خواند، منتج شد، ناشی بود یا شد

تَلَا الْکِتَابَ - کتاب را (بدقت) خواند، تلاوت

کرد

تَلَاعَمَ - فرومایگی کرد، لثیمانه رفتار کرد

تَلَاعَمَ - تعمیر شد، اصلاح شد، درست شد،

تصحیح شد

تَلَاوَمَ - اتفاق، توازن، اتحاد، توافق، صلح،

آشتی، سازش، سازگاری، تناسب

تَلَابِیْب - یقه و گلوگاه

أَخَذَ بِتَلَابِیْبِهِ - دست و گریبان شد با، یقه او

را گرفت

تَلَا حَمَّ بِهِ - چسبید به، پیوست به، توافق داشت

با، طرفدار یا هواخواه بود

تَلَا حَمَّ الشَّیْطَانِ - با هم جفت و جور شد، بهم

چسبید، یکی شد (در گفتگوی از دوشیی)

تَلَا حَمَّ الْقَوْمَ - بجنگ پرداختند، دست بکشت

و کشتار زدند

تَلَا حَمَّتِ الشَّجَّةُ - زخم التیام پیدا کرد، خوب

شد

تَلَادَ - مال کهنه و قدیمی موروثی

تَلَّاشَ (التَّلَاشِی) - اضمحلال، محو یا ناپدید

شدن تدریجی، تلاشی

تَلَّاشِی - نابود و متلاشی شد، کم کم ناپدید یا

محو شد

تَلَّاشِی الصَّوْتُ - صدا خاموش شد

تَلَّاشِی فِی - مضمحل شد در

تَلَّاصَقَ - چسبیدن، چسبندگی

تَلَّاطَفَ - ملاطفت و مهربانی کرد با، مودب بود

یا شد (نسبت به)، بانزاکت بود یا شد

تَلَّاطَمَتِ الْأَمْوَاجُ - امواج متلاطم شد،

خروشان شد

تَلَّاطَمُوا - بهمدیگر سیلی زدند

تَلَّاعَبَ - بازی کرد با، بازی گرفت

تَلَّاعَبَ (ص) - کلاهبرداری، تقلب، فریب

تَلَّاعَبَ فِی الْأَمْرِ (ص) - با تقلب عمل کرد،

کلاهبرداری کرد

تَلَّافِی - جبران و تلافی کرد، درست و راستی

کرد

تَلَّافِی الْخِسَارَةَ - زیان را جبران کرد، از

عهده خسارت بیرون آمد

تَلَا فِي الشَّرِّ قَبْلَ اسْتِفْحَالِهِ - فساد را در نطفه

خفه کرد

تَلَا فِيفُ الدِّمَاغِ - شیارهای مغز سر ، لفایف

مغز سر

أَمُ التَّلَا فِيفُ - هزارلا ، معده سوم نشخوار -

کنندگان

تَلَا قِ (التَّلَا قِ) - ملاقات ، برخورد

تَلَا قُوا - با همدیگر ملاقات کردند ، اجتماع

کردند ، انجمن کردند ، شرکت کردند در ، با

همدیگر برخورد کردند

تَلَا لًا - درخشید ، تابید ، متلالی شد ، لمعان

داشت

تَلَامَةٌ - بی شرمی ، بی حیایسی ، گستاخی ،

جسارت

تَلَاوَةٌ - گزارش ، شرح ، نقل ، ذکر ، از بر -

خوانی

تَلَاوَةٌ - خواندن ، تلاوت کردن ،

تَلَاوَمُوا - همدیگر را ملاحت کردند

تَلَاوِيحٌ - انگورهای تازه رسیده

تَلَاهَى بَيْنَهُمَا - خود را مشغول یا سرگرم چیزی

کرد ، سرگرم یا مشغول شد به

تَلَبَّبَ لِلْقِتَالِ أَوْ الْعَمَلِ - آماده جنگ یا کار

شد ، دست و آستین بالا زد برای

تَلَبَّثَ - توقف کرد ، درنگ کرد ، منتظر

(چیزی) شد

تَلَبَّثَ بِالْمَكَانِ - اقامت کرد در ، ماند (درجایی) ،

درنگ کرد در

تَلَبَّدَ بِالْأَرْضِ - بزمین چسبید

تَلَبَّدَ الشَّعْرُ وَالصُّوفُ - موی یا پشم بهم چسبید

و چون نمد شد

تَلَبَّدَتِ السَّمَاءُ بِالْغَيُومِ - آسمان ازابر پوشیده

شد

تَلَبَّسَ بِالْأَمْرِ - گرفتار کاری شد ، سخت مشغول

کاری شد

تَلَبَّسَ عَلَيْهِ الْأَمْرُ - امر بر او مشتبه شد ، تردید

یا شك پیدا کرد نسبت به

تَلَبَّكَ - مخلوط یا ممزوج شد ، درهم و برهم شد ،

بهم در آمیخت

تَلَبَّكَ الْمَعِدَةُ - سوء هاضمه ، بد هضمی

تَلَبَّيْبُ ج تَلَابَيْبٌ - یقه

تَلَبَّيَّةٌ - پاسخ دادن ، اجابت کردن ، جواب

دادن

تَلَبَّيَّةُ الطَّلَبِ - بر آوردن تقاضا یا درخواست ،

پاسخ مثبت دادن بدرخواست

تَلَبَّيَّةُ لَطَلَبِكُمْ - در پاسخ درخواست شما

تَلَبَّيْسٌ - لباس پوشاندن ، (مجازاً) خلاف حقیقت

اظهار کردن

تَلَبَّيْسٌ بِطَبَقَةِ خَارِجِيَّةٍ (م) - اندودن ، دارای

پوشش کردن

تَلَبَّيْسُ الْخَشَبِ بِالْعَاجِ (م) - خاتم سازی

تَلْبِيسَةُ الْمَهْبِل (ص) - رحم بند ، شیاف مهبل

تَلْبِيسَةُ الْمُسْتَقِيم (ص) - شیاف

تَلْبِین ، تَلْبِینَةُ - نوعی سوپ یا خوراک که از سبوس و شیر و عسل درست میکنند

تَلْشَم - نقاب بر روی افکند ، روی خود را با نقاب پوشاند

تَلَج - جوجه شاهین یا عقاب

تَلْجَلَج - مردد شد و سخن در دهان گردانید ، با شبهه و شك سخن گفت ، با تردید و لکنت ادا کرد

تَلْخَف - خود را در لحاف و پتو و امثال اینها پیچید

تَلْخَلَج (ص) - دور شد ، جدا شد ، فاصله گرفت ، خارج شد

تَلْحِین - آهنگ ساختن ، با آهنگ خواندن ، آهنگسازی

تَلْخِیص - خلاصه کردن ، مختصر گویی

تَلَد - مال کهنه و قدیمی موروثی

تَلْدَن - لذیذ یافت ، خوشمزه یافت

تَلْدَن بَه - لذت برد از ، خوشحال شد از ، مطبوع طبع یافت

تَلْزَج - چسبناک بود یا شد

تَلْسُکُوب (غ) - دور بین نجومی ، دور بین بزرگی که جهت رصد ستارگان بکار میرود ، تلسکوپ

تَلْصَص - دزد شد ، دزدی کرد

تَلْصَص عَلَیْهِمْ - در میان آنها بجاسوسی پرداخت

تَلْطَخ - آلوده شد ، رنگ زد

تَلْطَخ بِشَرِّ - آلوده بفساد شد ، بدی کرد

تَلْطَف - ملاطفت و مهربانی کرد با ، مؤدب بود یا شد نسبت بکسی ، با نزاکت بود

تَلْطَف - ملاطفت ، مهربانی ، نزاکت ، ادب

تَلْظَى - به هیجان آمد ، برافروخت ، آتش گرفت (از حشم و غیره مثلاً)

تَلْعَاب ، تَلْعَابَةُ - بازیگوش ، کسیکه هم اوقات بازی است

تَلْعَب - بازی کرد ، ببازی گرفت

تَلْعَثَم - مردد بود یا شد ، دودل بود و سخن در دهان گردانید ، با شبهه و شك سخن گفت ، با تردید و لکنت ادا کرد

تَلْعَثَم - تردید ، با لکنت و تردید ادا کردن

تَلْعَلْعُ جَوْعاً - از گرسنگی بخود پیچید

تَلْعَلْعُ السَّرَاب (ص) - سراب از دور سوسوزد ، درخشید

تَلْعَلْعُ الْکَلْب - سگ از تشنگی لاله زد ، زبانش را در اثر تشنگی بیرون انداخت

تَلْغَاف (غ) - تلگراف

تَلْغَافِي (غ) - تلگرافچی

تَلْغَراف (غ) - تلگراف

عَمُودُ التَّلْغَراف - تیر تلگراف (که در کنار

جاده‌ها نصب میکنند)

غَمَازُ التِّلْغَرِافِ - کلید تلگراف، دستگاه فرستنده
تلگراف

تِلْغَرِافِ لَاسِلَکِی - تلگراف بی سیم

تِلْغَرِافِی (غ) - تلگرافی، مربوط به تلگراف
تِلْغَرِافِیاً - بوسیله تلگراف، با تلگراف (قید)

تَلْغَفَ (غ) - تلگراف کرد

تَلْغَفِی (غ) - تلگرافی، مربوط به تلگراف

تَلَفَ - هلاک شد، تلف شد، نابود شد، ضایع
شد، تباه شد، از میان رفت

تَلَفَ - ضرر، خسارت، زیان، تباهی، آسیب،
لطمه، فساد، تلف

تَلْفَاز (غ) - تلویزیون، دستگاهی که بوسیله آن
صور اشیاء را از دور می بینند

تَلَفَّتْ اِلَی - التفات کرد به، روی خود را بسوی
چیزی یا کسی گردانید، نگاه کرد به، خیره
شد به

تَلَفَّتْ یَمَنَةً وِیَسَرَةً - بچپ و راست نگر است

تَلْفَحَ ب (ص) - چیزی را بخود پیچید (مانند
شال کردن، چادر شب و امثال اینها)، خود را با
چیزی پیچید یا پوشاند

تَلْفَزَةً (غ) - صور اشیاء را از دور دیدن (بوسیله
تلویزیون)

تَلْفَظَ - تلفظ کرد، ادا کرد

تَلْفَظَ - تلفظ کردن، ادا کردن کلمه

تَلْفَعُ ب - خود را با چیزی پیچید یا پوشاند

تَلْفَنَ (غ) - تلفن کرد، بوسیله تلفن با کسی
صحبت کرد

تَلْفُون، تَلْفُون - تلفن

سَنْتَرِالِ التِّلْفُون (غ) - مرکز تلفن

تِلْفُونِ کَهرَبِی - تلفن خود کار

مَحَادَثَةُ تِلْفُونِیَّة - مکالمه تلفنی

مَخَابَرَةُ تِلْفُونِیَّة - ارتباط تلفنی، مخابره
تلفنی

تَلْفِیْحَةُ (ص) - شال کردن

تَلْفِیزِیُون، تَلْفِیزِیُون (غ) - تلویزیون

تَلْفِیْعَةُ - شال کردن، کاشکل

تَلْفِیق - داستان یا سخنی که بدروغ آمیخته است

تَلْفِیق (ص) - جعل کردن، دروغ سازی، دروغ
پردازی

تَلْفِیقَةُ (ص) - داستان ساختگی یا جعلی

تَلَقَّی - استقبال کرد از، کسی را نزد خود
پذیرفت، ملاقات کرد با

تَلَقَّاهُ بِصَدْرِ رَحِیب - با آغوش باز از او استقبال
کرد یا او را پذیرفت

تَلَقَّی الْعِلْم - دانش فرا گرفت، تحصیل دانش نمود

تَلَقَّاء - ملاقات، برخورد

تَلَقَّاء - در برابر، در مقابل، درازاء، روبروی،
مقابل

مِنْ تَلْقَاءِ نَفْسِهِ - باطیب خاطر

تَلْقَائِي - ناشی ازطیب خاطر ، خود بخود ، بی اختیار

تَلْقَامَةً - یاخته میگرد خور

تَلَقَّبَ بِ - ملقب شد به ، معروف شد به

تَلَقَّطَ - برچید ، برداشت ، جمع آوری کرد ، بچنگ آورد

تَلَقَّفَ الشَّيْءَ - چیزی را که در حال حرکت یا فرو افتادن بود گرفت ، بُل گرفت (درمجاره‌ی عوام)

تَلَقَّنَ مِنْ - از کسی چیز یاد گرفت ، از کسی آموخت

تَلْقِيحٌ - آیین ویژه دخول کسی در انجمنی ، عضو کردن کسی در انجمنی با تشریفات خاص

تَلْقِيحٌ (فِي الطَّبِّ) - (در پزشکی) مایه کوبی

مَادَّةُ التَّلْقِيحِ - واکسن

تَلْقِيحُ الْأُنْثَى - جنس ماده را آستن کردن ، باردار کردن

تَلْقِيحُ بِمَصْلِ الْجَدَرِي - واکسیناسیون ، آبله کوبی ، مایه کوبی بوسیله واکسن آبله

تَلْقِيحُ النَّبَاتِ - گرده فشانی ، تلقیح گیاه

تَلْقِيْمُ الطَّعَامِ - با قاشق غذا دادن یا خوراندن ، لقمه در دهان کسی گذاشتن

تَمْلِكٌ - آن (اسم اشاره‌ی دور)

تَمْلِكًا - درنگ کرد ، تأخیر کرد ، معطل کرد ،

تَمْلَانَهُ رَفَت

تَلَمَّ جِ اتْلَام - شیار زمین بوسیله خیش زدن

تَلَمَّ (ص) - کند ، کبودن ، بیحس ، بی‌شرم ،

بی حیا ، گستاخ ، جسور ، پررو ، خیره چشم

تَلَمَّ جِ تِلَام - پسر بچه ، کسیکه زمین را خیش

میزند ، زرگر

تَلَمَّجَ - سد جوع کرد ، شکم خود را اندکی سیر

کرد ، ته بندی کرد (درمجاورهی عوام)

تَلَمَّذَهُ - کسی را شاگرد خود کرد

تَلَمَّذَةُ - تحصیل ، درس خواندن ، دوره تحصیل ،

مطالعه ، شاگردی (اعم از شاگرد بودن در مدرسه

یا شاگردی کردن در گارگاهها مثلاً) ، دوره‌ی کار

آموزی ، دوره‌ی آزمایشی

تَلَمَّسَ - کورمالی کرد ، با دست مالی در صدد

پیدا کردن برآمد ، با کورمالی یا دست مالی

جستجو کرد ، لمس کرد

تَلَمَّسَ الشَّيْءَ - بجستجوی چیزی پرداخت ، در

صدد یافتن چیزی برآمد

تَلَمَّسَ طَرِيقَهُ - راه خود را کورمال کورمال

پیدا کرد

تَلَمَّسَ عِذْرًا - در صدد تراشیدن عذر برآمد ،

بهانه جویی کرد

تَلَمَّضَ (ص) - ملج ملج کرد ، بسوسه صدا دار

کرد

تَلَمَّظَ = تَلَمَّضَ

تَلْمِظٌ بَدِکْرَه - بدگویی کرد (از کسی)، افترا
 زد ، رسوا کرد
 تَلْمُودُ الْيَهُودِ - کتاب دینی یهود
 تَلْمِیح - اشاره ، کنایه ، تلمیح
 تَلْمِیْنُ ج تَلَامِذَه ، تَلَامِیْن - دانش آموز ،
 شاگرد - نوآموز (که نزد استاد کار شاگردی
 میکند)
 تَلْمِیْن - کارآموز ، کارکننده بشرط امتحان
 تَلْمِیْن - حواری، مرید (در گفتگوی از حواریون
 مسیح)
 تَلْمِیْنُ خَارِجِی - دانش آموزی که فقط روزانه
 بمدرسه میرود
 تَلْمِیْنُ دَاخِلِی - شاگرد یا دانش آموز مدرسه‌ای
 شبانه روزی
 تَلْمِیْنُ فِی مَدْرَسَةِ حَرْبِیَّة - دانشجوی دانشکده
 افسری
 تَلْمِیْنُ فِی مَدْرَسَةِ عَالِیَّة - دانشجوی دانشگاه
 تَلْمِیْعُ الْاَحْذِیَّة - وا کس زدن کفش
 تَلَوْ - لاحق ، متعاقب، بعد آینده ، چیزی که پس
 از چیزی دیگر آید
 تَلَوْ - از پی آمدن ، تعاقب کردن
 تَلَوَى - خم شد ، خمیدگی پیدا کرد ، کج
 شد ، منحنی شد ، پیچیده شد ، تاب داده شد ،
 اعوجاج پیدا کرد
 تَلَوَى - از درد بخود پیچید

تَلَوَى الثَّعْبَانُ - مار حلقه زد ، چنبر زد
 تَلَوَتْ الدُّودَةُ - لولید (در گفتگوی از کرم)
 تَلَوْن - رنگارنگ شد ، رنگش دگرگون شد ،
 دارای رنگهای مختلف شد
 تَلَوْنُ فِی اقْوَالِهِ اَوْ کَلَامِهِ - دو پهلو حرف زد ،
 زبان بازی کرد
 تَلَوِیْحٌ بِالْیَدِ اَوْ بِالسَّیْفِ - دست یا شمشیر را
 تاب دادن ، حرکت دادن
 تَلَوِیْحَات - حواشی
 تَلَوِیْع - شکنجه کردن
 تَلَوِیْقُ الطَّعَامِ - نان را با کره آغشتن
 تَلَوِیْمٌ - سرزنش یا ملامت سخت
 تَلَّه - متحیر یا سرگردان شد ، مبهوت شد، عقلش
 بجایی نرسید
 تَلَّهْیُ ب - خود را مشغول یا سرگرم چیزی کرد ،
 بجیزی مشغول یا سرگرم شد
 تَلَّهَب - برافروخته شد ، آتش گرفت ، ملتهب
 شد ، شعله ور شد
 تَلَّهَبَ عَظْشاً اَوْ غِیْظاً - از تشنگی یا خشم بر -
 افروخته شد ، ملتهب شد
 تَلَّهَفَ عَلَی - آرزو کرد ، حسرت خورد ، تاسف
 خورد ، افسوس خورد
 تَلَّهَفَ - آرزومندانه ، از روی حسرت و افسوس
 تَلَّهَم - حریصانه غورت داد ، بلعید
 تَلَّهَوْق - ریشخند کرد ، تملق گفت ، خود شیرینی

کرد نزد

تَلْهِيمَةٌ - اسباب سرگرمی

تَلِّي - پولك ، نقده ، نخهای زرین یا سیمین

تَلِيَّةٌ - بقیه ، باقیمانده

تَلِيدٌ - مال کهنه و قدیمی موروئی

تَلِيدِيَّةٌ - کلاسیک : وابسته به ادبیات باستانی ،

مطابق ادبیات باستانی یونانی و لاتینی

تَلِيس (ص) - ساك ، کیف ، گونی ، جوال

تَلِيفٌ (فِي الطَّب) - (در پزشکی) تشمع ، نوعی

بیماری کبدی ناشی از الکل

التَلِيفُونَ الْأَوْتُمَاتِيكِي - تلفن خودکار

تَلْفِيزِيُون = تلفیزیون

تَم - قو

تَم - تمام شد ، کامل شد ، تکمیل شد ، با تمام

رسید

تَمَثِّل - شباهت ، همانندی

تَمَثِّلُ الْعَمَلِ مِنْ مَرَضِهِ - بیمار بهبود یافت ،

شفا یافت

تَمَثِّلُ لِلشِّفَاءِ - بهبود گرایید ، رو به بهبودی

رفت

تَمَثِّلُ الشَّيْئَانِ - با یکدیگر شباهت داشتند ،

همانند یکدیگر بودند یا شدند

تَمَثِّلُ مِنَ الْمَرَضِ - بهبودی ، شفا

تَمَثِّلٌ - مجسمه ها

نَحَاتِ التَّمَاثِيلِ - مجسمه ساز

نَحْتِ التَّمَاثِيلِ - مجسمه سازی

تَمَادِي - بسیار دور شد ، بسیار دور رفت

تَمَادِي - طول کشید ، طول داد

تَمَادِي فِي الْأَمْرِ - افراط کرد در ، ادامه داد به ،

استمرار داشت در ، پشت کار بخرج داد بر

تَمَارَسُوا - با همدیگر زد و خورد کردند ، نزاع

کردند

تَمَارَسُوا (ص) - با همدیگر گفتگو کردند

تَمَارَضٌ - تمارض کرد ، تظاهر به بیماری نمود

تَمَارَضٌ - تظاهر به بیماری ، تمارض ، خود را

بناخوشی زدن

تَمَارَضٌ تَخْلَصاً مِنْ وَاجِبِ أَوْعَمَلٍ - با تظاهر

به بیماری از زیر کار در رفت

تَمَارَضٌ لِمَتَخَلَصٍ مِنْ وَاجِبٍ - از زیر کار

در رفتن

تَمَارِيَا - با یکدیگر مجادله کردند

تَمَاسٌ - تماس ، لمس کردن ، تلاقی ، برخورد ،

ماس بودن

تَمَاسٌ - اتصالی (در برق)

تَمَاسُ الشَّيْئَانِ - با یکدیگر تماس بودند یا

شدند

تَمَاسَكٌ - چسبندگی ، سختی ، سفتی ، اصرار ،

خودداری ، اتحاد ، یگانگی

مَا تَمَّاسَكَ أَنْ ... - نتوانست خودداری کند از ...
 تَمَّاسَكَ الشَّيْءَانِ - یکدیگر را نگاه داشتند
 تَمَّاسَكَ بِهِ - متوسل شد به ، پناه برد به
 تَمَّالَاوَا عَلَيَّ - توطئه کردند بر ضد ، دسیسه
 چیدند بر ضد
 التَّمَّالِحُ وَالتَّخَابِزُ - با کسی نان و نمک خوردن
 تَمَّالِكَ عَنْ - خودداری کرد از ، خود را کنترل
 کرد (نسبت به)
 مَا تَمَّالِكَ عَنْ - نتوانست خودداری کند از ،
 خودداری نکرد از
 تَمَّامٌ - تمام شدگی ، کمال ، کامل
 تَمَّامُ الْإِهْبَةِ - استعداد و آمادگی کامل
 تَمَّامًا - کاملاً ، تماماً ، بکلی ، به حد کمال ،
 عیناً ، بطور کامل یا بی عیب ، خوب خوب ، تمام
 و کمال ، بتفصیل
 بَدْرُ تَمَّامٍ - ماه تمام (در گفتگوی از قرص قمر)
 نَوْبَةُ تَمَّامٍ (ص) - طبیل یا شیپوری که برای بر-
 گرداندن سربازان بمحل خود میزنند ، شیپور
 پایان عملیات (نظامی)
 تَمَّامَةً - منم ، مکمل ، تتمه
 تَمَّاوَتَ - خود را ضعیف و انمود کرد ، تظاهر به
 سستی کرد ، خود را بمردن زد
 تَمَّاوَتَ فِي عَمَلِهِ - با تنبلی کار کرد ، تنبلی
 کرد ، با مردن مردن کار کرد
 تَمَّايَحَ - تعادل خود را از دست داد ، چرخ خورد ،

گنج خورد ، تلو تلو خورد
 تَمَّايَحُ الْغَصْنِ - شاخه درخت باینسو و آنسو
 جنبید ، نوسان داشت
 تَمَّايَدَ = تَمَّايَحَ
 تَمَّايَدَ - نوسان داشت ، در حرکت بود ، در اهتزاز
 بود ، متلاطم و مضطرب بود ، تکان خورد
 تَمَّايِلَ - تلو تلو خورد ، گنج خورد ، باینطرف
 و آنطرف متمایل شد ، تعادل خود را از دست داد ،
 نوسان داشت
 تَمَّايِلَ - خرامیدن ، بسویی میل کردن ، با ناز
 و کرشمه راه رفتن ، عدم تعادل ، تلو تلو خوردن ،
 گنج خوردن ، نوسان ، باینسو و آنسو متمایل
 بودن
 تَمَّايِنُ الْقَوْمِ - بهمدیگر دروغ گفتند
 تَمَّتَعَ - بهره ، لذت ، سود ، فایده
 تَمَّتَعَ بِهِ - بهره مند شد از ، سود برد از ،
 لذت برد از
 تَمَّتَمَ - زیر لب (سخن) گفت ، مَن مَن کرد ،
 جویده سخن گفت
 تَمَّتَمَةً - زیر لب و نامفهوم سخن گفتن
 تَمَّثَالُ جِ تَمَّائِيلَ - مجسمه ، عکس ، نگاره ،
 شکل ، پیکر ، تصویر ، شبیه
 تَمَّثَالُ الْحَرِيَّةِ (فِي مِينَاءِ نِيُورِك) - مجسمه‌ی
 آزادی (در بندر نیویورک)
 تَمَّثَالُ رَاكِبٍ - مجسمه‌ی سواره

تَمَثَال (لِعَرَضِ اَزْيَاءِ الْمَلَابِسِ عَلَيْهِ) -
مانکن : مجسمه بی خوش طرح از انسان که در
فروشگاهها برای نمایش لباس از آن استفاده
میکنند

تَمَثَال مَنَحُوت - مجسمه تراشیده ، بت

تَمَثَال يَعْبُد - بت ، صنم (که آنرا عبادت می -
کنند)

تَمَثَل بِالشَّيْءِ - مثل زد به ، چیزی را بعنوان
مثال یاد آورد

تَمَثَل الشَّيْءِ - چیزی را تصور کرد ، خیال کرد ،
فرض کرد ، حدس زد ، پنداشت

تَمَثَل لِه الشَّيْءِ - چیزی بنظرش رسید ، در نظرش
مجسم شد ، برای او متصور شد

تَمَثَل بِهِ - پیروی یا تقلید کرد از ، همانند یا شبیه
کسی شد ، کسی را سرمشق خود قرارداد

تَمَثَل بَيْنَ يَدَيْهِ - در برابر او حاضر یا ظاهر
شد ، مجسم شد

تَمَثَل الطَّعَامِ - جذب و تحلیل غذا

تَمَثِيل - نمایندگی کردن ، نماینده بودن ، از جانب
کسی یا دولتی در جایی نمایندگی کردن ،
نمایش دادن ، در صحنه تأثیر و امثال آن بازی
کردن

تَمَثِيل - نمایندگی

تَمَثِيل - باشکل یا مثال فهماندن ، مثل آوردن

دار التَمَثِيل - تماشاخانه

التَمَثِيل البرلماني - نمایندگی پارلمان

التَمَثِيل الخارجي - نمایندگی سیاسی خارجی

سلك التَمَثِيل الخارجي - هیئت سیاسی خارجی

مقيم بك کشور

التَمَثِيل الدبلوماسي - نمایندگی سیاسی

تَمَثِيل رَائِع - بازی جالب (در فیلم و امثال آن)

تَمَثِيل الرواية - نمایش دادن داستان در صحنه تئاتر

التَمَثِيل السينمائي - بازی در فیلم

التَمَثِيل الضوئي - عمل اکسیرژن دادن بر گها

التَمَثِيل الغنائي - اپرا ، اپرت

التَمَثِيل (فِي الغداء) - جذب و تحلیل

تَمَثِيل المسارح - نمایش دادن ، بازی کردن
روی صحنه تماشاخانه و امثال آن

التَمَثِيل النيابي - نمایندگی مجاس (شوری)

تَمَثِيلِي - تآتری ، دراماتیک ، مربوط به نمایش

در تآثر ، نمایشی

تَمَثِيلِيَّة - نمایش ، داستان نمایشی ، نمایشنامه

تَمَجَّد - دارای مجد و عظمت بود ، مورد ستایش

قرار گرفت

تَمَجَّن - بشیرمانه شوخی کرد ، مسخرگی کرد ،

شوخی قبیح و زننده کرد

تَمَحَّى - محو شد ، پاک شد

تَمَحَّص - دوباره ظاهر یا آشکار شد ، خالص

شد ، صاف و پاک شد ، تصفیه شد ، پالود ،

تمحق - نابود شد ، از بین رفت ، معدوم شد ،
خراب و ویران شد

تمحك - ستیزه جویی کرد ، مشاجره ی عنیف کرد ،
نزاع و مجادله کرد

تمحك (ص) - دء پهلو حرف زد ، زبان بازی
کرد ، نیرنگ بکار برد

تمحل الشی - با حیل و بازی بجستجوی چیزی
برخاست ، بانیرنگ در طلب چیزی برآمد

تمحل العذر - بهانه آورد ، عذر تراشید

تمحیص - خالص کردن ، پاک کردن ، صاف
کردن ، تصفیه کردن ، پالودن ، مورد آزمایش
و امتحان قرار دادن ، تنقیح کردن

تمخض الجنین - جنین در شکم بحرکت افتاد ،
جنبید

تمخض اللبن - کره از شیر گرفته شد

تمخضت الحامل - زائودرد کشید ، درد زاییدن
کشید

تمخط - بینی خود را خالی کرد ، فین کرد

تمخطر - با تبختر راه رفت ، متکبرانانه قدم
برداشت

تمدح - بالبد ، فخر یا مباحات کرد

تمدد - تمدد اعصاب کرد ، دراز کشید ، منبسط
شد ، اتساع یافت ، بسط یافت ، تمدید یافت ،
توسعه یافت

تمدد - انبساط ، توسعه ، بسط

قابلیة التمدد - قابلیت انبساط یا کشش

تمدد بالامتلاء من الداخل - باد کرد ، بزرگ
شد

التمدد بالحرارة - انبساط جسم در اثر حرارت

تمدد الحدقة - گشاد شدن مردمك چشم ، اتساع
زیاد در مردمك چشم

تمدن - متمدن بود یا شد

تمدین - در رفاه و آسایش بود ، متنعم بود یا شد

تمدن البیض - تخم مرغ فاسد شد ، لق شد

تمدن بالمدن الفلانی - از فلان مذهب
پیروی کرد ، یفلان مذهب گروید

تمر - خرما ، خرما ی خشك

تمر ی ب - تزین یافت به ، مزین شد به

تمر القضب (ص) - حشفه ، سر ذکر

تمر حناء - شکوفه حنا ، گل حنا

تمر حناء افرنکیه - اسپرك ، قسمی گل میخك

تمر هندی - تمر هندی

تمر احة - سرزنده و بانشاط

تمر ادج تمارید - برج كوچك برای كبوتران

تمر جح (ص) - در تاب نشست و تاب خورد ، بجلو
و عقب حرکت کرد

تمر جی ، تمر جی (ص) - پرستار مرد

تمرخ - خود را ماساژ داد ، روغن مالی یا تدهین کرد

تَمَرْد - مدتی بی ریش ماند ، امر دماند ، متکبر
بود یا شد ، با نخوت بود یا شد ، از همقطاران
خود بلند تر شد ، دارای رشد غیر عادی بود یا شد ،
تَمَرْد کرد ، نافرمانی کرد ، سرکشی کرد ، امتناع
ورزید ، طغیان و شورش کرد

تَمَرْد - سرکشی ، عصیان ، نافرمانی ، طغیان ،
تَمَرْد ، یاغی شدن ، شورش کردن ، فتنه انگیزتن ،
شورش

تَمَرَس بِالْشَيْءِ - خود را مالش داد (با چیزی)

تَمَرَض - بضعف گرایید ، در کار خود ناتوان شد
تَمَرَطُ الشَّعْرِ اَوِ الرِّيشِ - موی یا پر شروع به
ریختن کرد

تَمَرَغَ فِي الْأَمْرِ - مردد شد (در کاری) ، تردید
پیدا کرد

تَمَرَغَ فِي الْفِرَاشِ - در رختخواب غلتید ، از
درد بخود پیچید

تَمَرَغَ فِي الْوَحْلِ اَوِ التَّرَابِ - در گل ولای یا
در خاک فرو رفت ، غوطه زد ، غلتید

تَمَرَمَر - غرغر کرد ، با گله و شکایت گفت ،
ناراضی بود از

تَمَرَمَر - جنبیدن ، اظهار دلتنگی کردن

تَمَرَمَر الرَّمْلِ - توده های شن هوا شد ، هوا
شن آلود گشت

تَمَرَن - ورزش کرد ، حرکات ورزشی انجام داد
تَمَرَن - ورزش ، تمرین

تَمَرَن جَسَدِي - ورزش یا پرورش بدنی ، حرکات
جسمانی

تَمَرَن عَلِي - تمرین کرد روی ، عادت یا اعتیاد
پیدا کرد به

تَمَرَن عَلِي عَمَلٍ - شاگردی کردن (نزد استاد)
تَمَرِيش - باران کم

تَمَرِيض - پرستاری (در بیمارستان)

مِهْنَةُ التَّمَرِيضِ - حرفه ی پرستاری

تَمَرِيْن - تکلیف (که معلمان بشاگردان میدهند) ،
تمرین ، ورزش

فِي (تَحْتِ) التَّمَرِيْنِ - شاگرد (چون شاگرد
نجار ، آهنکرو امثال اینها) ، کسیکه دوزه ی کار
آموزی را طی میکند

اَدَى مَدَّةَ التَّمَرِيْنِ - دوره ی شاگردی یا کار -
آموزی را تمام کرد

التَّمَرِيْنَاتُ الرِّیَاضِيَّةُ - حرکات یا تمرینهای
ورزشی

تَمَرَقَ - پاره پاره شد ، تکه تکه شد ، درید
تَمَسَّاحُ جِ تَمَاسِيْحٍ - تیره یی از سوسماران آبی ،
نوعی نهنگ

تَمَسَّاحُ الْاَبْیَابِ - (در نجاری) تنکه ، تخته ی میان در

تَمَسَّحَ - کلاه بردار ، دروغزن ، فریبکار

تَمَسَّحَ بِالْمَاءِ - شستشو کرد

تَمَسَّخَرُ عَلَيْهِ (ص) - اورا مسخره کرد ، مچل کرد

مورد استهزا و سخریه قرارداد

تَمَسَّكٌ - پیوستن ، چسبیدن ، چنگ زدن به ،
دستاویز قراردادن

تَمَسَّكٌ بِهِ - محکم گرفت ، چسبید به ، آویزان
شد به ، نگاه داشت

تَمَسَّكَنَ - تظاهر بفقرو مسکنت کرد

تَمَسَّكَنَ (ص) - چاپلوسانه فروتنی کرد ، اظهار
ذلت کرد ، خایه مالی کرد

تَمَسَّيْدَ - ماساژ ، مالش

تَمَشَى - راه رفت ، پیاده رفت ، گردش کرد

تَمَشَى مَعَ - همراهی کرد با (بمعنی حقیقی و
مجازی)

تَمَشَطَ - موی خود را شانه کرد

تَمَشَقَ - پاره پاره شد ، درید ، تکه تکه شد

تَمَصَّرَ (ص) - مصری شد ، مصری مآب شد

تَمَصَّرَ الْمَكَانَ - دارای جمعیت شد ، بصورت
شهر درآمد ، آباد شد (در گفتگوی از مکان)

تَمَصَّصَ - خرد خرد آشامید ، مضمه کرد

تَمَصَّيْرَ الْبِلَادَانِ - کشور آباد کردن

تَمَطَّى - تمدد اعصاب کرد ، خود فروشانه گام

برداشت ، با تکبر و تبختر راه رفت

تَمَطَّطَ - چسبناک بود یا شد ، چسبندگی داشت ،

لزوج بود ، کش آمد ، منبسط شد ، کش دار و
چسبنده بود

خَاصِيَّةُ التَّمَطَّطِ - قوه ارتجاع ، خاصیت فنری ،

کشش ، جهندگی

تَمَطَّطَ فِي الْكَلَامِ - سخن را کش داد ، کشیده

حرف زد ، تنبلا نه ادا کرد

تَمَطَّعَ (ص) - تمدد اعصاب کرد

تَمَعَّجَ الثَّعْبَانُ أَوِ السَّيْلَ - در حرکت بود ، پیچ

و تاب خورد (در گفتگوی از مار یا سیلاب)

تَمَعَّرَ الشَّعْرَ - موی شروع بریختن کرد

تَمَعَّرَ - تغییر کردن چهره از خشم

تَمَغَّعَ (ص) - تمبر ، نشانه ، علامت ، مارك

تَمَغَّصَ - قولنج کرد ، مبتلا بقولنج شد

تَمَغَّطَسَ - آهن ربایی ، خاصیت آهن ربایی

داشتن

تَمَغْنَطُ = تَمَغْطَسُ

تَمَكَّنَ - رسوخ کرد ، ثابت شد ، پابرجا شد ،

برقرار شد

تَمَكَّنَ - دارا شدن ، توانایی ، امکان داشتن

تَمَكَّنَ عِنْدَ - دارای مکانت و قدرت شد در نزد ،

با قدرت یا نفوذ بود نزد

تَمَكَّنَ مِنَ الْأَمْرِ - تسلط پیدا کرد بر ، قدرت

بر انجام (کاری) داشت

تَمَكَّنَ مِنَ الْعِلْمِ - در فلان علم متبحر یا استاد

شد ، مهارت داشت یا پیدا کرد

تَمَكَّنَتْ الْحَالَةُ - اوضاع آرام و برقرار شد

تَمَلَّأَ مِنْ - پر بود یا شد از

تَمَلَّسَ ، تَمَلَّصَ - فرار کرد ، گریخت

تَمَلَّقَ - تملق گفت ، چاپلوسی کرد

تَمَلَّكَ - مالک بود یا شد ، دارا شد ، صاحب شد ،

تَمَلَّكَ کرد

تَمَلَّكَ عَلٰی - حکومت کرد بر ، فرمانروایی

کرد بر ، تصاحب کرد ، در تحت اختیار خود

در آورد

تَمَلَّكَ - تصرف ، تصاحب ، حیازت ، مالک -

شدن

تَمَلَّكَ عَلٰی الْقَوْمِ - پادشاه شد

تَمَلَّكَتْهُ الْعَادَةُ - اعتیاد پیدا کرد ، عادت کرد ،

معتاد شد

تَمَلَّكَی - ملکی ، تصرفی ، مالکانه

تَمَلَّلَ - از ناراحتی بخود پیچید ، ناراحت بود ،

متنفر بود ، مضطرب بود

تَمَلَّلَ مِلَّةً - به دینی گروید ، دینی را گردن

نهاد

تَمَلَّلَ - از شدت ناراحتی بخود پیچید

تَمَلَّلَ عَلٰی فِرَاشِهِ - از شدت درد در بستر

بخود پیچید

تَمَلَّلَ - بخود پیچیدن

تَمَلَّی (ص) - جاودان ، دائم ، پایدار ، مستمر ،

همیشه ، دائماً ، پیوسته

تَمَلَّیْقَ - تملق ، چاپلوسی

سَدَدَاتُ التَّمَلَّیْكَ - اسناد مالکیت

تَمَّمَ - کامل کرد ، تکمیل کرد ، تمام کرد ،

با تمام یا بپایان رساند ، انجام داد

تَمَنَّى (التَّمَنَّى) - تمنی ، آرزو ، خواهش ، میل

تَمَنَّى الشَّیْءَ - آرزوی چیزی را کرد ، میل کرد

به ، تمنا کرد

تَمَنَّطَقَ - کمر بند بست

تَمَنَعَ - امتناع کرد ، رد کرد ، سر باز زد ،

نخواست ، ابا واستنکاف کرد

تَمَنَعَ - نیرومند شد ، تقویت شد ، دارای قوت

وقدرت شد

تَمَنَعَ - رد ، عدم قبول ، ابا ، امتناع ، استنکاف

تَمَنَعَ بَ - در حمایت کسی یا چیزی درآمد ، خود

را در حمایت کسی محفوظ داشت

تَمَنَعَ الشَّیْءَ - محال بود یا شد ، غیر ممکن بود یا

شد ، ممتنع بود یا شد

تَمَنَعَ عَنْ - اجتناب کرد از ، خودداری کرد از ،

صرف نظر کرد از

تَمَنَّنَ - تضعیف کرد ، ضعیف ساخت ، سست

کرد

تَمَنَّیة - انزال منی ، اخراج منی

تَمَوَّجَ - موج نما شد ، موجی بود یا شد ، موج

دار شد

تَمَوَّجَ - تموج ، جنبش نوسانی ، موجی

تَمَوَّجَ الْبَحْرَ - دریا موج زد ، مواج شد

تَمَوَّرَ - دارای حرکت نوسانی بود یا شد

تَمَوَّرَ - بطور نوسانی

حرکت تموویة - حرکت نوسانی

تموز (غ) - ماه هفتم مطابق با ژوئیه

تمول - ثروتمند بود یا شد ، متمول بود یا شد

تمول - برای خود سرمایه تهیه کرد ، پول تهیه کرد

تمون - خواربار یا آذوقه تهیه کرد

تموین - جیره (بندی) ، خوار بار (دادن) ، آذوقه

بطاقة التموین - کارت جیره بندی

وزارة التموین - وزارت تعداد کات

تمویه - اندودن ، دارای پوشش کردن

تمویه - (در ارتش) استتار ، پوشش ، مخفی

ساختن مهمات جنگی بنحویکه دشمن بر آنها اطلاع پیدا نکند

تمویه الاخبار او الحقائق - غیر حقیقی جلوه

دادن ، مشتبه کردن (در گفتگوی از اخبار یا حقایق)

تمویه مسرحی - گریم (در تماشخانه)

تمهر - ماهر یا ورزیده شد

تمهل - با تأانی کار کرد ، به آهستگی انجام داد

تأخیر کرد ، با مهلت کار کرد

تمهل - آهستگی ، کندی ، تأخیر ، مهلت ، تأانی

تمهید - هموار ساختن ، آماده کردن ، مسطح

کردن

تمهید - مقدمه

تمهیدی - مقدماتی ، ابتدائی

قرار او حکم تمهیدی - (از لحاظ حقوقی)

قرار ، قرار موقت ، حکم غیر قطعی ، قرار بدوی

شرح تمهیدی - اظهارات مقدماتی

اجراءات تمهیدیة - اقدامات اولیه ، ابتدائی

مقدماتی

تمیؤ - تجزیه بوسیله آب (که در آن تجزیه آب

هم صورت میگیرد)

تمیح - تعادل خود را از دست داد ، چرخ خورد ،

گیج خورد ، تلو تلو خورد

تمیح - تکبر کرد ، جلوه کنان راه رفت

تمیح - اردک وار (یعنی کج و سنگین) راه رفت

تمیح الغصن - شاخه درخت باینسو و آنسو

جنبید ، نوسان داشت

تمید - نوسان داشت ، در حرکت بود ، در اهتزاز

بود ، تکان خورد ، متلاطم و مضطرب بود ، تعادل

خود را از دست داد ، گیج خورد

تمیز - تشخیص داده شد ، ممتاز شد ، امتیاز

پیدا کرد یا متمایز شد

تمیز غیظ - آتشی شد ، از جا در رفت ، بسیار

خشمگین شد ، از غیظ دهانش کف کرد

تمیس - تبخیر کرد ، خود فروشان یا جلوه کنان

راه رفت

تمیع - آب شد ، ذوب شد

تمیل - گیج خورد ، تلو تلو خورد

تَمِيل - باینسو و آنسو متمایل شد ، تعادل خود را
از دست داد ، نوسان داشت

تَمِيمَةٌ جَ تَمَائِم - حرز ، دعا ، طلسم ، تعوید
(که برای دفع شرور بخود می بندند)

تَمِيمَةٌ لَجَلِبِ الْحِظِّ (اَوْدِفَعِ الْحَسَدِ) - نظر
قربانی ، مهره یا طلسمی که برای دفع چشم زخم
بگردن اطفال آویزند

تَمْيِيز - فرق گذاری ، امتیاز دادن ، تشخیص ،
تبعیض ، ادراك ، درك ، بصیرت ، ترجیح ، عقل ،
تعقل

بِلا تَمْيِيز ، عَدِيمِ التَمْيِيز کسیکه قوه تشخیص
ندارد ، ناشی از عدم تشخیص

سِنِ التَمْيِيز - سن عقل

تَمْيِيز طَائِفِي - تبعیض از نظر مذهب

التَمْيِيز العنصری - تبعیض نژادی

تَن - ماهی بزرگ یا گوشت آن

تَنًا بِالْمَكَان - اقامت یا سکونت کرد در

تَنَائِر - پراکنده شد ، پاشیده شد ، متفرق شد ،
سقوط کرد ، فروریخت

تَنَاجِي الصَّدِيقَان - دو دوست با یکدیگر راز
دل گفتند

تَنَاجَز - مبارزه ، رقابت ، کشمکش

تَنَاحِرُوا عَلَى الْأَمْرِ - باهمدیگر بر سر موضوعی
مشاجره کردند ، کشمکش کردند ، نزاع یا داد و
پیداد کردند

تَنَادَى الْقَوْم - انجمن کردند ، اجتماع کردند

تَنَازَعَ الْقَوْم - باهمدیگر نزاع کردند ، مشاجره
کردند ، ستیزه کردند ، دشمنی کردند

تَنَازَلَ - تمکین کرد ، فروتنی کرد ، از بی لطف
قبول کرد ، تن درداد

تَنَازَلَ - صرف نظر کردن ، چشم پوشیدن ، تمکین
و فروتنی کردن

عَقْدُ التَّنَازُل - سند واگذاری یا انتقال بغير

تَنَازَلَ عَنْ حَقِّهِ - از حق خود صرف نظر کرد ،
چشم پوشید

تَنَازَلَ عَنِ الْعَرْشِ - تخت و تاج را واگذار
کرد به ، تفویض کرد به ، از سلطنت کناره گیری
کرد

تَنَازَلَ لِلْغَيْرِ عَنْ حَقِّ - واگذاری ، انتقال

تَنَازَلَ لَهُ عَنْ مِلْكٍ - ملکی را باو واگذار کرد ،
تخصیص داد ، انتقال داد

تَنَاسَى - کوشش کرد که فراموش کند ، چیزی را
از یاد خود دور کرد ، خود را بفراموشی زد

تَنَاسَبَ الرِّجَالُ - با یکدیگر قرابت یا خویشاوندی
داشتند

تَنَاسَبَ الشَّيْئَان - با یکدیگر تطبیق کرد ، تناسب
داشت (در گفتگوی ازدو چیز)

تَنَاسَخَ - پی در پی آمد ، توالی داشت

تَنَاسَخَتِ الْأَرْوَاحُ - ارواح تناسخ پیدا کردند ،
از بدنی بدنی دیگر منتقل شدند

تَنَاسُخِيَّةٌ - مذهب تناسخ

تَنَاسَقَ - نظم و ترتیب یافت ، مرتب و منظم شد

تَنَاسَلَ الْقَوْمُ - توالد و تناسل کردند

تَنَاسَلَ مِنْ فُلَانٍ - از نسل فلانکس شد

تَنَاشِيرٌ - سرمشق (که برای تعلیم خط میدهند)

تَنَاصَرُوا - بهمدیگر کمک کردند ، همکاری

مقابل کردند

تَنَاضُحٌ - تراوش

تَنَاضُحِيٌّ - تراوشی ، تراوش کننده

تَنَاضَلُوا - باهمدیگر رقابت کردند ، هم چشمی

کردند (در تیراندازی) ، در دفاع از چیزی یا کسی

برهمدیگر سبقت گرفتند

تَنَاطَحَ الْكَبِشَانُ - بایکدیگر شاخ جنگی کردند ،

بهم شاخ زدند (در گفتگوی ازدو قوچ)

تَنَاضَرَا - بایکدیگر مناظره کردند ، مجادله

کردند ، گفتگو و بحث کردند

تَنَاضَمَ - نظم و ترتیب یافت ، دارای سازمان و

تشکیلات شد

تَنَاضَمَ الْأَمْرُ - میزان شد ، منظم شد ، درست

شد

تَنَاضَمَ اللُّؤْلُؤُ - برشته در آمد ، بند شد (در

گفتگوی از جواهرات)

تَنَاعَسَ - خود را بخواب زد

تَنَاعَسَ - خود را بخواب زدن

تَنَاعٍ (التَّعَاغِي) - سخن عاشقانه بهمدیگر گفتن

تَنَافٍ (التَّنَافِي) - منافات ، مباینت ، عدم توافق ،

تنافی

تَنَافَرٌ - ناسازگاری ، اختلاف ، عدم توافق ،

ناجوری ، عدم تطابق ، دعوا ، شورش ، نفاق ،

شقاق ، مشاجره ، نزاع ، ستیزه

تَنَافَسَ الرَّجُلَانِ - بایکدیگر رقابت کردند

تَنَافَا - بایکدیگر منافات یا مباینت داشت (در

گفتگوی ازدو شیء)

تَنَاقَشَ - مورد بحث قرار داد

تَنَاقَصَ - کم کم کاهش یافت ، کم شد ، کسر شد ،

نقصان یافت ، کوچک شد

تَنَاقَصَ الْقَمَرُ - ماه در محاق افتاد ، روبهکاهش

یا زوال گذاشت

تَنَاقَضَ - متناقض بود یا شد ، تناقض داشت ،

مغایرت داشت ، مخالف بود ، ضد و نقیض بود ،

بر خورد کرد

تَنَاقَضَ ظَاهِرِيٌّ - گفته مهمل نما

تَنَاقَلَتِهُ الْأَلْسُنُ - زبانزد شد ، در افواه افتاد

تَنَاقَلَتِهُ الْإِيْدِي - دست بدست گشت

تَنَاقَلَتِهُ الْجَرَائِدُ - در روزنامهها درج شد

تَنَاکَرَ الْأَمْرُ - بیخبر بود از ، تجاهل کرد

(نسبت به)

تَنَاکَرَ الرَّجُلُ - اظهار عدم آشنایی کرد (با

کسی)

تَنَاقَبَ - متناوب شد ، يك در میان پشت هم آمد

تَنَاوَبٌ - تناوب ، نوبت

تَنَاوَبَتْهُ الْخُطُوبُ - مصائب یا بد بختیها یکی پس از دیگری براو وارد آمد

تَنَاوَبُوا لِعَمَلٍ وَعَلَيْهِ - کاری را بتناوب انجام دادند

تَنَاوَلَ - گرفت ، دریافت کرد ، وصول کرد ، پذیرفت

تَنَاوَلَ (ص) - در آیین عشاء ربانی شرکت کرد

تَنَاوَلَ الطَّعَامَ - غذا خورد ، تناول کرد

تَنَاوَمَ - خود را بخواب زد

تَنَاوَمَ إِلَيْهِ - اطمینان کرد به ، اعتماد داشت به

تَنَاهٍ (التَّنَاهِي) - محدودیت

تَنَاهَى عَنْ - قراغت حاصل کرد از ، دست کشید از ، ترك کرد ، کنار گذاشت

تَنَاهَى الْوَقْتُ - وقت منقضی شد ، سپری شد ، گذشت ، پایان رسید

تَنَاهَبَ الْأَرْضَ عَدُوًّا - باحدا کثر سرعت دوید

تَنَاهَدَ الْأَصْحَابُ - هر کدام از یاران دانگ خود را پرداختند ، دانگ دادند (برای رفتن به پیک نیک و امثال آن)

تَنَبَّأَ - پیشگویی کرد ، ادعای پیغمبری کرد

تَنَبَّأَكَ ، تَنَبَّأَكَ (غ) - تنبأ کو ، توتون

تَنَبَّلَ ، تَنَبَّلَ ، تَنَبَّلَ ، تَنَبَّلَ ج تَنَابُلَ ، تَنَابِلَةٌ

کوتاه قد ، کودن ، تنبل

تَنَبَّلَ (ص) - تنبل

تَنَبَّهَ لِلْأَمْرِ - مواظب (کاری) بود یا شد ، ملتفت شد ، ملاحظه کرد ، دریافت ، درك کرد ، دقت کرد

تَنَبَّهَ مِنْ نَوْمِهِ - از خواب بیدار شد

تَنَبَّهَتْ الْبَذُورُ - تخم کاشتن ، رویاندن بذر

تَنَبَّهَتْ (ص) - استهزا ، مسخره ، کسی را دست انداختن یا مچل کردن

تَنَبَّهَتْ (ص) - عیب جویی ، انتقاد ، خرده گیری بیش از حد ، افراط در انتقاد

تَنَبَّهَتْ - بیدار کردن ، اخطار کردن ، بر حذر داشتن ، تحریک کردن ، برانگیختن ، نصیحت کردن ، آگهی ، اطلاع ، اعلان

تَنَجَّرَةُ ج تَنَاجِرٌ - کماجدان ، دیگ

تَنَجَّزَ - درخواست اتمام کاری را کرد

تَنَجَّسَ - آلوده بود یا شد ، ملوث بود یا شد ، نجس بود یا شد

تَنَجَّعَ - جویای چیزی بود ، بجستجوی چیزی برخاست ، در طلب چیزی رفت

تَنَجَّلَزَ (غ) - انگلیسی مآب شد

تَنَجَّمَ - طالع بینی کرد

تَنَجَّيَّةٌ - رهایی دادن ، نجات دادن

تَنَجَّيَسَ - آلودن ، ملوث کردن ، نجس کردن

تَنَجَّيَمَ - علم نجوم ، طالع بینی

تَنَحَّى عَنْ مَكَانِهِ - جا (بکسی) داد

تَنَحَّى عَنْهُ - او را ترك گفت ، رها کرد ، ول کرد

تَنْجِي عَنْ مَوْضِعِهِ - جای خود را ترك گفت

تَنْجِي عَنْهُمْ - از آنان کناره گیری کرد

تَنْجِي لِّلشَّيْءِ - تکیه داد بر

تَنْجَسَ - روزه گرفت ، از خوردن غذا امساک کرد ، گرسنگی کشید

تَنْجَلُ التَّالِيفَ - انتحال کرد ، دزدی ادبی

کرد ، کتاب یا نوشته بی را که مال دیگری بود بخود نسبت داد

تَنْجَنَحُ - تنجنح کرد

تَنْجِيَّةٌ - بر کنار کردن

تَنْجِيسٌ - بامس اندودن ، دارای پوشش مسین

کردن

تَنْخَعُ - اخلاط از سینه بیرون انداخت

تَنْخُلُ - الك کرد ، بیخت

تَنْخَمُ = تَنْخَعُ

تَنْدَى - بخشنده گی کرد ، سخاوتمند بود باشد

تَنْدَّةٌ (ص) - سایبان ، ساباط ، پناه ، چادر

(که بالای در اطاق ، مغازه و امثال اینها می -

زنند)

تَنْدَمُ - پشیمانی ، افسوس ، تأسف

تَنْدَمُ عَلَيَّ - پشیمان شد از ، تأسف خورد بر

تَنْدِيدٌ - عیب جوئی ، انتقاد ، خرده گیری

تَنْزِلُ عَنْ حَقِّهِ - از حق خود صرف نظر کرد ،

چشم پوشید

تَنْزَهُ - بگردش رفت ، گردش کرد

تَنْزَهُ عَنْ - دوری جست از ، دور بود از ، منزّه بود از

تَنْزَهُ عَنْ فِعْلِ دَنِيٍّ - از انجام کار پست منزّه بود ، عار داشت

تَنْزِيلٌ - فرود آوردن ، تهی ساختن ، خالی کردن ،

کسر ، وضع ، کاهش (در قیمت یا حساب) ، تخفیف دادن (در خرید و فروش)

تَنْزِيلُ بِالْعَاجِ وَالْفِضَّةِ وَغَيْرِهِمَا - خاتم سازی ،

نشان دادن عاج ، نقره و امثال اینها در چوب مثلاً

تَنْزِيلُ كَلَامِ اللَّهِ - وحی

تَنْزِيلُ الْمَقَامِ أَوِ الدَّرَجَةِ - کندن درجه ،

پایین آوردن از مقام یا رتبه ، خفت ، پستی رتبه

تَنْسٌ (غ) - تنیس (نوعی بازی با توپ که باراکت

های مخصوص انجام میشود)

تَنْسُ الْمَائِدَةِ - پینگ پونگ

صَاعَةُ تَنْسٍ - میدان تنیس

مَضْرَبُ تَنْسٍ - راکت تنیس

مَلْعَبُ تَنْسٍ - میدان تنیس

تَنْسَرُ - پاره شد ، دریده شد ، تکه تکه شد

تَنْسَرُ الثُّوبُ - جامه فرسوده شد ، ساییده شد ،

پوسیده شد

تَنْسِقُ - نظم و ترتیب گرفت ، مرتب شد

تَنْسِكُ - ریاضت کشید ، عبادت کرد ، زهد ورزید

تَنْسِمُ - دم زد ، نسیم را بپوید ، نفس کشید

تنفس کرد

تنسّم الخبیر - بجستجوی خبر پرداخت ، دنبال
کسب خبر رفتتنسّم المکان بالطیب - بوی عطر گرفت ، معطر
شد (در گفتگوی از مکان)

تنسّمَت الریح - نسیم وزید

لا تنسّنی (ص) - گِل مرا فراموش مکن

تنسیق - نظم و ترتیب دادن

تنسیل - تاب چیزی را باز کردن ، ریش ریش
کردن ، نخ نخ کردنتنشب فیہ - پیوست ، متصل شد به ، چسبید به ،
ضمیمه شد بهتنشّر - منتشر شد ، پراکنده شد ، پهن شد ،
گسترش یافت ، بسط یافتتنشط - سر زنده بود یا شد ، سر حال یا سر -
دماغ شدتنشف الثوب العرق - جامه عرق بدن را جذب
کرد (در گفتگوی از زیر پیراهنی و امثال آن)

تنشف - خود را خشک کرد

تنشق - تنفس کرد ، استنشاق کرد ، هوارا در
ریه بردتنشق الاخبار - بجستجوی خبر پرداخت ، دنبال
کسب خبر رفتتنشق الماء والسعوط - آب یا انفیهر استنشاق
کرد ، به بینی برده بالا کشید

تنشّش - چابک و زرنگ بود یا شد

تنشّش (ص) - نیروی تازه گرفت ، بهبود یافت ،
سر زنده و با نشاط شدتنشّش مالیّاً (ص) - وضع مالی او خوب شد ،
مالدار شدتنشیط - سر زنده کردن ، فعال و زرنگ کردن ،
برانگیختن ، سر حال یا سر کیف کردن

تنشیط الحبل - گره زدن ریسمان و غیره

تنشیط العقدة - گره را محکم کردن

تنشیف - خشک کردن ، خشکاندن ، پاک کردن

تنشیق - استنشاق کردن ، مایع و غیر اینهارا
داخل بینی کردن و بوسیله تنفس بالا کشیدنتنشیق المخدر - داروی بیهوشی بداخل بینی
کشاندنتنشیقّة (ص) - اندکی انفییه که دریک وهله بداخل
بینی کشانده شود

تنصّت - استراق سمع کرد ، گوش ایستاد

تنصّر - مسیحی شد ، نصرانی شد

تنصّر له - بیاری او شتافت

تنصف - دادخواهی کرد

تنصف الرجل - خدمت کرد (بکسی)

تنصف منه - انتقام گرفت از

تنصل من - بیزارش از ، دست و دل شست از ،
نجات یافت از ، از دست کسی خلاص شد ، خود را

آزاد کرد (از دست کسی)

تَنْصِلُ مِنَ الْمَسْئُولِيَّةِ - از زیر بار مسئولیت شانه

خالی کرد

تَنْصِيْرُ (ص) - تمعید دادن ، نصرانی کردن

تَنْصِيْفُ - دو نیم کردن ، دو نصف کردن

تَنْصِيْدُ - بر روی هم چیدن ، مرتب کردن

تَنْطَطُ - جست و خیز کرد

تَنْطَعُ - دقت گیر و مشکل پسند بود یا شد ، زیاد

دقیق بود

تَنْطُقُ - کمر بند بست

تَنْظُرُ - مورد مذاقه قرار داد ، مورد رسیدگی

قرارداد ، مهلت داد به

تَنْظِفُ - با نظافت شد ، خود را تمیز و نظیف کرد

تَنْظُمُ - نظم و ترتیب یافت ، دارای سازمان یا

تشکیلات شد

تَنْظُمُ الْأَمْرِ - منظم شد ، درست شد ، میزان

شد (در گفتگوی الامور زندگی)

تَنْظُمُ الْمَوْلُوْءُ - جواهر برشته درآمد ، بند شد

تَنْظِيْرُ - بوعده و مهلت (چیزی را) فروختن ،

مقایسه

تَنْظِيْفُ - تمیز کردن ، نظافت کردن

تَنْظِيْفُ الْبَقْعِ - لکه گیری

تَنْظِيْفُ الْجُرُوحِ - زخم یا دمل را باداروشستن ،

تمیز کردن

تَنْظِيْمُ - تنظیم کردن ، ترتیب دادن ، سازمان یا

تشکیلات دادن

خَطُّ التَّنْظِيْمِ (فِي الْحَرْبِيَّةِ) (ص) - صف آرایی

(لشکر)

التَّنْظِيْمُ الْجُمْرُكِيُّ - آیین نامه یا تعرفه

گمرکی

التَّنْظِيْمُ الْعَسْكَرِيُّ - سازمان ارتش

تَنْظِيْمُ الْمُحَارِبِيْنَ - فنون جنگی ، تاکتیک

نظامی

مَصْلَحَةُ التَّنْظِيْمِ (ص) - اداره راه و ساختمان

تَنْعَلُ الْحَصَانُ - اسب نعل شد

تَنْعَلُ الرَّجُلُ - کفش پوشید (در گفتگوی از

شخص)

تَنْعَمُ - متنعم بود یا شد ، خوش گذرانی کرد ،

در رفاه و آسایش بود ، زندگی مرفه و آسوده

داشت

تَنْعَمُ بِالشَّيْءِ - لذت برد از ، متمتع شد از

تَنْغَشُ - مضطرب بود یا شد ، متلاطم بود یا شد ،

تکان خورد

تَنْغَشُ بِ - پر شد از ، شلوق شد از

تَنْغَصُ عِيْشَهُ - زندگی او منغص شد ، تلخ شد ،

ناگوار شد ، زحمت افزا شد

تَنْغَمُ - آهنگی را زمزمه کرد ، نغمه سرایی کرد

تَنْغَنُغُ - در عیش و نوش افتاد ، بعیاشی و خوش -

گذرانی مشغول شد

تَنْفِجُ - لاف زد ، خودستایی کرد

تَنَفُّسٌ - تنفس کرد ، نفس کشید

تَنَفُّسٌ (ص) - استراحت کرد ، راحت شد

أَعْضَاءُ التَّنَفُّسِ - جهاز یا دستگاه تنفس ، اندام

های دم زدن

تَنَفُّسُ الصَّعْدَاءِ - از ته دل آه کشید ، آه سرد

بر کشید ، احساس راحتی کرد (پس از غم یا خستگی)

الْمَسَائِلُ التَّنَفُّسِيَّةُ - مجاری تنفس

تَنَفُّسٌ - باد کرد (در اثر خیسیدن)

تَنَفُّسُ الطَّائِرِ رِيْشَةً - پر خود را ژولیده کرد ،

بر هم زد ، سیخ کرد (در گفتگوی از پرنده)

تَنَفُّسُ الْقُطْ - گزبه موی خود را سیخ کرد ،

وز کرد

تَنَفُّضٌ مِنَ التُّرَابِ - گرد گیری شد

تَنَفُّطٌ - تاول زد

تَنَفُّطٌ غَضَبًا - آتشی شد ، سخت خشمگین شد ،

الزخمش برافروخته شد

تَنَقَّلٌ - ناقله بجا آورد ، بمستحب عمل کرد

تَنَفِّيْحٌ - ودم ، آماس ، برآمدگی ، تورم

تَنَفِّيْحُ الْعَقْدِ (ص) - (در معماری) قوس داخلی

تَنْقِيْدٌ - اجرا کردن

تَنْقِيْدُ حَكَمِ الْإِعْدَامِ - اعدام کردن ، اجرای

حکم اعدام

إِيقَافُ التَّنْفِيْذِ - متوقف ساختن اجرای کاری

(مثلاً)

وَضْعُ مَوْضِعِ التَّنْفِيْذِ - اجرا کرد ، بجا آورد

انداخت ، عملی ساخت

تَنْفِيْذِيٌّ - اجرائی

الْمَجْلِسُ التَّنْفِيْذِيُّ - هیئت اجرائیه ، شورای

اجرائی

الرَّيْضَةُ أَوِ السَّلْطَةُ التَّنْفِيْذِيَّةُ - قوه مجریه

تَنْفِيْسٌ (ص) - تخطیه باد ، تهی سازی از باد ،

خالی شدن باد (در گفتگوی از چیزیکه آنرا باد

گرفته اند یا باد داشته است)

تَنْقِيْضٌ - گرد گیری کردن ، تکاندن

تَنْقَبٌ - امتحان کرد ، آزمایش کرد ، معاینه

کرد ، رسیدگی کرد ، پی گردی کرد در

تَنْقَبٌ (ص) - سوراخ سوراخ بود یا شد

تَنْقَبٌ عَنْ - کلوش کرد ، جستجو کرد (در باره ی

چیزی)

تَنْقِيْتُ الْمَرَاةِ - زن نقاب بر چهره افکند

تَنْقِذُهُ - او را نجات داد ، رهایی داد ، مستخلص

کرد

تَنْقُضٌ - شکست ، باطل شد ، بی اثر شد ، باز شد

(در گفتگوی از گره و امثال آن)

تَنْقُلٌ - جابجا شد ، منتقل شد ، انتقال یافت ،

گردش کرد

تَنْقُلٌ - تغییر مکان ، انتقال ، تغییر وضع ، از جایی

از جایی بجایی رفتن

تَنْقِيبٌ - پی گردی کردن در ، کندو کاوا کتشاف
کردن (در گفتگوی از چاههای نفت و آثار باستانی
وامثال اینها) ، کاوش کردن ، معاینه و آزمایش
کردن ، حفر ، حفاری ، خاک برداری ، گود
برداری (برای بدست آوردن آثار باستانی یا
استخراج معدن)

التَّنْقِيبُ عَنْ آبَارِ الْبِتْرُولِ - اکتشاف چاههای نفت

تَنْقِیةٌ - پاک سازی ، پاک کردن

تَنْقِیحٌ - تجدید نظر ، اصلاح و تجدید چاپ
(در گفتگوی از کتاب وامثال آن) ، تقطیر مرتبه
دوم ، تصفیه

تَنْقِیحاتٌ - اصلاحات (که در مورد کتاب وامثال
آن بعمل آورند)

تَنْقِیصٌ - کم کردن ، تقلیل ، کاستن ، کسر کردن ،
تخفیف دادن

تَنْقِیلٌ - جای خود را با دیگری عوض کردن ،
معاوضه و مبادله جا

تَنَكُّ ، تَنْكَارٌ (غ) - حلبی

صَفَائِحُ التَّنَكِّ - ورقه های حلبی

تَنْكَارِیٌّ (س) - حلبی ساز

تَنْكَبُ الشَّيْءَ - چیزی را بدوش انداختن ، روی
شانهی خود گذاشتن

تَنْكَبُ عَنْ - منحرف شد از ، عدول کرد از ،
برگشت از ، ترك کرد

تَنْكَبُ عَنْهُ - اجتناب کردن ، کناره گیری کردن از
تَنْكَةٌ - کتری

تَنْكَةٌ قَهْوَةٌ - قهوه جوش

تَنْكَجِیٌّ (غ) - حلبی ساز

تَنْكَدُ عِشَّةً - زندگی براوتیره شد ، باعث زحمت
و اندوه شد ، تلخ و ناگوار شد

تَنْكُرٌ - تغییر هیئت یا قیافه ، هیئت مبدل ،
لباس مبدل ، تغییر دادن قیافه برای ناشناس شدن

تَنْكُرٌ - جامه مبدل پوشید ، پنهان شد ، بطور
ناشناس عبور کرد ، تغییر هیئت داد

تَنْكُرْلَهٌ - با قیافه عبوس یا خصومت آمیز با او بر-
خورد کرد

قَنْدَاعُ التَّنَكْرِ - ماسک ، صورت پوش ، نقاب

لِبَاسُ التَّنَكْرِ أَوِ التَّهْرِيجِ - لباسی که در بالماسکه
میپوشند

حَفْلَةُ رَقْصِ تَنْكُرِيَّةٍ - بالماسکه

تَنْكَسٌ - اصالت نژاد خود را ازدست داد ، روبه
انحطاط گذاشت ، فاسد شد

تَنْكِیْتٌ (ص) - بذله ، شوخی ، لطیفه ، شوخی کنایه دار ،

بذله گوئی ، شوخی کردن ، لطیفه یا ممتلك گفتن

تَنْكِیْتٌ - با نقطه کاری حکاکی کردن ، نقطه -

کئی ، نقطه کاری

تَنْكِیْدٌ - ناگوار کردن ، کدر کردن

تَنْكِیْسُ الرِّاسِ نَعَاسًا - حرکت دادن و پایین

انداختن سر هنگام چرت زدن

التَّكْمِيلُ ب - کسی را عبرت دیگران قرار دادن
(بوسیله‌ی تنبیه سخت)

تَمَمَّر - خشمگین شد ، اوقاتش تلخ شد

تَمَمِّیة - رشد و نمو دادن ، رویاندن ، سخن -

چینی

التَّمَمِّیةُ الْاِقْتِصَادِیَّةُ - توسعه و رشد اقتصادی

تَمَمِیر (غ) - شماره گذاری ، نمره گذاری

تَنُوب - يك جور درخت جنگلی شبیه بکاج

تَنُوح - جنبید ، نوسان کرد ، تاب خورد

تَنُود = تَنُوح

تَنُود مِنَ النِّعَاسِ - در اثر چرت زدن سر خود را

حرکت داده پایین انداخت

تَنُور - روشنفکر شد ، نوره کشید

تَنُورُ الْمَكَانِ - روشن شد (در گفتگوی از مکان)

نُورِج تَنَانِیر - تنور ، کوره ، اجاق

تَنُورَة ، تَنُورِیة - دامن زنانه ، دامن زیر

تَنُوط - نوعی پرند

تَنُوع - متنوع شد ، دگرگون شد ، مختلف شد ،

انواع مختلف پیدا کرد

تَنُوع - اختلاف ، تنوع

تَنُوفَة ، تَنُوفِیة ج تَنَائِف - بیابان یا صحرا - رای

بی آب و آبادی

تَنُوقٌ فِی مَلْبَسِهِ وَمَطْعَمِهِ او اموره - مشکل

پسند بود یا شد ، دقت گیر یا ایراد گیر بود یا شد

(در لباس ، خوراک یا امور دیگر زندگی)

تَنُوم - محتمل شد ، خواب جماع دید

تَنُویِر - گل دادن ، شکوفه دادن ، شکفتگی گل ،

روشن کردن ، نورانی ساختن

تَنُویِرُ الْأَذْهَانِ - تنویر افکار ، روشنفکر کردن

تَنُویِرُ الزُّهُورِ - شکوفه کردن ، غنچه کردن

تَنُویِرُ الْعُقُولِ - روشنفکر ساختن

تَنُویِم - خواب کردن ، خواباندن

تَنُویِمٌ بِالْکُلُورْفُورِمِ - بیهوش کردن (باداروی

بیهوشی)

تَنُویِمٌ مَغْنَطِیْسِی - هیپنوتیزم ، خواب کردن

مصنوعی

تَنُویِه - ذکر کردن ، نام بردن ، اشاره کردن ،

ستودن ، مدح کردن ، تمجید و تعریف کردن

تَنَهَّد - آه کشید

تَنَهَّد - آه کشیدن

تَنَهَّد تَنَهَّدًا عَمِیقًا - از ته دل آه کشید ، آه سرد

از دل بر کشید

تَنِیس (غ) - تنیس (نوعی بازی با توپ که با

راکت های مخصوص انجام میشود)

تَنَیْق - به تَنُوق نگاه کنید

تَنَیْن ج تَنَانِین - اردهای بالدار (افسانه‌یی)

نوعی ماهی

تَنَیْن بَرِّی - يك جور ارذر مار

تَنْبِيْنُ النَّامُوسِ - (در جانورشناسی) سنجاقك

تَنْبِيْلُ (ص) - با مواد رسوبی کود دادن

تَوْجِ اتِّوَاءَ - تنها ، طاق ، فرد ، ریسمان یا طنابی که يك لا تابیده باشند ، وقت ، ساعت

تَوَّأَ - يك راست ، مستقیم ، یکسره ، مستقیماً ، فوراً ، بیدرنگ ، بزودی ، بلافاصله

تَوَامٌ ، تَوَامَةٌ ج تَوَائِمُ - همزاد ، بچه دوقلو ، لنگه از يك جفت ، توأم

تَوَاءَمَ - تناسب داشت ، تطبیق کرد با ، وفق داد با

تَوَامَانٌ - دو کودک که باهم متولد شده اند

التَّوَامَانُ - (در علم هیئت) : دو پیکر ، جوزا ، برج جوزا

تَوَابِعٌ - خدم و حشم ، (در علم هیئت) : اقمار

تَوَاتَرَ - پی در پی آمد ، متوالی شد

تَوَاتَرَ - توالی ، ترادف ، پیایی بودن

عَلَى التَّوَاتُرِ - پی در پی ، بتوالی ، متوالیاً

تَوَاجَدَ - پیدا شد ، تظاهر بعشق نمود

تَوَاجَهَ الرَّجُلَانِ - با یکدیگر مواجه شدند ، روبرو شدند

تَوَاجَهَ الْمَنْزِلَانِ - روبروی هم واقع بود یا شد ، (در گفتگوی از دو منزل و غیر اینها)

تَوَاحَى - برادری کرد

تَوَادَّ فِي الْأَمْرِ - با هستگی کار کرد ، یواش یواش

انجام داد ، با متانت عمل کرد

تَوَادَّ - دوستی کردن ، رابطه‌ی دوستی ، دوستی متقابل یا مشترك

تَوَادَّ الرَّجُلَانِ - با یکدیگر دوستی یا محبت داشتند

تَوَارَى - پنهان شد ، خود را مخفی کرد

تَوَارَى عَنِ الْأَنْظَارِ - خود را از انظار دور نگهداشت ، ناپدید شد

تَوَارَثُوا الشَّيْءَ - از همدیگر (چیزی را) وارث بردند ، وارث همدیگر شدند

تَوَارَدَ - دنبال هم وارد شدن

تَوَارَدَ الْخَوَاطِرُ - توارد فکر ، توارد يك نوع اندیشه (در خاطر دو کس)

تَوَارَدَتِ الْأَشْيَاءُ - متوالیاً رسید (در گفتگوی از اشياء)

تَوَارَدُوا - دنبال هم وارد شدند

تَوَازَى (التَّوَازَى) - موازات ، برابری ، همانندی ، تطابق

تَوَازَى الشَّيْئَانِ - با یکدیگر موازی بودند یا شدند

تَوَازَى الْقَوَى - تعادل قوا ، تساوی یا برابری نیروها

تَوَازَنَ - توازن یا تعادل پیدا کرد ، موازنه داشت ، هم وزن شد با

تَوَازَنَ - تعادل ، موازنه ، تساوی ، توازن ، آرامش ، سکون

عِلْمٌ تَوَازُنُ الْقُوَى - مبحث اجسام ساکن

تَوَازُنُ الْقُوَى (الدَّوْلِيَّة) - تعادل قوای بین -

المللی

تَوَازُنُ الْعَقْلِ - متانت ، خودداری ، ملائمت ،

آرامی ، قرار ، تعادل فکر

عِلْمٌ تَوَازُنِ الْمَوَائِعِ (السَّوَائِل) - علم تعادل

مایعات ، علم فشار و موازنه‌ی آب های ساکن

تَوَاشَجَتِ الْأَغْصَانُ - شاخه های درخت در هم

شد ، بهم پیچید

التَّوَاشِجُ الدِّينِيَّةُ - اشعار مذهبی (که بمناسبت

ایادی سوگوارها بالحنی خاص خوانده میشود)

تَوَاصُلٌ - مراوده ، ارتباط مشترك ، معامله ،

آمد و شد ، دوستی ، رفت و آمد دوستانه

تَوَاضَعَ - فروتنی کرد

تَوَاضَعُوا عَلَى أَمْرٍ - باهمدیگر توافق کردند بر

تَوَاطَا الرَّجُلُ عَلَى - با کسی در باره‌ی چیزی

توافق کرد

تَوَاطَوْا - توطئه ، دسیسه ، تباہی ، ساخت و

پاخت

دَعَا بِالْتَوَاطُؤِ (بَيْنَ الْمُتَخَاصِمِينَ) - جنگ

زرگری ، جنگ دروغی با کسی برای فریفتن

دیگران

تَوَاطَاوا عَلَى أَمْرٍ - باهمدیگر توافق کردند

تَوَاطَاوا عَلَى شَرٍّ - توطئه کردند ، دسیسه

چیدند ، تباہی کردند (برفساد)

تَوَاطَاوا عَلَى الْعَصِيَانِ - برای شورش یا اغتشاش

توطئه چیدند

تَوَاطَاوا عَلَى قَتْلِهِ - توطئه قتل او را چیدند

تَوَاعَدَا - بیکدیگر قول دادند ، بایکدیگر وعده

گذاشتند

تَوَافَدُوا عَلَيْهِ - بطور دسته جمعی وارد شدند

(بر کسی)

تَوَافَرَ - فراوان شد ، زیاد شد ، افزایش یافت

تَوَاقٌ - مشتاق ، آرزومند

تَوَاقَحَ - تظاهر بوقاحت یا بی‌شرمی کرد

تَوَاقَحَ عَلَيْهِ (ف) - توهین کرد به ، بی‌احترامی

کرد بر ، فحش داد به

تَوَاقَعُوا - باهمدیگر جنگیدند

تَوَاكَلٌ - برهمدیگر توکل کردن ، اعتماد کردن

تَوَاكَلِ الْقَوْمُ - بهمدیگر اعتماد یا توکل کردند ،

اطمینان داشتند ، امیدوار بودند

تَوَالٍ (التَّوَالِي) - توالی ، استمرار ، ترادف

تَوَالِي - پیاپی در آمد ، توالی داشت ، متوالیاً

انجام گرفت

تَوَالَدُوا - توالد و تناسل کردند

عَلَى التَّوَالِي - مستمراً ، بدون وقفه ، پشت سر

هم ، متوالیاً ، پی در پی

تَوَانٍ (التَّوَانِي) - تأخیر ، درنگ ، کندی ،

اهمال ، سستی

تَوَانِي - سست شد ، واماند ، ضعیف و بی‌حال شد

افسرده شد ، فتور یافت ، ناتوان شد ، پژمرده شد ، بیروح یا بیحس شد ، بتأخیر و تعویق انداخت ، معطل کرد ، لنگ کرد ، باطفره گذراند ، درنگ کرد ، تأخیر کرد ، سستی کرد ، بیحال و بی‌قید و بست بود (درکار)

توب - توبه داد

توبال (غ) - خاکه یا براده‌ی مس و آهن (که هنگام چکش زدن میریزد)

توبل الطعام - چاشنی زد بغذا ، ادویه زد به غذا

توبوغرافیا (غ) - نقشه برداری از اماکن ، موضع نگاری

توبیخ - سرزنش ، ملامت سخت ، توبیخ

المحكمة حکمت علیه بالتوبیخ - دادگاه حکم توبیخ اورا صادر کرد

توت (غ) - رب النوع فلسفه و نویسندگی نزد مصریان قدیم

توت ابیض - توت

توت احمر او شامی - توت سیاه ، شاه توت

توت افرنجی - توت فرنگی

توت العلیق - تمشک

توتر - سفت کشیده شدن ، محکم شدن ، بحران ، تیرگی ، کشیدگی

توتر الاعصاب - ناراحتی ، تشنج اعصاب ، بحران عصبی

توتر الحالة - تیرگی اوضاع

توتر الحبل - طناب یارسمان سفت کشیده شد ، محکم بسته شد

التوتر الدولی - بحران یا تیرگی اوضاع بین المللی

توتر العلاقات - تیرگی روابط

توتر العلاقات العالمیة - تیرگی روابط یا اوضاع بین المللی

توترت العلاقات - روابط تیره شد

توتیا (غ) - توتیا ، گرد اکسید دوزنگ

حجر التوتیا - سنگ توتیا

توتیا حمراء - سولفات سرب

توتیا زرقاء - کات کبود ، زاج کبود

توتب علیه فی ارضه - ملک کسی را غصب کرد ، دست اندازی کرد (بر ملک کسی)

توثق - تثبیت شد ، تأیید شد ، قوت گرفت ، پا برجا و برقرار شد

توثق فی الامر - با اطمینان عمل کرد (در کاری)

توج - تاجگذاری کرد ، بر تخت سلطنت نشاند ، تاجدار کرد

توجد به - مهر یا محبت کرد به ، اورا بسیار دوست داشت ، علاقه شدید داشت به کسی

توجد له - تأسف خورد برای کسی یا چیزی ، غمناک و غصه دار شد برای

تَوْجَسَ - گوشهای خود را تیز کرد (برای شنیدن صدا)

تَوْجَسَ شَرًّا - احساس خطر کرد ، نگران و دل واپس بود یا شد

تَوْجَسَ الصَّوْتِ - با هر اس و بیم گوش فراداشت به صدا

تَوْجَسَ الطَّعَامِ أَوْ الشَّرَابِ - دندان زد ، گاز گرفت ، چیزی را کم کم چشید ، خرد خرد آشامید (در گفتگوی از خوردنی یا آشامیدنی)

تَوْجَسَ فَزَعًا أَوْ خِيفَةً - احساس ترس کرد

تَوْجَسَ الْأَذْنَ - صدایی بگوش خورد یا رسید

تَوْجَعَ - درد کشید ، رنج و عذاب کشید ، متألم شد ، احساس درد کرد ، تحمل درد نمود ، شکوه کرد ، گله و شکایت کرد

تَوْجَعَ لَهُ - دلسوزی کرد بر ، رحم و شفقت آورد بر ، همدردی کرد با ، تأسف خورد (بر کسی)

تَوَجَّهَ إِلَى - رفت بسوی

تَوَجَّهَ - راهنمایی (کردن)

عَجَلَةُ التَّوَجُّهِ - دل ، فرمان کشتی و غیر آن

التَّوَجُّهِ الْمِهْنِي - آموزش حرفه‌یی

تَوَّجَّ - تهیه ، تدارک ، آمادگی

تَوَّجَّدَ - تنها ماند ، منزوی شد

تَوَّجَّدَ - عزلت ، انزوا ، گوشه‌گیری

تَوَّجَّدَ بِالْأَمْرِ - به تنهایی انجام داد

تَوَّحَّدَ بِعَيْنَيْتِهِ - او را بعنایت خویش مخصوص گردانید

تَوَّحَّدَتِ الْأَشْيَاءُ - وحدت پیدا کرد ، یکی شد (در گفتگوی از امور)

تَوَّحَّدَتِ الدِّيُونُ أَوِ الْجَيُوشُ - بصورت واحد درآمد (در گفتگوی از وام یا ارتش)

تَوَّحَّشَ - وحشی شد

تَوَّحَّشَ - وحشیگری ، توحش ، بربریت

تَوَّحَّشَ الْمَكَانَ - دل‌تنگ کننده و ملالت انگیز شد ، مهجور و متروک شد ، ویران و بی‌جمعیت شد ، (در گفتگوی از مکان)

تَوَّحَّلَ - در گل ولای فرورفت ، گل آلود شد ، کثیف شد (در اثر آلوده شدن بگل)

تَوَّحَّمَتِ الْحَبْلِي - ویاړ داشت یا پیدا کرد (در گفتگوی از زن آستن)

تَوَّحَّيْدَ - یکی کردن ، متحد کردن ، بصورت واحد در آوردن

التَّوَّحُّيْدَ - اعتقاد به یگانگی خدا

تَوَّخَى - به تأخی نگاه کنید

تَوَّخَى - قصد داشت ، قصد کرد ، خیال داشت ، در نظر داشت یا گرفت ، تصمیم گرفت بر ، انتظار داشت

تَوَّوَدَّ إِلَيْهِ - اظهار محبت کرد ، اظهار دوستی کرد

تَوَّوَدَّ فُلَانًا - محبت کسی را بخود جلب کرد ، خود شیرینی کرد نزد

تَوْرِي - پنهان شد ، خود را مخفی کرد

تَوْرَاة ج تَوْرَات - کتاب عهد قدیم ، اسفار
پنجگانه حضرت موسی

تَوْرَبِيد (غ) - اژدر ، موشك زیر دریا بی

تَوْرَد - گلرنگ شد ، قرمز رنگ شد ، برنگ
گل درآمد

تَوْرَدَتِ الْخُدُودُ - گونه ها گلگون شد ، چون
برگ گل قرمز رنگ شد

تَوْرَط - در ورطه افتاد ، در سختی گیر کرد ، در
تنگنا گیر کرد ، خود را گرفتار کرد ، تسلیم کرد

تَوْرَط - در کار سخت یا در هلاکت افتادن

تَوْرَع عَنْ - خودداری کرد از ، اجتناب کرد از ،
خود را دور نگهداشت از ، احساس پشیمانی کرد
از ، تردید داشت (نسبت به)

تَوْرَم - آماس کرد ، ورم کرد

تَوْرِيْب - تَوْرِيَه ، ایهام (گویی) ، دوپهلو حرف زدن

تَوْرِيَة - مخفی کردن ، پنهان ساختن قصد ، ریا ، تَوْرِيَه
تَقِيَه ، خلاف مقصود را اظهار کردن ، ایهام بکار
بردن

تَوْرِيَة (ص) - اظهار کردن ، نشان دادن

تَوْرِيَة ج تَوْرِيَات = تَوْرَاة

جَرْثُومَةُ التَّوْرِيْتِ - ژن : عنصر ذره بینی در

نطفه نر و ماده که عامل وراثت یا خواص ارثی
شناخته شده است

تَوْرِيْد - گل دادن درخت و امثال آن ، وارد کردن

تَوْرِيْد البَضَائِع - وارد کردن کالا

تَوَزَّر - وزیر شد

تَوَزَّعَ - توزیع و تقسیم شد

تَوَزِيْع - توزیع و تقسیم کردن ، بخش کردن ،
اعطا کردن

تَوَزِيْعُ الْجَوَائِز - اعطای جوایز

تَوَسَّخَ - چرك و كثيف بود یا شد

تَوَسَّدَ - به بالش تکیه داد ، استراحت کرد روی
بالش ، سر به متکا گذاشت

تَوَسَّدَ - بالش زیر سر نهادن ، چیزی را بالش
قرار دادن

تَوَسَّطَ - در وسط قرار گرفتن ، میانجیگری ،
وساطت

تَوَسَّطَ بَيْنَهُمْ - وساطت کرد ، میانجیگری کرد
(در میان آنان)

تَوَسَّطَ فِي عَمَلِهِ - میان روی کرد (در کار)

تَوَسَّطَ الْمَكَانِ أَوِ الْقَوْمِ - در میان جایی یا در
میان مردم نشست یا قرار گرفت

تَوَسَّعَ - وسعت داشتن ، انبساط ، بسط ، توسعه ،
افزایش ، فضا ، گنجایش

التَّوَسُّعُ الصَّنَاعِي - توسعه ی صنعتی

تَوَسَّعَ فِي اشْغَالِهِ - کار خود را توسعه داد

تَوَسَّعَ فِي الْكَلَامِ - موضوعی را شرح و بسط داد ،

سخن را بدرازا کشاند

تَوَسَّعَ فِي الْمَكَانِ - جا باز کرد ، مجلس را گشاده کرد (جهت کسی)

الْأَهْدَافُ التَّوَسُّعِيَّةُ - هدفهای توسعه طلبی یا توسعه طلبانه

تَوَسَّلَ - درخواست ، التماس ، توسل ، تقاضا ، لایه

تَوَسَّلَ إِلَيْهِ - تقرب جست به ، متوسل شد به ، درخواست کرد ، التماس کرد به

تَوَسَّمُ الشَّيْءِ - مورد مذاقه قرار داد ، مورد معاینه یا آزمایش قرار داد

تَوَسَّمُ فِيهِ الْخَيْرَ - چشم امید داشت به ، علائم امیدواری دید در

تَوَسَّسَ (ص) - وسواس پیدا کرد ، تردید نمود ، مشکوک یا مظنون شد

تَوَشَّجَتِ الْأَغْصَانُ - شاخه های درخت در هم شد ، بهم پیچید

تَوَشَّحَ بِ - چیزی را پوشید یا حمایل کرد

تَوَشَّحَ بِسَيْفٍ - شمشیر بست ، شمشیر حمایل کرد

تَوَشَّشُوا عَلَيْهِ - درباره کسی پچ پچ کردند ، توگوشی حرف زدند

تَوَشَّيْتُ - تزیین بوسیله نقاشی یا تصویر ، برودری دوزی

تَوَشَّيْحَ (ص) - (در موسیقی) پیش درآمد

تَوَشَّيْشَ (ص) - هرزگی ، بدزبانی ، فجاشی ، وقاحت ، شوخی زشت

تَوَصَّبَ - بیمار بود یا شد

تَوَصَّلَ - رسیدن ، واصل شدن ، نائل شدن

تَوَصَّلَ إِلَيَّ - رسید به ، نائل شد به ، وارد شد در

تَمَّ التَّوَصُّلُ إِلَيَّ - درباره امری توافق حاصل شد

تَوَصَّحَ - احساس ضعف یا کسالت کرد ، احساس ناراحتی کرد

تَوَصَّيْتُ - توصیه ، سفارش ، نصیحت

تَوَصَّيْتُ بِصَنْعِ شَيْءٍ أَوْ احْضَارِهِ - سفارش دادن (جهت ساختن چیزی یا وارد کردن کالا از

کشوری)

تَوَصَّيْتُ بِمِيرَاثٍ - وصیت

مَصْنُوعٌ بِالتَّوَصُّيَةِ (كَالثَّوْبِ وَالْحِذَاءِ وَغَيْرِهِمَا

- سفارشی بطور سفارشی ، دوخته یا ساخته شده (مانند لباس ، کفش و غیر اینها)

خِطَابِ تَوَصَّيَةٍ - توصیه نامه

تَوَصَّيْلَ - وصل کردن ، ارتباط دادن ، ملحق کردن ، پیوستن ، انتقال دادن ، رساندن ، نقل

کردن ، بردن ، رله کردن ، تقویت رادیویی

تَوَصَّيْلُ الْأَجْسَامِ - هادی بودن اجسام (جهت

حرارت مثلا)

تَوَصَّيْلَةُ (ص) - کرایه (مسافر)

تَوَصَّيْلَةُ الصَّنْدُوقِ (ص) - چفت صندوق و

امثال آن

تَوَصَّيْلِيَّةٌ - قابلیت انتقال ، خاصیت هادی بودن

(جهت حرارت مثلا)

تَوْصِيمُ الْجِسْمِ - احساس کسالت ، احساس ضعف

یا ناراحتی

تَوْضَا - وضو گرفت

تَوْضُؤٌ - وضو گرفتن

تَوْضُحٌ - فاش شد ، ظاهر شد ، واضح و آشکار شد ،

معلوم شد

تَوْضِيبٌ (ص) - مرتب کردن ، منظم کردن ،

آماده کردن

تَوْطِئَةٌ - مقدمه ، مرحله مقدماتی یا نخستین ،

پایین آوردن ، کاستن ، کم کردن ، تنزل دادن

تَوْطِدٌ - ثابت و برقرار شد ، پابرجا شد ، استوار

و محکم شد ، راسخ گشت ، محکم و برقرار شد

تَوْطِدٌ - آماده و مهیا شدن

تَوْطَنٌ - در جایی توطن کرد ، اقامت کرد ، وطن

کرد

تَوْطِيدُ الْوَاصِرِ الصَّدَاقَةِ - تحکیم مبانی دوستی ،

استوار ساختن پیوندهای دوستی

تَوْطُفٌ - با استخدام درآمد ، منصوب شد - بر ،

جیره برای اومعین شد

تَوْطُفٌ - کارمند رسمی بودن ، شاغل بودن (در

دستگاه دولتی مثلا)

تَوْطِيفٌ - منصب دادن ، استخدام کردن ، بکار

گماردن ، جیره معین کردن

تَوْطِيفُ الْمَالِ (ص) - سرمایه گذاری

تَوْعِيٌّ مِّنْهُ (ص) - احتیاط کرد از ، احتراز

کرد از

تَوْعِدٌ - تهدید ، وعده بد

تَوْعِدَةٌ - او را تهدید کرد ، وعده بد باو داد

تَوْعِدِيٌّ - تهدیدی ، مبنی بر تهدید یا وعده بد

تَوْعُرٌ - صعب العبور بود یا شد ، ناهموار بود یا

شد (در گفتگوی ازجاده)

تَوْعُكٌ - ناخوش شد ، کسالت پیدا کرد ، مریض

شد

تَوْعُكُ الْمِزَاجِ - ناخوشی ، کسالت ، بیماری

تَوْغَرٌ - از خشم آتش گرفت ، سخت خشمگین شد

تَوْغُلُ فِيٍّ - کاملاً رخنه کرد در ، (مجازاً) غور

و خوض کرد در

تَوْفِيٌّ حَقُّهُ - استیفاء حق کرد ، حق خود را کاملاً

دریافت کرد

تَوْفَاهُ اللَّهُ - خداوند جانش را گرفت ، (در

جمله‌ی خبری) خداوند جانش را بگیرد (در جمله‌ی

انشائی)

تَوْفَةٌ ، تَوْفَةٌ - عیب ، نقص ، گناه

تَوْفَرٌ (ص) - اندوخته یا ذخیره شد ، صرفه‌جویی

شد ، پس انداز شد

تَوْفَرٌ - فراوانی ، فراهم آمدن یا فراهم بودن

وسائل بطور کامل ، بقدر کافی بودن

تَوْفَرُ الرَّاحَةِ - فراهم بودن وسائل آسایش

تَوْفَرٌ عَلَيٍّ - خود را وقف کاری کرد ، وقت خود را

اختصاص داد به

تَوَفَّرَ الْوَسَائِلُ - مهیا شدن یا مهیا بودن وسایل

بقدر کافی و ضرورت

تَوَفَّرَتْ فِيهِ الشَّرُوطُ - دارای همه شرایط بود

یا شد ، واجد شرایط بود

تَوَفَّرَتْ لَهُ اسباب الراحة - وسایل آسایش برای

او فراهم گشت

تَوَفَّقَ - موفق بود یا شد ، موفقیت بدست آورد ،

کامیاب شد ، ثروتمند شد

تَوَفَّكَجِي (ص) - اسلحه ساز ، اسلحه دار ،

تفنگچی

تَوَفَّى - وفات یافت ، مرد ، درگذشت

تَوَفَّى عَنِ ابْنِ وَابْنَتَيْنِ (مثلاً) - يك پسر و دو

دختر از خود بجای گذاشت

تَوَفَّيْرٌ - تکثیر کردن ، زیاد کردن ، افزایش

دادن

تَوَفَّيْرٌ (ص) - صرفه جویی کردن ، اندوختن یا

ذخیره کردن ، پس انداز کردن

صندوق التوفير - صندوق پس انداز (در بانک

و غیر آن)

دفتر صندوق التوفير - دفتر چای پس انداز

تَوَفَّقَ - سازش دادن ، متناسب کردن ، تطبیق ،

التیام ، سازگاری ، مصالحه ، صلح ، تسویه ،

موفقیت ، کامیابی ، سعادت ، تمول ، آسایش ،

خوشی ، خیر ، خوشبختی

تَوَقُّ ، تَوَقَّان - آرزو ، اشتیاق

تَوَقَّى كَذَا - احتیاط کرد از ، پرهیز کرد از

تَوَقَّى اللَّهَ - از خدا ترسید ، پرهیزگاری کرد

تَوَقَّحَ - وقاحت کرد ، گستاخی کرد ، بی شرمی

و بی آبرویی کرد

تَوَقَّحَ عَلَيْهِ - توهین کرد به ، بی احترامی کرد

کرد به ، فحش داد به ، بد حرفی کرد به

تَوَقَّدَ - مشتعل شد ، شعله کشید ، روشن شد ،

برافروخت ، آتش گرفت

تَوَقَّدَ - سوختن ، برافروختن ، شعله ور شدن

تَوَقَّدَ النَّارَ - آتش برافروخت ، آتش روشن کرد ،

آتش را شعله ور ساخت

تَوَقَّعَ الْأَمْرَ - انتظار (چیزی را) داشت ، توقع

داشت ، پیش بینی کرد

تَوَقَّفَ (ص) - مشکل شد ، سخت شد ، صعوبت

پیدا کرد

تَوَقَّفَ الْأَمْرَ عَلَى - متوقف بود یا شد بر ،

مربوط یا موکول بود بر ، وقوع امری بستگی

داشت به

تَوَقَّفَ التَّاجِرُ عَنِ الدَّفْعِ - پرداخت بدهی را

بمعویق انداخت ، از پرداخت بدهی خود داری

کرد

التوقف علی - بستگی داشتن به ، مربوط یا

موکول بودن به

تَوَقَّفَ عَنِ - خودداری کرد از

تَوَقَّفَ فِي الْأَمْرِ - تردید پیدا کرد (نسبت به) ،
مردد بود

تَوَقَّفَ فِي الْمَكَانِ - درنگ کرد در ، توقف
کرد در ، ماند (درجایی)

تَوَقَّفَ - درنگ ، وقفه ، عدم استمرار ، تردید ،
زلزل

تَوَقُّفٌ - حمایت ، حفظ ، پشتیبانی ، نگهداری ،
محافظت

تَوَقُّعٌ - امضا ، امضا کردن

تَوَقُّعٌ (ص) - انداختن ، افکندن ، سقوط
دادن

تَحْتَ تَوَقُّعِهِ - بامضای ...

مَهْمَلُ التَّوَقُّعِ - بدون امضاء (در گفتگوی از
نامه وامثال آن)

تَوَقُّعُ السَّجَلِ - امضا کردن دفتر

تَوَقُّعُ الْعِقَابِ - کیفر بر کسی آوردن

تَوَقُّعُ مَعَاهِدَةٍ - امضای قرارداد

تَوَقُّعَاتُ (س) - ترفیعات یا ارتقاء مقام (کار -
مندان وامثال آنان)

تَوَقُّعِيٌّ - متناسب ، موزون ، دارای ریتم (در
موسیقی)

تَوَقُّيفٌ - بر پا واداشتن ، راست وایستاده نگاه
داشتن

تَوَكَّا عَلَى - تکیه داد به

تَوَكَّا عَلَى عَصَاهُ - بر چوبدستی یا عصای خود

تکیه داد

تَوَكَّؤُ - تکیه دادن یا تکیه زدن

تَوَكَّدَ - ثابت شد ، مورد تصدیق قرار گرفت ،
تأیید شد ، تأکید شد ، اطمینان کرد ، یقین داشت ،
یقین دانست

تَوَكَّدَ مِنْ - مطمئن بود یا شدار ...

تَوَكَّلَ - وکیل شد ، نماینده یا عامل (کسی) شد

عَلَى التَّوَكُّلِ - از روی اعتبار تجارتي ، از روی

اطمینان ، توکلا ، نسبه

تَوَكَّلَ عَلَى - اطمینان کرد به ، اعتماد کرد بر ،

توکل داشت به ، تکیه کرد بر ، امیدوار بود به

تَوَكَّلَ فِي - وکالت داشت در انجام دادن امری

مانند فروش خانه وامثال آن

تَوَكَّلَ لَهُ بِ - چیزی را برای کسی تضمین

کرد ، ضمانت کرد ، تعهد کرد ، بکسی درباره ی

چیزی اطمینان داد

تَوَكَّيْتُ = تَوَكَّيْتُ

تَوَكَّيْتُ - تعیین کردن وکیل یا نماینده ، وکالت

نامه

تَوَلَّى الْأَمْرَ - (کاری را) بعهده گرفت ، بدست

گرفت ، مقصدی (کاری) شد ، اقدام کرد بر

تَوَلَّى الْحُكْمَ - حاکم شد ، حکومت یافت ،

زمام حکومت را بدست گرفت

تَوَلَّى السُّلْطَةَ - زمام اختیار یا قدرت را بدست

گرفت

تَوَلَّى عَنْ - روگردانداز ، اعراض کرد ، اجتناب کرد از

تَوَلَّى ج تَوَلَّات - مصیبت ، سختی ، گرفتاری ، بلا ، بدبختی

تَوَلَّى ، تَوَلَّى ، تَوَلَّى - جادو ، سحر و امثال اینها

تَوَلَّى ، تَوَلَّى (ص) - فریفتگی ، سحر ، جذبه

تَوَلَّج - داخل شد در ، وارد شد در ، رخنه کرد در

تَوَلَّدَ مِنْ - زاییده شد از ، متولد شد از ، بوجود آمد از ، تولید شد از ، سرچشمه گرفت از ، ناشی بود یا شد از ، سرزد ، صادر شد از ، رخ داد ، منتج شد

نَامَوْسُ تَوَلَّدَ الْأَحْيَاءُ - قانون یا فرضیه ای که میگوید هر موجود زنده ای باید از موجود زنده بوجود آید

تَوَلَّعَ بِهِ - عاشق (چیزی) بود ، بسیار حریص یا علاقمند بود بر

تَوَلَّى - واله بود یا شد ، متحیر شد ، مبهوت و حیران شد

تَوَلَّى الْحَكَمَ - حاکم کردن ، حکومت دادن

تَوَلَّى - بوجود آوردن ، تولید کردن

صِنَاعَةُ التَّوَلَّى - مامایی ، قابلمگی

تَوَلَّى (ص) - ترکیب ، مخلوط ، مرکب

تَوَمَّ (ص) - سیر

تَوَمَّ ج تَوَمَّ ، تَوَمَّ - گوشواره ، تخم شترمرغ
تَوَمَّرَجِي (ص) - پرستار (مرد)

تَوَنَّ (غ) = تَنَّ

تَوَّه - گمراه کرد ، منحرف کرد ، متحیر کرد ، برهم زد ، مغشوش کرد

تَوَّه الْفِكْرَ - گبیج کرد ، آشفته خاطر کرد

تَوَهَّجَ - برافروخته شد ، زیاد گرم شد ، مشتعل شد

تَوَهَّرَ فِي الْكَلَامِ - درسخن او را مبهوت یا گیج کرد ، او را از جواب گفتن متحیر و ساکت کرد

تَوَهَّم - تصور کرد

تَوَهَّم الْأَمْرَ - چیزی را تخیل کرد

تَوَيَّجَ الزَّهْرَةَ - (در گیاه شناسی) جام ، حلقه ی گلبرگ

تَهَاتَرَ - گواهیها یا شهادتهای ضد و نقیض

تَهَاتَرَ الرِّجَالُ - بایکدیگر ستیزه یا مجادله کردند ، بمشاجره ی حاد پرداختند

تَهَاتَرَ الشَّهَادَاتُ - گواهی گواهان با هم مغایرت یا تعارض پیدا کرد

تَهَاتَه - یاوه سراییها ، ترهات ، اباطیل

تَهَاجَرُوا - ازهمدیگر جدا شدند ، همدیگر را تَرَكَ گفتند

تَهَاجَمَا - بایکدیگر حمله ور شدند ، هجوم آوردند

تَهَادٍ (التَّهَادِي) - خرامیدن

تَهَادِي فِي مَشِيَّتِهِ - تعادل خود را در راه رفتن
از دست داد ، تلو تلو خورد

تَهَادَن - متار که کردن (در گفتگوی از جنگ و
غیر آن)

تَهَادَوْا - بهمدیگر هدیه دادند

تَهَافَتْ - پی در پی افتادن بر چیزی ، سقوط
در ، حمله ، هجوم ، شتاب ، ازدحام ، تصادم ،
لغزش و سقوط

تَهَافَتْ عَصَبِي (ص) - خستگی اعصاب

تَهَافَتْ الْفَرَّاشُ عَلَى النَّارِ - پروانه ها رو با آتش
پرواز کرده در آن سقوط کردند

تَهَافَتُوا عَلَى - رو آوردند به ، ازدحام کردند
برای

تَهَالِكَ عَلَى - آرزوی چیزی را کرد ، طمع
بست در ، غبطه خورد بر

تَهَالِكَ عَلَى الْفَرَّاشِ - خود را بروی تخت خواب
فرو انداخت (در اثر خستگی یا ناتوانی)

تَهَالِكَ فِي الْأَمْرِ - جهد و جهد کرد در ، تمام
کوشش خود را کرد ، کاری را فوراً انجام داد
تَهَالِكَ فِي مَشْيِهِ - در راه رفتن از اینسو و آنسو
شد ، تعادل خود را از دست داد

تَهَالَكُوا عَلَى - خود را برای چیزی بمخاطره
انداختند

تَهَامَةُ - شهرهای جنوبی حجاز ، مکه معظمه

تَهَامَسُوا عَلَيْهِ - با همدیگر بر ضد کسی نجوا
کردند

تَهَامَل - سستی ، لاقیدی ، بی مبالائی ، سهل انگاری ،
اهمال ، کوتاهی

تَهَامَل فِي عَمَلِهِ (ص) - در کار خود کوتاهی
ورزید ، بی قید و بی مبالا بود یا شد

تَهَانَف - خنده مسخره آمیز کرد ، آماده گریه
شد ، حق حق گریه کرد ، ناله کنان گفت (از
اضداد)

التَّهَانِي - تبریکات

قَدَمَ تَهَانِيَهُ إِلَى - تبریک گفت (بکسی)

تَهَاوَنَ - آسان یافت ، آسان پنداشت

تَهَاوَنَ - تحقیر ، کوچک شماری ، استخفاف ، سهل
انگاری ، مسامحه ، غفلت ورزی ، سستی و اهمال
تَهَاوَنَ بِهِ - او را تحقیر کرد ، خفت داد ، کوچک
و حقیر شمرد

تَهَاوَنَ بِعَمَلِهِ - در کار خود سهل انگار بود یا شد ،
در انجام وظیفه مسامحه کار بود یا شد

تَهَاوَيْلُ - نقوش و تصاویر ، رنگهای مختلف ،
گوناگون سازی ، اختلاف رنگ ، گوناگونی

تَهَاوَيْلُ الرَّبِيعِ - گلهای رنگارنگ بهاری

تَهَبَّبَ - کهنه و مندرس شد ، پاره پاره شد ، تکه
تکه شد

تَهَبَّلَ - بدست آورد ، کسب کرد

تَهَبَّلَ بِالْبُخَارِ (ص) - حمام بخار گرفت

تَهْمِيلَةٌ (غ) - شعله یا بخار

تَهْتَارٌ - حماقت ، نادانی

التَهْتِيرُ = تَهْتَارٌ

تَهْتِكٌ - دریدن ، پاره شدن ، (مجازاً) گستاخی ، بی حیایی

تَهْتِكٌ - پاره شد ، درید ، رسوا شد ، افتضاح شد ، فاش و آشکار شد

تَهْتِكٌ فِي سُلُوكِهِ - با بی شرمی رفتار کرد ، گستاخانه رفتار کرد

تَهْتَهٌ - یاوه سرایی کرد ، بیهوده گویی کرد ، وراجی کرد

تَهْتَهٌ (ص) - بالکنت ادا کرد

تَهْجِجٌ (التَهْجِجُ) - هجی کردن ، چیزی را با املائی درست خواندن ، حروف کلمه را بر شمردن ، اسپل کردن (کلمه)

تَهْجَا الْكَلِمَةُ - کلمه را هجی کرد ، اسپل کرد ، خواند

تَهْجِدُ الرَّجُلُ - شب زنده داری کرد ، شب را خوابید (ازاضداد)

تَهْجِيَةٌ = تَهْجِجٌ

تَهْدِيٌ - راهنمایی خواست ، طلب هدایت کرد ، در صدد راهنمایی برآمد

تَهْدِيَةٌ - آرامش دادن ، تسکین دادن ، فرو نشاندن

تَهْدِيَةُ الْأَعْصَابِ - آرام کردن اعصاب

تَهْدِيَةُ الْخَوَاطِرِ - آرامش دل

تَهْدِيَةُ الرُّوعِ - قوت قلب دادن به

تَهْدَادٌ - ترساندن ، اخافه ، تهدید ، وعده ی بد

تَهْدِجُ الصَّوْتِ - صدا بریده بریده یا مرتعش شد ، لرزان بود یا شد

تَهْدِدٌ - تهدید کرد

تَهْدِدٌ - ترساندن ، وعده بد دادن ، بانگ زدن و زجر کردن ، تهدید کردن ، ایجاد وحشت کردن ، چشم ترس دادن

تَهْدِلٌ - آویزان بود یا شد ، آویخته بود یا شد ، فرو افتاد (در گفتگوی از پرده)

تَهْدِلُ الثَّوبُ - لباس فرو افتاد (برتن) ، شل و ول ایستاد

تَهْدِمٌ - از بین رفت ، منهدم و ویران شد ، فرو ریخت

تَهْدِمُ الْبِنَاءَ - ساختمان رو بخرابی گذاشت

تَهْدِيدٌ - تهدید کردن ، ایجاد وحشت کردن ، چشم ترس دادن

تَهْدِيدِيٌ - مربوط به تهدید یا ایجاد وحشت

تَهْدِيْمٌ - منهدم کردن ، خراب کردن ، از بین بردن

تَهْدِيبٌ - مهذب شد ، پاکیزه شد ، اصلاح شد ، تربیت و پرورش یافت ، دارای تحصیلات شد

تَهْدِيْبٌ - اصلاح کردن ، دست کاری کردن ، پاک ساختن از ، تصحیح کردن ، تجدید نظر کردن ،

با تجدید نظر چاپ کردن ، حَك و اصلاح ، رتوش ،
تصفیه ، تنقیح ، تعلیم ، تربیت ، فرهنگ ، دارای
تحصیلات کردن

التَهْدِيبُ الْعَسْكَرِيَّ - آموزش و پرورش نظامی

تَهْدِيبِي - تربیتی ، مربوط به تعلیم و تربیت

تَهْرِي (ص) - پاره پاره شد ، تکه تکه شد ، پوسید ،
مندرس و کهنه شد

تَهْرَا = تَهْرِي

تَهْرَا اللَّحْمُ بِالطَّبِيخِ - گوشت خوب پخته شد

تَهْرَبَ - فرار کرد ، گریخت ، طفره زد ، شانه
خالی کرد

تَهْرَبَ مِنْ وَاجِبٍ - از انجام وظیفه شانه خالی
کرد

تَهْرِيبَ - فرار دادن ، نجات دادن ، مستخلص
کردن ، قاچاقچیکری

تَهْرِيبَ شَخْصٍ مِنْ سِجْنٍ - شخص زندانی را
فرار دادن

تَهْرِيبَ الْمُحْظُورَاتِ أَوِ الْمَتَاجِرَةِ بِهَا -
اشیاء قاچاق بجایی بردن یا تجارت قاچاق
کردن

تَهْرِيبَ مِنَ الْجَمْرِ - قاچاق وارد کردن ،
قاچاقچیکری

تَهْرِيجَ - شوخی کردن ، بذله گفتن ، مسخرگی
کردن

تَهْرِيفَ - یاده گویی

تَهْرِيْمَ - قیمه کردن ، خورد کردن یا چرخ کردن
گوشت

تَهْرِيْمَةٌ - بالاترین رگهی جرز یا دیوار ، کتیبه
(ی دیوار)

تَهْرَا بِهْ اَوْهْنَه - اورا مسخره کرد ، مچل کرد ،
دست انداخت ، استهزا کرد

تَهْرَزَ - جنبید ، مرتعش شد ، تکان خورد ،
مضطرب شد ، متحرك شد ، متلاطم شد ، نوسان
داشت ، تاب خورد ، باهتزاز آمد

تَهْرِزَ - عجله کرد ، شتافت ، شتاب کرد

تَهْرَهَزَ -- جنبید ، بحرکت آمد ، مرتعش یا
لرزان شد

تَهْرِيزَ - جنباندن ، متحرك ساختن ، متلاطم
کردن ، لرزاندن ، باهتزاز آوردن

تَهْرِيْمَ - صدای زه ساز

تَهْرِشَمَ - خرد شد

تَهْرِشَمَ وَتَطَايِرَتِ كِسْرَاتِهِ شَذَر مَذَر - خرد

شد و تکه های آن باطراف پاشید ، داغان شد

تَهْرِشِمَ - خرد کردن

تَهْرِيفَ - باریک اندام بود ، کمر باریک بود

تَهْرِكَمَ - ریشخند ، مسخره کردن ، تکبر ، سخت
بخشم شدن ، استهزاء ، مسخرگی ، سخریه

تَهْرِكَمَ الْبِنَاءَ - ساختمان خراب شد

تَهْرِكَمَ الرَّجُلَ وَعَلِمِيَه - کسی را مورد استهزا

قرار داد ، مسخره کرد

تَهْکَم عَلٰی - آتشی شد ، ازجا دررفت ، سخت
خشمگین شد

تَهْکَم عَلٰی الْاَمْرِ الْفَائِث - اظهار تاسف کرد
(برچیزیکه ازدست رفته است)

تَهْکَم - ازروی مسخرگی یا استهزا

تَهْکَمِی - مربوط بمسخرگی یا استهزا

تَهْلَکَة ، تَهْلِکَة - خطر ، هلاکت

اَوْقَعَ فِی تَهْلِکَة - بمخاطره انداخت ، بهلاکت
انداخت

تَهْلِل - بوجد آمد ، خوشحالی کرد

تَهْلِل الْوَجْه - صورت نورانی شد

تَهْلِل وَجْهَهُ سُرُوراً - چهره اش ازسرور و خوش-
حالی درخشید ، قیافه اش ازهم بازشد

تَهْلِل - ابتهاج ، شادمانی ، خوشحالی ، وجد

تَهْلِیل - هلهله ، فریاد شادی ، فریاد تحسین ،
هورا کشیدن ، تسبیح کردن ، خدایرا بپاکی یاد
کردن

تَهْم - بوی بد داشت ، بوی بد داد

تَهْمَة بَاطِلَة - تهمت یا اتهام ناروا

تَهْمَة مَزِیْفَة - اتهام ناروا یا ساختگی ، پرونده
سازی

تَهْمِید (ص) - ناراحتی ، ضعف مزاج ، کسالت ،
بیقراری ، خستگی

تَهْمِیم (ص) - لالایی گفتن (برای خواب کردن
کودک)

تَهْمِیمَة (ص) - لالایی

تَهْنَأَ بِهِ - خشنود شد از ، مسرور شد از ، خوش-
حال شد از

تَهْنَأَ بِالطَّعَامِ - خوراک برای او گوارا شد ،
لذت بخش شد

تَهْنِئَة ج تَهْنِئَاتٍ (التَّهْنِئَاتِ) - تبریک ، درود

تَهْنِئْتُمْ - سر و وضع خودرا آراست ، زیبا کرد
تَهْوَاءَ مِنَ اللَّیْلِ - پاسی ازشب

تَهْوَد - توبه کرد و بحق بازگشت ، یهودی شد

تَهْوَر - منهدم شد ، فرو ریخت ، بی پروایی کرد ،
تهور کرد

تَهْوَر فِی الْکَلَامِ - باتهور سخن گفت ، بی پروا
گفت

تَهْوَر الْوَقْتُ - وقت منقضی شد ، سپری شد ،
گذشت

تَهْوَر - تهور ، بی پروایی ، افراط ، زیاده-
روی ، تندى ، بی ملاحظگی ، شتاب زدگی ، دست
پاچگی ، عجله

تَهْوَس - دارای هوس بود یا شد ، دارای حماقت
وابلهی بود یا شد ، بسنگینی گام برداشت ، شیفته
بود یا شد ، دچار وهم یا اندیشه های بیهوده شد ،
اغفال شد

تَهْوَع - حالت استغراغ داشت

تَهْوَم - چرت زد ، سر خودرا در اثر چرت زدن
تکان داد

تَهْوِيَّة (ص) - تهویه ، تجدید هوا ، تصفیه ،
تبدیل بهوا یا بخار کردن

تَهْوِيش (ص) - غوغا برافراختن ، هوجپیگری
کردن

تَهْوِيش وَ تَهْرِيج - هوجپیگری

تَهْوِيل - ترساندن ، تهدید ، اخافه ، چشم ترس ،
مبالغه کردن

تَهْوِيْمَة - چرت (زدن)

تَهْيَا (ص) - خود را آراست ، زیبا کرد

تَهْيَا لَه (ص) - تصور کرد ، پنداشت ، خیال
کرد

تَهْيَا لَه الْاَمْر - وضع یا موقعیت برای او آماده شد

تَهْيَال - آماده شد برای ، خود را آماده ی
(کاری) کرد

تَهْيِيْمَة - مهیا کردن ، آماده کردن ، تهیه و تدارك
کردن

تَهْيِب - توقیر و احترام کردن ، ترس آمیخته به
احترام داشت (نسبت به) ، ترساند ، ترس یا
دعوت ایجاد کرد (در دل کسی) ، تهدید کرد
(کسی را)

تَهْيِب الرَّجُل او الشَّيْء - از کسی یا چیزی

ترسید

تَهْيِج - تهییج شد ، پرهیجان بود یا شد

تَهْيِج - هیجان ، شور ، حرارت

تَهْيِم - متهم ، کسیکه مورد سوء ظن است

تَهْيِي = تَهْيِيَّة

تَهْيِيج - بهیجان انداختن ، برافروختن

تَهْيَاتِرُوا (غ) - تأثر ، تماشاخانه

اَعْلَى التَّهْيَاتِرُوا - لژ بالا (در تماشاخانه)

مَسْرَح التَّهْيَاتِرُوا - صحنه ی تماشاخانه

تَهْيَاتِرِي (غ) - مربوط به تأثر یا تماشاخانه ،

تأثری ، درخور تماشاخانه

تَهْيَاح - آدم فضول

تَهْيَاح ج تَهْيَارَات - جریان ، موج خروشان دریا ،

گرداب ، (مجازاً) نهضت ، جنبش

ضِد التَّهْيَار - برخلاف جریان ، (مجازاً) مخالفت

با وضع یا سیاست روز

مَعَ التَّهْيَار - موافق جریان ، (مجازاً) توافق با

وضع یا سیاست روز

سَار مَعَ التَّهْيَار - موافق جریان آب حرکت یا

شنا کرد ، (مجازاً) توافق داشت با

التَّهْيَار الكَهْرَبِي - جریان برق

تَهْيَار هَوَاء - جریان هوا ، گوران

التَّهْيَارَات الْفِكْرِيَّة - نهضت های فکری یا معنوی

که چون موج پیش میرود

تَهْيَان - انجیر فروش ، کسیکه کارش خشك کردن

انجیر است

تَهْيَاه - متکبر ، مغرور ، خود بین ، گمراه ،

منحرف

تیمیس - خشکاندن

تیمم - یتیم شد

تیجان - تاجها

تیحان، تیحان = تیا ح

تیس ج تیوس، اتیاس، تیمسه - بز نر، بز

کوهی نر، آهوی نر

تیس جبلی - بز کوهی

تیسر - آسان و ساده شد، میسر شد

تیسر له کنذا - امکان یافت بر

تیسرت اموره - موقعیت یا شرایط (برای او)

فراهم شد

تیسیه - بزطبعی، خوی بزداشتن

تیفع الغلام - پسر بچه بسن بلوغ رسید،

بالغ شد

تیفوئید، تیفود (غ) - تیفوئید، حصه

تیقظ - بیدارشد، احتیاط کردان، بیدار یا مواظب

(کار خود) بود، هشیار بود

تیقظ الی - مواظب بود، مراقب بود، گوش

بزنگ بود، متوجه و ملتفت بود، بخاطر یا

بیاد آورد

تیقظ - بیداری، مواظبت، التفات، توجه،

دقت، احتیاط، حذر، هشیاری

تیقن الامر - یقین کرد به، مطمئن شد از، چیزی

را مسلم دانست

تیک (غ) - درخت یا چوب ساج

تیک - این، آن (اسم اشاره مونث برای اشاره

بمتوسط)

تیل (ص) - کتان

تیل الغرش (ص) - پارچه تشکی، رویه تشک

تیلیا (غ) - (در گیاه شناسی) ریزفون

تیملة القطن - رشته یا تار پنبه

تیلیو = تیلیا

تیم - بنده، اسیر، برده

تیم (غ) - تیم: دسته بازیکنان (دربازی فوتبال

وامثال آن)

تیم - برده کرد، اسیر کرد، گرفتار کرد

تیمه الحب - اسیر یا گرفتار عشق شد

تیماء - بیابان بی سروه، بیابانی که در آن سر-

گردان شوند

تیمه - گوسفندی که آنرا در خانه علف میدهند

ومیدوشند

تیمم الامر - قصد (کاری را) کرد، خیال داشت،

در نظر داشت یا در نظر گرفت

تیمن به - بفال نیک گرفت، تفاؤل زد به، چیزی را

باعث میمنت و فرخندگی دانست

تین - انجیر

خنفساء التین - حشره انجیر خوار، حشره بی

که آفت انجیر است

عصفور التین - مرغ انجیر خوار

تین شوکی - انجیر هندی

تیمّنة - دانه انجیر ، درخت انجیر

تیودوئیت (غ) - زاویه سنج مهندسی ، ارتفاع
یاب

تیوسیمه - برطبعی ، خوی بز داشتن

تیوموع - هر گیاه یا هر دانه بی که هنگام شکافتن
شیر از آن خارج شود

تیوقراطیة (غ) - حکومت یا سلطه دینی ،
دولتی که از اختلاط قدرتهای دینی و سیاسی بوجود
آید

تیه ج اتیاه ، اتاویه ، اتاوهة - کبر ، غرور ،
خودبینی ، تکبر ، نخوت ، بیابان خشک و بیسروته ،
جای پر پیچ و خم ، ماز

تیه - گمراه کرد ، منحرف کرد ، متحیر کرد ،
برهم زد ، مغشوش کرد

تیه - گمراهی ، سرگردانی ، حیرانی ،
انحراف

تیه الفکر - گبیج کرد ، آشفته خاطر کرد

تیهان = تیه

تیهان - در بدر ، آواره ، سرگردان ، گمراه ،
منحرف

تیهان - خود بین ، متکبر ، مغرور

تیهور - دشت

((ث))

ثائر - آشوبگر ، انتقام گیرنده ، منتقم ، بهیجان

آمده ، متلاطم ، مضطرب ، مشوش ، غضب ، هیجان ،
خشم

ثائر ج ثوار - انقلابی ، شورشی ، شورش
کننده

ثائر الراس - پریشان موی ، سپید موی

ثائرة ج ثوائر - مهمه ، شلوقی ، آشفتنگی ،
آشوب ، اغتشاش ، بلوا

ثاب - برگشت ، مراجعت کرد ، عودت کرد

ثاب الیه رشد - بهوش آمد ، بخود آمد

ثاب المریض - بیمار بهبود یافت ، شفا یافت ،
بتر شد

ثابت - ساکن ، پا بر جا ، برقرار ، راسخ ،

پایدار ، دائم ، وفادار ، مستمر ، استوار ، محکم ،
تغییر ناپذیر ، ثابت

لون ثابت - رنگ ثابت

ثابت الجاش - بی ترس ، بی باک ، بی پروا

ثابت العزم - مصمم ، قاطع ، دارای عزم راسخ

ثابت القدم - ثابت قدم

ثابر علی - پایداری کرد بر ، پشت کار داشت ،

مداومت کرد بر ، استقامت بخرج داد ، پافشاری
کرد بر

ثَار - طغیان کرد ، قیام کرد ، بهیجان آمد ،
مضطرب و متلاطم شد ، تهییج شد ، شورید ، شورش
کرد

ثَار إِلَیْهِ وَبِهِ - (ناگهان) حمله کرد بر ، با
حمله کردن ربود ، غفلت فروود آمد یا جست روی
سر کسی یا پرنده یی (برای شکار کردن یا گرفتن
و ربودن)

ثَار ثَائِرُهُ - بهیجان آمد ، از جا دررفت

ثَار الْجِیْشِ - ارتش شورید یا شورش کرد ،
تمرد کرد

ثَار الشَّعْبِ - مردم قیام کردند (بر علیه) ،
شوریدند بر

ثَار الغَبَارِ - گرد بلند شد ، گرد و خاک بهوا
رفت

ثَاقِبٌ - سوراخ کننده ، نافذ ، رخنه کننده

ثَاقِبُ الْفِکْرِ - تیزهوش ، زیرک ، تیز نظر

ثَاقِفٌ - شمشیر بازی کرد با

ثَاکِلٌ ، ثَاکِلَةٌ - داغ فرزند دیده ، داغ دیده

ثَالِبٌ - بد زبان ، بد نام کننده ، تهمت آمیز ،
افترا آمیز

ثَالِثٌ - سوم

ثَالِثًا - سوم آنکه ، ثالثاً

ثَالِمٌ - کند

ثَالُوثٌ - سه تایی ، مجموع سه چیز

ثَالُوثٌ (فِی الْأَهْوَاتِ) - تثلیث

زَهْرَةُ الثَّالُوثِ - بنفشه ی فرنگی

ثَانٍ (الثَّانِي) ، ثَانِيَةً (الثَّانِيَّة) - دوم ، دومین ،
دیگر ، دیگری ، بعدی

الْمَدْرَسَةُ الثَّانَوِيَّةُ - دبیرستان ، مدرسه متوسطه
ثَانِيًا - دوم آنکه ، ثانیاً ، نیز

ثَانِيَةً جِ ثَوَانٍ (الثَّوَانِي) ثَانِيَهُ (۱ دَقِيقَةً)
۶۰

ثَابٌ = تَشَاوُبٌ

ثَثْبٌ = تَشَاءَبٌ

ثَوْبَاءٌ = ثَابٌ

ثَار جِ اَثَارٌ ، ثَائِرٌ - انتقام خون ، خونخواهی

ثَارٌ = اَثَارٌ

ثَارٌ - تلافی کرد ، جبران کرد ، مقابله یا معامله
بمثل کرد

يَا ثَارَاتِ فُلَانٍ ، يَا اَلثَّارَاتِ فُلَانٍ - ندائی است

که هنگام خونخواهی (کسی) در میدهند (یعنی
ای قاتلان فلانکس اکنون وقت خونخواهی است)

ثَّارِيٌّ - انتقامی ، مربوط با انتقام (خون) ، مربوط
بخونخواهی

ثَوَلُولٌ ، ثَوَلُولَةٌ - زگیل ، آرخ

ثَبَاتٌ - استقرار ، استحکام ، پایداری ، دوام ،

ثَبَاتٌ ، رسوخ ، محکمی ، پشت کار ، مداومت ،

ثَبُوتٌ ، تحقق

ثَبَانٌ - دامن

ثَبَّتَ - شجاع یا دلاور بود

ثَبَّتَ - ثابت بود یا شد ، برقرار و پابرجا بود ،
مستقر شد ، تحقق پیدا کرد ، محقق شد ، بشبوت
رسید

ثَبَّتَ = اثْبَتَ (درهمه‌ی ترکیبات و معانی)

ثَبَّتَ ج اثْبَات - برهان ، دلیل ، مدرک

ثَبَّتَ - تثبیت کرد ، تأیید کرد ، تصدیق کرد ،

استوار و محکم کرد ، ، دائر و برقرار کرد ،

پا بر جا و ثابت کرد

ثَبَّتَ عَلَی - مقاومت کرد در برابر

ثَبَّتَ عَلَی الْأَمْرِ - مداومت کرد بر ، ادامه داد

بر ، پایداری کرد بر

ثَبَّتَ عَلَی کَلَامِهِ أَوْ عَمَلِهِ - سر قول خود ایستاد ،

بعهد خود وفا کرد

ثَبَّتَ فِی الْمَكَانِ - درجایی (ثابت) ماند

ثَبَّتَ عَلَيْهِ الْجَزِيمَةُ - مجرم یا مقصر شناخته شد

ثَبَّجَ - خط بد ، لایقراء ، غیر خوانا ، بوف ،

مرغ حق

ثَبَّجَ الْخَطَّ - باخط بد نوشت ، بد خط نوشت

ثَبَّجَ الْكَلَامَ - یاوه سرایی کرد ، چرند گفت ،

نامفهوم سخن گفت

ثَبَّرَ - طرد کرد ، اخراج کرد ، منفصل کرد ،

بیرون راند ، لعنت کرد ، ناامید کرد ، خراب و

ویران کرد ، هلاک کرد ، از میان برد

ثَبَّرَهُ عَنْ - او را منصرف کرد از ، منع کرد از ،

بازداشت از

ثَبَّطَ ، ثَبَّطَ الْعِزْمَ ، ثَبَّطَ عِزْمَهُ - دلسرد کرد ،

بی جرأت کرد ، همت یا جس شهامت را از او گرفت ،

عزمش را سست کرد

ثَبَّطَهُ ، ثَبَّطَهُ عَنْ - او را عقب انداخت از ، باز

داشت از ، منصرف کرد از

ثَبْنَةٌ - آنچه در يك دامن جا گیرد

ثَبْنَةٌ مِنَ الْقَشِ - يك دامن کاه

ثَبُورٌ - هلاک ساختن ، هلاکت ، خرابی ، ویرانی ،

غصه ، غم ، اندوه ، واویلا ، واهلاکا گفتن ، وای

دَعَا بِالْوَيْلِ وَالْثَبُورِ - فریاد واویلا و واهلاکا

بلند کرد (در گفتگوی از کسیکه مشرف بهلاکت

است یا آنکه مصیبتی سخت بر او وارد آمده است)

ثَخَانَةٌ - کلفتی ، ضخامت ، سفتی ، غلظت ،

ستبر

ثَخَنَ - کلفت بود یا شد ، غلیظ بود یا شد ، ضخیم

بود یا شد ، سفت بود یا شد ، ستبر بود یا شد

ثَخَنَ = ثَخَانَةٌ

ثَخُونَةٌ = ثَخَانَةٌ

ثَخِينٌ - ستبر ، کلفت ، ضخیم ، غلیظ ، سفت ،

انبوه ، متراکم ، متکاثف ، ضد متخلخل

ثَدَامٌ - پالونه ، چای صاف کن و امثال آن ،

آلتی که با آن مایع را صاف کنند

ثَدَى ، ثَدَى ، ثَدَى ج ثَدَى ، ثَدَى ، أَثَدَ - پستان

الثَدِيَاءُ - زنی که دارای پستانی بزرگ است

ثَدِيٌّ - پستانی ، مربوط به پستان ، جانور پستاندار

الثَّدِیَّات - پستانداران

ثَرَى - زمین ، خاک حاصلخیز ، فراوانی ، وفور ، برکت ، خیر ، ثروت

ثَرَاء - توانگری ، دارایی ، مال ، ثروت ، غنا ، دولت ، مکنث

ثَرَاء عَرِیْض - توانگری و دارایی پر دامنه ، ثروت فراوان

ثَرْب ج ثُرُوب - ثرب : پیه رقیقی که معده و امعاء را فرا گرفته است

ثَرْب ، ثَرْب عَلَیْهِ - او را ملامت یا سرزنش کرد ، عمل او را تقبیح کرد

ثَرَّار - وراج ، پرگو ، یاوه گو ، پرچانه

ثَرَّثَر - وراجی کرد ، پرگویی کرد ، پرچانگی کرد

ثَرَثْرَة - پرگویی ، وراجی ، یاوه گویی

ثَرْد الخَمِز - نان را تریت کرد ، تلیت کرد ، ترید کرد

ثَرْمُومِتر (غ) = تِرْمُومِتر

ثَرَوَات حَرَجِیَّة - درآمدهایی که از جنگل داری بدست می آید

ثَرَوَة = ثَرَاء

ثَرِی الرَّجُل = اَثَرِی

ثَرِی - مالدار ، غنی ، دارا ، ثروتمند

ثَرِیَا - لوستر ، چهلچراغ

ثَرِیْد - تریت ، ترید ، تلیت (ریزه کردن نان در

دوغ ، شیر ، آبگوشت و مانند آن)

ثَعْبُ الْمَاء - آبرای جاری ساخت ، روان کرد

ثُعْبَان ج ثُعَابِین - مار

ثُعْبَان الْمَاء - مارماهی

ثُعْلَب ج ثُعَالِب - روباه

ثُعْلَب - روباه بازی کرد ، ریا و تظاهر کرد ،

حیله بازی کرد ، نیرنگ زد

دَاءُ الثُّعْلَب - طاسی ، ریزش مو ، داء الثعلب

ثُعْلِبَة - روباه ماده

ثُعْء - صدای گوسفند ، بع بع

ثَغْت الشَّاة - گوسفند بع بع کرد

ثَغْر - چاك داد ، شكاف باز کرد در

ثَغْر ج ثُغُور - دهان ، دندانهای پیشین ، مرز میان دو کشور (مخصوصاً میان کفار و مسلمانان) ، بندر

ثَغْرَة - گودی زیر گلو ، گودی میان استخوان

ترقوه ، چاك ، شكاف ، رخنه ، سوراخ ، شکستگی

ثُقَال - سنگ زیرین آسیا

ثُقْر السَّرِج - پاردم ، رانگی

ثُقْل - آنچه از مایعی ته نشین شود ، دردی ،

تیرگی هر گونه مایع ، تفاله

ثُقَاب - کبریت ، چوبهای کبریت

صِنَاعَة اَعْوَادِ الثُّقَاب - صنعت کبریت سازی

ثَقَافَة - فرهنگ ، تمدن ، کولتور ، پرورش ،

تربیت ، زیرکی ، دانایی

ثَقَافِی - فرهنگی ، مربوط به فرهنگ و تمدن

الملحق الثقافی - وابسته فرهنگی

الحفلات الثقافية - جشنها و اجتماعات فرهنگی

الشئون الثقافية - امور فرهنگی

الصلات أو العلاقات الثقافية - روابط

فرهنگی

ثقب - سوراخ کرد ، راه یافت ، دخنه کرد ،

نفوذ کرد

ثقب - سوراخ کردن

ثقبه - سوراخ ، پنجر

ثقة - رأى اعتماد (در پارلمان)

صوتوا بالثقة بالوزارة - بکابینه رأى اعتماد

دادند

نال ثقة المجلس - رأى اعتماد (از مجلس)

گرفت

ثقف، ثقف - داناوزيرك بود ، عاقل و بافراست بود

ثقف - مستقيم کرد ، راست و درست کرد ، پرورش

داد ، باسواد و دارای تحصیلات کرد

ثقف عقله - فکرش را پرورش داد ، تهذیب

کرد

ثقل - سنگین بود باشد

ثقل السمع - گوش سنگین شد

ثقل المريض - حال بیمار سخت شد

ثقله - چیزی را با دست سبك و سنگین کرد ،

وزن چیزی را با دست امتحان کرد

ثقل - سنگین کرد

ثقل على - خسته کرد ، بزرگداشت ، مزاحم

(کسی) شد ، درد سرداد ، آزرده ، ناراحت کرد ،

زیاد بار کرد بر ، تحمیل کرد

ثقل ج اثقال - وزن ، بار سنگین ، سنگینی

الثقل النوعی - وزن مخصوص

بثقل - بسنگینی ، بزرگداشت ، بسختی

ثقله ، ثقله - رنج ، زحمت ، خستگی ، ناراحتی ،

ضعف ، فتور ، وزن ، سنگینی

ثقوب = ثقاب

ثقیل - سنگین ، وزن رار ، مزاحم ، درد سر

دهنده ، اسباب زحمت

ثقیل الحمل - سنگین ، شاق ، ناگوار ، امری

که تحمل آن سخت است

ثقیل الدم - مخالف ، ناسازگار ، منفور ، تنفر

آور ، مزاحم ، سرخر ، موی دماغ

ثقیل السمع - کسیکه ثقل سامعه دارد ، کسیکه

درست نمیشنود

ثقیل الفهم - دیر فهم

ثقیل الهضم - دیر هضم

ثكل - فرزند مرد گی ، داغیدن

ثكل ابنة - داغ فرزند دید

ثكلی - زن داغیده ، داغ فرزند دیده

ثكنة ج ثكن ، ثكنات - سربازخانه

ثل - خراب و ویران کرد ، واژگون کرد ،

منهدم کرد ، برانداخت

ثَلَاثَ مَرَّاتٍ - سه دفعه ، سه بار

مِنْ ثَلَاثِ نُسَخٍ - درسه نسخه

ثَلَاثَاءَ ، يَوْمَ الثَّلَاثَاءِ (روز) سه شنبه

ثَلَاثُونَ - سی (۳۰)

ثَلَاثِيَّ - سه تایی ، چیزی که مرکب از سه جزء است

ثَلَاثِيَّ الْأَرْجُلِ - سه پایه (برای نصب کردن

دوربین عکاسی و غیر آن)

ثَلَاثِيَّ الْأَلْسِنِ أَوِ اللَّغَاتِ - سه زبانه (کسیکه

سه زبان تکلم میکند)

ثَلَاثِيَّ الْحُدُودِ (فِي الرِّيَاضَةِ) - (در جبر)

سه جمله بی

ثَلَاثِيَّ الْحُرُوفِ - سه حرفی (در گفتگویی از کلمه)

ثَلَاثِيَّ الْمُقَاطِعِ - کلمه‌ی سه هجائی ، کلمه‌ی

که دارای سه سیلاب است

ثَلَاجٍ - یخ فروش

ثَلَاجَةٌ - یخچال

ثَلَاجَةٌ كَهْرَبِيَّةٌ - یخچال برقی

ثَلْبٌ -- رسوایی ، افتضاح ، بد نامی ، افترا ،

تهمت

ثَلْبٌ - ناسزا گفت ، سرزنش و ملامت کردن ، رسوا

و افتضاح کردن ، بد نام کردن ، تهمت زد ، افترا

بست

ثَلْبِيٌّ = ثَالِبٌ

ثَلَّةٌ - دسته ، گروه ، جماعت (در گفتگویی از مردم)

ثَلَّةٌ - خرابی ، ویرانی ، هلاکت

ثَلَّةٌ جِ ثَلَالٍ ، ثَلَلٌ - گله‌ی گوسفند

ثَلْثٌ - سه برابر کرد

ثَلْثُ الْعِدَدِ - يك سوم از مجموع یا تعداد چیزی را برداشت

ثَلْثُ الْمَسَاحَةِ - مساحتی را بقطعات سه گوش تقسیم کرد

ثَلْجٌ جِ ثَلُوجٌ - برف ، یخ

ثَلْجٌ - سردنگاهداشت ، منجمد کرد

ثَلْجٌ - (یخ) بسته ، منجمد ، دارای یخ

ثَدْفَةٌ ثَلْجٌ - دانه‌ی برف

ثَلَجَتِ السَّمَاءُ - (آسمان) برف بارید

ثَلَجَتْ ، ثَلَجَتِ النَّفْسُ بِهِ -- خشنود شد از ،

راضی و ممنون شد از ، لذت برد از

ثَلْجِيٌّ - یخی یا برفی ، یخ یا برف مانند ،

دارای برف یا یخ

العَصْرِ الثَّلْجِيَّ أَوِ الْجَلِيدِيَّ - دوره‌ی یخ -

بندان

ثَلَلٌ = ثَلَّةٌ

ثَلَمٌ - رخنه ، شکاف ، چاك ، شکستگی

ثَلَمٌ ، ثَلَمٌ -- چاك زد ، شكاف داد ، شكستگی

ایجاد کرد ، کند کرد

ثَلَمَ = تَلَمَّ

ثَلَمَ الصَّيْتَ أَوِ السَّمْعَةَ - بدنام کرد، رسوا کرد،

مفتضح کرد

ثَلَمَةٌ = ثَلَمَ

ثَمَّ - سپس ، بنابراین ، در نتیجه‌ی آن ، در آن هنگام ، بعد ، آنگاه ، پس ، پس از آن

ثَمَّ - آنجا ، آنطرف

مِنْ ثَمَّ - از اینرو ، از اینجهت ، لذا ، بدان -

سبب

ثَمَال - قریب‌درس

ثَمَالَةٌ - چیزیکه از مایع ته‌نشست میشود ، رسوب ، دردی ، کف ، تَفَالَه ، پس مانده

شَرِبَ إِلَى الثَّمَالَةِ - تاته سرکشید ، چیزی در ظرف باقی نگذاشت

ثَمَةٌ ، ثَمَتٌ = ثَمَّ

ثَمْتَعْتُ - در آن هنگام ، در آن موقع

ثَمَرٌ = اَثْمَرُ

ثَمَرَجَ ثَمَارَ جِجِ اَثْمَارٍ ، ثَمَرٌ - میوه ، محصول ،

فایده ، استفاده ، سود ، ربح ، منفعت ، نتیجه

ثَمَرُ الثَّمَالِ = اِسْتِثْمَرُ الثَّمَالِ

ثَمَرَاءٌ - درخت میوه دار ، زمین بارور یا حاصلخیز

ثَمْرَةٌ - میوه ، فایده ، استفاده ، ربح ، سود ،

منفعت ، نتیجه

بِلاَثْمَرَةٍ - بی ثمر ، بی میوه ، عقیم ، بی نتیجه

ثَمْرَةُ الْقَلْبِ - دوستی ، محبت ، مودت ، عشق

ثَمَلٌ - بکسی پرداخت (یعنی آب و نان و وسیله‌ی زندگی برای او فراهم کرد)

ثَمَلٌ - مست شد ، از خود بیخود شد

ثَمَلٌ - مستی ، از خود بیخود شدن

ثَمَلٌ - مست

ثَمَنُ جِ اَثْمَانٍ ، اَثْمِنَةٌ ، اَثْمَنٌ - بها ، قیمت ، ارزش ، نرخ

ثَمَنُ جِ اَثْمَانٍ - يَكْ هِشْتَمٌ : $\frac{1}{8}$

ثَمَنُ اصْصَايَ - قیمت تجارتی ، قیمتی که بتاجر تمام میشود

ثَمَنُ الشَّيْءِ - قیمت معین‌کرد برای چیزی ، بهاگذاردر ، برآورد کرد ، تخمین زد ، دیدزد ، تقویم کرد

ثَمِينٌ - گران ، قیمتی ، فاخر ، پربها ، نفیس ، گرانبها

ثَمِيٌّ - خُم کرد ، تا کرد ، تاب داد ، پیچ داد ، منحنی کرد ، دولا کرد

ثَنَى عَنْ = اَثْنَى عَنْ

ثَنَى = اَثْنَى عَلَى

ثَنَى الثُّوبَ - جامه را چین دار کرد ، چین داد ،

تور یا روبان و امثال اینهارا بلباس زنانه دوخت (برای تزین)

ثَنَى الْعَدَد - عددی را دو برابر کرد ، تعداد چیزی را دو برابر کرد

ثَنَى الْعَمَل - تکرار کرد ، دومرتبه انجام داد ، (در گفتگوی از کار و امثال آن)

ثَنَاء - مدح ، ستایش ، سپاس ، تشکر ، شکر - گزاری

ثَنَاء - دوتا دوتا ، دو بدو

ثَنَاء - طنابی که بر پای اسب و غیر آن بندند

ثَنَائِي - مربوط بستایش یا مدح ، ستایش آمیز

ثَنَائِي - دوتایی ، دو برابر ، مضاعف ، دولا

الْعَقِيْدَةُ الثَّنَائِيَّة - ثنویت ، اعتقاد به دوخدای خیر و شر

طَلَّاعُ الثَّنَائِيَا - کسیکه مبادرت باعمال هول انگیز کند

ثَنَّةُ الدَّابَّةِ ج ثَنَن - موی پشت پای اسب که در بالای سم رویده است

ثَنَدُوَةُ الرَّجُلِ ج ثَنَاد - پستان مرد

ثَنَوِيَّة - دو گانه پرستی ، ثنویت

ثَنِي - خمیدگی ، انحناء ، پیچ ، کجی

ثَنَى عَنْ عَزْم - منع ، منصرف ساختن ، از تصمیم بازداشتن

ثَنَى - تاه ، چین ، جوف

ثَنِيَّة = ثَنَى

ثَنِيَّة ج ثَنَائِيَا - دندان پیشین ، راه پر پیچ و خم ، راه سخت

ثَنِيَّة الذِّرَاع - خم بازو

ثَوَى - مرد ، در گذشت ، وفات یافت

ثَوَى الْمَكَانَ وَفِيهِ وَبِهِ = اَثَوَى

ثَوَاء - اقامت

ثَوَاب - پاداش ، جزا ، اجر ، مزد ، سزا

ثَوَاب - لباس فروش ، مالك یا صاحب لباس

ثَوَار - شورشیان

ثَوْب ج اَثَوَاب ، ثِيَاب ، اَثَوْب - جامه ، لباس ، تن پوش ، لباس ویژه ی منزل

ثَوْب - ظاهر ، سرو وضع ، هیئت ظاهری ، طرز لباس ظاهری ، زی

فِي ثَوْب ... - بعنوان ... ، در لباس ... ، به بهانه ی ... ، در زیر ماسک ...

ثَوْب = اَثَاب

ثَوَّة ج ثَوَى - تیر یا تابلوی راهنما (در کنار جاده ها) ، اثاث خانه

ثَوْر ج ثِيْرَان - گاوان

الْثَوْرَات الدَّائِمِيَّة - انقلابهای خونین

ثَوْرَان - اغتشاش ، شورش ، آشوب ، اضطراب ، ناراحتی ، طغیان

ثَوْرَان الْبُرْكَانِ وَامْثَالُهُ - انفجار ، فوران ، طغیان (در گفتگوی از کوه آتش فشان یا لوله های نفت و امثال اینها)

ثَوْرَة - گاو ماده ، انقلاب ، قیام ، نهضت ، شورش ، طغیان

ثَوْرَة دَامِيَّة - انقلاب خوئین

ثَوْرَة عَسْكَرِيَّة - کودتای نظامی ، انقلاب نظامی

ثَوْرِيّ - انقلابی ، شورشی ، آشوبگر ، مربوط

بشورش و انقلاب

ثَوَل - گروه زنبور (که از جایی بجای دیگر مهاجرت کنند)

ثَوَم - سیر

ثَوِيّ - دفن شد ، مدفون شد

ثَوِيّ ج اَثَوِيَاء - اسیر ، مهمان ، اطاق یا خانه بی

که در آن از مهمانان پذیرایی کنند

ثِيَاب - جامه ها ، لباسها ، آنچه بتن پوشند

دَنَس الثِّيَاب - دامن آلوده ، بر کردار ، بد رفتار

طَاهِرُ الثِّيَاب - پاکدامن

ثِيَابُ الْحَدَاد - لباسهای عزا ، لباسهای سوگواری

ثِيَابُ السَّرْهَرَة - لباسهای شب نشینی

ثِيَابُ النُّوم - لباسهای خواب

ثِيَابِيّ - جامه دار (آنکه سروکار بالباس دارد)

ثِيْب - بیوه ، غیر باکره ، زن شوهر مرده بنا مطلقه ، مرد زن گرفته که اکنون بی زن است ، غیر عزب

ثِيَقَل - بزکوهی افریقای شمالی

ثِيْن - صیاد مروارید ، آلتی که با آن مروارید را سوراخ کنند ، شخصی که کار او سوراخ کردن مروارید است

((ج))

جاء - آمد ، وارد شد

جاء - آینده ، واردشونده

جاء الامر - کاری را انجام داد ، بانجام رساند

جاء به - (چیزی را) آورد ، فراهم کرد ، عمل آورد یا تولید کرد

جاء الجرم - مرتکب جرم یا گناه شد

جاء عليه (ص) - متناسب بود ، برازنده بود ،

زیبنده بود ، باو آمد (در گفتگوی از لباس بر

اندام کسی چنانکه گویند این لباس بشما میآید یعنی متناسب یا برازنده ی اندام شماست)

جاء الشيء - چیزی را دریافت کرد ، وصول کرد

جائحة ج جائحات ، جوائح - فاجعه ، هلاکت ،

مصیبت ، بد بختی ، گرفتاری ، بلا ، آفت

سنة جائحة - خشکسالی

جائر ج جورة ، جورة ، جارة - ظالم ، ستمگر ،

بی انصاف ، بیرحم ، حاکم مطلق یا مستبد ،

سلطان خودسر یا غاصب ، پادشاه ستمگر

جائر - سوزش یا گرمی دل از گرسنگی و خشم

الحكومة الجائرة - حکومت ظالمانه ، استبدادی ،

مستبدانه ، ظالمانه

جائر - روا ، جاین ، مجاز ، گذرنده ، نافذ ، محتمل

جَائِزَةٌ جَ جَوَائِزُ - جایزه ، پاداش

جَائِشُ - مضطرب ، متلاطم ، دارای غلیان یا جوش ، مایعی که جوشیده و سر رفته است ، دارای فوران

جَائِشُ النَّفْسِ - کسیکه حالت تهوع دارد
جَائِعٌ - گرسنه

جَابٌ = اجْتَابَ

جَابٌ - راه پیمود ، برید ، درید ، پاره کرد ، جیب یا گریبان درست کرد (برای لباس)

جَابٌ (ص) - (چیزی را) آورد ، آماده کرد

جَابٍ (الْجَابِي) - تحصیلدار مالیاتی ، کسیکه جمع کردن و تحویلداری هر گونه پول اعم از مالیات ، مال الاجاره و غیر اینها بعهده ی اوست ، بلیط فروش در اتوبوس و غیره

جَابَ الْبِلَادَ - شهرها یا کشورها را پیمود ، طی کرد ، از این شهر بآن شهر رفت
جَابِرٌ (ص) - ملاطفت کرد با ، التفات یا مروت کرد (در حق کسی)

جَابَهُ - مواجه شد با ، روبرو شد با

جَاثٍ (الْجَاثِي) جَ جِثِي ، جِثِي - زانو زده ، راکع

جَاثِلِيقُ جَ جَمَالِقَةٌ (غ) - اسقف بزرگ ، خلیفه ، مطران

جَاثِمُ جَ جُثْمٌ - چمباتمه زده ، پس زانو نشسته

جَاثُومٌ - کابوس ، بختک

جَاءَ جَاءَ - خودداری کرد از ، امتناع کرد ، دست کشید یا برداشت از ، باز ایستاد

جَوَّجُو السَّفِينَةَ جَ جَا جِي - دماغه ی کشتی

جَاحٌ = اجْتَاَحَ

جَاحِظُ الْعَيْنَيْنِ - برجسته چشم

جَادٌ - کسیکه از روی حقیقت و جدی سخن گوید یا عملی انجام دهد ، کوشا

جَادٌ - نیکو شد ، بهتر شد ، اصلاح شد ، خوب شد

جَادَ بِالنَّفْسِ الْآخِرِ - نفس آخر را کشید ، دم در کشید ، مرد

جَادَ بِنَفْسِهِ - فداکاری کرد

جَادَ عَلَيْهِ - بخشندگی کرد بر ، بخشش کرد ، چیزی را بکسی بخشید

جَادَّةُ جَ جَوَادٌ - سواره رو ، وسط خیابان یا معبر ، خیابان وسیع که دو طرف آن درختکاری شده باشد

جَادَتِ السَّمَاءُ - باران (بسختی) بارید

جَادَتِ الْعَيْنُ - چشم اشکبار شد

جَادَلٌ - مناظره کرد ، مباحثه کرد ، مجادله کرد ، نزاع کرد ، مشاجره یا ستیزه کرد

جَازِبٌ - جذب کننده ، جلب کننده ، جالب توجه ، دلکش ، فریبنده ، جذاب

جَازِبُهُ الْحَدِيثُ - با اواز هر دری سخن گفت ،

گرم گفتگو شد با

جاذِبِيَّة - جاذبه ، قوهی جاذبه

جاذِبِيَّة الْاِلْتِصَاق - قوهی جاذبهی ذرات ،
التصاقجاذِبِيَّة الثَّقَل ، الْجاذِبِيَّة الْأَرْضِيَّة - جاذبهی
زمین

جاذِبِيَّة جَنَسِيَّة - جاذبهی جنسی ، تمایل جنسی

جاذِبِيَّة مَغْنَطِيسِيَّة - جاذبهی مغناطیسی

جَارُ جِیرَان ، جِیرَة ، جَوَار ، آج-وَار -
همسایه ، مجاور

جَار - کشنده - بزور یا محکم کشنده

جَار (الْجَارِي) - جاری ، روان ، متداول ،
معمول ، رایج ، کسیکه در حال دویدن استجَارَعَن - برگشت از ، منحرف شد از ، رو
گرداند ازجَارَ عَلِي - بی انصافی کرد ، جور و ستم کرد بر
مورد ببعدها التي قرار داد ، بد رفتاری کرد با ،
تحت تعقیب قرار دادجَارَ عَلِي حَق - تجاوز بحق (کسی) کرد ،
تعدی کرد

جَوَّار ، جَار - غرش ، نعره ، فریاد

جَار - غرید ، غرش کرد (در گفتگو - وی از شیر
مثلا) ، نعره کشید ، با صدای بلند گریه وزاری
کرد ، تضرع کرد

جَار الثَّوَر - گاو بانگ برآورد

جَارِي - همراهی کرد با ، مسابقه گذاشت ، با کسی
برابر بود (در کار یا در راه رفتن)جَارِي فِي الْأَمْرِ - (با کسی) توافق کرد در بارهی
جَارَاش (غ) - گاراژ ، گاراججَارِح - مجروح کننده ، زخم زننده ، بدرد
آورنده ، مرغ شکاری (چون باز و امثال آن)

اِنْتِقَاد جَارِح - انتقاد زننده

جَارِحَة جِ جَوَارِح - عضو یا اندام آدمی
بویره دست ، چاقو و امثال آن ، درنده یا پرنده
یا سگ شکاری

جَارِف - بنیان کن (در گفتگوی از سیل و مانند)

آن) ، طاعون ، مرگ ، بلا و مصیبت

جَارِم - بزهکار ، مجرم

جَارُور (س) - کشوی میز و غیر آن

جَارُوش ، جَارُوشَة جِ جَوَارِش - دستاس ،
آسیای دستی

جَارُوف ، جَارُوفَة - شوم ، نامبارک

الشَّهْر الْجَارِي - ماه جاری ، ماهی که در آن
هستیم ، ماه حاضر

جَارِيَة جِ جَارِيَات ، جَوَارِ (الْجَوَارِي) -

کنیز زرخرید ، کنیزك ، خادمه ، دختر ، دخترك ،
زن زنگی ، دده ، نوعی مار ، آفتاب ، کشتیالسَّنَة الْجَارِيَة - امسال ، سالی که در آن هستیم ،
سال جاری

جَاز (غ) - گاز ، موسیقی جاز (که در امریکا

بوسیله سیاه پوستان (بوجود آمده)

جَاز (ص) - نفت

جَاز - مجاز بود ، روا بود ، مباح بود ، جایز بود یا شد

جَاز = اجْتَاز

الْحَانُ الْجَاز - آهنگهای موسیقی جاز

لَمْبَة جَاز (ص) - چراغ نفت سوز

جَازِ الْأَمْتَحَان - در امتحان قبول شد

جَازِي - پاداش داد ، تلافی کرد ، جبران کرد ،

جزا یا عوض داد ، مجازات کرد ، کبفر داد ، مکافات داد

جَازِع - بیصبر ، ناراحت ، نگران ، دلواپس ،

ناشکیبا ، بی تاب ، بی حوصله ، بی طاقت

جَازِف - بدون کیل و وزن معامله کرد ، نسنجیده اقدام کرد ، خود را بخطر افکند

جَازِف بِحَيَاتِهِ - خود را بخطر افکند

جَازِف فِی کَلَامِهِ - گزافه گویی کرد ، نسنجیده سخن گفت

جَازِم - مصمم ، قطعی

جَاس = اجْتَسَس

جَاسِي - زبر ، خشن ، ناهموار ، سفت ، سخت ،

خشك ، سیخ (شده) ، آهاردار

جَاسُوس جَاسُوسِيَس - جاسوس

جَاسُوسِيَّة - جاسوسی ، سازمان اطلاعات و

امنیت

ضِدَّ الْجَاسُوسِيَّة - سازمان ضد اطلاعات یا ضد

جاسوسی

جَاسِيَّة - دشوار ، سخت

جَاش - مضطرب و متلاطم شد ، خروشان یا موج شد ، طغیان کرد (در گفتگوی از آب دریا مثلا) ، غلیان کرد ، جوشید و سررفت

جَاش - اضطراب فکر ، تشویش ، هیجان روحی

جَاش - مضطرب شد ، متلاطم شد ، تکان خورد

رَابِطُ الْجَاش - دارای حواس جمع ، متین ،

خونسرد ، باجرات ، شجاع

جَاش الْبَحْر - دریا خروشان یا متلاطم شد

جَاشِ الْمَصْدَر - سینه از خشم بجوش آمد ، خشم غلیان کرد

جَاشِ الْمِيزَاب - آب از ناودان جاری شد

جَاشَتِ الْحَرْب - جنگ درگیر شد

جَاشَتِ الْعَيْن - چشم لبریز از اشک شد

جَاشَتِ الْقَدْر - دیگ جوشید ، غلیان کرد

جَاشَتِ نَفْسُ الْجَبَان - ترسید و عزم فرار کرد (در گفتگوی از آدم ترسو)

جَاشَتِ نَفْسُهُ - حال تهوع پیدا کرد

جَاع - گرسنه شد ، گرسنگی خورد یا کشید

جَافِي (الْجَافِي) جَ جَفَاة - بیمهر ، سنگدل ،

جفا کار ، خشن ، خشونت آمیز

جَافِي خشك

جَافِي = تَجَيَّف

جافی = تجافی

جاکیت ج جاکیتات - کت ، ژاکت

جال - گردش کرد در ، گشت زد ، سیر کرد ،

دور زد ، در اطراف بگردش پرداخت

جالب - آورنده ، وارد کننده کالا

جالد - زد و خورد کرد با ، کشمکش کرد با ،

زور آزمایی کرد با ، کشتی گرفت با

جالس - مجالست کرد با ، نشست و برخاست کرد با ،

معاشرت کرد با

جالع - بی آرم ، گستاخ ، پسر رو ، نثر ،

لوس ، بد عادت ، بد بالا آمده (در گفتگوی از

فرزند)

جائون (غ) - گالن (یکنوع پیمانه)

جالیة ج جالیات ، الجوالی - گروه خارجی

مقیم در کشوری مانند امریکائیان مقیم ایران و

غیر آنان ، مهاجرین

جام (غ) ج جامات ، أجوام ، أجؤم ، جوم -

جام ، ساغر ، پیاله

جامح - اسب سرکش ، گردنکش ، افسار گسیخته ،

اسبی که سوار را برداشته باشد

جامده - همسایه دیوار بدیوار (کسی) شد

جامع ج جوامع - مسجد ، سخنی که الفاظ آن

کم و معانی آن بسیار باشد ، جمع کننده ، گرد -

آورنده ، جامع ، دارای شمول

ابوجامع - کنایه از سفره یا میز غذا خوری

جامع حروف الطباعة - حروف چین (در

چاپخانه)

جامع الکتاب - مؤلف ، گردآورنده کتاب ،

مصنف

جامع المرأة - نزدیکی یا مقاربت کرد با زن ،

بغل خوابی کرد ، مجامعت کرد

جامعه علمی - موافقت کرد (با کسی در باره ی

امری)

جامعة ج جامعات - دانشگاه

جامعة - رابطه ، پیمان ، اتفاق ، عهد ، اتحاد ،

پیوستگی ، نام یکی از سفرهای تورا ، کتاب

جامعه

جامعة الأمم - مجمع اتفاق ملل

جامکیة ج جامکیات (غ) - حقوق کارمندان

دولت اعم از کشوری و لشکری

جامل - مدارا یا خوش رفتاری کرد با ، مجامله

کرد

جامور ، جامورة ج جامورات - مغز تنه ی

درخت خرما ، جوانه های نوك شاخه ی خرما

جاموس ج جوامیس (غ) گاومیش

جان (الجانی) - جنایتکار ، گناهکار ، درو

کننده ، میوه چینه نده

جانب ج جوانب - کنار ، پهلو ، طرف ، سو ،

جهت ، ناحیه ، بجانب ... ، پهلو ی ، کنار ،

نزدیک به ...

رَقِيقُ الْجَانِبِ - مهربان، دلپذیر، خوش مشرب، شیرین (در گفتگوی از شخص)

لَينُ الْجَانِبِ - رام شدنی، کسیکه بنرمی رفتار کند، کسیکه درزندگی آسان گیرد

الْجَانِبُ الْأَكْبَرُ - قسمت عمده

جَانِبٌ عَظِيمٌ - مقدار زیاد

الْشَّارِعُ الْجَانِبِيُّ - خیابان فرعی

الْمَعَارِكُ الْجَانِبِيَّةُ - کشمکشهای داخلی، جنگهای داخلی

جَانِحٌ - گراییده، میل کنندهی به، متمایل به، بهلو، تهیگاه، کنار، طرف

جَانِحٌ، جَانِحَةٌ جَ جَوَانِحٍ - دندهی آدمی

جَانَسٌ - همانند بود یا شد، مجانس یا همجنس (چیزی) بود

جَانَسٌ (ص) - مصاحبت یا مجالست کرد با، معاشرت کرد با، انس گرفت به

جَاوَبٌ = أَجَابَ

جَاوَرَ - (با کسی) همسایه بود یا شد، مجاور بود یا شد، در سرحد چیزی قرار داشت

جَاوَرَ رَبَّهُ - برای باقی شتافت، در جوار رحمت حق آرمید

جَاوَرَسَ (غ) - گیاه یا دانهی گاورس

جَاوَزَ = تَجَاوَزَ

جَاوَزَ عَنْ = تَجَاوَزَ عَنْ

جَاوَزَ الْوَقْتَ - دیر شد، از وقت گذشت

جَاوَهَ (غ) - جزیرهی جاوه

جَاوَى - حسن لبه

جَاوِشَ (ص) - گروهیان

جَاهٌ، جَاهَةٌ - مقام، منزلت، جاه، مکان، بزرگی، علو، عظمت

عَرِضُ الْجَاهِ - شخص بزرگ، بانفوذ، ثروتمند، عالیمقام، دارای جاه و جلال

جَاهَدَ - مجاهدت کرد، جهاد کرد، نبرد کرد، کشمکش و جدال کرد، نزاع کرد

جَاهَرٌ = تَجَاهَرٌ

جَاهِزٌ - آماده، مجهز، مهیا، حاضر

الْمَلَابِسُ الْجَاهِزَةُ - لباسهای دوخته

جَاهِلٌ جَ جِهَالٌ، جِهْلَاءٌ، جِهْلَةٌ، جِهْلٌ - جاهل، نادان، کسیکه نسبت بموضوعی بی اطلاع است، آدم نادان

جَاهِلَةٌ - با خشونت رفتار کرد با (کسی)

جَائِيٌّ = جَاءَ

جَائِرٌ (ص) - قالب کفاشی یا کفشدوزی

جَثِيرٌ = جَارٌ

جَبٌ جَ اجْبَابٌ، جِبَابٌ، جِبَّةٌ - چاه عمیق، سیاه چال، زندان زیرزمینی

جَبٌ - قطع کرد، برید، جدا کرد

جَبِيٌّ، جَبَا الضَّرَائِبُ وَالْأَمْوَالُ - مالیات یا مال الاجاره ها را وصول کرد، دریافت کرد، جمع کرد، جمع آوری کرد

و بحال اصل باز گرداند ، شکسته بندی کرد

جبر علی = اجبر

جبر الفقیر - دستگیری کرد از (فقیر) ، کمک

کرد ، بخشش کرد

جبر القلب - دلداری داد ، تسلی داد ، تسلیت

داد

جبر المكسور - چیز شکسته را تعمیر یا مرمت

کرد ، اصلاح کرد ، بحال اول باز گرداند

جبرس - گنج

جبرس (س) - هندوانه

جبرس الحائط - دیوار را گچ کشی کرد

جبرس العضو - عضوی را گچ گرفت (بمنظور

جوش دادن استخوان)

جبل ج جبل ، اجبال ، اجبل - کوه

جبل - قالب کردن ، سرشتن ، در قالب ریختن ،

دارای شکل کردن ، خمیر یا عجین کردن

جبل در قالب ریخت ، دارای شکل کرد ، سرشت ،

درست کرد ، خمیر کرد ، ورزید

قابلیة الجبل - شکل پذیری ، قالب پذیری ،

نرمی

جبل جلید - کوه یخ ، توده یخ شناور

جبل نار - کوه آتش فشان

جبله الله - خداوند او را آفرید

جبار - نیرومند ، تنومند ، ستبر ، غول پیکر ،

ظالم ، بیدادگر ، ستمگر ، جابر ، سرکش ، سهمگین ،

بسیار بزرگ

مجهود جبار - کوشش عظیم ، سعی جمیل

جبارة - شکسته بندی

جبارة - معدن گچ ، کارخانه گچ سازی

جبال الثلوج العائمة - توده های یخ شناور

جبان ج جبناء - ترسو ، غیر شجاع . کم دل ،

بز دل

جبان - پنیر فروش ، پنیر ساز

جبان ، جبانة ج جبابین - گورستان ، قبرستان ،

صحرا

جبانة - ترس ، کم دلی ، بد دلی

جبانة - باج گرفتن ، خراج سندن ، جمع آوری

یا وصول مالیات

جبة ج جبب ، جباب - عبا ، شل ، ردا ،

جبه ، جامه ی گشاد و بلند که روی جامه ها پوشند

جبخان ، جبخانة (ص) - انبار اسلحه و مهمات ،

تدارکات جنگی ، مهمات ارتش

جبل (ص) جبب - کشید ، جلب کرد

جبر = اجبار ، شکسته بندی

جبر - تلاقی کرد ، جبران کرد

جبر الخاطر - دل کسی را بدست آورد ، بسوی

خود جلب کرد ، راضی کرد

جبر ، جبر العظم - استخوان شکسته را بست

جَبَلَة ، جَبَلَة - فطرت ، سرشت ، نهاد ، طبیعت ،

خلقت ، جبلت

جَبَلِي - کوهی (در گفتگوی از گیاهان و

حیوانات) ، جایکه بسیار کوه دارد ، اهل کوهستان ،
کوهستانی

جَبْن ، جَبْن ، جَبْن - پَنیر

جَبْن - ترس

جَبْن - ترسید ، ترسو بود یا شد ، کم دل شد ،

بد دل شد ، از میدان دررفت ، مایوس شد ، سست
اراده شد .

جَبْن - (کسی را) ترسو خواند ، نسبت ترس داد
به (کسی) ، ترساند

جَبْن الحَلِيب - از شیر پنیر ساخت ، شیر را مبدل
به پنیر کرد

جَبْنَة - يك قالب پنیر

جَبَه = جابه

جَبَه ج جَبَاه ، جَبَهات - پیشانی ، قسمت

مواجه هر چیز ، رئیس قوم ، گروه مردم

جَبَه ج جَبَاه ، جَبَهات - مذلت ، خواری ،
ذلت

الجَبَهَة الحَرَبِيَّة - جبهه‌ی جنگ

الجَبَهَة الشَّعْبِيَّة المَتَّحِدَة - جبهه‌ی اتحاد

ملی ، جماعتی از مردم که در مرام باهم متحد و
مشتَر کنند

الجَبَهَة العَسْكَرِيَّة - بلوک نظامی ، اتحادیه نظامی

جَبَهَة القوم - بزرگ یا پیشوای قوم

جَبَهَة مِنَ النَّاس - گروهی از مردم

الجَبَهَة الوَطَنِيَّة - جبهه ملی

جَبِرَة العِظَام ج جَبَائِر - تخته های باریک و

نوارهایی که برای شکسته بندی استخوانهای بدن
بکار میرود

جَبِين - پیشانی ، ترسو ، غیر شجاع ، کم دل ،
بد دل

جَبِين مَجْعَد - پیشانی چروک خورده

جَبَا - زانوزد ، بحالت رکوع درآمد

جَبَام = جاثوم

جَبَة ج جَبْت - تنه ، لاشه ، تن ، کالبد

جَبَة هَامِدَة - کالبد بیجان ، نعش

جَبَلِيْق = جاثلیق

جَبْم - چه با تمه زد

جَبْمَان - جسم ، بدن ، تن ، لاشه ، نعش ،

جنازه ، جسد ، اسکلت آدمی که در خاک پوسیده
و متلاشی شده است .

جَبُو - زانوزدن ، دولاشدن ، بحالت رکوع در-

آمدن ، روی انگشتان پا ایستادن

جَبُوَة - قبر ، توده‌ی خاک یا سنگ

جَبِي ، جَبِي = جَبُو

جَبَد - انکار ، رد ، تکذیب ، حاشا ، کفر ،

عدم اعتقاد ، چیزی را دانسته انکار کردن

جَبَد - انکار کرد ، حاشا کرد ، رد یا تکذیب کرد ،

باور نکرد ، منکر شد

جحد المَعْرُوف - حَق ناشناسی ، ناسپاسی ،

نَمَك ناشناسی

جَحْر ج اَجَار ، جَحْرَة ، اَجَحْرَة - لانه یا

سوراخ جانور (در زیر زمین)

جَحْر الحیوان - جانور بسوراخ رفت

جَحْش ج جَحاش ، جَحْشان ، جَحْشَة - کره

الاغ ، کره اسب

جَحْش (ص) - خَرَك ورزش

جَحْشَة - کره الاغ ماده

جَحَف - خراشید ، پاك كرد ، تراشید ، پوست

کند

جَحَف مَعَه - طرفداری کرد از ، پشتیبانی

کرد از

جَحْفَة - نوعی چوگان بازی

جَحْفَل ج جَحافل - ارتش بزرگ ، لشکر یا

سپاه انبوه

رَجَل جَحْفَل - مرد بزرگ ، عالِم مقدار

جَحْم - خیره شد به ، با دقت نگریست به

جَحْم النار - آتش افروخت ، آتش روشن کرد

جَحود = جَحَد

جَحود المَعْرُوف = جَحَد المَعْرُوف

جَحْوَظ العین - چشم برجستگی

جَحِیم - (آتش) جهنم ، دوزخ ، آتشی عظیم که

در گودالی افروزند

جَحْ (ص) - لاف زد ، خود ستایی کرد ، بخود

بالبد

جَحْاخ - لاف زن ، خود ستا

جَحْاف = جَحْاخ

جَحْف = جَحْ

جَد - نیکبختی ، بهره ، شانس . نیا ، پدر بزرگ ،

ساحل رودخانه

جَد - کوشش ، سعی ، جدیت ، ضد هزل ، راستی ،

حقیقت

جَد - بزرگ یا مهم بود ، تازه و نو بود ، اخیراً

اتفاق افتاد ، کوشش یا جدیت کرد

مِنْ جَد - جداً ، بطور جدی

جَدّاً - خیلی ، بسیار ، بینهایت

جَد فِی الامر - مطلبی را جدی گرفت ، جدی

تلقی کرد

جَدَا = اَجْتَدی

جَدَا عَلَیْه - داد ، بخشید ، اعطا کرد (بکسی)

جَدَار ج جَدَر ، جَدَر - دیوار

جَدَار (ص) - اساس ، پایه ، شالوده ، بنیان ،

زمینه

جَدَارَة - شایستگی ، صلاحیت ، لیاقت ، تناسب ،

استحقاق ، اهلیت ، کفایت ، درخوری

اَثْبَت جَدَارَتَه - خوب از کار درآمد ، شایستگی

ولیاقت خود را بشبوت رساند

جَدَال - بحث ، جدل ، مناظره ، مباحثه ،

مجادله ، نزاع ، مشاجره ، داد و بیداد ، ستیزه

جدال - مناظره جو ، جدالی - ستیزه جو ، دارای روح بحث

جذب - خشکسالی ، بیحاصلی ، بی ثمری ، قحطی ، تنگسالی ، کمیابی ، قحط و غلا ، خشک ، بیحاصل ، بی ثمر

جذب ، جذب = اجذب المكان

جدباء - زمین بی آب و گیاه ، خشکسال ، سال خشک ، سال قحط

جدة - تازگی ، نو یا جدید بودن ، - قلاده ی سگ

جذث ج اجذات - قبر ، گور

جد جد ج جداجد - جیرجیرك ، زنجیره ، دو - نیشه (یکنوع حشره)

جدد = اجد

جذر ، جذر - سیب زمینی ترشی

جدر ج جذران - دیوار

جدر ، جدر - مبتلا به بیماری آبله شد ، آبله گرفت ، آبله درآورد ، آبله رو شد

جدر ب - شایستگی یا صلاحیت داشت برای ، شایان یا درخور و لایق ... بود

جدرانیة ج جذرانیات - قالیچه ی کلوچک دیواری

جدره - ورم غده ی درقی

جدری - آبله

جدری البقر - آبله گاوی

جدع - برید ، قطع کرد ، جدا کرد ، دم کل کرد ، عضوی را فلج کرد ، لب ، گوش یا بینی و امثال اینها را برید

جدع (ص) - جوان ، جوانك ، یارو ، شخص زیرك ، زرنگ ، ماهر ، قادر ، شجاع ، دلاور

جدف - پارو زد ، قایق را با پارو حرکت آورد

جدف الطائر - جدا بال زد ، پر پر زد (در گفتگوی از پرنده یی که بال او را چیده اند و نمیتواند پرواز کند)

جدف علی الله - کفر گفت ، بمقدمات دینی توهین کرد

جدل = جدال

جدل الحبیل - ریسمان یا طناب را تابیده کرد ، تابید

جدل ، جدل الشعر - گیس یا موی را بافت

يقبل الجدل - قابل بحث ، قابل اعتراض تردید کردنی ، قابل منازعه

لا يقبل الجدل - غیر قابل بحث ، مسلم ، بی چون و چرا ، محقق

جدلی - استدلالی ، جدلی ، ستیزه جو ، جدال آمیز ، مباحثه یی ، جدالی ، مناظره یا مباحثه جو

جدوی - فایده ، سود ، منفعت ، استفاده ،

بخشش ، عطیه ، هدیه

بلا جدوی - بیفایده ، بیهوده ، استفادہ

جدوار - زدوار ، زرنباد (نوعی گیاه) -

جدوال ج جداول - جوی آب ، نهر کوچک ،

لیست ، صورت ، فهرست ، برنامه ، ستونهای

عمودی و افقی که بشکل خانه های شطرنجی رسم

کنند

قلم جدول (ص) - قلم رسم

جدول الأعمال - برنامه ی کار ، نمودار کار

دستور جلسه (چنانکه گویند فلان موضوع در

دستور جلسه امروز است)

جدول المواعید - برنامه ی ساعات کار

جدون الدراجة (غ) - فرمان دوچرخه

جدی ج أجید ، جداء ، جدیان - بزغالی نر

جدیب - قحطی زده ، خشک ، بی حاصل ، بی ثمر

الجدیدان - شب و روز

جدیر ب - شایسته ی ، شایان ، درخور ، لایق

سزاوار ، مستحق

والجدیر بالذکر ان ... - چیزی که شایان

تذکر و قابل یادآوری است اینستکه ...

جدیری - آبله مرغان

جدیلة - گیس یا موی بافته

جد - برید ، قطع کرد ، جدا کرد ، چید

جذاب = جاذب

جذاذات - خرده ، ریزه ، خاکه ، تکه هایی که

از چیزی چیده یا شکسته شده میریزد ، باریکه -

هایی که از لباس هنگام برش میریزد

جذاذة - فیش : برگه های کوچکی از کاغذ یا

مقوای نازک که بر آنها چیزهایی نوشته و بعد

مرتب و مدون نمایند

جذام - برص ، جذام ، خوره

جذامة النبات - گاهبن ، بن گیاه که پس از

درو روی زمین باقیماند

جذب - جذب کرد ، بسوی خود کشید ، به طمع

انداخت ، جلب کرد

جذب القلب - مجذوب کرد ، شیفته کرد

جذر ، جذر ج جذور - ریشه ، بنخ ، (مجازاً)

اصل ، منشاء ، منبع ، سرچشمه

جذر ، جذر - ریشه کن کرد ، از ریشه درآورد ،

قلع و قمع کرد

جذر - ریشه گرفت ، ریشه کرد ، (مجازاً) بر -

قرار شد

جذر العدد - جذر عددی را بدست آورد ، ریشه

گیری کرد

جذر الناب - ریشه ی دندان

جذع ج جذوع ، اجذاع - تنه ی درخت ،

ساقه ، بدنه ، تنه ی آدمی بدون سر و دست و پا

جذع - جوان

جَذَعُ التَّمَائِلِ الْأَدَمِيَّةِ - بدنه مجسمه آدمی
(بدون دست و سرو پا)

جَذَعِي - مربوط به تنه‌ی درخت یا انسان

جَذَفَ، جَذَفَ - پارو زد، قایق را با پارو زدن
حرکت داد

جَذَلٌ - فرح، شادمانی، خوشحالی

جَذَلٌ - خوشحال، شادمان

جَذَلٌ - خوشحالی کرد، شادمان یا خوشحال شد

جَذَلُ جِ اجْذال، جَذُولٌ - کنده‌ی درخت

جَذَلَانٌ = جَذَلٌ

جَذَمَ - برید، قطع کرد، چید، جدا کرد،
فلج کرد

جَذَمَ - مبتلا به بیماری جذام یا برص شد

جَذْمَةٌ، جَذْمُورٌ = جَذَلٌ

جَذْوَةٌ، جَذْوَةٌ جِ جَذَى، جَذَى، جِذَاءٌ -
پاره‌ی آتش

جَرَّ - کشیدن، محکم یا بزور کشیدن

جَرَّ - کشید، جذب کرد، چیزی را گرفت،
بدنبال خود کشید، باعث یا سبب شد، موجب
شد، انگیزت

وَهْلَمَ جَرًّا - و غیره، الخ، و مانند آن

جَرَّ عَلَيَّ - کشیده شد به، منجر یا منتج شد به

جَرَّ الْمَرْكَبَ - کرجی یا کشتی را یدک کشید

جَرَّ مَعْنَمٌ - بهره برداری، استخراج، استثمار

جَرَى - جاری یا روان شد، دوید، رخ داد،
واقع شد، سیر کرد، حرکت کرد

جَرَى = اجَرَى

جَرَى رِيقَهُ - دهنش را آب انداخت

جَرَاءٌ - دونده

مِنْ جَرَاءِ - بواسطه‌ی، بسبب، در اثر، بخاطر،
بعلت (این کلمه را شکل‌هایی دیگر نیز هست:

جَرَا، جَرَا، جَرَاءُ)

جَرَا - تشجیع کرد، جسور کرد، جرأت داد

جَرَوٌ = اجْتَمَرَا

جَرَاةٌ، جَرَاةٌ - تهور، جرأت، جسارت،
گستاخی

جَرَابُ جِ اجْرِبَةٌ، جَرَبٌ - پوشش، روکش،
صندوق، جلد، قاب، سرپوش، پوشه، همیان،
انبان که از پوست سازند، کیسه‌ی خایه، کوله -
پشتی، کوله بار، خرجین، چننه، توشه دان،
کیسه‌ی بزرگ که بدوش گیرند

جُرَابٌ - کشتی بدون بار

جَرَابُ السَّيْفِ - نیام، غلاف شمشیر

جَرَابُ الْفَرْدِ - جلد طپا نچه یا پارا بلوم

جَرَّاجٌ (غ) - گاراژ، گاراج

جَرَّاحٌ - پزشک جراح

جِرَاحَةٌ جِ جِرَاحٌ، جِرَاحَاتٌ - زخم

جِرَاحَةٌ - فن جراحی، جراحی کردن، عمل

جراحی که روی بیمار انجام گیرد

الجراحة العامة - جراحی عمومی

جراحی - مربوط به عمل جراحی ، پزشك
جراح

عرفة العمليات الجراحية - اطلاع عمل ، اطلاع
جراحی (در بیمارستان و غیر آن)

جراد ، جرادة - ملخ

جراد البحر - خرچنگ دریایی

جرار - کوزه گر ، بلونی ساز ، کوزه فروش ،
کشومیز و غیر آن ، سپاه عظیم ، لشکر انبوه

جرارة جارات - تراکتور ، کژدم زرد ،
عقرب جراره ، يدك کش

جرارة العربیة (ص) - تسمه‌ی بزرگ که بوسیله
آن اسب گردونه را میکشند

جرارة المراكب (ص) - کرجی یا کشتی يدك
کش ، طنابی که با آن يدك را میکشند

جرافة الفلاح (ص) - کلوخ کوب ، کل-وخ -
شکن ، شاندی زمین صاف کن ، مازو

جرام (غ) - گرم - (واحد وزن)

کیلو جرام - کیلو گرم

جرامافون (غ) - گرامافون

جرانیت (غ) - سنگ خارا

جراية - جیره‌ی سرباز

جرب - جرب گرفت ، مبتلا به گری شد

جرب (ص) - رنگش پرید ، پژمرده شد

جرب - آزمود ، آزمایش کرد ، تجربه کرد ،

امتحان یا اختبار کرد

جرب - جرب ، حكه (يكنوع بیماری پوستی)

جرب = اجرَب

جرب امرأ - کاری را تجربه یا آزمایش کرد ،
درباره‌ی امری بکوشش برخاست

جرب نفسه فی - توانایی یا قدرت خود را در
باره‌ی امری آزمایش کرد

جرباء - زمین قحطی زده ، زمین خشک و بی آب
و گیاه

جربان = اجرَب

جربان (ص) - چرك ، تیره رنگ ، بیرنگ یا
کم رنگ شده در اثر فرسودگی

جربان ، جربان (غ) - یقه ، گریبان

جربندیة (ص) - کوله پشتی سرباز

جربوع (ص) - موش دو پا ، یربوع

جررة جر ، جرار - کوزه‌ی دهن گشاد ،
بلونی ، دیزی ، سبو

جررة (ص) - رد پا

جررة - نشخوار

جررة قلم - علامتی که از نوک قلم بر روی کاغذ

نقش بندد

جرثومة ج جراثيم - میکروب ، تخم گیاه ،

دانه ، (مجازاً) اصل ، ریشه ، مبدأ ، منشأ ، منبع ،

اساس ، پایه

جرج الاتمبیل (غ) - ماشین را بکاراورد

جَرَّ جَار - ترتیزك ، شاهی (یكنوع سبزی)

جَرَّ جَان (غ) گرگان (نام ایالتی در شمال ایران)

جَوَّ جَوَّ - چهچه زد ، باتحریر خواند

جَوَّ جَوَّ ، جَوَّ جَوَّ - باقلا

جَوَّ جَوَّ الرَّعْد - آسمان غرید ، غرش کرد ،

صدای رعد بلند شد

جَرَّ جَرَّ الْمَاءَ فِي حَلْقِهِ - آب را غرغره کرد

جَرَّ جَوَّ = جَرَّ جَار

جَرَّ جَرَّ - زخم ، جراحت

جَرَّ جَرَّ - زخم زد ، مجروح کرد

جَرَّ جَرَّ الْأَحْسَاسَات - احساسات را جریحه دار

کرد

جَرَّ جَرَّ بِلِسَانِهِ - توهین کرد ، ناسزا گفت

جَرَّ جَرَّ الشَّهَادَةَ أَوِ الْوَصِيَّةَ - شهادت یا وصیت

کسی را باطل کرد ، بی اثر کرد

جَرَّ جَرَّ ، جَرَّ جَرَّ - زمین بدون گیاه ، بدون کشت ،

بایر ، لم یزرع

جَرَّ جَرَّ الْأَشْيَاءَ أَوِ الْبَضَائِعَ (ص) - سیاهه برداری

از کالای موجودی ، رسیدگی بموجودی

قَائِمَةُ الْجَرِّ (ص) - سیاهه ، صورت ، ریز کالای

موجود

جَرَّ جَرَّ ، جَرَّ جَرَّ - لغت کرد ، برهنه کرد ، خالی

کرد ، پوست چیزی را کند ، تراشید

جَرَّ جَرَّ الْبَضَائِعَ أَوِ الْمَوْجُودَات (ص) - کالایا

موجودی را سیاهه کرد ، از موجودی صورت برداشت ،

در دفتر موجودی ثبت کرد

جَرَّ جَرَّ السَّيْفَ - شمشیر کشید

جَرَّ جَرَّ مِنَ السَّالِحِ - خلع سلاح کرد

جَرَّ جَرَّ ، جَرَّ جَرَّ مِنْ كَذَا - چیزی را از کسی بزور

گرفت ، از تصرف محروم کرد ، بی بهره کرد ،

بی اثاثیه کرد

جَرَّ جَرَّ ، جَرَّ جَرَّ مِنْ كَسَاءٍ - لغت کرد ، برهنه

کرد

أَرْضَ جَرَّ دَاءٍ - زمین بایر ، لم یزرع ، بدون کشت

یا گیاه

جَرَّ دَلَّ - دلو آبکشی ، سطل

جَرَّ جَرَّ جَرَّ دَان - موش صحرایی

تَفَرَّقَتْ جَرَّ دَانُ بَيْتِهِ - (مجازاً) فقیر شد ،

غذا در خانه ی او کمیاب شد

جَرَّ جَرَّ - کشید ، بزور یا محکم کشید

جَرَّ جَرَّ - بسرعت خورد

جَرَّ جَرَّ مَا عَلَى الْمَائِدَةِ - آنچه در سفره بود

خورد و چیزی باقی نگذاشت

جَرَّ جَرَّ جَرَّ اس - زنگ ، درای

جَرَّ جَرَّ - زنگ زد ، زنگ صدا کرد ، صداداد

دَقَّ الْجَرَّ - زنگ را صدا در آورد ، زنگ

را زد

جَرَس - صدا ، صدای آهسته

دَقَّةُ الْجَرَس - صدای زنگ ، ضربه‌ی زنگ

جَرَسُ الْإِنْدَار - زنگ اخبار

جَرَسَ بِهِ - او را رسوا کرد ، مفتضح کرد

جَرَسُ الْخَطَرِ أَوِ التَّحْدِيرِ - زنگ خطر

جَرَسَ الدَّهْرُ فَلَانًا - روزگار او را آزمود ، در سختی گذاشت

جَرَسَ كَهْرَبِي - زنگ برقی

جَرَسَ يَدٌ - زنگ دستی ، زنگی که بادت آنرا جنبانده صدا در آورند

جَرَسَةٌ (ص) - رسوایی ، افتضاح ، شایعات ننگ آور ، بدگویی ، هتک حرمت

جَرَسُون (غ) - گارسون ، پیشخدمت

جَرَسِي - نوعی گل موسوم به گل استکان

جَرَشَ - کوبید ، سایید ، له کرد ، آسیاب کرد

جَرَضَ - خفه شد

جَرَضَ = اجرض

جَرَعٌ = اجترع

جَرَعَةُ دَوَائِيَّةٍ - مقدار خوراک از دوا یا شربت

طبق دستور پزشک یا طبق ورقه راهنمای داروئی

جُرْفُ جِ جُرْفَةٍ { سرایشی ، پرتگاه
جُرْفُ جِ أَجْرَفِ

جُرْفٌ = اجترف

جَرَمَ جِ جَرُومَ ، أَجْرَامَ - گناه ، بزه ، جرم

تخلف ، تبه کاری ، جنایت ، خلافکاری

جَرَمٌ = اجرم

جَرَمٌ = جرم

جَرَمَ جِ أَجْرَامَ ، جَرَمَ ، جَرُومَ - تن ، جسم ،

هریک از ستارگان آسمان

جَرَمَ جِ جَرُومَ - قایق ، زورق ، کرجی

جَرَمَ (ص) - اندازه ، حجم

جَرِمَ (ص) - دارای حجم یا اندازه‌ی بزرگ

لَا جَرَمَ ، لَا جَرَمَ - مسلماً ، حقاً ، البته

ناگزیر ، لامحاله ، لابد

جَرَمَةٌ = تجرم علیه

جَرْمُوقَ (غ) - گالش ، کفش

جَرَنَ جِ جَرَنَ - زمین خرمن کوبی

جَرَنَ جِ أَجْرَانِ ، جَرَانِ - لکن ، حوضچه ،

سنگاب ، هاون

جَرَنُ الْحَصِيدِ - حاصل دروشده را خرمن کرد ،

روی هم انباشت ، توده کرد

جَرَنُ الْمَاءِ الْمَقْدَسِ (فِي كَنِيسَةِ كَاتُولِيكِيَّةٍ)

- لکن یا سنگاب تبرک شده (در کلیسای کاتولیک)

جَرَنُ الْمَعْمُودِيَّةِ - حوض تعمید ، لکن تعمید

جُرْنَال (غ) - مجله ، جریده ، روزنامه

جُرُوجُ جِرَاءَ - توله‌ی سگ یا شیرو غیر اینها

جُرُوزَ - کسیکه بسرعت غذا میخورد ، آدم پر-

خوری که در سفره چیزی باقی نگذارد

جُرُوفَ - پارو ، بیل ، بیلچه

جروف سکر او طحین - چمچه ، ملاقه ،

قاشق (برای شکر یا آرد و غیر اینها)

جروم - مناطق گرمسیر

جرى - دویدن ، جاری یا روان بودن

جرى - متهور ، با جرأت ، جسور

جریان = جری

الغارة الجریمة - حمله‌ی جسورانه ، یورش

متهورانه

جریب - ساک کوچک

جریح ج جرحی - زخمی ، مجروح

لعب الجرید (ص) - نیزه بازی سواره

جریده ج جرائد - روزنامه ، لیست ، فهرست ،

چوبدستی

جریده النخل - ساقی برك نخل ، ترکه‌ی

نخل

بائع الجریده - روزنامه فروش

جریرة - گناه ، بزه ، جرم ، تخلف

جریسة - سنبل کوهی

جربش - کوبیده ، ساییده ، له شده ، آسیاب

شده ، سنك ریزه ، شن ، ريك

جریم = جرم

جریمه = جرم

اثبت الجریمة علی - مقصر یا مجرم دانست ،

اثبات جرم (بر کسی) کرد ، محکوم کرد

جرین ح جرن - زمین خرمن کوبی

جز الصوف او غیره - پشم گوسفند را چید ،

قیچی کرد

جزی - پاداش داد ، تلافی یا جبران کرد ، جزا

یا عوض داد ، مجازات کرد ، کیفر یا مکافات داد

جزی الشبی - کافی بود ، بس بود ، کفایت

کرد

جزی عن او من = اجزی عن

جزء ج اجزاء - فصل ، قسمت ، بخش ، قطعه ،

تکه

جزاء - پاداش ، تلافی ، عوض ، جبران ، کیفر ،

مجازات ، مکافات

جزا = اجتزا

جزا - تقسیم کرد ، بخش کرد ، تجزیه کرد ، از

هم جدا یا سوا کرد

جزاء نقدی - جریمه ، تاوان ، قرار تصفیہ (در

دادگستری)

الجزائر (فی شمال افریقایة) - کشور

الجزایر

جزائری - اهل کشور الجزایر ، جزیره نشین

جزائی - جزائی ، کیفری

جزال - قصاب ، ذبح کننده

جزارة - قصابی ، ذبح کردن

جَزَاةٌ - اجرت ذبح (که بقصاب میپردازند و معمولاً عبارتست از کله و پاچه‌ی گوسفند)

جَزَّازٌ - کسیکه پشم گوسفند و غیر آنرا می‌چیند، پشم‌چین

جَزَاةٌ - خرده‌های پشم که هنگام چیدن روی زمین میریزد

جَزَافٌ - گزاف ، بیهوده

جَزَافٌ - ماهیگیر

تَكَلَّمَ جَزَافًا - گزافه‌گویی یا بیهوده‌گویی کرد، نسنجیده سخن گفت

جَزَاةٌ - فراوانی ، وفور ، بسیاری ، زیادی ، روانی

جَزَاةُ الْمَنْطِقِ - فصاحت بیان

جَزَةُ الْغَنَمِ جِ جَزَزَ ، جَزَائِزٌ - پشمی که در یک وعله از گوسفند چیده شود

جَزْدَانٌ (غ) - کیف پول ، کیف دستی که در آن پول و غیره گذارند

جَزَرَ - کشتار ، ذبح

جَزَرَ - کشت ، ذبح کرد

جَزَرَ - هویج ، زردک

جَزَرَ اِفْرِیجِی او رومی - هویج فرنگی

جَزَرَ الْبَحْرَ - آب دریا فرو نشست با پس‌این

رفت ، جزر پیدا کرد

جَزَرَ الْبَحْرَ وُجِدَ - جزر و مد دریا

جَزَعٌ - عقیق رنگارنگ یا سلیمانی

جَزَعٌ - محور ، محور چرخ

جَزَعُ جِ اجْزَاعٍ - کندوی عسل

جَزَعٌ = جَزَعٌ

جَزَعٌ - بیصبری ، ناراحتی ، نگرانی ، دل‌واپسی ، ترس ، اضطراب ، دل‌سردی ، نومیدی ، ناشکیبایی ، بیتابی ، بیحوصلگی ، بیطاقتی

جَزَعٌ - بیصبر بود یا شد ، بیقرار بود یا شد ، ناراحت بود ، جزع کرد ، اندوهگین بود ، نومید شد ، دل‌افسوده بود

سَلَّ الْجَزْعَ - خار را از شاخه‌کند ، شاخه را از خار یا تیغ پیراست

جَزَعٌ عَلَیْ - نگران بود (برای) ، دل‌واپس بود ، مضطرب و مشوش بود بر

جَزَفٌ = جَزَفٌ

جَزَلَ - وافر ، فراوان ، زیاد ، روان ، فصیح ، روشن ، واضح

جَزَلَ - وافر یا فراوان بود ، وفور داشت

جَزَلَ الرَّجُلُ - نیک‌رای شد

جَزَلَ الْمَنْطِقَ - فصیح بود یا شد ، روان و واضح بود یا شد (در گفتگوی از کلام)

جَزْلَانٌ (ص) = جَزْدَانٌ

جَزْلَةٌ - تکه ، پاره ، قطعه ، برش ، قاش

جَزَمَ - قطع کرد ، برید ، جدا کرد

جَزَمَ الْأَمْرَ - قطعی کرد ، قطعیت داد به

جَزَمَ عَلَی الْأَمْرِ - تصمیم گرفت بر ، عزم خود را

جزم کرد بر

جزم علیه الامر - (امری را) واجب یا فرض ساخت (بر کسی)

جزماتی (ص) - چکمه دوز ، کفش ، پینه دوز

جزمه (ص) - چکمه ، پوتین

جزوع = جزع

جزون (غ) - چمن ، علف چمن

جزویتی (غ) - مسیحی ژزویت ، عضو فرقدای از مسیحیان که بنام ژزویت ها معروفند

جزیره ج جزى ، جزى ، جزاء - باج ، خراج ، جزیه ، مالیکه اهل کتاب هر سال بدولت اسلامی

پردازند ، مالیات زمین ، مالیات ارضی

جزیره ج جزائر ، جزر ، جزر - جزیره

الجزیره - بین النهرین ، کشور عراق

شبه جزیره - شبه جزیره

جزیره - جزیره ی کوچک

الجزیره العربیه - شبه جزیره عربستان

جزیل = جزل

جزیل الاحترام - بسیار محترم ، احترام بسیار

خیر جزیل - منفعت عظیم ، سود فراوان ، نیکی بسیار

شکر جزیل - تشکر بسیار ، سپاس فراوان

جس - لمس کرد ، مورد آزمایش قرار داد ، خوب بررسی یا آزمایش کرد

جس = تجسس ، تجسس علمی

جس نبضه - نبض کسی را گرفت ، (مجازاً) مزه ی دهان کسی را چشید ، زمینه ی فکر کسی را بدست آورد

جسا ، جسا - سخت بود یا شد ، سفت بود یا شد ، زبر و خشن بود یا شد ، خشك شد یا تصلب پیدا کرد (در گفتگوی از اندام بدن)

جساره - جرأت ، جسارت ، دلیری ، گستاخی ، وقاحت ، بی پروایی ، بیباکی ، بی ملاحظگی ، تهور

جساس - جا-وس

جسامه - تنومندی ، ستبری ، بزرگی ، درشتی ، عظمت

جسر ج جسور ، اجسر - پل

جسر - تشجیع کرد ، جسور کرد ، با جرأت کرد

جسر = اجتسر

جسر ، جسر (ص) - پل زد یا ساخت روی (رودخانه مثلاً)

جسر البناء (ص) - تیر چوبی یا آهنی که برای پوشش سقف و امثال آن بکار برند

جسر البناء (ص) - چوب بست (جهت عملیات بنایی)

جسر عائم - پل قایقی

جسر علمی - با جرأت مبادرت کرد به ، اقدام بکار مخاطره آمیز کرد

جسر متحرك - پل متحرك

جسر معلق - پل معلق

جسم - بزرگ کرد ، تنومند کرد ، ستبر کرد ،

چیزی را درشت نشان داد ، (مجازاً) اغراق آمیز کرد ، مبالغه کرد

الجسم - امور بزرگ یا مهم

جسم - درشت بود ، بزرگ بود ، گنده بود ، عظیم بود ، ستبر و تنومند بود

جسمان = جثمان

النشاط الجسمي - فعالیت بدنی یا جسمانی

جسور - متهور ، دلیر ، باجرات ، بی پروا ،

بی ملاحظه ، بی باک ، گستاخ ، وقیح ، بی شرم ،

جسور

جسیم ج جسم - تنومند ، ستبر ، بزرگ ، فربه ،

چاق ، پهناور ، وسیع

جش - له کرد ، خرد کرد ، کوبید ، سایید ،

شکست

جشا = تجشا

جشاء - آروغ

جشاة ، جشاة - يك آروغ

جشابة - خوراك غير گوارا ، ناگوار

جشب الطعام - خوراك غير گوارا بود یا شد

جشة ، جشة - صدا گرفتگی

جشع - طمع بسیار داشت ، حریص بود ، آزمند

بود

جشع - طماع ، آزمند ، حریص

جشع - شه ، طمع ، آز ، حرص مال اندوزی

جشم = تجشم

جشوبة = جشابة

جشيش - خرد شده ، له شده ، کوبیده ، ساییده ،

بلغور

جص ، جص (غ) - گچ

جصاص - گچ کش ، گچ فروش

جصاصاة - کارخانه گچ سازی

جصص البناء - ساختمان را گچ کشی کرد

جصص على العدو - بردشمن حمله کرد

جعباب - ترکش ساز

جعبابة - ترکش سازی

جعالة - اجرت عامل ، مزد کار ، پایمزد ،

حق العمل ، کارمزد ، حق العمل کاری ، پاداش ،

جایزه

جعبة ج جعباب - تیردان ، ترکش

أفرغ جعبة كلامة - آنچه در دل داشت بیان

کرد

جعة - آبجو

جعجاع - غوغایی ، پرسروصدا ، داد و بیداد کن

جعجع - غوغا کرد ، سروصدا کرد ، شات و شوت

کرد ، شلوغ کرد

جعجع بالغریم - بر بدهکار فشار آورد (بوسیله ی

طلبکاری کردن)

جعجعة - صدا و همهمه ، صدای آسیاب ، صدای

شتران - هابهوی ، داد و بیداد ، سر و صدا ، قیل و قال ، غوغا

جَعَجَعَة بِالْأَطْحَنِ - سر و صدای آسیاب بدون آرد ، ، (مجازاً) هابهوی یا سر و صدای زیاد بر سر امری

اسمع جَعَجَعَة وَلَا أَرَى طَحْنًا - مجازاً در باره‌ی کسی گفته میشود که وعده میدهد اما بدان وفا نمیکند

جَعَد = تَجَعَد

جَعَد - چین داد (در گفتگوی از جامه) ، چروک کرد یا چروک انداخت (در گفتگوی از پوست بدن و امثال آن)

جَعَد الشَّعْر - موی را فرزد

جَعْدَة شَعْر - طره‌ی مو ، حلقه‌ی مو

جَعْدِي = اَجَعَد

جَعَر (ص) - غرید ، غرش کرد ، بلند فریادزد

جَعَر السَّبْع - مدفوع از خود خارج کرد یا دفع کرد (در گفتگوی از حیوان درنده)

جَعْفَضِيد - يك نوع گیاه طبی ، کاسنی تلخ

جَعْفَر - نهر كوچك ، جوی کلان و فراخ ، ماده شتر پر شیر

جَعَلَ - ساخت ، بوجود آورد ، آفرید ، خلق کرد ، درست کرد ، دارای شکل کرد ، (کسی را) منصوب کرد بر ، (در جایی) قرار داد ، گذاشت ، فکر کرد ، بشمار آورد ، قلمداد کرد ، گمان کرد ،

باورداشت ، وادار (با انجام کاری) کرد یا ساخت ، مبدل کرد به ، شروع کرد

جَعَلَ ج اَجَعَالَ = جَعَالَة

جَعَلَ ج جَعْلَان - سرگین غلطان ، مرد سیه‌فام زشت روی

جَعَلَ لَهُ كَذَا - چیزی را برای او معین کرد ، تعیین کرد ، قرار داد ، مقرر داشت

جَعَلَ يَكْتُب - شروع بنوشتن کرد

جَعِيدِي (ص) - گردن کلفت ، لوطی ، آدم بی-شرف و هرزه ، لات

جَغْرَافِي - شخص جغرافی دان ، مربوط به جغرافیا

جَغْرَافِيَا ، جَغْرَافِيَة (غ) - جغرافیا

جَفَّ - خشکید ، خشك شد

جَفَا - خشن بود ، جفا کار بود ، سخت گیر بود ، سنگدل بود ، بیمهر بود

جَفَا = تَجَافَى

جَفَاء ، جَفَاءَة -- بی مهری ، ستم ، دوری ، بیزاری ، بیگانگی ، سنگدلی ، خشونت ، جفا ، درشتی ، سخت گیری

جَفَاه - او را بیزار کرد ، دور کرد ، بیگانه کرد

جَفَافٍ - سر و وضع ، وضع ظاهری لباس

جَفَافٍ - خشکی

جَفَافِي - انسان یا حیوان یا گیاهی که سازگاد

با آب و هوای گرم و خشک است ، مناسب آب و هوای گرم و خشک

جَفَتْ (غ) - پُرس ، هر نوع گیره چون قند گیر ،

گیره مو ، انبرك ، موکن ، موچین و غیر اینها ، تفنگ دولول ، انبر جراحی ، کلمبتین

جَفَتِ البئر - چاه خشک افتاد ، خشکید

جَفَّتِشِي (ص) - مليله دوزی

جَفَّتِكَ (غ) - زمین زراعتی ، ملك اربابی یا تبولی

جَفَجَفَة - صدای خفیفی که از لباس نو در اثر اصطكاك با بدن بگوش رسد

جَفَجَفَة الموكب - صدایی که از حرکت کردن دسته (چون دسته سینه زن و غیر آن) بگوش میرسد

جَفَر ، جَفْرَة (غ) - (نوشته‌ی) رمز

قَرَأَ كِتَابَةَ الْجَفْرَة - کلید نوشته‌ی رمز را پیدا کرد ، نوشته‌ی رمز را خواند ، حل کرد

جَفَف - خشکانید ، خشک کرد ، آب گرفت از ، بدون آب کرد

جَفَفَ الْمَسَاقِي او مَجَارِي الْمِيَاه - زهکشی کرد ، خشک انداخت ، از آب تهی کرد (در گفتگوی ازجوی یا گندآب و غیر اینها)

جَفَلَ - رم کردن ، رمیدن ، رمیدگی ، رم

جَفَلَ ، جَفَلَ = اجفَلَ

جَفَلِي - بارعام ، دعوت عمومی برای صرف غذا

جَفَلِكَ (غ) = جَفَّتِكَ

جَفَن ج ا جَفَان ، جَفُون ، اجفَن - پلك چشم ،

غلاف شمیر

جَفَنَة ج جَفَن ، جَفَان ، جَفَنَات - خمر ، شراب ،

کاسه‌ی بزرگ

جَفَنِي - پلكی ، مربوط بپلك چشم

جَفُو ، جَفْوَة ، جَفْوَة = جَفَاء

جَفُول = جَفَلَ

جَفِيف = جَاف

جَفِيف ج جَفِيفَات - پوكه ، غلاف فشنگ بی

سرب و باروت

جَل الشَّيْ - قسمت عمده چیزی را گرفت یا برد

جَل الشَّيْ - قسمت عمده (از هر چیز)

جَل عَنْ = تَجَالَ عَنْ

جَل قَدْرَه - عالمقدار (بود) ، ارجمند (بود)

جَلَا ، جَلِي - جلا داد ، فلز یا غیر آنرا پرداخت

کرد ، برق انداخت ، صیقلی کرد

جَلَا = تَجَلَى

جَلَا ، جَلَى الامر - توضیح داد ، روشن کرد ،

واضح نمود

جَلِي (م-ونث) - بزرگتر ، مهمتر ، عظیمتر ،

خطرتر

جَلَا عَنْ = اجَلَى عَنْ

جَلَا عَنْه الهم - اندوه را (از کسی) زایل کرد ،

برطرف کرد ، دور ساخت

جَلَاء - وضوح ، روشنی ، کوچ ، تخلیه ، ترك ،

عقب نشینی ، تخلیه کردن

الْجَلَاءُ عَنِ الْبِلَادِ - تخلیه‌ی کشور ، خارج شدن

سپاه یا مأموران بیگانه از کشور

يَوْمَ الْجَلَاءِ - روزی که بمناسبت تخلیه کشور از

قوای بیگانه جشن گرفته میشود

جَلَاءُ الْقَوَاتِ الْمُعْتَدِيَةِ - تخلیه یا عقب نشینی

نیروهای متجاوز (که پس از جنگ یا در مواقع

دیگر کشوری را اشغال کرده اند)

جَلَابٌ ، جَلَابٌ (غ) - گلاب ، يك نوع شربت

که با آمیختن گلاب و عسل و شکر درست کنند

جَلَابٌ - تاجر وارد کننده‌ی کالا

جَلَابُ الْعَبِيدِ - کسیکه تجارت بردگان کند ،

آنکه بردگان را برای فروش به این شهر و آن

شهر برد

جَلَابِيَّةٌ (ص) - جامه‌ی فراخ و گشاد که روی لباس

پوشند چون جامه‌ی کشیشان ، روحانیان ، قضاة ،

استادان دانشگاه و غیر آنان

جَلَاتَيْنِ (غ) - ژلاتین

جَلَا جَلٍ - سبک روح ، سرزنده ، فعال و زرنک

(در کار)

جَلَا جَلٍ النَّفْسِ - آنچه بخاطر خطور کند

جَلَادٌ - تاجر پوست ، دژخیم ، جلاد ، مأمور

شکنجه ، شلاق زن ، مأمور اعدام ، میر غضب

جَلَادَةٌ = جلد

جَلَادَةٌ - توده‌های یخ در کوههای مرتفع

جَلَّازٌ ، جَلَّازَةٌ ج جَلَّازٌ - تسمه یا پی که بر

اطراف تازیانه یا کمان پیچند

جَلَّالَةٌ - شکوه ، عظمت ، جلالت

أَخَذَتْهُ الْجَلَّالَةُ (ص) - بحالت جذبه افتاد ، به

نشئه یا جذبه فرو رفت

صَاحِبُ الْجَلَّالَةِ - اعلیحضرت (لقب پادشاهان)

صَاحِبَةُ الْجَلَّالَةِ - علیا حضرت

جَلَبٌ - آورد ، قراهم کرد

جَلَبٌ - کالایی که از کشوری بکشور دیگر وارد

کنند ، سرو صدا ، غوغا ، همهمه ، داد و فریاد

جَلَبٌ = اجْتِلَابٌ ، اسْتِجْلَابٌ

جَلَبٌ - آوردن ، قراهم کردن ، بدست آوردن ،

باعث شدن ، موجب شدن

جَلَبٌ = اجْلَبٌ ، اجْتَلَبٌ (در تمام معانی)

جَلَبُ الْجَرْحِ - زخم التیام یافت ، بهبود یافت ،

جوش خورد

جَلَبٌ عَلَيَّ - سبب شد ، باعث شد ، موجب شد

جَلَبُ النِّظَرِ - جلب نظر کرد

جَلَبًا - جَلَبٌ : یکنوع گیاه داروئی مسهل

جَلَبَابُ ج جَلَابِيْبٌ - پیراهن گشاد ، جامه‌ی

فراخ و گشاد

جَلَبَانٌ ، جَلَبَانٌ - نوعی گیاه شبیه کرسنه ، خمر ،

دانه‌ی خمر

جَلَبَانٌ - همیان چرمی

جَلَبَةٌ (ص) - واشر ، پولك ، مهره‌ی ماسوره

جَلْمَة ج جلب - جای زخم (هنگام بهبود) ،
اثر زخم ، پوست یا گوشت نو (که پس از بهبودی
زخم در جای آن روید)

جَلْمَة الشِّتَاء - شدت سرمای زمستان ، چله ی
زمستان

جَلْمَة الجَمَل (ص) - گوشت سرخی که شتر هنگام
مستی از دهان بیرون آرد

جَلْمَة ، جَلْمَة ، جَلْمَة الْحَيَوَان (ص) - سرکین ،
کود (حیوان)

جَلْمَة الشَّبِي - قسمت عمده ی (هر چیز)

جَلْجَل - زنگوله صدا کرد ، جلنگ جلنگ کرد

جَلْجَل ج جَلْجَل - زنگوله ، درای خرد ،
زنگ ، جرس ، دف ، دایره ، گل مژه

جَلْجَل = جَلْجَل

جَلْجَلَان - کنجد ، گشنیز

جَلْجَلَان الْقَلْب - صمیم دل ، اعماق قلب

جَلْجَلَة - زنگوله ، دارای خرد ، صدای زنگ
یا ناقوس ، طنین ، پیچش صدا ، انعکاس صوت
جَلْجَل - طاس و بیمو شد

جَلْجَل - سنگی که با آن تبغ یا چاقو تیز کنند

جَلْجَل ، جَلْجَل الْمَوْسَى عَلَى الْحَجَرِ أَوِ الْجِلْدِ
تبغ را روی سنک یا چرم کشید تا تیز شود

جَلْد - چابک بود ، نیرومند بود ، دلیر بود ،
پر طاقت بود ، شکمپا بود ، پر تحمل بود

جَلْد - یخ بست ، منجمد شد

جَلْد - منجمد کرد ، سرد نگاهداشت

جَلْد - شلاق زدن ، صبور ، پر طاقت ، برد بار ،
نیرومند ، شکمپا ، استوار ، محکم ، سخت

جَلْد - طاقت و پایداری ، تحمل ، شکمپایی ،
برد باری

الْجَلْد - گنبد نیلگون ، آسمان ، فلك

جَلْد ج أَجْلَاد ، جَلُود - پوست بدن انسان یا
حیوان

جَلْد بِالْسَّوْطِ - شلاق زد ، تازیانه زد

عُرُوسَة الْجَلْد - تخته شلاق

جَلْد جَامُوس - چرم گاو میش

جَلْد سَخْتِيَان - تیماج فرنگی

جَلْد شَجَرَان (غ) - ساغری ، چرمی که بر -
آمدگی های ریز بشکل دانه در روی آن نمایان
است

جَلْد غَزَال - پوست آهو

جَلْد الْكِتَاب - کتاب را صحافی یا جلد کرد

جَلْد مَدْبُوع - پوست دباغی شده ، چرم

جَلْدَة - شلاق ، ضربه ی شلاق

جَلْدَة ج جَلْد - تکی چرم

ابْنُ جَلْدَة - خویشاوند ، هم میهن

جَلَز - با پارچه یا تسمه بست ، پیچید ، چیزی را
بچیز دیگر منضم کرد

جلس - نشست

جلسه - جلسه ، نشیمن ، جای نشستن ، انجمن ، مجمع ، ملاقات ، جلسه‌ی دادگاه

محضر الجلسة - صورت مجلس ، صورت جلسه

جلسه رسمیة - دوره‌ی اجلاس ، جلسه‌ی رسمی

جلسه صاخبة - جلسه‌ی متشنج ، پرسرو صدا

جلسه طارئة - جلسه‌ی فوق‌العاده

جلط - خراشیدن

جلط الجلد - پوست بدن را خراشید ، برد

جلط الرأس - سر را تراشید

جلط السیف - شمشیر کشید

جلطة دمویة - بسته شدن خون در ورید ، خون

بستگی

جلع = اجلع

جلف ج اجلاف ، جلفوف - سبکس ، سبك -

مایه ، ابله ، سفيه ، بی عقل ، گول ، بی باک ، خود سر ، وحشی ، بی تربیت ، گستاخ ، بی ادب

جلف (غ) - بازی کلف

جلفط ، جلفظ السفینة - درز کشتی را گرفت

جلفاظ ، جلفاظ - درز گرفتن کشتی ، کسیکه درز کشتی را میگیرد

جلفظة - درز گرفتن کشتی بوسیله فرو کردن تکه‌های پارچه در لابلای رزها و قیر اندود نمودن آنها

جلل - عظیم ، مهم ، خطیر ، بااهمیت

جلل = اجل

من جلیل فلان - بخاطر (بزرگ داشت) فلان

کس

جلم - قیچی پشم چینی

جلم - پشم گوسفند را چید ، قیچی کرد

جلمان = جلم

جلمد ج جلامد - تخته سنگ ، صخره ، خاره

جلمود ج جلامید = جلمد

جلنار (غ) - کلنار

جلو - جلا دادن ، برق انداختن ، صیقلی کردن ،

پرداخت کردن فلزات و غیر آنها

جلوز - فندق

جلوزة - درخت فندق

جلوط - بی آرم ، گستاخ ، پررو ، جسور ،

بیجیا (در گفتگوی از زن)

جلو کوز (غ) - ماده‌ی قندی که بحالت طبیعی

در بعضی از میوه‌ها وجود دارد ، گلوکز

جلی - پنجره‌ی شیروانی یا سقف

جلی = جلیو

جلی - واضح ، روشن ، بدیهی ، آشکار ، ساده

جلیب - کالایی که (از کشوری) وارد کنند

جلية الامر - حقیقت امر

جلید ج جلداء ، جلاد ، جلد - یخ ، شخص

نیرومند ، بر طاقت ، زرنک ، هوشیار ، چابک

جَبَل جَلِيد - توده‌ی یخ شناور

مَرَكَبَةُ الْجَلِيد - درشکه برفی ، سورتمه

جَلِيد عَلَى الْعَمَل - چابك و پُرطاقت بكار

جَلِيدِي - یخی ، مربوط به یخ ، یخ مانند

العَصْرِ الْجَلِيدِي - دوره‌ی یخبندان (یکی از دوره‌های زمین)

جَلِيل - مهم ، بزرگ ، عظیم ، خطیر ، محترم ، مجلل ، عالی ، با شکوه

جَم - زیاد ، فراوان ، بسیار

جَم الْإِنَاء - ظرف را پرکرد ، لبالب کرد

جَم غَفِير - تعداد زیاد ، بسیار ، خیلی فراوان

جَم النِّشَاط - بسیار سرزنده ، بسیار فعال و دارای انرژی

جِمَاح - هوس ، تلون - زاج ، سرکشی ، سر -

پیچی ، تمرد ، طغیان ، عصیان

جِمَاح جِ جِمَامِیح ، جِمَامِیح - سپاه شکست -

خورده‌ی هراسان و فراری ، گوی پلاستیک یا چرمی پر دار که در بازی «بد مینتن» بکار میرود

كَبَح جِمَاحَه - او را کنترل کرد ، محدود کرد ،

از طغیان یا سرکشی او جلوگیری کرد

جُمَادَى الْأُولَى وَالثَّانِيَّة جِ جُمَادِيَات - دو

ماه - موسوم به جمادی الاول و جمادی الثانی (از

ماه‌های هجری قمری)

جَمَار ، جَمَارَة جِ جَمَارَات = جامور

جَمَار الْحَج - سنگریزه‌هایی که حاجیان هنگام

ادای مناسك حج پرتاب کنند

جَمَاع - نزدیکی کردن مرد با زن ، مقاربت ،

بغل خوابی ، جماع

جَمَاعَة جِ جَمَاعَات - گروه ، دسته ، زمره ،

طبقه ، حزب ، هیئت طرفداران

جَمَاعَة الرَّجُل (ص) - زوجه ، همسر

جَمَاعَة الْكَهْرَبَاء - آکوم - ولاتور : دستگاه

الکتریکی که میتوان مقداری برق در آن ذخیره

کرد و بهنگام لزوم از آن پس گرفت ، مخزن یا

خازن برق ، انباره

جَمَاعِي - دسته جمعی ، مشترك

الضَّمَان الْجَمَاعِي - مسئولیت مشترك

الْقَتْل الْجَمَاعِي - کشتار دسته جمعی

الْجَمَاعِيَّة - کولکتیویسم : نظریه‌ی اشتراکی

جَمَال - ساربان ، شتربان ، سرباز شترسوار

الْجَمَالِيَّة - زیبا شناسی ، علم الجمال

جَمَان ، جَمَانَة - مروارید ، لؤلؤ

جَمَانِي - کسیکه موی سرش پر پشت و زیاد باشد

جَمَبَاز = الْجِمْنَاسْتِيك

جَمَبَرِي (ص) - میگو

جَمَبُون (غ) - ران خوك (که نمك زده و خشك

کرده باشند)

جمّة - کلاه گیس ، موی مصنوعی

جمّة ج جمم - موی سر که پر پشت و زیاد باشد

جمّة ج جمام - چاه پر آب

جمجم = تجمجم

جمجمة ج جماجم - جمجمه ، کاسه‌ی سر

علم الجمجمة - جمجمه شناسی

جمجمی - مربوط به جمجمه ، جمجمه‌ی

جمح الحصان - اسب سرکش شد

جمح الرجل - پیروی از هوای نفس - کرد (در گفتگوی از شخص)

جمحت المرأة زوجها - زن شوهرش را ترك کرده بخانه کسان خود رفت

جمد - خشك کرد ، سفت یا سخت کرد ، منجمد کرد ، مایع را منعقد کرد (چون شیر که آنرا به ماست تبدیل کنند)

جمد - خشك شد ، سفت یا سخت شد ، یخ بست ، منعقد شد ، بست ، بصورت لخته درآمد

جمد - یخ ، برف

جمد الاموال - پول را (در بانک) را کد گذاشت

جمد بالبرودة - منجمد کرد ، بصورت یخ در - آورد ، یخ ساخت

جمد رخو - برف

جمدت يده - بخیل شد

جمر - آتش

على احمر من الجمر - (مجازاً) در فشار ، در عذاب ، در شکنجه

جمرة ج جمرات ، جمار - سنگریزه ، ريك ، پاره‌ی آتش ، دست‌ی که با هم متحد و هم آهنگ باشند

جمرة خمیئة - کفگیر ، گنده تاول

جمرك (غ) ج جمارك - گمرک

الحواجز الجمركية - موانع گمرکی

رسوم جمركية - عوارض گمرکی

خالص من الرسوم الجمركية - معاف از عوارض گمرکی

جمست - عقیق جگری

جمش - غلغلك داد

جمش الراس - موی سر را سترد ، سر را تراشید

جمشت = جمست

جمع - انجمن ، اجتماع ، مجمع

جمع - جمع کرد ، جمع آوری کرد ، گرد آورد ، درو کرد ، حاصل برداشت ، توده کرد ،

انبار کرد ، متصل کرد ، با هم پیوند داد ، بهم ملحق کرد ، متحد کرد ، یکی کرد ، متفق کرد ، تعمیم داد

جمع ج اجماع - مشت ، مشت ، از هر چیز ، کف دست

جمع - توده کرد ، انبار کرد ، اندوخت ، جمع کرد (در گفتگوی از اشیاء یا اشخاص)

ضربه بجمع یده - مثنی براو نواخت ، مشت
زد (به کسی)

جمع الأرقام - عددها را جمع زد

جمع الأسم - اسم مفرد را جمع بست ، بصیغه ی
جمع در آورد

جمع جمعیه - انجمن تشکیل داد ، موقع
جلسه یی را اعلام کرد

جمع الحروف (فی الطباعة) - حروفچینی
کرد (در گفتگوی از چاپ)

جمع الشمل - بهم پیوستگی ، اتحاد مجدد ،
سرو سامان دادن

جمع کتابا - کتاب تالیف کرد

جمعة ج جمع ، جمعات - آدینه ، روز جمعه
جمعة - اجتماع کردن ، مجموعه یی از هر چیز ،

هفته : از شبیه تا جمعه ، ثن : عامل وراثت در نطفه ی
مردوزن

الجمعة الحزینة (عند النصاری) - جمعه یی
که حضرت عیسی در آن مصلوب شده است (نزد
مسیحیان)

جمعیه ج جمعیات - انجمن ، مجمع

الجمعیة الإرهابیة - باند تروریستی

جمعیه خیریة - انجمن خیریه ، انجمن نیکو -

کاری

جمعیه الرئاسة - هیئت رئیسه ، هیئت مدیره

جمعیه عامة او عمومیة - مجمع عمومی

الجمعیه العامة للأمم المتحدة - مجمع

عمومی سازمان ملل متحد

جمکیة = جامکیة

جمل ج جمال - شتر

جمل - زیبا بود یا شد ، ظریف بود ، خوش -
منظر بود ، رعنا بود

جمل - آراست ، زیبا کرد ، زینت یا تزیین کرد ،
آرایش داد یا کرد

جمل = اجمل

جمل الماء - پایکان (یکنوع پرنده)

اتخذ الليل جملاً - در تمام طول شب در سیرو
حرکت بود ، از اول شب تا صبح بر رفتن ادامه
داد

حساب الجمل - حساب ابجد

جملة ج جمل - جمله ، کلام ، مقدار ، تعداد

جملة - بکلی ، تماماً ، یکسره ، رویهم رفته

جملة او عبارة مبتورة - عبارتیکه چیزی از

آن حذف شده باشد ، جمله یا عبارت ناقص

جملة (غ) - لاك الكل ، لاك

جم = تجم

جم المکیال - پیمانها پر کرد ، لیا لب کرد ،

مالا مال کرد

الجمناز (غ) - میدان ژیمناستیک

جَمَنَازِيَّ (غ) - مربوط به ژیمناستیک

اِسْتِعْرَاضِ جَمَنَازِيَّ - نمایش بازیهای ژیمناستیک

الْجِمْنَاسْتِيك (غ) - ژیمناستیک ، نوعی ورزش

که همراه با حرکات نرمش و پرش و بازی در هوا میباشد و بوسیله پارالل ، بارفیکس و غیر اینها

انجام میگردد

جَمُوح = جامح

جَمُود ، جَمُودَة - بیکارگی ، سستی ، بیکاری ،

بیجان ، بی روحی ، جامد شدن ، یخ بستن ،

خشکی ، سفتی ، سختی

جَمُوش - نوره ، واجبی ، مخلوطی که موی را

بستر

جَمُوم - چاه پر آب

جَمْهَر - جمع کرد ، گرد آورد

جَمْهَر الْقَوْم = تجمهر

جَمْهَوْر جِ جَمْهَاهِر - عامه یا توده مردم ،

بزرگان از مردم ، قسمت عمده (از هر چیز)

الْحَكُومَةُ الْجَمْهَوْرِيَّة - دولت جمهوری ،

حکومت جمهوری

الْجَمْهَوْرِيَّة الْفَتْمِيَّة - جمهوری نو بنیاد ، دولت

جمهوری که هنوز مدت زیادی از تأسیس آن نگذشته

باشد

جَمِيرَة - گیس بافته ، موی بافته

جَمْيز ، جَمْيزِي - نوعی درخت که میوهی آن

شبه انجیر است

جَمِيش = جَمُوش

جَمِيع (ص) - حروف چین (در چاپخانه)

جَمِيل - زیبا ، نیکو ، خوش منظر ، خوش -

اندام ، احسان ، لطف ، همراهی ، مرحمت ،

التفات ، توجه ، خدمت

الْفَنُون الْجَمِيلَة - هنرهای زیبا

مَعْرِفَة الْجَمِيل - حقیقتشناسی ، سپاس

نَاكِر الْجَمِيل - حق ناشناس ، نمک شناس

نَكِرَان الْجَمِيل - حق ناشناسی

جَن - پناه داد ، حفظ کرد ، مستور کرد ، دارای

پوشش کرد

جَن = تَجَنَّن

جَن اللَّيْل - شب تاریک بود یا شد

جَنِي - درو کرد ، حاصل برداشت از ، جمع

کرد ، چید

جَنِي الثَّمَرَة - میوه را چید

جَنِي جَنَایَة - مرتکب جنایت شد

الْجَنَائِزِيَّ - کسیکه جلو جنازه ها قرآن یا دعا

میخواند

جَنَائِسی - باغبان

جَنَاب = ذَات الْجَنَبِ

جَنَاب - لقب احترام ، جناب

جَنَابِكُمْ - جنابعالی

جَنَاح جَ أَجْنَحَة ، أَجْنَح -- پهلوی ، تهیگاه ،

دامنه ، جناح ، طرف ، کنار ، جوار ، حمایت ،
پشتیبانی ، جناح لشکر

جَنَاح - گناه ، بزه

جَنَادِلُ النَّمِيلِ - آبشارهای رود نیل

جَنَاز - مراسم تشییع و دفن ، (نزد مسیحیان) ،
نماز میت

جَنَازَ عَلٰی رُوحِ الْمَوْتٰی - نماز وحشت ، فاتحه
(برای آمرزش روح مردگان)

جَنَازَة ، جَنَازَة جَ جَنَائِز - نعش کش ، تابوت ،
جنازه ، مراسم تشییع ، مجلس سوگواری (که
خویشاوندان متوفی از هنگام مرگ تا دفن او
ترتیب میدهند)

جِنَاس - آوردن دو یا چند کلمه که لفظاً یکی
و معنی مختلف باشد

جَنَان جَ أَجْنَان - دل ، قلب

جَنَان - سیر

ثَابِتُ الْجَنَان - ثابت قدم ، دارای عزم ثابت

جُنَانَة = جُنَان

جَنَائِنِيّ = جَنَائِنِيّ

جَنْب = جَانِب

جَنْب ، جَنْب - طرد کردن ، دور ساخت ، کنار
گذاشت ، جدا کردن یا گذاشت ، سوا کردن

بِجَنْب = بِجَانِب

ذَاتُ الْجَنْب - بیماری -ینه پهلوی

عَلٰی جَنْب - علیحده ، جدا ، کنار

جَنْبًا لِّجَنْب - پهلوی بپهلوی ، دوشادوش

جَنْبًا اِلٰی جَنْبٍ مَعَ ... - دوشادوش با ... ،
پهلوی بپهلوی

جَنْبَاز (غ) = الْجِمْنَاسْتِيك

جَنَّة جَ جَنَات ، جَنَان - باغ ، بهشت

جَنَّة - پوشش ، حجاب ، ستر ، سپر

جَنَّة - جنون ، دیوانگی

بِهَ جَنَّة - جنی ، دیوانه

عَصْفُورُ الْجَنَّة - پرستو ، چلچله

جَنْح - کنار

جَنْح - پهلوی ، تهیگاه ، دامنه ، جناح ، طرف ،
کنار

الْجَنْح ، الْجَنْحُ مِنَ اللَّيْلِ - پاسی از شب

تَحْتَ جَنْحِ الظَّلَام - در تاریکی شب

جَنْحُ إِلَيْهِ = أَجْنَح إِلَيْهِ

جَنْحُ الرَّجُل - گناهکار قلمداد کردن ، بجرمی
متهم کردن

جَنَحَتِ السَّفِينَة = أَجْنَحَتِ السَّفِينَة

جَنْحُ الشَّيْء - بالدار کردن ، تیزرو کردن ، با بال
مجهز کردن

جَنْحُ الطَّائِر - تیر پیدال پرانده زد ، بال پرانده را
زخمی کردن

جَنْجَحَة ، جَنْجَحَة - جَنْجَحَة ، گناه ، بزه ، تقصیر ،
 خلاف
 جَنْدَج أَجْنَاد ، جَنْوَد - سپاه ، لشکر ، سربازان
 جَنْد الْعَسَاكِر - سربازگیری کرد ، به سربازی
 گرفت ، سپاه تشکیل داد
 جَنْدَار ج جَنْدَارَة (غ) - نگهبان ، گارد حاکم
 یا فرمانروا ، سربازی که مأمور حفاظت فرماندهی
 قشون یا حاکم یا غیر آنانست
 جَنْدَارَة - ماشین مهره کشی ، ماشین اتو کشی
 بوسیله ی بخار
 جَنْدَب ، جَنْدَب ج جَنْدَاب - نوعی ملخ
 جَنْدَر الثَّوْبِ أَوِ الْقَمَاشِ - جامه یا پارچه را
 مهره کشید ، با بخار اتو کرد
 جَنْدَرَة = جَنْدَارَة
 جَنْدَفَلِی (ص) - صدف (یکنوع جانور)
 جَنْدَل ج جَنْدَل - تخته سنگ ، صخره ، خار
 جَنْدَل - (کسی یا چیزی را) بزمین افکند ،
 بزمین انداخت
 جَنْدُول (غ) - نوعی قایق
 جَنْدِی - سرباز ، سپاهی
 جَنْدِیَة - سربازی
 جَنْز الْكَاهِنِ الْمِیْتِ - کشیش بر جنازه نماز
 گذاشت یا دعا خواند

جَنْز الْمِیْتِ - مرده را در تابوت گذاشت
 جَنْزَار ، جَنْزَارَة - زنگ مس ، زنگار مس
 جَنْزَبِیل (ص) - زنجبیل
 شَرَاب الْجَنْزَبِیل (ص) - آبجو زنجبیلی
 كَعَكُ الْجَنْزَبِیل (ص) - نان زنجبیلی ، نان
 شیرینی زنجبیل پرورده
 جَنْزَر النِّجَاسِ - مس زنگار گرفت ، زنگ زد
 جَنْزِرَیو - زنگار مس ، زنجیر
 جَنْس ج أَجْنَاس - نوع ، صنف ، قسم ، گونه ،
 جور ، نژاد ، جنس ، دسته ، طبقه ، رده ، مردی
 وزنی ، ملیت ، تابعیت
 جَنْس - حق تابعیت (کشوری را بکسی) داد ،
 (کسی را) بتابعیت دولتی درآورد
 جَنْس (فِی الْحَسَابِ) - عدد صحیح را تجنّیس
 کرد ، همجنس عدد کسری گردانید
 جَنْسِیَة ج جَنْسِیَات - تابعیت ، ملیت ، هویت
 جَنْش عَوْد الْحَدِیدِ (ص) - میله ی آهن را
 بصورت قلاب درآورد ، دارای خمیدگی کرد
 جَنْفَاص ، جَنْفَاص (غ) - گونی ، چتائی ،
 کرباس
 جَنْفِیص (س) = جَنْفَاص
 جَنْن = اجن
 جَنْوَب - جنوب
 جَنْوِبِی - جنوبی ، واقع در طرف جنوب

جنود مجندة - سپاه متشکل

جنون - دیوانگی ، جنون ، حماقت ، ابله‌ی ،
طغیان ، غضب ، ازجا دررفتگی ، خشم زیاد

جنون المراهقة - جنون جوانی

جنون مطبق - دیوانگی کامل ، جنون تام و تمام

جهود جنونیه - کوششهای سخت (دیوانه‌وار)

جنی - میوه‌ی تازه چیده

جنیس - اصیل

جنیف (غ) - شهر ژنو

جنینه - باغچه ، باغ

جنیه ج جنیهات (غ) - نام سکه‌ی طلا که در
در قدیم برابر با يك لیره بود و از سال ۱۷۱۷
بهای آن برابر با ۲۱ شیلینگ تعیین گردید

جنیه استرلینی - لیره‌ی استرلینگ

جو ج جواء ، اجواء - جو ، توده‌ی هوایی که
اطراف کره‌ی زمین را فرا گرفته ، آسمان ، گنبد
نیلگون ، فلك ، (مجازاً) محیط ، وضع ، موقعیت

فی جو من الصداقة والاحلاص - در محیطی

پراز دوستی و صفا

جو (ص) - آب و هوا

حالة الجو - وضع هوا

الجو عاصف - هوا طوفانی است

جو عائلی - محیط خانوادگی

الجو الملائم - محیط مناسب

جو ودی - محیط دوستانه

جو هادی - محیط آرا

جوا ، جوا (ص) - داخل ، درون ، تو

جوی - سوزش یا شدت عشق ، شدت غم و اندوه ،
شهوۃ ، مصیبت و الم ، (در پزشکی) يك نوع درد

سینه

جواب - نامه ، پیغام

جواب - پی‌گردد ، کسیکه پیوسته سفر کند ،
سیاح

جواب مسکت او سدید - جواب حاضر و

آماده ، جواب دندان شکن ، جواب محکم

جواد ج اجواد ، اجاود - بخشنده ، سخی ،
کریم

جواد ج جیاد ، اجیاد - اسب تیز تك ، اسب

جنگی ، اسب سواری ، اسب مسابقه

جواد - بسیار سخی ، بسیار کریم و بخشنده

جوار - همسایگی ، مجاورت ، حمایت ، حفاظت ،

امان ، پناه

سیاسة حسن الجوار - سیاست حسن همجواری

جوارح - پرندگان شکاری ، اعضا یا اندامهای

آدمی بویژه دستها

جواز = اجازه

جواز - مجاز بودن ، جایز بودن ، روا بودن ،

روایی

جواز السفر - گذرنامه ، پاسپورت

جَوَازِ شَرْعِيّ - مطابقت با قانون ، قانونی بودن ، مشروعیت

جَوَافَة (غ) - نوعی میوه‌ی ترش که برای ساختن ژله بکار میبرند

جَوَال (ص) - ظرفی از پشم بافته که چیزها در آن کنند ، جوال ، يك لنگه بار

جَوَال - گردش کننده ، سیر کننده ، کسیکه پیوسته در حرکت و مسافرت است ، سیار (در گفتگوی از تاجر ، واعظ و امثال آنان)

جَوَالَة - موتوسیکلت

جَوَالِق = جَوَال

جَوَانَتِي (ص) - دستکش

جَوَانَتِي جِلْد (ص) - دستکش چرمی

جَوَانَتِي صُوف (ص) - دستکش پشمی

جَوَانِح - دنده‌های بدن

جَوَانِي - داخلی ، درونی

جَوَاهِر - جواهرات

جَوَاهِر جِي (ص) - جواهر فروش ، جواهر ساز

جَوْب - برگردش پرداختن در ، پیمودن (مسافت) ، پی گردی ، جستجو ، راه یافتن به ، رخنه کردن در ، دریدن ، بریدن

جَوْب ج اِجَوَاب - پیراهن زنانه ، کانون ، دلو بزرگ

جَوْبَة ج جَوْب - حفره ، گودال

جَوْبِيْتَر (غ) - رئیس خدایان (در افسانه‌های روم باستان) ، ستاره‌ی مشقری ، برجیس

جَوْت (غ) - چتائی ، کنف هندی

جَوَح - نابود کردن ، معدوم کردن ، ریشه کن کردن ، برانداختن

جَوَخ - ماهوت (يك نوع پارچه)

جَوْد - سخاوت ، کرم ، بخشندگی ، بخشش

جَوْد - باران سخت

جَوْد خوب انجام داد ، نیکو کرد ، بهتر کرد ، اصلاح کرد

جَوْد الْقَارِي - باتجوید خواند (در گفتگوی از کسیکه قرآن و امثال آن را میخواند)

جَوْدَة ، جَوْدَة - نیکویی ، خوبی ، تفوق ، مزیت ، فضیلت ، برتری ، استعداد ، کفایت ، لیاقت ، عرضه

جَوْر - ظلم ، استبداد ، ستمگری ، بی‌رحمی ، بی‌انصافی ، بی‌عدالتی

جَوْرَب ج جَوَارِب ، جَوَارِبَة (غ) - جوراب

حَمَالَة الْجَوْرَب (ص) - بند جوراب

جَوْرَجِيَا (غ) - گرجستان ، نام یکی از ایالت‌های آمریکا

وَرْد جَوْرِي (ص) - گل محمدی ، گل گلاب

جَوَز - گردو ، درخت گردو ، چوب گردو

جَوَز = اِجَاز

جَوَز الرّقْبَة (ص) - سیب آدم (نام غده‌ی در بدن)

برآمدگی کلو ، جوزك ، جَخَش

جوز الشبى ج اجواز - قسمت عمده‌ی هر چیز،

میان یا وسط و دل هر چیز

جوز الطيب - جوز بویا ، جوزهندی

جوز العنق = جوز الرقبة

جوز القنز - پبله‌ی کرم ابریشم

جوز هندی - نارگیل

جوزاء - نام برجی از برجهای دوازده گانه

جوزة التدخين (ص) - قلیان

جوزل ج جوازل - جوجه‌ی کبوتر

جوزی - گردویی رنگ ، فندقی ، بلوطی رنگ

جوسق ج جواسق ، جواسیق (غ) - کاخ ،

قصر

جوع - گرسنگی ، قحطی

جوع = اجاع

الجوع الاغبر - گرسنگی شدید

الجوع البقرى - يك نوع بیماری معدی که

دارنده آن از غذا خوردن سیر نمیشود و اگر احیاناً

سیر شود دوباره گرسنگی بر او غلبه کند

جوع قاتل - گرسنگی کشنده

الجوع الکلبى = الجوع البقرى

جوعان = جائع

جوف - جوف ، داخل ، تو ، در ، درون ، باطن

میان ، شکم ، دل

جوف = تجوف

جوف الشیء - حفر کرد ، گود کرد ، پوک

کرد ، تو خالی کرد ، مجوف کرد ، خالی یاتهی

کرد

جوق ، جوقه - دسته ، گروه ، جماعت

جوقه موسیقیة - دسته‌ی که باهم تشکیل يك

ارکستر دهند ، دسته‌ی خوانندگان و نوازندگان ،

تروپ هنری

جوقل - حمل و نقل اشیاء یا اشخاص بوسیله

هواپیما

جول - در اطراف گردش کردن ، گشتن ، سیر

کردن

جول = تجول (ص)

جولان = جول

جولة ج جولات - سفر ، گردش ، سیر ، مسافرت ،

سباحت ، دور ، نوبت ، روند (دربازی)

الجولة الاولى - روند یا دوره اول بازی

الطائرة الجوهرائية - هواپیمایی که هم در

آسمان پرواز و هم بر روی آب حرکت کند (این

ترکیب از دو کلمه «جویة» و «مائية» درست شده

است)

جومك ج جوامك (غ) = جامكية

جون ج اجوان - خلیج كوچك ، خلیج دهانه

کشاد

جون ج جون - سفید ، سیاه (اراضداد)

جَوْنَلَة تَحْتَانِيَّة (غ) - دامن زیر (که زنان در زیر لباس پوشند)

جَوْنَلَة فَوْقَانِيَّة (غ) - دامن زنانه

الجَوْهَرُ الْفَرْد - اتم ، جوهر فرد ، جزء لا یتجزأ
جَوْهَرَة - گوهر ، سنگ گران بها ، زیور ، جواهر

جَوْهَرِيّ - ضد عرضی ، اساسی ، اصلی ، ذاتی ، عمده ، کلی ، جواهر فروش ، جواهر ساز

جَوِيّ - هوایی ، مربوط به توده‌ی هوایی که در اطراف زمین است ، آسمانی ، آتری ، مربوط به اتر ، مربوط به پدیده‌های جو

جَوِيّ - عاشق

جَوِيّ - دچار عشق شد ، دچار اندوه و غم شد

جَوِيَّات - هواشناسی ، علم آثار یا پدیده‌های جوی

الْحَالَاتِ الْجَوِيَّة - وضع هوا

ظَاهِرَة جَوِيَّة - پدیده‌ی جوی

عِلْمُ الظَّوَاهِرِ الْجَوِيَّة = جَوِيَّات

القُوَّةُ الْجَوِيَّة - (در ارتش) نیروی هوایی

مَحْطَة الْاِرْصَادِ الْجَوِيَّة - ایستگاه هواشناسی

جَوِيْمَة - جام یا ساغر کوچک

الْجِهَاتُ الْمَسْئُوْلَة - مقامات مسئول

جِهَاد - جنگ ، نبرد ، جنگجویی ، اشتغال بد جنگ ، جهاد

جِهَادِيّ - مربوط به جنگ یا جهاد ، نظامی

جِهَادِيَّة (ص) - خدمت سربازی

جِهَارًا - آشکارا ، علناً

جِهَاز ، جِهَاز جِ الْجِهِيْزَة - دستگاه ، مجموعه‌ی اعضائی که عمل معینی را انجام دهند ، سیستم ؛ مانند سیستم یا دستگاه عصبی

جِهَاز الْاِرْسَال - دستگاه فرستنده

جِهَاز الْاِسْتِقْبَال - دستگاه گیرنده

جِهَاز الْاِضَاءَة - دستگاه روشنایی

جِهَاز التَّبْرِيْد - دستگاه سرد کردن چون یخچال و کولر و امثال آنها

جِهَاز تَسْجِيْلِ الصَّوْت - دستگاه ضبط صوت

جِهَاز التَّنْفِيس - دستگاه دم زدن یا تنفس

جِهَاز صِحِّيّ - دستگاه یا سیستم بهداشتی

جِهَاز الْعُرُوس - جهیز یا جهیزیه عروس

جِهَاز عَصْبِيّ - سلسله‌ی اعصاب ، دستگاه اعصاب

جِهَاز كَهْرَبِيّ - دستگاه الکتریکی

الْجِهَاز الْمُرْسِل - دستگاه فرستنده

جِهَاز الْمَسَافِر - بنه‌ی مسافر ، لوازم سفر ، اسباب و اثاثه‌ی سفر

جِهَاز الْمُرْصَم - دستگاه گواش

جِهَالَة - جهل ، نادانی ، بی‌خبری ، کودنی ، حماقت

حماقت

جَهَامَة - ترشروئی ، کج خلقی ، آخم

جَهَبْد ج جَهَابْدَة (غ) - نقاد (در ادبیات و

هنر)

جَهْد - مشقت ، سختی ، کوشش ، تقلا ، زور -

ورزی ، فشار ، بکار بردن قوه یا انرژی ، سعی ،

جد و جهد

جَهْد - نبرد کرد ، کشمکش کرد ، جدال یا

نزاع کرد

جَهْد = اَجْهَد ، اِجْتَهَد

جَهْد - نیرو ، قدرت ، قوه ، انرژی ، زور ،

توانایی

اَقْصَى الْجَهْد - منتهای کوشش

جَهْد جَاهِد او جَهِيد - کوشش مجدانه یا

مصرانه

جَهْد طَاقَة - منتهای کوشش او

الْجَهْدَان - رنجبر ، مشقت رسیده

جَهْر - آشکاری

جَهْر - سیما ، قیافه ، هیئت ، منظر ، سرووضع

جَهْرًا = جَهَارًا

جَهْر الْأَمْر - آشکار شد ، علنی شد ، شایع و

منتشر شد (در گفتگوی ازهرامی)

جَهْر الْأَمْر وَبِه - آشکار کرد ، علنی کرد ،

شایع کرد ، منتشر کرد

جَهْر صَوْتِه وَبِه - صدای خود را بلند کرد

جَهْرَة = جَهْر

جَهْرَة = جَهَارًا

جَهْرِي - علنی ، شایع ، آشکار ، معلوم

جَهْز - مجهز کرد ، آماده کرد ، مهیا کرد ،

حاضر کرد

جَهْز الْعُرُوس وَالْمَسَافِر وَغَيْرَهُمَا - عروس

را دارای جهیز کرد ، لوازم سفر برای مسافر

آماده کرد ، اثاثیه و لوازم مهیا کرد برای

جَهْز عَلَى الْجَرِيح = اَجْهَز

جَهْض = اِجْهَاض

جَهْل - نادان بود یا شد ، جاهل بود یا شد

(نسبت به)

جَهْل مَطْبِق - نادانی صرف ، جهل کامل

جَهْم - آخمو ، ترشو ، کج خلق

جَهْم = تَجَهْم

جَهْد جِهَارَة - کوششهای بسیار ، مساعی جمیل

الْجَهْد الْمَتَوَاصِلَة - کوشش های پی گیر یا

مداوم

جَهْوَرِي - بلند آواز ، صدای بلند

جَهْوَل - آدم نادان

جَهْوَمَة = جَهَامَة

جَهْيَر - شخص بلند آواز ، صدای بلند ، نیکو

منظر ، زیبا

جَهْيَة - آمدن ، وارد شدن

جَمِئَة وَذَهَوًا - آمدن و رفتن ، آمد و رفت ،
رفتن و برگشتن ، دو سره (در گفتگوی از بلیط
مسافرت و امثال آن)

جِيَا حَة = جَوْح

جِيَار - گچ یا آهک زنده ، آهک پز ، سوزش دل
از خشم یا گرسنگی

جِيَارَة - کوره ی آهک پزی

جِيَا شِ الْعَاطِفَة - بسیار احساساتی

جِيِب ج جِيُوب - گریبان ، یقه ، جیب : کیسه
مانندی که بجامه دوزند و توی آن چیز نهند ،
سینه ، دل

جِيِب (فِي الْهِنْدَسَةِ وَحَسَابِ الْمَثَلَّاتِ) -

سپنوس (در هندسه و مثلثات)

نَاصِحُ الْجِيِبِ - راستگو ، درستکار ، امین

وَضَعَ فِي الْجِيِبِ (ص) - (چیزی را) در جیب

گذاشت ، بجیب زد ، استفاده برد

جِيِبِي - جیبی ، مربوط بجیب

جِيِبِيَة - کتاب دعای جیبی

جِد جِ اجِيَاد ، جِيُود - گردن

جِيْد - خوب ، عالی ، نیکو ، بی عیب

جِيْدًا - خوب ، رضایتبخش (قید)

جِيْد جِدًا - بسیار خوب ، بسیار عالی

جِيِر - بلی ، آری

جِيِر - آهک زنده ، گچ

جِيِرَان - همسایگان

جِيِرَة - همسایگی ، مجاورت

جِيِر الْحَوْض - حوض را آهک کشی کرد ، یا
آهک یا گچ اندود

جِيِر حِي - گچ یا آهک زنده

جِيِر السِّنْد (غ) - سفته یا چک را جیرو کرد

جِيِر مَطْفَا - گچ یا آهک کشته

الْجِيِرُو (غ) - جیروی سفته یا چک و امثال اینها

جِيِرُو سَكُوب (غ) - گردش بین ، گردش نما
(اسبابی که حرکت وضعی زمین را ثابت میکند)

جِيِرِي - گچی ، آهکی ، مربوط بگچ یا آهک

جِيِش ج جِيُوش - ارتش

جِيِش - ارتش یا سپاه تشکیل داد ، بسیج کرد ،
تجهیز کرد ، بحالت بسیج در آورد (در گفتگوی
از ارتش)

زَحَف الْجِيِش عَلَي - ارتش پیشروی کرد بسوی

جِيِش الْخِلَاص - سازمانی که بشکل واحدهای

نظامی در اروپا و آمریکا بوجود آمده است و هدف
آن احیای شعائر مذهبی و کمک بمستمندان و
بینوایان میباشد : ارتش نجات

جِيِشَان - جوش ، غلیان ، فوران ، طغیان آب ،

تلاطم ، بالا آمدگی ، تراکم

جِيِشَانِ النَّفْس - تهوع ، حالت قی

جِيِف = تَجِيِف

جِيِفَة ج جِيِيف ، اَجِيَا ف - لاشه ی متعفن ، مردار

جَیْل ج اَجِیال، جِیْلان - مردم، گروه، دسته،
نسل، نژاد، اهل يك زمان، قرن، دوره، زمان،
عصر، دوران

الجَیْل الطَّالِع اَوِ الصَّاعِد - نسل حاضر
جِیْلَاتِی (غ) - بستنی

جِیْلَاتِین (غ) - ژلاتین، ماده‌ی لزج و چسبناك
جِیْلان (غ) - گیلان (ناحیه‌ی در شمال ایران)
الجِیْمُودِیْزِیَّة (غ) - مساحی کره‌ی زمین یا علم
آن

جِیْمُولُوجِی (غ) - مربوط بزمین‌شناسی، وابسته
بعلم طبقات الارض

جِیْمُولُوجِیا (غ) - زمین‌شناسی، علم طبقات -
الارض

((ح))

حائِر - سرگردان، حیرت زده، سرگشته

حائِط ج حِیْطان، حِیاط - دیوار، باغ
مُصْبَاح حائِط - چراغ دیواری

حائِک ج حاکَّة، حَوَکَّة - بافنده، جولاه

حابی - طرفداری کرداز، جانبداری کرداز
حابل - دام گستر، کسیکه برای شکار پرندگان
یا حیوانات دام می‌گسترد

حابلُ المَسِیج - تار پارچه، ضد بود

حَابِلَة ج حَبَلَة = حَبْلِی

حاج - مجادله کرد، مشاجره کرد، محاجه کرد
حاجی - معما گفت

حاجات اَوْ حاجِیَّات المَعِیْشَة - وسائل و لوازم
زندگی، احتیاجات زندگانی

سد الحاجات - رفع کردن احتیاجات
حاجب - مانع، حائل، ساتر

حاجب ج حَوَاجِب، حَوَاجِیب - ابرو

حاجب ج حَجَاب، حَجَبَة - پرده دار، دربان،
پیشخدمت، راهنما (در مجالس و غیره)

حاجِبَة الشَّمْس - نقاب کلاه نظامی (که چشم را
از تابش خورشید محافظت میکند)

حاجَّة ج حَوَاج - حاجیه خانم

الحاجَّة الماسَّة - احتیاج محسوس، احتیاج
میرم

حاجر - محل استراحت حجاج در بیابان

حاجر العین - کاسه‌ی چشم

حاجِز - ضبط کننده، توقیف کننده، تصرف
کننده، حایل، مانع، عائق، محظور، گیر،
اشکال، پرده، پاراوان، حد فاصل، زنجیر و
غیر آن که برای بستن راه بکار برند

الحاجِزُ النِّارِی - دیوار آتش (و آن چنان
باشد که گلوله‌هایی پیوسته از دهانه توپها فرو
ریزد بدانگونه که دیواری از آتش برابر دشمن
پدید آورد)

حاجیات - احتیاجات ، لوازم ، وسائل

حاخام (غ) - عالم بزرگ یهود ، حاخام

حاد عن - اعراض کرد از ، روگرداند از

حادث - جدید ، تازه ، نو ، واقعه ، حادثه ، سانحه ، رویداد

حادث - گفتگو کرد با ، مکالمه کرد با

حادثة ج حوادث = حادث

حاذ = احوذ

حاذی - محاذی (چیزی) بود ، موازی بود با ، در برابر (چیزی) قرار گرفت

حاذر = تحذر

حاذر - محتاط ، هوشیار ، با حذر ، ملاحظه -

کار ، مواظب ، متوجه ، دقیق

حار = اختار

حار - گرم ، داغ ، سوزنده ، غیور ، با حمیت

حارب العدو - بادشمن جنگید ، پیکار کرد

حارة - محله ، کوچه ، کوی و برزن

حارث - برزگر ، کشاورز

حارث - عضبك ، خشمگین ، کج خلق ، زود - رنج ، تند مزاج

حارس لیلی - کسیکه در شب جایی را نگهبانی

کند ، شبگرد ، سرایدار

حارس المرمی - دروازه بان (دربازی فوتبال)

حاز = اختار

حازبه - طرفداری کرد از ، عضو حزب (کسی) شد

حازوقة - سسکه

الحازی - قیافه شناس ، کف بین

حاسب (ص) - برحذر بود از ، احتیاط یا پرهیز

کردار ، مواظب یا متوجه بود

حاسب - حسابدار

حاسبه - حساب خود را با کسی واریز کرد

آلة حاسبة - ماشین حساب

حاسر الرأس - سر برهنه

حاسم - مصمم ، قطعی ، قاطع ، مثبت ، مسلم

الدور الحاسم - نقش حساس (در فیلم یا

نمایش)

اللمحظة الحاسمة - لحظه یا موقعیت حساس

حاسن - نیکی کرد به ، با مهربانی رفتار کرد

حاشية الملك - همراهان شاه

حاص = انحاص

حاصد - درو کننده ، دروگر

حاصر المكان - جایی را محاصره کرد

حاضر - سخنرانی کرد ، کنفرانس داد ، با سخن رانی درس داد

فی الوقت الحاضر - در حال حاضر

حاضرة ج حواضر - پایتخت ، شهر عمده ،

مرکز استان «تقریباً»

حاضنة ج حواضن - زنی که پرستاری و پرورش

کودک بعهده ی اوست ، پرستار ، دایه

حَاظٌ = احاط به ، تحوُّط

حَافٍ (الْحَافِي) - پا برهنه

خَبِرَ حَافٍ - نان خالی

حَافَةٌ ج حافات ، حَيْف - جانب ، سو ، پیرامون ،

کنار ، ساحل ، دوره یا زهوار (از هر چیز)

عِنْدَ الْحَافِرَةِ - (مجازاً) بیدارنگ ، فی المجلس ،

در اولین برخورد

حَافِزٌ - انگیزنده ، محرك ، داعیه ، انگیزه ،

مشوق

حَافِظٌ عَلِيٌّ - حفظ کرد (چون حفظ نظم و

امنیت و غیر اینها) ، مراعات کرد ، در نظر گرفت ،

توجه و مواظبت کرد از ، نگهداری کرد ، حمایت

کرد ، باقی نگاه داشت ، رعایت کرد (بیشتر در

مورد رعایت و حفظ سنن و آداب گفته میشود)

حَافِلٌ - پر ، فراوان ، وافر ، مشحون از ،

زیاد

حَافِلَةٌ (الرُّكَّاب) - اتوبوس

الْحَافِلَةُ الْكَهْرَبَائِيَّةُ - واگن تراموای

حَاقٌ بِهِ - او را احاطه کرد

حَاقِلٌ - (چیزی را) پیش خرید کرد ، بطور

سلف معامله کرد

حَاسِيٌّ - شباهت داشت ، همانند بود ، مشابهت

داشت با ، تقلید (کسی را) در آورد

حَاكِمٌ - محاکمه کرد ، تحت پیگرد قرارداد ،

تعقیب کرد

حَاكِمٌ اِمَامٌ مَجْلِسِ عَسْكَرِيٍّ - در دادگاه

نظامی محاکمه کرد

حَاكِمٌ عَسْكَرِيٌّ - فرماندار نظامی

حَاكِمٌ بِالْاِثْمِيَّةِ - کفیل فرمانداری

الْحَاكِي - گرامافون

حَالٌ - چارچوب غلتک دار برای تعلیم راه رفتن

بکودکان ، یکنوع گردونه‌ی بچگانه ، چهار

چرخه‌یی که کودکان در آن نشینند ، کوله‌باری

سفر ، توشه دان مسافر

حَالٌ بَيْنَ ... - در میان ... حائل شد

حَالٌ دُونَ ... - جلوگیری کرد از ، ممانعت

کرد از ، بازداشت از

الْحَالُ الرَّاهِنَةُ - موقوفیت کنونی ، وضع

حاضر

حَالاً - فوراً ، بلافاصله ، هم اکنون ، بزودی

حَالَاتِيَّ (ص) - این الوقت

فِي حَالَةٍ ... - در صورت ...

فِي حَالَةِ عَدَمِ الْاِتِّفَاقِ - در صورت عدم

توافق

الْحَالَةُ الدَّوْلِيَّةُ - اوضاع بین‌المللی

بِحَالَتِهِ الرَّاهِنَةِ - بهمین عنوان یا همین گونه

که هست

حَالَةُ الطَّوَارِي - حالت آمساده باش ، وضع

فوق‌العاده

وَالْحَالَةُ هَذِهِ - در چنین موقعیت ، حال که چنین است
 لَيْلٌ حَالِكٌ - شب ظلمانی ، بسیار تاریک
 حَالَمَا - بمجرد اینکه
 الشَّهْرُ الْحَالِيَّ أَوِ السَّنَةَ الْحَالِيَّةَ - ماه جاری یا سال جاری ، ماه یا سالی که در آن هستیم
 هُوَ موجودٌ حَالِيًّا فِي بَيْرُوتَ - او هم اکنون در بیروت است
 حَامِ الطَّائِرُ - پرنده در هوا دوزد ، پرزد
 حَامٍ عَلَى الشَّيْءِ أَوْ حَوْلَهُ - در اطراف چیزی بدورزدن پرداخت
 حَامِي عَنْ - دفاع کرد از ، حمایت کرد از ، پشتیبانی کرد از
 حَامَةٌ - نزدیکان ، اقارب
 حَامِضُ البُورِيك - اسید بوریک
 حَامِلُ الشَّهَادَةِ - کسیکه دارای گواهینامه تحصیلی است
 حَامِلَةُ الطَّائِرَاتِ - ناو هواپیما بر
 حَامِلِي الْأَسْهَمِ - سهام-داران (در شرکتها ، کارخانهها و غیر آنها)
 حَامِيَّةٌ ج حَامِيَات - پادگان ، ساخلو
 حَانٌ ، حَانَةٌ ج حَانَات - میخانه ، خانهی خمار ، دکان میفروشی
 حَانَ الْوَقْتُ - وقت فرا رسید

حَانَتِ الْفُرْصَةُ - فرصت دست داد
 حَانِئٌ - غضب آلود ، خشمگین
 حَانُوتٌ ج حَوَانِيت - دکان ، مغازه ، میخانه
 حَانُوتِيّ - دکاندار ، مغازه دار
 حَانُوتِيّ (ص) - متصدی امور مردگان (چون غسل ، گورگن و غیر آنان)
 حَاوَلَ - حبله بازی کرد ، اغفال کرد
 حَاوَلَ أَمْرًا - کوشش کرد (در بارهی) ، مورد آزمایش قرار داد - درصدد ... برآمد ، به ... پرداخت ، کوشید
 حَاوِيٌ اِفْرَنْكِيّ (ص) - شعبده باز
 حَاوِيُ الْحَيَاتِ - درویش مارگیر ، غرائم خوان
 جِرَابُ الْحَاوِي - کیسهی مارگیری
 حَايَدٌ - اجتناب کرد از ، دوری جست از ، کناره گرفت از -
 حَبٌ ج حَبُوبٌ ، حَبَانٌ - دانه ، بذر ، تخم گیاه
 حَبٌ - محبوب ، معشوق ، دلبر ، دلارام ، عزیز ، سوگلی ، ندیم
 حَبٌ - دوستی ، عشق ، محبت
 مَرِيضُ الْحَبِّ - بیمار یا شیدای عشق
 وَاَقَعَ فِي حَبٍّ - گرفتار عشق ... ، عاشق ...
 حَبُّ الْغَمَامِ - تگرگ
 حَبُّ الْوَطَنِ - مبهن پرستی

حَبَا - خزید ، سینہ مال رفت ، چهار دست و پا رفت

حَبَا إِلَى الْأَرْبَعِينَ - نزدیک به چهل سالگی شد

حَبَاء - بخشش ، هدیه ، عطیه ، جایزه

حَبَاهِب - چیزی را بکسی هدیه داد ، اعطا کرد ، بخشید

حَبَاحِب - کرم شب تاب ، کرم شب افروز

حَبَارِج حَبَارَات - اثر ، نشان ، علامت

حَبَار - جانوری از رده ی نرم تنان دارای تنه ی بیضی شکل که از صدف پوشیده است و مایعی سیاه

از خود ترشح میکند که در رنگرزی بکار آید ، ماهی مرکب ، سپیداج

حَبَار الضَّرْبِ (بِالْإِسِيَاظ) - جای شلاق ، اثر کتک یا ضربه در روی بدن

حَبَارِي - نوعی پرنده موسوم به هو بره

حَبَال -- رسن تاب ، شالنگی ، طناب فروش ، طناب ساز

حَبَالَة ج حَبَائِل = اَحْبُولَة

حَبَب -- دانه دانه شد ، بصورت حب یا دانه درآمد

حَبَب الزَّرْع = اَحِب الزَّرْع

حَبَب الشَّيْءِ إِلَى فُلَانٍ - چیزی را در نظر کسی دوست داشتنی کرد ، کسی را به چیزی علاقه مند ساخت

حَبَّة (ص) - کمی ، مقداری کم

حَبَّة ج حَبَب - هسته ی انگور یا سیب و غیر اینها

حَبَّة ج حَبَات -- بذر ، قرص دارو - كورك ، جوش صورت ، دانه

حَبَّة الْبِرْكَةِ - سیاه دانه ، شونیز

حَبَّة الْعَيْن - مردمک چشم

حَبَّة الْقَلْب - (مجازاً) صمیم دل

حَبَب الْمَاء - جریان آب کم بود یا شد

حَبَب الرِّجْلِ - کسی را تحسین کرد ، آفرین گفت ، هورا کشید (برای کسی) ، کف زد (برای تحسین کسی)

حَبَب الْعَمَل - کاری را پسندید ، تصویب کرد ، تأیید کرد ، نیکو یافت

حَبَب لَه - چیزی را در نظر او دوست داشتنی کرد

حَبْنَا - مرحبا ، آفرین ، احسنت ، بَارَك اللهُ ، برو

حَبَر = اَحْبَر

حَبَر ، حَبَر -- زینت داد ، آرایش داد ، مزین ساخت ، جلوه داد

حَبَر - خوشحال شد ، شادمان گشت

حَبَر ج اَحْبَار ، حَبُور - دانشمند یهود ، عالم

جهودان ، دانشمند ، عالم ، پیشوای دینی

حَبَر - مرکب ، سیاهی دوات ، دوده ، جوهر دوات

الحبر الاعظم - پاپ

حبر الشين - مرکب چینی (برای نوشتن و غیر آن)

قلم حبر - قلم خود نویس

حبره ج حبرات - نقاب سیاه که زنان هنگام خروج از خانه بر روی افکنند ، تور صورت ، چادر سیاه

حبری - کشیشی ، اسققی ، مربوط به کشیش یا عالم جهود

حبریه - ردا ، جبه ، جامه ی سیاه و گشاد که کشیشان و غیر آنان در بر کنند

حبس - زندانی کرد ، حبس کرد

حبس = احتبس

حبس - زندانی کردن ، زندان

حبس - سد ، شمد ، ملازمه

حبس عنه - (چیزی را از کسی) دریغ داشت ، مضایقه کرد

حبس احتیاطی - بازداشت ، ضبط ، توقیف

حبسه (ص) - فدیہ

حبسه - گرفتگی یا لکنت زبان

حبش - حبشه ، حبشیان

دجاج الحبش - بوقلمون

حبط - شکست خورد ، باطل یا رد شد ، نتیجه

نداد ، بجایی نرسید

حبط السیاط - اثر ضربی شلاق (در روی بدن)

حبق - تیزداد ، گوزید

حبق - پونه ، پودنه

حبق البقر - بابونه

حبك ، حبك - سفت کرد ، محکم کرد

حبك الثوب = احتبك

حبك الجوارب و امثالها - جوراب و مانند

آنها را بافت (در گفتگوی از هر نوع بافتنی)

حبك الحبل او الشعر - طناب یا ریسمان را

تایید ، موی را بافت

حبك الكتاب - کتاب را صحافی کرد

حبكة الرواية - انتریگ داستان (نقطه ی حساس داستان)

حبل ج حبال ، احبل ، حبول ، احبال -

طناب : ریسمان ، رشته ، بند ، رگ بدن ، عرق ،

(مجازاً) عهد ، پیمان

حبل - طناب پیچ کرد ، چیزی را یا طناب یا

ریسمان محکم بست

حبل = احتبل

حبل - خشم و اندوه ، آستنی ، حاملگی

حبل = احبل

لعبة شد الحبل - بازی یا مسابقه ی طناب کشی

لعبة نط الحبل - طناب بازی

الحبل السري - بند ناف

الحبل الشوكي - مغز تیره ، مغز خرام ، نخاع

حَبْلُ الصَّيْدِ - شکار را بوسیله‌ی گستردن دام

گرفت

القَى الحَبْلَ عَلَى الْغَارِبِ - افسار گسیخته

کرد ، بحال خود وا گذاشت

حَبْلُ الْغَسِيلِ - طناب یا بند رختشویی ، طنابی

که لباس‌ها را پس از شستن روی آن پهن کنند تا
بخشکد

حَبْلُ غَلِيظٍ - کابل ، طنابی که از فلز ساخته

باشند

حَبْلَ مِنْ - پر بود از ، پرشد از

حَبْلِي ج حَبَالِي ، حَبَلِيَّات - آبستن ، حامله

حَبْلَان - پر ، مملو

حَبْلَانَةٌ = حَبْلِي

حَبْلَتِ الْمَرَاةِ - آبستن یا حامله شد

حَبْن - بیماری استسقاء

حَبْو - خریدن ، سینه مال رفتن ، چهار دست

و پا رفتن

حَبُوب - حبوبات ، غله

حُبُوبُ فَيْتَامِينَاتٍ - قرصهای ویتامین

حَبُوةٌ ، حَبُوةٌ ، حَبَاءٌ = حَبَاءٌ

حَبُور - سرور ، شادمانی ، خوشحالی ، لذت

حَبُوط - شکست ، عدم موفقیت ، بی نتیجه‌گی ،

بطلان ، نومیدی

حَبِي - دوستانه ، عشقی ، مهربان ، محبت -

آمیز

حَبِيبَةٌ - دانه یا حب کوچک

حَبِيبِي - دانه دانه ، جو دانه ، دارای دانه -

های ریز ، جو دانه‌یی

الرَّهْمَدُ الْحَبِيبِي - تراخم (نوعی بیماری چشم)

حَت - زدود ، پاک کردن ، فرسود ، فاسد کرد ،

تحلیل برد ، خورد ، سایید

حَتَار = اِطَار

حَتَامٌ ؟ - تا کی ؟ ، تا چند ؟

حَتَّ - نوعی آفت درخت ، شته ، کرم درخت

حَتَّةٌ (ص) - خرده ، ذره ، تکه ، پاره (تکه -

هایی که از چیزی هنگام قیچی کردن یا بریدن

بریزد)

حَتَد - اصیل بود ، پاک‌نهاد بود ، دارای اصالت

خانوادگی بود

حَتَد - دارای اصالت خانوادگی

حَتْرَةٌ = حَتَّةٌ

حَتَفَ ج حَتُوفٍ - مرگ ، موت

لَقِيَ حَتْفَهُ - مرد ، درگذشت ، وفات یافت

مَاتَ حَتَفَ أَنْفِهِ او حَتَفَ فِيهِ - بمرگ طبیعی

مرد

حَتَمٌ ، حَتَمَ عَلَيَّ (ص) - سفارش کرد ، امر

کرد ، دستور داد ، مقرر داشت ، واجب کرد ،

حتمی و ضروری ساخت

حَتَمَ بِالْأَمْرِ - تصمیم گرفت بر

حَت = اِسْتَحْثَاث

حَثَّ = استحث

حَثَالَةٌ = ثفل

حج - حج بجا آورد ، کسی را با دلیل مجاب کرد ، احتجاج یا استدلال کرد

حجابِه خیراً - (نسبت بکسی یا چیزی) خوش - بین بود ، نظر خوب داشت

حجی ج احجاء - عقل ، خرد ، زیرکی ، ذکاوت ، فطانت

حجاب ج حجب - پرده ، پوشش ، پاراوان ، مانع ، حائل ، تورصورت ، نقاب ، ستر ، دیوار تیغه مانند ، حد فاصل ، طلسم ، حرز

حجاب آلة التصوير - دیافراگم (در دوربین عکاسی)

حجاب الشمس - نور خورشید

حجاب الهیکل - پرده ی معبد

حجابه - دربانی ، پرده داری ، عمل و شغل دربان

حجاج - مجاجه ، مشاجره ، مجادله

حجاج العین - استخوان ابرو ، ابرو

ربات الحجال - کنایه از زنان

حجام - پوزبند شتر

حجام - حجامتگر ، خونگیر

حجامه - حجامت کردن : خون گرفتن از بدن بطریق مخصوص که در قدیم معمول بوده است

حجب - پوشاند ، دارای پوشش کرد ، درجایی

محفوظ نگاهداشت ، پنهان کرد ، حائل یا مانع شد

حجة - حج خانه ی خدا ، سال

حجة ج حجج ، حجاج - دلیل ، برهان ، مدرک ، بهانه ، عذر ، قبالة ، سند مالکیت

بحجة ... - ببها نهی ... ، بمنوان ... ، بعذر ...

حجج - کسی را بخانه خدا فرستاد تا حج بجا آورد

حجر - حرام ، ممنوع ، غیرجایز

حجر - منع از تصرف ، حجر

حجر - ممانعت کرد ، جلوگیری کرد از ، بازداشت ، منع کرد ، نهی کرد ، از تصرف ممنوع کرد

حجر ج حجور ، حجورة ، احجار - عقل ،

مادیان ، دامن ، حمایت ، آغوش

طباعة الحجر - چاپ سنگی

حجر الاساس ، حجر اساسی - سنگ شالوده ،

نخستین سنگ بنا که با تشریفات کار میگذارند

حجر البلاط - تخته سنگ بزرگ برای سنگ

فرش

حجر جوی - سنگ آسمانی ، سنگ شهابی ،

شخانه

حجر جهنم - (درشیمی) سنگ جهنم ، نیترات

نقره

حجر الخفان او الرخفة - سنگ پسا ، اسفنج

معدنی

حجر الدم - نوعی سنگ گرانبها : یشم ختایی
که دارای خال یا رگه‌های قرمز رنگ است
حجر الزاویة - سنگ نبشی ، (مجازاً) اساس ،
پایه ، بنیان ، قسمت عمده یا لازم و ضروری از هر
چیز

حجر الشی - متحجر کرد ، تبدیل بسنگ کرد ،
چیزی را چون سنگ سخت و سفت کرد
حجر صحنی - درقرنطینه گذاشتن یا نگاهداشتن
(برای عدم سرایت بیماری)

حجر الطاحون - سنگ آسیاب

حجر عثرة - مانع ، (مجازاً) موقعیتی که باعث
تردید یا اشکال یا بیم شود

حجر علیه - اعلام حجر کرد ، کسی را محجور
خواند یا محجور کرد

حجر الفلاسفة - کیمیا

حجر کریم ج احجار کریمه - سنگ گرانبها
(چون الماس ، یاقوت و امثال اینها)

حجر کلسی - سنگ آهک

حجر الهمدم - سقط ، پاره‌ی سنگ یا آجر که
از خراب کردن مکانی بدست آید

حجز - جلوگیری ، ممانعت ، تعویق ، تأخیر ،
ضبط ، توقیف ، نگهداری ، صندلی یا جائی را
رزرو کردن

حجز - جلوگیری کرد ، باز داشت ، به تأخیر

انداخت ، عقب انداخت ، محدود کرد ، محروم
کرد ، کنترل کرد ، رزرو کرد

دائرة حجز التذاکر - دایره یا اطاق دفتر
جهت رزرو کردن بلیط‌ها

حجز بین الشیعیین - میان دو چیز حائل شد ،
درمیان آمد

حجز الشی او المکان - چیزی (چون صندلی)
یا مکانی را رزرو کرد

حجز الطريق - راه را بست ، مسدود کرد

حجز علی راتبه - حقوق (کسی را) توقیف
کرد

حجز عنه الشی - چیزی را از او دریغ داشت ،
مضایقه کرد

حجز مقعداً - صندلی بی رزرو کرد

حجل - لی‌لی کرد

حجل ج حجلان ، حجلی - کباب

حجل ، حجل ، حجل ج احجال ، حجول
حلقه‌ی فلزی که زنان بپوشای اندازند ، پای

برنجن ، خلخال

حجل الحصان - اسب جفتک انداخت

حجلة = حجل

حجم - حجامت کرد

حجن - چیزی را خم کرد ، دولا کرد ، منحنی
کرد ، دارای خمیدگی کرد

حخام (غ) = حاخام

حَدَجٌ حَدَوْدٌ - حَسَدٌ ، مَرَزٌ ، كِرَانَسٌ ، لَيْدٌ ،
پایان ، خاتمه ، نهایت

حَدٌ - لباسِ عِزٍّ پوشیده ، عزادار شده

لِحَدٍّ ... - تا ... ، باندازه‌ی ...

لِحَدِّ الْآنَ - تا کنون ، تا حال

الْحَدُّ الْاَدْنَى - حد اقل ، مینیمم

الْحَدُّ الْاَقْصَى - حد اکثر ، ماکزیمم

وَضَعَ حَدًّا لِ... - پایان داد به ...

حَدَّ السَّكِينِ - کارد ، چاقو و امثال اینها را تیز

کرد

حَدَّ الْمَكَانَ = حَدَّ الْمَكَانِ

حَدَا - راند ، بجلو برد

حَدَا عَلَيَّ - وادار کرد بر ، تحریک کرد ، بر -

انگیخت

حَدَا الْاِبِلَ - سرود و آواز برای شتر خواند تا

تند تر برود

حَدَائِلُ - آهنگ آلات

حَدَاةٌ ، حَدَايَةٌ (ص) - غلبه و اج ، زغن (یکنوع

پرنده شکاری)

حَدَاةُ جِ حَدَا ، حَدَاءٌ - کلنگه دوسر

حَدَاةٌ - تازگی ، نو بودن

حَدَاةُ السِّنِّ - جوانی

حَدَادٌ - سوگواری ، عزاداری ، ماتم ، عزا

شَارَةُ الْحَدَادِ ، شَرِيْطُ الْحَدَادِ - باند سیاه که

هنگام عزاداری ببازو یا سینه بندند

حَدَادٌ - آهنگر ، دربان ، زندانبان

حَدَادَةٌ - آهنگری ، آهن کاری

حَدَبٌ = احْدَبٌ

حَدَبٌ - گوژ پشت بود یا شده ، محدب بود یا شد

حَدَبٌ - خم کرد ، متحی کرد ، دارای خمیدگی

کرد ، محدب کرد

حَدْبَاءٌ - گوژ پشت ، محدب ، دارای برآمدگی ،

(مجازاً) کارهای سخت ، سالی که در آن مردم

سخت گذرد

الْاَلَةُ الْحَدْبَاءُ - کنایه از قابوت یا عماری

حَدْبَةٌ - قوز ، گوژ ، کوهان شتر

حَدَّةُ الْاِزْمَةِ - شدت بحران

حَدَثٌ - روایت کرد ، گفت ، نقل کرد

حَدَثٌ - رخ داد ، روی داد ، واقع شد ، حادث

شد ، اتفاق افتاد ، تازه یا جدید بود ، تازگی

داشت

حَدَثٌ جِ احْدَاثٌ - چیز تازه ، نو ظهور ،

بدعت

حَدَثٌ جِ احْدَاثٌ ، حَدَثَانٌ - جوان

حَدَثَانُ الدَّهْرِ - حوادث روزگار ، مصائب

دهر

حَدَجٌ بِبَصَرِهِ - خیره نگریست به ، تیز نگریست ،

تند نگاه کرد به

حدود - محدود کرد ، مقید کرد ، منحصر کرد ،
ثابت کرد ، معین کرد ، تعریف کرد ، معلوم کرد ،
مشخص کرد

حد السکین = حد السکین

حد المكان - حد یا مرز مکانی را معین کرد ،
تعیین حدود کرد

حدت الحكومة الاسعار - دولت نرخهارا
تعیین کرد

حدر - فرود آمد ، فرود آورد ، شیب داد

حدر - شیب داد

حذق = احذق به

حذق ، حذق الیه - تیز نگریست ، تند نگاه
کرد به

حذق الطعام (ص) - نمک یا ادویه بغذا زد

حذل (ص) - با غلتک صاف و مسطح کرد

حذل علیه - مورد ظلم یا بیعدالتی قرارداد ،
ستم کرد بر

حدوة - نعل اسب

حدوث - وقوع

حدور - شیب ، نشیب ، سرازیری

حدی بالمکان - درجایی اقامت گزید

حدیث - جدید ، تازه ، نو ، گفتار ، کلام ،

گفتگو ، مکالمه ، مذاکره ، صحبت کردن ،
شایعه ، خبر ، داستان

حدیثاً - بتازگی ، جدیداً ، اخیراً

حدیث خرافة - کنایه از امری که هیچگاه به
وقوع نمی‌یوندد ، خرافات

الحدیث ذوشجون = الکلام یجر الکلام :

حرف حرف را می‌آورد

الحدیث السائر - گفتگو معمولی

حدیث السن - جوان

حدیث صحفی - مصاحبه‌ی مطبوعاتی

حدیث نعمة - شخص تازه بدولت رسیده ، نو-
کیسه

حدید - آهن ، تیز ، تند ، شخص یا چیزیکه
در مجاورت دیگری قرار دارد ، همسایه

مصنع الحدید - کارخانه آهن سازی یا آهن-
ریزی

حدیدة - يك تکه آهن

حدیدة المحراث - کارد گاو آهن

حدیقة ج حدائق - باغ

حدیقة الحيوان - باغ وحش

الحدیقة العامة - باغ ملی ، پارک شهر

حذاء ج احذیة - کفش

حذاء - کفش

حذاء ... مقابل ، برابر ، نقطه‌ی مقابل ،
موازی با

حذاء الانزلاق - کفش اسکی ، کفش اسکیمینک
ریزنگ

حَذَقُ = حَذَاقَةٌ

حَذَلْتُ = تَحَذَلْتُ

حَذَوُ... = حَذَاءُ...

حَر - گرم بود یا شد ، داغ بود یا شد ، حرارت داشت

الشَّعْرُ الْحَرُّ - شعر نو

حَرَائِقُ - آتش سوزیها

حَرَاب - نیزه دار ، نیزه ساز

حَرَاثٌ = حَارِثٌ

حِرَاثَةٌ - شخم زدن ، کشت و زرع کردن

حَرَّاج (ص) - حراج ، بمزایده گذاشتن

سُوقُ الْحَرَّاجِ - بازاری که در آن کالاها را حراج میکنند

حَرَّاج - جنگلبان

دَائِرَةُ حَرَّاجٍ - اداره‌ی جنگلبانی

حَرَارَةٌ - گرمی ، گرما ، غیرت ، حمیت

حَرَارَةٌ (ص) - كورك ، جوش صورت

وَحْدَةُ الْحَرَارَةِ ، وَحْدَةُ حَرَارِيَّةٍ - کالری :

واحد مقیاس حرارت

حَرَاقَةٌ - تندى ، تیزی ، زنده‌گی (در مورد طعم چیزی)

حَرَّاقَةٌ ج حَرَّاقَاتٌ - آژدر افکن

حَرَاكٌ - حرکت ، جنبش

حَرَام (ص) - پتو

حَذَا حَذْوَهُ - پیروی یا متابعت کرد از ؛ اقتدا کرد به ، تأسی جست به

الْحَذَاءُ الطَّوِيلُ ج الْأَحْذِيَّةُ الطَّوِيلَةُ - چکمه

حَذَاءُ الْمَطَرِ - چکمه‌یی که در روزهای بارانی پوشند

حَذَارٌ ! - بر حذر باش ! ، مبادا ! ، مواظب باش !

بِحَذَائِفِرِهِ - تماماً ، یکسره ، بکلی ، رویهم - رفته

حَذَاقَةٌ - مهارت ، استادی

حَذَرٌ = حَاذِرٌ

حَذَرٌ = حَذَرٌ

حَذَرٌ = تَحَذَّرَ

حَذَرٌ - بر حذر داشت ، ترساند ، انداز کرد ، تنبیه یا بر حذر کرد ، اخطار کرد ، آگاهانید ، کسی را متوجه خطر کرد

حَذَفٌ - نوعی مرغابی

حَذَفٌ - حذف کردن ، ساقط کردن ، انداخت ، افکند ، کم کرد ، تفریق کرد

حَذَقَ بِالشَّيْءِ - چیزی را دور انداخت ، دور افکند

حَذَفَهُ بِ... - چیزی را بسوی او پرتاب کرد

حَذْفَارٌ - کنار ، جانب ، پهلو ، سو

حَذْفُورٌ = حَذْفَارٌ

حَنِقٌ - ماهر بود ، مهارت و استادی داشت در

حران (ص) - کسیکه احساس گرما کند ، بسیار تشنه

حرب - سخت خشمگین شد

حرب اهلیه - کشمکش داخلی ، زد و خورد یا

جنگ داخلی ، نزاع محلی

اعلان الحرب علی - اعلان جنگ داد به

الحرب الباردة - جنگ سرد

الحرب الشاملة - جنگ عالم گیر

الحرب العالمية - جنگ جهانی ، جنگ بین الملل

الحرب الكونية - جنگ جهانی

حربة ج حراب - سر نیزه ، نیزه

حربة ج حربات ، حربات - بیدینی

حربة البندقية - سر نیزه (که بر سر تفنگ قرار دارد)

حربی - نظامی ، جنگی ، مربوط به جنگ

مدرسة حربیة - دانشکده یا مدرسه نظام

وزارة الحربیة - وزارت جنگ

حرث - شخم زدن ، کشت و زرع کردن ، زمین مزروعی

حرج - تنگ گرفت بر ، دچار تضییق کرد ، محدود کرد

حرج - تنگ ، باریک ، سخت ، بحرانی

حرج - تنگی ، ضیق ، ممنوعیت ، حرمت ،

حرام بودن ، گناه ، بزه ، جنگل ، برانکار (برای حمل و نقل بیماران)

حدث ولا حرج - هر چه میخواهد دل تنگت بگو

هرگز حرج - موقعیت بحرانی ، وضع سخت ، تنگنا ، حیس و بیص

حرج الحالة - وخامت اوضاع

حرج الرجل - مرتکب گناه یا جنایت شد

حرج الشيء - تنگ بود یا شد ، باریک بود یا شد

حرج صدره - رنجیده خاطر شد ، آزرده شد

لا حرج عليك - اعتراضی بر تو نیست ، گناهی بر تو نیست

حرج علیه الشيء - چیزی بر او حرام شد ، ممنوع شد از

حرج علیه = اخرج علیه

حرج فی الامر - پافشاری کرد بر ، اصرار کرد بر

حرجة ج حراج ، احراج - جنگل

حرجة البضاعة - کالا حراج شد ، بمزایده گذاشته شد

حرجل - باین سو و آنسو جنبید ، نوسان داشت ، تلوتلو خورد

حرجم الابل - شتران را جمع آوری کرد

الدوائر الحرجية - ادارات جنگلبانی

قوانین حرجية - قوانین جنگلبانی

حرد = حارد

حرد عليه - خشمگین شد بر کسی ، تند مزاج
یا کج خلق شد (نسبت به کسی)

حردان = حارد

حردون ج حراذین - مارمولک ، بزوجه

حرر - آزاد کرد ، چیزی را در راه خدا وقف کرد

حرر الصحيفة - روزنامه نویسی کرد ، سردبیر روزنامه شد

حرر الكتاب - تجدید نظر کرد (در کتاب) ،
مطالب آنرا حک و اصلاح کرد

حرر الكتاب (ص) - کتاب نوشت

حرر الوزن - وزن چیزی را بطور دقیق معین کرد

حرر - قلعه ، دژ ، سنگر ، دعا ، طلسم (که برای حفظ از آفات و بلیات نزد خود نگه دارند)

حرر - محکم و استوار شد ، دارای برج و بارو شد

حرر - نگهداری کرد از ، محافظت کرد ، مواظبت کرد

حرر حرین - حصن حصین ، قلعه ی محکم و استوار

حرس - گارد ، اسکورت ، عده ی سرپازان نگهبان

حرس الشرف - گارد احترام

حرس الشی - حفظ و حراست کرد ، نگهداری کرد ، حمایت کرد از ، مواظبت و محافظت کرد از

الحرس القومي - گارد ملی

حرس الملك - گارد دربار ، گارد سلطنتی

حرسی - کسیکه در گارد سلطنتی و غیر آن خدمت کند ، یکی از افراد گارد

حرش - خراشید ، خارا اند ، با ناخن کند

حرش - تحریک کرد ، برانگیخت ، فساد کرد

حرش (ص) = حرجة

حرش بینهم - افساد کرد در میان آنان ، آنها را بجان هم انداخت

حرف ج حراشف - فلس ماهی

حرض - تحریک کرد ، وادار کرد ، برانگیخت

حرف ج حرف - لبه ، طرف ، کنار

حرف ، حرف - کج کرد ، تحریف کرد

حرفياً - بطور تحت اللفظی ، لفظ بلفظ ، ترجمه ی کلمه بکلمه

حرق - اثر سوختگی

حرق = احرق

حرق ، حرق اسنانه - دندانان بهم فشرد ، دندان قرچه کرد

حرق بالمبرد - چیزی را سوهان زد ، سوهان کاری کرد

حرقدة - سیب آدم (نام يك نوع غده در بدن آدمی)

حَرْك - بحركت آورد ، جنبانید ، تكان داد ،
 تهییج کرد ، برانگیخت ، تحريك كرد
 حَرْك الحَرْفِ اَوِ الْكَلِمَةِ - روی حرف یا کلمه
 اعراب گذاشت
 حَرْك الشَّهِيَّةِ - اشتها را تحريك كرد ، اشتها
 آورد
 حَرْكِ عَلِيٍّ - وادار كرد بر ، تحريك كرد بر ،
 برانگیخت بر
 حَرْكِ الْعَوَاطِفِ - عواطف یا احساسات را تحريك
 كرد
 الْحَرَكَاتُ الْحَرْبِيَّةُ اَوْ عِلْمُهَا - تاکتیک های
 نظامی ، تدابیر جنگی
 الْحَرَكَاتُ السِّيَاسِيَّةُ - نهضت های سیاسی
 حَرَكَةُ جِ حَرَكَاتٍ - نهضت ، جنبش ، اعراب
 (زیر ، زیر ، پیش)
 حَرْكٌ - تحريك كرد ، برانگیخت ، به هیجان
 آورد
 حَرَكِيَّةٌ - موتوریزه ، موتوری
 حَرَمٌ فَلَانَا الشَّيْءَ - کسی را از چیزی محروم
 كرد
 حَرْنٌ ، حَرْنُ الْحِصَانِ - اسب گهگ-یر شد ، پیش
 فرفت
 حَرَوَةٌ - درد یا سوزش قلب ، بوی بد
 حَرُورٌ - هوای داغ یا گرم
 حَرُوقٌ ، حَرُوقٌ - آتش زنده ، فتیله ی فندك

وغير آن
 حَرُونٌ - خودسر ، سرسخت ، لجوج
 حَرِيٌّ - شایسته ، مناسب ، سزاوار
 حَرِيْزٌ - غیر قابل دسترس ، حصین ، محکم ،
 استوار
 حَرِيْشٌ جِ حَرَشٌ - هزارپا ، کرگدن
 حَرِيْفٌ - تند ، تیز ، زنده (درمورد طعم چیزی)
 حَرِيْقٌ ، حَرِيْقَةٌ جِ حَرَائِقُ - آتش سوزی ،
 حریق
 حَرِيْمٌ - پتو ، اهل خانه ، خانواده
 حَزٌ - فاق ، شکاف ، بریدگی ، سرموقع یا وقت
 حَزٌ = احْزَنَ
 حَزٌ رَقَبَتُهُ - گردنش را زد ، سرش را برید ،
 سرش را از تن جدا کرد
 حَزَاةٌ - حسرت خوری ، دل سوزی (از روی غیظ)
 حَزَامٌ - کمر بند
 مَشَبَكٌ حَزَامٌ - سگک کمر بند
 حَزَامُ الْفَتَقِ - فتق بند
 حَزَامُ النَّجَاةِ مِنَ الْغَرَقِ - کمر بند نجات
 غریق
 حَزْبٌ - حزب تشکیل داد
 حَزَّةٌ - سوزش قلب ، (مجازاً) موقعیت باریک یا
 بحرانی
 حَزَرٌ - حدس زد ، تخمین زد
 حَزَرٌ - حدس ، تخمین ، فرض

حَزَز = حَز

حَزَق - فشارداد ، فشرد

حَزَم - بسته بندی کردن اشیاء ، دوراندیشی

حَزَم - با احتیاط بود ، دوراندیش بود

حَزَم ، حَزَم - کمر بند بست

حَزَم اَمْتَعَتَه (لَا جِلَّ الرَّحِيلِ) - اثاث یا

چمدانهای خود را بست (برای سفر)

حَزْمَة - بسته ، شیئی بسته بندی شده (چون بسته‌ی

سفارشی که به پست دهند) ، دسته (چون دسته‌ی

کاغذ و غیر آن) ، پشته‌ی چوب و غیر آن

حَزَن - اندوه ، غم ، سوگواری ، عزاداری

حَزَن ، حَزَن = اَحْزَن

حَزِن لَهُ وَعَلَيْهِ - محزون یا غمگین شد برای

حَزِن عَلَی سوگواری یا عزاداری کرد برای

حَزَنان - غَمَّاكَ ، غصه دار ، محزون ، سوگوار

عزادار

حَزَوْرَة (ص) - معما ، چیستان

حَزَوَقَة (ص) - سسکه

حَزِیران (غ) - ماه ششم مطابق با ماه ژوئن

حَزِین = حَزَنان

حَس = اَحَس

حَس الحِصَان - اسب را قشو کرد

حَس لَهُ - اظهار همدردی کرد با

حَسا = تَحَسَّى

حَسَاء - سوپ ، شوربا

حَسَابُ جَار - (دربانك) حساب جاری

دَفْع او سَدَد الحِسَاب - حساب یا بدهی خود را

پرداخت

عَلَى حِسَابِ فُلَان - بهزینده یا بخرج فلانکس،

بعهدده یا بحساب فلان شخص

وَرَقَة الحِسَاب - صورت حساب

حَساس - پدال گاز (در اتومبیل)

حَسَام - شمشیر ، دم شمشیر

حَسَب - کافی ، بسنده ، حساب کردن ، شمارش،

احصاء ، پندار ، گمان ، مورد ملاحظه قرار دادن،

در نظر گرفتن

حَسَب - گمان یا فرض کرد ، تصور کرد ، پنداشت

حَسَب - اصیل بود ، دارای اصالت خانوادگی

بود

حَسَب - شمرد ، قلمداد کرد ، مورد ملاحظه قرار

داد ، حساب کرد

حَسَب عَلَیْهِ - مبلغی را به حساب بدهی کسی

گذاشت

حَسَب لَهُ - مبلغی را در بستانکار (کسی) نوشت،

مبلغی را بحساب طلبکاری گذاشت

لَا ... فَحَسَب بَل ... نه تنها ... بلکه ...

بِحَسَب ، عَلَی حَسَب ... - بر طبق ، بموجب ،

بمقتضای

حَسَبِ اِشَارَتِهِ - بدستور او
 حَسْبَان ، حَسْبَان = حَسَب
 حَسْبَمَا - بر حسب ، بر طبق
 حَسْر - آشکار کرد ، پرده از روی چیزی بر -
 افکند
 حَسْر - حسرت زده کرد ، غصه دار کرد
 حَسْر = تَحَسَّرَ عَلَيَّ
 حَسْرُ الْبَصَر - چشم کم سو بود یا شد ، ضعیف
 بود یا شد
 حَسْرُ الشَّيْءِ - آشکار شد ، پوشش از روی چیزی
 برداشته شد
 حَسْرُ الطَّيْرِ - پرنده تولاك رفت ، پردیخت
 حَسَك ، حَسَكَة - خار ، تیغ
 حَسَكُ السَّمَكِ - تیغهای ماهی ، استخوانهای
 ریز بدن ماهی
 حَسَكِي - خاردار ، تیغ دار
 حَسَم - قطعیت ، تسویه ، تصفیه (در مورد حساب
 و غیر آن)
 حَسَم - برید ، جدا کرد ، قطع کرد ، تسویه
 کرد ، قطعیت داد به ، کسر کرد ، کاهش داد ،
 تخفیف داد
 حَسَن - نیکو و زیبا بود یا شد ، مطبوع بود
 یا شد
 حَسَن - نیکو کرد ، بهتر کرد ، اصلاح کرد ،
 زیبا کرد ، تزیین کرد ، خوش نما کرد

بِالْحَسَنِي - بنیکی ، با روش دوستانه
 حَسُون - قناری ، سهره (نوعی پرندۀ کوچک
 خوش آواز)
 حَسِر - خسته
 حَسِير - خسته ، دارای چشم کم سو یا ضعیف
 حَشَا السِّلَاحَ النَّارِيَّ - اسلحه را با فشنگ یا
 باروت پر کرد
 حَشِي جَ احْشَاء - نوعی بیماری ریوی ، سینه
 درد
 حَشِي الْكِتَابِ - حاشیه زد ، تعلیقات نوشت بر
 کتاب
 حَشَا السِّنِّ - دندان را پر کرد
 حَشَاش جَ حَشَاشُون - معتاد با استعمال حشیش
 حَشْد ، حَشْد - متمرکز ساخت ، جمع کرد ،
 روی هم انباشت (در گفتگوی از اشخاص یا اشیه)
 حَشْد ، حَشْد الْجَيْشِ او الْجَنْدِ - ارتش یا
 سربازان را بسیج کرد
 حَشْدُ مِنَ النَّاسِ - گروه یا جمعیتی از مردم
 حَشْرُ انْفَه فِي - فضولی کرد ، فضولانه در حالت
 یا کنجکاوی کرد در ...
 حَشْرَجَةُ الْمَوْتِ - صدای خرخر بیمار در حال
 احتضار
 حَشَش - حشیش کشید
 حَشَم ، حَشَم = احْشَم

حشو - بطانه ، لایی ، قیمة ، مساویکه با آن
 دندانپزشك دندان را پر کند ، عبارت زائد
 حشیه ج حشایا - تشك
 حشیه من قش - تشك كه از كاه پر کرده باشند ،
 تشك كاهی
 حشیش - حشیش ، گیاه خشك ، علف هرزه
 لون حشیشی - رنگ سبز روشن و باز چون رنگ
 حشیش
 حشیم - محجوب ، باحیا
 حصاة بولیه - سنگ مثانه
 حصاة صفراویة - سنگ کیسه صفرا
 حصاد - درو کردن ، موسم درو
 حصاد = حاصد
 الحصاد الالی - درو بوسیله ماشین
 حصادة - ماشین درو
 حصار - محاصره (کردن)
 فرض الحصار - در محاصره انداختن
 رفع الحصار - از محاصره بیرون آوردن
 حصالة - گندم خالص كه پس از غربال کردن
 روی زمین خرمن باقیماند
 حصالة النقود (ص) - جعبه یا صندوق كوچك
 كه در آن پول پس انداز كنند
 حصان ج احصنة ، حصن - اسب (درفیزيك)
 نیروی اسب ، اسب بخار

حصان الجر - اسب كرایه
 حصان حرون - اسب كهگیر
 حصان الحمل - اسب بار كش ، بابو
 حصان الركوب - اسب سواری
 حصان السباق - اسب مسابقه
 حصان العربیة - اسب در شكه یا كاری
 حصانة برلمانیه او نیابیه - مصونیت پارلمانی
 الحصانة السیاسیه او الدبلوماسیه - مصونیت
 سیاسی
 الحصانة ضد المرض - مصونیت در برابر
 بیماری
 حصب - سنگریزه
 حصب ، حصب الارض - زمین را سنگ فرش
 کرد
 حصباء - سنگریزه
 حصّة دراسیه ، حصّة الدرس ج حصص -
 زنگ یا ساعت درس (چنانكه گویند امروز صبح
 ۳ زنگ یا ۳ ساعت درس داریم)
 حصص - آشكار شد ، ظاهر شد
 حصد - درو کردن
 حصر - پیوست مزاج
 حصر - محاصره كرد ، احاطه كرد ، نگاه داشت ،
 محدود كرد ، منحصر كرد ، محصور كرد ، سخت
 گرفت بر ، حبس كرد ، بازداشت ، منع كرد

عَلَامَةُ الْحَضَرِ - پرانتز : دو هلال یا دو قلاب
که دو طرف جمله‌ی معترضه گذارند بدین شکل
() ، []

حَضْرَم ، حَضْرَم - غوره ، میوه‌ی نارس

حَصَص = حَصَصَص

حَصَلَ - وقوع یافت ، حاصل شد ، اتفاق افتاد ،
رخ داد

حَصَلَ عَلَيَّ - بدست آورد

حَصَن = احصن

حَصَنَ ضِدَّ الْمَرَضِ أَوِ الْعِقَابِ - کسی را در
برابر بیماری مصونیت داد یا از کیفر معاف داشت
حَصَنَ الْمَكَانَ - محکم و استوار بود (در گفتگوی
از مکان)

حَصَنَتِ الْمَرْأَةُ - پاکدامن بود ، عقیف بود ،
(در گفتگوی از زن)

حَصَو بُولِي - سنگ مئانه

حَصَوَاتِ مِرَارِيَّة - سنگهای کیسه‌ی صفرا

حَصِيد ، حَصِيدَة - خرمن ، کشته‌ی دروشده

حَصِير ، حَصِيرَة - حصیر ، بوریا

حَصِير - زندان

حَصِيرَة الشَّبَاك - پرده‌ی حصیری که جلو پنجره
آویزان کنند

حَصِيلَة ج حَصَائِل - مجموعه ، انبوه ، آنچه
بدست آید و حاصل شود

حَصِيلَة الْمَال - درآمد ، عایدی ، پول دریافتی

حَضَّ عَلَيَّ - ترغیب کرد بر ، برانگیخت ، تحریک
کرد ، باصرار وادار کرد

حَضَارَة - تمدن

حَضَانَة - کودکستان ، پرورشگاه اطفال که در
آن انواع بازی ، موسیقی ، سرود و حساب به
آنان تعلیم کنند

حَضَانَة - تربیت کردن ، پرورش دادن ، پرستاری
کردن ، پرورش کودک ، پرستاری

دَارُ الْحَضَانَة = حَضَانَة

حَضَرَ - آماده کرد ، فراهم ساخت ، متمدن کرد

حَضَرَ - وارد شد ، آمد ، حاضر بود یا شد

حَضَرَ اجْتِمَاعًا - در مجلسی حضور به‌مرسانید

حَضَرَ تَكْم - جنابعالی ، حضرتعالی

حَضَن - آغوش ، بغل

بِالْحَضْن - با آغوش باز

حَضِيرَة ج حَضَائِر - يك جوخه سرباز

حَط = احتط

حَطَاب - هیزم فروش ، خار کن

حَطَب - هیزم ، هیمه

حَطَب = احتطب

حَطَاتِ الطَّائِرَة - هواپیما بزمین نشست

حَطَم ، حَطَم - شکست ، خرد کرد ، تکه تکه
کرد

حَطِيطَة - مبلنی که از قیمت چیزی تخفیف دهند

حَظٌّ = احظَّ

مِنْ سَوْءِ الْحَظِّ ، لِسَوْءِ الْحَظِّ - بد بختانه

مِنْ حَسَنِ الْحَظِّ ، لِحَسَنِ الْحَظِّ - خوشبختانه

سَبِي الْحَظِّ - بد بخت ، بد شانس ، بد اقبال

حِظَار - پرده ، پاراوان ، حایل ، مانع

حَظَر - منع ، جلوگیری ، باز داشت . نهی ،

تحریم ، قدغن ، ممنوعیت

حِظْوَةٌ - مقام ، منزلت ، مکانت

حِظِيَّ ب ... - نائل شد به ... ، چیزی را بدست

آورد ، بهره مند شد از

حِظِيَّ بِالْحُضُورِ أَوْ بِالْمَثُولِ - شرفیاب شد

نزد ...

حِظِيَّةٌ ج حِظَايَا - سوگلی حرم ، ندیمه ی شاه

یا شاهزاده

حَظِيظٌ - خوشبخت

حَف = احْتَفَ بِهِ

حَفَائِرٌ - اشیاء یا بناهایی که در اثر حفاری و کند

و کار بدست آید

حِفَافٌ - فتنه بند

حِفَاوَةٌ - پذیرایی گرم یا دوستانه ، استقبال گرم

حَفْدٌ - شتافت

حَفَرٌ = احْتَفَرَ

حَفَرٌ - پیوره: بیماری دهان که در لثه ها ایجاد چرك

و عفونت کند

حَفَزٌ - از پشت سر هل داد ، برانگیخت ، تحريك

کرد

حَفْلٌ - جمعیت ، ازدحام ، انجمن ، اجتماع

حَفْلُهُ ، حَفْلٌ بِهِ -- اهمیت داد به ، مورد توجه

قرارداد ، اهتمام کرد نسبت به

حَفْلُ الْقَوْمِ - اجتماع کردند ، انجمن کردند ،

دورهم جمع شدند

اِيَّهَا الْحَفْلُ الْكَرِيمُ ! - حضار محترم !

حَفْلِيٌّ - بارعام

حَفَلَاتٌ رَسْمِيَّةٌ - مجالس رسمی ، جشن های

رسمی

حَفْلَةٌ ج حَفَلَاتٌ - محفل ، جشن ، مهمانی ،

مراسم ، انجمن ، اجتماع ، جلسه ، مجمع ،

مجلس

حَفْلَةُ التَّعَارُفِ - جلسه ی معارفه

حَفْلَةُ تَكْرِيمٍ ، حَفْلَةُ تَكْرِيمِيَّةٌ - جشن یا

مراسمی که با افتخار کسی برپا دارند

حَفْلَةُ خُطَابِيَّةٍ - جلسه ی سخنرانی

حَفْلَةُ الدَّفْنِ - مراسم تشییع یا دفن

حَفْلَةُ رَاقِصَةٍ - محفل یا مجلس رقص

حَفْلَةُ الشَّاي - دعوت یا ضیافت بجای ، ضیافت

عصرانه (که در آن چای و شیرینی به مهمانان

دهند)

حَفْلَةُ عَائِلِيَّةٍ - مهمانی خانوادگی

حفلة العرس - جشن عروسی

حفلة غنائية - مجلس ساز و آواز

حفلة موسيقية - جلسه‌ی ارکستر (برای اجرای قطعه‌ی از موسیقی)

حفی - پا برهنه راه رفت ، پایش از کثرت راه رفتن آبله زد

حفی = احتفی به

حفید ج حفداء - پسر پسر ، نواده پسر

حفيدة - دختر پسر یا دختر دختر

حفیر = احفور

حفیف - صدای برگهای درختان هنگام وزش باد بر آنها

حق - قطب نما

حق ، حقة ج حقائق - حقه ، جعبه یا ظرف بسیار

كوجك چون تر باك دان ، شیشه‌ی عطر و امثال اینها

حق الطيب - شیشه‌ی عطر ، عطردان ، گلاب -

باش

الحق عليك ! - اشتباه میکنی !

حق فیتو - حق و تو

الحق معك ! حق با توست ، درست میگوئی

والحق يقال - حقیقت اینست که ، حقاً باید گفت

وزارة الحقائقية - وزارت دادگستری

حقد ج احقاد ، حقود - کینه

حقد = تحقد علی

حقر = احتقر

حقق - اثبات کرد ، رسیدگی کرد ، ثابت کرد ، تأیید و تصدیق کرد

حقق طلبه - خواهش او را بر آورد ، بخواسته‌ی او تحقق بخشید

حقل ج حقول - مزرعه ، کشتزار ، (مجازاً)

حوزه ، وسعت ، دوره ، زمینه ، قلمرو ، میدان ، فضا ، مجال ، رشته ، فرصت ، حدود ، کادر

فی حقل الادب الفارسی - در زمینه‌ی ادبیات

فارسی

حقل علمی - زمینه یا رشته علمی

حقل مغناطیسی - حوزه‌ی مغناطیسی

حقل من صحیفه - ستون روزنامه

حقن - منع کرد ، بازداشت ، نگاه داشت

حقن بالحقنة - آمپول تزریق کرد

حقن دمه - جان کسی را باز خرید ، از سرخونش

گذشت

حقن السوائل بالحقنة - تزریق آمپول یا هر

مایعی دیگر ، تنقیه ، اماله ، مایعات را بوسیله‌ی

سرنگ تزریق کردن

حقنة - مایعی که آنرا اماله کنند ، ظرف اماله ،

آمپول ، سرنگ

حقنة جلدیة - آمپول که زیر پوست تزریق

کنند

حَقْنَةُ شَرَجِيَّة - اماله

حَقْنَةُ عَضَلِيَّة - آمپول که در عضله تزریق کنند

حَقْنَةُ وَرِيدِيَّة - آمپول که در رگ تزریق کنند

الْحَقُولُ الْبِتْرُولِيَّة - حوزه‌های نفت، مناطق نفتی

حَقِيبَةُ ج حَقَائِب - چمدان

حَقِيبَةُ يَد - ساک، کیف دستی

حَقِيدَةُ ج حَقَائِد - کینه

حَقِيق - شایسته، سزاوار، مناسب

حَقِيقَةُ وَاقِعَةٍ - حقیقت مسلم، واقعیت مسلم

حَقِيقِي - رئالیست، رئالیستی، مربوط به

رئالیسم

المذهب الحَقِيقِي - رئالیسم

حَكَّ - قطب نما

حَكَّ - خراشید، پوست برد از، مالش داد،

خارانید

حَكِي = حَاكِي

حَكِي الْخَبِير - خبری را نقل کرد، حکایت

کرد، بیان کرد

حَكِي عَلَيْهِ - سخن چینی کرد (برضد کسی)

حَكْر = اخْتَكْر

حَكْر، حَكْرَة - اختکار

حَكَّكَ (ص) - گج

حَكَم - حکومت کردن

حَكَم - حکومت کرد، رهبری کرد، استیلا پیدا

کرد، کنترل کرد، تصمیم گرفت، قطعیت داد به، داوری کرد

حَكَم - اورا حکم یا داور قرار داد، حاکم گردانید

حَكَم الْأَرْهَاب - حکومت ترور و وحشت

حَكَم بِيْرَاءَتِهِ - حکم برائت اورا صادر کرد

صَفِير الْحَكَم - سوت داور (دربازی و مسابقه)

الْحَكَمُ الذَّاتِي - خود مختاری

بِحَكَمِ الظُّرُوفِ السِّيَاسِيَّة - بواسطه مقتضیات

سیاسی

بِحَكَمِ الْعَادَةِ - عاده، بحکم عادت، بنا بر

معمول

حَكَم عَرْفِي ج أَحْكَام عَرْفِيَّة - حکومت

نظامی

حَكَم عَلَيَّ - (کسی را) محکوم کرد

حَكَم عَلَيْهِ - محکوم شد

حَكَم عَلَيْهِ ب... - محکوم شد به ...

حَكَم عَلَيْهِ بِالْأَعْدَام - محکوم باعدام شد

حَكَم عَلَيْهِ بِالتَّعْوِيْض - محکوم به پرداخت

خسارت گردید

حَكَم لَهُ - بنفع او حکم داد

حَكَم الْمُبَارَاة - داور مسابقه

الْحُكُومَةُ الْأَمْبِرَاطُورِيَّة الْإِيرَانِيَّة - دولت

شاهنشاهی ایران

حُکُومَةُ دَسْتُورِیَّة - حکومت مشروطه

حُکُومَةُ مُحَايِدَة - دولت بیطرف

حُکُومَةُ نِیَابِیَّة - سیستم حکومت پارلمانی

نَاطِق بِاسْمِ الْحُکُومَةِ اَوْ بِلِسَانِ الْحُکُومَةِ -

سخنگوی دولت

الْحُکُومَةُ قَابِضَةٌ عَلٰی زِمَامِ الْأُمُور - دولت

بر اوضاع مسلط است

الْحُکُومَاتُ الْمَعْنِیَّة - دولتهای مربوطه

حُکُومِی - دولتی

الدَّوَائِرُ الْحُکُومِیَّة - ادارات دولتی ، دوائر

دولتی

القَوَاتُ الْحُکُومِیَّة - نیروهای دولتی

مَدْرَسَةُ حُکُومِیَّة - مدرسه دولتی

حَلَّ - مسأله یا معمایی را حل کرد ، فرود

آمد ، رها کرد ، آزاد کرد ، از هم جدا کرد ،

تجزیه کرد ، شل کرد ، سست کرد ، بصورت محلول

در آورد ، آب کرد ، منحل کرد

حَلَّ الْأَحْزَاب - منحل کردن احزاب ، انحلال

احزاب

حَلَّ الْبَرْلَمَانِ اَوْ الْحِزْب - پارلمان یا حزب را

منحل کرد

حَلَّ بِالْمَكَانِ - درجایی رحل اقامت افکند

حَلَّ بِه الْأَمْر - امری برآی او اتفاق افتاد ،

رخ داد ، روی داد

حَلَّ الْخَرِيف - فصل یا موسم پاییز فرا رسید

حَلَّ الدِّين - موعد پرداخت وام رسید

حَلَّ الشَّيْء - چیزی حلال یا روا بود ، مباح

بود

حَلَّ الشَّيْءَ مَحَلَّه - درجای خود قرار گرفت ،

(مجازاً) صحیح و درست بود ، مطابق قاعده بود

حَلَّ ضَيْفًا عَلٰی ... - مهمان کسی شد ، بعنوان

مهمان (بر کسی) وارد شد

حَلَّ الْعَقْدَةَ - گره را گشود

حَلَّ اللَّوْن - رنگ چیزی رفت

حَلَّ مَحَلَّ كَذَا - جای چیزی را گرفت ، جانشین

شد

حَلَّ مِنْ ... - آزاد کرد از

حَلَّ مِنْ ذَنْب - گناه او را بخشید ، آمرزید ،

عفو کرد

حَلَّ وَدِی لِّلْمَشْكِلَةِ - حل مشکل بطریق

دوستانه

حَلَا - شیرین بود ، لذیذ بود ، خوش طعم بود

حَلٰی - شیرین کرد ، زیبا کرد ، زینت داد

حَلَابَة - لبنیات سازی

حَلَّاق - آرایشگر ، سلمانی

حَلَّاقَة - عمل و شغل سلمانی ، تراشیدن ریش

فُورْشَة حَلَّاقَة - فرچه

حَلَاوِی - انواع شیرینیها

حَلَب = اسْتَحْلَب

حَلَبَة ج حَلَبَات ، حَلَائِب - میدان اسب دوانی ،
يك دور يا يك نوبت مسابقهحَلَبَة المصارعة - سالن کشتی ، محل مسابقه ی
کشتی

حَلَف ج أَحْلَاف - پیمان ، اتحاد ، دوستی

حَلَف = اسْتَحْلَف

الحلف الاطلسي - پیمان ناتو ، پیمان اتلانتیک

الحلف الدفاعي - پیمان دفاعی

الحلف العسكري - پیمان نظامی

حلفاء - متفقین ، هم پیمانان

حلق ذقنه - صورت یا ریش خود را تراشید

حلقة النجاة - کمر بند نجات

حلال - حلال دانست ، جایز دانست ، مباح دانست ،
تحلیل و تجزیه کرد

حلم - بسن بلوغ رسید

حلم ب... - چیزی را در خواب دید

حيوان او نبات حلمي - جانور یا گیاه انگلی

حَلَو = حَلَا

حَلَوی - شیرینی

حَلَوَان - انعام که بدلال یا پیش خدمت یا غیر آنان
میدهند

حَلَوَانِي - شیرینی ساز ، شیرینی فروش

الحلول الحكيمة - راه حل های خردمندانه

حَلَوِيَّات - شیرینی جات ، شیرینیها

حَلِي = حَلَا

حَلِيب - شیر

الحليب المعلب - شیر خشک

حَلِيف ج حُلَفَاء - هم پیمان ، متحد ، متفق

الدولة الحليفة - کشور هم پیمان ، کشور دوست

حَلِيق - کسیکه صورت خود را اصلاح کرده است

حَلِيل ج أَحِلَاء - شوهر ، همسر

حَلِيلَة ج حَلَائِل - زن ، زوجه

حَم = اَحَم

حَم الرجل - تب کرد

حَم = حَمَا

حَمَا - پدر شوهر ، پدر زن ، خویشاوند شوهر

یا زن

حَمِي - تب

حَمِي - گرم کرد ، بهیجان آورد ، آب تنی کرد ،

شستشو کرد

حَمِي - حمایت کرد ، دفاع کرد ، پشتیبانی
کرد

حَمِي قَرْمَزِيَّة - مخملک

حَمَا البئر والترعة وغيرهما - چاه یا قنات

وامثال آنهارا لارویی کرد ، تنقیه کرد

حَمِي عَلَيْهِ - خشم گرفت (بر کسی)

حَمَاة - مادر زن ، مادر شوهر

حمارة القيظ - شدت گرمای تابستان

حمالة البنطلون - بند شلوار

الحمام الشمسي - پلاژ : گرمابه‌ی دریایی که

جای شنا و حمام و تفریح است

حماية دولية - قیمومیت بین‌المللی تحت‌الحمايه کردن کشورها

حمّة ج حمات، حمى - زهر ، نیش گزنده ، ویروس : ماده‌ی که سبب بروز بیماری‌های واگیردار گردد

الكریات الحمراء - گلبولهای قرمز خون

حمرة (ص) - سرخاب ، ماتيك

حمض الفلم - (درعکاسی) فیلم را ظاهر کرد

حمل ج احمال - بار

حمل الشی - چیزی را حمل کرد ، باخودبرد

حمل علی - حمله کرد بر ، هجوم آورد بر

حملة علی الأمر - کسی را وادار کرد بر ،

تحريك و ترغيب کرد بر

حمل علی عاتقه - روی شانه خود گذاشت

و برد

حملات ناجحة ضد السل - مبارزات ثمربخش

علیه بیماری سل

حملة الأسهم - سهامداران (در کارخانه ها ،

شرکتها و غیر آنها)

حملة البنادق - تفنگداران

حمم - زغال ، مواد مذاب که از دهانه‌ی کوه

آتش فشان بیرون آید

حمام - استحمام کرد ، آب تنی کرد ، شستشو کرد ،

گرم کرد ، داغ کرد

حمو = حما

حمولة - محموله‌ی کشتی ، بارگیری

الحمولة بالطن - بارگیری کشتی بر حسب تن ،

توناژ

حمى غضبه - آتش خشم او شعله‌ور شد

حمية - پرهیز غذایی ، غذای ویژه‌ی پرهیز

حميد السمعة - خوش نام

حن = تحنن علی

حن الی - اشتیاق داشت به ، آرزومند (چیزی)

بود

حني = احنی علیه

حنا ، حنی - خم کرد ، منحنی کرد ، دارای

خمیدگی کرد

حنا - حنا بست ، خطاب کرد

حني راسه خجلا - از خجالت سر بزر افکند

حناط موميا یا هر نوع ماده‌ی که جسد مردگان

را از فاسد شدن محفوظ دارد

حناط - مومیا گر ، کسیکه جسد آدمیان ،

جانوران یا پرندگان را بوسیله‌ی اعمال شیمیایی

خشك کرده از فاسد شدن آنها جلوگیری کند

حناطی - گندم فروش

حنجور ج حناجیر - بطری مرکب و غیر آن

حنط الجثة - جسد را مومیایی کرد

حنط الحيوانات والطيور - جانوران یا

پرندگان را خشک کرد

حنطور - درشکه دو نفری

حنطی اللون - گندم گون

حنفیه ج حنفیات - شیر آب

حنق - غیظ ، غضب ، خشم

حنیق = حائق

حنوط = حناط

حنیه ، حنیة - خمبده ، انحناء ، پیچ ، خم ،
قوس

حنیک ج حنک - آزموده ، کار دیده ، باتجربه

حنین الى الوطن - عشق (بازگشت) بوطن ،
دلتنگی برای میهن

حوی = احتوی الشیء ، احتوی علی

حواجب کثیفة - ابروهای پر پشت و انبوه

حوار - مکالمه ، گفتگو ، مباحثه ، مناظره

حواری - گچ ، گل سفید

حواری - گازر ، خیرخواه ، دوست شفیق ،

یاور ، یاور پیمبران

حوال - پرده ، پاراوان ، حائل ، مانع

حوالی - در حدود ، تقریباً ، نزدیک به

حوالی ستنین شخصاً - در حدود شصت نفر

دفتر حوالات - دفتر چک ، دسته چک

حوالة بریدية - حواله ی پستی

حوالة مالية - چک ، حواله ، برات

حوزی - کاری چی ، درشکه چی ، سورچی

حوشی - کسیکه با مردمان آمیزش نکند ، سخن
عجیب و غریب ، شب تاریک

حوض السفین - تعمیرگاه کشتی

حوط - دیوار کشید ، دارای دیوار کرد

حول - قدرت ، نیرو ، سال

حول ... - در باره ی ... ، پیرامون ... ،
در اطراف ...

حوم - این سو و آن سو دور زدن

حومان = حوم

حومة ای شیء - قسمت عمده (از هر چیز)

حومة الوغی - میدان جنگ ، رزمگاه

حویة حبال - گروهی طناب

حی ج احیاء - محله ، کوی و بزرگ

حی هادی - محله ی آرام ، محله ی بی سرو صدا

علم الحياة او الاحیاء - زیست شناسی

الحياة الجامعية - زندگی دانشگاهی ، دوره ی

تحصیلی دانشگاه

الحياة الصاخبة - زندگی پر سرو صدا ،

پرهیا هو و جنجال

حیاد - بیطرفی

علی الحیاد - بیطرف

سیاسة الحیاد الإيجابي - سیاست بیطرفی مثبت

الحیاد المسلح - بیطرفی مسلحانه

الدول الحيادية - کشورهای بیطرف

حياسة - تنگ : تسمه‌ی پهن که بکمر چارپایان

بندند

حیال ... - در برابر ... ، در ازاء ... ، در

مقابل ... ، در قبال ...

حیشما - هر کجا که

حید - روگردانی ، اعراض ، برگشت

حیدان = حید

حیزبون - پیرزن سالخورده و فرتوت ، عجوزه

حیزوم ج حیا زیم ، حیا زیم - (در کالبدشناسی)

میان پرده ، پرده‌یی که حایل میان دوریه است

حیزوم السفينة - دماغه‌ی کشتی

وقع فی حیص بیص - در تنگنا افتاد

علم الحیل - علم مکانیک

الحیلولة دون ... - جلوگیری از ، مانعت

از ، حائل شدن در برابر

حیلیات - علم مکانیک

حیئما - مادامیکه ، در اثنا ، چونکه

علم الحيوان - جانورشناسی

حديقة الحيوان - باغ وحش

حيوى - حیاتی

الاعضاء الحيوية - اندامهای حیاتی ، ارگانسم

حیاتی

حيى - زندگی کرد ، زنده بود ، حیات داشت

حيى - آدم خجالتی ، خجول

حيى - می‌کرب

حيى من - خجالت کشید از

((خ))

خائن ج خونة - خیانتکار ، خائن

خاب - نومید شد ، شکست خورد

خابر - مکاتبه کرد با ، گفتگو و مخابره کرد با ،

ارتباط برقرار کرد با

خابر بالتليفون - (با کسی) بوسیله‌ی تلفن صحبت

کرد

خابور (ص) = سفین

خابية - خمره

خاتام - مهر (که بر کاغذ زنند)

خاتر - خائن ، فریبکار ، گول زن

خاتم الخطوبة - حلقه یا انگشتری نامزدی

خاتَم الزَّوْاج - انگشتری عروسی

خاثر - ماست

خادِعة - درب كوچك كه براى رفت و آمد در

میان يك درب بزرگ تعبیه كنند

خار = اِختار

خارت قِواء - ضعیف شد ، نیرویش بضعف گرایید

وزارة الخارِجِية - وزارت امور خارجه

خارِصین - روى ، اكسید طبیعی روى كه در

كورده‌هاى ذوب سرب و روى بدست آید

خارِطة - نقشه‌ی جغرافیا ، ساك سربازی یا

مسافرت

خاصة - مخصوصاً

خاصر المرأة فى الرقص - دست در كمر زن

انداخت هنگام رقص

خاصم = اِختصم

خاضع ل ... - تابع ... ، دستخوش ... ،

مشمول ...

خاضع للقانون - پیرو یا مطیع قانون

خاطَب - صحبت یا گفتگو کرد با ، کسی را مخاطب

قرار داد ، نامه نوشت

خاطِب - خواستگار ، نامزد (مرد) ، واسطه‌ی

زناشویی ، دلال ازدواج

خاطِبة - دلاله ، زنی كه واسطه‌ی ازدواج است

خاطر - شرط بندی كرد

خاطر (ص) - خود را بخطر افكند

خاطر ب ... - چیزی را در معرض خطر قرار داد

خاطرَك (ص) - خدا حافظ ، در امان خدا

الخافقات - پرچه‌ها

خافَقى (ص) - گچ ، اندود گچ و سمنت

مركز خال - پست بلامتصدى (در ادارات دولتی و غیره)

خالب = اِختلب

خالج = اِختلج

عصور او احقاب خالية - دوران ما قبل

تاریخ

خام - شخص نا آزموده یا بی تجربه ، خام ،

نارس ، صیقلی نشده ، پارچه‌ی چلوار

خامات - مواد اولیه

خامر - مشکوک کرد ، دچار توهم کرد ، دچار

تردید کرد

خامره الشك - تردید یا شك بدو راه یافت ،

ظنن شده

خان - کاروانسرا ، مسافر خانه

خب الحصان - اسب یورغه رفت

خبا ، خبا - پنهان کرد ، مخفی کرد

خباء ج اخبية - خیمه‌ی پشمین كه كوچ نشینان

در صحرا برپا كنند

خبازة - عمل و شغل خباز ، دكان نانوايی

خبب - یورغه رفتن اسب

خبث المعادن المذابة - گف یا مواد آلوده‌ی فلزات

پس از ذوب شدن

خبر = اخبر

خبر الامر - چیزی را از روی تجربه دانست ،
تجربه و آزمایش کرد

خبطۃ بخبطۃ - این بآن در ، این کم آن (در)
موردی گفته میشود که شخصی عملی را بجهبران
عمل شخصی دیگر انجام دهد)

خبل ، خبل - آشفتگی ، پریشانی خاطر ، جنون

خبیاری (غ) - ماهی خاویار ، تخم ماهی خاویار

خبیب = خبب

خبیر ج خبراء - کارشناس

خبیر زراعی - کارشناس یا متخصص کشاورزی

ختار = خاتر

ختام - لاک (که آنرا چون شمع روشن کنند و روی
آن مهر زنند)

فی الختام - در پایان

ختام عاطر - پایان نیکو

ختامة (ص) - استامپ

ختل - نیرنگ زد ، خدعه کرد

ختم - مهر کردن ، مهر ، اثر مهر بر روی کاغذ

ختم البرید - مهر پستخانه که روی تمبرها زنند

ختم بالرصاص - پلم کرد ، سیم و سرب کرد (در)

گفتگوی از دراطاق و غیر آن)

ختم بالشمع - لاک و مهر کرد

ختم تاریخ - مهر تاریخ

ختیعة - پوششی از چرم یا لاستیک که هنگام

زخم شدن انگشت روی آن کشند ، انگشت پوش

خثر = تخثر

خداع البصر - خطای باصره

خداع الحواس - خطای حواس

الخدمات الصحفية - خدمات مطبوعاتی

الخدمة العسكرية - خدمت نظام

خدمة العلم - خدمت زیر پرچم ، سربازی

خدیوی - عنوان هر يك از حاکمان مصر

خذروف - فرفره‌ی چوبی که کود کان در روی

زمین چرخانند

خراج - مالیات

خرارة = خذروف

خرائطة - تراش کاری در مورد آهن و غیر آن

خراطی

خراعة (ع) - مئرسك ، آدمك سرخرمن

خرامة - مته ، سوراخ کن ، منگنه ، بلیط

سوراخ کن

خرب الابرة - سوراخ سوزن

خربش - با خط بد نوشت ، با شتاب نوشت

خرج (ص) - منگوله ، شرابه

خرج الجندی - جیره‌ی سرباز

خَرَج عَلَيْهِ = انبری له

خَرَج عَلَى الْحُكُومَةِ - برضد دولت قیام کرد،
مقاومت کرد

خُرْدَة (غ) - آهن پاره ، قراضه ، ساچمه ، تکه ،
پول خرد ، جنس خرازی

خُرْدِ چِی (ص) - خرازی فروش

خُرْدَوَات (ص) ، اجناس خرازی ، خرده ریز

خَرَسَان ، خَرَسَانَة - بتون : مخلوطی از سنگ
شکسته و ماسه و سیمان که در بنایی بکار رود

خَرَسَانَة مُسَلَّحَة - بتون آرمه ، بتون مسلح ،
بتون که در آن میله های آهنی گذارند تا مقاومتش
بیشتر گردد

خَرَضَوَات (غ) - اجناس خرازی

خَرَطُوش ، خَرَطُوشَة ج خَرَاطِيش (غ) -
فشنگ

خَرَطُون ج خَرَاطِین - کرم خاکی که پیوسته
در زیر زمین تغذیه کند و برای زراعت مفید و
نافع است

خَرِغ - مبتلا به نرمی استخوان

خَرَق - حماقت ، کودنی ، بلادت

خَرَق - پاره کردن ، سوراخ

خَرَق - لباسهای پاره و ژنده ، لباسهای پارچه های
کهنه و فرسوده

جَامِعُ الْخَرَق - کهنه چین ، کهنه خر ، کهنه
فروش

خَرَم ، خَرَم - سوراخ کرد

خَرَم الْإِبْرَةِ - سوراخ سوزن

خَرِيج - فارغ التحصیل

خَرِيج الْجَامِعَة - فارغ التحصیل دانشگاه

خَرِيطَة ج خَرَائِط - نقشه ی جغرافیا

خَرِيع = خَرَع

خَرِيف - پاییز

خَزَى = اخزی

خَزَاف - کوزه گر ، سفالینه فروش

خَزَان - سد ، تانک آب

خِزَانَةُ الثِّيَابِ أَوْ الْمَلَابِس - کمد لباس

خِزَانَةُ حَدِيدٍ - صندوق آهنی ، گاو صندوق

خِزَانَةُ الْكُتُب - قفسه ی کتاب

آنِیَة خَزَفِیَة - ظروف سفالین

خَزَن ، خَزَن = اخْتَزَن

خَزَن الْقِطَارِ الْحَدِيدِ - قطار را بخط دیگر

انداخت ، مسیر قطار را عوض کرد

اَجْرَة الْخَزَنِ - انبارداری : پولی که بابت انبار-
داری دهند

خَزَى - رسوا شد ، افتضاح شد ، خجالت کشید

خَس - کاهو

خَسَمًا لَكَ ! - اف بر تو ! ، وای بر تو ! ، تفوا ،

خجالت بکش !

خَشَاب ج خَشَابَة - چوب فروش

خَشَبَة الْمَسْرَح - سن تماشاخانه

خَشَف - برف

خَشُوف - آدم فضول ، فضولباشی

خَشِيَّة أَنْ ... - از ترس اینکه ... ، مبادا که ...

خَشِيف - برف

خَص ج اخصاص ، خصوص ، خصاص -

الاجيق ، آلونك ، كپر ، كلبه ، ميخانه ، خانه

خمار ، دكان می فروشی

خَصْلَة شَعِر - طره می مو

خَصَم - پیروز شد بر ، فائق آمد بر ، شکست داد

خَصَم - مخالف ، ضد ، دشمن ، طرف دعوی ،

خواهان یا خواننده ، حریف ، رقیب

خَصَم (ص) - کسر کرد ، کاهش داد ، تخفیف

داد (در قیمت)

خَصَم فِي الثَّمَنِ - تخفیف در بها یا قیمت

چیزی

خَصَم الْكُمِّيَّات - سفته ها را نقد کردن (و آن

چنان باشد که پیش از سر رسید مبلغی برای مدت آنها کم کنند و باقی مبلغ را بپردازند)

خَصَم مِنَ الثَّمَنِ - تخفیف دادن یا تخفیف گرفتن

(در مورد قیمت اشیاء)

الْهَيْلَالُ الْخَصِيبُ - کمايه از سه کشور عراق و سوریه

ولبنان

خَضَار ، خَضَار (ص) - سبزی ، سبزیجات

خَضَار - سبزی فروش

خَضَارُ الطَّبَخ - سبزی پختنی (مانند اسفناج و

غیره)

خَضَب - ماده ای سبز گیاهی ، کلوروفیل

خَضَرَاوَات = خَضَار

خَضْرَى (ص) = خَضَار

خَضَع - تسلیم شد ، اذعان کرد ، رام شد ،

مطیع شد

خَضَع = اخضع

خَط - نوشت ، تحریر کرد ، مرقوم داشت

خَط - محله ، کوی و برزن

خَط تَحْتَ الْجُمْلَةِ خَطَا (لَاظْهَارُ اَهْمِيَّتِهَا)

زیر جمله بی خط کشید (تا اهمیت آنرا نشان دهد)

الْخَط الْحَدِيدِي - راه آهن

خَط خَطَّة - نقشه بی طرح کرد

خَطَا = اختطی

خَطَا نَحْوِ الْإِمَام - بجلو رفت یا گام برداشت

خَطِي = اخطا

خَطَا مَطْبَعِي - غلط چاپی

خَطَاب - نامه ، پیام ، نطق

خَطَابُ الْعَرْش - نطق شاه ، نطق شاهانه

خَطَابُ غَرَام - نامه ای عاشقانه

خَطَاب مَفْتُوح - نامه ای سرگشاده

خطار الساعة - پاندول ساعت

خطاف - پرستو ، جاجله

خطب - سخنرانی کرد

خطب - نامزد ازدواج (اعم از مرد یا زن)

خطب - سخنران یا خطیب شد

خطب الفتاة - دختری را خواستگاری یا نامزد

کرد

ما خطبك؟ - چه ناراحتی دارید؟

خطب وده - طرح دوستی ریخت با کسی ،

رفاقت کرد با

خطبة - خواستگاری ، نامزدی ، آنچه از مال

یا زیور آلات و غیره بعنوان نامزدی بخانه‌ی عروس

فرستند

خطة - خط تیره ، خط فاصله بدین شکل (-)

خطة ج خطاط - روش ، خط مشی ، طرح ،

نقشه

خطة ج خطط = خطة

الخطة المرسومة - نقشه‌ی طرح شده

خطر - خطر بود ، عظیم و مهم بود

خطر الامر علی ، فی ، ب بااله - بخاطرش آمد ،

بیاد یا بخاطر آورد

خطر الامر له - چیزی بفکرش رسید ، بخاطرش

خطور کرد

خطر محقق - خطر تهدید کننده یا تهدید آمیز ،

خطر نزدیک

خطط - خط کشید

خطط الارض - زمین را مساحی کرد

خطط الارض بالمحراث - زمین را شخم زد ،

دارای شیار یا مرز کرد

خطط الحواجب - مداد با بروها کشید ، ابروها

را بوسیله‌ی مداد آرایش کرد

خطط دفاعية - تاکتیک یا نقشه‌های دفاعی

خطط القماش - پارچه را راه راه کرد ، خطدار

کرد

خطف = اختطف

خطف = خطاف

خطل - سخن بیهوده ، چرند ، یاوه

خطل فی کلامه = اخطل

خطوات ايجابية - گامهای مثبت ، اقدامات

ثمر بخش

خطوبة - خواستگاری ، نامزدی

خطوة ج خطوات - گام

خطوة جبارة - گام بلند ، اقدام بزرگ و عالی

خطورة - اهمیت ، وخامت ، شدت ، سختی

خطیب = خاطب

خطیب محترف - سخنران یا ناطق حرفه‌ی

خطیبة - نامزد (دختر)

خف ج اخفاف ، خفاف - پای افزار ، کفش

خَفَّارَةٌ - نگهبانی ، کشیک دادن ، پاس دادن
 خَفَّارَةٌ - پایمزد کشیک ، اجرتی که برای نگهبانی
 و کشیک دادن پردازند
 خَفَّاف - کفاش ، کسیکه پای افزار فروشد
 خَفَّاق - دغل باز ، حيله گر ، لاف زن ، فریبکار
 خَفَّان - سنگ پا
 خَفَّتِ الصَّوْتُ - صدا خاموش شد
 الْعَابُ خَفَّةُ الْيَدِ - شعبده بازی ، تردستی
 خَفَر ، خَفَر - نگهبانی کرد ، کشیک داد ،
 حراست کرد
 خَفَر = تَخَفَر
 خَفَش - روزگوری
 خَفَضَ - پایین آورد ، کاهش داد ، کسر کرد ،
 کم کرد
 خَفَضَ السَّلَاحَ - تقلیل اسلحه
 خَفَضَ عَيْشَهُ - در رفاه و آسایش بود
 فِي خَفَضٍ مِنَ الْعَيْشِ - آسوده (در زندگی)
 خَفِقَ الْبَرْقُ - برق جست یا تابش کرد ، ناگهان
 شعله ور شد
 خَفِقَ الْحَائِطُ (ص) - دیوار را گج کشی کرد
 خَفِقَ الْعِلْمُ - پرچم در اهتزاز بود
 خَفِقَ الْقَلْبُ - قلب طپید ، ضربان داشت
 خَفِقَانَ الْقَلْبِ - طپش دل ، ضربان قلب
 خَفِيَ = اخْتَفَى

خَفِيرٌ ج خَفَرَاءُ - گارد ، نگهبان ، کشیک ،
 کسیکه در پاسگاه کشیک میدهد
 كُوخُ الْخَفِيرِ - سایبان چوبی برای نگهبان
 دَخَانٌ خَفِيفٌ - تنباکو یا توتون ملایم
 شای خَفِيفٌ - چای کم رنگ ، چای سبک
 صِنَاعَاتُ خَفِيفَةٍ - صنایع سبک
 خَلَى الشَّهْرَ - ماه منقضی شد ، سپری شد
 خَلَى سَبِيلَهُ - او را رها کرد ، آزاد کرد
 خَلَا - خلا ، روستا ، صحرا
 خَلَّابٌ - جالب توجه ، جذاب
 خَلَاعَةٌ - لاابالگیری ، بیعاری ، هرزگی ، بی
 عفتی
 خَلَّافٌ - بر خلاف ، برعکس ...
 خَلَّالٌ - سرکه ساز ، سرکه فروش
 خَلَّالٌ - سیخ کباب ، خلال دندان ، در اثناء ،
 در طی
 خَلَّالَ زِيَارَتِهِ - در طی بازدیدش
 خَلَبٌ = اخْتَلَبَ
 خَلَبَ الْعَقْلَ - مجذوب کرد ، شیفته کرد ، جلب
 نظر کرد
 خَلَبَ نِسَاءً - مردی که به سهولت زنان را مجذوب
 خود کند
 خَلَجٌ = اخْتَلَجَ
 خَلَدَ - جاویدان کرد ، ابدی کرد ، مخلد ساخت

خَلَد - جاویدان شد

خَلَد ، خَلَدَ إِلَى وَبِالْمَكَانِ = اَخْلَد

خَلَد ج مَنَاجِد - موش کور که در زیر زمین زندگی کند

خَلَس = اِخْتَلَس

خَلَسَة - فرصت ، موقعیت

خَلَسَة - در پنهانی

خَلَص = تَخَلَص

خَلَصَ عَلَى الْبَضَائِعِ (ص) - کالارا از گمرک مرخص کرد

خَلَطَ الْمَرِيض - پرهیز نکرد ، غذایی که بحال او مضر بود خورد (در گفتگوی از بیمار)

خَلَطَ مِلْط - درهم برهم ، آشفته

خَلَط ، خَلَطَ وَرَقَ اللَّعِبِ - ورق بازی را برزد

خَلَعَ - عیاشی کرد ، متابعت هوای نفس کرد ، هرزگی و بی عفتی کرد

خَلَعَ الرِّدَاءَ وَالْحِذَاءَ - جامه را از تن و کفش را از پای بیرون آورد

خَلَعَ عَنِ الْعَرْشِ - (کسی را) از سلطنت خلع کرد

مَصْبَاحُ الْوَنُورِ خَلَعِي - چراغ عقب ماشین و غیره

خَلْفِيَّة - زمینه (در مورد قالی ، نقشه یا هر چیزی که دارای نقوش است)

خَلَقَاتِي - کسیکه جامه‌ی کهنه‌ی قدیمی فروشد ، کهنه فروش

خَلَقَيْنِ ج خَلَاقَيْن - دیگ بزرگ

خَلَوَةُ الْمَلِكِي - لژ تماشاخانه یا کا باره

خَلِيَّة ج خَلَايَا - سلول بدن ، کشتی بزرگ ، کندو

خَلِيَّة النِّحْل - کندو ، کندوی عمل

خَلِيع ج خَلَعَاء - هرزه ، بیعار ، فاجر ، لا

اِبَالِي ، شهوت ران ، بی ناموس ، عیاش ، قمار - باز ، کسی که از مقامی معزول شده باشد خَلِيُوز - (درشیمی) سلولوز

خَمَار - ميفروش

خَمَار ج اخْمِرَة ، خمر ، خمر - پ-وشش ، تور صورت ، آنچه سروسورت را بدان پوشانند ، نقاب که بر روی افکنند

خَمَارَة - دکان می فروشی ، میخانه

خَمَد - تسکین یافت ، فروکش کرد ، کم شد ، آرام شد

خَمَدَتِ النَّار - آتش خاموش شد

لَوْن خَمَرِي - رنگ ارغوانی

عِيد الْخَمْسِيْن - (نزد مسیحیان) عید نزول روح القدس بر حواریون

خَمُول الدِّكْر - گمنامی

خَمِير - آدم مشروب خور ، باده گسار

خَمِيرَة - خمیر مایه ، خمیر ترش ، (در شیمی)
 ماده‌یی که در اجسام آلی موجب استحاله گردد
 خَمِيلَة ج خَمَائِل - درخت زار ، درخت بسیار
 وانبوه

خَنَا = اخْنَى

خِنَاق - گلوگاه ، بقه

خِنَاق - دیفتیری

ضَيَّقَ الْخِنَاقَ عَلَيَّ - گلوئی اورا فشار داد ،
 گریبانش را گرفت

خِنَاقَة (ص) - کثک کاری ، نزاع ، دعوا

لَحْمُ الْخَنَزِيرِ الْمَقْدَدِ - گوشت خوک که آنرا

خشک کرده باشند

خَنْقَسَاء - سوسک

خَنِى = اخْنَى

خَوَى - خالی بود یا شد

خَوَان ، خَوَان - سفره ، میز غذاخوری

خَوَخ - هلو ، شفتالو

خَوْخَة = خَادِعَة

خَوْذَة ج خَوْذ - کلاهخود

خَوْر - خلیج کوچک

خَوْرَس (غ) - دهنه‌ی خوانندگان سرودهای
 مذهبی ، تهلیل خوانان کلیسا ، جایگاه کشیشان و
 راهبان در کلیسا

خَوْرَى ج خَوَارِثَة (غ) - کشیش

خَوَف = أَخَافَ

خَوَّل - اختیار یا اجازه داد ، اعطا کرد ، داد

خَوِطَ فِي عَقْلِهِ - اختلال فکر پیدا کرد ،
 دیوانه شد

خَوَى - خالی بود یا شد

خِيَار قَشَّة (ص) - خیار پاییزی ، خیار ترشی ،
 خیار ریزه

خِيَاش - کرباس باف

خِيَاط - سوزن خیاطی

خِيَاطَة - خیاطی ، عمل و شغل خیاط

مَكْنَة خِيَاطَة - چرخ خیاطی

خِيَال - اسب سوار ، سوارکار

خِيَالَة - سواره نظام

خَيْب - ناامید کرد

خَيْبَة - نومیدی ، شکست

خَيْش - کرباس

بَكْرَة خَيْط - قرقره‌ی نخ

خَيْل إِلَيْهِ أَنْ ... - بنظرش رسید که ... ، چنین

پنداشت یا تصور کرد که ...

خَيْم = تَخِيم

خَيْم عَلَيْهِ الظَّلَامُ أَوِ الْجَهْلُ (مثلاً) - تاریکی

یا نادانی بر او سایه انداخت ، حکمفرما شد

((۵))

د ا ب ، د ا ب - اعتیاد ، تمایل ، پشت کار ،

استقامت ، مداومت

د ا ب - عادت ، خو

د ا ب ف ی ... - پشت کار داشت در ، استقامت

بخرج داد در ، اصرار و پافشاری نمود در

د ا ب ف ی الش ر - بفساد و بدی خو گرفت ، اعتیاد پیدا کرد

د و ب = د ا ب

د ا ئ ر ة ج د و ا ئ ر - اداره

د ا ئ ر ة الد ع ا ی ة - اداره ی تبلیغات

ا م س الد ا ب ر - دیروز گذشته

د ا ئ و ر ة (غ) - تاتوره ، داتوره (یکنوع گیاه)

د ا ج ن - خانگی ، اهلی ، دست آموز (در گفتگوی از حیوانات)

ح ی و ا ن ا ت د ا ج ن ة - حیوانات اهلی یا خانگی

ط ی و ر د ا ج ن ة - پرندگان خانگی (چون مرغ ،

خروس و امثال اینها)

ق ر ض د ا خ ل ی - قرضه ی ملی

م د ر س ة د ا خ ل ی ة - مدرسه ی شبانه روزی

م ش ا غ ب ا ت د ا خ ل ی ة - کشمکشهای داخلی

و ز ا ر ة الد ا خ ل ی ة - وزارت کشور

د ا خ ن - دودی ، پردود ، دود گرفته

د ا خ و ن ج د و ا خ ن = م د خ ن ة

د ا ر ج د و ر - اداره ، مؤسسه رسمی ، بنگاه ، خانه

د ا ر ال ا ث ا ر - موزه

د ا ر ال ا ذ ا ع ة - اداره رادیو

د ا ر ال ت م ث ی ل - تماشاخانه ، اپرا

د ا ر ر ع ا ی ة ال ا م و م ة و ال ط ف و ل ة - بنگاه حمایت مادران و کودکان

د ا ر ال ک ت ب - کتابخانه

د ا ر ال م ع ل م ی ن ال ا ب ت د ا ئ ی ة - دانشرای مقدماتی

د ا ر ال م ع ل م ی ن ال ع ا ل ی ة - دانشرای عالی

د ا ر الن ش ر و الت ر ج م ة - بنگاه نشر و ترجمه

د ا ر الو ا ب و ر ال ا ل ة - ماشین یا دستگاه بکار افتاد ، کارکرد

د ا ر ج - متداول ، معمول ، معهود ، مد ، رایج ، شایع

ط ف ل د ا ر ج - کودک تازه راه افتاده

ال ع ر ب ی ة الد ا ر ج ة - زبان عربی محاوره بی یا عامیانه

د ا ر ع ة - کشتی جنگی دارای پوشش فولادین ،

ناو زره پوش

دَاسَتِ السَّيَّارَةِ فَلَانًا - فلانکس را اتومبیل زیر گرفت

دَاسِر - پرواندهی موتور هواپیما

دَالَت عَلَیْهِ الدَّوْلَةُ - بخت از او برگشت

دَالَت لَهُ الدَّوْلَةُ - بخت با او مساعد شد

دَامَا (غ) - یکنوع بازی که دارای ۲۲ مهره و صفحه‌یی چون شطرنج است

دَامِجَانَةٌ ج دَامِجَانَات (غ) - شمشیری که شکم آن بزرگ و گردن آن تنگ و روی آنرا حصیری بافته پوشانده است

الدَّامِی ، الدَّامِیَّة (مواث) - خونین ، خونبار

مَعْرَكَةٌ دَامِیَّة - جنگ خونین

دَانْتِی (غ) - دانت: شاعر شهیر ایتالیایی

دَاوَل = ادال

دَاوِل (غ) - صفحه‌ی شماره‌گیر (روی دستگاه تلفن)

دَب ج ادباب ، دَبِیَّة - خرس

هُوَ اكْذِبْ مِنْ دَب وَدَرَج - او دروغگوتر از

همه‌ی زندگان و مردگان است

دَب فِیْهِ الْفَسَاد - فساد بدان راه یافت

دَبِی ، دَبَاة - ملخ کوچک ، مورچه

دَبَابَةٌ ج دَبَابَات - تانک (که در جنگ بکار رود) ، جانور خزنده

دَبَاخ - بازی جفتک چارکش

دَبَّاس - شیره پز

دَبَّال - کود (برای حاصلخیز کردن زمین)

دَبَر = ادبر

دَبَر خِطَّة - نقشه‌یی طرح کرد

دَبَر مَكِيدَة - توطئه چید ، دسمه چید

رَاي دَبْرِی - چاره اندیشی پس از انجام عمل

دَبْكَة - یکنوع رقص

دَبَل - کودداد (بزمین) ، حاصلخیز کرد

دَبْلَة ج دَبَل ، دَبَل - کلوخه ، تکه ، غلنبه ،

توده (ازهرچیز)

دَبْلُوْمَاسِی (غ) - دیپلمات ، سیاستمدار ، نماینده‌ی

سیاسی ، مربوط به سیاست

السِّلْك الدِّبْلُوْمَاسِی - هیئت نمایندگان سیاسی

مَقِیم یك كَشُور (چون سفرا ، کنسولها و غیر آنان)

دَبْلُوْمَاسِیَّة (غ) - دیپلماتیک ، سیاست ، نمایندگی ،

سیاسی ، عمل و شغل دیپلمات

العِلَاقَات الدِّبْلُوْمَاسِیَّة - روابط سیاسی یا

دیپلماتیک

الهِیْئَات الدِّبْلُوْمَاسِیَّة - هیئت‌های سیاسی

دَبُور ج دَبَابِیر - زنبور

دَبُورَة (ص) - کلنگ سنگتراشی ، ستاره‌ی سر

دُوشِی (که جهت تعیین درجه نظامی روی شانه‌ها دوزند)

دَبُوس (س) - داروساز ، دارو فروش

دبوس ج دبايمس - سنجاق ، چماق ، باتون ؛
 چوبدستی پاسبانان که بدست گرفته یا به کمربندند
 دبوس انگلیزی - سنجاق قفل
 دبوس ربطة رقبة - سنجاق کراوات
 دبوس شعر - گیره ی زلف
 دبوس صدر - سنجاق که بشکل گل درست کنند و روی سینه نصب نمایند
 دبوس الغسيل - گیره ی چوبی که بلباس زنند تا باد آنرا بجایی پرتاب نکند
 دبوسة (ص) - چوب طبل
 دثر = اندثر
 دجاجة - مرغ ، جوجه مرغ
 دجاجي - مرغ فروش
 دجال - کود (برای حاصلخیز کردن زمین)
 دجة ج دجات - تکه های پیراهن
 دجران - داربست (برای درخت مو و غیر آن)
 دجل الارض - زمین را کود داد (تا حاصلخیز شود)
 دحض ، دحض = ادحض
 دخان - دود ، تنباکو ، توتون
 دخالخني (ص) - تنباکو و توتون فروش
 دخس ، دخس - بکنوع جانور دریایی ، گراز دریایی
 دخل = ادخل
 دخل الجمعية - عضو انجمنی شد ، در حزب یا جمعیتی عضو شد
 الدخل السنوي - درآمد سالانه
 دخل على - وارد شد (بر کسی)
 دخل في - رخنه کرد در
 الدخل القومي - درآمد ملی
 دخن التبغ - دخانیات استعمال کرد
 دخن الغليون - پیپ کشید
 دخن لفافة - سیگار کشید
 دخن نارجيله - قلیان کشید
 دخنة - رنگه دودی
 دخولية (ص) - مالیات یا عوارض دم دروازه
 درابزون ، درابزون - زده ، طارمی
 دراجة ج داجات - دوچرخه
 دراجة بخارية - موتوسیكلت
 دراسة ج دراسات - مطالعه ، تحقیق ، تتبع ، تحصیل علم
 العام الدراسي ، السنة الدراسية - سال تحصیلی
 دراعة - جاکت ، بلوز
 دراق ، دراقن (س) - هلو ، شفتالو
 الدراهما (غ) - نمایش درام
 ابقى دراهم في البنك - پول بمانك گذاشت

دبوس ج دبايمس - سنجاق ، چماق ، باتون ؛
 چوبدستی پاسبانان که بدست گرفته یا به کمربندند
 دبوس انگلیزی - سنجاق قفل
 دبوس ربطة رقبة - سنجاق کراوات
 دبوس شعر - گیره ی زلف
 دبوس صدر - سنجاق که بشکل گل درست کنند و روی سینه نصب نمایند
 دبوس الغسيل - گیره ی چوبی که بلباس زنند تا باد آنرا بجایی پرتاب نکند
 دبوسة (ص) - چوب طبل
 دثر = اندثر
 دجاجة - مرغ ، جوجه مرغ
 دجاجي - مرغ فروش
 دجال - کود (برای حاصلخیز کردن زمین)
 دجة ج دجات - تکه های پیراهن
 دجران - داربست (برای درخت مو و غیر آن)
 دجل الارض - زمین را کود داد (تا حاصلخیز شود)
 دحض ، دحض = ادحض
 دخان - دود ، تنباکو ، توتون
 دخالخني (ص) - تنباکو و توتون فروش
 دخس ، دخس - بکنوع جانور دریایی ، گراز دریایی
 دخل = ادخل

دَرْب ج دُرُوب ، دِرَاب - جاده ، راه ، راهرو ،

در بزرگ ، کوچه ، راه کوهستانی

دَرْبَة - تجربه ، تمرین

دَرْبِکَة (ص) - صدای تلخ تلخ ، جنگال ، غوغا ،

هیاهو

دَرْبِکَة (ص) - یکنوع طبل یا نقاره

دَرَة (ص) - طوطی کوچک

دُرَج - کشو میز

دُرَج - رهسپارشد ، حرکت کرد ، قدم زد

دُرَج الامر - در جریان بود ، منتشرشد ، رواج

یافت ، متداول شد

دُرَج الزی - مد بود یا شد (در گفتگوی از لباس

وامثال آن)

دُرَج القوم - مردند ، منقرض شدند ، از میان

رفتند

دُرَجَة ج دُرَج - پلکان ، نردبان ، پلهی نردبان

دُرَجَة اولی - درجه يك

دُرْدِشَة (ص) -- یاوه سرایی ، وراچی ، بیهوده -

گوی ، پرگویی

دُرَز - دوخت

درس - مطالعه ، تحقیق ، تتبع ، پژوهش

دُرَس علی - نزد کسی درس خواند

دُرَس الموضوع - مطلبی را مورد تحقیق و رسیدگی

قرار داد

دُرَس الموقِف - رسیدگی کردن به وضعیت یا

چگونگی چیزی

قید الدرس - تحت مطالعه یا رسیدگی

دِرِسوار (غ) -- بوفه (که در آن لوازم سفره

نهند)

الدرك - ژاندارمری

رجال الدرك - مأموران ژاندارمری، ژاندارمها

دَرَكی - ژاندارم

دروس الأشياء - علم الاشياء

دَرِیغَة - هدف ، پرده ، پاراوان ، حائل ،

مانع

دَزِیْنَة (غ) - دوجین

دست الوزارة (غ) - کابینه ، هیئت وزیران

دستور - قانون اساسی ، مشروطه

الحكومة الدستورية - حکومت مشروطه

دُش (غ) - دوش آب

دشن - تأسیس کرد ، دایر کرد ، رسماً افتتاح

کرد

دعا الى وليمَة - دعوت بهمانی کرد

دَعَاهُ - او را دعوت کرد ، از او درخواست کرد

بيت الدعارة - روسپی خانه

دَعَايَة ج دَعَايَات - تبلیغات ، پروپاگاندا

إدارة الدعاية والنشر - اداره ی تبلیغات و

انتشارات

دَعَاكَ - ماساژ داد

دغری (ص) - راست ، مستقیم بسوی جلو

دغل ج ادغال - جنگل

دغم = ادغم

دفا = ادفا

دفی ، دفان - گرم

دفاية (ص) ج دفايات - بخاری

دفة - سکان کشتی

دفة الباب أو الشباك - يك لنگه در یا پنجره

دفترخانه (ص) - بایگانی ، ارشیو ، محل ضبط

اسناد و اوراق

دفتر شیکات (شکات) - دسته چک

دفع عنه - پول کرایه یا غذای کسی را پرداخت ،

حساب کرد

دفعه - يك نوبت پرداخت ، قسط

الدفعه الاولى - قسط اول

دقق = تدقق

دقاق - بودر ، گرد

دقاقة الباب - کوبه‌ی در

ساعة دقاقة - ساعت زنگه دار

دقة = دقاق

دقة بدقة = خبطه بخبطه

دقق = ادق

دقل - دکل کشتی که بادبان را بر آن بنداند

دكتور (غ) ج دكاترة - دکتر

دكتور في الادب العربي - دکتر در ادبیات

عرب

دكتور في اللاهوت - دکتر الهیات یا علوم

دینی

الدكتوراة الفخرية - دکترای افتخاری

دلاعة - بنار و نعمت پرورش یافتن

دلالة - حق العمل کاری ، دلالی ، حراج کردن

دلالة ج دلائل - کتاب راهنمای مسافران و

سیاحان

دلب - درخت چنار

دلفین (غ) - گراز دریایی ، یکنوع جانور

دریائی که در بزرگی و فربهی ضرب المثل است

دليل السفن أو الطيارات - راهنمای کشتی ،

خلبان هواپیما

دمی = آدمی

دمائة الاخلاق - نرم خوئی ، خوش خلقی ،

ملایمت ، بزرگواری

دمان = دمن

دمث الاخلاق - نرم خو ، خوش خلق ، بزرگواری

دارای اخلاق ملایم

دمغة (ص) - تمبر ، علامت ، نشان ، اثر

دمن - کود (برای حاصلخیز کردن زمین)

دمن - زمین را کود داد

دموع الرِّياء - اشك تمساح

دمية ج دمی - عروسک

دندرمه (ص) - بستنی

دنف = ادنف المریض

دنمو (غ) - دینام

دواء منعش - داروی نشاط انگیز و مقوی

دوار - سرگیجه

دوار البحر = بحار

دوار الشمس - گل آفتاب گردان

بائع دوار - فروشنده‌ی دوره گرد یا سیار

دوار الهواء (الطيران) - سرگیجه که در اثر پرواز با هواپیما عارض شود

دوارة الريح - باد نما ، آلتی که برای تعیین جهت وزش باد در محلی مرتفع نصب کنند

دوارة الماء - گرداب

دواسة - رکاب ، پدال

دواسة الدراجة - رکاب دوچرخه

دَوَائِيكَ - بنوبت ، متناوباً ، بطور متبادل

وَهَكَذَا دَوَائِيكَ - الی آخر ، الخ

دَوَامَة - فرفره‌ی چوبی که کودکان روی زمین چرخانند

دَوَامَة الماء (ص) - گرداب

دَوَخَة (ص) - سرگیجه

دَوْدَة ج دود ، دیدان - کرم (از هر نوع)

دودة الحرير - کرم ابریشم

دودة القز - کرم ابریشم

دودی - کرم مانند ، دارای کرم

الزائدة الدودية - آپاندیس ، ضمیمه‌ی اعور

دور = ادار

دور ج ادوار - دور ، نوبت ، دفعه ، فرصت

دوره ، رل یا نقش (در فیلم و نمایش) ، طبقه‌ی عمارت ، اشکوب

دور ارضی - طبقه‌ی تحتانی عمارت ، اشکوب

زیرین

يلعب دوراً هاماً - نقش مهمی را بازی میکند

دور البطولة - رل اول ، رل یا نقش مهم اصلی (در فیلم و نمایش)

الدور الرئيسي = دور البطولة

الدور الغرامی - رل عشقی

بالدور - بنوبت

دورة المياه - مستراح ، آبریز

دورق - تنگ (برای دوغ ، شربت و مانند اینها)

دوری - گنجشک

دوريات عسكرية - گشتیهای نظامی

دورية ج دوریات - گشتی ، پایش گشتی ،

پاسداران ، پلیس شبگرد

نشرة دورية - نشریه ، مجله یا روزنامه‌یی که

دراوقات معین منتشرشود

دَوُس - لگد کردن ، با پا روی چیزی فشار آوردن

دُوسِنطاریا (غ) - اسهال ، دیسانتری

دُوق (غ) - دوك: بزرگترین لقب اعیان انگلستان بعد از شاهزاده

دُوقَة - زن دوك

دُوقِيَّة - دوك نشین ، قلمرو دوك

الدول الغير المنحازة - کشورها یا دولتهای بیطرف

دَوْلَاب ج دَوَالِیب - چرخ ، هرچیزی که بر گرد محوری بچرخد ، کمد

دولاب ذو آذراج - کمد کشودار

دولاب هُدوم (ص) - کمد لباس

دَوْلَة ج دُول - هیئت حاکمه ، دولت ، حکومت ، کشور

صاحب الدَّوْلَة - لقب نخست وزیر

دَوْلِيّ - ملی ، داخلی

دَوْلِيّ - بین المللی

صِراع دَوْلِيّ - کشمکش بین المللی

العلاقات الدَّوْلِيَّة - روابط بین المللی

دَوماً - پیوسته ، همیشه ، همواره ، مستمراً ، دائماً

دُومین (غ) - خالصه جات

دُونم - مساحتی مساوی ۲۵۰۰ متر مربع

دَوِيْبَة - حشره

دَهَّان - روغن فروش ، روغن کار

دهانه - روغن کاری ، رنگ و روغن زدن

دَهْس القِطار أو السَّيَّارة فُلاناً - قطار یا اتومبیل کسی را زیر گرفت

دَهش = ادَهش

دَهْلِيز - کریدور

دِیدان - کرمها ، حشرات

دواء طارد لِلدِّیدان - داروی ضد کرم

دِیسَمْبَر (غ) - دسامبر ، ماه دوازدهم میلادی

دِیسِجرام (غ) - يك دهم گرم

دِیماغُوجِیا (ع) - سیاست عوام قریبی

دِیمُقراطِیّ ، دِیمُوقراطِیّ (غ) - دموکراتیک ، مربوط به دموکراسی یا حکومت ملی ، طرفدار حکومت ملی ، دموکرات

نظام دِیمُقراطِیّ - رژیم دموکراتیک

دِیمُقراطِیَّة ، دِیمُوقراطِیَّة (غ) - دموکراسی ، آزادی ، حکومت ملی

الاسالیب الدِّیمُوقراطِیَّة - روشهای دموکراتیک

دِیناری (فی ورق اللعب) (ص) - خال خشت (در ورق بازی)

دِینامو (غ) - دینام

دِینامومتر (غ) - نیروسنج

الدِّینامِیَّة - دینامیسم

دیوان ج دواوین - دادگاه ، اداره ، دفتر کار

((ذ))

ذائع الصیت - بلند آوازه ، نامدار ، مشهور

شهره ذائعه - شهرت فراوان یا همه جاگیر

ذاب - آب شد

ذات هرة - یکدفعه ، يك وقتی

ذات المفعول السحری - دارای اثر سحرانگیز
(در گفتگوی از داروها)

ذات يوم - روزی (از روزها)

الحکم الذاتی - خود مختاری

ذاقنة الکمان - تکه چوب کوچک که روی
ویلن نصب شده است و در هنگام نواختن چانه را
بر آن تکیه دهند

اذا ذاك - آن موقع ، آن هنگام ، متعلق به آن
زمان

ذب عن ... - دفاع کرد از ...

ذبحه ، ذبحه - گلودرد ، ورم گلو

ذبحه صدرية - يك نوع سينه درد

ذبذبة - ارتعاش ، نوسان ، موج هوا یا موج
رادیو

ذر الرماد في الاعین - خاکستر بچشمه ها پاشید

(مجازاً) گول زد ، فریب داد

ذراع المحقق - میل داخلی سرنگ که مایع را

با فشار بیرون میدهد

ذراع المقعد - دسته ی صندلی

ذرة ج ذرات - اتم

فلق الذرة - شکافتن اتم ، اتم شکافی

نواة الذرة - هسته ی اتم

ذروة ، ذروة ج ذری ، ذری - قله ، اوج ،
بلندی

مؤتمر الذروة - کنفرانس عالی سران دول

ذری - اتمی

الاسلحة الذرية - سلاحهای اتمی

التجارب الذرية - آزمایشهای اتمی

الطاقة الذرية - انرژی اتمی ، نیروی اتمی

القنبلة الذرية ج القنابل الذرية - بمب اتمی

النظرية الذرية - فرضیه یا تئوری اتمی

ذريع - سریع ، رود ، تند ، واسطه ، شفیع ،
میانجی

الفشل الذريع - شکست سخت یا مفتضحانه

قتل ذريع - کشتار فجیع

موت ذعاف - مرگ ناگهانی

ذعر = اذعر

ذعن = اذعن

سَالِفُ الذِّكْرِ - نامبرده ، مذکور

ذِكْرِي جِ ذِكْرِيَّاتٍ - خاطره ، یادبود ، سالروز ، سالگرد

أَحْيَاءُ الذِّكْرِ - تجدید خاطره

ذُنَابِي الطَّائِرَةِ - قسمت بال مانند عقب هواپیما
ذَوْبٌ = آذاب

ذُودٌ - دفاع کردن ، حمایت ، پشتیبانی

الذُّودُ عَنِ الْوَطَنِ - دفاع از میهن

ذَهَبَ ادْرَاجَ الرِّيحِ - بر باد رفت

ذَهَبَ إِلَى الْأَمْرِ ، ذَهَبَ إِلَيَّ أَنْ ... - چنین
پنداشت که ، چنین تصور میکرد که ...

ذَهَبَ بِهِ - اورا برد

ذَهَلٌ = انْذَهَلْ

ذَهَلُ عَنْ - غفلت کرداز ، فراموش کرد ، نادیده
گذشت

((ر))

رِئَاسَةٌ - ریاست

جَمْعِيَّةُ الرِّئَاسَةِ - هیئت رئیسه ، هیئت مدیره

رَأْسٌ = تَرَأَسَ

عَلَى رَأْسِ ... - بر ریاست ... ، در رأس ...

رَأْسًا - مستقیماً ، یکسره ، در وهله‌ی اول

رَأْسًا عَلَى عَقَبٍ - وارونه ، واژگون ، بطور
معکوس

رَأْسُ الرِّجَاءِ الصَّالِحِ - دماغه‌ی امید نیک

رَأْسُ السَّنَةِ - روز اول سال نو ، نوروز

رَأْسُ مَالٍ ، رَأْسُ مَالٍ جِ رُؤُوسِ أَمْوَالٍ ،
رسمایل - سرمایه

رَأْسُ مَالِيٍّ ، رَأْسُ مَالِيٍّ - سرمایه دار ، مربوط
بسرمایه

رَأْسُ مَالِيَّةٍ ، رَأْسُ مَالِيَّةٍ - سرمایه داری

رَأْفٌ ، رُؤْفٌ = تَرَأَفٌ بِهِ

الرَّأْيُ الْعَامُّ - افکار عمومی

رَأْسٌ - (در ارتش) سروان

رَأْسٌ أَوَّلٌ - (در ارتش) سرگرد

رَأْسُ التَّحْرِيرِ - سردبیر روزنامه یا مجله

رَأْسُ فَخْرِيٍّ - رئیس افتخاری

رَأْسُ الْمَجْلِسِ التَّنْفِيزِيِّ - رئیس هیئت
اجرائیه

رَأْسُ الْوُزَرَاءِ - نخست وزیر

الْعُقْبَةُ الرَّئِيسِيَّةُ - مانع اصلی یا اساسی

رَأْدٌ جِ رَأْدَةٌ ، رُؤَادٌ ، رَأْدُونٌ - پشاهنگه ،

جاسوس ، دیدبان ، راهنما ، کسیکه جاهای ناشناخته را
کشف کند

رائع - جالب ، دلکش ، دلفریب ، جذاب

راتب ج رواتب - حقوق ، مواجب (که هر ماه بکارمندان و غیر آنان میدهند)

جندی راجل - سرباز پیاده

رادیکالی (غ) - عضو حزب رادیکال ، طرفدار و خواهان اصلاحات سیاسی عمیق و سریع

الرادیکالیة (غ) - رادیکالیسم : مکتب طرفداری از اصلاحات سیاسی سریع و اساسی

رائج رازة - معمار ، آرشیست

راسب - مردود ، (در امتحان)

راسل = تراسل مع

راشح - آب صاف کن ، پالونه ، پالایه ، فیلتر برای تصفیه آب

راضی = استرضی

راع = آراع

راع - ترسید از

راعی البقر ج رعاة البقار - گاوچران ، کابوی

رافع ج رفعة - کارآگاه ، پلیس مخفی

رافع الاثقال - وزنه بردار

رافعة - اهرم ، دیلم ، میله

راقه الامر - چیزی را پسندید و خوشنود شد از آن

البلاد الراقیة - کشورهای مرقی یا پیشرفته

راووق - پالونه ، تصفیه کن ، فیلتر برای تصفیه آب

آب

راهق - بسن بلوغ رسید

راهن - ثابت ، دائم ، حاصر

فی الوقت الراهن - در حال حاضر

راهنامج (غ) - راهنما : کتاب راهنمای ملوانان

الظروف الراهنة - شرایط موجود ، اوضاع کنونی

رایة شادن (ع) - بادکنک ، باد بادک

رباط الجوارب - بند جوراب

رباط الحذاء - بند کفش

رباط الرقبة - کراوات

رباطة الجاش - قوت قلب ، جرأت ، پردلی

رباطة ساق - مچ پیچ

ربان ج ربانة ، ربابین - کاپیتان کشتی ، ناخدا ، ملاح

ربح = اربح

ربدة ج ربذ ، رباذ - در بطری و امثال آن

ربص = تربص

ربطة - توده ، دسته ، بسته ، پشته

وسام ربطة الساق - مدال یا نشان سلحشوری در انگلیس

ربطة عنق - کراوات

ربك = ارتباك

رَبُّو - تنگی نفس ، آسم (یکنوع بیماری ریوی)
رِتاج - در بسیار بزرگ

رَتَل - صف سربازان و غیر آنان

رَتَل السَّيَّارَات - صف اتومبیلها که پست سر هم حرکت کنند

رَتِيب - (در ارتش) درجه دار

رَثِيَّة - باد مفاصل ، ورم مفاصل

رَج - تکان داد (در گفتگوی از شیشه‌ی دارو و غیر آن)

رَجَا ، رَجَاء جَ آرْجَاء - ناحیه ، يك قسمت زمین ، محل ، جهت ، طرف ، سو

رُجَاحَة ، رُجَاحَة = اَرْجُوْحَة

رِجَالُ الْاِسْعَاف - مأموران امداد و کمک (در سازمانهای شیر و خورشید سرخ ، خیریه و غیر اینها)

رِجَالُ الْاَمْن - مأموران آگاهی و پلیس

رِجَالُ الصَّحَافَة - روزنامه نگاران

رِجَالُ الْمَبَاحِث - مأموران تحقیق

رِجَالُ الْمَطَافِي - مأموران آتش نشانی

رِجَالُ الْمِظَلَّات - چتر بازان

رِجَالَات - بزرگان ، اشخاص با اهمیت

رَجَح = تَرْجِیح

رَجَح = اَرْجَح

رَجْرَج = تَرْجَرَج

رَجْعُ الصَّدى - انعکاس صوت ، اکو

رَجْعِي - مرتجع ، کهنه پرست

رَجْعِيَّة - ارتجاع ، کهنه پرستی

مِنْفَاح رِجْل - تلمبه‌ی پای (که تایرهای اتومبیل و غیر آنها را با آن باد کنند)

يَقْدِم رِجْلًا وَيُؤْخِرُ اُخْرَى - گامی پیش و گامی پس می نهد ، (مجازا) در انجام کاری تردید بخود راه میدهد

رَحَابَةُ الصَّدْرِ - رادمنشی ، خونسردی ، گذشت داشتن

رِحَال ، رِحَالَة - جهانگرد ، سیاح

رَحِب - خوش آمدگفت به ، استقبال کرد از

رَحِبُ الصَّدْرِ - با گذشت ، خونسرد ، رادمنش

رَحْبَةُ السَّيَّارَات - پارکینگ ، محل توقف اتومبیلها برای تعمیر و غیر آن

رَحِل = اِرْتَحِل

رِحْلَة جَ رِحَلَات - مسافرت

رِحْلَة طَلَابِيَّة - گردش علمی دانشجویان یا دانش آموزان

رِحْلَة الْعَمَل - مسافرت برای انجام کار و تجارت

مَكْتَبُ الرِّحَالَات - موسسه یا دفتر امور مسافرت

رُخِي = اَرْخِي

رُخَام - سنگ مرمر

رُخَص = اَرْخَص

رُخَص لَه (ص) - پروانه‌ی کسب و غیر آن داد (بکسی)

رَخَصَ لَهُ ب... = آجَازَ

رُخْصَة - اجازه ، اذن ، پروانه‌ی کسب و غیر آن

رُخْصَة الْقِیَادَة - پروانه‌ی رانندگی ، گواهی-
نامه‌ی رانندگی

رَد ج ردود - جواب ، پاسخ

رَد عَلٰی سْئَالِهِ - جوابِ سْئَالِ او را داد ، سؤال
او را پاسخ داد

رَد الْفِعْل ج ردود الْفِعْل - عکس العمل ،
واکنش

رَد النُّورِ اَوِ الْحَرَارَةِ - انعکاس نور یا حرارت

رَدَا عَلٰی ... - در جواب ، در پاسخ

رَدَهَة ج ردهات - فضای بزرگ در خانه ،
کریدور

رَز = ارز

رِزْمَة ج رِزَم = حَزْمَة

رِسَالَة ج رِسَائِل ، رِسَالَات - نامه ، پیام ،

جزوه ، مقاله ، رساله ، مأموریت

اَدَاء الرِّسَالَة - انجام دادن مأموریت

رِسَالَة الدِّكْتُوراه - تز دکتري ، پایان نامه

تحصیلی در دوره‌ی دکتري

رَسَام - نقاش

الرَّسَامِیل الْأَجْنِبِیَّة - سرمایه‌های خارجی

رَسَبَ فِی الْأَمْتِحَان - در امتحان مردود شد

سَاعَة رَسْغ - ساعت مچی

رَسْم ج رسوم - مالیات ، عوارض ، پولیکه باید بپردازند

رَسْم - مقرر کرد

رَسْم اَوْ عَوَائِد رَصِيف - ع - وارض (که هنگام
خالی کردن بار در اسکله بپردازند)

رَسْمِی ج رَسْمِیون - مَأْمُور دولت ، اداری ،

رسمی

رَسْمِیَات سَخِيفَة - (رعایت) تشریفات رسمی ،

مقررات خشك

صِفَة رَسْمِیَة - عنوان رسمی ، سمت رسمی

رَسْم جَمْرَكِیَة - عوارض گمرکی

رَسْم مَحْكَمَة - هزینه‌های دادگاه

سِیَارَة الرِّش - ماشین آب پاش

حَمَلُوا بِالرِّشَاشَاتِ وَالْمَدَافِع - با مسلسل و

توپ حمله کردند

رَشَاشَة - آب پاش ، سر آب پاش ، گلاب پاش ،

شکرپاش و غیر آن

رَشَاشَة ج رَشَاشَات - مسلسل

رَشَاشَة آلیَّة - مسلسل خودکار

رَشَاشَة ثَقِیلَة - مسلسل سنگین

رَشَاشَة خَفِیفَة - مسلسل سبک

رَشَح - (کسی را برای مقام یا منصبی) نامزد کرد ،
کاندیدا کرد

رَشَح نَفْسَهُ لِلْإِنتِخَابَات - خود را کاندیدای

انتخابات کرد

قَلَم رصاص - مداد

رصاصَة ج رصاصات - گلوله

رَصَص - چیزی را با سرب پوشاند ، پوشش سری
درست کرد برای

رَصِيد - موجودی در بانک یا صندوق ، اعتبار
بانکی

رَصِيف - محکم و استوار ، همکار

رَصِيف ج اَرْصِفَة - (در خیابان) پیاده رو ،
(در راه آهن) سکوی پای قطار که مسافران از
روی آن سوار یا روی آن پیاده شوند ، (در بندر)
اسکله ، بار انداز

رَضَاعَة (ص) - بطری سر پستانك دار برای شیر
دادن کودک

رَضَى = اِرْتَضَى

رَضَى عَنْهُ وَعَلَيْهِ - خشنود بود یا شد از چیزی
را پسندید ، تصویب کرد

رَطَب = اِرْطَب

رَعَب ، رَعِب = اِرْعَب

رَغَا ، رَغَى = اِرْغَى

رَغَب = اِرْغَب

رَغْبَة فِی ... - بخاطر ، بواسطه ، برای

الرَّغْبَة المِلْحَة - علاقه ی مفرط ، تمایل شدید

عَلَى الرِّغْمِ مِنْ ... - باوجود ، علی رغم ...

رَغْمًا عَنْ - باوجود ، علی رغم

رَغْوَة الصَّابُون - کف صابون

رَفَّ ج رُفُوف ، رَفَاف - طاقچه ، تخته یی که به
دیوار کوبند و روی آن اشیاء قیمتی یا گلدان و
امثال اینها گذارند

رَفَادَة - باند (که روی زخم بندند)

رَفَّاس (ص) - لُج ، کرجی بخاری ، موتورآبی

رَفْرِف السَّيَّارَة - گلیگر اتومبیل

رَفْرِف العِلْم - پرچم در اهتزاز بود یا با اهتزاز
آمد

رَفَعَ - بالا برد ، بر پا کرد ، بر طرف کرد ،
افزایش داد

رَفَعَ الاثْقَالَ - وزنه برداری

رَفِق = اِرْفَق

رَفِقَ بِهِ وَعَلَيْهِ وَلَهُ = تَرَفَّقَ بِهِ

رَفِيق المَدْرَسَة - همکلاس

الرِّقَاء الرِّق - آزادی بردگان

رِق التَّصْوِير الشمسی - فیلم عکاسی

رَقَابَة - نظارت ، کنترل

رَقَابَة الصَّحَافَة او المَطْبوعات - نظارت بر
مطبوعات از طرف دولت ، سانسور

وَقْتُ الرِّقَاد - وقت خواب

رَقِد - خوابید ، (مجازاً) مرد

رَقِد = اِرْقِد

رَقَصَ مَعَ - با کسی رقصید

قَاعَةُ الرَّقْصِ - سالن رقص

رَقْعَةُ الشَّطْرَنْجِ - صفحه‌ی چهارخانه‌ی شطرنج

که هنگام بازی مهره‌ها را روی آن گذارند

رَقَّقَ = اَرَقَّ

رَقْمَ - نوشت ، مرقوم داشت

رَقْمَ ، رَقَمَ - عبارت کتاب یا نوشته‌ی را نقطه -

گذاری کرد (نقطه‌گذاری عبارتست از بکاربردن

نقطه ، علامت سؤال ، ویرگول ، علامت تعجب

و غیر اینها) ، چیزی را شماره‌گذاری کرد

رَقْمَ جِ اَرْقَامَ ، رَقُومَ - عدد ، نمره ، شماره

رَقْمُ الاسْتِعْلَامَاتِ - شماره اطلاعات تلفن ،

ادارات ، بنگاهها و غیر اینها

الرَّقْمُ الْقِيَاسِيَّ - رکورد (در مسابقات ورزشی

و غیره)

ضَرْبُ الرَّقْمِ الْقِيَاسِيَّ - رکورد را شکست

رَقِيَ = اَرْتَقَى

رَقِيَ - ارتقاء ، پیشرفت ، ترقی

رَقِيبَ - (در ارتش) گروه‌بان

رُقِيَّةٌ جِ رُقِيَّاتٍ ، رُقَى - طلسم ، حرز ، تعویذ

(برای دفع آفات و بلیات)

رَقِيقٌ جِ اَرْقَاءَ - برده ، بنده

رَكَّابَ - مسافران ، سوار شدگان (در وسائط

نقلیه)

سَيَّارَةُ الرِّكَّابِ - اتوموبیل یا ماشین که برای

حمل مسافر بکار رود

الرِّكَّابُ الْمَلَكِيُّ - موکب شاهانه

رَكَزَ = اِرْتَكَزَ

رَكَزَ - درنگ ، توقف کوتاه

مُبَارَاةُ الرِّكْضِ - مسابقه‌ی دو

رَكْنٌ ، رَكْنٌ اِلَيْهِ = اِرْكَنُ اِلَى

رَكْنٌ جِ اَرْكَانَ - (در ارتش) ستاد

رَكِيزَةٌ (ص) جِ رَكَائِزُ - تیرک ، پایه ، ستون

رَكِيْمَةٌ ذَرِيَّةٌ - دستگاهی برای تولید انرژی اتمی

بطور دائم

رَمَانَةٌ ، رَمَانَةٌ يَدَوِيَّةٌ - نارنجک ، نارنجک دستی

رَمْدٌ حَبِيبِيَّ - تراخم (یکنوع بیماری چشم)

رَمْدِيَّ - چشم پزشک ، کحال

الرَّمْزِيَّةُ - سمبولیسم : یکی از مکتبهای ادبی

فرانسه

رَنَانٌ - دارای طنین ، دارای صدای منعکس‌شونده

كُتُبُ رِوَاثِيَّةٌ - کتابهای رمان و افسانه

رِوَايَةٌ جِ رِوَايَاتٍ - داستان ، افسانه

رِوَايَةُ بُولِيْسِيَّةٌ - داستان پلیسی ، داستان جنائی

رِوَايَةُ تَمَثِيلِيَّةٌ - نمایشنامه

رِوَايَةُ غِنَائِيَّةٌ - اپرا ، اپرت

رَوَايَةُ مُحْزَنَةٍ - نمایشنامه‌ی تراژدی

رَوَايَةُ هَزَلِيَّةٍ - نمایشنامه‌ی کمدی

رَوْب - ماست ، شیر بسته

رَوْبَةٌ -- مایه‌ی ماست (که بشیر زنند تا ماست گردد)

رَوْبَصَةٌ = تَرَوْبَص

رُوح = اراح

الرُّوح العسْكَرِيَّة - روحیدی نظامی

مَشْرُوبَات رُوحِيَّة - نوشابه‌های الکلی

رُوزْنَامَةٌ (غ) - تقویم ، سالنامه

رُوضَةُ الْاَطْفَال ج رياض الاطفال - کودکستان

رُوع = اراع

رُوم (غ) - نوعی نوشابه الکلی

رُوما (غ) - شهر رم در ایتالیا

رُومَانِيَّة (غ) -- رمانتیسزم : یکی از مکتبهای

ادبی فرانسه

رُومَانِي (غ) - منسوب بشهر رم ، اهل رم

رُومَةٌ = روما

رُومَنْطِيقِي (غ) - رمانتیک ، مربوط برمانتیسزم ،

طرفدار مکتب رمانتیسزم

رُومَنْطِيقِيَّة (غ) = رُومَانِيَّة

رُومِيَّة (غ) = روما

خِيل الرِّهَان - اسبهای مسابقه

رَهَب = ارهب

رَهَب ترسید

رَهْبَنَةٌ - رهبانیت ، عمل و شغل راهب

رَهَف = ارهف

رَهَق = ارهق

رَهْل = ترهّل

رَهْن اِشَارَتَه - آماده‌ی فرمان او ، گوش به

فرمان او

رِي - آبیاری

رِيَازَةٌ - معماری ، شغل و عمل آرشینکت

الرِّيَاضَات الْاُولُمْبِيَّة - ورزشهای المپیک

رِيَاضَةٌ - ورزش بدنی ، علوم ریاضی

رِيَاضِي - ریاضی دان ، مربوط بریاضیات ، کسی

که تمایل ب ورزشهای تفریحی و بدنی دارد

الْاَلْعَاب الرِّيَاضِيَّة - ورزشهای تفریحی ، بازی

های ورزشی ، ژیمناستیک

رِثْمَا - باندازه‌ی که ، آنقدر که ، مادامیکه ،

در طی مدت

رِيشَةٌ - سر قلم فلزی ، قلم مو برای نقاشی

رِيف ج اَرِيَاف ، رِيُوف - روستا ، صحرا و

کشتزار

رِيفِي - روستایی

الْبِيُوت الرِّيفِيَّة - خانه‌های روستایی

((ز))

زائده جلدیه - زگیل

زائده الدودیه - آپاندیس

زائر - مهمان ، ملاقات کننده ، ویزیتور

عملة زائفة - پول تقلبی

زات - (ماشین آلات را) روغن کاری یا گریس -
کاری کرد

زاجر - وجدان آدمی

حمام الزاجل - کبوتر نامه بر

زاخر - مالا مال ، لبریز

زاف الدراهم - پول تقلبی ساخت

زاوّل - کوشید ، بامری پرداخت ، کاری را پیشه‌ی
خود ساختزاه (الزاهی) - روشن ، درخشنده ، مزین ،
با شکوه

زبال - رفتگر ، سپور

زبدۀ - کره

زبون ج زبائن - مشتری ، خریدار ، ارباب
رجوع

زجا، زجی = ازجی

صناعة الزجاج - بلور سازی

زجاج - شیشه بر

زجاجه ج زجاجات - بطری ، شیشه

زجل - تصنیف ، ترانه (نوعی شعر جدید)

قوال الزجل - تصنیف ساز ، ترانه گو

زحافة - خرنده ، سورتمه ، درشکه برفی

زحف الی - پیشروی کرد بسوی

زحل = تزحل

زحل = ازحل

زحلقة - بازی اسکی

زحلوقة، زحلوكة - آلاکلنگ

زخر = تزخر

زرج ازرار، زرور - تکه ، دکمه ، گلمینخ

زر الجرس الکهربی - تکه‌ی زنگ اخبار

(که هنگام زنگ زدن آنرا فشار دهند)

زر، زرر القميص وغیره - پیراهن و غیر

آنرا دارای تکه کرد ، تکه دوخت به پیراهن
و مانند آن

زرکم القميص - تکه سر آستین پیراهن

زر الکهرباء - سوییچ برق

وزارة الزراعة - وزارت کشاورزی

زراعی - مربوط بکشاورزی

زربول - چکمه یا پوتین پاشنه بلند

حمام الزرد - کورخر

زَرَكَش - پارچه‌ی نهد دوزی شده

زَعَج = ازعج

زَعَل - ناراحت ، خشمگین ، عصبانی ، آزرده ،

رنجیده ، اوقات تلخ ، غضب آلود

زَعْلان = زعل

زَعْماء الاَضْراب - سران اعتصاب

زَعِيم - (در ارتش) سرتیپ ، سرهنگ

زَعِيم الركن - سرتیپ یا سرهنگ ستاد

زَعِيم المعارضة - لیدر اقلیت (در پارلمان)

زَغْرَدَة ج زَغَارِيد - هلهله و فریاد شادی

زَفْت (غ) - قیر ، اسفالت

زَفْت - اسفالت کرد

زَفَة العروس - موکب عروس : مجموع وسائط

نقلیه و مردمی که در شب عروسی در خیابانها به دنبال عروس حرکت کنند

زُقاق ج اَزَقَة ، زُقان - کوچه ، راه تنگ و

باریک

زَقَم = ازدقم

زَلَابِيَة (غ) - زولبیا ، زولوبیا (یکموع شیرینی)

زَلَاَجَة - کفش اسکی ، کفش اسکیتینگ

زَلال - آلبومین (یکموع بیماری)

زَلال البیض - سفیده‌ی تخم مرغ

وَابور الزلط (ص) - ماشین جاده صاف‌کن

زَمَار - نی زن

زَمَارَة - نی (یکی از آلات موسیقی)

زِمَارَة - عمل و شغل نی زن

زِمَالَة - همکاری ، رفاقت

زَمَزَمِيَة - فلاسک

زَمِيل ج زملاء - همکار ، همکلاس

زَمِيل الكاس - هم پیاله

زَمِيل المدرسة - همشاگردی

زَناد - ماشه‌ی تفنگ و جز آن

زَنْبَرَك ، زَنْبَرَك (غ) - فنر ساعت و غیر آن

زَنْزَانَة (ص) - سلول زندان

حَفْلَة الزَّوْاج - جشن عروسی

خَاتَم الزَّوْاج - انگشتری یا حلقه‌ی زناشوئی که

زن و شوهر در انگشت کنند

زَوْبَعَة ج زَوَابِع - طوفان ، گردباد

زَوْج أَحَدِيَة - يك جفت کفش

زَوْجَة مِثَالِيَة - همسر یا زن اید آلی

زَوْدَب ... - چیزی را در اختیار کسی قرار

داد ، کسی را (بوسیله‌ی چیزی) مجهز کرد ،

توشه داد بکسی

زَوْرَق ج زَوَارِق - قایق ، کرجی

زَوُوجِيَا (غ) - جانور شناسی

زَوِيْقَة (ص) - ورق بازی که دارای عکس باشد

(چون شاه ، بی بی ، سرباز)

زُهاء... مقدار... ، در حدود... ، تقریباً ،

نَزِيكَ بِهِ . . .

زهر = ازدهر

زهرا = ازهر

زَهْرَجِ اَزْهَارِ، زَهْوَرِ - گل، شکوفه

زُھری، زُھری - بیماری سیفلیس

زهرية - گلدان

اکلیل من الزهور - تاج گل

دباقة من الزهور - دسته گل

زھید - ناچیز ، غیر مہم

زی ج از یاء - لباس ، مد ، فرم ، شکل ، ریخت ،

س. و وضع

زری ... (ص) - مانند ... شبیه ... مثل ...

على الزى الجديد - مطابق مد روز

۲- لباس پوشانند

یازده - دیدن ، بازدید کردن ، بکسی سرزدن

یازار رسمیہ - بازید رسمی

ریت = زات

الزيت الخام - نفت خام

ريت الزيتون - روغن زيتون

ريت السمك - روغن ماهی

ریف = زاف

زيف التهم - تهمتها زد ، تهمتها ساخت

زیلفون (غ) - قسمی سنتور چوبی

خوان الزينة - ميز توالت یا آرایش

غرفة الزينة - اطاق توالت يا آرايش

((ی))

سائج ج سیاح ، سائجون - جهانگرد ، سیاح

سائد - حکمفرما ، شایع ، عمومی ، متداول

الفكرة السائدة - نظريته متداول وعمومي ،

ایده‌ی رایج روز

خمرة سائغة - شراب گوارا

سائق ج سواق - راننده

سائق سیارۃ - رانندہ ایٹومبیل

سائل - مایع

الوقود السائل = سوخت مایع (مانند نفت)

بہترین و غیر اینہا)

سواله عن - چیزی را از کسی جوابد ، استفسار

کورد

سابق معرفه - سابقہ ہی آشنائی

سہ اجل - رقابت کرد با ، ہم چشمن کرد

ساح - سیاحت کرد ، مسافرت کرد ، جهانگردی

کرد

ساحِب - برات كش، حواله دهنده (در اصطلاح تجارت)

سَاحَة ج ساحات - میدان، پیشگاه

سَاحَة الْأَلْعَاب - میدان بازی، زمین ورزش

اَكْثَرِيَّة سَاحِقَة - اکثریت قاطع، اکثریت عظیم
وانبوه

سَاد الْأَضْطِرَاب وَالْفَوْضَى - بی نظمی و هرج
ومرج حکمفرما شد

سَادَة - آقایان

سَادِن ج سَدَنَة - خادم کلیسا یا بتخانه یا کعبه

سَادِج - ساده

سَارِع = تَسَارِع

سَارِيَّة الْمَرْكَب - دکل کشتی

سَاعَاتِي - ساعت ساز، ساعت فروش

كَمْ السَّاعَة ؟ - ساعت چند است ؟

سَاعَة جَيْب - ساعت بقلی

سَاعَة حَائِط - ساعت دیواری

سَاعَة مُبَكَّرَة - وقت خیلی زود

سَاعَة مُنْهَبِهَة - ساعت شماطه دار

سَاعَة يَد - ساعت مچی

سَاعِي الْبَرِيد - نامه رسان پست

سَافِر - زن بی حجاب، زن مکشفه

سَاقِيَة ج سَوَاقِي، سَاقِيَات - نهـر كوچك
جوی، جویبار

سَاقِيَة - خادمه‌ی بار، دختری که در میخانه

خدمت کند

سَالِب - علامت منها بدین شکل (-)

سَامَح - عفو کرد، بخشید

سَامِر = تَسَامُر

حَفْلَة سَاهِرَة - شب نشینی

سَاهِم - شرکت داشت در کاری، سهم بود در،
همکاری کرد با

سَايِر - همراهی کرد با، سازش کرد با

سَايِر الظُّرُوف - خود را با مقتضیات و شرایط
سازگار کرد

سِبَاتِي (فِي وَرَقِ اللَّعْبِ) (ص) - خال خاج یا
گشنیز (در ورق بازی)

سِمَاحَة - شنا، شنا کردن

سِبَاح كِيْمَاوِي - کود شیمیایی

سِبَاق - مسابقه، رقابت

سِبَاق الْخَيْل - مسابقه‌ی اسب دوانی

سِبَاق الْمَرَاكِب - مسابقه‌ی قایقرانی

سَبَّاک (ص) - لوله کش

سَبَّاک الْمَعَادِن - ریخته گر

سَبَانِخ (غ) - اسفناج

السَّبْت - شنبه (یکی از روزهای هفته)

سَبْتَمْبِر (غ) - سپتامبر؛ ماه نهم میلادی

سَبِخ الْأَرْض - زمین را کود داد

سَبَّاک الْمَعَادِن - ریخته گری

سَبِکْتَر و سَبْکُوب (غ) - اسپکترسکپ؛ طیف‌نما

دستگاهی که برای تجزیه‌ی نور و تحقیق در طیف
بکار رود

سمورة - تخته سیاه (که با گچ روی آن چیز
نویسند و دو باره محو کنند)

ستار - پرده

خلف الستار الحديدی - پشت پرده‌ی آهنین

ستار المسرح - پرده‌ی سن تماشاخانه

سترة ، سترة ج ستر ، ستر ، سترات - کت
ستری - کت

سجاد - قالی ، قالیچه

سجادة ج سجادات ، سجاجید - قالی ، قالیچه

سجان - زندانبان

سجایر (غ) - سیگارها

سجق (ص) - سوسیس (يك نوع خوراك)

سجل - دفتر ثبت نام و غیر آن

سجل - نام نویسی کرد ، ثبت کرد ، نوشت

سجل الاختراع - اختراع را به ثبت رساند

سجل التشریفات - دفتر امضاء جهت یادبود و غیره

سجل الشرف - دفتر افتخار

سجل العقد - معامله‌ی را در دفتر اسناد ثبت
کرد

سجلات - بایگانی

سجن مع الاشغال الشاقة - زندان با اعمال

تاق

سجن سیاسی - زندانی سیاسی

عين سحابة - چشم اشکبار

سحب - بزور کشید ، مسترد داشت ، فرا خواند

سحب شيكا او كمبيالة - چك یا برات کشید

(در اصطلاح تجارت)

سحب القوات - بیرون بردن یا فرا خواندن

نیروهای نظامی از منطقه‌ی اشغال شده

سحب اليانصيب - بخت آزمائی کردن ، قرعه

کشی کردن (برای بخت آزمائی)

العين السحرية - مازيك ، چشمك رادیو

سخان - آب گرم کنی ، دستگاه گرم کردن آب

که در حمامها و غیره بکار رود

سخرية لاذعة - شوخی زننده ، طعنه ، سخن

کنایه دار

سخن = اسخن

سد الحاجة - تأمین کردن احتیاج

سد الفراغ - خلا را پر کرد

سد النفقات - هزینه‌ها را پرداخت ، متحمل

شد ، تأمین کرد

سد الهوة - پر کردن خلا

سدى = اسدى اليه

سدادة الزجاجية - چوب پنبه یا هر چیزی که با

آن در بطری را بندند

سَدَانَّة - خدمت در کلیسا یا بتخانه یا کعبه

سَدَاجَة - سادگی

سر = اسر

کَاتِبُ السِّرِّ ، کَاتِبُ السِّرِّ - دیر ، منشی

سَرَب ... - خشنود و مسرور شد از

سَرِ مَفْعُولَه - موثر شد ، تأثیر کرد (در گفته‌گی از دارو و امثال آن)

اَطْلَقَ سَرَاحَه - او را آزاد کرد ، رها کرد

سَرَبَ جَ اسْرَاب - تونل

سَرَب = تَسَرَب

سَرَبَال - لباس ، پوشش ، آنچه بتن پوشند

سَرِّ تَفْهِیْکَا (غ) - گواهینامه‌ی دوره‌ی اول ابتدائی

سَرَح - آزاد کرد ، رها کرد

سَرَحَ الامر - کاری را آسان کرد ، ساده کرد

سَرَحَ الْجیش - ارتش را از حالت بسیج در آورد ، تجهیزات ارتش را منحل کرد

سَرَحَ زَوْجَتَه - زنش را طلاق داد

سَرَحَ الشَّعْر - موی را شانه زد ، شانه کرد

سَرْدِیْن (غ) - نوعی ماعی کوچک که از آن خوراک

مخصوص درست کنند

سر = اسر

سَرَوَال جَ سَرَاوِیل - لباسی که نیم تنه پایین را

پوشاند ، شلوار

بُولِیس سَرِّی - کار آگاه

سَرِّیَّائَة (غ) - سرور رئیس : یکی از مکتبهای

ادبی فرانسه که در سال ۱۹۲۴ بوجود آمد و بر ضد تمام قیود منطقی اخلاقی و اجتماعی قیام کرد

سَرِّیَّة - ندیمه ، معشوقه ، رفیق ، سوگلی

سَرِّیَّة - یکدسته از سربازان ، گروهان

سَصَارِیف سَرِّیَّة (حکومیه) - اعتبارات سری دولت

سَرِّیْج (ص) - طواف ، فروشنده‌ی دوره گرد

سَرِّیر المَلِک - تخت سلطنت

سَعَى الی - حرکت کرد یا رفت بسوی ، رهسپار شد بسوی

سَعَى فِی الامر - در انجام کاری بخود فشار آورد

سَعَى لِلامر - برای انجام کاری کوشش کرد ، سعی کرد ، جد و جهد کرد

سَعَادَة ، صَاحِبُ السَّعَادَة جَ اصْحَابُ السَّعَادَة

- جناب (عنوان مدیران کل ، استانداران ، رؤسا و نظایر آنان)

سَعَادَتُکُمْ ! جنابعالی ، حضرتعالی

سَعَر جَ اسْعَار - نرخ ، قیمت ، بها

سَعَر ، سَعَر = اسْعَر النار

سَعَرُ البِضَاعَة - مظنه کالا ، بهای کالا

سَعَر حراری - کالوری حرارت

سَعَط ، سَعَط = اسْعَط الدواء

سَعَف = اسَعَف

سُفُور - بی حجابی ، کشف حجاب

سَفِير ايران لَدَى الْوِلَايَاتِ الْمُتَّحِدَةِ - سفير

ایران در امریکا

سَفِين = اسَفِين

سَقَّاط - سیرابی فروش

سَقَائِبَةُ (غ) - مللی که بین جبال اورال و دریای

آدریاتیک در اروپای خاوری و مرکزی سکونت

دارند ، کسانی که از نژاد اسلاو هستند «مفرد آن

سَقْلَبِي است»

سِقَالَةُ - مجموع چوبها و طنائیهائی که برای

رسیدن بمحلی مرتفع بهم بندند ، چوب بست بنایی

و غیر آن

سَقَطِي - سمسار ، تاجر لباسهای کهنه و قدیمی

سَقْلَبِي - مربوط به نژاد یا مذهب یا زبان اسلاو

سَقَم = اسَقَم

سَقِيم الغرام - بیمار عشق

سَكاف = اسَكاف

سَكافَةُ - کفش دوزی ، پینه دوزی

سَكَاكِينِي ، سَكَّان - چاقو ساز ، کارد و چاقو-

فروش

سَكَايِر (غ) - سیگارها

سَكَب الشَّاي - چای را در استکان ریخت (برای

نوشتیدن)

سَكَّت = اسَكَّت

سَكَّة ج سَكَك - کارد گاو آهن ، کوچه ، راه ،

جاده

سَكَّة الحديد ، السَكَّة الحديدية - راه آهن

سَكْر خام - شکر خام ، شکر تصفیه نشده

مَلْقَطَةُ السَّكْرِ - انبر قند ، گیره قند

سَكْر ناعم - شکر نرم

سَكْر تَارِيَّة (غ) - دبیر خانه ، دار الانشاء ،

دبیری ، عمل و شغل دبیر یا منشی

سَكْر تِير ، سَكْر تِير (غ) - دبیر ، منشی

السَّكْر تِير العام لِلْاُمَمِ الْمُتَّحِدَةِ - دبیر کل

سازمان ملل متحد

الْبُول السَّكْرِي - مرض قند

سَكْرِيَّة (ص) - قند دان

سَكُولَاسْتِيك (غ) - اسکولاستیک : تعلیمات دینی

که مبتنی بر فلسفه یونانی باشد

سَكِير - میگسار ، مشروب خور ، دائم الخمر

سَل - بیماری سل

سَل - مسلول شد ، به بیماری سل مبتلا شد

سَلِي = اسَلِي

سَلَاب - لباس عزا

نَزْعُ السَّلَاح - خلع سلاح

سَلَاح الطَّيْرَانِ الْبَرِيطَانِي - نیروی هوایی

بریتانیا

سَلَامٌ سِلَاحُكُ ! .. دستها بالا ! اسلحه را تسلیم

کن !

سَلَاطَةُ (غ) - سالاد

سَلَالٌ - سبد باف ، زنبیل فروش

یا سَلَام ! - شکفتا ! ، عجب !

السَّلَامُ الْعَالَمِيُّ - صلح جهانی

سَلَامُكَ (ص) - اطاق پذیرائی

سَلَامٌ مَلِكِيٌّ - سلام شاهنشاهی

سَلَبٌ = اسْتَلَبَ

علامة السَلَبِ = سَالِبٌ

سَلْبِيٌّ - منفی ، منفی باف

المقاومة السَلْبِيَّةُ - مقاومت منفی

سَلَّةٌ ج سِلَالٌ - سبد ، زنبیل

كُرَّةُ السَّلَّةِ - بسکتبال

سَلَّةُ الْمَهْمَلَاتِ - سبد یا زنبیل کاغذهای باطله

سَلْسَلٌ - آبشار کوچک

السُّلْطَاتُ الْعَسْكَرِيَّةُ - مقامات نظامی

السُّلْطَاتُ الْمَحَلِّيَّةُ - مقامات محلی

سَلْطَةُ (غ) - سالاد

سَلْطَةُ ج سُلْطَاتٌ - قدرت ، قوه ، اختیار ، مقام

مَسْتَوِلٌ

السُّلْطَةُ التَّشْرِيعِيَّةُ - قوهی مقننه

السُّلْطَةُ التَّنْفِيزِيَّةُ - قوهی مجریه

السُّلْطَةُ الْقَضَائِيَّةُ - قوهی قضائیه

السُّلْطَةُ الْكَافِيَّةُ - اختیار کافی

السُّلْطَةُ النَّهَائِيَّةُ - اختیار تام

سَلْعَةٌ ج سَلَعٌ - متاع ، کالا

الشُّكْرُ لَكُمْ سَلْعًا - قبلا از شما تشکر میکنم

سَلَكٌ ج أَسَالِكٌ - سیم ، نخ ، ریسمان

سَلَكُ الْبَحْرِ - کشتیرانی ، دریا نوردی

السِّلْكُ الدِّبْلُومَاسِيٌّ ، السِّلْكُ السِّيَاسِيٌّ - هیئت

سیاسی مقیم در یک کشور (چون سفرا ، کنسولها

و غیر آنان)

سَلَكٌ شَائِكٌ - سیم خاردار

دَخَلَ السِّلْكُ الْعَسْكَرِيٌّ - وارد خدمت سربازی

شد

سَلَكُ الْهَوَاءِ - هوا نوردی ، پرواز با هواپیما

السِّلْمُ الْعَالَمِيُّ - صلح جهانی

سَلِمَ عَلَيْهِ - سلام مرا باو برسان

سَلِمِيٌّ - مسالمت آمیز

التَّعَاشِشُ السِّلْمِيُّ - همزیستی مسالمت آمیز

سَمِيٌّ = اِسْمِيٌّ

سَمَاحَةٌ ، صَاحِبُ السَّمَاحَةِ - جناب (عنوان

بزرگان روحانیان)

سَمَادٌ - کود (برای حاصلخیز کردن زمین)

سَمَاسِرَةُ الْأَسْتَعْمَارِ - دلالان امپریالیسم

سَمَاعَةُ الْبَابِ - کوبه‌ی در

سَمَاعَةُ التَّلِفُونِ - گوشی تلفن

سَمَّاكٌ - ماهی فروش ، ماهیگیر

سَمَّانٌ - روغن فروش ، تاجر روغن

سَمَحَ ب ... - اجازه داد ، چیزی را بخشید

سَمَحَ لَهُ بِالْأَمْرِ - بکسی اجازه‌ی انجام کاری -

را داد

سَمَدُ الْأَرْضِ - زمین را کود داد

سَمَرٌ - چیزی را با میخ کوبید

سَمَرٌ - داستان و گفتگوی شیرینی که شب هنگام

حکایت کنند ، افسانه

سَمَرٌ = اِسْمَرٌ

سَمْسَارُ ج سَمَاسِرَةٍ - دلال ، واسطه‌ی دادوستد

سَمْسَارٌ بَوْرَصَةٌ - دلال سهام

سَمْسَرَةٌ - دلالی ، عمل و شغل دلال

سَمِعَ = اَسْمَعَ

سَمِعَ ب ... - در باره‌ی ... چیزی شنید

سَمْعَةٌ - شهرت ، نام ، آوازه ، آبرو و حیثیت

سَمَكْرِي (ص) - حلبی ساز ، ریخته‌گر

سَمَنْجُونِي (غ) - رنگ آبی آسمانی

سَمُو الْأَمِيرِ - والاحضرت (مذکر)

سَمُو الْأَمِيرَةِ - والاحضرت (مؤنث)

السَّمُو الْمَلِكِي ، صَاحِبُ السَّمُو الْمَلِكِي -

والاحضرت ولایتعهد

سَمِيكٌ - کلفت ، ضخیم

سِنٌ مَبْكُورَةٌ - سن طفولیت

سَنَبَازِج (غ) - سنگ سنباده

السَّنَةُ الْمَالِيَّةُ - سال مالی (در اصطلاح دارایی)

سَنْتِيغِرَاد (غ) - سانتی گراد

سَنْحَتُ الْفُرْصَةِ - فرصت دست داد

سَنْدَوِيش (غ) - ساندویچ

سَنْطُورٌ ، سَنْطِيرٌ - سنتور (یکی از آلات موسیقی)

سَنُونٌ - گرد دندان (برای شستن و تمیز کردن

دندانها)

سَنَوِيٌّ ، سَنَوِيَا - سالانه ، مربوط به سال

سَوَاءُ التَّصْرِيفِ - بد رفتاری

تَقْدِيرُ السَّوَاءِ - بد بینی

مَقْدَرُ السَّوَاءِ - بد بین

سَوَائِلٌ - مایعات

سَوَادٌ جَ اسْوَدَةٌ = مَسْوَدَةٌ

سَوَاعِدُ قَوْلَادِيَّةٍ - بازوان پولادین

سَوْدُ الْمَكْتُوبِ (ص) - نامه‌ی را پیش نویس

کرد

سَوَسِيُولُوجِيَا (غ) - جامعه‌شناسی

السوفیات (غ) - شورای نمایندگان کارگران ،

دهقانان و سربازان در کشور شوروی .

روسيا السوفياتية - روسیه شوروی

الاتحاد السوفيتي - اتحاد شوروی

السوق الحرة - بازار آزاد

سوق دورية - بازاری که در اوقات معین برپا

گردد مانند چهارشنبه بازار و غیر آن

سوق راقدة - بازار کساد

السوق المشتركة - بازار مشترك (چون بازار مشترك اروپا)

سوكر (غ) - بیمه کرد ، ضمانت یا تضمین کرد

سوكر خطابا - نامه یی را با پست سفارشی فرستاد

سول له - او را اغوا کرد ، فریب داد ، گول زد

سویا ، سووية (ص) - با هم

قناة السويس - کانال سوئز

سويسرا ، سويسرة - کشور سوئیس

سهم = سهم

سهرة - شب نشینی

لباس السهرة - لباس شب نشینی

سهم ناری - تیر آتشین که هنگام آتشبازی به

هوا پرتاب کنند و در برگشتن چندین رنگ گشته

سبحان خورشید

سبحان الله

سیاج حدیدی - زردی آهنین

سيارة ج سيارات - اتومبیل ، ماشین

سيارة اجرة - اتومبیل کرایه

سيارة شحن او نقل - کامیون ، ماشین باری

سيجارة ج سجائر (غ) - يك دانه سيگار

سيّدات - خانمها

سيّداتى وساداتى ! - خانمها ! آقایان !

سيرة ج سير - شرح حال ، ترجمه ی احوال ،

بیوگرافی

سيطر = تسيطر على

السيطرة على الحالة - تسلط بر اوضاع

سيكارة ج سكاير (غ) - يك دانه سيگار

سينگورتاه (غ) - بیمه

سيل = اسال

((ش))

شائك - خاردار

شاب ج شبان ، شباب - جوان

شابة ج شابّات - زن جوان

شاحب اللون - رنگ پریده

شاحنة ج شاحنات - کامیون ، ماشین باری ،

واگن باری قطار ، واگن تراموای

الشَّادِي - آوازخوان

شَاد - غیر عادی ، غیر طبیعی ، استثنائی ، خارج از قاعده

شارات - درجه های نظامی و غیر نظامی

شَارِبٌ - بروت ، سبیل ، شارب

شَارَةٌ ج شارات - نشان ، علامت ، مدال

شَارَةُ الذَّرَاع - بازو بند (چون بازو بند سیاه برای عزاء و غیر سیاه برای مراسم دیگر)

شَارِدُ الذَّهْن ، شَارِدُ الْفِكْر - گبیج ، حواس پرت ، پربشان فکر

شَارِعٌ ج شوارع - خیابان

شَارِكٌ = تَشَارِكٌ مَع

بعد شاسِع - مسافت دور ، فاصله ی زیاد

فَرْقٌ شَاسِعٌ - اختلاف فاحش ، اختلاف زیاد

الشَّاشَةُ الْبَيْضَاء - پرده ی سفید

شَاشِيَّةٌ - نوعی کلاه فینه که سربازان مراکشی به سرگذارند

شَاطِئُ الْبَحْرِ ج شواطئ ، شَطَآن - دریا ، کنار ، ساحل دریا

شَاغِرٌ - خالی ، جای خالی ، باز ، پست بدون متصدی

شَاغُورٌ (س) - آبخار

شَافَةٌ - ریشه ، پیخ ، اصل ، بنیان

شَاكُ السِّلَاح - کاملاً مسلح ، مهبای جنگ

تا دندان مسلح

شَاكُوس ، شَاكُوش (غ) - چکش

شَالٌ بِالْشِي - چیزی را برداشت و برد ، حمل کرد

شَان ج شئون - کار ، موضوع ، مطلب ، امر ، ارتباط ، حالت ، وضعیت ، مقام ، اهمیت

عَلَى شَان - بواسطه ی ، بخاطر ، برای

عَلَشَان (ص) = عَلَى شَان

شَاو - هدف ، منظور ، مقصود ، همت

بَعِيدُ الشَّو - دارای همت یا هدف عالی

الشُّعُونُ الصَّحِيَّة - امور بهداشتی

شَاوِيش (غ) - (در ارتش) گروه بان

شَاهِدَةٌ - نسخه دوم ، المثنی ، کپی

الشَّاهِدَةُ - مجموعه ی رونوشت اسناد و محاسبات

و غیر اینها

ورق الشَّاهِدَةُ - کاغذ کاربن ، کاغذ کپی

شای - جای

حَفْلَةُ الشَّاي - مهمانی و ضیافت بچای

مَلْعَقَةُ الشَّاي - قاشق چای خوری

شَبَاطٌ - ماه دوم میلادی مطابق با فوریه

شَبَاكٌ ج شبایيك - پنجره ، گیشه

شَبَاكُ الْبَرِيد - گیشه ی پست

شَبْرَقَةٌ (ص) - پول تو جیبی

شَبَشَبٌ - کفش راحتی

شبع = اشبع

شبور ، شبور - بوق ، کرنا ، شیپور

شبدورة (ص) - مه غلیظ

شبهه ، شبه ، شبهمهان - برنج (یکی از فلزات)

شمیبه - جوانان ، تیپ جوانان

شتی - متفرقه ، مختلف ، گوناگون

شتی = تشتی بالمکان

مصاریف شتی - هزینه های گوناگون

شتله - نهال ، قلمه

شتوی - مربوط بزمستان ، زمستانی

شجابه - چوب لباس ، میخ لباس

اثار شجونه - اورا متأثر و غمگین ساخت

شثیر الشجون - رقت انگیز ، رقت بار

شخاد - گل مژه ، کورک که روی پلک چشم در -

آید ، گدای سمج

شحادة - کدایی ، عمل و شغل گدا

شحاظة - کفش راحتی ، کفش دم پای که در

خانه و غیر آن پوشند

شحطة - کبریت ، چوب کبریت

شحن - بارگیری

شحن البضائع - کالاهای را بوسیله ی کشتی

فرستاد

شحن البطاریة - باطری را شارژ کرد

شحن السفینة - کشتی را بوسیله ی بار پر کرد ،

بارزد در کشتی

شحن علیه - کینه توزی کرد با کسی

شحنة - محموله ی کشتی ، بار کشتی ، پارتی کالا

(در اصطلاح تجارت)

شحیطة ، شحیطة (س) - چوب کبریت

شختور ، شختورة ، شخطورة (غ) - کرجی

یا قایق و نیزی

شخص - صعود کرد ، بالا رفت ، کوچ کرد ،

جایی را ترك کرد

شخص ببصره الی - خیره نگریست بکسی یا

بچیزی

شخص رواية تمثيلية - در نمایش بازی کرد

شخصیا - شخصاً

شد الرحال - کنایه از سفر کردن

شدا - آواز خواند ، چهچه زد

شدة - کفش ، يك دست ورق بازی

شدة اسنان - يك دست دندان مصنوعی

شدو - آواز خواندن ، چهچه زدن

شد - غیر طبیعی بودن ، غیر عادی بودن

شدب = تشدیب

شذر شذر ، شذر شذر - باطراف پراکنده ،

متفرق

شدوز = شد

شرفی = اِشْتَرَى

شَرَابَة ج شرارِب - شرابه ، منگوله

شِرَاك - بندكش

شرب = اِشْرَب

شَرِب الدِّخَان - دخانیات استعمال کرد ، دود کشید

شَرِب نَخَب فلان - (جام خود را) بسلامتی کسی نوشید

شَرَج - گره ، مقعد

شَرَد - آواره کرد ، بی خانمان کرد ، ترساند و فرار داد ، متفرق و پراکنده کرد

شَرِشَف ج شَرِاشِف - ملافه ، شمد

شَرَط ان ... - بشرط اینکه

شَرطَة - شهربانی ، نیروی پلیس

شَرطَة (ص) - خط تیره بدین شکل (-)

شَرطی - پلیس ، پاسبان

شَرطی المَرور - پلیس راهنمایی

شَرعی - قانونی

شَرَف - افتخار داد ، مفتخر ساخت

ضیف شَرَف - مهمانی که بافتخار او تشریفات یا

مراسمی برپا کرده اند

علی شَرَف ... - بافتخار ...

الشَّرْفَة - بالکن ، از ، تراس ، دندانه یا

کنگره‌ی کاخ

شَرْفَة ج شَرَفَات - دندانه یا کنگره‌ی کاخ

شَرْفَة الصَّحَافَة - اثر مطبوعات ، جای مخصوص

روزنامه نگاران در پارلمان و غیره

شَرَفْتَم ! مشرف فرمودید ، خوش آمدید

عَضْو شَرَفی -- عضو افتخاری (در گفتگوی از

اعضاء حزب ، انجمن و غیر اینها)

الْشَرْق الْاَدْنی - خاور نزدیک

الْشَرْق الْاَقْصی - خاور دور

الْشَرْق الْاَوْسَط - خاور میانه

شَرِکَة ج شَرِکَات - شرکت تجارتی ، کمپانی

شَرِکَة الْاَفْلام - شرکت یا کمپانی فیلمبرداری

شَرِکَة الطَّیْران - شرکت هواپیمائی

شَرِکَة مَسَاهِمَة - شرکت سهامی

شَرِیْقَة ج شَرِاق - پیله‌ی کرم ابریشم

شَرِوَة - معامله ، خرید

شُرود الْفِکَر - پریشانی فکر ، پریشانی حواس

شَرِیب - قابل آشامیدن

شَرِید - آواره ، بی خانمان ، در بدر

شَرِیْط - نوار ، روبان ، سیم

شَرِیْط الْاَلَة الْکَاتِبَة - نوار ماشین تحریر

شَرِیْط التَّسْجِیل - نوار ضبط صوت

شَرِیْط التَّلْغَراف - سیم تلگراف

شَرِيط سَكَّةَ الْحَدِيدِ - خط راه آهن

شَرِيط الْكِبْرِياءَ - سیم برق

شَرِيط الْمَصْبَاحِ - فتیله‌ی چراغ

شَرِيط النَّارِ - فتیله‌ی مواد منفجره

شَرِيطَةُ أَنْ ... - بشرط اینکه

شَرِيعَةُ الْغَابِ - قانون جنگل

شَصْ ، شَصْ ج شَصُوص - قلاب ماهیگیری

شَط ج شَطُوط - ساحل دریا ، ساحل رودخانه

شَطِيرَةٌ ج شَطَائِر - ساندویچ

شَطِيٌّ = تَشَطِيٌّ

شَطِيَّةٌ ج شَطَايَا - پاره‌ی گلوله یا بمب و مانند

اینها

شَع = تَشَع

شَعَارٌ تَجَارِيٌّ - مارك یا علامت تجاری

شَعَاع - نورافکن

شَعَب ج شعوب - ملت ، مردم

لِصَالِحِ الشَّعْبِ - بِنَفْعِ مِلَّتِ

شَعْبِيٌّ - ملی

حِكَايَاتُ شَعْبِيَّةٍ - داستانهای ملی ، فولکلور

شَعْرِيَّةٌ (ع) ، شَعْرِيَّةٌ (ص) - رشته فرنگی

شَعْل = اشعل

شُعُوبُ الْعَالَمِ - ملل جهان

الشُّعُوبُ الْمَتْحَرَّةُ - ملل آزاد شده

الشُّعُورُ الطَّائِفِيُّ - احساسات مذهبی

الشُّعُورُ الْوَطَنِيُّ - حس میهن پرستی

شَعِيرَةُ الْجَفْنِ - گل مره ، كورك یا دانه‌یی که

در پلك چشم ظاهر شود

شَعِيرِيَّةٌ = شَعْرِيَّةٌ

شَعَارَةٌ - فندق

شَغَب - آشوب ، شورش ، بلوا ، فتنه ، اغتشاش ،

اخلالگری

شَغْل - استخدام کردن ، کار داد به ، بکاربرد ،

ماشین آلات را بکار انداخت

شَغْلُ الْمَالِ - سرمایه را بکار انداخت

شَفْرَةٌ ج شَفَرَات - هر نوع تیغ برای صورت -

تراشی

شَفْرَةٌ (ص) - نوشتای رمز

شَفْع = تَشَفْع

شَفَق = اشفق عليه

شَفَوِي - شفاهی

الْإِمْتِحَانُ الشَّفَهِيٌّ - امتحان شفاهی

شَفَهِيًّا - بطور شفاهی

الْحُرُوفُ الشَّفَهِيَّةُ - حروفی که از لب ادا شود

مانند ب ، ف ، م

شَقَّ عَصَا الْقَوْمِ - در میان آنان اختلاف

و تفرقه انداخت

شَقَّة (ص) - آپارتمان : قسمتی از يك ساختمان
بزرگ که مستقل و کامل باشد

شَقراء - زن مو طلائی ، مو بور

شَقُوا عِنانَ السَّماءِ بِهَتَافِهِمْ - صدای هورا به
آسمان میرفت

شَقِيق ج اشقاء - برادر تنی

شَقِيقَة ج شقیقات - خواهر

الْبِلادُ الشَّقِيقَة - کشور های برادر ، کشور -
های دوست

شَك (غ) - چك بانك

شَكِي = اِشْتَكِي

شَكرا - متشکرم

شَكَل - فرم ، صورت ، ریخت ، اعراب که روی
حروف گذارند

شَكَل ، شَكَل = اِشْكَل

شَكَل ، شَكَل الْكِتَاب - حروف کتاب را اعراب
گذاری کرد

شَكَل الْوِزَارَة - کابینه تشکیل داد

شَكُوش (ص) - چکش

شَكْلِي - رسمی ، تشریفاتی

شَلال ج شلالات - آبشار

شَلَة - کلاف نخ و غیر آن

شَلل الْاَظْفال - فلج کودکان

شَلین (غ) - شیلینک : سکه‌ی سیمین انگلیسی

شَلُوج اَشلاء - عضو جدا شده از آدمی

شَماعة الملبس ، شَماعة هُدوم - چوب لباس ،
میخ لباس

شَمالِي - واقع در جهت شمال

شَمَام - يك نوع خر بوزه

شَمبانيا (غ) - شاه پانی : یک نوع شراب عالی فرانسوی

التصوير الشمسي - فتوگرافی ، عکسبرداری

شمسية - چتر آفتابی ، چتر باران

صورة شمسية -- عکس (که به وسیله‌ی دور بین

عکاسی بردارند)

شمسية الشباك - پرده‌ی حصیری جلو پنجره

شمسية المطر - چتر باران

شمع احمر ، شمع الختم -- لاک (که آن را

سوزانده آب کنند و روی آن مهر زنند)

شم = اِشْتَم

شمم = اِشْم

شمندر - چغندر

شمندورة (ص) - گویه‌ی شناور برای نشان دادن

جای خطر در دریا و مانند آن ، کمر بند نجات

غریق

شن - یورش کرد ، حمله کرد ، هجوم آورد

شَنب (ص) - بروت ، سبیل ، شارب

شنتة ، شَنطة - ساك ، کیف دستی ، کیف مسافرت

شنطة الكتب - چننه ، كيف كه در آن كتاب گذارند

شنف ج شنوف ، اشناف - گوشواره

شنق - اعدام کردن بوسیله‌ی دار ، کسی را به دار زدن

شنق - کسی را به دار آویخت ، بوسیله‌ی دار اعدام کرد

شنیطة - گره

شواء - کبابی

شواية - کباب پز ، هر چیز که روی آن گوشت کباب کنند

شوربا ، شوربة - سوپ

شوط ج اشواط - يك دور مسابقه یا بازی ، کورس ، روند

شوكة ج شوك - چنگال غذا خوری

شولة - ویر گول بدین شکل (،)

شوندر - چغندر

شها = اشتهمی

شهادة ج شهادات - گواهینامه‌ی تحصیلی ، دیپلم

الشهادة الابتدائية التكميلية او العالية -

گواهینامه‌ی دوره‌ی دوم ابتدائی

شهادة تحقیق الشخصية - شناسنامه

شهر ، شهر = اشهر

شهر البندقية - تفنگ را بسوی هدف گرفت ، هدف گیری کرد

شهر به - بد نام کرد ، رسوا کرد ، افتضاح کرد

الشهر الجاری ، الشهر الحالي - ماه جاری

شهر الحرب - اعلان جنگ داد

شهر السيف - شمشیر کشید

شهر العسل - ماه عسل ، ماه اول ازدواج

الشهر القادم ، الشهر المقبل - ماه آینده

الشهر الماضي ، الشهر المنصرم - ماه گذشته

شهر السادس - هفت تیر خود را کشید ، پارا بلوم کشید

شهری - ماهانه

شربة - سیاه سرفه

شربة - اشتها

لاشبي - هیچ

انتهت المباراة بخمسين اصابت ضد لاشبي

- مسابقه با نتیجه‌ی پنج بر هیچ پایان یافت

شمال - حامل ، بار بر

شيب = اشاب

شيخ ج شیوخ - سناتور

شيشة (ص) - قلیان

شيك (غ) - چك بانك

الشیوخ - سناتورها

مجلس الشيوخ - مجلس سنا

شيوعي ج شيوعيون - کمونیست ، توده‌یی

شیوعیة - کمونیسم ، کمونیزم

شیوعیة دولیة ، شیوعیة عالمیة - کمونیسم

بین الملل

الكتلة الشيوعية - بلوک کمونیسم

((ص))

صائد سمك - ماهیگیر

صایح (ص) - تازه (در مقابل چیزی که مانده یا بیات شده است)

صاحب الجلالة - اعلیحضرت

صاحب السعادة - جناب (عنوان مدیران کل ، اسناداران ، رؤسای ادارات)

صاحب السمو - والاحضرت (مذکر)

صاحب السمو الملكي - والاحضرت ولایتهد

صاحب العظمة - اعلیحضرت

صاحب الفخامة - جناب (عنوان نخست - وزیران)

صاحب الفضيلة - جناب (عنوان دانشمندان روحانی)

صاحب المعالي - جناب (عنوان وزرا ، سفرا ، رؤسای مجالس)

صاحبة الجلالة - علیا حضرت

صاحبة السمو - شاهدخت ، والاحضرت (مؤنث)

مظاهرة صاخبة - میتینگ پرسرو صدا ، میتینگ مهیج

صادر الجريدة - روزنامه را توقیف کرد

صادر المال - مالی را (بنفع دولت) توقیف کرد

صادق علی - تصویب کرد ، موافقت کرد بر ، تصدیق کرد ، تأیید و ابرام کرد

صار إلى - منتهی یا منجر شد به

صار يلعب - شروع بیازی کرد

صارع - کشتی گرفت با

صاروخ ج صواريخ - موشک ، تیرهای آتش - بازی که به هوا پرتاب کنند

صاروخة - اژدر ، موشک زیر دریایی

بندقية صاروخية - بازو کا (یکنوع اسلحه)

صاری ، صارية - دکل کشتی ، تیر ، دیرک

صاع ، صاعة - زمین ورزش

صاعاً بصاع = دقة بدقة

الامل الصاعد - آرزوی روز افزون

الجيل الصاعد - نسل حاضر

من الان فصاعداً - از حالا به بعد

صاغ (ص) - (در ارتش) سرگرد

صافح - با کسی دست داد

صائَة ج صالات (غ) - سالن ، اتاق پذیرایی

صائَة رَقْص - سالن رقص

صائَة العَرَض - سالن نمایشگاه

صالح (ص) - سود ، منفعت ، مصلحت

صالح الشعب - مصلحت ملت

صامولة - مهره ی پیچ

صحافة - روزنامه نگاری ، مطبوعات

الصحافة العالمية - مطبوعات جهان

صحافي ج صحافيون - روزنامه نگار

وزارة الصحة - وزارت بهداشتی

الصحة العامة - بهداشت عمومی

باعة الصحف - روزنامه فروشان

صحفي صحفي ج صحفيون ، صحفيون =

صحافي

الفضول الصحفي - کنجکاوی مطبوعاتی ،

کنجکاوی خبرنگاران جراید

المؤتمر الصحفي - کنفرانس مطبوعاتی

الملحق الصحفي - وابسته ی مطبوعاتی

صحن الاكل ج صحنون - بشقاب که در آن

غذا خورند

صحن الطعام - دیس غذا

صحن الفنجال - نعلبکی

صحني ، صحناء ، صحناء ، صحناة =

سردین

صحتي - بهداشتی ، مربوط به بهداشت یا هداری

صحت بخش ، سودمند (در گفتگوی از دارو و غیره)

محجر صحی - قرنطینه

صحيفة ج صحف - روزنامه

صحيفة صباحية - روزنامه یی که صبحها منتشر شود

صحيفة مساءية - روز نامه یی که عصرها منتشر شود

صخب -- فریاد ، غریو ، داد ، نعره ، صیحه ، داد و پیداد ، غوغا

فولاذ غیر قابل للصدأ -- فولادی که هیچگاه زنگ نزنند یا لکه نشود

الصدقة - دوستی ، رفاقت

وقد الصدقة - هیئت حسن نیت

صدر البضائع = اصدر البضائع

صدر الكتاب - کتاب را با مقدمه یی آغاز کرد ، مقدمه نوشت (برای کتاب)

رحب الصدر - نظر بلند ، گویکه دارای فکر وسیع و در کارها اسان گیر باشد

بصدر رحیب - با آغوش باز

صدره - جلیقه ، کمرست ، پستان بند

صدریه ، صدریه - کمرست ، پستان بند

صدقة ، صدقة - اتفاقاً ، تصادفاً ، ناگاه ،

ندره

صدیری ، صدیری (ص) = صدره

صراع دولی - کشمکش بین المللی

صراع عنیف - کشمکش سخت

صراعة - فن کشتی - کشتی گیری

صرح - اظهار داشت ، بیان کرد

صرخة ج صرخات - فریاد ، جیغ ، صیحه ، غریب

صرم ، صرمایه (س) - کنش ، کفش کهنه

صعید مصر - مصر علیا

صغار الملاکین - خرده مالکان

آسیا الصغری - آسیای صغیر

النهاية الصغری - مینیمم ، حداقل ، کمترین

حد

صف ج صفوف - کلاس

صفار البیض - زرده ی تخم مرغ

صفارة ج صفارات - سوت (آلتی که با آن سوت

زنند) ، صدای سوت

صفارة الانذار او التحذیر او الخطر - سوت

خطر

صفصاف - درخت بید

صفصاف باک - بید مجنون ، بید معلق

صفف شعره - موی خود را مرتب کرد

صفق ، صفق - کف زد

صفق ، صفق له - کسی را با کف زدن تشویق

یا تحسین کرد ، کف زد برای کسی

صفقة خاسرة - معاملهی زیان دار

صفقة رابحة - معاملهی منفعت دار

صفیح (ص) - حلبی ، ورق حلبی

صفیحة - تخته فلز ، ورقه یا تنکه فلزات

صقاع - ماسک ضد گاز

صقالبة = سقالبة

صقاله = سقاله

صقالية - جزیره ی سبیل

صقابی ، صقلی = سقلبی

صقلی ، صقلی - اهل جزیره ی سبیل

صقلية = صقالية

ورق صقیل - يك نوع کاغذ نرم و براق معروف

بکاغذ گلاسه

صك (غ) ج صكوك - چك بانك

صل ج اصلال - نوعی مار یا افعی

صالات - روابط ، پیوندها

الصلات الجامعية - روابط دانشگاهی

صَلَاطَة = سَلَاطَة

صَلْب - فولاد

صَلْب الْكِتَاب - متن کتاب

صِلَة ج صَلَات - رابطه ، ارتباط ، پیوند

صِلَة وَثِيقَة - رابطه‌ی استوار و محکم

صِلْجَة - پیلای کرم ابریشم

صَلَخ - کری ، ثقل سامعه

صَلَد = اَصْلَد

صَلَد - جامد ، سفت ، سخت ، خشک

صَلَصَة (ص) - سوپ ، آبگوشت ، رب گوجه و غیره ، سوس

قَارِبُ الصَّلَصَة - ظرف سوس خوری

صَلَصَل = تَصَلَصَل

صَلْصَال - گل رس ، گل کوزه گری

صَلْصَلَة السُّيُوف - چکاچاک شمشیر

صَلْطَة = سَلَاطَة

صَلْع - موی جلو سر او ریخت

صَلْع الرَّاس - طاسی جلو سر

صَلَف = تَصَلَف

صَلَف - لاف زن ، خودبین ، خود خواه ، خود

سنا

صَلَف - لاف زدن ، خود سنایی ، خود بینی

خودخواهی

طَعَامُ صَلَف - غذای بیمزه

صَلُود = صَلَد

صَلُودَة - انجماد ، سفتی ، سختی ، خشکی

صَلِيلُ السِّلَاح - چکاچاک اسلحه ، ققعدی

سلاح

صَم الزَّجَاجَة - در شیشه را (باچوب پنبه و امثال

آن) بست

صِمَام - والف ، دریچه ، سوپاپ ، لامپ رادیو

صِمَامُ الْأَسْلِحَةِ - لامپ رادیو

صِمَام ، صِمَامَة ج أَصْمَة ، صِمَامَات - سر بطری ،

توبی ، چوب پنبه ، سر بند شیشه و غیره ، در تنگ

یا بطری از هر نوع

صِمَة ج صِمَم - سر بند شیشه و غیره در تنگ یا

بطری

صَمُولَة (ص) = صَامُولَة

مِسْمَار بِصَمُولَة (ص) - پیچ و مهره

مِفْتَاح صَمُولَة (ص) - آچار ، مهره گشا

صِنَادِيقُ الْاِقْتِرَاع - صندوقهای رأی (در انتخابات)

صِنَار ، صِنَار (غ) - درخت چنار

صِنَارَة ج صِنَانِير - قلاب ماهیگیری ، میل

جاکت بافی

الصَّنَاعَاتُ الثَّقِيلَةُ أَوِ الصُّخْمَة - صنایع سنگین

صِنَاعَة الْفَحْمِ الْحَجَرِيِّ - صنعت زغال سنگ

صِنَاعَة يَدَوِيَّة - کار دستی ، هنر یا صنعت دستی

صناعی - مصنوعی ، صنعتی

القمر الصناعي ج الأقمار الصناعية - قمر

مصنوعی

النشاط الصناعي - فعالیت صنعتی

مدرسة صناعية - آموزشگاه صنعتی ، هنرستان

صنبور ج صنابير - شیر آب

أمين الصندوق - صندوقدار ، تحویلدار

صندوق البريد - صندوق پست

صندوق التوفير - صندوق پس انداز

صندوق الدنيا - شهر فرنگ (جمعهای که دارای

چندین ذره بین بزرگ است و کودکان جلو آنها

نشسته عکسهای که از مقابل ذره بینها عبور داده

میشود تماشا میکنند)

صندوق السرعة - جمعیه دنده (در اتومبیل)

صندوق النقد الدولي - بانک بین المللی

صندوق النقود - دخل : کشو یا جمعهای کوچکی

که مفاز داران پول اجناس فروخته شده را بداخل

آن میریزند

صنع البلاد - کشور را صنعتی کرد

صنف المدرعات - (در ارتش) رسته زرهی

صنف المشاة - (در ارتش) رسته پیاده

صنف الهندسة - رسته مهندسی

صنقر (ص) - سنباد زده

صنقره (ص) - سنگ سنباد

ورق صنقره (ص) - کاغذ سنباد

صوار يخ - موشکها

الصواريخ عابرة القارات - موشک های

قاره پیما

صوان - سنگ چخماق ، آتش زنه

صوان ، صوان ج اصوثة - دولاب یا کمد

(برای نگهداری لباس ، کتاب و غیر اینها) ،

صندوقچه ، جعبه ، خیمه

صوان الثياب - کمد لباس ، اشکاف

صوان الكتب - قفسه ی کتاب ، دولاب کتاب

صوانة = صوان

صواني - چینی آلات ، ظروف چینی

ادوات صوانية - افزار و ادوات آتش زنه

صوبة ج صوبات - بخاری

صوت ج اصوات - رأی (در انتخابات)

صوت - رأی داد (در انتخابات)

صوة ج صوى - تیر راهنما که در کنار جاده ها

نصب کنند

الصوة البحرية - گویهی شناور ، قبه ی دریایی

شناور ، جسم شناوری که در دریا برای نماندن

راه دریایی یا نشان دادن نقاط خطرناك دریا

بکار رود

صورة رسمية - رو نوشت رسمی

صَوْرَةُ زَيْتِيَّةٍ - تابلوی رنگه روغنی

صَوْرَةُ شَمْسِيَّةٍ - عکس

صَوْرَةُ مَائِيَّةٍ - تابلوی آب رنگه

صَوْل - (در ارتش) گروهبان ، استوار

لَعِبُ الصُّوْلُجَان - چوگان بازی

صَهَارِج = صَهْرِيْج

صَهْدُ النَّار - گرمی آتش

صَهْرِيْج ج صَهَارِج - تانک آب یا نفت

يَوْمُ صَهِيدٍ - روز بسیار گرم و سوزان

صَهْيُون ، صَهْيُون (غ) - تپه‌ی مقدس در

اورشلیم باستان ، حکومت دینی یهود ، اورشلیم مقدس

صَهْيُونِي ، صَهْيُونِي ج صَهَائِنَةُ (غ) - طرف

دار حکومت یهود در فلسطین ، هواخواه یا طرف - دار تمرکز بنی اسرائیل در فلسطین

صَهْيُونِيَّة ، صَهْيُونِيَّة (غ) - صهیونیسم : طرف -

داری از استقرار ملت یهود در فلسطین

صِيَادُ السَّمَكِ ج صِيَادُ الْاَسْمَاكِ - ماهیگیری

صِيَادَةٌ - تیر کمان کودکان که با آن پرندگان را شکار کنند

صِيْحَةُ فَرْحٍ - فریاد شادی

صِيْدُ السَّمَكِ بِالْصَّنَارَةِ - ماهیگیری با قلاب

صَيْدَ لَانِي - داروساز ، دارو فروش

صَيْدَلَةٌ - داروسازی ، داروشناسی ، دارو فروشی

صَيْدَلِي ج صَيْدَلِيُون ، صِيَادَلَةٌ - داروساز ،

دارو فروش

صَيْدَلِيَّة ج صَيْدَلِيَّات - داروخانه

صَيْغَةٌ - صورت ، شکل ، فرم ، وضع

صَيْغَةُ قَانُونِيَّةٍ - صورت قانونی

وَضْعُ صَيْغَةِ مَعَاهِدَةٍ - صورت قرار داد را

نوشت

بِصَيْغَةٍ نِهَائِيَّةٍ - بصورت نهائی

صَيْف = تَصْيِيف

صَيْفٌ قَائِظٌ - تابستان گرم و سوزان

الصِّين (غ) - کشور چین

الصِّينُ الشَّعْبِيَّة - چین مَلِكُ كُورِيَا

الصِّينُ الشَّيْوَعِيَّة - چین کمونیست

صِيْنِي - چینی ، مربوط بزبان و نژاد و مذهب

مردم چین ، شخص چینی ، ظرف چینی

صِيْنِيَّة (ص) ج صَوَانِي - سینی چای و غیره ،

ظرف چینی

((ض))

ضَائِقَةٌ مَالِيَّةٌ - مضیقدهی مالی

ضَائِمٌ - ستمکار ، ظالم

ضَائِلٌ - ناچیز بودن ، حقیر و غیر مهم بودن ، ناچیزی

ضَعِيلٌ - ناچیز ، حقیر ، کم ، خرد

كَمِيَّةٌ ضَعِيْلَةٌ - مقدارى ناچیز ، مقدار كم

ضَابِطٌ - افسر ارتش

ضَابِطُ الْاِرْتِبَاطِ - افسر رابط

ضَابِطُ اَقْدَمٍ - افسر ارشد

ضَابِطُ بَحْرِى - افسر نیروی دریایی

ضَابِطُ بُولِيسٍ - افسر شهربانى

ضَابِطُ الْحَرَسِ - افسر گارد

ضَابِطُ الْمَدْرَسَةِ - ناظم مدرسه

ضَابِطُ مُنَاوِبٍ ، ضَابِطُ نَوْبَتِجِى - افسر نگهبان ،

افسر کشيك

ضَابِطَةٌ - شهربانى ، نیروی پائس

ضَاحِيَةٌ ج ضَوَاحٍ (الضَّوَاحِي) - حومه‌ی شهر

ضَارِبٌ اِلَى الْحُمْرَةِ - رنگ متمایل بسرخى

الْحَيَوَانَاتُ الضَّارِيَّةُ - حیوانات درنده

ضَاغُوطٌ - کابوس

ضَاقَ ذَرْعًا - بستوه آمد

ضَاقَ - مزاحم کسی شد ، زحمت داد به ،

رنجانید ، آزد ، مکدر کرد ، ناراحت کرد ،

خسته کرد

ضَبَابٌ - مه

ضَبَاطٌ - افسران ارتش

نَادِى الضَّبَاطِ - باشگاه افسران

ضَبَّةٌ ح ضَبَابٌ - ماشه‌ی تفنگ ، آهن یا چوب

که بطور افقى پشت در نصب کنند و بوسیله‌ی آن در را ببنند

ضَبِطٌ - کسی را دستگیر کرد ، چیزی را توقیف یا کنترل کرد

الضَّبِطُ - انضباط ، بایگانی

الضَّبِطُ الْعَسْكَرِىُّ - انضباط یا دیسپلین نظامی

ضَبْطِيَّةٌ (ص) - کلانتری

ضَبُوءَةٌ - کیسه توتون

ضَجْرٌ = تَضَجَّرَ

ضَحَى - قربانی کرد ، (مجازاً) فداکاری کرد

غَاز ضَحَاكٌ - گاز خنده‌آور

ضَحَالَةٌ - کم عمقى ، پایاب داشتن

ضَحَايَا الْحَرْبِ الْعَالَمِيَّةِ - قربانیان جنگ

جهانی

ضَحْكٌ = اضْحَكُ

يَشِيرُ الضَّحْكُ - خنده دار

ضَحَك مِنْهُ وَعَلَيْهِ - اورا مسخره کرد ، استهزا کرد

ضَحَل - پایاب ، آب کم عمق

ضَحِيَّةٌ ج ضَحَايَا - قربانی ، ستمدیده ، کسیکه مورد ظلم قرار گرفته باشد

ضَخ - مایعی را با فشار تلمبه جاری کردن
ضَخِم - بزرگ

كَمِيَّاتٌ ضَخْمَةٌ - مقادیر بسیار یا زیاد

مَصْلَحَةُ الضَّرَائِبِ - دایره‌ی مالیات

ضَرْبُ عَنْهُ صَفْحًا - چشم پوشید از ، صرف نظر کرد از ، بخشید ، عفو کرد

ضَرَمَ = اضْطَرَمَ

ضَرَمَ = اضْرَمَ

ضَرِيْبَةٌ ج ضَرَائِبُ - مالیات

ضَرِيْبَةُ الْاَطْيَانِ (الْاَرَاضِي الْزَّرَاعِيَّة) - مالیات زمینهای مزروعی ، مالیات املاک

ضَرِيْبَةُ التَّرَكَّاتِ - مالیات بر اِث

ضَرِيْبَةُ الدَّخْلِ - مالیات بر درآمد

ضَرِيْبَةُ الْعِقَارِ اوِ الْمَسْقَفَاتِ (الْمَبَانِي) - مالیات مستغلات

ضَغْط - فشار ، سخت گرفتن

ضَغْطُ الدَّمِ - فشار خون

الضَّغْطُ السِّيَاسِي - فشار سیاسی

ضَفَّةٌ ، ضِفَّةٌ ج ضِفَافٌ - کنار یا ساحل دریا ، ساحل رودخانه

ضَفِيرَةٌ ج ضَفَائِرُ - موی بافته ، هرچیز که بشکل موی سر بافتند
لَهُ فِي الْأَمْرِ ضِلْعٌ - در فلان کار بهارت یا دست دارد

ضِمَادٌ ، ضِمَادَةٌ - باند (که روی زخم بنداند)
ضِمَامٌ - گیره‌ی کاغذ

ضِمَانٌ - مسئولیت ، تعهد ، پیمان ، ضمانت ، تضمین

الضَّمَانُ الْجَمَاعِيُّ - پیمان دسته‌جمعی ، مسئولیت مشترک

الضَّمَانَةُ الدَّوْلِيَّةُ - تضمین استقلال کشوری از کشور های کوچک بوسیله‌ی دول بزرگ ، ضمانت بین المللی

ضَمَدٌ ، ضَمَدُ الْجَرْحِ - زخم را پانسمان کرد ، باند روی زخم بست

ضَنِينٌ - بخیل

عَلَى ضَوْءٍ ... - از لحاظ ... ، نظر به ... ، برطبق ... ، درپرتو ...

ضَوَاحِي الْمَدِيْنَةِ - حومه‌ی شهر

ضَوْضِيٌّ ، ضَوْضَاءٌ - غوغا

ضَهْدٌ = اضْطَهْدٌ

ضَمِيمٌ - ظلم ، ستم

((ط))

طائرات مُعَادِيَّة - هواپیماهای دشمن

الطَّائِرَاتُ الْمُقَاتِلَةُ - هواپیماهای جنگنده

طَائِرَةٌ ج طائِرات - هوا پدما

كُرَّةُ الطَّائِرَةِ - والیبال

الْقَلْعَةُ الطَّائِرَةُ - نوعی هوا پیمای عظیم جنگی

که بوسیلهی آن کشور دشمن را بمباران کنند

طَارَتِ الطَّائِرَةُ - هواپیما پرواز کرد

طَائِرَةٌ حَرَبِيَّةٌ - هواپیمای جنگی

طَائِرَةُ حَوَامَةِ اَوْ عُمُودِيَّةٌ - هلیکوپتر

طَائِرَةُ رُكَّابٍ - هواپیمای مسافربری

طَائِرَةُ صَارُوخِيَّةٌ - هواپیمای حامل موشک

طَائِرَةُ قَانِصَةٍ
طَائِرَةُ مُغِيرَةٍ { - هواپیمای شکاری

طَائِرَةُ نَافُورِيَّةٌ - هواپیمای عمودرو

طَائِرَةُ نَقَّاثَةٍ - هوا پیمای جت

طَائِشٌ - سبکسر ، تهی مغز ، بی عقل

طَائِعٌ - فرمانبردار ، مطیع ، رام ، منقاد

طَائِفَةٌ - فرقهی دینی

طَائِفَتِيٌّ - مذهبی ، مربوط به مذهب

الْمَدَارِسُ الطَّائِفِيَّةُ - مدارس مذهبی چون

مدارس کاتولیک ها و غیر آنان

أَمْوَالٌ طَائِلَةٌ - ثروت های هنگفت

طاباق (غ) - آجر بزرگ

طَابَةُ ج طابات - توپ بازی (که از چرم یا

لاستیک ساخته باشند) ، شراب

طَابَةُ (ص) - تختی شکسته بندی ، راکت بازی

طابع - صیغه ، رنگ ، جنبه ، خصوصیت ، مهر

نشان ، اثر

لُغَةٌ عَلَيْهَا طَابِعُ الْفَصَاحَةِ - زبانی که دارای

جنبه ی فصاحت است (مانند زبان عربی)

طابع ج طَوابع - تمبر پست

طابع ج طابعون - چاپچی ، مدیر مطبعه

کتاب چاپ کن

طابِعةٌ - ماشین تحریر

طابق = طاباق

طابق ج طَوابق - طبقه ی عمارت ، اشکوب

طابور (ص) - (در ارتش) گردان

الطَّابُورُ الْخَامِسُ - ستون پنجم ، رکن جاسوسی در ارتش

طابوق - آجر

طابِيةٌ - دژ ، قلعه ی نظامی ، سنگر

طابِيةٌ - کلاه کشیش

طاجن - تابه ، ماهی تابه

طَائِرَةٌ ج طَوَارِيٌّ - پیشامد غیر منتظره ، سانحه

سکنه ی غیر بومی ، مهاجرین

طَارَحَ - مشاعره کرد با

طَارَدَ - تعقیب کرد ، تعاقب کرد

طَارِفَ - چیز تازه و نو ، جدید

طَارِجَ - تر و تازه (چون سبزیجات و غیر اینها)

طَاظَا رَأْسَهُ - سر بزیر افکند

طَاغِيَّةَ - دیکتاتور ، ستمگر ، ظالم

طَافِحَ - لبریز ، مالا مال ، پر

طَافِحَ بَشْرًا - لبریز از سرور و شادمانی ، دارای

نشاط فراوان

السَّمَكُ الطَّافِي - ماهی که در آب مرده و روی

آب افتاده باشد

طَافِيَّةَ - توده‌ی یخ شناور

طَاقَةُ ج طَاقَات - نیرو ، قدرت ، دسته ، بسته

طَاقَةُ مِنَ الزَّهْوَر - دسته گل

الطَّاقَةُ الذَّرِيَّةَ - نیروی اتمی

الطَّاقَةُ الكَهْرَبَائِيَّةَ - نیروی برق

طَالَ = اسْتَطَالَ

طَالِبُ ج طُلَّاب ، طَلَبَةٌ - دانش آموز ، دانشجو ،

خواستار

طَالِبَةٌ ج طَالِبَات - دانش آموز ، دانشجو

(مؤنث)

طَالِمًا - مادام ، تا وقتی که ، از دیر باز

طَالِمًا فَعَلَ كَذَا - از دیر باز چنین می‌کرد

طَاوِلَةٌ ج طَاوِلَات (غ) - میز

كُرَّةُ الطَّاوِلَةِ - بازی پینگ پونگ

لَعِبَةُ الطَّاوِلَةِ - بازی نرد

الطَّاهِي ج طَهَاة ، طَهِي - آشپز ، طبّاخ

طَبَّ - معالجه کرد ، طبابت کرد

كَلِيَّةُ الطَّبِّ - دانشکده پزشکی

الطَّبُّ الرُّوحِي أَوِ النَّفْسِي - روانپزشکی

الطَّبُّ الْوَقَائِي - طب پیشگیری از امراض

طَبَّاشِيرَ - گچ که بصورت قلم درست کنند و با آن

روی تخته سیاه و غیره نویسند

دَارُ الطَّبَاعَةِ - مطبعه ، چاپخانه

فَنُّ الطَّبَاعَةِ - صنعت چاپ

طَبَّاق (غ) - تنباکو ، توتون

طَبَّابٌ = طَبَّ

طَبَّاشِيرٌ = طَبَّاشِيرٌ

طَبَّابَةٌ - راکت تنیس و غیر آن ، چوگان

طُبِعَ - چاپ شد ، چاپ شده

طُبِعَ عَلَى ... - خوگرفت بر ... ، دارای

طبع ... شد

طَبْعًا - البته

الطَّبْعَةُ الْأُولَى - چاپ اول : تمام کتابهایی که

مثلاً در وهله‌ی اول چاپ شود

نَفِدَتْ طَبْعَتُهُ - فزاید کتاب که چاپ شده بود

تمام شد (یعنی تماماً بفروش رسید)

طَبَّقَ - موقع اجرا گذاشت ، بکار بست ، بکار
برد ، شامل بود یا شد ، وفق داد ، کسی را
متماثل به مسلک سیاسی خود کرد ، کسی را هم
مرام خود کرد ، افکار خود را بکسی تحمیل
کرد

طَبَّقَ - بسته (در گفتگوی از اشیائی که باز و
بسته شود)

طَبَّقَ ج اطباق - بشقاب ، سینی

طَبَّقَال ... - بر طبق ... ، مطابق ...

علم طبقات الارض - زمین شناسی

طبینجة ج طبینجات - طپانچه (یکنوع اسلحه)

طَبِيب الاسنان - دندان پزشك

الطَبِيب الباطنی - طبیب امراض داخلی

طَبِيب بیطری - دامپزشك

طَبِيب شرعی - پزشك قانونی

طَبِيب العائلة - پزشك خانواده

طَبِيب مُساعد - پزشكیار

الطَبِيب المشرف علی العلاج - طبیب معالج

طَجَن - گوشت و غیره را در ماهی تابه سرخ کرد

طَرَا حَة - تشك ، د شك

طَرَاد ج طَرادات - رزم ناو

طَرَار - جیب بر

طَرَار - مدل ، سیستم (در مورد اتومبیل و غیره)

سبك ، اسلوب ، مد

طَرَار السیارة - سیستم اتومبیل

سیارة مِنْ اَحْدَثِ طَرَارٍ - اتومبیل آخرین
سیستم

طَرَبُوش ج طَرابیش - کلاه سرخ مصری ،
فینه

طَرِید (غ) - اژدر ، موشك زیر دریایی

طَرَة = طغراء

طَرَة ام یا ظ ؟ - شیر یا خط (یکنوع قمار با
پولهای سکه‌یی)

طَر حِیة - ورق کاغذ

طَرَق ، طَرَق المهدین - فلز را چکش کاری
کرد

طَرِی - تر و تازه

طَرِید - مطرود ، رانده ، دور انداخته ، در بدر

آواره ، فراری ، گریخته

طَرِید العَدَالَة - محروم از حمایت قانون

طَرِیف - تازه ، کمیاب ، جالب

طَرِیق جَانِبِی - راه فرعی ، جاده فرعی

طَرِیق معبد ج طَرَق معبد - راه شوسه ،

راه اسفالت شده ، راه سنگ فرش شده

طَرِیقة ج طَرائِق - کیفیت ، روش ، اسلوب ،

متد ، سیستم ، خط مشی

طَس ، طَسَّت ج اطسّاس ، طسوت - طشت ،

(برای شستن دست و غیره)

طَسْمَة (غ) - تکه چرم یا تسمه‌یی که برای تین کردن تبغ بکار رود

طَشْتُ = طَسْتُ

طَعْم - واکن ، مایه‌ی آبله

طَعْم - واکن زد ، مایه کوبی کرد

طَعْم = تَطَعْم

طَعْم بِلِقَاحِ الْجَدْرِی - آبله کوبی کرد

طَعْم الخشب - خاتم سازی کرد

طَعْم الشَّجَر - درخت را پیوند زد

طَعْم النبات - پیوند گیاه

الطَّعْم الْوَاقِی - واکن پیشگیری از مرض

الطَّعُون الْأَنْتَخَائِیَّة - اعتراضات انتخاباتی

طَغْرَاء ، طَغْرَی ج طَغْرَاءَات ، طَغْرِیَات -

اسم و لقب پادشاه که در قدیم بخط پیچیده‌ی مخصوص بشکل مهر می‌نوشتند و روی فرمانها یا مسکوکات ترسیم میکردند مانند السلطان -

الاعْدَلُ الاعْظَمُ جلال الدین اکبر شاه غازی

طَغْرَائِی - طغرا نویس ، طغراکش

طَغْمَة ج طَغْمَات ، طَغْم - باند ، دسته ، حزب

گروه هواخواهان یا طرفداران

طَفَايَة (ص) - دستگاه آتش نشانی

طَفَح = اَطْفَح

طَفْحَان = طَافِح

طَفْشَانَة (س) - افزار یا اسباب قفل گشایی

طَفْل = تَطْفَل

یَوْمُ الطِّفْلِ - روز کودک

طَقْسُ ج طَقُوس - آب و هوا ، وضع هوا ،

مراسم دینی

طَقْسٌ جَمِیل - هوای خوش

الطَّقْسُ الدِّینِی ج الطَّقُوسُ الدِّینِیَّة - مراسم

دینی ، آداب یا شعائر مذهبی

طَقْطُوقَة (ص) - زیر سیگاری

طَقْم (ص) - دست (مانند يك دست لباس و غیره) ،

سرویس (مانند سرویس چای خوری و غیره)

طَقْمُ اسنان (ص) - يك دست دندان مصنوعی

طَقْمُ سَفَرَة (ص) - لوازم سفره ، سرویس غذا -

خوری

طَقْمُ شای (ص) - لوازم یا سرویس چای خوری

طَلَاء - اندود ، پوشش ، اندودن

طَلَّاسَة - تخته پاک‌کن (از لوازم مدرسه)

طَلَبُ الْإِیْهِ ان ... - از او خواست که ... ،

درخواست کرد که ...

طَلَبُ یَدَها - از او (دختر) خواستگاری کرد

قَدِمَ طَلِبَا إِلَیْ - درخواست داد به کسی یا

مؤسسه‌یی

طَلْحِیَّة ج طَلَحِی - ورق کاغذ

طَلَق - طلق ، تَلَك ، درد زاییدن

هَوَاء طَلَق - هوای آزاد

طَلَق نَارِي، طَلَقَةٌ نَارِيَّةٌ - گلوله

طَلَل الدَّار - اطاق نشیمن

طَلِيَّان - مردم ایتالیا

بِلَاد الطَّلِيَّان - کشور ایتالیا

طَلِيَّانِي - منسوب بایتالیا، ایتالیائی، مربوط

به نژاد، مذهب یا زبان ایتالیا

طَمَاظِم (غ) - گوجه فرنگی

طَن ج اَطْنَان - تن: وزنی معادل هزار کیلو-

گرم

طَنْبَل - کودن، احمق، گران (یعنی کسی که رفتارش قابل تحمل نیست)

طَنْجَرَةٌ ج طَنْاجِر - ديك، قابلمه، کماجدان

طَنْفَسَةٌ، طَنْفَسَةٌ، طَنْفَسَةٌ ج طَنْافِس - قالی،

قالیچه

طَوَاب - آجر پز، آجر ساز

مَعْرِض الطَّوَابِع البریدیة - نمایشگاه تمبرهای

یستی

هَوَايَةُ جَمْع الطَّوَابِع - علاقه به جمع آوری

تمبر

الطَّوَابِع القَنْصَلِيَّة - تمبرهای دولتی که در

سفارتخانه‌ها و کنسولگریها بکار رود

طَوَارِي - پیشامدهای ناگهان و غیر منتظره

حَالَةُ الطَّوَارِي - (در ارتش) حالت آماده باش

وَضَع نَارِي الْعَادَةِ

نَارِي الدَّهْرِ - در طول روزگار

طَوَايَةِ (ص) - تابه، ماهی تابه

طُوب - آجر

طُوبِ الْوَاجِهَات - آجرهایی که برای نمای

عمارت بکار رود

طَوْرِيْد (غ) = طَرِيْد

طُوف ج اَطْوَف - دیوار، پلیس شبگرد،

پلیس گشتی، مجموع تکه چوبهایی که بهم بسته

روی آب اندازند و بر آن سوار شوند و بار بوسیله‌ی

آن حمل کنند

طُوقِ الْقَمِيص - یقه‌ی پیراهن

عَلَى طُول (ص) - همیشه، پیوسته، مستمراً،

بدون وقفه

طَوِي - گرسنه شد، گرسنگی کشید

طَوِي - گرسنگی

طَهَا - خوراك پخت، آشپزی کرد

طَهَايَةِ - پخت و پز کردن، آشپزی کردن

طَهَر - ضد عفونی کرد، استریل‌یزه کرد

طَهَو = طَهَايَةِ

طَي هذا، طَيِّه - جوفاً، لفاً، درجوف گذاشته،

تلوا، همراه این نامه

طَيَّار ج طَيَّارُون - خلبان

طَيَّارَةٌ ج طَيَّارات - هواپیما، بادبادك

طیان - ناوه کش

طیب - خوب (تکیه کلام هنگام صحبت کردن)

طیة - چین لباس و غیر آن ، تاه

طیر = اطار

طیر الطیارة - بادبادك بهوا کرد

طیران - پرواز با هواپیما ، هوانوردی

الطیران الحربی - هواپیمائی لشکری

مصلحة الطیران - اداره‌ی هواپیمائی

الطیران الممدنی - هواپیمائی کشوری

طیع = طائع

المراقب الطیفی - اسپکترسکپ : طیف نما ،

دستگاهی که برای تجزیه‌ی نور و تحقیق در طیف
بکار رود

طیلة حیاته - در طول زندگانش

طیلسان ج طیالس ، طیالسة - لباس مخصوص

بزرگان و دانشمندان

((ظ))

ظاهر البلد - حومه‌ی شهر

ظاهرة ج ظواهر - پدیده ، فنومن

ظاهرة جوّیة - پدیده‌ی جوی

ظاهرة علمية او طبیعیة - پدیده‌های علمی یا

طبیعی

الظاهریة - فنومنیسم : مکتب فلسفی که طرف -

داران آن فقط محسوسات را منبع علم و معرفت

دانند

الطور الظرائی او الظری
العصر الظرائی او الظری - عصر حجر

ظرف ج ظروف - پاکت ، پوش ، لفاف ،

موقعیت ، وضع ، حالت ، چگونگی

ظرف (ص) - چیزی را در لفاف پیچید ، پاکت

کرد

الظروف الراهنة - اوضاع کنونی ، شرایط

موجود

الظروف السیاسیة - اوضاع سیاسی

الظروف الملائمة - شرایط مناسب ، موقعیتهای

مناسب

ظفر = اظفر

ظل یکتب - به نوشتن ادامه داد

ظلامی - کسیکه مخالف روشنفکری و اصلاحات

باشد و نخواهد توده‌ی مردم با سواد گردند ، تیره

مغز ، کوتاه فکر

ظلامیة - تیره مغزی ، کوتاه فکری ، مخالفت

با روشنفکری و با سواد شدن توده‌ها

ظَلْمَةٌ - سایبان ، چادری که جلو مغازه و غیر آن
برای جلوگیری از حرارت آفتاب نصب کنند

ظِلٌّ = اَظْلَ

بَحْرُ الظُّلُمَاتِ - اقیانوس اطلس

ظَوَاهِرُ الْحَيَاةِ - پدیده های زندگی

ظَهَرَ الْمَصْكَ (ص) - چک را ظهر نویسی کرد ،

جیرو کرد

ظَهَرَ عَلَى - فائق شد بر ، غالب آمد بر ، فتح

کرد ، پیروز شد بر ، تسخیر کرد ، دست یافت بر

عَلَى ظَهْرِ الْقَلْبِ ، مِنْ ظَهْرِ الْقَلْبِ ، عَلَى

ظَهْرِ اللِّسَانِ - از بر ، از حفظ

ظَهْرًا لِبَطْنٍ - وارونه ، واژگون ، سر و ته ،

(مجاراً) درهم برهم

((ع))

عَائِدًا مِنْ ... - در مراجعت از (جائی)

مَجْرِمٌ عَائِدٌ - مجرم حرفه ای

عَائِلَةٌ ج عَائِلَاتٌ - خانواده

عَائِلِيٌّ - خانوادگی

الْجَوُ الْعَائِلِيُّ ، الْوَسْطُ الْعَائِلِيُّ - م - محیط

خانوادگی

عَائِمٌ - شنا کننده ، جسم شناور

عَاتِقٌ ج عَوَاتِقُ ، عَتَقَ - کتف ، شانه ، دوش

أَخَذَ عَلَى عَاتِقِهِ - بعهده گرفت ، بگردن گرفت ،

مسئولیت (امری را) قبول کرد

الْقَى عَلَى عَاتِقِهِ - او را مسئول (کاری) کرد ،

مسئولیت داد بکسی

حَظٌّ عَائِرٌ - بخت بد

عَاجِلَةٌ - قطار سریع السیر

عَاجِنٌ - خمیر گیر

عَادَ ادْرَاجَهُ - بعقب بازگشت

عَادَ عَلَى فُلَانٍ بِالشَّيْءِ - استفاده رساند بکسی ،

سود یا منفعت داشت برای کسی

اجْتِمَاعٌ فَوْقَ الْعَادَةِ - جلسه ای فوق العاده

الْعَادَةُ السِّرِيَّةُ الْقَبِيحَةُ - جلق (زدن) ، استمنا

الْعَادَةُ الشَّهْرِيَّةُ (فِي النِّسَاءِ) - عادت زنانگی ،

رُكُلٌ ، قَاعِدُكِي

عَادِيَّاتٌ - رسوم باستانی ، عتیقات

عَاذَ = تَعَوَّذَ

النَّشَاطُ الْعَارِمُ - فعالیت خستگی ناپذیر

شَعْرٌ عَارِيَّةٌ - کلاه گیس

عَارِفٌ - نوازنده ، موسیقی دان

عَازِلٌ - (در فیزیک) عایق ، ضد هادی

عَاشٌ - زنده باد !

عَاصِفَةٌ ج عَوَاصِفٌ - طوفان ، تند باد

عاصِفَةٌ ثَلْجِيَّةٌ - بوران

عاصِمَةٌ ج عَوَاصِم - پایتخت

عاطِفِيٌّ - احساساتی ، ناشی از احساسات یا

عاطفه ، مربوط با احساسات

عاق = أَعاق

عاكِس - مخالفت کرد با ، تناقض یا تباین داشت با

عَال - (ص) - خیلی خوب ، عالی

عائلة - چتر بارانی ، بار ، سنگینی

عَالِج - ترتیب کاری را فراهم ساخت ، بکاری

پرداخت ، موضوعی را مورد بررسی قرار داد ، دست زد (بکاری)

عَالِج الْحَدِيدِ وَالْفُولاذِ - آهن یا فولاد را آب

داد

عَالِج الْمَرِيضِ - بیمار را معالجه یا مداوا کرد

عَالِمٌ آثَرِيٌّ - باستانشناس

عَامٌ ج أَعْوَام - سال

الْعَامُ الدِّرَاسِيٌّ - سال تحصیلی

الْعَامُ الْفَائِت - سال گذشته

مَدِيرُ عَام - مدیر کلی

صَالِحُ الْعَام - مصلحت عمومی

عامة الشعب - توده مردم

عَامِر - آباد

عَامِلٌ ج عَمَال - کارگر

عَامِلٌ ج عَوَامِل - عامل ، باعث ، انگیزه

اللُّغَةُ الْعَامِيَّةُ - زبان عامیانه ، زبان محاوره

عَانِس - دختری که بزرگ شده و شوهر نکرده است

عَاوَن = اَعَانَ

عَاهِر ، عَاهِرَةٌ ج عَاهِرَات - زن بدکار ،

روسبی

عَاهِل - پادشاه بزرگ ، امپراطور ، شاهنشاه

عَايَش - زندگی کرد با کسی

عَبَّ ج أَعْبَأ - بار ، سنگینی ، مسئولیت

عَبَّ ج أَعْبَأ - شبیه ، نظیر ، قرین

عَبَأ - آماده کرد ، فراهم ساخت ، تعبیه کرد

عَبَأَ الْجِيْشِ - ارتش را بسیج کرد ، تجهیز کرد

عِبَاةٌ - عبا

عِبَاةٌ عَسْكَرِيَّةٌ - شنل نظامی

عِبَاةٌ مَنْزِلِيَّةٌ - روب دوشامبر ، لباس منزل

عِبَابُ الْبَحْرِ - موج دریا

عِبَادُ الشَّمْسِ - گل آفتاب گردان

عِبَادَةُ الْمَاضِي - کهنه پرستی

عِبَار - معبر ، کسیکه تعبیر خواب گوید

عِبَاقِرَةٌ - نوابغ

عَبْد = اسْتَعْبَد

عَبْدُ الطَّرِيقِ - جاده را شوره کرد ، اسفالت یا

سنگ فرش کرد

عَبْرَ النَّهْرِ أَوِ الشَّارِعِ - پهنای رودخانه یا
خیابان ، از این طرف به آنطرف رودخانه یا
خیابان

عَبَطَ = اعتبط الامر

عَبْقَرِيَّ ج عَبَاقِرَةٌ - نابغه ، ژنی

عَبْقَرِيَّةٌ - نبوغ

عَتَادَ جِ اعْتَدَ ، عَتَدَ ، اَعْتَدَ - وسائل ، لوازم
جنگی ، ساز و برگ ، اسلحه

عَتَالٌ - حمال ، باربر

عِتَالَةٌ - حمالی ، باربری

عَتَبَةٌ جِ عَتَبٌ ، عَتَبَاتٌ - آستانه‌ی در ، هر يك
از پله‌های نردبان یا پلکان

عَتَلَةٌ - اهرم ، دیلم

عَتَلَةٌ (ص) - چرخ باربری در ایستگاه راه‌آهن
و غیره (برای حمل و نقل چمدانها و اثاثه‌ی
مسافران)

عَتِيقُ الطَّرَازِ - از مد افتاده ، دِمدِه ، سیستم
قدیمی و کهنه

عَثَّةٌ جِ عَثٌ ، عَثَثٌ - بید (حشره‌ی بی‌که پاچه -
های پشمن و مانند آنرا تباه سازد)

عَثَرٌ - لغزید ، افتاد ، سقوط کرد

عَثَرٌ = اعثر

عَثَرٌ عَلِيٌّ - چیزی را کشف کرد ، یافت ، بدست
آورد ، برخورد کرد به

عَثَرٌ بِفُلَانٍ الزَّمَانُ - روزگار با او سازگار
بود یا شد

عَثَقُولٌ - خوشه‌ی موز

عَجَّ الْمَكَانُ ب ... - مکان پر بود یا شد از

عَجَّةٌ - املت (نوعی خوراک که با تخم مرغ و
گوچه فرنگی تهیه کنند)

العَجَزُ فِي الْمِيزَانِيَّةِ - کسر بودجه

عَلَى عَجَلٍ - بسرعت ، با شتاب ، با عجله

عَجَلَةٌ - ما حضر ، آنچه از خوراک در خانه
موجود باشد

عَجَلَةٌ - شتاب ، عجله ، سرعت

عَجَلَةٌ جِ عَجَلَاتٌ - چرخ ، درشکه ، گاری ،
گردونه

عَجَلَةُ الْإِنْقَادِ - حلقه یا کمر بند نجات

عَجَلَةُ السَّيَارَةِ - چرخ اتومبیل

عَجَلَةُ الْقِيَادَةِ - فرمان یا رُل (در اتومبیل)

عَجِينَةُ أَسْنَانٍ - خمیر دندان

عَدَاءٌ جِ عَدَاوُونَ - دونده

عَدَائِيٌّ ، عَدَائِيٌّ - ظالمانه ، خصمانه ، خصومت
آمیز

الْعَمَلُ الْعَدَائِيٌّ - رفتار خصمانه ، عمل خصومت
آمیز

عَدَادُ جِ عَدَادَاتٌ - کنتور (برای نمایاندن مصرف
برق ، آب ، گاز و امثال اینها)

عَدَادُ السَّيَّارَةِ - کیلو متر شمار اتومبیل

عَدَادُ الْكَهْرَبَاءِ أَوِ الْمَاءِ أَوِ الْغَازِ - کنتور برق
یا آب یا گاز

عِدَّةٌ - عده بی ، تعدادی ، چند تا ، چند عدد

عِنْدَهُ عِدَّةٌ مِنَ الْكُتُبِ - او تعدادی کتاب دارد

الْعِدْدُ الْمِهَائِلُ - تعداد زیاد یا هنگفت

عَدْسَةٌ ، عَدْسِيَّةٌ - شیشه‌ی عدسی که برای ساختن

دوربین های عکاسی و غیر آن بکار رود

عَدْسَةُ الْمَصْصُورِينَ - دوربین عکاسان

عَدْلٌ ، عَدْلٌ = اَعْدَلُ

عَدْلٌ جِ عَدُولٌ ، اَعْدَالٌ - شبیه ، نظیر ، قرین ،

جوال ، يَكْ لَنَكِهْ بار

عَدْلٌ عَنْ ... - منحرف شد از ، انصراف حاصل

کرد از ، تَرَكَ کرد

عَدْنٌ - معدن کاری کرد ، کان کند ، معدن

استخراج کرد

عَدُوٌّ - دُویدن

عَدُوٌّ - واگیرری - مرض ، سرایت ناخوشی

واگیردار

عَدُوٌّ وَبَائِيَّةٌ - سرایت بیماری بوسیله ی آب

یا هوا

عَدِيدٌ ، عَدِيدَةٌ - متعدد ، زیاد ، بسیار ، بشمار

عَدِيلٌ - شبیه ، نظیر ، قرین

عَدِيلٌ (ص) - باجناغ ، هم‌ریش

خَالِعُ الْعِذَارِ ، خَلِيعُ الْعِذَارِ - افسار گسیخته ،

بی بند و بار ، بی حیا ، بی شرم ، آدم هرزه و

فاسد ، فاسق ، عیاش ، فاجر

عَذَبُ الْمُتَهَمِ - متهم را شکنجه کرد (به - رای

اقرار گرفتن)

عَذْبَةٌ جِ عَذَبَاتٌ - منگوله ، شرابه

عَذْرٌ = اَعْذَرُ

عَذْرَاوِيَّةٌ ، عَذْرَةٌ - باکره بودن ، بکارت

عُذْرِيٌّ - باکره ، پاك ، بكر ، دست نخورده ،

پاکدامن ، عقیف

الشَّعْرُ الْعُذْرِيُّ - يَكْ نوع غزل در زبان عربی

منسوب بطایفه ی « بنی عذرة »

الْمَهْوِيُّ الْعُذْرِيُّ - عشق پاك ، عشق افلاطونی

عَرَّابٌ - پدر تعمیدی (در مسیحیت)

عَرَّابَةٌ - مادر تعمیدی (در مسیحیت)

عَرَادَةٌ جِ عَرَادَاتٌ - يَكْ نوع سلاح قدیمی که

بوسیله ی آن سنگ پرتاب میکردند ، منجنیق ،

زغال دودی

عَرَّافٌ - فالگیر ، طالع بین

عَرَّافَةٌ - فالگیری ، طالع بینی ، شغل و عمل فالگیر

عَرَّاقِيلٌ - موانع ، مخظورات ، مشکلات

سَبَاقُ الْعَرَّاقِيلِ - مسابقه دو با پرش از موانع

وَضْعُ الْعَرَّاقِيلِ - ایجاد موانع و مشکلات

عراك - مبارزه ، جنگ ، دعوا

عرب - بیعانه داد

عرب الجملة - جمله را ترکیب کرد (در اصطلاح

دستور زبان)

عرب عن حاجته - مقصود خود را بیان کرد

عرب الكتاب - کتاب را عربی ترجمه کرد ،

تعرب کرد

عرب اللفظ الاعجمي - کلمه غیر عربی را

معرب کرد (مانند کلمه ای ابریم)

عربة ج عربات - نهري که در آن آب شدت

جاری باشد ، درشکه ، کالسکه ، گاری ، واگن

تراموای یا قطار ، وسیله نقلیه ، چرخ

عربة الاطفال - درشکه ی بچه گانه

عربة سكة الحديد (لرکاب) - واگن مسافری

(در راه آهن)

عربة شحن مغطاة - کامیون باری سر پوشیده

عربة مستشفى - آمبولانس

عربة نقل البضائع - واگن باری (در راه

آهن) ، گاری دستی برای حمل و نقل کالا

عربة نقل الموتى - نعش کش

عربة يد - گاری دستی

عربة يد بعجلة واحدة - فرقان ، زنبیل خاک

کشی که دارای یک چرخ باشد

عربجي (ص) - سورچی ، درشکه چی ، گاری چی

عربد - نزاع کرد ، دعوا کرد ، بد خلقی کرد ،

آشوب کرد ، بلوا راه انداخت ، فتنه پیا کرد

عربدة - آشوب ، اغتشاش ، بلوا ، فتنه

عربن - بیعانه داد

عربون ، عربون ج عربین - بیعانه

الجامعة العربية - اتحادیه ی اعراب

اللغة العربية - زبان عربی

عربيد - فتنه جو ، آشوب طلب ، بلاواکن

اخلالگر

عرس - عروسی

وليمة العرس - جشن عروسی

عرش ج عروش - تخت سلطنت

عرصة الدار - حیاط خانه ، صحن خانه

عرض ج عروض - درخواست ، تقاضا ، پیشنهاد ،

رژه ، سان

عرض - در معرض تماشا یا نمایش گذاشت ،

درخواست کرد یا داد ، تقاضا کرد ، تقدیم داشت

العرض والطلب - عرضه و تقاضا

صالة العرض - سالن نمایشگاه

عرض الجند - از لشکر یا سربازان سان دید

عرض رایا - پیشنهاد کرد

العرض العسكري - رژه ی نظامی

عرض الفيلم - بمعرض نمایش گذاشتن فیلم

عَرَضُ الْقَضِيَّةِ عَلَى الْمَحْكَمَةِ - عرضحال به دادگاه داد

عَرَضُ الْمَتَاعِ لِلْبَيْعِ - كالارا در معرض فروش گذاشت

عَرَضَةٌ لـ ... - در معرض ... ، دستخوش ...

عَرَعْرَة ج عَرَا عَر - در شیشه ، بطری ، تنگ و امثال اینها

عَرَفَ - بوی خوش

عُرْفَ ب ... - معروف شد به ، شناخته شد به

عَرَفَهُ بِصَدِيقِهِ - او را بدوست خود معرفی کرد

حَكَمَ عَرَفِي ج أَحْكَام عَرَفِيَّة - حکومت نظامی

مَحْكَمَةُ عَرَفِيَّة - دادگاه نظامی

عَرَقَ ، عَرَقَةٌ - رجِ آجر یا سنگ که در ساختمان بکار رود

عَرَقَلَة ج عَرَا قِيلَ - مانع ، محظور ، اشکال

عَرَقِيَّة - عرقچین

عَرُوبَةٌ - ملیت عربی ، دارای ملیت عربی بودن

عَرُوة الزَّر - مادگی ، جای دکمه درکت ، پیراهن

و امثال اینها

عَرُوس ج عَرَائِس - عروس

عَرُوسَة - عروسک

العَرُوضُ الْمَغْرِبِيَّة - پیشنهادهای فریبنده

عَرِي ، عَرِي = عَرُوة الزَّر

عَرِيس ج عَرَسَان - داماد

عَرِيف ج عَرَفَاء - خلیفه در مکتبهای قدیم ،

مبصر کلاس ، کمک معلم ، راهنما ، معلم ، (در ارتش) ، گروهبان ، سر جوخه

عَرِيف ثَانِي - گروهبان ۲

عَرِيف ثَالِث - گروهبان ۳

عَزَّ الشِّتَاء (ص) - بحبوحه‌ی سرمای زمستان ، چله‌ی زمستان

عَزَّ الصَّيْف (ص) - بحبوحه‌ی گرمای تابستان ، چله‌ی تابستان

فِي عَزِّ الْمَعْرَكَةِ (ص) - در گیرودار جنگ

عَزَاء - تسلیت ، دل‌داری

عَزَى الْمَصَابِ او اَهْلَ الْمَتَوَفَى - تسلیت گفت (به شخص مصیبت زده یا بخانواده‌ی متوفی)

عَزَال (ص) - جابجا شدن ، نقل مکان

عَزَبَةٌ (ص) - مزرعه ، صحرا ، کشتزار

صَاحِبُ الْعِزَّة - جناب (عنوان بزرگان)

عَزَزَ - تقویت کرد ، نیرومند ساخت

عَزَزَ الْحَامِيَّة - پادگان یا ساخلورا تقویت کرد

عَزَفَ عَلَى آلَةٍ طَرَبٍ - سازنواخت ، نوازندگی

کرد

العَزَفُ الْمَنْفَرِدُ - ساز سلو

عَزَمَ الْأَمْرَ او عَلَيْهِ - تصمیم گرفت بر (انجام

کاری)

عُزُوفٌ عَنْ ... - بی میل یا روگردان از ...

عُزُومَةٌ (ص) - دعوت بمهمانی ، وعده خواهی

عَسَالَةٌ - کندوی عسل

عَسْكَرُ الْجَنْدِ - سربازان اردو زدند

عَسْكَرِيٌّ - نظامی ، مربوط بارتش یا سربازی

حَاكِمٌ عَسْكَرِيٌّ - فرماندار نظامی

مَجْلِسٌ عَسْكَرِيٌّ - دادگاه نظامی

نِظَامٌ عَسْكَرِيٌّ - انضباط یا دیسپلین نظامی

الْقِيَادَةُ الْعَسْكَرِيَّةُ - فرماندهی نظامی

عَشَّ جَ اعْشَاشَ - لانه ، آشپزخانه ی پرندگان

عِشٌّ وَعِيشٌ ! - زندگی کن و بگذار زندگی

کنند (یعنی پیوسته بطریق مسالمت آمیز با مردم

رفتار کن)

عِشَاءٌ - شام (غذائی که شب هنگام تناول کنند)

مَادِبَةُ عِشَاءٍ - مهمانی بشام

عِشْيٌ (ص ، س) - آشپز ، طبّاخ

عِشْيَةٌ امْسٌ - دیشب

عَشِيقٌ - معشوق ، دلارام

عَشِيقَةٌ - معشوقه ، دلارام

عِصَابَةٌ جَ عِصَابَاتٌ - باند ، دسته ، گروه ،

جهمیت ، پیشانی بند ، باند یا پارچه که بدان زخم

بندند

حَرْبُ الْعِصَابَاتِ - جنگ پارتیزانی

عَصَارَةٌ - آب میوه گیری

عِصَامٌ - بند شلوار

عِصَامِيٌّ - خود ساخته

كُنْ عِصَامِيًّا وَلَا تَكُنْ عِظَامِيًّا - خود ساخته

باش و باستخوانهای اجداد افتخار مکن

عَصْبَةُ الْأُمَمِ - مجمع اتفاق ملل

العَصْرُ الذَّهَبِيُّ - عصر طلایی

عَصْرُ الْقَضَاءِ - دوره ی تسخیر فضا ، دوره ی

پرتاب موشک و سفینه های کیهانی

عَصْرِيٌّ - مدرن ، جدید ، تازه ، نو ، مد

عَصْرِيَّةٌ - مد پرستی ، تجدد ، عصرانه ، دید و

بازدید که هنگام عصر انجام گیرد ، جلسه یی که

برای سرگرمی و وقت گذرانی هنگام عصر ترتیب

دهند

صَاحِبَةُ الْعِصْمَةِ - سرکار خانم (عنوان زنان

محترمه و مجلله)

العَصُورُ الْخَالِيَّةُ - دوران ماقبل تاریخ ، ادوار

گذشته

وَقْتُ عَصِيبٍ - وقت یا موقعیت بحرانی

يَوْمٌ عَصِيبٌ - روز بسیار گرم

عَضَلَةٌ - عضله

عَضَلِيٌّ - مربوط به عضله ، عضله یی

عَضْوِيٌّ - (درشیمی) آلی ، مربوط به اندام ،

دارای اجزاء یا اعضای لازم

المواد العضویة - (در شیمی) اجسام آلی

عطاء ج عطاءات - پیشنهاد مناقصه ، مزایده
و مانند اینها

عطاف - بالتو

عطفة (ص) - کوچه

عطلة - بیکاری ، موقع بیکاری ، تعطیلات
مدارس و غیر اینها

عطله عن العمل - او را از کار انداخت

عطلة مدرسیة - تعطیلات مدارس

هیکل عظمی - اسکلت آدمی

عفارم ! - آفرین ، احسنت

عفريت (فی ورق اللعب) - ژوکر (در ورق
بازی)

عفريتة رفع - جک : اهرم مانندی که برای
بالا بردن و نگاهداشتن اتومبیل و غیره بکار رود

عفش (ص) - اثاثیه خانه یا مسافر

عفو ! - ببخشید ! مذررت میخوام

عفو - اتفاقی ، تصادفی ، خود بخود ، بی -
اختیار ، همینطور ، بدون محرك ، بدون قصد

عفویة - انجام دادن کاری بدون داشتن محرك
یا قصد

عقابی - کبیری ، جزائی

عقار ج عقاقر - دارو ، داروی گیاهی قدیمی

عقب المندقیة - قنداق تفنگ

عقب دفتر الوصولات - سوش ، ته قبض

عقب السیجارة (ص) ته سبگار

عقب علی الحدیث او الکلام - گفته بی را
مورد تفسیر قرار داد

عقب علیه - انتقاد کرد از ، عیبجوئی کرد از ،
سرزنش کرد

عقبات کاداء - موانع سخت یا طاقت فرسا

العقبات المالیة - موانع یا مشکلات مالی

عقبه ج عقبیات - مانع ، مشکل ، محظور ،
گردنهی کوه

عقد الالویة لاسراء البحر علی الطرادات -
دریا سالاران را به فرماندهی رزم ناوها بر -
گزیدن

عقد اجتماعا ، عقد جلسه - جلسه تشکیل داد

عقد له علی الجیش - او را فرمانده ارتش کرد

عقدة الروایة - انتریک داستان ، نقطه حساس
داستان ، وقایع گوناگون که گره يك نمایشنامه

یا يك قطعه را تشکیل دهد بطوریکه بیننده را
جلب کرده احساسات را در او تحریک کند

عقدة نفسیة - عقده روحی

عقلیة - تعقل ، تفکر ، روحیه ، قوه فکر ،
ذهن

عقم - ضد عفونی کرد ، استرلیزه کرد

عقم ، عقم = اعقم

کاتب العقود الرسمية - سردفتر اسناد رسمی

عقید - (در ارتش) سرهنگ ۲

عقیرة - صدا ، صوت ، صدای آواز خوان یا گریه کننده یا خواننده

رَفَعَ عَقِيرَتَهُ - صدای خود را بلند کرد

عَقِيصَة ج عَقَائِص ، عَقَاص = ضَفِيرَة

عَقِيلَة ج عَقِيلَات ، عَقَائِل - بانو ، همسر ، زوجه

عَكَّرَ الْمَاءَ - آب گل آلود شد

عَكَّرَ الْمَاءَ - آب را گل آلود کرد

عَكْسَ النُّورَ وَغَيْرَهُ - نور و غیر آنرا منعکس کرد
علی اثر - بدنبال ...

علی التَّو - فوراً ، بدون درنگ

عَلَى عِلَالَتِهِ - آنگونه که هست ، کما هو

علی غرار ... - مانند ...

علی وشك - در حدود ، تقریباً ، نزدیک به

علاج - معالجه ، مداوا ، بهبودی از مرض

العلاقات الدبلوماسية أو السياسية - روابط

دیپلماتیک ، روابط سیاسی

العلاقات العسكرية - روابط نظامی

العلاقات الودية - روابط دوستانه

علاقة ج علاقات - رابطه ، پیوند ، ارتباط

علاقة الثياب - چوب لباس

علاقة غرامية - رابطه عاشقی

علاک - آدامس فروش

علامة ج علامات - نم - ره (که معلم به درس شاگردان دهد)

علاوة راتب ، علاوة ماهية - اضافه حقوق

علاوة علی ... - بعلاوه ، از این گذشته

علب - کنسرو سازی کرد ، در قوطی های سر بسته خوراک تعبیه کرد

علبة ج علب - قوطی حلبی و غیره

علبة سجائر - قوطی سیگار

علبة كبريت - قوطی کبریت

علبة نشوق - انفییه دان

علق - تفسیر کرد ، شرح داد (در مورد اخبار و غیره)

علق اهمية علی - اهمیت داد به ، چیزی را

مهم جلوه داد

علک - آدامس ، قندران که آنرا بجوند

علل النفس ب ... - انتظار (چیزی را) کشید

علم اعضاء البدن - مورفولوژی: شکل شناسی (در

مورد اعضای جانوران) ، بررسی اعضای جانوران

از نظر شکلی

علم التعدين - معدن شناسی

علم النفس - روان شناسی

علم وظائف البدن - فیزیولوژی ، علم وظائف الاعضاء

علم الهدنة - پرچم متار که ی جنگ

علمانی - غیر روحانی ، غیر منتسب به دستگاه

کشیشی و مذهبی ، غیر وابسته بر روحانیت و کاپسا

الجامعة العلمانية - دانشگاهی که وابسته به

روحانیت نیست

عنوان الخطاب - آدرس نامه

علون الخطاب - روی نامه آدرس نوشت

على درهم - من قرض دارم ، من پول بدهکارم

عليك ان ... - شما باید که ...

العمى اللوني - کور رنگی

العمى الليلى - شبکور

عمادة الكلية - ریاست دانشکده

عمارة ، عمارة بحرية - ناوگان

صناعة العمارة - معماری ، آرشیتمتور

عمالة - حق العمل کاری ، دستمزد ، حق العمل

عمر - روسری (که زنان سر را بدان پوشند)

كم عمرك ؟ - شما چند سال دارید ؟

عمل ب ... - بر طبق ... عمل کرد

عمل على ... - تأثیر کرد روی ... ، نافع یا

کارگر یا موثر واقع شد روی ... (در گفتگوی

از دارو و غیره)

عمل حكومي - کار دولتی

رجل العمل ج رجال الأعمال - سوداگر ،

تاجر ، معامله گر ، کسی که بامور تجارت پردازد

عملة ج عملات - پول رایج

عملة زائفة - پول تقلبی

العملة الصعبة - ارز

عملة ورقية - اسکناس

عملية جراحية - عمل جراحی

عمم كتابا - بخشنامه کرد

عمود الصحيفة - ستون روزنامه

عمولة - حق العمل کاری

طاعة عمياء - اطاعت کور کورانه

عميد الكلية او الجامعة - رئیس دانشکده یا

دانشگاه

عميل ج عملاء - نماینده ی تجارتي ، عامل ،

طرف معامله ، مشتری

عميل الاستعمار - عامل امپریالیزم

العنادى - ایدئالیست

عنادية - ایدئالیسم

عناصر هدامة - عناصر خرابکار یا اخلالگر

العناية بالمواشي - دام داری

عندئذ - سپس ، در آن هنگام

عندك ! - ایست !

عندما - هنگامیکه ، وقتی که ، هر وقت که

عَنْدَى - من دارم

عَنْدَى - بعقیده‌ی من

عَنْدَى كِتَابٌ - من يك كتاب دارم

عَنْزُوقَةٌ = اَرْجُوحَةٌ

عَنْصَرَجٌ عَنَاصِرٌ - نژاد

عِيدُ الْعَنْصَرَةِ - (نزد مسیحیان) : عید حلول

روح القدس بر شاگردان حضرت عیسی (نزد

یهودیان) : عید نزول شریعت موسی در کوه

سینا

عَنْصَرِيٌّ - نژادی ، مربوط به نژاد

عَنْصَرِيَّةٌ - راسیسم : تعصب نژادی

عَنْقُودٌ عَنِيبٌ - خوشه‌ی انگور

عَنْوَانٌ جَ عَنَآوِينٌ - آدرس ، نشانی ، تیترا ،

عنوان

عَنْيَبٌ ... - اهتمام داشت در ... ، دخالت یا

شرکت داشت در ... ، مربوط بود باشد به ...

عَوَارِيَّةٌ - (در اصطلاح تجارت) کالایی که آب

دریا دیده و در نتیجه بهای آن نقصان یافته

باشد

عَوَاطِفِيٌّ - احساساتی ، ناشی از احساسات یا

عاطفه ، حساس ، دارای احساسات یا عواطف

رقیق

عَوَامَةٌ - انبان شناور (برای نجات غریق) ،

گویه‌ی شناور برای نشان دادن جاهای خطرناک

در دریا

عَوْدُ الثَّقَابِ - کبریت

عَوْدُ الْمِشْنَقِ - چوبه‌ی دار

عَوْدٌ = اَعَاذَ

عَوَضُ الْكِتَابِ - نسخه بدل کتاب

عَوَقٌ = اَعَاقَ

عَوْمٌ - شناگری

لِبَاسُ الْعَوْمِ - لباس شنا (چون مایو و غیره)

عَوْمُ السَّفِينَةِ - کشتی را بآب انداخت

عَوْنٌ = اَعَانَ عَلَيَّ

عَوْنٌ فَنِيٍّ اَوْ مَالِيٍّ - کمک فنی یا کمک مالی

عَوِيْسَةٌ ، عَوِيْسِيَّةٌ - چاقوی کوچک جیبی

عَوِيْنَاتٌ (ص) - عِيْنَكُ

عَهْدٌ - فرمان (که پادشاهان و امرا برای کار -

گزاران خود نویسند)

الْعَهْدُ الْعَمِيْدُ - دوره یا عصری که منقرض شده

باشد

عَمِيْدٌ - هم پیمان ، متحد

عِيَادَةٌ - مطب دکتر ، کلینیک ، دیدن کردن دکتر

از بیمار

عِيَادَةُ الْوِلَادَةِ - زایشگاه

عِيَارٌ - میزان ، مقیاس ، معیار ، نمونه ، استاندارد ،

واحد

عِيَارُ الْبِنْدَقِيَّةِ اَوْ الْمِدْفَعِ - دهنه‌ی تفنگ یا

توب ، کالپیر ، فشنگ خور

عیار - جرثقیل

عیار ناری - گلوله

عیاش - نان فروش ، نانوا

عیان (ص) - مریض ، بیمار ، ناخوش

عیان - خسته

عیبه - چمدان ، ساک ، کیف بزرگ

عید وطنی - عید ملی

عیش = اعاش

عیش (ص) - نان

عیشه وادعه - زندگی آرام و بی سروصدا

عین ج اعیان - سناتور

عین عسلیه - چشم میشی و ننگ

عینه فی منصب کذا - او را بفلان منصب یا

پست انتصاب کرد

عینه - نمونه ، مسطور

« غ »

غائب عن الوعي - از خود بیخود یا بیخبر

بیهوش

غابة ج غابات - جنگل ، بیشه

غادة ج غادات - بانوی جوان و خوشگل و نازک

بدن ، دوشیزه یا زن زیبا

غادر طهران الى بغداد - تهران را بسوی

بغداد ترك كرد

غار علی - حید یا رشک برد بر

الغارات الليلية - شبیخون ، حمله های شبانه

غارة ج غارات - حمله ، یورش ، هجوم

غارة جویة - حمله ی هوایی

غاز ج غازات (غ) - گاز ، بخار ، نفت

غاز سام - گاز مسموم

الغاز المخنق - گاز خفه کن

الغاز المسيل للدموع ج الغازات المسيلة

للموع - گاز اشک آور

مقیاس ضغط الغازات والابخرة والسوائل

- آلت سنجش فشار گاز ، بخار و مایعات

قناع الغازات السامة - ماسک ضد گاز

ماء غازی - آب گازدار

غاسول - صابون ، هر چیزی که با آن شویند

غال - قفل ، قفل مخصوص پشت در خانه

غالط - کسی که در خطا و اشتباه باشد

غامر - خود را بخطر افکند ، مخاطره کرد

غامق - رنگ سیر ، رنگ تیره (چنانکه گویند

سبز سیر و غیره)

اَزَرَقِ غامِق - آبی سیر ، رنگ سرمه‌یی ، آبی تیره

غَانِيَّة ج غانیات - زن زیبا و خوشگل

غَاوِي (ص) - (در ترکیب) باز (چون گلیاز ، تمبر باز و غیره) ، آماتور : کسیکه هنر یا کاری را فقط بخاطر ذوق و علاقه انجام دهد نه بخاطر استفاده‌ی مادی

لِغَايَةِ ... - تا حد ... ، تا حدود ...

لِلْغَايَةِ - خیلی ، بینهایت ، بسیار

غِب - نتیجه‌ی کار ، عاقبت کار

غِب ... - پس از ... ، بعد از ...

غِب - خلیج کوچک

غِب - يك روز در میان بدیدن یا ملاقات آمد

زاره غِما - دیر دیر او را ملاقات کرد

لَاغِبَارَ عَلَيْهِ - بی عیب ، بی نقص ، بی خطا ، بی تقصیر ، بی گناه

غَمِر = اغمر

غَبْطَه - جناب (عنوان کشیشان بزرگ مسیحی)

غَبِيب - مانده ، بیات ، (در گفتگوی از گوشت نان و غیره)

عَجَرِي (ص) - کولی

غَدَا - شد ، گردید (از افعال ناقصه)

غَدَاء - صبحانه ، نهار

غَدَى - صبحانه یا نهار داد بکسی

غَدَّارَةٌ - قداره ، طبانچه (يك نوع سلاح)

غَدَان - چوب لباس

غَدَد مَفْرَزَةٌ - غده‌های ترشح کننده در بدن

غَدَوَةٌ (ص) - نهار (غذائی که هنگام ظهر خوردند)

غَدَى = تَغَدَى

تَدْبِيرِ غَدَائِي - رژیم غذایی

غَرَا ، غَرَى - (چیزی را) با چسب یا سریشم چسبانید

غَرَاء - چسب ، سریشم

غُرَاب - کشتی بادی قدیمی

عَلَى غِرَار - باشتاب ، با عجله ، شتابان

غِرَارَةٌ - جوال

غَرَارَةٌ - سادگی ، ناآزمودگی ، بی تجربگی

غَرَام - عشق

الْغَرَامَاتِيْق ، الْغَرَامَاطِيْق (غ) - گرامر ،

دستور زبان ، کتاب دستور زبان

غِرَانِيْت (غ) - گرانیت ، سنگه خارا

عَلَى غِرَّة - بی خبر ، ناگهان ، غفلة ، بطور

غیر مترقیه

غَرْد ، غَرْد = اغرد

غُرْزَةٌ - (در خیاطی) كوك ، بخیه

غُرْش ، غُرْش ج غُرُوش (غ) - واحد پول

خرد

غُرْفَةٌ ج غُرَف - اتاق

غُرْفَةُ الْاِسْتِقْبَالِ - اطاق پذیرایی

غُرْفَةُ الْغَسِيلِ - رختشوی خانه

لَا غُرُوْا ، لَا غُرُوْا - عجب نیست ، شگفتی ندارد

غُرِيْدٌ - پرندۀ آوازخوان ، چهچه زننده

غَرِيْسَةٌ - قلمه ، نهال

غَرِيْضٌ - تازه ، تروتازه (در گفتگوی از گوشت ،

نان ، سبزی و غیره) ، ضد بیات

مَصْنَعُ الْغَزْلِ - کارخانه‌ی ریسندگی

الاشعارُ الْغَزَلِيَّةُ - اشعار عاشقانه

غَسَّالَةٌ - رخت شوی (مؤنث)

غَسِيْلٌ - لباس شستنی (چون پیراهن ، زیرپیراهنی ،

پیراما و غیره)

مَكِيْنَةُ غَسِيْلٍ - ماشین رخت شویی یا لباسشویی

غَشِيْمٌ - ناآزموده ، بی تجربه ، سنگ تیراشیده

غَصْبًا عَنْ ... - باوجود ... ، علی رغم ...

بِغَضِّ النَّظَرِ عَنْ ... - صرف نظر از ...

غَضَارَةٌ - بشقاب بزرگ توگود ، مهره‌های سبز

با آبی رنگ سفالین که برای دفع چشم زخم با خود دارند

غَضَاضَةٌ - عیب ، تنگ ، طراوت ، خرمی

فِي غُضُوْنٍ ... - در اثناء ... ، در طی ...

در خلال ...

نَهَاءٌ جِ اَشْهِيَّةٍ - پرده ، پوش از هر نوع

غِطَاءُ الْاَلْيَةِ اَوِ الْاَوْعِيَةِ - در قوطی ، جعبه ،

ظرف و امثال اینها

غِطَاءُ السَّرِيْرِ - ملافه ، شمد ، چادرشب

غِطَاءُ الْمَائِدَةِ - رومیزی

غِطَاسٌ - غواص

غَفَارَةٌ = حَمْرِيَّةٌ

غَفْلٌ - بدون علامت ، بی نشان ، سفید (یعنی

جای خالی از نوشته) ، بی اصل و نسب ، خام ،

نساخته (در گفتگوی از فلزات)

عَلَى غَفْلَةٍ = عَلَى غِرَةٍ

غَلِيٌّ ، غَلِيٌّ = اَعْلَى

غَلَاءُ الْاَسْعَارِ - گرانی نرخها

غَلَطَانٌ (ص) = غَالِطٌ

غِلَافٌ جِ اَغْلِفَةٌ - پاکت

غِلَالَةٌ - لباس زیر ، زیرپوش

غِلَالِيَّةٌ - کتری ، ظرفی که در آن آب جوشانند

غَلْغَلٌ = تَغْلَغَلٌ فِي

غَلِيْلِيُوْ (غ) - گالیله (نام دانشمند هیئت دان

ایتالیائی)

الْغَلِيْنَةُ - (در اصطلاح ملوانان) آرامش دریا

غَلِيُوْنٌ (غ) - پیپ ، يك جور کشتی بادبان دار

غَمَّازُ السَّالَاحِ النَّارِيَّ - ماشه‌ی تفنگ و جز آن

غَمْنَةٌ - پودر که برای زینت و آرایش به صورت

مالند

غَنَدُور (ص) - شیک پوش

غَنَدُول (غ) - نوعی قایق و نیزی

غَوَى = اغْوَى

غَوَاصَةٌ ج غَوَاصَات - زیر دریایی ، تحت -
البحری ، ناوشکن

الْغَوْتُ ! - کمک ! ، بفریاد برسید !

وِکَالَةُ غَوْتِ الْبَلَّاجِیْن - آژانس کمک به
آوارگان

حَوْكَمَ غِیَابِیًّا - غیاباً محاکمه شد

قَطَعَ اوْ اجْزَاءَ غِیَار - وسائل یا لوازم یدکی

غِیْبًا - از بر ، از حفظ

غِیَّة - گمراهی ، خطا ، گناه

غِیْرِيَّة - آلترویسم : نوع پرستی ، نوع دوستی

غِیْضَةٌ ج غِیَاض - جنگل ، بیشه ، درخت زار

غُیْط - مزرعه ، کشتزار ، جالبز ، بوستان

((ف))

فِئَةٌ ج فِئَات - طبقه ، گروه ، دسته ، جمعیت ،

طایفه ، جماعت

فَاتَتْهُ الْفُرْصَةُ - فرصت را از دست داد

فَاتِح - رنگ باز یا روشن ، ضد رنگ سیاه

أَخْضَرَ فَاتِح - سبز باز یا روشن

فَاتِر - نیم گرم ، ولرم

فَاتِك - قاتل ، آدم کش

فَاتُور ، فَاتُورَةٌ (ص) - صورت حساب ، صورت
خرید ؛ سیاهه ، نمونه ، مسطوره

فَاتُورَةٌ ج فَوَاتِیر - کاتالوگ ، بارنامه

فَاتَهُ أَنْ يَدْکُر - فراموش کرد ، بگوید یا تذکر
دهد

فَاتَهُ الْقِطَارُ - بقطار نرسید ، قطار او را جا -
گذاشت ، قطار را از دست داد

فَاتِیْکَان (غ) - واتیکان (مقر پاپ در ایتالیا)

فَاجِعَةٌ ج فَوَاجِع - نمایش درام

فَاخُورَه - کوزه گرخانه ، کارخانه ی کوزه گری

فَاخُورِيَّ (س) = فَخَّارِيَّ

خَسَارَةٌ فَادِحَةٌ - زیان فوق العاده سنگین

فَادِن ج فَوَادِن - شاقول

فَارَ فَائِرُهُ - بسیار عصبانی شد ، از جا دررفت ،
آتش شد

اللُّغَةُ الْفَارِسیَّةُ - زبان فارسی

فَارِع ، فَارِغُ الطُّول - بلند قامت ، بلند بالا

کَلَامُ فَارِغ - سخن پوچ ، بیهوده

فَازَ - غلبه کرد ، پیروز شد

فَازِب ... - (چیزی را) بدست آورد

فاز علی - شکست داد ، مغلوب کرد

فاز من ... - گریخت از ، فرار کرد از

فاشستی (غ) - فاشیست ، هـ-وا خـواه شیوهی فاشیزم

فاشل - شکست خورده

السیاسة الفاشلة - سیاست شکست خورده ،

سیاستی که با شکست مواجه شده باشد

الموآمرة الفاشلة - توطئه‌ی شکست خورده یا

خنثی ، توطئه‌یی که بثمر نرسیده باشد

فاشی (غ) - فاشیست ، مربوط به فاشیزم

فاشیة (غ) - فاشیسم ، فاشیزم

فاصلة - ویرگول بدین شکل (،)

فاصولیا ، فاصولیة (غ) - لوبیا ، لوبیا سبز

فاصله فی السعیر - در باره نرخ چیزی با کسی

چانه زد

فاض (الفاضی) (ص) - تهی ، خالی (در گفتگوی

از مکان ، جا) ، فرصت دار ، فارغ ، بیکار

(در گفتگوی از شخص)

فاعلیة - تأثیر

الفاكهانی - میوه فروش

فائلة (غ) - زیرپوش ، زیرپراهن و غیره

فانوس السیارة الامامی - چراغ جلو اتومبیل

فانوس السیارة الخلفی - چراغ عقب اتومبیل

فاوريقه (غ) - کارخانه ، فابريك

فاوض فی الامر - با کسی درباره امری گفتگو

کرد

فايظ (ص) - ربا ، تنزیل ، سود پول

فايظجی (ص) - ربا خوار

فبرایر (غ) - فوریه : ماه دوم میلادی

فبريقة = فاوریقة

قبیة - سگک کمر بند و غیره ، قزن قفلی

فت ورق اللعب - ورق بازی را برزد

فتی ج فتیان - جوان ، پسر

فتاة ج فتيات - دختر ، دوشیزه

فتاحة - آلتی که با آن در قوطی یا بطری و غیره

را باز کنند

فتة (ص) - نان ترید کرده ، نان که در آبگوشت

و غیره تلیت کرده باشند

فتح - باز کرد ، آغاز کرد ، گشود ، افتتاح

کرد ، تأسیس کرد ، بنیان نهاد

فتح البخت - فالگیری کردن ، طالع دیدن

فتح البلاد - کشور گیری

فتح الحنفیة - شیر آب را باز کرد

فتح القناة - کانال حفر کرد ، کانال کند

فتح المكان (باحثفال) - جایی را رسماً افتتاح

کرد ، رسماً گشود

فتح النور الکهربی - سویچ چراغ را باز کرد

(یعنی چراغ برق را روشن کرد)

فَتْخَة ج فَتَخَ ، فَتَخَات - حلقه‌ی بدون نگین
که در انگشت کنند

فَتْرِيْمَةٌ - ویتربین مغازه و غیره ، جعبه آینه ،
قفسه‌ی شیشه‌یی

فَتَش - بازرسی کرد

فَتَش عَنْ ... - چیزی را جستجو کرد ، دنبال
چیزی گشت

فَتَغْرَافِيَا (غ) - فتوگرافی ، عکاسی ، عکس
گرفتن

صَوْرَة فَتَغْرَافِيَّة - عکس (که بوسیله‌ی دوربین
عکاسی گرفته شود)

فَتَقَّ ، فَتَقَّ الثُّوبَ - بخیه‌های جامه‌را شکافت
فَتَكَ - قتل ، ترور ، آدمکشی

فَتَكَ بِهِ - کسی را مورد سوء قصد قرار داد ،
مقتول ساخت

فَتُوش - غذایی که با نان خرد کرده و پیاز و
جعفری و خیار و غیره درست کنند و روی آن سماق
پاشند

فَتَيَّ ، فَتِيَّةٌ - نوجوان ، تازه روی کار آمده
(بطور صفت)

فَتِيَّةٌ = فَتَّةٌ

فَتِيش - آتش بازی

فُج - کال ، نارس ، خام ، نرسیده ، بز (در
کفتگوی از میوه‌ها و غیره)

فُجَل - تر بچه (یک نوع سبزی خوردنی)

فَجْوَة هَوَائِيَّةٌ - چاه هوایی

فُجَام - زغال فروش

فُجَامَة - کاربونیاری : دسته‌ی که در قرن نوزدهم
میلادی در ایتالیا يك بانده مخفی تشکیل داده
بودند و نام زغال سوزان روی خود گذاشته در جنگل
ها بفعالیت ادامه میدادند

فُحْص ج فُحُوص - معاینه‌ی پزشکی ، آزمایش ،
امتحان ، رسیدگی ، تحقیق ، بازرسی

فُحِمَ - از جواب دادن عاجز ماند

فُحِمَ حَجَرِي او مَعْدِنِي - زغال سنگ

فُحِمَ نَبَاتِي - زغال چوب

قَلَم فُحِمَ - مداد رسم

الْفُحُوص الطَّبِيَّة - معاینه‌های پزشکی

الْفُحُوص الكِيْمَاوِيَّة - آزمایشهای شیمیایی

فُخ - تله ، دام

فُخَار - سفالینه ، ظروف سفالین

فُخَّارِي - کوزه‌گر ، سفالینه‌ساز

فُخَامَة - جناب (عنوان نخست وزیران)

فُخْرَانِي (س) = فُخَّارِي

فُخْرِي ، فُخْرِيَّة - افتخاری

عَضْو فُخْرِي - کسی را که در انجمنی بطور افتخاری
پذیرند ، عضو افتخاری

الدُّكْتُور اِهْلُ الْفُخْرِيَّة - دکترای افتخاری

فِدَائِي ج فِدَائِيُون - (در ارتش) کماندو

فِدَام - پالونهی کوچک یا پارچه‌یی که با آن مایمی را صاف کنند

فِدَان ج فِدْن ، اَفْدَنَة ، فِدَادِين - دوگاو که آنها را برای خیش زدن بهم بندند ، مزرعه ، کشتزار ، مساحتی از زمین چون جریب، جریب مصری

فِدِرَالِي ، فِدِرَالِيَّة - فِدِرال ، اتحادی (کشوری که از اتحاد ایالات تشکیل شده باشد)

عِلْمُ الْفِرَاسَةِ - قیافه شناسی

فِرَاسَةُ الْيَد - کف بینی

فِرَاش - بستر

طَرِيحُ الْفِرَاش - بیمار بستری ، علیل

فِرَاشُ الْمَوْت - بستر مرگ

فِرَاشُ وَثِير - بستر نرم

قِرَاطَة - پول خرد

فِرَاعَة - قبر ، تپه

فِرَاغ - جای خالی ، خلا

وَقْتُ الْقِرَاعِ - موقع بیکاری

قِرَامَة - چرخ گوشت خرد کنی

فِرَامِل - دستگاه ترمز

فِرَان ج فِرَانَات = فِرَامِل

فِرَاوِلَة (غ) - توت فرنگی

فِرْتِيكَة (غ) - چنگال غذا خوری

فِرْجَار (س) - برگار

خَطُّ فِرْجَارِي - دایره که با برگار رسم کنند

فِرْجَة ج فِرْج - امر عجیب و غریب و تماشائی

فِرْجُون (غ) - قشو

فِرْج = اَفِرْج

فِرْحَة - مژدگانی ، سرور ، شادمانی ، خوش - حالی ، خشنودی

فِرْخ = اَفِرْخ

فِرْد ج فِرْوَدَة ، فِرْوَد - ششول ، طبانچه ، پارابلوم

فِرْدِي - تابع مکتب فلسفی اصالت فرد

الفِرْدِيَّة - اندیوید و آلیسم : مکتب اصالت فرد (یکی از مکتبهای فلسفی)

فِرْز = اَفِرْز

لِوَاءُ الْفِرْسَان - (در ارتش) يَك تپ سواره نظام

فِرْسُوفِيَا (غ) - ورشو پایتخت لهستان

فِرْشَاة ، فِرْشَايَة = فِرْشَة

فِرْشَة (غ) - برس ، ماهوت پاک کن ، مسواک ، قام مو

فِرْشَة ج فِرْشَات - تشك ، د شك

فِرْشَة الْأَسْنَان - مسواک

فِرْشَة الثِّيَاب - ماهوت پاک کن، برس برای لباس

فَرْشَةُ الْحِلَاقَةِ - فرچه

فَرْشَةُ الشَّعْرِ - بروس موی سرو غیره

فَرْشِيْنَةُ (غ) - گیره‌ی زلف

فَرْصَةٌ - تعطیلات مدرسه

فَرْضٌ، قَرْضٌ، مَدْرِسِيٌّ - تکلیف درسی که معلمان

جهت تمرین بشا گردان دهند

فَرْعٌ جَ فُرُوعٌ - رشته‌ی تحصیلی

فَرْعُ الْأَدَبِ الْفَارِسِيِّ - رشته ادبیات فارسی

فَرَّغَ = اَفَرَّغَ

فَرَّغَ الشَّحْنَةَ - بارکشتی را خالی کرد

فَرَّغَ لِلْأَمْرِ أَوْ إِلَيْهِ - وقت خود را کاملاً مصروف

(کاری) کرد

فَرَّغَ مِنْ - فارغ شد از ، پرداخت از ، کاری را

تمام کرد

فَرَّقَ - فرق (در گفتگوی از موی سر)

فِرْقَةٌ جَ فِرَقٌ - تیم بازی ، گروه ، دسته ، لشکر

فِرْقَةٌ تَهْمِيلِيَّةٌ - تروپ یا دسته‌ی هنرپیشگان

فِرْقَةٌ عَسْكَرِيَّةٌ - (در ارتش) لشکر

فِرْقَةٌ مُوسِيقِيَّةٌ - ارکستر ، تروپ ، دسته‌ی

خوانندگان و نوازندگان

فِرْقِيْعَةٌ جَ فِرْقِيْعَاتٌ - مواد منفجره‌ی باروت‌دار

(چون ترقه ، فشقه و غیره)

فَرَمَ اللَّحْمَ - گوشت را چرخ کرد

الْفَرْمَةُ جَ فَرَمَاتٌ - گوشت چرخ کرده ، گوشت
خرد کرده

فَرْمَلَةٌ (ص) - ترمز

قَبْقَابُ الْفَرْمَلَةِ - پدال ترمز

فَرَنْسَا ، فَرَنْسَةٌ (غ) - کشور فرانسه

فَرَنْسِيٌّ ، فَرَنْسِيَّةٌ - فرانسوی ، مربوط به فرانسه

فَرَنْكٌ جَ فَرَنْكَاتٌ (غ) - فرانک (واحد پول

کشورهای فرانسه و سوئیس و بلژیک)

فَرُوقٌ - لقب شهر استانبول

فَرِيْسَةٌ - جانوری که شکار شده باشد ، (مجازاً)

قربانی ، مورد ظلم و تعدی قرار گرفته

فَرِيْقٌ - (در بازی) تیم ، دسته (در ارتش) سپهبد

فَزَاعَةٌ - بیکری کوچک که بشکل انسان درست

کنند و برای ترساندن حیوانات و پرندگان در

جالبزها و مزارع نصب کنند

فَزِيْعَةٌ = فَزَاعَةٌ

فَسْطَانٌ جَ فَسَاتِيْنٌ - پیراهن زنانه

فَسْتَقِيٌّ - پسته

فَسْتَقِيٌّ - پسته‌ی رنگ

فَسْحٌ - گذرنامه ، پاسپورت

فَسْحَةٌ - هوا خوری ، گردش در بیرون شهر ،

زنگ راحت یا زنگ تنفس (در مدرسه)

فَسْطَانٌ جَ فَسَاطِيْنٌ = فَسْطَانٌ

فِسْقِيَّةٌ جَ فِسَاقِيٌّ - حوض ، جای روشوری ،

مستراح ، فواره‌ی آب

فَسِيخ - ماعی نمک سود

فَسَيْفَاء - کاشی

فَسِيلَة ج فَسِيل ، فَسَائِل - قلمه ، نهال

فَسِيُولُوجِي (غ) - مربوط به فیزیولوژی ،

مربوط به علم وظائف الاعضاء

فَسِيُولُوجِيَة (غ) - فیزیولوژی ، علم وظائف

الاعضاء

فَشَط - لاف زد ، چاخان کرد

فَشَك ، فَشَكَة (غ) - فشنگ

فَشَل - شکست ، شکست خوردن ، نومیدی ، مغلوب شدن

فَشَل - شکست خورد ، نومید شد ، مغلوب شد

فَضَح - یکی از اعیاد یهود و نصاری

العَرَبِيَّة الفَصْحَى - عربی فصیح ، عربی کلاسیک

فَصْل ، فصل مدرسی - ترم ، يك دوره‌ی تحصیلی

که شامل چند ماه باشد

فَصْل الثَّوْب - (خیاط) لباس را برید

فَصْل ، فصل الدَّرْس - کلاس

فَصُولِيَا = فاصولیا

فَصِيلَة - نوع ، گونه ، طبقه ، دسته (در گیاه -

شناسی) تیره

فَصِيلَة عَسْكَرِيَّة - يك دسته از سربازان

فَض الختم - لاک و مهر (چیزی) را شکست و آنرا

باز کرد ، مهر و مهر را شکست

لَا فُضْ فُوك ! - مرحبا ! ! احسنت ! ! خوش

گفتی ! ! طیب الله ! (این جمله را برای تمجید و تشویق بکسی که سخنی گفته است خطاب می کنند)

فَضَاوَة - موقع بیکاری

فَضَاوَة الْبَال - فراغت خاطر ، آسودگی

فَضْفَاض - فراخ ، گشاد (در گفتگوی از جامه و غیره)

بِفَضْل ، مِنْ فَضْل ... - توسط ، بواسطه ،

بموجب ، باتکای ، بهمت ، در سایه ، در نتیجه

مِنْ فَضْلِكَ ! لطفاً ، بی رحمت ، خواهش می - کنم

فَضْلًا عَنْ ... - گذشته از ، بعلاوه ی ...

فَضُولِي - آدم فضول ، فضولپاشی

فَضِيلَة - جناب (عنوان دانشمندان روحانی)

فَطَائِرِي - شیرینی پز ، شیرینی فروش

فَطَاحِل العلماء - دانشمندان بزرگ

فَطْحَل ج فَطَاحِل - بزرگ ، عظیم

فَطُور ، فُطُور - صبحانه

فَطِيرَة ج فَطَائِر - شیرینی ، نان شیرینی

فَعْلًا - در حقیقت ، در واقع ، حقیقه

فَعْلِي - واقعی ، حقیقی

فَغَر فَمَه - دهانش را باز کرد

فقّر مدقّح - فقر شدید

فقرة ج فقرات - قسمت کوچکی از يك نوشته، پاراگراف

فك اللغز أو المسألة - معما یا مساله پی را حل کرد

فكة (ص) - پول خرد

فكرة - ایده ، فکر ، نظریه

على فكرة (ص) - راستی ! ، تا یادم نرفته است

فكك النقود - پول را خرد کرد ، پول را تبدیل کرد

فكّیر - بسیار متفکر ، بسیار فکور

فلاح ج فلاحون - دهقان ، کشاورز

فلة ج فلات (غ) - ویلا

فلتر (غ) - فیلتر (برای تصفیه آب و غیره)

فلم ج أفلام - فیلم سینما ، فیلم عکاسی

بلاد الفلمنك (غ) - کشور هلند

فلمنکی (غ) - هلندی ، مربوط به هلند

فلندرة (غ) - کشور هلند

فلین - چوب پنبه ، فیلتر سیگار

فم السیجارة - چوب سیگار

فم الشیمة - سرنی قلیان ، نی قلیان

فن ج فنون - هنر ، صنعت

فن التمثیل - هنر تئاتر

الفناجرة - اسب سواران ماهر

فَنَار ج فَنَارَات (غ) - فانوس دریایی ، برج نور ، مشعل

فَنَان ج فَنَانُون - هنرمند

فَنَجَال ، فَنَجَان - فنجان

فَنَجَال وَصَحْنَه - فنجان و نعلبکی

فَنَد = افند

فَنَدِيق ج فَنَادِيق - مسافر خانه ، هتل

فَنَغْرَاف (غ) - گرامافون

فَنَلَة = فانلا

الفنون الجميلة - هنرهای زیبا

مَشْرُوبَات فَوَّارَة - نوشابه های گازدار

فَوَاق - سکسکه

فَوْتُوغَرافِيَة = فتوغرافیا

فَوَّج - گروه مردم (در ارتش) گردان

فُورْشَة = قرشه

مِنْ فَوْرِهِ - فوراً ، بلافاصله ، بدون درناك

فَوْرِيْقَة = فاوريقة

فَوْضِي - آنارشی : هرج و مرج ، وضع مملکتی

که حکومت قانون در آن حکمفرما نباشد ، بی -

نظمی

الفوضى الوزارية - نامنظم بودن وضع کابینه ی

دولت

عام وظائف الاعضاء

فیش - لاف ، لاف زنی ، چاخان کردن

فیشة الکهرباء (ص) - دوشاخه ی برق

فیضان ج فیضانات - سیل ، سیلاب

فیلاج فیلات (غ) - ویلا

فیلولوجیا (غ) - فیاولوژی : علم زبان ،

فقه اللغة

فینا ، فینه (غ) - وین پایتخت اطریش

فینه - وقت ، زمان ، حین ، مدت ، ساعت ،

هنگام ، موقع

بین الفینه والفینه - گامگامی

فیونکة (ص) - پاپیون

((ف))

قائد الاسطول - دریا سالار ، فرمانده ناوگان

القائد الاعلى للجیش - بزرگ ارتشتاران

فرمانده

قائد الجیش - فرمانده ارتش

القائد العام - فرمانده کل

القائد العام للقوات المسلحة - فرمانده کل

قوا

فوضوی - آنارشیت : هرج و مرج طلب ،

طرفدار اغتشاش و بی نظمی

فوضویة - آنارشیم : طرفداری از هرج و مرج

واغتشاش

فوطه ج فوط - دستمال جیب ، حوله ، حوله ی

حمام ، قاب دستمال ، پارچه یی که با آن ظرف

شویند ، روپوش دختران مدرسه ، پیش بند یا

پیش دامن کارگران و غیره ، لباس کار ، لباس رو

فولتیر (غ) - ولتر : فیلسوف شهیر فرانسوی

فونوغراف = فنغراف

فویت - خود رای ، کسیکه با دیگران مشورت

نکند

فوهة البركان - دهانه ی کوه آتش فشان

فهرس ، فهرست - فهرست ، کاتالوک ، لیست

فهرم = افهرم

فییمیه (غ) - سگ کمر بند و غیره ، قزن قفلی

فیتامین ج فیتامینات - ویتامین

فیتنام (غ) - ویتنام (یکی از کشورهای آسیایی)

فیروس (غ) - ویروس : ماده ی اولیه یی که موجب

بروز بیماری شود

فیروسی (غ) - ویروسی ، مربوط به ویروس

فیزیاء - علم فیزیک

فیزیائی ، فیزیائی - فیزیک دان

الفیزیولوگیا ، فیزیولوگیا (غ) - فیزیولوژی ،

قائِلة - هنگام ظهر ، خواب نیمروز

القائِم بِأَعْمَالِ السِّفَارَةِ - کاردار سفارت

قائِمة - فهرست ، صورت ، لیست

قائِمة الاسعار - لیست قیمتها

قائِمة اصناف المأكولات - مینو : صورت

اقسام خورا کها که در يك مهمانخانه موجود است

قائِمة الشرف - لیست یا صورت افتخار (لیست

کسانیکه درجنگ فداکاری کرده اند)

قائِمة المشتريات - صورت خرید ، صورت

حساب ، سیاهه ای اشیاء خریداری شده

قائِم مقام - فرماندار ، (در ارتش) سرهنگ ۲

قابل - مواجه شد با ، ملاقات یا مصاحبه کرد با ،

مقابل یا مجاذی بود با

قابل - آینده ، بعد آینده ، آتیه ، ماما

قابل کذا بکذا - چیزی یا کسی را مقایسه کرد

بادیگری

قابل مع - ملاقات کرد با ، مصاحبه کرد با

قابله - ماما ، قابله

قات = اقات

قاتم - رنگ تیره ، رنگ سیر

قاد = اقتاد

الشهر القادم - ماه آینده

قَادُومِيَّة - راه میان بر

قاذِفة ج قاذِفات

قاذِفة الثَّقَابِل ج قاذِفات الثَّقَابِل : بمب

افکن ، هواپیمای بمب افکن

قار - قیر

قاری ج قارئون ، قراء - خوانندی روزنامه ،

مجله ، کتاب و غیره

اینها القاری الکَرِیم ! - خواننده ی عزیز !

قاری الکف - کف بین

قارب ج قوارب - قایق ، زورق ، کرجی

حیوان قارض - جانور جوونده مانند موش و

غیره

قارع = تقارعا

قاسی ، قاسیة - سخت ، دشوار ، مهیب ، شوم

قاشانی - کاشی

قاصد رسوئی - نماینده ی پاپ ، سفیر پاپ

قاصون ج قواصین (غ) - آلت غواصی

قاضی التحقیق - باز پرس

ضربة قاضیه - ضربت مهلك

قاطرة ج قاطرات - لوکوموتیو

قاطع - بایکوت کرد ، تجارت را قطع یا تحریم

کرد

قاطعیة - کالای مصرفی ، جیره ی معین

قاطن - ساکن ، مقیم ، بومی ، متوطن

قاعة ج قاعات - سالن ، تالار

قَاعَةُ التَّجْمِيلِ - سالن آرایش

قَاعَةُ الْمُحَاضِرَاتِ - سالن سخنرانی یا کنفرانس
دادن

قَاعِدَةُ جِ قَوَاعِدِ - پایگاه ، سرمشق (به-رای
تعلیم خط)

قَاعِدَةُ الْبِلَادِ - پایتخت

قَاعِدَةُ التَّمَثَالِ - پایهی مجسمه

قَاعِدَةُ جَوِّيَّةِ } - پایگاه هوایی
قَاعِدَةُ الطَّائِرَاتِ

قَالَ بِالْأَمْرِ - نظریه یا طرحی را بیان کرد ،
اظهارداشت ، ادعا کرد

قَالَ عَلَى ... - بر ضد (چیزی یا کسی) سخن
گفت

قَالَ عَنْ فُلَانٍ - حدیثی را از قول کسی نقل کرد

قَالَ فِي كَذَا - نظر داد ، عقیده‌ی خود را در
باره‌ی چیزی بیان کرد

قَالَ لَهُ - باو گفت

قَالُوش (غ) - گالش (يك نوع كفش)

قَامَ بِ... - اقدام کرد بر ، مبادرت کرد به ،
بیکاری پرداخت ، کاری را بعهده گرفت

قَامَ بِالْوَاجِبِ عَلَيْهِ - بوظیفه‌ی خود عمل کرد

قَامَ عَلَى ... - برضد کسی قیام کرد

قَامَ عَلَى الشَّيْءِ - نظارت کرد بر ، سرپرستی

کرد بر ، اداره کرد

قَامَتِ الْبَاخِرَةُ - کشتی بسوی مقصد حرکت کرد

قَامَتِ الْحَرْبُ عَلَى قَدَمٍ وَسَاقٍ - جنگ به
منتهای شدت خود رسید

قَامَتِ الزُّوْبَعَةُ - طوفان برخاست ، طوفان پیاشد

قَامَتِ السُّوقُ - بازار رواج گرفت

قَامَتِ الطَّائِرَةُ - هواپیما پرواز کرد ، از زمین
برخاست

قَامُوا بِمُظَاهَرَةٍ - میتینگ دادند ، تظاهرات
کردند

قاموس - فرهنگ لغات ، کتاب لغت

قَانِ (القَانِي) - سرخ سیر ، سرخ چون رنگ
خون

قَانِصٌ - شکارچی ، شکارکننده ، کسیکه علاقه
بشکار دارد

لَا يَسْرِي عَلَيْهِ الْقَانُونُ - معاف از قانون چیزی
که مشمول قانون نشود

قَانُونُ الْخِدْمَةِ الْوَطَنِيَّةِ - قانون استخدام
کشوری

قَانُونُ نَافِذُ الْمَفْعُولِ - قانون قابل اجرا

مَشْرُوعُ الْقَانُونِ - لایحه‌ی قانون

قَاوَمَ - مقاومت کرد با ، مخالفت کرد با

الْقَبَارِصَةُ الْاَثْرَاكُ - ترکهای مقیم جزیره‌ی
قبرس ، ترکهای قبرس

الْقَبَارِصَةُ الْيُونَانِيُونُ - یونانیان مقیم جزیره‌ی
قبرس ، یونانیان قبرس

قِبَالَة - قابلیگی ، مامائی

قِبَالَة ... - در برابر ، در مقابل ، محاذی با

قَبَان (غ) - قبان

قَبَانَة - شغل و عمل قباندار

القَبَانِي - قباندار

قَبَة - یقه‌ی کت یا پیراهن و غیره

قَبَة فرو - یقه‌ی پوست ، یقه‌ی کت یا پالتو که از

پوست خن درست کرده باشند

قَبْر رَمَزِي - قبر یاد بود چون قبر سرباز گمنام

قَبْر س ، قَبْر ص - جزیره‌ی قبرس

قَبْرِیسی ، قَبْرِ صی - اهل جزیره‌ی قبرس ، مربوط

به نژاد و مذهب و زبان قبرس

قَبْرِیَة - کتیبه‌ی روی قبر یا ضریح

قَبْض علیه - اورا دستگیر کرد

یوم القَبْض - روز حقوق (روزی که در آن حقوق

کارمندان و غیر آنها را پرداخت کنند)

القِي القَبْض علیه - دستگیر شد

قَبْضَة الید - مشت ، مشت گره کرده

قَبْطَان ، قَبْطَان (غ) - کاپیتان کشتی ، ناخدا

قَبْطَان ج قَبْاطِنَة - قبطی ، مسیحی بومی مصر

قَبْطِي = قَبْطَان

قَبْعَة ج قَبْعَات - کلاه ، شاپو

قَبْقَاب ج قَبَاقِیب - کفش چوبی راحتی

قَبْل - بوسید

أَحْسَن مِنْ ذِي قَبْل - نیکوتر از پیش ، بهتر از

آنکه یا آنچه پیشتر بوده است

قَبْو - زیرزمین ، سرداب

قَبُول - استقبال ، بگرمی پذیرفتن

قَبُولَة - قبان‌داری

قَبِیل ... - اندکی پیش از ...

قَتْل الذَّات - خودکشی ، انتحار

قَتِیر - گلمیخ

قَجَة - کوزه‌ی کوچک سفالین دارای سوراخی به

اندازه‌ی يك سکه که کودکان در آن پول پس -

اندازی کنند

قَحَاف - سیل بنیان کن

قَدَاحَة - فندک

قَدَاسَة - جناب (عنوان کشیشان و پاپ)

قَدَاسَة الْبَابَا - جناب یا حضرت پاپ

قَدْر عَلِي ... - مهارت یا تسلط پیدا کرد در

القدس - اورشلیم ، بیت المقدس

قَدَم - تقدیم کرد ، حاضر و آماده کرد

قَدَم - بجلو یا به پیش (رفتن)

قَدَم اسْتِغْنَا - استیغاف داد ، تقاضای رسیدگی

مجدد کرد

قَدَم اسْتِغَالْتَه - استغفای خود را تقدیم داشت

قَدَّمَهُ إِلَى فُلَانٍ } - اورا بکسی معرفی کرد
قَدَّمَهُ لِفُلَانٍ

قَدَّمَ إِلَيْهِ التَّهْنِائِيَّاتِ - تبریک گفت بکسی

قَدَّمَ تَقْرِيراً عَنْ ... - گزارشی تقدیم کرد در
بارهی ... ، گزارش داد درباره‌ی

قَدَّمَ رَأْيَا - پیشنهاد کرد

قَدَّمَ الشَّيْءَ لِفُلَانٍ - چیزی را بکسی تقدیم
داشت

قَدَّمَ طَلِبًا - درخواست داد ، تقاضا داد

قَدَّمَ كَذَا عَلَى كَذَا - چیزی یا کسی را ترجیح
داد بر

قَدَمِيَّةٌ (ع) - حق القدم ، حق الزحمه ، پایمزد

قَدَائِفُ صَارُوخِيَّةٍ - بمبهای موشکی

قَذِيفَةٌ ج قَدَائِفُ - گلوله ، گلوله‌ی توپ ،
بمب و مانند اینها

قَذِيفَةٌ مَسِيرَةٌ ج قَدَائِفُ مَسِيرَةٌ - موشک هدایت
شونده

القَذِيفَةُ الْيَدَوِيَّةُ - نارنجک دستی

قَرَأَ الْعِلْمَ عَلَى - نزد کسی درس خواند

قَرَارٌ ج قَرَارَاتٌ - تصویب‌نامه ، تصمیم ، قطعنامه

اتَّخَذَ الْبَرْلَمَانُ قَرَارًا - پارلمان (مجلس) تصویب
نامه‌ی گذراند

قَرَارُ التَّجَرُّيمِ - رأی به مجرم بودن

قَرَارٌ صَادِرٌ - رأی صادر شده

الْقَرَارُ النِّهَائِيُّ - تصمیم نهایی

قَرَاصِنَةٌ - دزدان دریایی

الْقَرَاطِيسُ الْمَالِيَّةُ - اوراق بهادار ، سهام

قَرَانٌ - ازدواج ، عروسی ، تماس نزدیک

قَرَّرَ الشَّعْبُ مَصِيرَهُ - ملت سر نوشت خود را
تعیین کرد

قُرْشٌ ، قُرْشٌ ج قُرُوشٌ = غُرْشٌ

قُرْصٌ - صفحه‌ی آهنین مدور ، دیسک (نوعی
وسیلای ورزش)

رِمَايَةُ الْقُرْصِ - پرتاب دیسک

رَامِيَ الْقُرْصِ - پرتاب‌کننده‌ی دیسک

قُرْصٌ دَوَائِيٌّ - قرص دارو

قُرْصَانٌ ج قَرَاصِنَةٌ - دزد یا دزدان دریایی ،

(کلمه قرصان برای مفرد و جمع هر دو بکار
میرود)

قُرْصَةٌ - نیشگون

قُرْصَنَةٌ (غ) - دزدی دریایی

قُرْضٌ وَطَنِيٌّ - قرضه‌ی ملی

قُرْطُ الرِّبَاطِ (ص) - کراوات را محکم بست ،

طناب یا قید را محکم بست

قُرْطَاجَنَةٌ (غ) - کارناژ : یکی از شهرهای اندلس

قَرطاسیَّة (س) - لوازم التحریر ، نوشتافزار

قَرطَجَنَّة = قَرطاجَنَّة

قَرطَل ج قَراطِل - سبد ، زنبیل

قَرطَمی اللون - رنگ کرم ، کرمی رنگ

قَرع الباب - درزد

قَرع الجرس - زنگ زد ، زنگ را صدا در-
آورد

قَرعہ ضمیرہ - مورد سرزنش وجدان واقع شد

قَرع الولد - کودک را کتک زد ، شلاق زد

قَرعۃ - بهره ، نصیب ، قسمت ، قرعه ، ورقه ی
رای مخفی

القی القرعة - قرعه انداخت یا کشید

مجلس القرعة العسكرية - کمیسیون سرباز
گیری

قَرَقۃ - دارچین

بلاد القرم - جزیره ی کریمه

الحمی القرمزیه - مخملک (نوعی بیماری
کودکان)

قَرَمید ، قَرَمیدۃ - آجر ، آجر قرمز ، گچ و
غیره برای اندودن دیوار

قَرَن ج قَرُون - عصر ، دوره ، نسل

قَرَنبیط - گل کلم

فی القریب العاجل - در آینده ی نزدیک

قَرِيب مُلازم - خویشاوند نزدیک

قَرِیة النمل - لانه ی مور

قَرین - شوهر

قَرینۃ - زوجہ ، همسر ، زن

قَر - ابریشم

قَراز - ابریشم فروش

قَراز (ص) - بافنده ، جولاه ، نساج

قَراز (ص) - شیشه

قَرازۃ - بطری

قَران - دیگه که در آن آب بجوشانند ، دیگه
بخار

قَرعۃ (ص) - کوتوله

قَرَم ، قَرَم ، قَرَم ج قَرَم ، اقزام = قَرعۃ

قَرَمغرافیا (غ) = قَسَمغرافیۃ

قَریز = قَصْدیر

قَس ج قَسوس { کشیش
قَسِیس ج قَسِیسون

قَسَط الدین - وام را با قسط پرداخت کرد

قَسَطَل ج قَساطِل - تنبوشه ، لوله ی آب

قَسَم - دوره ، شعبه ، اداره ، دایره ، قسمت ،
جزء ، فصل کتاب

قَسَم (ص) - کلاتری

قسم التفصیل - شعبه ی برش لباس

قسم الکتوراه - دوره ی دکتر

قسم المباحث الجنائیة - شعبه ی امور جنائی

قسم المشتريات - شعبه ی فروش (در فروشگاه)

های بزرگ

قسم غرافیه (غ) - کیهان شناسی

قش - کاه ، پوشال

قشاط - قطار فشنگ

قشدة ، قشطه - سرشیر (از لبنیات)

قشلة (ص ، س) - بیمارستان دولتی ، سرباز -

خانه

قشيب - نو ، تازه ، تمیز ، پاکیزه ، براق ،

جلادار

القصادة الرسولية - سفارت پاپ ، نمایندگی

پاپ

قصار (غ) - گازر

قصاره - گازری ، شغل و عمل گازر

قصاص - داستان سرا

قصاصه - ماشین اصلاح ، ماشین برای کوتاه کردن

موی سر و غیره

قصاصه - کناره ی کاغذ و غیر آن که از بریدن بدست

آید

قصدیر (غ) - قلع (یکی از فلزات)

قصریة - پیشاب دان ، قاروره

قصصی - داستان سرا ، نویسنده ، داستان نویس

رمان نویس

روایة قصصیة - داستان ، نول ، رمان

قصع - پیچیدن یا برگ برگ شدن عضوی از

اعضای آدمی

قصف - بمباران کردن ، گلوله باران کردن

قصیمة - باسیل : قسمی از باکتریها که دراز

اندام و کشیده اند و اغلب باعث بیماریهای مختلف

میشوند

قضى بالامر - حکم با انجام دادن کاری کرد

قضى على ... - نابود کرد ، پایان داد به ،

از بین برد

قضى عليه - او را کشت

قضى على فلان بالامر - کسی را محکوم

کرد به

قضاء ج اقصیة - شهرستان

قضبان الحديد - میله های آهن ، بیم های آهن

قضبان سكة الحديد - تیرهای آهن که واگن -

های قطار از روی آنها عبور میکنند ، خطوط

آهن

قضية ج قضایا - امر ، مسئله ، دعوا ، مرافعه ،

داد خواهی ، مورد ، کار ، قضیه ، موضوع ،

هدف

قطارة - قطره چکان

قطاع - استان ، ایالت ، ناحیه ، منطقه

قَطَاع غَزَّة - منطقه‌ی غزه (در مصر)

قِطَاعَة - (نزد مسیحیان) : امساک : از خوردن

گوشت و بعضی خوراکیهای دیگر در روزهای
معین

قِطَاعِي (س) - خرده فروشی

تَاجِر القِطَاعِي - خرده فروش

قَطَر (س) - قطار راه آهن

قَطَر ج اَقْطَار - کشور ، سر زمین ، اقلیم ،
ناحیه

قَطْع - عبور کرد ، پیمود (در گفتگوی از مسافت
یا جاده)

قَطْع تَذَكُّرَة - (س) بلیط برید ، بلیط خرید

قَطْع الصَّدِيق - رابطی دوستی را قطع کرد

قَطْع الكَمِّیَالَة - سفته یا برات و امثال اینها را
پیش از سر رسید نقد کرد و مبلغی از آن بابت
کسر کرد

قَطْع وِرْق اللَّعْب - بر زد (در گفتگوی از ورق
بازی)

قَطَف ، قَطَف = اقْتَطَف

قُطْن طِبِّي - پنبه‌ی طبی

قُطْنِيَّة ، قُطْنِيَّة ج قُطَانِي - خوار بار ، جامه
های نخی

قُطَيْفَة - مخمل

قُطَيْلَة - حوله

قَعَقَة السِّلَاح - چکاچاك اسلحه ، صدای بر -

خورد اسلحه

خَبَز قَفَار - نان خالی

اَكَلَ خَبَزَه قَفَاراً - نان را خالی (بدون خورش)
خورد

قَفَّاز ج قَفَّافِيز - دستکش

قَفَّة ج قَفَف - زنبیل که از برگ درخت خرما
بشکل کدو بافته باشند

خَبَز قَفَر = خَبَز قَفَار

قَفْزَة - پرش

قَفْص المَجْرِمِین - جایگاه متهمان (در دادگاه)

قَفْل الحَنْفِيَّة وَاَمْثَالُهَا - شیر آب و غیره را بست

قَفِيزِي - خَرَك (یکی از وسائل ورزش)

قَلَى ، قَلَا الحَمَص - نخود را بوداد

قَلَى ، قَلَا اللَّحْم والبَيْض - گوشت یا تخم مرغ
را در ماهی تابه سرخ کرد

قَلَابَة (س) - بقیه‌ی جلوکت یا پالتو و غیره

قَلَايَة - دیر راه

قَلَب صفحات الكتاب - کتاب را ورق ورق زد

قَلْبَة (س) = قَلَابَة

قَلَدَه مَنْصِباً - منصبی باو اعطا کرد

قَلَشِين - چ بیج

القَلْعَة الطَّائِرَة - هواپیمای جنگنده‌ی بزرگ

که با بمبهای سنگین م-واضع دشمن را بمباران کند

قَلَم (ص) - دفتر کار ، اداره ، دایره

قَلَمُ الْإِدَارَةِ - اداره‌ی مرکزی

قَلَمُ الْإِسْتِعْلَامَات - دایره‌ی اطلاعات (در ادارات و غیره)

قَلَمُ الْإِعْلَانَات - دایره یا شعبه‌ی آگهیها (در اداره‌ی روزنامه و رادیو و غیره)

قَلَمُ تَحْقِيقِ الشَّخْصِيَّة - دایره‌ی انگشت نگاری

قَلَمُ حَبْر - قلم خود نویس

قَلَمُ الْحَبْرِ الْجَاف {
قَلَمُ الْحَبْرِ النَّاشِف} - مداد خود کار

قَلَمُ رِصَاص - مداد

قَلَمُ قَضَايَا - اداره یا دایره‌ی حقوقی

قَلَمُ الْمَخَابِرَات - دایره‌ی مخابرات

قَلَمًا - ندره ، بندرت

قَلَو - سرخ کردن گوشت یا تخم مرغ در ماهی تابه ،

بودادن حبوبات

قَلَى = قَلَو

قَلِيَّة = قَلَايَة

قَمَّاح - غله فروش ، علاف

قُمَامَة - خاکروب ، زباله

سَيَّارَة ثَقِيلُ الْقُمَامَة - ماشین حمل زباله (در شهرداری)

قَمَّة ج قَمَم - قله ، اوج ، بلندی

مَوْتَمَرُ الْقَمَّة - کنفرانس عالی سران دول

سَنَبَلَة قَمَح - خوشه‌ی گندم

قَمَرَاتِي (ص) - شیشه بر

قَمْع ، قَمْع ، قَمْع - قیف ، انگشتانه

قَمِيص ج قَمِصَان - پیراهن

قَمِيصُ النُّوم - پیراهن خواب

قَمِيْن - تون حمام ، گلخن گرمابه ، کوره

قَمِيْنُ الْجَبْرِ - کوره‌ی آهک پزی

قَمِيْنُ الطُّوب - کوره‌ی آجر پزی

قَمِيْنَة - کوره

قِنْ ج اقْنَان ، اقْنَة - برده ، بردگان

قِنْ الْقَمِيص - سرآستین پیراهن

قَنَاة السُّوَيْس - کانال سوئز ، ترعه‌ی سوئز

قَنَاص = قَانِص

قِنَاعُ التَّسْتَر - نقاب

كَشْفُ الْقِنَاع - نقاب از چهره گشودن

قِنَاعُ التَّنَكَّر - ماسک (جهت ناشناس شدن)

قِنَاعُ الْوَقَايَةِ مِنَ الْغَازَاتِ السَّامَةِ - ماسک ضد گاز

قَنَال (غ) - کانال

قَنَالُ السُّوَيْس = قَنَاة السُّوَيْس

قَنْب - چنائی ، کنف هندی

قَنْبَلَة ج قنابل - بمب

قَنْبَلَة ذَرِيَّة - بمب اتمی

قَنْبَلَة هیدرو جِینِیَّة - بمب ایدروژنی

قَنْبَلَة یَدَوِیَّة - نارنجک دستی

قَنْص = اقْتَنَص

قَنْصُل ج قناصل (غ) - کنسول

نائب قَنْصُل - کنسولیار

قَنْصَلِیَّة ج قنصلیات - کنسولگری

قَنْطَارِی - میلیونر

قَنْطَرَة ج قناطر - پل ، ساختمان مرتفع و عالی

قَنْع الْوَجْه - نقاب بر روی افکند

قَنْیْنَة ج قنایی - بطری

قَوَارِض - حیوانات جونده چون موش و سنجاب

و خرگوش

القَوَاعِدُ الصَّارُوخِیَّة - پایگاههای پرتاب

موشک

القَوَاعِدُ الْعَسْكَرِیَّة - پایگاههای نظامی

قَوَام - اندام ، همکل

القُوَّةُ الْبَحْرِیَّة - نیروی دریایی

القُوَّةُ الْبَرِیَّة - نیروی زمینی

القُوَّةُ الْجَوِیَّة - نیروی هوایی

القُوَّةُ الْكَهْرَبَائِیَّة - نیروی برق

قَوْد = اقْتَاد

قَوَزِی (ص) - بره ، گوشت بره

قَوَس - شلیک کرد بسوی

قَوَسُ النِّصْر ج اقواس النصر - طاق نصرت

قَوَسَان - هلالین ، دو پرانتز بدین شکل ()

قَوَسَان مَعْقُوفَان - دو پرانتز بدین شکل []

قَوَقَع - قشر ، پوست

القَوَمَانْدُس (غ) - کماندو

قَوَمِیُّون (غ) - حق العمل

قَوَمِیُّونَجِی (غ) - حق العمل کار

قَوَمِندَان (غ) - (در ارتش) فرمانده

قَوَمِندَان الْبُولِیْس - فرمانده پلیس

قَوَمِی ج قومیون - ناسیونالیست

قَوَمِیَّة - ناسیونالیسم

القَوَمِیَّة الْاِیْجَابِیَّة - ناسیونالیسم مثبت

قَهْرَمَان - پیشکار ، ناظر هزینہ ، مباشر ، وکیل

خرج

قَهْرَمَانَة - زن خانه دار ، معلمی سر خانه

ظُرُوف قَهْرِیَّة - شرایط یا موقعیتهای جبری و

ضروری

قَهْوَة (ص) - قهوه ، قهوه خانه

قِیَادَة - فرماندهی ، مرکز فرماندهی ، راندن

اتومبیل و غیره

قِيَادَةُ الْجَيْش - فرماندهی ارتش

الْقِيَادَةُ الْعَامَّةُ
الْقِيَادَةُ الْعُلْيَا - فرماندهی کل، فرماندهی عالی

قِيَاسَةٌ (ص) - قایق بزرگ بادبان دار

قَيْثَارٌ، قَيْثَارَةٌ (غ) - گیتار (از آلات موسیقی)

قَيْدٌ عَلَيْهِ (فِي الْحِسَابِ) - مبلغی را در بدهکار

کسی نوشت

قَيْدٌ لَهُ (فِي الْحِسَابِ) - مبلغی را در بستانکار

کسی نوشت (در اصطلاح حسابداری و بانک)

قَيْدُ النَّظَرِ - تحت بررسی و مطالعه

قَيْسَارِيَّةٌ - بازار سقف دار، قیصریه

قَيْشَانِي (غ) - کاشی

قِيَمٌ، قِيَمَةٌ - ارزشمند، باارزش، ذیقیمت

قَيْنَةُ ج قِيَان - آوازخوان زن، مطربه، مشاطه

آرایشگر زن

((ك))

كَآبَةٌ - اندوه، حزن، غم، غصه

كَتَبَ = اِكْتَابَ

كَتَبَ - اندوهگین، محزون، غمناک، دلشکسته

كَتَبُ اللَّوْنِ - تیره رنگ، سیاه، گرفته رنگ

كَثِيبٌ = كَتَبٌ

كَثِيبُ اللَّوْنِ = كَتَبُ اللَّوْنِ

كَابِدٌ = تَكْبِدٌ

كَاتِبٌ عَلَى آلَةِ الْكَاتِبَةِ - ماشین نویس،

تایپیست

كَاتِدٌ رَائِيَّةٌ (غ) - کلیسای بزرگ، کلیسای

اسقفی

كَاتِمُ السِّرِّ - دبیر، منشی

كَاثُولِيكٌ (غ) - کاتولیک: نام همهی مسیحیان

که از باب پیروی کنند

كَاثُولِيكِيٌّ، كَاثُولِيكِيَّةٌ - کاتولیکی، يك نفر

کاتولیک، مربوط به کاتولیک یا کلیسای کاتولیک

كَاخِيَّةٌ - دبیر یا منشی حاکم، کدخدای، امین

حاکم

كَادِحٌ ج كَادِحُونَ - زحمتکش

كَادَاءٌ - غم، سختی

عَقْمَةُ كَادَاءٍ - مانع بسیار سخت یا صعب المنال

كَار (غ) ج كَارَات - حرفه، پیشه، صنعت

آرَبَابُ الْكَارَاتِ - صنعتگران، ارباب حرف و

صنایع

كَارِثَةٌ ج كَوَارِثٌ - فاجعه، مصیبت بزرگ

كَازِينُو (غ) ج كَازِينُوَهَات (غ) - کازینو: جای

تفریح که در آن قمارخانه نیز دایر باشد،

مالن ساز ورقص عمومی

کاسِجَةُ الْاَلْغَام - يك نوع کشتی چوبی خالی از

مغناطیس و مجهز به قیچی هائیکه سیمهای مین را

در زیر آبهای دریا می برد و همچنین مجهز به

دستگاههایی برای منفجر کردن مین میباشد ،

کشتی مین جمع کن

کافح - مبارزه کرد

کامبوج (غ) - کشوری در هندوچین

کامیرا (غ) - دوربین عکاسی

کانِسة الْاَلْغَام = کاسِجَةُ الْاَلْغَام

کانون الاول (غ) - ماه دوازدهم میلادی مطابق

با دسامبر

کانون الثانی (غ) - ماه اول میلادی مطابق با

ژانویه

کاو تشوک (غ) - کائوچو ، لاستیک

کاهن ج کهنه - کشیش ، پیشگو ، غیب گو

کباس - منگنه ، پرس

کبایة ج کبایات - لیوان (برای آب ، چای

و غیره)

کبّة - نوعی خوراک با گوشت و بلغور ، کوبیده

کبّة الغزل - گروهی نخ

کبری (ص) - پل ، جسر

حامض کبریتی - (در شیمی) اسید سولفوریک

کبس - فشار دادن ، پرس کردن

کبسة حربیة - حمله ناگهانی در جنگ

کبشة - سگک ، قرن قفل

کبوت ج کباییت (غ) - کت ، پالتو

کتاب الممتطوعین - هنگهای داوطلب در ارتش

کتاب - نامه

کتاب ج کتابتیب - مکتب خانه ، مدرسه

ابتدائی

اطبق الكتاب - کتاب را بست

کتاب مفتوح - نامه سرگشاده

مائدة الكتابة - میز تحریر

دار الكتب - کتابخانه

کتب الی فلان بالامر - در باره ی چیزی به

کسی نامه نوشت

کتب لفلان الشی - چیزی را برای کسی بعنوان

ارث تعیین کرد

کتاب مدرسیة - کتابهای درسی

کتبی - کتابفروش

کتدرائیة = کاتدرائیة

کتشینه (ص) - مجموعه ی ورق های بازی

لعبة الکتشینه (ص) - پاسور بازی ، ورق بازی

کتفا الی کتف - دوشادوش

کتکوت ، کتکوتة (ص) - جوجه

کُتَلَة ج کُتَل - توده ، دسته ، (درشیمی) مجموع
 اجزاء يك جسم ، (در سیاست) بلوك ، اتحادیه ،
 دسته بندی
 الكُتَلَة الذَرِيَّة - (درشیمی) مجموع اتمهای يك
 جسم ، اتم گرم ، وزن اتمی
 الكُتَلَة الرَاسِمَائِيَّة - بلوك سرمایه داری (در
 مقابل بلوك کمونیسم)
 الكُتَلَة العَسْكَرِيَّة - بلوك نظامی ، اتحادیه ی
 نظامی
 الكُتَلَة الوَطَنِيَّة - جبهه ملی ، اتحاد ملی
 کُتِيب - کتابچه ، جزوه ، رساله
 کُتِيبَة ج کُتَائِب - (در ارتش) هنگ ، گردان ،
 لشکر
 عَن کُتِيب ، مِّن کُتِيب - از نزدیک
 کُتِلَکَة (غ) - فرقه ی مسیحیان کاتولیک
 کَحَت ، عَمَلِيَّة کَحَت - کورتاژ
 کُحْلِي - سرمه یی رنگ ، آبی سیر
 اَلکُحُول - الکحل
 کُحُولِي - دارای الکحل ، مربوط به الکحل
 کَدَر عَلٰی فُلَان - با کسی قهر کرد
 کِرَانَشِي - (غ) - کراچی
 کِرَاس ، کِرَاسَة ج کِرَارِيس - جزوه ، دفترچه
 کِرَافَتَة (غ) - کراوات

کَرَّافِيَّة - تَنَک (برای شربت و غیره)

کَرَّة السَّلَة - بسکتبال ، توپ بسکتبال

کَرَّة القَدَم - فوتبال ، توپ فوتبال

کَرَّة اللَعِب - توپ بازی

کَرَّة المَضْرِب - تنیس (یک نوع بازی ورزشی)

کَرْتَن عَلَیْهِ (غ) - او را در قر نطینه نگاه داشت

کَرْتُون (غ) - مقوا

کُرَج (غ) - مردم یا ملت گرجستان

بِلَادُ الْکُرَج - گرجستان

کَرْخَانَة (غ) - کارخانه ، روسپی خانه

کَرْدِینَال ج کَرَادِنَة ، کَرَادِلَة - کشیش بزرگ

کَرَر - تصفیه کرد (در گفتگوی از نفت و غیره که
 در پالایشگاه تصفیه کنند)

کُرْسِي ج کُرَاسِي - صندلی

اَلکُرْسِي الرِّسُولِي - مرکز فعالیت پاپ

کُرْسِيَة (غ) - کُرست

کَرَش ، کَرِش ج کُرُوش - معده ی حیوانات ،
 شکم

کَرَنَاف ، کَرَنَاف البَندَقِيَّة ، کَرَنَافَة - قنداق
 تفنگ

کَرَنَب ، کَرَنَب - کلم

اَلکَرِيَات البَیضَاء - گلبولهای سفید (خون)

کَرِيم (غ) - کَرِم (که به پوست صورت و غیره مالند)

کَرِیمُ الْمُحْتَدِ - والاتبار ، اصیل و نجیب

حَجَرِ کَرِیمِ جِ أَحْجَارِ کَرِیمَةٍ - سنگهای قیمتی و گرانها (چون یاقوت و غیره)

کَرِیمَةُ جِ کَرِیمَات - دختر ، صبیبه

حَضَرُ الْاجْتِمَاعِ مَعَ کَرِیمَتِهِ - او با دخترش در فلان مجلس حضور بهم رسانید

کَسَبَ فِی الْمَسَابِقَةِ أَوِ الْمُبَارَاةِ - مسابقه را برد

کَسْتَبَانَ (ص) - انگشترانه

کَسْتَنَا (غ) - شاهبلوط

کَسْتَنَائِیُّ ، کَسْتَنِیُّ - رنگه بلوطی ، رنگه خرمائی مایل بقرمز

کَسْرُوْلَةٌ (غ) - تابه ، ماهی تابه ، روغن داغ کن

کَسْلَان - تنبل

کَشَاف - پیشاهنگ

کَشَافَةٌ - پیشاهنگی

الکَشَافَةُ - پیشاهنگان

الْفَتِیَاتُ الْکَشَافَةُ - دختران پیشاهنگ

الْفَتِیَانُ الْکَشَافَةُ - پسران پیشاهنگ

بِیْعُ الْکَشَةِ (س) - دستفروشی

کَسْتَبَانَ ، کَسْتَبَانَةٌ جِ کَشَاتِبِینْ - انگشترانه

کَشَف - لیست ، صورت

کَشَفٌ طِبِّی - معاینه‌ی پزشکی

کَشَفُ الْمَاهِیَّاتِ (الْأُجُور) - لیست حق-وق کارمندان و غیره

کَشْفِیَّةٌ = کَشَافَةٌ

الْحَرَكَةُ الْکَشْفِیَّةُ - نهضت پیشاهنگی

الْمُنْظَمَاتُ الْکَشْفِیَّةُ - سازمانهای پیشاهنگی

کَشَک (ص) - کیوسک

کَشَکُ الْإِشَارَاتِ (فِی سِکَّةِ الْحَدِیدِ) - توقف-گاه متصدی علائم در راه آهن

کَشَکُ التَّلْفُونِ - کیوسک تلفن

کَشَکُ الدِّیْدَبَانِ - سایبان چوبی بران نگهبان و مستحفظ و غیره

کَشَکُ لِبَیْعِ الْجَرَائِدِ - کیوسک روزنامه فروشی

کَشَکُ الْمَوْسِیقِی - جای ارکستر در کاباره ها و غیره

کَشَکَشُ جِ کَشَاکَش - نوار و مانند آن که جهت تزئین بجامه دوزند

کَشَکَشَةٌ (ص) - چین لباس

کَشِیمَةُ - فلاسک

کَعَبُ دَفْتَرِ الْوُصُولَاتِ أَوِ الشَّيْکَاتِ (ص) -

لُوش ، ته قبض ، ته چک

کَعَبُ النُّرْدِ - طاس تخته نرد

کَعْبُورَةٌ ، کَعْبُورَةٌ - گره

کَعْکَ، کَعْکَۃ ج کَعْکَکَات - کیک (یک نوع نان شیرینی)

کَفْ بَصْرَه - نابینا شد ، کور شد

کَفَاح - مبارزه

کَفِیف - نابینا ، کور

کَلَاب - قلاب ، انبر سرکج

کَلَاب خَلَعِ الْاَسْنَان - گازانبر که دندانپزشکان

با آن دندان کشند

کَلْبَة - میخانه

کَلْبَتَان - آلتی که آهنگران با آن آهن تفتند را

گیرند ، آلتی که دندانپزشکان با آن دندان فاسد

را از دهان بیرون آرند

کَلَّة - پشه بند

کَلْسَة ج کَلَسَات - جوراب

رَبَاطُ الْکَلَسَات - بند جوراب

کَلَسَات (س) - جورابها (چون جوراب از اشیاء

زوج است بیشتر کلمه‌ی جمع بر آن اطلاق می-

کنند)

کَلَفْ قُلَانَا بِالْاَمْرِ - کسی را عهده دار کاری

کرد

مَهْمَا کَلَفْ - بهر قیمت که شده ، هر قدر تمام

شود (از نظر هزینه)

کَلَفْ، کَلْفَة - رنگ قرمز متمایل به قهوه‌ای

کَلْفَة ج اَکْلَاف - خرج ، هزینه

کَلْک = طَوْف

کَمَل - تاجدار کرد ، متوج ساخت ، (مجاراً)

آراست

کَلِمَة ج کَلِمَات - دانشکده

کَلِمَة الْاَدَاب - دانشکده‌ی ادبیات

الکَلِمَة الْعَسْکَرِیَة - دانشکده‌ی افسری

کَم الْقَمِیص - آستین پیراهن ، سر آستین پیراهن

کَمَاحَة - ترمز

کَمَاد = تَکْمِید

کَمَادَة - کمپرس : پارچه‌ی خیس شده در آب

گرم که روی نقطه‌ی آسیب دیده‌ی بدن گذارند

کَمَاشَة - گازانبر

کَمَالُ الْاَجْسَام - زیبایی اندام (یکنوع ورزش)

کَمَالِی - تجملی

کَمَالِیَّات - اشیاء تجملی ، تجملات

کَمَامَة - پوزبند ، ماسک ضد گاز

کَمَان - ویان

کَمَبَد ج (غ) = کَامَبُوج

کَمَبُوشَة الْمَلِیقِن (س) - جای سوفلور (در

تماشاخانه)

کَمَبِیَالَة، کَمَبِیَالَة ج کَمَبِیَالَات (غ) - برات،

سفته ، حواله

کَمَبِیُو (غ) - تبدیل کردن پول کشوری به پول

کشوری دیگر

کَمَة الْمَصْبَاح - حباب چراغ ، آباژور

كَمَد = اَكَمَد

كَمَدِينُو (غ) - ميز پای تخت خواب ، ميز كوچك

دارای كشو

كَمَرَة = كاميرا

كَمَسَارِي (ص) - بلیط فروش در اتوبوس یا

تراموای

كَمَنَجَة - ویلن

قوس الكمنجة - آرشه ویلن

كَمِيَّات وَفِيرَة - مقادیر زیاد یا فراوان

كَمِيَّة ج كَمِيَّات - مقدار

كَمِيَّة الْاِسْتِهْلَاك - میزان مصرف ، مقدار كالای
مصرفیكَنَارِي (غ) - قناری (نوعی پرندۀ كوچك
خوش آواز)

كَنَانَة - تركش ، تیردان

كَنَة ج كَنَائِن - عروس : زن پسر

كَنْتَرَاتُو (غ) - كنترات ، قرارداد ، مقاطعۀ نامۀ

كَنْدَا (غ) - كشور كانادا

كَنْدَرَة ج كَنْادِر - يك جفت كفش

كَنْدِي (غ) - كانادائی ، اهل كانادا

الكنوز الاثرية - ذخایر باستانی كه در كاوشهای

باستانشناسی بدست آید

كَنِيسَة ج كَنَائِس - كلیسا ، معبد يهود

كَنْيْف - مستراح ، آبریز

كَوَاء الْمَلَابِس - اطو كَش

كُوب - لبوان (برای آب ، شربت وغيره)

كُوبَة (فی ورق اللعب) (ص) - خال دل (در
ورق بازی)

كُوبَرِي (ص) = كُبَرِي

كُوبَنْهَاجِن ، كُوبَنْهَاغ (غ) - كپنهاك پایتخت
دانمارك

كُوث - كفش راحتی ، كفش سرپایی

كُوخ - كپر ، آلاچیق ، آلونك ، كلبه

كُورِيَا - كُره (شبه جزیرۀ یی در آسیای شرقی)

كُوفِيَّة - چپیه ، دستار بزرگی كه اعراب بجای

كلاه بسر گذارند و روی آن عقال بندند

كُوكَب سِينَمَائِي - ستارۀ سینما

كُوفَسَارِي = كَمَسَارِي

كُومِسيُون (غ) - حق العمل کاری ، پولی كه

بابت دلالتی گیرند ، كوميسيون (جهت مشاوره در
بارۀ امری از امور)

الكمونولث البریطاني - كشورهای مشترك -

المنافع بریتانیا

كُومُودِينُو = كَمَدِينُو

كُويِس (ص) - خوب ، عالی

كِهَانَة - پیشگوئی

كَهْرَبَاء (غ) - برق ، الكتریسیته

مَقْيَاسُ الْكَهْرَبَاءِ - كَنْتُورُ بَرْقٍ

الْكَهْرَبَائِيَّةُ الْمُوجِبَةُ الْكَنْتْرِيسِيَّتَهُ مَثْبُتٌ

كَهْرَبِيٌّ - مُتَخَصِّصُ بَرْقٍ يَأْخُذُ الْكَنْتْرِيسِيَّتَهُ ، مَكَانِيكٌ

آلاتُ بَرْقِيٍّ

كَهْرَبِيٌّ - بَرْقِيٌّ ، مُرَبَّوْطٌ بِبَرْقٍ يَأْخُذُ الْكَنْتْرِيسِيَّتَهُ ،

دَارَايُ بَرْقٍ

إِعْدَامُ كَهْرَبِيٍّ - إِعْدَامُ بَوْسِيلِهِ صَنْدَلِي الْكَنْتْرِيسِيَّتِهِ

سَالِبُ كَهْرَبِيٍّ - دَارَايُ بَرْقٍ مُنْفَى

كَاشِفُ كَهْرَبِيٍّ - الْكَنْتْرُوسَكُوبُ : بَرْقُ آزْمَا ،

دَسْتِغَاهِي كِه وَجُودُ نِيْرُوِي بَرْقٍ رَا دَرْجَسْمِي مَعْلُومٌ

مِيكَنْدُ

مُوجِبُ كَهْرَبِيٍّ - دَارَايُ بَرْقٍ مُثْبِتٌ

مَوْلِدُ كَهْرَبِيٍّ - دِيْنَامُ

نُورُ كَهْرَبِيٍّ - نُورُ بَرْقٍ

كَهْرَبِيَّةٌ - بَرْقِيٌّ ، مُرَبَّوْطٌ بِبَرْقٍ يَأْخُذُ الْكَنْتْرِيسِيَّتَهُ ،

دَارَايُ بَرْقٍ

كَهْرَبَطِيْسٌ (غ) - آهْنِي كِه بَوْسِيلِهِ جَرِيَانُ بَرْقٍ

خَاصِيَّتُ مَغْنَاطِيْسِي پِيْدَا كَنْدُ (تَرْكِيْبُ شُدِه اَز دُو

كَلِمَةِ كَهْرَبَاءِ وَمَغْنَطِيْسِي)

كَهْرَبَقْسٌ (غ) - بَرْقُ سَنْجِ (تَرْكِيْبُ شُدِه اَز دُو

كَلِمَةِ مَقْيَاسِ الْكَهْرَبَاءِ)

كَهْرَبَاهَانُ - كَهْرَبَا

كَهْرَبَانِيَّ الْلَوْنُ - رَنْكُ زَرْدِ كَهْرَبَائِيٍّ

كَهْرَبَانُ = تَكْمَلَانُ

كَهْرَبِيْرَبُ - الْكَنْتْرُونُ : هَرِيْكُ اَز ذَرَّةِ هَبَائِي كِه

اَطْرَافِ هَسْتِهِي اَتَمُ حَرْكَتُ مِيكَنْدُ وَ دَارَايُ بَرْقٍ

مُنْفَى هَسْتَنْدُ

كَيِّ - اَطُو كَشِي ، اَطُو زَدْنُ لِبَاسُ ، فَرْزَدْنُ مُو

كَيِّ الشَّعْرُ - فَرْزَدْنُ مُو

كِيَانُ - وَجُودُ ، مَوْجُودِيَّتُ ، طَبِيعَتُ

كِيْلُوْجَرَامُ ، كِيْلُوْغَرَامُ (غ) - كِيْلُوْغَرَامُ

كِيْمَاوِيٌّ - شِيْمِيْسْتُ ، شِيْمِي دَانُ ، مُرَبَّوْطُ بِ

شِيْمِي ، شِيْمِيَايِي

سَبَاخُ كِيْمَاوِيٍّ - كُودُ شِيْمِيَايِي

مَرْكَبَاتُ كِيْمَاوِيَّةٌ - تَرْكِيْبَاتُ شِيْمِيَايِي

كِيْمَوِيٌّ - شِيْمِيَايِي ، مُرَبَّوْطُ بِشِيْمِي

تَحْوُلُ كِيْمَوِيٍّ - اِسْتِحَالَةُ يَأْخُذُ تَجْزِيَةِ شِيْمِيَايِي

مَادَّةُ كِيْمَوِيَّةٌ - مَادَّةُ يَأْخُذُ پَدِيْدَةِ شِيْمِيَايِي

كِيْمِيٌّ = كِيْمَوِيٌّ

الْكِيْمِيَّاءُ - عِلْمُ شِيْمِي

كِيْمِيَايِيٌّ = كِيْمَاوِيٌّ

كِيْمِيَا حِيْوِيَّةٌ - بِيُو شِيْمِي

كِيْمِيَا صِنَاعِيَّةٌ - شِيْمِي صَنْعَتِي

((ل))

لَائِحَة ج لَوَائِح - لایحه

لَاءَم - تعمیر کرد ، اصلاح کرد ، مرمت کرد

لَاءَم بَيْنَ الْأَمْرَيْنِ - هماهنگی (میان دو چیز)
برقرار کرد

لَاءَم بَيْنَهُمْ - آنها را صلح داد ، آشتی داد

لَاءَمَهُ الشَّيْءُ - چیزی مورد پسند او قرار گرفت ،
درخور یا مناسب حال او بود

لَاءَمَ الْمَعْدِنَ - فلز را جوش داد ، لحیم کرد ،
جوشکاری کرد

الْأَنْحِيَاذُ - بیطرفی

لَاجِئُ ج لَاجِئُونَ - پناهنده ، آواره

لَاجِئُ سِيَاسِي ج لَاجِئُونَ سِيَاسِيُونَ - پناهنده ی
سیاسی

لَا حَقَّ - کسی را تحت تعقیب قرار داد

لَا حَقَّةٌ - پساوند (در اصطلاح دستور زبان)

نَقْدٌ لَزَاعٍ - انتقاد زننده

الْأَلْزُورْدِيُّ (غ) - رنگ لاجوردی

لَا زَوْقَ - مشمع ، ضامد ، گچ شکسته بندی

لَا سِلْكِي ، لَا سِلْكِيَّةٌ - بی سیم

لَا سَمَحَ اللَّهُ - خدا نکرده ، خدا نکند

لَا صِفَ - فلورسانت ، دارای خاصیت بیرون دادن
نور رنگی

مُصْبَاحٌ لَا صِفَ - لامپ مهتابی ، لامپ فلور -
سانت

لَا عِبَ - با کسی بازی کرد

لَا عِبُ ج لَا عِبُونَ - عضو تیم بازی ، بازیکن

لَا عِجَ ج لَوَاعِجَ - عشق سوزان

لَا فِتَّةٌ ج لَا فِتَاتٌ - تابلو ، پلاکارد ، شعار یا

تابلویی از بارچه و غیره که روی آن خواسته های
خود را با جملاتی کوتاه نویسند و در میتینگ ها در
جلو صفوف حرکت دهند

لَا كَمَ - بوکس بازی کرد

لَا لَا = تَلَا لَا

لَا مَعَّةٌ - استخوان فرق سر نوزاد که هنوز سفت

نشده باشد ، مَلَاجُ كُودَكْ

عِلْمُ الْإِلَهِوتِ - علم الهیات و معارف دینی

لَا هُوتِي - دانشمند علوم دینی ، مربوط به علوم

و معارف دینی

لَا يُؤْثِرُ فِيهِ شَيْءٌ - غیر قابل تأثیر ، محفوظ در

برابر هر چیز ، هیچ چیز را در آن تأثیر و نفوذ
نیست

لَا يَبْرُرُ - غیر قابل توجیه ، غیر مجاز ، غیر

موجه ، نابجا

لَا يَشْمَنُ - بسیار قیمتی ، چیزی که بها برای آن

معین نتوان کرد ، بی ارزش ، بی قیمت ، بیمقدار
(این کلمه دارای دو معنی متضاد است)

لَا يَزَالُ ... - پیوسته ، همواره

لِبَادَةٍ - کلاه نمدی

لِبَاقَةٍ - حسن ذوق ، خوش سلیقگی ، آداب دانی

لَبَّانٍ - خشت زن ، خشت مال ، شیر فروش

لَبْخَةٍ - ضامد ، یازد که روی زخم بندند

لَبَدٌ = تَلَبَدٌ

لِبْدَةٍ = لِبَادَةٍ

لَبِيقٌ - آداب دان ، خوش برخورد ، خوش

معاشرت

لَبَنٍ رَائِبٍ - ماست

سِنَ اللَّبَنِ - سن شیرخوارگی

لَبِيسَةٍ - پاشنه کش

لَبِيقٌ = لَبِيقٌ

لِتر (غ) - لیتر : يك نوع پیمانه برای مایعات

لَجَأَ إِلَى - پناهنده شد به ، پناه برد به

لَجْنَةُ لُجَانٍ - کمیسیون ، کمیته ، انجمن ،

جلسه‌ی مشاوره

لَجْنَةُ تَحْضِيرِيَّةٍ - کمیسیون مقدماتی

لَجْنَةُ التَّسْعِيرَةِ - کمیسیون ارز

لَجْنَةُ التَّوْفِيقِ الدَّوْلِيِّ ، کمیسیون میانجیگری

بین‌المللی

لَجْنَةُ رِيَاضِيَّةٍ - انجمن ورزش ، کمیته‌ی ورزش

لَجْنَةُ الشُّعُونَ الصِّحِّيَّةِ - کمیته یا کمیسیون امور

بهداشتی

لِحَادٍ - گور کن

لِحَامَةٍ - جوش کاری فلزات

لِحْسَابٍ ... - بسود ... ، به طرف - داری ... ،

برای ...

لِحْنُ جِ الْحَانِ - آهنگ موسیقی

لِحْنٍ - آهنگ ساخت

اللِّحْيَانِي - ریشو ، کسیکه دارای ریش بلند

پر پشت است

لِدُودِ جِ الدِّدَةِ - دشمن سرسخت

لِزْقَةٍ عِلَاجِيَّةٍ = لَازُوقٌ

لِزُوقٌ = لَازُوقٌ

لِسْتِكَ (غ) - لاستیک

لِسُوقٌ = لَازُوقٌ

لِصْفٍ - روشنایی رنگی بیرون دادن ، فلورسانس

لِلْصُّوقِ = لِزْقَةٍ عِلَاجِيَّةٍ

لِظْمَةِ جِ لَظْمَاتٍ - سیلی

لَعَبٌ = الْعَب

لَعِبَ دَوْرًا هَامًا - نقش مهمی ایفا کرد ،

مهمی بازی کرد

لَعِبَ السِّيفَ - شمشیر بازی

لَعَبُ الْقَمَار - قمار بازی کرد

لَعَبُ الْمَوْسِيقَى - ساز نواخت

لَعْبَةُ ج لَعَب - اسباب بازی بچگانه ، يك دور بازی ، بازیچه

لَعْبَةُ - بازی ، يك دور بازی

لَعْقَةُ - مقدار يك قاشق پر

لَعْلَع - بسدا درآمد (در گفتگوی از بوق ، زنگ و غیره)

لَعُوب - بازیگوش

لُغَام - کف که بر روی مایعات پدید آید

لُغَةُ الْمَوْلِد - زبان مادری

لُغْمُ ج الْغَام (غ) - مین (یکی از مواد منفجره) ، گودال که در آن بارود یا دینامیت گذارند تا منفجر شود

لُغْم - مین گذاری کرد ، بوسیله مین منفجر کرد

اللُّغْمُ الصَّوْتِي - يك نوع مین که دارای دستگاه

گیرنده صدای موتور کشتیها است و این صدا روی آن ضبط میشود و هر گاه کشتی بدان نزدیک گردد منفجر گشته کشتی را آتش میزند

لُغْمُ الضَّغْط - يك نوع مین که در اثر فشار آب

حاصل از عبور کشتی منفجر گردد

لَفَائِفُ جِرَاحِيَّة - باندهایی که پس از عمل جراحی

روی اعضاء جراحی شده بندند

لَفَافَةُ الرَّجُلِ أَوِ السَّاق - مچ بند

لِفَافَةُ تَبْع - سیگار ، سیگار برک

لَفَّة - بسته ، دسته ، گروهی طناب و غیره

لَقْتُ انْتِبَاهَهُ أَوْ نَظْرَهُ إِلَيَّ - نظر او را بسوی

چیزی جلب کرد

لَفَظَ النَّفْسَ الْآخِرَ - در گذشت ، مرد ، نفس

آخرین را کشید

لَفَّقَ الْخَبَرَ - خبر ساخت ، خبر جعل کرد

لَفِيفٌ مِنَ النَّاسِ - گروهی از مردم

لَفِيفَةٌ ج لَفَائِف - سیگار ، سیگار برک

لِقَاءٌ - ملاقات ، برخورد ، دیدار

لِقَاءٌ ... - در برابر ، در عوض ، بموضع

إِلَى الْلِقَاء - بامید دیدار (جملهی دوستانه که هنگام خدا حافظی گویند)

لِقَاح - واکنش ، مایهی آبله ، ویروس

لِقَاحُ الْجَدَرِي - واکنش یا سرم آبله ، مایهی

آبله

لَقَح = الْقَح

لَقَحَ بِمَصْلِ الْجَدَرِي - مایه کوبی کرد ، آبله

کوبی کرد ، سرم یا واکنش آبله تزریق کرد

لَقْمٌ = الْقَم

لَقِيَّةٌ ، لَقِيَّةٌ - هر چیزی که گم شده و کسی آنرا پیدا

کرده باشد

لَقِيسٌ - دیر ، کسی یا چیزی که دیرتر از وقت

آمده باشد

لَقِيط - بچه سررامی

لَكَم - مشت یا بوکس (بکسی) زد

لِلْحَفْظِ غَيْبًا - برای از بر کردن

لَمْ يَعْدِ يَكْتُبْ - دیگر ننوشت

لَمَاع - براق ، تابان ، متلالی ، صیقلی

لَمَامًا - گاهگاهی

لَمْبَةٌ (غ) - چراغ

لَمَّة - مجموعه از هرچیز ، کلمکسیون ، جمعیت

لَمَّة - همسفران

لِوَاءِ جِ الْوِيَّة - پرچم ، استان ، ایالت (در ارتش)

سر لشکر

لَوَائِحُ الْحُكُومَةِ - لوايح دولت

لَوْتَارِيَّة (غ) - لوتاری ، بخت آزمایی

لَوْحٌ - تخته سیاه که با گچ روی آن نویسند ،

پلاك

لَوْحُ الشَّلْج - قالب یخ

لَوْحَق - تحت تعقیب قرار گرفت

لَوْعَةُ الْحُب - سوز عشق

لَوْغَارُ ثَمَا (غ) - (در علم ریاضی) لوگاریتم

لَوْكَانِدَةٌ (غ) - لقانطه ، هتل ، مسافر خانه

لَوْكَانِدَةُ الْأَكْل - رستوران

لَوْكَانِدَةٌ جِ لَوْكَانِدَاتٍ (غ) = لَوْكَانِدَةٌ

لَوْلَب - مبخ بېچ ، فنر ، بېچ

مَسْمَارٌ لَوْلَبِي - مبخ بېچ

لَوْنٌ فَاتِح - رنگ باز ، رنگ روشن

لَوْنٌ غَامِقٌ أَوْ قَاتِم - رنگ تیره ، رنگ تیره

لَوْنَجِفْلُو ، لَوْنُغِفْلُو (غ) - لونگفلو : شاعر

شهیر امریکائی

الْهَرِيبُ الْأَزْرَق - شعله آبی

لِي الشَّيْثَةِ (ص) - نی قلیان

الْإِيَالِي الْمَقْمَرَةُ - شبهای مهتاب

لَيْقَةٌ - بطانه که برای نصب کردن جامه های شیشه

و غیره بکار رود ، نخهای ابریشم که سابقاً در دوات

مرکب بکار میرفت

لَيْلٌ نَهَارٌ - شبانه روز (قید)

الْمَدَارِسُ اللَّيْلِيَّةُ - آموزشگاهها یا مدارس

شبانه

الْلِيمُون - لیمو

عَصِيرُ اللَّيْمُون - آب لیمو

الْلِيمُونُ الْحَامِضُ - لیمو ترش

الْلِيمُونُ الْحَلَوُ - لیمو شیرین

لَيْنٌ = الْآن

لَيْنُوْتِيْب (غ) - ماشین حروف چینی و حروف -

ریزی سطر بسطر که بیشتر در چاپ نمودن روزنامه

نامه ها بکاررود

((م))

مَالِیَتْ أَنْ ... - دیری نپایید که ... ، دیری نگذشت که ...

مَائِدَةُ ج مَوَائِد - میز برای غذا و غیره

مَائِدَةُ الزَّیْنَةِ - میز توالی ، میز آرایش

مَائِدَةُ الْقَمَار - میز قمار

مَآب - برگشت ، مراجعه ، وعده گاه ، میعاد

مَوْبِد - بی پایان ، نامتناهی

مِیْبَار ، مِیْبَر - جعبه سوزن ، قوطی سوزن ،

جوال دوز ، سرنگ

بِالْمِائَةِ ، فِی الْمِائَةِ - در صد (%)

مَوَآتِ (المَوَآتِی) - موافق ، مساعد ، همراه ،

سازگار ، امید بخش ، مطلوب ، مناسب ، درخور ،

مقتضی ، فرخنده ، خجسته

مَآتِم ج مَآتِم - ماتم ، عزاداری ، مجلس ترحیم ،

سوگواری ، مجلس ختم یا فاتحه

مَوْتَمَر ج مَوْتَمَرَات - کنفرانس ، انجمن ،

کنگره ، جلسه ی مشورت

المَوْتَمَرُ الْإِسْلَامِی - کنگره ی اسلامی

مَوْتَمَرُ الْاِقْطَاب - کنفرانس عالی سران دول

المَوْتَمَرُ الدَّوْلِی - کنفرانس یا کنگره ی بین-

المللی

مَوْتَمَرُ الدَّرْوَةِ = مَوْتَمَرُ الْاِقْطَاب

مَوْتَمَرُ السَّلَامِ أَوِ الصَّلَاح - کنگره ی صلح

المَوْتَمَرُ الصَّحَفِی - کنفرانس مطبوعاتی

المَوْتَمَرُ الصِّحِّی - کنگره ی بهداشت

مَوْتَمَرُ الْقَمَةِ = مَوْتَمَرُ الْاِقْطَاب

مَوْتَمَرُ وُزَرَاءِ الْخَارِجِیَّة - کنفرانس وزیران

خارجیه

مَوْتَمَرٌ ، مَوْتَمَرَةٌ - مبله ، دارای اثاث (در گفتگوی

از اطاق و غیره)

مَآثِرَةٌ ، مَآثِرَةٌ ج مَآثِر - افتخار ، هنر ، کمال ،

فضیلت ، شاهکار ، کار برجسته

مَآثِلَةٌ - لوستر ، جار ، چلچراغ

مَآثُور - حدیث منقول ، روایت

مَآجُور ج مَآجُورُونَ - مزدور ، اجیر ، نوکر ،

کسیکه از بیگانگان پول گیرد و بکشور و ملت خود

خیانت کند

مُؤَاخَاة - برادری

مَوَاخِرٌ - اخیراً ، بنازگی

مَوَاخِرَةُ الْجِیْش - (در ارتش) عقب دار ، پس -

قراول

مَآخِرَةٌ ج مَوَاخِر - کشتی

مَآخُوذ - مجذوب ، مسحور ، حیرت زده ، مبهوت ،
یکه خورده

مَآخُور ج مَوَآخِر ، مَوَآخِر - روسپی خانه

مَوْدِ اِلٰی ... - منجر یا منتج یا منتهی شونده
به ...

مَادِبَة ج مَادِب - مهمانی ، ضیافت ، پذیرائی

اِقَام مَادِبَة عَلٰی شَرَفِ فُلَانٍ - بافتخار فلانکس
ضیافتی ترتیب داد

مَادِبَة غَدَاء - مهمانی یا ضیافت بناهار

مَادِبَة عِشَاء - مهمانی یا ضیافت بشام

اَلْمَادِی - ماتریالیست : پیرو مکتب ماتریالیسم ،
مربوط بمادیگری

اَلْمَادِیَة - ماتریالیسم : مادیت ، اعتقاد باینکه
تنها ماده وجود دارد ، اصالت ماده ، مربوط به
ماتریالیسم یا مادیگری

اَلْمَارِ ذِکْرُه - نامبرده

مَوْرَخ - تاریخ دار (در گفتگوی از نوشته ، نامه
و غیره)

مَارَس ، مَارِس (غ) - مارس سومین ماه میلادی

مَارِسْتَان ، مَارِسْتَان ج مَارِسْتَانَات - بیمارستان

مَارِسْتَان (ص) - تیمارستان

اَلْمَارَكَة (غ) - مارک مخصوص که هر کارخانه
یا کارگاهی روی کالای خود ترسیم میکند تا با
کالای سایر کارخانه ها اشتباه نشود

مَآزِق ج مَآزِق - کوچهای بن بست ، تنگنا

مَآزِق حَرَج - موقعیت بحرانی ، تنگنا ، حیس
و بیص

مَاس ج مَاسَات - الماس

مَوِیس (اَلْمَوِیْسِ) - رقت انگیز ، غم انگیز
دارای سبک تراژدی ، مصیبت خیز

مَاسَاتِ اصْطِنَاعِیَة - الماسهای مصنوعی

مَاسَاة - نمایش تراژدی ، فاجعه ، مصیبت

مَوْآسَاة - دلداری ، تسلیت

حَاجَة مَاسَة - احتیاج مبرم

مَوِیْسَة ج مَوِیْسَات - موسسه ، بنگاه

مَوِیْسِل - نوک تیز ، نوک دار

مَاسُورَة ج مَوَاسِیر - لوله ، جسم استوانه ای شکل
مجوف

مَاسُورَة اَلْبِنْدِیْقِیَة - لوله ی تفنگ

غَیْر مَاسُوفِی عَلَیْه - جای نگرانی نیست ، تاسفی
ندارد

مَاسُونِیَّ (غ) - عضو جمعیت فراماسونری ؛
مربوط به فراموشخانه

مَاسُونِیََّة (غ) - فراماسونری ؛ جمعیتی سری که
در بعضی از کشورهای اروپایی وجود دارد و دارای
رسوم و قوانین مرموزی میباشد ، فراموشخانه

مَاشِ (اَلْمَاشِی) ج مَاشَاة - سرباز پیاده ، شخص
پیاده

ماشط - آرایشگر ، سلمانی

مَاصِر ، مَاصِرَة - جایگاه وصول - وارض در راعها (که معمولا در وسط جاده‌ی آن زنجیر راه - داری کشیده اند)

حیوان موصل - حیوان یا اسب اصیل ونجیب

عَقَاقِر مَوْقَتَه الْمَفْعُول - داروهای مسکن موقتی

مَآكِل ج مَآكِل - خوراك ، غذا ، طعام

مُؤَاكِل - هم غذا ، هم خوراك

مَآكِنَة (غ) - موتور ، ماشین ، چرخ ، دستگاهی که دارای چرخ و پره باشد و بحرکت آید (چون موتور آبکشی ، ماشین اصلاح صورت ، چرخ خیاطی و غیره)

مَآكِيَا ج (غ) - گریم کردن (در تماشا خانه و غیره) ، گریم سینمایی

مَآل - عاقبت ، فرجام ، نتیجه ، لازمه ، فرع

مَآلِ إِلَى ... - رو کرده ، متمایل شد به ، توجه کرد به

مَآلِ عَلَى ... - تکیه داد به

مَآلِ عَنْ ... - روگرداند از ...

مَآلِج ، مَآلِج ج مَآلِج (غ) - ماله‌ی / بنائی

مَآلِطَة (غ) - جزیره‌ی مالت در دریای مدیترانه

يُوذِن فِي مَآلِطَة (ص) - یس بگوش خرمیخواند

حُمَى مَآلِطَة - تب مالت

مَآلِطَى (غ) - اهل جزیره‌ی مالت ، مربوط به جزیره‌ی مالت

مُؤَلَّف مِنْ ... - مرکب از ، ترکیب یا تشکیل شده از

مُؤَلِّم - دردناك ، حزن آور ، رقت انگیز ، درد آورنده ، (مجازاً) سخت ، دشوار

مَآلُوف - عادی ، معمولی ، عمومی ، متداول ، مشترك ، مشهور ، معروف ، عملی ، قابل اجرا غیر مَآلُوف - غیر عادی ، غیر معمولی ، غیر متداول

مُؤَاْمَرَة ج مُؤَاْمَرَات - توطئه ، دسیسه ، تباہی ، توطئه چیدن ، مشورت

مَآمِل - چیزی را که آرزو کنند

مُؤَمِّل - آرزومند ، امیدوار ، مطمئن

مُؤَمَّم - ملی شده (در گفتگوی از سر کتھای بزرگ که امتیاز آنها بدست بیگانگان باشد)

مَآمِن - جای امن ، جای راحت و آرام

مُؤَمِّن عَلَيْهِ - بیمه شده

مَآمُور (ص) - کارمند رسمی دولت

مَآمُول = مَآمِل

مَآمُون - بی خطر ، سالم (در گفتگوی از مکانها یا اشیاء)

غَیْر مَآمُون - خطرناك ، ناسالم ، ناامن

موور - کسیکه شانه‌ی او از حمل بار آزرده و خسته شده باشد ، ستم‌دیده ، مظلوم

مووف - آفت زده

معووی ، معویة - صد درجه‌یی (در گفتگوی از حرارت سنج و غیره)

موهلات - شرایط لازم ، صلاحیت

ماهول - آباد ، دارای جمعیت ، دارای نفوس یا سکنه (در گفتگوی از مکان)

ماهیه ج ماهیات (ص) - حقوق ماهانه که بکار مندان و غیره دهند

مایو (غ) - ماه مه پنجمین ماه میلادی

رجال المباحث - مأموران تحقیق یا آگاهی

مباحثات - گفتگوها ، بحثها ، مذاکرات

سامی المبادی - دارای اصول و قواعد عالی ، دارای اخلاق عالی

المبادی الجوهریة - طرحهای اساسی ، اصول و قواعد اساسی

المبادی الحربیة - قواعد و رموز جنگ ، طرح - های نظامی

مباداة بالشر - حمله ، هجوم ، پیش دستی ، سبقت بر تجاوز

مباراة ج مباریات - مسابقه

مباراة الدراجة - مسابقه‌ی دوچرخه سواری

مباراة الرکض - مسابقه‌ی دو

مباراة السباحة - مسابقه‌ی شنا

مباراة كرة القدم - مسابقه فوتبال

مباریات البطولة - مسابقات قهرمانی

المباریات الدوریة - مسابقات فصلی یا موسمی

المباریات الدولیة - مسابقات جهانی (بین - المللی)

المملی

مباشرة - مستقیم ، بلافاصله ، فوری

المفعول المباشرة - مفعول مستقیم (در دستور زبان)

طریقة مباشرة - متد مستقیم ، روش مستقیم

مباشرة - رسیدگی بطور مستقیم ، پرداختن به کاری بدون واسطه ، دست بکاری زدن

مباشرة - مستقیماً ، فوراً ، بلافاصله

مباشرة - از دور دیدن

مباغثة - حمله‌ی ناگهانی ، شبیخون ، غافلگیری

مبال (المبالی) - ملفت ، به‌وش ، با خبر ، متوجه ، دقیق

مبالغ - مبالغه گر ، اغراق گو ، غلو کننده

المبانی - ساختمانها ، عمارات

حروف المبانی - (حروف) الفبا

مبتسر - نابهنگام ، بی موقع ، زودرس

مبتسم - خندان

مبتغی - مطلوب ، مورد پسند

مبتل - تر ، نم دار ، دارای رطوبت

مبتلج - خوشحال ، خشنود ، شادمان ، مسرور

مبشر - کورک دار ، کسیکه پوست بدنش دارای جوش و کورک باشد

مبخت - خوشبخت ، سعادتمند

مبخره - منقل که در آن بخور سوزانند ، دستگاه

ضد عفونی کردن بوسیله ی بخار

مبخت = مبخت

مبدأ ج مبادی - نظریه ، تز ، دکترین ، اصل ،

قاعده ، مسلک ، مرام اخلاقی ، پرنسیپ ، عقیده ،

قانون ، روش ، طرح ، نقطه یا خط شروع ، ابتدا ،

آغاز

صاحب مبدأ - صاحب نظریه ، دارای مسلک ،

شخص یا پرنسیپ

شخص لامبدأ له - آدم بی مسلک ، بی پرنسیپ ،

کسیکه پای بند هیچگونه اصل اخلاقی نباشد

مبدان - قریبه ، تنومند

مبدأی - اصلی ، اساسی ، مهم ، عمده

مبدئیا - اصولاً ، اساساً ، بطور کلی

مبدن = مبدان

مبرة ج مبرات - خیریه ، انجمن یا بنگاه نیکو

کاری

مبتر - شکر سفید

مبجح - سخنی ، شدید ، عقیف

الم مبرح - درد جانکاه ، عذاب الیم ، درد

سخت و آزار دهنده

مبرد الحداد - سوهان آهنگری

مبرد النجار - سوهان (که با آن چوب ساینند)

مبرر - مجوز ، توجیه آمیز ، مؤید ، توجیه

کننده

لامبرر لهذه الدعوى - مجوزی برای این

ادعا نیست ، ادعای غیر موجه ، ادعای بیمورد ،

نا بجا

مبشرش - خال دار ، خال خالی

مبطل - رشوه دهنده ، راشی

مبطل - رشوه گیرنده ، مرتشی

مبرقة - دستگاه تلگراف

مبرقة طابعة - تله تایپ

مبرقش - رنگارنگ

المبرم ج مبرم - آلت نخ ریسی یا نخ تابنی

مبروم - تابیده (در گفتگوی از نخ و امثال آن)

مبرومة - يك نوع النگو و یا دست برنجن از

طلا و غیره که بشکل طناب بهم تابیده باشد

مبرهن علیه - اثبات شده ، مدلل ، مستدل

(در گفتگوی از سخن ، نوشته و غیره)

مبزر - تخمی ، پر تخم یا تخمه (در گفتگوی از

گیاهان)

مَبْزُز (ص) - گِره دار

الْمَبْزَغ - بیشتر ، کارد جراحی

مَبْزَل ج مَبْزَل - مجرای فاضل آب ، اگو

مَبْزَل - مته‌ی پزشکی (یکی از آلات جراحی)

مَبْسام - خندان

الْمَبْسِرَات - بادهایی که پس از وزیدن آنها باران

بارد

مَبْسم - دمان

مَبْسم السَّيْجَارَة - چوب سیگار

الْمَبْسُور - مبتلا به بواسیر

مَبْسُوط - خوشحال ، خشنود ، شادمان ، دارای

اتساع ، وسیع ، گسترده ، پهن ، امتداد یافته

مَبْسُوط (ص) - کمی مست ، لول ، آسوده در

زندگی ، ثروتمند ، خوشبخت

مَبْشَر - (نزد مسیحیان) موعظه‌کننده‌ی انجیل ،

مسیحی انجیلی

مَبْشَرَة - پنیر تراش ، آلتی که با آن سیب زمینی

و غیره را بصورت پوره درآورند

مَبْشُور - هر چیز که رنده شده باشد ، پنیر تراش

شده

مَبْصَار - دورنگر ، تلویزیون

مَبْصِر - فالگیر ، طالع بین

الْمَبْصِر - نگهبان ، مستحفظ چنانکه گویند :

« رَتَب عَلٰی بَسْتَانِه مَبْصِرًا » یعنی نگهبانی بر

در باغ خود گماشت

مَبْصَقَة - تف دان ، خلط دان ، ظرفی که در آن

اخلط سینه را فرو اندازند

الْمَبْصُوم بِخَتَمِ فُلَان - دارای مهر فلانکس ،

ممه‌ور به مهر فلانکس

مَبْضِع الْجِرَاح ج مَبَاضِع = الْمَبْزَغ

مَبْضُوع - کسی که تحت عمل جراحی قرار گرفته

باشد

مَبْط ج مَبَاط ، مَبْطَة = مَبْضِع

مَبْطَان - شکم‌گنده ، پرخور

مَبْطُون - کسیکه دارای دل درد باشد

مَبْعَثَر - پراکنده ، متفرق ، ریخته ، پاشیده

مَبْعُزَق - مسرف ، ولخرج

مَبْعُوث - نماینده‌ی سیاسی و غیره ، نماینده‌ی

مجلس شورای ملی ، فرستاده ، رسول ، سفیر

مَجْلِس الْمَبْعُوثِينَ - مجلس شورای ملی - مجلس

عوام یا مبعوثان

مَبْعُوض - جایبکه در آن پشه بسیار باشد

مَبْغُض ، مَبْغُوض - تنفر آمیز ، نفرت انگیز ،

مکروه ، زشت ، شنیع ، مورد تنفر ، منفور

مَبْكَر ، مَبْكَرَة - زود ، زود آینده ، زود رخ

دهنده ، زودرس ، بهنگام

مَبْكَرًا - زود (قید)

مَبْلَبَل - درهم برهم ، جایبکه در آن هرج و مرج

وبلوا باشد ، ناراحت ، دل واپس ، پـریشان ،
آشفته ، مضطرب

مبیط - سنگ فرش شده ، اسفالت شده

مبیط - سنگ فرش کننده ، اسفالت کننده ، آلتی

برای کوبیدن سنگ فرش

مبیل ، مبلول = مبتل

مبنی ج هبان (المبانی) - ساختمان ، عمارت

مبنی السکر تاریه المهرکزی - ساختمان مرکزی
دبیرخانه

مبوق - سخن یاوه ، گفتار باطل

مبهرج - لذت بخش ، مطبوع ، با صفا ، خوش ،

پسندیده ، بشاش ، خوش مشرب ، شادی بخش

مبهرج - رنگ درخشان ، رنگ زرق و برق -

دار ، خوش نما ، جلوه فروش ، جلف

مبهور الانفاس - نفس نفس زنان ، دارای نفس

های بریده بریده (از شدت خستگی وغیره)

مبید للحشرات - حشره کش (در گفتگوی از

امشی وغیره)

مبیض الاقمشة - گازر

مبیض الانثی (او النبات) - تخمدان حیوان

ماده یا تخمدان گیاه

مبیض الحیطان - گچ کش ، کسیکه دیوارسفید

کند چون نقاش وغیره ، آب پنبه زن

مبیض النحاس - سفیدگر

مبیضة - پاکنویس

مبیطر - نعلبند

متاح - در دسترس ، سهل الوصول ، ممکن الحصول ،

مقدر ، مقرر

متاخر - عتب افتاده (مقابل متمدن)

متاخر فی الآراء - مرتجع ، کهنه پرست

متاخم - هم مرز ، همسایه ، مانند

متاريس - سنگرها

متاوصل - راسخ ، ثابت ، ریشه دار ، مزمن (در

گفتگوی از بیماری)

متأكد من ... - کسیکه درباره ی مطلبی دارای

یقین واطمینان باشد

هل انت متأكد ؟ - یقین داری ؟

متائق - تابان ، پرتوافکن ، درخشان

متأمرج متأمرون - توطئه کننده ، دسیسه چین

متانق - با سلیقه ، خوش سلیقه ، مشکل پسند ،

دقت گیر ، شیک پوش

متاولة - شیعیان ، شیعی مذهبان ، کسانی که

دارای ولایت حضرت علی واولاد او باشند

متاولی (س) - شیعی مذهب

متاهب - آماده ، مهیا ، حاضر ، مایل ، مستعد

متاهة - جای پرپیچ وخم ، ماز

متبادل - متقابل ، عهومی ، متداول

التفاهم المتبادل - تفاهم متقابل

متبرع ج متبرعون - داوطلب احسان و بخشش

كمك كمنده ، اعانه دهنده

متبل - غذا يا طعام كه بدان ادويه زده باشند ،

چاشنی دار

متبن - كاه دان

متجاوز عن ... - صرف نظر كنده از ... ، چشم

پوشی كنده از ...

متجر - تجارت ، بازرگانی ، مال التجاره ،

تجارخانه

المتجرة ج متاجر - تجارخانه

متجری - تجاری ، مربوط ببازرگانی

متجهد بالبرودة - یخ بسته

المنطقة المتجهة الشمالية - قطب شمال

المنطقة المتجهة الجنوبية - قطب جنوب

متجول = جوال

السفير المتجول - سفير سیار

متجهم = جهم

الحكومات المتحابة - دولتهائی كه باهم دارای

روابط دوستانه یا مناسبات حسنه باشند

الحكومات المتحاربة - دولتهایی كه باهم وارد

جنگ شده اند ، با همدیگر میجنگند

المتحدث بلسان الحكومة - سخنگوی دولت

متحدر من بيت عال - بزرگ زاده ، اصیل

متحذلق - فضل فروش ، خودنما

متحشف - ژنده ، شلخته ، کسیكه اهمیت بسر

ولباس خود ندهد

متحف ، متحف ، متحفة ج متاحف - موزه

متخرج = خريج

متخوم - مبتلا بسوء هاضمه یا امتلاء معدة

متر (غ) ج أمتار - متر : مقياس طول برابر با

۱۰۰ سانتیمتر

متراس ج متاریس - چوب یا آهنی كه با آن پشت

درا بنندند ، بارو ، باره ، قلعه ، استحکامات ،

سنگر ، مانع

مترب - خاکی ، خاک مانند ، خاک آلود ، گرد

آلود

متربة - بینوایی ، تهیدستی ، فقر ، فاقه ، تنگدستی

مسكين ذو متربة - گدای خاك نشین

مترس = متراس

مترف ، مترف - متمم ، عیاش ، خوش گذران ،

دارای تجمل ، آسوده خاطر ، کسیكه از نظر مادی

دور فاه و راحت باشد

مترنج - مست ، لول ، کسیكه از شدت مستی

تلوتلو خورد

متزحلق - اسکی باز

متزمت - متعصب در عقاید دین ، فئاتیک

متسبب - کاسب ، کسیکه کسب ضعیف دارد

رقم متسلسل - شماره‌ی مسلسل ، شماره‌ی

پدایی

روایه متسلسله - داستان مسلسل و پدایی

متسول (ص) - گدا ، سائل

متشائم ج متشائمون - بد بین

متشرد - آواره ، بی‌خانمان

متشرع - وکیل دادگستری ، وکیل مراعات

متصرف - استاندار

متصرفیه - استانداری ، مقام یا پست استانداری

استان ، حوزه‌ی استانداری

متصيد = مصاد

متصیف = مصیف

متطرف - افراطی

الشوار المتطرفون - شورشیان افراطی

متطلبات الحیاة - لوازم یا احتیاجات زندگی

مقتضیات زندگی

متطوع ج متطوعون - داوطلب جنگ و غیره

متعجب - خسته کننده ، رنج دهنده ، پر زحمت

کسل کننده ، ناراحت کننده ، مزاحم

متعجب - خسته ، مانده ، کسل ، بیزار

متعب ، متعبه ج متاعب - سختی ، رنج ، زحمت

باعث رنج و زحمت

متع = امتع

متعوب علیه - سخت بدست آمده ، چیزی که

برای بدست آمدن آن رنج و زحمت تحمل شده باشد

متعهد الجنازات - متصدی کفن و دفن و امور

مربوط به آن

متعرض ج متعرضون - کسیکه طرفدار مسلک

سیاسی خاصی باشد

متفائل - خوشبین

متفان (المتفانی) - فداکار ، کسیکه خود را

وقف کاری کرده باشد

المتفجرات - مواد منفجره

متفرنس (غ) ج متفرنسون - فرانسوی مآب

کسیکه از آداب و رسوم فرانسویان تقلید کند

متك - آلتی که بدان بند تنبان را از نیفه گذرانند

متكافی - برابر ، همقدر ، متساوی

متكلم باسم ... - سخنگوی ...

متكالب ... - در حال ارتکاب ...

متله - متحیر ، سرگردان ، مبهوت

متمرض - بیمار ، مریض

متمرن - کارآموز

متنازل (فی الحقوق) - واگذار کننده ، انتقال

دهنده ی حق خود بدیگری ، حواله دهنده

متنازل الیه - حواله گیر

متنافس - داوطلب ، رقیب ، حریف

متمنزه - گردشگاه ، پارک ، باغ ملی

متنقل - سیار ، کسیکه همیشه از جایی بجای

دیگر کوچ کند

متنگر - شخص ناشناس ، ماسک دار ، دارای قیافه

یا لباس مبدل

المتنور ج المتنورون - روشنفکر ، منور -

الفکر

متوائم - متناسب ، هم آهنگ

متواصل - پی گیر ، مداوم ، پیوسته

متوالی ج متاوله - شیعی مذهب ، کسیکه پیرو

مذهب تشیع باشد

العلاقات المتوترة - روابط تیره

متوج - تاجدار ، کاکلی (در گفتگوی از

پروندگان)

متوحش ج متوحشون - وحشی ، غیرمتمدن

البحر المتوسط - دریای مدیترانه

متوعلک - ناخوش ، بیمار ، رنجور

متوكد = متاكد

متوم - گوشواره دار ، قلاده بگردن آویخته

متوول - فریفته ، مسحور ، مجذوب

متوهدب = مهذب

متیاح - به متاح نگاه کنید

متیح - آدم فضول ، فضولبازی

متیم - بنده ، اسیر ، مبتلا ، دچار ، گرفتار

المتیور و گراف (غ) = منواة

مثاب - وعده گاه ، میعاد ، جای ملاقات ، محل

اجتماع یا انجمن

مثاب البشر - حلقه یی که از سنگ دورچاه سازند ،

حلقه یا دهنه ی چاه

مثابة = مثاب

بمثابة ... - معادل ... ، مانند ... ، مساوی

با ...

مثابر - پشت کاردار ، پایدار ، مصر ، کسیکه

استقامت بخرج دهد

مثابرة - پشت کار ، پایداری ، اصرار ، پا -

فشاری

مثاث - روغن که بموی سر یا پوست بدن مالند

تا نرم و زیبا شود (چون بریانتین وغیره)

مشاقفة - شمشیر بازی

مثال - نمونه ، مدل ، نوع

مثال - مجسمه ساز

مثالی - اید آلیست ، اید آلی ، نمونه یی ،

پرو مکتب اید آلیسم

الْمَثَالِيَّةُ - اید آلیسم (یکی از مکاتب فلسفی)

زَوْجَةُ مَثَالِيَّةٍ - همسر یا زن ایدآلی

مَثْبُطُ الْعِزْمِ - دلسرد کننده ، یأس آمیز ، بی-

جرات کننده

مَثْبُتَةٌ ج مَثَابِن - کیف دستی زنانه

مَثَرٌ (المَثَرِي) = ثَرِي

مَثْعَبٌ - راه آب حوض و غیره ، سیفون

مَثْقَابٌ ، مَثْقَبٌ - مته ، سوراخ کن ، منگنه ،

آلتی که با آن بلیط های مقوایی را در قطار راه

آهن و غیره سوراخ کنند

مَثْقَفٌ -- تربیت کننده ، پرورش دهنده ، تعلیم

دهنده ، روشنفکر کننده

مَثْقَفٌ ج مَثْقَفُونَ - تحصیل کرده ، با سواد ،

روشنفکر ، تربیت شده ، پرورش یافته

مَثَلٌ ، مَثَلٌ - در برابر (کسی) حاضر شد ، ظاهر

شد

مَثَلٌ أَعْلَى ج مَثَلٌ عَلِيَا - نمونه ی کامل ، ایدآل ،

کمال مطلوب

مَثَلٌ آیرَانِ فِی الْاُمَمِ الْمُتَحِدَةِ (مثلاً) -

نماینده گی کشور ایران را در سازمان ملل متحد

بعهدداشت یا بعهدگرفت

مَثَلٌ ، مَثَلٌ التَّمْثَالِ - مجسمه ساخت ، مجسمه

سازی کرد

مَثَلٌ دَوْرًا - نقشی (در فیلم یا صحنه ی تأثیر)

بازی کرد

مَثَلٌ رَوَايَةٍ - نمایشنامه یی را بروی صحنه تأثیر

و غیر آن آورد ، در نمایش بازی کرد

مَثَلَبَةٌ ج مَثَالِبٌ - عیب ، رسوایی ، بد نامی ،

افتضاح

مَثَلَجٌ = ثَلَجٌ

حَلِيبٌ مَثَلَجٌ - بستنی

مَثَلَجَةٌ - یخچال برقی و غیره

حَبْلٌ مَثْلُوْثٌ - طناب سه لا

مَثْلُوْجٌ = ثَلَجٌ

مَاءٌ مَثْلُوْجٌ - آب یخ

مَثْنِيٌّ - چین دار ، تاه شده ، تاه خورده

مَثْوًى - منزل ، اقامتگاه ، مسکن

مَثِيرٌ - تهییج کننده ، مهیج ، بهیجان آورنده ،

تحریک کننده ، انگیزنده

مَثِيرٌ الْفِتَنِ السِّيَاسِيَّةِ - انقلابی ، شورشی

مَثِيرٌ الْقَلَاقِلِ وَالْاَضْطِرَابَاتِ - آشوب گر ،

اخلالگر ، تولید کننده ی هیجان عمومی

مَجَابَهَةُ الْحَقَائِقِ الْمَرَّةِ - روبروشدن یا مواجهه

شدن با حقایق تلخ

مُجَادَلَةٌ = جِدَالٌ

مُجَادِيبٌ - دیوانگان

مُجَازٌ فِی الْاَدَابِ - لیسانسیدی ادبیات

مَجَازٌ فِي الْحَقُوقِ - لیسانسیدی حقوق

مَجَاز - ممر ، گذرگاه ، معبر

مُجَازِف - بی پروا ، بی ملاحظه ، بی باک ، کسی

که خود را بخطر اندازد ، متهور

مُجَازَفَة - خود را بخطر انداختن ، تهور ، بی باکی

مَجَالٌ ج مَجَالَات - مجال ، فرصت ، موقعیت ، زمینه ، رشته ، وسعت ، میدان ، حدود ، حوزه ، چشم رس ، قلمرو ، فضا

مَجَالُ الْحَرَكَةِ أَوِ الْعَمَلِ - فرصت یا میدان کار و کوشش

مُجَالِد - پهلوان ، زور آزما ، شمشیرزن ، کشتی گیر ، کسیکه در جنگ تن بدن شرکت کند

مُجَالِدَة - زور آزمایی ، جنگ تن بدن ، زد و خورد ، کشمکش ، کشتی

مَجَالِسُ اسْتِشَارِيَّة - شوراهایی که برای تبادل نظر تشکیل شود

مُجَامِد - همسایه دیوار بدیوار

مُجَامَلَة - مدارا یا خوش رفتاری کردن ، نزاکت ، ادب

مُجَانِب - موازی ، مجاذی

مُجَانِس - همانند ، همجنس ، شبیه

مُجَاوِر - مجاور ، همسایه ، همجوار ، دانشجویی که فارغ التحصیل نشده باشد

مُجَاوِرٌ ل ... مجاور ... همسایه ی ...

نزدیک ...

مُجَاوِزَة = تَجَاوُز

مُعَاهِلِ اَفْرِيقِيَا ، اَفْرِيقِيَة - مناطق ناشناخته یا

کشف نشده در افریقا

مُجْبِر - مجبور ، ناگزیر ، ناچار

مُجْبِر - شکسته بند

مُجْتَرِجُ مَجْتَرَات - حیوان نشخوارکننده

مُجْتَرِف - کسیکه هستی او بر باد رفته باشد

مُجْتَمِعٌ ج مَجْتَمِعَات - مجمع ، انجمن ، جامعه ، اجتماع

الْمُجْتَمِعُ الْإِنْسَانِي أَوِ الْبَشَرِي - جامعه ی انسانی

الْمُجْتَمِعُ الْقَوْمِي - جبهه ی ملی

مُجْتَهِد - کوشا ، ساعی

مُجْتَشِي - زیرزائویی (در کلیسا) ، بالشتک زانو

مُجْجَرِجُ مَجَاحِر - کمینگاه ، پناهگاه

مُجَد = اَمْجَد

مُجَدَار = فِزَاعَة

مُجْدَافٌ ج مُجْدَافِيَّة - پارو (برای قایقرانی)

مُجْدَال = جَدَال

مُجْدِب = جَدِيب

مُجْدِر (ص) - آبله روی ، آبله گون

مُجْدِرَة = جَدِير

مَجْدُود - نیکبخت ، بهر مند ، سعادتمند

مَجْدُور - مبتلا به بیماری آبله ، آبله روی ، شایسته ، سزاوار

مَجْدُوع = اَجْدَع

مَجْدُول - بافته ، تابیده (در گفتگوی از موی سر ، ریسمان و غیره)

مَجْدَاف = مَجْدَاف

مَجْدُوب - شیفته ، مجذوب ، مسحور

مَجْدُوب ج مَجْدِيب (ص) - دیوانه ، مجنون

الْمَجْر - کشور مجارستان ، مردم مجارستان

مَجْرَد الاسنان - مسواک

مَجْرَف = مَجْتَرَف

مَجْرَفَة = جُرُوف

مَجْرَفَة سَكْر او طَحِين - چهچه ، ملاقه (برای شکر ، آرد و غیره)

مَجْرَم ج مَجْرِمُون - خیانتکار ، مقصر ، مجرم ، محکوم ، متهم

مَجْرُود (س) - خاک انداز ، پارو ، بیلچه

مَجْرُور ج مَجَارِير (ص) - مجرای فاضل آب ، گندآب رو

مَجْرُوش - کوبیده ، ساییده ، له شده ، دانه‌یی را که آسیا کرده باشند

مَجْرَى - مجارستانی ، مربوط به مجارستان

مَجَز - قیچی پشم چین

مَجْزِر ج مَجَازِر - کشتارگاه ، مسلخ

مَجْزَرَة - خونریزی ، کشت و کشتار

مَجْزَع - سنگ رگه دار ، مخطط ، مرم‌رما

وَرَق مَجْزَع - کاغذ ابرو باد

مَجْزَفَة - تور ماهیگیری

مَجْزُوز - پشم که آنرا با قیچی چیده باشند

مَجْسّ - میل جراحی ، میله‌ی سرپهن طبی

مَجْسَد - استرئوسکپ : (در فیزیک) دستگاهی

که در آن دو تصویر متساوی روی هم قرار گرفته باشد و برجسته بنظر برسد

رسم مَجْسَادِی - تصویر یا ترسیم برجسته

مَجْشُوش - خرد شده ، له شده ، کوبیده ، ساییده

مَجْجَف - خشکیده ، خشک شده ، بدون آب

مَجْالَد ج مَجَالِد ، مَجَالِيد - شلاق

مَجْلَبَة - سبب ، باعث ، موجب ، محرك ، انگیزه

مَجْلَجَل - طنین انداز ، دارای صدای تیز یا گوش خراش ، جینگ جینی

مَجْلَخ - چرخ چاقو تیزکنی ، ماشین تیزگری

مَجْلَد - یخ بسته ، منجمد شده ، صحافی شده ،

يك جلد کتاب ، خنك ، سرد (در گفتگوی از مایعات و غیره)

مَجْلَد الکتب - صحاف

مَجْلَدَة = مَجَالَد

مَجْلِس - جای نشستن ، جلسه ، انجمن ، مجمع ، ملاقات ، دادگاه ، دیوان محاکمات ، شوری ، مجلس شوری و سنا ، کمیته ، هیئت ، کمیسیون

حَلِّ الْمَجْلِس - پارلمان را منحل کرد

مَجْلِس الْإِدَارَةِ - هیئت مدیره یا شورای اداره کنندگان

مَجْلِس الْأَعْيَان - مجلس سنا ، مجلس لردها (در انگلستان)

مَجْلِس الْأَمْنِ الدَّوْلِيِّ - شورای امنیت سازمان ملل متحد

مَجْلِس بَلَدِي - انجمن شهر

مَجْلِس التَّعْلِيمِ الْعَالِي - شورای عالی فرهنگ

الْمَجْلِسُ التَّنْفِيزِيُّ - هیئت اجرائیه ، کمیته اجرائیه

مَجْلِسُ الْجَامِعَةِ - شورای دانشگاه

مَجْلِس حَسَبِي (ص) - هیئت رسیدگی به امور حسبیه

مَجْلِس الدَّوْلَةِ - شورای هیئت دولت

مَجْلِس الشُّيُوخ - مجلس سنا

مَجْلِس عِرْفِي - دادگاه حکومت نظامی

مَجْلِس عَسْكَرِي - دادگاه نظامی

مَجْلِس الْعَمُومِ الْبَرِيطَانِي - مجلس مبهوثان یا مجلس عوام (در انگلستان)

مَجْلِس الْقَرَعَةِ - کمیسیون سربازگیری

مَجْلِس الْمَبْعُوثِينَ = مَجْلِس الْعَمُوم

مَجْلِس النُّوَاب - مجلس شورای ملی

مَجْلِس النُّوَاب الْأَمِيرِكِي - کنگره ای امریکا (مجلس سنای امریکا)

مَجْلِس نِيَابِي = مَجْلِس النُّوَاب

مَجْلِس الْوُزَرَاء - هیئت دولت ، کابینه ، هیئت وزیران

مَجْلِس الْوَصَايَةِ - شورای سلطنتی

مَجْلُوب - کالایی که (از خارج) وارد کنند

مَجْلُوط - خراشیده شده (در گفتگوی از پوست بدن وغیره)

مَجْمَر - تکه نانی که جلو آتش سرخ کرده باشند ، نان برشته ، نان تست

مَجْمَرَةُ الْبُخُور - بخور سوز

مَجْمَرَةُ النَّارِجِ مَجَامِر - منقل آتش

غَيْر مَجْمَرَك - گمرک نشده ، کالایی که عوارض گمرکی برای آن نپرداخته اند یا نباید بپردازند

مَجْمَع ج مَجَامِع - مجمع ، انجمن ، شورای کشیشان وغیره

الْمَجْمَع الْعِلْمِي - آکادمی ، فرهنگستان

مَجْمَعِي - مربوط به آکادمی یا فرهنگستان ، عضو آکادمی

مجموع = جمانی

مجموع ج متجامیع - جنگ شعری ، سفینه ی
غزل ، مجموعه یی از داستانها و غیره ، (دردستور
زبان) صیغه ی جمع

مجن ، مجنة ج مجان - سپر یا هر گونه سلاحی
که آدمی را در جنگ محفوظ دارد

قلب له ظهر المجن - ازدوستی (با کسی) دست
کشید ، بدشمنی گرایید

قلب مجنه - گستاخ شد ، جسور شد ، بی حیا
و بی آرم گشت

مجنی ج مجان (المجانی) - منبع ، اصل ،
منشاء ، مدخل ، درخت که از آن میوه چینند

المجنبتان من الجیش - میمنه و میسره ی لشکر ،
دو جناح لشکر

مجنح - بالدار

مجنس - جانور یا آدم دور که ، گیاه پیوندی ،
کسیکه پدر و مادرش از دو نژاد مختلف باشند

مجبواب - متدی بسیار بزرگ

شاعر مجواد - شاعر خوش قریحه

مجبوب - منگنه ، سوراخ کن ، آلتی بشکل گان
انبر که مأموران قطار راه آهن بلیط هارا با آن
سوراخ کنند

مجبوز - يك نوع ساز دارای سوراخهای متعدد

مجبول = جوال

مجبول - خلخال ، طلسم ، تعویذ ، دعای چشم -
زخم که بر خود بستند ، هلال سیمین در میان قلابه
یا گردن بند

مجبول القلابه - زیور آویخته ، هر گونه
زیوری که بگردن آویخته باشد چون مدال الماس
و غیره

مجوهرات (ص) = جواهرات

مجهار - میکروسکپ ، شخص بلند آواز ، آلتی
که بوسیله ی آن صدا را بمسافتی دور رسانند ،
بوق که مأموران پلیس راهنمایی بدست گیرند ،
وراندگان وسائط نقلیه را ازدور امر بحرکت یا
توقف کنند ، مکافن ، بلندگو

مجهار کهر بی - میکرفون

مجهاض ج مجاهيض - زنی که پیوسته سقط
جنین کند

مجههر - شخص بلند آواز

مجههر - صدای بلند ، شخص بلند آواز ،
میکروسکپ

مجهیری - مربوط به میکروسکپ ، میکروسکپی

التشریح المجهری - (دربزشکی) بافت شناسی ،
علم نسوج اجسام آلی

مجهيض - داروی سقط جنین ، سقط آور

مجهل ج مجاهل - سرزمین کشف نشده یا نا -
شناخته ، سرزمینی که پهای آدمی بدان نرسیده
باشد

مَجْهُود - قدرت ، نیرو ، توانائی ، انرژی

مَجْهُود جِدَار - کوشش عظیم ، سعی بلیغ

شاعر مَجِيد = مَجْوَد

مَجِير - حامی ، نگهدار ، پشتیبان ، مدافع ،

پناه دهنده ، فریادرس

مَجِير - دارای اندود گچ ، دیوار یا هر چیزی که

روی آن گچ کشیده باشند

مَحَاب (المَحَابِي) - طرفدار ، متمایل بطرف...

مَحَابَة - طرفداری ، حمایت ، جانبداری ،

تمایل

المَحَاجِر الصَّحِيَّة - قرنطینه ها

اِجْرَاء مَحَادَثَاتٍ سِيَاسِيَّة - انجام گفتگوهای

سیاسی

مَحَادَثَة ج مَحَادَثَات - گفتگو ، مذاکره

سیاسی ، مکالمه

مَحَادَثَة هَاتِفِيَّة - مکالمه تلفنی

مَحَارَة الْبِنَاء - مالهی بنائی

مَحَاسِب - دست پروردگان ، اشخاص پارتی دار

یا مورد حمایت

مُحَاضِر - سخنران ، کنفرانس دهنده ، کسیکه

با سخنرانی درس میدهد ، استاد ، مدرس

مَحَاضِرَة - سخنرانی ، کنفرانس دادن ، باسخن -

رانی درس دادن

مُحَافِظ ج مُحَافِظُونَ - استاندار ، عضو حزب

مُحَافِظَة کار (در انگلیس) ، شخص محافظه کار یا

احتیاط کار

مُحَافِظ الْبَلَد ، مُحَافِظ الْمَدِينَة - شهردار

الْمُحَافِظ الرَّجْعِي - شخص محافظه کار مرتجع

مُحَافِظ الْعَاصِمَة - شهردار پایتخت

مُحَافِظ عَلَى التَّقَالِيدِ الْقَدِيمَة - کسیکه نسبت

بسنن دیرین وفادار است ، کسیکه فقط آداب و

رسوم قدیمی را مراعات کند

مُحَافِظ عَلَى الْمَوَاعِيد - وقت شناس ، کسیکه

خلف وعده نکند

مُحَافِظَة ج مُحَافِظَات - استان

الْمُحَافِظَة عَلَى الْأَمْن - حفظ نظم و آرامش

مُحَال عَلَيْهِ - (در تجارت) برات گیر

مَحَالَة - غلتک

مُحَامَاة - وکالت دادگستری ، عمل و شغل وکیل

دادگستری

الْمُحَامِي - وکیل دادگستری

مُحَاوَلَات نَاجِحَة - کوششهای موفقیت آمیز

مُحَاوَلَات يَائِسَة - کوششهای ناامیدانه

مُحَاوَلَة ج مُحَاوَلَات - کوشش ، رسیدگی ،

پرداختن بامری ، حيله بازی

مَحَايَة ، مَحَايَة - مداد پاک کن ، تخته پاک کن

(در مدرسه)

مُحَايِد - بیطرف

مُحَايَدَة - بیطرفی

الدول المَحَايِدَة - کشورهای بیطرف

الامم المحبة للسلام - ملل دوستدار یا هوادار

صلح

مَحْبَرَة ج محابر - دوات ، ظرف مرکب یا

جوهر

مَحْبَس - حلقه نامزدی ، انگشتری (برای

نامزدی و غیره)

مَحْبُوك - (محکم) بافته شده

مَحْتَج - اعتراض کننده ، معترض ، استدلال کننده

مَحْتَد - خشمناک ، غضب آلود

مَحْتَد - اصل ، منشاء ، مبداء ، نسب ، دودمان

شجره

كَرِيم المَحْتَد - عالی نسب ، اصیل ، بزرگزاده

مَحْتَدِم - برافروخته ، شعله ور

مَحْتَدِم غِيظًا - سخت خشمگین

مَحْتَرِس = حَذِر

السَّارِق المَحْتَرِف - دزد حرفه‌ای

مَحْتَم - مقدر ، حتمی ، غیر قابل اجتناب ،

ضروری

مَحْتَم عَلَيْكَ اَنْ ... - بر شما فرض یا لازم است

که ...

مَحْتَم = مَحْتَم

مَحْتُوْث - برانگیخته ، تحریک شده

مَحْجَر (ص) - معدن سنگ

مَحْجَر صَحِي - قرنطینه

مَحْجُوز - بتعویق یا بناخیر افتاده ، عقب افتاده ،

رزرو شده (در گفتگوی ازجا یا صندلی و غیر اینها

که قبلاً رزرو کنند)

مَحْجُوز عَلَيْهِ - توقیف شده ، ضبط شده

مَحْدَد - تیز ، تند ، نوک دار

خَطَر مَحْدِق - خطر نزدیک یا تهدید کننده

مَحْدَلَة - غلتک ، ماشین زمین صاف کن

مَحْرَاث ج محارث - خیش ، گاواهن

مَحْرَاث بُخَارِي - ماشین شخم زنی (که بوسیله‌ی

بخار کار کند)

سَكَّة المَحْرَاث - کارد گاواهن

مَحْرَاكُ النَّار - سیخ (که با آن آتش را زیرورو

کنند)

مَحْرَج - گنج کننده ، مغشوش کننده ، دشوار ،

باریک ، بحرانی (در گفتگوی از موقع یا موقعیت)

مَحْرَد - اطاق یا سایبان چوبی برای مستحفظ

یا مأمور کشیک که معمولاً دم پاسگاهها و غیره نصب

کنند

مَحْرَر - آزاد کننده ، نویسنده ، کاتب ، عضو

هیئت تحریریه‌ی روزنامه و غیر آن

مَحْرَر المَحْرِيْدَة - روزنامه نویسنده

مَحْرَق - سوهان

مَحْرَقَة ج محرقات - گوسفندی که پس از قربانی
میسوزانند (يك نوع قربانی)مَحْرَك ج محرکات - موتور : دستگاهی که
بوسیله آن هوا پمپا ، اتومبیل و غیره بحرکت
درآید

مَحْرَك السَّيَّارَة - موتور اتومبیل

طَائِرَة ذات اربع محركات - هواپیمای چهار
موتوره

مَحْرَمَة - دستمال

مَحْرُور - خشمگین ، اوقات تلخ

مَحْز - بریدگی ، شکاف ، فاق

مَحْزَرَة = حُزْر

مَحْزَن - غم انگیز ، اندوهبار ، رقت آور ، فجع

رَوَايَة مُحْزَنَة - نمایشنامه‌ی تراژدی

مَحْسَة - قشو

مَحْسُوب ج محاسب - شخص مورد حمایت ،

شخص پارتی دار ، دست پرورده

مَحْسُوبِيَة - پارتی بازی ، حامی یا طرفدار

داشتن ، دست پروردگی

مَحْش - داس ، داس بزرگ

مَحْش ، مَحْشَة - سیخ که با آن آتش را زیرورو
کنند

مَحْشُو ، مَحْشِي - دله

مَحْصَد - داس

مَحْصَدَة - ماشین درو

مَحْضَر - صورت جلسه ، صورت مجلس ، گزارش

خلاصه‌ی مذاکرات

مَحْطَة ج محطات - ایستگاه

مَحْطَة الْإِذَاعَة وَالتَّلْفِيزِيُون - ایستگاه رادیو

و تلویزیون

مَحْطَة الْإِسْتِقْبَال - ایستگاه گیرنده (در م-ورد

رادیو و غیره)

مَحْطَة الْبَاصَات - ایستگاه اتوبوس

مَحْطَة الْبِتْرُول - پمپ بنزین برای بنزین گیری

اتومبیل و غیره

مَحْطَة حَرَارِيَة - توربین ، جایبکه ماشینهای

مولد نیرو در آن قرار دارد

مَحْطَة طَيْرَان - فرودگاه

مَحْطَة الْقِطَار ، مَحْطَة سَكَّة الْحَدِيد - ایستگاه

راه آهن

مَحْفَة - برانکار که بیماران یا مجروحین را

بدان حمل و نقل کنند ، تخت روان ، هودج

مَحْفَظَة ج محفظات - کیف پول

مَحْفُور - مبتلا به بیماری پیوره

مَحْقَنَة - سرنگ : تلمبه‌ی شیشه‌ی کوچک که

بوسیله آن داروی مایع را به بدن تزریق کنند

مَحْكَم ج محکمین ، محکمون - داور سابقه و غیره

مَحْكَمَة ج مَحَاكِم - دادگاه

مَحْكَمَة اِبْتِدَائِيَّة - محکمه‌ی بدایت ، دادگاه

شهرستان

مَحْكَمَة الْجِنَايَاتِ الْعُلْيَا - محکمه‌ی عالی

جنائی

مَحْكَمَة الْجَنَح - دادگاه جنحه

المَحْكَمَة الشَّعْبِيَّة - دادگاه ملّی ، دادگاه

خلق

مَحْكَمَة الْعَدْلِ الدَّوْلِيّ بِالْأَهْلِيَّاتِ - دیوان داد

گستری بین المللی لاهه

المَحْكَمَة الْعَسْكَرِيَّة - دادگاه نظامی

مَحْكَمَة الْمُرُور - محکمه خلاف (جهت رانند

گان وسائط نقلیه و غیره)

مَحَل ج مَحَلَّات - تجارتخانه

مَحَل الْأَزْيَاء - سالن مد

المَحَلَّات التِّجَارِيَّة - تجارتخانه‌ها

مَحَالَج ج مَحَالِج ، مَحَالِيج - وردنه‌ی ناوایی ،

کمان حلاجی

مَحَلَب - کارخانه‌ی لبنیات سازی

مَحَلَج - کمان حلاجی

مَحْلِفُون ، هَيْئَة الْمَحْلِفِينَ - هیئت داوران ،

هیئت منصفه ، ژوری

مَخْلَق ، مَخْلَقَة - خود تراش : افزاری که با آن

صورت تراشد

مَخْلَقَة = الْقَلْعَة الطَّائِرَة

مَخْلُوق اللّٰهِيَّة = حَلِيق

مَحْلُول الظَّهَر - عنین

مَحْم - پاتیل ، دیگ ، ظرفی بزرگ که در آن

آب جوشانند

مَحْمَر (ص) - گوشت یا هر چیز دیگر که در

ماهی تابه با روغن سرخ کرده باشند

مَحْمَص - نان تست ، نان برشته

مَحْمِيَّة ج مَحْمِيَّات - کشور تحت الحمايه

مَحْنَك - آزموده ، با تجربه

مَحْوَر الْخَبَاز - وردنه‌ی ناوایی

مَحْوَل - سوزن بان (در راه آهن)

مَحْوَل (ص) - کسیکه سند یا چک را ظهر نویسی

کند ، برات کش ، حواله دهنده

مَحْوَل عَلَيْهِ (ص) = مَحَال عَلَيْهِ

مَحْوَلَة - سوزن دوراهی (در راه آهن)

مَحْوَلَجِي (ص) = مَحْوَل

مَحْيَا - صورت ، چهره ، قیافه

مَحْيَد - روگردانی ، اعراض ، برگشت ، اجتناب

لَا مَحْيَد عَنْهُ - غیر قابل اجتناب

مَحْيَص - گریزگاه

المَحْيِط ، الْبَحْر الْمَحْيِط - اقیانوس

المحيط الاطلنطي - اقبانوس اطلس
 المحيط الهادي - اقبانوس آرام
 المحيط الهندي - اقبانوس هند
 محیل - حواله دهنده ، برات کش ، کسیکه سند
 یا چک را جبر و کند
 المخ الاكتروني - مغز الکترونی
 قلم المخابرات - (در شهر بانی) اداره اطلاعات ،
 اداره ی آگاهی ، (در ارتش) رکن ۲
 المخابرات الهاتفیه - ارتباطات یا مخابرات
 تلفنی
 مخابرة ج مخابرات - ارتباط ، مخابره ،
 گفتگو ، مکاتبه
 مخاطر - مخاطرات ، خطر ها
 مخالفة ج مخالقات - تخلف ، خلافکاری
 مخبأ ج مخابی - مخفی گاه
 مخبر - خبر نگار
 مخبر (ص) - کار آگاه
 مخبل - دیوانه
 مختار ج مختارون ، مختایر - کلاشر (در
 روستاها)
 مختبر - آزموده ، مجرب ، کار آزموده
 مختبر ج مختبرات - آزمایشگاه ، لابراتوار
 مختبر کیمائی - آزمایشگاه شیمی

مختوم - مهرور ، مهر شده ، لاک و مهر شده ،
 چیزی یا جایی را که پلم کرده باشند
 مخدة ج مخدات - بالش
 مخراز - درفش ، افزاری که با آن سوراخ کنند
 مخرج = خریج
 مخرج ج مخارج - در خروجی
 مخرج ج مخرجون - کارگردان (در فیلم سینما
 یا تئاتر)
 مخرج سینمایی - کارگردان (در استودیو فیلم
 برداری)
 مخرج مسرحی - کارگردان (در صحنه ی
 تئاتر)
 مخرز = مخراز
 مخرطة - دستگاه چوب یا فلز تراشی ، ماشین
 تراشکاری
 مخصرة - زن کمر باریک
 مخاطاف - قلاب ، چنگک ، نوعی پرنده شبیه
 پرستو
 مخاطر - خطرناک
 المخططات الاستعمارية - نقشه های استعماری
 گرانه ، طرح های استعماری ، نقشه های امپریالیسم
 مخطوبة = خطیبه
 مخطوطة ج مخطوطات - کتاب خطی
 مخفر ج مخافیر - پاسگاه

مخل = عتلة

مَخَالَة ج مَخَال (الْمَخَالِي) - توبره : کیسه‌یی

که دارای بند است و در آن کاه و جو ریزند و به گردن چارپایان بندند تا از آن بخورند

مَخْلُوع - کسیکه از مقام یا منصبی معزول شده باشد ، عضوی از بدن که دررفته باشد

مَخْمَة - جارو

مَخْمَل - مخمل

مَخِيط - سوزن خیاطی

مَخِيطَة - چرخ خیاطی

مَخِيم ج مَخِيمَات - اردو ، جایی که در آن اردو زده باشند

المَخِيم الكشافي - اردوی پيشاهنگی

مَخِيمَات الكشافة - اردوهای پيشاهنگی

مَدِيد المَسَاعِدَة - دست کمک بسوی کسی دراز

کرد ، کمک کرد به ، مساعدت و همراهی کرد با کسی

مَدَاد - مرکب که با آن نویسند ، کود ، نمونه

مَدَاد - قلم خود نویس

عَلَى مَدَارِ السَّنَةِ - سرتا سر سال ، تمام دوره‌ی سال

الْمَدَارِسُ الْمُهْنِيَّةُ - آموزشگاههای حرفه‌یی

الْمَدَافِعُ الْبَعِيدَةُ الْمَرْمَى - توپهای دورزن

مَدَافِعُ ضَلِّ الطَّائِرَات - توپهای ضد هوائی

مَدَالِيَّة (غ) - مدال ، نشان

الْمَدَالِيَّةُ الذَّهَبِيَّةُ - مدال طلا

مَدَالِيُون (غ) - مدال یا نشان بزرگ

مَدَاوِر - ابن الوقت ، موقع شناس

مَدَاوِلَة - گفتگو ، تبادل نظر

مَدْبِسَة - جا سنجاقی که روی میز تحریر گذارند

و سنجاقها را در آن فرو کنند

مَدْبَغَة - کارخانه‌ی دباغی ، دباغ خانه

مَدَخِن = دَاخِن

مَدَخْنَة ج مَدَاخِن - دودکش بخاری و امثال آن

مَدَخْنَة الْقَطَارَة أَوِ الْبَاخِرَة - دودکش لو کوموتیو

یا کشتی بخاری

مَدْخُول - درآمد ، عایدی ، دخل

مَدْرَب ج مَدْرَبُون - مربی ، تربیت کننده

مَدْرَج ج مَدْرَجَات - آمفی تئاتر : جای نشستن

تماشا کنندگان که ردیف های آن بشکل دایره یا

بیضی و دارای پلکان باشد

مَدْرَج ج مَدَارِج - باند فرودگاه هواپیما

الْمَدْرَحِيَّة - مکتبی که پیروان آن هم خدا و هم

طبیعت را در رفتار آدمی مؤثر دانند ، مکتب

مادی - ممنوی (مَدْرَحِيَّة) از دو کلمه‌ی «مَدْرَحِيَّة»

و «رُوحِيَّة» - ترکیب یافته است

مَدْرَسِي - درسی ، مربوط بمدرسه

مدرعة ج مدرعات - زره پوش (يك نوع تانك جنگي) ، ناو زره پوش

المدعى العمومي - دادستان ، مدعى العموم

مدفا ، مدفاة ج مدافى - بخارى

مدفع ج مدافع - توپ (از سلاحهای جنگي)

مدفع رشاش - مسلسل

المدفع المضاد للطائرات - توپ ضد هوايي ،

توپ که هواپيما را سرنگون کند

مدفعية - توپخانه ، آتشبار

مدفوع - وجه يا پولی که بکسی پرداخت شده باشد

مدفوع اليه - گیرنده ی وجه

مدقة - دسته هاو

فقر مدقع - بينوايي يا فقر ذلت بار

مدك = متك

مدلع - ناز پرورده

مدليون (غ) = مداليون

نمك ج مدايمك - رديف ، رج آجر و سنگ

که در ساختمان بکار رفته باشد

دمرة ج دميرات - ناوشکن

نمك ، مدموك - فشرده ، متراکم

مدن الجامعة - شهرهایی که دارای دانشگاه باشد

مدني - متمدن ، مربوط به تمدن ، كشوري (مقابل لشكري)

مدنية - تمدن

الخدمات المدنية والعسكرية - مشاغل يا

پستهای كشوري و لشكري

مدوي - كاردو چاقو فروش

مدير عام ج مديرون عامون ، مدراء عامون

- مدير كل

مديرية ج مديريات - اداره ، رياست ،

مديريت ، حوزه ی بخشداري ، بخش ، ناحيه ، بلوك

مدبة ج مذاب ، مذبات - چو بـ دستي داراي

شرابه که بوسيله ی آن مگس را برانند

مذبح ج مذابح - كشتارگاه ، مسلخ

مذبح الهيكل - محراب كليسا

مذري ، مذراة = مذرة

مذرة - افزاري پارو مانند و داراي چنگال که با

آن خرمن باد دهند

مذكرة ج مذكرات - يادداشت سياسي که

دولتها بهمدیگر تسليم کنند ، دفترچه يادداشت

مذكرة احتجاجية - يادداشت سياسي اعتراض

آميز

مذنب - ستاره ی دنباله دار ، ذو ذنب

مذباغ - مكافئ : بوقی که بدست گیرند و سخن

گویند تا صدا بهمه جا رسد ، میکرفون ، رادیو
 مَذِیْع ج مَذِیْعُون - سخنگوی رادیو
 مَرَب ... ، مَرَّ عَلَی ... ، مَرَّ مِنْ ... - عبور
 کرد از ، گذشت از کنار یا وسط ... ، به جایی
 وارد شد و از آنجا گذشت
 مَرَاب - گاراژ یا تعمیرگاه اتومبیل
 مُرَاجَعَة - دوره کردن درس و غیره ، تجدید نظر
 کردن در دروس و غیر اینها
 مِرَاس - تمرین ، ممارست
 مِرَاسِل ج مِرَاسِلُون - خبرنگار
 مِرَاسِیم - تشریفات ، مراسم
 المِرَاسِیم المَعْتَادَة - مراسم یا تشریفات معموله
 مُرَافِق ج مُرَافِقُون - آجودان مخصوص
 مُرَاقِب ج مُرَاقِبُون - ناظر ، بازرس ، سرپرست ،
 کسیکه بر امری نظارت کید
 مُرَاقِبَة - نظارت ، کنترل ، سرپرستی
 المِرَاقِبُون الدَّوْلِیُون - ناظران بین المللی
 المِرَاقِبُون السِّیَاسِیُون - ناظران سیاسی
 مُرَاكِز الاِقتِرَاع - محل هایی که در آنجا صندوق
 های انتخابات را قرار دهند تا مردم بنمایندگان
 خود رأی دهند
 مُرَانَة - خاصیت فتری داشتن ، قوهی ارتجاع ،
 کش آمدن
 مُرَاهِق - جوانی که بسن بلوغ رسیده باشد

مُرَاهِقَة - سن بلوغ
 مُرَاح - سرزنده ، آسوده ، راحت ، با نشاط
 مُرْتَبَة (ص) - تشك ، د شك
 مُرْتَزَقَة - سربازان مزدور
 مُرْجَاس - سنگ که با طناب بسته باشند و در
 آب اندازند تا عمق آن معلوم گردد ، عمق پیما
 مُرْجَفَة ج مُرَاجِف - زلزله سنج : دستگاهی که
 مقدار زمان و شدت و موقع زلزله را تعیین کند
 مُرْجُو حَة = ارجو حَة
 المَرْح العائِلِی - نشاط و سرور خانوادگی
 مَرْحِی - مَرَحِبَا ! ، احسنت ! ، آفرین ! ،
 برآوو ! ، به به !
 مُرْحَاض ج مُرَاحِیض - مستراح ، آبریز
 المَرْحَلَة المَبْکِرَة - مرحلهی اولیه یا ابتدائی
 مَرْحِیَا = مَرْحِی
 مَرْسِی ج مِرَاس (المِرَاسِی) - لنگرگاه کشتی
 مَرْسَاة - لنگر کشتی
 مَرْسَم - استودیو نقاشی
 مَرْسَم السِّینِمَا - استودیو فیلمبرداری
 مَرْسُوم ج مِرَاسِیم - فرمان ، حکم ، تصویب -
 نامه ، تشریفات ، مراسم
 مَرْسُوم مِلْکِی - فرمان شاهانه
 مَرْشَة - آب پاش

مِرْشَح ج مرشحون - نامزد ، کاندیدا (برای نمایندگی مجلس یا مقام و منصبی دیگر)
 مِرْشَح المِطْوَلَة - نامزد قهرمانی
 مِرْشَح المِجْلَس النُّوَاب - کاندیدای نمایندگی مجلس شورای ملی
 مِرْشَح النِّیَابَة - کاندیدا یا نامزد انتخاباتی
 مِرْصِد ج مراصد { رصد خانه
 مِرْصَاد ج مراصید
 مِرْصَدَة - يك نوع تلسکوپ یا دوربین نجومی کوچک
 مِرْض - پرستاری کرد، بعنوان پرستار در بیمارستان انجام وظیفه کرد
 فِرَاش المِرْض - بستر بیماری
 مِرْض مَسْتَوِطِن ج امراض مستوطنة - بیماری بومی ، بیماری بی که مخصوص يك قوم یا يك دیار باشد
 المِرْض المَعْدِي ج الامراض المَعْدِيَة - بیماری واگیردار
 مِرْض وَبَائِي ج امراض وَبَائِيَة - بیماری همه جاگیر ، اپیدمی
 مِرْطَاب - رطوبت سنج که درجهی رطوبت هوا را نشان دهد
 مِرْطَب ج مرطبات - رافع خستگی، نشاط انگیز،

مِرْوَ بَخْش
 مِرْطَبَات - نوشابه های غیر الکلی نشاط بخش (چون پسی کولا و غیره)
 مِرْطَبَان - بطری یا شیشه ی بزرگ دهن گشاد، بلوئی
 مِرْفَاج مِرَافِي - بندر ، لنگرگاه
 مِرْفَق بَهْدَا - لفا ، جوفاً ، به همراه ، به پیوست ، بضمیمه (در گفتگوی از نامه یی که دارای ضمیمه باشد)
 مِرْفَقَة المَكْتَب - زیردستی که دارای آب خشك كن نیز هست و روی میز تحریر گذارند
 مِرْق ، مِرْقَة - سوپ ، آبگوشت
 قَارِب المِرْق - ظرف سوپ خوری
 مِرْقَاة - شریان بند
 مِرْقَاة ج مِرَاقِي (المِرَاقِي) - نردبان ، پلکان ، آسانسور
 مِرْقَب - برج دید بانی
 مِرْقَب - تلسکوپ ، دوربین نجومی
 مِرْقِد ، مِرْقِد - داروی خواب آور
 مِرْقَص - پیست رقص ، سالن رقص
 مِرْقَم - آلتی فلزی که با آن دفاتر اندیکاتور و غیره را شماره گذاری کنند
 مِرْك (غ) - مارك زدروی ، علامت مخصوص (روی کالا و غیر آن) ترسیم کرد

مِرْشَح ج مرشحون - نامزد ، کاندیدا (برای نمایندگی مجلس یا مقام و منصبی دیگر)
 مِرْشَح المِطْوَلَة - نامزد قهرمانی
 مِرْشَح المِجْلَس النُّوَاب - کاندیدای نمایندگی مجلس شورای ملی
 مِرْشَح النِّیَابَة - کاندیدا یا نامزد انتخاباتی
 مِرْصِد ج مراصد { رصد خانه
 مِرْصَاد ج مراصید
 مِرْصَدَة - يك نوع تلسکوپ یا دوربین نجومی کوچک
 مِرْض - پرستاری کرد، بعنوان پرستار در بیمارستان انجام وظیفه کرد
 فِرَاش المِرْض - بستر بیماری
 مِرْض مَسْتَوِطِن ج امراض مستوطنة - بیماری بومی ، بیماری بی که مخصوص يك قوم یا يك دیار باشد
 المِرْض المَعْدِي ج الامراض المَعْدِيَة - بیماری واگیردار
 مِرْض وَبَائِي ج امراض وَبَائِيَة - بیماری همه جاگیر ، اپیدمی
 مِرْطَاب - رطوبت سنج که درجهی رطوبت هوا را نشان دهد
 مِرْطَب ج مرطبات - رافع خستگی، نشاط انگیز،

مَرَكَب ج مَرَاكِب - کشتی ، قایق

مَرَكَب النَقْص - عقده‌ی خود کم بینی ، عقده‌ی حقارت

مَرَكَبَة - واگن ، کالسکه ، درشکه ، وسیله‌ی نقلیه

مَرَكَز - موقعیت ، وضعیت ، مقام ، منصب ، پست ، منازات

مَرَكَز الادَارَة - اداره‌ی مرکزی

مَرَكَز البَوْلِيس - کلانتری

مَرَكَز مَرْمُوق - موقعیت حساس یا جالب توجه

مَرَكَز مَقْلَقْل - موقعیت متزلزل

مَرَكَم = جَمَاعَة

مَرْمِي - هدف ، غرض ، مقصود (در بازی فوتبال و غیره) دروازه (که هر دو طرف بازی کوشش کنند تا توپ را بداخل آن اندازند)

مَرْمُوق - جالب ، شایان توجه ، قابل ملاحظه ، دیدنی ، تماشایی ، مورد توجه ، سرشناس

مَرَن جَسَدِه - ورزش کرد ، بدن خود را بحركات ورزشی تمرین داد

مَرَن عَلِي - عادت داد ، تمرین داد ، معتاد کرد

مَرُوح ، مَرُوحَة ج مَرَاوِح - باد بزن

مَرُوحَة - باد بزن ، پروانه‌ی موتور

مَرُوحَة كَهْرَبَائِيَة - باد بزن برقی ، پنکه

مَرُونَة = مَرَانَة

مَرِيح - راحت (در گفتگوی از صندلی ، منزل و غیر اینها)

مَرِيح - حاصلخیز ، دارای محصول

مَرِيُول - پیش بند ، پیش دامن (که استادکاران هنگام کار جلو دامن خود بندند تا لباسهایشان

آلوده نگردد) ، روپوش

مَرِيُول الطِّفْلِ - سینه بند کودک

مَزَاج لِمُفَاوِي - مزاج بلغمی

مَزَاد (ص) - حراج

مُزَارِع ج مُزَارِعُون - کشاورز ، دهقان ، زارع

مُزَاوَلَة - بکاری مشغول بودن ، کاری راپیشه‌ی خود ساختن

مَزْعُوم - ادعا شده ، مطمئن که ادعا شده باشد ولی با حقیقت تطبیق نکند

الحَكُومَة الوَطَنِيَّة المَزْعُومَة - دولت باصطلاح

ملی (دولتی که آنرا ملی خوانده باشند و در حقیقت ملی نباشد)

مَزَقَة - اتموبیل حامل عروس که باتشریفات خاص تزئین کنند

مَزَقَت - اسفالت شده

مَزَلَاچ - چفت و قفل در

مَزَلِج - کفش اسکی ، کفش غلتك دار برای سریدن روی یخ و غیره

مَزَلِجَة - زمین بازی اسکیتینگ یا محل بازی

اسکی

مَزَلَق = مَزَلَجَة

مَزَلَقَة - سورتمه ، درشکه برقی

مَزْمَار ج مَزَامِير = زَمَارَة

مَزْوَاة - تیودولیت: زاویه سنج مهندسی ، ارتفاع
یابمَزْوَل ، مَزْوَل التَلْفُون - صفحه‌ی شماره گیر در
روی تلفن

مَزْهَرِيَّة (ص) - گلدان

مَزِيَّتَة - روغن دان که دارای لوله‌ی بلندی است
و ماشین آلات را با آن گریس کاری کنند

مَزِيْج - مخلوط ، ترکیب ، مرکب ، ممزوج

مَزِيْج كِيْمَاوِيّ - ترکیب شیمیائی

مَزِيْف - تقلبی ، ساختگی ، جعلی ، بدلی

مَزِيْن - آرایشگر ، سلمانی

مَس - تماس ، لمس کردن ، تماس بودن ، محسوس
بودن ، دیوانگی

مَسَاء ج اَمْسِيَّة - شب ، هنگام ، ابتدای شب

مَسَاء اَمْس - دیشب

مَسَاء الْخَيْر - شب بخیر (هنگام برخورد با کسی
گفته میشود نه در وقت خدا حافظی)

مَسَاجِلَة - رقابت ، مسابقه ، همچشمی

مَسَاح الْاِحْدِيَّة - واکی

مَسَاحَة (ص) = مَحَايَة

مَسَاسُ الْحَاجَة - احتیاج مبرم

مُسَاعِد ج مُسَاعِدُون - معاون

اُسْتَاذ مُسَاعِد - دانشیار

مُسَاعِدَات طَبِيَّة - کمکهای پزشکی

مُسَاوَمَة - چانه زدن (در خرید و فروش و غیره)

مُسَاهِم - سهامدار ، کسیکه در کاری سهم باشد
و همکاری کندمُسَاهِمَة - شرکت داشتن در کاری ، همکاری
کردن ، سهم بودن

مُسَبِّح ج مُسَابِح - استخر شنا

مُسْتَانِف الدَّعْوَى -- پژوهش خواه ، استیناف
دهنده

المُسْتَانِف عَلَيْهِ اَوْضَدَه - پژوهش خواننده ،

کسیکه علیه او استیناف داده باشند

مُسْتَأْهِل - شایسته ، لایق ، شایان ، مستحق ،

درخور ، مناسب ، کافی ، سزاوار

مُسْتَبْشِر - خوشبین

مُسْتَحْضِرَات طَبِيَّة اَوْ كِيْمَاوِيَّة - داروهای

ساخته و آماده شده ، محصولات یا فرآورده‌های

دارویی

المُسْتَحْي - خجالت زده ، خجالتمند ، خجول

مُسْتَخْلَص البَضَائِع مِنَ الْجُمْرِك - کسیکه

کالارا از گمرک مرخص سازد ، نماینده‌ی تاجر

جهت ترخیص کالا از گمرک

الْمُسْتَر (غ) - آقا (مقابل کلمه‌ی خانم)
 مُسْتَشَار - مشاور ، مستشار ، صدر اعظم
 مُسْتَشَار المَانِيَا - صدر اعظم آلمان
 مُسْتَشْرِفَة - تراس ، پشت بام هموار
 مُسْتَشْفَى ج مُسْتَشْفِيَات - بیمارستان
 مُسْتَشْفَى الطَّوَارِي - بیمارستان حوادث
 مُسْتَشْفَى عَسْكَرِي - بیمارستان ارتش
 مُسْتَشْفَى الْمَجَازِيْب (الْمَجَانِيْن) - بیمارستان
 مُسْتَصْنِع - سازنده ، تولید کننده ، صاحب کار -
 خانه
 مُسْتَضَام - ستم دیده ، مظلوم
 مُسْتَطِير - بد بین
 مُسْتَعَجَل - فوری
 رَسَائِل مُسْتَعْجَلَة - نامه‌های فوری
 طَرِيق مُسْتَعْجَلَة - راه میان بر
 مُسْتَعْمَر ج مُسْتَعْمَرُون - استعمارگر ، امپراتور -
 یالیت
 مُسْتَعْمَرَة ج مُسْتَعْمَرَات - مستعمره
 الْمُسْتَقْبَل الزَّاهِر { - آینده‌ی درخشان یا
 الْمُسْتَقْبَل الْوُضَاء {
 شکوفان
 الْمُسْتَقْبَل الْقَرِيب - آینده‌ی نزدیک

مُسْتَنْجَح - تولید کننده (چون دهقان ، کارگر ،
 صاحب کارخانه و غیره)
 مُسْتَنْقَع ج مُسْتَنْقَعَات - باتلاق ، مرداب
 مُسْتَوَى الْمَعِيشَة - سطح زندگی
 مُسْتَوْدَع السَّيَّارَات - گاراژ اتومبیل
 مُسْتَوْرِد ج مُسْتَوْرِدُون - تاجر وارد کننده‌ی
 کالا
 مُسْتَوْصَف ج مُسْتَوْصَفَات - درمانگاه
 مُسْتَوْقِد - بخاری از هر نوع
 مُسْتَهْدِف ل - در معرض نهاده ، هدف قرار
 گرفته
 مُسْتَهْلِك - مصرف کننده (مقابل تولید کننده)
 مُسْجَة - ماله‌ی بنائی
 خُطَاب مُسْجَل - نامه‌ی سفارشی
 شَرِيط مُسْجَل - نوار که روی آن صدا یا آواز
 و غیره ضبط شده باشد
 مُسْجَل الْعُقُود الرِّسْمِيَّة - سردفتر اسناد رسمی
 مُسْجَلَة - دستگاه ضبط صوت
 مَسْح الْحَدَاء - کفش را واکس زد ، تمیز کرد
 مُسْجَل الْحَدَاد - سوهان آهنگری
 مُسْجَل النِّجَار - رنده‌ی نجاری

مسحوب علیه - (در اصطلاح تجاری) برات گیر

مسحوق - بودر ، گرد - هر چیز را که کوبیده و
بصورت بودر یا گرد در آورده باشند

مسخن = سخنان

مسك الجسد - بدن را ماساژ داد

مسدس - پارا بلوم ، هفت تیر ، ششلول ، رولور ،
نوعی حربی دستی که بدان تیر اندازی کنند

مسرة - تلفن

مسرجة - چراغ دان

مسرح ج مسارج - تماشاخانه

خشبة المسرح - سن تماشاخانه

على مسرح السياسة الدولية - در صحنه سیاست
بین المللی

مسرحية ج مسرحیات - نمایشنامه

مسطار - ماله ، بیلچه‌ی باغبانی ، پرگار

مسطرة ج مساطر - خط کش ، نمونه ، مسطوره

مسقى - آبداده ، آبکاری شده (در گفتگوی از
فلزات)

النحاس المسقى - مس آبداده یا آبکاری شده

مسقوى - کشتزاری که با آب قنات و مانند آن
آبیاری شود (مقابل دیمی)

مسك = امسك

مُسكان ج مساكين - بیعانه

مسكوبى - روسی

المسكونة - جهان ، دنیا ، عالم

مسيل (المسالى) - سرگرم کننده ، تفریح دهنده

مسالة ج مسال (المسالى) - جای تفریح و سر

گرمی

مسلة - برج یاستون هرمی شکل مرتفع ، جوال
دوز

مسلفة - شانه‌ی زمین صاف کن ، مازو

مسلكة - چرخ نخ ریس

مسلوق - جوشیده ، آب پز شده (در گفتگوی
از تخم مرغ و غیره)

خط مسمارى - خط میخی

مسماع ، مسمع - گوش‌ی که پزشکان با آن
ضربان قلب مریض را معاینه کنند

مسودة - چرکنویس ، پیش نویس

مسودة الطبع - نمونه‌ی غلط‌گیری (در چاپخانه)

مسوكر (غ) - بیمه شده ، تضمین شده ، نامه‌ی
سفارشی

مسونى = ماسونى

مسیخ - بی مزه ، بی طعم

الصوارىخ المسيرة - موشك‌های هدایت‌شونده

مسیس الحاجة = مساس الحاجة

مسیعة - ماله‌ی بنائی

غاز مَسِيلٌ لِلْدُمُوعِ - گاز اشك آور

المَسِيو (غ) - مَسِيو : آقا (مقابل کلمه‌ی خانم)

المَشَاة - پیاده نظام

مَشَارَة ج مَشَارَات - مساحتی از زمین برابر با ۱۰۰۰ متر مربع

المَشَارِيعُ الزَّرَاعِيَّةُ - پروژه‌های کشاورزی

مَشَاغِب ج مَشَاغِبُون - اخلاکگر

المَشَاكِلُ الْعَالَمِيَّةُ الْهَامَّةُ - مسائل یا مشکلات مهم جهانی

مَشْوُوم - شوم ، نحس ، نامبارک

مَشَايَة = مَمَشِي

مَشَايَة الْأَطْفَال - چارچوب غلتک دار برای کودکان

الصُّورُ الْمَشْبُحَة - عکسهایی که روی پرده‌ی سینما ظاهر شود

مَشَبَك - سَكْک برای کمر بند و غیره ، قزن قفلی

مَشَبَك صدر = دَبُوس صدر

مَشَبَك غَسِيل = دَبُوس غَسِيل

مَشَبَك الْوَرَق - گیره‌ی فلزی که کاغذ را بدان گیرند

مَشْبُوه = مَشْتَبِه فِيهِ

مَشْتِي ، مَشْتَاة ج المَشَاتِي - قشانی ، چان

خوش آب و هوا که فصل زمستان را در آن گذرانند (مقابل ییلاق)

مَشْتَبِه فِيهِ - کسیکه مورد سوء ظن باشد

مَشْتَل ج مَشَاتِل - قلمستان

مَشَجَب - چوب لباس

مَشَجَر - مشجر ، دارای درخت زیاد و انبوه

مَشَجَر - منقوش به نقش درخت

مَشَخَص - هنرپیشه (مرد)

مَشَخَصَة - بازیگر نمایش ، هنرپیشه (زن)

مَشَد - شکم بند ، کمر بست

مَشَدَب - کارد باغبانی ، چاقوی شاخه زنی

مُشَاهِد ج مُشَاهِدُون - تماشا کننده ، تماشاچی

مَشْرَحَة - (در پزشکی) اطاق تشریح

مَشْرَد ج مَشْرَدُون - آواره ، بی خانمان

مَشْرِع - قانونگذار

مَشْرِف - بالکن

مَشْرِف عَلَى الْعَمَل - ناظر ، سرپرست

مَشْرُوب بِدُون الْكُحُول - نوشابه‌های غیر الکلی

المَشْرُوبَاتُ الرُّوحِيَّةُ
المَشْرُوبَاتُ الْكُحُولِيَّةُ { - نوشابه‌های الکلی

مَشْرُوبَاتُ لَارُوحِيَّة - نوشابه‌های غیر الکلی

مَشْرُوع ج مَشَارِيع - طرح ، نقشه ، برنامه ،

پروژه ، لایحه

مَشْرُوعُ السَّنَوَاتِ السَّبْعِ - برنامه‌ی هفت ساله
(برای عمران و آبادی کشور)

مَشْرُوعُ الْقَانُونِ - لایحه‌ی قانون

مَشْطَجُ امْشَاطٍ - شانه (که با آن موی سر و
غیره را شانه زنند)

مَشْطٌ ، مَشْطُ الشَّعْرِ - موی سر و غیر آنرا شانه
زد یا شانه کرد

مِشْعَاعٌ - دستگاه رادیوگرافی ، دستگاه عکس -
برداری از داخل بدن

تَصْوِيرٌ مِشْعَاعِيٌّ - (در پزشکی) رادیوگرافی

مِشْعَشَعٌ - (ص) - مست ، لول

مَشْغَلٌ - جاییکه گدایان را بکار وادارند ،
نواخانه

مَشْكَلٌ - کتاب یا هر نوشته‌یی که دارای اعراب
باشد

المَشْكَلَةُ الْمُسْتَعَصِيَةُ الْحُلْ - مشکل لاینحل

مَشْكُولٌ = مشکل

مِشْلَحٌ - رخت کن حمام و غیره ، اطاق برای لباس
کندن و لباس پوشیدن

مِشْمَشٌ ، مِشْمَشَةٌ - زردآلو

مِشْمَعٌ - پالتو بارانی

مِشْمَعُ الْأَرْضِ (ص) - مشمع برای فرش کردن
کف اطاق و غیره

مِشْنَقَةٌ جِ مِشَانِقٍ - چوبه‌ی دار

مِشْنَقَةٌ - میدان اعدام : فضائی که در آن مجرمان
را بدار آویزند

مِشْنُوقٌ - بدار آویخته ، مصلوب ، کسی را که
بوسیله‌ی دار اعدام کرده باشند

مَشُوٌ - داروی مسهل

مِشْوَاةٌ = شَوَايَةٌ

مِشْوَارٌ - گردش ، آهسته قدم زدن ، سفر کوتاه ،
مأموریت

مِشْوَلٌ - داس کوچک

مِشْوَهٌ - بد ریخت ، بد شکل ، بد قواره

مِشْهَدٌ جِ مِشَاهِدٍ - انجمن ، اجتماع ، با دسته

حرکت کردن ، مراسم دفن ، منظره ، آرامگاه
مشهور - بد نام ، رسوا

المِشْهَبِيٌّ - اشتها آور

مِشْيَجٌ جِ امْشَاجٍ - سلول جنسی

مِشْيَخَةٌ جِ مِشْيَخَاتٍ - شیخ نشین (مانند قطر ،

شارجه و غیره از شیخ نشین های خلیج فارس)

مِشِيرٌ - (در ارتش) فیلد مارشال ، ارتشبد

مِشِيطٌ = مِمْشِيطٌ

مِصٌ = اِمْتِصٌ

مِصَادٌ - شکارگاه

مِصَادَقَةٌ - تصویب ، موافقت ، تصدیق ، تجویز ،

ابرام ، تأیید

المصار - روده ها ، امعاء

مصارع ج مصارعون - کشتی گیر

مصارعة - کشتی

مصارفة - صرافی ، تسعیر کردن ، تفاوت نرخ

پول دو کشور ، ارز

مصارى (س) - پول

وفى المصاريف - هزینه ی (چیزی را) پرداخت

یا متحمل شد

مصاريف الدعوى - هزینه یا مخارج (که طرفین

دعوی جهت دادگاه و غیره باید بپردازند)

مصاريف ثمرية - مخارج یا هزینه های جزئی

و متفرقه

مصارين = المصار

مصاص - حجامت گر ، مک زننده

المصالح الحكومية - ادارات یا دوائر دولتی

مصباح ج مصابيح - چراغ

مصباح البطارية - چراغ قوه ی دستی

مصباح كهربی - چراغ برق

مصبعة - کارگاه یا کارخانه ی رنگرزی

مصبنة - کارخانه ی صابون پزی

مصبة - جرعه ، چشم

مصح ، مصحة ج مصاح ، مصحات - آسایش -

گاه مسلولین ، منطقه ی خوش آب و هوا که اغلب دارای

آب معدنی نیز باشد و در آن دوره ی نقاهت را گذرانند

مصحة - صحت بخش ، مفید ، نافع (در گفتگوی

از دارو و غیره)

مصحف - کتاب ، دفتر

المصحف الشريف - قرآن مجید

مصدى - اکسیژن

مصدر ج مصادر - منبع ، اصل ، منشأ ، مبدأ

مصران ج مصارين = المصار

مصرف ج مصارف - بانک

مصرف الماء - زهکش ، آبگذر

مصرف ج مصاريف - هزینه ، خرج

مصرف الجیب - پول تو جیبی

مصطاد = مصاد

مصطفاف = مصیف

مصطلی - بخاری (بیشتر در مورد بخاری هایی

گفته میشود که داخل دیوارهای اتاق و غیره ساخته شده باشد)

مصطنع - مصنوعی ، ساختگی ، بدل ، قلب ، جعلی

مصعد ، مصعدة ج مصاعد - آسانسور

مصفف ج مصافف - محل صف ، معرکه ی جنگ

مصنف الاحرف (فی الطباعة) - ورساد : قالب

حروفچینی در چاپخانه

مَصْفَاةُ ج مَصَافٍ (الْمَصَافِي) - بالابشگاه

مَصْفَاةُ الطَّبَخ - صافی ، آبکش

مَصْفَاةُ الَّلِيمُونِ اَوِ الشَّاي - لیمو یا چای صاف
کنی ، آلتی بشکل قاشق که دارای سوراخهای
متعددی است و با آن چای یا لیمورا صاف کنند

مَصْفَح - فلز پوش ، زره پوش ، فلزی که باچکش
و غیره پهن و نازک شده باشد

مَصْفَحَات - زره پوشها (تانکهای جنگی)

دَبَابَةُ مَصْفَحَة - تانک زره پوش

مَصْفَق - کف زننده

مَصْفَق - بورس ، جایگاه معاملات سهامی و اوراق
بهادار و بروات

مَصْكُوكَات - مسکوکات

مَصْل ج امصال - آمپول ، سرم

مَصْل الدَّم - سرم خون

المَصْل الوَاقِي ج الامصال الوَاقِيَة - سرم

پیشگیری

مَصْلَبُ الطَّرَق - چهارراه

مَصْلَحَة ج مصالح - اداره ی دولتی ، سود

منفعت ، مصلحت ، فایده

مَصْلَحَة الْحُدُود - اداره ی مرزبانی

مَصْمُوم - مد ساز ، طراح لباس

مَصْمُومُ الْأَزْيَاء - طراحان ، مد سازان

مَصْنَع ج مَصَانِع - کارخانه ، کارگاه

مَصْنَعِيَّة (ص) - اجرت ساخت ، پولی که برای

ساختن چیزی پردازند

مَصْنِف ج مَصْنِفُون - مولف ، گرد آورنده ،

نویسنده ی کتاب

مَصْنِف ج مَصْنِفَات - کتاب ، نوشته

زَجَاج مَصْنُفَر (ص) = زجاج اغبش

مَصْوُوت ج مَصْوُوتُون - رأی دهنده (در انتخابات)

مَصُور ج مَصُورُون - عکاس ، نقاش

مَصُور سِنِمَائِي - فیلمبردار

مَصْوُوتَة - جاروب خرمن روبیدن یا جاروب

باغبانی

مَصِيد - حیوانی که شکار کرده باشند ، گوشت

شکار

مَصِيْدَة ج مَصَائِد - هر نوع دام یا تله که بدان

جانوران را بدام اندازند

مَصِيْدَة السَّمَك - محل ماهیگیری ، شیل

شیلات

مَصِير - سر نوشت

مَصِير ج امصيرة ، مصران - روده

قَرَر الشَّعْب مَصِيرَه - ملت سر نوشت خود را به

دست خویشان تعیین کرد

مَصَيِّف ج مَصَائِف - بیلاق ، منطقه ی خوش آب

و هوایی که تابستان را در آنجا گذرانند

مَضَى عَلَى الْأَمْرِ - ادامه داد (بیکاری) ، کاری

را تمام کرد ، انجام داد ، اجرا کرد ، به انجام رسانید

مُضَايَقَةٌ - مزاحمت ، تصدیق ، اذیت

مَضْبُطَةٌ - مقاوله نامه سیاسی ، پروتکل ، صورت جلسه ، خلاصه مذاکرات

مَضْبُوطٌ - صحیح ، درست (هنگام تصدیق یا تأیید سخن کسی گفته میشود)

مَضْجَعُ ج مَضَاجِعُ - اتاق یا محل خواب ، (مجازاً) آرامگاه

مِضْخَةٌ ج مِضْخَاتٌ - تلمبه

مِضْخَةٌ مَاصَةٌ - تلمبه برای کشیدن آب چاه و غیره

مِضْرَبُ الْكُرَةِ - بازی تنیس

مُضْطَرِّدٌ - تحت فشار یا تعقیب ، ستم‌دیده ، مظلوم

مُضْطَظٌ - هوا سنج ، دستگاهی که با آن فشار هوا را تعیین کنند

مِضْمَارٌ - میدان ، (مجازاً) زمینه ، رشته

مِضْمَارُ السَّبْقِ - میدان مسابقه‌ی اسب دوانی و غیره

مُضْمُونٌ - بیمه شده ، تضمین یا ضمانت شده

بُرِيدٌ مُضْمُونٌ - پست سفارشی

مُضَيَّفٌ ، مَضِيْفَةٌ - مهمان‌سرا

مُضَيَّفٌ - میزبان

مَضِيْفَةُ الطَّائِرَاتِ - مهمان‌دار هواپیما ،

دوشیزه‌یی که بعنوان مهمان‌دار در هواپیماها انجام وظیفه کند

مَضِيْقٌ ج مَضَاقٍ - تنگنا ، تنگه ، بزار

مَضِيْقُ الدَّرْدَنِيلِ - تنگه‌ی داردانل

خَاصِيَّةُ الْمَطِّ - خاصیت کشش ، قوه‌ی ارتجاع ، خاصیت فنری

مَطَارٌ ج مَطَارَاتٌ - فرودگاه

مَطَارٌ مِهْر آبَاد الدَّوْلِي فِي طَهْرَان - فرودگاه

بین المللی مهرآباد در تهران

مُطَارَحَةٌ - مشاعره

مُطَارَدَةٌ - تعقیب کردن ، دنبال کردن ، از دنبال

دویدن ، تحت تعقیب یا پی‌گرد قرار دادن

مَطَاطٌ - لاستیک

مُطَالِبٌ ج مُطَالِبُونَ - خواستار

مُطَالِبٌ - مسئول

مُطَالِبُ الْعَمَالِ - خواسته‌های کارگران

مُطَالِبُ الْمَعَارِضَةِ - خواسته‌های حزب اقلیت

(در مجلس شورای)

الْمُطَالِبُ الْوَطَنِيَّةُ - خواسته‌های ملی

مِطْبَخٌ - قه‌خوارخانه

الْمِطْبَخُ الْكَهْرَبِيٌّ - اجاق برقی

مَطْبَع ، مَطْبَعَة ج مَطَابِع - چاپخانه

مَطْبَعَة ج مَطَابِع - ماشین چاپ

مَطْبُوق = طَبِيق

مِطْحَنَة ج مِطَا حِن - آسیاب (از هر نوع)

مِطْرَان ، مِطْرَان ج مِطَارِنَة ، مِطَارِن (غ) -

(نزد مسیحیان) اسقف بزرگ ، خلیفه

مِطْرَانِيَة (غ) - قلمرو یا حوزهی اسقف بزرگ

مِطْرِب ، مِطْرِبَة - آواز خوان ، خواننده ،

نوازنده ، آهنگ ساز

مِطْرَق ، مِطْرَقَة ج مِطَارِق - چکش

مِطْرَقَة الْبَاب - کوبه‌ی در

مِطْرُوق - چکش خورده ، ورقه ، تنکه (در گفتگوی

از فلزات)

مِطْرِيَة - چتر بارانی

مِطْعَم ج مِطَاعِم - رستوران ، کافه برای غذا

خوردن ، بوفه

مِطْعَم - کسی را که مایه کوبی کرده باشند ، گیاه

پیوند داده

مِطْعُوم - واکسن ، مایه‌ی آبله

مِطْفَاة ج مِطَافِي - ماشین یا تلمب‌ی آتش‌نشانی

مِطْفَاة الْحَرَائِق = طَفَايَة

مِظَل - مِمَاطِلَه ، تأدیه‌ی وام را بتأخیر یا بتعویق
انداختن

مِظَل الْمَعْدِن - فلز را چکش کاری کردن ، ورقه

یا تنکه کردن

مِظَلَب ج مِظَالِب - خواسته ، آنچه مردم از

دولت و غیره انجام آنرا خواستار باشند

مِظْلَع - (در موسیقی) پیش در آمد

مِظْلَمَة - وردنه‌ی خبازی و غیره

مِظْمَع ج مِظَامِع - آنچه را که چشم طمع بآن

دوخته باشند

مِظْوَى ، مِظْوَاة - چاقوی قلم تراش

مِظْوَعَة - داوطلبان جهاد

مِظْغِیَاف = الْمِرْقَب الطَّيْفِي

مِظَاهِرَة ج مِظَاهِرَات - میتینگ ، تظاهرات ،

دمونستراسیون

مِظَاهِرَة صَاخِبَة - میتینگ پرشور و هیجان

مِظَلَّة ج مِظَلَّات - چتر ، چتر آفتاب‌بی ، چتر

نجات که در مواقع جنگ و غیره بوسیله‌ی آن از

هوایما فرود آیند

جندی المِظَلَّة ج جنود المِظَلَّات - چتر باز

مِظَالِي ج مِظَالِيُون

مِظَاهِر ج مِظَاهِر - سیما ، قیافه ، ظاهر آدمی ،

سرووضع

معنی ج امعاء - روده
معاء ج امعیة

معادلة الدواء - فورمول دارو

الحزب المعارض - حزب اقلیت (در مجلس شوری)

معارضة، المعارضة البرلمانية - اقلیت پارلمانی

حزب المعارضة = الحزب المعارض

زعيم المعارضة - لیدر اقلیت (در پارلمان)

معارف - آشنایان ، اطلاعات

وزارة المعارف - وزارت فرهنگ

المعالم الاثرية - آثار و ابنیه تاریخی

عقد المعاهدة - قرارداد یا پیمان بستن

وقع معاهدة - پیمان یا قراردادی را امضا کرد

معاهدة عدم الاعتداء - پیمان عدم تعرض یا عدم تجاوز

معاهدة ودية - پیمان دوستی ، پیمان دوستانه

معبد - راه یا جاده‌ی شوسه ، اسفالت ، سنگ فرش شده

معترك - میدان جنگ

معتقة - شراب کهنه

معتقل ج معتقلات - بازداشتگاه

معثوث - پارچه‌یی که آنرا بید تپاه کرده باشد

بید خورده ، جایی که در آن حشره‌ی بید وجود داشته باشد

معجب - قابل تحسین و اعجاب

معجم ج معاجم - کتاب لغت ، قاموس ، فرهنگ لغات

معجن ، معجنة - قدح خمیر گیری

معجنات - شیرینی ، نانهای شیرینی

معجون ج معاجین - خمیر ، معجون

معجون الاسنان - خمیر دندان

معد (المعدی) - بیماری واگیردار ، سرایت کننده

معداد - چتکه ، چرتکه

معدل - معدل ، حد متوسط ، ترمیم شده (در

گفتگوی از کابینه و غیره) ، اصلاح شده (در گفتگوی از مواد قانون اساسی و غیره)

المعدل السنوي - حد متوسط سالانه (در گفتگوی از درآمد و غیره)

معدن ج معادن - معدن ، کان ، فلز

معدن - معدنچی ، معدن کار ، کسیکه معدن استخراج کند

معرب - نوشته یا گفته‌یی که عبری ترجمه شده

باشد ، کلمه‌ی خارجی که وارد زبان عربی شده باشد چون ابرسم و غیره

معرب - مترجم ، کسیکه نوشته یا گفته‌یی را

عربی ترجمه کند

معربد = عربید

معرج ، معرج ، معراج ج معارج ، معاریج

نردبان ، آسانسور

معروض (ص) - جاکش ، پانداز ، کسیکه زن او بدکار است

معروض ج معارض - نمایشگاه

معروض الازیاء - نمایشگاه مد یا لباس

المعروض الدولی - نمایشگاه بین المللی

معركة ج معارك - مبارزه ، جنگ ، میدان جنگ

معروضات - کالاهایی که در نمایشگاهها بمعرض نمایش گذارند

معزف ، معزفة ج معازف - پیانو ، ساز (چون تار ، عود ، گیتار و غیره)

بمعزّل عن ... - خارج از ... ، جدای از ... ، بعید از ... ، دور از ...

معزوفة ج معزوفات - ساز سلو

معزوم - مدعو ، کسیکه به مهمانی دعوت شده باشد

معسكر ج معسكرات - اردوگاه (نظامی) ، اتحادیه یا بلوک سیاسی

معسلة = عسالة

ساعة معصم - ساعت مچی

معطال - ولگرد ، بیکاره

معطف ج معاطف - پالتو ، شل

معطل - بیکار ، کسیکه شغل یا کاری ندارد

معفى - معاف ، بخشوده

معفى من الرسوم الجمركية - معاف از عوارض گمرکی

معقم - استرلیزه کننده ، ضد عفونی کننده

معقم - استرلیزه شده ، ضد عفونی شده

معقود اللواء - تحت فرماندهی (در مورد رزم ناوهای گفته میشود که بفرماندهی دریا سالار در دریا بحرکت آید)

اسعار معقولة - نرخهای عادلانه ، قیمت های مناسب

معكرونة (س) - ماکارونی ، رشته فرنگی (نوعی خوراك)

اطعمة معلبة - غذاهای کنسرو شده

معلف ، معلف ج معالف - آخور

المعلق السياسي ج المعلقون السياسيون - مفسر سیاسی

معلومات - اطلاعات ، اخبار

معمدان - (نزد مسیحیان) تعمید دهنده

معمری - ابن الوقت ، موقع شناس

معامل ج معامل - کارخانه ، کارگاه ، آزمایشگاه

معمل الغزل - کارخانه ریسندگی

معمل کیمیاوی - آزمایشگاه شیمی

مَعْمَل النَّسِيج - کارخانه بافندگی

مَعْمُودِيَّة - (نزد مسیحیان) غسل تعمید

مَعْوَل ج مَعَاوِل - تیشه دوسر، تبر

مَعْوِي - روده‌یی، مربوط بروده‌ها

حَمِي مَعْوِيَّة - حصه، تب روده‌یی

نَزْلَة مَعْوِيَّة - آماس روده، التهاب امعاء

مَعْمَد ج مَعَاهِد - انجمن یا مؤسسه‌ی علمی،

آزمایشگاه، انستیتو

الْمَعَى = مَعَاء

مَعِيَّة - دربار، دربار سلطنتی

مَعِيد - دانشیار، تکرار کننده‌ی درس

مَعِين ضابط - (در ارتش) استوار

مُغَامِر ج مُغَامِرُون - حادثه‌جو، مخاطره‌جو

الْمُغَامِرَاتُ الْجَنُوبِيَّة - حادثه‌جویی‌های دیوانه

وار

مُغَامِرَة ج مُغَامِرَات - حادثه‌جویی، مخاطره

جویی، ماجرا، سرگذشت، مخاطره

مَغْبَة = غِبُّ

مَغْبُوط - خوشبخت، سعادتمند، خوشحال

مَغْرَاة، مَغْرَايَة - ظرف سریش آب‌کنی

المَغْرِب، بلاد المَغْرِب - کشور مراکش و

الجزائر

مَغْرِبِي ج مَغَارِبَة - اهل مراکش و الجزائر،

مربوط به مراکش و الجزائر

مَغْرَد = غَرِيد

مَغْرِض ج مَغْرِضُون = مَتَغْرِض

مَغْرَم ب ... - حریص بر ...، بسیار مشتاق یا

مایل به ...، علاقمند به ...، عاشق بر ...

مَغْزَل ج مَغَازِل - کارخانه‌ی ریسندگی، دوک

پشم ریزی

مَغْسَل - روشویی

مَغْسَل، مَغْسِل ج مَغَاْسِل - رخت‌شوی خانه

مَغْسَلَة = مَغْسَل

الْمَغْسَلَة الْكَهْرِبَائِيَّة - ماشین رخت‌شویی

مَغْطَس - وان حمام

الْمَغْفُور لَهُ - مرحوم ... (عنوان متوفی)

مَغْلَى - جوشیده

مَغْلَاة = غَلَايَة

مَغْلَاق - قفل پشت در خانه

مَغْلَف - چیزی که در پاکت گذاشته باشند

مَغْلَف (ص) - پاکت

مَغْلَى = مَغْلَى

مَغْنِي (الْمَغْنَى) - آوازخوان، خواننده

مَغْنَاة - اپرا

مَغْنِيَّة - آوازخوان ، خواننده (زن)

مُفَاوَضَات دَوْلِيَّة - مذاکرات یا گفتگوهای

سیاسی بین المللی

مُفَاوَضَات سِيَّاسِيَّة - گفتگوها یا مذاکرات

سیاسی

مُفَاوَضَات مُبَاشِرَة - مذاکرات مستقیم ، گفتگو

های بدون واسطه

مُفَاوَضَة ج مُفَاوَضَات - گفتگو یا مذاکره‌ی

سیاسی

مِفْتَاح - کلید ، سوزن (در راه آهن)

مِفْتَاحَجِي (ص) - سوزن بان (در راه آهن)

مِفْتَرَق ج مِفْتَرَقَات - چهارراه

مِفْتِش ج مِفْتِشُون - بازرس

مِفْتِش عام - بازرس کل

مِفْتُوح البَنِيَّة - یقه باز (در گفتگوی از پیراهن ،

لباس و غیره)

جَوَاب مُفْهِم - جواب اسکاتی

مِفْرَش المَائِدَة - پارچه‌ی رومیزی

مِفْرَق ج مِفَارِق = مِفْتَرَق

مِفْرَقَات - مواد منفجره

مِفْرَم - گوشت چرخ کرده

مِفْرُوش - دارای فرش ، سنگ فرش شده ، مبله

(در گفتگوی از اطاق و غیره)

مَفْرُوشَات - اثاثیه‌ی خانه

مَفْرُوم = مَفْرَم

مَفْصَص (ص) - پوست کنده (در گفتگوی از باقلا ،

نخود و غیره)

مَفْصَلَة - لولای در و پنجره و غیره

مَفْضَل - قابل رجحان یا ترجیح

مَفْضَل - لباس خانه ، لباس منزل

مَفْضَلَات - رختهای شستنی (چون پیراهن ، زیر

شلواری و غیره)

مَفْضَلَاتِي - پیراهن وزیر شلواری فروش ، بزاز

مَفْضَلَة = مَفْضَل

مَفْعَم - لبریز ، مالا مال ، پر

مَفْعُول - تأثیر ، نفوذ (در گفتگوی از دارو و

غیره)

سَرِيع المَفْعُول - سریع التأثير

يَسْرِي مَفْعُولُه - هر دستور یا حکمی که قابل

اجرا باشد ، هر دارویی که قابل تأثیر باشد

مِفْك البراغِي - آچار پیچ گوشتی

مِفْكِرَة جِيب - یادداشت جیبی

المَفْوض السَّامِي - کمبسر عالی ، نماینده‌ی

عالی (در گفتگوی از نمایندگان سیاسی)

وَزِير مَفْوض - وزیر مختار

مَفْوضِيَّة ج مَفْوضِيَّات - وزارت مختاری ،

مجل نمایندگی سیاسی ، سفارتخانه‌یی که وزیر
مختار دارد نه سفیر

مُقابِل - عوض ، بدل ، بجای

مُقابَلَة - ملاقات ، تماس ، مصاحبه

مُقابَلَة اِذاعیة - مصاحبه‌ی رادیوئی ، تماس
رادیوئی

مُقاتَلَة ج مُقاتَلات - هواپیماهای جنگنده

مُقاطعة ج مُقاطعات - ایالت ، بخش ، دهستان

مُقاطعة تجاریة - خرید و فروش با کسی را
تحریم کردن ، بایکوت کردن

المُقاعد المُرِیحة - صندلیهای راحت

المُقال - از کار بر کنار شده

مُقابل (ص ، س) - سوسیس ، روده‌ی پر کرده (یک
نوع خوراک)

مُقاومة الجفاف - مقاومت یا مبارزه با خشک -
سالی

مُقایضة - پایاپای ، تهاثر

العام المُقبِل - سال آینده

مُقبِل الشباب - آغاز جوانی ، عنقوان شباب

مُقتَرَح ج مُقتَرحات - پیشنهاد

مُقتَرَن - متأهل ، ازدواج کرده

مُقتطفات - منتخبات

مُقدِر السوء - بد بین

مُقدم ج مُقدمون - (در ارتش) سرهنگ ۲ ،
فرمانده

مُقر القِیادة - مقر یا مرکز فرماندهی

مُقری - کسیکه قرآن را با لحنی خوش بخواند

وَمِن المَقرَران ... - قراراست که ...

الاموال المَقررة (اصطلاح حکومتی) -

(در اصطلاح دولت) مالیاتهای مستقیم

الاموال غیر المَقررة - مالیاتهای غیر مستقیم

مُقرَن - یوغ (که برگردن گاوان نهند)

مُقَشَّشة - شیشه یا بطری بزرگ که زیر آن

مقداری پوشال یا کاه و در اطراف آن پوششی از
حصیر باشد

مَقَص ج مقاص ، مقصّات - قیچی

مَقَصَف ج مقاصف - بوفه : محل فروش نوشابه

و مواد خوراکی در رستورانها و اماکن عمومی ،
بار ، کافه

مَقَصلة - گیوتین

مَقصورة القطار - کوپه‌ی قطار راه آهن

مَقصورة المسارح أو المَلاهی - لژ تماشاخانه
یا کاباره

مَقطع سابق - پیشاوند (در دستور زبان)

مَقطع لاحق - پساوند (در دستور زبان)

مَقطوعیة - جیره‌ی معین

مَقعد ج مقاعد - صندلی ، کرسی مجلس شورا

المقعد الکهربائی - صندلی الکتریکی برای

اندام

مقفل - بسته ، قفل زده

مقلی ، مقلاة ج مقال (المقالی) - تابه ،

ماهی تابه

مقلی - سرخ کرده (در گفتگوی از گوشت ، تخم

مرغ و غیره که در ماهی تابه سرخ کرده باشند) ،

بو داده (در گفتگوی از حبوبات که آنها را بو داده

باشند)

مقلو ، مقلی = مقلی

مقمر ، مقمرة - شب مهتاب

مقنع - نقابدار ، ماسک دار

ورق مقوی - کاغذ مقوا

مقود - افسار ، فرمان یا رل هواپیما و اتومبیل

مقهی ج مقاه (المقاهی) - قهوه خانه

کتاب مقید - کتاب که حروف آن دارای اعراب

باشد

المقیم العام - کمیسر عالی ، نماینده ی عالی

سیاسی

مقیمه - مشاطه ، آرایشگر زن

مکاس - مأمور وصول عوارض (دم دروازه)

مکافحة - مبارزه

المکافحة ضد الامیة ، مکافحة الامیة -

مبارزه با بیسوادی

مکب ، مکب الخیط ج مکبات ، مکاب -

قرقره ی نخ

مکباس ج مکابیس = کپاس

مکبر الصوت - بلندگو

مکبرة - ذره بین

مکبس ج مکابیس = مکپاس

مکبس - منگنه شده

مکبل - کسیکه او را دستبند زده باشند ، کسی

که او را بزنجیر بسته باشند

مکبوس = مکبس

مکتاب - ماشین تحریر

مکتب اللون - تیره رنگ ، سیاه ، گـرفته -

رنگ

مکتب ج مکاتب - اطاق دفتر ، میز تحریر

مکتب المحامی - دارالوکاله

مکتبة ج مکتبات ، مکاتب - کتابخانه ، کتاب

فروشی

مکدام (غ) - سنگ سنگ فرش

رصف الطريق بالمکدام - جاده را سنگ فرش

کرد

مکدس - روی هم انباشته ، متراکم

مَكْرُوب (غ) ج مَكَارِب ، مَكْرُوبات -
میکروب

مَكْرُوبِي (غ) - مربوط بمیکروب

مَكْرُونَة (غ) = مَعَكْرُونَة

مَكْس - مالیات دم دروازه ، عوارض کالایی که
بشهر وارد کنند

مَكْسَحَة - جارو

مَكْشَكْش - جامه‌یی که روی آن نوار و غیره دوخته
باشند (جهت تزئین)

مَكْعَبَر - دارای گره

مَكْفُوف ج مَكْفِيف ، مَكْفُوفُون - نابینا ،
کور

مَكْفُول - تضمین شده ، ضمانت شده

مَكْلَف بِالْعِنَايَةِ ب ... - متصدی حفاظت ... ،
مأمور حفظ ...

مَكْنَة = مَآكِنَة

مَكْنَة قَصِّ الشَّعْرِ - ماشین که با آن سر و صورت
را اصلاح کنند

مَكْنَة نَشْرِ الخَشَبِ - ماشین چوب بری

مَكْنَسَة - جارو

مَكْوَاة ج مَكَاوِ (الْمَكَاوِی) - اطو

دَار المَكْوَس - جایگاه وصول عوارض دم دروازه

مَكْوَك ج مَكَاكِيك - ماکوی بافندگی

مَكْمَهَرَب - دارای برق یا الکتریسیته

مَكْيَاج (غ) = مَآكِيَا ج

مِلْ مِلْعَقَة = لَعَقَة

مُلَاعَة ، مَلَايَة - چادر که زنان بسر کنند

مُلَاعَة السَّرِير - ملافه ، شمد ، چادر شب

مُلَائِم - مناسب ، متناسب ، درخور ، شایسته ،
هم آهنگ

مُلَائِمَة - تناسب ، هم آهنگی ، مناسبت ، در
خوری ، شایستگی

مَلَاجِي - پناگاهها ، نوانخانه‌ها

مَلَّاح - ملوان ، کشتیران ، ملاح

مَلَّاحَة - معدن نمک ، دریاچه‌ی نمک

مَلَّاحَة (ص) - نمکدان

مَلَّاحَة - کشتیرانی ، دریا نوردی

مَلَّاحَة جَوِيَة - هوا نوردی

مَلَا حِظَات سِيَّاسِيَة - تفسیرها یا اظهار نظرهای
سیاسی

مَلَا حِظَة ج مَلَا حِظَات - اظهار نظر ، نظارت ،
تفسیر بر اخبار و غیره ، انتقاد

مَلَا حِقَة - تحت تعقیب یا پی گرد قرارداد

مَلَارِيَا (غ) - مالاریا (يك نوع بیماری)

مُلَازِم - (در ارتش) ستوان

مُلَازِم اَوَّل - ستوان یکم

مَلازمِ ثانی - ستوان دوم

مَلازمِ ثالث - ستوان ۳

مَلاعِب = لاعِب

مَلاک - فرشته

مَلاک - کارمندان و صاحبمنصبان رسمی و ثابت دولت

مَلاکُ الجیش - کادر ثابت ارتش

المَلاکُ الحکومی - کارمندان دولت

مَلاکِم ج مَلاکِمون - بوکسور ، بوکس باز

مَلاکِمَة - بوکس بازی

بطل المَلاکِمَة - قهرمان بوکس

مباراة المَلاکِمَة - مسابقه بوکس

مَلامحِ الوجهِ - خطوط چهره ، سیما ، قیافه

مَلايو (غ) - مالایا (یکی از کشورهای آسیائی)

ملبس - شوکولات

مَلَبَن - آلت یادستگاه تصفیه شیر ، قالب خشت

مالی

مَلَبَنَة - کارخانه‌ی لبنیات سازی ، مناسب بندی

مَلَبَنَة - قاشق

إلى الملتقى = إلى اللقاء

مَلجاء مَلاجی - نوانخانه ، دارالایتام ،

پناهگاه که در موقع حمله‌های هوایی مردم بدانجا

پناه برند

مَلح ، مَلحَة - مبرم ، شدید (در گفتگو وی از احتیاج و غیره)

مَلحَفَة ج مَلاحِف - ملافه ، شمد ، پتو

مَلحَق - متمم ، ضمیمه ، قسمت الحاقی آخر کتاب

و غیره ، (در سفارتخانه) وابسته

المَلحَقُ الثَّقافی - وابسته‌ی فرهنگی (در سفارت-خانه)

المَلحَقُ الصَّحَفی - وابسته‌ی مطبوعاتی

المَلحَقُ العسکری - وابسته‌ی نظامی

مَلحَمَة ج مَلاحِم - شعر حماسی

مَلحَن - آهنگساز

مَلحوظَة - تبصره ، تذکر

مَلزَة - واکس

مَلزَم ، مَلزَمَة ج مَلازِم - گیره

مَلطاس - تیشه‌ی سنگتراشی

مَلطاط - ماهی ناوه کش

مَلعَب ج مَلاعِب - زمین ورزش ، استادیوم

ورزشی

مَلعَقَة ج مَلاعِق - قاشق

مَلعَقَة شای - قاشق چای خوری

مَلعَقَة شوربَة - قاشق سوپ یا غذا خوری

مَلَف - پرونده ، پوشه

مَلْفُوف (س) - کلم (يك نوع سبزی خوراکی)

مَلْفُوف بِالْأَيْدِ - با دست پیچیده شده (چون سیگار
های قدیم)

مَلْقَط - انبر (از هر نوع)

مَلْقَط السَّكَّر - انبر قند

مَلْقَط الشَّعْر - پنس ، موجین ، منقاش

مَلْقَط النَّار - انبر برای گرفتن آتش

مَلْقَن - سوفلور : آکسیکه از پشت صحنه یا از

محل مخصوصی در سن تماشاخانه جملات و گفتار-

های نمایشنامه را بیازیگران و هنرپیشگان یاد-

آوری و القا کند

مَلِكَمَة - توپ یا جوال برای تمرین بسوکس
بازی

مَلِكَمَة - دستکش بسوکس بازی

مَلِكِيّ - سویل : مدنی ، شخصی ، غیر لشکری ،
کشوری

النِّظام المَلِكِيّ - رژیم سلطنتی ، رژیم پادشاهی

بدلَة مَلِكِيَّة ، ثوب مَلِكِيّ - یونیفورم : لباس

رسمی و متحد الشکل ، لباس شخصی ، لباس سویل

حُکُومَة مَلِكِيَّة - حکومت پادشاهی

مَلِكِيُون - فرقه‌یی از مسیحیان

مَلْمُوس - محسوس

فَوَائِد مَلْمُوسَة ، نَتَائِج مَلْمُوسَة - نتایج محسوس

مَلَنَخُولِيَا (ع) - مالبخولیا (يك نوع بیماری
روانی)

مَلُوحِيَّة - يك نوع سبزی پختنی

المَلَهِي ج المَلَاهِي - کاباره ، تماشاخانه

مَلِهَم - الهام بخش

مَلِهَم - الهام گرفته

مَلْيَار (غ) - يك میلیار

مَلِيخ = مَسِيخ

مَلِيك - شاه

مَلِين البَطْن - لینت دهنده‌ی مزاج (در گفتگوی

از دارو و غیره)

مَلْيُون ج مَلَايِين (غ) - يك میلیون

مَلْيُونِير (غ) - میلیونر

مِمَا يَوْسُفُ لَهُ جِدَا ان ... - بسیار جای تأسف
است که ...

مُمَارَسَة - تمرین ، ممارست

مِمَاظَلَة = مَطْل

مُمَالِحَة - نان و نمک خوردن با کسی ، پیوند

دوستی داشتن با کسی

هُوَ يَحْفَظ حُرْمَة المُمَالِحَة - حق نان و نمک

را می‌شناسد ، حق دوستی را مراعات می‌کند

اِقْتِرَاح مُمْتَاز - پیشنهاد عالی

وَقْتُ مَمْتَع - وقت خوش

ممثل ج ممثلون - نماینده‌ی سیاسی، هنر پیشه
(مرد)

الممثل الرئيسي - هنر پیشه‌ی اصلی ، بازیگر
عمده (در نمایش)

ممثل النقابة - نماینده‌ی اتحادیه

الممثل الهزلي - هنر پیشه‌ی کمدی

ممثلة ج ممثلات - هنر پیشه (زن) ، نماینده
سیاسی (زن)

ممحاة - مداد پاک‌کن ، تخته پاک‌کن (ازوئائل
مدرسه)

مهر ج مهرات - کریدور ، راهرو ، معبر

ممرض ج ممرضون - پرستار ، نرس (مرد)

ممرضة ج ممرضات - پرستار ، نرس (زن)

ممسحة - قاب دستمال، دستمال برای تمیز کردن اشیاء

ممسحة الاحذية - آلتی آهنی که دم در خانه

یا اطاق و غیره روی زمین نصب کنند و کف کفش را
بر آن مالند تا گل ولای یا آلودگی دیگر از آن
زایل شود

ممسحة الارجل - پادری ، فرش کوچک و بوری

مانند و قطوری که پای در میاندازند تا آلودگی
کفش بدان زایل شود

ممسحة الارض - نوعی جارو که بر سر آن پارچه‌ی

کهنه یا پشم پیچند

ممشى - کریدور ، راهرو ، دالان

ممشط (ص) - موی که آنرا شانه کرده باشند

ممشوط = ممشط

ممص - سیفون : لوله‌ی که برای جا بجا کردن
آب و غیره از ظرفی بظرف دیگر یا از ظرفی به
خارج بکار برند

ممطر ، ممطرة - پالتوی بارانی

مملحة - نمکدان

المملكة المتحدة - کشور انگلستان

أحسن من ذي قبل - بهتر از آنکه یا آنچه در
سابق وجود داشت

حفار المناجم - استخراج معدن ، کان‌کندن

مناحة ج مناحات - مجلس ختم یا مراسم عزاء -
داری که جهت میت برپا کنند

مناخ - محل اقامت ، آب و هوا ، وضع هوا

منادمة - هم پیاله شدن ، با یکدیگر ندیم شدن ،
مصاحبت یا صحبت دوستانه کردن

مناشدة - درخواست ، التماس ، سوگند دادن ،
لایه کردن

مناشف المائدة - دستمالهای سر میز غذا یا
سفره

الشعب المناضل - ملت مبارز یا مدافع

مناضلة - مبارزه ، نزاع ، پیکار ، مجادله ،
رقابت ، هم‌چشمی ، کشمکش ، دفاع ، حمایت

مناظر الاسبوع - فیلم‌هایی که از ملاقات‌های
مقامات رسمی دولتی در طول هفته‌ی که گذشته

است تهیه کرده باشند و قبل از فیلم اصلی در سینماها
بمعرض نمایش گذارند

مَنَاعَة - مقاومت یا مصونیت بدن در برابر بیماری

مُنَافِس ج مَنَافِسُون - رقیب ، داوطلب ، کسی

که با دیگری رقابت یا هم چشمی کند

مُنَافَسَة - رقابت ، هم چشمی ، داوطلبی

مُنَافَسَة غَرَامِيَّة - رقابت عشقی

مُنَاقَشَة - بحث ، گفتگو در باره ی امری از امور ،

مباحثه ، مورد بحث قرار دادن

مَنَامَة - پیراهن یا جامه ی خواب

مَنَافَاة - دشمنی ، مخالفت ، مخاصمت

مَنَاورَة ج مَنَاورَات (غ) - مانور نظامی

المَنَاورَات السِّيَاسِيَّة - مانورهای سیاسی

المَنَاورَات الحَرْبِيَّة - کشمکشهای جنگی یا

نظامی ، زد و خوردهای جنگی

مَنَاورَة ج مَنَاورَات - کشمکش ، زد و خورد ،

پرخاش ، زد و خوردهای محلی و حمله های موضعی

المَنَاورَة بالكَلَام - مشاجره ی لفظی

مَنَاولَة - دادن ، چیزی را بدست کسی دادن یا

سپردن ، تسلیم کردن

مَنَاهِج عَسْكَرِيَّة - برنامه های نظامی ، روش -

های نظامی

مَنَاهِضَة - مقاومت ، مخالفت در برابر

مُنَبِّث - صادر ، ناشی شده از ، منشعب از ،

متفرع بر

مَنْبَذَة ج مَنْبَذَات - بالش ، متکا

مَنْبَر ج مَنْابِر - منبر ، تریبون سخنرانی ، کرسی

دانشگاه

مَنْبَر الادب الفارسی فی الجامعة اللبنانية

- کرسی ادبیات فارسی در دانشگاه لبنان

مَنْبِض ج مَنْابِض - نبض ، جایی از بدن که

پزشک آنرا با دست گیرد تا از کیفیت ضربان قلب

اطلاع حاصل کند ، کمان حلاجی

الْمَنْبُوث - حرامزاده ، بچه ی سرراهی

مَنْتَای - دور ، جای دور

مَنْتَاش - پنس ، موچین ، موکن ، منقاش

مَنْتَاف = مَنْتَاش

مَنْتِج - تولید کننده ، تهیه کننده ی فیلم و غیره

مَنْتَدی - سازمان ، تشکیلات ، باشگاه ، انجمن

مَنْتَدَح - اختیار ، چاره

مَنْتَزَه = مَتَنَزَه

مَنْتَصَف اللیل - نیمه شب

الْمَنْتُوجَات الزَّرَاعِيَّة - فراورده های محصولات

کشاورزی

مَنْثَلِم الصَّيْتِ او السَّمْعَة - بدنام ، رسوا ، مفتضح

مَنْجَد - مهل ساز ، لحاف دوز ، حلاج

مَنْجَدَة - کمان حلاجی

مَنْجَذِب = مَجْذُوب

شَبِيهِ الشَّيْءِ مَنْجَذِب إِلَيْهِ - کند همجنس با هم
جنس پرواز

مَنْجَر - رنده‌ی نجاری

مَنْجَل ج مَنَاجِل - داس

مَنْجَم ج مَنَاجِم - معدن ، کان ، (مجازاً) اصل ،
منشاء ، مبدأ

مَنْجَم - شاهنگ ترازو

مَنْجَم فَحْم - معدن زغال سنگ

مَنْحَات ج مَنَاحِيت - رنده‌ی نجاری و غیره

الدَّوْلُ الْغَيْرِ الْمَنْحَاذَةِ - دولتهای بیطرف یا
غیر متعهد

مَنْحَت ج مَنَاحِت = مَنَحَات

مَنْحَةٌ ج مَنَح - جایزه ، هدیه ، بخشش ، نیکی ،
احسان ، عطیه

الْمَنْحَةُ الدِّرَاسِيَّةُ ج الْمَنَحِ الدِّرَاسِيَّةُ - بورس
تحصیلی ، فرصت تحصیل رایگان

مَنْحَةُ مِلْكِيَّةٍ - عطیه‌ی ملوکانه ، عطیه‌ی شاهانه

مَنْحَدَر = حُدُور

مَنْخَل ، مَنْخَل ج مَنَاخِل - الک ، غربال

مَنْدَف ، مَنْدَقَة - کمان حلاجی

مَنْدُوب ج مَنْدُوبُونَ - نماینده‌ی سیاسی

الْمَنْدُوب السَّامِي - کمیسر عالی

مَنْدُوب مَقْضُوز - وزیر مختار

الْمَنْدُوبُ الْمَتَجَوِّل - نماینده‌ی سیاسی سیار

مَنْدُوب مُنَاوِب - نماینده‌ی علی البدل

مَنْدُوبُ الصَّحَف - نمایندگان جرائد

مَنْدُوحَة - چاره ، گزیر

لَا مَنْدُوحَة عَنْهُ - چاره ناپذیر ، غیر قابل
اجتناب

مَنْدِيل ج مَنَادِيل - دستمال

هَذَا الْآن - از حالا ببعد

هَذَا يَوْمَيْنِ - از دو روز پیش تا حال

مَنْزَقَا (غ) - الهه خرد (در اساطیر روم باستان)

مَنْزَر - گهواره‌ی کودک

مَنْزِل بِالْعَاجِ أَوْ الْفِضَّةِ (ص) - عاج یا نقره -
نشان ، خاتم

وَأَجِبَات مَنَزِلِيَّةٌ - وظائف خانه داری

مَنْزُوع - بد اخلاق ، بی تربیت

مَنْزَهَة - پارک ، باغ ملی

مَنْسَر ، مَنْصَر (ص) - باند یا گروه دزدان

مَنْسَف ، مَنَسَفَة ج مَنَاسِف - غربال بزرگ

مَنْشَى - آماردار

قَمِيص مَنَشَى - پیراهن یقه آهاری

مَنْشَاةُ ج مَنَشَآت - مؤسسه (برای امور نظامی ،
صنعتی و غیره)

الْمُنْشَآتُ الْجَبَارَةُ - تأسیسات عظیم برای نفت ،
سد سازی و غیر اینها

الْمُنْشَآتُ الصَّنَاعِيَّةُ وَالتِّجَارِيَّةُ - تأسیسات
صنعتی و تجارتی

الْمُنْشَآتُ الْعَسْكَرِيَّةُ - تأسیسات نظامی

مِنْشَأٌ - آلتی که با آن مگس را برانند

مِنْشَفَةٌ ج مِنْشَفٌ - حوله ، حله (برای خشک
کردن دست و صورت)

مِنْشُورٌ ج مِنْشُورَاتٌ - نشریه ، اطلاع نامه ،
فرمان ، منشور: یکی از اجسام هندسی ، بخشنامه ،
اعلامیه

مَنْصِبٌ ج مَنْاصِبٌ - منصب ، پست اداری

مَنْصَبٌ - فر خوراک پزی

مِنْصَةُ التَّصْوِيرِ - سه پایه که برای نصب دوربین
عکاسی بر روی آن بکار رود

مِنْصَةُ الْخِطَابَةِ - میز خطابه ، تریبون

مِنْصَةُ الْقَضَاءِ - مسند قضاوت

مَنْصَرَمٌ - گذشته ، سپری یا منقضی شده

مِنْضَحٌ - دوش آب

مِنْضَحَةٌ - آب پاش

مِنْضَخَةٌ ج مِنْاضِحٌ = مِنْضَحَةٌ

مِنْضَدَةٌ ج مِنْاضِدٌ - میز ، میز تحریر

مِنْضَدَةُ الْكُتُبِ - قفسه ی کتاب

كُرَّةُ الْمِنْضَدَةِ - بینگ پونگ

مِنْطَاجٌ ج مِنْاطِيدٌ - بالون

مِنْطَقٌ ، مِنْطَقَةٌ - کمر بند

مِنْطَقَةٌ ج مَنَاطِقٌ - منطقه ، سرزمین ، حوزه ،
قلمرو ، ناحیه

مِنْطَقَةُ حَرَامٍ ، مِنْطَقَةُ مُحَايِدَةٍ - منطقه ی
بیطرف

مِنْطَقَةُ النِّجَاجَةِ - کمر بند نجات

مِنْطَلٌ = مِنْضَحٌ

مِنْظَارٌ - آینه ، دوربین ، تلسکوپ ، عینک

مِنْظَرٌ - منظره ، دور نما

مِنْظَرٌ - عینک ، دوربین ، تلسکوپ

مِنْظَرَةٌ - تماشاچیان ، اطاق پذیرائی از مهمانان
(در مصر)

الْمُنْظَمَاتُ الطَّالِبِيَّةُ - سازمانهای دانشجویی

الْمُنْظَمَةُ الْاُمَمِ الْمُتَّحِدَةِ - سازمان ملل متحد

مُنْظَمَةُ الصِّحَّةِ الْعَالَمِيَّةِ ، الْمُنْظَمَةُ الصِّحِّيَّةُ

الدَّوْلِيَّةُ - سازمان بهداشت جهانی

مَنْعٌ ضِدَّ الْمَرَضِ وَغَيْرِهِ (ص) - مصونیت داد

یا مصونیت آورد (در برابر بیماری و غیره)

مَنْعَشٌ - نیرو بخش ، نشاط انگیز

مَنْغُولِيَا (غ) - مغولستان

الْمَنْفَى ج الْمَنْفَايُ - تبعیدگاه

مِنْفَاخ - دم آهنگری و غیره

مِنْفَاخِ اطَارَاتِ الْعَجَلَات - تلمبه‌یی که با آن

تایرهای اتومبیل و غیره را باد کنند

مَنْفَخ = مَنَفَاخ

مَنْفَسْتُو (غ) - بارنامدی کشتی ، صورت کالاهای

کشتی

مَنْفَسْتُو السَّفَرِیَّة (غ) - بارنامه (در راه آهن

و غیره)

مِنْقَضَةُ ج مَنْافِض - زیر سیگاری

مِنْقَطَعِ النَّظِير - بی نظیر

مِنْكَان (غ) - مانکن : مرد یا زن خوش اندامی

که برای نمایش مدل لباس‌ها در خیاطخانه کار

کند ، مجسمه‌ی خوش طرح از انسان که به‌رای

نمایش لباس از آن استفاده کنند

مِنْكَر - مبهم ، نا شناخته ، نامعلوم

مِنْكَوبِ ج مِنْكَوَبُون - مصیبت رسیده (چون

زلزله زده ، سیل زده و غیر اینها)

مِنْكَوَبُوا الزَّلَازِلِ أَوِ الْفَيْضَانَات - زلزله یا

سیل زدگان

مِنْهَر - خال دار

مِنْهَر (غ) - شماره گذاری شده

مِنْهَم - تذهیب کار ، مذهب

مِنْهَمِ ج مِنْهَمَات - کتاب خطی که آن را

تذهیب کاری کرده باشند

مِنْهَمَةِ - فن تذهیب

مِنْوَاة - دستگاهی که تغییرات جوی روی آن ضبط می‌گردد

مِنْوَار - چراغ خیابان

مِنْوَم - مخدر ، خواب آور (در گفتگوی از

دارو و مانند آن)

مِنْوَمَة = مِنْوَم

مِنْهَاج ، مِنْهَاجِ ج مِنْهَاج - روش ، اسلوب ،

متد ، برنامه

مَوَائِدُ الْقَمَار - میزهای قمار

مَوَاتِيقُ دَوْلِیَّة - معاهدات بین المللی

مَوَاج - رادیو

مَوَادُّ الْأَنْفَاق - مواد قرارداد

الْمَوَادُّ الْعَصَوِیَّة - (در شیمی) مواد آلی

مَوَاسِیر - لوله‌ها و مجاری آب

مَوَاصِلَات - ارتباطات (چون تلگراف ، تلفن ،

راه‌ها و غیره)

مَوَاطِنُ ج مَوَاطِنُون - هم‌میهن

مَوَاقِعُ الْحَرْب - رزمگاهها

مَوَاقِبَةُ الزَّمَنِ - همگامی با نهضت عصر و زمان

مَوْتُوسِکَل (غ) - موتوسیكلت

مَوْتُوق - سردفتر اسناد رسمی

مَوَّجَه - راهنمای کشتی ، کسیکه سکان کشتی را

بدست دارد

مُودَة (ع) - مد

مُوسَى - تیغ سلمانی

مُوسِم ج مَوَاسِم - هنگام درو ، عید بزرگ ،

بازار که در فصل معین تشکیل گردد ، - مواقع اجتماع مردم (برای عید و غیره)

مُوسُوعَة ج مَوْسُوعَات - دائرة المعارف

مُوسُوق - بارگیری شده (در گفتگـوی از کشتی و غیره)

مُوسِیقَى - موسیقی ، ساز و آواز

مُوسِیقَار - موسیقیدان ، موزیسین

مُوسِیقَى - مربوط به موسیقی ، مربوط به ساز و

آواز ، موزیکال ، موسیقی دان ، موزیسین

الرَّمْزُ المَوْسِیقِی ج الرَّمْمُوز المَوْسِیقِیَّة -

نِت موسیقی

مُوشِح - پیش درآمد موسیقی

مُوشِح ، مَوْشِحَة ج مَوْشِحَات - نوعی شعر که

آنها شعرای اندلس میسروده اند و از حیث وزن و

قافیه با اشعار معمول عرب تفاوت دارد

المَوْشِحَات الدِّینیَّة - اشعار مذهبی که در

مناسبتهای مختلف دینی با لحنی خاص خوانده شود

مُوشُور - منشور (نوعی جسم هندسی)

مُوصِل - (در فیزیک) جسم هادی گرما یا برق

(مقابل عایق)

مَوْصِم = مَرْمَم

مُوطِر (غ) - موتور اتومبیل و غیره

مُوطِن ج مَوَاطِن - مِهَن ، وطن

مُوطِر (غ) = مَوْطِر

مُوظَّف ج مَوْظِفُون - کارمند دولت و غیره ، مأمور

مُوظَّف الاحْصَاء - مأمور آمار

عَلِی مَوْعِد مَع ... - قرار ملاقات داشتن با

کسی

مَوْعُوك = مَتَّوَعَك

مَوْفِد - کسی را که بجایی اعزام کرده باشند

مَوْقِد = مَسْتَوْقِد

مَوْقِع - امضا کننده ، صاحب امضا

المَوْقِع اَدْنَاه - امضا کننده ی زیر

مَوْقِع عَلَیْهِ - امضا شده ، نوشته یا نامه یی که

امضا شده باشد

مَوْقِف ج مَوَاقِف - وضع ، عقیده ، نقطه نظر ،

نظریه ، موقعیت ، وضعیت ، حالت ، چگونگی ،

جایگاه ، ایستگاه ، توقفگاه یا پارکینگ اتومبیل

و غیره

مَوْقِف سِیَّارات - پارکینگ ، توقفگاه اتومبیل

المَوْقِف السِّیَّاسِی الدَّوْلِی - موقعیت سیاسی

جهان

مَوْكِب ج مَوَاسِب - موكب ، گروه سواره یا

پیاده ، اسکورت ، قافله

مَوَكِبُ الْحَيَاةِ - قافلہ زندگی

مَوْلِدُ ج مَوْلِدُون - تازه روی کار آمده (چون شعرا و نویسندگان جدید)

مَوْلِعِب ... - حریص بر ... ، مشتاق ...

مُؤَمِّس ، مُؤَمِّسَة - روسپی ، زن بدکار

مُونِغْرَام ، مُونُونِغْرَام (غ) = طغراء

مِهَاجِ الْاِتْمِیْل - پروانہ موتور اتومبیل

مِهَاجِع - خوابگاهها

مِهَبَطَة ج مِهَابِط - چتر نجات که بوسیله آن

از هواپیما بروی زمین فرود آیند

مِهْتَرِی - کهنه ، پاره (در گفتگوی ازجامه و غیره)

مِهَجَر ج مِهَاجِر - مکانی که بدان مهاجرت

کرده باشند ، مهاجر نشین

مِهْدُ السَّبِیْلِ ل ... - راهراهموار کرد برای ...

(مجازاً) اوضاع و شرایط را مناسب کرد برای کسی

یا کاری

مِهْدُ الطَّرِیق - جاده را سنگ فرش یا شوسه

کرد

مِهْدِد - تهدید کننده

مِهْدِد - تهدید شده ، مورد تهدید قرار گرفته

مِهْدِب - تحصیل کرده ، باتربیت

مِهْرَاس ج مِهَارِیس - هاون

مِهْرَب ج مِهْرَبُون - قاچاقچی

مِهْرَج - دلقک ، لوده ، مسخره

مِهْرَجَان ج مِهْرَجَانَات - جشن ، عید

المِهْرَجَان الالْفِی - جشن هزاره

مِهْرَجَان الْکَشَافَة - جمهوری پيشاهنگی

بَطَاطِیس مِهْرُوس - پورهی سیب زمینی

مِهْرَزَة - کمدی ، نمایش کمدی یا خنده دار

مِهْمَاز - مهمیز

مِهْمَة ج مِهْمَات - مأموریت ، رسالت ، کار ،

شغل

مِهْمِد (ص) - ناراحت ، خسته ، کسیکه دارای

ضعف مزاج باشد

مِهْمَز = مِهْمَاز

مِهْمِل التَّوْقِیْع - نوشته یا نامہی بدون امضا

سَلَة المِهْمِلَات - سبد کاغذهای باطله

مِهْمَنَة ج مِهْمَن - حرفه ، کار ، شغل ، پیشه

مِهْمِنْدَز (غ) - مهندس

مِهْمِنْدِس الرِّی - مهندس آبیاری یا کشاورزی

مِهْمِنْدَم - پاکیزه ، مرتب ، آراسته ، خوش اندام

مِهْمِنِی ، مِهْمِنِیَة - حرفه بی ، مربوط به حرفه و شغل

المِهْدَارِیس المِهْمِنِیَة - آموزشگاههای حرفه‌بی

مِهْو - بلور ، کریستال ، آبکی ، رقیق ، کم

رنگ

مِهْوَاة - دستگاه تهویه

مِهْوَايَة - باد بزن برقی

مِيَة (ص) - آب

مَيْتَم (ص) - دارالایتام ، پرورشگاه کودکان یتیم

مِيثَاق ج مَوَاطِيق - پیمان ، منشور ، تعهد ،

معاهده ، آیین نامه

مِيثَاق الامم المتحدة - منشور ملل متحد

مِيشَرَة - بالش ، متکا

مِيجَار - راکت تنیس ، چماق ، تنیس

مِیدَعَة - روپوش ، لباس کار ، لباس که روی جامه

ها پوشند

مِیر ، مِیرَة - آذوقه ، خواربار

مِیری = امیری

مِیزاب = مِئزاب

مِیزَانِيَة ج مِیزَانِيَات - بودجه

المِيزَانِيَة السَّنَوِيَّة - بودجه‌ی سالانه

مِيزَة ج مِيزَات - امتیاز ، وجه تمایز ، صفت

مشخصه

مِیْمُون المِغْبَة - نیکفرجام ، خوش عاقبت

مِینَاء ج مَوَانِي - بندر ، مینای دندان ،

مِینَاء جَوِي - فرودگاه

مِینَاء السَّاعَة - صفحه‌ی ساعت

مِینَاء هَوَائِي = مِینَاء جَوِي

مِیوه (غ) - مایو ، لباس شنا

((ن))

نَای = انتای عَنْ

نَای بَجَانِبِه - شانه خالی کرد از ... ، دوری یا

اعراض کرد از ...

نَایِب ج نَوَاب - نماینده‌ی مجلس شوری ، (در

ارتش) استوار دوم

نَایِب ضابط - (در ارتش) استوار ، نایب

النَّایِب العام - دادستان ، مدعی‌العموم

نَایِب عَرِیف - (در ارتش) سرجوخه

النَّایِب علی العرش - نایب السلطنه

نَایِب قَضَائِي - عضو علی‌البدل دادگاه

نَایِب المَدِیر - کفیل

نَایِبَة - رشد و نمو - کهنه ، روینده ، درخت یا

گیاهی که جوانه زند یا سبز شود ، هرچیز که تازه

رویده باشد

نَایِبَة - نسل ، ذریه ، اولاد

نَایِبَة - مخالفت کرد با ، خصومت کرد با ...

نَایِبَة الحَرْب - اعلان جنگ (بکسی یا بدولتی)

داد

نَایِبُض - دارای ضربان ، طپنده (در گفتگوی از

قلب و غیره) ، يك نوع فنر
 نابض السلاح الناري - ماشه تفنگ و غیره
 التابيع - قلم خود نویس

ناقی - برآمده ، برجسته ، متورم
 صور او نقوش نائمة - عکسها یا نقوش برجسته
 بر روی فلز و غیره
 فاتج - برآیند ، ناشی شونده ، حاصل شده و به
 دست آمده
 ناتج عن ... - بواسطه ... ، بسبب ...

ناجح ج ناجحون - کسیکه در امتحان قبول
 شده باشد

الناجح الأول ج الناجحون الأول - شاگرد
 اول (در مدرسه ، دانشکده و غیره)

ناجع - موثر ، سودمند ، مفید (در گفتگوی از
 دارو ، درمان و غیره)

علاج ناجع - درمان مفید یا موثر

ناجم - حاصل شده و بدست آمده ، رخ دهنده ،
 ناشی شونده

ناخب ج ناخبون - رأی دهنده (در انتخابات)

نادل - پیشخدمت سر میز غذا ، گارسون

النادی ج الاندية ، النوادی - باشگاه ، کلوب

النادی الیللی ج النوادی الیللیه - باشگاهی
 که اعضای آن شبها برای صرف شام ورقص و غیره
 بدانجا روند ، باشگاه شبانه ، مجلس شب نشینی

نادی المَحامین - باشگاه یا کانون و کلابی
 دار گستری

نادی المعلمین - باشگاه فرهنگیان

جبل النار - کوه آتش فشان
 نارچیل - نارگیل (درخت و میوه ی آن)

نارچيلة - قلیان

سلاح ناری - اسلحه ی گرم

نازح المجاریر - کناس

نازلة ج نازلات ، نوازل - بلا ، مصیبت ،
 بد بختی

نازی (غ) ج نازیون - پیرو حزب ناسیونال
 سوسیالیست آلمان ، عضو حزب نازی آلمان نازیست
 نازیة (غ) - مکتب ناسیونال سوسیالیسم آلمان ،
 سوسیالیسم ملی آلمان نازیسم

ناسب - مناسب بود یا شد ، مناسبت داشت یا پیدا
 کرد ، متناسب بود یا شد

ناشی ج نش ، ناشئة - جوان

ناشئة - جوانان

ناشف - خشک

الخبز الناشف - نان خالی ، نان بدون نان -
 خورش

ناضل - دفاع کرد از ، حمایت کرد از ، مبارزه
 کرد بخاطر ... ، رقابت یا هم چشمی کرد با ،
 ایستادگی یا قیام کرد در برابر

ناط = اناط

السحاب

ناطحة السحاب ج ناطحات السحاب - آسمان -

خراش ، عمارت چند طبقه و بسیار مرتفع

الناطق باسم الجيش - سخنگوی ارتش

الناطق باسم الوزارة الخارجية - سخنگوی

وزارت امور خارجه

ناطور ج نظار ، نظرة ، نواطير ، نظراء -

مستحفظ باغ یا کشتزار

ناظر - نظارت یا سرپرستی کردن بر

ناعس - خواب آلود

ناعم - نرم ، صاف

ناعم البشرة - نرم پوست ، نرم بدن

سكر ناعم - شکر ، شکر نرم

شعر ناعم - موی نرم و صاف

عیش ناعم - زندگی مرفه و آسوده

حلاقة ناعمة - اصلاح پاکیزه (در گفتگوی از

اصلاح سروصورت)

ناعورة - چرخ آبکشی از چاه

ناعوظ - دارو برای تقویت قوهی باه

الناعي - خبر مرگ دهنده ، کسیکه خبر مرگ

(کسی را) آورد

نافذ المفعول - سود مند ، موثر (در گفتگوی

از دارو) ، قابل اجرا (در گفتگوی از دستور ،

فرمان وغیره)

نافذة ج نوافذ - پنجره ، باجه ، گیشه

نافس - رقابت کردن با

نافوخ = يافوخ

نافورة - فواره

الطائرة النافورية - هواپیمای سریع السیر ،

هواپیمای جت

ناقد ج نقدة ، نقاد - انتقاد کننده ، ناقد

ناقش - مباحثه کردن ، مطلبی را (با کسی) مورد

بحث قرار داد

سم ناقع - زهر تلخ و کشنده

شراب ناقع - شراب گوارا

ناقلات البترول او الزيت - نفت کشها ، کشتی

های نفتکش ، تانکرها

ناقلة ج ناقلات - تانکر ، نفتکش

ناقم علی ... - کینه توز ، بدخواه ، بد نیت

نسبت به ...

ناقم علی الحیاة - زود رنج ، تند مزاج ، کج

خلق

نال - بدست آورد ، حائز شد

نال جائزة - جایزه گرفت یا دریافت داشت

نال حظوة لديه اوفى عينيه - نزد کسی قربت

یا منزلت یافت

نالته = انال

نالته كذا - چیزی را بدست آورد ، چیزی بدورسید

ناموس ج نواهیس - پشه ، قانون طبیعت چون
جاذبه‌ی زمین و غیره

ناموسیة ج ناموسیات - پشه بند

ناوی - مخالفت کرد ، خصومت یا دشمنی کرد با

ناول - داد ، تسلیم کرد ، تحویل داد ، چیزی را
بدست کسی داد یا سپرد

غلام ناهد - پسر که بسن بلوغ رسیده باشد

ناهر الخمسین (من عمره) - عمر او نزدیک
به پنجاه سال شد

ناهض - مقاومت کرد با ، ایستادگی کرد در برابر ،
مبارزه یا دفاع کرد ، مخالفت کرد با

النای ج نایات (غ) - نی (یکی از آلات
موسیقی)

العزف علی النای - نی زدن ، نواختن نی

النای المنفرد - نی سلو ، نی تنها که بدون
آواز از رادیو و غیره پخش شود

نبا الدهر به - روزگار با او مخالف بود یا شد

نبا ج انباء - خبر

نبا = انبا

نبا عن ... - متنفر شد از ... ، بیزار و رو -
گردان شد از ، دوری جست از ...

علم النبات - گیاه شناسی

نباتی - گیاهخوار ، کسیکه طرفدار غذاهای

گیاهی باشد ، مربوط به نباتات یا گیاه شناسی ،

گیاه شناس

نباهة - شهرت ، ناموری ، شرافت ، منزلت ،

بزرگی

نبخة - کبریت

نبذة - طرف ، ناحیه ، بخش ، قسمتی از هر

چیز ، جزء ، مقدار کم ، جزوه ، رساله ، قسمت

کوتاه از نوشته ، پاراگراف ، مقاله

نبراس - قندیل ، چراغ خیابان ، چراغ (از

هر نوع)

نبریج - اوله‌بی ازلاستیک و غیره (برای آب‌پاشی ،

آبیاری ، آتش‌نشانی) ، نی‌قلیان

نبوة .. پیشگویی ، غیبگویی ، پیش‌بینی ،

نبوت ، پیغمبری

نبوت ج نباییت - عصای کلفت ، چماق

نبوة = نبوة

نبه ، نبه ، نبه - مشهور شد ، معروف و نامدار شد

نبه = انتبه

نبه الی او علی الامر - دقت کسی را به چیزی

جلب کرد ، کسی را آگاه کرد بر

نبه الی الامر - مطلبی را بکسی یاد آوری

کرد

نبه الی خطر - اخطار کرد ، اعلام خطر کرد

نبا - برآمدگی پیدا کرد

نجاج - غله ، فرآورده ، محصول

نَتَاجُ الْمُصْنَعِ - محصول یا فرآورده‌ی کارخانه

نَتَاجُ الْمَوَاشِي - بچه‌ی حیوانات اهلی

نَتَجَ عَنهُ كَذَا - منتج شد به ... ، منجر شد به ...

حَامِضُ نَيْتْرِيك - (درشیمی) اسید نیتریک

نَتَوَاء - بر آمدگی ، برجستگی ، تورم

نَشْرِيَّات - چیزهای گوناگون یا متفرقه ، مخلفات

نَجَاح - موفقیت ، قبول شدن در امتحان

نَجَاحُ بَاهِرٌ - موفقیت درخشان

نَجَّاد - مبل ساز ، فرنگی ساز

نَجَادَة - مبل و پرده سازی ، مبل فروشی

نَجَّام - منجم

نَجْدٌ = اَنْجَد

نَجْدٌ - مبله کرد ، با مبل و پرده (طاق و غیره را)

آراست

نَجْدُ الْقَطَنِ - پنبه را حلاجی کرد

نَجْدَاتُ عَسْكَرِيَّةٍ - قوای امدادی نظامی

نَجَزَ ، نَجَزَ = اَنْجَزَ

نَجَّعَ فِيهِ الدَّوَاءَ وَالطَّعَامَ وَالْكَلَامَ - دارو ،

خوراک یا سخن در او - مؤثر افتاد ، سودمند

واقع شد

نَجَّعَ ، نَجَّعَ = اَنْجَع

نَجْفَةٌ - لوستر ، چهارچراغ یا جار که بسقف طاق

آویزند

نَجَّلَ جَ اَنْجَالَ - فرزند ، نسل

نَجَلَنَزَ (غ) - (کسی را) انگلیسی مآب کرد ، به

آداب و رسوم انگلیسیان درآورد

نَجْمٌ = اَنْجَمَ

نَجْمَ عَنهُ - منتج شد از ، ناشی یا حاصل شد از

نَجْمَةٌ سِينِمَائِيَّةٌ - ستاره‌ی سینما

نَجِيعٌ = نَاجِعٌ

نَحَاتُ التَّمَاثِيلِ - مجسمه ساز

نَحَاتُ الْحَجَرِ - سنگتراش

نَحَّاسٌ - مسگر

نَحَّاسُ أَحْمَرٌ - مس (فلز)

نَحَّاسُ أَصْفَرٌ - برنج (فلز)

نَحْتُ التَّمَاثِيلِ - مجسمه سازی

نَحْرِيُّو جَ نَحَارِيُّو - دانشمند بزرگ و باتجربه ،

حاذق وزیرک

نَحْلٌ = اَنْحَلَ

نَحْلَةٌ - روش ، مسلك ، مرام ، طریقه ، خط مشی

نَحَارِيْبُ النَحْلِ - سوراخهای شش ضلعی کندو

نَحَّاسٌ - برده فروش ، خرید و فروش کننده‌ی

چارپایان

نَحَّاسَةٌ - برده فروشی ، خرید و فروش چارپایان

شَرِبَ نَخْبَ فُلَانٍ - (جام خود را) بسلامتی کسی

نوشید

نَدَبٌ = اِنْتَدَبَ اِلَى الْأَمْرِ وَلَهُ

نَدَب ، نَدَبَةٌ - اثر زخم که بر روی پوست بدن باقیماند

نَدَدَ بِفُلَانٍ - انتقاد کرد از ، عیب و ب کس را آشکار ساخت

نَدَدَ الشَّيْءُ - مشهور کرد ، معروف ساخت

نَدَلٌ - پیشخدمتهای سر سفره ، گارسونها

نَدْوَةٌ - انجمن ، مجمع ، شوری ، مشاوره ، کمیسیون ، مجلس ، باشگاه

دَارُ النَّدْوَةِ - محل تشکیل شوری و انجمن

نَدْوَةٌ عِلْمِيَّةٌ - انجمن بحث و گفتگوی علمی ،

شورای علمی و ادبی

نَدْوَةٌ لَيْلِيَّةٌ - مجلس شب نشینی

نَدُول = نَادِل

نَدَى = النَّادَى

نَرَبِيحٌ ، نَرَبِيْشٌ - نی قلبان

نَزَّةٌ - میل شدید جنسی ، شهوت

نَزْعُ السِّلَاحِ - خلع سلاح

نَزْعُ النِّهْزَةِ (الْفُرْصَةِ) - فرصت را غنیمت شمرد

النِّزَعَاتُ السِّيَاسِيَّةُ - تمایلات سیاسی

النِّزَعَاتُ الشَّيْوَعِيَّةُ - تمایلات کمونیستی

نَزْعَةٌ ج نَزَعَاتٌ - تمایل ، میل

نَزَفُ الدَّمِ - خونریزی داخلی یا خارجی بدن

نَزَلَ = انْزَلَ

نَزَلَ بِفُلَانٍ أَوْ عَلَيْهِ - مهمان (کسی) شد و نزد

او ماند ، بعنوان مهمان بر کسی وارد شد

نَزَلَ بِهِ - او را پیاده کرد ، فرود آورد

نَزَلَ بِهِ الْأَمْرُ - امری بر روی او اتفاق افتاد ، رخ داد

نَزَلَ عَلَيَّ - حمله کرد به ، هجوم آورد به ، بر سر کسی افتاد

نَزَلَ عَلَيَّ (ص) - شروع کرد ، آغاز کرد

نَزَلَ عَلَيَّ رَأْيُهُ - با نظر او موافقت کرد

نَزَلَ مِنَ الْقِطَارِ - از قطار راه آهن پیاده شد

نَزَلَ مِنَ الْمَرْكَبِ أَوِ الطَّائِرَةِ إِلَى الْبَرِّ - از کشتی یا هواپیما پیاده و بخشکی وارد شد

نَزَلَتِ الطَّائِرَةُ - هواپیما بزمین نشست

نَزَلَتْ صَدْرِيَّةٌ - بر نشیت (يك نوع بیماری سینه)

نَزَلَتْ مَعْدِيَّةٌ - آماس یا التهاب معده ، ورم معده

نَزَلَتْ وَافِدَةٌ - آنفلونزا

النِّزْوَحُ عَنِ الْوَطَنِ - جلائی وطن ، مهاجرت

از میهن

نَزَلَا عَلَيَّ رَغْبَةُ فُلَانٍ - بخاطر توافق یا موافقت

با کسی

نَزْهَةٌ - گردش ، پیک نیک

أَمَاكِنُ النَّزْهَةِ - گردشگاهها

نَزْهَةٌ عَلَيَّ ظَهْرُ الْحِصَانِ - گردش سواره ،

گردش با اسب

نَزْهَةٌ فِي عَرَبِيَّةٍ - گردش با درشکه و غیره

نَزِيلٌ - مهمان ، ساکن ، مقیم

نَزِيهَةٌ ج نَزَهَاءٌ - درستکار ، امین ، مورد اعتماد ، پاکدامن

النَّحْرَةُ النِّسَائِيَّةُ ، الْحَرَكَةُ النِّسْوِيَّةُ - نهضت زنان

نِسَاجَةٌ - بافندگی ، عمل و شغل بافنده

نِسَارِيَّةٌ -- عقاب ، شاهین (يك نوع پرندۀى بزرگ)

نِسَافَةٌ ج نِسَافَاتٌ - اژدر افکن (يك نوع كشتى زیر دریائی جنگی)

الطَّائِرَةُ النِّسَافَةُ - هواپیمای شکاری برای سرنگون ساختن هواپیماهای دشمن

قَدِيفَةُ نِسَافَةٍ - اژدر ، موشك زیر دریائی

النِّسْبَةُ الْمَعْوِيَّةُ - درصد ، پورسانت

نَسَخَ - استنساخ کرد ، نسخه‌یى را تكثیر کرد ، كپی کرد

نَسَخَةٌ ج نَسَخٌ - رونوشت ، سواد ، كپی

نَسَخَةٌ (ص) - نسخه‌ی طبیب

نَسَخَةٌ ثَانِيَّةٌ - نسخه‌ی دوم ، المثنی

نَسَخَةٌ طَبَقِ الْأَصْلِ - رونوشت برابر اصل

نَسَفَ = انْتَسَفَ ، انْسَفَ

النَّسْفُ بِالْقَنَابِلِ -- بمباران کردن ، بوسیله‌ی بمب ویران کردن

نَسَفَ بِالْمِنْسَفِ - غربال کرد ، الك کرد

نَسْفَةٌ ج نَسَفٌ ، نَسْفٌ ، نَسَفٌ ، نَسَافٌ - سنك پا

نَسْمَةٌ ج نَسَمَاتٌ - نفر ، شخص ، آدم یا هر موجود زنده

نَسِيْجٌ - پارچه ، بافت پارچه

نَشَا - نشاسته ، آهار

النَّشْ - جوانان ، نسل

النَّشْ الْحَدِيثُ - نسل جدید ، نسل جوان

نَشَا ، نَشُو - بوجود آمد ، پرورش یافت ، نمو کرد ، حاصل شد

نَشَا = انْشَا الْوَلَدُ

نَشَابٌ ، نَشَابَةٌ ج نَشَاشِيْبٌ - تیر : چوب راست و باریك دارای نوکى آهني و تيز كه آنرا با كمان پرتاب كنند

نَشَاةٌ - پیدایش ، وجود ، جوانان

النَّشَاةُ الْحَدِيثَةُ = النَّشْ الْحَدِيثُ

نَشَارُ الْخَشَبِ - اره کش

نَشَارَةُ الْخَشَبِ - خاكه اره

وَرَقٌ نَشَاشٌ ، وَرَقٌ نَشَافٌ - كاغذ آب خشك كن

نَشَاطٌ - فعاليت ، انرژی ، نیرو

نَشَاطٌ إِشْعَاعِيٌّ - رادیو اکتیویته

النشاط العلمى أو الادبى - فعالیت علمی یا ادبی
النشاطات الاجتماعية أو السياسية أو الصحية
فعالیت‌های اجتماعی یا سیاسی یا بهداشتی

نشاف - کاغذ آب خشک کن

نشافه = منشفه

نشافه (الخبير) - خشک کن که روی میز تحریر

گذارند و نوشته‌ها را با آن خشک کنند

نشال ج نشالون، نشالین - جیب بر

نشب = انشب

نشبت الحرب - جنگ بروز کرد، درگیر شد

نشد = انشد

نشر الغسيل - لباس را پس از شستن روی طناب

پهن کرد تا خشک شود

نشرة ج نشرات - نشریه، آگهی، بخشنامه پخش

نشرة الاخبار (فی الراديو) - سرویس اخبار،

پخش اخبار

نشرة رسمية - نشریه رسمی، بولتین

نشرة يومية أو اسبوعية - نشریه روزانه یا هفتگی

نشط = انشط

نشط الحبل - طناب را گره زد

نشف، نشف يديه ووجهه بالمنشفة - دست

و صورت خود را با حوله خشک کرد

نشل = انتشل

النشل - جیب بری

نظريّة النشوء والارتقاء - تئوری تکامل

نشوان - مست، سرمست

نشوب الحرب - بروز یا درگیری جنگ

نشویات - مواد نشاسته‌ای

نشیئة = ناشئة، نشاة

نشيد = انشودة

النشيد الملكى - سرود پادشاهی، سرود اسلام

شاعنشاهی

نشيد وطنى - سرود ملی

نشير - روب دوشامبر، لباس منزل

نشيط - فعال، سرزنده، دارای انرژی، زرك

سوق نشيطة - بازار رواج (مقابل كساد)

نصاب ج نصابون - کلاهدار، شارلاتان،

گوش بر، متقلب، دغل باز، شیاد

النصاب القانونى - حصول اکثریت (در مجلس

شوری و غیره)

نصب - گوش بری، کلاهبرداری، شارلاتانی،

شیادی، دغلبازی

نصبه - تیرهای راه‌نما که در کنار جاده‌ها نصب

کنند

نصبه الاميال - کیلومتر شمار که در کنار جاده‌ها

نصب کنند برای تعیین طول راه

نصت = انصت له

قوس النصر ج اقواس النصر - طاق نصرت

نصره - اورا نصرانی کرد ، غسل تعمید داد ،
به کیش مسیحیت در آورد

بَيْضِ نِصْفِ سَلَقٍ - تخم مرغ نیم پخته

نِصْفِ نَاضِجٍ - نیم پخته (در گفتگوی از گوشت
و غیره)

يَا نَصِيبَ - بخت آزمایی ، لاتاری

نِضَاحَةٌ = مِنْضَحَةٌ

نِضَالٌ = مُنَاضَلَةٌ

نَضِیْلَةٌ - تشك ، د شك

نَطَّ الحبل - طناب بازی کرد

نَطَّاحٌ - جانور شاخ زن

نَطَّارٌ = فَرَّاعَةٌ

نِطَّارَةٌ - باغ یا کشتزار را پاسبانی کردن ، حفاظت
کردن

نِطَّاسِيٌّ ج نِطَّاسٌ - دانشمند ، پزشك حاذق

نِطَاقٌ - کمر بند ، دامن زنانه ، (مجازاً) حد ،

مرز ، فضا ، قلمرو ، دامنه ، منطقه ، سهم ، حصه ،

بخش ، قسمت ، میدان ، مجال ، حدود ،

دایره ، محیط ، حوزه ، وسعت ، چشم رس ،

مقیاس

نِطَاقُ الحِصَارِ - دایره‌ی محاصره

نِطَاقٌ وَّاسِعٌ - حد وسیع ، مقیاس یا دامنه‌ی

وسیع

لُعْبَةُ النِّطَّةِ - بازی جفتك چاركش

نِطْرٌ = نِطَّارَةٌ

نِظَّارَةٌ - تماشاچیان ، تماشا کنندگان

نِظَّارَةٌ ج نِظَّاراتٌ - عینك ، دور بین كه با آن

اشياء دور را بینند

نِظَّارَةٌ حَرْبِيَّةٌ - دور بین نظامی یا صحرایی

نِظَّارَةٌ مَقْرِبَةٌ - نوعی تلسكوپ كوچك

نِظَّارَةٌ مُكْبِرَةٌ - ميكروسكپ

نِظَامٌ ج نِظَمٌ ، انْظِمَةٌ - رژیم ، سیستم حكومت ،

سازمان ، تشكیلات ، روش ، اسلوب ، متد ،

طریقه ، نظم ، ترتیب ، آئین نامه ، قانون ،

مقررات ، رژیم سیاسی یا غذائی

نِظَامُ الاِقْطَاعِ - رژیم ارباب رعیتی ، رژیم

فئودالیته

نِظَامُ الحَكْمِ - رژیم حكومت

نِظَامُ دَسْتَوْرِيٌّ - رژیم مشروطه

النِّظَامُ الرِّاسْمَالِيٌّ - رژیم سرمایه داری

النِّظَامُ الشِّیْوعِيٌّ - رژیم کمونیستی

النِّظَامُ الطَّبِیْقِيٌّ - رژیم طبقاتی

النِّظَامُ العَسْكَرِيٌّ - انضباط یا دیسیپلین نظامی ،

رژیم کودتا

النَّظَامُ الْقَائِمُ - رژیم یا وضع موجود حکومت
نِظَامٌ نِقَابِيٌّ - تشکیلات یا سازمان صنفی، سازمان
سندیکائی

نِظَامٌ مَنَعَ التَّجَوُّلَ - مقررات منع عبور و مرور
(در حکومت نظامی)

العَسْكَرُ النِّظَامِيُّ - سپاه تعلیمات دیده

نَظَرِيَّةُ جِ نظَرِيَّاتٍ - تئوری، فرضیه، عقیده،
نظریه، ایده، فکر

نَظْمٌ - سازمانها، تشکیلات، رژیمها یا سیستم
های حکومت و غیره

نَظِيرٌ ... - در برابر، بازای ...

نَعَى فُلَانًا - خبر مرگ کسی را داد یا آورد

نَعْرَةٌ قَوْمِيَّةٌ - مبالغه در میهن پرستی که اغلب
همراه با فریادهای تعصب ملی باشد، غوغای میهن
پرستی و تعصب ملی

نَعْسَانٌ = نَاعَسَ

نَعَمٌ - بلی، آری، درست، صحیح، البته

نَعَمٌ - نرم بود یا شد

نَعُومَةٌ - نرمی

مَنْذُ نَعُومَةٍ اِظْفَارِهِ - کنایه از کودکی (یعنی
از اوان طفولیتش)

نَعَى - خبر مرگ

نَعَمَاتٌ سَاحِرَةٌ - آهنگهای سحرانگیز

نَعْمَةٌ جِ نَعَمَاتٍ - آواز، آهنگ

نَفَى الرَّجُلُ مِنْ بَلَدِهِ - او را تبعید کرد

طَائِرَةٌ نَعْمَانَةٌ - هواپیمای جت

نَفَازٌ - اجرا، اقدام

نَفَايَةٌ - زباله، آتغال

النَّفْحُ - وزش باد سرد

نَفَدَتْ طَبْعَةُ الْكِتَابِ - به کلمه «طبعة» نگاه
کنید

نَهْرٌ - شخص، دسته، گروهی از مردم

نَهْرٌ = انْهَرُ

نَهْرٌ (ص) - سرباز، تابین

أَخَذَ نَفْسًا مِنَ السَّيِّجَارَةِ - يك پَك سِگار کشید

یا پکی بسیگار زد

نَفْسٌ جِ انْفَسَ - خود، خویشتمن

تَرْوِيجُ النَفْسِ - تفریح کردن

الثِّقَّةُ بِالنَّفْسِ - اعتماد بنفس

ضَبْطُ النَفْسِ - خویشتمن داری

طَبُّ النَفْسِ - روانپزشکی

عِلْمُ النَفْسِ - روانشناسی

مَحَبَّةُ النَفْسِ - خود پسندی، خود پرستی

نَفْسُ الشَّاعِرِ أَوِ الْكَاتِبِ - سبک و شیوهی شاعر

یا نویسنده

هُوَ نَفْسُهُ يَفْعَلُ كَذَا - او خودش چنین میکند

نَفْسَانِيٌّ، نَفْسِيٌّ - معنوی، روحی

طَبِيبُ نَفْسَانِي ، طَبِيبُ نَفْسِي - روانپزشک

نَفْسِيَا - اخلاقاً ، در معنی ، از نظر اخلاق ، از لحاظ روانی یا روحی

نَفْضُ الثُّوبِ - جامه را تکاند تا گرد و غبار از آن برطرف گردد

نَفْضَةٌ ، نَفِیْضَةٌ - گروه پشاهنگ که برای اطلاع از احوال دشمن یا وجود خطر سرزمینی اعزام شوند ، پشاهنگان

نَفْطٌ ، نَفْطٌ - نفت

نَفْطٌ ، نَفْطَةٌ - کبریت

نَفْطٌ ، نَفْطَةٌ ، نَفِیْطَةٌ ، نَفِیْطَةٌ - بیماری آبله ، تاول

النَّفْعِي - پیرو مکتب اصالت سودمندی عمل

النَّفْعِيَّة - مکتب فلسفی اصالت سودمندی عمل ، شیوهی که پیروان آن کار را از نظر مفید بودن و سودمندی آن صحیح دانند ، اعتقاد باینکه منظور از کار های عمومی و اخلاقی باید تأمین نفع و خوشبختی اکثریت باشد

نَفَقَ جَ انْفَاقٌ - تونل

النَّفَقَاتُ الدِّرَاسِيَّة - هزینه های تحصیلی

عَلَى نَفَقَةِ فُلَانٍ - به خرج یا به هزینه ی فلانکس

دَائِرَةُ النُّفُوسِ - اداره ی آمار

نَفِيرٌ - گروه ، دسته ، جماعت ، بوق

نَفِيرٌ سَيَّارَةٌ - بوق اتومبیل

النَّفِيرُ الْعَامُّ - بسیج عمومی (برای جنگ با دشمن)

نِقَابَاتُ الْعُمَالِ - اتحادیه های کارگران ، سندیکا های کارگران

نِقَابَةٌ جَ نِقَابَاتٌ - اتحادیه ، سندیکا

نِقَابَةُ الطَّلَابِ - اتحادیه ی دانشجویان

نِقَاشٌ = مُنَاقَشَةٌ

نِقَاطَةٌ (ص) = قَطَارَةٌ

نِقَالَةٌ (ص) - آمبولانس

نِقَالَةُ الْمُسْتَشْفَى - برانکار

نَقَبٌ - کند و کاو کرد برای استخراج معدن یا نفت و غیره

نَقَبَةٌ جَ نَقَبٌ - دامن زنانه

نَقَحَ الْكِتَابَ - کتاب را تصحیح کرد ، تجدید

نظر در کتاب کرد و آنرا بچاپ رسانید

نَقَدٌ - انتقاد ، خرده گیری

مَرْكَبُ النِّقْصِ - عقده ی خود کم بینی ، عقده ی حقارت

نَقَضَ جَ انْقَاضٌ ، نَقُوضٌ - ویرانه ، خرابه

نَقَطٌ ، نَقَطُ الْحُرُوفِ - حرف را نقطه دار کرد ، نقطه گذاشت روی یا زیر حروف

نَقَطٌ ، نَقَطُ الْكَلَامِ - نوشته یی را نقطه گذاری کرد (یعنی علامات نقطه گذاری چون نقطه ، ویرگول ،

علامت سؤال و غیره در آن بکار برد

النقطة الرابعة الاميركية - اصل ۴ امریکا

نقل الدم - تزریق خون

نقل الكتاب الى لغة كذا - کتاب را بفلان

زبان ترجمه کرد

نقلیات آلیه - وسائل حمل و نقل موتوری

نقیب - رئیس ، (در ارتش) سروان

نقیب الكلية او الجامعة - رئیس دانشکده یا دانشگاه

نقیب المحامین - رئیس کانون وکلای داد - گستری

نکات - شوخ ، لطیفه گو ، خوشمز در سخن ، بذله گو

نکبة ج نکبات - بلا ، مصیبت ، بد بختی

نکت في كلامه - در سخن گفتن لطیفه گویی کرد ، خوشمزگی کرد

نکمة ج نکت - شوخی ، لطیفه ، خوشمزگی ، بذله

نکل به - کسی را عقوبت داد و عبرت دیگران کرد

نمی = انمی

نمپوشت - گوشت نیم پخته ، تخم مرغ نیم پزد یا عسلی

نمسا - کشور اتریش

نمساوی ، نمسوی - اتریشی ، اهل اتریش ،

مربوط بزبان ، نژاد یا مذهب اتریش

نمنمة - فن تذهیب و نقاشی مینیاتور در کتابهای

خطی

نموزج = انموزج

نموزجی ، نموزجیة - نمونه‌ی

نواب - نمایندگان مجلس شورای ملی

نواة - هسته

نواتی السفينة - جاشویان ، ملوانان کشتی ، ملاحان

النوادی الليلية - باشگاههای شبانه

نواراة - نور افکن

نوتی ج نواتی - کشتیان ، ملاح ، کشتیران ،

جاشو ، ملوان

نورج - ماشین خرمن کوبی

نوط = اناط ، اناط به الامر او علیه الامر

النوطة (غ) - نت موسیقی

نوفمبر (غ) - نوامبر : ماه یازدهم میلادی

نول = اذال

نوم = انام

نوم بالکلور فرم - با داروی بیهوشی (کسی

را) بیهوش کرد

نوم تنویدا مغنطیسیا - اورا هیپنوتیزم کرد ،

بخواب مغناطیسی فرو برد

نوم مغناطیسی - هیپنوتیزم ، خواب مغناطیسی

یا مصنوعی

نوو - هسته بی

الاسلحة النووية - سلاحهای هسته‌بی

نوه به - درباره‌ی او بگفتگو پرداخت ، از کسی

یاد کرد ، اورا ذکر کرد ، مدح کرد

نهی = انهی الیه الخبر

نهاء - مرمر سفید ، نهایت ، پایان ، عاقبت ،

غایت

بلاغ نهائی - اولتیماتوم

نهار الفرض - موقع شناس ، ابن الوقت

فی النهایة - سرانجام ، در پایان

النهایة الصغری - مینیم ، حد اقل

النهایة الكبرى - ماکزیم ، حد اکثر

نهد - دانگ که هر يك از دوستان بهنگام رفتن

پیک نیک پردازند

نهر الجریدة - ستون روزنامه

نهرزة - فرصت

نهرقة - شوخی ، لطیفه ، بذله

نهرستى (غ) - پرو مکتب نه‌یاسم

نهرستية (غ) - نه‌یاسم: مکتب فلسفی که پروان

آن اعتقاد دارند هیچ چیز درعالم وجود ندارد یا

نمیتوان بوجود آن پی برد

نی ، نی ، نی - خام ، ناپخته (در گفتگوی از خوراکیها وغیره)

نیا ، نیما - بطور خام یا ناپخته (قید)

نیابة - نمایندگی مجلس شورای ملی

النیابة العامة ، النیابة العمومية - دادستانی ،

منصب یا مقام دادستان

نیایی ، نیاییة - پارلمانی ، مربوط به پارلمان یا

نمایندگی مجلس شوری

حكومة نیاییة - حکومت پارلمانی ، حکومت

مشروطه

نیافة - جناب (عنوان اسقف ها یا خلیفه ها در

مسیحیت)

نیر الاستعمار - یوغ استعمار یا امپریالیزم

نیران الرشاش - رگبارهای مسلسل

النیران المتحرکة - گلوله‌های توپ که بسوی

دشمن پرتاب کنند

نيرة الاسنان (س) - لثه

نیروز (غ) - عید نوروز ایرانیان

نیوزك ج نیازك - شهاب

نیسان (غ) - ماه چهارم میلادی مطابق با آوریل

نیف - اند ، چند

نیف - افزود

نِيف وَعِشْرُونَ سَنَةً - بیست سال واندی

نِیق - مشکل پسند ، شیک پوش ، دقت گیر (در

خوراک ، لباس و دیگر امور زندگی)

نِیم - خواب جامه

((و))

وِثَام - موافقت، سازش ، سازگاری ، هم آهنگی،

توافق ، تناسب ، تطبیق کردن یا داشتن ، مناسبت

وَادِ الْبَنَات - زنده بگور کردن دختران

وَأَمَّ - توافق داشت با ، متناسب بود یا شد با ،

تطبیق کرد با ، هم آهنگی داشت با ، موافقت کرد با

وَابِلٌ مِنَ الرِّصَاص - رگبار گلوله

وَابُور (غ) - موتور ، ماشین ، آتشخانه‌ی لوکو-
موتیو ، دستگاهی که پره و چرخ داشته باشد و

بوسیله‌ی بخار یا برق و غیره بحرکت آید

وَابُور بَحْرِ - کشتی بخار

وَابُور بُخَارِيّ - موتور یا ماشین بخار

وَابُور بِرِیمُوس (غ) - چراغ پریموس

وَابُور الْحَرَائِق - ماشین آتش نشانی

وَابُور الْحَلِیْج - ماشین پنبه پاک کن

وَابُور الرِّی - ماشین آبیاری

وَابُور الزَّلْط - ماشین جاده صاف کن

وَابُور سَبِیرُتُو (غ) - چراغ الکلی

وَابُور الْمُطَافِيّ = وَابُور الْحَرَائِق

وَابُورُ الْمِیَاه - موتور آبکشی

وَاجِبٌ ج وَاجِبَات - وظیفه ، لازم ، واجب ،

حتمی ، اصلی ، مسلم ، چاره ناپذیر ، غیر قابل اجتناب

أَدَى وَاجِبَهُ - وظیفه‌ی خود را انجام داد

وَاجَهَ - مواجه بود یا شد با ، روبرو بود یا شد

با ، مصاحبه کرد با

وَاجِهَةُ الْبِنَاء - نمای خارجی عمارت

وَاحَةٌ ج وَاحَات - واحه ، ناحیه‌ی سرسبز و خرم

در میان صحرای شن زار

الْوَادِيّ ج أَوْدِيَّة ، وِْدِيَان - دره

وَارِش - طفیلی ، انگل ، مزاحم ، کسیکه سرزده

بجایی وارد شود

وَارِقٌ - سرسبز ، خرم ، تازه ، با طراوت ،

سایه دار

وَارِقٌ - پر برگ ، دارای برك فراوان

وَاسِطَةٌ ج وَسَائِط - وسیله ، واسطه‌ی خرید و

فروش و غیره ، عامل ، دلال

وَاصِلَ الْعَمَل - کاری را ادامه داد

وَاطِيٌّ - زمین گود یا پست و هموار

وَاطَاهُ عَلِيٌّ... با کسی در باره‌ی امری توافق کرد

وَاضَبَ عَلَيَّ ... - پافشاری کرد در ، استقامت ،

پشت کار بخرج داد در ، مداومت کرد در

الْوَاعِي - بیدار ، هوشیار

وَافَقَهُ الثُّوبُ - لباس بتن او برازنده شد ، لباس
باو خورد

وَاقِعِي واقعی ، حقیقی ، پیرو مکتب سوررئالیسم

وَاقِعِيَّة - مکتب سوررئالیسم

وَبَاءٌ مُسْتَوِطِنٌ - بیماری بومی

وَبَاءٌ وَاغِدٌ - اپیدمی ، بیماری همه جاگیر

وَبَرٌ = اَوْبَرٌ

وَبَرٌ = اَوْبَرٌ

وَبِي ، وَبُو ، وَبِي = اَوْبَا الْمَكَانِ

وَبِهْ = اَوْبِهْ لَهْ ، اَوْبِهْ بِهْ

وَبِي ، وَبِيَّةٌ - وبا خیز ، محیط آلوده به بیماری

وَتْدٌ ، وَتْدٌ = اَوْتْدُ الْوَتْدِ

وَتْرٌ = اَوْتَرُ الْقَوْسِ

وَتْرٌ فَلَانًا - کسی را مورد ظلم یا بیعدالتی
قرار داد

وَتَا = اَوْتَا الْيَدَ

وَتَابَ وَتَابَةً - جهنده ، جست و خیز کننده ، پرش
کننده ، دارای علو

وَتَارٌ - رختخواب نرم

وَتَبٌ = اَوْتَبٌ

وَتَبَ عَلَيْهِ - جست روی سر کسی ، حمله کرد به
کسی

وَتَبَ فَوْقَ الْحَاجِزِ - از روی مانع پرید ، پرش
کرد

وَتَبَةٌ - پرش ، یکبار پریدن

وَتْرٌ - تَنَكْهْ ، شَرْتٌ

الْوَتْنِيَّةُ - بت پرستی

اتِّصَالٌ وَثِيقٌ - رابطه یا تماس نزدیک

وَتِيقَةٌ ج وَثَائِقٌ - سند ، مدرک

وَتِيقَةٌ تَجَارِيَّةٌ - سفته

وُجَاقٌ ج وَجَاقَاتٌ (غ) = اَوُجَاقٌ

وَجَبٌ ، وَجَبٌ = اَوُجِبَ

وَجَبٌ = اَوُجِبَ الْأَمْرُ عَلَيْهِ

وَجَبَةٌ ج وَجَبَاتٌ - یکوعده غذا یا خوراک (در روز)

وَجَبَةُ الْأَسْنَانِ (س) - یک دست دندان مصنوعی

وَجَبَةُ الْمَلَاعِقِ - یک دست قاشق

وَجْرٌ - غار ، کُهِفٌ ، مغاره

وَجَزٌ = اَوُجِزَ الْكَلَامُ اَوْفِيهِ

وَجُودِيٌّ - اگزریستانسیالیست ، پیرو مکتب

اگزریستانسیالیسم

وَجُودِيَّةٌ - اگزریستانسیالیسم

وَجْهٌ ج وَجُوهُ ، اَوُجْهٌ - صورت ، چهره ، جنبه

لحاظ

وجه الثوب - رویه لباس (مقابل آستر)

الوجه البحري (ص) - مصر سفلی ، دلتای مصر

وجه القماش - روی پارچه (مقابل پشت پارچه)

الوجه القبلي (ص) - مصر علیا

وجه مستعار - ماسک

وجه اليه سئوالا - از کسی سؤال کرد،

وجه التفاته الي ... - روی خود را بطرف

(چیزی یا کسی) گردانید ، توجه و دقت کرد به ...

وجه سلاحه الي - چیزی یا کسی را نشانه

گرفت ، اسلحه خود را بطرف هدف متوجه ساخت

یا نگاه داشت

وجه كلامه الي ... - کسی را مـورد خطاب

قرار داد ، مخاطب قرار داد

وجهه = اوجهه

وجهه الي ... - کسی را فرستاد بسوی ... ،

گسیل داشت به ... ، روانه کرد بطرف ... ،

رهسپار کرد بسوی ...

وجهة النظر ج وجهات النظر - نقطه نظر ،

لحاظ ، جنبه

من الوجهة التاريخية او العلمية - از لحاظ

تاریخی یا علمی ، از نقطه نظر تاریخی یا علمی

وحي = اوحى ، اوحى فى قلبه كذا ، اوحى

اليه بكذا

الوحدات العسكرية - واحدهای نظامی

الوحدة العربية - وحدت اعراب ، یان مر بیسم

وحدة عسكرية - يك واحد نظامی

وحل (ص) = اوحل

الغرض الوحيد - يكانه هدف ، يكانه مقصود

وحيد الخلية - جانور يك سلولى

وخاز - دردناك ، مولم ، جانگداز ، تیر کشنده

(در گفتگوی از اعضای بدن هنگام درد گرفتن)

وخم = اتخم من كذا

الوداع الاخير - آخرين وداع

حفلة الوداع - جلسه ی تودیع

وداعة - افتادگی ، فروتنی ، تواضع ، بردباری ،

حلم ، ملایمت ، آرامی ، مهربانی

ودع - خدا حافظی کرد ، وداع کرد

ودى ، ودى - دوستانه ، مربوط به دوستی و

صمیمیت

علاقات ودية - روابط دوستانه

وديع - آرام ، بی آزار

ورى ، وری = اورى الزند

ورى (ص) - نشان داد

وراقة - صنعت کاغذ سازی ، کاغذ فروشی

ورث = اورث

ورد - کالایی را از خارج کشور وارد کرد

وَرَشَة (غ) ج وِرَش - کارگاه ، تعمیرگاه

وَرَط = اَوْرَط

وَرَف ، وَرَف = اَوْرَف النِّبَات ، اَوْرَف الظِّل

وَرَق ، وَرَق = اَوْرَق الشَّجَر ، اَوْرَق الشَّجَر

وَرَق التَّغْلِيف - کاغذ لفاف

وَرَق اللَّعِب - ورق بازی ، کارتهای بازی

وَرَق مَالِي - اسکناس

وَرَق يَانَصِيب - بلیط بخت آزمایی ، بلیط لاتاری

وَرَقَةُ الْاِتِّهَام - ادعای نامه ، کیفرخواست

وَرْنِيش (غ) - روغن جلا ، واکس کفش

وز = اوز

وِزَارَة ج وِزَارَات - وزارتخانه ، وزارت ،

کابینهی دولت

تَعْدِيلُ الْوِزَارَةِ - ترمیم کابینه

وِزَارَةُ الْاِرْشَادِ الْوِطْنِيِّ - وزارت هدایت ملی

یا هدایت افکار

وِزَارَةُ الْاَشْغَال - وزارت کار

وِزَارَةُ الْاَعْمَار ، وِزَارَةُ التَّعْمِير - وزارت

آبادانی

وِزَارَةُ الْاِقْتِصَادِ الْوِطْنِيِّ - وزارت اقتصاد ملی

وِزَارَةُ الْاَوْقَاف - وزارت اوقاف

وِزَارَةُ الْبَحْرِیَّة - وزارت دریابانی یا دریا -

سالاری

وِزَارَةُ الْبَلَاط - وزارت دربار

وِزَارَةُ التَّعْلِيمِ وَالتَّرْبِیَةِ ، وِزَارَةُ الْمَعَارِفِ

وزارت فرهنگ

وِزَارَةُ التَّمْوِیْن - وزارت تدارکات

وِزَارَةُ الْحَرْبِیَّة - وزارت جنگ

وِزَارَةُ الْخَارِجِیَّة - وزارت امور خارجه

وِزَارَةُ الْدَاخِلِیَّة - وزارت کشور

وِزَارَةُ الدِّفَاع ، وِزَارَةُ الدِّفَاعِ الْوِطْنِيِّ -

وزارت دفاع ، وزارت دفاع ملی

وِزَارَةُ الزَّرَاعَةِ - وزارت کشاورزی

وِزَارَةُ الشُّعُونِ الْاجْتِمَاعِیَّة - وزارت امور

اجتماعی یا خدمات اجتماعی ، وزارت فوائد

عامه

وِزَارَةُ الصِّحَّة - وزارت بهداشت

وِزَارَةُ الصَّنَاعَةِ - وزارت صنایع

وِزَارَةُ الطَّیْرَان - وزارت هواپیمائی

وِزَارَةُ الْعَدْلِ ، وِزَارَةُ الْحَقَّانِیَّة - وزارت

دادگستری

وِزَارَةُ الْمَالِیَّة - وزارت دارائی

وِزَارَةُ الْمَوَاصِلَات - وزارت ارتباطات (چون

وزارت راه ، پست و تلگراف و تلفن و غیره)

وزاری - وزارت ، مربوط بوزارت یا کابینه
دولت

البيان الوزاری - اعلامیه دولت

رئیس وزراء ، رئیس وزارت ج رؤساء وزراء

رؤساء وزارات - نخست وزیر

مجلس الوزراء - هیئت دولت ، شورای وزیران

وزنة - سنگ ترازو

وزير بلاوزارة - وزیر مشاور

وزير بالنيابة
وزير بالوكالة { - کفیل وزارت (خانه)

وزير الدولة = وزير بلاوزارة

وزير مفوض - وزیر مختار

وزير الممتلكات - وزیر مستعمرات (در
انگلستان)

وسام ج اوسمة - مدال ، نشان

وسام الاستحقاق - نشان لیاقت

الوسام الذهبی - مدال یا نشان طلا

وسخ = نسخ

وسخ = اوسخ

وسط ج اوساط - محیط ، محفل (چنانکه گویند

محافل اجتماعی ، سیاسی و غیره)

العصور الوسطی - قرون وسطی

وسع = اوسع

وسق - محموله کشتی

وسق = اوسق

وسیط ج وسطاء - دلال ، واسطه خرید و فروش ،

میانجی ، شفیع

وشائج - روابط ، پیوندها

وشائج الاخوة - پیوندها یا روابط برادری و

دوستی

وشك - سرعت ، فوریت ، زودی

على وشك ... - در شرف ...

على وشك الظهور - قریب الوقوع

وشكان = وشك

وشنطن (غ) - واشنگتن (پایتخت ایالات متحده
امریکا)

وشیجة ج وشائج - پیوند ، رابطه

وشيك الحدوث = على وشك الظهور

وشيكاً - عنقریب ، زود ، بزودی

خرج وشيكاً - شتابان رفت

وصی = اوصی

وصاة = وصفة

مجلس الوصاية - شورای سلطنتی (جهت تعیین

جانشین شاه)

وصب - رنجوری ، بیماری مزمن

وصب ، وصب = اوصب

وَصَفَّ الطَّبِيبُ اَدْوِيَّةً اِلَى ... بِزَشْكٍ دَارُوِيٍّ

تجویز کرد برای ...

وَصَفَّةٌ - نسخه‌ی طبیب

وَصَلُّ (ص) - قبض رسید

وُضِلَ ، وُضِلَ ج اَوْضَالٌ - هـ - رِيكٌ از اعضای بدن

وَصَلَّ = اَوْضَلَّ اِلَى

وَصَلَ - (درفیزیک) هادی گرما و برق و غیره بود (مقابل عایق) (در گفتگوی از اجسام)

وُضِّلَةٌ - علامتی بدین شکل (-) که بین کلمات گذارند ، هایفن

وَصَمٌ = تَوْصَمٌ

وُضُولٌ ج وُضُولَاتٌ = وَصَلٌ

وُضُولِيٌّ - نفع پرست ، سودجو

وُضُولِيَّةٌ - نفع پرستی ، سودجویی

الْوَصَى عَلَى الْعَرْشِ - ایب الساطنه

وَصِيفٌ ج وُصَفَاءٌ - بچه‌یی که بسن بلوغ نرسیده باشد ، غلام بچه ، نوکر

وَصِيفَةٌ ج وُصَائِفٌ - دختر بچه ، کلفت ، خدمتکار ، معشوقه

وَصِيفَةُ الْمَلِكَةِ اَوِ الْاِمِيرَةِ - ندیمه ملکه یا شاعدهخت ، ندیمه‌ی درباری

وَصِيْلٌ - دوست صمیمی ، هم اطاف

وَضَعَ حَدًّا لَ ... بَايْنِ دَادٍ بِهِ ... هَتَوْف

ساخت

وَضَعَ الْحَدِيثَ - روایت یا حدیث از قول پیغمبر

یا امام جعل کرد

وَضَعَ الْكِتَابَ - کتاب تالیف کرد

وَضَعَ يَدَهُ عَلَى الشَّيْءِ - چیزی را تصاحب یا

تملك کرد

وَضَعَتِ الْحَرْبُ اَوْزَارَهَا - جنگ بپایان رسید

وَطَّ (غ) - وات : واحد قوه‌ی الکتریکی (این کلمه از نام جیمز وات مخترع دیگه بخار گرفته شده است)

وَطِيٌّ = وَاطِيٌّ

وَطْدٌ - استوار کرد ، ثابت و راسخ کرد ، برقرار و پا برجا کرد

مِشَاعُ الْوَطَنِ - کسموپولیتان : کسیکه از تعصبات ملی و میهنی فارغ باشد ، کسیکه همه جای دنیا را وطن خود انگارد

وَطَنِيٌّ - مربوط به میهن و دوستی آن ، وطنی ، ملی ، بومی

وَطَنِيٌّ ج وَطَنِيُّونَ - میهن پرست

الْوَطَنِيَّةُ - میهن پرستی ، ناسیونالیسم

لُغَةُ وَطَنِيَّةٌ - زبان بومی

وَطِيْدٌ - محکم ، استوار ، ثابت ، راسخ ، برقرار ، پا برجا

وَظِيْفَةٌ - شغل ، موقعیت ، پست یا مقام و منصب‌داری

جیره ، حقوق ، کار ، استخدام

وَضَفَ الرَّجُلُ - کسی را استخدام کرد ، بکار

گماشت ، برای کسی جیره معین کرد

وَضَفَ الْمَالُ (ص) - سرمایه گذاری کرد

وَعِرَ - زمین سخت و ناهموار

وَعَاكَ = موعوك

وَعَكَّة - ناخوشی ، کسالت

وَعَى - بیداری ، هوشیاری ، رشد معنوی

الْوَعَى الْقَوْمِي - رشد ملی

وَعْنَر (غ) - واگنر : موسیقی دان شهر آلمانی

وَفْدٌ ج وُفُود - هیئت نمایندگی ، هیئت اعزامی

وَفْد = اوْفد

الْوَفْدُ الْجَامِعِي - هیئت اعزامی دانشگاهی

وَفْدٌ إِلَيَّ ، عَلَيَّ ... - وارد شد بر کسی

وَفَر = اوفر الشی

وَفَّرَ - فراهم کرد ، آماده ساخت ، تهیه کرد

وَفْقًا لَ ... - برطبق ... ، مطابق با ...

وُفُود - بعنوان نمایندگی بر کسی وارد شدن ،

هیئتهای نمایندگی سیاسی و غیره

وَفِير - فراوان ، زیاد ، بسیار

وَقْتَيْنِ - آن وقت ، متعلق بآن زمان ، آنموقع

وَقْتُ إِضَافِي (زَائِدٌ عَنِ الْمَقْرَرِ لِلْعَمَلِ) -

اضافه کار ، وقت اضافی

الْوَقْتُ الرَّاهِنُ - حال حاضر

وَقْتُ فُضَاءٍ (الْفَرَاغُ مِنَ الْعَمَلِ) - موقع فراغت

از کار ، موقع بیکاری

وَقْتُ مُتَاخِرٍ - دیر وقت ، دیرگاه

وَقَعَ الْخِطَابُ أَوِ الصَّكُّ - نامه یا چك را امضا

کرد

وَقَعَ عَقْدًا - قراردادی را امضا کرد

وَقَفَ إِمَامٌ فَلَانٍ أَوْ فِي وَجْهِهِ - در برابر کسی

ایستادگی کرد ، مقاومت کرد

وَقَفَ إِطْلَاقُ النَّارِ - آتش بس

وَقَفَ الْأَمْرُ عَلَى كَذَا - مطلبی را موقوف کرد

یا بستگی داد به ...

وَقَفَ عَلَى الْأَمْرِ - وقف یافت بر ، اطلاع

حاصل کرد از

وَقَفَ عَنِ الْعَمَلِ - از کار دست کشید

وَقَفَ مَوْقِفًا - جای گرفت ، جایگزین شد ، در

موقعیتی قرار گرفت

وَقْفَةٌ - مكث ، درنگ ، توقف ، ایست ، فیکسور

گرفتن (در گفتگوی از زیبایی اندام و غیره)

وَقْفَةُ انْتِبَاهٍ - بحالت خبردار ایستادن

وَقْفَةٌ رَائِعَةٌ - فیکسور جالب

وَسَالَةُ الْأَنْبَاءِ جِ وَسَالَاتُ الْأَنْبَاءِ - خبر -

گزارش

وَكَز - مشت زد ، بوکس زد

وَكَلَاءُ مَتَجَوِّلُونَ - نمایندگان تجارتی سیار

وَكِيلُ ج وَكَلَاءُ - نماینده‌ی تجارتی و غیره ،
نائب ، عامل

وَكِيلُ الْخَارِجِيَّةِ - معاون وزارت خارجه

وَكِيلُ قَنْصَل - کنسولیاری

وَكِيلُ وَزَارَةِ - معاون وزارت خانه

وَكِيلُ وَزَارَةِ الزَّرَاعَةِ (مَثَلًا) - معاون وزارت
کشاورزی

وَكِيلُ وَزِيرٍ - معاون وزیر

وَلَاعَةٌ - فندق

الْوِلَايَاتُ الْمُتَّحِدَةُ الْأَمِيرِكِيَّةُ - ایالات متحده‌ی
امریکا

وَلِيَّ الْعَهْدِ - ولیعهد

وَنَشْ (غ) - جرثقیل

وَهْنٌ - سرکارگر ، سرعمله ، مباشر

((ه))

هَائِبٌ - ترسان ، بیمناک ، خائف

هَائِجٌ - دارای هیجان ، برانگیخته

بَحْرٌ هَائِجٌ - دریای خروشان یا متلاطم

هَائِلٌ - سهمگین ، وحشتناک ، هولناک (مجازاً)

عظیم ، هنگفت

هَائِمٌ - سرگردان ، متحیر ، سرگشته

الْهَابِطُونَ بِالْمِظَالَّتِ - چتر بازان

هَاتٌ - بیاور

هَاتِفٌ - تلفن

كُشْكُ الْهَاتِفِ - کیوسک تلفن

مُحَادَثَةُ هَاتِفِيَّةٌ - مکالمه‌ی تلفنی

هَاجِرٌ إِلَى بَلَدٍ - بشهری مهاجرت کرد و در آنجا

اقامت گزید

هَاجِرٌ مِنْ بَلَدٍ - از شهری مهاجرت کرد و بجایی

دیگر رفت

هَادِيٌّ - آرام ، دارای آرامش و سکون

الْمَحِيطُ الْهَادِيٌّ - اقیانوس آرام

هَارِبٌ ج هَارِبُونَ - فراری ، گریزان ، گریخته

هَاضُومٌ - هر نوع دارویی که عمل هضم غذا را

آسان گرداند

هَكَذَا دَوَائِيكَ - بهمین ترتیب تا آخر

هَامٌ ، هَامَةٌ - مهم ، عظیم ، خطیر ، جالب توجه

هَامَةٌ ج هَوَامٌ - حشره ، حشره‌ی موذی

هَامِدٌ - آرام ، خاموش

هَامِشٌ - حاشیه (مجازاً) پیرامون

هَانِمٌ (غ) - بانو ، خانم

هَوِ (اَلْهَوِی) ج هَوَاة - آما تـ و ر : کسیکه
 در یکی از رشته های ذوقی بسبب رغبتی که بدان
 دارد کار کند و قصد استفاده ی مادی یا انتفاع از
 آن را نداشته باشد ، علاقمند ، دوستدار
 هَبْ - گیرم ، فرض کنیم ، فرض میکنیم
 هَبْ یَفْعَلْ کَذَا - شروع کرد چنین کند
 هَبْرٌ ، هَبْرَةٌ - گوشت لحم (بدون استخوان)
 هَبَطَ الْأَسْعَارُ - نرخها تنزل کرد
 هَبَطَتِ الطَّائِرَةُ - هواپیما بزمین نشست یا فرود
 آمد
 هَبْوَطٌ صَحِیٌّ - ضعف مزاج
 هَتَافٌ ج هَتَافَاتٌ - با صدای بلند شعار دادن ،
 هورا (کشیدن) ، زنده باد گفتن
 هَتَافُ الْأَسْتَحْسَانِ - هورا ، فریاد احسنت
 الْهَتَافُ بِحَیَاةِ فُلَانٍ - فریاد زنده باد فلانکس
 هَتَافُ الْفَرَحِ - فریاد شادی
 هَتَفَ - زنده باد گفت ، هورا کشید
 هَجَّاسٌ (ص) - شارلاتان ، کلاهبردار ، حقه باز
 هَدَ - خراب کرد ، ویران کرد ، منهدم کرد
 هَدَا - آرام شد ، آرام گرفت ، تسکین یافت
 هَدَا - تسکین داد ، آرام کرد
 هَدَا رَوْعَهُ - نگرانی او را برطرف کرد ، او را
 از دل واپسی درآورد
 هَدَى رَوْعَكَ ! - سخت نگیر ، آسوده یا خونسرد

باش
 هَدَامٌ = دَوَارُ الْبَحْرِ
 هَدَدٌ - تهدید کرد
 هَدْرٌ جِین (غ) - ئیدرژن ، هیدرژن
 هَدْنَةٌ - متارکهای جنگ ، صلح
 هَدُوءٌ - آرامش ، سکون ، آرامی ، خونسردی
 بَهْدُوءٌ - بآرامی ، با خونسردی
 هُدُومٌ (ص) - لباس
 هَدْرٌ - وراجی ، پرگویی ، یاوه سرایی
 هَرَاءٌ - سخن یاوه ، چرند ، پوچ ، مزخرف
 هَرَّاسَةٌ - آلتی برای پوره کردن سبب زمینی
 و غیره
 هَرَبٌ - چیزی یا کسی را فرار داد ، کالای قاچاق
 وارد کرد ، قاچاق فروشی کرد
 هَرَطَقَةٌ (غ) - (نزد مسیحیان) بدعت گذاشتن
 در دین مسیح
 هَرَطَوْقِی (غ) - بدعت گذار
 هَرِيرُ الْكَلْبِ - پارس کردن سگ
 هَزَّةٌ - نشاط و سرور ، انبساط خاطر
 هَزَّةٌ اَرْضِيَّةٌ - زمین لرزه ، زلزله
 هَزَجٌ ، هَزَجٌ - مترنم بود باشد ، آواز یاسرود
 محلی خواند
 هَزْلِيٌّ - خنده دار ، کُمیک ، مربوط به نمایش
 کمدی

رِوَايَةُ هَنْزَلِيَّةٍ - نمایشنامه‌ی کمدی

صُورَةُ هَنْزَلِيَّةٍ - کاریکاتور

هَزْبِيعٌ مِنَ اللَّيْلِ - پاسی از شب

هَشٌّ - ترد ، زود شکننده

هَضْمٌ حَقْوَقُهُ - حق کسی را پایمال کرد

هَلَالَانٌ ، هَلَالَيْنِ ، هَلَالَا الْحَصْرِ - پرانتز
بدین شکل ()

هَلَامٌ - ژله ، لرزانک

هَلَبٌ (ص) - لنگر کشتی

هَلِيُوكُوْبَتَر (غ) - هلیکوپتر

هَمَايُونِي (غ) - همایونی ، سلطنتی ، مربوط به
پادشاهی و سلطنت

هَمَجِيَّةٌ - توحش ، بربریت ، وحشیگری

هَمْسٌ إِلَيْهِ - نجوا کرد ، توگوشی و با صدای
آهسته سخن گفت

هَمَكٌ (غ) - نئو ، نعنو : گهواره‌یی که برای
کودکان میان اطاق و غیره با طناب بندند و آنرا
باد دهند

هَمِيُونِي (ص) = هَمَايُونِي

هَنَاهُ ب ... - بکسی در باره امری تبریک گفت

هَنَاءٌ - قیر

الْهِنْدُ الْصِّينِيَّةُ - کشور هندوچین

هَنْدَامٌ - خوش اندام ، پاکیزگی ، آراستگی ،

خوش اندامی ، زیبایی ، زیبا ، آراسته

كَلِيَّةُ الْمِهْنَدِسَةِ - دانشکده‌ی فنی

هَنْدَمَةٌ - زیبایی ، آراستگی ، پاکیزگی ، خوش
اندامی

هَنْغَارِيَا (غ) - کشور مجارستان

هَنْبِيَهَةٌ - مدت کم ، زمان کوتاه ، مقدار کمی از
وقت

الْهَوَاءُ الْمَطْلُوقُ - هوای آزاد

هَوَاةُ الطَّوَابِعِ الْبَرِّيَّةِ - تمر بازان ، کسانی
که علاقمند بجمع آوری تمرهای پست باشند

هَوَاجِسٌ - وسوسه‌ها ، شبهات ، توهمات

هَوَادَةٌ - رحم ، مدارا ، امان ، زینهار ،
بخشودگی

حَرْبٌ بِلا هَوَادَةٍ - جنگ بیرحمانه یا بدون
زینهار و امان

هَوَارَةٌ - سپاه نامنظم

هَوَايَةُ جِ هَوَايَاتٌ - آماتوری : میل و علاقه
بکارهای ذوقی بخاطر سرگرمی و رغبتی که شخص
بدانها دارد نه بخاطر استفاده‌ی مادی و انتفاع از
آنها چون جمع آوری تمر ، عکس ، سکه و جز
آنها

هَوَةٌ - پرتگاه ، حفره یا گودال عمیق

هَوْرَجٌ اَهْوَارٌ - کرانه ، جای کم عمق دریا که

((ی))

یائِس - نومید

الْیَابَان (غ) - کشور ژاپن

زَهْرَةُ الْیَابَان - گل ادریسی

یَابَانِی، یَابَانِیَّة - ژاپنی، مربوط بزبان، نژاد

یا مذهب ژاپن

لَا یُوبَهُ لَهُ - غیر مهم، غیر قابل ملاحظه، ناچیز،

بی اهمیت، ناقابل

یَا تَرِی؟ - آیا چنین تصور میکنی؟

یَا زَرْجَة (ص) - علم نجوم، ستاره شناسی

یَا زَرْجِی (ص) - منجم، ستاره شناس

یَاسَة - نومیدی

یَئِسَ مِنْ... - نومید شد از...

یَوس = یائِس

یَاظ (ص) - پشت سکه، آن طرف از سکه یا پول

که دارای خطوط نوشته باشد

طَرَة ام یَاظ؟ - شیر یا خط؟ (نوعی قمار با سکه)

یَافِطَة (ص) - تابلو، پلاک

یَافِع - پسر بچه بی که نزدیک بسن بلوغ باشد

یَافُوح ج یَوَافِیخ - فرق سر

بکرانه نزدیک باشد، دشت، زمین پست

هُوْلَنْدَا، هُوْلَنْدَة (غ) - کشور هلند

هُونَ عَلَیک! سخت نگیر! زحمت بخود مده،

آسوده باش!

تَذِکْرَة هُوَیَة (س) - شناسنامه

هَیَا - آماده کرد، فراهم ساخت

هَیئَة - چگونگی، کیفیت، هیئت، سازمان،

تشکیلات

هَیئَة الامم المتحدَة - سازمان ملل متحد

الهِیئَة الحاکمَة - هیئت حاکمه، مقامات

مسئول

هَیئَة المحکمَة - هیئت دادگاه

هَیئَة المفاوضات - هیئت مذاکره یا گفتگو،

هیئتی که مأمور مذاکره و گفتگو باشد

هَیدروجین = هَیدروجین

هَیکَل ج هَیَاکِل - معبد، معبراب معبد که

نزد آن قربانی کنند

الهِیکَل العظمی - اسکلت آدمی

هَیوَابِنَا - بیابید برویم، یالا برویم

یافوخ رأس الطفل - فرق سر نوزاد

یاقة ج یاقات (ص) - یقه

یاقة عیرة - یقه‌ی جدا (برای پیراهن مثلاً)

یاقة القميص - یقه‌ی پیراهن

یاقة مقلوبة - یقه‌ی برگشته

یاقة واقفة - یقه‌ی ایستاده

یا للحلم الجمیل ! - چه رؤیای زیبایی !

یا لك من فارس ! - چه اسب سواری هستی !

یا له من رجل ! ، یا له رجلاً ! - چه مردی

است او ! (در جمله‌های اخیر حرف «یا» برای ندا و حرف «ل» برای تعجب میباشد)

یانع - رسیده ، قرمز (در گفتگوی از میوه‌ها و غیره)

یووس = یائس

یاور (ص) - آجودان مخصوص

یاوم - کسی را روز مزد استخدام کرد

یای (ص) - فتر مار پیچ یا حلزونی شکل

یباب - مخروطه ، ویرانه

یمرر - قابل توجیه ، مجاز ، بجا و بمورد ، موجه ،

قابل تصدیق ، قابل اثبات ، تبرئه پذیر

یتبع - بقیه دارد ، ناتمام (این کلمه را در روزنامه‌ها

در زیر مقالاتی که ناتمام است مینویسند)

یجبل - شکل پذیر

یجتنب - قابل اجتناب ، چاره پذیر ، اجتناب

پذیر

یحمور - خوشدل ، بشاش ، شوخ ، سر دماغ ،

شادمان ، خوشحال ، خوش

یخت (غ) - کشتی زیبا برای گردش و غیره که در

آن همه گونه وسائل آسایش فراهم باشد

الیخت المملکی - کشتی سلطنتی

یخنه ، یخنی (ص) - راگو (نوعی خوراک که

با گوشت و سبزی و غیره درست کنند)

ساعة يد - ساعت مچی

عربة يد - گاری دستی

علی او عن يد فلان - بوسیله‌ی فلانکس

قنبلة يد - نارنجك دستی

مصنوع باليد - دست ساز (در گفتگوی از اشیائی

که بادت ساخته باشند نه بوسیله‌ی ماشین آلات)

طلب يد المرأة - زنی را خواستگاری کرد

یدوی - دستی ، مربوط بدست

شغل یدوی - کار دستی

صناعة يدوية - هنر یا صنعت دستی

بین یدی ... - در برابر ... ، در حضور ...

یراع ، یراعة - قلم ، قلم نی ، نی لبك چوپان ،

کرم شب تاب

يَزْرَجَةٌ = يَارِزَجَةٌ

يَزْرَجِي = يَارِزَجِي

الاحزاب اليسارية - احزاب دست چپی یا وابسته

به بلوك شرق ، جناح چپ حزب

يسروع - کرم درخت ، کرم صدا پا

يسوع - حضرت عیسی

يسوع المسيح - عیسی مسیح

يسوعی ج يسوعيون - عیسوی ، مسیحی ، عضو

فرقه‌یی از مسیحیان ، عضو فرقه ژزویت ها

يشمك (ص) - روبند ، پیچه (که زنان قدیم بر

چهره میافکندند)

يفطة = يافطة

يفطة الباب (ص) - پلاك درخانه (که نام صاحب

خانه روی آن نوشته شده باشد)

يفطة الطرود (ص) - برچسب که روی بسته‌های

خوراکی و غیره چسبانند تا قیمت آنها را معلوم

دارد

يفع = يافع

يفع = تيفع الغلام

يقظ ، يقظ ، يقظان ج ايظاظ .. بیدار ،

هوشیار

يمخانة ، يَمَكْخانة (ص) - سالن غذا خوری

درمدارس و غیره

ينايير (غ) - ژانویه . ماه اول میلادی

يوسف افندی - نارنگی

يوغرت (غ) - ماست

يوغسلافيا ، يوغوسلافيا (غ) - کشور یوگسلاوی

يوليو ، يوليه (غ) - ژوئیه : ماه هفتم میلادی

يوهيا - بطور روزانه (قید)

صحيفة يومية - روزنامه‌یی که هر روز منتشر

شود

اليونيسكو (غ) - یونسکو : مؤسسه‌ی فرهنگی

وعلمی و تربیتی وابسته به سازمان ملل متحد

يونيو ، يونيه (غ) - ژوئن : ماه ششم میلادی

«پایان»

K UNIVERSITY LIB.

Acc No 97731

Date 6-12-72

قاموس اليوم

عربی - فارسی

تأليف

كمال موسوی

خريج قسم الدكتوراه من كلية المعقول والمنقول
بجامعة طهران

DICTIONARY OF CURRENT ARABIC

Arabic - Persian

by

Kamal Moosavi

Doctor of Theology

from

The University of Tehran

Shahriar Publications

Isfahan

1964

Printed by Javid press

